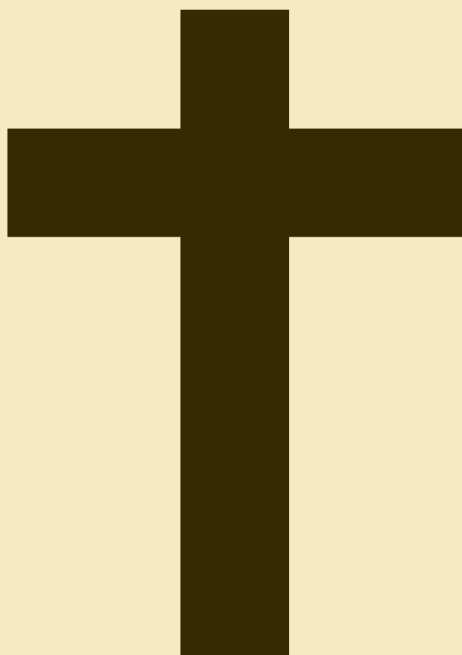

Cana Coaunera Ere

New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

Cana Coaunera Ere
New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Urarina

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Urarina [ura], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Urarina

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

Mateechoa Laenai	1
Marocohacha Laenai	71
Locasiicha Laenai	114
Joanacha Laenai	192
Ichanohichuru	239
Roma Nenacaauru Rai	314
Coriintoo Nenacaauru Rai Leinjiin	344
Coriintoo Nenacaauru Rai Coroataja	372
Galasia Batane Nenacaauru Rai	390
Efesoo Nenacaauru Rai	400
Filipoo Nenacaauru Rai	410
Colosau Nenacaauru Rai	417
1Te	424
2Te	430
Timoteeo Rai Leinjiin	433
Timoteeo Rai Coroataja	441
Tito Rai	447
Filemoon Rai	451
Ebereeocuru Rai	453
Saantiaaocha Letoai	476
Fedoroacha Letoai Leinjiin	485
Fedoroacha Letoai Coroataja	493
Joanacha Letoai Leinjiin	498
Joanacha Letoai Coroataja	506
Joanacha Letoai Nichataja	507
Jodasiicha Letoai	509
Afocarifisi	511

Mateeocha laenai Ena Nenea Cana Coaunera Ere

*Cana Coaunera Calaoihi Jesocurisito foerateracuru
(Lc 3.23-28)*

¹ Caate Cana Coaunera Calaoihi Jesocurisito foerateeurera Rabiri aina Abaraaun foeratenojoinuru foerateeurera curuaacurune.

² Isaca inaca neein nenaalu jetao Abaraaun.

Jana Isaca calaohilu jetao Jacobo.

Jana Jodaa aina rai nocoalacuru inaca neein nenaalu jetao Jacobo.

³ Faresi aina Sara jetaote, Tamara que nebateein Jodaa bereecuru nelu.

Jana Faresi calaohilu jetao Esroon.

Jana Esroon calaohilu jetao Armi.

⁴ Jana Armi calaohilu jetao Aminadaba.

Jana Nasoon jetaote, Aminadaba calaoihi nelu.

Jana Salomoon jetaote, Nasoon calaohinelu.

⁵ Jana Raba que nebateein Salomoon calaohilu jetao Bosi.

Jana Roto que nebateein Bosi calaohilu jetao Oberi.

Jana Oberi calaohilu jetao Isaihasi.

⁶ Jana Isaihasi jetaote, *reyneen* nenaalu Rabiri inaca nelu.

Jana Oriasi comasaineein nenaalu que nebateein, Rabiri calaohilu jetao Salomoon.

⁷ Jana Salomoon calaohilu jetao Roboam.

Jana Roboam calaohilu jetao Abiasa.

Jana Abiasa calaohilu jetao Asa.

⁸ Jana Asa calaohilu jetao Josafa.

Jana Josafa calaohilu jetao Joraam.

Jana Joraam calaohilu jetao Osiasi.

⁹ Jana Osiasi calaohilu jetao Jotaam.

Jana Jotaam calaohilu jetao Acasi.

Jana Acasi calaohilu jetao Esequiha.

¹⁰ Jana Esequiha calaohilu jetao Manasee.

Jana Manasee calaohilu jetao Amoon.

Jana Josiasi jetaote, Amoon calaohinelu.

¹¹ Jana Jeconiasi aina rai nejeraauru inaca neein nenaalu jetao Josiasi.

Nii bana jetaote, Israelitaauru mucuhin amanajaarelu, acaauru atane caje roconajaain, Babilonia batane que ichaaoru coina.

¹² Nitohaneein mucuhin amanajaauruhane baiha jetaote, rai calaoihi Salatieli sirilu Jeconiasi. Salatieli calaohilu jetao Sorobaberi.

¹³ Jana Sorobaberi calaohilu jetao Abiod.

Jana Abiod calaohilu jetao Eliaquiin.

Jana Eliaquiin calaohilu jetao Asoro.

¹⁴ Jana Asoro calaohilu jetao Sadoco.

Jana Sadoco calaohilu jetao Aquiin.

Jana Aquiin calaohilu jetao Elioon.

¹⁵ Jana Elioon calaohilu jetao Eleasar.

Jana Eleasar calaohilu jetao Mataan.

Jana Mataan calaohilu jetao Jacobo.

¹⁶ Nii jana Jacobo jetaote, Curisito Mesihasi neba Mariha lana Jose inacanelu.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, niha Abaraaunne caje coauneein lechoonca jena saain nichoalateeurelu, Abaraaun nefoerateeuru, niha Rabirine que tiaaojoaain.

Nii Rabiri caje coauneein jetaote, lechoonca jena saain nefoerateeurelu, Babilonia batane Isaraelitaauru mucuhin amanajaauruhane que tiaaojoaain.

Nii mucunajaain amanajaauruhane baiha jetaote, lechoonca jena saain nefoerateeurelu, nejanoaa Curisitone que tiaaojoaain.

Nejanoaa Jesocurisitone

(Lc 2.1-7)

¹⁸ Naojoaainte nenea nelu Jesocurisito. Nii bana jetaote Jose aina ita raauruhane rai niha Marihane jana jetaote, jaiti ita aina neeuruhane ajiniha Cana Coaunera Suujue ichanohineein inae ausirinelu Mariha.

¹⁹ Nii jana esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein cacha caohachaain suujua coaraniha Josene jaun jetaote, nii chuni cacha rai canaanai siriha Marihane belanaala jianein caje amunaa jerelu.

²⁰ Nitohaneein inae amuhane coina suujua cuhane coaauca Josene jana jetaote, sinihu rai ococohin jetao: “Jiaoriha Mariha raai ii comasainu quene coasiinera Rabiri nefoerateneein nenea Jose. Nii canaanai niicha siriite Cana Coaunera Suujue ichanohineein nenaanera.

²¹ Inae leinjiin calaohirichaain Marihara. Inae nejanoaa nii rai canaanaine jana Jesosoneein curuaateeura. Osa caje rai cachaneein neenuuru ichoteraanu nihane jaunte, Jesosoneein curuaareeincha,” nae jetao rai Cana Coaunera letono anjera.

²² Nitohaneein jetaote, rai nere bera inoaensi *profeta* que:

²³ “Chariji bana

quicha aina ichoaelanaala nenea ranunate,

inae ausirineein

leinjiin canaanai siricheein.

Inae nejanoaane janate,

Emanoel neein curuaateeurureein cachaurura,”

naain nere bera inoaensi que beratiha Cana Coaunerane nainaelu.

“Emanoel,” naanete: “Cana Coaunerate cana aina ne,” nae.

²⁴ Inae niritiin sinihocane caje nocohin jetaote, nii rai aitoha Cana Coaunera letono anjerane tonoraain, comasainu que Mariha raelu Jose.

²⁵ Nejetaote, nejanoaa nii Mariha calaohi- Jesoso neein Josecha curuaatine reentiain, nirijieein ita que turuelanaala ita aina ichaaorelu.

2

Enoto mitu nichajai jelon caje turuuruha Jesoso nejanoa coaraa arasijie caje cha coitucuurerane

¹ Nitohaneein jetaote, Jodea batane que nenea Beleeun nejanoaelu Jesoso, jelai batane curuaanaanein niha *rey* Erodesine bana. Nii jana jetaote, Jerosaleeun enoto mitu nichajai jelon caje turuha uure itolere que nerelaain arasijieeuru caje cha coitucuureraauru cachauru.

² Inae ecu turuhin jetaote:

“Chu ne, nii Jorioocuru Curuaanaa *rey* nejanoanaa. Ocooca rai arasijiene coaracaanune jaunne turuhin coaraa uhacaanu, coroaecaanune coina,” naaure jetao turuhin, nii itolere coitucuurera cachauru.

³ Nii nejanoaane coitucuhin jetaote, jataain nererojoecae *rey* Erodesi, satiin Jerosaleen cocoaichacuru aina jiniiquiin.

⁴ Nii jaun jetaote, sating saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitonjoan rauhi que cacha relaaurera, naaonjoainuri cotiharate Erodesi: “Chu nejanoareein Mesihasi,” naain acaauru caje bajaane coina.

⁵ Nii jaun rene turuhin jetaote:

“Jodea batane que nenea Beleeunte nejanoareeincha. Nitohaneein ecu nejanoaane coinate:

⁶ Jodaa atane que nenea Beleen nese,
 coatiha ansijiin nating
 ii amurijiriin tabaain nenacaauru
 neseuru fautaain neriheeini,
 ii que netiin nejanoarihani leinjiin Curuaanaa
 canu cachaauru
 Israeli cocoaichacuru
 corootajaneranein
 nenaane jaaura,

naain laenaclu Cana Coaunera ere bera *profeta* inoaensicha,” naaure jetao Erodesi rai.

⁷ Nii jaun jetaote, nii chuni rai belanaala nii arasijie caje itolere coitucuurera cotiharatiha Erodesine jaun jetao, rai turuhin beeuruhane jaun acaauru caje esinae rauhijiriin, “Naaonjoain banate ococoelu,” naain nii ocooca arasijiene coitucue.

⁸ Inae nitohaneein rai beeuruhane caje coitucuhin jetaote:

“Chajaain Beleeun cuhin nii canaanai coanihuclie. Chucha ne. Cha cajeclia nefoer- atenaanein ne. Chaen inae eruhiclione carai biha uclione canuclionai coaraa uclione corootajera,” naain jetao nii itolere coitucuurera letoae Beleeun Erodesi.

⁹ Niritiin acaauru letoaa *reyne* tonoraain Beleeun cuuruha nii itolere coitucuurerane jana jetaote, acaauru ajiniha cuujue nii arasijie- enoto mitu nichajai que ocoocane jana acaauruhacha coarai. Inae nii niha canaanaine jaaun turuhin jetaote, ecu nichoae inacue nii arasijie.

¹⁰ Inae ecu inaaucha nii arasijiene coaraain jetaote, jataain rachoojoeure nii arasijie caje clia coitucuureraauru.

¹¹ Nitohaneein rachoojoeeuruhane baiha loreri asae enohin coaracuruhane jana jetaote, neba Mariha aina niha nii canaanaine coaraain jetao, rohan nelauriaain nii canaanai corootacuruhane baiha rai camela caje oro, enuha sacari jujui, chaen coretiin nenea jujui, naaonjoainuri roclion que nii canaanai belaihuere.

¹² Nii baiha jetaote, nii niha acaauru letoaera Erodesine jaan jeloon situhin cauha cuuruhane coataa acaauru sini anuu caje coitucuhin jetao, leeocla bero cuhane cuhin jelaiha nataneu cauha cuure.

Egipto cuhin soroha Josene

¹³ Inae jelai caje amuuruha nii itolere coitucuurera *magocurune* jana jetaote, Jose sinihu rai ococohin jetao:

“Inae jetao nii canaanai ariha Erodesi sohin jaohane coina. Nii ajinihane iclioni aitoon, nii canaanai aina rai neba amaain Egipto batane que cuhin sorohlione coina. Chaen iclioni bihanune reentiaain ecu neeura,” nae jetao rai Cana Coaunera letoano anjera.

¹⁴⁻¹⁵ Nii jaun jetaote, sini caje nocohin nii canaanai aina rai neba amaain jetao, janotiin soroe Egipto nichae cunaa bero cuhane cuhin Jose, oha Erodesine reentiaain ecu nihane coina.

Nitohaneein jetaote:

“Egipto caje coauneinne canu Calaochi cotihareeunni,” naain beratihalu nere bera inoaensi *profeta* que Cana Coaunerane nainaane coina ailu.

Canaanaihu ru soaajeratiha Erodesine

¹⁶ Nitohaneein coritaain comarohin caauruha nii arasijie caje itolere coitucuurerane que nainaane jaun jetaote, jataain obajeein, ena nejanoanaa caje coauneein, coroata jaanacai que tiaaajoaain, Beleeun sacuritaain nenacaauru canaanaihuru, nii Jesoso nejanoa beeuruha itolere coitucuurerane bana caje coauneein nejanoanacaauru jitariin soaajerate Erodesi.

¹⁷⁻¹⁸ Nitohaneein jetaote:

“Rama nese quete
 aohanrareein jataain inaderaain
 chananaa tabaihuri.
 Raquerite
 calaohichuru coisiha aitoreein.
 Nete inae esinae rauhijiriin
 ooruha calaohichurune jaun,
 ajetera jerelanaala aite,”
 naain laenaalu *profeta* inoansi Jeremihazine ninaelu.

¹⁹ Nejetaote, inae oha Erodesine baiha jetao, Egipto niha Josene jana sinihu rai ococohin jetao:

²⁰ “Chajaain nii canaanai aina rai neba amaain jelaiha Israeli batane que caunihura. Inae ooruha nii canaanai sohin jaonaa jereraaurulura,” nae jetao rai Cana Coanera letono anjera.

²¹ Nii jaun jetaote, nii canaanai aina rai neba amaain jelaiha Israeli batane que cauha cuelu Jose.

²² Nejetaote, nii rai inaca Erodesi coreeraniha niha Arquelaone coitucueratiha sinihu que Cana Coanerane caje coitucuhin jetao, Jodea cuhane coasiha Calileea batane que cue Jose.

²³ Inae nii Calileea batane que turuhin jetaote, rauhijiriin cuhin Nasarete neseu ichaoha cuelu. “Nasarete cocoaicha neeinte curuaareein Jesoso,” naain beeuruhalu *profetacurune* nainaane coina.

3

Cana Coanera Ere beebejiha Joaan Baotisitane (Mr 1.1-8; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)

¹ Nii bana jetaote, Jodea batane que nenea cacha areroo ecocohin, ecu situnacaauru cachaauru cotijiaain acaauru rai Cana Coanera Ere beebeje Joaan Baotisita.

² Nitohaneein acaauru relaain jetaote:

“Inae nichuuntaa Cana Coanera cojoanonaa. Aihane jaun nacoauneein Cana Coanera ere tonoraain, caohachaain inara ichao coreein neeuche,” naain jetao cachaauru rai beebejeein relanajae Joaan Baotisita.

³ Nii Joaan que jetaote:

“Nerichaaain cacha areroo
 eheehejeein cacha cotiharanu.
 Nii ajiniha caohachaain inara suujua baaso jianein,
 caohachaain inara suujua coaraain,
 caohachaain neeuche,
 turuha Cana Curuaanaane
 raotojeein raaichene coina,”
 naain laenaalu *profeta* inoansi Isaihasi.

⁴ Camecho ujui caje ichanohin cajione que cajionequiin jetaote, jacari caje ichanohin siitoroon que ichoraquiin, sisiincho, irichaje, naaonjoainuri que lenoneein nelu nii Joaan.

⁵ Nii cacha areroo neein cachaauru relaa Joanne coitucuhin jetaote, satiin Jodea batane caje, Jerosaleen caje, Jorodaan batane rohan caje, naaonjoainuri cajene maa-jeein turuhacoaain aonaa cuure arajii cachaauru.

⁶ Nitohaneen rene turuhin esinae rauhijiriin suujuelanaala osaaocuruhane beeuruhane jetaote, cojunacatenaaca nucuhe Jorodaan cuhane tein acaauru baotisare-jetelu Joaan.

⁷ Nejetaote, jataain arajiin rene turuhacoaauruha acaauru baotisaane coina fariseeocuru aina sadosseeocurune coaraane jaun jetao:

“Cha inara rai aite turu rai nenea caseteco tabai caje nichoteeichene coinate taibinaecuru- acano rijijieein nenacaauru cachaauru.

⁸ Aihane jaun nii ajiniha caohachaain inara suujua coaraain caohachaain ichaaoche. Aihute esinae rauhijiriin nacoaauneein Cana Coanera coitucuhin, inara ichao coreein caohachaain nenea jerequichene coaracurumiin leeochoauru cachaauru.

⁹ Jiaonrihachu chaen nejesinajeein: ‘Canacaanune Abaraaun nefoeratenichaanu,’ naain irihache. Cana Coanerate naine caa ajeri caje niha natiin Abaraaun nefoera-teuru coaanaa ne.

¹⁰ Chaen techu inaana inaeniha temulene, cojoaisi aina curuataain tero que sauhin usihanau mocohaca. Nii rijijieeinte inae esenetaaichuru letoaa cureein nii turuha uhenenu usi tabai jana.

¹¹ Canune esinae rauhijiriin nacoaauneein Cana Coanera ere tonoraain neeichene coarateeichene coujunacane que, acauhanau tein inara coujunacateein inara baotisaan. Jana canu baiha turuha uhenite laen, inara suujue cuhane Cana Coanera Suujue tein, usi quene maajeein inara coujunacateein inara baotisareein. Acate jataain canu amurijiriin cocoainaan letononeein ne. Canune fautaain cocoainaan letononeein neen. Nii rai safato amaeranu que niha natiin nelatejeehaan.

¹² Charijieein teeinti aroso taojiaain, jelai tein rai fero taojiae mocohane coina taicha. Nii rijieeinte, jelai tein coitucuurera raain, jana nii nere tonorana jerelanaala nenacaauru jelai tein mocoha cureein, chabana jacanaa charanejeein nenea usi que,” naain jetao cachaauru rai beebeje nii Joaan.

Jesoso cojunacatiha baotisaa Joanne

(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)

¹³ Nii jana jetaote, baotisaa Joanne coina Calileea caje cuhin, nii niha Joanne jaaun nucuhe Jorodaaun turuha cue Jesoso.

¹⁴ Nii jana jetaote, jauriaanejeein baotisanaa jerelanaala jetao:

“Chanuna ii canu baotisanaa naineei natiin, ii canu rene uhi,” naa Joanne jana jetaote:

¹⁵ “Jauriaa niriimiin ena. Jauriaanejeein satiin aitoha Cana Coaneranee jaan ichacaanete caohachae,” nae jetao Joaan rai Jesoso. Niritoha raine jaun jetaote, jerihane rijijieein baotisae Joaan.

¹⁶ Nitohaneen coujunacatiha acauhanau tein baotisaa Joanne jana, acau caje mituha Jesusone rijieeoritiin jetaote, neyoracaa dede bacuujuane jana, leinjiin serori rijijieein nichoae fauha uha Cana Coanera Suujuene jana coarae Jesoso.

¹⁷ Nii jana jetaote:

“Caate jataain quiicha belaan canuhacha cocoainanohin canu Calaohi nera,” naain toniha erena dedeeune jana aonajeeunre.

4

Baaso que Jesoso sarunaa jeriha moconajaerane

(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)

¹ Nii baotisaa Joanne baiha jetaote, Cana Coaunera Suujue amanojoneein cacha areroo cue Jesoso, ecu coujuhin coaraa moconajaerane coina.

² Nitohaneein cacha areroo niha jenachoonca jiichooneein, jenachoonca janotiineein lenone lanaalane baiha mijiitoha Jesusone jana jetaote,

³ coujuhin coaraane coina rene turuha cue moconajaera.

Nitohaneein rene turuhin jetaote: “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine, caa ajeri jaberocooru rai aitoote lenoneneein nerotomiincha,” naa Jesoso rai moconajaerane jana jetaote:

⁴ “Nete Quiricha inoaensi cuhane: ‘Coatiha lenoneecha que ichaonaa nainihe cacha. Cana Coaunera ere tonoraain, jerihane rijijieein ichaohanete nainere, jerichanejeein ichaoha cachane,’ naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanera,” nae jetao moconajaera rai Jesoso.

⁵ Niritoha raine baiha jetaote, Cana Coauneraacha que banijiaain nena Jerosaleeun nese que nena Teenforo ecuunni choae Jesoso inaain jetao:

⁶ “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine caalai caje nomaroteeute coaraca. Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete:

‘Rai letonocuru anjeraaurute

letoareein Cana Coaunera,

ii beraaihuruhane coina.

Acaaurute

rai biji que ii michuurureein,

nabana ajeri que necunaitaaine coataa,’

naain laenaerate Cana Coaunera,” naa rai moconajaerane jaun jetaote:

⁷ “Chaen techu Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane: ‘Jiaonriha ii Curuaanaa ii Coaunera coujuhin coaraane,’ naain laenanohineein ne,” nae jetao moconajaera rai Jesoso.

⁸ Satononejeein jetaote, jataain ecuuneein nena ichtane ucuuno que amaain jetao, jitariin caa chauratane que nenacaauru neseeuu coarateein, que nelateein ichaonacaaurune maajeein coarateein jetao:

⁹ “Jitariin caa ena iicha coaraine ichei tereeni, neseonriaain canu coroaquine,” naa Jesoso rai moconajaerane jana jetaote:

¹⁰ “Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhanete: ‘Leinjiin ii Curuaanaa ii Coaunera corojeein raaicha nelateein rai nere tonoraau,’ naain laenanohineein nera. Chajaain ena canu caje amuhachaaura moconajaera,” naain jetao moconajaera sitae Jesoso.

¹¹ Niritiin moconajaera sitaa Jesusone jaun caje amuhane jana jetaote, rene turuha-coaain corootajaneecure anjeraauru.

Calillea cachaauru relaane nunuhetiha Jesusone

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Caresero cuhane Joan enoaauruhane coitucuuriin jetaote, Calillea nichae cuelu Jesoso.

¹³ Nejetaote, Nasarete ichoaelanaala, Saboloon aina Nefatalii nefoerateeuru atane que nena nemuri auhaniha Caferenaon ichaoha cuelu.

¹⁴ Nitohaneein jetaote:

¹⁵ “Cucuana auhaniha Jorodaan jerau

Saboloon aina Nefatalii atane-

Calillea ichaonacaauru

Jorioniheichurute

inae jianacoon rai nichao baaso caje mituurureein.

¹⁶ Jana nii ooruhane bana nitajeeneeurite,

inae leecha ichaonaa que ichaaore,”

naain laenaalu *profeta* inoaensi Isaihasine nainaelu.

¹⁷ Nii caje coaauneein jetaote: “Inae nichuuntaa Cana Coaunera cojoanona. Aihane jaun nacoaauneein Cana Coaunera coitucuhin, caohachaaain inara suujua coaraain, caohachaaain neeuche,” naain jetao cachaauru rai beebejeein acaauru relae Jesoso.

Jenai ate mucuurera cotihaca Jesusone

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Nii cachaauru relaane caje Calileea conemuri auhaniha cuujihane jaun jetaote, coroatajai ita nejeraauru Simoon Fedoro neein acaauruhacha curuaatei, chaen rai nejera Aanderesi, naaonjoainuri erue jetao Jesoso, acaauru amihaneeo niha ate mucuuruhane jaun, ate mucuuruhane coina acauhanau rai rede nalaecuruhane jana.

¹⁹ Nii jana acaauru coariin jetaote:

“Chajaauche canu ainate nii ate mucuhichene rijijieein, canu rai cachaauru mucuhin raeraneein neeiche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²⁰ Nii rijieeoritiin jetaote, acaauru rai redeeuru ratiriin Jesoso aina cuure.

²¹ Nii caje basiinjiin cutiin jetaote, coroatajai ita nejeraauru Sebedeoo calaohichuru Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri coari Jesoso, leinjiin bote cuhane neein acaauru rai redeeuru rucuheca neeuruha rai inaca ainane jana. Nitohaneein coarinajaain cotihanaaca Jesusone jaun jetaote,

²² nii rijieeoritiin bote cuhane acaauru inaca ratiriin caaijie cuure.

Arajii cachaauru relaa Jesusone

(Lc 6.17-19)

²³ Nitohaneein cuhin jetaote, Calileea sacuritaain cuhecujueein, sinacocaauru nainein enohenojoein cachaauru relaaain, Cana Coaunera cojoanonaa erenaa raotono que ereerejeein, itolere cunai caaun cunaitenacaauru, jaberoco que cunain-ojoiriin nenacaauru, naaonjoainurine maajeein rautaacoae Jesoso.

²⁴ Nii jana jetaote, satiin Siria batane sacuritaain inae Jesoso benaa coitucuhin jetao, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru, jaberoco que cunanacaauru, coitucuchuhi que suujueconacaauru, otonacaauru, bacosacuru, naaonjoainurine maajeein rene amaauruhane jana jetao, acaauru rautaacoae Jesoso.

²⁵ Nitohaneein jetaote, Calileea nenacaauru neseeuuru, Decapolis, Jerosaleen, Jodea, Jorodaan batene uurihuru, naaonjoainuri cajeeurune maajeein cuhacoaain jetao, Jesoso sacuhin rene turuhacoaure arajii cachaauru.

5

Ichatane ucuuno que cuhin ecu cachaauru relaa Jesusone

(Lc 6.20-23)

¹ Arajiiin rene turuuruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin ichatane ucuuno que iniin jetao, ecu nelauriariin lauheque Jesoso.

² Nitohaneein ecu netiin acaauru relaaain jetaote:

³ “Nerausiaaecuruha latiha acaauru suujuane coitucuhin nenacaauru, Cana Coaunera Cojoanona que neeuruhane jaun.

⁴ Nerausiaaecuruha inaderaaeriin ichaonacaauru.

Niichurute cairichaaajoaain coarae Cana Coaunera.

⁵ Nerausiaaecuruha leeochoaauru amurijiriin nenea coacuelanaala raotojoein ichaonacaauru.

Niichuru raite, acaauru que banihateein niicha rucujuei atane tereein Cana Coaunera.

⁶ Nerausiaaecuruha corajeein esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein leeochoaneein namute cacha coaraelanaala, niheichu namute cacha cairichanaa coacuhin niha leeochoane jerelanaala, naaonjoaain caohateraneein nenacaauru niicha coana jerei coaracururichaaaine jaun.

⁷ Nerausiaaecuruha cairichaaajoaain leeochoaauru coaraain, chaelai lateein neeu-
ruhane, acaauru coroatajaneein naaonjoaain nenacaauru.

Nii rijijieeinte cairichaaajoaain acaauru coaraain, jeelai amuritoheriin acaauru
coroatajanereein Cana Coaunera.

⁸ Nerausiaaecuruha caohachaaain suujua coaraain caohachaaain ichaonacaauru.

Niichurute esinae rauhijiriin Cana Coaunera aina jiniiquiin niha cuurureein.

⁹ Nerausiaaecuruha raotojoein jiniiquiin ichaauruha cachaaurune coina coroataja-
neen ichaonacaauru.

Niichurute rai calaohineein teein acaauru coareein Cana Coaunera.

¹⁰ Nerausiaaecuruha Cana Coauneraacha jerei ichacuruhane coreniha mucunojoi-
neen, casetecanojoneen, arinojoneen, naaonjoaain nenacaauru, Cana Coaunera
cojoanona que neeuruhane jaun.

¹¹ Nerausiajeeinte neeiche canu cachaneein neeichene coreniha inara nocoeje
chanuhin, inara sohin, joareein inara que ereein, naaonjoaan cachane.

¹² Nitohanein techu cairichaerinojoneen rautanohinelanaala ichaorelu Cana
Coaunera ere bera inoaensihuru *profetacuru*, inara ajiniha nenacaaurulu.

Aihana jaun raotojoein rachoojoein, chaque tonajelanaala neeuche, dedeeu raoti
ichaonaa que inara coreterihani Cana Coaunerane jaun.

Lenone raotono tera aina cacha conaeranein nena
(*Mr 9.50; Lc 14.34-35*)

¹³ Charijieein teeinti setuhane coataa, tebe que iniho colaain rucuhecaa. Nii riji-
jeeinte nabana nitajeeuruha cachaaurune coataa, acaauru ichao baaso rucuheraneein
neeiche. Inae lenone cotebetenaa nainenihatebene, inae lenone raotono tenaa naineri-
hei. Nechu joaarenreen atane ichoae jaonojoneen, shaonohineein nihane coinaachate
nelate. Nii rijijieein inara netonai, cacha rai ichaonaa raotono coaratelanaala cacha
relaeneeichene, inara netonai nii chaque nelatelanaala neriquicheein.

¹⁴ Ichatane ucuuno que niha leinjiin nesene, nihei chuni coaraelanaala nainejei. Nii
rijijieein techu satiin cacha notaracae inara aina cuaain niicha jerei coaratiha Cana
Coaunerane jaan- cono rijijieein neeiche.

¹⁵ Nii rijijieein nihei chuni cono mocohin darohe asae tera. Bujuaihu telanaalate
ucun tihaca, satiin conohanau tururuha loreri asae turunacaaurune coina.

¹⁶ Nii rijijieein cacha cononein satiin cachaauru que caohacha ichaquichene coara-
teen, acaauru que coitucueratein neeuche. Aihute esinae rauhijiriin caohacha
ichaquichene coaraain Cana Coaunera coroaecuruhine cachaauru.

Cachaauru relaa Moisesane jaan-rauhi coitucueratiha Jesusone

¹⁷ Coatiha inara relaa inihalu Moisesane jaan rauhi jianein neeichene coina,
cau turuhin nihaaun. Nihieichu inara relaauruha *profetacurune* jaan jianequichene
coina turuhaaun. Nenacaaen nejian, nii inara relaauruhane jaan coitucuhiche esinae
rauhijiriin jeelai amuritoheriine coina, 'Naaonjoain quete aite,' naain inara rai biha
uun.

¹⁸ Esinae rauhijiriine inara rai aitoreeunni, jaiti niha dede, chauratane, naaonjoain-
urine que tiaaajoaain, coatiha aninoarerarinaai le erenaanejeein, satiin nii aitohane
rijijieein situhane reentiaain, nii Cana Coaunera tenojoin Rauhi Inoaensi.

¹⁹ Nitohanihane jaun nii rauhi inoaensi caje leinjiin leeochoaauru fautaain nelatihei
rijijieein nena rauhi tonoraelanaala nena, niheichu que leeochoaauru relaenihane,
acate Cana Coaunera Cojoanona que jataain nelatenereein. Nete caohachaaain tono-
raain, nii aitoha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, esinae rauhijiriin leeochoaauru
relaerate, jataain nelatineein nereein Cana Coaunera Cojoanona que.

²⁰ Rauhijiriine inara rai aitoreeunni, Moisesa aitoonjoan rauhi que cacha relaaurera
aina fariseeocuru amurijiriin, inara rai Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain rijijieein

niicha icharatei ichaeneeichene, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaonaa naineriheicheein.

*Namute cacha aina obaecane caseteco coarihanine que cacha relaa Jesusone
(Lc 12.57-59)*

²¹ Inarate coitucuhiche: 'Jiaoriha sonajaain jaohichene. Sonajaain joerate caseteco coaareein,' naauruha inara foerateeurera rai ne.

²² Nena laen canu inara rai aitoon. Chunocoha namute cacha aina obajei, nii obaecane jaan jera aina rucujueein que suujua acatelanaala nenaate, caseteconein niha cureein. Jana rai nejera que 'Cha coitucuhiei,' naain ereite, caseteaeratereein nitohanai rucuhecuruhane coina nenacaauru- *Junta Supremacuru*. Jana, 'Chaque nelatihee inacojoeinte neei,' naain namute cachaauru que ereite, usi tabai jana nijiaoreein.

²³ Aihana jaun ii que suujua acatiha Cana Coaunerane coina chaelai amaai que belaine coina Teenforo asae nena rori- *altar* ichoaene jana, ii cotaairiin niha chamute cachane que coaauquine,

²⁴ jauriaanejeein caohachaaain neein ii cotaairicha ainane coina, nii rori acatiha nii iicha amai ratiriin, aina rucuhenu. Inae aina caohachaaain rucuhequine baihate laen nainereei jelaiha cuhin nii rori- *altar* ichoae nii Cana Coaunera belaine jaan teine.

²⁵ Chunocoha inara amute cacha, cocoainanacaaihuru rai inara coulurujeein nihane, raotojoein aina ereein rucuhecu, joesio rai inara colurujihane coataa. Aineeichene folisiaa rai inara tiha joesione, caresero cuhane inara enoaurureein.

²⁶ Nitohanein ichaeneeichenete nii caresero cuhane neriquicheein mituhelanaala, nii baaso ichaquichene coretequichene reentiaain. Esinae rauhijiriine aitoon inara rai.

Comasainelanaala nena ene dadaeniha cachane coina relaa Jesusone

²⁷ Inarate: 'Jiaonriha inara sinijeranelanaala nena ene dadaaichene,' naain inoanlu inara relaaauruhane coitucuhiche.

²⁸ Esinae rauhijiriine laen canu inara rai aitoon. Chunocoha suujua cuhane ene jereein coarate, suujua cuhane nejelau ene que naosate.

²⁹ Inara nota osa que inara sarunaa jerihane nii inara nota que coaraain, inaraacha jerei caje amuuche, nabana inara nota coreniha baaso ichaquichene, inara notaacha usi jana cuelanaala, satiin inara jaberoco usi jana nitajihane coataa.

³⁰ Jana inara biji osa que inara sarunaa jerihane, coa nii inara biji turuaache nii inara sarueratenaa jerihane jaan que. Mucuhichene ajiniha caje amuuche. Nii inara bijiicha mocoelanaala, inara jaberocone maajeein usi tabai jana nitajihane coataa.

*Ene raain joeranihane, osa que nesaruha cachane que, cacha relaa Jesusone
(Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)*

³¹ Chaen techu inoanlu: 'Chunocoha comasai joeranihane, nii comasai jaohane jaan cocoiricha teeuche raite aina comasai jaohine,' naain inara relaaurelu.

³² Esinae rauhijiriine laen canu inara rai aitoon. Leeocha cacha aina ichoaenihane jana comasai joerate, inae osa que nesarue. Jana nii quicha jaonjoin ene raerate, jerichanejeein osa que nesarue.

Cana Coaunerate coaraje, naain nohaniha cachane que, cacha relaa Jesusone

³³ Chaen techu inara inoansihuru rai: 'Jiaonriha Cana Coaunera notaracae netiin, Cana Coaunera bajaain, rai chaelai benatequichene nihanatiin teneeichene,' naauruhane coitucuhiche.

³⁴ Esinae rauhijiriine canu inara rai aitoon. Jiaonriha joereein inacojoein: 'Cana Coaunera coreniha,' naain ereeichene. Niheichu: 'Dede coreniha,' naain erenaa nainiheiche, Cana Coaunera nelaurianaja niha dedene jaun.

³⁵ Niheichu atane coreniha nihanatiin nainiheiche, nichaauraa Cana Coaunerane jaan nihane jaun. Niheichu Jerosaleen coreniha nihanatiin, Cana Coaunera nese nihane jaun.

³⁶ Niheichu inara couturi coreniha chaelai ichaquichene coina erenaa nainiheiche, inara jerequichene que jichosiin, nesomaraain, naaonjoaain nenerihani inara coturijine jaun.

³⁷ Chaelai que: 'Icharihanuhin,' naaichene ichacuche. Jana: 'Icharihaauni,' naaichene coa ichacache. Nelatihei cha ichaeraanu rijitiin nohanein irihacane. Niite baasone.

Soeraane, nerinanaa naineniha chunine que cache relaa Jesusone
(Lc 6.29-30)

³⁸ Inarate inoaenlu: 'Chatohanein inara soeraniha inara cunaitaaine, inara netonai cunaitaain nii inara soera sooche,' naauruhane coitucuhiche.

³⁹ Esinae rauhijiriine canu inara rai aitoon. Jiaonriha chatohanein baasonein teraquichene neurinanaa coaauquichene. Aihane jaun inara meri faohitoroanihane, rai jera netonai icharatecuche.

⁴⁰ Chunocoha cocoainanacai rai inara colurujueein inara obiri ruluhane, nii jelaronaa bana inaraacha jiai inara obirine maajeein teeuche.

⁴¹ Inara que anajiin amaeratiha cocoainanacai, inara laurinelanaala nenaane, nii bajaane amuritoheriin amanaa nainequichene coarateein amaauche.

⁴² Inara caje niicha latei bajaain niha cachane, rai teeuche. Jana inara rai cainaane coina chaelai bajaain niha cachane, chunaelanaa rai niicha latei teeuche.

Cotaicha belaa niha cachane coina cache relaa Jesusone
(Lc 6.27-28, 32-36)

⁴³ Chaen techu inoaenlu: 'Inara belaichauru belaa, inara cotaihurera cotaihu,' naauruha inara raine coitucuhiche.

⁴⁴ Nena laen canu inara rai aitoon. Inara que nejeratenacaauru belaihu. Inara rerohecaera rai Cana Coaunera bajaauhe.

⁴⁵ Nitohanein neeichenete, dedeeu nena Cana Inaca Cana Coaunera calaohinein neriquichein. Acate enoto coaunae, cojoanoonetoein nechu aansainein nenacaauru rai, caohachaain nenacaauru rai, naaonjoainuri conaeranu que nihane coina. Chaen techu suujua coaraelanaala nenacaauru rai, suujua coaraain nenacaauru rai, naaonjoainuri rai elo letoae acaauru rai caohachanu que.

⁴⁶ Jana acaihaniji inara belaichauruhacha belaaichene, chatohanai que jana inara belaihe Cana Coaunera, inae cuu tihane bana. Coaracuche nachuhinti Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui bajaaurera netonai jataain nechu aansainein neuruha natiin, nitohanein ichaauruhane.

⁴⁷ Jana inara belaichauruhacha rai raotojoein ereein, leeochoauru aina raotojoein erelanaala, naaonjoaain neeichene, chatohaneinna jana esinae rauhijiriin inara ichao corein neeichene coaracurure chaaauru, Cana Coaunera coitucuruhi nihanatiinte, inara rijijiein neure.

⁴⁸ Aihana jaun caohachaain rauhijiriin neeuche, aihana Cana Coaunerane rijijiein.

6

Caohacha ichaa cachane coina cache relaa Jesusone

¹ Jiaonriha nechu raujiaain inara coaracuruha chaaaurune coinaacha cache notara-caae Cana Coaunera jerenohin ichaquichene. Nitohanein neeichene coatihacha que inara rai cainarinaain Cana Coaunera.

² Aihana jaun cha latein nenacaauru coroatajanequichene, jiaonriha itolerenein chaaauru rai beein acaauru coroatajanequichene. Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurute cache notaracae, nechu jataain acaauru aina caohachaain niha cachane

coina, Sinacoca asaae, bero cuhane, naaonjoaain cacha belaihure. Jiaonriha acaauru rijijieein ichaquichene. Acaaurute nechu jataain aihure, acaauruhacha esenetaain, caohachaaain acaauru coaraa cachane coina. Nete inae caohachaaain acaauru coaracuruha cachaaurune que inae cainanohine acaauru rai.

³ Aihana jaun inara, cairichaihuru coroatajaniha cha teeichene, jiaonriha jataain inaraacha belaa rai niha natiin beeichene.

⁴ Nitohaneein esinae chuni que coaratelanaala teeichene coaraanete, inara rai cainareein cana Inaca Cana Coaunera.

*Cana Coaunera bajaanaa que cacha relaa Jesusone
(Lc 11.2-4)*

⁵ Cana Coaunera bajaachene, coa bajaauruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaurune rijijieein bajaache. Acaaurute sinacoca asaae, joareein bero cuhane, naaonjoaainu neeichuru Cana Coaunera bajaare, nechu jataain caohacha ichaa nocoetiin aihuruhane coaracuruha cachaaurune coina. Nete nii coaracuruha cachaaurune coina aihuruhaneecha que, inae cainanohine acaauru rai.

⁶ Nete laen ii Cana Coaunera bajaanaa jereeine, caohacha jelai netiin coaraeniha chunine jana, bujuaihu ucuha cuhane netiin ii Inaca Cana Coaunera bajaaine caohachae. Nitohaneein chuni que necoharaeratelanaala netiin bajaachene coaraanete, inara rai inaraacha bajai tereein ii Inaca Cana Coaunera.

⁷ Cana Coaunera bajaachene, coa acaauru rai ecaantocuru bajaare bajaecuruha araai saain Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein joenreen ereerejeein bajaache.

⁸ Aihana jaun jiaonriha acaauru rijijieein neeiche inarane.

Cana Coaunerate, caje bajaachene ajiniha inara suujua cuhane inaraacha latei latequichene coitucue.

⁹ Aihane jaun Cana Coaunera bajaachene:
'Satiin canacaanu Inacaneein dedeeu nena Ofa,
Iineein neeine coitucurumiin satiin cachaauru.

¹⁰ Turuhine Ii Cojoanonaa.

Caa chauratane que iicha jerei ichacurumiin,
dedeeu ichacuruhane rijijieein.

¹¹ Cojoanoonetojoein canacaanu rai lenone ocoteeu.

¹² Baaso ichacaaunne,
canacaanu que ii suujua acateeu,
canacaanu rai baaso icharaauru que,
canacaanu suujua acatichaanune rijijieein.

¹³ Jiaonriha osa que nesaruhin
nihacaanune nainatejeein neeine.
Canacaanu caje moconajaera sitaa.
Inae,
naain Cana Coaunera bajaache.

¹⁴ Inara rai baaso icharaauru que, inara suujua acateein, acaauru aina caohachaaain neeichenete, Cana Coaunera netonai inara que suujua acatena nainereein.

¹⁵ Jana inara rai baaso ichaaain neeuruha leeochoaurune jana, acaauru que inara suujua acateneeichene, Cana Coaunera netonai inara osa que suujua acatenereein.

Suri noitelanaala netiin Cana Coaunera bajaauruha cachaaurune que, cacha relaa Jesusone

¹⁶ Inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene, jiaonriha aihuruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaurune rijijieein, nechu inara suri couu neeichene coaracuruha cachaaurune coina coa cunaitenaa meri tocohanein inara meri tihache. Inae nitohaneein ichacuruhane coaraain acaauru belaichuruha cachaaurunete, nii acaauru belaichuruhaneecha que inae cainanohi ne acaauru rai.

¹⁷ Jana inara, inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene, inara meri culejeein neruujueein raotojoein bajaache,

¹⁸ inara suri couu netiin Cana Coaunera bajaachene que nainacuruha cachaaurune coataa. Nii banate laen leinjiin Cana Coauneraacha inara belaicheein, inara suri couu netiin bajaachene coreniha.

Dedeeu raoti ichaonaanaja
(Lc 12.33-34)

¹⁹ Coa caa chauratane que raotiin nenea coacuhin, coriquihona neein itolere rucuhel sirina coacuhin nihache, inara rai cojoanojoiin nitajeein, basijiaaurureein asijiautooru, naaonjoanrichaaine jaun.

²⁰ Caa chauratane que caohachaaain nenea coacuhin mainajeein amihaneein coriqui taojiaaichene jianein, nii aachene rijijieein mainajeein Cana Coaunera rai itolere caohachanu ichana que amihaneechete dedeeu inara rai cainanohinemii. Nii dedeeu laen asijiautooru nihanatiin turuhin inara basijiauna nainerinaain. Niheichu cojoano, ecu enohin aasaena nainerinaain.

²¹ Nitohanihane jaun jauriaanejeein caohatiin coaacuche, inara ichao rai inaraacha ichanenu que. Inara ichao rai jataain nelateineein niha coriquine esenetaaichene acaacha ichacuche. Jana inara ichao rai nelateineein niha Cana Coauneraacha icharatenohine esenetaaichene acaacha ichacuche.

Cacha jaberoco conaeranein niha cacha suujuane
(Lc 11.34-36)

²² Inara notate inara suujua que itolere inaraacha coarai coitucueratera ne. Aihana jaun inara nota que inaraacha coarai coitucuhin, ichaquichene caohatiha inara suujuane tonoraai ichaeneechenete jianacoon neriquicheein.

²³ Jana inara nota que baasonihane coaraquichene saijieein, inara suujua nii baaso ichaquichene jerihane rijitojoein baaso ichaquichenete, nocohenaanau nijiaonreein inara suujue.

Coriquiicha que coacuhin Cana Coaunera jerenohi ichana jereniha cachane
(Lc 16.13)

²⁴ Nihei chuni coroatajai curuaana letononeein nenea nainei. Leinjiin belaaain acaacha ere tonoraain, nii leeocha que jaolequiin nere tonoraenerihane jaun. Nii rijijieeinte Cana Coaunera sacunaa nainene cacha, coriquiicha que coacuhin nihane.

Jerihane rijijieein ichaonacaauru cachaauru ichao beraiha Cana Coaunerane
(Lc 12.22-31)

²⁵ Nitohanihane jaunne inara rai aitoon. Coa lenoneein acau cohin ichaohichene jaanu, inara cajione, naaonjoain que nererojoecaaeriin nihache. Tana lenone amurijiriin nelatiha inara ichaone jana, cajione amurijiriin nelatiha inara jaberocone coitucuhin neeichene.

²⁶ Coaracuche nachuhinti temule jaain niicha quineeuri taojiaain rucuhecuruhane jaanu coloheri siriin naaonjoaain neeururiha tajaacuru. Nete laen cana Inaca Cana Coaunera, lenoneein ichaauruhane coina acaauruhacha quine tein ne. Inarate nii tajaacuru amurijiriin jataain nelateein neeiche.

²⁷ Inaaonjoan sanein niha natiin itolereneein suujua cuhane coaauca cachane niha natiin, nichao cariaain ichaonaa nainihe.

²⁸ Chanuna inara cajione que nererojoecaaeriin neeiche. Coaracuche nachuhinti ajenacuru niicha jiaenine que nichanaa ichaain, amihaneein, naaonjoane que airijiin omarohin, jataain caohatonanaain ujuanein naaonjoaain neeuruhane.

²⁹ Jana *rey* Salomoon, coatiha nii aihuruha ajenacurune rijijieein niheil, caohati cajione que necoreetein nihilune saijieein.

³⁰ Tana mocohin nitajerai niha ajaenane saijieein, caohachaaain omarohin nihane jaanu teein niha Cana Coaunerane coitucuhichene. Chanuna jana chaen, nii amuritoheriin inara cajioneterichaaain Cana Coaunerane esenetaeneeichete, cha esenetana jeriheichuru cachaauru.

³¹ Nitohanihane jaun nainiheeiche: 'Chaaque lenoneeinna acau cohin, necoreeteein, naaonjoaain nerichaache,' naain que nererojoecaain nena nainiheeiche.

³² Cana Coaunera coitucuhichurute, niicha que nererojoecaain niicha sacunaa jere. Nete laen Cana Coaunera inaraacha latei latequichene coitucue.

³³ Aihana jaun Cana Coaunera Cojoanonaacha que coacuhin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, niicha jereeicha ichaechajeein neeichenete, satiin caa inara rai aitocooaunne jaan tereein Cana Coaunera.

³⁴ Jiaonriha eresi inaraacha ichaneni que coacuhin nererojoecaachene. Le janonaa bana naineein, canaacha ichaneni que coaaucaachenete caohachae.

7

Jiaonriha leeochoaauru ichao coulurujueeichene (Lc 6.37-38, 41-42)

¹⁻² Coa leeochoaauru ichao coaraain coulurujueein nihache. Nabana nii leeochoaauru colurujueeichene rijijieein, inara coulurujaha Cana Coaunerane coataa. Nii leeochoaauru coaraain neeichene rijijieeinte inara netonai coareein Cana Coaunera.

³ Chanuna aansijiin laojoiri ichaaain baaso ichacuruha leeochoaaurune coaraain, acaauru que ereein neeiche, inara, acaauru amurijiriin jataain baaso ichaaain ichaohichene saijieein.

⁴ Inasiina jataain amurijiriin leinjiin enuha jaberoco que funojoi niha ii notane saijieein, 'Jereeune ii nota que nena utoone rocoe,' naain erena nainereei inejera rai.

⁵ Cha coitucuha nocoetohine saijieein cha coitucuhi. Jauriaanejeein nii ii nota fuera enuha jaberoco rocohin jaaote, caohatiin coaraain nii inejera nota que nena utoone coaraain rocohi.

⁶ Coa remaaecuru rijijieein nenacaauru rai, inara que banijiaain Cana Coaunera tenojoin tihache. Nabana inara coinetein inara cunaitaauruhane coataa. Niheichu coosi rijijieein nenacaauru rai, inara rai nelateein nena nii Cana Coauneraacha tei tenaa nainiheeiche, que jaolequiin chaque nelatihei rijijieein coaracuruhane jaun.

Cha lateein bajaera raite tereein Cana Coaunera

⁷ Cana Coaunera caje cha lateein bajaachenete, inara rai inaraacha latei tereein. Cha lateein ariin bajaera raite, cha teein ne Cana Coaunera.

⁸ Nii rijijieein techu lateein rene cuha cachane, rae Cana Coaunera.

⁹ Coaracuche nachuhinti inara caje lenone baja inara calaohine, rai ajeri telanaala lenone caohacha teeichene.

¹⁰ Ainihane inara caje ate bajaane, rai acano telanaala rai iniho caohacha teeichene. Nii amuritoheriinte, cha lateein caje baja cachane rai caohacha teein ne Cana Coaunera.

¹¹ Coaracuche nachuhinti inara netonai baasoneein inara suujua coaraain ichaohichene saijieein, cha bajaain niha inara calaohichurune, cha caohacha teein naaonjoaain neeichene. Nii amuritoheriinte cha caohacha teein nereein inara rai Cana Coaunera, caje cha lateein bajaachene.

¹² Nitohanihane jaun inara aina caohachaaain neeuruha leeochoaaurune jeriquichene rijijieein, leeochoaauru aina caohachaaain neeuche. Nitohanein ichoai coinete aite nii rauhi aina *profetacuru* inoensihuru laenanajoi. Aitoha nii rauhine rijijieein ichaoha cachane coina.

Ichaonaa coero aina cacha itajera coero
(Lc 13.24)

¹³ Nii jaratoelanaala nenea coero aina acuujuua siricha jelloon enooche. Nii cacha ichao itajeranu que nenea bacuujuua aina rai coerote, jaraaotokane jaun cuhane cuhin arajiin nitajeeure cachaauru.

¹⁴ Jana ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea rene cacha turuaera bacuujuua aina rai coerote, aansijin jaratohelanaala. Nii jaunte caaintatoha ecu turuha cachane jaun, coroatajajeeincha turuujue cacha.

Ninaa caje enuha baaso coitucuhacane
(Lc 6.43-44)

¹⁵ Caohachaain necohalajiin neeuche, nii Cana Coaunera coitucuha nocoetiinchuru erenacaauru casajeeuru que. Acaaurute turuurureein nii Cana Coaunera coitucuurera tocorijaneechuru inara rene. Nete acaauru suujua cuhane, inara ichao itajeranu baaso uhaain inara rene turuurureein.

¹⁶ Inarate nainequiche coitucunajaaiche acaauru ichao cajene. Coatiha inoeri que inaana nainihe ijoa, niheichu meseri que inaana nainihe acusa. Nii rijijieeinte cacha baaso caje ocoona nainene ichaonaa caohacha.

¹⁷ Nii rijijieein techu satiin temule caohacha, caohacha que inacae. Jana enuha baasote, jerichanejeein baaso que inacae.

¹⁸ Satiin temule caohacha baaso que inaana nainihe. Jerichanejeeinchu caohacha que inaana nainihe enuha baaso.

¹⁹ Satiin enuha baasooru- baaso que inaanacaaurute, inae sauhin moconojoiniha cureein.

²⁰ Nii rijijieein techu acaauru ichao caje cacha caohachanein, cacha baasonein, naaonjoaain ichaauruhane coitucuriquicheein.

Coatiha satiin cachaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaaururinaain.
(Lc 13.25-27)

²¹ Coatiha satiin canu rai: 'Canu Curuaanaa,' naain erenacaauru, Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhin ichaonaa nainecururinaain. Canu Inaca Cana Coaunera jerenohin icharate laen, nainereein rai Cojoanonaa que ichaoha ne.

²² Inae nii cojoanonaa que turuhane banate, arajiin cachaauru nesoone caaun: 'Curuaanaa, Curuaanaa, canacaanune ii coitucuuruha cachaaurune coina, ii que ereerejeto-coaanu, ii curuaa corenihane moconajaera letonocuru sitaain, arajii cojoelanaacojoai ichacaanulu,'

²³ naauruha canu raine janane: 'Coatiha inara coitucuhaaun, naain cacaje amuuche baaso ichajeein ichaonacaauru,' naain acaauru sitareeunni.

Canu ere aonaain caintoonjoan icharate, chabana nitajenereein
(Mr 1.22; Lc 6.47-49)

²⁴ Nitohaniane jaun canu ere aonaain caintoonjoan icharate, leinjiin cacha jataain nainaan niicha ichai coitucuhi nenea, enuha suujui caohacha que banesijiateein, ucuacaain temuhin neloheritihane jana,

²⁵ uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuro aina uha cujuana tabaine jana, nii loreri inasine, enuha caohacha suujui que banesijiateein ucuacaain temuhin ichaa nii icharane jaun. Nii rijiicha canu ere aonaain caitoonjoa ichara cacha.

²⁶ Jana canu ere aohanra nii caintoonjoa ichaelanaala baaso ichajeein ichaonaate, leinjiin cacha aaso erenaa tonoraai, enuha suujui baaso que banesijiateein, arara-caeriin temuhin neloheritihane jana,

²⁷ uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuro aina uha cujuana tabaine jaun comohin neratanein nitaje nii loreri. Nii rijiicha canu ere aonaane saijieein caitoonjoan tonoraain ichaelanaala nenea cacha," naain jetao cachaauru rai ereereje Jesoso.

²⁸ Niritiin acaauru rai beebejiha Jesusone jana jetaote, jataain cojoelatoore satiin cachaauru,

²⁹ Moisesa aitoonjoan rauhi que acaauru relaaurera amurijiriin, esinae rauhijiriin suujua caje coitucuhin aitohane jaun.

8

Cosibi caaun cunaitenaa cacha rautaa Jesusone (Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

¹ Inae nii cachaauru relaane nainain, ichatane ucuunno caje fauha uha Jesusone jana jetaote, arajiin sacuure cachaauru.

² Nii jana jetaote, turuha uhe leinjiin cacha cosibi caaun cunaitenaa. Aca jetaote, Jesoso rene turuhin nacatiha neseonriaain jetao:

“Ii jereeine canu rautaaau caa canu cosibi cajera Curuaanaa,” naane jana jetao:

³ “Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi,” naain biji que dadaa Jesusone rijieeoritiin, nii rai cosibi caje nerautaaain somaraain ne nii cacha. Nitohanai cunai siricha cacha rohan nichuuntaain dadanaa naineniha chunine que airijiin, rohan nichuuntaain dadae Jesoso.

⁴ Nitohaneein rautaaain jetaote:

“Aonaau. Jiaonriha chuni rai catohaneein ii rautaaain nihanune beeinera. Rauji-aaincha nii Moisesa aitoonjoan rijijieein, Cana Coaunera belaiha saseredote rai iicha teeni amaain cunihunte caje inae nerautaaaine coaracurumiin cachaaaurura. Chaen techu inae nii ii cunai caje nerautaaain somaraain leeochoauru rohan turunaa naineine coaracurureein satiin cachaauru,” nae rai Jesoso.

Romanocuru rai soondarooru curuaanaa letono rautaa Jesusone (Lc 7.1-10)

⁵ Inae Caferenaanon turuha Jesusone jana jetaote, rene turuhin jetao:

⁶ “Curuaanaa, canu letononeein nenaate cunaiteein ne canu loreri asae, itolereneein jiuohin cunaacoaa rai jaberocone jaun,” naain Jesoso rai biha leinjiin Romanocuru rai soondarooru curuaanaane jaun jetao:

⁷ “Inae rautaa urichaaunni,” naa rai Jesusone jaun jetao:

⁸ “Curuaanaa, coatiha chaque ichei nelatejeehaaun canu loreri asae turuha uhine coina. Raujiaaincha nii cunai sitaaau canu letono caje, aihute nerautamiin.

⁹ Nitohaneinne canu letoaaain neeuruha canu curuaanaacurune acaauru ere tonoraain neeun. Nii rijijieein techu, neeure canuhacha letoaeni soondarooru. Leinjiin letoaanunete quere tonoraain cue. Jana leeocho cotihacaunnete uhe. Chaelai ichaa canu letonone coina letoaanune techu ichae quere tonoraain,” naa Jesoso rai Romanocuru rai soondarooru curuaanaane jana,

¹⁰ cojoelatiin jetaote: “Esinae rauhijiriin coatiha nihei chuni Israeli cocoaicha, caa cacha rijijieein jataain quesenetaera coarahaaun chabana.

¹¹ Esinae rauhijiriinte enoto mitu nichajai, enoto so nichajai, naaonjoainuri cajeuru arajiin uhin, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri aina raotojoein turuhin lenonecurureein, inae Cana Coaunera cojoanonaa que turuhane bana.

¹² Jana Israelitaauru tabaaaurute, rai cachanu que ranajaain nihalu Cana Coaunera ane saijieein, inae Cana Coaunera cojoanonaa que turuhane bana, nocohenaanau jaoleneein chanaa curureein nesoone caaun,” nae jetao aina cunacaauru cachaauru rai Jesoso.

¹³ Niritohane baiha jetaote:

“Chajaain chenenajaun caunihute, nii esenetaain jereeine rijijieein nerautamiin ii letono,” nae Jesoso. Nii rijieeoritiin jetaote, inae nerautae nii soondarooru curuaanaa letono cunaitenaa.

Fedoro tano rautaa Jesusone
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)

¹⁴ Nii baiha jetaote, Fedoro loreri asae turuha cuha Jesusone jana jetao, ecu sininaja ichoae ajaa caaun cunaitteen niha Fedoro tanone jana eruuruha cue.

¹⁵ Inae ecu turuhin nii cunaitenaa biji mucuha Jesusone rijieeoritiin jetao, inae caje amuha nii ajaane jaun, nerautaaain nimichuhin acaauru rai lenone chalue.

Arajii cunaitenacaauru rautaa Jesusone
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)

¹⁶ Inae nocohejihane jana, arajiin suujua cuhane coitucuhuhichuru siriin caaun cunaitenacaauru uhaain turuuruha cachaaaurune jana jetao, nereecha que nii cache suujua cuhane nenacaauru coitucuhuhichuru sitaain, satiin cunaitenacaaurune maa-jeein rautaacoae Jesoso.

¹⁷ Nitohaneeinte ichae Jesoso,

“Acate turoreein

cana caje cana osa aina

cana cunainunru itajihane coina,”

naain besihalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine nainaane coina.

Jesoso aina cunaa jereraauru
(Lc 9.57-62)

¹⁸ Nii jana arajiin curuhacaain neeuruha cachaaaurune coaraane jaun jetaote, nemuri jerau amauruha aina nerelanacaaurune coina acaauru rai aite Jesoso.

¹⁹ Nii jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao: “Curuaanaa, ii ainane unaa jereeun, chunijiun cuhine jaun niha natiin,” naa Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cache relaerane jana jetaote:

²⁰ “Arolarihurute sininajaanu siriin naaonjoaaunre. Jerichanejeein techu sininajaanu siriin naaonjoaaunre tajaacuru. Nena laen canu Cana Coaunera Calaohi cache caje nejanoanaa nichaaunne, nene canu rai chunijiun nesurucuaaunne jaanura,” nae jetao rai Jesoso.

²¹ Nii jana jetaote, aina nerelanaa netonai jetao: “Curuaanaa, inae oha canu inacane janane conautichaaune baiha ii aina ureeuni,” naa raine jaun jetao:

²² “Niriimiin. Canu sacuhachaaute ecu nejesinajeein Cana Coaunera coitucuhi nesinanejeein ichaaoruhine ooruhane reentiaain,” nae jetao rai Jesoso.

Cujuana aina fichafichanaa suruaa Jesusone
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)

²³ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin bote cuhane fauhin jelai caje amue Jesoso.

²⁴ Nii jana inae bote cuhane cuujueeuruhane jana, uha cujuana tabai aina fichafichanaane jaun jetaote, enohe bote cuhane acau. Nii jana jetaote, tonajelanaala bote cuhane siniiniicha Jesusone jana

²⁵ nocoaaain jetao:

“Curuaanaa, inae nalunaa jerichaache. Chajaain caa acau caje cana ichoterateeu,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

²⁶ “Chanuna jataain nesooneeiche. Jataainachura ansijieeinijin cha esenetaenee-ichete,” naain nimichuhin cujuana aina fichafichanaa suruaa Jesusone jaun jetao, inae neniha fichafichanaane jaun raotojoein cuujueeure.

²⁷ Nii jana cojoelatiin jetaote:

“Chatohanaineeinna ne caa cache, cujuana aina cucuana cuhane niha natiin nere tonoraain nesuruhane coina,” naaure jetao ecu nejesinajeein aina nerelanacaauru.

Cadara batane que coroatajai suujua cuhane coitucuchuhi sirichaauru rautaa Jesusone

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Inae nemuri jerau aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Cadara batane que turuha Jesusone jana jetaote, atanebana jelai caje cuhin jetao, coineteure coroatajai cachaauru, suujua cuhane coitucuchuhi sirichaauru. Acaauru jetaote, enaacha cacha cunaitaane jaun, nene chuni nii neeurunaja bero cuhane amui.

²⁹ Acaauru jetaote:

“Coa canacaanu rene turuhin canacaanu rerohecaa Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Nechu jataain canacaanu rerohecaain, canacaanu cairichaaaine coinete, jaiti cojoanona que turuenihane jana turuhicha,” naaure jetao ehequiin.

³⁰ Nii jana ecu rohan arajiin lenoniha neeuruha coosichurune jaun jetaote:

³¹ “Caa cachaauru suujua caje canacaanu sitanaa jereeine, nii coosichuru suujua cuhane canacaanu letoaaura,” naauruha Jesuso rai, nii cachaauru suujua cuhane nenacaauru coitucuhichurune jaun jetaote:

³² “Taa coosichuru suujua cuhane cunichuchera,” naain jetao nii coitucuhichuru letoae Jesuso. Nii jaun jetaote, nii cachaauru suujua caje mituhin, coosichuru suujua niha enooruha nii coitucuhichurune rijieeoritiin jetao, satiin ramarau nemarotihacoaain nereeonohin ohacoaure nii coosichuru.

³³ Nitohanihane coaraain jetaote, jelai caje sorohin jetao, neseu turuhin nii coosichuru suujua niha enooruha coitucuhichurune jana, ooruha coosichurune beeure nii coosichuru beraihurera cachaauru.

³⁴ Nii jaun jetaote, satiin nii nese caje cuhin, nii niha Jesusone jaun rene turuhin coaraain jetao, rai aitocure chajaain jelai caje amuhane coina.

9

Jiurona cacha rautaa Jesusone

(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin bote cuhane fauhin cuhin nemuri jerau ichaohalune jaun Caferenaon turuha cue Jesuso.

² Inae ecu turuuruhane jana jetaote, nela cuhane leinjiin jiurona cacha turuaa cuuruha Jesuso rene cachaurune jana, jataain rautaane esenetaain aihuruha nii cachaurune coaraane jaun, nii cunaitana rai jetao:

“Nelararajiaura cacalabi. Inae ii osa caje ichoteratenohi neeicha,” nae jetao rai Jesuso.

³ Nii aonaain jetaote:

“Chanuna caritiin Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin ere caa cacha,” naain jetao suujua cuhane coarajeeure Moisesa aitoonjoan que cacha relaureraauru tabaauru.

⁴ Nejetaote niritiin baasoneein suujua cuhane coaucuruhane coitucuhane jaun jetao:

“Chanuna baasoneein itolere bana inara suujua coaraquiche.

⁵ Chaa quena caaintare: ‘Inae ii osa caje ichoteratenohineein,’ naenihacane: ‘Chajaain nimichuhin chela seriin amuun,’ naacane.

⁶ Coarajeeuche nachuhintine, canu Cana Coaunera Calaohi- cacha caje nejanoanaa nichaanne cocoaain letohanojoinichaaun osa caje cacha ichoteratichaaunne coina, caa chauratane quene coarate inara que,” naa acaauru raine baiha jetaote, nii jiurona cacha rai jetao:

“Chajaain nimichuhin chela seriin chenenajaun cauninura,” nae nii jiurona rai Jesuso.

⁷ Nii rijieeoritiin nimichuhin jetao, rai nenajaun cauha cue nii jiurona cacha.

⁸ Nii coaraain jetaote, rai suujua rauhi inaaoritelanaala que casiin Cana Coaunera coroaacure. Nitohanai ichana nainiha cachane jaanu teein niha Cana Coaunerane coaraain.

Mateo cotihaca Jesusone
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Nii jiurona cunaitenaa rautaane jaan jelai caje uhin canu- Mateo nichaaunne, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaanune jaan rori ichoae lauhecohanune jana canu coaraainte:

“Chajaau canu aina,” naain canu cotihaca Jesusone jaun, nii rijieeoritiin nimichuhin Jesoso aina cuun.

¹⁰ Nitohaneein cuhine canu loreri asae turuhin, satiin aina nerelanacaauru aina curuaaecaain Jesoso coroaateun. Nii janate ecu canacaanu rene turuhin nelauriaain lenonecure jataain arajiin Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui bajaaureraauru canu leeochoauru, chaen leeochoauru cachaauru- nechu aansaineein ichaonacaauru, osaaonacaauru, naaonjoainuri.

¹¹ Nii coaraainte Jesoso aina nerelanacaauru rai:

“Chanuna caa *impoestonu* que coriqui bajaaureraauru aina, caa osaaonacaauru aina lenone caa inara relaera,” naauruha fariseeocurune

¹² aonaainte:

“Coatiha coichaera latecuruhi raurohin nenacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichaera latecure. Nii rijijieein canu latecuruhi caohachaain ichaoha nocoetonacaauru.

¹³ Chajaain nii Quiricha Inoaensi cuhane: ‘Coatiha chaelai sohin mocohin que canu belaaichene jerinaaun. Raujiaaincha jiniiquiin cairichaaajoaain ita coaraain ita belaaain neeichenena jereun,’ naain laenanohi nihane jaan que nerelanihuche. Aihane jaun, coatiha nii caohachaain ichaoha nocoetonacaauru cotihaca uhaaun, osaaocuruhane coitucuhin nichao coreein caohachaain ichaonaa jereraaurune cotihaca uun,” nae fariseeocuru rai Jesoso.

Suri couu neein cosinacaain Cana Coaunera bajaauruhane
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)

¹⁴ Nii janate Jesoso rohan nichuuntaain:

“Chanuna fariseeocuru aina canacaanuhacha canacaanu suri couu netiin cosinacaain Cana Coaunera bajaacaanune jana, ii aina nerelanacaauru aihurene,” naauruha Joaan Baotista aina amuhemuhenaaurune jana jetaote:

¹⁵ “Chasiina suri couu netiin cosinacaain inaderaaurure ene ranaa jerera beseta que cotihanohichuru, jaiti acaauru aina niha nii ene ranaa jerera cacha natiin. Nete inae nii jianacoon teein cacha ranaa jerera nichaaunne mucuhin amaauruhane banate laen, suri couu cosinacaain niha cuurureein- nii beseta que cotihanohichuru.

¹⁶ Coaracuche nachuhinti, nihei chuni obiri enachasine soaain, cajione siri que counera. Nitohaneein nii obiri enachasine soaihanete, nii obiri enachasine asaere nii cajione siri. Chaen caohachaain nedanaa naineriheii nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

¹⁷ Nii rijijieein chu nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana, cuhane ichonai tera. Nitohaneein cuhane teraa ichonainete naasaare nii coaerai. Nitohanihane jaunte, caohachae coaerai nejesinaneein niha coaeraine. Chaen ichonai, ichonai nejesinajeein nihane caohachae,” nae acaauru rai Jesoso.

Jesoso cajione dadaera ene aina Jairo cacunu
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)

¹⁸ Niritiin acaauru rai ereereeca Jesusone janate, rene turuhin nacatiha neseeonri-aain:

“Jataain enate nijioaen canu cacunu. Nete canu jiniichaain uhin dadaaine na-coaauneein ichanareein,” naain Jesoso cotihaca leinjiin Jorioocuru curuaanaane jaun,
¹⁹ nii rijieeoritiin nimichuhin aina nerelanacaauru que corihaneraain caaijie cue Jesoso.

²⁰ Nii janate lechoonca coroata jaanacaain, rai jaberoco caje ichana jaohajeein niha leinjiin enene jaun, Jesoso rohan nichuuntaain caaijie cutiin cajione auha mucuuri:

²¹ “Caa rai cajione auha mucuhanuneecha caaunne nerautareeunni,” naain esenetaane jaun.

²² Nete rai cajione auha mucuhane jana nauriteriin nii ene coariin:

“Nelararajiaaura ene, jataain nerautaaaine esenetaain aaine jaunte inae nerautaaicha,” naa rai Jesosone rijieeoritiin, inae nerautae nii ene ichana jaohane caje.

²³ Nii ene rautaane caje cuhin, nii Jorioocuru curuaanaa loreri asaae turuha Jesosone janate, inae atane rucuhacuruhane rai neein cojioriinchuru coinaderaauruha cachaaunne jana turuhin:

²⁴ “Satiin caalai caje mituuche. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna, sinihane jaunte aicha,” naa acaauru rai Jesosone jana coenacure ecu neein coarajeeurera cachaauru.

²⁵ Nete coenacuruhane saijieein, jitariin nii loreri caje mitanajaane baiha, nii ranuna rene enohin biji que mucuhin michuha Jesosone jana nimichue nii ene.

²⁶ Nii coaraante ita rai beeuruha cachaaunne jaun, satiin jelai batane sacuritaain coitucunojoi ne nii o caje ranuna ichatiha Jesosone.

Coroatajai maosa rautaa Jesosone

²⁷ Nii ranuna ichatihane baiha caje amuha Jesosone janate caaijie cuhin:

“Jataain cairichaaajoaain canacaanu coaraaura Rabiri nefoerate,” naain eheehequiin sacuure coroatajai maosacuru.

²⁸ Nii janate inae loreri asaae turuhin, ecu enoha Jesosone jana rohan nichuuntaauruha nii coroatajai maosacurune jaunte:

“Caa maosa neeichene caje inara nota tein nihanune esenetaaichena,” naain acaauru caje bajaa Jesosone janate:

“Aihacaanura Curuaanaa,” naauruhane jaun,

²⁹ biji que acaauru nota dadaain:

“Nii esenetaaichene rijieieein conohine inara notara,” naa acaauru rai Jesosone rijieeoritiin,

³⁰ inae conoe acaauru nota. Nii jaunte:

“Coa leeochoaauru rai caa inara nota tein nihanune bihache,” naain acaauru suujuatiha Jesosone saijieein,

³¹ jelai caje amuuru rijieeoritiin beeuruhane jaun, inae satiin jelai batane sacutaain acaauru nota tein niha Jesosone coitucuure.

Erenaachara cacha rautaa Jesosone

³² Inae jelai caje amuuruha nii coroatajai maosacuru niicha rautaurine janate, erenaachara cacha, coitucuchuhi que suujuequiin nena turuaa ure Jesoso rene.

³³ Nii janate nii coitucuchuhi sitaa Jesosone rijieeoritiin, inae irihane nunuhete nii erenaachara cacha. Nii coaraante:

“Coatiha chabana catohanai coarahaacache Israeli lauri nichaachene janata,” naaure cojoelatiin cachaauru.

³⁴ Nete:

“Jeelai coitucuhichuru curuaanaate, caa catohanein coitucuhichuru sitaain niha caa cachane jaanu tein nera,” naaure ecu neein coarajeein fariseeocuru.

Cairichaaajoaain cachaauru coaraa Jesosone

³⁵ Nitohaneeinte neseuru cuhecujueein nenaanajaauru naineen amuhemujueein, netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereerecuruhane jaan coloheri sinacocacuru naineen cuhecujueein, Cana Coaunera Cojoanonaa erenaa raotono que cachaauru relaain, itolere cunai caaun cunaitenacaaurune maajeein rautae Jesuso.

³⁶ Nii jana cachaauru coaraa Jesusone janate, nii chaque nelatihei rijijieein beraicha colane nena carenero rijijieein amuhemuhecuruhane jaun cairichaojoaain acaauru coarae.

³⁷ Nii jaunte:

“Jataainte esinae arajiin neeure cachaauru, Cana Coaunera coitucunaa jereraauru. Nete nene acaauru relaeranura.

³⁸ Aihane jaun Cana Coaunera bajaachete neeine acaauru raain acaauru relaeranu,” nae aina nerelanacaauru rai Jesuso.

10

Aina nerelanaa nichaanune caje, lechoonca coroatajai nichaanune janijiin cocoinaa Jesuso afosotoneeine

(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)

¹ Nii jaunte lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune cotijiaain janijiin, canacaanu cocoinaain canacaanu letoae Jesuso, cachaauru suujua cuhane nenacaauru coitucuhichuru sitaain, itolere cunai caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaacaanune coina.

² Nii lechoonca coroatajai afosotoorunu que niicha cocoinai nichaanunete, jauriaanejeein Simoon Fedoroneein acaauruhacha curuaatei, rai nejera Aanderesi, Saantiaao aina rai nejera Joaan Sebedeeo calaohineein nenacaauru,

³ Ferifi, Bartolomee, Tomasi, chaen canu Mateeo nichaaunne Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaera nichaaunlune, Arafeeo calaohi Saantiaao, Tadeeo,

⁴ chaen jauriaanejeein Romanocuru que nejeratenacaauru aina nenaalu Simoon Seloteneein niicha curuaateeuri, chaen nii baiha Jesuso coulurujueranu Jodasi Isacariote, naonjoainichaanu.

Cana Coaunera Cojoanonaa que cachaauru relaauruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesusone

(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)

⁵ Nitohaneein nii lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune letoaainte canacaanu suujuate: “Coa nii Cana Coaunera coitucuelanaala ichaonacaauru atane que cuhache. Niheichu Samaria cocoaichacuru rene niha natiin coa turuhache.

⁶ Ucuaae cuelanaala, Cana Coaunera cachaneein nitajerai nenacaauru Israeli co-coaichacuru rene cunichuche.

⁷ Chajaain ucuaae cuhin, inae nichuutaa Cana Coaunera Cojoanonaane benichuche acaauru rai.

⁸ Chaen cunaitenacaauru rautaaain, onacaauru nihanatiin ichateein, cosibi caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaaain, cacha suujua cuhane nenacaauru coitucuhichurune maajeein sitaauche. Inarate core colane nitohanai ichana nainequichene jaanu raain neeiche. Aihana jaun nitohanai ichaain neeichene, coa core bajaache.

⁹⁻¹⁰ Coa inara coriqui, inara atora, inara cajione necoreeteichene jaanu, inara safato, inara biji achune, naonjoainuri amaain cuhache. Niha rauhi, amihanenacaauru coroaateeuruha cachaaaurune coina.

¹¹ Leinjiin neseu, nenaanajaun, naonjoainu turuhichene, chunocoha caohachaaain inara raera cacha ariin, rai loreri asaae neeuche jelai caje amuhichene reentiaain.

¹² Inae nii loreri asaae turuhichene neein, loreri asaae nenacaauru rai ereein turuuche.

¹³ Nii jana raoti ichaonaa que ichaonaa jerecuruhanete, raotojoein inara raaurureein nii loreri asaae nenacaauru cachaauru.

¹⁴ Jana caohachaain inara raelanaala inara aohana jerecurenihane, nii loreri caje, chaen nii nese caje, naaonjoaain caje inara amuneein inara tijia que nena utoone rihariaain ratiriin amuuche.

¹⁵ Esinae rauhijiriin acaaurute cana janonaa besaute que inae tihane bana, Sodoma, Comora, naaonjoainuri batane que ichaonacaauru amurijiriin caseteco coaracurureein.

Mucunojoinecuruhane coina arichacuruhane

¹⁶ Aonacuche, canune inara letoaaun janolari mululune jana situha cuha irine rijijiein cuhichene coina. Aihana jaun cacha cunaitaane coina nainaa acanone rijijiein cunichuche. Chatohanein teraane nihanatiin nerinanaa naineniha serorine rijijiein.

¹⁷ Aihane jaun caohachaain nainain necohalajiin cunichuche. Cocoinanacaaihuru rai inara teuruhane janate, sinacoca asaae inara amaain inara bisiin,

¹⁸ coberenadorocuru rene inara amaain, reychuru raine maajeein inara amaaurureein canu coreniha. Nii janate canuneein nihanune coitucuerateriquicheein acaauru que, chaen nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru quene maajeein.

¹⁹ Inae cocoinanacaiahuri bijiu inara teuruhane, coa acaauru tonoraain ereeichene jaanu que tonajianche. Inae ereeichene coina neeichene janate, Cana Coaunera Suujue, inara rai ereeichene jaanu tereein.

²⁰ Aihane jaun coatiha inara ecu ereriheeicheein. Cana Inaca Cana Coaunera Suujue inara coreniha ecu erereein.

²¹ Nitohanerichaaaine jaunte, rai nejeraauruhacha, nejeraauru tereein ateinanohineeuruhane coina. Nii jana rai inacaauruhachate, rai calaohichuru tereein cocoinanacai rai. Nii jana acaauru calaohichuruhachate, inacaauru que nejerateein inacaauru teurureein ateinanohineeuruhane coina.

²² Satiin cachaauru caa chauratane sacuritaain canu coitucuelanaala nenacaaurute, canu coreniha inara que nererojoecaa cuurureein. Nete nii esenetaane jianelanaala, atiin satono que tiaain jerichanejeein sacuera nichotereein.

²³ Leinjiin neseu turuhichene jana, inara rohecaain inara mucunaa jerecuruhane, leeocha neseu cuhin sorooche. Esinaene aitoon. Jaiti Israeli nefoerateeuru sacuritaain turuheneeichene janane, canu inara ichohaichaniha ecu tureeunni canu acaihaniji Cacha Calahineein nejanoanaa nichaaunne.

²⁴ Niheichu rai relaera amurijiriin nena nainihei aina nerelanaa. Niheichu rai fatoroon amurijiriin nena nainihei rai cachaneein nena.

²⁵ Relanojoneein nenacaauru, acaauru relaera rijijiein neeuruhine. Jana letononeein nenacaauru acaauru curuaanaa rijijiein neeuruhine. Canu inara Curuaanaa neein inara relaera nihanune que moconajaera Beelseboo niha canu beeuruha natiin, tonacururiha jana inara que.

Coasinacainein niha ohacachene baiha cana itajeraneein nenaane (Lc 12.2-7)

²⁶ Aihane jaun, coa cachaauru coasichache. Coitucueraelanaala, asinojoneein chaachaain niha chunine niha natiinte, coitucunojoiniha cureein.

²⁷ Jana caa coitucueraelanaala nena nii chuni aonaenihane jana, caa caitoonjoan coitucuerateeuhe satiin cachaauru urichoo netiin.

²⁸ Coa inara atinana naineraauru que casihache, inara atinaauruhane baiha chabana satonoelanaala neeni janonaa que neeni, inara suujue itajenaa nainecurenihane jaun. Nete laen nainequiche chabana satonoelanaala nena usi jana inara jaberoco aina inara suujue itajeranu neein nena- Cana Coaunera que casiin neeichene.

²⁹ Tana nii chaque nelatejeeane que airijiin leinjiin moneda que coriha coroatajai tajaelineane coitucuhichene. Nete jereniha cana Inaca Cana Coaunerane nii leinjiinjin nitajenaa nainecurene.

³⁰ Nii amurijiriin inarate, inara couturijine maajeein leinjiana leinjianaain janiino-joineein ne.

³¹ Aihane jaun coa casiin ichaohache. Inarate jataain tajaelineacuru amurijiriin nelateein neeiche.

Cachaauru que Jesocurisito coitucuerateeurera
(Lc 12.8-9)

³² Chunocoha cachaauru que canuneein nihanune coitucueraneein, canu cachaneein nihane coitucueratera ne, acaentonai coitucueratereeunni dedeeu nenea Ofa Cana Coaunera acatiha neein.

³³ Nena laen canuneein nihanune coitucueraneein canu cachaneein nihane saijeein, canu coitucuerate lanaala nenea que acaentonai coitucuenereeunni Ofa Cana Coaunera acatiha neein.

Ita caje cache lerueraneein niha Jesusone
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ Coatihara raoti ichaonaanaja turuaa uhaaunlu caa chauratane que, ita que nerero-joecaain ichaoha cachane jaane turuaa uunlu.

³⁵ Nitohanihane jaunte, rai inaca que nejeratiha rai calaohine jana rai neba que nejeratereein rai cacunu. Jana rai nebaene quete nejeratereein rai nacana.

³⁶ Nitohaneente nechu naraaicha que nejeratenaaneein neeurureein cachaauru.

³⁷ Rai inaca, neba, calaohi, cacunu, naaonjoainuri belaihane amurijiriin cacoelainihane, nii chuni canu cachaneein nenea nainihe.

³⁸ Itolere necairichanaa abaantaain coroso que nerichaaunnine rijijeein necairichanaa abaantaenihane, canu cachaneein nenea nainihe.

³⁹ Nete laen canu, rai nichao ichoteratena nainichaaunne coitucuhin canuhacha cohajeein nenea, nichao ichoteratereein canu coreniha. Jana canu esenetaelanaala, canu colane nichao ichoteratena jererate rai nichao itajereein.

Cainanohinerichaaain namute cache rai cha tera
(Mr 9.41)

⁴⁰ Chunocoha inara raerate canu raa aicheein. Jana caohachaaain canu raerate canu letoaera raa aicheein.

⁴¹ Cana Coaunera letononiha leinjiin *profetane* coreniha caohachaaain raain ne-naate, *profeta* rai cainanohiniha rai namihaneone rijijeein nii raane coreniha rai cainanohiniha cureein. Chunocoha leinjiin cache caohachaaain nenea raain neite, jerichanejeein nii cache caohachaaain nenea rai cainanohinihane rijijeein, nii raane coreniha rai cainanohiniha cureein.

⁴² Chunocoha caa ena canu sacunaa nunuhetejeeureraauru rai, nechu jataain canu sacueranihane coreniha le eraurujeein conacai tein nei raite, esinae rauhijiriin cainanohiniha cureein,” nae aina nerelanaanichaanune rai Jesuso.

11

Jesoso rene turuuruha Joaan Baotisita letonocurune
(Lc 7.18-35)

¹ Nii lechoonca coroatajai aina nerelanaa nichaanune relaane baihane, jelai batane que nenacaauru neseuru naineein cuhacaanu, Cana Coaunera beratenojoin erenea beebejeein cachaauru relaa amuhemuheca Jesusone coina.

² Nii janate caresero cuhane netiin benaa caje itolere ichaa Curisitone coitucuhin aina amuhemuhenaacauru letoae Joaan:

³ “Iina esinae rauhijiriin, nii turuha uheneni Curisito niha. Aca neneeine beeune turuha leeoachane cohacaanu,” naain rene turuhin bajaauruhane coina. Nii jaunte letoanajaane rijitoejeen aitocuruha rene turuhinne jaun:

⁴ “Chajaain caa inaraacha coarai, inaraacha aonai benichuche Joaan raicha.

⁵ ‘Inae maosa neeuruhane caje conoa maosacuru notara. Bacosacuru niha natiinte, inae nichaauraa in amuurera. Cosibi caaun cunaitenacaauru niha natiinte, inae somaraain neeure cosibi cajera. Urichosaaecuru niha natiinte, inae enene erenaa aonacurera. Onacaauru niha natiinte, inae o caje ichanacurera. Jana cairichainejeen nenacaauru raite, Cana Coaunera beratenojoin erenaa beebejeen, nosa caje nichoteeururichaaaine beebeje.

⁶ Nerausiaaejeente neeure rai suujua corelanaala acanihanee esenetaain acaacha cohajeen nenacaauru,’ naain benichuche Joaan raicha,” naain Joaan letonocuru letoae Jesoso.

⁷ Inae jelaiha cauha cuuruha Joaan letonocurune janate:

“Chatohanai coaraa cuhichelu cache areroo cuhin. Leinjiin jiarana nujua cujuana ichanohineen nerurujuanaana coaraa cuhichelu.

⁸ Ainihane leinjiin cache, cajione caohacha que necoreeteen neina coaraa cuhichelu. Inarate raotojeen coitucuhiche, cajione caohacha que necoreeteen nenacaauru, reychuru loreri asaae neeuruhane.

⁹ Chatohanai coaraa cuhichelu. Leinjiin Cana Coaunera ere bera *profetana* coaraa cuhichelu. Aiha laesinaae, nii choae tacaain jataain leinjiin *profeta* amurijiriin nenaate esinae rauhijiriin coaraa cuhichelu. Acate Joaan ne.

¹⁰ Nii Joaan quete:

‘Canune ii ajiniha

cacheaauru rai ereerecane coina

canu ere bera letoareeunni

turuhine jaanu rucuheranu que,’

naain ne laenanohineen Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹¹ Esinae rauhijiriine aitoon, satiin cacheaauru caje nihei chuni cache Joaan amurijirii jataain nelateen nei, Moisesa que Cana Coauneraacha teratenojoi Cojoanonaa bana. Nete laen, ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa, Joaan fautaain nelatihei rijijieen nena, jataain nii Joaan amurijiriin nelateineen ne.

¹² Turuhalu Joanne caje coauneeinte, enanetojeen ena turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa turuaera nichaanne que nejerateen itajenaa coaacure Cana Coaunera coitucuhichuru curuaanaacuru.

¹³ Satiin *profetacuru* aina Cana Coaunera aitoonjoaunru rauhite, nii turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa coitucuerateen neeurelu, turuha Joanne que tiaaajoain.

¹⁴ Inarate esinae rauhijiriin nacoaauneen turuha urichaaain Irihasine que aitocurhalune coitucuhiche. Acate nii Joaan neen turuhelu.

¹⁵ Caa aitocooaanne aonacurumiin urichonacaauru.

¹⁶⁻¹⁷ Caa cacheaauru, enene cojoanonaa que nenacaauru ichao bihanune jaannu coitucuhaun. Aihuruha canaanaiuru nenaanaja cataaun nocoatijiaan, rai corihacuru rai eheehequuin:

‘Raansaichene coina auno totihacaanu. Nete canacaanu auno rautaelanaala raansanaa jereneeiche. Inara cotijiaain, berane jaain inaderaacaanune jana, canacaanu aina inaderaaheiche,’ naauruhane rijiichuruha.

¹⁸ Nii rijijieen techu, turuha Joaan joenreen lenone que lenonelanaala, bino conaa inaelanaala, naaonjoaaine jana, moconajaera suujue siruha beeiche.

¹⁹ Nii baiha turuhanu canu, cache calaohineen nejanoanaanichaaanne jana, bino cohin, joenreein lenone que lenoneen, naaonjoaineeinne jana, ‘Achoritiin, ajetoriaaneein, baasoneen ichaonacaauru osaaonacaauru belaichaneein, Roma curuaanaa rai

impoestonu que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera belaicha niha' canu beeiche. Nete jataain itolere que nainaaain, chaachaaain niha Cana Coaunerane caje coaraain, coitucunojoi ne niicha ichai," nae Jesoso cachaauru rai.

Caseteco coaracururichaaain erenaa tonoraauruhi cachaaaurune
(Lc 10.13-15)

²⁰ Cojoelanaacojoai ichaalu Jesusone saijieein nichao coreein nacoaauneein Cana Coaunera coitucuureniha nii nese que ichaonacaauru cachaaaurune jaunte:

²¹ "Jataainte cairichaaajoaiche nohane, Corasiin cocoaichacuru. Cairichaaajoaiche nohane Betesaaida cocoaichacuru. Inara que cojoelanaacojoai ichaain coaratihanulune tocohaneein, Tiro, Sidoon, naaonjoain cocoaichacuru rai cojoelanaacojoai ichaain coaratihanulune jana nihanete, inae inoaenlu nejeein inae nichao coreein, nacoaauneein Cana Coaunera coitucueraneein neeuruhane coarateeurure niicha jerenohin ichaain.

²² Nete inae coitucuhichuru coulurujueein casetecaeratihane jaan Cojoanonaa que turuhane bana, Tiro, Sidoon, naajoainunri cocoaichacuru amurijiriin caseteco coaraa curiquicheein inara.

²³ Jana inara, Caferenaaon cocoaicha neeichene, inacojoein caohachaaain niha no-coetiin raotiin nenea coaauquiche. Nete ohichene bana nocohena tabai jana nitajiha curiquicheein. Nii inara que cojoelanaacojoai coaratihanulune tocohaneein, Sodoma cocoaichacuru que coaratihanune jana nihanete, enanetojoein neeurure jelai co-coaichacuru.

²⁴ Nete inae coitucuhichuru coulurujueein casetecaane coina turuha Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhane bana, Sodoma batane cocoaichacuru amurijiriin caseteco coaraa curiquicheein inara," nae cachaauru rai Jesoso.

Canu esenetaerate raotojoein ichaoreein.
(Lc 10.21-22)

²⁵ Niritohane baihate: "Itolere chauratane, dede, naaonjoaain Coauneraneein neeine coroaajihanu jataaincha, Ofa, itolere coitucutoha nocoetonacaauru que iicha asii coitucuerateei cairichainejeein nenacaauru quene jaanra.

²⁶ Aihara Ofa, nitohaneein jereeine jaunte ichaacha," naane baihate:

²⁷ "Canu Inaca Ofate satiin raineen nenea teein ne carai. Nihei chuni Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne coitucuera. Leinjiin Ofa Cana Coaunera aachate cacoitucue. Niheichu chuni, Ofa Cana Coaunera coitucuera. Canu- Calaohi-neeichane coitucuun. Canu- Calaohi nichaaune coitucueratenaa jerichaaunne jaanru que, coitucueratihanune banaachate, Canu Inaca Ofa Cana Coaunera coitucuururein cachaauru.

²⁸ Nii inara baasoneein ichaonacaauru, inara nererojoeaeriin ichaonacaauru, inara osaonacaauru, naaonjoaineeichene canu esenetaain canu sacuuchena raotojoein ichaonaanaja te inara rai.

²⁹ Caa inara rai caitoonjoa esenetaain, Canu que nerelaain aihanune rijijieein ichaaoche. Coatiha chabana inara aina baasoneein nerinaaunni. Nii bana coatiha nitajerinaain inara suujue.

³⁰ Coatiha caaintaai, caa inara rai caitoonjoa tonoraa cachane," nae.

12

Nebetacanaa cojoanonaa bana tirico inaa molooruha Jesoso aina nerelanacaaurune
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Nii amuhemuhecaunne jaun, nebetacanaa cojoanonaa bana tirico coocana jana situha cuhacaanu Jesoso aina jiniiquiin aina nerelanaa nichaanune. Nii janane mijiitohacaunne jaun, situacanejeein nii tirico moloonejeein rai nucuhe quihacaanu.

² Nii coaraainte:

“Nii ii aina nerelanacaauru coaraau. Cocoaeraa nebetacanaa cojoanona bana nitohanai ichara natiinte, inae tirico taihure,” naauruha Jesoso rai fariseeocurune jaunte:

³⁻⁴ “Tana lesajei que mijiitooruhane jaun, corihacuru aina jiniiquiin Cana Coaunera loreri Teenforo asaae enohin, Cana Coaunera que banijiaain nena faan, saseredotecuruhacha nii faan quinaa nainihane saijieein, corihacuru aina faan quiha curuaanaa Rabirine jaan reretaain coitucuhichene.

⁵ Tana Moisesa aitoonjoa cuhane nebetacanaa cojoanona bana carenero narejeen sohin Teenforo asaae mocoorua saseredotecurune niha natiin, osa que nesaruhin naaonjoaarenihane jaan reretaain coitucuhichene.

⁶ Aihane jaun Teenforo amurijiriin jataain nelateein cau nihanune coitucuhin neeuche.

⁷ Coatiha: ‘Naaonjoain quete aite caa Quiricha cuhane,’ naain coitucuhiche. Nii Cana Coaunera Quiricha cuhane: ‘Nii inihocuru mocohichene jianeein inara amute cacha belaaain, naaonjoaain neeichenena jereeun,’ naain ne, laenanohineein. Nitohanai coitucuhin neeichenenoote, chatohanai baaso ichaain neniha inara amute cachane jana colurujueein naaonjoaain neriquiche.

⁸ Nitohanihane jaunna, canu- cacha calaohineein nejanoanaa nichaaunne, nebetacanaa cojoanona amurijiriin cocoaain letononeein neeun,” naain fariseeocuru tonora Jesoso.

Leinjiin jiurona jijii cacha rautaa Jesusone

(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Inae jelai caje amuhinte, ecu nena sinacoca asaae enoha cuha Jesusone jana,

¹⁰ ecu najiniha ne leinjiin jiurona jijii cacha. Nii jana Jesoso colurujueeuruhane jaanu lera ariiriichuruhane jaunte:

“Nainihanacha cocoaeraane saijieein, cunaitenaa rautaaca nebetacanaa cojoanona banane,” naain Jesoso caje bajaauruha fariseeocurune janate:

¹¹ “Tana chunocoha inara, leinjiin carenero siriquichene jana nebetacanaa cojoanona bana acau mitunajaan ucuha jachu cuhane naluha inara raine coaraa curiquiche jelai caje rocohichene coinane.

¹² Tana leinjiin carenero amurijiriin nelatiha leinjiin cachane coitucuhichene. Aihane jaun, cha caaunna cunaitenaa rai caohacha ichaa rautaenerichaaca nebetacanaa janona bana,” naain fariseeocuru tonoraane baihate:

¹³ “Ii jijii raujiaaura,” naa nii jiurona jijii leinjiin cacha rai Jesusone janate, jijii sijitaane rijieeoritiin, inae nerautae nii jijii jera rijijieein nii cacha jijii.

¹⁴ Nete jelai caje mituhin nejesinajeein ita suujua tacaure fariseeocuru Jesoso sohin jaauruhane coina.

Jaiti neniha Jesusone jana, tururichaaaine biha Isaihasine

¹⁵ Nitohaneein inae sohin jaonaa jerecuruhane coitucuriin jelai caje amuha Jesusone janate, sacuuruha arajiin cachaaurune jaun, jitaain cunaitenacaauru rautaaain,

¹⁶ aonajeeuruha cachaaurune urichoo, nii rautanaacane que ereeuruhane caohate Jesoso.

¹⁷ Nitohaneinte bihalu Cana Coaunera ere bera inoansi Isaihasine nainaane coina:

¹⁸ “Caate,

janijiin belaaain cocoaain

Canu Suujue que suujuequiin

canu letononeein nena ne,

‘Inae nerinaain baasoneein cachaauru cairichaaurera,’

naain,

satiin chauratane que
lauri lauri nenacaauru cachaauru rai
beebejihane coina.

¹⁹ Coatiha

cachaauru que nejerateein, cachaauru cotaain,
bero cuhane niha natiin
tonijiaain ereein cachaauru relaain,
naaonjoaane aohanrarinaain.

²⁰ Coatiha

nelatelanaala nenacaauru,
cairicheineein nenacaauru,
naaonjoainuri cairichaeranu que airinaain.

Niheichu

aasaeriin esenetaeraauru que jaolecorinaain,
lauri lauri nenacaauru cachaauru
ichao rucuhecane jaan que
turuhane reen tiaaajoaain.

²¹ Satiin lauri lauri nenacaauru cachaaurute
acaacha que jaecoorureein,”
naain belu Isaihasi.

*Moconajaera letononeein niicha ichana nainei ichaa Jesoso beeuruhane
(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)*

²² Nii janate, suujua cuhane coitucuchuhi siricha leinjiin cache erenaachara maosa
amaauruha Jesoso rene jana, irihane jaanu teein, rai nota cono te.

²³ Nii coaraain cojoelatiinte: “Tana caa cache Rabiri ichoala nihane,” naain ecu
nejesinajeein satiin ita caje bajaacoaaure.

²⁴ Nii aonajeeinte: “Moconajaera curuaanaa Beelseboote, caa cache rai catohanai
ichana nainihane jaan teein ne,” naaure fariseeocuru.

²⁵ Niritiin coaacuruhane coitucuha Jesoso raotojoeine jaunte: “Satiin caa chau-
ratane que ichaonacaauru cachaauru, ita que nejerateein neeuruhanete jiniiquiin
nitajenaa nainecurure. Niheichu leinjiin nese que ichaonacaauru ita que nejerateein
neeuruhane, jiniiquiin raotojeein ichaonaa nainecururihei.

²⁶ Nii rijijieein techu, moconajaera netonai rai letonocuru que nejerateein nihane, nii
rai letonohacha sitaain nihane, nii chaque nelateein nena nainerihei.

²⁷ Nii aitocohichene tocohanein moconajaera suujue aina cuaain moconajaera
sitaanu nechujianra, jeelai moconajaeraacha itajiha aicheeunna. Nete nii aitocohich-
ene tocohanene, nitohanihane, cha jana inara letonocuru lethare nitohanai ichana
naineein neeuruhane jaanu siriin neeuruhane coina. Nitohanihane jaunte, nechu
jataain inara raajenihane jataain baasoneein aitocohichene coarateeiche.

²⁸ Caa cache suujua cuhane nenacaauru moconajaeracuru sitaanu Cana Coaunera
Suujue aina cuaainnete, inae inara aina niha Cana Coaunera Cojoanonaane coujunaca-
neein ichaun.

²⁹ Leinjiin cache jataain laraajiin nena loreri asae enohin nihei nii chuni caje niicha
sirii ruluhara. Biji ichojoaainchate naine nitohanein caje niicha sirii ruluhane.

³⁰ Chateeinti canuhacha ichai ichaene. Niite canu que nejeratenaaneein ne. Nii
rijijieein techu canuhacha ichai itajeraneein ne canu esenetana jerihei.

³¹ Nitohanihane jaunne inara rai aitoon, satiin osaonacaauru cachaauru quete suujua
acatereein Cana Coaunera. Nete laen tonaain baasoneein Cana Coaunera Suujue que
erei que suujua acatenereein.

³² Canu- Cache Calaohineein nejanoanaa nichaaunne que nihanatiin tonaain baa-
soneein erei quete suujua acatereein. Nete laen rai Suujue que tonaain baasoneein erei

nihane, caa ena nenea janonaa, caa baiha neeninu janonaa, naaonjoain que nihanatiin neein suujua acatenereein Cana Coanera.

Ninaa caje temule caohacha coitucuhacane
(Lc 6.43-45)

³³ Tana temule jaain neeichene, caohacha que inaacane caje temule caohacha coitucuhin neeichene.

³⁴ Nitohaneein necha ansaineein neeichene jaunte, inara suujua caje mitunaa nainene caohacha. Inara suujua cuhane baasoneein inaraacha coacuite, inara ujuae caje mitue.

³⁵ Jana caohachaain suujua coara cachate, caohacha nejesina que ereein ne, suujua cuhane niha caohachane jaun. Jana baasoneein suujua coara cachate baaso que ereein ne, suujua cuhane niha baasone jaun.

³⁶ Canune inara rai beeun, inae caseteco coaracururichaaain satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaurune bana, tonaain baasoneein ereeichene nihanatiinte coitucunojoinereein.

³⁷ Nitohaneinte, inara ujuaae caje baaso ichaaain neeichene ujuaihoneein neneeichene, caohacha ichaaain neeichene coitucunojoiniha cureein,” nae acaauru rai Jesoso.

Cojoelanaacojoai bajaauruha necha aansai cachaaurune

³⁸ Nii jaunte:

“Cacha relaera, canacaanu rai cojoelanaacojoai ichaaain coarateeinene jerichaanura,” naauruha Moisesa aitonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru tabaaurune janate:

³⁹ “Caa necha ansaineein suujua coitucuelanaala ichaonacaauru cachaaurute, acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaaunne jerecure. Nena inae acaauru que cojoelanaacojoai coaratihalu *profeta* Jonasine jaun, inae nenacaeneein acaauru que coaratena jereneeun.

⁴⁰ Nii nichata jiichoo nichata janotiineein, ate tabai suri cuhane nihalu Jonasine rijijieeine, canu- Cacha Calaohinichaaunne nichata jiichoo nichata janotiinejeeincha atane cuhane nereeunni.

⁴¹ Aihana jaun, coitucunojoiniha caohacha ichaeraauru aina baaso ichaeraauru ichao que tihane banate, nacoaauneein nimichucurureein Ninibe cocoaichacuru, acaauru coulurujueeuruhane coina, acaauru rai beratenojoin beebejiha Jonasine aonaaain nacoaauneein Cana Coanera que coacuhin neeuruhane jaun. Jana ena cau inara aina neinichaaunnena Jonasi amurijiriin nenea nichaaunne saijieeinte caitoonjoa esenetana jereneeiche.

⁴² Jerichanejeein techu nacoaauneein nimichureein enoto mitu nichajai coarajeein cana raotono nichajai que nenaalu ene curuaanaanein nenea netonai inae caseteco coaracururichaaain caa ena nenacaauru cachaaurune bana acaauru coulurujihane coina, niicha coitucuhi beebejiha cachaauru rai Salomoonne jana, coriaji atane caje uhin aonaa uhalune jaun. Cau caa ena inara aina neinichaaunnena Salomoon amurijiriin nenea neeun. Nete nii saijieein canu esenetana jereneeiche.

Nacoaauneein cacha suujueniha jelaiha enoha coitucuhuhine
(Lc 11.24-26)

⁴³ Cacha suujua caje mituha leinjiin coitucuhuhinete, cajihaneein amuhemujeein nihane jaanu ariirijie. Nii jana eruhenihanete:

⁴⁴ “Taolu mituhanulune jaanne jelaiha cauha cureeun,’ naain coacue. Niritiin jelaiha turuhin nii cacha coaraane jana, aiha leinjiin loreri conera colane caohatiin lojoiinojoneein nenea rijijieein eruhanete,

⁴⁵ nacoaauneein jelaiha cuhin, caainsineein amurijiriin baasoneein nenacaauru aina ita taojiaain, jiniiquiin nii cacha suujua cuhane jeelaiha enooruhane, jataain jeelai

amuritoheriin baasoneein ichoae nii cacha. Nitohaneeinte, ichaoha cuurureein caa necha ansaineein ichaonacaauru cachaauru netonai,” nae acaauru rai Jesoso.

Jesoso rene turuuruha neba aina nejeraaurune
(Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Niritiin jaiti cachaauru aina ereereeca Jesosone janate, rene turuhin aina erenaa jerecure neba aina nejeraauru. Loreri asae enohelanaala airiniha neeuruhane janate:

⁴⁷ “Taute airiniha turuhin neeure ii neba aina ii nejeraauru, ii ainate erenaa jerecure,” naain Jesoso rai beeure.

⁴⁸⁻⁵⁰ Nete, nii rai biha unaa rai:

“Caaurute canu neba aina canu nejeraaurune. Chunocoha caletoaera Ofa ere tonoraain niicha jerenohin icharate, canu nejera, canu bai, canu neba, naaonjoainuri ne,” nae aina nerelanaa nichaanune cojeluhin Jesoso.

13

Temule jaera que cuaain cachaauru rai iriha Jesusone
(Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Nii bananeeinte, nii loreri nihacaanune jaan caje cuhin, nemuri auhaniha turuhin ecu nelauriaain lauheque Jesoso.

² Nii jana, arajiin rene turuhacoaauruha cachaaurune jaunte, leinjiin bote cuhane fauhin lauheque, carene ichoae neeuruha cachaaurune tonohana.

³⁻⁴ Nii bote cuhane netiinte, araai laurii nereretanaa rijijiei *parabola* que cuaain cachaauru rai ereerejeein:

“Leinjiin temule jaera temule jaa cunajaun ucuhe riiaacane janate tabaauru bero cuhane naluha nii niicha riajaiine jaun, turuhin coaraain quihure tajaacuru.

⁵ Jana le turijieein niicha riajaite, neniha mululuhin atanene jaan jelson ajeri ichoae nalunacaauru carajaelanaala omaroe.

⁶ Nete inae omarohane jana mituhin ajajaa enotone jaun ohe, mululuhin neniha atanene jaan, ucuacaain neniha rai cojoaisine jaun.

⁷ Le turijieein niicha riajai ucuhete, ajena jana naluhane jaun, amurijiriin omaroha ajaenane jaun atinae.

⁸ Jana atane caohacha que le turijieein niicha riajaite, le ucuhecuro caje le temuracuru lefashaananaain inacae. Jana tabaaurute saotachoonca ucuheneein, nichatachoonca ucuheneein, naaonjoaain inaacure.

⁹ Caa caitoonjoan aonacurumiin irichonacaauru,” naain cachaauru rai ereereje Jesoso.

Jesoso caje parabola que cachaauru rai ereereecane bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune
(Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Nii jaunne, Jesoso rohan nichuuntaain nii araai laurii nereretanaa rijijiei *parabola* que cachaauru rai ereereecane jaan bajaacaanu caje aina nerelanaanichaanune.

¹¹ Nii jaunte: “Cana Coaunerate rai cachaneein neeichene jaun, coitucueraelanaala nena Cojoanona coitucuerate inara que. Nete laen rai cachanelanaala nenacaauru que coitucueratanaa jerene.

¹² Nitohanihane jaunte, naitoonjoa tonoraain niicha jerei ichajeein nenacaauru rai, jataain jeelai amuritoheriin itolere coitucuhin neeuruhane jaanu tereein Cana Coaunera. Jana naitoonjoa tonoraanelanaala niicha jerei ichaelanaala nenacaauru cajete, jitariin acaihaniji acaauruhacha coitucuujei rulureein.

¹³ Nitohanihane jaunne araai laurii nereretanaa rijijiei que cuaain acaauru rai ereeun. Coaracuruhane niha natiin coitucurenihane jaun. Niheichu aonacuruhane niha natiin aonaain coitucurenihane jaun.

¹⁴ Nitohaneeuruhane cointate: Aonacuruhane niha natiin:
 ‘Naaonjoain quete aite,’
 naain coitucuururihaain.
 Niheichu
 nii coana jerecuruhane niha natiin coaracururinaain.

¹⁵ Inae jataain nauhacaa
 caa cachaauru suujuane jaunte,
 cha aonacuruhane nihanatiin,
 ‘Naaonjoai quete aite,’
 naain coitucunaa nainecurene.
 ‘Niheichu
 cha coaracuruhane niha natiin
 coitucunaa nainecuruhi.
 Nabana
 canuhacha ichai coaraain,
 aonaain coitucuhin
 canu rene uuruhane,
 acaauru rautaanune coataa,’
 naain bihalu Cana Coaunera ere bera inoansi Isaihasine jaa nainaelu,”
 naain aina nerelanaa nichaanune rai bihane baihate:

¹⁶ “Nete laen inara nerausiajeein niha curiquicheein, aonaain, coaraain, coitucuhin,
 naaonjoainchene jaun.

¹⁷ Arajii *profetacuru*, chaen caohachaaain suujua coaraauru cachaauru, naaon-
 joainurine maajeeinte niqai, caa inaraacha coarai coana jerecurelu. Nete coana
 nainecurenelu. Inaraacha aonaine maajeein aohana jerecuruhane saijieein aonacu-
 ruhilu.

Temule jaera parabola que irihane biha Jesusone
(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ Aonacuchene caa temule jaera que cuaain araai laurii *parabola* que irihanune be
 inara raite coitucuhiche.

¹⁹ Cana Coaunera Cojoanona que erenaa aonacuruhane saijieein coitucuhichurute,
 nii bero cuhane nalunaa temule ucuhe rijijieein neure, acaauru suujua cuhane
 Cana Coaunera beratenojoi erenaa jereein aonacuruhane niha natiin, turuha acaauru
 suujua cuhane baasone jianeraauru ne.

²⁰ Jana nii ajeri ichoae nalunacaauru temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere aon-
 aain esenetaain corojeein jereein raauruhane jana,

²¹ inae cairichaaerinojoneein mucunojoinecuruhane coina arinojoneein nee-
 uruhane, canu esenetaain neeuruhane jianeraauru rijijie.

²² Jana nii ajaena jana temunojoin temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere aonacu-
 ruhane saijieein, nechu jataain caa atane que netiin necoriquijiaain, raotiin nena
 coacuhin, niicha que suujua cuaain necoritanacaauru rijijie. Niite, inae nii erenaa
 esenetaauruhane jianeein, leeochoauru relaauruhane jianeein neure.

²³ Nii atane caohacha que temunojoin temule ucuhecurute, Cana Coaunera ere
 aonaain leeochoauru relaain, naaonjoaain nenacaauru rijijie. Acaaurute, nii le ucuhe-
 curu caje lefasha ucheneein, saotachoonca ucheneein, nichata choonca ucheneein,
 naaonjoaain le tijiriichuru caje teurera rijiichure,” naain aina nerelanacaauru rai
 beebeje Jesuso.

Tirico temuurera rai ajaena baaso temuha acaauru que nejeratenaane

²⁴ Niritiinte, nacoaaunein leeocho nereretanaa que cuaain acaauru rai ereerejeein:
 “Cana Coaunera Cojoanonaate, leinjiin cache, rai nocoana jana cachaauru que tirico
 temueratihane jana,

²⁵ temuhin satiin sinihuruhane tonohana, nii tirico niicha temuuri jana turuhin ajaena baaso temuha leinjiin cacha acauru que nejeratenaane rijijie.

²⁶ Nii jana inae omaruhin, inae inaaca nii tiricone jana inanacae nii ajaena baaso netonai.

²⁷ Nitohaniane jana coaraante: ‘Curuaanaa, chasiinna temule caohacha ucuhe nejesina temuerateeilune saijieein, jana mituhe ajaena baaso,’ naauruha nii ocoana erora rene turuhin nii amihanenacaaurune janate:

²⁸ ‘Chunocoha canu que nejeratenaate, nii ajaena baaso temucaiha,’ naa acauru rai nii ocoana erorane janate: ‘Ta, nii ajaena baaso rocohin jaohacaanune jereeine,’ naain bajaauruha nii amihanenacaaurune jana:

²⁹ ‘Niriimiin, nii ajaena baaso rocohalaante tiricone maajeein rocoriquiche.

³⁰ Nirijieein ecu neein jiniiquiin omarocurumiin, tainaca que tihane reentiaain. Inae tainaca que tihane banane jelai teein nii ajaena baaso raain, jelai teein tirico raain rucuhacaune jaa cuhane rucujueein, nii ajaena baaso jelai teein mocoheratereenni,’ nae nii ocoana erora,” naain cachaauru rai beebeje Jesoso.

Mosatasa ucuhe rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane que erenaa parabola

(Mr 4.30-32; Lc 13.18-19)

³¹ Niritiinte nacoaunein:

“Cana Coaunera Cojoanonaate leinjiin cacha, rai nocoana jana mosatasa ucuhe temuhera rijijie.

³² Esinae rauhijiriinte, jataain leeochoauru temule ucuhecuru amurijiriin aansijian rai nucuhene saijieein, inae omaruhane leeochoauru ocoana jana nenacaauru temulecuru amurijiriin fohecane, rai nunecuru que tajenajaanu ichacure tajaecuru,” naain nereretanaa que cuaain beebeje cachaauru rai Jesoso.

Faan jorerera rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane que erenaa parabola

(Lc 13.20-21)

³³ Niritiinte: “Cana Coaunera Cojoanonaate nichata sajeein coujunaca que arina coujunacateriin rai jorerera que jasiiteein tabaain nii coliha joreerein caje arajiin faan jaa leinjiin enene rijijie. Nii neleeraha tabaain colihane coina nena jorerera rijijieeinte, cacha ichao sacuritaain nefaane coina nena ne Cana Coaunera Cojoanona,” naain beebeje Jesoso.

Nereretanaa rijijiei parabola que ereerejihane biha Jesusone

(Mr 4.33-34)

³⁴ Nitohaneente, nereretanaa rijijiei *parabola* nejesina que cachaauru relae Jesoso. Chabana nii *parabola* colane irihe cachaauru rai.

³⁵ Nitohaneente:

“Cana rai chauratane coaunaa Cana Coaunerane caje coauneente, satiin asinojoneein nena que erereein, nereretanaa rijijiei *parabola* cuaaincha,”

naain beeuruhalu Cana Coaunera ere bera inoaensihuru *profetacurune* nainaane coina nitohanein ichae Jesoso.

Tirico temuurera rai ajaena baaso temuera que irihane biha Jesusone

³⁶ Nitohanein inae cachaauru rai irihane nainaante, acauru rai nocoein jelai caje cuhin nii neuruhane jaan loreri asaee enoha Jesusone jana, rohan nichuuntaain nii tirico cocana jana ajaena baaso temuhera que cachaauru rai iriha Jesusone bajaacaanu caje aina nerelanaa nichaanune.

³⁷ Nii jaunte: “Nii temule ucuhe caohacha temuherate canu- Cacha Calaohinein nejanoanaanichaanune rijijie.

³⁸ Jana nii ocoana que caitoonjoate, cana rai chauratane ne. Jana nii temule ucuhe caohachate, Cana Coaunera esenetaain aina ijiin rai Cojoanonaa que neenihuru ne. Jana nii ajaena baasote, moconajaera letononeein nenacaauru ne.

³⁹ Jana nii ajaena baaso temuherate, acaauru que nejeratena moconajaera ne. Jana nii taojaera que aitocooaunnete, inae ecu tihane bana sarichaain cana cojoanonaane que aite. Jana nii taain rucuheraaurute anjeraaurune.

⁴⁰ Charijieein teeinti, ajaena baaso taojaain mocohaca, nii rijijieeinte inae saa cana janonaane bana moconojoiniha cuurureein osa que leeochoauru saruhin nenacaauru moconajaera aina.

⁴¹ Nii banane canu- Cacha Calaohineein nejanoanaanichaaunne canu rai anjeraauru letoareeunni, nii cana cojoanonaa que nenacaauru baaso ichaain, osa que leeochoauru saruhin, naaonjoaain nenacaauru raain

⁴² usi charijibana jacanaacharanejeein nenea jana jaonajaauruhane, ecu neein auhaaahaquiin chanaaurureein.

⁴³ Inae nitohaniane banate, esinae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohin ichaain tonoraain nenacaauru, aiha enotone tocohaneein jiquihaquiin conohin niha cuurureein, canu Inaca Cana Coaunera Cojoanonaa que neein. Caa aitocooaunne aonacurumiin irichonacaauru.

Oro rijijieein nenea coreti tesoro rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁴ Charijieein teeinti, leinjiin oro rijijieein nenea coreti tesoro eruha leinjiin cachane, nii eruhane jaaun teein conauteein ratiriin, rachoojoein jitariin niicha sirii rucuhele que necorete nii cacha, nii niicha eruhi conautihane jaan atane coretihane coina. Nii rijijieeinte, itolere cachaacha jerei amurijiriin jataain nelateine Cana Coaunera Cojoanonaa.

Oro rijijieein nenea perla coreti rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁵⁻⁴⁶ Charijieein teeinti, leinjiin recatoon, perla coretiin nenea ariirijieein amuhin, inae nii perla coretiin nenea eruhane, jataain nii corei eruhane coitucuhin rachoojoein cuhin, rai rucuhele que jitariin necoreteein, nii niicha eruhi perla corete nii recatoon. Nii rijijieeinte, itolere cachaacha jerei amurijiriin jataain nelateine Cana Coaunera Cojoanonaa.

Rede que ate mucuhera rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane

⁴⁷⁻⁴⁸ Charijieein teeinti, nemuri cuhane rede jaaoruha ate mucuurerane jana, itolere ate mucuha nii niicha jaori redene, inae memoha ate caaunne jana carene ichoae inaain ate caohachaauru janijiin omari cuhane teein, nii baasooru foranacaauru jaaore nii ate mucuurerana, nii rijicha Cana Coaunera Cojoanonaa.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nitohaneein techu, inae cana janonaa satono que turuhane bana, caohachaain ichaonacaauru janijiin raain, baasoneein ichaonacaauru jaaorureein usi chariji bana jacaelanaala nenea jana anjeraauru. Nii banate chanaa cuurureein auhaaahaquiin, nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Canacaanu relaane jaan aonaain coitucuhacaanune bajaa Jesusone

⁵¹ Niritiinte: “Caa inara rai caitoonjoan aonaaina coitucuhiche,” naain canacaanu caje bajaa Jesusone janane: “Enjeen, aihacaanura Curuaanaa,” naacaanu.

⁵² Nii jaunte: “Coaracuche nachuhinti leinjiin Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaera- cacha relaante, ‘Naaonjoaan caa Ena Turunaa Cana Coaunera Cojoanonaa Caohacha’ naain beein, ‘Naaonjoaan nii rauhi inoaes’ naain nii ena canuhacha bei Cana Coaunera Cojoanonaa aina rauhi inoaes que aitiin caohatiin cachaauru rai beein cachaauru relae,” nae Jesoso.

Rai nataneu Nasarete turuha Jesusone
(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

⁵³⁻⁵⁴ Inae nii nereretanaa rijijiei *parabola* biha cachaauru raine nainainte, jelai caje canacaanu aina amuhin rai nataneu turuhin, ecu nenea sinacoca asaee enohin, ecu nenacaauru cachaauru relaane nunuhete Jesuso. Nii janate cojoelatiin: “Chuna jataain cojoelanaacojoai ichaane coinane maajeein nerelaete toritiin itolere coitucuhin ere.

⁵⁵ Tana enuha caje itolere ichana inaera cacha calaohi nihane, jana rai neba niha Mar-ihane. Nii jana rai nejeraauru niha Saantiaao, Jose, Simoon, Jodasi, naaonjoainurine.

⁵⁶ Jana rai baihuru netonai cau cana aina ichaaoruhane. Chaa cajena jataain nainain itolere coitucuhin aite,” naaure ecu neein aonajeeurera cachaauru.

⁵⁷ Niritocuruhane jaunte inae Jesuso esenetaain nere tonorana jerecurene cachaauru. Nii jaunte acaauru rai:

“Chunijiun cuhane jaaunrute niqiu leinjiin *profeta* que suujua acateein coitucure laurinelanaala nenacaauru cachaauru. Nete laen esenetaaurene laurineein nenacaauru naraaichuru. Niheichu nii loreri ichaohane jaaun nenacaauru niha natiin,” nae cachaauru rai Jesuso.

⁵⁸ Nii jaunte ecu arajiin cojoelanaacojoai ichaenelu, esenetaaureniha ecu nenacaauru cachaaurune jaun.

14

Oha Joaan Baotisitane

¹ Nii banate, Calileea batane curuaanaaneein niha Erodesine jaun, nii amuhemuheca Jesusone coitucuriin:

² “Acate, Joaan Baotisitane. Inae o caje ichanacaihara. Acanihane jaunte, nii cojoelanaacojoai ichana nainera,” naain jetao ereereje Jesuso que rai letonocuru rai.

³⁻⁴ Rai nocoala Ferifi comasai Erodiasi siriha comasaine que Erodesine jana jetaote: “Jiaonriha chochala comasai sirii ii comasaine quera,” naa Joanne coreniha jetao, caresero cuhane Joaan enoaeratelu *cadena* que ichoarateein Erodesi.

⁵ Nitohaneein caresero cuhane enoaain jetaote, Joaan sohin jaonaa jerihane niha natiin, ichana nainenelu Erodesi, satiin cachaauru Cana Coaunera letononiha Joanne esenetaauruhane jaun, cachaauru coasiha.

⁶ Nejetaote, nejanoaane bajaanaa bitoaane coina beseta ichaa Erodesine jana jetao, nii beseta bitoaa turunacaauru acatiha raansae nii Erodiasi cacunu. Nii acaauru acatiha raansaa nii ranunane coaraain jetaote, jataain rautatiin coaraane jaun,

⁷ niicha jerei bajaa caje nii ranunane, Cana Coaunera notaracaae rai tihane coina aite Erodesi.

⁸ Nii jaun jetaote, rai neba suujuatenojoinnein Erodesi rai: “Canu rai aihane, leinjiin ojoaichu cuhane Joaan Baotisita coturi uhaau caraicha,” naa nii ranunane jaun

⁹ inaderae *rey* Erodesi. Nejetaote, satiin niicha cotihacuri acatiha teein Cana Coaunera notaracaae, niicha jerei bajaa caje nii ranunane rai tihane coina aitohane jaun,

¹⁰ caresero cuhane niha Joanne jana coturi moloherateein raerate.

¹¹ Nii jaun jetaote, leinjiin ojoaichu cuhane Joaan coturi amaain teeuruha nii ranuna raine jaun, neba rai te nii ranuna.

¹² Inae nitohaneein teratiha Erodesine coitucuhinte, Joaan jaberoco raain conauteein ratiriin, biha ure Jesuso rai Joaan sacuureraauru.

Saoqui oaraancai cacha coroaatiha Jesusone
(Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Nii jaunte, rai beeuruhane caje coitucuhin, nii nihane jaan jelai caje canacaanu aina amuhin, canacaanuhacha aina leinjiin bote cuhane fauhin, neniha cachane jaan

cue Jesoso. Nete nii bote cuhane fauhin amuhacaanu Jesoso ainane coitucuuriin, neseeuuru cajeeuru uhacoaain sacuure atanechoae uhi cachaauru.

¹⁴ Inae niicha coinetihu turuhin, bote caje fauhin, iniha cuha Jesusone janate, najiniha cunaitenacaauru uhaain arajiin neeuruha cachaaaurune jaun, cairichaaajoaain acaauru coaraane jaun, niicha uhaauri cunaitenacaauru rautae Jesoso.

¹⁵ Nii jana, inae nocohehena jerihane jaunte, Jesoso rohan nichuuntaain: “Chajaain caa cachaauru rai necoeute, nenajaun cauha cuuruhinete, ucuhae rai lenone coretecurumiin. Coatiha caa jana ichaohi cache,” naacaanune jana:

¹⁶ “Chajaain inara acaauru coroaateuche. Coatiha caohacharihei ena caauruhane,” naa canacaanu rai Jesusone jaun:

¹⁷ “Nihei canacaanu rai lenone. Saoquijieein faan, itaque jerajejeein ate, naajeeinchate neeje,” naacaanune janate:

¹⁸ “Cajiha carai uhauuche,” naain

¹⁹ omane choae nelauriaauruha cachaaaurune coina aitiin, biji cuhane nii ate aina faan mucuhin teberiaain: “Narihara Cana Coanera,” naain Cana Coanera bajaain cataun nii faan teruhin aina nerelanaa nichaanune rai te Jesoso, chaluhacaanune coina.

²⁰ Nii jana satiin cachaauru naineein chaluhacaanune janate, que lenoneein obeecuruhane jana, jaiti cautihane jaun, rai caute que lechoonca coroata omarii, omari memoaare.

²¹ Canaanaihunru aina enecuru janijilanaala, quichaaauruhacha janijiinte, saogui oaraancai cachaauru nii lenonecure.

Acau ichoae amuha Jesusone

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Nii baihate, ecu nedaaain cachaauru rai necoihane tonohanau, bote cuhane fauhin ichoaichaniha nemuri jera jaaohacaanune coina aina nerelanaa nichaanune letoae Jesoso.

²³ Inae cachaauru rai necoihane baihate, jelai caje amuhin, acaachanejeein ichatane ucuuno que cue, ecu Cana Coanera bajaane coina.

²⁴ Inae nocohejihane janate, cuu acaachanejeein niha Jesoso nii ichatane ucuunone jana, inae coriaeneein cue nii bote, atane auha caje. Nii jana, mijiaaineein uha cujuana aina fichafichanaane jaunte, amusine nii bote.

²⁵ Nii jana inae janonaa jerihane janate, nii ichatane ucuuno nihane caje uhin, canacaanu caaijie uhe Jesoso acau ichoae rurujueein.

²⁶ Nii jana acau ichoae rurujueein uhane coaraainne, coasiha cojioriin: “Nechu aansai coitucuhuhite aicha,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune.

²⁷ Nii jaunte: “Coa nesoonetoache. Canune aihunra,” naain canacaanu rai iriha Jesusone jaunte:

²⁸ “Ii aaine, jereeune ii rene tiaain uhe acau ichoatera Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone jaunte:

²⁹ “Chajaaujian,” naa Jesusone jaun, bote caje fauhin acau ichoae cuhin ruruje Jesoso rene cuhin Fedoro.

³⁰ Nete jataain mijiaaineein uha cujuana aina fichafichanaane coaraain, nesoonetohane jaun, asaaun naluha cue Fedoro. Inae naluhane jaunte, nesooone caaun auhaquuin: “Curuaanaa, canu comaleeu,” naa Fedorone jaunte,

³¹ biji que mucuhin: “Chanuna jataain cha esenetaeneei. Chanuna necoatohi,” nae Jesoso, Fedoro rai.

³² Inae bote cuhane faauruhane rijieeoritiin, nesuruha nii fichafichanaa aina cujuanane janane,

³³ Jesoso acatiha neseeonraain: “Iite esinae rauhijiriin Cana Coanera Calaohineeincha,” naacaanu satiin nii bote cuhane cuinichaanune.

*Jenesaree batane que turuhin, ecu nenacaauru cunaitenacaauru rautaa Jesusone
(Mr 6.53-56)*

³⁴ Inae nii nemuri jerau turuhinne, Jenesaree batane que turuhacaanu.

³⁵ Nii Jenesaree bataneu turuhacaanune janate, Jesuso coitucuure ecu ichaonacaauru cachaauru. Nii jaunte, jelai batane sacuritiin ecu turuha Jesusone coitucuhin, rene cunaitenacaauru uhaacoain

³⁶ turuhin, caje acaauru rautana nainihane bajaare, jeriha Jesusone rai cajione auha mucuuruhane coina. Nii rai cajione auha mucuurera cunaitenacaaurute satiin nerautaaure.

15

*Baasoneein cacha ichao tera que iriha Jesusone
(Mr 7.1-23)*

¹ Nii janate, Jerosaleen caje turuha uure Jesuso coaraa, Moisesa aitoonjoan rauhi que cacha relaaaureraauru aina fariseeocuru tabaauru. Acaaurute, Jesuso rohan nichuuntaain:

² “Chanuna aihuruhalu canacaanu inoaesihurune rijijieein neeurene caa ii aina nerelanacaauru. Chanuna jeriha canacaanu ichaone rijijieein lenonecuruhane ajiniha, jauriaanejeein biji culeecurene,” naain Jesuso caje bajaauruhane janate:

³ “Chanunajian inara netonai Cana Coanera aitoonjoa tonoraelanaala, inara ichao-hacha sacuhiche.

⁴ Nitohaneechene jaunte: ‘Ii inaca, ii neba, naaonjoainuri ere tonoraain caohachaain ichaaoche. Necha ansai, naain baasoneein rai inaca, rai neba, naaonjoaain que ereein neite ateinanohiniha cureein,’ naa Cana Coanera Quiricha Inoaensi cuhane natiin tonoraelanaala ichaohiche.

⁵⁻⁶ Cana Coanera Quiricha Inoaensi cuhanete niqiu ne rauhi, satiin cacha, rai fojiaraauru rai cha teein nihane coina. Nete inara: ‘Coatiha inara rai cha tenaa nainihaaun, satiin quiicha sirii inae Cana Coanera que banijiaaaineein nihane jaun,’ naain erei cacha, inaca, neba, naaonjoain rai chelai tenaa nainenihane que aito-coiche. Nitohaneente, Cana Coanera aitoonjoan que jaolecohin tonoraeneeiche, nechu jataain inara ichaohacha sacuhichene coina.

⁷ Esinae rauhijiriinte, necha ansaineein neeichene que aitiin, inara que laenaelu Cana Coanera Ere bera *profeta* inoaensi Isaihasi:

⁸ ‘Caa cachaaurute,
rai nereecha que
canu coroaajeein neeure.

Jana
acaauru suujua cuhane aihuruhi.
Cacajete
coriaae ne acaauru suujua.

⁹ Nii jaun,
nii chaque nelatejeehai,
netaojiaain canu
coroaecuruhane
nechu jataain acaauru relaauruha cachaaurune
que nejesinajeein ita relajeein
neeuruhane jaun,’

naelu inara que Cana Coanera Ere bera inoaensi Isaihasi,” nae acaauru rai Jesuso.

¹⁰ Niritohane baihate, nii ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain: “Caohachaain caa inara rai aitocooaanne aonacuchete coitucuhiche.

¹¹ Coatiha baasoneein cacha ichao aasaehai joaereen lenone canaacha quii. Baasoneein suujua cuhane niicha coacui, nujuae caje mitunaate laen, baasoneein cacha ichao aasaje,” naainte acaauru rai beebeje Jesoso.

¹² Nii janate rohan nichuuntaain: “Nii aitohine aonajeein jataain ii que nererojoe-caauruha fariseeocurune aonaaina,” naain caje bajaacaanu aina nerelaa nichaanune janate:

¹³ “Niicha temunojoinelanaala nenea ajaenate, cojoaisi aina curuataain rocohin jaoreein Cana Inaca Cana Coaunera.

¹⁴ Aihane jaun, coa acaauru rerohecaachete nainaurumiin. Maosa rijijieein neeuruhane rijijieein nenacaauru relaeraneein neeuruhane jaunte aitocure. Chaen techu leecha maosa amanaa jeriha leecha maosane, jiniiquiin atane jachu cuhane naluhin nitajeeururihane rijichuruhane jaun aitocure,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

¹⁵ Nii janate Jesoso rai: “Canacaanu rai, nii aitohine jaan beeune coitucuhacaanu,” naa Fedorone janate:

¹⁶ “Inara niha natiin inachura coitucueneeichete.

¹⁷ Tana satiin cacha ujuae cuhane enonaa, cacha suri cuhane cuhin, nii baiha cacha jaberoco caje mituhane coitucuhichene.

¹⁸ Jana cacha ujuae caje mitunaate, cacha suujua caje mituhe. Niite laen baasoneein cacha ichao aasaerane.

¹⁹⁻²⁰ Nitohanihane jaunte, cacha suujua caje mituha itolere baasone jaun, sonajaain jaohin, sinijeranelanaala nenea ene aina ichaohin, asijiauhin, casejenetiin, ita cotaain, naonjoaan cachanete laen, baasoneein cacha ichao asaaerane. Jana nitohaniha cana ichaone tonoraelanaala cana biji culejelanaala lenonichaane, coatiha baasoneein cana ichao aasaehai,” nae Jesoso.

*Leinjiin ene Jorionelanaala nenea Jesoso esenetaane
(Mr 7.24-30)*

²¹ Jelai caje amuhin Tiro, Sidoon, naonjoainuri batane nichae cuha Jesusone jaun aina cuhin,

²² inae ecu turuhacaanune janate, eheehequuin: “Curuaanaa Rabiri nefoerate, cairichaojoaain canu coaraau. Moconajaera siraha canu cacunune jaunne aitoonchera,” nae canacaanu caaijie uhin leinjiin Canaan bene, natane caje uhin ecu ichaonaa.

²³ Nii jana inauheneecha aonajian Jesusone jaunne: “Chajaain caa ene rai aitoote amuhine. Nete cana caaijie uujueein eheeheque,” naacaanu rohan nichuuntaain aina nerelanaa nichaanune.

²⁴ Nii jaunte: “Cana Coaunerate rai cachaneein nenacaauru Israeli cocoaichacuru nitajeeuruhane rai nenacaauru reneecha caletoaelu,” nae Jesoso.

²⁵ Nete, nacatiha neseonraain: “Canu coroatajaneuchera Curuaanaa,” naa rai nii enene janate:

²⁶ “Coatiha caohacharihei Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que banijiaain nenea ruluhin remaae rijijieein neinequichene rai tihanuchenera,” naa Jesusone janate:

²⁷ “Aihachechuhisi niquicha Curuaanaa. Nete remaae rijijieein canacaanu coaraaichene niha natiin, atiin canu coroatajaneuchera Curuaanaa,” naain Jesoso tonorae nii ene.

²⁸ Nii jaunte: “Quesenetaaine corenihate, inae ii jerenohi rijijieein nerautareein nii ii cacunuchera,” naa Jesusone rijieeoritiin, inae nerautae nii rai cacunu.

Arajii cunaitenacaauru rautaa Jesusone

²⁹ Jelai caje amuhinte, Calileea conemuri auhaniha turuhin, ichatane ucuunno que iniin, ecu nelauriaain lauheque Jesoso.

³⁰ Nii janate, rene netaojiaaure arajii cachaauru, bacosacuru, maosacuru, biji que jiuronacaauru, erenaacharaauru, leeochoauru arajii cunaitenacaaurune maajeein uhaacoain, Jesoso acatiha tenajaauruhane acaauru rautaane coina.

³¹ Nitohaneein rautanaacane janate, inae nerautain, nichaaurain, amuure bacosacuru, maosaneeuruhane caje conoe maosacuru nota, inae nerautaaure biji que jiuronacaauru, erenaacharaauru niha natiin inae ereeure, naaonjoaauruhane coaraainte, jataain cojoelatiin, Cana Coanera Israeli Coanera coroaecure nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

Jena oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone
(Mr 8.1-10)

³² Nii janate, aina nerelanaa nichaanune cotijiaain canacaanu rai: “Inae jataain cairichaojoain caa cachaauru coaracaun. Inae nichata janoha cau canu aina neeuruhane. Nii jana nihei acaauru lenone. Naininaaun corootenajaelanaala acaauru letoaanu acaauru nenajaunne. Mijiintena caaun aterocuruha bero cuhanene coataa,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne:

³³ “Chuna caa araaine cacha rai lenone erurichaache, neniha cachane jaaun niha-cache natiin,” naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

³⁴ “Inatajajeein nihun faan siriquiche,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne: “Caainsinejeein faan, corootajajeein ate, naajeeichate neeje,” naacaanune janate,

³⁵ atane ichoae nelauriaauruha cachaaurune coina aitiin

³⁶ rai biji cuhane faan aina ate mucuhin, Cana Coanera bajaane baiha, cataaun taturiin aina nerelanaa nichaanune rai te, cachaauru rai chaluhacaanune coina.

³⁷ Nii jaunne, satiin cachaauru rai chaluhacaanune jana, inae nainain lenonecuruhane saijieein cautihane jaun, rai caute que caainsine omari memoaaure.

³⁸ Canaanainuru, enecuru, uha elone jaun tabaacoaa nucuhecuru aina uha cujuana tabaine janijilanaala quichaaauruhacha janijiinte jena oaraancaure nii lenone-nacaauru cachaauru.

³⁹ Nii lenonecuruha cachaaurune baihate, cachaauru rai necoein, leinjiin bote cuhane fauhin, Maadala batane que cue Jesoso.

16

Cojoelanaacojoai icharatecuruha sadosseeocuru aina fariseeocurune
(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Nii janate, Jesoso coaraa uure fariseeocuru aina sadosseeocuru. Nitohaneeinte inae rene turuhin coulurujueeuruhane jaanu leranu ariha, acaauru rai cojoelanaacojoai ichaane coina aitocure. Chaen esinae rauhijiriin, Cana Coanera letono nihane coitucuuruhane coinane maajeein.

² Nete acaauru rai: “Charijieein teeinti, sonaina cafarane nocohaca dedene: ‘Caohatorichaain janonaa,’ naain ereeiche.

³ Jana, janone cafarane nocohaca dede nijichoriaaajoaaine: ‘Urichaain elo,’ naain ereeiche. Nitohaneein dede caje itolere coitucuhin naaonjoaainchene natiin, chanuna jana: ‘Naaonjoaane coinane caa aicha,’ naain caa enene cojoanonaa coitucunaa naineneeiche.

⁴ Caa cachaauru nechu aansaineein suujua coitucuelanaala nenacaaurute, cojoelanaacojoai ichacaanune coina canu rai aitocure. Nene inae acaauru que coarate-sihalu Jonasinne jaun inae nenacaenein acaauru que cojoelanaacojoai coaratenaajereneun,” naane baiha acaauru ratiriin, jelai caje amuhe Jesoso.

Faan jorerera- lebadora rijicha fariseeocuru ichaone
(Mr 8.14-21)

⁵ Inae Calileea conemuri jerau cuhacaanune jaun faan baiteein ratirihacaanu aina nerelanaa nichaanune jaunte:

⁶ “Aonacuche. Faan jorera rijiicha fariseeocuru aina, sadoseeocuru ichaone que necohalajihuche,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne:

⁷ “Chanuna caa aite. Faan uhaenihacachene jaunna caa aitohate,” naacaanu ita raine aonajeainte:

⁸ “Chanuna faan uhaeneeinchene que aitocoiche. Jataain asaaeriinchate quesene-taiche.

⁹ Tachu jaiti nainaquiche taolu saoquijiei faan chaluheratihanu, saoqui oaraancai cacha raine jana, inata omariin rai caute taojiaaichelu.

¹⁰ Niheichu taolu, caainsinejei faan chalueratihanulu jena oaraancai cacha raine coaaueeiche, inata omariin jana rai caute taojiaaichelu.

¹¹ Chanuna faan que inara rai aitenihanune que nainaeeneiche. Faan jorerera rijiicha fariseeocuru aina sadoseeocuru ichaone que necohalajihuche,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso.

¹² Nii jaunne, faan jorerera que aitelanaala, cacha relaauruha fariseeocuru aina sadoseeocurune que aitoha canacaanu rai Jesusone que nainacaanu.

Mesihasi niha Jesusone biha Fedorone
(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Inae Filipino Sesareea batane que turuhinte, aina nerelanaa nichaanune rai: “Tonacuruha cachaauru, Cana Coaunera Calahineein cacha caje nejanoanaa nichaaunne que,” naa Jesusone janate:

¹⁴ “Tabaaurute, Joaan Baotisita niha, ii beure. Jana tabaaurute, Irihasi niha, ii beure. Jana leochaaurute, Jeremihasi niha ii beure. Jana tabaaurute, chunocoha Cana Coaunera ere bera *profetane* caiha, naaure,” naain tonoraacaanune janate:

¹⁵ “Tonaquiche jana inara. Cha nichaaun jana Canu inara rai,” naain canacaanu caje bajaa Jesusone janate:

¹⁶ “Iite esinae rauhijiriin ichaaohin nenea Cana Coaunera Calaohi Mesihaseinei,” nae rai Simoon Fedoro.

¹⁷ Nii jaunte: “Raotojoeinte rausiaaenojineein neei, Jonasi calaohi Simoon. Chuni cacha ichei benihane janate, Canu Inaca Cana Coaunera ii que canu coitucuerate.

¹⁸ Jana iite Fedoro neei. Canune ichei aitoon. Iite canuhacha tei ajeri rijijieein, canu coitucuruha canu cachaneein neenihurune coina icharaneein neriquiin. Nii ii que canuhacha icharatei amuritona nainerinaain chuni, onaniha natiin itajenaa nainerinaain.

¹⁹ Ii raine, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea naineeine coina, ichei chabi tere-
unni. Caa chauratane que netiin, iicha ichaite, Cana Coaunera Cojoanonaa que nereein. Jana caa chauratane que netiin, jaolecohine jaante, Cana Coaunera Cojoanonaa que tihane bana jaolenereein,” naa Simoon Fedoro raine baihate:

²⁰ “Jiaonriha chuni rai: ‘Acate Mesihaseine,’ naain beeichene,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso.

Orichaaaine biha Jesusone
(Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Inae mainajiriin cairichaaaururichaaain Jorioocuru bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naaonjoainurine catainaane jaunte, Jerosaleeun curichaainne beebeje aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso. Sohín jaaoruhane nichata janone cuhane ichanarihanine que aitohane jaunte,

²² jelai Jesoso teteriin: “Jiaonriha nitohaneein chetecuruhane jeriha Cana Coaunera Curuaanaa. Nitohaneein chetena nainecuruhi jerihane,” naain caohatiha Fedorone janate, nauriteriin Fedoro coaraain:

²³ “Naain cacaje amuura moconajaera. Nechu canu cairichaeranu quete aitohicha. Cana Coaunera jerenohin aina, cha coitucunaa nainiheei ii. Cachaauruhacha jerenohinchate coitucuujueei,” naane baihate:

²⁴ “Chunocoha canu esenetaain, canu aina nerelanaa jerihane, rainuhacha que niicha coacuhi jianeein, itolere necairichanaa abaataain canu sacuhine.

²⁵ Jana canu colane rai nichao ichoteratena jererate, rai nichao itajereein. Jana, canu coreniha necairichanaate, rai nichao ichoteratereein.

²⁶ Coatihha chaque nelatihei, itolere niicha jerei, niicha coacui sirihane nihanatiin, nichao itajiha cachane. Inaaonjoaain coretihane niha natiin, nii nichao ichoteratena nainiheei catcha.

²⁷ Inae Cojoanonaa que turuhane banane turuha ureeunni esinae rauhijiriin canu. Cana Coaunera Calaoheenein catcha caje nejanoanaa nichaaunne, canu Inaca Cana Coaunera necaohacha que necaohachaaain, rai letonocuru anjeraauru aina jiniiquiin. Nitohanihane banane, le cachaauruhacha ichai cainareeunni acaauruhacha ichai rijiiinanaain.

²⁸ Cau caa ena nenacaauru tabaaaurute oorenereein, itolere curuaanaa neein nihanune coina turuhanu catcha caje nejanoanaa nichaaunne Cojoanonaa coaraane reentiaaajoaain,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

17

Nejelauneein necoriha Jesoso jaberocone (Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)

¹ Nitohaneein atinaaururichaaainne bihane baiha, saota janonejeeinte, Fedoro, Saantiaao, Saantiaao ocoala Joaan, naaonjoainuri amaain jelai acaauruhacha aina jataain ucuuneein nena chatane ucuuno que cue Jesoso.

² Inae ecu turuhin jetaote, acaauru acatiha netiin, necoriha Jesoso jaberocone jana, rai nomeri netonai enoto tocohanein jiquihacohane jana, rai cajione netonai cono tocohanein jiquihaque.

³ Nitohaneein necoriha nomeri aina rai cajionene jana jetaote, Jesoso rene ecocohin aina ereeuruha Moisesa aina Irihasine jana coarajeeure.

⁴ Nii jaun jetaote Jesoso rai:

“Curuaanaa, caohatoha cau nihacachene. Ii jereeinene nichatajaain loanari jareeunni, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao rai Fedoro.

⁵ Niritiin ereereeca Fedorone jana jetaote, luhecotariin jiquihaquiin acaauru conaacotaa dede sacarine jana jetao: “Caate jataain belaaain janijiin quiicha cocoinai Canu Calaohi ne. Rai nere tonoraain neeuche,” naain jetao toni nii dede sacari jana erena.

⁶ Niritiin toniha erenaane aonaain jetaote, atane ichoae comoore jataain coasina caaun, nii nichatajaain aina cunacaauru aina nerelanacaauru.

⁷ Nii jana jetaote, acaauru rene nichuuntaain mucunajaain jetao:

“Nimichucuche. Coa casihache,” naa Jesoso acaauru raine jana,

⁸ coaracuruhane jana jetao, inae neniha chuni ainane jana, jelai acaachanejeein ecu ne Jesoso.

⁹ Inae nii chatane ucuuno caje jeelaiha fauha cuuruna jaun jetaote: “Jiaonriha chuni rai caa inaraacha coarai beeichene, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne ohanune caje ichanacaunne reentiaain,” naa aina nerelanacaauru rai Jesusone jana jetaote:

¹⁰ “Chanuna jana chaen: ‘Irihasite jaurihanejeein turuha ureein,’ naaure Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureaauru,” naain jetao Jesuso caje bajaare aina nerelanacaauru.

¹¹ Nii jaun jetaote: “Esinae rauhijiriin Irihasite ichoaichaniha turuha ureein. Acate itolere rucuhereein.

¹² Nena canu inara rai aitoon. Nii Irihasite inae ichoaichaniha turuhelu. Nete, acanihane coitucuelanaala que nocoatijaaain, mainajeriin cairichaaurelu. Nii rijijieeinne acaauru bijiu necairichaa cureeunni Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote,

¹³ Joaan Baotisita que, acaauru rai aitoha Jesusone que nainacure aina nerelanacaauru.

*Suujua cuhane coitucuchuhi siricha canaanai rautaa Jesusone
(Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)*

¹⁴ Inae nii cachaauru aina nihacaanune jaan turuuhane janate, Jesuso rohan nichuuntaain, nacatiha neseonraain:

¹⁵ “Curuaanaa, cairichaaajoaaain canu calaohi coaraau. Araain saainte mijiaaaineein mucuha rai cunaine, usihanauniha natiin comohin, acauhanau niha natiin naluhe.

¹⁶ Ii aina nerelanacaauru raine niqúi teeun, nete rautasihurene,” nae rai leinjiin cacha.

¹⁷ Nii janate: “Cha esenetaain, caohachaaain suujua coaranacharaauru cachaauru. Cha carajaneaina inara aina neein inara relaain, inara abaantareeun. Cajihá canu rene nii canaanai uhaauche,” naain

¹⁸ nii canaanai caje coitucuchuhi sitaa Jesusone rijieeoritiinte inae nerautae.

¹⁹ Nii baihane, jelai Jesuso teteriin: “Chanuna jana canacaanu coitucuchuhi sitanaa nainesinihacaanu,” naain Jesuso caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

²⁰ “Jataain aasaaeriin esenetaaichene jaunte, rautana nainesineeiche. Esinae rauhijiriin mosatasa ucuhe tabaainejeeinijin esenetaaichene jana nihanete, caa ichatane ucuunno rai: ‘Caalai caje amuhin, tajiha cunihun,’ naaichene amure jelai caje. Nihei chanerihai inara rai cha, rauhijiriin esenetaaichene.

²¹ Nete laen, catohane moconajaera letono, cana suri couu neein Cana Coaunera bajaare bajaareein sitanacai ne,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso.

*Caa quete orichaainne be coroata saain Jesuso.
(Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)*

²² Inae nii canaanai caje coitucuchuhi sitaane baiha, jiniiquiin Calileea batane que amuhemuhecaanne janate, aina nerelanaa nichaanune rai: “Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunnete necha aansaineein nenacaauru cachaauru bijihu canu tiha cuurureein,

²³ casohin cajaanurhane coina. Nena, nichata janone cuhane ichanareeunni,” naain aina nerelanaa nichaanune rai biha Jesusone jaunne, jataain inaderaacaanu.

“Coriqui tihana Teenforo rai nii inara relaera,” naain caje bajaauruhane

²⁴ Niicha relainichaanune aina jiniiquiin Caferenaanon turuha Jesusone janate, Fedoro coaraa uure, Teenforo asaae cacha caje coriqui bajaaureraauru. Inae Fedoro rene turuhinte: “Coriqui tihana Teenforo rai nii inara relaera,” naain caje bajaauruhane janate:

²⁵ “Ejeen, coriqui tiha,” naain acaauru tonorae Fedoro.

Nii janate inae loreri asaae enoha cuhacaanune jana, Fedoro rai: “Tonaai iite Simoon. Charijihuru caje coriqui bajaare caa chauratane que nenacaauru cachaauru curuaanaacuru. Rai lauri cajena. Ainihane, laurine lanaala nenacaauru cajena,” naain bajaa Fedoro caje Jesusone janate:

²⁶“Laurine lanaala nenacaauru cajete bajaare,” naa Fedorone jaunte: “Nitohaneein, acaauru lauri coretena nainenihane chujian, cana netonai coretena nainerihaaca.

²⁷Nete nabana chunocoha acaauru caje nena baijiaera tocohanihacane coataa, caohachae coretichaane. Chajaain taa nemuri cuhane ate cojunihu. Chaen jauriaanejeein dadaera ate raain, rai nujuaaen cuhane coaraainete, cuhane nereein coata caje coriqui. Acaachate nainejereein que canu rai aina ii rai *impoesto* coretichaane. Chaen amaain coretenihun,” nae Fedoro rai Jesoso.

18

Charijicha jataain nelateineein ne Cana Coaunera Cojoanona que.

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹Nii rijieeoritiinne, Jesoso rohan nichuuntaacoaain: “Charijicha jataain nelateineein ne Cana Coaunera Cojoanona que,” naain caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune.

²Nii jaunte, leinjiin canaanai cotijiaain, canacaanu cataaun teein:

³“Esinae rauhijiriine aitoon. Inara ichao coreein, aiha caa canaanaine rijijieein nena naineneechene, coatiha Cana Coaunera Cojoanona que nena naineriheeicheein.

⁴Cana Coaunera Cojoanona que nelateineein neite, leeochoaauru amurijiriin nena coacuelanaala, aiha caa canaanaine rijijieein rai nichao coreein ne.

⁵Chunocoha, canu coreniha leinjiin canaanai raerate canu raa aicheein,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Jataainte alalacarae osa que nesarucuaane

(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)

⁶“Chunocoha, caa ena Canu esenetaeraauru canaanaihunru saruheraniha osa quene, nuluno que ajeri jaberoco tijichaain, cucuana ucuano jelon joeraanete caohachae.

⁷Jataainte cairichaojoaare caa chauratane que nenacaauru cachaauru, enaicha osa que sarunojoneein neuruhane jaun. Itolere banate nitohaniha cureein. Nete acaauru amuritoheriin jataain cairichaojoareein nii osa que acaauru saruhera cacha.

⁸Nii jaunte caohachae, ii biji, ii tijia, naaonjoain osa que ii saruhin nihane, molohin jaohine. Nenacaeneein tejian caohachare, ii biji, ii tijia, naaonjoain mauhecaain ichaonaa esine que neeine. Nabana, ii biji, ii tijia, naaonjoain, ii saruhane coreniha, satiin ijiabereeo chabana jacanaacharejeein nena usi jana nijiaohine coataa.

⁹Jana, ii nota, osa que ii saruhane, rocohin jaao. Nenacaeneein tejian caohachare, leinjiin ii nota aina ichaonaa esine que neeine. Nabana jerane ii nota aina jiniiquiin chabana jacanaachara usi jana nijiaohine coataa.

Carenero nitaje que cuaain relanajaane

(Lc 15.3-7)

¹⁰Jiaonriha, chunocoha caa canaanaihunru que jaolecohichene. Dedeu neein itolere bana acaauru beraihuruha Ofa Cana Coaunera rohan neein rai letonocuru anjeraaurune jaunne inara rai aitoon.

¹¹Canu- Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunnena, nitajerai nenacaauru ichoterateraanu que turuhin neein.

¹²Aonacuche. Tana leinjiin cacha, lefashain niha rai carenerone jana, nitajiha leinjiinne, ichatane ucuunno que nii iscoon choonca iscoonni ratiriin,

¹³nii nitajenaa ariin eruhane, nii iscoon choonca iscoonneein nitajelanaala nenacaauru coroaecane amurijiriin, esinae rauhijiriin niicha eruhi coroaerihane.

¹⁴Nii rijijieeinte, nii leinjiinejein nitajeauruha caa canaanaihunrunne jerene dedeeu nena cana inaca Cana Coaunera.

*Chatohaneein nainecure ita que suujua acatecuruha Jesocurisito coitucuurerane.
(Lc 17.3)*

¹⁵ Chunocoha leinjiin inara caje Jesocurisito coitucuera, baaso ichaain niha chunocoha raine, jelai teein cotijiaain baaso ichaain niha raine coitucuerateein rai raotjoein ereeine, nii rai irihane jana rai nere tonoraain coitucuhin nihanete, inae jataain raotjoein neriquicheein jiniiquiin.

¹⁶ Jana ii ere tonoraenihane, leinjiin coroatajaainniji cotijiaain, acaauru aina jiniiquiin rai ereeuche, ii coroatajana nainecureuha nii leeochoauru netonaine coina.

¹⁷ Jana, acaauru ere nihanatiin tonoraenihane, netaojiaain Cana Coaunera coroaeraauru rai beein, acaauru rai teeute rai ereeuruhine. Nii netaojiaain Cana Coaunera coroaeraauru ere tonoraenihane, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauruneein teein, Roma curuaanaa rai cacha cobaraain coriqui bajaaurera rijijieein coaracuche.

¹⁸ Caa chauratane que netiin, inara ichanohite, jerichanejeein dedeeu icharareein. Jana, caa chauratane que netiin jaolecohichene jaante, dede caje jaonojoinereein.

¹⁹ Caa quene inara rai aitoreeunni. Caa chauratane que netiin, ita que jerajejeein neein ita suujua rijijieein coacuhin Cana Coaunera bajaain, cha bajanaa jeriquichenete, inara rai inaraacha bajai tereein canu inaca Cana Coaunera.

²⁰ Chunijiun neeichene jaunru, Canu coreniha, coroatajaain, nichatajaain, naaonjoaain netaojiaain neeichenena canu netonai, ecu inara aina nereeunni,” naa Jesusone janate:

²¹ “Curuaanaa, inata saain canejera que casuujua acatichaaunne caohachae, baaso ichaain niha caraine, caainsi saneeina,” naa Fedorone janate:

²² “ ‘Coatiha, caainsi saneein,’ nahaaun. ‘Caainsichoonca saneein caainsinei quene aitoon, ii suujua acateeine coina,’ ” nae Fedoro rai Jesoso.

Rai fatoroon cachaauru rebe aninoana jereniha acaauru beraichaneein nenaane

²³ “Nitohanihane jaunne, naaonjoaa Cana Coaunera Cojoanonaane que inara rai aitoreeunni. Aonacuche. Rebe rucuhena jeriha leinjiin curuaanaa *reyne* rijijiei nereretanaa quene inara relareeunni.

²⁴ Inae rebe rucuhena nunuhetihane janate, jataain arajiin que rebeeona rai cacha turuaa uure rene.

²⁵ Nete, neniha cha coretihane jaanne jaun, jitariin bereecuru, rai sinijera, rai rucuhelleuru, naaonjoainuri aina curuaecaain, letononeein neeuruhane coina acaauru que necoretihane coina aite nii *rey*. Jitaain rai rebe coretihanereein tiaaajoaain satiin jiniiquiin amihaneeuruhane coina.

²⁶ Nii jaunte, nii *rey* acatiha neseonraain: ‘Curuaanaa, atiin caque ii suujua acateein, canu cohacarihune ii rai jitariin corete,’ naa rai nii cachane jana,

²⁷ cairichaaajoaain coaraane jaun, nii rai rebe aninoaain que suujua acateein niri-jieein jianerate.

²⁸ Nete inae jianiha nii rebeeonajaane jana, caje cuhin rai corihanera que coroatajajeein rebeeona aina ita eruhin, nii rebeeoca quene coreniha mucuhin rai raro tororohin: ‘Caque rebeoquine jaan coreteeu,’ naa raine janate,

²⁹ nacatiha neseonraain: ‘Canu que ii suujua acateein, canu cohacune ii rai jitariin corete,’ naa rai nii leeochoane saijieein,

³⁰ tonoraelanaala caresero cuhane enoerate, cuu niha rebe jitaain coretihane reen-tiaaine coina.

³¹ Nitohaneein, caresero cuhane nii acaauru leeochoa tihane coaraainte, jataain rautaaurenihane jaun, nii acaauru curuaanaa *rey* rai biha cuure leeochoauru.

³² Nii jaunte, que suujua acateein jianihane baiha nihane jaun, cotiharateein: ‘Nechu aansaneein ichaonaa cacha. Nii rebe coreniha rebeoquine janane, ii que casuujua acateein, carichaaajoaine jaun ii jianeeunlu carai aitohine jaun.

³³ Chanuna jana, nii cairichaaajoaain ii coaraain casuujua acatichaaunne rijjijeein, nii ii leeochoa que, ii suujua acateneei,' naain,

³⁴ inae jataain obaecane jaun, caresero cuhane enoerate nii *rey*, jitaain rebe coretihane reentiaain," naain nii nereretanaa que canacaanu relaane baihate:

³⁵ "Nitohaneente inara casetecareein canu inaca Cana Coaunera, inara suujua aina cutaain inara amute cacha que inara suujua acateein belaineeichene," naainte aina nerelanaa nichaanune rai beebeje Jesoso.

19

Sinijera joaera quete cacha relae Jesoso.

(Mr 10.1-12; Lc 16.18)

¹ Niritiin acaauru rai irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune aina Calileea caje amuhin, Jodea batane que turuhin, nucuhe Jorodaan jera que cue Jesoso.

² Nii janate, arajiin sacuure cachaauru. Ecute arajiin cunaitenacaauru rautae.

³ Nii janate, nech u cairichaauruhane jaan lera ariha, Jesoso rohan nichuuntaain: "Tonaai. Caohachaana joaereen coreniha rai comasai jaoha cachane," naauruha Jesoso rai fariseeocuru tabaaurune janate:

⁴ "Tana Cana Coaunera Quiricha inoensi cuhane laenanohineein nena ereretaain aonaquichene. Jaurihanejeein itolere coaunaane nunuheneente, quicha, ene, naaonjoaain coaunaelu Cana Coaunera.

⁵ Nitohaneein acaauru coaunaainte: 'Rai fojiaraauru caje amuhinte comasai raain, leinjiin cachaneein nena rijjijeein ichaaorureein,' naalune coitucuhichene.

⁶ Nitohanihane jaunte, lesajeein necoansajiaa cachane, leinjiin ita jaberoco que jaberocoanaa rijjijeein neeure, rai comasai aina. Niheichu ita caje, Cana Coaunera tenojihunru batunaa nainihe i joaereen cacha," naain acaauru tonoraa Jesusone janate:

⁷ "Chanuna jana chaen, comasai jaonaa jerera nihane, rai ita jaaoruhane jaan cooiricha teein, comasai joaera coina aitelu Moisesa tenojoi rauhi," naauruhane janate:

⁸ "Niritiinte aitelu Moisesa, nech u aansaineein nere tonorana jereneeichene jaun. Coatiha niqiu jauriaanejeein nitohaneein niheil.

⁹ Nena laen canu inara rai aitoon. Chunocoha, chuni quicha aina ichoaniha rai comasaine jana, jaohin leeochoa ene raanete, nii ene niicha rai coreniha inae osa que nesarue nii quicha," naa Jesoso fariseeocuru raine janate:

¹⁰ "Nitohanihane jaun chujian, caohacharihei necoasajiaa cachane," naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

¹¹ "Coatiha nitohanai coitucunaa nainesihuruhi satiin cachaauru. Acaihanijin coitucuuruhane coina, coitucueratiha Cana Coaunerane jaan curuhachate, nii coitucuu-jueeurureein.

¹² Niha araai lauriin nitohaneein necoansaijianaa nainelanaala niha cachane jaanu. Tabaaurute, inae nejanoae nitohaneein necoansaijiaurenihane coina. Jana tabaaurute acaauru cule rocooraha acaauru amute cachaaurune jaun necoansaijianaa nainecurene. Jana leeochoaurute raotojoein Cana Coauneraacha tei amihanenaa que amihaneeuruhane coina necoansaijianaa jerene. Nitohaneein ichaonaa jereraauru, nitohaneein ichaaoruhine," naain ereereje canacaanu rai Jesoso.

Canaanainunru rausiaaeca Jesusone

(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)

¹³ Nii janate, canaanainunru uhaure Jesoso rene cachaauru, acaauru rai Cana Coaunera bajaain, biji que acaauru mucuhin acaauru rausiaaecane coinane janane, acaauru que tacaain caohatihacaanu aina nerelanaa nichaanune.

14 Nii jaunte: “Coa Canu rene tururuha canaanainunrune caohatihache. Cana Coaunera Cojoanonaate aihuruha caa canaanainunrune rijijieein nenacaauru raineen ne,” naainte,

15 bijique nii canaanainunru mucuhin rausiaae najaane baiha, jelai caje amuhe Jesoso.

Jesoso ainate ere leinjiin enamanaa coriquihona.
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)

16 Nii janate, Jesoso rene turuhin: “Cacha relaera, chariji caohacha ichareeun, chariji bana nitajenaachara ichaonaa que ichaohanune coina,” naa leinjiin enamanaa Jesoso raine janate:

17 “Chariji caohachana Canu caje bajaai. Caohachate ne leinjiincha. Nitajenaachara ichaonaa caohacha que ichaonaa jereeine, aitohalu Cana Coaunera rai Rauhine jaan tonoraain ichaao,” naa rai Jesusone janate:

18 “Chariji Rauhina,” naain baajaane janate: “ ‘Coa sonajaain jaoha. Jiaonrihachu, ii comasaine lanaala nena ene dadaain, asijiauhin, leeochoaauru cairichaa casaje que ereein, naaonjoaain neeine.

19 Chaen ii fojiaraauru ere tonoraain, ijiabereeo belaaaine rijijieein, chamute cacha belaaain ichaao,’ ” naa Jesusone janate:

20 “Jitariinne, nii chaitoonjoa tonoraain. Chana nenacaen carai lanare,” naa Jesoso rai nii enamanaane janate:

21 “Esinae rauhijiriin, chaque lanaelanaala Cana Coaunera aitoonjoa tonorana jereeine, chajaain jitariin nii iicha sirii que necoreteein, cairichaaihuru rai tenihun. Nii banaachate, jelai amuritoeriin nereein iicha latei dedeeu. Nii baiha canu sacuu,”

22 naa rai Jesusone aonaainte, jataain inaderaain cauha cue nii enamanaa, jataain coriquihocane jaun.

23 Nii jaunte, aina nerelanaa nichaanune rai: “Esinae rauhijiriinte caaintate, Cana Coaunera Cojoanona que enoha leinjiin coriquihonane.

24 Nacoauneeine aitoreeunni. Charijieein teeinti leinjiin toro seeonjoan amuritoojoaain nena camecho, oco jachu cuhane situnaa nainene. Nii amurijiriin enonaa nainihe leinjiin coriquihona Cana Coaunera Cojoanona que,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

25 Niritoha Jesusone jaunne, jelai amuritoheriin canacaanu suujua elonaane jaun: “Nitohaniane, chariji jana enohin nichotena nainereein,” naacaanu ita raine janate,

26 canacaanu coariin: “Nihei chuni raajenihane enohin nichotena nainihe. Nete laen Cana Coaunera jerihane joaenreein cacha enohin nichotena naine,” naa canacaanu rai Jesusone janate:

27 “Canacaanune, ii sacuhacaanune coina jitariin canacaanuhacha sirii ratirihacaanulu. Cha jana rarichaanuhin canacaanu nii coreniha,” naa Fedorone jaunte:

28 “Esinae rauhijiriinte, inae Cana Coaunera cojoanona que turuhane bana canu, Cana Coaunera Calaochi cachaneein nejanoanaa nichaanne itolere cocoainanacaai-huri amurijiriin cocoainanohi nichaanne jaan rori- *trono* ichoae nelauriaanune banate, inara netonai lechoonca coroatajai cocoainanacai nequichene rori- *trono* ichoae nelauriariquicheein, nii lechoonca coroata lauriin nenacaauru Israeli cocoachacuru ichanaa coaraain, ‘Acaauru acaaurute caohacha ichae. Jana acaauru acaaurute baaso ichae,’ naain been coitucuhin rucuhequichene coina.

29 Chaen techu, canuhacha icharatei ichacuruhane coina, rai bereecuru, naraaichuru, comasai, fojiaraauru, rai natane, naaonjoain ratirichate, lefasha sanein jelai amurijiriin eruurureein. Chaen techu, chabana nitajenaachara nejeein nena ichaonaa que ichaoreein.

³⁰ Chaen techu, caa ena leeochoaauru amurijiriin nelaetoha nocoetonacaauru, caa ena chaque nelatihei rijijieein nenacaauru fautaain chaque nelatelanaala nedaaaurureein. Jana ena caa leeochoaauru fautaain nelatihei rijijieein nenacaaurute, jataain nelateineein neeurureein,” naain Fedoro tonorae Jesoso.

20

Leinjiin ocoana erora- cacha amiharatera rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane que canacaanu relaa Jesusone

¹⁻² Niritoha canacaanu raine baihate nocoana que cacha amiharatiha leinjiin ocoana erorane rijicha Cana Coaunera Cojoanonaane que canacaanu relae.

Niritiinte: “Leinjiin cacha janohetiin nimichuhin, nocoana jana amihaneeuruha cachaaurune coina ariin, inae cachaauru eruhin, rai nocoana jana le jiichooneineein acaauru amihaneeo coretihane coina rucujueein, nii cachaauru letoae nii amihanenaa erora.

³ Inae acaauru letoaane baiha, enoto chujutaaelalajeein nacoauneein mituhin cuhin leeochoaauru cachaauru arihane janate, najiniha neeure nenaanaja cataaun nelanaaejeein cachaauru.

⁴ Nii jaunte, nii nelanaaejeeunruhane coaraane jaun: ‘chajaain inara netonai amihanenihuche canu ocoana jana. Inara amihaneeon rijijieeine inara coretereunni,’ naa nii amihanenaa erorane jaun cuure nii cachaauru.

⁵ Nii baihate coaiten, enoto chujutaain mituhin cachaauru ariin, nii baiha sonaiha mituhin cachaauru ari nii amihanenaa erora.

⁶ Inae nuna macohi ichoae teejiha enotone jana, mituhin nacoauneein cachaauru arihane jana, nenaanaja cataaun neeuruha rai namihaneeo colane nelanaaejeein cachaaurune jaun, erunajaain: ‘Chanuna sonafaajeein amihanelanaala neeiche,’ naain acaauru caje bajaa nii amihanenaa erorane jana:

⁷ ‘Neniha canacaanu rai amihanenaa terane jaunna, amihanenihacaanu,’ naauruhane jaunte: ‘Chajaain aihane inara netonai canu ocoana jana amihanenihuche,’ naain letoanajae nii amihanenaa erora.

⁸ Inae nocoehena jerihane janate, rai cachaauru beraicha rai: ‘Chajaain, nii cachaauru cotijiaain, acaauru satononiha turuhin amihanenacaauru que nunuheteein coretenaacu, nii jauriaanejeein nunuheteraauru que satonoteein,’ naa nii amihanenaa erorane janate,

⁹ inae ichoaichaniha cuuruha nii satononiha nuna macohi ichoae teejiha enotone jana nunuheteein amihanenacaaurune jana, le cachaauru corete jerichanejeein le jiichooneein, nii coretera.

¹⁰ Nii janate, inae nii ichoaichaniha turuhin amihanenacaauru coretihane jaan que turuhane jaun: ‘Nii satononiha turuhin amihanenacaauru amurijiriin jecha, rai namihaneeo core raaurureein,’ naaure. Nete, nii satononiha turunacaauru rijijieein, jerichanejeein le jiichoo coreneein raare acaauru netonai.

¹¹ Nii jaunte, rai namihaneeo core raauruhane ucuaaetoha nejesinajeein nii amihanenaa erora rai:

¹² ‘Caa canacaanu satononiha turunacaaurute, basiinjiincha amihaneeuruhane saijieein, canacaanu coreteeine jeoneein acaauru coreteei, mainajeein amihaneein, enoto ajaanone maajeein abaantacaanune saijieein,’ naaure.

¹³ Niritocuruha nii amihanenaa erora raine jaunte, leinjiin rai: ‘Coatihana baasoneein ii coretihaunte quiicha belai. Tana canu aina, le janohineein ii coretichaaunne coina rucuhequine coitucuhine.

¹⁴ Aihana jaun, nocoaa ii amihaneeo core. Chajaain amuu. Canune, nii inara satononiha turuhin amihanenacaauru rai, jerichanejeein inara coretichaaunne jeoneein coreteeun,

¹⁵ carai niha rauhi cacoriqui aina quiicha jerei ichacaaunne jaanune jaun. Raunajeto-coaaunne jaunna baasoneein canu coaraaite,' naain nii cacha tonorae nii amihanenaa erora.

¹⁶ Nii rijijieeinte, caa enene ichoaichaniha nenacaauru satononiha neeurureein. Jana satononiha nenacaaurute, nunuheneein neeurureein," nae Jesoso.

Orichaainne biha nacoauneein Jesusone
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)

¹⁷ Inae bero cuhane Jerosaleen nichaae cuujihacaanune janate, nii lechoonca coroatajaain aina nerelanaa nichaanune cotijiaain, jelai canacaanu teteriin:

¹⁸⁻¹⁹ "Inae enate laen Jerosaleeun cuhacache. Ecute, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne mucuhin, saseredote curuaanaacuru, chaen Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri rai canu tiha cuurureein. Chaen techu nejelau atane caje unacaauru cachaauru rai caetecurureein, caque nocoatijiaain, canu faojoaain coroso que canu teein canu ateinaauruhane coina. Nena nichata janojoin cuhane ichanareeunni," naain aina nerelanaa nichaanune rai beebeje Jesoso.

Saantiaao aina Joaan nebaacha bajai
(Mr 10.35-45)

²⁰ Nii janate, Jesoso rene turuha uhe Sebedeeo comasai, rai calaohichuru Joaan, Saantiaao, naaonjoainuri aina. Turuhinte, nii calaohichuru rai atiin chaelai ichaa Jesusone coina nacatiha neseeonriaane jana:

²¹ "Chate jerequicheta," naain caje bajaa Jesusone janate: "Inae ii Cojoanona que turuhane bana, atiin ii raotono nichajai que nelauriaa leiijinne jana, ii jaabiji nichajai que nelauriamiinche caa leeochara," naa Jesoso raine janate:

²² "Cha bajaachene, coatiha coitucuhin bajaheechi. Necairichanaa abaan-tarichaaunnine rijijieeinna necairichanaa abaan-tana nainequiche," naain acaauru caje bajaa Jesusone janate: "Abaantana nainichaanu," naain tonoraaauruhane jaun:

²³ "Nii necairichanaa abaan-tana nainequiche niqui. Nete laen, canu raotono nichajai que, canu jaabiji nichajai que, naaonjoaain nelauriana naineneechi, nitohanai rai tihanune coina nenihanune jaun. Banihateein ichaalu Ofane jaancuruhacha raite, tenojoin niha cureein," nae acaauru rai Jesoso.

²⁴ Nii Jesoso caje bajaa Sebedeeo calaohichuru nebane aonaainne, nii coroatajai ita nejeraauru que nejeratihacaanu nii lechooncaain aina nerelanaa nichaanune.

Nii jaunte,

²⁵ canacaanu cotijiaain canacaanu rai: "Inarate rai cachaauru cairichaaeriin, acaauru amurijiriin niha nocohetiin neeuruha Cana Coaunera coitucuhichuru curuaanaacurune coitucuhiche.

²⁶⁻²⁷ Nete laen, inara nitohaneein nena naineneechi. Aihana jaun, chunocoha inara jana leeochoauru amurijiriin nena coaucane, leeochoauru coroatajanemiin. Jana, chunocoha leeochoauru amurijiriin nena coaucane, rai letononeein neeine.

²⁸ Nitohaneein nihanune coinane cau turuhin neeun canu- Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne. Coatiha carai quiicha latei teein niha cachane coina cau turuhaaun. Canune, cachaauru rai nelatichaaunne coina letononeein neeun. Canune, osa caje nichotiha arajii cachaaurune coina ohin cacoichana que coretiha cureeunni," nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Coroatajai maosa rautaa Jesusone
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)

²⁹ Inae Jerico caje amuhacaanune janate, Jesoso caaijie uure arajii cachaauru.

³⁰ Nii janate, bero cuhane babaecooruha coroatajai maosacurune jaun, acaauru rohan situha cuha Jesusone aonaain: “Canacaanu Curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenea, tana cairichaaajoaain canacaanu coaraaine,” naauruha ehequiine janate,

³¹ aitocuruhane caohateeuruha cachaaurune jana, que rutaain tonijiaain ehehequiin: “Canacaanu Curuaanaa Rabiri nefoerateneein nenea, cairichaaajoaain canacaanu coaraau,” naauru janate ecu inacuhin acaauru cotijiaain:

³² “Chatohanai inara rai ichacaaunne jeriquiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate:

³³ “Conoha canacaanu notanena jerichaanura Curuaanaa,” naauru jana,

³⁴ cairichaaajoaain acaauru coaraane jaun, biji que acaauru nota dadaa Jesusone rijieoritii inae conoha acaauru notane jaun, Jesoso caaijie uure, nii coroatajai maosacuru.

21

Jerosaleen turuha Jesusone

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Inae Jerosaleen catainajeein leinjii nese Betafajee ichatane ucuunno- Oliboneein acaauruhacha curuaatei rohan turuhacaanune janate, aina nerelanaa nichaanune caje coroatajai letoae Jesoso.

² “Chajaain taa niita canaacha coarajei neseu cunichuche. Ecute, cositenojineein leinjiin bene, leinjiin curuaanaa narejeen, naaonjoaain borocuru eruriquicheein. Chaen inae erunajaaichene, carai cajiha acaauru cosichuru rututaain uhanajaauche.

³ Inae uhanajaaichene jana, chunocoa inara caje bajaane: ‘Latenaaca curuaanaane jaunna amanajaacaanu. Enate jelaiha acaauru cainaratereein,’ naain uhanajaauche,” naain letoanajae Jesoso.

⁴⁻⁵ Nitohanialu:

“Sioon cocoaichacuru,
joenreen rijijieein nenea inara *Rey*
coaracuche.

Acate, inara rene turuha uhe
leinjiin boro laojoiri ichoae.

Cabario ichoae amuuruha
leechoaauru curuaanaacurune saijieeinte,

leinjiin boro

anajiin tabai ruhacaera

narejeen laojoiri ichoae uhe,”

naain been laenaalu *profeta* inoensine nainaane coina ailu.

⁶ Niritiin acaauru letoaa Jesusone jaun cuuruha nii coroatajai aina nerelanaa nichaanune caje cunacaaurune janate, nii been letoanajaane rijijieein,

⁷ rai narejeen aina boro eruhin, nichoae cajione maritaain amanajaain, Jesoso rai tenajaauruha aina nerelanacaaurune jana, nichoae lautoroaain cue Jesoso.

⁸ Nii janate, najiniha neeure arajiin cachaauru. Acaauru tabaaurute, bero cuhane acaauru cajione maririjicoaure. Jana tabaaurute, ajaena raain, najiniha meriaa-coaure.

⁹ Jana, ichoachaniha cunacaaurute, acaauru caaijie cunacaauru aina corojeein ehehequiin:

“*Rey* Rabiri ichoala coroaecuruhine.

Raotojoein turuhine acaneein nenea rijijieein Cana Curuaanaa- Cana Coanera letono.

Dedeeune maajeein Cana Curuaanaa coroaecuruhine,” naaure Jesoso que.

¹⁰ Nii Jerosaleen turuha Jesusone coaraainte, satiin nii nese sacutaain que suujua rerohecaain cajihaneei amuhemujueein: “Cha cajena unaa ne caa cacha,” naain ita caje bajaain:

¹¹ “Caate, Cana Coaunera ere bera *profeta* Jesuso ne, taolu Calillea nenea Nasarete cocoaicha,” naaure cachaauru.

Teenforo asajai caje cachaauru sitaa Jesusone
(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Nii jana inae Teenforo asaae enoha cuhane jana, najiniha neeuruha necorete-nacaauru aina acaauru caje coreteraaurune jaunte, jelai caje sitanajae Jesuso. Coriqui coreeuruha cachaauru raina jaan rori lachohitiin, ecu serori que necoretiha nenacaauru rorine maajein lachohitiin:

¹³ “Cana Coaunera Quiricha cuhanete: ‘Canu lorerite, acaihaniji Canu bajaebajaaecuruhane jaan coloherineein nereein,’ naain ne laenanohineein. Nete, inara leinjiin asijiaunanaja coloherineein teeiche,” naain acaauru cotai Jesuso.

¹⁴ Nii Teenforo asae, rohan turuhacoaauruha maosacuru, bacosacuru, naaonjoainurine janate, acaauru rautae Jesuso.

¹⁵ Nii cojoelanaacojoai ichaain acaauru notaaca Jesusone jana ecu neein coara-jeeuruha saseredote curuaanaacuru aina Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi que cacha relaaureraauru, naaonjoainurine janate: “Coroaaenojoinemiin *rey* Rabiri ichoala,” naain cojiorichuruha canaanainunru Teenforo asaaene aonaain obajeeinte:

¹⁶ “Toon ii rai ereeuruhane aonaaina,” naain bajaature.

Nii jaunte: “Aihanu. Aonacaun. Tana: ‘Canaanainunru, sisinacaaurune maajein ii coroaecuruhane coinata, caohacha ichaai,’ naain laenanohineein nenea reretaaichene,” naain acaauru tonorae Jesuso.

¹⁷ Niritoha acaauru raine baihate, ecu acaauru ratiriin, nii nese caje amuhin, Betaniau cue Jesuso, ecu sinihane coina.

Inacaenihane coina iquera cojiotaa Jesusone
(Mr 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Inae janone jelaiha neseeu cuhane jana mijiitohane jaunte,

¹⁹ bero auhaniha niha leinjiin *iquerane* jaun nichuuntaain coarae Jesuso, inaacane lihane coina niqiu. Nete inacaenihane jaun:

“Inae chabana coaiten inariheeni,” naa Jesusone rijieeoritiin ohe nii *iquera*.

²⁰ Nii coaraainte: “Chasiinna luhecotariin ohe,” naauruha cojoelatiin aina nerelanaa nichaanune tabaaurune janate:

²¹ “Esinae rauhijiriin esenetaain, icharichaain Cana Coaunerane esenetaain nee-ichene, caa ena *iquera* ichacaaunne amurijiriinte naineriquiche. Caa ichatane rai: ‘Caalai caje amuhin, cucuana cuhane cunihun,’ naaichene, nii aitocoichene rijieeoritiin cucuana cuhane cure nii ichatane.

²² Nii rijijieein techu, Cana Coaunera caje cha bajaaiiche, terichaaianne esenetaainne, inara rai inaraacha bajai tereein Cana Coaunera,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesuso.

Cocoinaai letono niha Jesusone
(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Nii baiha Teenforo asae enohin cachaauru relaa niha Jesusone janate, rene turuhin: “Chatohanai Cocoinanacai neeinna neei ii, catohanai ichaaine coina. Chana cocoinanacai neein ii cocoinae,” naain Jesuso caje bajaauruha saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaaurune janate:

²⁴⁻²⁵ “Canuhetonaina inara caje bajanaa jereeun. Cha Joaan letoaelu cacha cojunacatihane coina. Cana Coaunerana letoaalu, ainihane cachaauru letononeinna

aihalu. Canu rai beechenena, canuhetonai inara rai canu cocoaainera bereeunni,” naain acaauru tonoraa Jesusone janate:

“ ‘Cana Coaunera letoaelu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana esenetaeneichelu,’ naareein cana rai.

²⁶ Niheichu ‘Cachaurute letoaelu,’ nanaa nainihaacache acaauru coasiha. Satiin cachauru, Cana Coaunera, Joaan letoaalune esenetaauruhane jaun,” naaure nejesinajeein ita rai. Niritiin ita rohecaainte:

²⁷ “Coitucuhaacaanu,” naauruha Jesuso raina jaunte acaentonai:

“Aihana jaun chujian canuhetonai, inara rai canu cocoaainera benaa nainihaaun,” naain acaauru tonorae Jesuso.

Coroatajai calaohichuru letoaa leinjiin cachane rijijiei que acaauru relaa Jesusone

²⁸ Nii baihate acaauru rai:

“Tonaquiche jana inara caa erenaa que. Leinjiin cachate coroatajaain neeuruha rai calaohichurune jana, leinjiin rai: ‘Canu calaohi, enene canu ocoana jana amihanenihu,’ naa rai inacane jana:

²⁹ ‘Coatiha curinaaunni’ naain cunaa jerenihane baiha cue nii leinjiin rai calaohi.

³⁰ Nii baiha coaiten, nii rai calaohi coroataja letoane janate: ‘Saan ahi. Inae curichaaunnicha ofa,’ naane saijieein cuene.

³¹ Chariji inara rai, rai inaca ere tonoraain niicha icharatei ichae,” naain canacaanu caje bajaa Jesusone janate:

“Nii ichoaichaniha rai inaca letoanojonte, inacaacha icharatei ichaain inaca ere tonorae,” naauru janate:

“Nii rijijieein techu, inara aineeichene jana, Cana Coaunera Cojoanonaa que niha cuurureein Roma curuaanaa rai cachauru cobaraain coriqui bajaaurera aina ene cojoaelorohecuru.

³² Caohachaain rai nichao coreein neeuruha cachaurune coina, relanajaa uhalu Joanne jana, inara esenetaeneichelune jana, Roma curuaanaa rai cachauru cobaraain coriqui bajaaureraauru aina, nii ene cojoaelorohecuru esenetaauruhane jaun, Cana Coaunera Cojoanonaa que neeurureein. Jana inara, coaraquichene saijieein esenetaain inara ichao coreeneichene jaun, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que neriheecheein,” nae saseredotecuru aina Jorioocuru bichauhenaauru rai Jesuso.

Nechu aansaineein ichaonacaauru amihanenacaauru que cachauru relaa Jesusone

(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)

³³ “Caa leeocho erenaa aonacuche. Leinjiin cachate oba cocana sirihane jaun, bino ichaane jaanu ichaain corihateein, nii baiha ucuuneein rori jae nichoae netiin amihanenacaauru beraihane coina. Inae satiin besautiaane baihate, rai leruhin teuruhane coina que amihanenaa inaureraauru cachauru rai teein ratiriin amue.

³⁴ Inae tainacaane janate, leruhin rai niicha teuruheni teuruha raine coina letonocuru letoaa nii ocoana erorane jana, cuhin bajaauruha nii letonocurune jana,

³⁵ tabaauru letonocuru faojoaain, tabaauru atinaain, ajeri que tabaauru bodoosiin, naonjoainchuru sonajaare.

³⁶ Nii jaun, nitohanein rai letonocuru letoane jana, sonajaauruhane jaun, coaiten jelai amuritoheriin, enacoauneein letonocuru letoane jana, jerichanejeein sonajaauunre nii amihanenacaauru.

³⁷ Nii letonocuru letoane naineein sonajatocuruhane jaun, satononiha rai calaohi letoae: ‘Canu calaohi nihane jaun laen que suujua acatecurureein,’ naain niqiu letoae.

³⁸⁻³⁹ Nete inae cuha nii rai calaohine jana coaraain ecu ita rai: ‘Caate laen, nerora calaohi nihane jaun, jitariin cana caje caa rai inaca rainein nanaa raa cureein satiin aina nedaane coina. Coanete sohin jaohacache. Nii banate, satiin cana rainein nedaareein nii rainein neenu,’ naain nii rijia caje mitaain sohin jaaore nii amihanenacaauru.

⁴⁰ Aihana jaun, inae turuhane bana, cha ichareein acaauru aina, nii amihanenaa erora,” naain bajaa acaauru caje Jesusone janate:

⁴¹ “Nii nechua aansaineein ichaonacaauru cachaauru sohinte jaoreein, cairichaaoo-joaain acaauru coaraelanaala. Sohin jaonajaainte, leeochoauru rai nii amihanenaa tiha cureein, inae ecu tihane bana rai leruhin niicha taojiaauri teeuruhane coina,” naauru janate:

⁴² “Tana, Cana Coaunera Quiricha cuhane: ‘Nii ajeri, loreri ichacuruhane jaanu que nenea jaolecooruhane jaan que temurateeinte loreri jaaure nii loreri icharaauru.

Niine cojoelatohacaanu, nitohaneein ichaa Cana Coaunerane jaun,’ naain laenanohineein nihane reretaain aonaquichene.

⁴³ Nitohanihane jaunna inara rai aitoon, rai Cojoanonaa que neeichene coina ti-halune saijieein nii inara rai niicha teilu ruluhin, janijiin niicha ranojoinunru Co-joanonaanu que terichaaain Cana Coaunerane jaun.

⁴⁴ Jana canu nii ajeri nichaauru ichoae comoite raajenihane chalutoroaaain neda-reein. Jana, canu nii ajerineein chunocoha ichoae comohanunete ajane neein neda-reein,” naain raajenihane neque aite Jesuso.

⁴⁵⁻⁴⁶ Niritiin acaauru que aitoa Jesusone que nainacuruhane jaunte, Jesuso mu-cueratena jerecuruhane saijieein, ichana nainecurene, satiin cachaauru coasiha nii saseredote curuaanaacuru aina Joriocuru bichauhenaauru, satiin cachaauru Cana Coaunera letono *profeta* niha Jesusone esenetaauruhane jaun.

22

Leinjiin rey calaohi nisirihatihane quete cacha relae Jesuso.

(Lc 14.15-24)

¹⁻² Nitohaneente coaiteen acaauru rai nereretanaa rijjie que cuaain ereerejeein:

“Leinjiin *rey*, nisirihatihane rai calaohine coina beseta ichaane jaunte niqui,

³ rai letonocuru letoae, nii cotihanohichuru cotihacuruhane coina. Nete tonora-e-lanaala, nii beseta que turunaa jerecurene.

⁴ Nii turunaa jerecurenihane jaunte, enacoauneein rai letonocuru leeochoauru letoae: ‘Inae jatoroainjete ne lenone. Coerenetonanaain nenacaauru nirihurujete soerate. Chajaain beseta bitoaa uucheje,’ naain cotihanaacuruhane janate,

⁵⁻⁶ tonorana jerelanaala nocoana jana cue leinjiin. Jana leeochoate, rai rucuhene que necoretiha cue. Jana leeochoaurute, nii *rey* letonocuru mucuhin atinanajaain sonajaare.

⁷ Nii corenihate jataain obajeein, rai soondarooru letoae acaauru *rey*, nii rai letonocuru sohin jaaoreraauru sohin jaohin, acaauru nese mocooruhane coina.

⁸ Inae nitohaneein turunaa jerecureniha niicha cotiharateeurine jaunte, ‘Satiinte niqui inae jatoroaaain ne, caa nisirihatanaa beseta. Nete nelatecurenihane jaun turunaa nainecurene nii jauriaanejeein cotihanohichuru.

⁹ Aihana jaun, chajaain nese cataun situnacaauru berooru cuhane cuhecujeein, inaraacha erui cachaauru cotihacuchete, caa nisirihatanaa beseta bitoaa uuruhine,’ naain rai letonocuru letoae nii *rey*.

¹⁰ Nii jaunte, nese cataun situnacaauru berooru cuhane cuhin, aansaineein ichaonacaauru, cachaauru caohachaaain suujua coaraauru, naaonjoainurine majeein cotihacuruhane jaun, cacha que memoe loreri asajai.

¹¹ Inae satiin nii *reycha* tei cajione jiaain neeuruha cotihanoichurune jana enohin coaraa *rey* janate, ecu ne leinjiin cacha *reycha* tei nisirihateeuruhane jaan cocoajione jiaelanaala nenea.

¹² Nii cacha raite: ‘Chasiina nisiriatenaa cocoajione satiin rai canuhacha tei jiaeralanaala cau enohite quiicha belaa,’ naa rai nii *rey* jana, ecu inauheneeicha neein aonaje nii cacha.

¹³ Niritiinte lenonecuruha cachaaurune jana coaraneein nenacaauru rai: ‘Caa cacha biji aina, rai tijia ichojoaain airiniha nocohenaanau jaochete, ecu neein chanaaine,’ nae nii *rey*.

¹⁴ Arajiite niqui cotihanohi ne; nete coroatajaaecure janijiin ranojoinunri. Nii rijjiicha Cana Coaunera Cojoanonaa,” naain que jaolequiin nenacaauru que cuaain ecu nenacaauru cachaauru rai ereereje Jesoso.

Roma curuaanaa rai coriqui bajaaurera aina iriha Jesusone

(Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Niritiin acaauru que aitoha Jesusone que nainacuruhane jaunte, jelai caje amuhin Jesoso coulurujeeuruhane jaanu leranu arihure ita suujua tacaain fariseeocuru. Chaelai que aitocuruhane jana, baasoneein acaauru tonoraa Jesusone colurujeeuruhane coina.

¹⁶ Nitohaneein coacuhinte, acaauru ere tonoraeraauru, chaen Erosesi ere tonoraeraauru, naaonjoainuri letoaaure Jesoso rene, coulurujeeuruhane jaan lera ariha coritaauruhane coina. Nii jaunte rene turuhin:

“Cacha relaera, iite iique tonaain iriha cachane tonoraelanaala, esinae rauhijiriin aitiin jeriha Cana Coaunerane rijjijeein ichaoha cachane coina relaai, rai suujua caje rocohin cacha relaauruha leeochoaurune rijjijelanaala. Chaen nechu inanacaa cacha ichaone caje coaraain coulurujueneeine coitucuhacaanu.

¹⁷ Nii jaunna, canacaanu rai beeine jerichaanu. Caohachaana Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa- enferadoroacha bajaeratenojoi coriqui *impoesto* tihacachene,” naain bajaature Jesoso caje.

¹⁸ Nete, nechu cairichanaa coacuhin letononeein aitocuruhane que nainaana jaun:

“Casajenetiin cacha caohacha niha nocoetonacaauru, chanuna baasoneein ca-cairichaa canu coritana coaauquiche.

¹⁹ Canu rai, nii enferadoro rai inaraacha tei coriqui uhaachena coarae,” naa Jesusone jaun, rai coata caje nena coriqui denario teeuruhane jaun coaraainte:

²⁰ “Chariji coujunaca cau caa ne, rai curuaa aina laenanohineein,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana:

²¹⁻²² “Caate enferadoro coujunacane,” naain tonoraauruhane jaunte:

“Aihana jaun chujian, nii enferadoro rainein nena teeuche enferadoro rai. Jana, nii Cana Coaunera rainein nena teeuche Cana Coaunera rai,” naa acaauru rai Jesusone jaunte inauheneeicha cojelatiin ecu Jesoso ratiriin amuure.

Oha cachane baiha ichanaa cachane bajaauruhane

(Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Nii bananeeinte, Jesoso coaraa uure sadoseeocuru tabaauru, oha cachane baiha nacoaunein ichanaane esenetaaurenihane jaun, bajaauruhane coina. Nitohanein uhinte:

²⁴ “Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai aitelu, chunocoha leinjiiniji canaanai sirilanaala rai comasai ratiriin ohane, nii onaa ocoala nii rai ninana autana raa rai comasainein ne, nii onaa bereenein tein, nii autana bereetihane coina.

²⁵ Nii janate, cau canacaanu aina neurelu caainsinein ita nejera nejesinanein cachaauru. Nii acaauru inanate, leinjiiniji rai comasai aina canaanai sirilanaala ohe. Nete leinjiiniji canaanai sirilanaala ohane jaun, rai nocoala rai, nii rai nautana tein ratiri.

26-27 Nete jerichanejeein canaanai sirilanaala oha acaentonaine jaun, que jaurii nocoala rai nii nautana tein ratiri. Nirijieein cuaajeeinte satiin ooruha nii ita nejera nejesinaaurune jana, ohe nii ene netonai.

28 Aihana jaun, inae nacoauneein o caje ichanaa cachane bana, chariji comasaineein nereein nii ene, satiin ita nejeraauru comasaineein nihalune jaun,” naain Jesoso caje bajaauruhane jaunte:

29 “Cana Coaunera Quiricha inoainsi reretaain niicha ichana nainei coitucuneeichene jaunte, cha coitucuneeichene jaun aitocoiche.

30 Inae ohane caje ichanaa cachane, ene, quicha, naaonjoainuri ita que nesinijera-teein neeururinaain, inae Cana Coaunera letono anjera dedeeu nenacaauru rijijieein neeururichaaaine jaun.

31 Tana o caje ichanacuruha onacaaurune que, raaje nujae caje:

32 ‘Canune, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coauneraneen. Aihana jaun, coatiha onacaauru Coauneranihaaun. Canune ichaohin nenacaauru coauneraneen.’ naain aitohalu Cana Coaunerane reretaain coitucuhichene,” nae acaauru rai Jesoso.

33 Niritiin sadoseeocuru relaa Jesusone jaunte, cojoelatiin aonajeeure cachaauru.

Jataain leeochoaauru amuritoeriin nelateein tenojoi Rauhi
(Mr 12.28-34)

34 Nitohanein acaauru relaa Jesusone jana, inauheneeicha aonajeeuruha sadoseeocurune coitucuhinte, ita taojiaaure fariseeocuru.

35-36 Nitohaneinte, leinjiin acaauru caje Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeranein nena fariseeo, Jesoso rai:

“Cacha relaera, chariji rauhi cana ichao rai leeochoaauru amuritoeriin jataain nelateinein tenojoin ne,” naain nechou coulurijiane jaan leranu ariha, Jesoso caje bajaane janate:

37 “Ii Curuaanaa Cana Coaunera belaihu, ii coichana, ii suujua, ii suujue, iicha coacui, naaonjoain aina cuaritaain.

38 Caritiinte jataain jauriaanejeein cana rai nelateinein nena rauhi beratelu cana rai Cana Coaunera.

39 Nii que jauriinein tenojoite, jerichanetojoein: ‘Chamute cacha belaa coaraau, ichaajenihane ijabereeo belaa ine rijitoein,’ nae.

40 Caa coroatajai rauhite, jataain nelatein cana ichao rai tenojoi ne. Acatechu nii Moisesa aitoonjoa rauhichuru cana relaauruha *profetacurune* jaan rauhi temuranein ne,” nae fariseeocuru rai Jesoso.

Cha caje nefoeratenaa ne Curisito Mesihasi.
(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

41 Nitohanein jaiti netaojiaain ita aina neeuruha fariseeocurune janate:

42 “Tonaquiche inara Curisito Mesihasi que. Cha caje nefoeratenaa neeicha ne,” naain acaauru caje bajaa Jesusone janate: “Rabiri caje nefoeratenaneinte ne Curisito Mesihasi,” naain tonoraauruha fariseeocurune janate:

43 “Chasiina jana nitohanihane, que aitoroatiha Cana Coaunera Suujuene jaun: ‘Canu Curuaanaa,’ naelu Rabiri, Curisito Mesihasi que. Chaen techu:

44 ‘Canu Curuaanaa raite:

“Cau carohan,

caratono nichajai que nelauriaau,

ii que nejeratenacaauru amuritiin

ii tijia asaae tenajaanune reentiaaincha,” nae Cana Coaunera,’

naain belu Rabiri.

⁴⁵⁻⁴⁶ Aihana jaun, chasiina Rabiri caje nefoeratenaa nere Curisito Mesihasi: ‘Canu Curuaanaa,’ naalu rai Rabiri natiin,” naa acaauru rai Jesusone janate, le erenaaneeiniiji tonoraarenihane jaun, inae nii caje coauneen, caje cha bajanaa jerecurene fariseeocuru.

23

Fariseeocuru aina, Cana Coaunera rai rauhi que cache relaurera ichao biha Jesusone (Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Nii baihate, ecu nenacaauru cachaauru, chaen aina nerelanaa nichaanune, naaonjoainichaanune rai:

² “Cana Coaunera rai rauhi que cache relaurera aina fariseeocurute, aitoha nii rauhine jaan belanaala joaenreen cuaain cachaauru relaurere.

³ Atiin acaauru ere tonoraain acaauru aitoonjoa ichacuche. Nete laen caohachaene chaachacuruhane rijijieein cha ichaquichene, tonaain ereeuruhane niha-natiin, enaacha leechaneein chaachacuruhane jaun.

⁴ Nitohaneente, nii chabana nitohanei ichaonaa que ichaonaa nainenihane cachane saijieein, cachaauru rai caaintati ichaonaa teure, nii acaauru nihanatiin nitohanei ichaonaa que ichaonaa naineralanaala.

⁵ Nechu caohacha ichaa nocoetocuruhane coaracuruha cachaaurune coinete, nitohaneen neure. Nii jaunte, rai naurichuru, rai bijihuru cuhane, naaonjoain Moisesa rai Cana Coauneraacha tenojoin rauhi laenanohineein nena amaauruhane rautatoore. Chaen techu jataain nelatiha nocoetocuruhane jaan coujunacanu que, cajione ererianohineein nena jiaainne maajeein aihure.

⁶ Nii rijijieein techu niha lenonena jaanru rori caohachaauru janijiin ichoae nelauriaain lenoneein, sinacoca asaene maajeein enooruhane, rori caohachaauru janijiin nichoae nelauriaaure.

⁷ Nitohaneeuruhane jaunte, bero cuhane acaauru que tacaain, acaauru que suujua acateein iriha cachaaurune jereein: ‘Cache relaera,’ naa acaauru rai cachane jereinchuru aihure.

⁸ Nete laen inara: ‘Canu relaera,’ naain inara rai iriha cachane jereein nena naineneeiche, satiin inara ita nejeraneein neeichene jaun, leinjiincha niha inara Relaurane jaun.

⁹ Niheichu nainiheeiche chuni rai: ‘Canu inaca,’ naain erena nainiheeiche, leinjiincha niha inara Inaca dedeeune jaun.

¹⁰ Niheichu nainiheeiche: ‘Canu curuaanaa,’ naa inara rai cachane jereein neeichene, leinjiin Curisito nichaanune inara Curuaanaa neein nihanune jaun.

¹¹ Nitohanihane jaun, leeochoauru amuritoheriin nena coaauca chunocoha inara janane, cha lateein neeuruha leeochoaurune, acaauru coroatajanemiin.

¹² Nitohaneein leeochoauru amurijiriin nena jerenacaaurute leeochoauru fautaain tenojoinereein. Jana leeochoauru fautaain neite, leeochoauru amuritoheriin tenojoinereein.

¹³ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cache relaureraauru aina fariseeocuru. Inarate Cana Coaunera Cojoanona que nena jerecuruha leeochoaurune caohateraneein neeiche. Inara netonai que ichaonaa naineneeichene jaunte, que ichaauruha leeochoaurune caohateraneein neeiche.

¹⁴ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cache relaurera aina fariseeocuru, autanaauru loreri nihanatiin ruluhin neeichene jaun. Nitohaneein ichaohichene aninoaeraneete, Cana Coaunera bajaichene carajaan bajaiche. Nitohaneein neeichene jaunte, jataain caseteco coaraa curiquicheein inara.

¹⁵ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cache relaureraauru aina fariseeocuru. Inarate chauratane sacuritaain cucuana cuhaneuru amuhemujeein

cachaauru ariiriiquiche, nechü jataain Cana Coaunera esenetaera niha nocoetiin relanajaainchene, coroata saain inara amurijiriin moconajaera cachaneein neuruhane coina.

¹⁶ Coaraain nainacuche inara maosa rijjijeein nenacaauru cachaauru relaeraneein nenacaauru. Inarate chunocoha, Teenforo coreniha cha ichaane coina aitohane sainejeein nii naitonjoa ichaeniha cachane, cha ujuaihoneein nenihane que aitocoiche. Nete laen Teenforo corujele oro coreniha chaachaain nihane coina aitohane jana, chatohanai ichaain nenihane cocoaeraane que aitocoiche.

¹⁷ Aaso aina maosa rijjijeein nenacaauru cachaauru. Cha jataain inara rai nelateein nenaane orona. Tana nii Teenforo coreniha que banijiaineein niha nii orone jaun, jataain nelateineein nihane coitucuhichene.

¹⁸ Chaen techu: Chunocoha, Cana Coaunera que banijiai lenonecuru mocohichene jaan rori- *altar* coreniha cha ichaane coina aitohane sainejeein ichaenihaane, cha ujuaihoneein nenihane que aitocoiche. Nete laen, nii rori- Cana Coaunera que banijiai iniho mocohichene jaan- *altar* ichoae nena coreniha cha icha cachane coina aitocoichene, esinae rauhijiriin nohanelanaala ichaane coina aitocoiche.

¹⁹ Maosa rijjijeein nenacaauru cachaauru. Cha jataain inara rai nelateineein ne. Nii Cana Coaunera que banihateein tenojoin inihona, ainihane rorina. Tana nii rori coreniha Cana Coaunera que banijiaineein niha nii inihone coitucuhichene.

²⁰ Aihane jaun nii rori coreniha chaachaain nihane coina aitoha chunine, nii roriicha coreniha coatihai icharinaain, nii nichoae nena corenihane maajeeinte ichareein.

²¹ Jana Teenforo coreniha chaachaain nihane coina aitohane, coatihai Teenforo corenihacha ichaane coina aitorinaain, Cana Coaunera quene maajeeinte aitoreein ecu nihane jaun.

²² Jana dede coreniha chaachaain nihane coina aitoha chuninete, Cana Coaunera nelaurianajaneein niha dedene jaun, Cana Coaunera quene maajeein aitoreein.

²³ Coaraain nainacuche fariseeocuru aina Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaureraauru, inaraacha ichai coitucuhin ichoaneeneichene jaun. Caohacha icha nocoetiinte niqúi jataain ansijiin laaojoi niha natiin Cana Coaunera rai teeiche. Nete jataain nelatei Cana Coaunera rai rauhi tonoraain neneeiche. ‘Caohacha nejesinaacha ichaain, baaso coacuelanaala neein, cairichaaajoaain leochaauru coaraain, Cana Coaunera ere tonoraain aca jerihane rijjijeein que asiin cha ichaelanaala neeuche,’ naa Cana Coaunera rai rauhine sainejeein tonoraeneeiche. Nii leocha jianelanaala nii rauhi aitoonjoa ichaquichenete caohachae.

²⁴ Inarate, maosa rijjijeein nenacaauru cachaauru relaeraneein neeiche. Jataain ansijin laaojoi niha natiinte niqúi tonoraain niha cachane jereein neeiche. Nete jataain banejelanaala baaso ichaain neeichene coaraain coitucunaa naineneeiche.

²⁵ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaureraauru aina fariseeocuru. Inara cacha coritaera nequichenete, acau cohichene jaan janoriicha culeequiche. Nete cuhanai culejeneeichene jaun jataain calanine cuhanai. Nii rijjicha inara suujua cuhanai, inara suujua cuhane coacuhin baasoneein cacha basijiaauihin, inara amute cacha caje cha chunaain, naaonjoaainchene jaun.

²⁶ Cha coitucuelanaala nitajenaa neein nenacaauru fariseeocuru. Jauriaanejeein nii acau cohichene jaan janori culeequichene rijjijeein, nii inara suujua cuhanai itolere baaso ichaquichene jaan caun calanineein niha inara suujua cuhanaine jaan jaaochete, somaraain neeiche.

²⁷ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeracuru aina fariseeocuru, aihai atanebana airichai nichajaine rijjijeein somaraain, jana asaun itolere onaa bucuuru calani sirihane rijjicha inara suujua cuhanaine jaun.

²⁸ Nii aiha atanebanane rijijieeinte, cachaauru nota rai, inara jaberocohacha cacha caohacha tocohaneein inanacae. Nete, inara suujua cuhane casajenetiin, cacha coritaeraniha caohacha ichaa nocoetiin aaichene jaun, leinjiin calani rijijieein neeiche.

²⁹ Coaraain nainacuche Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaeracuru aina fariseeocuru, inaraacha ichai coitucuhin ichaeneeichene jaun. Casajenetohichene jaunte, nechu cacha coritaeraniha, nii inara foerateracuru sonojoihunru *profetacuru*, cacha caohachaaain suujua coaraauru, naaonjoainuri cojunaca ichaquiche ajeri caje, caohatiin itolere que corujueleteein.

³⁰ Nitohaneein ichaainte: ‘Cana foerateracuru jiniichaain ichaohacachelune jana nihane, coatiha acauru coroatajane rihahacache, *profetacuru* sohin jaaoruhane jana,’ naain ereeiche.

³¹ Niritiinte, inara raajenihane, nii inoaenlu *profetacuru* sohin jaaoreraru nefoer-atenequichene coitucuhiche.

³² Inae nitohaneein nunuheteeturuhalu inara foerateracurune jaan besautiaauche.

³³ Acanocuru, acano caje nefoeratenacaauru. Coatiha usi tabai jana caseteco neriquicheeinne caje nichoteriheicheein.

³⁴ Nii coinata inara rene *profetacuru*, cha cojoeluinanaa inaurera, cacha relaeracuru, naaonjoainuri letoaanune jana, tabaauru sohin jaohin, coroso que tabaauru teein, tabaauru faohariquicheein sinacoca asae teein. Chaen techu, neseuru neseuru naineen arinajariquicheein.

³⁵ Nii jaunte inara, satiin cacha caohachaauru atinanohichuru coreniha caseteco coariquicheein. Caohachaaain suujua coara Abeli atinaauruhallune que nunuheteein, Cana Coaunera rai jelai teein nena teeuruhane jaan rori rohan nena *santuario* rohan teein inaraacha soilu- Berequihasi calaohi Sacariasi que tiaaajoaain, caseteco coaraa curiquicheein.

³⁶ Esinae rauhijiriinte nitohanihane coreniha, caseteco coaracurureein caa enene nenacaauru cachaauru,” nae Cana Coaunera rai rauhi que cacha relaaurera aina fariseeocuru rai Jesoso.

Jerosaleen cocoaichacuru coreniha chanaa Jesusone

³⁷ Niritohane baihate: “Cairichaaajoaache Jerosaleen cocoaichacuru, inara rene Cana Coaunera letonocuru *profetacuru* sohin jaohin, Cana Coaunera ere beracuru bodoosiiche ajeri quene jaun. Araai saaine niqui, ii cocoaichacuru ranaa jereeun, nitaro asae calaohichuru taojiaa ataoharine rijijieein. Nete canu esenetaeneeichene jaun canu rene unaa jereneeiche.

³⁸ Aonacuche. Ena caje coauneein, inae inara aina nerihaaunni. Aihana jaun, inae nerinaain inara beraicha.

³⁹ Inae nacoauneein canu coariheeicheein, turuhanune bana: ‘Caa ena turunaa Cana Curuaanaa coroaecuruhine satiin chauratane que nenacaauru cachaauru,’ nariquicheeine que tiaaajoaain,” nae Jesoso.

24

Nitajerichaaain Teenforone biha Jesusone

(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Inae Teenforo caje mituhin jelai caje amuhane rai niha Jesusone janane, rohan nichuuntaacoain caohatiin ichanohiniha nii Teenforone coaracaanu aina nerelanaa nichaanune.

² Nii jaunte: “Caohatiin ichanohiniha caa Teenforonena coarajeeiche. Esinae rauhijiriine inara rai aitoon, coatiha nii leinjiinniji ita ichoae nerinaain caa ena inaraacha coarajei ajeri, inae satiin nitajerichaaaine jaun,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Nacoauneein tururichaain Curisitone bajaauruha aina nerelanacaaurune
(Mr 13.3-23; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Nii baihane, Oliboneein acaauruhacha curuaatei ichatane ucuunno cuhacaanu, ecu turuhin jelai lauhecoha Jesusone jana, rohan nichuuntaacaanu aina nerelanaa nichaanune. Nitohaneein rohan nichuuntaainne:

“Canacaanu rai nii chaitoonjoan beeinene jerichaanu Curuaanaa. Chabana nacoauneein cau tururiquiin. Chatohanaicha inae turuhe lalajeeine jana, ii turu cojoinaca beraneein coarichaunuhin, inae saaelalajiha cana janonaane bana,” naain caje bajaacaanune janate:

⁴ “Caohachaaain necohalajiin neeuche, nabana inara coritaaauruha chunocohacurune coataara.

⁵ Arajii cachaaaurute, canu niha nocoetiin inara coritana jerecurureein: ‘Canune Curisito Mesiasineeunra,’ naainte, arajii cachaauru coritaaaurureeincha.

⁶ Niha sonaana cau, tajiha, naaonjoaaine coitucuhichene, jiaonriha nesoonetohichenera, nitohanihate cureein nii ajinihara. Nete, nitohanihane nihanatiin, jaiti cana janonaa satono que turuenerееincha.

⁷ Nejelau lauri nenacaauru ainate, sonaana que neeurureein leeocho lauri nenacaaurura. Nejelau atane que nenacaauruniha natiinte, leeocho atane que nenacaauru aina sonaana que neeurureeincha. Chaen techu, itolere sacuritaain niha mijetenane jana, araai laurii atanecuru que niha cureein carorara.

⁸ Nitohaneeinte nunuheca cureein, inae cana cojoanonaa satono que turuhelalajihane jana, jataain inaderaauruha cachaaaurune jaan cojoanonaara.

⁹ Nii jana inarate tenojoiniha curiquicheein cocoinanacaaihuri rai, inara faojoaain, inara atinaain, naaonjoaain inara teuruhane coina. Chaen techu, satiin cachaauru, canu coreniha inara que nererojoecaaeriin neeurureeincha.

¹⁰ Nii banate, arajii canu esenetaera niquichene, inaraacha esenetai jianeein, ita que nererojoecaaain, nejesinajeein ita colurujueein ita teriquicheein cocoinanacaaihuri rai.

¹¹ Arajiite *profetaniha* nocoetiin turuhin namute cachaauru coritaaauruhane, acaauru esenetaaurureein arajii cachaauru.

¹² Nitohaneeinte, jataain baaso coacuhin inae ita belaihuruhane jianeein niha cuurureein cachaauru.

¹³ Nete laen, nii niicha esenetai esenetaane nunuhetihane caje coauneein, jerichanejeein satono que tiaain sacuera nichotereeincha.

¹⁴ Caa ena nena ichaonaa erenaa raotono quiicha beebejei Cana Coaunera Cojoanonaate, satiin chauratane sacuritaain benojoinereein, satiin cachaauru inae coitucuuruhane jana, besaute que turuha cana cojoanonaane coinara.

¹⁵ *Profeta* Danieriicha laenailu reretaain coarate nii coitucuhin nichotenaanainereein. Aihana jaun, inae nii Teenforo asaae jelai teein Cana Coaunera que banijiaain *altar* ichoae ecooca Cana Coaunera que nejeratena casichecke coaraqichene,

¹⁶ Jodeau nenacaauru sorooruhine ichatane ucuunno que cuhincha.

¹⁷ Jana, rai loreri janori ichoae nena, jiaonriha fauhin rai rucuhele raane.

¹⁸ Jana rai nocoana jana nena, jiaonriha rai nenajau cauhin rai cajione ranaa coaacane.

¹⁹ Jataainte cairichaojoaaurureein nii cojoanonaa que turuhane bana ausurineein nenacaauru enecuru, sisihajeein canaanai sirichaauru enecuru, naaonjoainuri.

²⁰ Cana Coaunera bajaache, nabana jelaronaa bana, niheichu nebetacanaa cojoanona, naaonjoain bana niha nii sorohichene jaan cojoanonaane coataa.

²¹ Nitohaneeinte niha cureein jataain necairichanaa tabai, cana necoaauna caje coauneein nii chabana niha nitohanaine que airijiin niheichu nerinaain nii baiha.

²² Jana, nii cojoanonaa sarotiaeniha Cana Coaunerane, satiin cachaauru nichotenaa nainecururihei. Nete, atiin sarotiareein, janijiin niicha ranojoihunru belaitohane jaun acaauru coreniha.

²³ Chunocoha inara rai: ‘Caute ne Curisito Mesihāsicha. Chajaaū tejian coanicha,’ naa inara raine, jiaonriha esenetaaichene.

²⁴ Turuururichaaain inara rene casajeeuru *profetaniha* nocoetonacaauru aina Curisito mesihāsiniha nocoetonacaauru. Nitohaneein turuhinte, itolere cojoelanaacojoai ichacurureein, janijiin Cana Coauneraacha ranojoinunrune maajeein coritana nainecuruhane coritacuruhane coina.

²⁵ Nitohanihane ajinihane inara rai beeun, caje coitucuhin nainaaain ichaohichene coina.

²⁶ Aihane jaun, inara rai: ‘Nota tajiha cacha areroote ne,’ naauruhane nihanatiin jiaonriha cuhichene. Niheichu: ‘Nocoa caute ne nasiincha,’ naa inara rai chunine, jiaonriha esenetaaichene.

²⁷ Charijieein teeinti, enoto mitu nichajai caje jilenetoha jiacane enoto soo nichaae cuhine, satiin coanojoi ne. Nii rijijieeinte, satiin coanojoiniha cureein, inae nacoauneein cau turuhanu acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne bana.

²⁸ Charijieein teeinti, niha caanii setune que fauha ichotarine caje coitucuerae. Nii rijijieeinte coitucunojoinereein turuhanu canu Curisitonichaaunne bana.

*Tururichaaain acaihaniji cacha calaohineein nejanoanaane
(Mr 13.24-37; Lc 21.25-33; 17.26-30, 34-36)*

²⁹ Inae nitohaneein niha nii necairichanaa tabai cojoanonaane janate, nocoeheneein nerotoreein enoto cono. Atene netonaite, conohane jianereein nii cojoanonaa bana. Jana arasijieeurute, dede caje naluurureein. Dedeu nenacaauru nihanatiinte nerurujuaaurureein.

³⁰ Nitohanihane janate laen, inanacareein dede caje inae fauha uhanu canu acaihaniji Cacha Calaohineein nenea nichaaunne bera. Nii jana, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaaaurute, jataain coasinacaaun chanaain coaracuruhane janane, dede sacari jana uhin fauha ureeunni acaihaniji Cacha Calaohineein nenea nichaaunne, jataain necaohachaaain itolere ichana naineein nelateein.

³¹ Nitohaneein turuhinne canu letonocuru anjeraauru letoareeunni, tonijiaain jaaiha totein, satiin chauratane sacuritaain, itolereneein satono tinonoritiin nenacaauru janijiin canu ranojoinunri cachaauru taojiaauruha canu raine coina.

³² Aihana jaun, caa uhera que inara relaanune jaan que nerelaauche. Charijieein teeinti, inae rai nunecuru caohatonanaain alohacoaain ujuanihane caje, inae cataainjia ajaanaane coitucuhiche.

³³ Nii rijijieein, caa inara rai caitoonjoa tocohanihane coaraquichene, inae turuhelalajihanu acaihaniji Cacha Calaohineein nejanoanaa nichaaunne que nainacuche.

³⁴ Esinae rauhijiriinte, jaiti ooreniha caa enene nenacaauru cachaaaurune jana aicheein.

³⁵ Dede aina chauratanete nitajeeurureein. Nete laen, nitajenereein, caa caitoonjoa nainaaane reetiaain, canu ere.

³⁶ Coatihā laen nihei chuni, rai cojoanonaa aina, ‘Naaonjoain rijiu tiaainte aicheeincha,’ naain nii coitucuera. Niheichu, Cana Coaunera letonocuru anjeraauru dedeeu nenacaauru nihanatiin coitucuruhi; niheichu canu- Calaohinichaaune saijieein coitucuhāaun canuhetonai. Acaihaniji canu Inaca Cana Coauneraachate, nii coitucuhin ne.

³⁷ Nihalu Nohene bana aihalune tocohaneente aicheein, inae nacoauneein turuha urichaaunni acaihaniji Cacha Calaohineein nenea nichaaunne cojoanonaa que turuhane bana.

³⁸ Coaracuche nachuhinti, jaiti uheniha elo tabaine jana, rai bote cuhane fauhin enoha Nohene que tiaaajoaain, raotojoein lenoneein, acau cohin, necohansajiaain, naonjoauruhalu cachaaaurune.

³⁹ Nejetaote laen, urichaain elo tabaine coaujeeurenihane jana, uha elo tabaine jaun jetao, jitariin acaauru jocalu ne. Nii rijijieein nechu, coohatejeeurenihane cachaaaurune jana, nacoauneein turoreeunni acaihaniji Cacha Calahineein nejanoanaa nichaaunne.

⁴⁰ Nii turuhanune rijieeoritiinte, ocoana jana neeurureein coroatajai cachaauru. Leinjiinte, amanojoinihane jana, leeocha ratirinojoinereein.

⁴¹ Nii jana, coroatajai enecurute, tutune jaa neeuruhane jana, leinjiin amanojoinihane jana, leeocha ratirinojoinereein.

⁴² Nitohaneein: 'Cuu tiaainte, turuha ureein canu Curuaanaa,' naain coitucueeneichene jaun, tururichaaunnine que nainaan ichaaoche.

⁴³ Charijieein teeinti, leinjiin cacha: 'Cuu tiha janotiine janate turuha ureein cau asijiauto,' naain coitucuhane que nainane jaun, nii chuni rai loreri asae enohane jerelanaala caohatiin rai loreri beraihane jaun, nenere basijiaera. Nii rijijieein inara netonai jatoroaain neeuche.

⁴⁴ Aihane jaun, Cana Coaunera Calahoi cacha caje nejanonaa nichaaunne turu cojoanonaa coitucueeneichene jaun, inara netonai nainaan jatoraaain canu cohacuche.

Fatoroon ere tonoraain nenea cacha aina, fatoroon ere tonoraelanaala nenea cacha (Lc 12.41-48)

⁴⁵ Cha teeinti letoaain ratiriha rai fatoroonne tonoraain, inae cuu tihane jana rai loreri asaae nenacaauru cachaauru coroaate,

⁴⁶ nii jataain raotojoein neeine, nii letoaain ratirihane jaan ichajihane jana eruha nii rai fatoronne.

⁴⁷ Nitohaneein rai fatoroon aitoonjoa tonoraain icharate, esinae rauhijiriin satiin rai niicha sirii beraichaneein tereein rai fatoroon.

⁴⁸⁻⁴⁹ Nete laen: 'Jaitijiecha carajareein rai fatoroon,' naain nii leeochaauru letonocuru faojaain sonajaain, ajetoriaacuru aina netaojiaain lenoneein ajeein, naonjoaan,

⁵⁰ cha cohatejelanaala nihane jana turuhane, nii nechu aansai letono casetecareein rai fatoroon,

⁵¹ caseteco coaracuruha nechu cacha coritaa Cana Coaunera coitucuha nocoet-onacaaurune rijijieein. 'Ecute catu rioneein chanareein,' nae jetao aina nere-lanacaauru rai Jesoso.

25

Lechooncai ranunaauru ichanohi que erenaa

¹ "Cana Coaunera Cojoanonaate, aihuruha lechooncai ranunacuru nisirihatena beseta quene rijijie. Nii lechooncai ranunacurute, rai cono erene que mocohin nenea amaain, nii nisirihatenei cohaca cuure turu jana raaauruhane coina.

² Nii lechooncai ranunacuru caje, saouqii ranunacurute, niicha ichai que caohachaaain coacuelanaala icharaauru ne. Jana, leeochaauru saouqii ranunacurute, jataain nainaan niicha ichai icharaauru ne.

³ Nii saouqii cha coacuelanaala nenacaauru ranunacurute, rai cono amaauruhane saijieein, nacoauneein noitecuruhane jaanu erene amaarene.

⁴ Nete laen, nii saouqii jataain nainaan nenacaauru, rai cono amaauruhane choae tacaain, le botichananaain rai noinu erene amaare.

⁵ Nitohaneein cuuru jana, jaiti turueniha nii nisirihateneine jaunte, inae siniitoruhane jaun, satiin sinihure nii ranunacuru.

⁶ Nii janate, inae dede catai rijiu: 'Inae uha nii cacha nisirihatenei. Chajaain que tacaain raauchera' naain toniha eheonane jaunte,

7-8 nimichucutaain rai cono noitecuruhane jana, nii saoquii cha coacuhelanaala nenacaauru ranunacuru, nii saoquii nainain cono noinu que erene uhaurera rai: 'Atiin canacaanu sihuiche aansijiin, nii inara cono noi erene quera. Inae saa rai noi erenene jaun, jaca canacaanu conone jaunne aitocooanura,' naauruhane janate:

9 'Nainihaacanuta. Inara sihacaanune, canacaanu rai nihanatiin nerihane coaalanaalata. Chajaaincha que necoreteeuruhane jaun cuhin, coretenichuchera,' naaure nii rai cono noinu amaain cunacaauru ranunacuru.

10 Nete nii rai cono noinu erene coretiha cuuruha nii saoquii cha coacuelanaala nenacaauru ranunacurune jana, inae turue nii nisirihateneeni cacha. Nitohaneein turuha nii cacha nisirihateneenine janate, aina jiniiquiin loreri asae enooruha beseta que nii saoquii ranunacuru nainai nenacaaurune jana inae nefue acuujuu.

11 Nii janate, inae nii acuujuaniha turuhin: 'Curuaanaa, atiin canacaanu rai acuujuu joaracaane canacaanu netonai enohacaanu,' naauruha nii saoquii ranunacuru cha coacuelanaa nenacaauru, rai cono noinu coretecuruhane caje turuhinne janate:

12 'Esinae rauhijiriin inara coitucuhanune coaalanaala,' nae acaauru rai nii curuaanaa. Nii rijiichate cureein Cana Coaunera Cojoanonaa.

13 Aihana jaun, itolere bana nii que nainai jatoroain ichaaoche, 'Naaonjoai janonaa banate aicheein. Cuu tiariinte aicheein,' naain coitucueeneeichene jaun.

Cachaauru rai coriqui teein ratiricha fatoroon rijiicha Cana Coaunera Cojoanonaane (Lc 19.11-27)

14 Cana Coaunera Cojoanonaate, leinjiin cacha coriajai atane cuhane jaun, rai cachaauru cotijiaain, acaauru que coriqui beraichatera rijijie,

15 leinjiin rai saoqui oaraacai coreneein nenea coata caje coriqui te. Jana leeocho raite, coroata oaraacain te. Jana leeocho raite le oaracain te, le cachaauru rai coretena nainecuruhane jeeonijihanaain teente amue.

16 Nii saoqui oaraancaain raera cachate, nii coriqui que rucuhele coreteein, que necoreteein saoqui oaraancaain nii coriqui jojoe.

17 Jerichanejeein techu, coroata oaraacain niicha rai jojoe nii coroata oaraancaain raera cacha.

18 Nete laen, nii le oaraancaain raera, niicha bajei atane jachu cuhane nii rai fatoroon tenojoi coriqui asi.

19 Nii baiha carajaain catiaainte, inae turue nii acaauru curuaanaa coriqui teein ratiricha. Nitohaneein turuhinte, nii acaauru rai niicha tei coriqui coreniha acaauru rebe bajae.

20 Nii saoqui oaraancaain raerate ichoaichaniha turuhin: 'Curuaanaa, nococho taolu canu rai, saoqui oaraancaain iicha tei coriqui. Nococho chaen leeocho saoqui oaraancaain joocaaune jaan,' naain, nii coriqui niicha jojoi tiha nii rai cachane janate:

21 'Jataain caohachate ichaaicha, jelai amuritoriin nenea beraichaneein ii tereeun-nicha. Aihana jaun, chajaain caloheri asae enoote jiniiquiin rachoojihacara,' nae nii curuaanaa.

22 Nii baihate turue, nii cacha coroata oaraacain coriqui raera. Nitohaneein turuhinte: 'Curuaanaa, nococho taolu canu rai coroata oaraancaain iicha tei coriqui. Nococho chaen coroata oaraancaain joocaaune jaan,' naa nii coroata oaraacain raera cachane jana jetaote:

23 'Jataain caohachate ichaaicha, coroatajajei aina caohachaaain erenaa tonoraain ichaine jaunne, jelai amuritoherii beraichaneein ii tereeunni. Aihana jaun, chaajaain caloheri asae enoote, jiniiquiin rachoojihaca,' nae nii curuaanaa.

24 Nete laen, nii le oaraancaain raera cacha turuhin: 'Curuaanaa, nechuu aansai cachaneenine jaun, temueneenine jaanru jelai caje temule raain, ii ocoanelanaala nenacaauru caje nihanatiin temule raain,

²⁵ naajoaaine jaunna ii coasiha, atane jachu cuhane ii coriqui asihun. Nete cau ne nii ii coriqui,' naain nii coriqui cainaa nii cachane jaunte:

²⁶ 'Iite, canu cacha baasoneein bajeriti cacha neei. Inae raotojoein canu temu-lenelanaala nena niha natiin raain, canu ocoanelanaala nena caje temule raain naajoaanune coitucuhine saijieein,

²⁷ chanuna chaen, canu coriqui amaain teneei banco cuhane. Bana nitohanihane jana nihane, canu turuneeine nii banco cuhane neein nejoocane jaanne maajeein rareeun,' nae nii curuaanaa.

²⁸ Niritiinte, ecu nenacaauru rai: 'Caje nii le oaraancai niicha sirii coriqui ruluhin, nii lechoonca oaraancaneein siricha rai teeuche.

²⁹ Nitohaneinte, siricha rai jataain jelai amuritoheriin tenojoinereein, jelai amuritoheriin sirihane coina. Jana, cha sirilanaala nenaate, acaihaniji niicha sirii, jitariin caje ruluerareein.

³⁰ Aihana jaun, caa canu cacha baaso cha coitucuhi mucuhin, naain airiniha nocohanaanau jaaochete, ecu neein mainajeein chanaaine,' nae ecu nenacaauru rai.

Rucuhenoinerichaaain baaso icharaauru aina caohacha icharaauru ichaone

³¹ Inae rai cono caohacha que conohin, rai anjeraauru cataaun uhin turuhin rai roritrone ichoae nelauriaanu canu Cana Coanera Calaohineein cacha caje nejanoanaa nichaaune banate,

³² satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru turuurureein canu acatiha. Nitohaneein nacatiha turuuruhane janate, carenerocuru caje, jelai teein cabraauru leruha carenero beraichane rijijieein,

³³ raotono nichajai que, nii janijiin niicha ranojoihunru- rai cachaauru teein, na-jaabiji nichajai que nii rai cachanelanaala nechu aansaneein nenacaauru tereein.

³⁴ Nitohanein jelai tihacoaain lerunajaainte, nii raotono nichajai que nenacaauru rai: 'Chajaauche cajiha satiin, nii canu Inaca rausiaenojoneein neiniquichene. Chajaauchete, cana rai chauratane coaanaane caje coauneein, inara que banihateein canu Inaca Cana Coaneraacha rucujuei Cojoanona que ichaohiche.

³⁵ Inarate, mijitichaaunne canu coroaateein, cocoirichaaunne acau que cacocaaain, canu nesurunaja colane amuhemuhecaunne, canu nesurunajaanu teein,

³⁶ lanaa canu rai cajionene, carai cajione teein, cunaitichaaunne turuhin caco-haraain, caresero cuhane nihanune jana, turuhin canu coaraain, naaonjoaain canu rai nelateein nerejetocoiche,' narichaaunni acaauru rai canu Cana Coanera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaune. Niritocoaun acaauru raine janate:

³⁷ 'Curuaanaa, esinaaena mijiteeine ii coroaateein, cocoireeine ii cocoaain,

³⁸ ii nesurunaja colane amuhemuhequine, ichei ii nesurunaja teein, ii cajione colane neeine, ichei cajione teein,

³⁹ cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaine turuhin ii coaraain, naaonjoa rejetocoaanulura,' naauruha rai nii couluuonojoi suujuaquiin nenacaaurune janate:

⁴⁰ 'Satiin canu nejeraauru cairicheinejeein nenacaauruhacha latei terejetocoichene, canu rai tiha nii terejetocoichelu,' naain acaauru tonorareein nii acaauru Curuaanaa *Rey*,' nae acaauru rai Jesoso.

⁴¹ "Niritohane baihate, nii najaa biji nichajai que rai cachanelanaala nenacaauru rai: 'Naain cacaje amuhin, moconajaera aina rai letonocuru que banihateein ichanohin chabana jacanaa charanejeein nena usi rene cunichuche, nii coina neiniquichene jaun,' naain usi rene letoanajareein.

⁴² Niritiin usi rene letoanajaainte: 'Inarate, mijitichaaunne niha natiin, canu coroaatelanaala, cocoirichaaunne niha natiin, acau que canu cocoaanelanaala, naaonjoa rejetocoichelu.

⁴³ Niheichu canu nesurunaja colane amuhemuhecaunne niha natiin, canu nesurunaja tiheeiche. Canu rai lanaa cajionene niha natiin, canu rai tiheeiche. Niheichu

cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaanune niha natiin turuhin cacoharahee-iche,' naanu acaauru raine janate:

⁴⁴ 'Curuaanaa, esinaaena ii coroaatelanaala, cocoireeine ii cocoaelanaala, ii nenajanu lateeine ii rai telanaala, cajione lateeine ii rai telanaala, cunaiteein, caresero cuhane neein naaonjoaaine jana turuhin ii coaraelanaala, naaonjoan rejetocooanulu,' naain bajaauruhane janate:

⁴⁵ 'Esinae rauhijiriinte, satiin cairicheinejeein nenacaauru cachaauruacha latei teneeichene canu raite nii teneeiche.

⁴⁶ Satiin nitohaneein nenacaaurute, chabana sanaachara caseteco que neeurureein. Jana, coluunojoi suujuaquiin nenacaaurute, chabana sanaachara ichaonaa que neeurureein,' naain tonoranaareein nii acaauru Curuaanaa *Rey*," nae canacaanu rai Jesoso.

26

Jesoso mucuuruhane coina que ereereecuruhane

(Mr 14.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Inae cachaauru rai niritohane nainaaante, niicha relai nichaanune rai:

² "Nii coitucuhichene rijijieeinte, coroaata janoi cuhane nereein Fasocoo beseta. Inae laen Cana Coanera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne mucuhin teeururichaain coroso que catinaauruhane coina," nae Jesoso.

³ Nii bananeeinte, saseredotecuru curuaanaa curuaanaa Caifasi loreri asae ita taojiaaure saseredotecuru aina Jorionichaanune bichauhenaauru,

⁴ Jesoso mucuhin, nechuhanein colurujueein sohin joerateeuruhane que coauruhane coina.

⁵ Nejetaote: "Nainihaacache beseta cojoanonaa bana ichacaachene, nabana cachaauru suujua rohecana coataa," naaure jetao ita rai.

Jesoso ichoaete nejujuaauruhane jaan choohite leinjiin ene.

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Betaniau, "Nabero caje nerautanaa," naain niicha curuaateuri- Simoon loreri asae niha Jesusone janate,

⁷ ajeri coreti caje ichanohin boticha laojoiri cuhane, le curuhin jujuhin- jataain coretiin nenaamaain jetao, rori ichoae lauhecoha Jesusone jana, coturi ichoae nii jujuhi choohite nii leinjiin ene.

⁸ Nii coaraante obajeein:

"Chanuna jataain coretohane saijieein, catohaneein jujuhi lanaje caa ene.

⁹ Bana jataain coreein que necoreteein, nii rai core coriqui que, cairicheihuru coroaatajelanaala," naacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

¹⁰⁻¹¹ "Chanuna niritiin caa ene rohecaache. Jataain canu rai caohachate ichae caa ene. Inae itolere bana inara aina nerihaaunni. Jana, cairicheihurute laen itolere bana neeurureein inara aina.

¹² Caa jujuhi choroha cajabereeo ichoae caa enenete, canu conautecuruhane coina cajabereeo rucuheca ichae.

¹³ Esinae rauhijiriinte, cana rai chauratane sacutaain caa osa caje nichoterichaain cachane jaan que cachaauru relaaauruhane jaaunru, caa cajabereeo ichoae jujuhi tiha caa ene quene maajeein cachaauru rai ereereecurureein. Nitohaneeinte, coaunojoinereein itolere bana caa ene," nae Jesoso aina nerelanaa nichaanune rai.

Jesoso coulurujih Jodasine

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Nii jana, nii aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroaataja neein nena Jodasite, saseredotecuru curuaanaa coaraa cue.

¹⁵ Nitohaneein cuhin jetaote:

“Inaajoaain carai coriqui tenaa nainequiche, inara rai Jesoso tihanune coinata,” naain acaauru caje bajaane jana nichata chooncaain coata caje nenea coriqui teeuruhane coina rai aitocure.

¹⁶ Nii jaun jetaote, jelai neeorihane jana inae acaauru rai Jesoso tenaa nainihane jaan que coacuhin jetao, amuhemujue Jodasi.

Aina nerelanaa nichaanune aina janotiin lenoniha Jesusone
(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹⁷ Inae nunuheca jorerera colane ichanohi faan quihuruhane jaan beseta Fasocoa cojoanonaane janate, Jesoso rohan nichuuntaacaanu:

“Chu Fasocoa cojoanaa nunuhe cojoanotiin que, canaacha quiineni lenone ichaacaunne jereeita,” naain Jesoso caje bajaacaanu aina nerelanaa nichaanune janate:

¹⁸ “Chajaain taa neseeu leinjiin cacha loreri asaae cuhin: ‘Cacha relaerate ichei, “Inae canu cojoanonaa que tihane jaunne ii loreri asaae ureeun, cuu canu aina nerelanacaauru aina Fasocoa beseta bitoanune coinara,” naain aitoroate ii rai,’ nanichuchera,” naain canacaanu caje tabaauru letoae Jesoso.

¹⁹ Niritiin letoanajaa Jesusone jaun cuhin, nii naitoonjoa rijijieein Fasocoa cojoanotiin que canacaanuhacha quiineni lenone ichacure aina nerelanaa nichaanune tabaauru.

²⁰ Nitohaneeinte, inae nocohecane jana, lechoonca coroatajaain aina nerelanaa nichaanune aina lenoniha ne Jesoso.

²¹ Nitohaneein lenoniha nihacaanune janate:

“Esinae rauhijiriin, leinjiin inara cajete, cacoelaichaneei neeichene saiijieein, caque nejeratenacaauru rai cacolurujueein, acaauru rai caetereeincha,” naa canacaanu rai Jesusone jaunne,

²² jataain inaderaain le cachanichaanune:

“Curuaanaa, canu quenacha aitohi,” naacaanu satiin aina nerelanaa nichaanune janate:

²³ “Caa ojaichu cuhane faan setejiarichate nii cacolurujueein caetereein.

²⁴ Nitohaneeine, canu que aitiin laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanena rijijieein, Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne, nii nainaa cureeunni. Nete laen, jataain cairichaojoareein nii canu colurujuera. Caohatorihalu niqiu nitohanesihane ajiniha nejanoaenihalu nii cachane,” naa Jesusone janate:

²⁵ “Cacha relaera, canu quenacha aitohi,” naa nii colurujueranu Jodasine janate:

“Mmmjjm, nii bajaaine rijijieeinte aicheein,” nae Jodasi rai Jesoso.

²⁶ Nitohaneein lenonichaanune janate, faan mucuhin: “Narihara Cana Coaunera,” naain, cataaun nii faan tatuhin beeune beeunein aina nerelanaa nichaanune rai teein:

“Caa quihuiche. Caate, cajabereeo nenaaneein ne,” naain canacaanu rai teinte, jerichanejeein nii faan ichaane rijijieein

²⁷ acau cooruhane jaan curu cuhane, conacai bino mucuhin: “Narihara Cana Coaunera,” naane baiha canacaanu rai nii conacai teeinte:

“Satiin jiniiquiin leruune leruunein caa conacai cooche.

²⁸ Caate cacoichananeein arajii cachaauru caohachanu que canuhacha ichaneni cojunacaneein chorohi jaonoinereein. Acate arajii osaonacaauru que suujua acaterichaaaine coina orichaaunine cojunacane.

²⁹ Nena laen, inae nacoauneein inara aina jiniinquiin, caa oba caje ichanohin conacai coenereunni, Ofa Cana Coaunera Cojoanonaa que inara aina jiniiquiin neein nii bana ocoonaneein nenea bino cohacachene reeintiaajoaain,” nae aina nerelanaa nichaanune rai Jesoso.

Coitucuha nocoetoenerichaain Fedorone biha Jesusone
(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Nii baihane, Quiricha Inoaensi cuhane laenanoineein nenea salmo tabaauru que nenatichaanune nainaain, Oliboneein niicha curuateeuri ichatane ucuunno que cuhacaanune janate:

³¹ “Enene cojoanotiin cuhanete, satiin inara, Canu esenetaain canu que jaaequiin neeichene jianein, ita caje riaaneriquicheein, Quiricha inoaensi cuhane:

‘Carenero beraicha sohin jaaoruhane janate,

ita caje riaaneeurureein

niicha beraihuri carenerocuru,’

naain canu que aitiin besihalune rijijieein.

³² Nena inae ohanune caje ichanacaaunne, inara ajiniha Calileea cureeunni, ecu nacoauneein jiniiquiin nenea coinara,” naa Jesusone janate:

³³ “Ii esenetaain ii que jaaecooruhane jianein, neeuruha leeochoaurune nihanatiin, coatiha laen canu ii esenetaain ii que jaaecohanune jianerihaaunni Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone janate:

³⁴ “Esinae rauhijiriinte, enene cojoanotiin cuhane jaiti ereniha ataohari curuaanane ajiniha, nichata saain canu coitucuha nocoetoeneriquiin,” naa Fedoro rai Jesusone janate:

³⁵ “Airihaauni bajaata Curuaanaa. Ii aina curuaaecaain jereraa casohin ca-jaaoruhane coinane nihanatiin, nainihaaun ii que jaaecohanune jianein ii coitucuha nocoetoenihanunera Curuaanaa,” naa Jesoso rai Fedorone janane, leeochoauru aina canacaanu netonai, nii aitoaha Fedorone rijitoejin aitocoaanu.

Jetesemani netiin Cana Coaunera baja Jesusone

(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Nii baihate, aina nerelanaa nichaanune aina jelai caje amuhin, Jetesemaniinein niicha curuateeuri cue Jesoso. Inae ecu turuhacaanune janate:

“Cau nelauriaain canu cohacuchena, inara tonohanau tajiha cuhin Cana Coaunera bajani,” naain

³⁷ jiniichaain Fedoro, coroatajai Sebedeeo calaohichuru, naaonjoaihunri amaain jataain nererojoecaaajoaain naanaain jetao, jataain inaderae Jesoso.

³⁸ Nitohanein inaderaain jetaote:

“Jataaine onaanajaanu rijitocojoaain casuujua cuhane inaderaaunra. Cau nedaain, canu jiniichaain ichaaojoejin cacohacuchera,” naain ratirinajaain jetao,

³⁹ acaauru caje, nita cuhin neseonraain atane que coturi temetaain jetao: “Ofa, icheine aitoon. Bana ii jereeine jana nihane, caa necairichanaa tabai caje canu rocohi. Nena canuacha jerei rijijieein ichaaine jereneeun. Ii jereeine rijijieein ichaainene jereeunra Ofa,” naain Cana Coaunera bajaane nainaain jetaote,

⁴⁰ jelaiha cuhin nii neeuruha aina nerelanacaaurune jaau turuha Jesusone jana jetao, najiniha sinihuruhane jana erunajaain jetao Fedoro rai:

“Chanuna canu aina leratojoejin, sinilanaala ichaaojoejin nenea naineneeiche.

⁴¹ Sinilanaala ichaaojoejin neein Cana Coaunera bajaauche, nabana chatohanai que nesaruhin neeichene coataa. Inara suujuate niqui aitona naine, nete inara jaberoco jataain nii abaantasine,” naain jetao acaauru ratiriin jelaiha nii Cana Coaunera bajaane jaan cue Jesoso.

⁴² Nitohanein inae coroata saain, jelaiha cuhin Cana Coaunera bajaane cuhane jetaote: “Ofa, caa necairichanaa tabai canu cojuhin canu coaranu caje canu roconaa jereneeine, ii jereeine rijijieein ichaau,” naain jetao Cana Coaunera bajaee Jesoso.

⁴³ Niritiin Cana Coaunera bajaane caje, nacoauneein jelaiha cuhin, aina nere-lanacaauru coaraa cuha Jesusone jana jetaote, jataain banetojoe niha acaauru rai sinirenane jaun nimirichaa acaauru notane jaun, sinihuru jana erunajaane jaun jetao,

⁴⁴ ecu ratirinajaain jelaiha cuhin, Cana Coaunera bajaane nichatasatiha cue, nii jauriaanejeein aitohane rijitjoejin Jesoso.

⁴⁵ Nitohanejin jetaote, jelaiha nacoauneein nii neuruha aina nerelanacaaurune jaun, acaauru rene turuhin jetao:

“Jaitinachura caohacha nainetjoejin siniichete. Inae laen, Cana Coaunera coitucuhichuru bijiu tenojoinichaaun, canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne cojoanona que turuha.

⁴⁶ Chajaain nimichucuchete amuhacachera, inae nichuuntajiha nii acaauru rai caeteraanura,” nae jetao Jesoso aina nerelanacaauru rai.

Jesoso mucuuruhane

(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Niritiin, jaiti aina nerelanaa nichaanune aina ereereeca Jesusone janate, turuha uhe, Jesoso aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroatajanejin nena Jodasi, letoanajaauruha saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, chaen Jorionichaachene bichauhenaauru, naaonjoainurine jaun, enuha, sabere, naaonjoain que bijii achunequuin nenacaauru arajii cachaauru uhaain.

⁴⁸ Jaiti Jesoso rene turuelanaalate, nii aina cunacaauru rai jetao: “Inae cuu turunaane: ‘Sohara cacha relaera,’ naain rai nomeri lohitoreeuni, caje coitucuhin, aca mucuhichene coinara,” naain acaauru rai be jetao.

⁴⁹ Niritiinte Jesoso rohan nichuuntaain: “Sohara cacha relaera,” naain Jesoso meri lohitoha Jodasine janate:

⁵⁰ “Cacoelaicha, ii jereeine rijijiejin coaraain chatohanejin caetecurumiin,” nae Jodasi rai Jesoso.

Nii janate Jesoso rohan nichuuntaain, Jesoso mucuure nii Jodasi amanojoinuri cachaauru.

⁵¹ Nii janate, rai sabere rochitiin, que nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa letono uricho sauhitiin beuhitoha leinjiin cacha, Jesoso aina cunaane janate:

⁵² “Jelaiha rai curu cuhane, nii ii sabere teeu. Satiin sabere que sonajaain jaaoreraaurute, sabere que acaauru netonai sonojoiniha cuurureeinha.

⁵³ Tana ena canu Inaca caje bajaanune, canu rai lechoonca coroata lauriin anjeraauru letoanaa nainiha, acaauru aina canu coreniha ita sooruhane coinane coitucuhine.

⁵⁴ Nene naineneun nitohanai ichacaunne. Inae rai Quiricha inoensi cuhane, catohanejin caetecururichaainne que aitiin laenaeratihalu Cana Coaunerane nainane nihane jaun,” naainte nii mucuha unacaauru rai:

⁵⁵ “Chanuna necha aansai cacha mucuha unaa tocohaneein, sabere, enuha, naaonjoainuri que bijii achunequuin canu mucuha uhiche. Cojoanoonetjoejine inara notaracae, Teenforo asaa cachaauru relaa nenajacoon. Nii saijieinte, canu mucunaja queneeiche,

⁵⁶ inae nitohaneriquicheeine que aitiin, rai *profetacuru* que laenaeratihalu Cana Coaunerane nainaaichene coina,” naa acaauru rai Jesusone janate, ecu jelai ratiriin, satiin sorohacaanu aina nerelanaa nichaanune.

Niha chatohanaine rucuhanejin nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru acatiha niha Jesusone

(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Nitohanejin Jesoso mucuhinte, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa Caifasi loreri asaa amaure nii mucuureraauru. Nii janate, nii Caifasi loreri asaa ita taojiaain neure Moisesa aitoonjoa rauhi que cacha relaurera aina fariseeocuru.

⁵⁸ Nitohanejin, inae Jesoso amaauruhane janate, nita acaauru coarajeein cuujuejin sacuhin, Caifasi loreri chaje rohan neuruha Teenforo beraichacurune jaun, ecu

acaauru aina enohin lauhequuin, jelai caje coauneein Jesoso coaraje Fedoro: “Chatohanerichaaicha,” naane jaun.

⁵⁹ Nii janate, nechu jataain nohanein, colurujeein Jesoso atinaeratecuruhane jaanu que coaucure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen niha chatohanaine rucuhanein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

⁶⁰ Nete, nitohanein arajii cachaauru colurujeeuruha nohaneine saiijeein, nii chatohanein teeuruhane jaanu lera erusichurene. Nii jaunte inae satononiha coroatajaain nimichuhin:

⁶¹ “Esinaete chuhisi: ‘Nainichaaun caa netaojiaain Cana Coaunera coroaecuruhane jaa coloheri Teenforo chamuhintiin, nichata janojoein cuhane jerichanejeein michuhanunera,’ naain erenajaquera,” naauruha nechu nohanein colurijihane janate, inauheneeicha acaauru aonaje Jesoso.

⁶² Nii jaunte laen nimichuhin:

“Chanuna ereneei iitonai. Esinaena rauhijiriin aitoine jaunna caa ii colurujeeuruha,” naain caje bajae saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa, nete inauheneeicha aonaje Jesoso

⁶³ Nii jaunte rai nacoauneein:

“Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera coreniha beeinena jereeun. Iina esinae Cana Coaunera Calaohi Mesihaseinei,” naa rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane janate:

⁶⁴ “Esinae rauhijiriinte, acanichaaunne que aitohicha. Canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunnena, coarajeeichene jana canu Inaca itolere ichana nainera Cana Coaunera raotono nichajai que lauhecureeunnicha. Chaen techu, dede sacari jana uhin fauha uhanune coariquicheeincha,” nae nii saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa rai Jesoso.

⁶⁵ Nii jaunte obaaecane cojunacaniha rai cajione romaromaain:

“Nechu jataain Cana Coaunera baijiaate, caritiin ere caa cacha. Cha nenacaenneeina coaraain cana rai colurujuera laterihacache. Inae inara netonai, Cana Coaunera baijiaeraanu rijitiin irihane aonaquiche.

⁶⁶ Tonaquiche jana inara, caa naitoonjoa que,” naa rai leeochoauru rai janate:

“Esinaete chuhisi, aca colurujeeuruhaneein jaan ujuaihone. Aihane jaun ohanete caohachae,” naaure.

⁶⁷ Niritiinte, nomeri colunecuruha tabaaurune jana faohacure leeochoauru.

⁶⁸ Jana leeochoaurute:

“Chajaain aihane, ii Mesihaseineine, caa ii soera cojoeluinaaura,” naain rai nomeri faojaain soore.

*Jesoso coitucuha nocoeteniha Fedorone
(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15, 25-27)*

⁶⁹ Nii tonohanau, ecu airiniha lauhecoha Fedorone janate, rohan nichuuntaain:

“Iitonaite, Calileea cocoaicha Jesoso aina nerejetohilu,” naa leinjiin ene coseenraaneein nenaane janate:

⁷⁰ “Nii aitohine jaan cacha coitucuhaaun,” naain satiin aonajeeuruha ecu nenacaaurune urichoo suujue Fedoro.

⁷¹ Nii baihate jelai caje amuhin, rijia acuujuu rohan cuha Fedorone janate, coaiten coaraain:

“Caa netonaite, Nasarete cocoaicha Jesoso aina nenaane,” naain leeochoauru rai biha leinjiine janate:

⁷² “Esinae rauhijiriin, Cana Coaunera notaracaae nii cacha coitucuaaunta,” naain nacoauneein suujue Fedoro.

⁷³ Nii catiariinte Fedoro rohan nichuuntaacoaain: “Esinae rauhijiriinte, iitonai aina nenaaneein, ii ereecha cajete necoitucuerateeicha,” naaure nii ecu nenacaauru Fedoro rai.

⁷⁴ “Esinae rauhijiriin, Cana Coaunerate coaraje nii cacha coitucuenihanunera,” naain nesuujiha Fedorone janate, nii rijieeoritiin inae ere ataohari curuaana.

⁷⁵ Nii jaunte: “Jaiti ereniha ataoharine janate, nichata saain cacoitucuhine suu-jueriquiincha,” naalu rai Jesusone coacuhin, jelai caje mituhin amuhin, jataain inader- aain chanae Fedoro.

27

Filato rai Jesuso teeuruhane

(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Inae janohane jana jetaote, satiin saseredote curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru, ita suujua rijitoein ita suujuau tacaare, Jesuso sohin jaaoruhane coina.

² Nitohaneein jetaote, Jesuso ichojoaain amain, Roma cocoaichaneein nena cober- enadoro Filato rai teure.

Oha Jodasine

³ Inae nitohaneein Jesuso cairichaaain atinaaururichaaanne que nainaan jetaote, jataain inaderaain netojoeete nii coulurujuera Jodasi. Nii jaun jetaote, nii saseredote- curu curuaanaacuru curuaanaa, chaen Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri rai jetao:

⁴ “Osa quene nesaruun, inara rai atinaaichene coina cha ujuaihonelanaala nena cacha teeincha,” naain nii nichata chooncai coataneein nena coriqui coretecuruhane jaan cainaa Jodasine jana jetao, ranaa jerelanaala:

“Nihei cha coitucunaa nainihaacaanu nii aina canacaanuta. Iichate nii coitucuujee- icha,” naaure jetao Jodasi rai.

⁵ Nii jaun jetaote Teenforo asae nii coriqui rialaaitiin ratiriin jelai caje amuhin raajenhane rai raro ruluhi ohe Jodasi.

⁶ Nii jana jetaote, nii coriqui raain jetao:

“Caa coriquite, ichana corenihane jaun, leinjiin calaniheein ne. Aihana jaun, jelai teein Cana Coaunera rai canaacha tei coriqui curu cuhane, caa coriqui tenaa nainihaa- cache,” naaure jetao ita rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru.

⁷ Niritiin coacuhin ita suujua tacaain jetaote: “Atane rocooruha, caje ojoaichucuru jaaoruhane coinane jaan,” naain niicha curuaateuri jelai coretecoree nii coriqui coreniha, niha nejelau atane caje uhin onaane, cuu teein conautecuruhane jaanu que.

⁸ Nii jaun jetaote, Ichana Batane neein jelai curuaateure enanetoein cachaaauru.

⁹ Nitohaneinte: “Rai core nichata chooncaain coataneein nena coriqui, Israeli- tacuruhacha cainai raainte,

¹⁰ coreniha: ‘Atane rocooruha, caje ojoaichu ichacuruhane coinane jaan,’ naain acaauruhacha curuaatei atane coretecoree,” naain beratihalu *profeta* Jeremihasi que Cana Coaunerane rijijieein, nii naitoonjoa nainaaure.

Filato acatiha niha Jesusone

(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.33-19.38)

¹¹ Inae coberenadoro Filato rene Jesuso amain turuaauruhane jana jetaote:

“Iina Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa- *Rey* inein,” naain caje bajaa Filatone jana jetaote:

“Esinaete, acanichaaunne que aitohicha,” naain Filato tonorae Jesuso.

¹² Nii nainiha jetaote, cuu teein, Filato rai coulurujeeuruha saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina, Jorioocuru bichauhenaaurune jana jetao, cuu inauhe-neeicha aonajenajae Jesoso.

¹³ Nii jaun jetaote:

“Toon ii que ereein ii coulurujeeuruhane aonaaina,” naa Jesoso rai Filatone jana jetaote,

¹⁴ cuu inauheneeicha tonoraelanaala aonajian Jesusone jaun jetao, inae rai tonaain irihane jaanu coitucue Filato.

*Jesoso ateinaauruhane rai neuruhane
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)*

¹⁵ Beseta bana naineein jetaote, janijiin: “Acate caohachae mituhanera,” naauruha satiin cachaurune jaan mitai nejesinane caseteco nihane caje Filato.

¹⁶ Nii bana jetaote, caresero kuhane niha itolere sacutaain catchaauruhacha coitucui Jesoso- Barabasineein acaauruhacha curuaatei caseteconeeinne jaun jetao,

¹⁷ satiin netaojiaain codohacooruha, nii Jesoso colurujeeurera catchaaurune jana:

“Chariji caa coroatajaaihuri caje, jianichaaunne jeriquiche. Caa Jesoso Barabasina jianerihanu. Ainihanena caa Jesoso Mesihaseein acaauruhacha curuaatei jianerihanu,” naain jetao acaauru caje bajae Filato,

¹⁸ nechu necoelai caaun, nii coulurujeeuruha raine que nainaane jaun.

¹⁹ Niritiin jetaote, nii cha rucuhacane jaan rori ichoae lauhaca Filatone jana: “Jiaon-riha chatohaneein nii cha ujuaihonelanaala nena cache tenaa coaauquine. Janotiine nii cache coreniha, jataain baasoneein sinicooni,” naain jetao berate rai comasai.

²⁰ Nejetaote, satiin nii cuu nenacaauru catchaauru suujuau tacaure, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru: “Nii Barabasi jianeein nii Jesoso atinaerateu,” naauruhane coina.

²¹ Nii jana jetaote:

“Chariji jianichaaunne jeriquiche, caa coroatajaaihuri caje,” naain acaauru caje nacoauneein bajaa coberenadoro Filatone jana jetaote:

“Nii Barabasi que tacaajeein jianeeinena jerichaanu,” naauruhane jana:

²² “Chajana laen ichareeun, caa Jesoso Mesihaseein acaauruhacha curuaatei aina,” naa Filatone jana jetaote:

“Coroso que laen aca teeu,” naaure jetao satiin.

²³ Niritocuruhane jaun jetaote:

“Chatohanai baasona ichae,” naa Filatone jana jetaote:

“Chajaain coroso que teechaau,” naaure jetao tonijiaain ehequiin.

²⁴ Nitohaneein Jesoso jianena jeriha Filatone saijieein, jianena jerelanaala rai suujua rerohecaauruha jelai ichoae jauhecotojoeriin catchaaurune jaun jetao, acau raeratein jetao:

“Coatiha canu, orichaaain caa cachane ujuaihoneein nerinaaunni. Inarate nii ujuaihoneein neriquicheein,” naain jetao, satiin coarajeeuruha nii cuu nenacaauru catchaaurune jana jetao, rai biji culeje Filato, nii ujuaihoneein nenihane coujunacaneein, nitohaniha acaauru ichaone jaun.

²⁵ Niritoha acaauru rai Filatone jana jetaote:

“Satiin canacaanune, canacaanu bereecuru aina jiniiquiin, oha caa cachane ujuaihoneein nerichaanuhi,” naaure jetao Filato rai catchaauru.

²⁶ Nii jaun jetaote, Barabasi jianeein, nii baiha Jesoso bisichateein acaauru bijiu teein, coroso que terate Filato.

²⁷ Nii jana jetaote, niha chatohanaine rucuhacuruhane jaan coloherineein nenaaloreri seonjoa asae Jesoso amaain jetao, curuhacaain netaojiaain neeure satiin coberenadoro rai soodarooru.

²⁸ Nitohaneein teein jetaote, rai cajione rocohin que cajione lanajai curuhacure.

²⁹ Chaen couturi que oja caje ichanohin comai lauriaain jetao, rai biji raotono nichajai que otiha teure. Nii baiha jetaote, nacatiha neseeonriaain: “Laraajiin ichaohine Jorioocuru curuaanaacuru Curuaanaa *Reycha*,” naain jetao,

³⁰ couluneeinchuru nii rai niicha teuri otiha que jetao, rai couturi faoha facoaain que ninichaaajeure.

³¹ Nitohaneein mainajeein ninichaajeeuruhane baiha jetaote, nii cajione lanajai, que niicha curuhacuri rocohin, nacoauneein nii rai cajione esine curujuaai amaure coroso que teeuruhane coina.

Coroso que Jesoso teeuruhane

(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Inae nii neeuruhane jaan jelai caje Jesoso amauruhane jaun jetaote, Sirene cocoaicha Simoon eruhin, que nii Jesoso teeuruhane jaanu coroso baijiaeratecure.

³³ Inae nitohaneein cuhin: “Couturi Bejero,” naain acaauruhacha curuaateihu turuhin jetaote,

³⁴ elonai que jasisii bino que jetao Jesoso cocoaure. Nejetaote, aansijiin cohin aonaain conaa jerene Jesoso.

³⁵ Inae coroso que Jesoso teein jetaote: “Chariji raineicha nedareein,” naain jetao Jesoso cajione que nocoatijiaaure soodarooru.

³⁶ Nii baiha jetaote, Jesoso asaae nelauriaacoaain beraihure.

³⁷ Nitohaneein teein jetaote, rai couturiniha nii casetecaauruhane jaan leranu rai curuaa laenacure:

Caate Jorioocuru curuaanaacuru Curuaanaa *Rey* ne.

naain.

³⁸ Cuu jetao techu aina teein, coroatajai asijiautooru teure coroso que, leinjiin najaa biji nichajai que, leeocho rai raotono nichajai que, naaonjoaain.

³⁹ Jeloon situnacaauru cachaauru jetaote, couturi jisijisihanaain jetao:

⁴⁰ “Teenforo chamuhitiin, nichata janojoein nacoauneein michuhin jerichanejeein tiha nocoetona jeree inatiin, chajaain ichaajenhane ijiabereeo ichoterateeu. Esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohineine, nii coroso caje faau,” naaure.

⁴¹⁻⁴³ Jerichanetojoein jetaotechu:

“Leeochaauru ichoteratihane saijieein, tana laen raajenhane rai jaberoco ichoteratena nainihane. Aca Isaraelitacuru Curuaanaa *Rey* nihane, coroso caje fauhinete cana netonai esenetaacache. Cana Coauneraacha que jaecohane jaun, chajaain ena ichoteratemiin Cana Coaunera, esinae rauhijiriin niicha belaa nihanete, cana netonai esenetaacache. Acate cana rai aitelu, Cana Coaunera Calaohi nihane que,” naain jetao que ninichaaajeure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru, Moisesa rai rauhi que cacha ralaaureraauru, chaen Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

⁴⁴ Nii coroatajai asijiautooru coroso que nenacaauru nihanatiin jetaotechu, nocoeje chanuure.

Oha Jesusone

(Mr 15.33-41; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ Nii jana jetaote, enoto chujutoroa caje coauneein, nuna macohi amuritoheriha enotone reein tiaaajoaain nocojoe cana rai chauratane.

⁴⁶ Nii rijieeoritiin jetaote, tonijiaain ehequiin: “Cana Coaunera, chanuna jelai canainatejeei,” naane neein jetao: “*Eli Eli lema sabactani*,” nae jetao Jesoso.

⁴⁷ Niritohane jana, tabaauru ecu neein aonajeeurera jetaote: “*Profeta* Irihasi cotihacate aite,” naaure.

⁴⁸ Nii jana, leinjiin acaauru caje jetaote, soroneein jeluhariin cuhin jetao, sie tocohaneein nenea ariin ruhini, elohanti bino sisiaain jetao, jiarana nujua que nujuateein Jesoso ujuae que te, cohane coina.

⁴⁹ Nii jana leeochoaauru jetaote:

“Coa rohecaate, ichoteratiha uha niicha cotijiai Irihasine coarajihacachera,” naaure.

⁵⁰ Nejetaote, nacoauneein tonijiaain auhaquuin inae ohe Jesoso.

⁵¹ Nii rijieeoritiin jetaote, ecui caje coauneein ocoai cuhin nesoaiheite Teenforo cuhanai bujuaneein nenea cajione. Nii jana jetaote, nerurujuaa cana rai chauratanene jana jetao, netatujuacoae ajerichuru.

⁵² Atane banaaurune maajeein, netatujuacoaane jana jetaote, Cana Coaunera coitucueraneein onacaauru cachaauru nihanatiin jetao, o caje ichanajacoaain ichaaore.

⁵³ Nitohaneein jetaote, inae o caje ichanaa Jesusone baiha jetao, Cana Coaunera nese Jerosaleeun cuuruha nii o caje ichananacaaurune jana jetao, coaranaacure arajii cachaauru.

⁵⁴ Nitohaneein uha carorane jana, nihacoaa cojoelanaacojoaine jana coaraain jetaote, jataain nesooneein jetao:

“Esinaete chuhisi, Cana Coaunera Calaohine caa cacha,” naaure jetao, soondarooru curuaanaa aina ecu Jesoso beraiha nenacaauru.

⁵⁵ Nii jana jetaote, caje icharaain netiin Jesoso coarajeeure arajii enecuru Calilea caje coauneein coroatajaneraneein sacuureraauru.

⁵⁶ Acaauru aina jetaote cuurelu Maadala bene Mariha, chaen Saantiaao aina Jose neba Mariha, chaen Sebedeo calaohichuru neba, naaonjoainuri.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.28-42)

⁵⁷ Inae nocohecane jana jetaote, turuha uhe leinjiin Jesoso ere tonoraera coriquihonanein nenea Arimatea cocoaicha Jose.

⁵⁸ Nii Jose jetaote, Filato coaraa cue, caje Jesoso jaberoco bajaane coina. Nii jana rai Jesoso jaberoco teratiha Filatone jaun jetaote,

⁵⁹ Jesoso jaberoco raain, lino caje ichanohi shojoera que conajaain,

⁶⁰ que banijiaain niicha bajarateilu ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco rucujue Jose. Nii baiha jetaote, ajeri que caohatiin nii ajeri jachu bacuujuua fuhin ratiriin jelai caje amue.

⁶¹ Nii jana, Maadala bene Mariha, chaen nii leeochoa Mariha, naaonjoainuri jetaote, nii ajeri jachu Jesoso jaberoco teeuruhane jaan acatiha laurijiatin nedaaure.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan beraihuruha sondaroorune

⁶² Nii cojoanoo, inae nebetacanaa cojoanonaa nihane jana jetaote, Filato coaraa cuure jiniiquiin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina fariseeocuru. Nitohaneein cuhin, inae rene turuhin jetaote:

⁶³ “Curuaanaa, jaiti ichaohane banate: ‘Inae nichata janoha ohane baiha jete, o caje ichanareein,’ naain ererejetoha nii casajeneein ichaonaa cachane quene coaucaun.

⁶⁴ Aihane jaun, nii rucuhecuruhane jaan ajeri jachu beraichateeu nichata janoi reeintiaain. Ainihanete, janotiin uhin rai jaberoco amaain: ‘O cajete ichanae,’ naain cachaauru coritaurure aina nerelanacaauru. Niite laen, nii jauriaanejeein amurijiriin, jataain banejelanaala casaje nere,” naauruha Filato raine jana jetaote:

⁶⁵ “Caa nitohanei beraichane que nenacaauru soondarooru aina cuhin, caohatiin jerequichene tocohanein nii ajeri jachu funichuche,” nae acaauru rai Filato.

⁶⁶ Nii jana cuhin jetaote, nii ajeri jachu niha Jesoso jaberocone jaan rai fuera sechaure leinjiin secho que. Nitohaneein sechaain jetaote, ecu beraichanu que

soondarooru ratiriin cauha cuure saseredotecuru curuaanaa curuaanaacuru aina fariseecuru.

28

O caje ichanaa Jesusone

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Inae situha nebetacanaa cojoanonaane jana, inae ena janohajiha semana nunuhene jana jetaote, Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan- ajeri jachu coaraa cuure Maadala bene Mariha aina leeocha Mariha.

² Nii jana dede caje fauha anjerane jana jetaote, luhecotariin uhe jataain mijiaainetiin carora. Nitohaneein fauhin jetaote, nii Jesoso jaberoco rucuhecuruhane jaan ajeri jachu fuuruhane jaan ajeri jaberoco raain nichoae lajuuae nii anjera.

³ Nii anjera jetaote, aiha jiacanene tocohanein jiquihacoha rai jaberocone jana, jataain somajae rai cajione aiha dede sacarine tocohanein.

⁴ Nii coaraain jetaote, coasina caaun rijijijianein onaa rijiinanaain nedaaure nii beraihurera soondarooru.

⁵ Nii jana jetaote, nii coaraa cunacaauru enecuru rai jetao:

“Jiaoriha casiichene. Inae, nii coroso que teein niicha ateinaauri Jesoso ariha aaichene coitucuhanura.

⁶ Inae cau nihei. Inae nii aitoroetohane tocohanein o caje ichanaa. Chajaauchete, nii teuruhalune jaan jelai coarae,” naain acaauru que nii Jesoso jaberoco teuruhane jaan jelai coarate nii anjera.

⁷ Niritiin jetaote: “Chajaaain erojoein cuhin aina nerelanacaauru rai: ‘Inae jetao o caje ichanaa. Calileea cuhin jetaote, inara ajiniha turoreein. Ecu jetaote coariquicheein,’ nanichuche. Inara rai bihanune coinane cau turuun,” naain jetao, nii enecuru letoae anjera.

⁸ Nii jaun jetaote, jataain casihuruhane saijieein rachoojoein nii Jesoso atane bana jelai caje erojoein uhin biha uure nii enecuru, aina nerelanaa nichaanune rai.

⁹ Nii jana jetaote, uujueuruha nii enecurune jana acaauru rohan neoritiin acaauru rai iriha Jesusone jana rohan nichuuntaain, rai tijia que nebalurucaain cutujuaain jetao coroaacure nii enecuru.

¹⁰ Nii jana jetaote:

“Jiaonriha casiichenera. Chajaaain canejeranein nenacaauru rai benichuchete, Calileea cuuruhine. Ecune ita coarichaanuhi,” nae jetao, nii enecuru rai Jesoso.

Niicha coarai beeuruha soondaroorune

¹¹ Nitohaneein biha cuuruha enecurune nainiha jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa rai jetao, neseeu cuhin jitariin niicha coaracuri biha cuure nii atane banau Jesoso jaberoco beraiha nenacaauru soondarooru tabaauru.

¹² Nii jaun jetaote, ita suujuau tacaauruhane coina Jorioocuru bichauhenaauru coaraa cuure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru. Nitohaneein inae ita suujuau tacaain jetaote, jataain arajiin soondarooru rai coriqui teein jetao:

¹³ “ ‘Janotiin sinihacaanune tonohanaute, turuhin Jesoso jaberoco amaaure aina nerelanacaauru,’ naauche.

¹⁴ Nii jana coitucuhin, chatohaneein inara tenaa coauca coberenadoro Filatonena, ita suujua tacaain caohaterichaanuhi, nabana baasonein inara tihane coataa,” naain jetao, nii soondarooru suujuateure saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii coriqui raain jerichanetoein nii suujuatenajaauruhane rijitoein jetao, aitocure nii soondarooru. Nii jaun jetaote, niritiin acaauru coritaauruhane jaun, enenetojoein nii esenetaure Jorioocuru.

*Niicha icharatei ichacuruhane coina aina nerelanacaauru rai aitoha Jesusone
(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁶ Nitohaneein canacaanu rai beratiha Jesusone jaunne, Calileea nii naitoonjoa ichatane ucuunno kuhacaanu lechoonca leinjiin Jesoso aina nerelanaa nichaanune.

¹⁷ Ecu turuhacaanune janate, ecu canacaanu ajiniha niha Jesusone jaun, rohan turuhin jaiti acanihanee esenetaaurenihana tabaaurune saijieein coroaecaanu.

¹⁸ Nii janate canacaanu rohan nichuuntaain:

“Canu Inaca Cana Coaunerate, chauratane, dede, naaonjoainuri rai cocoainacaineen nihanune coina caeteein ne.

¹⁹ Aihane jaun, chajaain satiin caa chauratane sacutaain lauri lauri nenacaauru cachaauru relanichuche inara relaanune rijijieeinte, canu ere tonoraera neeuruhine. Chaen, Canu Inaca, canu- rai calaohinichaaunne, Cana Coaunera Suujue, naaonjoain nichaanune rai canacaanu cachaneein nena jereraauru cojunacateein baotisanajaauche.

²⁰ Chaen inara rai aitonajaaocaaunne rijijieein, nii caitoonjoa tonoraain ichaaoruhane coina relanajaauche. Jerichanejeeinne besautiha cana cojoanonaane reeintiaaajoain itolere bana inara aina nereeunni,” naain necoe Jesoso.

Marocohacha laenai Ena Nenea Cana Coaunera Ere

*Cana Coaunera ere beebejiha Joaan Baotisitane
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9, 15-17; Jn 1.19-28)*

¹ Caate nunuhe caje coauneein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito que erenaa raotono ne.

²⁻³ Niite inoaenlu nere bera inoaensi Isaihasi que berateein laenaratiha Cana Coaunerane jaun, nii aitohane rijitjoein:

“Nii Canuhacha letoai
Canu ere berate,

ii ajiniha cuhin turuhine jaan

bero rucuhereein.

Nitohanihane jaunte:

‘Cana Curuaanaa turunajaanu

bero raujiaauche,’ naain cacha

areroo rohan situnacaauru

cotijiaain suujuatereein,”

naain nere bera inoaensi Isaihasi que berateein laenaratiha Cana Coaunera

⁴ Nii rijijieein jetaote chuhisi, inae cacha areroo cachaauru baotisaain:

“Inara osa jianein, esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuhin nacoauneein inara ichao coreein neeichene cojunacanein acauhanau teein baotisojoinnein neeichene inara osa caje inara ichoteratemiin Cana Coaunera,” naain belu jetao acaauru rai Joaan.

⁵ Nii jana jetaote, satiin Jodea batane que nenacaauru aina Jerosaleeun nenacaauru naaonjoainuri nii Joaan ere aonaa curejetecurelu.

Nitohanein cuhin ecu turuhin esinae rauhijiriin suujuelanaala osaaocuruhane beeuruhane jaun jetao, nucuhe Jorodaan cuhane teein acaauru cojunacatiha acaauru baotisarejete nii Joaan.

⁶ Camecho ujui caje ichanohin cajione que cajionequin jetaote, jacari caje ichanohi que ichoraquiin, sisiincho, irichaje, naaonjoainuri que jetao lenonein nerejetelu nii Joaan.

⁷ Nitohanein jetaote, Cana Coaunera ere beebejeein jetao:

“Canu baihate ureein leinjiin jataain canu amurijiriin nelatein nenea. Niheichu rai safato ichora rutuhanune coina nihanatiin nelatejeerinaauni.

⁸ Canune acau que inara camujuaain inara baotisaain. Jana acate laen inara baotisaain ureein Cana Coaunera Suujue que,” nae jetao cachaauru rai Joaan.

*Jesoso baotisaain Joanne
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)*

⁹ Nii cojoananaa bana jetaote, Calileea batane que nenea Nasarete caje amuhin, nucuhe Jorodaan auhaniha turuha Jesusone jana jetao, ecu Jorodaan cuhane teein acaentonai camujuaain baotisaain Joaan.

¹⁰ Nii baotisaain Joane jana acau caje mituhane rijieeoritiin dede coaraa Jesusone jana jetaote, neyoracaa dede bacuujuane jana caje uhin serori rijijieein nichoae fauha uhe Cana Coaunera Suujue.

¹¹ Nii jana dedeeu tonii jetaote:

“Ii te jataain canuhacha jereein canuhacha cocoainanohin cacalabinein neeicha,” naain toniha erenaane jana jetao aonajeeure.

*Baaso que Jesoso saruha Moconajaerane
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)*

¹² Nii baiha jetaote, cacha nenaja nihei que Jesoso amae Cana Coaunera Suujue.

¹³ Nii jaun ucuae ataibinaecuru jana niha jena chonca janohin Cana Coaunera Calaohi Jesosone jana jetaote, baaso que saruhane coina cojuhin coaraa moconajaerane jana jetao, Jesoso coroatajanecure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru.

*Calileea batane cuhin, rai namihaneeo nunuhetiha Jesosone
(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)*

¹⁴ Inae caresero cuhane Joaan enoauruhane baiha jetaote, Calileea batane que cue Jesoso, Cana Coaunera ere Erenaa Raotono que ereerejeein cachaauru rai bihane coina. Nitohaneein inae ecu turuhin jetaote:

¹⁵ “Inae ichuunijiha Cana Coaunera Cojoanona. Aihane jaun Cana Coauneraacha beratenojoin Erenaa Raotono esenetaain tonoraauche,” naain beebeje cachaauru rai Jesoso.

*Jenai cachaauru ate mucuurera cotihaca Jesosone
(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)*

¹⁶ Nii jana jetaote, Calileea conemuri auhaniha cuujihane jaun jetao, coroatajai ate mucueracuru Simoon, chaen nejera Aanderesi, naaonjoainuri coarae Jesoso, acauhanau rai rede nalaaecuruhane jana. Nitohaneein acaauru coaraain jetaote:

¹⁷ “Chajaauche canu aina. Aihate nii ate mucuhichene rijijieein, canu rai cachaauru mucuhin raeraneein neeiche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

¹⁸ Nii rijieeoritiin jetaote, rai rede ratiriin Jesoso aina cuure.

¹⁹ Nii caje basiinjiin cutiin jetaote, coroatajai ate mucuurera- Sebedeeo calaohichuru Saantiaao aina rai nejera Joaan eruha cue Jesoso, bote cuhane neein redeeuru rucuheca neeuruhane jana.

²⁰ Nii coaranaacane rijijieeoritiin cotihanaacane jaun jetaote, bote cuhane acaauru coroatajaneraauru aina nii acaauru inaca Sebedeeo ratiriin Jesoso aina cuure.

*Leinjiin cacha suujua cuhane niha Moconajaera letonone
(Lc 4.31-37)*

²¹ Inae Caferenaaon turuhin jetaote, nebetacanaa cojoanona bana ita taojiaain, Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca asaa cuhin cachaauru relaane nunuhetiha cue Jesoso.

²² Nii jana jetaote, cojoaelatiin aonajeeure cachaauru, Moisesa aitonjoan rauhi que cacha relaurera amurijiriin esinae rauhijiriin suujua caje coitucuhin aitothane jaun.

²³ Nii jana jetaote, nii netaojiaauruha cachaaurune jaan coloheri sinacoca asaa ne leinjiin cacha- suujua cuhane Moconajaera letono siricha.

²⁴ Aca jetaote ehequiin:

“Chanute canacaanu rene turuha uhita Nasarete cocoaicha Jesoso. Jerihane nechu jataain canacaanu itajeranu quete turuha uhicha. Raotojoeinne canu, ii Cana Coaunera Calaohi neeine coitucuunra,” nae Jesoso rai.

²⁵ Nii jana jetaote:

“Coa iriha. Caa cacha janeein amuura,” nae jetao Jesoso, nii cacha suujua cuhane nena Moconajaera letono rai.

²⁶ Nii jana jetaote, rijijijianeein nii cacha tein, tonijiaain ehequiin mitue nii Moconajaera letono, nii cacha suujua caje.

²⁷ Nii jana satiin nesoonetiin jetaote:

“Chatohanai cacha relaera cachana caa ai. Coatihai cacha relauruha cacha relaurerane rijijieein cacha relai. Caate laen nohanelanaala esinae rauhijiriin cacha relae.

Chaen techu moconajaera letonocuru nihanatiin nere tonoraain cacha suujua caje mituhin amuure,” naain jetao ita caje bajaure nii cachaauru.

²⁸ Nii jana jetaote, coa carajaaeriin Jesoso benaa coitucuure satiin Calileea batane que nenacaauru cachaauru.

Simoon Fedoro tano rautaa Jesusone

(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Inae netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruha Jorioocurune jaan coloheri sinacoca caje mituhin jetaote, Saantiaao, Joaan, naaonjoanuri aina jiniiquiin, Aanderesi aina Simoon loreri asaae cue Jesoso.

³⁰ Nii jana jetaote, inae nii loreri asaae turuuhane jana, ajaa caaun cunaitiin ecu tocoeeque Simoon tano. Nii jaun jetaote, Jesoso rai beeuruhane jaun,

³¹ rohan nichuuntaain rai biji que michuhane jana jetao, inae caje amue ajaa. Nii rijieeoritiin inae caje amuha ajaane jaun jetaote, nimichuhin acaauru coroaate nii cunaitenaa Simoon tano.

Arajiin cunaitenacaauru rautaa Jesusone

(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Inae sohane jaun nocohecane jana jetaote, Jesoso rene satiin cunaitenacaauru, chaen suujua cuhane Moconajaera letono sirichauru, naaonjoainuri cachaaurune maajeein amaaure, acaauru rautaa Jesusone coina.

³³ Nii jaun jetaote, satiin nenaanajaauru caje cuhin, ecu acuujuu niha netaojiaaure cachaauru.

³⁴ Nitohanein jetaote, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru cachaauru rautain, Moconajaera letono sirichaurune maajeein rautae Jesoso. Nejetaote laen ereeuruha nii cacha suujua cuhane nenacaauru Moconajaera letonocurune caohate Jesoso, raotojoein acanihanane coitucuuruhane jaun.

Calileea batane cuhin, Cana Coaunera ere beebejiha Jesusone

(Lc 4.42-44)

³⁵ Inae janonaa jerihane jaun jetaote, nimichuhin nii nese caje cuhin, jelai Cana Coaunera bajaa cue Jesoso.

³⁶ Nii jaun jetaote, leeochoauru aina jiniiquiin cuhin Jesoso ariha cue Simoon.

³⁷ Eruhin jetaote:

“Satiin cachaaurute ii ariirijia amuhemuhecure,” naauruha Jesoso raine jaun jetaote:

³⁸ “Chajaau chacuchete ichuun nenacaauru leeocho nenanajaauru cuhin Cana Coauneraacha beratenjoin erenaa benichaache. Nii coinane jelai caje mituhin cajiha uun,” naain acaauru tonorae Jesoso.

³⁹ Nitohanein jetaote, cajihanein nenaanajaauru amuhemujeein, satiin Calileea batane sacuritaain Joriocuru rai netaojiaauruhane jaan coloherihuru asaae Cana Coaunera ere beebejeein, moconajaera letonocuru sirichauru cachaaurune maajeein rautain amuhemujue Jesoso.

Leinjiin cosibi siricha rautaa Jesusone

(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Nii jana jetaote, Jesoso rene turuhin jetao: “Jereeine jana nihane canu rautaai caa canu cosibi caje,” naa leinjiin cacha cosibi caaun cunaitenaa, nacatiha neseonrihaainne jaun jetaote,

⁴¹ cairichaaajoaain coaraane jaun jetao, biji que mucuhin:

“Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi,” naa nii cacha rai Jesusone

⁴² rijieeoritiin caje amuha nii cosibine jaun jetaote, inae somaraain ne nii cacha.

⁴³⁻⁴⁴ Nii nerautaane rijieeoritiin rai necoein jetaote:

“Aonaan. Coa caa ii rautaanune biha chuni rai. Raujiaain Cana Coaunera ere que cacha relaera neein nenea saseredote coanahun ii coaraane coina. Chaen inae nerautaai nii ii cosibi cajene coaracuruhane coina, aitoa Moisesa aitonjoan rauhine rijjitein, Cana Coaunera belaaaine jaanu amaain cunihute inae ii cosibi caje nerautaaaine coitucuurumiin satiin cachaauru,” naain jetao jataain suujuatein nii cacha letoae Jesoso.

⁴⁵ Nii jana jetaote, satiin cachaauru rai nii nitohaneein jaberoco rautaa Jesusone que nereretaa cue nii cacha. Nii jaun jetaote, inae neseuru raotojoein turunaa nainenihane jaun jetao, neniha cachane jaan cuhin amuhemujue Jesoso. Nejetaote, lauri laurichuru caje cuhin coaraa cuure cachaauru.

2

Leinjiin jiurona cacha rautaa Jesusone (Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹⁻² Nii baiha janojanoheriin catiaain jetaote, coaiten Caferenaan cue Jesoso. Inae ecu turuhin, loreri asaae nihane coitucuhin jetaote, rene turuha cuuruha arajii cachaaurune jana jetao, acaauru rai Cana Coaunera ere beebeje Jesoso. Nitohaneein arajiin turuuruha cachaaurune jaun jetaote, jataain nemoha loreri asajine jaun, nii acuujuua rohan nihanatiin nene turuha cachane jaannu.

³ Nii jana jetaote, Jesoso rene leinjiin cacha jiurona amaare jenai cachaauru.

⁴ Nejetaote, jataain arajiin turuha cachane jaun, Jesoso rene nii jiurona cacha turuunaa nainecurenihana jaun jetao, loreri coarana joaracaain rai nela cuhane tijichaain, nii niha Jesusone jaan jelon nii jiurona cacha faaure.

⁵ Nii cunaitenaa rautarichaanne esenetaain amaauruha nii amaaurerane coaraane jaun jetaote:

“Inae ii osa caje ii ichoteratein, ii que casuujuua acatichaaunra cacalabi,” nae jetao nii cunaitenaa rai Jesoso.

⁶⁻⁷ Nii jana ecu neein aonajeein jetaote: “Chanuna caritiin ere caa cacha. Nechu jataain Cana Coaunera niha nocoetohane jaunte aite. Leinjiin Cana Coauneraachate nainere osa sitaa cacha cajene,” naain jetao suujua cuhane ereerejeein laurujuualauru-juuain aonajeeure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru tabaauru.

⁸ Niritiin suujua cuhane coaacuruhane que nainaan jetaote:

“Chanuna niritiin inara suujua cuhane coaauquiche.

⁹ Cha caaintanerihana nii jiurona rai: ‘Inae ii osa caje ichoteratenojoinnein,’ naain irihaca ne. Ainihane: ‘Nimichuhin chela seriin amuu,’ naacane.

¹⁰ Coarajeeuchenejian, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaanne, itolere curuaanaa neein nihanu caa cana rai chauratane quene coaratete, rai nosa caje cacha ichotena nainichaanne coitucuhiche,” naain jetao, nii jiurona rai:

¹¹ “Ii raine aitoon. Nimichuhin chela seriin chenenajau caunihu,” naa Jesusone rijjiteeritiin jetaote,

¹² satiin nii ecu neein coarajeeurera notaracae jetao, nimichuhin rai nela seriin jelai caje amue nii jiuro caun cunaitenaa. Nii jaun jetaote, satiin cojoelatiin jetao: “Chabana catohani coarahaacacheta,” naain jetao Cana Coaunera coroaecure cachaauru.

Leinjiin cacha Lebi cotihaca Jesusone (Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Nii baiha jetaote, coaiten nemuri auhaniha cuha Jesusone jana, rene turuuruha arajiin cachaaurune jaun jetao, acaauru rai Cana Coaunera ere beebejeein acaauru relae Jesoso.

¹⁴ Nii caje cuujueein jetaote, Romanocuru rai *impoestonu* que cacha cobaraain coriqui raeraneein nihane jaun rai rori ichoae lauhecoba Arafeeo calaohi Lebine jana coariin jetao:

“Chajaaau caniha,” naa Jesusone jaun jetao, nii rijieeoritiin nimichuhin Jesuso aina cue Lebi.

¹⁵ Nii baiha jetaote, nii Lebi loreri asae lenoniha niha aina nerelanacaauru aina Jesusone jana jetao, cuu nii Lebi aina lenoniha neeure arajiin leeochoaauru Romanocuru rai *impoestonu* que cacha cobaraain coriqui raaurera, leeochoaauru cachaauru- baasoneein ichaoha benojoihunri, naaonjoainuri.

¹⁶ Nitohaneein Jesuso aina lenoniha neeuruha nii nitohaneein ichaonacaauru cachaaurune coaracuruhane jaun jetaote, nii Jesuso aina nerelanacaauru rai jetao:

“Chasiina taa Romanocuru rai *impoestonu* que cacha cobaraain coriqui raaurera, baasoneein ichaoha benojoihunuri, naaonjoaihunri aina lenone inara relaera,” naaure jetao fariseeocuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera, Jesuso aina nere-lanacaauru rai.

¹⁷ Nii jana jetaote, acaauru aonajeein jetao:

“Coatiha coichaera latecuruhi rauronacaauru. Leinjiin cunaitenacaauruhachate coichaera latecure. Coatiha osa colane nenacaauru cotihaca uhaaun. Osa aina ne-nacaaurune cotihaca uun,” naain jetao acaauru tonorae Jesuso.

Suri couu netiin Cana Coaunera bajaauruhane

(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Joaan Baotisita sacuurera aina fariseeocuru sacuurera jetaote niqui, suri couu netiin Cana Coaunera bajaebajaecure. Nii jana jetaote, Jesuso rene turuhin jetao:

“Chanuna jana chaen, Joaan, fariseeocuru, naaonjoaihunri relanojoinuru jataain Cana Coaunera bajaee bajaecure suri couu netiin. Nete laen itolere bana ii aina nerelanacaauru, coaerai cohin, lenoneein, naaonjoaunreta,” naauruha Jesuso raine jana jetaote:

¹⁹ “Aiha chuhisi niqui. Nete ene ranaa jeriha cachana jaa beseta que neeuruhane jaun, suri couu nenea nainecurene caa cotihanohinchuru, jaiti acaauru aina niha nii ene raeranu cachane jaun.

²⁰ Nete laen inae nii ene ranaa jerera cacha amaauruhane, suri couu neein inaderaa cuurureeincha,” naain jetao:

²¹ “Coaracuche nachuhinti, nihei chuni obiri enachasine soaain, cajione siri que counera. Nitohaneein nii obiri enachasine soaihanete, nii obiri enachasine asaare nii cajione siri. Chaen caohachaain nedanaa nainerihei nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

²² Nii rijijieeinchu, nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana, cuhane ichonai tera. Nitohaneein cuhane teraa ichonainete naasaare nii coaerati. Nitohanihane jaunte, caohachae coaerai nejesinaneein niha coaeraine. Chaen ichonai, ichonai nejesinajeein nihane caohachae,” naain jetao cachaauru tonorae Jesuso.

Nebetacanaa cojoanonaa bana aroso rijijieein nenea tirico moloonejeein quihuruha Jesuso aina nerelanacaaurune

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

²³ Nebetacanaa cojoanonaa bana aina nerelanacaauru aina jiniiquiin temule jana situhin, amuhemuheca Jesusone jana jetaote, quihuruhane coina aroso rijijieein nenea tirico inaa moloonejeeure aina nerelanacaauru.

²⁴ Nii coarajeein jetaote:

“Chanuna nebetacanaa cojoanonaa nihane jaun cocoaeraa nitohanai ichara natiin, nitohanai ichacure nii ii aina nerelanacaauru,” naauruha Jesuso rai fariseeocurune jana jetaote:

²⁵ Tana nitohanihalu Rabirine coitucuhichene:

²⁶ “Nii Rabiri jetaote, saseredotecuru curuaanaa neein niha Abiatane bana Teenforo asaae enohin Cana Coaunera que banijiaain nenea faan qui, nii rai corihacuru aina jiniiquiin mijiitooruhane jaun, saseredotecuruhacha nii faan quinaa nainihane saijieein,” tana naain laenanohiniha Cana Coaunera Quiricha cuhanene ereretaain aonaquichene.

²⁷⁻²⁸ “Nebetacanaa cojoanonaate coaunaelu Cana Coaunera, bana nebetacanaa nainiha cachane coina. Coatihacha cairichaeranu que nebetacanaa cojoanona coaunaailu Cana Coaunera. Nii jaunne laen canu naineeun nebetacanaa cojoanona bana nihanatiin quiicha ichana jerei ichaain nihanune. Nitohaneente inara rijijieein cachaneein rai Calaohi nichaanne cocoainain letoae Ofa Cana Coaunera,” naain jetao fariseeocuru tonorae Jesoso.

3

Jiurona bijii cachacha rautaa Jesusone (Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

¹ Nii baiha jetaote, coaiten netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereereecuruha Joriocurune jaan coloheri sinacoca asae enoha cuha Jesusone jana jetao, cuu ne leinjiin cachacha jiurona bijii.

² Nii jaun jetaote, nebetacanaa cojoanona bana nihane jaun nii Jesoso coarajeeure fariseeocuru, nii jiurona bijii cachacha rautaane niha nechu jataain colurujeeuruhane jaan leranune coina.

³ Nii jaun jetaote, nii jiurona bijii cachacha rai jetao:

“Nimichuhin nii cachacha cataaun chujutoroaau,” naain jetao:

⁴ “Chatohanai ichacaane caohachae nebetacanaa cojoanona bana, baaso ichaain cachacha ichao itajihacanena. Ainihane cachacha ichao rai caohacha ichacaanena,” naain fariseeocuru caje bajaa Jesusone jana jetaote, inauheneecha curuaaequuin aonajeeure.

⁵ Nii jaun jetaote, nii nere aohana jerecurenihane jaun, nererojoecaaajoaain inaderaain, nii curuacaain nenacaauru coaraain jetao:

“Ii bijii raujiaau,” naa nii cachacha rai Jesusone jana, bijii sijitaain raujiaa nii cachane jana jetaote, inae nerautaaain neraujiaae rai bijii.

⁶ Nii coaraain jetaote, airiniha mituhin ita suujuatiha cuure Erodesi ere tonoraeraauru aina fariseeocuru, Jesoso sohin jaaoruhane coina.

Nemuri auhaniha netaojiaauruha arajiin cachaurune

⁷ Nii baihate, rene tururuha arajiin Calileea cocoaichacurune jana, nii Calileea conemuri auhaniha cue aina nerelanaauru aina Jesoso.

⁸ Jataain itolere ichaain, cunaitenacaauru cachauru rautaaain, naaonjoaane coitucuruhane jaun jetaote, coaraa cuure Jodea batane, Jerosaleen, Idomea batane, nucuhe Jorodaan auhaniha neein enoto mitu nichajai cajeeurune maajeeinchuru cuhin jetao, Tiro, Sidoon, naaonjoainuri batane cajene maajeein turuha cuure arajiin cachauru.

⁹ Nii jaun jetaote, chajaain letona jatoraaain bote coaracuruha aina nerelanacaaurune coina, acaauru rai aite Jesoso, nabana sururucuruha nii arajiin turunacaauru cachaurune coataa.

¹⁰ Jataain araai laurii cunai caun cunaitenacaauru rautaane jaun jetaote, satiin cunaitenacaauru Jesoso jaberoco dadanaa jerecure nerataauruhane coina.

¹¹ Nii jana suujua cuhane moconajaenra letono sirichauru jetaote, Jesoso coaracuruhane jetao, nacatiha neseonriaain:

“Iite Cana Coaunera Calaohi neeicha,” naain jetao cojiorichure.

¹² Nejetaote aonajeeuruha cachaurune jana, que ereeuruha nii moconajaera letonocurune caohate jataain Jesoso.

Afosotoorunu que, lechoonca coroatajai niicha cocoainanenu janiicha Jesusone
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³⁻¹⁴ Nii baiha jetaote, ichatane ucuuno que iniin caohachaaain niicha coaracuri cotijiae Jesoso. Inae satiin netaojiaauruhane jana jetaote, janiinajaain acaauru caje lechoonca coroatajaain nenacaauru cocoainae, corihaneein jiniichaain amuhemujeein, chaen nere beraanu que naaonjoaauruhane coina. Nii lechoonca coroatajai niicha cocoainauri jetaote, afosotoorunein curuaatenajaain letoanajaen,

¹⁵ cacha suujua cuhane nenacaauru moconajaera letonocuru sitaain, cunaitenacaaurune maajeein rautaaauruhane coina.

¹⁶ Nii lechoonca coroatajaain niicha janiichuri jetaote, nii jauriaanejeein Simoonneein niicha curuaatei Fedoro, chaen

¹⁷ nejera Joaan aina Sebedeo calaohichuru Saantiaao naaonjoainurine. Acaauru jetaote, Boanerges neein curuaatenajae: “Arara calaohichuru,” naaneneein.

¹⁸ Chaen Aanderesi, Ferifi, Bartolomee, Mateeo, Tomasi, Arafeeo calaohi Saantiaao, Tadeo, Celoteneein niicha curuaatei- Simoon,

¹⁹ chaen nii acaauru lechoonca coroataja, Jesoso colurujueranu Jodasi Isacariote naaonjoainurine.

Moconajaera letononiha Jesoso beeuruha Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurerane
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Nii baiha jetaote, leinjiin loreri asaae enoha cuha Jesusone jana jetao, ecu rene arajiin netaojiaauruha cachaaurune jaun jetao, nii aina nerelanacaauru aina jiniiquiin lenonena nainecurene.

²¹ Inae nitohaneein ecu niicha ichanenu coitucuelanaala niha Jesusone beeuruhane coitucuuruhane jaun jetaote, raa cuure naraichuru.

²² Chaen Jerosaleen caje turunacaauru Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera netonai jetaote,

“Moconajaeracuru curuaanaa Beelseboote, caa cacha rai catohanei ichaane jaan teein ne, nii aina cacha suujua cuhane nena moconajaeracuru letono sitaane coina,” naaure jetao ita rai.

²³ Niritocuruhane aonaain jetaote, acaauru cotijiaain:

“Chasiina nejesinanejeein, chatohaneein ita teein, ita sitanaa nainere moconajaera.

²⁴ Niheichu leinjiin atane que ichaonacaauru, nejesinajeein itaque nejerateein ni hane raotiin ita aina ichaonaa nainecururihei.

²⁵ Niheichu leinjiin loreri asaei ita que nejesinajeein nejerateein nena nainecuruhi coroatajai cacha, lesajeein ita que nejerateein nihane raotiin ita aina ichaonaa nainecurenihane jaun.

²⁶ Nii rijijieeinchu ita que nejesinajeein nejerateein nena nainecuruhi moconajaera aina rai letonocuru, enaacha jiniiquiin ita itajenaa nainecururihane jaun.

²⁷ Nihei chunei jataain laraajiin nena cacha loreri asaae enohin niicha sirii rulunaa nainera. Jauriaanejeein biji ichohacane banaachate nainere caje niicha sirii ruluhane.

²⁸ Cana Coaunerate, itolere baaso ichaain neosateein, itolere baaso que ereein naaonjoaauruha cachaaurune niha natiin acaauru que suujua acateein ne.

²⁹ Nete laen rai Suujue que baasoneein iriha cachane, chabana que Suujua acatenereein Cana Coaunera. Nii cacha baasoneein que ereite chabana satonoelanaala caseteconihane cureein,” nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera rai Jesoso.

³⁰ Moconajaera letono sirihane beeuruhane jaun jetaote, acaauru rai aite Jesoso.

Neba aina turuuruha Jesoso nejeraaurune
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

³¹ Nii jana jetaote, turuha uure neba aina Jesoso nejeraauru. Nejetaote loreri asae enoelanaala, airiniha neein cotiharateeure.

³² Nii jana jetaote, nii Jesoso curuhacaain nenacaauru cachaauru jetao: “Taute airiniha turuhin ii ariiriichure ii neba aina ii nejeraauru aina ii baihuru,” naauruha raine jana jetaote:

³³ “Charijina canu neba, canu nejeraauru, naaonjoainere,” naane baiha jetao,

³⁴ nii curuhacaain nenacaauru cachaauru coaraain jetao: “Caaurute canu neba, canu nejeraauru, canu baihuru, naaonjoainuri ne.

³⁵ Chunocoha jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, Cana Coaunera jerenohin icharate, canu neba, canu nejera, canu bai, naaonjoainurine,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

4

Ucuhe riaara que cuaain cache relaa Jesusone

(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Nii baiha nacoaauneein nemuri auha niha teein cachaauru relaa Jesusone jana jetaote, ecu arajiin netaojiaauruha cachaaurune jana, nii nemuri cuhane niha leinjiin botene jaun jetao, cuhane fauhin nelauriariin lauheque Jesoso, nemuri auhaniha neein coarajeeuruha cachaaurune jana.

² Nitohaneein bote cuhane fauhin jetaote, ecu neein aonajeeuruhane jana araai laurii itolereeuuru que cuaain acaauru relae.

³ Nitohaneein acaauru relaaain jetaote:

“Caohachaaain caa quere aonacuche.

⁴ Leinjiin cache, ucuhe riaacane jana tabaauru bero cuhane nalunacaaurute turuhin quihure tajaecuru.

⁵ Jana tabaauru jataain neniha atane jioonone jaun samaata choae nalunacaaurute erojoein omaroe, ucuacaain neniha atane jioonone jaun.

⁶ Nete enoto ajaano caun, neniha cojoaisine jaun ohe nii omarona.

⁷ Jana tabaauru ucuhecuru, ojoa jana nalunacaaurute omarohane saijieein amurijiriin omarohin soha ojoane jaun, inacae lanaala ohacoe.

⁸ Jana tabaauru ucuhecuru atane caohacha choae nalunacaaurute omarohin caohachaaain inaacane jaun, le ucuhecuru caje tabaauru nichata choonca ucujeein, saota choonca ucuheneein, le fasha ucuheneeichuru inacae,” naain acaauru relaaain jetaote:

⁹ “Caohachaaain aonacurumiin urichonacaauru,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Acaauru relaa Jesusone jaan bajaauruha caje aina nerelanacaaurune

(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)

¹⁰ Inae caje amuuruha nii cachaaurune jana, jelai nedaa Jesusone jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaure caje, nii lechoonca coroatajaain aina nerelanacaauru aina ecu rohan nenacaauru leeochoauru cachaauru, coitucuuruhane coina.

¹¹ Nii jana jetaote, acaauru rai: “Inara quete asinojoneein nena rai Cojoanonaa coitucuerate Cana Coaunera. Nete laen rai cachane lanaala nenacaauru que, nereretanaa que cuaain acaauru rai be,

¹² coaracuruha neniha natiin coitucuuruhane coina. Niheichu aonacuruhane niha natiin, coitucuuruhane coataa. Nabana aonaain aina cuaain esenetaauruhane, acaauru osa acaauru ichoterateein acaauru que suujua acatiha Cana Coaunerane coataa,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Ucuhe riaara que acaauru relaane jaan coitucueratiha Jesusone

(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)

¹³ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Ta caa inara relaanune jaan aonaain coitucuhichene. Chatohaneeina jana leeochoauru que cuaain inara relaanune coitucuriquiche.

¹⁴ Nii ucuhe riarate Cana Coaunera ere bera rijijieein ainaa ne.

¹⁵ Niha nii coina tabaauru tabaauru nii bero cuhane naluhin nitajenaa ucuhe rijijiein nenacaauru cachaauru. Nii coinata Cana Coauneraacha beratenojoin aonacuruhane niha natiin, inae acaauru coritaa uha moconajaerane acaacha esenetaain, inae suujua cuhane Cana Coaunera coaacuruhane jianecure.

¹⁶ Nii leeocho cachaaurute, nii samaata choae nalunaa ucuhe rijijichure. Nii jaunte Cana Coaunera beratenojoin jereein rautaain aonacuruhane baiha,

¹⁷ caohachaaain acaauru suujua cuhane coaacurenihane jaun, Cana Coaunera esenetaauruhane jianecure. Nii jaunte Cana Coauneraacha beratenojoin esenetaain neeuruhane jana, cairichanojoneein, cojunojoneein, naaonjoaauruhane, Cana Coaunera esenetaauruhane jianecure.

¹⁸ Jana leeocho cachaaurute, nii oja jana nalunaa ucuhe rijijieein neeure. Cana Coaunera beratenojoin aonacuruhane baiha niha natiin,

¹⁹ jataain acaauru ichaohacha que suujua teeuruhane jaunte, nechu jataain raaje necoritaain coriquihonaneein nena jereein, itolere sirina jerecuruhane jaun, caohachaaain Cana Coaunera esenetaain tonoraarenihane jaun nitajeeure.

²⁰ Jana leeochoaurute atane caohacha choae nalunaa ucuhe rijijieein neeure. Acaaurute Cana Coaunera ere aonaain, caohachaaain Cana Coaunera esenetaaure, nii chabana jianelanaala.

Nii esenetaeraauru tabaaurute, le ucuhe caje nichata choonca ucuhennein le tijirii caje tera, saota choonca ucuhennein, le fasha ucuhennein tera, naajoaain le tijirii caje teurerera rijijieein neeure,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Cono que cuaain cachaauru relaa Jesusone
(Lc 8.16-18)*

²¹ Niritiin jetaote: “Nihei chuni cono mocohin bujuaihu tera. Nitohaneein bujuaihu telanaalate, jianacoon conohanau neeuruha turunacaaurune coina ecuun teure.

²² Nii cono aina cuaainte jianacoon coitucunojoiniha cureein coitucuerae lanaala itolere asinojoneein inaraacha ichai.

²³ Aonacurumiin urichonacaauru,” naain jetaote:

²⁴ “Caohachaaain nainaain inaraacha aonai aonacuche. Charijieein teinti leeochoauru coaraquche, nii rijijieeinte inara netonai coareein Cana Coaunera.

²⁵ Caohachaaain niicha jerei rijijieein ichaohin nere tonoraerate, jeelai amuritoheriin coroatajanereein Cana Coaunera. Nii rijijieein techu ena canuhacha tei raera jelai amuritoheriin rareein inae ecu tihane bana. Jana nii canuhacha tei latelanaala nenaate cha colane nedaareein inae ecu tihane bana,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Omaroha ucuhe que cuaain acaauru relaa Jesusone

²⁶ Niritiin jetaote: “Temule jaera cacha rijijicha Cana Coaunera cojoanona.

²⁷ Charijieein teinti temule jaain, janotiin berailanaala sinii, jerichanejeein jiichoo berailanaala nihane tonohanau coitucuenihane jana omaroe nii niicha temui, nii rijijicha Cana Coaunera Cojoanona.

²⁸⁻²⁹ Charijieein teinti, raajenihane omarohin, nalojoaacoaain, inacaain, inae tainaca que tein cataa nii temulene taihure cachaauru, nii rijijicha Cana Coaunera cojoanona,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Mosatasa ucuhe que cuaain acaauru relaa Jesusone
(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)*

³⁰ Niritiin jetaote: “Chaaquenejianra inara rai Cana Coaunera cojoanona que cuaain aitate coitucuhicheta.

³¹ Leinjiin mosatasa ucuhe temunacai rijijicha. Acate itolere temulecuru ucuhe fautaain jataain aansijien.

³² Nete inae temunojoneein nihane, itolere temulecuru ocoana jana nenacaauru amurijiriin neleereein fojoein nuna seeonjoan nihane jana, nichoae tajeein lороore tajaecuru, nii rijiicha Cana Coaunera cojoanonaa,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Coitucunaa nainecuruha nereentiaain araai laurii que cachaauru relaa Jesusone
(Mt 13.34-35)

³³ Nitohaneein jetaote, araai laurii que cuaain itolere acaauruhacha coitucui-acaauru ichao que cuaain cachaauru relain Cana Coaunera ere beebejeein acaauru relae, aonaain coitucunaa nainecuruha nereentiaain Jesuso.

³⁴ Nitohaneein jetaote, rai cacha nelanaala nenacaauru relaa Cana Coaunera Cojoanonaa quene, acaauruhacha coitucui-acaauru ichao que cuaain relanajae. Jana aina nerelanacaauru relaane jetaote, rauhijiriin, “Naaonjoainte ne Cana Coaunera Cojoanonaa,” naain Cana Coaunera Cojoanonaa been que relanajae.

Fichafichanaa aina cujuana suruaa Jesusone
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

³⁵ Nii cojoanotiin bananeein aina nerelanacaauru rai jetaote:

“Jamaauchete nemuri jerau cunichaache,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

³⁶ Nii jaun jetaote, ecu cachaauru ratiriin, nii fauhin lauhequiin cachaauru relaa Jesusone jaan bote cuhane fauhin amaauruha aina nerelanacaaurune jana jetao, acaauru jiniichaain cuure leecha boteuru.

³⁷ Nitohaneein cuuruhane jana jetaote, jataain mijjaaneein uha cujuana tabai aina fichafichanaane jana jetao, acaauru bote cuhane acau enoaa fichafichanaane jaun, inae nalunaa jere nii cuurunaja bote.

³⁸ Nii jana bote roe cuhane binaao choae tocoeequiin sinii siniicha Jesusone jana jetaote:

“Cacha relaera chajaain nocoo. Inae nalurichaacheje. Tana inae nalunaa jerichaachene que tonajeeine,” naauruha nocoain aina nerelanacaaurune jana jetaote, nimichuhin:

³⁹ “Cooa inooniha. Chajaain nesuruu,” naa nii nemuri fichafichanaa rai Jesusone rijeeoritiin jetao, nesuruha cujuana aina nii fichafichanaane jaun raotojoein cuujeeure.

⁴⁰ Inae nesuruha nii fichafichanaane baiha jetaote:

“Chanuna jataain nesooneeiche. Chanuna cha esenetaeneeiche,” nae jetao nii aina nerelanacaauru rai Jesuso.

⁴¹ Nejetaote jataain nesooneetooruhane jaun jetao:

“Chatohanaineeinna ne caa cachate, nere tonoraain nesurue cujuana tabai aina nemuri fichafichanaa,” naaure jetao ecu ita rai nii aina nerelanacaauru.

5

Cadara bataneu niha suujua cuhane moconajaera letono siricha cachane
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹⁻² Nitohaneein cuhin inae nemuri jerau turuuruha Cadara batane que jana, iniha cuha Jesusone jana jetaote, que tacaain cointiha cue leinjiin cacha- suujua cuhane moconajaera letono siricha. Nii cacha jetaote atane bana caje uhin ai,

³ ecu ichaohane jaun. Nitohaneein rai suujua cuhane moconajaera letono sirihane jaun jetaote, *cadena* que niha natiin ichohana nainene chuni.

⁴ Araai saain tijia aina biji ichohacuruha *cadena* quene niha natiin jetaote, molo- molonijihanaane jaun, chatohaneein tenaa nainene nii chuni.

⁵ Nii jaun jetaote, janotiin, jiichoo netojoeinchuru ichatane janaauru amuhemu- jueein, atane banaauru ichoae amuhemujueein, eheehejeein, ajeri jaberoco ichoae comohin, naaonjoain amuhemujue nii cacha.

⁶ Nii jaun jetaote, coriaae uujiha Jesusone coariin, jeluhariin coineteen nacatiha neseonriaain ehequiin jetao:

⁷ “Jiaonriha caniha nenoaain carerojoecaaine, acaihanijin nenea Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Jiaonriha atiin nohane Cana Coaunera coreniha chatohaneen cae-teeine,” nae jetao

⁸ nii cacha suujua cuhane nenea moconajaera letono. Nii cacha suujua jianein amuhane coina: “Nii cacha suujua cuhane neein, cacha suujua aasaequine caje mituhin amuura moconajaera letono,” naa Jesusone jaun.

⁹ Niritiin jetaote:

“Tonaa ii curuaa,” naain caje bajaa Jesusone jana jetao,

“Jataain araachaane jaunte Lejion ne canu curuaara,” nae jetao Jesoso rai.

¹⁰ Nejetaote, jelai batane caje jaoha Jesusone caohate jataain nii moconajaera letono nii cacha suujueniha nenea.

¹¹ Nii jana ichatane ucuuno rohan lenoniha neeuruha arajiin coosichurune jaun jetaote:

¹² “Atiin taa coosichuru suujua cuhane canacaanu letoaa,” naaure jetao Jesoso rai, nii moconajaera letonocuru cacha suujua cuhane nenacaauru.

¹³ Nii jaun caje bajaauruhane rijitoojeen jeriha Jesusone jaun jetaote, nii coosichuru suujuanaha enooruhane jaun, ucu caje nomaroteen acauhanau naluhin, acau que nereeonohin oore nii coroata oaraancai coosichuru.

¹⁴ Nii jaun jetaote, nii coaraain jelai caje sorohin, neseeu cuhin, nenaanajaaunru, naaonjoainu cuhecujueen biha cuuruha nii coosichuru beraihurerane jaun jetao, turuhin coaraa cuure cachaauru.

¹⁵ Nii jana jetaote, nii niha Jesusone jaun turuuruhane jana jetao, cojurihu cacha caohachaneen nenea tochaneen necoreeteen laujuae, nii suujua cuhane arajiin moconajaera letono coitucuchuhi siricha cacha. Nii jana coaraain nesooneetooruha nii coaraa cunacaauru cachaaurune jana jetaote,

¹⁶ nii coosichuru suujua cuhane enooruha nii moconajaera letonocurune jana, ooruha nii coosichurune jana, nerautaa nii moconajaera letono siricha cachane beure nii coaraa cunacaauru rai, nii ecu neein coarajeerera cachaauru.

¹⁷ Nii jaun jetaote, chajaain erojoeen jelai caje amuha Jesusone luhecaure cachaauru.

¹⁸ Nii jana, inae jelaiha bote cuhane fauha cuha Jesusone jana jetaote, aina cuhane coina rai aite nii moconajaera letono sirihane caje nerautanaa cacha.

¹⁹ Nejetaote, aina cuhane jerelanaala:

“Chajaaincha chenenajaun cauhin, charaaichuru rene turuhin, cairichaaajoaain ii coaraain itolere ichaa iniha Cana Coaunerane benihun acaauru rai,” nae jetao rai Jesoso.

²⁰ Nii jaun jetaote, Decapolis batane que nenacaauru nenaanajaauru cuhecujueen, itolere ichaa coreniha Jesusone biha nii cachane jaun jetao, satiin cojoelatoore aonajeerera cachaauru.

*Jairo cacunu aina leinjiin ene rautaa Jesusone
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)*

²¹ Nii baiha jelaiha nemuri jerau cauha cuha Jesoso, bote cuhane jana jetaote, najiniha arajiin netaojiaain cohacuruha nemuri auhaniha cachaaurune jaun jetao, ecu turuhin ne nii cachaauru aina Jesoso.

²² Nii jana jetaote, turuha cue leinjiin sinacoca curuaanaa neein nenea Jairo.

²³ Turuhin jetaote:

“Onaa jeriha canu cacunune jaunne ii coaraa uun. Chajaaute atiin nohane turuhin nichoae ii biji meracaete nerautain ichaohine,” nae jetao Jesoso acatiha neseonriaain nii Jairo.

²⁴ Nii jaun jetaote, aina cuha Jesusone jana, jiniichain cuuruha arajiin cachaaaurune jaun jetao, jataain arajii cachaauru cataaun cuujue.

²⁵ Nii arajiin cunacaauru cachaauru jana jetaote cue, leinjiin ene lechoonca coroata jaanacaain jaberoco caje ichana jaohajeein nena.

²⁶ Aca jetaote, nii rai chaque nelatejeeecane que airijiin jitariin niicha sirii jaohin arajii cacha coicharaauru que nocoicharatihane niha natiin nerautasilanaala jataain taaeneein cuujue nii rai cunai.

²⁷ Nii ene jetaote, Jesoso benaa inaoriin cuhin coaraain, leeochoauru cachaauru jana cutiin, Jesoso janori nichae marotiin cajione auha mucuuri,

²⁸ “Caa cajione auha mucuurihanune niha natiine nerautareeunni,” naain esenetaane jaun.

²⁹ Nii Jesoso cajione mucuhane rijieeoritiin nesuruha ichanane jana jetaote, inae nerautanaanein naonae rai jaberoco.

³⁰ Nii jana caje mituha niicha ichana nainei cacha rautaane jaaque nainain jetaote, nii cachaauru coaraain:

“Chana toon cacajione mucue,” naa Jesusone jana jetaote,

³¹ “Tana jeranu ii sururucuruha cachaaaurune coaraainete. ‘Chana toon cacajione mucue,’ naain bajaai,” naaure jetao Jesoso rai nii aina nerelanacaauru.

³² Nejetaote, rai cajione mucuera coaraane coina, nii rohan nenacaauru cachaauru cajanaain coarae Jesoso.

³³ Nii jaun jetaote, nesoone caaun rijijijianeein nacatiha neseonriaain, nii suujue lanaala esinae rauhijiriin, “Naaonjoain ii cajione mucuhanune rijijieeoritiinne caa canu cunai caje nerautaaun” naain be nii ene.

³⁴ Nii jaun jetaote:

“Ii rautana nainichaaunne esenetaaine jaunte, inae nerautai. Raotojoein raurohin caunihun,” nae jetao nii ene rai Jesoso.

³⁵ Niritiin ereereeca nii ene rai Jesusone jana jetaote, nii ranuna inaca sinacoca curuaanaa Jairo loreri caje turuha uure cachaauru. Rene turuhin jetaote:

“Inae oha ii cacunu. Coa inacojoein nii cacha relaera rerohecaa,” naaure jetao nii cachaauru.

³⁶ Nejetaote, nii acaauru aohana jerelanaala nii sinacoca curuaanaa rai jetao:

“Jiaonriha acaauru esenetaain nesooneine. Raujiaaincha rautaanune esenetaau,” nae jetao Jesoso.

³⁷⁻³⁸ Nitohaneein inae nii sinacoca curuaanaa loreri asae turuuruhane jana tonijiaain cojioriin chanaauruha cachaaaurune jana jetaote, aina cuuruha leeochoaurune jerelanaala, Fedoro, Saantiaao, chaen nii Saantiaao nejera Joaan, naaonjoainuri aina jiniiquiin enohin jetao:

³⁹ “Chanuna niritiin cojioriin chanaaiche. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna. Sinihane jaunte ai,” naa Jesusone jana jetaote,

⁴⁰ Jesoso coenacure cuu nenacaauru cachaauru. Nii jana jetaote, satiin nii cuu nenacaauru cachaauru mitaain, nii ranuna inaca aina neba, chaen corihaniha cunacaauru, naaonjoainuri aina jiniiquiin nii ranuna rene enohin jetao,

⁴¹ biji que mucuuriin:

“Talita coom,” nae jetao nii ranuna rai Jesoso. “Icheine aitoon ranuna. Nimichuu,” naa jetaote aite Joriocuru ere cuhane.

⁴² Nii rijieeoritiin nimichuhin ruharuhaca nii lechoonca coroata jaanacai ranunane jana jetaote, cojoelatiin coarajeeure nii cuu neein coarajeeurera cachaauru.

⁴³ Nii jana jetaote, jataain chuni rai beeuruhane caohatihane baiha jetao, nii ranuna coroaateeuruhane coina aite Jesoso.

6

Nasarete cuha Jesusone (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin, jelai caje cuhin rai nataneu cauha cue Jesoso.

² Inae nataneu turuhin, nebetacanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enohin cachaauru relaane nunuhetiha Jesusone jana jetaote, nii relanajaa Jesusone aonajeein jetao:

“Chuna nerelaete toritiin itolere coitucuhin que cache relae. Chaa cajena itolere coitucutiin, chabana coaraai cojoelanaacojoai ichaane coinane maajeein nerelae.

³ Tana caa, Mariha calaohichuru Saantiaao, Jose, Jodasi, Simoon, naonjoainuri nejera, tabara caje itolere rucuhele icharaneein nenea carfinteroneein nerejetohane. Tana chaen rai baihuru cau cana aina ichaaoruhane,” naain jetao ita caje bajaure cojoelatiin, nii ecu arajiin nenacaauru cachaauru.

⁴ Niritiin rai nere tonorana jerecurenihane jaun jetaote:

“Itolere banate niqui cuhane jaunru, Cana Coanera ere bera *profeta* que suujua acateein esenetaain neeure cachaauru. Nete laen rai nataneu nenacaauru naraaichuru que suujua acateein esenetana jerecurene. Niheichu nii nihane jaan loreri asaae nenacaauru niha natiin esenetaauruhi,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁵ Niritiin jetaote, ecu cojoelanaacojoai ichaelanaala, corootajajeein ecu nenacaauru cunaitenacaauruhacha mucuhin rautanajae.

⁶ Nitohaneein esenetana jerecureniha cachaaurune jaun jetaote, acaauru cojoelate Jesoso.

Cana Coanera cojoanonaa beebejeeuruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesusone (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

Nii baiha jetaote, Nasarete rohan nenacaauru neseuru cuhecujueein, cachaauru relaa cue Jesoso.

⁷ Nitohaneein jetaote, leecha neseuru cuhecujueein cache suujua cuhane nenacaauru moconajaera letonocuru coitucuhichuru sitaain cachaauru rautaaoruhane coina nii lechoonca corootajaain aina nerelanacaauru cotijiaain cocoainana-jaaain letoanajae corootajaanana corootajaananaain Jesoso.

⁸ Nitohaneein letoanajaain jetaote, acaauru atora, acaauru achano, coriqui, naonjoain amaelanaala,

⁹ acaauru safatocuruhacha curujuaain, nii necoreeteeuruhane coina acaauru cajiione amaelanaala, acaauru biji achuneecha baejeein bero cuhane cuuruhane coina acaauru rai aite.

¹⁰ Niritiin letoanajaain jetaote:

“Leinjiin loreri asae turuhichene, ecu sinihuche inaraacha ichai nainain jelai caje amuhichene reentiaain.

¹¹ Chunijihun turuhichene jaunru, caohachaaain inara coana jerelanaala inara aohana jerecurenihane, jelai caje amuuche, inara safato que nenea utoone riariaain ratiriin, inae nitajeeuruhane rai neeuruhane que nainacuruhane coina,” naain jetao nii aina nerelanacaauru letoae Jesoso.

¹² Nitohaneein cuhin jetaote, nacoaauneein Cana Coanera coitucuhin aca jerihane rijijieein neeuruha cachaaurune coina acaauru rai aitiin,

¹³ arajii moconajaera letono sirichaauru cachaaurune maajeein raautaaain, arajii cunaitenacaauru rautaaure erene que rujuanajaain nii aina nerelanacaauru.

*Oha Joaan Baotisitane
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)*

¹⁴ Nitohaneein itolere ichaa Jesusone beeuruha itolere sacuritaaine jaun jetaote, Erodesi netonai coitucue.

Chaen jetaotechu: “Joaan Baotisitate ichanacaihara. Nii jaunte, nii itolere cojoelanaa-cojoai ichana naineraneein necaihara,” naa Erodesine jana jetaote;

¹⁵ “Jerihanete *Profeta* Eliasinecaihara,” naaure leeochoaauru. Nii jana leeochoaauru jetaote: “Inoaenlu *profetacuru* rijijieein nena *profetate* aicaihara,” naaure.

¹⁶ Nejetaote, niritocuruhane aonajihane jaun: “Acate Joaan ne. Rai nuluno moloer-atihanulu natiinte, inae nacoaauneein o caje ichanacaiha,” nae jetao Erodesi.

¹⁷ Erodiasi coreniha jetaote, Joaan mucuerateein *cadena* que ichojoaain caresero cuhane terate Erodesi. Nii Erodiasi jetaote, Erodesi nejera Ferifi comasaineein nelu. Nejetaote, comasaineein sirilu Erodesi nii rai nejera comasainihane saijieein.

¹⁸ Nii jaun jetaote:

“Jiaonriha ii comasaineein taa inejera comasai siriinera,” nae jetao Erodesi rai Joaan.

¹⁹ Niritoha Erodesi rai nii Joaane caje coaauneein jetaote, nii Joaan cotaairiin sohin jaohene rijitjoeein nerejete Erodiasi.

²⁰ Nejetaote sohin jaonaa nainene, esinae rauhijiriin leinjiin cacha- saantoneein Cana Coanera letononeein nihane coitucuhane jaun, coasiha cocoaerateraneein niha Erodesine jaun. Nitohanihane jaun jetaote, iriha Joaane rautatiin aonaane jaun nii aina chatohanai niicha ichanenu coitucuelanaala ne Erodesi.

²¹ Nejetaote, nejanoa bajaanaa bitoane coina lenone jaain, que jauriineein nenaacuru curuaanaacuru, chaen rai soondarooru curuaanaacuru, chaen Calillea co-coaichacuru jataain nelatecuri cotijiaain beseta ichaa Erodesine jana jetao, Joaan sohin jaohene rijitjoenajaocane jana, suujua rijijieein erue Erodiasi.

²² Nii jana jetaote, nii beseta ichaane jaa coloheri asaae enohin raansaa cuha nii Erodiasi cacunune jana jetao, nii raansaane jana rautatiin coaraje Erodesi, nii ecu aina lenoniha nenacaauru aina jiniiquiin. Nii jana jetaote:

“Joaareen iicha jerei bajaau cacajene ichei tera.

²³ Cana Coanera notaracaene chaelai, iicha jerei bajaai cacajene tereunicha. Nainichaaun cataaun leruhin caa quiicha beraai atane tihanunera,” nae jetao araai saain nii ranuna rai Erodesi.

²⁴ Nii jaun jetaote, jelai caje mituhin:

“Cha bajareeun cajete oma,” naa cuha neba raine jana jetaote:

“Chajaain ena caje Joaan Baotisita couturi bajaau,” nae jetao nii ranuna neba.

²⁵ Nii jaun jetaote, jelaiha soroneein enohin jetao,

“Ena carai leinjiin plato cuhane Joaan Baotisita couturi teeinene jereeun,” naa jetao cue nii ranuna Erodesi rai.

²⁶ Nii jaun jetaote, jataain inaderae Erodesi. Nejetaote, satiin niicha cotihacuri uri-choo Cana Coanera notaracae aitothane jaun, nii caje niicha bajai tenaa nainenihane que aitona nainene.

²⁷ Nitohanihane jaun jetaote, nii rijieeoritiin leinjiin soondaro letoae Erodesi, Joaan couturi molohin raa cuhane coina.

²⁸ Nii jaun jetaote, caresero cuhane cuhin Joaan couturi molohin leinjiin plato cuhane uhaain, nii ranuna rai tiha soondarone jaun jetao, neba rai te nii ranuna.

²⁹ Nii jana jetaote, inae nitohaneein Joaan teeuruhane coitucuhin jetao, nii Joaan jaberoco raain conautiha cuure sacuureraauru.

*Saoqui oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)*

³⁰ Nitohaneein letoanajaa Jesusone caje turuhin jetaote, aina netaojiaain itolere ichaain Cana Coanera ere que cachauru relaain, naaonjoaunruhane beeure Jesoso rai, nii lechoonca coroatajaain niicha cocoainauri afosotoorune jana jetaote:

³¹ “Chajaauchete neniha cachane jaun cuhin, jelai raotojoein nebetacanichaachera,” nae jetao acaauru rai Jesoso, cauhajeeuruhane niha natiin arajiin turuhajeeuruha cachaurune jaun, lenonecuruhane teeurenihane acaauru raine jaun.

³² Nii jaun jetaote, leinjiin bote cuhane fauhin neniha cachane jaun, jelai Jesoso aina cuure nii niicha cocoainauri afosotooru.

³³ Nejetaote, arajii cache cuuruhane coarajihane jaun, nii cuuruhane jaan jelai coitucuhin, satiin neseuru caje arajiin cuhin jetao, acaauru ajiniha soroneein jeluhariin cuhin turuure.

³⁴ Nitohaneein cuhin acaauru ajiniha turuuruhane jaun jetaote, ecu turuhin bote caje iniha cunajaun jetao, arajiin ecu cachauru coaraa Jesusone jana, beraicha colane nana carenerocuru rijijieein aihuruhane jaun jetao, cairichaojoaain acaauru coaraane jaun, ecu araai laurii niicha coitucui que relanajae Jesoso.

³⁵ Nii jana inae sohane jaun jetaote, rohan nichuuntaain:

“Inae soha. Coatihane nihei caa jana cache.

³⁶ Chajaain cachauru rai nocoeete ichuun nenacaauru nenaanajaauro, neseuru, naaonjoainuri cuhin, chaelai lenone ariin coretiha cuuruhane,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

³⁷ “Niriimiin. Chajaain acaauru coroateeuche inara,” naa Jesusone jana jetaote,

“Aihana jaunna, coroata fashai denario coreneein faan coretiha cuhacaanune jeree, acaauru coroaatichaachene coina,” naaure Jesoso rai aina nerelanacaauru. Nii le denariote le jiichoo amihanenaa core ne. Niritocuruha aina nerelanacaaurune jaun jetaote:

³⁸ “Inatajaain faan siriquiche. Chajaain coanihuiche,” naa Jesusone jaun, coaraain jetaote, “Saoquijieein faan, ita que jerajejeein ate, naajeeichate neeje,” naaure jetao aina nerelanacaauru.

³⁹ Nii jaun jetaote, joanreen omene ichoae nelauriaauruha cachaurune coina aitoaha Jesusone jaun jetao,

⁴⁰ tabaauru le fashaain, tabaauru saoqui chooncaain, naaonjoaain neleruhin nelauriaaure cachauru.

⁴¹ Nitohaneein laurianaacane baiha jetaote, nii saoquii faan aina coroatajai ate raoriin jabaaequiin dede coarajeein jetao, Cana Coanera bajaain cataaun faan tauriin aina nerelanacaauru rai te jetao Jesoso, cachauru rai chaluuruhane coina.

⁴² Nitohaneein jetaote, jerecuruhane jaaun tiaojoaain nainain lenonecuruhane baiha,

⁴³ lechoonca coroata omariin, nii faan aina ate caute que omari memoaaure.

⁴⁴ Saoqui oaraancai cachauru jetaote, nii saoquii faan que lenonecure, acaauru rai faa Jesusone jaun.

*Acau choaae amuha Jesusone
(Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)*

⁴⁵ Nii baiha jetaote, aina nerelanacaauru letoae, bote cuhane fauhin nemuri jerau Betesaaidau ichoachaniha turuuruhane coina. Nii tonohanau jetaote, ecu nedain cachauru rai necoe Jesoso.

⁴⁶ Inae cachauru rai nocoihane baiha jetaote, ichatane ucuuno que cuhin Cana Coanera bajaa cue.

⁴⁷ Nii jana jetaote, inae nocohejihane jana, nemuri cataaun cuujueeure nii aina nerelanacaauru bote cuhane. Nii jana jetaote, ecu jelai atane choae jaiti nihane jana,

⁴⁸ acaauru que tacaain uha cujuanane jaun, necairichajeein taraacajeein cuujeeuruhane coaraje Jesoso. Nii jana inae janohe lalajihane jana jetaote, acaauru caaijie acau choae cuhin acaauru rohan situha cunaa rijijieein acaauru nichae cujue.

⁴⁹⁻⁵⁰ Nitohaneein acau choae cuujihane jana, satiin coaracuruhane jaun jetaote, nesoonetiin anucainiha beein auhaaocure. Nii rijieeoritiin jetaote, acaauru rai:

“Jiaonriha inacojoein nesoonetiin casiichene. Canune aihunra,” naain,

⁵¹ acaauru aina bote cuhane fauha Jesusone jana jetaote, inae nesuruha cujuanane jaun, jataain cojoelatoore,

⁵² nii cojoelanaacojoaain faan faain acaauru notaacane sainejeein itolere ichana nainihane que nainaelanaala, “Naaonjoanne jaunte catohanai ichae,” naain coitucunaa nainecurenihane jaun.

*Genesareta bataneu turuhin cunaitenacaauru rautaa Jesusone
(Mt 14.34-36)*

⁵³ Nitohaneein cuhin nemuri jera jaaoruhane jaun jetaote, Genesareta bataneu turuhin, ecu acaauru bote jauriaain cositeeure.

⁵⁴ Inae bote cositeein caje inihuruhane rijieeoritiin jetaote, Jesoso nihane coitucuure nii cocoaichacuru cachaauru.

⁵⁵ Nii jaun jetaote, satiin nii jelai batane sacuritaain nii niha Jesusone jaan jelai coitucuhin jetao, rene cunaitenacaauru amaare ela cuhane tijichanajaain.

⁵⁶ Chunijihun nenaanajaaunru, neseeu, berooru cuhane, naaonjoainu cuha Jesusone jaanru jetaote, najiniha situnajaaunru jelon ela choae cunaitenacaauru teein, Jesoso rai aitocure, cajione auha mucuuruhane coina. Nitohaneein satiin Jesoso cajione mucuurera cunaitenacaauru jetaote, nerautaacooaure.

7

*Baasoneein cacha ichao tera
(Mt 15.1-20)*

¹ Nitohaneein jetaote, Jesoso coaraa cuure Jerosaleeun caje turunacaauru Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru aina fariseeocuru.

² Acaauru jetaote, aihuruhalu acaauru inoaensihurune rijijieein acaauru rai rauhi tonoraelanaala lenonecuruhane ajiniha biji culejelanaala lenonecuruha Jesoso aina nerelanacaauru tabaaurune coaraain jetao, acaauru que ereeure.

³ Nitohaneein aihuruhalu acaauru inoaensihurune rijijieein ichaaoruha fariseeocuru aina satiin Jorioocurune jaun jetaote, lenonecuruhane ajiniha biji culejeein lenonecure itolere bana.

⁴ Jerichanejeein jetaote, lenone aihuruhane caje turuuruhane nii aitoha acaauru rai rauhine rijijieein biji culejeein lenonecure. Nitohaneein jetaote, araai lauriin ne acaauru ichao, lenonecuruhane ajiniha acau cooruhane jaan curu niha natiin culejeein, acau curu culejeein, coadarojoe culejeein, acaauru sininaja jelai niha natiin culejeein, naaonjoaauruhane jaun.

⁵ Nitohaneeuruhane jaun jetaote:

“Chanuna nii aitoha rauhine rijijieein aihuruhalu cana inoaensihurune rijijieein, lenonecuruhane ajiniha biji culejeein lenonecurene ii aina nerelanacaauru,” naaure jetao Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera aina fariseeocuru.

⁶ Nii jaun jetaote acaauru rai:

“Esinae rauhijiriinte, inara que aitiin laenaelu Cana Coaunera ere bera inoaensi profeta Isaihasi, nech uataain nohaniha Cana Coaunera coitucutoha nocoenacaauru.

Nii que aitiin:

‘Caa cachaaurute,
nechu jataain nujuaaecha que

canu coroaajeein neeure.
Nete acaauru suujua,
cacaje coriaae ne.

⁷ Nii jaun
nii chaque nelatejeehai
netaojiaain
canu coroaecuruhane,
nechu jataain
caitoonjoanelanaala nenea que
nejesinajeein ita relajeein
aihuruhane jaun,’
naa Cana Coaunera acaauru quene laenaelu *profeta* Isaihasi.

⁸ Chanuna nitohaneein Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin inara inoaensihuru rijijieein ichaonaa jeriquiche inara,” naa acaauru raine baiha jetaote:

⁹ “Itolere bana inara inoaensihuru ichao rijijieein ichaonaa jeriquichene jaunte, Cana Coaunera aitoonjoan que jaolecohin aohana jereneeiche.

¹⁰ ‘Inara inaca, inara neba,
naaonjoainuri que
inara suujua acateein neeuche.
Chateeinti
baasoneein neba, inaca,
naaonjoain que ereein ne.
Niite ateanohiniha cureein,’
naelu jetao Moisesa.

¹¹ Nete inara aitocoiche, leinjiin cacha, rai inaca, neba, naaonjoain rai. ‘Coatiha inara rai cha tenaa nainihaaun, satiin quiicha sirii corban neein nihane jaun,’ naane caohachae inara rai. (‘Corban,’ naane jetaote, acaauru ere cuhane, ‘Cana Coaunera que banijiaain nenea,’ naa aite.)

¹² Chaen techu, inara rai caohachae, inae niritiin erei cacha, rai inaca, neba, naaonjoain rai chaelai tenaa nainenihane que aitocoichene.

¹³ Nitohaneein inara inoaensihuru ichao sacuhin neeichene jaunte, Cana Coaunera aitoonjoan tonorana jerelanaala itajeein neeiche, nejesinajeein jelaicha que ita relaain neeichene jaun,” nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaurera aina fariseeocuru rai Jesoso.

¹⁴ Niritiin jetaote, nacoaauneein nii ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain jetao:
“Satiin caa ena inara rai aitocooaunne jaan aonaain coitucuche.

¹⁵ Coatiha joaereen lenone quiha cachane coreniha que jaolequiin nihei Cana Coaunera. Leeochaauru cairichanaa jerenacaun, suujua cuhane baasoneein coacuhin baaso ichaeraauru quete laen jaolequiin ne Cana Coaunera.

¹⁶ Esinae rauhijiriin urichocoichene aonacuche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

¹⁷ Niritohane baiha ecu cachaauru ratiriin loreri asae enoha cuha Jesusone jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaare caje aina nerelanacaauru.

¹⁸ Nii jana jetaote:

“Tana inara netonai aonaain coitucuhichene. Tana joaereen lenone quiha cachane coreniha que jaolequiin neniha Cana Coaunerane coitucuhichene.

¹⁹ Nii cachaacha quii lenonete, nii cacha suriicha cuhane enohin, nii baiha mitue, suujua cuhane enoelanaala,” nae jetao.

Niritiinte, joenreein lenone quiha cachane niha natiin, que jaoleconaa nainenihana Cana Coaunerane coitucuerate cana que Jesoso.

²⁰ “Cacha suujua caje mitunaa baaso niicha coacui, niicha ichai, naaonjoain coreni-hate laen, cacha que jaolequiin ne Cana Coaunera.

²¹ Nitohaneein suujua cuhane baasoneein coacuin baaso ichaeraaurute, namute quicha aina niha natiin ichao jeracohin, asijauharitiin, sonajaain jaohin,

²² sinijeranelanaala nenea ene aina ichaohin, laurijira rucuhele jereein, namute cacha cairichanaa jerenacaun que ereein, namute cacha coritaain, itolere niicha jerei nejesina ichaain, necoelajauharitiin, namute cacha cairichaa casajenetiin, namute cacha que necohasitaain, suujua coaraain chaachaelanaala, naaonjoaaurne.

²³ Niichurute satiin cacha suujua caje mituhin cacha que jaolequii niha Cana Coaunerane jaan teraneein ne,” nae jetao acauru rai Jesuso.

Leinjiin Jorio nihei cacunu rautaa Jesusone

(Mt 15.21-28)

²⁴ Inae cachaauru relaane nainaain jetaote, jelai caje coauneein Tiro bataneu turuha cue Jesuso. Nejetaote, ecu turuhin leinjiin loreri asae enoe, coitucuuruha jelai co-coaichacurune jerelanaala. Nii sainejeein jetaote, ecu turuhin nihane coitucuurihure.

²⁵ Nii jaun jetaote, inae ecu nihane coitucuhane jaun, rene turuhin Jesuso acatiha neseonriiaa cue leinjiin ene, suujua cuhane moconajaera letono coitucuchuhi siriha rai cacunune jaun.

²⁶ Nii ene jetaote, Jorio niheichuru Sirofenicia batane cocoaichacuru bene ne. Aca jetaote, Jesuso rene turuhin conujue cacunu suujua cuhane nenea moconajaera letono coitucuchuhi sitaane coina.

²⁷ Nii jaun jetaote:

“Coa canu rerohecaa. Naininaaun Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que banijiaain nenea ruluhin tihanu remaae raine,” naa rai Jesusone jana jetao:

²⁸ “Aihachuhisi niquicha Curuaanaa. Atiin ii araaichuru Joriocuru rautaaine rijijeein canu cacunu rautaaaine jereeurra. Remaae rijijeein canacaanu coaraaine niha natiincha,” naa Jesuso rai nii enene jana jetaote:

²⁹ “Aihachuisi. Esinae rauhijiriinte aitohi. Inae ii cacunu caje mituhin amuha moconajaera letono coitucuchuhi. Inae naineein jelaiha chenenajaun cauha cuhinera,” naa Jesusone jaun,

³⁰ nenajaun cauha cuhane jana jetaote, loreri asaae sininajaun niha nii cacunu ranunane jana eruha cue nii ene. Nejetaote, inae nii ranuna suujua caje mituhin amue moconajaera letono coitucuchuhi.

Urichoelanaala, raotiin eresilanaala naajoaain nenea cacha rautaa Jesusone

³¹ Nii baiha jetaote, nacoauneein Tiro batane jelai caje amuhin, Sidoon batane, Decapolis batane, naaonjoainuri nenacaauru neseeuu ichoae rauhijiriin situhin niti-honohin cuhin jetao, Calileea conemuri turue Jesuso.

³² Nitohaneein inae ecu turuhane jana jetaote, rene leinjiin urichoelanaala, raotiin eresilanaala, naaonjoaain nenea turuaain jetao, biji que dadaain nii cacha rautaane coina rai aitocure.

³³ Nii jaun jetaote, jelai cachaauru udaa nii cacha amaain jetao, nuricho jachuuru cuhane biji couturichuru enoaain, lune soriin lele ichoae teein,

³⁴ ecuun jabatoroaain dede coaraain neraain jetao: “Efata,” naane jetao: “Najachuu,” naa aite Joriocuru ere cuhane.

³⁵ Niritohane rijieeoritiin, inae najachuha nurichone jana jetaote, inae raotojoein erenaa naine rai lele netonai.

³⁶ Nitohaneein rautaaain jetaote niqui, nii chuni rai beeuruhane caohate Jesuso. Nejetaote, jataain beeuruhane caohatiha sainejeein jataain que naurutaain beure.

³⁷ Nii caje coitucuhin jetaote: “Itolere banate caohacha ichae, uricho saacuru niha natiin urichohin, raotiin eresilanaala niha natiin erenaa naineein, naaonjoanne jaun,” naaure jetao cojoelatiin cachaauru.

8

Jena oaraancai cachaauru rai lenone faa Jesusone
(Mt 15.32-39)

¹ Nii baiha nacoaauneein netaojiaauruha arajiin cachaaaurune jaun jetaote, jataain neniha acaauru lenonena jaun aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

² “Inae nichata janohinte canu aina neeure caa cachaauru. Jana nihei caohachanainejeein lenonecuruhane jaanu. Nii jaaunne jataain cairichaaajoaain acaauru coaraaun.

³ Coroaatenajaelanaala acaauru nenajaun letoanajaanunete mijitenacaaun aterona nainecure, tabaauru coriae caje uuruhane jaun,” naa Jesusone jana jetaote:

⁴ “Chaa caje eruhin najian caa jeeoni cacha coroaaterichaache, caa jana ichaoha chuni cacha, caje coretichaachene jaanune coaalanaala,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

⁵ “Inatajaain najian faan siriquiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote: “Caaunsinejeeinchate neeje faan,” naaure jetao aina nerelanacaauru.

⁶ Nii jaun jetaote, atane choae nelauriaauruha cachaaaurune coina aitiin jetao, jerane biji que nii caaunsini faan mucuhin Cana Coanera bajaain, cataaun nii faancuru tatuhin aina nerelanacaauru rai tiha Jesusone jaun jetaote, jitariin nii cachaauru rai chaluure.

⁷ Nii jana niha coroatajajeein ate netonaine jaun jetaote, acaentonai mucuhin Cana Coanera bajaain nii ate nemaajeein chaluherate Jesoso.

⁸ Nitohaneein nainain lenonecuruhane baiha jetaote, caute que caaunsineein omari memoaaunre.

⁹ Itolereneein jena oaraancai cachaauru jetaote, lenonecure. Nii baiha jetaote, acaauru rai necoeein,

¹⁰ aina nerelanacaauru aina bote cuhane fauhin jetao, Dalmanotau bataneu cue Jesoso.

Cojoelanaacojoai ichaa Jesusone coina aitocuruha fariseeocurune
(Mt 16.1-4; Lc 12.54-56)

¹¹ Nitohaneein jetaote, Jesoso rene turuhin aina ereeuruhane baiha jetao, nechujataain coujuha, Cana Coanera letononeein unaa nihane coaratihana acaauru quene coina cojoelanaacojoai ichaane coina rai aitocure fariseeocuru.

¹² Nii jaun jetaote, jataain mijiaaaineein nerai raain jetao:

“Chanuna acaauru rai cojoelanaacojoai ichacaaunne coina aitocure caa cachaauru. Coatiha nii acaauru que chatohanai cojoelanaacojoai coaratenaa nainihaaun,” naane jaun jetao,

¹³ ecu acaauru ratiriin jeelaiha bote cuhane fauhin nemuri jerau cue Jesoso.

Faan jorerera lebadora rijiicha fariseeocuru ichaone
(Mt 16.5-12)

¹⁴ Nitohaneein jelai caje bote cuhane fauhin amuuruhane jaun jetaote, rai nachano baiteein leinjiin faancha amaain cuure.

¹⁵ Nii jana jetaote, acaauru nainalaaca jetao:

“Aonacuche. Faan jorerera lebadora rijiicha fariseeocuru aina Erodesi ichaone que caohachaaain nainacuche,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

¹⁶ Niritoha acaauru rai Jesusone jana jetaote, neniha acaauru rai faanne que nejesinajeein ita rai ereeuruha aina nerelanacaaurune aonajeein jetao:

¹⁷ “Chanuna faan sirineeichene que ereereequiche. Jataain nachura nainanachara nejeein coitucuneeichete. Jataainte asoneeojoaain nainanachara nejeeiche.

¹⁸ Niha niqúi inacojoein inara nota, inara uricho, naaonjoaain. Nete nii cha coaraain, cha aonaain coitucunaa naineneeiche.

¹⁹ Saoqui oaraancai cachaauru rai saoquii faan chaluhanune bana, inata omariin caute raaichelu,” naa Jesusone jana jetaote:

“Lechoonca coroata omariin,” naauruha aina nerelanacaurune jana jetao:

²⁰ “Chajana jena oaraancai cachaauru rai caaunsini faan chaluhanune bana, inata omariin caute raaichelu,” naa Jesusone jana jetaote:

“Caaunsi omariineein,” naauruha aina nerelanacaurune jaun jetao:

²¹ “Nii saijieein nachura jaiti nainaeneeichete,” nae jetao acauru rai Jesuso.

Betesaaidau leinjiin maosa rautaa Jesusone

²² Nitohaneein cuhin Betesaaida turuuruhanee jana jetaote, Jesuso rene leinjiin maosa amaain rautaane coina conujeeunre cachaauru.

²³ Nii jaun jetaote, biji que nii maosa mucuuriin jelai cachaauru udaa amaain jetao, lune que jerane nii maosa nota rujuarujuariin nichoae biji teein: “Inae chaelai coana nainei,” naa Jesusone jana

²⁴ nenotaain jetaote:

“Nuna tocohaneinte murimurihonanae carai cachaauru,” naa nii maosane jaun jetaote,

²⁵ nacoaauneein jerane nota ichoae biji tiha Jesusone jana, nacoauneein nota jirichaane jana jetao, inae conoha notane jaun, caohachaaain cha coarae nii maosa.

²⁶ Nitohaneein rautaain jetaote, rai nenajaun letoaain jetao:

“Coa taa neseu cauha,” nae rai Jesuso.

Mesihasi niha Jesusone que aitoha Fedorone

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

²⁷ Nii baiha jetaote, Filipo batane que nenea Sesareea nenacaauru neseuru cue jetao, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Jesuso. Nitohaneein bero cuhane aina nerelanacaauru aina cuujeeurunajau jetaote:

“Tonacuruha canu que cachaauru. Cha nichaaunje,” naa Jesusone jaun jetaote:

²⁸ “Tabaauru cachaaurute Joaan Baotista niha ii beeuru. Jana leeochoaurute, inoaenlu nenea Cana Coanera ere bera *profeta* inoaensi Eliasi niha ii beeuru. Leeochoaurute, inoaenlu nenacaauru *profetacuru* tabaauru niha ii beeuru,” naauruha raine jaun jetaote:

²⁹ “Cha nichaaun jana inara rai,” naa acauru rai Jesusone jaun jetaote:

“Iite nii canacaanhacha cohajei Mesihaseein,” nae jetao rai Fedoro.

³⁰ Nejetaote, chuni rai acaneein nihane beeuruhane caohate jetao Jesuso.

Orichaaaine biha Jesusone

(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

³¹ Nii caje nunuhetein jetaote: “Canu Cana Coanera Calaohi cachanein ne-janoanaa nichaaunne cairichaaeriinte caque jaolecohin niha cuurureein Jorioocuru bichauhenaauru aina saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coanera aitoon-joan que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri. Acaaurute catinaa cuurureein, nena nichata janone cuhane ichanareeunni,” naain jetao,

³² esinae rauhijiriin cachaauru rai bee Jesuso. Niritiin esinae rauhijiriin suujuelanaala aitohane jaun jetaote jelai amaain niritiin irihane caohate Fedoro.

³³ Nejetaote niritoha Fedorone jaun, jaotoroain nii aina nerelanacaauru coaraain jetao cotaicha rijitiin: “Coa carerojoecaa moconajaera. Cacaaje amuun. Coatihana Cana Coaneraacha coacui coitucuheeii. Joaereein cachaauruhacha coacuhite coaauqui,”

³⁴ naane baiha jetaote, nii aina nerelanacaauru aina ecu nenacaauru cachaauru cotijiaain jetao:

“Aonacuche. Chunocoha canu cachaneein nenea jerihane suujua letono ichana jerihane jianein, coroso que canu tein canu cairichaururichaaaine rijijieein necairichanaa abaantaain caitoonjoa tonoraain, jerichaaunne rijijieein neeine.

³⁵ Chunocoha canuhacha icharatei ichaelanaala neein nichao ichoteratena jerera, coatiha nichoterinaain. Nete laen canu coreniha, canuhacha beratei bihane coreniha, naajoain coreniha nichao itajera, ichoteratenojoiniha cureein.

³⁶ Chaaquena rai nelatere, itolere caa chauratane que nenaacha que coacuhin rai nichao itajiha cachane.

³⁷ Nitohanihane jaun inaaonjoaain coretihane niha natiin nii nichao ichoteratena nainihehi cacha.

³⁸ Nitohanihane jaun, chunocoha canu nichaaunne beein quiicha beratenojoin biha caa necha aansaineein osaaonacaauru cachaauru raine que nocoejihanena, canucacha calaohi nichaaunne inae que tihane bana canu Inaca necaohacha que necohachaaain rai letonocuru anjeraauru aina nacoaauneein turuha uhanune banane canuhetonai que necoejereunni,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

9

¹ Niritiin jetaote:

“Esinaae rauhijiriin coatiha oorurinaain cau ena canu aina nenacaauru tabaauru, niicha ichaneni ichaain turuha Cana Coaunera Cojoanonaane coaracuruhane que tiaain,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nejelauneein ocooca Jesoso jaberocone
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

² Saota janone baiha jetaote, ichatane ucuuno cue Jesoso, Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuriicha amaain. Inae ecu turuuruhane jana jetaote, acaauru notaracae nejelauneein ocooca Jesoso jaberocone jana jetao,

³ jataain caohatiin bichoronohin cajione amurijiriin somajaain jiquihaquiin nedae rai cajione.

⁴ Nii jana jetaote, ecu Jesoso aina ecocohin ereeuruha inoaenlu nenacaauru Cana Coaunera ere bera inoaensihuru, Irihasi, Moisesa, naaonjoainurine jana coarajeeure.

⁵ Nii jaun jetaote,

“Cacha relaera, jataainte caohate cau nihacachene. Coanete nichatajaain loanari jaacache, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao Jesoso rai Fedoro.

⁶ Jataain nesoonetooruha nii Jesoso aina cunacaauru, aina nerelanacaaurune jaun jetaote, nii tonaain irihane jaa coitucuenihane jaاون aite Fedoro.

⁷ Niritohane jana acaauru conaacotaa dede sacarine jaun jetaote, nii dede sacari jana tonii: “Caate jataain quiicha belaa canuhacha letoai canu Calaohinera, nere tonoraain neeuchera,” naa erenaane jana jetao aonajeeure.

⁸ Nii rijieoritiin roachu coaracuruhane jana jetaote, inae acaauru rohan neniha chunine jana jetao, ecu jelai acaauru aina niha Jesusone jana coaracure.

⁹ Nitohaneein jetaote, nii ichatane ucuuno caje jelaiha faaujueein, nii niicha coaracuri beeruha chuni rai nii aina nerelanacaaurune caohate Cana Coaunera Calaohi Jesoso, inae o caje ichanaane baiha beeuruhane coina.

¹⁰ Nii jaun jetaote, suujuaacha cuhane nii niicha coaracuri ruhecure, oo caje ichanarihanine que aitohane coitucuurenihane jaun ita caje bajaabajajeein.

¹¹ Nii jaun jetaote:

“Chanuna jauriaanejeein Irihasi tururichaaaine que aitocure- Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru,” naain Jesoso caje bajaauruhane jana jetaote:

¹² “Esinae rauhijiriinte niqui, itolere rucueraanu que jauriaanejeein tururichaain Irihasine que aitocurelu. Chanuna jana Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhane cacha Calaohineein nenea cairichanojoneein, jaoleneein niha curichaaaine que aite.

¹³ Aonacuche. Inae turuha uhalu Irihasine janate, que niicha jerei ichaain cairichaaurelu, nitohanihane coina Cana Coaunera Quiricha cuhane aitiin laenanohinihane rijijieein,” naain jetao tonorae Jesuso.

Moconajaera letono coitucuchuhi siricha leinjiin enamanaa rautaa Jesusone

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Inae jelaiha nii neeuruha aina nerelanacaauru leeochoaurune jaaun turuuruhane jana jetaote, ecu acaauru aina neeure arajiin cachaauru. Chaen Moisesa aitoonjoan que cacha relaaurera tabaauru netonai ecu neein jetao acaauru aina ereereecure.

¹⁵ Nii jana uujiha Jesusone coariin jetaote, que tacaain satiin jeluhariin cuhin jetao, jataain cojoelatiin rai iriha cuure.

¹⁶ Nii jana jetaote, acaauru rai:

“Tonaai acaauru aina ereereequiche,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote:

¹⁷ “Cacha relaera, coaraaine coinane, cau ii rene canu calaohi uhaaun, moconajaera letono coitucuchuhi siruha suujua cuhanena jaun, erenaachara neein nihane jaun.

¹⁸ Nitohanihane jaunte, chunijihun cuhane jaaunru baasoneein mucuhane nainein atane choaae tocojoaain tacaain, nujuae caje lajaaqui mitaain, catu rihoneein, sefetaain te nii suujua cuhane nenea coitucuchuhi. Nii jaunne niqui ii aina nerelanacaauru rai aitoon nii suujua cuhane nenea coitucuchuhi sitaauruhane coina. Nete sitanaa nainesihurene,” naa nii acaauru jana nenea leinjiine jaun jetaote:

¹⁹ “Jataain cha esenetaaichuru cachaauru. Cha carajaneeinna inara aina nereun. Cha carajaneaina inara abaantareun. Chajaain cajiha nii enamanaa uhaauche,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote,

²⁰ Jesuso rene nii enamanaa amaare. Nii jana Jesuso coariin jetaote, atane choae nii enamanaa siheite nii suujua cuhane nenea moconajaera letono coitucuchuhi. Nii jana jetaote, najaabu jabubuhin nujuae caje lajaaqui mitujuae nii enamanaa.

²¹ Nii jana jetaote, nii enamanaa inaca rai jetao:

“Chabana caje coauneein caa catohane,” naa Jesusone jana jetaote:

“Causine caje coauneainte aicha.

²² Nii jaunte araai saain usihanaauru comaaichuru, acauhanaauru comaain ateinana jere nii suujua cuhane nenea coitucuchuhi. Nitohanihane jaun, atiin cairichaojoaain canacaanu coaraain, canacaanu coroatajaneun, rautana naineine,” naa nii enamanaa inacane jaun jetaote:

²³ “Tana rautana nainichaaunne esenetaainete cacaje bajaai. Satiin quesenetaera raine niicha bajai ichaain neeun,” naa Jesusone jaun jetaote:

²⁴ “Jataainnachujiang chesenetaaun. Cacorataaneune jataain jelai amuritoheriin chesenetaera,” nae jetao ehequuin nii enamanaa inaca.

²⁵ Nii jana arajiin netaojiaauruha cachaaurune coaraane jaun jetaote, nii enamanaa suujua cuhane nenea moconajaera letono coitucuchuhi rai jetao:

“Erenaachara neein urichoelanaala caa enamanaa tera coitucuchuhi, canune ichei aitoon caa enamanaa jianein caje mituhin amuhine coina. Jiaonriha nacoaunein caa enamanaa suujua cuhane enohine,” naain suruaa Jesusone jana jetaote,

²⁶ nacoaunein baasonein nii enamanaa jaberoco tein cojioriae nii suujua cuhane nenea coitucuchuhi. Nitohanein tihane baiha onaa rijijieein tein, caje mituhin amuhane jaun jetaote, “Inae baasonein jaberoco tihane caunte jerihane inae ohe,” naaure nii ecu arajiin neein coarajeeurera cachaauru.

²⁷ Nejetaote, biji que mucuhin michuha Jesusone jana jetao, nimichuhin nichaaurae nii enamanaa.

²⁸ Nitohanihane baiha aina nerelanacaauru aina jiniiquiin leinjiin loreri asaae enoha Jesusone jaun jetaote, jelai ecu teteriin:

“Chanuna canacaanu nii coitucuchuhi sitanaa nainesinihacaanu,” naain caje bajaauruhane jana jetaote:

²⁹ “Catohanai moconajaera letonote nainichaa Cana Coanera bajaacane ainaacha sitaacane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Caa quete coroata sae ohane biha Jesoso.

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰ Nitohaneen nii canaanai rautaane jaan jelai caje amuhin jetaote, Calileea turuhin rauhijiriin situujeein cuujeeure. Nejetaote, nii acaniane coitucuha chunine jerene Jesoso,

³¹ aina nerelanacaauru relanaa nainihane coina. Nii acaauru relaane jaaun jetaote:

“Cacha Calahineen nenaate cachaauru bijiu tenojoinihane jana ateinaa cuurureen. Nete nichata janohane baiha ichanareen,” naain aina nerelanacaauru relaane jana jetaote,

³² nii acaauru rai aitothane inaurenaha natiin jetao caje bajaurene necoatocuruhane jaun.

Charijina jataain nelateinneen nere

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

³³ Nitohaneen cuhin, inae Caferenaan turuhin loreri asaae enoruhane jana jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao:

“Chaaque ita rai ereerejeein uhicheen bero cuhane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

³⁴ Nejetaote inauheneecha curuaaequiin aonajeeure, bero cuhane uuujeein, “Charijina caa cana jana jataain nelateen nenaane,” naauruha ita raine jaun.

³⁵ Nitohaneen inauheneecha aonajeeuruhane jaun jetaote, nelauriariin nii aina nerelanacaauru lechoonca coroatajai cotijiaain jetao: “Leeochaaauru amurijiriin nena jeriha chunine, acaauru rai nelateen itolereeneen acaauruhacha jerei icharaneen neeine,”

³⁶ naane baiha jetaote, biji que leinjiin canaanai mucuuriin acaauru cataaun tein jetao:

³⁷ “Canu coreniha caa canaanai raerate, jerichanejeein canu raane rijijieein aicheein. Nii jaun canu raera coatiha canuhacha raa airinaain, caletoaera Ofa netonai raate aicheein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Canaacha ichai ichara, coatiha cana que nejeratenaa nihei.

(Lc 9.49-50; Mt 10.42)

³⁸ Nii jana jetaote:

“Cacha relaera, ii curuaa aina cuaain moconajaera letono coitucuchuhi sitaain que suujuequiin nenacaauru rautaa leinjiinne janane eruhin caohatihacaanu, cana jana nenaaneen ainihane jaun,” naa Joanne jana jetaote:

³⁹ “Jiaonriha caohateen neeichene. Chunocoha canu curuaaneen netiin cojoelanaa-cojoai ichaera, nii baiha baasoneen erena nainihe canu que.

⁴⁰ Canaacha ichai ichara, coatiha cana que nejeratenaa nainihe.

⁴¹ Chunocoha canu Curisito cachanequichene coreniha inara rai esinaeca niha natiin terate, esinae rauhijiriin rai cainanohiniha cureein,” nae jetao rai Jesoso.

Jataain alalacaraa osa que nesarucuaane

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

⁴² Niritiin jetaote: “Chunocoha ena canu esenetajeeureraauru saruha osa quenete, nii ajiniha caohachare nuluno que leinjiin ajeri jaberoco tijichain ichojoaain cucuana cuhane joaeraane.

⁴³ Jana osa que ii saruha ichohiine moloo. Nii amuritoheriintejian caohachare le jerajei ichohii aina Cana Coaunera cojoanonaa que neeine.

⁴⁴ Nabana le jerajei ichoii coreniha, nii chariji bana nii riano niha natiin ohin, nii usi tabai jacanaachara jana kuhine coataa.

⁴⁵ Jerichanejeein osa que ii saruha ii tijiane moloo. Nii amuritoheriintejian caohachare le jerajei ii tijia aina Cana Coaunera cojoanonaa que neeine.

⁴⁶ Nabana osa que ii saruha ii tijiane coreniha nii riano niha natiin ohin, nii usi tabai jacanaachara jana kuhine coataa.

⁴⁷ Jerichanejeein osa que isharuha inotane, le jerajei inota rocoo. Nenacaaeneetejian nii amuritoheriin caohachare le jerajei inota aina Cana Coaunera Cojoanonaa que neeine. Nabana usi que isharuha inotane,

⁴⁸ nii riano niha natiin ohin, nii usi jacanaachara, naaonjoain jana kuhine coataa.

⁴⁹ Usi jana situnaa rijijieeinte nichoterichaacheein satiin.

⁵⁰ Nelatiha niqui tebe. Nete inae lenone cotebetenaa nainenihane, inae nii chaque nelatene. Nii rijijieeinte chaque nelateneeiche inara que icharatenohi ichaain, raotojoein ichaauruha leeochoaurune jaan ichaeneeichene,” nae jetao acaauru rai Jesuso

10

Comasai jianiha cachane que cacha relaa Jesusone (Mt 19.1-2; Lc 16.18)

¹ Inae Caferenaan caje amuhin jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin nucuhe Jorodaan auhaniha kuhin, enoto mitu nichajai jeloan nena Jodea batane que cue Jesuso. Ecu jetaote, rai netaojiaauruha cachaaurune jana jetao, nacoaaneein relanajae Jesuso, cachaauru relanaa rautatohane jaun.

² Nii jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao, nechu jataain cairichaauruhane jaanu lera ariha jetao, comasai jianena nainiha cachane bajaare jetao Jesuso caje fariseeocuru tabaauru.

³ Nii jaun jetaote:

“Tonaa inara rai Moisesa, comasai jianiha cachane que,” naain acaauru caje bajaare Jesusone jana jetaote:

⁴ “Comasai jianiha cachane coina, jauriaanejeein comasai jianihane jaaque aitiin nena quiricha teeuchete, aina comasai jianemiin cacha,’ naainte aite Moisesa,” naauruha fariseeocurune jana jetaote:

⁵ “Aiha niqui. Nete, nere tonorana jerelanaala neeichelune jaun, nitohaneein ichaquichene rautaenihane saijieein ichaquichene coina aitelu Moisesa.

⁶ Nete jauriaanejeein itolere coaunaane nunuheneein, quicha, ene, naaonjoain coaunaelu Cana Coaunera.

⁷ Nii jaaunte, inaca, neba, naaonjoain ratiriin amuhin necoansaijiae cacha.

⁸ Chaen leinjiin cachaneein nena rijijieein coacuhin, jiniiquiin ita aina neeure.

⁹ Nitohaneein niha cachane coina icha Cana Coaunerane jaun, nii comasai jianena nainihe cache,” nae jetao fariseeocuru rai Jesuso.

¹⁰ Inae loreri asaae enooruhane jana jetaote, nii cachaauru relaane jaan bajaare nacoaaneein caje aina nerelanacaauru.

¹¹ Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Comasai jianein leeoche ene raerate, osa que nesaruha aicheein.

¹² Jerichanejeein techu, osa que nesarureein lana jianein leeoche cacha que nelanaane ene,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

Canaanainuru rausiaaeca Jesusone (Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Nii jana jetaote, acaauru mucuhin rausiaaeca cojiotanaaca Jesusone coina jetao, rai canaanainuru amaure acaauru fojiaraauru. Nejetaote, nii canaanainuru amaauruha nii amaaurerane caohateeure nii Jesoso aina nerelanacaauru.

¹⁴ Nii rene amanajaauruhane caohateeuruhane coarajeein jetaote, obajeein jetao:

“Coa carene turuuruha canaanainurune caohatihachete, canu rene turuuruhine. Aihuruha caa canaanainurune rijijieein nenacaauru raineente ne Cana Coaunera Cojoanonaa.

¹⁵ Esinae rauhijiriin aiha leinjiin canaanaine rijijieein neniha cachane coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea nainerinaain,”

¹⁶ naane baiha jetao, jerane biji cuhane nii canaanaihuru raane baiha jetao acaauru mucuhin, acaauru rausiaaeca cojiotanajae Jesoso.

Jesoso aina iriha leinjiin cacha coriquihonane
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Nitohaneein inae jelai caje amunaa jeriha Jesusone jana jetaote, rene jeluhariin cuhin turuhin jetao, nacatiha neseoriaain:

“Caohachanejei cacha relaera. Cha ichareeun charijibana nitajenaachara ichaonaa raotono que nenea nainichaaune coina,” naain Jesoso caje bajaa leinjiin cachane jaun jetaote:

¹⁸ “Chanuna caohachanejei cacha neein canu curuaateei, leinjiin Cana Coaunera aachate caohachanejeineein ne.

¹⁹ Inae raotojoein Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhi: ‘Jiaonriha sonajaain jao-hine. Coa ii sinijerane lanaala nenea ene aina ichaohin niha. Coa asijiauha. Coa chamute cacha cairichanaa jerenacaun chuni cacha coacuhin casaje que ereein niha. Chae efojiaraauru ere tonoraain caohachaaain acaauru aina neeun,’ naane coitucuhi,” naa rai Jesusone jaun jetaote:

²⁰ “Aihanu chujian. Canu enamanaca caje coauneeinne jitariin nii naitoonjoan tonoraain ichaon,” naa nii cachane jana jetaote,

²¹ jataain cairichaojoaain coaraain jetao:

“Esinae rauhijiriin, chaque lanaelanaala Cana Coaunera aitoonjoa tonorana jereeine, chajaain jitariin nii iicha sirii que necoreteein cairichaaihuru rai tenihun. Nii ba-naachate, jelai amuritoeriin nereein iicha latei dedeeu. Nii baiha laen canu aina uu,” naa rai Jesusone jaun jetaote,

²² jataain nererojoecaain jelai caje amue inaderaain nii enamanaa, jataain coriquihocane jaun.

²³ Nii jaun jetaote, nii rohan curuacaain nenacaauru cachaauru coaraain, aina nerelanacaauru rai jetao:

“Jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea jeriha coriquihonane,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote,

²⁴ jataain cojoelatiin ecu aonajeeure aina nerelanacaauru. Nejetaote nacoaauneein acaauru rai jetao:

“Cacoelaichaaauru, jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea jerichaane.

²⁵ Leinjiin oco jachu cuhane situnaa naineniha leinjiin camechone amurijiriinte, jataain caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea jeriha coriquihonane,” naa aina nerelanacaauru rai Jesusone jaun jetaote,

²⁶ jataain jeelai amuritoheriin naurutaain cojoelatiin jetao, ecu nejesinajeein ita rai jetao:

“Nitohaniane nichotena naineriaain chuni,” naauruha nii aitohane aonajeeinne jaun jetaote,

²⁷ ecu coaranaacane baiha jetao:

“Caaintatiin cachaauruhacha coaraita, Cana Coanera rai caaintajene,” naa Jesusone jaun jetaote:

²⁸ “Canacaanune jitariin canacaanuhacha sirii ratiriin ii sacuhacaanulu,” naa rai Fedorone jaun jetaote:

²⁹ “Chunocoha esinae rauhijiriin canu coreniha, chaen, cacha ichoteratera caitoonjoan- canu ere beebejeein, naaonjoanne coina, rai loreri, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, rai calaohichuru, rai natane, naaonjoain ratirichate,

³⁰ caa chauratane que neein jataain jeelai amuritoheriin lefasha saneein rai loreri, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, rai calaohichuru, rai natane, naaonjoainuri siricheein. Cairichaerinojoneein neeuruhane niha natiinte, turuha uheni Cana Coanera Cojoanona charijibana nitajenaachara ichaonaa que niha cuurureein.

³¹ Ena jataain arajii itolere que nelaetoha nocoetonacaaurute, nii chaque nelatelanaala niha cuurureein. Jana ena chaque nelatelanaala arajiin nenacaaurute, nela-teen niha cuurureein,” naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Caa quete inae nichata sae orichaainne biha Jesusone

(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Jerosaleen nichaae cuuruhane jaun jetaote, aina nerelanacaauru ichoaachaniha cuujiha Jesusone jana jetao, cojoelatiin cuujeeuruhane jana jetao, nii niritohane que casiin jetao, cuujeeure acaauru caaijie cunacaauru. Nii jaun jetaote, jelai nii aina nerelanacaauru lechoonca coroatajai cotijiaain jetao:

³³ “Inae caa ena coitucuhichene rijijieeinte, Jerosaleen cuujihacache. Inae ecu turunaate, canu inaraacha cohajei cachaneein nejanoanaa nichaaune mucuhin sasere-dotecuru curuaanaacuru rai, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru rai, naaonjoainuri rai caetecuruhane jana, catinanacanejeein nejelau cachaauru Jorionelanaala nenacaauru bijihu caetecurureein.

³⁴ Nii janate, caque necoatijiaain canu couluneein, canu bisiin catinaa cuurureein. Nena nichata janohane baiha, nacoaaunein ichanareeunni,” nae jetao nitohanein teeururichaainne que Jesoso.

Acaauru coroatajaniha Jesusone coina caje bajaauruha Saantiaao, Joaan, naaonjoainurine

(Mt 20.20-28)

³⁵ Niritohane jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao:

“Cacha relaera, caa ena ichei canacaanuhacha bajaani ichaainene jerichaanu,” naauruha Sebedeeo calaohichuru, Joaan, Saantiaao, naaonjoainurine jana jetaote:

³⁶ “Chatohanai inara rai ichacaanne jerequiche,” naa Jesusone jana jetaote:

³⁷ “Canacaanu rai, inae ii Cojoanonaa necaohacha que neeine bana, ii ajaabiji nichajai que, ii raotono nichajai que, naaonjoain nihacaanune jaanu ichaainene jerichaanu,” naauruhane jana jetaote:

³⁸ “Coatiha nohane inaraacha bajai coitucuhin aitoheeiche. Caa necairichanaa abaantarichaaunnine rijijieeinote, necairichanaa abaantanaa nainequiche inara. Chaen noote, nitohanihanune coina cojunacatenohi nichaaanne rijijieein cojunacatenohineein neeiche,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote:

³⁹ “Abaantanaa nainichaanu,” naauruhane jana jetao:

“Inarate niqui, caa necairicharichaaunnine rijijieein necairichanaa abaantaain cojunacatenohineein niha curiquicheein, cojunacatenohineein nihanune rijijieein.

⁴⁰ Nena laen, canu raotono nichajai que, canu ajaabiji nichajai que, naaonjoain nelauriaaichene coina inaraacha bajai tenaa naineneun, nii coina inae acaauru que banihateein rucuhenojoneein nenacaauru rainein nihane jaun,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁴¹ Niritoha acaauru rai Jesusone aonajeein jetaote, Saantiaao, Joaan, naonjoainuri aina obaaecure nii lechooncaihuri aina nerelanacaauru. Nejetaote, acaauru cotijiaain jetao:

⁴² “Inarate raotojoein, Cana Coaunera coitucuhichuru, leeochoauru amurijiriin nenea jereein acaauru cocoainanacai neeuruhane que suujua acateein neeuruha leeochoaurune jereein neeuruhane coitucuhiche.

⁴³ Nete laen nejesinajeein nitohanein nenea naineneeiche inara. Nitohanein nenea coacuelanaala, nejesinajeein ita coroatajanein neeuche.

⁴⁴ Jana leeochoauru amurijiriin nenea jerera, leeochoauru letononein neeine.

⁴⁵ Coaracuche nachuhinti canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanoanaa nichaaunne canu coroatajaneichene coina tururichaaun. Arajii cachaauru osa caje nichoteein jianacoon neeuruhane coinane, nii coreniha cajabereeo cairichaeratiha uunlu acaauru coroatajaniha,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

*Maosanihane caje Bartimeeo rautaa Jesusone
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)*

⁴⁶ Inae Jericoo turuhin jetaote, ecu basiinjiin neeoriin jelai caje amuha aina nere-lanacaauru aina Jesusone jana jetao, acaauru aina cuure arajiin cachaauru. Nii jana bero auhaniha lauhequiin coriqui bajaa leinjiin Timeeo calaohi cairichei maosa Bartimeeone jaun jetaote,

⁴⁷ Nasarete cocoaicha Jesuso nihane aohanriin jetao:

“Rabiriicha foeratei Jesuso, cairichaaajoaain atiin cacoharaau,” naain eheeoca nii maosane jana jetaote,

⁴⁸ arajiin cachaauru, ehequiin aitohane caohateeure inauheneecha nihane coina. Nejetaote, que rutaain ehequiin:

“Rabiriicha foeratei, atiin cairichaaajoaain cacoharaau,” naa nii maosane jaun jetaote,

⁴⁹ ecu inacuhin jetao:

“Chajaain cajiha cotihanihuche,” naa Jesusone jaun jetao:

“Chajaauje nimichuhinte, toon ii cotihara coarae,” naauruha nii maosa raine jaun jetaote,

⁵⁰ cajione buri rocohitiin siheeitiin ratiriin jetao, Jesuso rene jeluhariin turuha cue nii maosa.

⁵¹ Nii jana jetaote:

“Chatohanein chetichaaunne jereeita,” naa Jesusone jaun jetao:

“Conoha canotanena jereunra cacha relaera,” naa nii maosane jana jetaote:

⁵² “Inae jataain quesenetaaine jaun inae conoha inota. Inae naineein amuhinera,” naa rai Jesusone rijieeoritiin jetaote, inae conoha nii maosa notane jaun jetao Jesuso jiniichaaain bero cuhane cue nii maosa.

11

*Jerosaleeun turuha Jesusone
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)*

¹ Nitohanein cuhin, inae Jerosaleen catainaauruhane jaun jetaote, Betafajee, Betania, naonjoainuri rohan Olibo bichatane turuuruhane jaun jetao, caje coaanein coroatajai aina nerelanacaauru letoae Jesuso.

² “Chajaain taa nita canaacha coarajei neseu cunichuche. Inae ecu turuhichenete, ecu cositenojonein teecoha jaiti chuni cacha amunajanelanaala nenea asno narejeene jana eruha curiquicheein. Cosi rutuhin uhaaichene jana:

³ ‘Chanuna cosi rutuhin amaaiche,’ naa chunocoha inara raine: ‘Latiha Cana Curuaanaane jaaunne raa uhacaanu. Inae enate ichei jelaiha cainaratereein,’ naauche,” naain jetao letoanajae Jesuso.

⁴ Nii jaun jetaote cuhin, nii acaauru rai aitohane rijijieein bero auhaniha teecoha cositenojoein acuujuu rohan asno narejeene jana, eruhin jetao cosi rutuhin amaaurohane jana jetao:

⁵ “Cha ichaquiche inooneein. Chanuna nii asno narejeen cosi rutuhin amaaiche,” naain jetao, acaauru caje bajaure nii cuu nenacaauru cachaauru tabaauru.

⁶ Nii jaun jetaote, nii acaauru suujuateein letoanajaa Jesusone rijitoein nii cachaauru tonoraauruhane jaun jetao, inauheneecha nii asno narejeen amaaurohane coarajeure.

⁷ Nitohanein jetaote, nii asno narejeen ichoae cajione tein jetao, Jesuso rai nii asno amaaurohane jana jetao, inae rene turuhaauruhane jana nichoae nelauriaain cue Jesuso.

⁸ Nitohanein asno ichoae nelauriaain cuhane jana jetaote, najiniha bero cuhane rai cajione buri maririjacoaauruhane jana jetao, leechaauru elele alo rijijieein nena ajaena alo raain najiniha bero cuhane maririchure.

⁹ Nii jana najiniha cunacaauru, caajie cunacaauru, naaonjoainuri jetaote:

“Raotojoein turuhine Cana Coanera rijijieein nena cana Curuaanaa.

¹⁰ Raotojoein turuhine Cana Coanera Cojoananaa, cana inoaensihuru foerateraneein nena Rabiri nefoerate cojoananaa. Aihute coreniha raotojoein neeurumiin dedeeu nenacaaurune maajeein,” naaure jetao cojioriin cachaauru.

¹¹ Nitohanein Jerosaleen turuhin jetaote, Teenforo asaae enohin, ecu basijiin neeoriin jitariin nasajai coaraane baiha jetao Betaniau cue lechoonca coroatajai aina nerelanacaauru aina Jesuso, inae sohane jaun.

Inacaelanaala oha uherane coina cojioataa Jesusone

(Mt 12.18-19)

¹²⁻¹³ Nii cojoanoo Betania caje amuuruhane jana jetaote, niita bero auhaniha niha uhera alone jana coaraain jetao, coaraa cue Jesuso mijiintohane jaun. Nejetaote, inaacane bana rijiu nenihaane jaun, ninna colane nalohacha baaeein ne.

¹⁴ Nitohanein inacaenihane jaun jetaote:

“Inae nacoaaunein inacaeneriquinne jaun, neriaain chuni ii inaa lerata,” naain uhera cojioataa Jesusone jana jetao, ecu aina neein aonajeure aina nerelanacaauru.

Teenforo asaae necoretenacaauru sitaa Jesusone

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Inae nacoaaunein Jerosaleen turuhin jetaote Teenforo asaae enohin, nii Teenforo asaae chaelai que necoreteein, chaelai coretiha, naaonjoain nenacaauru sitaain, atanichoae coriqui coreeuruha cachaauru raine jaa rorihurune maajeein lacojoaain jetao, serori que necoretenacaauru rorihurune maajeein lacojoaain,

¹⁶ nii Teenforo asaae nenacaen rucuhale enoauruhane caohate Jesuso.

¹⁷ Nitohanein jetaote:

“Cana Coanera Quiricha inoaensi cuhanete: ‘Cana Coanera bajaauruha satiin chauratane sacuritaain que nenacaauru cachaaurune jaan colohereineite ne canu loreri,’ naain laenanohineein ne. Nete asijiaauruhane jaan coloheri rijijieein teeiche inara,” naain jetao ecu acaauru relae Jesuso.

¹⁸ Niritiin cachaauru relaane aonajein jetaote, Jesuso sohin jaonaa coaacuruhane jaun, sohin jaaoruhane jaanu lera arihure saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoanque cacha relaureraauru, naaonjoainuri. Ne jetaote, sohin jaaoruhane coasichure, nii acaauru relaa Jesusone jaan rautatiin aonajeuruha satiin cachaaurune jaun.

¹⁹ Inae nocohecane jana jetaote, aina nerelanacaauru aina jiniiquiin nii nese caje amue Jesoso.

Inacaelanaala oha uherane
(Mt 21.20-22)

²⁰ Nii cojoanoo janone nii uhera rohan situha cuuruhane jana jetaote, inae cojoaisi aina curuaaequiin oha nii uherane jana coaracure.

²¹ Nii jaun jetaote, cojiotaa Jesusone coacuhin que nainaan jetao:

“Cacha relaera, inae raca cojiotaaine jaunte, inae ohe taa uhera. Coaraau nachuhinti,” naa Fedorone jaun jetaote:

²² “Jataain Cana Coaunera esenetaauche.

²³ Chunocoha esinae rauhijiriin airichaainne esenetaain nii batoelanaala: ‘Niilai caje nefaruhin cucuana cuhane cunihun,’ naa caa ichatane ucuuno rainete, esinae nii aitohane rijijieein aihane ne.

²⁴ Nitohaniane jaaunne inara rai aitoon, inaraacha latei eruhichene coina Cana Coaunera bajaaiiche, inara rai terichaaaine esenetaainete eruriquicheein.

²⁵ Inara rai chatohanai cotainacai ichaain neeuruha inara amute cachaaurune niha natiin, acaauru que inara suujua acateein Cana Coaunera bajaaiichene bajaaiiche.

²⁶ Aihute baaso ichaain osa que nesaruquichene niha natiin inara osa que suujua acatemiin cana Inaca dedeeu nenea Cana Coaunera,” nae jetao Fedoro rai Jesoso.

“Cha ii cocoainae,” naauruha Jesoso raine
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

²⁷ Nii baiha jetaote, nacoaauneein Jerosaleen cauha cue aina nerelanacaauru aina Jesoso. Inae ecu turuhin Teenforo asaee enohin amuhemuheca Jesusone jana jetaote, rohan nichuuntaain jetao:

²⁸ “Cha ii cocoainae catohanai ichaain neeine coina. Chatohanai cocoainanacai neeinna neei,” naaure jetao Jesoso rai saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoon-joan que cacha relaaureraauru, Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

²⁹⁻³⁰ Nii jaun jetaote, acaauru rai: “Canuhetonaine inara caje bajareeunni. Cha Joaan letoaelu, cachaauru cojunacatiha uhanne coina. Cana Coaunera letoenihanena cachaauruhacha letoanojoineein uhalu. Catoonraain carai beeichenena, canuhetonai canu cocoainaan canu letoaera bereeunni inara rai,” naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

³¹ Nii jaun jetaote, ecu nejesinajeein ita rai jetao: “‘Cana Coaunera letoanojoineeinte uhelu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana nere tonoraain esenetaeneechelu,’ nareein.

³² Coatihachu: ‘Cachaauru letoanojoineeinte uhelu,’ nanaa nainihaacache,” naaure jetao ita rai. Satiin cachaauru Cana Coaunera letoanojoineein uhalu Joaane esenetaauruhalune jaun, cachaauru coasiha.

³³ Niritiin jetaote:

“Chachainti Joaan letoaain nelu. Coatihacu coitucuhaacaanu,” naauruha Jesoso raine jaun jetaote:

“Aihane jaaunchujian canuhetonai, caa catohanai ichacaaunne coina canu cocainaan canu letoaera berinaaunni inara rai,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

12

Ocoana jaaurera necha ansaineein ichaonacaauru que cuaain cachaauru relaa Jesosone
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Niritohane baiha jetaote, ocoana jaaurera que cuaain cachaauru relaain jetao: “Leinjiin cacha jetaote, ocoana jaain jitariin corihateein bino jaauruhane jaanu coloherinu que loreri jaain, leinjiin jataain ucuuneein tein rori jae ecu neein amihanenacaauru beraihane coina. Nitohaneein caohachaaain rucuhecane baiha jetaote, nii ocoana que amihanenacaauru rai atane tein ratiriin amuhe nii atane erora. Inae tainaca que turuhane bana ita rai luruuruhane coina.

² Nitohaneein tein ratiriin jetaote, inae tainaca que tihane jaun, leinjiin rai cacha letoae, nii amihanenacaauru caje que banihateein niicha taihuri bajaa cuhane coina.

³ Nejetaote, nii cacha mucuhin faojaain sooruhane baiha, nii cacha letoaaure cha colane nii temule erora rene.

⁴ Nii jaun jetaote, nacoaauneein leecha cacha letoaa nii temule erorane jana, nocoejechanuhin, couturi cunaitaain cha colane acaentonai letoaaure jelaiha.

⁵ Nii jana nacoaauneein leecha cacha letoaa jana jetaote, acaentonai sohin jaaore nii temule beraichacuru. Nii baiha nacoaauneein arajiin rai cachaauru letoajeein sacuha nii temule erorane jana jetaote, tabaauru sohin jaonajaain, tabaauru faojaain cunaitanjaare.

⁶ Satononejeein jetaote leinjiin jataain niicha belai rai calaohi neeorihane jana, aca letoae: ‘Jerihane canu calaohi quete laen suujua acatecurureein,’ naain coaucane jaun, sohin jaaoruhane esenetaelanaala.

⁷ Nejetaote, ita rai jetao: ‘Inae uha caa atane erora calaohi. Coanete sohin jaohacachete, cana rainein nedaaine caa atane,’ naaure jetao nii ocoana que amihanenacaauru cachaauru, uha nii atane erora calaohine jana coarajeein.

⁸ Niritocuruhane jaun jetaote, inae acaauru rene turuhane jana mucuhin ateinaain nii ocoana udaa amaain jaberoco jaaore,” naain jetaote:

⁹ “Tonaquiche jana inara, nii calaohi sohin jaaoruhane que, tohanrihacha jana nii ocoana erora. Raajenhane cuhinacha nii ocoana que amihanenacaauru sohin jaohin, leechaauru cachaauru bijiu nii ocoana teriha beraihuruhane coina.

¹⁰ Tana Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhane:

‘Ajeri jaolecooruha
loreri icharaaurune jaante,
jauriaanejeein
loreri nunuheneein ne.

¹¹ Acate

jataain cana rai
cojoelanaacojoaain ichae
Cana Coaunera,’

naain laenanohinihane jaan reretaain aonaquiche chariji banane,” naain jetao ocoana icharaauru que cuaain cachaauru rai ereerejeein acaauru relae Jesuso.

¹² Niritiin acaauru que cuaain relanajaa Jesusone que nainacuruhane jaun jetaote, Jesuso mucunaa jerecure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureeraauru, saseredotecuru curuaanaacuru, naaonjoainuri. Nejetaote, Jesuso aina neeuruha arajiin cachaaurune jaun cachaauru coasiha ecu ratiriin jelai caje amuure.

*Impoestonu que coriqui teeuruhane que iriha Jesusone
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)*

¹³ Nitohaneein ecu ratiriin jelai caje amuuruhane baiha jetaote, Erosesi ere tonoraeraauru, fariseeocuru, naaonjoainuri letoaaure, rai ereeuruhane jana tonaain acaauru tonoraa Jesusone nechu jataain coulurujueeuruhane jaanu lera ariha cuuruhane coina.

¹⁴ Acaauru jetaote rene turuhin jetao: “Ii que tonaain iriha cachane niha natiin, tonoraelanaala esinae rauhijiriin ereein neeine coitucuhacaanu. Chaen techu nohanelanaala esinae rauhijiriin jeriha Cana Coauneraane rijijieein ichaoha cachane coina

cache relaai. Aihane jaun, caohachaana Romanocuru curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui tihacaanune. Ainihane chatohaneriha. Coretena nainichaanuna. Ainihanena niriiriha,” naaure jetao Jesoso rai fariseeocuru aina Erodesi ere tonoraeraauru.

¹⁵ Nejetaote, nechujataain cairichaa aitocuruhane que nainaane jaun jetao:

“Chanuna cacairichanaa coacuhin niritiin carai ereeiche. Carai cajiha nii coriqui uhaauchene coarae,” naa acaauru rai Jesusone jaun,

¹⁶ rai coriqui teeuruhane jana jetaote: “Chaa curuaa caa laenanohineein ne rai cojunaca aina,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetao: “Romanocuru curuaanaa enferadoro curuaa,” naaure jetao rai.

¹⁷ Nii jaun jetaote acaauru rai: “Aihana jaun chujian enferadoro que banijiaain nena teeuche enferadoro rai. Chaen Cana Coaunera que banijiaain nena teeuche Cana Coaunera rai,” naain acaauru tonoraa Jesusone jaun jetaote, ecu jataain cojoelatiin aonajeure.

*Ohane baiha oo caje ichanaa cachane bajaauruha sadoseeocurune
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)*

¹⁸ Nii jana jetaote, Jesoso coaraa uure sadoseeocuru, oo caje ichanaa cache suujuene esenetaaurenihane jaun caje bajaauruhane coina. Acaauru jetaote rene turuhin jetao:

¹⁹ “Cache relaera, Moisesate canacaanu rai laenaain ratirilu, oha leinjiin cache nesirihateein nii comasai aina canaanai sirilanaalane, nii onaa comasai autana raa nii onaa nejerane, nii onaa aina siricha rijijieein canaanai sirihane coina.

²⁰ Nitohanihane janate, ita nejera nejesinaneein neeuruha caaunsineein cacheaurune jana, jauriaanejeein acaauru nejera nesirihateein, nii nesirihatnajan aina calaojoilanaala ohe.

²¹ Nii jaunte, nii autana rae nii onaa nejera. Nete acaentonai ohe aina calaojoilanaala. Jerichanejeein techu ohe nii acaauru nichataja.

²² Nii jaaunte, nii chunocohacuru nii caaunsini ita nejeraauru calaojoilanaala oore. Nii janate tabiicha nii ene netonai ohe.

²³ Aihane jaun ooruhane baiha nacoaaunein ichanaa acaauru suujuene bana, chariji comasaineein jana nereein nii ene, caaunsini ita nejeraauru aina nesirihateein nihalune jaun,” naain jetao Jesoso caje bajaure sadoseeocuru.

²⁴ Nii jaun jetaote:

“Nechu jataain joaenreeinte ereereequiche inara, Cana Coaunera Quiricha eretaain aonaain niicha ichanenu coitucuneeichene jaun.

²⁵ Ohane baiha jerichanejeein jaberoconeein nena rijijieein ichanaain niha quichauru, enecuru, naonjoainuri suujuene, inae nesirihatnana nainecuruhi, dedeeu nena anjeraauru rijijieein inae neeuruhane jaun.

²⁶ Tana ohane baiha jerichanejeein jaberoconeein nena rijijieein ichanaa cache suujuene que aitoha nuna laojoiri moconaauneein Moisesane jaa quiricha reretaain aonaquiche inarane. Ecu jetaote Moisesa rai: ‘Canune Abaraaun, Isaca, Jacobo, naonjoainuri Coaunera neeun,’ nae jetao Cana Coaunera.

²⁷ Coatihahin nitajenacaauru coaunera nihei Cana Coaunera- ohin nii baiha jerichanejeein jaberoconeein nena rijijieein nenacaauru cacheauru coaunera Cana Coaunera. Nitohanihane jaunte, jataain joaareein nii cha coitucuelanaala ereereequiche inara,” naain jetao sadoseeocuru tonorae Jesoso.

*Cana Coaunera aitoonjoan- jataain cache ichao rai nelateein nena
(Mt 22.34-40)*

²⁸ Niritiin esinae rauhijiriin sadoseeocuru tonoraa Jesusone jana aonajihane jaun jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain jetao:

“Chariji jataain jauriaanejeein Cana Coaunera aitoonjoanein cache ichao rai nelateineein ne,” nae jetao, rai Moisesa aitoonjoan que cache relaera.

²⁹ Nii jaun jetaote:

“Jauriaanejeein cana ichao rai nelateein nenea Cana Coaunera aitoonjoante: ‘Aonacuche Israeli cocoaichacuru. Cana curuaanaa Cana Coaunerate, leinjiin acaacha itolere curuaanaa neein ne.

³⁰ Aihane jaun, ii suujua, ii suujue, ii coichana, naaonjoainuri aina curataain cana curuaanaa Cana Coaunera belaihu.

³¹ Chaen ichaajenhane ijiabereeo belaaain coaraaine rijjijeein chamute cacha belaaain coaraau,’ nae. Nihei caa baiha jataain cacha ichao rai nelateein nei Cana Coaunera aitoonjoan,” nae jetao Moisesa aitoonjoan que cacha relaera rai Jesoso.

³² Nii jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriinte chuhisi aitoichica cacha relaera. Leinjiinte chuhisi ne Cana Coaunera. Nihei nii baiha acaneein nei.

³³ Cana suujua, cana suujue, cana coichana, naaonjoain aina curitaain Cana Coaunera belaaain, cana jaberoco belaichaane rijjijeein cana amute cacha belaaain, naaonjoan-canete chuhisi, itolere inihocuru, itolere jujuaihuru, naaonjoainuri mocohaca rori ichoae teinne amurijiriin jataain nelateine,” nae jetao Jesoso rai Moisesa aitoonjoan que cacha relaera.

³⁴ Niritiin esinae rauhijiriin tonoraa nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane coitucuhane jaun jetaote:

“Coatiha icharaain nihee Cana Coaunera Cojoanona que neeine coina,” naa Jessone jaun jetaote, inae nii tonaai caje chatohanai bajanaa coitucue.

*“Chatohanai caje nefoeratenaa ne Mesihasi” naain bajaa Jessone
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Nii baiha Teenforo asaa neein cachaauru relaane jaun jetaote:

“Chanuna Rabiri caje nefoeratenaa niha Mesihazine que aitocure Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru.

³⁶ Cana Coaunera Suujue aitoroatenojineein:

“Cau carautono nichajai que nelauriaau carohan, ichei nejeratenacaauru amuritoherateein, itiha asaa tenajaanune reen tiaajeein,” naa Cana Coaunera cana curuaanaa rai,’ naa Rabiri inatiin.

³⁷ Aihane jaun, inasiina Rabiri nefoerate caje nenaanere Mesihasi, Cana Curuaanaa neein curuaatiha Rabiri netonai inatiin,” naa cachaauru rai Jesoso jana jetaote, rautatiin Jesoso aonajeeure nii ecu arajiin nenacaauru cachaauru.

*Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru ichao biha Jessone
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Nitohaneein cachaauru relaane aina cuaain jetaote:

“Caohachaaain nocohalajiin ichaoche, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru que. Cacha relaaauruhane jaa cocajione jiaainte, bero cuhaneuru acaauru que suujua acatecuruhane coarateein neeuruha cachaaurune jereinchuru amuure.

³⁹ Chaente netaojiaain Cana Coaunera rai rauhi que ereerecuruhane jaan coloheri sinacoca asaa enooruhane jataain nelateein nenea rijjijeein rori caohacha ichoae nelauriana rautatiin, beseta ichaain lenonecuruhane jaun niha natiin rori caohachaaauru ichoae nelauriana rautatiin aihure.

⁴⁰ Chaentechu, autanaauru caje acaauru loreri niha natiin ruluure. Nitohaneeinte necha aansaneein ichaauruhane que nainacuruha cachaaurune coataa sonafaa-jianaichuru Cana Coaunera bajaae bajajeein ichaore. Acaaurute leeochoauru amuritoheriin caseteco coaraa cuurureein,” naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Nichaonajaanu que niicha sirii coriqui tiha Cana Coaunera belaiha leinjiin autana cairicheine

(Lc 21.1-4)

⁴¹ Nii jana jetaote, coriqui teuruhane jaan curu cuhane coriqui teuruha cachaaun-rune jana coarajiha lauhequiin Jesusone jana jetao, jataain araainanaain coriqui teure coriquihonacaauru.

⁴² Nii jana jetaote, turuhin jataain coroatajajeei coreein nenea coriqui tiha cue, nii teuruhane jaa curu cuhane ita que jerajeein, leinjiin autana jataain cairichei.

⁴³ Nii coarajeein jetaote, aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

“Esinae rauhijiriin satiin caa curu cuhane coriqui teurera amurijiriinte coriqui te caa leinjiin autana cairichei.

⁴⁴ Jana satiin caa coriquihonacaaurute, acaauru rai cautena coriqui caa teure. Nete laen caa ene jataain cairicheinijian natiin, acaihanijin nichaonajaanu que niicha sirii te jitariin,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

13

Itajenojoinerichaain Teenforone biha Jesusone

(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

¹ Inae nii Teenforo caje mituha cuha Jesusone jana jetaote rai jetao:

“Cacha relaera, jataain caohatiin ajeri caje ichanohiniha caa Teenforone coaraaina,” naa rai aina nerelanacaauru caje leinjiine jaun jetaote:

² “Jataainte niqui caohatiin tasiojoaain ichanohineein coaraai. Nete inae turuha cojoanonaane bana, nii leinjiinijian nenereein caa ajeri ita ichoae teein ichanohineein inaraacha coarajei, satiin itajenojoiniha curichaaaine jaun,” naain jetao aina nerelanaa tonorae Jesuso.

Nacooauneein tururichaain Cana Coaunera Cojoanonaane

(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)

³ Nii baiha jetaote, nii Teenforo coarajeein rohan nenea Olibo bichataneu cue jetao aina nerelanacaauru aina Jesuso. Inae ecu turuuruhane jaun nelauriariin lauhecoha Jesusone jana jetaote:

⁴ “Chatohanai janonaa banana nunuhereein nitohanai. Chatohanaina jana, inae jataain cataainjian nitohanaine jana coaarareein,” naain caje bajaauruha jelai teteriin, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, naaonjoainurine jaun jetaote:

⁵ “Inara coritaain niha chunine coataa caohachaaain nainaaain neeuche.

⁶ Arajiichurute canuniha nocoetiinchuru turuhin: ‘Canune Curisito neeunra,’ naa uuruhane, arajii cachaauru nii acaauru coritaauruhane esenetaa cuurureein.

⁷ Jiaonriha: ‘Ecuuru ecuurute ne sonaana,’ naain coitucuhichene nesoneein casiichene. Nitohaneente nunuhecka cureein. Nete caa caitoonjoan cojoanonaa satono que turuhane jaun ainenereein.

⁸ Laurihu laurihu nenacaauru cachaaaurute, leeochoauru aina nejerateein, ita que nererojoecaain niha cuurureein. Jana leeocho atane que ichaonacaaurute, leeocho atane que ichaonacaauru aina sonaana que niha cuurureein. Chaentechu araai lauriin aihane jaanru, jataain mijiaaaineein niha cureein carora tabai. Nii janate, niha cureein mijitena. Niite aasaaeriin necairichanaa nunuheniha cureein.

⁹ Aihane jaun caohachaaain nainaaain neeuche. Canu corenihate, cocoainanacaihuru, reychuru, naaonjoainuri bijiu inara teuruhane janate, sinacocacuru asaaecuru teein inara bisiha cuurureein. Nitohaneein inara teuruhane banate, esinae rauhijiriin canuneein nihanune biha curiquicheein acaauru rai.

¹⁰ Jaiti nitohaneein satono que turuenihane ajinihate, satiin cachaauru chauratane sacutaain lauri lauri nenacaauru rai caa caitonjoan nosa caje nichoteeururichaaaine beebejiha curiquicheein.

¹¹ Aihane jaun, cocoinanacaihuru rene inara amauruhane, jiaonriha acauru rai ereeichene jaaque tonajeein cuichene. Inae ecu ereeichene coina turuhichene coatiha inara aitorihéeicheein. Cana Coaunera aitoroatenojoin Cana Coaunera Suujue letononeeinte aitoriquicheein.

¹² Rai nejeraauruhachate nejeraauru colurujija cuurureein ateinanohineeuruhane coina. Jana rai calaohichuruhachate colurujija cuurureein acauru inacaauru. Nii janate rai inaca colurujueeuruha acauru calaohichurune jana, acauru ateinaa cuurureein.

¹³ Canu cachaneein neeichene corenihate inara cotaairiin inara coaraa cuurureein satiin caa chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru. Nete nitohaniha sainejeein satono que tiaain caitoonjoan tonoraain neite ichoteratenojoiniha cureein.

¹⁴ Aihane jaun caa reretaain aonaain tonoraauche. Inae nii Teenforo asaae jelai teein Cana Coaunera que banijiaain *altar* ichoae ecooca Cana Coaunera que nejeratena casicheine coaraquichene, ichatane jana cuhin sorooruhine Jodea ichaonacaauru.

¹⁵ Ecuun rai loreri satono coarana ichoae niha chunine jana niha nitohanaine, jiaonriha rucuheli niha natiin roconaa coaacane. Rauhijiriincha fauhi amuhine.

¹⁶ Jana ocoana jana nihane jana aihane, jiaonriha jelaiha nejenohin cajione ranaa coaacane.

¹⁷ Jataainte cairichaaajoaurureein nii cojoanonaa que inae turuhane bana ausirineein nenacaauru enecuru, sisihajeein canaanai sirichaauru, naaonjoainuri.

¹⁸ Nabana elohena bana niha nitohanaine coataa Cana Coaunera bajaauche inara.

¹⁹ Cana rai chauratane coaunaain nihalu Cana Coaunerane baiha, nitohanai necairichanaa coaraa chariji banane que airijiinte, jataain niha cureein necairichanaa cojoanonaa.

²⁰ Nii necairichanaa cojoanonaa sarotiaeniha Cana Coaunerane, nerihei chuni nichotei nii caje. Nete rai cachaneein janijiin niicha ranojoinunri jataain belaihane jaun, nabana nitajeeuruhane coataa nii cojoanonaa sarotiareein.

²¹ Aihane jaun chunocoha inara rai: ‘Caute ne Mesihasi. Ecute ne,’ naa inara rene turuhinne, jiaonriha esenetaaichene.

²² Mesihasi niha nocoetiinchurute *profetane* lanaala nenacaurune maajeeichuru, inara coritaa cojelanaacojoai ichaa cuurureein. Janijiin Cana Coaunera ranojoinuru niha natiinte coritaurureein.

²³ Aihane jaun, caohachaaain necohalajiin itolereenein neeichene coinane caraajeni-hane inara rai aitoon, que nainaan neeichene coina,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Nacooauneein tururichaaain cacha caje nejanoanaa Curisitone
(Mt 24.29-35, 42-44; Lc 21.25-36)

²⁴ Niritiin jetaote: “Nitohaneein inae niha necairichanaa cojoanonaane baihate, nocoena niha enotone jana, atene netonai conoenereein.

²⁵ Nii janate, dede cajene maajeeichuru naluhacoaa arasijieeurune jana, nesoone caaun rijijijianiha cuurureein dedeeu nenacaauru netonai.

²⁶ Nitohanihane janate, itolere ichana nainihane coarateein nelate que nelateein dede sacari jana fauha uhanu canu Cana Coaunera Calaochi cacha caje nejanoanaa nichaaunne jana coariquicheein.

²⁷ Acate rai anjeraauru letoareein, nii janijiin niicha raauri, rai cachaauru taojiaain raauruha satiin caa chauratane tinonoritiin nuurihuru cajeeurune maajeein, dede uurihuru cajeeurune maajeeichurune coina.

²⁸ Caohachaaain nainacuche, caa uhera que cuaain inara relaanune que. Inae satiin naluha nune alone baiha nacoaauneein nalojoaa uherane coaraquichenete, caje inae nichuuntaa ajaanaane coitucuhiche.

²⁹ Nii rijijieein nainacuche caa caitoonjoan rijijieein aihane coaraquichene, canu Cana Coaunera Calaohi cacha caje nejanonaa nichaaune inae nichuuntaa turuhanune que.

³⁰ Esinae rauhijiriine aitoon, jaiti ooreniha ena caa satiin canu aina nenacaaurune janate,

³¹ nitajereein caa chauratane aina dede. Nete lae caa aitocooaunne jaa quere, caa aitocooaunne rijijieein que tihane reeintiaain nereein.

³² Nete laen: ‘Naaonjoain cojoanonaa banate ecu tiaain aicheein,’ nene naain nii chuni coitucuera. Niheichu dedeeu nenacaauru anjeraauru niha natiin coitucuruhi. Niheichu canu niha natiin coitucuhaaun, leinjiin Ofaachate coitucuuje.

³³ Niique tihaneree tiaain caohachaaain nainaan Cana Coaunera bajajeein neeuche. Coatiha coitucueraai nii airichaaune jaa cojoanonaa.

³⁴ Acate coriaji ataneu cunaa jeriha leinjiin cachane, rai cachaauru que loreri beraichateein, le cacha cachaauru rai amihanenaa teein, nii loreri beraicha que beraichatenajaain ratirinajaain amuhane rijijie.

³⁵⁻³⁶ Aihane jaun, caohachaaain nainaan turuhane cohajeein neeuche inara. Coatiha coitucueraai turuha nii loreri erorane, sona nalugue, dede cataaun, ataohari irihanau, janone, naaonjoaainijin, turuhane jana letona jatoroaain neneeichene coataa.

³⁷ Caa inara rai aitocooaunne rijitoeine leeochoaauru rai netonai aitoon, caohachaaain nainaan cohaquichene coina,” nae jetao, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, naaonjoainuri rai Jesoso.

14

Jesoso mucuuruhane coina ita taojiaauruhane

(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Coroata janohin lanajeeca jorerera colane ichanohin faan quihuruhane jaan beseta fasocoane jana jetaote, chunocoha que coritaerateein, Jesoso mucuhin ateinaauruhane jaan lera arihure saseredotecuru curuaanaacuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaaaureraauru.

² Nii jana tabaauru jetaote:

“Nainihe i nitohanai ichacaache beseta nunuhe banane. Nabana cana que nejera-teeuruha ecu aina nenacaauru cachaaaurune coataa,” naaure jetao ecu ita rai.

Alabastro caje ichanohi que curuhin nena jujuai choroha leinjiin ene Jesoso ichoaaene

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Betaniau cosibi ruhecaeraneein niicha curuaateuri Simoon loreri asaae turuhin, ecu nelauriana najaan rori choae lauhecoba Jesusone jana jetaote, *alabastro* caje ichanohi que curuhin- ujuane nejesina caje ichanohi jataain coretiin nena jujuai nardo amaain turuha cue leinjiin ene. Nitohaneein turuhin jetaote nii jujuai curu raiheitiin Jesoso couturi choae chorohe.

⁴ Nii jana ecu neein coarajeeurera tabaauru jetaote obajeein jetao:

⁵ “Chanuna que cairichaaihuru coroatajanena richaae, nichata fashai denario core jeeoni amurijiriin nii jataain coretiin nena jujuai nardo que necoretelanaala joaereen nii jujuaain ichanohi jaohiche,” naain jetao nii ene que ereein nocoeje chanuure. Nii le denario jetaote le jiiichoo amihanenaa core ne.

⁶ Nii jana jetaote acaauru rai:

“Coa nocoeje chanuhin, coa rohecaache. Jataain caohachate ichae catohanein canu teein.

⁷ Itolere banate inara aina neeurureein cairicheihuru. Nii jaunte, acauru coroatajanena jeriquichene jaan que, acauru coroatajanena naineriquicheein. Jana canu, itolere cojoanona bana inara aina neriaauni.

⁸ Caa enete niicha ichana nainei ichae, cajabereeo jujuaauruhane jaanu que niicha rucujui nihane jaun.

⁹ Esinae rauhijiriine aitoon. Chunijhuunru chauratane sacuritaain nosa caje nichoteeuru richaaine coina caitoonjoan canu ere beebejeeuruhane jaunrute, caa catohanein canu jaberoco jujuaa caa enene jaan coaauca cuurureein. Nitohaneinte coaanojoi niha cureein,” nae jetao acauru rai Jesuso.

*Jesoso coulurujih Jodasine
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)*

¹⁰ Nii Jesuso aina nerelanacaauru lechoonca coroataja Jodasi Isacariote jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru coaraa cue, acauru aina ereein, Jesuso rene amanajaane coina.

¹¹ Nitohanein acauru rene turuhin amanajaane coina acauru rai aitoha Jodasine jaun jetaote, jataain coroajeein rai coriqui tenaa jerecuruhane jaun, jelai nedaaoriha Jesusone que coacue, rene amanajaane coina Jodasi.

*Aina nerelanacaauru aina janotiin lenoniha Jesusone
(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)*

¹² Jorerera colane ichanohin faan quiin, Cana Coanera rai carenero narejeen sooruhane jaan fasocoa beseta cojoanona nunuhe bana jetaote:

“Chu fasocoa cojoanotiin que lenonichaachene jaanu que lenone jaa cuhacaanune jeree,” naain jetao Jesuso caje bajaure aina nerelanacaauru.

¹³ Niritocuruha raine jaun jetaote, coroatajai aina nerelanacaauru letoaain jetao:

“Chajaain taa neseu cunichuche. Inae ecu turuhichene jana, baichaje cuhane acuu baaibaachaain cuujuiha leinjiin cachane jana eruhichene sacuuche.

¹⁴ Chaen inae lorero asaae enohane, nii lorero erora rai: ‘Cacha relaerate ii caje bajaerate, Chariji ucuha cuhane canu aina nerelanacaauru aina lenonerichaanuhin fasocoa cojoanotiin que, naain bajaerate,’ naaiche rainete,

¹⁵ aca inara que ecuunetiin coaranai lorero asaae, caohatiin rucuhenojoneein nena ucuha seejoan coaratereein. Chaen inae inara que coaratiha nii lorero erorane, ecu teein janotiin cana lenonenu enoalaauche,” naain jetao, nii aina nerelanacaauru suujuateein letoanajae Jesuso.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii neseu cuhin acauru rai aitoha Jesusone rijijieein leinjiin cacha eruha cuure nii coroatajai aina nerelanacaauru. Nii jana jetao acauru que leinjiin ucuha coaratiha nii cachane jaun, ecu teein fasocoa cojoanotiin que lenonecuruhane coina lenone jaure.

¹⁷ Inae nocohejihane jana jetaote ecu leeochoauru aina nerelanacaauru aina turuha cue Jesuso.

¹⁸ Nitohanein lenonecuruhane jaun neein jetaote:

“Esinae rauhijiriin ena cau caniha inara jiniichain lenoniha nenaate, canu que nesujueein cacoluruheca cureein,” naa acauru rai Jesusone jaun jetaote,

¹⁹ jataain inaderaain:

“Canuna ii coulurujerichaaunte,” naain caje bajaure le cacha cachaauru.

²⁰ Nii jaun jetaote:

“Ena, cau canu aina lechoonca coroatajai nequichene caje nena, canu jiniichain canu ojoaichu cuhane faan setejiain quichate acane.

²¹ Cana Coaunera Quiricha inoensi cuhane aitothane rijijieein itolereneein aihanete ne. Nete jataain cairichaojoareein nii caque nesuujueein cacoluruhera. Jataainte caohacharelu, nejanoaenihalu nii cachane,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²² Nitohaneein lenonecuruhane ucuaetoha jetaote, faan mucuuriin Cana Coaunera bajaain, cataaun tacaain taturiin acaauru rai teein jetao:

“Nocoo caa quihuche. Caate cajabereoneein nenea ne,” naain jetao acaauru rai te Jesoso.

²³ Nii baiha, acaauru coconeein nenea bino curu mucuuriin, Cana Coaunera bajaain acaauru rai tihane jana jetaote, satiin ita rai leruune leruuneein cooruhane baiha jetao:

²⁴ “Caa canaacha coite canu coichana ne. Acate arajii cachaauru osa coreniha nijiaonrichaainne coina Cana Coauneraacha icharatei ichacaaunne jerichaaunne jaan cojunacaneein nenea ne.

²⁵ Esinaae rauhijiriin nacoaauneein caa baiha bino corihaaunni, Cana Coaunera Cojoanona necaohacha que neein ecu nenea bino cohanune reentiaain,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Coitucuha nocoetelanaala nesuujerichaain Fedorone biha Jesusone
(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Nitohaneein jetaote, salmo que nenatein Cana Coaunera coroaecuruhane baiha jetao aina nerelanacaauru aina jiniiquiin Olibo bichataneu cue Jesoso.

²⁷ Inae ecu turuhin jetaote:

“Enene cojoanotiin cuhanete, satiin canu esenetaaichene jianeein ita caje riaaneriquicheein. Nitohaneeichene cointate: ‘Carenerocuru beraicha sooruhane janate, cajihaneein riaaniha cuurureein carenerocuru,’ naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha inoensi cuhane.

²⁸ Nena inae ichanacaaunne, jaiti Calillea turusiquichene ajiniha, canu inara ichoaachaniha ecu niha cureeunni,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote:

²⁹ “Satiin ii esenetaauruhane jianecuruhane nihanatiin coatihala laen airinaaunni canu,” naa Fedorone jana jetaote:

³⁰ “Esinae rauhijiriin enene cojoanotiin cuhanete, jaiti coroata saain ereniha ataharine jana, canu coitucuha nocoetelanaala nichata saain nesuujia curiquiin,” naa Fedoro rai Jesusone jana jetaote:

³¹ “Ii aina jiniiquiin ateinanohi nihanune coina aitocuruhane nihanatiin, coatihala nii ichoitucuha nocoetelanaala nesuujerihaaunni,” naa Jesoso rai Fedorone jana jetaote leochaauru netonai jerichanetojoein aitocure.

Jetesemani Cana Coaunera bajaa Jesusone
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Nii baiha jetaote, Jetesemaniineein niicha curuaateuri cuhin, inae ecu turuuhane jana jetao:

“Cau nelauriaain canu cohacuchene, inara tonohanau Cana Coaunera bajani,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

³³ Niritiin jetaote, Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoainuri amaain cuhin jetao, jataain inaderaain nererojoecae Jesoso.

³⁴ Nitohaneein nererojoecaain jetaote: “Jataain onaanajaanu rijitocojoaainte inaderae casuujua. Cau nedaauche inara. Jiaonriha siniichene. Nirijieein ichaaojoein canu cohacuche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

³⁵⁻³⁶ Niritiin ratirinajaan acaauru caje nita cutiin jetaote, notoroaain atane que nauri temetaain jetao: “Ofa, coatihala ii rai caaintajerihei caa necairichanaa tabai caje canu ichoteratena jereeine. Nena canu jerichaaunne rijijieein ichaaine jereneun, ii jereeine rijijieein ichaau,” naain jetao Cana Coaunera bajae Jesoso.

³⁷ Inae Cana Coaunera bajaane baiha, jelaiha acaauru coaraa cuhane jana jetaote, sinihuruhane jana erunajaa cue. Nii jaun jetaote: “Inaenachura siniite Simoon. Jataainachura aasaeriinijin sinirena abaantaain ichaaojoenaa naineneeite.

³⁸ Nabana osa que nesaruquichene coataa sinirena abaantaain ichaaojoein Cana Coaunera bajaauche. Jataainte niqiu inara suujua cuhane ainaa jeriquiche. Nete jataain abaantasine inara jaberoco,” nae jetao Fedoro rai Jesuso.

³⁹ Niritiin jetaote, nacoaauneein jelaiha cuhin jerichanetojoein Cana Coaunera bajaa cue.

⁴⁰ Inae Cana Coaunera bajaane baiha, acaauru coaraa cuhane jana jetaote jataain siniitooruhane jaun, sinihuruha aina nerelanacaaurune jana erunajaa cue Jesuso. Nii jaun jetaote, nii tonaain tonoraauruhane jaanu coitucuurene.

⁴¹ Inae nichata saain jelaiha cuhane baiha nacoaauneein turuhin jetaote:

“Jaitinachura neloraain siniichete. Inae laen necha aansaineein osaaonacaauru bijiu Cacha Calaohi nichaaune mucuhin teeuruhane rai nihane cojoinaca que tiha.

⁴² Chajaain nimichucuchete amuhacache. Inae tajiha nichuutaa canu belaihane saijieein canu colurujuera,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

*Jesoso mucuhin amauruhane
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴³ Niritiin jaiti ereerejiha aina nerelanacaauru aina Jesusone jana jetaote, sabere, enuha, naaonjoainuri que biji achunequiin arajii cachaauru que corianeraain turuha cue nii Jesuso aina nerelanacaauru lechoonca coroatajanein nena Jodasi. Acaauru letoaauruha saseredotecuru curuaanaacuru aina Moisesa aitoonjoan que cacha relaureraauru, Joriocuru bichauhenaauru, naaonjoainurine jaun.

⁴⁴ Nitohanein que nesuujueein colurujuuein jetaote: “Nii quiicha meri lioracaite acanereein. Chaen mucuhin caohatiin biji ichojoaain amaauche,” naain jetao amana-jae Jodasi.

⁴⁵ Niritiin acaauru amaain jetaote, inae rene turuhin rohan nichuutaain jetao:

“Cacha relaera,” naain jetao Jesuso meri lohite Jodasi.

⁴⁶ Nitohanein jetaote, Jesoso mucuhin amaaure.

⁴⁷ Nii jana jetaote, sabere mucuhaneecha neoriin leinjiin saseredotecuru curuaanaa cacha uricho beuhite, ecu acaauru aina nena cacha.

⁴⁸ Nii jana jetaote, nii mucuha cunacaauru cachaauru rai jetao: “Chanuna necha aansai asijiauto mucuera tocohanein enuha, sabere, naaonjoain uhaain canu mucuha uhiche.

⁴⁹ Itolere cojoanonaa banane inara jana Teenforo asaee neein cachaauru relanajacon. Nii jana chabana canu mucunajaaohiche. Nete Quiricha inoansi cuhane aitoha Cana Coaunerane nainaaichene coinata caa aaiche,” nae jetao nii mucuha cunacaauru cachaauru rai Jesuso.

⁵⁰ Nii jana jetaote, ecu jelai Jesuso ratiriin, satiin soroore aina nerelanacaauru.

⁵¹ Nii jana leinjiin enamanaa jetaote, shojoera que shoheshohequiin caaijie cuujihane jana jetao, acaentonai mucuuruhane jaun,

⁵² nii shojoera ratiriin machohequiin cha colane soroe.

*Jorioocuru bichauhenaauru- niha chatohanaine rucuherranein nenacaauru- Junta Suprema acatiha niha Jesusone
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)*

⁵³ Nitohanein saseredotecuru curuaanaacuru curuaana rene Jesuso amauruhane jana jetaote, satiin ecu netaojiaaure saseredotecuru curuaanaacuru, Joriocuru bichauhenaauru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaureraauru, naaonjoainuri.

⁵⁴ Nii jana jetaote, nita coarajeein caaijie cuuje Fedoro, saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa loreri chajeniha tiaajeein. Inae ecu turuhin jetaote, Teenforo beraaihurera aina nelauriaain usi que nichaatiha nedae.

⁵⁵ Nii jana jetaote, Jesoso sohin jaaoruhane jaanu lera airihure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen satiin Joriocuru bichauhenaauru- *Junta Supremacuru*, naaonjoainuri. Nejetaote, nii chatohaneein teuruhane jaanu lera eruurene,

⁵⁶ nitohaneein nohanein colurujueeuruha arajiin cachaaurune saijjeein ita rijitjoein aitocurenihane jaun.

⁵⁷ Nii jana tabaauru jetaote, nimichuhin nechu jataain nohanein:

⁵⁸ “Canacaanu uricho quene aonacaan: ‘Caa cachaauruhacha ichai Teenforo itajeeinne, nichata janojoein cuhane leecha ichana naineeun cachaauruhacha ichanohinelanaala,’ naane jana,” naain jetao colurujueeure.

⁵⁹ Nejetaote, ita rijitjoein cuain colurujeeurenihane jaun esenetana nainecurene.

⁶⁰ Nii jana jetaote, satiin nii ecu nenacaauru cataaun nichaauraaun jetao: “Chatohanaina ichaate, toon toritiin icholuruhecuruhane jana tonoranajaenein,” naain jetao Jesoso caje bajae saseredotecuru curuaanaacuru curaanaa.

⁶¹ Nejetaote, tonoraelanaala inauheneecha aonaje Jesoso. Nii jaun jetaote, nacoaauneein rai jetao:

“Iina itolere icharaanu que turuha uheni Cana Coaunera Calaohi Mesihasi neei,” naain caje bajaa saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane jana jetaote:

⁶² “Ejeen, acaneeunchujianrana. Inarate itolere ichana nainera neein nena Ofa raotono nichajai que lauhecohanune jana cacoarariquichein. Chaen techu, inae ecu tihane bana dede caje, dede sacari jana uhin fauha uhanune jana canu coariquichein,” nae jetao rai Jesoso.

⁶³ Nii jaun jetaote, obaecane cojunacaneein cajione soaisoain jetao:

⁶⁴ “Cha nenacaeneena coara lateriquiche. Inara uricho quete, inae Cana Coaunera Calaohiniha nocoetiin irihane aonaquiche. Tonaquiche jana nii que,” naa acaauru rai saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaane jana jetaote, satiin ita suujua rijitjoein nii coulurujeeuruhane ujuaaihonnein aca ohane coina aitocure.

⁶⁵ Nii jana tabaauru jetaote, coluneeinchuru nota conajaain bisiin jetao: “Aihane caa ii bisicha coitucuhin beeu,” naauruhane jana jetao, Teenforo beraichacurune maajeein nomeri faohacure.

Jesoso coitucuha nocoeteniha Fedorone

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18, 25-29)

⁶⁶⁻⁶⁷ Nii jana jetaote, loreri chajeniha usi que nichaatiha lauhecoha Fedorone coariin: “Ii netonaite Nasarete cocoaicha Jesoso aina amuhemuhena neei,” nae jetao Fedoro rene turuhin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaa coseenra.

⁶⁸ Nii jana jetaote: “Coatiha nii carai aitohine jaan cacha coitucuhaaun. Chaa que chaainti nii aitohi,” naain jetao neesuujue Fedoro. Niritiin jetaote, jelai caje amuhin acuujuaniha neeorihane jana, inae ere ataohari curuaanaa.

⁶⁹ Nii jana jetaote, nacoaauneein Fedoro coaraain leeochoauru rai jetao:

“Caa netonaite, nere tonoraeranein nena ne,” nae jetao nii coseenra, leeochoauru rai.

⁷⁰ Nejetaote nacoaauneein nesuujue. Nii baiha neoriin jetaote, nacoaauneein Fedoro rai jetao:

“Rauhijiriinte bajiaa acaauru caje nena neei. Nii choae tacaain Calileea cocoaicha neei inatiin,” naaure jetao nii cuu nenacaauru.

⁷¹ Nii jana jetaote: “Esinae rauhijiriin Cana Coaunerate coaraje, nii aitocoichene jaa cacha coitucuenihanune,”

⁷² naa Fedorone rijieeoritiin irihane coroata satiha ataoharine jana jetaote: “Jaiti coroata saain ereniha ataoharine ajinihate, cacoitucuha nocoetelanaala nichata saain nesuujueriquiin,” naalu rai Jesusone coacuhin jetao chanae Fedoro.

15

Coberenadoro Filato acatiha niha Jesusone

(Mt 27.1-2, 11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Nii jana jetaote, jataain janohetiin netaojiaaure saseredotecuru curuaanaacuru aina Jorioocuru bichauhenaauru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, chaen niha chatohanaine rucuherraneein nenacaauru- *Junta Supremacuru*, naaonjoainuri. Nitohanein jetaote, Jesoso biji ichojoaain amaaain Roma curuaanaacha letoai Jori-onelanaala nena- coberenadoro Filato rai tiha cuure.

² Inae nii Filato rene turuaauruhane jana jetaote:

“Iina Jorioocuru Curuaanaa *Rey* niha,” naa rai Filatone jana jetaote:

“Ejeen. Esinae rauhijiriin acanichaaunne quete aitoi,” nae jetao rai Jesoso.

³ Nii jana saseredotecuru curuaanaacuru jetaote, jataain araai laurii itolere ichaain nihane que aitiin colurujeure.

⁴ Nii jaun jetaote, nacoaauneein rai jetao:

“Aonaun, jataain araai laurii itolere ichaain neeine que aitiinte icholuruhecure. Chanuna jana tonaain acaauru tonoraeneei,” nae jetao rai Filato.

⁵ Nejetaote, tonoraeniha Jesusone jaun: “Chatohanihane jaunna caa catoonraene,” nae suujua cuhane Filato.

Ateinanohi niha Jesusone coina rucuhacuruhane

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶ Nitohanein beseta bana naineein niha chuni colurujuenojoine jetaote, jerecuruha nii cachaaurune rijijieein jianenajaque Filato.

⁷ Nii jana jetaote, caresero cuhane ne leinjiin cacha Barabasineein niicha curuaateuri. Nii Barabaside leeochoauru aina acaauru curuaanaacuru que nejeratein sonajaain jaorera ne.

⁸ Nii jana jetaote Filato rene turuhin, nii beseta bana naineein ichanajaaocane rijijieein ichaa Filatone coina caje bajaare cachaauru.

⁹ Nii jaun jetaote, acaauru rai jetao:

“Aihane jaunna, inara Jorionequichene Curuaanaa *Rey* jianichaaunne jeriquiche,” nae jetao acaauru rai Filato,

¹⁰ saseredotecuru curuaanaa amurijiriin coitucuhin cachaauru relaa Jesusone jaun, arajii cachaauru esenetaain sacuuruhane jaun que necoelai caaun mucuhin rai teeuruhane que nainaane jaun.

¹¹ Nejetaote, cachaauru suujuau tacaure saseredotecuru curuaanaacuru, Barabasi jianeratecuruhane coina.

¹² Nii jana jetaote, acaauru rai jetao:

“Chatohanai jana ichacaaunne jeriquiche caa Jorioocuru curuaanaa *Rey*neein inaraacha curuaatei aina,” naain acaauru caje bajaa Filatone jana jetaote:

¹³ “Coroso que teeinene jerichaanura,” naauruha ehequienne jaun jetaote:

¹⁴ “Chatohanai baasonajian ichae,” naa acaauru rai Filatone jana jetaote, nacoaauneein ehequiin jetao:

“Coroso que teechaaura,” naaure cachaauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote cachaauru aina caohachaain nena jerihane jaun Barabasi jianeein, Jesoso bisichatihane baiha acaauru rai te Filato, coroso que teeuruhane coina.

¹⁶ Nii jana jetaote, nii cocoainanacai loreri chajeniha Jesoso amaaain, sondaro nesinanejeein ecu satiin netaojiaaure.

¹⁷ Nitohaneein netaojiaain jetaote, que cajione jichohajiojoaai lanajai curujuaain, oja caje ichanohin comai lauriaaure coturi que.

¹⁸ Nii baiha jetaote:

“Acaneein neeine Jorioocuru Curuaanaa *Rey*,” naaure jetao ehequuin nechu jataain cairichaa que nocoatijiaa.

¹⁹ Niritiin jetaote, enuha que rai couturi faojaain coulunecuruhane baiha, nechu jataain que ninichaaajia nacatiha neseonriaaure soondarooru.

²⁰ Nitohaneein jataain que ninichaajeeuruhane baiha jetaote, nii cajione lanajai jichohajiojoai que niicha curuhacuri rocohin jetao, rai cajione esine curujuaain, jelai caje amaain coroso que tiha cuure.

Coroso que Jesoso teeuruhane

(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Nii jana jetaote, ocoana caje caaujiha Alejaandoro, Rufo, naaonjoainuri inaca leinjiin cacha Sirene cocoaicha Simoonne jana coaraain jetao cotihacure, nii Jesoso teeuruhane jaanu coroso amaane coina.

²² Nitohaneein jetaote, Golgotau Jesoso amaure. Golgota naane jetaote, “Niha couturi bejerona jaan,” naane aite.

²³ Inae ecu turuhin sacari mirra jujuaain nenea que jasiiteein bino que cocoaana jerecuruhane jana jetaote conaa jerene Jesoso.

²⁴ Nitohaneein cairichaaain jetaote coroso que teein, “Chariji raineeincha nedareein,” naain que nocoatijiaain ecu nejesinajein ita rai Jesoso cajione chaluure soondarooru.

²⁵⁻²⁶ Janone nichae nuna macohi ichoae teejia enotone jana coroso que teein jetaote: Jorioocuru curuanaa niha nocoetohane jaunte, “Jorioocuru curuaanaa *Rey* ne,” naain que aitiin, laenanohineein nenea tabara teeure coturiniha.

²⁷ Chaen jetaote ecu aina corotajai asijiautooru teeure coroso que, leinjiin raotono nichajaique, leecha rai najaabiji nichajaique, naaonjoaain.

²⁸ Nitohaneein jetaote: “Necha ansai asijiautooruneein nenea rijijieeinte nereein,” naain laenanohineein niha Cana Coanera Quiricha inoansi cuhanene nainae.

²⁹ Nii jana jetaote, coturi rurujuuaain:

“Ichalaraa. Chajaain aihane Teenforo itajeein nichata janojoin cuhane nacoaauneein michunaa jereine rijijieein

³⁰ ichaajenhane ijiabereeo ichoterateein coroso caje faau,” naain jetao Jesoso nocoeje chanuure satiin ecu situnacaauru.

³¹ Saseredotecuru curuaanaacuru, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri netonai jetaote:

“Leeochaauru ichoteratiha niqiu, nete raajenhane jaberoco ichoteratena nainene.

³² Chajaain aihane caa coroso caje fauhine Mesihasi- Isaraelitaauru curuaanaa *Reyte* coaraain esenetaacache,” naain jetao que ninichaajeeure nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru. Nii ecu jiniichaaain coroso que nenacaauru netonai jetaotechu Jesoso nocoejechanuure.

Oha Jesusone

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

³³ Nii jana jetaote, enoto chujutora caje coaauneein nunuhetein nocohena ne satiin caa chauratane nuna macohi ichoae teejiha sonanereentiaain.

³⁴ Nii rijieeoritiin jetaote, jataain tonijiaain jetao:

“Eloi, eloi, lema sabactani,” naane jetao: “Cana Coanera cacorataaneun, chanuna catohaneein canu nainatejeei,” naa jetao aite Jesoso.

³⁵ Nii jana nii ecuneein aonajeeurera tabaauru jetaote:

“Aonacuche *profeta* inoansi Eliasi cotihacate aite,” naaure jetao ita rai.

³⁶ Nii jaun jetaote, leinjiin acaauru caje nenea cacha jetao, jeluhaariin cuhin cajione que bino baaso elohanti sisiaain amaaain jetao, Jesoso rai sijirichae jiarana nujian macohi que tein cohane coina. “Coa rerohecaachete aihane coroso caje fauha uha Eliasine coaracaache,” naain.

³⁷ Nii jana jetaote, jataain tonijiaain auhaquuin inae ohe Jesoso.

³⁸ Nii jaun jetaote, ecui nichajai caje nunuhetein ecoai nichaae cuhin nesoaiheite nii Teenforo bujuatecuruhane jaan cajione.

³⁹ Nii jana, ecu neein coarajiha Roma rai soondarooru curuaanaane jana niritiin oha Jesosone jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriinte, Cana Coaunera Calaohinecaiha caa cachara,” naain jetao ecu coaraje.

⁴⁰ Chaen enecuru tabaauru jetaote, caje icharajeriin neein coarajeeuruhane jana, ecu acaauru aina ne Maadala bene Mariha, chaen Jose ocoala Saantiaao neba Mariha, chaen Salomee, naaonjoainuri.

⁴¹ Nii ecu neein coarajeeurera enecuru jetaote, aina cuhin Calileea niha Jesusone bana coroatajaneranein nenacaauru ne. Chaen jetaotechu, ecu neeure arajiin leeochoauru cachaauru, Jerosaleeun cuha Jesusone jana aina cunacaauru.

Jesoso jaberoco rucuhecuruhane

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁴² Inae nocoheca nebetacanaa cojoanonaa que janohane coinane jana, neruujeeuruha Jorioocurune jaa cojoanonaa jana jetaote,

⁴³ Filato coaraa cue Arimatea cocoaicha Jose, Jesoso jaberoco bajaane coina. Nii Josete Jorioocuru rai nelatein nenacaauru Jorioocuru bichauhenaauru- *Junta Supremacuru* caje jataain nelatein nenea ne. Acaentonaite tururichaaain Cana Coaunera Cojoanonaaane cohajeein nelu.

⁴⁴ Nii jaun jetaote, rene turuhin inae oha Jesusone que aithane jaun cojoelatothane jaun jetao soondarooru curuaanaa cotiharate Filato, esinae rauhijiriin ohane biha raine coitcuhane coina.

⁴⁵ Nii jana rene turuhin inae ohane bihane jaun jetaote Jose rai nii Jesoso jaberoco terate Filato.

⁴⁶ Nii jaun jetaote, Jesoso jaberoco fauhin jataain cajione caohacha lino coreteein nii cajione que conajae Jose. Nitohanein conaacane baiha jetaote, ajeri jachu cuhane tein, rai bacuujuu fuhin ratiri ajeri jaberoco que.

⁴⁷ Nii jana jetaote, ecu aina neein nii Jesoso jaberoco teeuruhane jaa jelai coarajeeure Maadala bene Mariha, chaen Jose neba Mariha, naaonjoainuri.

16

O caje ichanaa Jesusone

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹⁻² Inae situha nebetacanaa cojoanonaaane jana jetaote, semana nunuhe cojoanonaa tomiho bana jataain janohetiin enanejeein mituhajiha enotone jana jujuaihuru coreteein amaaain, que Jesoso jaberoco jujuua cuure Saantiaao neba Mariha, Maadala bene Mariha, Salomee, naaonjoainuri.

³ Nitohanein cuhin jetaote ita rai:

“Chana jana cana rai nii fueraneein nenea ajeri elonare,” naain jetao niqui cuure.

⁴ Nejetaote coaracuruhane jana, elonanohineein ne nii ajeri seeonjoan fueraneein nenea.

⁵ Nii jana nii ajeri jachu cuhane enooruhane jana jetaote, acaauru raotono nichajai que lauhaca leinjiin enamanaa somajaain tarararoti que cajionecohine jana coaraain nesoonetoore nii enecuru.

⁶ Nejetaote, acaauru rai: “Coa nesoonetohache. Coroso que niicha teeuri Nasarete cocoaicha Jesosona ariiche. Inae ichanaane jaun coatiha inae cau nihei. Nii teuruhane jaan jelai coaracuche.

⁷ Chajaain jelaiha cauhin, Fedoro, chaen aina nerelanacaauru, naaonjoainuri rai: ‘Inae inara ajinihate Calileea cue Jesoso. Ucuuaete coariquicheein, inara rai aitoroae-tohane rijijieeincha, nanichuche acaauru raicha,’ ” nae jetao nii enecuru rai anjera.

⁸ Nii jana jetaote, jataain nesoonetooruhane jaun chatatajanein jelai caje sorohin, nii chuni rai belanaala inauheneecha neeure.

*Maadala bene Mariha rai ecooca Jesusone
(Jn 20.11-18)*

⁹ Inae semana cojoanona nunuhe bana ichanaane baiha jetaote, nii suujua cuhane caaunsini moconajaera letono siricha- niicha rautailu Maadala bene Mariha rene ococoe jauriaanejeein Jesoso.

¹⁰ Aca jetaote, chanaain inaderaauruha nii Jesoso aina nerelanacaaurune jana jetao, acaauru rene turuhin biha cue.

¹¹ Nitohanein acaauru rene turuhin, jerichanejeein jaberoconein ichaoha Jesusone coaraain biha cuha acaauru raine jana jetaote esenetaaurene.

*Coroatajai aina nerelanacaauru rai ocooca Jesusone
(Lc 24.13-35)*

¹² Nii baiha jetaote, bero cuhane cuujeeuruha coroatajai aina nerelanacaaurune jana nejelaunein acaauru rai ococoe Jesoso.

¹³ Nitohanein acaauru rai ococane coaraain, leeochoauru rai biha cuuruhane jana jetaote, nii acaauru niha natiin esenetaaurene.

*Niicha cocoaainauri afosotooru rai, acaauruhacha ichaneni tiha Jesusone
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)*

¹⁴ Nii baiha neeoriin jetaote, lenoniha neeuruha nii lechoonca leinjiin aina nere-lanacaaurune jana jetao, ecu acaauru rai ococohin, nii o caje ichanaane coaraain beeurera esenetana jerelanaala baasoneein rai suujua coaracuruhane caohate.

¹⁵ Nii baiha jetaote: “Chajaain caa chauratane sacuritaain nenacaauru satiin cachaauru rai, nosa caje nichoteeururichaaaine coina jitariin caa caitoonjoan beebenichuche.

¹⁶ Caa caitoonjoan beeichene jana esenetaain acauhanau tein nebaotisaerateite nichotiha cureein. Jana caa caitoonjoan beeichene jana esenetana jeriheichurute caseteco coaraa cuurureein.

¹⁷ Canu esenetaain canu ere tonoraain neeichenete canu neein nena rijijieein moconajaera letonocuru sitaain, nejelauneichuru nereeuu cuhane ereein,

¹⁸ acano niha natiin mucunaa nainein, naaonjoaain, corianiha natiin coichene nii chatohanein baasoneein inara tenereein. Nii choae tacaain techu, cunaitenacaauru mucuhichene nerautaa cuurureein,” nae jetao niicha cocoaainauri rai Jesoso.

*Dedeeu cuha Jesusone
(Lc 24.50-53)*

¹⁹ Niritiin niicha cocoaainauri afosotooru rai irihane baiha jetaote, dedeeu iniin rai Inaca Cana Coaunera raotono nichajai que nelauriaa cuelu Cana Curuaanaa Jesoso.

²⁰ Nii jaun jetaote, satiin chauratane sacuritaain amuhemujeein nosa caje nichoteeu-rurichaaaine beebijiha cuuruhane jana jetao, nii acaauruhacha beebjei esenetana nainecuruha cachaaurune coina acaauru aina cuuain cojoelanaacojoai ichae Cana Coaunera.

Locasiicha laenai Ena Nenea Cana Coaunera Ere

Teofilo rai Locasiicha laenai quiricha

¹ Arajii cachaaurute caa canacaanu jana Jesoso ichanohichuru laenacurelu.

² Nii laenaeraaurute nunuhe caje coauneen aina amuhemujueein niicha coarai que canacaanu relaeraneen neeuruhane coina tenojoineen neurelu.

³ Nii jaunna, canuhetonai satiin coitucuurera caje bajaun, rai nunuhe caje coauneen colalajiin, caohachaain coitucuhanune coina. Nii jana, carai netonai jataain caohachaane jaunna carai nelatein neeine rai laenaunra Teofilo,

⁴ esinae rauhijiriin erenaa niha nii ii relaauruhallune jaa esenetaain caohachaain coitucuhin neeine coina.

Nejanoarichaa in cacha baotisaera Joanne biha anjerane

⁵ Jodea batane curuaanaa- *rey* neen niha leinjiin Jorioneein nenea Erodesine bana jetaote, ichoaelu leinjiin Cana Coaunera aina caohachaain niha cachane coina rucuhaneen nenea saseredote Sacariasi. Aca jetaote, acauru inoansi saseredotecuru Abiasa lauri caje nenaanelu. Nii jana rai sinijera Isabeli jetaote, jauriaanejeein saseredoteneen nenea Aaroon nefoerateeuru caje nenaanelu.

⁶ Acauru jetaote, esinae rauhijiriin jiniiquiin Cana Coaunera esenetaain naitoonjoan tonoraain neurelu. Nitohaneenruhane jaun jetaote nii chuni- acauru que chatohanai ujuaitena nainecurenenu.

⁷ Nejetaote, canaanai sirina inaeniha nii Isabeline jaun, leinjiinejei canaanai sirilanaala jiniiquiin biinaaneurelu.

⁸⁻⁹ Nitohaneen jetaote, inae Cana Coaunera notaracaae saseredote neeuruhane ichanohin jujui mocooruhane coina neeuruha Sacariasi laurichurune jaa cojoinacaque tihane jaun jetaote, nitohaniha saseredote neeuruhane ichaone jaun, Sacariasi que tacaajeein dadae, rori ichoaae tein jujui mocoha Teenforo asaaene coina.

¹⁰ Nitohaneen jujui mocoha enohane tonohanau jetaote, aerene neen Cana Coaunera bajae bajaecure leeochoaauru saseredotecuru aina cachaauru.

¹¹ Nii jana jetaote, Sacariasi rai ecocohin, nii jujui mocohane jaa rori raotono nichajai que jetao chujujuae Cana Coaunera letono anjera.

¹² Nii jaun jetaote, nii anjera coariin, nesoonetiin cojoaelatoha Sacariasine jana jetao:

¹³ “Coa nesoonetohara Sacariasi. Bajaebajaequiine aonajian Cana Coaunerara. Nii ii sinijera Isabelite leinjiin canaanai siricheeincha. Acate Joaan neen curuaateriquiincha.

¹⁴ Chaentechu aina jataain raotojoein neriquiincha. Leeochoaauru cachaauru netonaite nejanoa coroaecurureen,

¹⁵ jataain Cana Coaunera rai nelateinneen nerichaaenne jaunra. Coatihana bino, abariinti, naaonjoainuri corinaainta. Acate esinae rauhijiriin Cana Coaunera suujue que suujuecoha cureen nejanoaane ajiniha caje coauneeincha.

¹⁶ Acate, Cana Coaunera Ere tonoraache Israeli cocoaichaneichene coina ichareeincha.

¹⁷ Nii Joaante turuha uheneni Cana Curuaanaa ajiniha cureen, Cana Coaunera ere bera inoansi Irihasi rai niicha tei suujueque suujuequiin- Cana Coauneraacha ichana naini ichaain naaonjoaaincha. Acate aicheen calaohichuru aina jiniiquiin ita que

suujua acateein neeuruha acaauru fojiaraaurune coinara. Chaen erenaa tonorana jeri-heichuru netonai erenaa tonoraain naaonjoaauruhane, raotojoein Cana Curuaanaa ranaa nainecuruhane coinara,” naa rai nii anjerane jaun jetaote:

¹⁸ “Inasiine bajiaa nitohanein nerichaaunnine esenetareeun, inae casinejera aina jiniiquiin jataain biinaanihacaanu natiinta,” naa Sacariasine jana jetaote:

¹⁹ “Canune, Cana Coaunera letono Cabirieli neeun. Acate caletoe, ichei caa erenaa raotono bihanune coina.

²⁰ Nete caa ichei aitocooaunne esenetaeneeine jaun, ena caje coauneei caa ichei caitoonjoan cojoinaca que tihanereein tiaain erenaachara neein neriquincha,” nae jetao Sacariasi rai nii anjera.

²¹ Nii tonohanau jetaote, aerene neein Sacariasi cohacuruha cachaurune jana, jataain carajaane jaun jetao, “Chana jataain ichae carajaain Teenforo asaae caje mituenihane coina,” naain jetao ita caje bajaure nii aerene neein coharaauru.

²² Nii jana jetaote, tabiicha acaauru rene eresilanaala Teenforo caje mituha uhe nii Sacariasi, acaauru rai biji nejesinaacha que bihajein. Nii jaun jetaote: “Jerihanete chaelai coaratiha Cana Coaunerane jaa coaracaiha Teenforo asaaera,” naaunre jetao ita rai.

Nii caje nunuhetein jetaote, erenaa nainelanaala nelu Sacariasi.

²³ Inae nitohanein teenmforo asaae niicha ichanenu nainaan jetaote, jelaiha nena-jaun cauha cue Sacariasi.

²⁴ Nii baiha neeonriin, inae ausirinein jetaote, rai loreri caje amuelanaala ecuhacha ne saogui ateein rai sinijera Isabeli:

²⁵ “Cana Coaunerate, caa catohanein caete, nabana caque nererojoeaain jaole-coorua cachaurune coataa,” naain suujua ereein.

Nejanoarichaaain Jesusone biha leinjiin anjerane

²⁶ Inae saota ateniha canaanai siriha Isabeline jana jetaote, Calileea batane que nena Nasareteu jetao, leinjiin letono anjera Cabirieli letoae Cana Coaunera.

²⁷ Chariji bana quicha aina ichoaelanaala nena leinjiin ranuna Mariha rene turuha cuhane coina. Nii ranuna jetaote, cana inoensihuru curuaanaa Rabiri nefoeratenein nena Jose que nelanajaane rai ne.

²⁸ Nitohanein cuhin jetaote, nii niha Marihane jaaun rene turuhin enohin jetao:

“Ii renena bedaeniha uunra, Cana Coauneraacha rausiajei. Jataainte ii rausiaje Cana Coaunerara” naa rai nii anjerane jaun jetaote,

²⁹ coariin nesoonetiin: “Chanuna caritiin ere canu rai,” naa suujua cuhane Marihane jana jetao,

³⁰ “Coa nesoonetohara Mariha. Cana Coaunerate ii janiji, ii rai caohacha ichaane coina.

³¹ Inae leinjiin canaanai siririquincha. Inae nejanoaane jana Jesuso neein curuaateunicha.

³² Acate itolere cache amurijiriin itolere que nelateinneein, acaihaniji Cana Coaunera Calahinein nenaaneein coitucuha cuurureein cachaurura. Nii jana Cana Curuaanaa Cana Coaunerate, nii rai foeratera inoensihuru curuaanaa neein nena Rabiri rijijeein reyneein tereein, inara Curuaanaaneein nihane,

³³ rai nere tonoraache inara Israeli cocoaichaneeichene, chabana satonoelanaala inara Curuaanaaneein nihane coinara,” naa nii anjerane jana jetao:

³⁴ “Inasiine bajiaa nitohanein leinjiin canaanai siricheeun nii chuni cache aina ichaohanune coalanaalata,” naa Marihane jana jetao:

³⁵ “Cana Coaunera Suujute aiha suruaane rijijeein ichoae fauha ureein, leinjiin canaanai siriine coinara. Nii jaunte nii canaanai iicha sirii, Cana Coaunera Calahinereeincha.

³⁶ Ii araai Isabeli netonai techu, inae leinjiin canaanai siricheeincha. Inae biinaa nihane sainejeeinte inae canaanai siricha. ‘Canaanai sirina inaenhane jaun jete canaanai sirine,’ naauruhane jaate, inae saota atene rai canaanaicha.

³⁷ Coatiha Cana Coaunera rai caaintaai chata,” naa Mariha raine jana jetaote:

³⁸ “Aihachuhisicha. Niicha belai nichaaunne rai aitohine rijijieein, niicha ichana jerei ichamiin Cana Coaunerara,” naa Marihane jana jetao, inae jelai caje amue nii anjera.

Isabeli rene turuha cuha Marihane

³⁹ Nii bana jetaote, erojoeein cuhin Jodea bichatane que nenea neseu cuhin Isabeli rene turuha cue jetao Mariha.

⁴⁰⁻⁴¹ Nitohaneein cuhin jetaote, inae ecu turuhin Sacariasi loreri asae enohin, Isabeli rai iriha Marihane aonaain jetao, Isabeli suri cuhane neein nerurujuae nii rai canaanai.

Nii jaun jetaote, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao,

⁴² jataain tonijiaain:

“Cana Coaunerate, itolere enecuru rai caohacha ichaane amurijiriin ichei caohacha ichae. Nii rijijieeintechu nii ii calaohi rai netonai caohacha ichae.

⁴³ Nii jaun chaneeinna jana nereeun canu, Cana Curuaanaa nebaneeine saijieein carene turuha uhine coina.

⁴⁴ Nii carene turuhin ereeine aonaainte, rachoojoenaa caaun canu suri cuhane neein nerurujuae carai canaanai.

⁴⁵ Nii jaunte raotojoeein neei, ii rausiaaeca nii ichei aitoha Cana Curuaanaane esenetaain tonoraaine jaun,” naa Mariha rai Isabeline jana jetaote:

⁴⁶ “Aihanuchujian.

⁴⁷ Canu suujuate,

itolere niicha ichana naineei ichaain,

canu ichoterateein niha

Cana Curuaanaa

Cana Coaunerane jaun

coroaje,

⁴⁸ rai chanein nenihanune saijieein

canu janijiin canu rausiaaeca

Cana Coaunerane jaun.

Nii jaunte

ena caje coauneein

Cana Coauneraacha rausiajeineein

cacurujuatiha cuurureein

itolere janonaa bana cachaauru,

⁴⁹ nitohaneein

jataain canu belaiha

itolere que nelateein

itolere ichana nainera

Cana Coaunerane jaun.

Leinjiin acaachate

Acaneein ne.

⁵⁰ Nii Cana Coaunerate,

cairichaojoaai itolere bana

que suujua acateein

ichaonacaauru coarae.

⁵¹ Nitohaneein itolere niicha

ichana nainei ichaainte,

nii chaque nelatelanaala neeuruha

nii itolere que nelaetoha

nocoetonacaaurune coina

icharaneein ne.

⁵² Chaentechu, curuanaacuru

reychuru nihanatiin,

⁵³ inae cha nelanaala

neeuruhane coina ichae.

Chaentechu,

nii leeochoaauru rai

chaque nelatelanaala

cairicheinejeein nenacaauru

rausiaeraneein ne, itolere que.

Jana nii coriqui nebaneein nenacaaurute,

nii cha colane bijiicha baaejeein

niha cuurureein.

⁵⁴ Aihane jaunte

rai cacha Israelitanichaachene

cairichaojoaain cana

coaraane jaun,

cana coroatajanereein,

⁵⁵ inae nitohaneein ichaane coina,

cana inoaensi Abaraaun,

nii rai inamacooru,

naaonjoainuri rai aitohalu

Cana Coaunerane jaun,”

naain jetao Cana Coaunera coroaaje Mariha.

⁵⁶ Nitohaneein turuha cunajau nichata ateein Isabeli aina nihane baiha jetaote, jelaiha nenajaun cauha cuelu Mariha.

Inae nejanoaa cacha coujunacateein baotisaera Joanne

⁵⁷ Inae nejanoaane que tiha nii Isabeli rai canaanaine jaun jetaote, quicha cojoaajineein janoae rai neba Isabeli.

⁵⁸ Nii jana jetaote, rene turuhacoaain jetao coroaeca cuure rai naraaichuru aina rai laurijiracuru, rai caohacha ichaa Cana Coaunerane coitucuuruha raotojoeine jaun.

⁵⁹ Inae fosa janoniha nii canaanai nejanoane jana jetaote, amain rai jaberoco cari saerateein jetao, rai inaca Sacariasi curuaa que jetao curuaatena jerecure.

⁶⁰ Ne jetaote jerelanaala:

“Aihei, jiaohine. Joaan neein curuaacanete caohachae,” naa rai nebane jaun jetao:

⁶¹ “Chanuna. Inasiina niha niritocojoaain curuajaain charaaine coalanaala niritocohare rai curuaa,” naain jetao jerecurene.

⁶² Niritiin jetaote, nii canaanai inaca coujueluhin: “Tohanriani rai curuaata,” naain jetao bajaare coitucuuruhane coina.

⁶³ Nii jaun jetaote, acaauru caje que tein laenaane jaanu bajaee jetao biji nejesinaacha que. Nitohaneein bajaain jetaote, “Joaan neein curuaacanete ne,” naain jetao laenae rai inaca, jaiti mituheniha rai nerene jaun. Nii jaun jetaote, satiin cojoelatoore cachaauru.

⁶⁴ Nii rijieeoritiin inae nacoauneein mituha nerene jaun jetaote, rachoojoeiin Cana Coaunera coroaaje Sacariasi.

⁶⁵ Nii jana jetaote, nitohaniane jaun cojoelatoore rai laurijiracuru coarajeuurera. Nii jaun jetaote, itolereenein Jodea bichatane batane sacuritaain coitucuhin ita rai beebejerejetocurelu.

⁶⁶ Nii aonaain cojoelatiin jetaote: “Chatohanai neeinna nereein nii canaanai,” naaure jetao, esinae rauhijiriin niicha jerenohineein nena nihane coaratihaa acaauru que Cana Coaunerane coaracuruhane jaun.

Rachoojoiha Sacariasine

⁶⁷ Nii jana, nii canaanai inaca Sacariasi suujueniha neein que beratiha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote:

⁶⁸ “Jataainte caohacha ichae
Cana Curuaanaa Israeli Coaunerara,
raotojoein neeuruha
rai cachaaurune coina,
ichoteratiha uhana jaunra.

⁶⁹ Nii jaunte,
cana inoaensihuru curuaanaa
Rabiri nefoerateneein,
jataain itolere amurijiriin
nelateein laraajiin nenea letoae,
jianacoon cana mitaeraanu quera.

⁷⁰ Inae catohaneein
ichaane coinata,
rai nere bera inoaensihuru
que beratelura.

⁷¹ Itolere
cana que nererojoecaain,
cana aina nejerateein nenacaaru,
naaonjoaihunri caje
cana mitaane coina
aitohalune jaunte,

⁷² nii baitena nainene,
cairichaojoaain
cana inoaensihuru coaraain
aitohalune jaun,
Cana Coaunerara.

⁷³ Nitohaneein
esinae rauhijiriin ichaane coina,
cana foeratera inoaensi Abaraaun rai:

⁷⁴ ‘Jianacoon,
cana aina nejeratenacaauru caje
jete cana mitaane,
cha que casilanaala nere tonoraain
leinjiin raaicha nelateein,

⁷⁵ esinae rauhijiriin
caohacha nejesina ichaain,
baaso coacuelanaala
inoaenlu netojoein,
itolere janonaa bana
nerichaacheeinje,
naain belu Cana Coaunera,
cana foeratera inoaensi Abaraaun rai.

⁷⁶ Jana ii, cacalabineeinete,
acaihanijin Cana Coaunera
neein nenea ere beraneein,
Cana Curuaanaa ajiinchatera
neein niha curiquiin,
jeriha Cana Coaunerane rijijieein,
turunaa nainihane jaanu

beebejeeine coina,
⁷⁷ acaauru osa caje
 acaauru ichoteraterichaain
 Cana Coaunerane
 coitucuuruha cachaaaurune coinara.
⁷⁸ Jataain cairichaaajoaain
 cana coaraane jaunte,
 dede caje cana rai
 ena nena Cojoanonaa tein
 ne Cana Coaunera,
⁷⁹ nocohena tabai caje nichoteein,
 nii rai Cojoanonaa que
 neconaain cuhin,
 cana rai niicha tenojoin
 raotojoein rachoojoein
 ichaonaanaja que
 turuhacachene coinara,”

naain jetao nii canaanai inaca Sacariasi suujueniha neein que beratiha Cana Coaunera Suujue.

⁸⁰ Nii jana jetaote, esinae rauhijiriin Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao, fohejeein cuujue nii canaanai. Nitohanein fohejeein ichauhenaneein jetaote, catcha areroo amuhemujeein nelu, rai lauri Isaraelitacuru que necoitucueratihane reein tiaaajoaain.

2

Nejanoa Jesusone *(Mt 1.18-25)*

¹ Nii nejanoa rai niha Jesusone bana jetaote, itolereneein cana rai chauratane sacuritaain cachaauru letoaelu reychuru curuaanaacuru curuaanaa enferadoro Aogosto, satiin cachaauru janijiin acaauru curuaacuru cocoirichaaauruhane coina.

² Nii jauriaanejeein cachaauru curuaa cocoirichaaauruhane bana jetaote, Siria batane coberenadoro neein nelu Sirenio.

³ Nii jaun jetaote, satiin acaauru foerateracuru atane cuhacoaain, quiricha cuhane curuaa teratiha cuhacoaurelu lauri lauri caje uhin ecu turunacaauru cachaauru.

⁴ Nii jaun jetaote, Calileea batane que nena Nasarete caje cuhin jetao, Jodea batane que nena Beleeun cuelu jetao Jose, jelai caje nejanoanaaneein nihalu rai foeratera reyneein nenaalu Rabirine jaun.

⁵ Nii jaun jetaote, canaanai cousurihi niha Marihane jana, aina jiniiquiin quiricha cuhane curuaa laenaratiha Beleeun cue jetao Jose, ita raauruhane rai netiin.

⁶ Nii jana inae nejanoaane que tiha nii Mariha rai canaanaine jaun jetaote, nii Beleeun neeurunajau nejanoaelu rai canaanai.

⁷ Nitohanein, inae nejanoaa nii jauriaanejeein nena rai calaohine jana jetaote, rai belaae que conaconariin jetao, baca lenone omane ichoae tocoeeae rai neba, neniha loreri turuunajaanune jaun baca coloheri asaae neeuru jana nejanoaane jaun.

Carenero beraihurera renete turuure anjeraauru.

⁸ Nii jana jetaote, Beleen rohan neeure fasoto jana janoaajihanaain, letononeein carenerocuru beraihurera cachaauru.

⁹ Nii jana jetaote, acaauru rai ecooca Cana Coaunera letono anjerane jana jetao, acaauru curuhacaain jilinetoha Cana Coaunera conone jaun, luaa nesoonetoore eluhatohane jaun.

¹⁰ Nejetaote acaauru rai: “Coa nesoonetohachera. Raotojoein satiin rachoojoein neriquicheeine jaanune inara rai jataain erenaa caohachaneein biha uunra.

¹¹ Eneete inara inoaensihuru curuaanaa Rabiri neseu nejanoae inara Curuaanaa-inaraacha cohajei Mesihasi jianacoon inara ichoterateraanura.

¹² Caa inara rai aitocoaaunne jaate, coaraa cuhichene, baca coloheri asaae omane ichoaae rai belaae que conaanojoeinein tocoeechoa jana eruha curiquicheeincha,”

¹³ naa acaauru rai nii anjerane rijieeoritiin jetaote:

¹⁴ “Jataain rachoojoein

Cana Coaunera coroaecuruhine dedeeu.

Raotojoein rachoojoein

neeuruhine cau chauratane quene maajeein

niicha rausiajeineein

nenacaauru-

rai cachaaurura,”

naain jetao Cana Coaunera coroaecure dede caje arajiin ecojoacoaain anjeraauru, nii leeocho anjera rohan ecocohin.

¹⁵ Inae niritiin jelaiha dedeeu cuuruha nii anjeraaurune jana jetaote:

“Chajamaaunchete aihane, caa cana rai Cana Coauneraacha beratenojohin coanichaache Beleeun cuhinja. Chatohanaiquecha aiteta,” naaure jetao ita rai, nii letononeein carenerocuru beraaihurera- cachaauru.

¹⁶ Niritiin erojoein cuhin coaracuruhane jana jetaote, Mariha aina Jose eruuruhane jana jetao, baca lenone omane ichoae rai belaaeque conaanojoeinein tocoeeque nii canaanai.

¹⁷ Nitohaneein eruhin, nii acaauru rai nii canaanai que aitoha anjerane beeuruha nii letononeein carenerocuru beraihurerane jaun jetaote,

¹⁸ cojoelatoore jetao satiin ecu neein aonajeeurera cachaauru.

¹⁹ Nii jana, rai neba Mariha jetaote, rai suujua cuhane nitohaniane coacuhin jetao, suujuaacha cuhane coaraje.

²⁰ Nitohaneein esinae rauhijiriin nii acaauru rai biha anjerane rijijieein, jitariin coaracuruhane jaun jetaote: “Caohachate ichae cana rai Cana Coaunerara,” naain Cana Coaunera corojeein jelaiha cauha cuure nii letononeein carenerocuru beraihureraauru cachaauru.

Cacha que suujua acatiha Cana Coaunerane jaa coloheri Teenforo asaae Jesoso causine amaauruhane

²¹ Inae fosa janoniha nejanoane jana jetaote, nii canaanai jaberoco macohi cari saeratein, Jesoso neein curuaateure, jaiti ausirineniha Marihane jana aitohalu anjerane rijijieein.

²² Inae nii aitohalu Moisesane jaan cojoanonaa rijiu que tihane jaun jetaote, jini-iquiin nocoulucoherateeuruhane baiha jetao, Jerosaleeun nii canaanai amain Cana Coaunera que coitucueratiha cuure.

²³ Nitohaniane coina: “Satiin jauriaanejeein quicha cojoajineein bereeconaa Cana Coauneraaacheque nii rai beree banihatemiin.

²⁴ Chaen coroatajai tajaee laaojiri serori rijijieein nena torotola nenihane, coroatajai serori aao uhaaine,” naain aitohalu Cana Coaunerane rijijieein nii niicha bajai tajaee amain cuure, rai naitoonjoan rijijieein nii tajaee niicha amaauri mocohin que Cana Coaunera belaaen, que nii beree banihateeuruhane coina.

²⁵ Nii bana jetaote, Jerosaleen ichoaelu leinjiin cacha Simeon. Aca jetaote, esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha jerei ichajeein, tururichaaain jianacoon Isaraeli co-coaichacuru mitaeranune cohajeein nelu. Aca jetaote, que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun,

²⁶ nii niicha letoaeni Mesihasi coaraelanaala ohenihane coitucuelu.

²⁷ Nitohanihane jaun jetaote, nii cachaauru que suujua acatiha Cana Coaunerane jaa coloheri Teenforo asaae Jesoso causine amaauruha rai fojiaraaurune jana que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun coitucuhin, Teenforo asaae cuha Simeonne jana jetaote, que jiniichaain nii Jesoso causine turuaaure rai fojiaraauru Teenforo asaae, Cana Coaunera aitoonjoan ninaaruhane coina.

²⁸ Nii jana jetaote, nii canaanai coariin, raain baiichaain jetao:

²⁹ “Inae laen
nii iicha ichanenu
carai chaitoonjoan
coaracaaunne jaun,
inae laen nainichaaun ohanu
iicha jerei icharanichaaunnera,
³⁰ itolere notaracae
³¹ iicha tei jianacoon
canacaanu mitaeranu
coaracaaunne jaunra.
³² Acate Cana Coaunera
coitucuelanaala
Israelitaniheichuru
lauri lauri nenacaauru que
acaauru aina
Cana Coauneraacha
ichanenu coitucueratereein.
Chaentechu
raotojoein rachoojoein
neeurureein Israelitaauru,
acaauru lauri caje nena
neein niha caa iicha letoaine jaun,”

naain jetao Cana Coaunera corojaje Simeon.

³³ Niritoha nii canaanai que Simeonne aonajeein jetaote, ecu cojoelatoore nii canaanai fojiaraauru.

³⁴ Nii jana jetaote: “Inara coroatajanemiin Cana Coaunera,” naa acaauru raine baiha jetao, Mariha coarajeein:

“Aonaaun. Caa canaanaita, arajii Isaraeli cocoaichacuru itolere que nelaaetoha nocoetonacaauru nelatelanaala nedaauruhane jana, leeochoauru tabaauru itolere que nelateein nedaauruhane coina nenaane. Nitohanein nihane corenihate, que jaolecoorureein arajii Israelitaauru,

³⁵ satiin que acaauru ichao coitucueraterichaaaine jaun. Nete jataain cunaain cacha jaberoco sauha saberene rijijieein, jataain cunaain ii suujuaque tacareein, que nejera-teeriin neeururichaaaine jaun,” nae jetao Mariha rai Simeon.

³⁶ Nii jana jetaote, ecu nelu leinjiin ene netonoai- Cana Coaunera ere beraneein nena. Acate Asere laurineein nena- Fanoeri cacunu camotojoe Ana ne. Aca jetaote, jataain ranuna neein nelanajaain, caaunsi jaanacanejeein lana aina ichoaelu.

³⁷ Nii baiha jetaote, fosachoonca jena jaanacaaneein nirijieein autananeein ichaohin jetao, suri couu netiinchuru janotiin inetojoeinchuru, sonafaajihanaainchuru Cana Coaunera bajaee bajajeein nerejetelu nii Teenforo caje mituhelanaala.

³⁸ Nii Ana jetaote, nii Jesoso causine turuaauruhane jana ereereeca Simeonne coaraain jetao, acaentonoai nii Jesoso causine que ereereje, satiin nii nichoteeururichaain Jerosaleen cocoaichacurune cohajeraauru cachaauru rai.

Jelaiha Nasarete caauruhane

³⁹ Inae nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein rai naitoonjoa ichacuruhane baiha jetaote, jelaiha rai natane- Calileea batane que nenea Nasarete jetao cauha cue Jose, Mariha aina.

⁴⁰ Nii jana jetaote, fohejeein itolere que nainaan ichauhenanihajein sacue nii canaanai, coroatajaniha Cana Coaunerane jaun.

Teenforo asaae niha canaanai Jesusone

⁴¹ Ajaanaa naineein jetaote, Jerosaleeun cuhin Fasocoo beseta bitoaa cunajaaoncure nii Jesoso fojiaraauru.

⁴² Nitohaneeuruhane jaun jetaote, inae lechoonca coroata jaanacaa Jesusone jana jetao, nitohaniha acaauru ichaone jaun satiin cuhin nii beseta bitoaa cuure Jerosaleen.

⁴³ Inae beseta bitoauruhane baiha, jelaiha nenajaun cauha cuuruha rai fojiaraaurune jana jetaote, Jerosaleeun nedae coitucuurenihane jana nii canaanai Jesoso.

⁴⁴ Nii jaun jetaote, “Inae jecha ichoaichaniha cunacaauru aina cauha cuha nii Jesoso,” naa fojiaraauru suujuane jaun jetao, le janohin cuuru baiha, niicha coitucuuri, naraaichuru, naaonjoaihunri jana arihure niqui rai fojiaraauru, nejetaote eruurene.

⁴⁵ Nitohaneein eruurenihane jaun jetaote, jelaiha nejenohin ariha cuure Jerosaleeun.

⁴⁶ Nitohaneein cuhin jetaote, nichata janohane cuhane jetao Teenforo asaae, Moisesa aitoonjoan que cacha relaaureraauru aina, ita rai ereeuruhane aonajeein, acaauru caje nii ereeuruhane jaan bajaa lauhequinne jana eruha cuure.

⁴⁷ Nii jana, jataain nainaan, nii ereeuruhane aonajeein, acaauru caje bajaain, acaauru tonoraane jaun jetaote, cojoelatoore satiin ecu neein aonajeeurera cachaauru.

⁴⁸ Nitohanihane jana eruhin jetaote:

“Chanuna canacaanu rai belanaala nitohaneeinte canaanai. Ii inaca ainane ii ariirijiacaanu, neeine jaa coitucuenihacaanune jaun ii coinaderaain,” naa rai nebane jana jetaote:

⁴⁹⁻⁵⁰ “Chanuna canu ariirijieeiche. Tana canu inaca loreri asaae nihanu niicha jerenhineeine coitucuhicheneta,” naain acaauru tonoraa Jesusone jana jetaote: “Naaonjoai-quete aitera,” naain coitucusichurene rai fojiaraauru.

⁵¹ Nitohaneein fojiaraauru jiniichaain Nasarete cauhin jetaote, rai fojiaraauru ere tonoraain nerejetelu.

Satiin niriinanai jetaote, rai suujuaacha cuhane coarajerejetelu rai neba.

⁵² Nitohaneein fohejeein ichauhenanihajein, itolere que jataain nainaan jetaote, satiin cachaauru aina caohachaain ne nii Jesoso, coroatajanein aina caohachaain niha Cana Coaunerane jaun.

3

Cacha areroo niha cacha cojunacatera Joaan ne (Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹ Inae lechoonca saogui jaanacaain satiin cocoaianacaaihuri curuaanaa enferadoro neein niha Tiberione bana jetaote, Jodea batane rai coberenadoro neein nelu Ponsio Filato. Nii jana Erosesi jetaote, Calileea batane rai coberenadoro neein nelu. Nii jana rai nejera Ferifi jetaote, Taraconite, Itorea, naaonjoahuinri batane rai coberenadoro neein nihane jana, Abilinia batane rai coberenadoro neein nelu Lisania.

² Nii jana Caifasi, Anasi, naaonjoaihunri jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru-curuaanaaneein neeurelu. Nii bana jetaote, Sacariasi calaohi Joaan rai jetao erelu Cana Coaunera, cacha areroo rai ecocohin.

³ Nii jaun jetaote, Jorodaan auhaniha nenacaauru nenaanajaauru cuujecujueein jetao, “Jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara suujua coreeuchete acauhanau tein cojunacatenohineein baotisanajoineein neeichete, inara osa caje inara ichoteratemiin Cana Coaunerara,” naain jetao, cachaauru rai beebeje Joaan.

⁴⁻⁵ Nitohaneein jetaote, icharejete Joaan. Niritiin laenaalu Cana Coaunera ere bera inoaensi Isaihasine rijijieein:

“Nerichaaïn cacha areroo eheehejeein:

‘Cana Curuaanaa turunajaanu coeroteeuche, raujuuïn cuaain.

Satiin turiararoorute nemoanojoinereein.

Atane ucuunooru nihanatiinte ranaasiin macaracanojoi nijihacoaa cureein.

⁶ Nii banate, satiin caa chauratane que nenacaauru cachaauru jianacoon cacha mitaeraanu letoaa Cana Coaunerane coaracurureein,’ ”

naain nii Joaan que aitiin laenaalu *profeta* inoaensi Isaihasine rijijieein jetaote ichae Joaan.

⁷ Inae nitohaneein cachaauru cojunacatiha acauhanau tein baotisaa Joanne coitucuhin, rene cuuruha cachaauru, acaauru baotisaane coinane jana jetaote: “Chaa inara osa coreniha caseteco tabai turu rai nenea caje nichoteein, jianacoo mituriquicheeine que inara rai aite, taibinaecuru.

⁸ Nitohanihane jaun, nii ajiniha caohachaaïn inara ichao coreein, Cana Curuaanaa Cana Coaunera coitucuhin esenetaain neeuchete, Cana Curuaanaa coitucueraneein inanacaichene coaracurumiin cachaauru. Chaenchu jiaonriha: ‘Abaraaun nefoerate nichaanune jaun cha latihaacaanu canacaanu,’ naain inara raajenihane necoritanaa nainiheeiche. Cana Coauneraachate nainere, caa ajeri jaberoco caje Abaraaun nefoerate coaunaane.

⁹ Chaentechu, inae ajianojoineein ne tero, inaana inaeniha temulene rai cojoaisi aina curuataain sauhin usihanau mocohacane rijijieein, inae jaoleneein neeuruha Cana Coaunera coitucutoha nocoetonacaaurune coina,” nae jetao acaauru rai Joaan.

Niritoha acaauru rai Joanne jaun jetaote:

¹⁰ “Chatohanai jana icharihacaanu canacaanuta,” naain caje bajaauruhane jaun jetaote:

¹¹ “Coroatajaain obiri siricha, nii obiri colane nenea rai leinjiin teeine. Chaen lenone siricha, nii lenone colane nenea rai teenera,” nae jetao acaauru rai Joaan.

¹² Nii jana jetaote, Roma curuaanaa rai *imposto* nuque cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera tabaauru netonai, acaauru baotisaa Joaan necoina turuhin jetao:

“Chatohanai jana ichariacaanu canacaanuta cacha relaera,” naauruhane jana jetao:

¹³ “Jiaonriha aitocuruha inara curuaanaacurune amuritoojaain cachaauru cobaraain leruhin basijiauhichenera,” naa acaauru rai Joanne jana jetaote:

¹⁴ “Chatohanai jana icharihacaanu canacaanuta,” naain caje bajaauruha soondarooru tabaaurune jana jetaote:

“Jiaonriha chatohanai ichaeniha chunine jana coulurujeein sonaa coacuhin cotaain niicha sirii rulunaa coauquichene. Inara amihaneeo corenihacha ichaaochera,” naa Joanne jana jetaote,

¹⁵ jataain turuha Mesihazine cohajeeuruhane jaun jetao:

“Caa canaacha cohajei Mesihasi chara inae caa turuera,” naain jetao ita caje Joan bajaare nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

¹⁶ Niritiin ita caje bajaauruhane jaun jetaote, acaauru rai: “Canune esinae rauhijiriin, raujiaain acauhanau inara teein inara baotisaaun. Jana nii cacaijie uhenite, Cana Coanera Suujue, usi, naaonjoain que inara baotisaa ureein. Acate jataain camurijiriin nelateein cocainain letononeein ne. Nii rai safato ichora rutueranuque nihanatiin nelatejeehaun.

¹⁷ Chaentechu leinjiin inaro uhareein que aroso jiatuhin rai caohacha raain, rai bano mocoha charijibana jacanaacharanejeein nenea usihanaau teeine coina. Nii rijijieinte, nii jeriha Cana Coaneranerane rijijieein nenea jeriheichuru mocoha cureein, jerihane rijijieein nenacaauru janijiin raaincha,” nae jetao satiin ecu rene turunacaauru cachaauru rai Joan.

¹⁸ Niritiin acaauru suujuateein jetaote, acaauru rai Cana Coanera beratenojoi Jesoso que Erenaa Raotono beebeje Joan.

¹⁹ Chaen jetaotechu, coberenadoro Erodesi netonoai suujuate, rai nocoala Ferifi comasai Erodiyasi siria comasaineeine jaun, chaen itolere baasooru ichaain nihane jianihane coina.

²⁰ Nejetaote, nitohaneein nii baaso ichaane ichoae tacaain, caresero cuhane Joan enoae, rai niritohane coreniha.

Jesoso baotisaa Joanne

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Nitohaneein jetaote, jaiti caresero cuhane enoaniha Erodesine jana, acauhanau satiin cachaauru teein cojunacatenaaca acaauru baotisarejete Joan. Nitohaneein cachaauru baotisaa Joanne jana jetaote, Jesoso netonai nebaotisaerateein Cana Coanera bajaane jana, neyoraca dede bacuujuane jana jetao,

²² nichoae fauhin nelauriaa uhe inanacaain Cana Coanera Suujue leinjiin serori rijijieein. Nii jana jetaote: “Iite acaihaniji quiiha jeree, quiiha janijiin cacalabineein neeiha,” naain toniha erenaa dedeeune jana jetao aonajeure.

Jesocurisito foerateurerauru

(Mt 1.1-17)

²³ Inae nii Cana Coaneraacha icharatenohin namihaneeon nunuhetihane bana jetaote, nichata choonca jaanaca nelu- nii Jose calaohi niha acaauruacha bei Jesoso.

Nii jana nii Jose jetaote Eli calaohi nelu.

²⁴ Jana Mataa calaohilu jetao Eli.

Jana Lebi calaohilu jetao Mataa.

Jana Meriqui calaohilu jetao Lebi.

Jana Janaa calaohilu jetao Meriqui.

Jana Jose calaohilu jetao Janaa.

Jana Matatiasi calaohilu jetao Jose.

²⁵ Jana Amoso calaohilu jetao Matatiasi.

Jana Naaoso calaohilu jetao Amoso.

Jana Esili calaohilu jetao Naaoso.

Jana Nacaai calaohilu jetao Esili.

²⁶ Jana Maati calaohilu jetao Nacaai.

Jana Matatiasi calaohilu jetao Maati.

Jana Semei calaohilu jetao Matatiasi.

Jana Jose calaohilu jetao Semei.
Jana Jodaa calaohilu jetao Jose.
²⁷ Jana Joanaan calaohilu jetao Jodaa.
Jana Resaa calaohilu jetao Joanaan.
Jana Sorobaberi calaohilu jetao Resaa.
Jana Salatieli calaohilu jetao Sorobaberi.
Jana Neeri calaohilu jetao Salatieli.
²⁸ Jana Meriqui calaohilu jetao Neeri.
Jana Adiin calaohilu jetao Meriqui.
Jana Cosamii calaohilu jetao Adiin.
Jana Eremadaan calaohilu jetao Cosamii.
Jana Eri calaohilu jetao Eremadaan.
²⁹ Jana Jesoso calaohilu jetao Eri.
Jana Eliseri calaohilu jetao Jesoso.
Jana Jorimi calaohilu jetao Eliseri.
Jana Mataa calaohilu jetao Jorimi.
³⁰ Jana Lebi calaohilu jetao Mataa.
Jana Simeon calaohilu jetao Lebi.
Jana Jodaa calaohilu jetao Simeon.
Jana Jose calaohilu jetao Jodaa.
Jana Jonaaun calaohilu jetao Jose.
Jana Eliaquiin calaohilu jetao Jonaaun.
³¹ Jana Meleea calaohilu jetao Eleaquiin.
Jana Mena calaohilu jetao Meleea.
Jana Matata calaohilu jetao Mena.
Jana Nataan calaohilu jetao Matata.
³² Jana Rabiri calaohilu jetao Nataan.
Jana Isaihasi calaohilu jetao Rabiri.
Jana Oberi calaohilu jetao Isaihasi.
Jana Bosi calaohilu jetao Oberi.
Jana Sala calaohilu jetao Bosi.
Jana Nasoon calaohilu jetao Sala.
³³ Jana Aminadaba calaohilu jetao Nasoon.
Jana Admin calaohilu jetao Aminadaba.
Jana Esroon calaohilu jetao Armi.
Jana Faresi calaohilu jetao Esroon.
Jana Jodaa calaohilu jetao Faresi.
³⁴ Jana Jacobo calaohilu jetao Jodaa.
Jana Isaca calaohilu jetao Jacobo.
Jana Abaraaun calaohilu jetao Isaca.
Jana Tare calaohilu jetao Abaraaun.
Jana Nacoro calaohilu jetao Tare.
³⁵ Jana Seroo calaohilu jetao Nacoro.
Jana Raco calaohilu jetao Seroo.
Jana Fele calaohilu jetao Raco.
Jana Eberi calaohilu jetao Fele.
Jana Sala calaohilu jetao Eberi.
³⁶ Jana Cainaa calaohilu jetao Sala.
Jana Arafasa calaohilu jetao Cainaa.
Jana Sem calaohilu jetao Arafasa.

Jana Nohe calaohilu jetao Sem.
 Jana Lamee calaohilu jetao Nohe.
³⁷ Jana Matosalee calaohilu jetao Lamee.
 Jana Enoco calaohilu jetao Matosalee.
 Jana Jaredi calaohilu jetao Enoco.
 Jana Malareri calaohilu jetao Jaredi.
 Jana Cainaa calaohilu jetao Malareri.
³⁸ Jana Enoso calaohilu jetao Cainaa.
 Jana Seti calaohilu jetao Enoso.
 Jana Adaan calaohilu jetao Seti.
 Nii jana Adaan jetaote, jauriaanejeein Cana Coauneraacha coaunaineein nelu.

4

Jesoso coujuhin coaraa moconajaerane (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

¹ Nii baotisaa Joanne baiha Cana Coaunera Suujue que suujuequiin nucuhe Jorodaaun caje cauha cuha Jesusone jana jetaote, cacha areroo amaa Cana Coaunera Suujuene jaun jetao,

² ucuaae niha jena choonca janoneeinne jana, nechu cojuha sarue moconajaera.

Nitohanein jenachoonca janoneein lenone lanaala nihane jaun mijiintohane jana jetaote:

³ “Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine, caa ajeri jabe-roco rai aitoote lenoneneein nerotomiincha,” naa nechu saruha rai moconajaerane jana jetao:

⁴ “ ‘Coatiha lenoneecha que ichaonaa nainihehi cacha,’ aite Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain tonoraa Jesusone jaun jetaote,

⁵ luhecotariin ecuun amaain, satiin caa chauratane coarateein jetao:

⁶ “Canune jitariin canuhacha ichana nainei aina satiin caa chauratane que nacaauru curuaanaacuru curuaanaaneein neeine coina, ichei tenaa naineeun. Satiin acaauru canu rainein neeuruhane jaunne chunicoaha jerera rai tenaa naineeun.

⁷ Aihane jaun neseoriaain canu corojeein, canu bajaeein, canu bajaeeinete satiin ichei niha cureein,” naa moconajaerane jana jetao,

⁸ “Nete, ‘Acaihanijin ii Coauneraacha corojeein, rai nelateein niicha jerei ichaau,’ naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain jetao tonorae Jesoso.

⁹ Nii baiha jetaote, Jerosaleeun amaain ecuun Teenforo ichoae inaain jetao:

“Chajaain aihane esinae rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi neeine caalai caje nemarkoteeute coaracaa.

¹⁰ Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhane te:

‘Rai letonocuru anjeraauru
 letoarichain Cana Coaunera
 ii beraaihuruhane coina.

¹¹ Acaaurute rai biji que
 ii michuurureein, nabana ajeri que
 necunaitaaine coataa,’

naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naa moconajaerane jana jetao,

¹² “Chaentechu: ‘Coa ii Coaunera coujuhin coaraa,’ naain laenaerate Cana Coaunera, rai Quiricha cuhane,” naain tonoraa Jesusone jana jetaote,

¹³ ecu ratriin carajaojoaain caje amuhe nii Moconajaera, neniha tonaain Jesoso coujuhin coaraane jaane coitucuenihane jaun.

Calileea bataneu namihaneeo nunuhetiha Jesusone
(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Nitohaneein, Cana Coaunera Suujue que suujuequiin niicha ichana nainei coitucuhin, Calileea cauha cuha Jesusone jana jetaote, satiin atane sacuritaain jetao que ereeure coitucuhacoaain cachaauru.

¹⁵ Nitohaneein cuhin jetaote, netaojiaain Cana Coaunera rai Rauhi que ereereecuruhane jaa coloheri sinacocaauru nainein cuhecujeein cachaauru relaane jaun jetao, satiin coroaecure cachaauru.

Nasareteu niha Jesusone
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Nitohaneein cuujue cuujueein jetaote, nii neein fohecalune jaan Nasareteu jetao cauha cue Jesuso. Nii jana jetaote, nitohaniha rai nichaone jaun jetao, nebetacaanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enoha cue, Cana Coaunera Quiricha ereretaane coina. Nitohaneein ecu enohin chujuhecohane jana jetaote,

¹⁷ rai *profeta* inoansi Isaihasicha laenai quiricha teure, ereretaane coina. Nii Quiricha ereretaane coina jasasaane jana jetaote:

¹⁸ “Cana Coaunera Suujuete
caniha ne,
niicha jerenohineein,
‘Inae raotojoeein neriquicheein,’
naain cairichaihuru rai bihanune coina.
Chaentechu,
‘Inae jianacoo neriquicheein,’
naain casetecocuru rai bihanune coina caletoe.
Nii choae tacaain techu,
maosacuru coichaaain acaauru nota rautaain,
cairichaihuru ichoteratichaaunne coina caletoe,
¹⁹ nitohanerichaaain
inaraacha cohajei Cana Coaunera Cojoanonaa
coitucueratihanu inara quene coina,”

²⁰ naain ereretaane baiha jelaiha nii quiricha seriin, sinacoca curuaanaa rai teein nelauriariin lauhecoba Jesusone jana jetaote, chaque tonaelanaala coarajeeure satiin ecu nenacaauru cachaauru.

²¹ Nii jana jetaote: “Eneete esinae rauhijiriin caa Cana Coaunera Quiricha cuhane aito-hane rijijieein, satiin inara acatiha turuhe caa naitoonjoa coarajeeichene notaracae,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote,

²² ita rai ereerecure caohacha ichaa Jesusone que, satiin cojoelatiin coarajeein, acaauru rai raotojoeein ereerecane jaun. Nejetaote tabaauru:

“Tajian caa Jose calaohinihaneta,” naain jetao ita caje bajaare.

²³ Nii jaun jetaote:

“Jerihanete esinae rauhijiriin caque, ‘Aihane, cache coichana inaeraneeine, ichaa-jenihane nocohichaaain canacaanu notaacune coaracaanura,’ naain caque ereeiche. Chaentechu jerihane, ‘Aihane itolere ichaai Caferenaanone rijijieein, cau chatane que jerichanejeein itolere ichaain canacaanu notaacune coaracaanura,’ naain ereeiche canu esenetaeneinchene jaun,” naain jetaote:

²⁴ “Esinae rauhijiriine inara rai aitoreeunni. Coatiha esinae rauhijiriin, caohachaaain ranojoneein niheilun chuni Cana Coaunera ere beraneein nenacaauru *profetacuru* rai nataneque.

²⁵ Coaracuche nachuhinti jataain arajiin neeuruhalu Israelitanichaachene benecuru autanaaunru, nihalu Cana coaunera ere bera *profeta* Irihasine banane.

Nii banate nichata jaanaca amurijiriin uheniha elone jaun, banejelanaala cana atane Israeli batane sacuritaain nelu mijitena omarmeniha temulene jaun. Nete nii cana benecuru autanaauru rene letono nenelu nii bana nenea *profeta* Irihasi.

²⁶ Nete laen coriaae atane que leinjiin Sidoon nese roha nenea Sarepta neein curuajai neseu cana lauri Israelitanelanaala nenea autana reneecha letononeein cuhelu nii Irihasi, nii autana rai lenone faane coina.

²⁷ Jerichanejeein techu, arajii cana laurichuru Israelitacuru somane cauun cunaitecuruhane jana, acaauru rautaaenelu Cana Coanera ere bera *profeta* inoansi Iriseeo, cana lauri caje nenea nihane saijieein. Nete laen, leinjiin Siria cocoaicha cana lauri Israelitanelanaala nenea Naamaanha jetaote rautaelu,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²⁸ Niritoha acaauru rai Jesusone jaun jetaote, satiin aina jataain obaecure nii sinacoca asaae nenaacauru cachaauru.

²⁹ Nitohaneein aina obajeein nimichucutaain jetaote, nii sinacoca caje sitaain, ichatane ecuunoo ichoae ichanohi niha nii nesene jaun jetao, ecu amaaunre jelai caje coauneein nii Jesoso saruhitocuruhane coina niqui,

³⁰ nejetaote, cha que tonajelanaala acaauru cataaun situhin amuhe Jesoso.

Suujua cuhane coitucuhuhi siricha cacha

(Mr 1.21-28)

³¹ Nitohaneein sitaauruhane jaun amuhin jetaote, Calileea batane que nenea Caferenaon cue Jesoso. Nitohaneein cuhin, ecu turuhin jetaote, ecu neein nebetacanaa cojoanonaa bana,

³² ecu nenea sinacoca asaae neein cachaauru relaane jana jetao, rautatiin aonajeeure cachaauru, leeochoauru cacha relaaurera rijijielanaala, esinae rauhijiriin rai suujua caje rocohin acaauru relaane jaun.

³³ Nii jana jetaote, nii sinacoca asaae ne leinjiin rai suujua cuhane coitucuhuhi siricha cacha. Aca jetaote, tonijiaain ehequuin:

³⁴ “Coa canacaanu rohecaara Nasarete cocoaicha Jesoso. Nechu canacaanu cairichaain canacaanu itajihate uhicha. Canune raotojoein ichoitucuunra. Iite acaihaniji Cana Coanera letononeein nenaaneeicha. Canacaanu jianeera,” naane jana jetao,

³⁵ “Coaa maitaa. Nii cacha suujua jianein caje amuura,” naa Jesusone jana jetaote, satiin cachaauru acatiha chatohanein cunaitaelanaala atane ichoae nii cacha siheitiin rai suujua caje amue nii coitucuhuhi.

³⁶ Nii jana jetaote, satiin nesoonetiin coarajeein jetao:

“Chatohanai cocainanacainein nenaana caa cacha, jataain chaque tonajelanaala nere nejesinaacha que caritohane jana caa cacha suujua caje mituha coitucuhuhi, rai nere tonoraainne coina,” naain jetao ita caje bajaure ecu neein nii coarajeeurera cachaauru.

³⁷ Nitohanihane jaun jetaote, satiin nii atane sacuritaain jetao, Jesoso que ita rai ereereecure cachaauru.

Simoon Fedoro tano rautaa Jesusone

(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Inae nii sinacoca caje mituhin, Simoon loreri asae turuha cuha Jesusone jana jetaote, najiniha ajaa caaun cunaiteein niha Simoon tanone jaun jetao, Jesoso rai aitocure rautaane coina.

³⁹ Nii jaun jetaote, nichoae nenoracaain nii ajaa sitaa Jesusone jana jetao, inae caje amuhe nii ajaa. Nii jaun jetaote, inae nerautaane jaun nimichuin acaauru rai lenone chalue.

Arajii cunaitenaacuru rautaa Jesusone

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Nii jana jetaote, inae nuna macohi ichoae teejia enotone jana, araai laurii cunai caaun cunaitenacaauru turuaa cuure Jesoso rene, acaauru rautaane coina. Nii jana jetaote, cajanae cajanajeein acaauru ichoae biji meracaane jaun jetao nerautaacoaaure.

⁴¹ Chaen jetaotechu, suujua cuhane moconajaera letono sirichauru netonoai rautaane nii nerautanacaauru cachaauru caje mituhin:

“Iite Cana Coaunera Calaohi neeicha,” naauruha cojiorinne jetao, ereeuruha nii coitucuhichurune caohate Jesoso, Aca Mesihasee in nihane coitucuuruha nii coitucuhichurune jaun.

Sinacoca asae Cana Coaunera cojoanonaa beebejia Jesusone

⁴² Nitohaneen jetaote, inae nemataracaa janonaane jana, nii nese caje amuhin neniha cachane jaa cue Jesoso. Nii jaun jetaote ariin, nii nihane jaa turuhin, jelai caje amuhane caohateeuruha cachaaurune jana jetao,

⁴³ “Nena leeochoauru nenaanajaauru cuhecujeein Cana Coaunera Cojoanonaa beebejia cureeun, nii coina letononeen nihanune jaun,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁴⁴ Nitohaneen jetaote, Jodea batane sacuritaain nenacaauru Isaraelitacuru rai sinacocacuru naineen cuhecuje niicha beeni beebejeen.

5

Cojoelanaacojoaain ate mucuuruhane

(Mt 4.18; Mr 1.16-20)

¹ Calillea conemuri auhaniha turuhin, ecu Cana Coaunera naitoonjoan que cachaauru relaa Jesusone jaun, aonaa turuuruha arajiinne jaun jetaote, sururucure cachaauru.

² Nitohaneen sururucuruhane jana jetaote, caje fauhin redeeuru culeecuruha ate mucuurerane jana, carene que conera colane coroatajaain boteeuru coari Jesoso.

³ Nii jana, Simoon rai niha nii ecu nena leinjiin botene jaun jetaote, cuhane fauhin, nemuri auha caje acau cataaunjari nii bote amaa Simoonne coina aite Jesoso. Inae nemuri auha caje acau cataaunjari amaauruhane jana jetaote, nii bote cuhane netiin, ecu nelauriariin caje coaaneen cachaauru rai ereerejeen acaauru relaje.

⁴ Inae acaauru relaane nainain jetaote:

“Taa nemuri ucuaano que caa bote amaa in, ecu caa inara rai redeeuru jaaochete ate mucuhichera,” naa Simoon raine jana jetaote:

⁵ “Nena inae janoajeein rede jaohacaanu natiin, leinjiinnijin ate mucuelanaala janohacaanura cacha relaera. Nenachu ii aito hine jaun, nacoaaneen caa redeeuru jaohin coaraa curichaanura,” naain jetao tonorae Simoon.

⁶ Niritoha acaauru rai Jesusone jaun redeeuru jaoruhane jana jetaote, jataain arajiin ate mucuuruhane jaun jetao, ate caaun nesoaiji nii acaauru rai redeeuru.

⁷ Nii jaun jetaote, leeochoa bote cuhane nenacaauru acaauru leeochoauru cotihacure biji que, acaauru coroatajaniha cuuruhane coina. Nii jaun jetaote cuhin, nii coroatajai bote nemoaauruha ate quene jaun jetao, jataain naluhene rijijieen nelemue nii coroatajai bote.

⁸⁻⁹ Nitohaneen jataain arajiin ate mucuuruhane jaun jetaote, jataain cojoelatiin satiin nesoonetooruhane jaun, Jesoso tijia asae neseonriaain jetao:

“Jataain osaaotohanune jaun ii rohan nena nainihaaunta Curuaanaa,” nae jetao Simoon Fedoro nesoon caaun.

¹⁰ Nii jana jetaote, nii Simoon aina neeurelu Sebedeeo calaohichuru, Joaan, Saantiaao, naaonjoaihunri, nii Simoon aina ate mucueraneen neeuruhane jaun.

Niritoha Jesoso rai Simoonne jana jetaote:

“Coa nesoonetohara, Simoon. Inae ate mucueraneen neriheeni. Ena caje coauneente, cachaauru mucuhin raeraneen neriqincha,” nae jetao rai Jesoso.

¹¹ Niritoha raine jaun jetaote, atane ichoae acaauru rai boteeuru inaain, jitariin niicha sirii ratiriin jetao Jesoso aina cuure Simoon Fedoro, Joaan, Saantiaao, naaonjoai-hunri.

Leinjiin cosibi ruhecaera cacha rautaa Jesusone

¹² Nii baiha leinjiin neseu neeuruhane jana jetaote, Jesoso rene turuha cue leinjiin cacha cosibi ruhecaain caaun cunaiteein, nitohanai cunai siricha cacha leeochoauru rohan turunaa nainenihane saijieein. Aca jetaote, Jesoso coariin atane que nauri turuanacanejeein notoroaain jetao:

“Ii jereeine canu rautaa caa canu cosibi cajera Curuaanaa,” naane jana jetao:

¹³ “Jerichaaun chujian. Ii caje amuhine caa ii cosibi,” naain biji que dadae Jesoso, nihei chuni cacha, nitohaneein cosibi ruhacaera dadanaa nainenihane saijieein. Nitohaneein dadae Jesusone rijieeoritiin jetaote, inae caje amue nii rai cosibichuru.

¹⁴ Nitohaneein rautaa jetaote:

“Inae nerautaaicha. Coa chaen chuni rai: ‘Acate canu rautaera,’ naain caque iriha. Raujiaaincha Cana Coaunera aina caohachaain niha cachane coina rucuhaneein nena saseredote rene turunihute, inae coulunohineein ii cosibi caje nerautaaaine coaramiinch. Chaen nerautaaaine coujunacane que nii aitohalu Moisesane rijijieein belaaaine jaanu amaain tee saseredote raicha. Aihute inae nerautaaain somaraain neei nii ii cosibi cajene coaraain, inae acaauru rohan turunaa naineeine coitucuurumiin satiin cachaaurura,” naain jetao letoae Jesoso.

¹⁵ Ne jetaote, niritiin bihane caohatiha Jesusone saijieein, acaauru rautaaaine coinane maajeein jataain jelai amuritoheriin turuhacoaain coaraain aonaa uure cachaauru.

¹⁶ Ne jetaote, tabaauru que acaauru caje amuhin, nii neniha cachane jaau cuhin jetao Cana Coaunera bajarejetelu Jesoso.

Leinjiin jiurona rautaa Jesusone

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Nii baiha, cachaauru relaa Jesusone jana jetaote, ecu nelauriaacoaain aonajeeure fariseeocuru tabaauru, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaunera, naaonjoain-uri, Calileea batane, Jodea batane, Jerosaleen, naaonjoaihunri sacutaainchuru caje uhacoaain. Nii jana jetaote, aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane jaun, cunaitenacaauru rautaaacoa Jesusone jana jetao,

¹⁸ leinjiin cacha jiurona turuaa uure cachaauru, rai nela cuhane tijichaaain amaain. Inae turuaain jetaote, loreri asae enoanaa jerecure, nacatiha coaraa Jesusone coina niqui.

¹⁹ Ne jetaote, nene enooruhane jaanu, jataain araaiha cachana jaun. Nii jaun jetaote, loreri coarana joaracaain jetao rai nela cuhane tijichaaain, satiin cachaauru cataaun jetao Jesoso acatiha nii jiurona cacha faaure.

²⁰ Nii jana, esinaen rauhijiriin rautarichaaanne esenetaain aihuruha nii cachaaurune coaraane jaun jetaote:

“Inae ii que suujua acateein ii osa caje ichoteratenohineeicha cacalabi,” naa Jesusone jana jetao, inae nerautae nii cunaitenaa cacha.

²¹ Niritiin nii jiurona rautaa Jesusone aonaain jetaote:

“Chaneeinna ne caa cacha, caritiin ereein Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin irihane coina. Leinjiin Cana Coauneraachate nainere nosa caje cacha ichoterateein cacha que suujua acateein nihanera,” naain jetao ereeure Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaunera aina fariseeocuru.

²² Niritiin que ereeuruhane que nainaain jetaote: “Chanuna niritiin ereeiche.

²³ Chaquena caaintare: ‘Inae ii que suujua acateein ii osa caje ichoteratenohineeicha,’ naenihacane: ‘Nimichuhin amuun,’ naacane.

²⁴ Coarajeeuchenejian, Cana Coaunera Calaohi cachaneein nejanoanaa nichaaunne, itolere Curuaanaa neein nihanu caa cana rai chauratane quene coaratete, rai nosa caje cache ichotena nainichaaunne coitucuhiche,” naain jetao, nii jiurona cache rai jetao:

“Icheine aitoon. Nimichuhin chela seriin chenenajaun caunihu,” naane

²⁵ rijieeoritiin jetao, satiin coarajeeuruhane notaracae nimichuhin, nii tocohadane jaa nela seriin jetao, Cana Coaunera corojeein rai nenajaun cauha cue nii jiurohane caje nerautanaa cache.

²⁶ Nitohaniane coaraain jetaote, satiin cojoelatiin Cana Coaunera coroaecuruhane saijieein jetao coasiin:

“Charijibana coaraa catohanaine que airijiinte, enene catohanai cojoelanaacojoai coaracaachera,” naaure jetao ita rai.

Lebi cotijiaa Jesusone

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Nitohanein nii jiurona cache rautaane baiha, jelai caje mituha cuuruhane jaun jetaote, leinjiin cache, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraera Lebi coari Jesuso, nii coriqui teuruhana jaa rori ichoae lauheco jana. Nitohanein coariin jetaote:

“Chajaaun canihara,” naain cotihaca Jesusone

²⁸ rijieeoritiin nimichuhin jetao, satiin niicha ichanenu ratiriin Jesuso jiniichaain aina cue Lebi, caaijie cunacaauru aina.

²⁹ Nitohanein Jesuso jiniichaain cuhin jetaote, nii baiha neenejeein coroaena caaun rai loreri asae beseta ichaa Lebine jana jetao, ecu neeure arajiin leeochoauru Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraaurera, chaen leeochoauru cachaauru, naaonjoaihunri.

³⁰ Nii jaun jetaote, Jesuso aina nerelanacaauru rai:

“Chanuna cocoaeraa Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraaurera aina leeochoauru osaaonacaauru aina lenoneein, acau cohin, naaonjoainchene saijieein, nii acaauru aina netaojiaain lenonequiche,” naaure jetao acaauru rai, nechua jataain acaauru que iriha Cana Coaunera naitoonjoa que cache relaaureaauru fariseeocuru aina leeochoauru fariseeocuru.

³¹ Niritocuruha nii aina nerelanacaauru raine aonaain jetaote:

“Coatiha coichara latecuruhi raotojoein raurohin nenacaauru. Leinjiin cunaite-nacaauruhachate coichara latecure.

³² Coatihachu baaso ichacuruhane nihanatiin coitucunaa jeriheichuru cotihaca uhaun. Leinjiin osaacuruhane coitucuureraaurune cotijiaaun, rai suujua coreein jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeunruhane coinara,” naain jetao tonoranajae Jesuso.

Ena Niicha Tei Ichaonaa que cache relaa Jesusone

³³ Nii jana jetaote:

“Chanuna jana chaen, Joaan, fariseeocuru, naaonjoaihunri relanojoinuru jataain Cana Coaunera bajaee bajaeeure suri couu netiin cosinacaain. Nete laen itolere bana ii aina nerelanacaauru, acau cohin, lenoneein, naaonjoaunreta,” naauruha Jesuso raine jana jetaote:

³⁴ “Aiha chuhisi niqiu. Nete ene ranaa jeriha cachana jaa beseta que neeuruhane jaun, suri couu neein cosinacanaa nainecurene caa cotihanohinchuru, jaiti acaauru aina niha nii ene raeranu cachane jaun.

³⁵ Nete laen, inae nii jianacoon tein cache ranaa jerera nichaaunne amaauruhane suri couu neein cosinacaain inaderaa cuurureeincha,” naain jetao:

³⁶ “Coaraanachuhinti, nihei chuni, obiri enachasine soaain que cajione siri counera. Nitohanein nii obiri enachasine soaihanete nii obiri enachasine asaere, nii cajione

siri. Chaen caohachaain nedanaa nainihei nii obiri enachasine, nii cajione siri que couneraane.

³⁷ Nii rijijieeinchu, nihei chuni inae conaca que tiha coaeraine jana cuhane ichonai tera.

³⁸ Nitohaneein cuhane teraa ichonainete naasaaere nii coaerai.

³⁹ Niheichu coaerati cohane baiha ichohanti coera, ichonai amuritoheriin raotoha coaeratine jaun,” nae jetao, cacha relaauruha fariseeocurune rijijielanaala, leocha-neein cacha relaane jaun.

6

Nebetacanaa janonaa bana tirico moloonejeeuruha Jesoso aina nerelanacaurune (Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Nebetacanaa janonaa bana tirico coocana jana situujueeuruha aina nerelanacauru aina Jesusone jana jetaote, nii tirico moloonejeein biji cuhane situsitunijihanaain nucuhe quihure nii aina nerelanacauru.

² Nii coaraain jetaote:

“Chanuna nebetacanaa janonaa bana cocoaeraa nitohanai ichara natiin, nitohanai ichacure nii ii aina nerelanacauru,” naain bajaauruha fariseeocuru tabaaurune jana jetaote:

³⁻⁴ “Aiha niqui. Nete laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. Tana lesajei que Cana Coaunera loreri taberenacolo asae enohin Cana Coaunera que banijiaineein niha nii faan natiin, mijitenacaaun rai corihacuru aina jiniiquiin nii faan quiha Rabirine ereretaain coaraquicheneta. Acaihaniji saseredotecuruhacha nii faan quihane rai nihanatiinte quihurelu,” naain jetao:

⁵ “Canu- cachaneein nejanoanaa nichaannena, nebetacanaa cojoanonaa amurijiriin cocainanohineein neeun.” naain jetao acauru tonorae Jesoso.

Jiurona bijihona cacha (Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Nii baiha jetaote, coaiten nebetacanaa cojoanonaa bana, sinacoca asae enohin cachaauru relaa Jesusone jana jetao, ecu acauru jana niha leinjiin cacha, rai biji raotono nichajai que jiuronane jaun jetaote:

⁷ “Necha caa nebetacanaa janonaa bana nihane saijieein, caa jiurona bijii cacha rautarichainta,” naain jetao, Jesoso cojoelaaure colurujueeuruhane jaan lera ariha aihuruhane jaun, Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaurera aina fariseeocuru.

⁸ Ne jetaote, nii cojoelaauruhane que nainain jetao, nii jiurona bijii cacha rai jetao: “Nimichuhin nii ena cataaun nichaauraura,” naa nii Jesusone jana jetaote, nimichuhin nichaauraa nii cachane jaun jetao, nii fariseeocuru rai:

⁹ “Inara raine leinjiin erenaa bajanaa jereun. Chatohanai ichacaane caohachae. Nebetacanaa janonaa bana, cacha ichao rai caohacha ichacaanena caohachaa. Ainihane cacha ichao itajihacanena caohachaa,”

¹⁰ Nii baiha jetaote, nii ecu satiin curuhacaain nenacauru coaraain jetao, nii cacha rai aitoha jetao:

“Ichoii raujiaaute coaracaara,” naa rai Jesusone jana jetao, rai biji raujiaa nii cachane jana jetao, jiurohane caje inae nerautae nii cacha biji.

¹¹ Nitohaneein nii jiurona rautaane coaraain jetaote: “Chana icharihacache caa aansai aina,” naain jetao, jataain Jesoso aina obaaecure nii ecu neein coarajeeurera fariseeocuru aina Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaureraauru.

Lechoonca coroatajai rai afosotooru janiicha Jesusone (Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Nii bana jetaote, ichatane ecuunno que cuhin, janoaajeein Cana Coanera bajaebajajeein janoe jetao Jesoso.

¹³ Inae janohane jana jetaote, nii aina nerelaa amuhemuhenacaauru jitariin cotihanajaain acaauru caje janijiin lechoonca coroatajahuri cocoainain, afosotooru neein acaauru curuaate. “Afosoto” naanete, “Letononeein nenea” naane aite.

¹⁴ Nii niicha janijiichuru jetaote, Simoon- nii Fedoro neein niicha curuhateeni, chaen nii Simoon nejera Aanderesi, chaen Saantiaao, Joaan, Ferifi, Bartolomee,

¹⁵ Mateeo, Tomasi, chaen Arafeeo calaohi- Saantiaao, chaen Selote neein niicha curuaateuri- Simoon,

¹⁶ chaen Saantiaao calaohi- Jodasi, chaen nii Jesoso coulurujueranu Jodasi Isacariote, naonjoaihurine.

Arajii cacha relaa Jesusone

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Inae nitohaneein ichatane ecuunno cuhin, nii rai afosotooru janijiin cocoainane nainain jetaote, acaauru aina jiniiquiin atane macararo que fauha cue Jesoso. Nii jana jetaote, ecu turuhin nii aina amuhemuhenacaauru aina netaojiaaure arajii cachaauru. Jodea batane, Jerosaleeun, cucuhana auhaniha nenacaauru neseeu- Tiro aina Sidoon, naonjoaihunri cajeeurune maajeein turuhacoaure. Acaauru relaa Jesusone aonanacanejeein, acaauru rautaa acaauru cunain cajene coinane maajeeinchuru turuure jataain arajiin cachaauru.

¹⁸ Nii coitucuchuhi ichanohineein cunaitenacaauru rautaane jana jetaote, nerautaa-coaure.

¹⁹ Nii coaraain jetaote, satiin cachaauru, Jesoso dadanaa jerecure biji que, aca jarihane rijijieein nerautaacoaauruha nii cunaitenacaaurune coaracuruhane jaun.

Raotojoein neeuruha tabaaurune jana tabaaurute raotelanaala neeururein.

(Mt 5.1-12)

²⁰ Nii jana jetaote, nii aina nerelanacaauru coaraain jetao:

“Ena cairicheineein neeichene natiinte, nerausiajeein neeiche, Cana Coanera cojoanona inara rai nihane jaun.

²¹ Ena mijitenaanaun neeichene natiinte, nerausiajeein neeiche, nii chaque lanaelanaala neriquicheeine jaun.

Ena chanaaiche natiinte, nerausiajeein neeiche, rachoojoein enoanaain neriquicheeine jaun.

²² Canu cachaneein neeichene coreniha, inara cotaain, inara sitaain, inara nocoeje chanuhin, inara que jaolequiiin naonjoaauruha canu corenihane nihanatiinte nerausiajeein neriquicheein.

²³ Nitohaneein inara teeuruhane nihanatiin jataain raotojoein rachoojoein neeuche, canu coreniha dedeeu raotojoein neriquicheeinne jaun. Coaracuchenachuhinti, inara cairichaaauruha inara araaichurune rijijieein, Cana Coanera ere beracuru *profetacuru* cairichaeriin nerejetucuruhalu acaauru inoensihuru.

²⁴ Coaraain nainacuche coriquihonacaauru. Inae ena aichene rijijieein rachoojoein niha curieeicheein.

²⁵ Coaraain nainacuche ena raotojoein lenoneein nenacaauru. Inae nerinaain inara rai lenone.

Coaraain nainacuche ena enoanaain nenacaauru. Inae inaderanaa caaun chanaa curiquicheein.

²⁶ Coaraain nainacuche itolere neein atane sacuritaain coroaenohineein nenacaauru. Nitohaneinte *profetaniha* nocoetonacaauru coroaajeein nerejetocurelu inara inoensihuru.

Ichei nejeratenacaauru belaihu.

²⁷ Nena laen inara canu ere tonoraera nequichene rai aitoreeunni. Inara que nererojoecaain jaolequiin nenacaauru belaaain caohachaaain acaauru aina neeuche.

²⁸ Nechu jataain inara cotaiha: 'Coaraain nainacuche necha aansaihuru,' naain inara que ereein nei belaaain, rai Cana Coaunera bajaauche.

²⁹ Chunucoha lejerajei chomeri faohitohane, rai jera netonai icharateeu. Jana chunucoha ii cajione buri ruluhane, rai ii obiri netonoai teeute amaaine.

³⁰ Jerichanejeeinchu, ii caje chaelai bajaeranihane teeu. Coa ii caje iicha sirii rulueranihane, coa tonaain iriha.

³¹ Charijieeinchaainti, inara belaiha cachane jeriquiche, nii rijijieein acaauru belaihu che inara netonai.

³² Inara belaichaauruhacha belaaain neeichenete, aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³³ Nii rijijieeintechu, inara coroatajaneraauruhacha belaaain neeichene, aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³⁴ Chaentechu, chaelai latein niha cachane jana, inara rai cainaane coina teeichene, aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein neriquicheein.

³⁵ Jana laen, nii inara que jaolequiin, inara que nererojoecaeriin, naaonjoaain nenacaaru aina caohachaaain neein, chaelai latecuruhane acaauru rai teeiche, inara rai cainacuruhane latelanaalane, caohachae. Nii rijijieein neeichenete, esinaen rauhijiriin jerihane rijijieein ichaquichene jaun, inara rai nii cainareein Cana Coaunera, nitohaneein acaauru belaiha natiin coitucunaa jerelanaala nenacaauru, neechu aansainein ichaonacaauru, naaonjoaihunri belaaain ichaa Cana Coaunerane jaun.

³⁶ Nii cairichaaajoaain cachaauru coaraa Cana Inaca Cana Coaunerane rijijieein, inara netonoai cairichaaajoaain inara amute cachaauru coaracuche.

*Jiaonriha leeochoaauru que baasoneein ereein neeichene**(Mt 7.1-5)*

³⁷ Jiaonriha leeochoaauru amurijiriin nena coacuhin, leeochoaauru que baasoneein ereein neeichene, nabana, nii leeochoaauru ichaquichene rijijieein inara tiha Cana Coaunerane coataa. Chatohanai ichaa inara leeochoaurune, acaauru que inara suujua acatecuchete, inara que netonoai suujua acatemiin Cana Coaunera.

³⁸ Chaelai latein neeuruha inara amute cachaaurune jana rai teeichenete, inara rai inaraacha latei tereein Cana Coaunera. Jitariin inaraacha sirii teeichene nihanatiinte, jelai amuritoheriin inara rai cainareein Cana Coaunera. Chaentechu leeochoaauru coaraquichene rijijieein, inara netonain coareein Cana Coaunera," naain jetaote:

³⁹ "Coatiha nelaterihe, leinjiin maosa amaeraanu que niha leeochoa namute maosane. Enaachate nitohaniane, leinjiin ecuha jachu cuhane naluhin jiniiquiin nitajenaa nainecurure.

⁴⁰ Niheichu nii chuni, rai relaera amurijiriin nena nainera. Nii inara relaera rijijieein nerelaichene banaachate nainereiche, raujiaain rijijieein neeichene.

⁴¹ Chanuna inejeraacha baaso ichajeein ichaohane coaraai. Tana iitonai jataain amurijiriin baaso ichajeein ichaohine coaraaine.

⁴² Chasiina iitonai baaso ichajeein ichaohine coitucuneeine, baaso ichajeein ichaoha inejerane coitucureei. Jauriaanejeein ii baaso ichajeein ichaohine coitucuhin jianein ichaao. Nii baihate laen nainereei inejera rai: 'Baaso ichajeeinte ichaohi. Chajaain baaso ichajeein ichaohine jianein caohachaaain ichaao,' naain erenaa nainereei.

*Rai ninna cajete, coitucunacaine temule caohacha**(Mt 7.17-20; 12.34-35)*

⁴³ Nihei chuni temule caohacha, baaso que inaana nainei. Niheichu temule baasoniha natiin caohacha que inaana nainei.

⁴⁴ Nitohaneeinte, rai ninaa caje temule caohacha coitucuhaca. Nitohanihane jaunte, chabana tijiemule que inaana nainene ojoa. Jerichanejeeinchu chabana cajiauhi que, inaana nainihe iijaaen soririji.

⁴⁵ Nii rijijieein techu, caohachaaain suujua coaara cacha, caohacha nejesina que ere, satiin caohacha- rai suujua cuhane nihane jaun. Jana cacha, baasoneein suujua coarate baasoneein ere, satiin baaso- rai suujua cuhane nihane jaun. Nitohaneeinte cacha ujuae caje mitue satiin rai suujua cuhane nena.

Coroata laurii loreri icharaauru rijiiicha nere aonaera biha Jesusone

⁴⁶ Chanuna itolere bana, ‘Canu Curuaanaa,’ naainchene sainejeein quere tonoraain quiicha jerei ichaeneeiche.

⁴⁷ Aonacuchena inara rai canu ere tonoraain caitoonjoan icharaauru que erete coitucuhiche.

⁴⁸ Charijiein chaainti, loreri jaane coina jauriaanejeein ucuaatiin bajeein, enuha suuji caohachaauru temuhin ichaa leinjiin cachane jana, uha tabanaane jana que tacaa uujinaa mijiaaeneein nihanatiin nii loreri comaene, caohatiin ichanohin nihane jaun. Nii rijiiicha cacha, canu ere tonoraain caitoonjoan ichaa chabana janelanaala ne.

⁴⁹ Jana quere tonoraeniha cachanete, araracaaeriin atane bajeein, baasooru que banesijiateein loreri ichara cacha rijijieein ne. Nii jana uha tabanaane, que mijiaaeneein tacaa uujuinaane jana, beraujuaain nitaje nii loreri, nii rijiiicha nii canu aonaane sainejeein, quere tonoraelanaala nenacaauru cachaauru,” nae acaauru rai Jesoso.

7

Romanocuru rai soondarooru curuaanaa cafitaan letono rautaa Jesusone (Mt 8.5-13)

¹ Inae nii cachaauru rai irihane nainain jetaote, Caferenaan cue aina nere-lanacaauru aina Jesoso.

² Nii jana jetaote, nii Caferenaan ichoae leinjiin Romanocuru rai soondarooru curuaanaa cafitaan. Nii jana nii cafitaan letono- jataain belaaain niicha sirii jetaote, cunaiteein ohane rai ne.

³ Nii jaun jetaote, nii Caferenaan turuhin niha Jesusone inaoriin jetao, Jorioocuru bichauhenaauru letoae nii cafitaan, conujueein Jesoso cotihaca cuuruhane, nii rai letono cunaitenaa rautaa uhane coina.

⁴ Nii jaun jetaote, rene turuhin:

“Iine cotihaca uhacaanu canacaanu letoaa cafitaane jaunra.

⁵ Jataain canacaanu araichuru belaichaneein, aca canacaanu rai sinacoca ichaer-ateein, naaonjoaain nihane jaunne, caa cafitaan coroatajaneein rai letono rautaaine jerichaanura,” naaure jetao Jesoso rai.

⁶ Nii jaun jetaote, acaauru aina cuhin, inae turuhe lalajeein cuujueeruha Jesoso ainane jana jetao, rai belaichaaauru letoae nii cafitaan: “Curuaanaa, coatiha nii chaque ichei nelateein nihaaun canu loreri asae turuhine coina.

⁷ Nii jaunne caraajenihane ii cotihaca uheneen. Acaihaniji aitoote nerautamiin canu letono. Ii aitohine rijijieein nerautarichaain canu letonone coitucuhanune jaunne ichei raujiaain berateen.

⁸ Nii rijijieeinne canu letoaaauruha canu curuaanaacurune tonoraain neen. Nii rijijieeintechu, canu bijiu nenacaauru soondarooru caje chunucoha letoaanune, canu ere tonoraain cue. Jana chunucoha cotihacaan uhane coinanete canu ere tonoraain uhe. Jana canu letono letoaanu chaelai ichaane coinanete canu ere tonoraain ichae, nanichuchera,” naain letoaa cafitaane jaun inae aitoha cuuruhane jana jetaote,

⁹ cojoelatiin, nii aina amuhemuhenaacauru cachaauru coarajeein jetao:

“Coatiha Isaraelita nichaachene lauri jana, caa cacha tocohaneein jataain quesene-taera coarahaauanta,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

¹⁰ Nii jana inae jelaiha cauha cuuruha nii cafitaan loreri asae nii niicha letoaurine jana jetaote, inae acaauru ajiniha nerautain niha nii rai letono cunaitenaane jana turuure.

Leinjiin autana calaohi ichatiha ohane caje Jesusone

¹¹ Nitohanihane baiha jetaote, aina nerelanacaauru, chaen arajiin sacuurera cachaauru, naaonjoaihunri aina leinjiin nese Naain ineein curuajai nichae cue jetao Jesuso.

¹² Nii jana jetaote, inae turuhelalajeein cuujueeruha nii nese quene jana jetao, leinjiin ene autana calaohi- leinjiin acaacha calaohineein nenea onaa conautiha jetao cuure. Nii jana jetaote, nii nese caje cuhacoaain arajiin corihaniha cuure cachaauru.

¹³ Nii jana nii autana coaraa Jesusone jana, cairichaaajoaain coaraane jaun jetaote: “Coa chanaara,” naain jetao,

¹⁴ nii rijieeoritiin, nii onaa roha nichuuntaain, nii amaanruhane jaa rori dadaane jaun jetao, ecu inacuhin coarajeeuruha nii baijiaain amaurerane jana jetao:

“Enamanaa, nimichuhin nelauriaaura,” naa Jesusone jana jetao,

¹⁵ inae nimichuhin nelauriaain ere nii onaa. Nitohaneein nii neba rai nii onaa ichateein tiha Jesusone

¹⁶ coaraain jetaote, satiin acaneein nihane que suujua acateein cojoelatiin jetao:

“Jataain itolere amurijiriin nelateein, itolere ichana nainera *profetate* cana rene turuera,” naain jetao:

“Cana Coaunerate rai cacha nichaachene coroatajaniha uhera,” naaure jetao Cana Coaunera coroajeein, neebana nitohanai coaracuruhane jaun.

¹⁷ Nitohaneein coaraain jetaote, satiin Jodea batane sacuritaain jetao beeuruhane jaun, nii onaa ichatiha Jesusone coitucuure.

Joan Baotisita letonocuru

(Mt 11.2-19)

¹⁸ Nitohaneein onacaauru ichateein, naaonjoan Jesusone coaraain jetaote, Joan rai biha cuure sacuureraauru. Nii caje coitucuhin jetaote, coroatajai sacuurera cotijiaain jetao:

¹⁹ “‘Iina esinae rauhijiriin canacaanuhacha cohajei turuha uheneninee. Aca neeneine canacaanu rai beeu, leecha cohacaanune coina,’ naain bajanichuche rene turuhincha,” naain jetao letoanajae Joan Baotisita.

²⁰ Nii jaun cuhin, Jesuso rene turuhin:

“Joan Baotisitae canacaanu letoae, ii esinae rauhijiriin nii canacaanuhacha cohajei turuha uhenenineeine bajaacanune coina. Aca neneine leecha cohacaanune coina,” naauruha Jesuso rene turuhin Joan letonocurune

²¹ rijieeoritiin jetaote, araii laurii cunai caaun cunaitenacaauru cachaauru rautaa-araaii maosacuru nota teein, coitucuhuhi caaun cunaitenacaaurune maajeein rautaa-coaane baiha jetao, nii coroatajai Joan letonocuru rai jetao:

²² “Chajaain Joan rai caa ena inaraacha coarai aina inaraacha aonai benichuche. Chaen, inae maosa neeuruhane caje notaauruha maosacuru. Bacosacuru netonaite inae nichaauraaain amuure. Cosibinacaauru netonoaite inae cosibi caje nerautaa-coaure. Iricho saaecuru netonaite, inae irichohin neure. Nii jana onacaaurute jerichanejeein cacha neein jaberoconeein nichaauraaain neure. Jana cairicheinejeein nenacaauru raite, jataain acaauru rausiaaerichaaain Cana Coaunerane beebeje.

²³ Nitohanihane jaunte, nerausiajeein neeurureein canu que jaaecohane jianelanaala nenacaauru,” naain jetao, “Chajaain caritiin benichuche Joan raicha,” naain jetao acaauru letoae Jesuso.

²⁴ Niritoha acaauru raine jaun, jelaiha cauha cuuruha nii Joaan letonocurune jana jetaote, nii Joaan que cachaauru rai ereereje jetao Jesoso. “Chatohanai coaraa cure-jetocoichelu nii cacha areroo cuhin. Leinjiin jiarana njuan cujuanaacha rurujuaina coaraquichelu.

²⁵ Chatohanai coaraquichelu. Leinjiin cacha cajione caohacha que necoreetein neina coaraquichelu. Nete nii cajione caohacha que necoreetein nenacaauru, co-cainanacaihuru lorero asae neeuruhane coitucuhiche raotojoein.

²⁶ Chatohanai jian coaraquichelu. Leinjiin *profetana* coaraquichelu. Aiha jerihane, jataain *profetacuru* amurijiriin nena leinjiin *profetate* coaraquichelu.

²⁷ Nii Joaan que tejian, rai Calaohi nichaunne rai aitelu jetao:

‘Chajinhane quere beranu que leinjiin letoareeunni,
turuhine jaanu rucuheraanu quera,’

naain belu Cana Coaunera, niicha laenaeratenojoi rai Quiricha inoansi cuhane.

²⁸ Coatiha inoanlu caje coaunein, enanetojoein nihei chuni nii Joaan amurijiriin nei cacha. Nete laen ena turunaa Cana Coaunera Cojoanona, canuhacha tei que nena cacha, leeochoauru fautaain nihane niha natiin jataain Joaan amurijiriin ne.

²⁹ Nete cachaauru relaa Joanne jana, satiin aonaraauru cachaauru, nii Joaan que acauhanau tein nebaotisaerateurelu. Nii choae tacaaintechu, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurera netonai necha ansainein neeuruhane saijiein nebaotisaerateurelu, esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha icharatenohi ichaa Joanne esenetaauruhane jaun.

³⁰ Jana fariseeocuru aina Cana Coaunera naitoonjoa que cacha relaaureraauru, itolere amurijiriin Cana Coaunera coitucutoha nocoetocuruhane saijiein nebaotisaer-atenaa jerecuruhilu, Cana Coaunera icharatenohi icharanein aiha Joanne esenetana jerelanaala que jaolecooruhane jaun.

³¹ Nitohaneinte itolere acaauru rai baaso ne. Nihei acaauru rai chabana caohacha.

³² Acaaurute nenaanaja cataaun nocoatijiana jaun auno toteeuruha acaauru amute canaanaihurune jana, raasanaa jerelanaala neein, niheichu berane ichacuruhane jana chanaaurene acaauru amute canaanaihuru. Nii rijiichuruha caa enene nenacaauru cachaauru.

³³ Nii rijiichuruhane jaunte, turuha Joaan Baotisita coaerai conaa inaelanaala, faan niha natiin quinaa inaelanaala, naaonjoaine jana, ‘Nechu aansainihane jaunte ai, nechu jataain coitucuhuhi siriha rai suujua cuhanene jaun,’ naain que ereeichelu.

³⁴ Nii baiha canu- Cachanein nejanohanaa nichaunne turuhin, coaerai cohin, lenonein, naaonjoaanune jaunte, ‘Ahotiritiinjiene tabaain lenonein ajetoriaaneun. Chaen jene nechu aansainein ichaonacaauru cachaauru belaaain, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que cachaauru cobaraain coriqui bajaaurerane maajeein belaitoon,’ naain ereeiche caque.

³⁵ Nete inae ecu tihane bana esinae rauhijiriin Cana Coauneraacha icharatenohi ichacaunne coitucuha cuurureein satiin cachaauru,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Leinjiin fariseeonein nena Simoon rene turuha Jesusone

³⁶ Leinjiin fariseeo jetaote, Jesoso cotijiae rai lorero asae turuhin lenoniha cuhane caina. Nitohanein cotihacane jaun cuhin, inae lorero asae turuhin, lenonecuruhane caina rori ichoae nelauriaa Jesusone jana jetaote,

³⁷ turuha cue leinjiin ene cojoaeloroheri nii neseu ichaonaa. Nii ene jetaote, nii fariseeo lorero asaa turuhin lenoniha cuha Jesusone inaoriin jetao, lecuruhin jataain coretiin nena ere ne jujui amaain turuhin jetao,

³⁸ chanaain Jesoso tijia rohan nelauriaain, rai nota baca que jetao rai tijia rujuae. Nitohanein rujuaane baiha jetaote, rai couturiji que caruruhin jetao liosiin, ere ne jujui que rujuae.

³⁹ Nitohaneein ichaane coaraain jetaote: “Esinae rauhijiriin leinjiin *profetanihane* jana nihanete, caaoneein tiha caa ene cojoaeloroerine jana, baaso nihane coitucure caa cachara,” naain jetao suujua ereein coaraje nii Jesoso cotihara fariseeo.

⁴⁰ Nii jaun jetaote, nii fariseeo rai:

“Simoon, icheina erenaa jereeeun aonaaine coina,” naa Jesusone jana jetao:

“Saan. Aitoo caraine aonaera, cacha relaera,” naa nii fariseeone jaun jetao:

⁴¹ “Leinjiin cacha jetaote, coroatajai cacha rai coriqui te, jelai amuritoheriin rai cainacuruhane coina niqui. Nitohaneein jetaote, leinjiin rai te saogui fashaain. Jana leeochoa rai jetaote, te saogui chooncaain.

⁴² Ne jetaote, coretena nainecurenihane jaun, nii coroatajai que rebeeonacaauru cachaauru cobaraelanaala acaauru que suujua acate nii coriqui erora. Tonaai jana nii que. Chariji jana nii coroatajaaihuri caje, jataain nii coriqui erora belaaain coaare,” naa Jesusone jana jetao:

⁴³ “Jerihane nii leeochoa amurijiriin rebeeona cachate jataain nii coriqui erora belaaain coaraera,” naa nii Simoonne jaun jetao:

“Esinae rauhijiriinte aitohicha,” nae jetao Jesoso.

⁴⁴ Niritiin jetaote, nii ene coarajeein, nii Simoon rai jetao:

“Caa ene coaraaunachuhinti. Coatiha jauriaanejeein ii loreri asae turuhanune jana, catiha culeeaaunne coina carai acau tiheei. Nete laen caa ene, rai nota baca que catiha culejeein rai couturiji que caruruhin jacorae.

⁴⁵ Coatihachu turuhanune jana canu meri lioracaheei. Caa enete laen turuhin enohane caje coaaneen canu tija lioracaane jianene.

⁴⁶ Niheichu nii jujui niha natiin cacouturi ichoae tiheei. Jana caa enete laen catiha ichoae erene jujui chorohin que catiha rujuae.

⁴⁷ Nitohanihane jaunne ichei aitoon. Arajii rai nosate inae que suujua acate, jataain canu esenetaain canu belaihanee coaratihane caa ene ne jaun. Nete laen, nii leeochoaauru amurijiriin caohachaaain ichaoha nocoetonacaauru, rai nosa caje chabana nichoteeurenereein, chabana osaacuruhane coitucuhin canu belaina jerecurenihane jaun,” naa nii fariseeo raine baiha jetao,

⁴⁸ nii ene rai:

“Inae itolere baaso ichajeein ichaohine caje ichoteratenojoneeichera,” naa Jesusone jana aonajeein jetao:

⁴⁹ “Chaneeinna ne caa cacha, itolere baaso ichajeein niha caa enene jaan caje niha natiin ichoteratein nihane coina,” naauruha nii aina ecu cotihanohineei neein aonajeeurerane coitucuhin jetao:

⁵⁰ “Quesenetaaine jaunte, ichoteratenojoneein neeiche, baaso ichajeein neeine jaan caje. Raotojoein chenenajaun caunihuchera,” nae jetao Jesoso, nii ene rai.

8

Jesoso coroatajaneraauru enecuru

¹ Nitohaneein jetaote, itolereenein neseeuu naineein, nenanajaaunru naineein amuhemujueein Cana Coaunera cojoanonaa que ereerejeein amuhemuherejete Jesoso, lechoonca coroatajai rai afosotooru,

² chaen coitucuhuhi caje, joanreein cunai caje, naaonjoaihunri caje niicha rautaaui enecuru tabaauru que corihaneraain. Niichuru aina jetaote cuelu, nii caaun-sineein suujua cuhane coitucuhuhi sirihane jana nii Jesusohacha rautai “Maadala bene” naain niicha curuaateuri Mariha,

³ chaen Erodesi amihaneeo beraichaneein nena Cosa comasai Joana, chaen Sosana, naaonjoaihunri aina leeochoaauru arajii enecuru jetao, acaauruhacha sirii que acaauru coroatajaneranein cuure.

Temule jaera parabola que erenaa
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴ Nii jana jetaote, neseuru caje cuhacoain Jesoso coaraa cuuruha arajii cachaaurune jaun, arajiin netaojiaauruhane jaun jetao acaauru rai: “Aonacuchene ena inara rai temule jaera *parabola* que erete coitucuhiche.

⁵ Leinjiin cacha, ucuhe riaaca cuhane jaun jetaote, bero cuhane naluha nii niicha riaajai nucuhene jaun shaaocure cachaauru. Chaen tabaauru quihure tajaaelinaacuru.

⁶ Nii jana tabaauru ajeri choae nalunacaauru jetaote, omrohane sainejeein ohijia-coae.

⁷ Tabaauru ojoa neenjoai jana nalunacaauru jetaote, omrohane jana amurijiriin omroha ajaenane jaun ohacoae.

⁸ Jana tabaauru atane caohacha choae nalunacaauru jetaote, caohachain omrohane jaun, ele ucuhecuru caje ele fashai ucuheneeinchuru nefae,” naain jetaote, acaauru rai tonijiaain: “Caa caitoonjoan coitucunaa jeriquichene aonacuche,” nae jetao Jesoso.

Temule jaera parabola que acaauru relaa Jesusone bajaauruhane
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹ Niritiin temule jaera que cachaauru relaa Jesusone jaun jetaote: “Chatohanai quena nii temule jaera que cuaain cachaauru rai aitoi,” naain Jesoso caje bajaauruha aina nerelanacaaurune jaun jetaote:

¹⁰ “Inaraacha quete rai Cojoanona coitucuerate Cana Coaunera. Nena laen, nii canu esenetana jeriheichuru cachaauru rai carijieein erenaa *parabola* que cuaain acaauru rai beeun, nabana coaracuruhane nihanatiin coitucuurenihane coina, niheichu aonacuruhane nihanatiin coitucuuruhane coataa.

Temule jaera parabola que cachaauru relaane biha Jesusone
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Nii temule ucuhe riaara que aitocooaunne jaan erenaa *parabolate*, Cana Coaunera beratenojoi rijijieein ne.

¹² Jana nii bero cuhane nalunaa nucuhe que caitoonjoante, Cana Coaunera beratenojoin aonaain inae esenetaain neeuruhane jana, nabana nichoteeuruhane coataa acaauru coritaa uha moconajaerane jaun suujua elonaain nenacaauru cachaauru rijijie.

¹³ Jana nii ajeri choae nalunaa nucuhe que caitoonjoante, Cana Coaunera beratenojoin aonaain, corojeein esenetaain neeuruhane nihanatiin, carajaelanaala basiinjiincha esenetaaoriin, inae necairichanaa coaracuruhane que nererojoecaain jianeraauru rijijie.

¹⁴ Jana nii ajaena jana nalunaa nucuhe que caitoonjoante, tonoraain aonacuruhane nihanatiin, jeraaen jianejeein cuaajeein, jataain niicha lateeicha que coacuhin, coriquiquiin raotojoein neeururichaaanne coacuhin, itolere bana niicha jereeicha ichajeein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein cha chana jerelanaala nitajerai nenacaauru rijijie.

¹⁵ Jana nii atane caohacha choae nalunacaauru nucuhe que caitoonjoante, nii jataain jereein aonaain, nii beratilha Cana Coaunerane rijijieein naitoonjoan ichajeein, itolere bana tonoraain laraajiin jianelanaala nenacaauru cachaauru rijijie,”

Cono que cacha relaa Jesusone
(Mr 4.21-25)

¹⁶ “Nihei chuni cono mocohin bujuaihu tera. Niheichu arana asae tenaa nainihei, nabana nocohenaanau turuuruha loreri asae turunacaaurune coataa. Nitohaneein bujuaihu telanaalate ecuun te, conohanau loreri asae enooruha turunacaaurune coina.

¹⁷ Nii rijijieeintechu, ena caa inara relaanune jaan coitucuelanaala nenacaauru, rijieeri bana coitucuururein.

¹⁸ Aihane jaun, caohachain aonacuche. Nii rijijieeintechu ena canuhacha tei raera jelai amuritoheriin rareein inae ecu tihane bana. Jana nii canuhacha tei latelanaala nenaate cha colane nedaareein inae ecu tihane bana,” naain acaauru rai be Jesoso.

Rai neba aina Jesoso nejeraauru
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹ Niritiin cachaauru rai ereerejiha Jesusone jana jetaote, rene turuha uure neba aina rai nejeraauru. Ne jetaote, rohan turunaa nainecurene, jataain arajiin ecu turuuruha cachaaurune jaun.

²⁰ Nii jana ecu nenacaauru tabaauru jetaote,

“Taute aerene neeure ii nejeraauru, ii neba aina. Jataainte ii coana jerecure,” naain Jesoso rai beeuruhane jana jetaote,

²¹ “Aiha niqui. Nete Cana Coanera beratenojoi esenetaain, rijijieein ichaohin, naintonjoa rijijieein ichara cachate, canu fojiara aina canu nejeraaurunera,” naain jetao tonoranajaen Jesoso.

Fichafichanaa aina cujuana suruaa Jesusone
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²² Nii baiha jetaote: “Amauchete caa nemuri jerau cunichaachera,” naain jetao, aina nerelanacaauru aina leinjiin bote cuhane fauhin cuhin jetao,

²³ nemuri jera jaohajeeuruhane jana jetao, uhe cujuana tabai aina fichafichanaa. Nii jana, sinitoha Jesusone jana jetao, inae nemoha acaune jaun, caaun nalunaa jere nii cuurunaja bote.

²⁴ Nii jaun jetaote nesoone caun

“Cacha relaera, cacha relaera, inae nalurichaacheje,” naain Jesoso nocoaaauruhane jaun jetao, nimichuin cujuana aina fichafichanaa suruha Jesusone jaun jetao, tonajelanaala cuujeure.

²⁵ Nitohanein cujuana aina fichafichanaa suruaain jetaote, nii aina nerelanacaauru rai jetao,

“Chanuna cha esenetaeneeiche,” naa acaauru rai Jesusone jana jetao, nesoonetiin cojoelatiin jetao, “Chaneeina ne caa cacha, nere tonoraain nesuruha cujuana aina fichafichanaane coina,” naain jetao nejesinajeein ita caje bajaure.

Jerasa batane que nena coitucuchuhi siricha
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶ Nirijieein cujeein jetaote, tabiicha nemuri jera jaohin, najauriaa cuure Calilea jeraniha nena Jerasau batane que.

²⁷ Inaen ecu turuhin najauriaain, atane choae iniha cuha Jesusone jana jetaote, nii nese caje cuhin que taca cue suujue cuhane coitucuchuhi siricha cacha. Nii cacha jetaote, nii chaabana cajione jiaain, niheichu loreri asae nihanatiin ichoaelanaala atane bana ichoaecha ichoae.

²⁸ Aca jetaote, Jesoso coariin nacatiha auhaquiin semojoaain tacaain jetao;

“Coa caniha nenoain carerojoecaara, acaihaniji nena Cana Coanera Calaohi Jesoso,” nae jetao Jesoso rai,

²⁹ caje mituha, nii suujua cuhane neein aasaera coitucuchuhi coina aitoha Jesusone jaun.

Nitohaniane jaun jetaote, araai saain *cadena* que caohatiin biji aina tija ichohacuruhane nihanatiin, rai molohin cacha nenajanihu amaauruha nii coitucuchuhicurune, ecu nii cacha areroo ne.

³⁰ Nitohanein rai irihane jana jetaote:

“Tonaa ichurujuata,” naain caje curuaa bajaa Jesusone jana jetao,
 “Lejioon niha canu curuaara,” nae jetao nii cacha, jataain arajiin suujua cuhane neeuruha coitucuhuhicurune jaun.

³¹ Nii arajiin suujua cuhane nenacaauru jetaote, usi jana acaauru letoaa Jesusone coataa jetao,

³²⁻³³ ichtatane ucuunno que arajiin lenoniha neeuruha coosichurune jaun jetao, nii coosichuru suujueniha enooruhane coina Jesoso caje bajaare. Nii jaun jetaote, nii jereein caje bajaauruhane rijijieein jeriha Jesusone jaun jetao, nii cacha caje mituha-coaain nii coosichuru suujueniha enooruhane jaun jetao, nemuri cuhane nichorohin acauhanau naluhin ohacoaare nii coosichuru.

³⁴ Nii coaraain jetaote, satiin jelai caje sorohin, nenaanajaaunru, neseuru, naaon-joaihunri naineein biha cuure nii coosi beraihurera cachaauru.

³⁵ Nitohaneein beeuruhane jaun, cuhin coaraa cuuruha cachaaaurune jana jetaote, Jesoso tijia asae lauhaca coujurihi cacha neein necoreetein nii suujua caje coitucuhuhichuru mitunaja cachane jaun jetao, coaraain coasichure nii cachaauru.

³⁶ Nii jana, nii cacha caje mituuruha coitucuhuhichurune jana coaraauru jetaote, esinae rauhijiriin nii nerautaane rijijieein beeure leeochoaauru cachaauru rai.

³⁷ Nitohaneein coaraain jetaote, satiin nii Jerasa batane que nenacaauru cachaauru jetao, jelai caje amuha Jesusone jerecure, jataain coasichuruhane jaun.

Nii jaun jetaote, bote cuhane fauhin, jelai caje amuha Jesusone jana jetao,

³⁸ aina cunaa jere nii coitucuhuhichuru mitunaja cacha. Ne jetaote, aina cuhane jerelanaala:

³⁹ “Jiaohine. Chajaaincha jelaiha chenenajaun cauhin, ii rautaaain niha Cana Coauner-ane beebejenihun,” nae jetao rai Jesoso.

Nii jaun jetaote, ecu nedaain, satiin nenaanajaaunru naineein cuhecujueein jetao, rautaaain niha Jesusone beebejeein amuhemujuen nii cacha.

*Jairo cacunu. Chaen leinjiin ene Jesoso cajione dadaera
 (Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)*

⁴⁰ Nitohanihane baiha, jelaiha nemuri jerau cauha cuuruhane jana jetaote, jataain corojeein Jesoso raare, turuhane cohajeeuruhane jaun, satiin cachaaauru.

⁴¹ Nii jana jetaote, turuha uhe leinjiin cacha- sinacoca curuaanaa neein nena Jaironeein niicha curuaateuri. Nii cacha jetaote, Jesoso tijia asae neseoriaain jetao conujueein cotijiae, rai loreri asae turuha cuhane coina,

⁴² jataain ohane rai niha leinjiin rai cacunu- lechoonca coroata jaanacajine jaun.

Nii jaun cuha Jesusone jana jetaote, jataain arajiin sacuuruha cachaaaurune jaun, sururucure cachaauru.

⁴³ Nii arajiin cunacaauru jana jetaote cue leinjiin ene- lechoonca coroata jaanacaain nirijieein ichana jaohajeein cunaiteein nena. Nii jetaote, jitariin niicha sirii coriqui jaohin nocoicharate niqui. Nejetaote, rautasihurene nii chuni coichaeraauru.

⁴⁴ Nii ene jetaote, Jesoso caajie cuhin, rohan nichuuntaain rai cajione auha dadae. Nii Jesoso cajione auha dadaane rijieeoritiin jetaote, inae nesurue rai ichana.

⁴⁵ Nitohaneein dadaane jana jetaote:

“Chatoon canu dadae,” naain bajaa Jesusone jana, satiin dadaauruhane suujuee-urhane jaun jetaote,

“Cacha relaera jataain araaicha cachane jaunte, ii sururucure jerane,” naa rai Fedorone jana jetaote:

⁴⁶ “Aihei bajiaa. Chunucohate jerihane canu dadae. Cacaje mituha cacha rautaa- caaunne jaan cajene coitucuunra,” naain jetao bajae Jesoso.

⁴⁷ Niritoha Jesusone jaun, nesujuena nainenihane jaun jetaote, rijijijaneein Jesoso acatiha neseorihaain: “Naaonjoaain cunaitichaaunne jaunne, nii caje nerautasinihanune jaun, ii dadaaunra. Nii ii dadaanune rijieeoritiine inae nerautaaun canu cunai cajera,” naain satiin aonajera urichoo jitariin biha nii enene jana jetaote;

⁴⁸ “Aihachuhisi. Jataain ii rautaanune esenetaaine jaunte, ii cunai caje nerautaaicha ene. Chajaain chaque tonajelanaala chenenajaun caunihunra,” nae jetao rai Jesoso.

⁴⁹ Nitohaneein jaiti ereerejiha Jesusone jana jetaote, turuhin jetao:

“Coa nenacaaneein nii cacha relaera roeroecaa. Inae oha ii cacunura,” naain jetao biha uhe letoaaauruhane jaun leinjiin cacha, nii sinacoca curuaanaa Jairo rai.

⁵⁰ Niritoha nii cachane aonajeein jetaote,

“Coa tonajian. Raujiaaincha quesenetaaute nacoaaunein ichanamiin oo caje ii cacunura,” nae jetao Jairo rai Jesoso.

⁵¹ Niritiin cuhin jetaote, nii Jairo loreri asaae turuhin, Fedoro, Saantiaao, Joaan, chaen, nii ene fojiaraauru, naaonjoaihunriicha enoae jiniichaain nii loreri asae.

⁵² Nitohaneein inae loreri asae enooruhane jana jetaote, jataain satiin coinaderaain nii ene coisichuruha nii loreri asaae nenacaaurune jaun:

“Coa chanaache. Coatiha ohane jaun aihei caa ranuna. Sinihane jaunte aicha,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote,

⁵³ satiin esenetaelanaala coenacure- nii ecu neein coarajeeurera cachaauru, esinaen rauhijiriin oha nii ranunane coaracuruhane jaun.

⁵⁴ Nii jana jetaote, biji que nii ranuna onaa mucuhin tonijiaain jetao: “Ranuna, chajaain nimichuura,” naa Jesusone rijieeoritiin nimichuhin jetao,

⁵⁵ nacoaaunein raurononeein oo caje ichanae nii ranuna. Nitohaneein ichateein jetaote, corohateeuruhane coina aite Jesoso.

⁵⁶ Nii jaun jetaote, jataain cojoelatooruha rai fojiaraaurune jana jetao: “Jiaonriha caa catoanein ichateein nihanune beeiche chuni rainera,” naain jetao suujuatenajaen Jesoso.

9

Cana Coaunera Cojoanona biha cuuruhane coina aina nerelanacaauru letoaa Jesosone

(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Jelai lechoonca coroatajai aina nerelanacaauru taojiaain, acaauru aina neein cocoainanajaain jetaote, letoanajae Jesoso, cacha suujua cuhane nenacaauru itolere coitucuchuhichuru sitaain, cunaitenacaaurune maajeein rautaaauruhane coina.

² Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera Cojoanona bein, cunaitenacaaurune maajeein rautaaauruhane coina acaauru letoae.

³ Nitohaneein letohanajaain jetaote:

“Coa inara biji achune, inara atora, inara achano, inara coriqui, necoreeteichene jaanu que inara cajione, naaonjoainuri amaain cuhache.

⁴ Chunijihun loreri asae turuhichene ecu neeuche jelai caje amuhichene reentiaain.

⁵ Jana chunijihun nese que turuhichene jana, inara ranaa jerelaanaala inara aohana jerecurenihane, jelai caje amuuche. Inara tijia batane faofaohin riariaain ratiriinte, ‘Coaraain cau neein nainacuche,’ naain ichaquichene coitucuurumiin caje,” naain jetao letoanajae Jesoso.

⁶ Nii jaun jetaote, nii letoanajaane rijijieein cuhin, neseuru nainein cuhecujueein jetao, ichoteratenajaane jaa erena rauhi raotono beebejeein jetao, cunaitenacaaurune maajeein rautaaacoaure.

Suujuu auhacaa Erodesine

(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Nitohaneein itolere ichaechajeein niha Jesusone coitucuhin jetaote, que suujua auhacaain nererojoeae Jorioocuru curuaanaa Erodesi. Tabaauru, “Joaan jete oo caje ichanaain ai,” naauruhane jana,

⁸ leeochoauru, “*Profeta* Irihasi jiete, oo caje ichanae,” naaure. Jana tabaauru jetaote, “Cana Coanera Ere bera inoaensi tabaauru jete, oo caje ichanaain ai,” naaure.

⁹ Ne jetaote, niritocuruhane coitucuhin jetao: “Caraajenihanena nii Joaan uluno moloheratihanune jana moloorelura. Chaaquena jana, nii itolere ichaa been ereeure,” nae jetao Erodesi.

Nii jaun jetaote, jataain Jesoso coana jere Erodesi.

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesusone
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Inae nii letoanajaa Jesusone caje turuhin, jitariin acaauruhacha ichai beeuruha nii cocoainaan niicha letoauri afosotoorune jana jetaote, jelai cachaauru caje acaauru amaain, leinjiin nese Betesaaidau amanajae niqii Jesoso.

¹¹ Nejetaote, inae cuhane coitucuriin, sacuhin, rene turuha cuuruha cachaaurune jana jetao, raotojoein acaauru raain, Cana Coanera Cojoanona que acaauru rai ereerejeein, cunaitenacaaurune maajeein rautae.

¹² Nii jana inae sohane jaun jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain:

“Chajaain caa cachaauru rai aitoote, taa ichuunucohacuru nenacaauru neseeuru cuhin, nesurunajaanu aina lenone ariha cuurumiincha. Coatiha nihei cau cacha caje lenone coreteein acaauru coroaatenaa jaanuta,” naauruha nii lechoonca coroatajai aina nerelanacaaurune jana jetaote:

¹³ “Niriimiin. Atiin inara, acaauru coroaateeuhe,” naa acaauru rai Jesusone jana jetaote:

“Saoquijieeinchate neeje faan, chaen coroatajaain ate naajeeinchara. Coretiha cuhacaanune banaachate nena nainere lenone, satiin caa cachaauru raicha,” naaure jetao Jesoso rai,

¹⁴ itolereneein saoqui oharaancaain acaauru aina neeuruha cachaaurune jaun.

Ne jetaote aina nerelanacaauru rai jetao:

“Saoquichooncaa nanaain ita rohan tein acaauru lauriaauchera,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetao,

¹⁵ nii aitohane rijijieein, ita rohan tein acaauru lauriaacoaure nii aina nerelanacaauru.

¹⁶ Inae satiin nelauriaacoauruhane jana jetaote, nii saoquii faan aina coroatajai ate mucuhin, coreniha dede coarajeein Cana Coanera coroaecane baiha jetao, nii faan aina ate beunebeunein aina nerelanacaauru rai jetao te Jesoso, jitariin cachaauru rai chaluuruhane coina.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, inaeneeuruhane jaan tiaaojoaain lenonecuruha satiin cachaaurune natiin jetao, lechoonca coroata omariin, omari nemoaure caute que.

Esinae rauhijiriin Mesihasi niha Jesusone biha Fedorone
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Nii baiha jetaote, jelai aina nerelanacaauru aina cuhin Cana Coanera bajaane jaun jetao:

“Tonacuruha canu que cachaauru. Chanichaaunchata,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote:

¹⁹ “Tabaaurute, ‘Joaan Baotisita jete, oo caje ichanaain ai,’ naaurera. Jana tabaaurute, ‘Cana Coanera Ere bera inoaensi Irihasite ai,’ naaure. Jana tabaaurute, ‘Cana Coanera Ere bera inoaensi caje leinjiin jete, oo caje ichanaain ai,’ naaure,” naain beeuruhane jaun jetaote:

²⁰ “Tonaquiche jana inara canu que. Cha nichaaun,” naain acaauru caje bajaane jana jetaote:

“Iite, Cana Coauneraacha letoai Mesihaseeicha,” naain jetao tonorae Fedoro.

Orichaaaine biha Jesusone
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Ne jetaote, niritocuruha raine jana, nii acaneein nihane beeuruha chuni raine coataa, caohate Jesoso.

²² Niritiin jetaote: “Nii inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune cairichaeriinte, caque jaolecoha cuurureein Jorioocuru bichauhenaauru aina saseredotecuru curu-aanaacuru, chaen Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaaaureraauru, naaonjoainuri. Acaaurute catinaa cuurureein niqui, nena nichata janohane cuhane ichanaa cureeunnicha,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²³ Nii baiha jetaote, nii satiin ecu aina nenacaauru rai jetao:

“Chunucoha canuhacha relaineein canu ere tonoraeraneein nenea jerihane, itolere suujua letono ichana jerihane jianeein, coroso que canu teein canu cairichaururichaaaine rijijieein necairichanaa abaataain caitoonjoan tonoraain, jerichaaunne rijijieein neeine.

²⁴ Nitohaniane jaunte, cacoreniha nichao itajera, nichotiha cureein. Jana suujua letonohacha ichajeein, itolere bana rai caohachanuhacha coacuhin neite nitajereein.

²⁵ Chaaquena nelatere caa chauratane que neein, itolere rai nelateeicha que coacuhin rai nichao itajiha cachane.

²⁶ Chunucoha, canu que coejeein caitoonjoa quene maajeein coejera quene necoejereeeunni canuhetonai, canu- inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune, itolere ichana nainichaaunne coarateein, Canu Inaca necaohacha que necaohachaain rai letonocuru anjeraauru aina turuha uhanune bana.

²⁷ Esinae rauhijiriin satiin cau nenacaauru tabaauru cachaauru oorurinaain, Cana Coaunera Cojoanona coaracuruhane reeintiaain,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Nejelauneein nerotoha Jesusone
(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Nii cachaauru rai irihane baiha, fosa janoneein catiaain, ichatane ucuuno que cuhin Cana Coaunera bajaa cuha Jesusone jana jetaote, corihaniha cuure Fedoro, Saantiaao, Joaan, naaonjoaihuri.

²⁹ Inae ecu turuhin Cana Coaunera bajaane jana, ecu neein coarajeeuruhane jana jetaote, itolereneein nejelauneein nerotoha nomerine jana jetao, rai cajione netonai jataain somajaain jiquihaquiin nerotohane jana,

³⁰ ecu aina ococohin aina ereeure coroatajai cachaauru Moisesa, Irihasi, naaonjoainuri.

³¹ Nitohanein jetaote, jataain cono caohacha que conaeraain neein jetao, Jerosaleeun cairichanojoneein oha curichaaain Jesusone que jetao ereeure.

³² Nii jana jataain siniitooruhane sainejeein jetaote, nirijieein ichaojoein jetao, cono caohacha cataaun neein coroatajai cacha aina iriha Jesusone jana, coaraje rai corihacuru aina Fedoro.

³³ Inae Jesoso rohan neeuru caje amuuruha nii coroatajai cachaaurune jana jetaote:

“Cacha relaera, jataainte caohate cau nihacachene. Coanete nichatajaain lohanari jaacache, leinjiin ii rai, leinjiin Moisesa rai, leinjiin Irihasi rai, naaonjoaain,” nae jetao Fedoro. “Naaonjoaane cointate catohanein coarate Cana Coaunera,” naain coitucuenihane jaun nirate Fedoro.

³⁴ Niritiin ereerejihane jana, acaauru conaacotaa dede sacarine jana jetaote, jataain nesoonetooruhane jana jetao,

³⁵ nii dede sacari jana toniin jetao: “Caate jataain jereein canuhacha cocoainain quiicha letoai Canu Calaohinera. Nere tonoraain neeuchera,” naain jetao toni erena.

³⁶ Niritiin toniha erenaane aonajeeuruhane baiha, Jesoso coaracuruhane jana jetaote, inae jelai ecu ne. Ne jetaote, nii bana nii chuni rai nitohaniha Jesusone belanaala inauheneecha suujua cuhane coarajeein nii chuni rai beeurene.

Coitucuchuhi siricha leinjiin canaanai rautaa Jesusone
(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Nii cojoanoo nii ichatane ucuuno neeuru caje jelaiha fauha cuuruhane jana jetaote, Jesoso que taca cuure arajiin cachaauru.

³⁸ Nii arajiin que taca cunacaauru cachaauru jana toniin jetaote:

“Cacha relaera, atiin nohane caa acaihanijin quiicha sirii canu calaohi coaraau.

³⁹ Suujua cuhane coitucuchuhi sirihane jaunte, baasoneein tihane, auhaquuin tocojoaain tacaane, nujuaae caje lajane mitae. Jataainte, baasoneein jaberoco teein jianena jerene.

⁴⁰ Nii jaanne niqui ii aina nerelanacaauru rai aitoon, caje nii coitucuchuhi sitaauruhane coina. Nete ichana nainesihurene,” naa tonijiaain ehequuin, nii leinjiin cachane jaun jetaote:

⁴¹ “Jataainachura cha esenetaeneeichete nitaje rai nenacaauru cachaauru. Inaonjoan saneeina inara aina neein inara abaantareeun. Chajaain cajiha nii ii calaohi uhaaura,” naa Jesusone jaun,

⁴² rohan nichuuntaa nii cunaitenaa canaanaine jana jetaote, atane ichoae tacaain siheite nii suujua cuhane nena coitucuchuhi.

Nii jaun jetaote, nii suujua cuhane nena coitucuchuhi suruaain jetao, nii canaanai rautaa, rai inaca rai te Jesoso.

⁴³ Satiin nii coaraain jetaote, itolere que nelateein, itolere ichana nainiha Cana Coaunerane coaraain cojoelatoore.

Orichaainne biha coroata saain Jesusone
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Nitohaneein cojoaelanaacojoai ichaain, acaauru notaaca Jesusone cojoaelatooruha satiin cachaaurune tonohanau jetaote:

⁴⁴ “Caohachaain caa inara rai aitocoaaunne aonacuche. Coa baitichache. Canu acaihaniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanaa nichaaunne, cocoinanacaihuru bijihu tenojoiniha cureeunicha,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

⁴⁵ Ne jetaote, acaauru que coitucuerateniha Cana Coaunerane jaun, nii acaauru rai aitohane coitucuurenihane sainejeein, acaauru rai biha Jesusone coina caje bajanaa nainecurene, bajaauruhane que nocoatocuruhane jaun.

Chariji jataain nelateineein ne
(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Nii jana jetaote: “Charijina, caa cana jana, jataain leeochoauru amurijiriin nelatineein nere,” naauruha nejesinajeein ita rai aina nerelanacaaurune

⁴⁷ aonajeein jetao, leinjiin canaanai mucuhin rohan teein jetao:

⁴⁸ “Canu coreniha, caa canaanai raerate, canu raane rijijieein aicheein. Jerichanejeein canu raain neitechu, caletoaera Ofa raa aicheein. Nitohanihane jaun, cau inara jana nelatihei rijijieein inaraacha coaraite, jataain nelatineein ne,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Canaacha ichai icharate, cana lauri rijijieein nenacaauru ne.
(Mr 9.38-40)

⁴⁹ Nii jana jetaote: “Cacha relaera, ii letononeein nenea rijijieein coitucuchuhi que suujuequiin nenacaauru rautaaain niha leinjiinne janane eruhin nii caohatihacaanu, cana aina nenaaneein ainihane jaun,” naa Joanne jaun jetaote:

⁵⁰ “Jiaonriha nitohanai ichara caohateein neeichene. Canaacha ichai ichaain nenaate cana lauri rijijieein nenacaauru ne,” nae jetao rai Jesoso.

Joan aina Saantiaaocha ichana jerei caohatiha Jesusone

⁵¹ Inae jelaiha dedeu cuhane catainajeein jetaote, Jerosaleeun necairichanaa coaraane rai nihane saijieein, atiin nellararajiaain, nii Jerosaleeun turuhane caina ucuae cue Jesoso.

⁵² Nitohaneein cuhin jetaote, najiniha nere beraanuuru letoaelu, turuhane jaanu ariha cuuruha leinjiin nese Samariaune caina.

⁵³ Ne jetaote, ecu ranaa jerecurenelu Samaria cocoaichacuru, rauhijiriin Jerosaleeun cuhane coitucuruha raotojoeinne jaun.

⁵⁴ Nitohaneein, acaauru ranaa jerecurenihane jaun jetaote:

“Curuaanaa, jereeune acaauru ichoae usi letoaacaanute, satiin mocohin nitajeeuruhine,” naaure jetao Joan aina Saantiaao.

⁵⁵ Ne jetaote, acaauru rene nauriteriin jetao:

“Caohachaaai nitohanai ichaain nihacachene,” naain jetao, acaauru cotaicha rijitiin caohate Jesoso.

⁵⁶ Niritohane baiha jetaote, leeocho neseu jetao cuure.

Jesoso aina cunaa jerecuruha cachaaurune

(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Inae bero cuhane cuujeeuruhane jana jetaote:

“Curuaanaa, cuhine jaan niha natiine, itolere bana ii aina nenea jereeuruna,” naa Jesoso rai leinjiin cachane jana jetaote:

⁵⁸ “Aonaaun, arolarihuru niha natiinte, sininajaanu siriin naaonjoaaaurera. Jerichanejeeintechu, sininajaanu siriin ne tajaacurura. Nii jana canu inaraacha cohajei- Cachaneein nejanohanune, coatiha nihei chunijihun neloraain nesurucuaaanne jaanuta,” nae jetao rai Jesoso.

⁵⁹ Niritiin jetaote, leeocho rai:

“Chajaaun canihara,” naa Jesusone jana jetao:

“Curuaanaa, jauriaanejeein canu cohacune, oha canu inacane reentihain aina nenicha,” naane jana jetaote:

⁶⁰ “Niriimiin, caa chabana nitajenaachara quiicha tei ichaonaa ranaa jeriheichuru, ecu nejesinajeein ita coaracurumiincha. Ii caniha uute, Cana Coaunera Cojoanonaa beebejeeicha,” naa Jesusone jana jetaote,

⁶¹ leeocho netonai:

“Curuaanaa, ii ainane unaa jereeurun canuhetonai. Jauriaanejeein canu cohacune, canu nenajaan nenacaauru rai necoenicha,” naane jana jetao:

⁶² “Nete, Cana Coaunera Cojoanonaa que nenea jeriha cachane, itolere bana niicha ichana jerei jianihane caohachae,” nae jetao Jesoso.

10

Caainsi choonca coroatajai Jesoso letonocuru

¹ Nitohanihane baiha jetaote, caaunsi choonca coroatajaain jetao aina nerelacaauru janijiin jetao, coroatajaanana coroatajaananaain najiniha letoanajae Cana Curuaanaa Jesocurisito, nii turuha curichaaanne jaan neseuru naineein cuuruhane caina.

² Nitohaneein letoanajaain jetaote: “Esinae rauhijiriin arajiinte neeure Cana Coaunera coitucunaa jereraauru cachaaurura. Nete jataain coroatajaaecure acaauru

relaeranuurura. Aihane jaun Cana Coanera bajaachete neeine acauru relaeranuurura.

³ Nii nitohaniane jaune ena inara letoaaunra. Nete jataain alalacaraain nii curiquicheein, taebiaen mululune jana situha cuha irine rijijieein curiquicheeinne jaunra.

⁴ Jiaonriha inara coriqui, inara atora, inara safato, naaonjoaihunri amaain cuhichenera. Coa chunijiun inacuhin, chuni rai caeneenejeein ereein cuhache.

⁵ Chaen chunijiun loreri asae turuhichene, 'Raotojoein neeuche saain caa loreri asae neinequichenera,' naauche inara turuneeicha.

⁶ Nii jana nii loreri asae niha caohachaain nenea jereraaurunete nerausiajeein neeurureeincha. Jana caohachaain raotojoein nenea jerecurenihane, coatiha nerausiaecururiaainta.

⁷ Chaen chunijiun nese que turuhichene, leinjiin loreri asaecha neein, lenonecuruhane jaan que lenoneein, acau cohin, naaonjoaanchera. Niha rauhi, coreteraauruha amihanenacaaurune jaanura. Jiaonriha lorericuru nainein cajihanein amuhemuhequichenera.

⁸ Chaen chunijiun nese que turuhichene jaan, caohachaain inara raain inara coroa-teeuruhane jaan que lenonecuchera.

⁹ Chaen ecu neeuruha cunaitenacaaurune, acauru rautaaain, 'Inaen ichuunnijih, inara caje Cana Coanera Cojoanonaara,' naain acauru rai beeuchera.

¹⁰ Leinjiin neseu turuhichene jana, ecu inara coana jerecurenihane:

¹¹ 'Cau inara neseu turuhacaanune jana canacaanu tijia que nitiririchana utoonena riariaain ratirihacaanu, "Coaraain cau neein nainacu," naain ichacaanne que nainaquichene coina. Nete laen, inae ichuunnejeeorih inara caje Cana Coanera Cojoanonaane saijieein que jaolecohichene coitucuhichene caohachaera,' naain acauru rai bein, jelai caje amuuchera.

¹² Nii inara coiinteraauru cachaaurute, neecha aansainein ichaonacaauru Sodoma cocoaichacuru amurijiriin jataain caseteco tabai coaraa cuurureeincha," naain nii rai niicha letoanojoinunri rai be Jesoso.

*Erenaa tonoraachuru cachaauru
(Mt 11.20-24)*

¹³ Niritiin jetaote: "Cairichaojoaiche, Corasiin, Betesaaida, naaonjoaain nese cocoaichacuru, jataain necairichanaa coariquicheeinne jaun. Bana inara rai cojoelanaacojoai ichacaanne rijijieein, Tiro, Sidoon, naaonjoaihun cana lauri Isaraelitanelanaala ichaonacaauru rai cojoelanaacojoai ichacaanne jana niha nete, acauru ichoaichaniha inae Cana Coanera que suujua acatecuruhane coarateein, baaso ichajeein ichaauruhane jianeein neeuruhane coujunacane que inaderaain costaro siri caje nenea cajione jiaain, ajane que nerujuaain neeurure.

¹⁴ Nitohaneichene jaunte, inae nii cojoanona que turuhane bana, Tiro, Sidoon, naaonjoaihun cana lauri Isaraelitanelanaala ichaonacaauru amurijiriin, caseteco tabai coaraa curiquicheein.

¹⁵ Jana inara Caferenaon cocoaichaneinchene, inacojoein dedeeu cuha nocoetona jereein coaauquiche. Inarate, usi tabai cataaun jaonojoneein nitajih curiquicheein," naain bihane baiha jetaote:

¹⁶ "Nitohaniane jaun, caohachaain inara raerate, jericanejeein caohachaain canu netonoai raa aicheein. Jana, inara que jaolequiin, inara ranaa jeriheichurute, jericanejeein canu que jaolequiin canu ranaa jerenihane jaun aihurureein. Nii rijijieein techu, canu que jaolequiin, canu ranaa jeriheichuru, jericanejeein caletoaera Cana Coanera que jaolecoha aihurureein," nae rai nii letonocuru rai Jesoso.

Jelaiha cauha cuuruha caaunsi choonca coroatajai nii niicha letoanojoinunrine

¹⁷ Nitohaneein letoanajaane jaaun cuhin jetaote, caje jelaiha rachoojoein turuhin jetao:

“Curuaanaa, ii letononeein nihacaanune jaunte irihacaanune, coitucuhichuru nihanatiin canacaanu ere tonoraain neeure,” naauruha nii caaunsi choonca coroatajai letonocurune jana jetaote:

¹⁸ “Aihachuhisi. Jiacane amuneein dede caje naluha uha Moconajaerane janane coarajeeun.

¹⁹ Canune, nitohaneein itolere que nelateein laraajiin cuhin, acanocuru, canaaunru, naaonjoaihunri ichoae situhin, itolere coitucuhicuru amuritohiche, nii necairichanaa coaraelaanaalane coina inara letoaaun.

²⁰ Nete, nii nitohaneein inara ere tonoraain neeuruha coitucuhichurune nihanatiin que rachoojoein nena naineneeiche. Inae laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha cuhane dedeeu inara curuaacurunecha quete laen nainequiche rachoojoe-ichenera,” nae jetao acauru rai Jesoso.

Rachoojiha Jesusone
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Nitohaneein turuhin itolere ichacuruhane beeuruha nii rai letonocurune jaun jetaote, rachoojoein Cana Coaunera Suujue que suujuequiin jetao:

“Ii, dede, chauratane, naaonjoaain Coaunera neein, itolere Curuaanaa neein neeine coroaecaaunra Ofa. Iite, nii itolere coitucutoha nocoetonacaauru que coitucuerate-lanaala, nii cha que nelatihei rijijieein nenacaauru que nii coitucueraelanaala nena coitucuerateeicha. Aihara Ofa. Nitohaneein jereeine jaunte ichaaicha,” naa Cana Coaunera raine baiha jetao:

²² “Ofate cague itolere coitucuerateein ne, coitucuhin nihanune coina. Nihei chuni canu coitucunaa nainera, cacoitucuerateniha Ofane. Nii rijijieein chu canu, rai Calaohinee, que coitucueratenihanune, nihei chuni Ofa coitucuera. Canu, rai Calaohinee coitucueratenaa jerichaunne jaanruhachate Ofa coitucuurureein,” nae jetao rachoojoein Jesoso.

²³ Nii baiha jetaote, jelai teein aina nerelanacaauru rai jetao: “Nerausiajeeinte neeiche, caa ena inaraacha coarai coaraain neeichene jaun.

²⁴ Arajii *profetacuru*, chaen *reycuru*, naaonjoaihunru inoaesihurute niqui, caa ena inaraacha coarai coana jereein, caa inaraacha aonai aohana jecurelu. Nete, nii coaraain, aonaain, naaonjaaunrenelu,” nae jetao acauru rai Jesoso.

Samaria cocoaicha que parabola que cuaain, leinjiin cache relaera relaa Jesusone

²⁵ Niritoha Jesusone jana jetaote, rene turuhin jetao, “Tohanrihanicha,” naain nechu jataain coujuha jetao:

“Cache relaera, cha ichareeun chariji bana nitajenaachara ichaonaa que ichaonaa nainichaaunne coina,” naa rai leinjiin Moisesa naitoonjoan rauhi que cache relaerane jaun jetao:

²⁶ “Tonaainjia laenanohineein ne Moisesa aitoonjoan rauhi cuhane ereretaain coaraaine jana,” naa rai Jesusone jaun jetaote:

²⁷ “Jataain ishujua, ii suujue, ii coichana, naaonjoain aina cutaain, ii Curuaanaa ii Coaunera que ii suujua acateein, aca jerihane rijijieein coitucuhin naitoonjoan ichaain neeu. Chaen ijiabereeo belaa coaraain neeine rijijieein, chamute cache belaa neeu,’ naainte ne nii rauhi cuhane,” naain jetao tonorae nii Moisesa naitoonjoan rauhi que cache relaera.

²⁸ Nii jaun jetaote:

“Jataain caohatiinte aitohi. Nitohaneein neeinete, ichaonaa chariji bana nitajenaachara que niha curiquincha,” nae jetao rai Jesoso.

²⁹ Nii jaun jetaote, jaiti jitaain nii niicha coitucunaa jerei beniha raine que nainaa Jesusone coina jetao:

“Charijina camute cacha neein belaa in ichaoreeun,” naa Jesuso raine jana jetao:

³⁰ “Aonaaun. Coaraaunachuhinti, leinjiin cacha jetao, Jerosaleen caje Jericoo cuhane jana, bero cuhane eruhin, enuha que faofoaain sohin- rai cajione ruluhin- jitariin niicha siriine maajeein ruluhin- ateinane lalajeein ratiriin amuuruha necha aansaineein ichaonacaauru cachaaaurune.

³¹ Nii jana jetao, nii jeelai bero cuhane cuujiha leinjiin Isaraelitanichaachene lauri caje nena saseredotene jana, najiniha niha nii cachane coariin, comarohin rauhijiri- icha situhin amue.

³² Nii jana jetao coaiten caaijie cuujiha, leeocho Isaraelitanichaachene lauri caje nena Lebitane jaun, acaentonai coariin, inauheneeicha coarajeein comarohin rauhijiriicha situhin amue.

³³ Nii jana jetao, acaauru caaijie cuujiha leinjiin cana lauri Isaraelitanelanaala nena inara jaole Samaria cocoaichane jaun jetao, coariin, cairichaojoaain coaraane jaun jetao,

³⁴ rene nichuuntaain erene aina bino caje ichanohineein nena coi que culejeein jetao, nii nocoasaja coichaain, cajione que conajaain jetao rai cabario ichoae lauriaain, coreteein turunaanaja leinjiin loreri asaa amaain ecu teein jetao berai.

³⁵ Nii cojoanoon jetaote, rai coriqui rocohin jetao nii nenaanaja erora corete jetao nii Samaria cocoaicha. Nitohaneein coreteein jetaote, ‘Atiin canu rai caa cacha beraain coichaau. Caa cacha coreniha ii coriqui jaohinene ii rai cainareeunni caaujiataain,’ nae jetao nii cacha, nii nenaanaja erora rai.

³⁶ Nitohanihane jaun, chariji jana nii nichatajaihuri caje nii necha aansaineein ichaonacaauru cachaaauru sonojoi cacha belaa in coarae, rai jaberoco belaihaneein riji- jieein,” naa Jesusone jana jetaote:

³⁷ “Nii cairichaojoaain coaraain belaa in coichaera,” naa nii Moisesa aitoonjoan que cacha relaerane jaun jetaote:

“Inae laen coitucuhi. Nitohaneein iitonai ichaau,” nae jetao, rai Jesuso.

Mariha aina Marata loreri asaa turuha Jesusone

³⁸ Nii baiha jetaote, jelai caje amuhin leinjiin neseu turuhane jana jetao, rai loreri asaa rae leinjiin ene Marata.

³⁹ Nii Marata nejera Mariha jetaote, ecu turuhin ereerejiha Jesusone jaun jetao aonaane coina rai tijia asaa nelauriariin lauheque.

⁴⁰ Nii jana jetaote jelai niicha ichanenu aina ratiriin aihane jaun jetao, Jesuso rohan nichuuntaain jetao:

“Curuaanaa, tana itolereneein camijianeeon aina jelai caratiriin aihane caa canejerane coaraainete rai aiteneei canu coroatajaniha uhane coina.” naa Maratane jaun jetaote:

⁴¹ “Marata, aonaaun. Jataain niha iicha ichanenune jaunna jataaain nererojoecaai.

⁴² Nete jataain leinjiincha ne cacha rai jataain nelatei. Caa Marihate nii jataain cacha rai nelateein nei janijiin rae. Nii jaun nerinaain chuni caje ruluera,” naain jetao tonora Jesuso.

11

Cana Coaunera bajanaa que aina nerelanacaauru relaa Jesusone

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

¹ Jelai cuhin Cana Coaunera bajaa cuha Jesusone jana jetaote, inae nainaane jana jetao:

“Curuaanaa, aina nerelanacaauru relaalu Joanne rijijieein canacaanu relaau Cana Coaunera bajanaa quera,” naauruha aina nerelanacaaurune jana jetaote:

² “Saan ai. Cana Coaunera bajaachene:
 ‘Cana Coaunera,
 ii acaihaniji Cana Coauneraneein
 neeine coitucuhin neeurumiin satiin cachaauru.
 Nihei chuni ii baiha ii rijijieein nei.
 Dedeu iicha jerei ichacuruhane rijijieein,
 cau chauratane que netonai
 ichacurumiin satiin chauratane que nenacaauru.

³ Canacaanu rai lenone teeute
 canacaanu rai lanaeneeine lenone.

⁴ Baaso ichaechajeein
 nihacaanune nihanatiin
 canacaanu que ii suujua acateeu,
 canacaanu rai baaso ichaain
 nenacaauru que
 canacaanu suujua acateein nihacaanune rijijieein.
 Jiaonriha osa que nesaruhin nihacaanune
 nainatejeein neeine,’
 naain Cana Coaunera bajaauche bajaachenera,” naain jetao acauru relae Jesoso.

⁵ Niritiin jetaote:

“Coaracuchenachuhinti inara tabaauru niha rai belaichane jana, janotiin dede cataaun rai loreri asae turuhin: ‘Quiicha belaa, taa niha ii lenone cautene.

⁶ Ena canu loreri asae turuha jataain quiicha belaaaine jaunne, que coroaatihanune coina aitoon, neniha rai canuhacha teeninune jaun. Ii raine jeelai que corereeeunni,’ naane janate nainere:

⁷ ‘Coa carerojoecaa. Inae canu bereecuru aina nesurucuaaunne jaun nimichuhin tenaa nainihaaun,’ naainte nesurunajaun neein tonorana nainere nii belaicha.

⁸ Netechu nimichuhin tenaa jerenihane saijieein conujiha nii belaichane, atiin nimichuhin jitariin niicha latei tenaa nainere.

⁹ Nii rijijieeinte Cana Coaunera caje cha lateein bajaachene, inara rai inaraacha latei tereein. Cha lateein ariin bajaera raite, cha teein ne Cana Coaunera.

¹⁰ Satiin cha lateein ariin bajaerate, niicha latei eruhin ne. Nitohaneeinte rohan nichuutaain cha baja cachane, rai cha teein naaonjoareein Cana Coaunera,” naain jetaote,

¹¹ “Coaracuchenachuhinti inara, inara caje ate bajaain niha inara calaohine jana, inara, inacaneein rai acano teriquiche.

¹² Ainihane inara caje taje bajaane jana rai canau teriquiche.

¹³ Coaracuchenachuhinti inara baasoneein ichaohichene natiin, caohacha nejesina teein neeiche inara bereecuru raine. Nii amurijiriin techu lateein caje bajaain neeichene, rai Suujue que suujuequiin neeichene coina, nii bajaera rai Suujue teein nereein dedeue nena Cana Inaca Cana Coaunera,” nae jetao acauru rai Jesoso.

*Moconajaera ichanohineein niicha ichai ichaa Jesoso beeuruhane
 (Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)*

¹⁴ Nii baiha jetaote, suujua cuhane coitucuhuhi sirihane jaun, caaun eresilanaala niha leinjiin cachane jana jetao, caje sitaain rautae Jesoso. Inae caje mituhin amuha nii moconajaera letono coitucuhuhine jana, inae iriha nii eresilanaala nena cachane coaraain jetaote, jataain cojoaelatoore nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

¹⁵ Ne jetaote tabaauru: “Coitucuhuhichuru curuaanaa Beelseboote caa cachaa rai catohanai ichaane jaan tihane jaun, caa catohanai ichaera,” naaure jetao Jesoso coara-jeein.

¹⁶ Jana tabaauru jetaote, esinae rauhijiriin aina niha Cana Coaunerane coaracuruhane coina nechu cojuha jetao, cojoelanaacojoai ichaane coina caje bajaature.

¹⁷ Ne jetaote, nechu cojuha aitocuruhane coitucuha raotojoeine jaun jetao:

“Inarate caa coitucuchuhi ichanohineein cunaitenaa cacha rautaanune jaun, Moconajaera letononiha canu beeiche. Nete inara coitucuhichene rijijieein, satiin caa atane que nenacaauru ita que nejerateein neein ita sooruhanete, jiniiquiin ita ichao itajeeurureein.

¹⁸ Nii rijijieein techu, nii coaauquichene rijijieein, nejesinajeein ita que nejerateein neeuruha rai letonocuru ainane, ita ichao itajeeurureein Moconajaera aina rai letonocuru. Nitohanihane jiniiquiin nii cha que nelateein neeururihei. ‘Nii coitucuhichuru curuaanaa Beelseboo caletoaane aina, coitucuchuhi ichanohineein cunaitenaa caa cacha rautaa,’ canu beeichene jaunne caa inara rai aitoon.

¹⁹⁻²⁰ Inara tabaauru, chunocoha cacha suujua caje coitucuchuhi sitanaa jerecuruhanete, ‘Cana Coauneraacha ichaneni ichaeraniha’ beriquiche. Jana laen canu, cacha suujua caje coitucuchuhi rocohanune jaunte, ‘Moconajaeraacha ichai ichaeraniha’ canu beeiche. ‘Nete laen, Moconajaera letono coitucuchuhi rocohanu cajene jaun, canu, Cana Coauneraacha ichai ichaeraneein, Moconajaeraacha ichai itajeraneein nihanune coaraquichene saijieein aitocoiche.

²¹ Nii rijijieein techu, jataain laraajiin nena cacha, rai biji achune aina rai loreri beraihane, satiin rai loreri asaae nenacaauru rai rucuhele rulunaa nainene caje chuni.

²² Nete laen, jataain amurijiriin jataain laraajiin nena, turuhin caje nii rai rucuhele niicha berai ruluha uhane, enaacha caje nii biji achune ruluhin jitariin raine que nii rai rucuheleuru rulureein,’ naain jetao Moconajaera amurijiriin laraajiin itolere ichana nainihane,” be Jesoso.

²³ Niritiin jetaote: “Nitohanihane jaun canuhacha ichai rautaelanaala coarate, canu que nejeratenaa neein nihane jaun ai. Jana canu aina Cana Coaunera rai cachaauru ranaa jeriheite, moconajaera aina nitajeeuruha cachaaurune jerihane jaun ai,” nae jetao Jesoso

Jelaiha mitunaja rene cauha moconajaera letono coitucuhuhine

(Mt 12.43-45)

²⁴ Niritiin jetaote: “Nitohaneein leinjiin cacha caje mituhin amuha coitucuhuhinete, enohane jaanu ariirijie cajianein joareein amuhemujueein. Nii jana erusinihanete, ‘Jelaiha taolu mituhanune jaa rene cauha cuhanunete caohachae,’ nae.

²⁵ Niritiin nii mituhalune jaa cacha suujua cuhane turuhane, aiha leinjiin loreri coneraelanaala caohatiin lojinojoneein rucuhenojoneeine rijijieein nii cacha suujua eruhane,

²⁶ nacoaaunein jelaiha cauhin, caaunsineein amurijiriin jataain baasoneein nenacaauru coitucuhicuru cotijiaain amaain, nii cacha suujua cuhane enohin ichaauruha nii coitucuhichurune, jauriaanejeein aihalune amuritoheriin jataain baasoneein ichoae nii cacha,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Esinae rauhijiriin rausiaenojoneein niha cachane jaan esine

²⁷ Niritiin jaiti acaauru rai ereerejiha Jesusone jana jetaote, nii cachaauru jana toniin jetao:

“Nerausiaaeca ene ii janoaain efojiaralura,” naa rai leinjiin ene ehequiine jaun jetaote:

²⁸ “Aiha chuhisi niqui. Nete Cana Coaunera aitoonjoan aonaain tonoraain nenacaauru nii amuritoheriin nerausiaaecure,” naain jetao tonorae Jesoso.

Cojoelanaacojoai bajaauruha necha aansai cachaaurune

(Mt 12.38-42; Mr 8.12)

²⁹ Nitohaneein netaojiajeein, jataain arajiin turuuruha curuhacaain cachaaaurune jaun jetaote, acaauru rai: “Caa Moconajaera cojoanonaa que nenacaauru cachaaaurute, jataain necha aansaneein ichaoruhane jaun, acaauru rai cojoelanaacojoai icha-caaunne jerecure.

Nete Isaraelita neeurenihane saijieein, dede caje cojoelanaacojoai coaracuruhane latelanaala, acaauru rai Cana Coauneraacha beratei biha Jonasine jana esenetaaurelu Ninibe cocoaichacuru.

³⁰ Nii rijijieeinne canuhetonai inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanaa nichaaunne, caa enene cojoanonaa que ichaonacaauru cachaaauru rai Cana Coauneracha ichaneni beraneein neeun.

³¹ Nitohanihane jaunte, inae satiin cachaaauru ichao coitucuhin rucuheca Cana Coaunerane Cojoanonaa que turuhane bana, nimichureein Egipto bujuau nena atane curuaanaa enenein nena reina, caa enene neiniquichene coulurujiane coina. Acate coriaji atane caje uhin turuelu, niicha coitucui biha Salomoonne jana aonaane coina. Nitohanihalu natiinte, Salomoon amurijiriin neinichaaunne saijieein, canu ere aohana jereneeiche.

³² Nii rijijieein techu, inae enene cojoanonaa que ichaonacaauru cachaaauru ichao coitucuhin rucuheca Cana Coaunerane jaan Cojoanonaa que turuhane bana, inara colurujeeuruhane coina nimichua cuurureein Ninibe cocoaichacuru. Aiha nii Ninibe cocoaichacuru, inae caseteco coaracuruhane rai neeuru jana acaauru rai Jonasi que beratiha Cana Coaunerane jana, cojoaelanaacojoai coaracuruhane latelanaala esenetaain nichao coreeuruhane jaun. Nete laen, Jonasi amurijiriin nei nichaaunne sainejeein canu esenetaeneeiche,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Cacha cono niha cacha notane
(Mt 5.15; 6.22-23)

³³ Niritoha acaauru raine baiha jetaote: “Charijieein teeinti, nene chuni cono mocohin bujuaihu tera. Niheichu rori asae nii cono telanaala ecuun nii cono mocohin te, satiin nii loreri asae turunacaauru conohanau neeuruhane coina.

³⁴ Nii rijijieein techu inara jaberoco cononeein ne inara nota. Aihane jaun, esinae rauhijiriin jataain caohachaain cha coaraain coitucuhin neeichenete, satiin jianacon niha cureein inara suujua. Nete laen caohachaain cha coaraquichene nihanatiin que jaolequiin joenreein chachaquichene, jataain nocohena tabai jana niha cureein inara suujua.

³⁵ Aihane jaun, cha coaraain coitucuhin caohachaain nocohalajiin neeuche, nabana cha coaraquichene nihanatiin que jaolequiin neeichene, nocohenaneein nerotoha nii inara conaerane coataa.

³⁶ Aihute itolere inaraacha coarai coitucuhin ichaquichene, nocohena coaraelanaala satiin jianacon neeine inara suujua, raafariin conohanau cha coana rijijieein, esinae rauhijiriin satiin itolere coaraain neeichene,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Cacha relaurera aina fariseeocuru colurujia Jesusone
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ Inae niritiin cachaaauru rai ereerejihane nainaa Jesusone jana jetaote, rai loreri asae lenoniha cuhane coina jetao cotijiae leinjiin fariseeo.

³⁸ Nii jaun cuhin, rai loreri asae turuhin nitohaniha acaauru ichaone saijieein biji culeje lanaanla rori ichoae nelauriaa Jesusone jaun jetaote, cojoelate jetao nii cotihara fariseeo.

³⁹ Nii jaun jetaote:

“Inara fariseeo neeichenete jataain inara jaberoco culeena inaaiche niqui. Nete nii saijieein jataain banejelanaala calanaineein ne asijiauhin, naosateein, naonjoaainchene coreniha inara suujua cuhanai.

⁴⁰ Asoneeojooaichenaate. Tana nii jianacoon nenea inara jaberoco coaunera inara jaberoco cuhane nenea, inara suujua netonai coaunaane coitucuhichene.

⁴¹ Aihana jaun inara suujua coaraain inaraacha ichaneni ichaain neeuchete nuculo-cohin neeine inara suujua aina inara jaberoco,” naain jetaote acaauru rai,

⁴² “Cairichaaajoaache fariseeocuru, cacha caohachaniha nocoetocoichene coaracuruha cachaurune coina, biha inara rai rauhine rijijieein nii lechoonca turineein inaraacha taojiai inara temule caje le turii teeichene saijieein jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara amute cachauru belaaain, nii chuni que jaolequelanaala satiin ita rijijieein cachauru coaraain neneeichene jaun. Aihane jaun, nii cacha caohachaniha nocoetocoichene jianein inara amute cacha belaaain, nii choae tacaain aitoha inara rai rauhine rijijieein ichaaoche.

⁴³ Cairichaaajoaache fariseeocuru, esinae rauhijiriin jataain nelateein nenea rijijieein sinacoca asaae rori caohacha janijiin nichoae nelauriaain, inara que suujua acatein, chunijiun inara eruuruhane inara rai ereein, naaonjoaauruha cachaurune jeriquichene jaun.

⁴⁴ Cairichaaajoaache. Charijieein teeinti atane bana shaquiin nichoae situhin amue cacha, asaaun niha calanaine coitucuelanaala. Nii rijijieeinte ne, inara suujue cuhane calani neosateeichene coreniha,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote:

⁴⁵ “Cacha relaera, fariseeocuru que niritiin canacaanu quene maajeein ereeine jaunne, sanein rautaenihacaanu,” naa acaauru caje leinjiin Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaerane jaun jetaote,

⁴⁶ “Cairichaaajoaache inara netonai. Nitohanein ichaohiche inarane que ainaan tocohaneein, ichaonaa anajiin tein, inara amute cachauru cairichaaeriin neeichene jaun.

⁴⁷⁻⁴⁸ Cairichaaajoaache, Cana Coaunera ere bera *profetacuru* sohin jaoruha inara foerateracurune coitucuhin, baaso ichacuruhane coitucuhichene saijieein inara netonai acaauru rijijieein neeichene jaun.

⁴⁹ Nitohaneriquicheeine coitucuhinte: ‘Acaauru raine, *profetacuru*, afosotooru, naaonjoainuri letoareeunni. Nii janate, tabaauru sohin jaohin, tabaauru que nereratein, acaauru que nererojoecaa curiquicheeincha,’ naain besilu Cana Coaunera, nitohaneichene coitucuhane jaun.

⁵⁰ Nii jaunte, cana rai chauratane coaunaalu Cana Coaunerane caje coaunein, nii inara foerateracuru aina nii inaraacha sohi inaraacha jaorilu *profetacuru* coichana core coaratihana cureein inara que Cana Coaunera.

⁵¹ Nitohaneinte nii Abeli sohin coichana jaohalune jaan caje coaunein, Cana Coaunera rai lenonecuru mocooruha saseredotecuruhachane jaan rori aina *santuario* cataaun tein inara foerateracuruhacha atinailu Sacariasi que tiaaajoaain caa enene neiniquichene que nii core coaratihana cureein Cana Coaunera.

⁵² Cairichaaajoaache, Cana Coaunera ere bera Moisesa naitoonjoan que cacha relaurera; Cana Coaunera naitoonjoan coitucuhin neeichene saijieein tonorana jerelanaala neein, coitucuhin tonoraauruha cachaurune jerelanaalane maajeeine jaun,” nae caauru rai Jesuso.

⁵³⁻⁵⁴ Niritoha acaauru raine jaun jetaote, aina obajeein, nechu jataain tonaane coulurujeeuruhane jaan lera ariha jetao, Jesuso rerohecaure Cana Coaunera naitoonjoan que cacha relaurera aina fariseeocuru.

12

Baaso ichacuruhane nihanatiin caohacha ichaa nocoetocuruhane coataa cachauru relaa Jesusone

¹ Nitohaneein araai oharaancaain netaojiaauruha cachaurune jaun jetaote, ne-jesinajeein ita sururucuruhane jana jetao, aina nerelanacaauru rai jetao: “Jiaonriha aihuruha fariseeocurune rijijieein asinojoneein baaso ichaain caohacha ichaa nocoetiin nihache.

² Nii asinojoneein coitucueraelanaala baaso ichaain caohacha ichaa nocoetocoichene nihanatiinte inae ecu tihane bana coitucunojoinereein.

³ Nitohanihane jaunte, inae nii cojoanonaa que inae turuhane bana, nii coitucuerane coataa asiin ereichene jaan coitucunojoinereein. Jana nii coaraa chunine coataa asiin inaraacha beite satiin aonajera urichoo coitucunojoinereein.

Esinae rauhijiriin coasinacai

⁴ Nitohanihane jaunne, jataain canuhacha belaaaneeichene rai aitoreeunni. Jiaonriha inara sohin inara jaonaa jerera que casiin neeichene, nii inara atinaaruhane baiha nii chatohaneein inara tein inara itajenaa nainecurenihane jaun.

⁵ Nena laen esinae rauhijiriin coasinacai que inara rai aitoreeunni. Nii ohin niha inara jaberocone baiha usi jana inara suujue itajeranu quete laen nainequiche casiin neeichene. Aiha laen, nitohaneein cana tenaa nainerate laen naine coasiin ichaohacane.

⁶ Tana nii coitucuhichene rijijieein jataain corelanaala nena corootajajei moneda coriqui coreniha saouqui tajae laoinaa que necoreteeichene. Nete nitohaneein cachauru rai jataain cha que nelatenihane saijieein, nii leinjiinniji acaauru baitene Cana Coanera.

⁷ Nii rijijieein techu, leinjiana leinjianaain janiinojoneein ne inara couturijihuru. Aihana jaun, itolere tajaee laoinaacuru amurijiriin nelateein neeiche Cana Coanera raine jaun, jiaonriha casiin neeichene.

Cachauru que acaneein nihane coitucuerateeuruhane jeriha Jesocurisitone

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Chunocoha cacoitucuhin canu coreniha laraajiin cachauru acatiha netiin ereein neine, inae Cana Coanera Cojoanonaa que turuhane bana, Cana Coanera aina letonocuru anjeraauru notaracaae netiin canu, acaihaniji inaraacha cohajei cachaneein nejanohanaa nichaanne aca coreniha erereunni.

⁹ Jana chunocoha, cachauru que canu neein nihanune coitucueratelanaala nenaane, acaentonoai coitucuha cuhenereunni canuhetonai, Cana Coanera aina rai anjeraauru acatiha netiin.

¹⁰ Canu acaihaniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohanune que baasoneein ereein nei que nihanatiinte suujua acatena nainereein ofa Cana Coanera. Nete laen baaso neein Cana Coanera Suujue que ereein nei que suujua acatenereein.

¹¹ Nitohanihane jaun inara colurujueein inara amaauruha sinacoca asae Joriocuru cocoinanacaihuri, joesiocuru, naaonjoainuri renene, jiaonriha chaque tonajeein cuhichene. Coa: ‘Tonaainnera erereunta,’ naain nocoatiin ereichene jaanu coacuhin cuhache.

¹² Inae ereichene coina neeichene janate, caohachaain ereichene coina inara relaa cureein Cana Coanera Suujue. Coatiha inara suujua caje rocohin ecu ereriheicheein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Jataain alalacaraa coriquihonacaauru ichaone

¹³ Nitohaneein cachauru relaa Jesusone jana jetaote, nii arajii cachauru caje leinjiin cacha jetao Jesoso rai:

“Cacha relaera, canu nejera rai aitoote, canu rai canacaanu inaca amureecha ratirii rucuhele canacaanu rainein nena leruhin teine canu raicha,” naa Jesoso raine jaun jetaote;

¹⁴ “Chana jana chaen, cocoainanacaineein canu tein, nitohanai rucuherraneen inara rene caletoe inara inaca amureecha sirii rucuhete leruhin tihanu inara raine coina,” naain jetao,

¹⁵ saain nii ecu neein aonajeeurera cachaauru rai jetao: “Jiaonriha itolere siriin necoriquijiaain nenea coaquiche inara netonaine. Coatiha coriqui siriin nihacaneecha que nelateein nihei cana ichaota,” naain jetaote;

¹⁶ “Coaracuchenachuhinti niqui niha leinjiin cache, jataain itolere siriin coriquihonane. Nii jaun jetao, jelai tein atane siriin, arajiin ocoana sirihane jaun jataain arajiin rai temulecuru taojiaa.

¹⁷ Nii jaun jetaote: ‘Cha laen ichareeun canu temulecuru canuhacha taojiaa ainata. Inae nihei rucuhecaanne jaanuta,’ naain jetao coacuhin;

¹⁸ ‘Saan. Inae canuhacha ichaneni coitucuhanu. Jitariin canu temulecuru coloheriheru comaain jaohinne, nacoauneein leochaauru lorerichuru tabaihuri jareeun, jitariin catemuleeuru canuhacha taojiaa rucujueein, jitariin carujueleeurune maajein rucuhecaun nasae teinne coina.

¹⁹ Nii baihane laen caraajenihane: Inae niha araai jaanacaneen ichaohin, tonajelanaala acau cohin, lenoneen, rachoojoein naonjoaanune jaanu,’ naain suujua cuhane iriha nii coriqui coriquihonane jana jetaote;

²⁰ ‘Asoneejoaainaate, ena cojoanotiin cuhanete oriquincha. Nii ii rucuhete inacoojoein arajiin rucujueein chunaain iicha sirii, chaa raineen chaainti niha cureeinta,’ nae jetao rai Cana Coaunera.

²¹ Nitohanihane jaunte, nechu jataain raineen chaque namute cache corootajanelanaala rucuhete siriin nenea cache, Cana Coaunera rai cairichajeein ne, nitajihane rai nihane jaun,” naain jetao nii coriquihona cache que erenea *parabola* que acaauru relae Jesoso.

Nere tonoraain jerihane rijijieein ichaohin nenacaauru beraiha Cana Coaunerane (Mt 6.25-34)

²² Niritohane baiha jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Caa quene inara rai erenea jereen. Jiaonriha lenoneen ichaohiche jaanu aina inara cajioneecha que nererojoecaaichene.

²³ Jataain nelateein niha lenonene amurijiriinte, jataain nelateein ne inara ichao. Jerichajeein techu nelateein niha cajionene amurijiriin jataain nelateein ne inara jaberoco.

²⁴ Coaracuche nachuhinti temule jaain, niicha quiineeuri rucuhacuruhane jaanu coloheri siriin, naonjoaain neeururiha rohirihuru. Nete laen Cana Coaunera, lenoneen ichaauruhane coina acaauruhacha quiine tein ne. Inarate rohirihuru amurijiriin jataain nelateein neeiche.

²⁵ Inaonjoa saain nihanatiin itolereneen suujua cuhane coaauca cachane nihanatiin, nichao cariaain ichaonaa nainihe.

²⁶ Chanuna aansijiin laojoiri que coacuhin neeichene nihanatiin, ichana nainequichene coalanaala itolere que nererojoecaaeriin neeiche.

²⁷ Coaracuche nachuhinti caohachaenanaain omarohin neeuruha caa ajaena ujuanecuru amihajeein neeuruhane que airijiinne. Nete aihuruha caa ajaena ujuanecurune tochaneein jataain caohachaain inanacaenelu *rey* Saloomon, cajione caohacha que necoreetein nihalune saijieein.

²⁸ Nitohaneen mocohenineen niha caa ajaena ujuanecuru natiinte, caohachaain omarohin neeuruhane jaanu tein ne Cana Coaunera. Tana nii amurijiriin inaracachaneen neeichene cajione terichajeein Cana Coaunerane esenetaaicheneta.

²⁹ Nitohanihane jaun, coa lenoneen, acau cohin, naonjoaichene jaanuhacha que nererojoecaaeriin nihache.

³⁰ Satiin caa chauratane que Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaurute, nechu jataain nitohaneein nererojoecaaeriin neeure. Nete laen, satiin inaraacha latei coitucuhin teraneein ne Cana Inaca Cana Coaunera.

³¹ Nitohanihane jaun jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaaoruha cachaaurune jaan Cojoanona que coacuhin neeichenete lanaenereein inaraacha latei,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

*Dedeeu charijibana satonohelanaala ichaonaana jaan
(Mt 6.19-21)*

³² Niritiin jetaote: “Jiaonriha casiin neeichene, charijieein teeinti carenero beraain neeure irilaain sirichaauru, nii rijijieein inara beraain nerichaaunnine jaun. Inara Cana Coaunera coitucuheneeichenete, jataain coroatajajeein neeiche niqui. Nete jataain inara belaihane jaun rai Cojoanona que inara rareein Ofa Cana Coaunera.

³³ Aihane jaun, jitariin nii inaraacha sirii rucuhete que necoreteein, cairichainejeein chaelai que latejiojoiiriin nenacaauru coroatajanecuche. Nitohaneein neeichenete, dedeeu charijibana satonoelanaala nena Cana Coauneraacha teeninu rariquicheein. Nerinaain inara caje nii dedeeu inara rainein nena ruluera. Nii bana asijiautooru nihanatiin ecu turuhin inara basijiahuna nainihe. Niheichu cojoano nihanatiin ecu enohin asaaena nainihe.

³⁴ Nitohanihane jaun jauriaanejeein caohatiin, nii chabana satonoelanaala nena, nii ena nitaje rai nena inara ichao, naaonjoai que coaacuche.

Letonoa jatoroaain neeuche

³⁵ Letona jatoraa inara cajione jiaain neeuche, inara siricho mocohin conohanau.

³⁶ Charijieein teeinti, nesirihatena beseta caje cauhin, acujua dadaa fatoroone jana, acujua joaracaain raure nii letonocuru. Nii rijijieein jatoraa in neeuche.

³⁷ Raotojoeinte neeurureein nii rai letonocuru, sinilanaala neeuruhane jana acaauru eruha nii acaauru fatoroone. Esinae rauhijiriinte raajenhane rori ichoae acaauru lauriaain lenone que acaauru coroaatiha cureein nii acaauru fatoroon.

³⁸ Dede cataaun, janona nichae, naaonjoain turuhane jana, sinilanaala cohacuruhanete, raotojoein neeurureein.

³⁹ Caohachaain inara rai caitoonjoa aonacuchete coitucuhiche. Chunocoha loreri erora turuhin basijiauha uha asijiatone coitucuhane, coatiha nii acujua joracarihei, nabana enohin basijiauha nii asijiautone coataa.

⁴⁰ Nii rijijieein inara netonai nainaa in jatoroaain neeuche, turuha urichaa in na-coauneein nii jauriaa acaihaniji inaraacha cohajei Cachaneein nejanohana que,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

*Letoera tonoraera aina letoera tonoraai
(Mt 24.45-51)*

⁴¹ Niritoha Jesusone jaun jetaote: “Leinjiin canacaanuhacha ii aina nerelanaanichaanune relanaa aitohi Curuaanaa, ainihane satiin raine maajeeinna aitohi,” naain caje bajaa Fedorone jaun jetaote,

⁴² “Tana coitucuhichene. Chariji jian, nii jataain nelateein nere tonoraeranein loreri beraichanu que ratiri rai fatoroon, turuhanereen tiaain nii rai cachaauru coroaatein acaauru sirihane coina. Tana satiin canuhacha cocoainai neeichene, canu cachaauru beraichaneein neeichene coitucuhichene.

⁴³ Jataain raotojoeinte nereein nii nere tonoraera, nii letoain ratirihane jaa icha jerihane rijijieeine jana, eruha nii fatoroone.

⁴⁴ Nii banate, esinae rauhijiriin jerihane rijijieein ichaohin nere tonoraain nihane, aca cocoainain itolere niicha sirii coaranu que tereein rai fatoroon.

⁴⁵ Jana, 'Jaitijiecha carajaain lanae turuha rai fatoroone' naain coacuhin baasoneein niicha beraihuri quichaauru, enecuru, naaonjoainuri que jaolequiin acau cohin, lenoneein, ajeein, naaonjoaane jana

⁴⁶ eruhanete, rai cachaaurunelanaala rai nere tonoraaichuru cairichaa curichaain Cana Coaunerane rijijieein acaentonai cairichaa cureein nii rai fatoroon.

⁴⁷ Jana inae nitohaneein coitucuhane saiijieein, jatoroaain nelanaala nii letoaa rai fatoroone tonoraelanaala, nenaate casetecareein jataain banejelanaala bisiin rai fatoroon.

⁴⁸ Nete laen coitucuelanaala nena rai cacha, baaso ichaane nihanatiin coitucuuruhane saiijieein baaso ichaeraauru fautaeriin cairichanojoiniha cureein. Nitohanihane jaun, quiicha coitucui coitucuhheratihanune jaancuru cajene, jataain jelai amuri-toheriin bajareeunni, canuhacha jerei ichacuruhane coina.

Jesoso coreniha ita que nejerateeuruha cachaaurune
(Mt 10.34-36)

⁴⁹ Canune caa chauratane que usi mocoha uun. Bajiaa nachuhinti chajaain mocohane jana turueneeunlu.

⁵⁰ Jataain necairichanaa tabai abaantanunete ne. Nii jaunne, nii que turuhanereen tiaain, que nererojocaeriin neeun.

⁵¹ Inacojoeein chachu, 'Caa cana rai chauratane que jecha raoti ichaonaanaja turuaa uun,' naaiche niqui. Aihei bajiaa. Raujiaain ita caje neleruhin niha cachane coinane turuunlu.

⁵² Nitohanihane jaunte, saouqiin le lorerijieeincha ita aina ichaonacaauru, ena caje coauneein ita caje neleruhin, nii nichatajaihuri que nejeratiha cuurureein nii coroatajaihuri. Jana coroatajaihurite, nejeratiha cuurureein nichatajaihuri que.

⁵³ Jana calaohi aina te nejeratereein rai inaca. Nii jana calaohite inaca que nejeratereein. Jana acaauru nebate, rai cacunu que nejeratihane jana, rai cacunu netonai que nejeratereein. Rai nacano que nejeratiha nebaenene janate, nebaene que nejeratereein rai nacano," naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Janonaa cojoinacaauru coitucuha cachane
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Nii baiha jetaote, leeochoauru cachaauru rai jetao:

"Enoto soo nichajai que nijichorianaa coaraaichenete, 'Urichaain elo,' naain ereeichene, nii aitocoichene rijijieein esinae rauhijiriin uhe elo.

⁵⁵ Jerichanejeein techu, enoto mitu coarajeein cana raotono nichajai caje uaain jiatuha cujuanane, 'Ajaarotorichaaain,' naaichene esinae rauhijiriin ajaarote.

⁵⁶ Cha coitucunaa jeriheichuru casajeeuru. Nitohaneein dede, cana rai chauratane, naaonjoain caje coaraain cha coitucuhiche natiinte, canu coaraaiche natiin, 'Naaonjoaa ichaonaane coinete aicha,' naain canu coitucunaa jereneeiche.

Aina nejeratenaa aina raotojoeein niha cachane
(Mt 5.25-26)

⁵⁷ Chanuna baaso ichaain neeichene niha natiin, baaso ichaquichene coitucuhi nena jereneeiche.

⁵⁸ Nitohanihane jaunte, inae ena caje coauneein colurujuenojoi ineriquicheein. Aihane jaun, joesio rene inara amaa inara colurujueranu ajiniha aina rucuecuhe. Ainihanete, inae colurujuenojoi nequichene jaan cojoanonaa que turuhane bana, inara netonai colurujuiha nii nejerateeichene jaan jera joesio raine, inara tiha coaridiaauru bijihune, caresero cuhane inara enohaurureein.

⁵⁹ Nii bana jelai caje mituriheeicheein nii baaso ichaquichene jaan core nainaaiche jitaain inara coriqui jaohinne reein tiaan," nae jetao cachaauru rai Jesoso.

13

¹ Nii bana jetaote, turuha cuure cachaauru Jesoso rene. Nitohaneein rene turuhin jetaote, “Jerosaleen nenea Teenforo asaae lenonecuru sohin mocohin, Cana Coaunera coroaeca neeuruha Calileea cocoaichacuru tabaaurune janate, acaauru sohin jaonajaain, nii lenone acaauruhacha sohi coichana que acaauru coichana jasiite Filatora,” naain jetao Jesoso rai beeure nii cachaauru.

² Niritocuruhane jana jetaote: “‘Jataain naraaichuru amurijiriin osaaocuruhane jaun jecha aihure nii Calileea cocoaichacuru’ naaiche niqui.

³ Nete aine. Inara netonaite ohin nitajeriquicheein, inara ichao coreein jeriha Cana Coaunerane rijijieein neneeichene.

⁴ Jerichanejeein techu jerihane, ‘Nii leeochoauru Jerosaleeun ichaonacaurulu amurijiriin jecha osaaotooruhane jaun, nii le choonca fosaneeuri ichoae comoe nii ucuuneein ininaanaja nenea Silohe,’ naaiche niqui.

⁵ Nete aine. Nii aihuruhane rijijieein techu inara netonai ohin nitajeriquicheein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inara ichao coreein ichaonaa jereneeichene,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Inacaeniha temulene que parabola que cacha relaa Jesusone

⁶ Niritiin jetaote: “Leinjiin cacha nocoana jana leinjiin temule sirihane jaun jetaote, inaacane coaraa cue. Nii jana leinjiinniji inacaenihane jaun jetaote,

⁷ nii ocoana beraicha cacha rai jetao, ‘Aonaaun. Nichata jaanaca naineeinne niqui le jaanacauru naineein turuhin caa temule coaraa unajacoon. Nena chabana inaacane jana coaraeneeun. Aihane jaun chajaain ena sauhin jaao. Cha inacojoeinte atane lanaaeca nere,’ naane jana jetaote:

⁸ ‘Aihachuhisi niquicha curuaanaa. Jauriaa nirijieein coarajeeune, ena ajaanaa cuhane rai nasaji retuhin ajaena setuuru te temurau.

⁹ Nitohaneein tihanune saijieein inacaenihanete laen nainere sauhin jaohine,’ naain jetao tonorae nii ocoana beraicha,” naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Nebetacanaa cojoanonaa bana leinjiin ene janori raroaacaera rautaa Jesusone

¹⁰ Nii baiha jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana sinacoca asae enohin jetao, cachaauru relaa cue Jesoso.

¹¹ Nii jana jetaote, ecu ne leinjiin ene- lechoonca fosa jaanacanihane caje coauneein baasoniha jaberocone jaun caaun cunaitteen. Nitohaneein jetaote, suujua cuhane neein jaberoco asaeca coitucuchuhine jaun, nii chariji bana neraujiasilanaala janori raroaacaain ne.

¹²⁻¹³ Nii ene coaraain jetaote, cotijiaain nichoae biji meracaain:

“Inaen ii cunai caje nerautaaicha ene,” naa Jesusone rijieeoritiin, cunai caje nerautaaain nichaauraaain jetao, Cana Coaunera corojeein rachoojoe nii cunaitenaa ene.

¹⁴ Nitohaneein nebetacanaa cojoanonaa bana cunaitenaa rautaa Jesusone coaraain jetaote, obaje nii sinacoca curuaanaa. Nitohaneein obajeein jetaote:

“Niha saota janoneein amihanenaana jaan cojoanonaa. Nii amihanenaana jaan cojoanonaa bana nerauteratiha uuchera. Coa nebetacanaa cojoanonaa bana nerauteratiha uhachera,” naa cachaauru raine jana jetaote:

¹⁵ “Chanuna nebetacanaa janonaa bana cha ichaain neeiche inara netonaine saijieein, cha ichaain neeuruha leeochoaurune jereneeiche. Tana inara netonai nebetacanaa cojoanonaa bana, inara baca, inara boro, naaonjoinuri cosi batuhin amaaiche jesinaaeca cohane coinane.

¹⁶ Nii rijijieeiina caa ene Abaraaun nefoerateneein nenea, lechoonca fosa jaanacanein Moconajaera ichanohineein caaun cunaitteen nihane caje, nebetacanaa cojoanonaa bana rautaaun,” naa Jesusone jaun jetaote,

¹⁷ jataain nocoejeeure jetao, nii aina nejeratenacaauru. Ne jetaote jataain itolere que nelateein, itolere ichaa Jesusone coaraain jetao coroaecure satiin cachaauru.

Mosatasa ucuhe que parabola que cuuaain cache relaa Jesusone
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸⁻¹⁹ Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti aansijihan mosatasa ucuhe natiin, no-coana jana temuha cachane jana omaruhin fohecane, rai nunecuru que nucuhateeru-ruha tajaacurune. Nii rijiicha cache inae Cana Coaunera Cojoanona canuhacha tei que ichaoha cachane,” nae jetao Jesuso.

Faan jorerera que cuaain parabola que cache relaa Jesusone
(Mt 13.33)

²⁰⁻²¹ Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti faan ichacuruhane coina neleeriha tabaain nii colihane jaanu que jorerera teein, nichata sajeein coujunaca que arina coujunacate leinjiin ene, inae neleeriha tabaain nii colihane jana caje arajiin faan jaane coina. Nii rijijieeinte neleeriha tabaain colihane coina nena jorerera rijijieein, neruujia cache ichaone coina nena ne Cana Coaunera Cojoanona,” naain jetao acaauru relae Jesuso.

Acuujua jaratoelanaala nena
(Mt 7.13-14, 21-23)

²² Nii baiha jetaote, Jerosaleeun cuuruna jaaun jetao, situuruna jaaunru nenacaauru nenaanajaaunru, neseuru, naaonjoainuri naineein cachaauru relajeein cuujue Jesuso.

²³ Nii jana jetaote:

“Curuaanaa, jataainna coroatajaacuruha caa nosa caje nichotenacaauru,” naain caje bajaa leinjiinne jaun jetaote:

²⁴ “Eenjeen. Nitohaniane jaun, nii acuujua jaratoelanaala nena cuhane enooche. Arajiite niqii enonaa jerereein nete nainecurenereein.

²⁵ Inae ecu tihane bana nimichuhin acuujua fuha nii loreri erora nete, inara airiniha nedainequichene, ‘Curuaanaa, acuujua joaracaane enohacaanura,’ naaichene janate, ‘Inara coitucuhanune coalanaala, cha nequiche chaainti,’ naa inara rai nii loreri eroranete,

²⁶ ‘Ii ainane lenoneein, acau cohin, naaonjoarejetocooanulu. Iite canacaanu relarejeto-
tohi canacaanu berooru cuhanera,’ naaichene janate,

²⁷ ‘Inae inara rai aitocooaun, cha nequiche chaainti. Inara coitucuhaaun. Naain cacaje amuuche, baaso ichaechajeein ichaonacaauru,’ nareein.

²⁸ Nii banate, inara airiniha nedainiquichene inara catu rihoneein chanaa curiquicheein, Cana Coaunera Cojoanona que neeuruha satiin *profetacuru*, Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainurine coarajeeincha.

²⁹ Nitohaneinte enoto mitu nichajai coarajeein cana jaabiji nichajai caje, enoto mitu nichajai coarajeein cana raotono nichajai caje, enoto mitu nichajai caje, enoto soo nichajai caje, naaonjoainuri nichajai cajeeurute turuha uurureein cachaauru, Cana Coaunera aina rai Cojoanona que neein nelauriaain lenonecuruhane coina.

³⁰ Nitohanerichaaanne jaunte, nii ena jaolecooruhane jaaunru nelatelanaala nenacaauru tabaaurute, ichoaichaniha ranojoneein niha cuurureein. Jana leeochoaauru amurijiriin nelaaetoha nocoetonacaauru tabaaurute, satononejeein ranojoiniha cuurureein,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Jerosaleen cocoaichacuru coreniha chanaa Jesusone
(Mt 23.37-39)

³¹ Niritohane jana jetaote:

“Chajaain ena caalai caje amuu. Ii sohinte ii jaonaa jere Erodesicha,” naauruha Jesuso rene turuhin fariseeocuru tabaaurune jaun jetaote:

³² “Aiha niqui. Chajaain nii ataibinae rai: ‘Enene, eresi, eresi cojoanoon, naaonjoaichurune coitucuhichuru sitaain, cunaitenacaauru rautaain, naaonjoareeunni,’ naain benichuche.

³³ Nena laen enene, eresi, eresi cojoanoo, naaonjoaainchuru canuhacha ichaneni ichaaechajeein cuujuereeeunni, nii Jerosaleeun edaa onaa naineniha leinjiin *profetane* jaun, ecu turuhanune reentiaaincha,” naain Erodesi rai beratihane baiha jetaote:

³⁴ “Cairichaaajoaaiche nohane satiin Jerosaleen cocoaichacuru, inara rene Cana Coaunera letonocuru, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri bодоosiin ajeri que sohin jaonajaaonquichene jaun. Araai saaine niqui nitaro asae calaohichuru sararaain siniha ataoharine rijijieein, inara ranaa jereun, nete cacoitucunaa jereneeiche.

³⁵ Aihane jaunte inaeen jelai neriquicheein. Inae cacoharariheeeicheein nacoaauneein inara rene turuhanune reentiaaincha. Nii nacoaauneein tururichaaunine cojoanonaa banate: ‘Raotojoein turuhine Cana Coauneraneein nena cana Curuaanaara,’ nariquicheein canu raicha,” nae jetao cachaauru rai Jesuso.

14

Laracaain cunaitenaa rautaa Jesusone

¹ Nii baiha jetaote, nebetacanaa janonaa bana leinjiin curuaanaa fariseeo loreri asae lenoniha cuha Jesusone jana jetao colurujueeuruhane jaanu leratihane coaracuruhane coina, “Chatohanaicha ichareein,” naauruhane jaun jetao ecu coarajeeure leeochoauru fariseeocuru.

² Nii jana, niritiin coaacuruhane que nainaane jaun jetaote, ecu rohan niha leinjiin cacha laracaain cunaitenaane jaun jetao:

³ “Nainihana nebetacanaa janonaa bana rautaeraa leinjiin cunaitenaane. Tonaquiche inara,” naain jetao Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaurera, chaen fariseeocuru, naaonjoainuri caje jetao bajaee Jesuso.

⁴ Nii jana inauheneecha curuaaequuin aonajeeeuruhane jaun jetaote, biji que nii cunaitenaa mucuhin rautaain jetao letoae amuhane coina.

⁵ Nitohaneein cunaitenaa rautaain jetaote:

“Chariji inara caje nebetacanaa janonaa bana naluha rai toro acau netaojianaja atane jachu ucuacaain nena cuhanene jana, inauheneecha rocoelanaala coarajere. Ainihane rai calaohi naluha acau netaojiana jaan atane jachu cuhanene, nirijieein rocoelanaala coarajere,” naain fariseeocuru caje bajaee Jesusone jana jetaote,

⁶ tonoraelanaala inauheneecha aonajeeure.

Nesirihatena beseta que cotihanojoihuri

⁷ Niritoha Jesusone jana, nelaurianaanaja rori caohacha janijiin nichoae nelauriaauruha nii cotihanojoihurine coaraain jetaote, acaauru suujuatiha:

⁸ “Chunocoha inara cotihaca nesiriatenaa beseta quene, jiaonriha rori caohacha janijiin nichoae nelauriaaichene. Nabana turuha uha inara amuritoheriin nelateein nena cotihanohinete,

⁹ ‘Nii ii rori jianeete ecu nelauriamiin caa leeochoa,’ naa uha nii inara cotiharane, coejetiin rori baaso ichoae nelauriaa cunaa nainequiche.

¹⁰ Aihane jaun nii ajiniha inara cotihara nihane, rori baasonejeein nena ichoae nelauriaauche. Nii banate turuhin, satiin nii ii rohan rori ichoae nelaurianacaauru notaracaae, ‘Caa rori caohacha ichoae nelauriaa uura quiicha belai,’ naa nii inara cotiharane, ichei caohachanere.

¹¹ Nitohaneein leeochoaauru amurijiriin nelateein nenea jerenacaaurute, necoeje chanunojoiniha cuurureein. Jana nii nelatecuruhane coaratelanaala nenacaaurute, raotojoein ranojoi niha cuurureein,” naain jetao suujuatenajae Jesoso.

¹² Niritiin jetaote acaauru cotihara cache rai jetao:

“Cachaauru cotijiaain corootenaa jereeine, jiaonriha ii nejeraauru, charaaichuru, iicha belaihuri, ii laurijiracuru coriquihonacaauru, naaonjoainuri cotihaquine. Acaauru cotijiaain acaauru coroaateine jana, ii cotijiaain ii coroaateeuruhanete, inae ii rai nii cainaenereein Cana Coaunera.

¹³ Nitohanihane jaun beseta ichana jereeine, cairichaihuri, nelatelanaala nenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoainuri cacheauru cotihacu.

¹⁴ Acaaurute laen ichei cainana nainecurenihane nihanatiin, Cana Coaunera ichei cainaa cureein, inae rai cachaneein nenacaauru ichatiha oo caje Cana Coaunerane bana,” nae jetao nii cotihara fariseeo rai Jesoso.

*Cana Coaunera Cojoanona que cache relaa Jesusone
(Mt 22.1-10)*

¹⁵ Niritoha Jesusone jana aonaain jetaote:

“Bajiaanachuhinti Cana Coaunera Cojoanona que neein lenonenihacache,” naa Jesoso rai leinjiin acaauru aina rori ichoae nenaane jaun jetaote:

¹⁶ “Coaracuchena chuhinti leinjiin cache jetao, lenone jaain arajiin cacheauru cotiharate.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, ineen jatoroaa nii lenonene jana jetao rai letono letoae cotihanajaane coina.

Nii jaun jetaote, cuhin acaauru rene turuhin: ‘Chajaauchejete lenone, inae jatoroaa lenonera,’ naain cotihanajaane jana jetaote:

¹⁸ ‘Saan, naininaaun. Ena atane coretichaaunne jaun coaraa cuhanunete ne. Canu que ii suujua acateeu,’ naain jetao berate leinjiin.

¹⁹ Nii jana leeochoa jetaote: ‘Lechooncaain toro amihanenaa que nelatei coretichaaun enane jaunne, acaauru coujuhin coaraa cureeun, amihanenaa que nelatecuruhane coitucuhanune coina. Nii jaunne ichei aitoon caque ii suujua acateeine coina,’ naain beratihane jana jetaote,

²⁰ leeochoa netonai: ‘Ena nesirihatihanune jaun nainihaaun uhanune,’ naain jetao satiin ita rijitiin beratihacoaure, acaauru que suujua acatiha acaauru cotiharane coina.

²¹ Nii jaun jetaote, jelaiha cauhin nii rai aitocuruhane rijitoejin biha cue rai fatoroon rai nii letono. Nii jaun jetaote obajeein, ‘Chajaain soroneein nese sacutaain cuhin, cairichaihuri, cache nelatelanaala nenacaauru, maosacuru, bacosacuru, naaonjoainuri cotijiaain cajia uhanajaau,’ nae jetao rai fatoroon nii letono rai.

²² Nii jaun jetaote, nii rai aitohane rijijieein satiin cacheauru chaque nelatelanaala nenacaauru cotijiaain jetao: ‘Curuaanaa, inae nii carai aitohine jaa ichacaaun. Nete jaiti caute nelaurihananaaauru,’ naa nii letonone jaun jetaote:

²³ ‘Chajaain nenaanajaauru naineein cuhin, unaa jereraauru leeochoaauru cacheauru cotihanihute nemomiin canu lorericha.

²⁴ Coatiha inae canu loreri asaee lenonecururihaain nii jauriaanejeein cotihanojoinnrita,’ nae jetao nii letono rai fatoroon,” naain jetao nii cache tonorae Jesoso.

*Jesoso cache nena jerichaane, necairichanaa abaantaacanete ne.
(Mt 10.37-38)*

²⁵ Jelai caje amuha Jesusone jana, arajiin sacuuruha cacheaurune jaun jetaote, acaauru rai:

²⁶ “Chunocoha canu esenetaain canu cachaneein nenea jerihane, rai inaca, rai neba, rai comasai, rai bereecuru, rai nejeraauru, rai baihuru, rai jaberoco, naaonjoainuri belaihane amurijiriin cacoelaain quere tonoraain nihanete ne.

²⁷ Canuneein nihanune coitucuhin canu cachaneein nenea jerera, coroso que airichaaunnine rijijieein itolere necairichanaa abaantaain letohaanune jaan ichaain neeine. Jana ainihane, coatiha canu cachaneein nenea nainihe chuni.

²⁸ Tana inara tabaauru, leinjiin loreri janaa jerihane jauriaanejeein nelauriaain: ‘Necha besautiana nainerichaaunni,’ naain coaucane coitucuhichene.

²⁹ Nitohaneein coacuelanaala ichaain, nunuheniha nenea tihane baiha jianihanete, satiin ecu situhin coaraauru nainere:

³⁰ ‘Caa leinjiin cachate niqui caa loreri ichana jere. Nete jauriaanejeein besautiaane jaanu que coacuhin ichaenihane jaun ninaelanaala ecu jiane,’ naain erenaa nainecurure que cachaauru. Aihane jaun jauriaa nejeein besautiana nainihane coitucuhane coina coaauca nii loreri ichara cachane rijijieein coaumiin canu cachaneein nenea jerera.

³¹ Nii rijijieein techu jauriaanejeein nelauriaain coauna nainere leinjiin *rey*, leeochoa *rey* aina sonaana que nenea jerihane: ‘Necha lechoonca oharaancani soondarooru aina caa coroata choonca oharaancani soodaroo aina nenea *rey* amuritona nainichaaun,’ naain coaucane jana,

³² nainenihane coitucuhanete, jaiti coriaae niha nii nejeratihane jaa *reyne* jana, raotojoein jiniiquiin ita aina rucujueein ichaauruhane coina jitariin nii leeochoa *rey* nejeratenajaacha bajai tihane coina aitiin nere beranu letoare.

³³ Nii rijijieein coacuelanaala, niicha sirii jianena jerelanaala nenea, coatiha canu cachaneein nenea nainihe.

Cotebihane jianihane, nii chaque nelateniha tebene
(Mt 5.13; Mr 9.50)

³⁴ Coaracuchena chuhinti jataain nelatiha niqui tebene. Nete nii cotebihane jianihane, inae chaque nelateein nenere.

³⁵ Niheichu temule jaacane coina, atane jasiitihacane jaanu que nihanatiin nelaterihe. Nechu jataain joaereeinte jaoleneein nere.

Nii rijijieein nii chaque nelaterihe, relaanune rijijieein ichaohane baiha, jianein niha canu cachane. Caa caitoonjoan aonacurumiin uricho nacaauru,” nae jetao nii arajiin sacuurera cachaauru rai Jesoso.

15

Rai nitajenaa carenero eruha carenero beraichane que cuaain nenea parabola que cacha relaa Jesusone
(Mt 18.10-14)

¹ Satiin naraaichuru Jorioocuru cairichaeriin Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui que cachaauru cobaraaurera, chaen leeochoauru cachaauru baasoneein ichaonacaauru, naaonjoainuri jetaote, Jesoso rene turuure irihane aonacuruhane coina.

² Nii coaraain jetaote, “Caa cachate osaaonacaauru cachaauru raain nihanatiin acaauru aina lenonenajaque,” naain jetao Jesoso necoeje chanuure Moisesa aitoonjoan que cacha relaurera aina fariseeocuru.

³⁻⁴ Niritocuruhane jaun jetaote, acaauru rai: “Tana chunocoha inara caje lefashaain carenero siriquichene jana, nitajiha leinjiine nii iscoonchoonca iscooni ratiriin nii nitajenaa carenero ariha curiquiche eruhichenereein tiaaine.

⁵ Nitohaneein inae eruhichenete raotojoein baijiaain turuaain,

⁶ loreri asaee inaraacha belaihuri, inara laurijiracuru, naaonjoainuri cotijiaain, ‘Canu coroaecuche. Inae carai nitajenaa carenero eruhanu,’ nanaa naineriquiche.

⁷ Nii rijijieein techu osaaocuruhane coitucunaa jerelanaala neeuruha nii iscoonchoonca iscooneeurine jana, leinjiin cacha osaaocane coitucuhin, Cana Coaunera lateein rene turuhane, nii iscoonchoonca iscoonni corojelanaala, nii leinjiin turunaacha coroaecure dedeeu nenacaauru,” naain jetao fariseeocuru tonorae Jesoso.

Coretiin nenea moneda nitajenaa eruha enene que parabola

⁸ Niritiin jetaote: “Nii rijijieeintechu, leinjiin ene, lechooncaain moneda jataain rai nelateineein nenea caje nitajiha leinjiinne, tana raafariin mocohin, eruhanereen tihaain loreri asaji lojoiin caohatiin aririhane.

⁹ Nitohaneeein ariin eruhane, tana niicha belaihuri, chaen rai laurijiracuru, naaonjoainuri cotijiaain, ‘Canu coroaecuche. Inaen canu rai nitajenaa jataain canu rai nelateineein nenea moneda eruhanura,’ nariha nii ene ne.

¹⁰ Nii rijijieein techu, ita corojeein neeure Cana Coaunera rai anjeraauru, nosa caje nichoteein niha leinjiin cachanera,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

Rai calaohi ocoala que suujua acatiha rai inacane que parabola

¹¹ Niritiin jetaote: “Niha jetao leinjiin cacha corojataain calaojoiin.

¹² Nii jana, nii rai calaohi ocoala jetaote: ‘Ofa, canu rai, ohine bana caraineen neeninu iicha sirii irihuru, ii atane, ii rucuhale naaonjoaihunri leruu,’ naane jaun jetao, nii rai ninana aina acaauru naineen jetao lerue nii acaauru inaca.

¹³ Nii jana rai nocoala jetaote, nii baiha neeoriin jetao nii que banijiaai que jitariin necoreteein jetao nii coriqui aina coriajai atane cuhin, nechuhataain joaereen jitariin rai coriqui jaohin nichao que ichoae.

¹⁴ Inaen jitariin rai coriqui jaohane jana, nii nihane jaan neniha quinacaine jaun jetaote, ecu mijitena que necairichae.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii nihane jaan nenea leinjiin cacha caje amihanenaa ariha cuhane jaun, rai cosichuru beraihane coina jetao letoae nii cacha.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii cosichuru lenone raain que lenonenee rijitocojoae. Nejetaote nene rai cha tera.

¹⁷ Nii jaun jetaote: ‘Arajiin neeuruha ofa rai amihanenacaauru natiinte, itolere bana ne banejelanaala acaauru lenonenu, cau mijitenacaun ohajihanu canune jana.

¹⁸ Jelaiha cauha cuhanunete ne ofa loreri asae. Chaenne inae ofa rene turuhanune: “Jataainine banejelanaala baaso ichaun Cana Coaunera aina, ii aina, naaonjoaaincha.

¹⁹ Aihane jaun jiaonriha inae ii calaohineein caeteeinera. Raujiaain ichei amihanenacaauru rijijieein caeteeura ofa,” nareeunni ofa raicha,’ naain jetao suujua ere nii cacha calaohi ocoala.

²⁰ Niritiin suujua irihane baiha bero cuhane cuhin jelaiha cauha cuha rai inaca loreri asaene jana jetaote, jaiti nita nihane jana coariin cairichaaajoain coaraane jaun, soroneein coineteen jetao que baluunetiin, jataain belaaain rae nii rai inaca.

²¹ Nii jana jetaote: ‘Jataain banejelanaalane baaso ichaun Cana Coaunera aina, ii aina, naaonjoaaincha ofa. Aihane jaun jiaonriha ii calaohineein caeteeinera ofa,’ nae jetao nii calaohi, rai inaca rai.

²² Nejetaote niritohane jana: ‘Chajaain erojoein cajione enachasine uhaain, caa rai cajione coreeuche. Chaen rai biji couturi que leinjiin anicho teein, rai tijia quene maajeein safato curuhacuche.

²³ Chaen leinjiin baca narejeen coereneti soochete, lenoneein beseta ichacaache,

²⁴ ohin nitajihane rai ne caje turuha uha caa canu calaohine jaun,’ naain jetao rai cachaauru letoae nii inaca.

²⁵ Nii tonohanau jetaote, neeuruha irihurune jaun nihane caje cauha uhe nii calaohi inana. Nii jana jetaote, inaen nenaanaja catainaane jana jetao, auno toteein raansaauruhane jana erunajae.

²⁶ Nii jaun jetaote, nii leinjiin acaauru cacha cotijiaain jetao: ‘Chatohanai besetate ichaquicheta,’ naain caje bajaane jana jetao,

²⁷ ‘Ti nejerate jerichanejeein raurohin turuhane jaun, baca narejeen coereneti soera-teen beseta ichae ii inacara,’ naain rai biha nii acaauru cacha, nii calaohi inana raine jaun jetaote,

²⁸ jataain obajeein loreri asaae turunaa jerene. Nii jana jetaote, raajenhane coine-teen raa cue nii rai inaca, acaauru aina nihane coina.

²⁹ Nii jana jetaote, jataain rautaelanaala jetao: ‘Iite raotojoeen araai jaanacaain ichei nelateen nihanune coitucui. Chaen nechu canu letoaaine chabana coiintelanaala ichaain neeun. Nii sainejeein chariji bana leinjiin nijii carenero tihee carai, canuhacha belaihuri aina sohin beseta ichacaaune coinata.

³⁰ Nii saijieeinte turuha caa ii calaohi, ene cojoaeloroerihuru aina nechu joaereen ii coriqui jaoinne janate, rai baca coereneti sohin teeicha,’ naa coetaain rai inaca raine jaun jetaote,

³¹ ‘Aiha chuhisicha cacalabi. Iite chuhisi itolere bana canu aina neeicha. Nitohanihane jaunte satiin quicha sirii icheineen nera.

³² Nete laen ena esinae rauhijiriin caohachae beseta ichaain rachoojoihacachene, ohin nitajihane rai ne caje nacoaauneen turuha ii ocoalane jaunra,’ nae jetao rai inaca,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

16

“Caohachaaain jecha ichareein,” naain loreri beraichaanu que cacha ratiriha rai fatoroonne que parabola

¹ Niritiin jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Niha jetao leinjiin cacha jataain coriquihonaneen. Nii jetaote, rai loreri beraichaanu que leinjiin cacha ratiri jitariin rai rucuheleuru, rai cachaauru, rai coriqui, naaonjoaihunri beraichanu que. Nii jana nii rai rucuheleuru itajihacoaane jaun jetaote: ‘Inae ichujeleuru itajeein, ii coriqui que niicha jerei ichaa taa ii cachara,’ naain jetao biha cuure nii fatoroon rai.

² Nii jaun jetaote cotiharateen: ‘Chatohanai ichaaine jaunna, ii biha uure canu rai. Chajaaain jitariin chamijianeecuru cocoirichaaain uhane coitucue. Inaen nenacaen nainihee canu loreri aina canu rucuheleuru beraichanu que neeineta,’ nae jetao nii rai fatoroon.

³ Nii jaun jetaote: ‘Chana nohane jana ichareeun, camijianeen caje canu sitaa canu fatoroone jana. Coatiha atane que chatohanai amihanenaa ichana que nelate-jeecaaunne coalanaalata. Chaen nechu jataain nocoejeeun cacha caje chaaelai bajaa-nune quera,’ naain coaucane baiha jetao

⁴ ‘Saan. Inae canuhacha ichaneni coitucuhanu, canu amihaneen colane nedaanune bana canu raa chunocoha loreri asaaene coina,’ naain jetao suujua ere nii loreri beraichanu que niicha ratirii.

⁵ Niritiin jetaote, leinjiana leinjianaain jetao, nii rai fatoroon que rebeonacaauru cotijiaain: ‘Inaonjoaain rebeoqui canu fatoroon queta,’ naain bajaane jana jetaote;

⁶ ‘Lefasha bareranei erene que ne rebeconra,’ naain jetao tonorae nii jauriaanejeein niicha cotijiai. Nii jaun jetaote: ‘Saan, aihachuhisi. Nocola nii rebeoquine jaan, ninu nelauriaain saquichoonca bareranejeeicha laenaaura,’ naane baiha jetao,

⁷ Leeocha cacha rai jetao: ‘Inaonjoaain jana rebeoqui ii, canu fatoroon queta,’ naain bajaane jana jetaote: ‘Lefashai costaronei tirico quene rebeconra,’ naain tonoraane jaun jetaote: ‘Saan, aihachuhisi. Nocola nii rebe. Fosachoonca costaronejeeicha cau tein laenaunra,’ nae jetao rai.

⁸ Nitohaneen jetaote, jataain nainaaain rai caohachanuhacha que coacuhin ichaa nii rai loreri beraichane que nainae nii rai fatoroon.

Nitohaneeinte Cana Coaunera Cojoanona que neenihuru amurijiriin, jataain nainaan rai caohachanuhacha que coacuhin neeure Cana Coaunera coitucuhichuru,” naane baiha jetaote:

⁹ “Inara netonoaite nii rijjijeein Cana Coaunera tenojoi beraichaneein neeiche. Aihane jaun nii itolere inara rai Cana Coauneraacha teei que, aca jerihane rijjijeein niicha jerei ichaain neeuche, inae ohichene bana niha raotojooein inara raeranune coina.

¹⁰ Nitohanihane jaun, aansijiin laojoiri raa cachane niha natiin caohachaaain nii rai teraacha jerei icharate, arajiin cha raane jerichanejeein caohachaaain ichareein.

¹¹ Nitohanihane jaun, caa nitajeraai nena chauratane que cha siriin neeichene nihanatiin caohachaaain ichaeneeichene coatiha nerinaai inara rai esinaen rauhijiriin chabana nitajenaacharanejeein nena tera.

¹² Aihane jaun, inara rai eroraqui tenojoi que caohachaaain cha ichaain neneeichene, coatiha nerihain inara raineen neeninu tera.

¹³ Nihei chuni corootajai fatoroon rai niicha latei icharaneen nena nainei, nabana leecha que jaolecohin, leechaacha ere tonorana nainihane jaun. Nitohanihane jaun Cana Coauneraacha ere tonoraain nena jerichaane, nii canaacha jerei que coauna nainihaaca,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

¹⁴ Niritoha Jesusone jana aonajeein jetaote, Jesuso necoeje chanuure fariseeocuru, acaauru jataain coriquiicha que coacuhin neeuruhane jaun.

¹⁵ Nii jaun jetaote, “Inarate caohacha icha nocoetiin neeiche itolere bana cachaauru notaracaae. Nete inara suujua cuhane inaraacha coacui coitucue Cana Coaunera. Nitohaneein jataain nelateineein cachaauruhacha coarai que te jaoleque Cana Coaunera.

Cana Coaunera rai rauhi inoansi aina Jesosohacha tei rai cojoanona

¹⁶ Moisesa, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri cojoanonaate turuha Joaan Baotisitane que tiaaajoaain nelu. Nii caje coauneeinte beebejenojoneein nelu Cana Coaunera cojoanona canuhacha turuai. Nii quete necounujeeure nii canuhacha teei Cojoanona sirichuruhane coina.

¹⁷ Canu Cojoanona que neeichene nihanatiin satiin Cana Coaunera rai rauhi inoansi tonoraain neeichenete caohachae.

Comasai joaera que cache relaa Jesusone

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ Leinjiin cache rai comasai jaohin leecha ene raanete jataain osa que nesaruha aicheein. Jerichanejeein techu, lana joaera ene raain niha cachane osa que nesaruha aicheein.

Jataain coriquihona aina oha cairichaineen nena Lasarone

¹⁹ Niha jetao leinjiin cache jataain coriquihonaneen. Nitohaneein coriquihocane jaun jetaote, itolere bana jataain cajione caohacha que necoreeteen, lenone caohacha nejesina que beseta ichanajaque.

²⁰ Nii jana jetaote, ecu ne jaberoco nainecojoaain abero siriin leinjiin cairicheinejeein nena Lasaro. Aca jetaote, nii coriquihona loreri chajeniha lauheque nejesinane atanichoae.

²¹ Nitohaneein cairicheinejeein nihane jaun jetaote, nii coriquihona rori caje nalunaa rai lenone coniraain que lenonena jere nii cairichei. Nii jana remaaecuru jetaote, rohan turuhacoaain nii rai nabero lojoihure.

²² Nitohaneeinne baiha inae oha nii cairicheinejeein nena- nii Lasarone jana jetaote, amaaure anjeraauru Abaraaun aina dedeeu nihane coina. Nii jana jetaote, nii coriquihona netonai inae ohane jaun conautecure.

²³ Nitohaneein ohin necairichaauruha onacaaurune jaan netiin necairichajeein, nita icharajeriin neein Abaraaun coaraa nii coriquihonane jana jetaote, Abaraaun rohan ne nii jaiti jiniiquiin ichaauruhane bana niicha cairichaerii Lasaro.

²⁴ Nii jaun jetaote: auhaquuin: ‘Cairichaaajoaain cacoharaaura ofa Abaraaun. Atiin nii Lasaro rai aitoote, esinaeca que biji coturi macohin setejaain calele jelaroaa uhinera. Caune jataain necairichajeeun usi tabai janara,’ naane jana jetaote:

²⁵ ‘Aiha chuhisi niqiu. Nete jiniiquiin inara jaberoconeein ichaohichene bana, jataain raotojoei ichaonaa que ichaorejetohilura cacalabi. Nii jana caa Lasarote, jataain ichaonaa baaso que ichaohin cairicheinejeein nerejetelu. Nii jaunte nii coacuhin, necairichaaequi iine jana, aca caohachaain ranojoneein nera.

²⁶ Nii choae tacaain techu, cana cataaun ne jataain ucuacaain ucuha jachu sato-noelanaalara. Nii jaun nii inara nichae situnaa nainecuruhi cajicheique nenacaauru. Niheichu inara niha natiin nii cajicheique turunaa nainiheeicheta,’ nae jetao Abaraaun, nii coriquihona onaa rai.

²⁷ Niritoha raine jaun jetaote: ‘Nii jaunne ichei aitoon, canu inaca loreri asaae

²⁸ nii neeuruha saouqii canu nejeraaurune jaaun Lasaro letohaine, acaauru rai iriha cuhane coina. Nabana caa necairichaecaanne jaaun acaauru netonai uuruhane coataara, ofa Abaraaun,’ naa nii coriquihonane jana jetaote;

²⁹ ‘Nete Moisesa aina *profetacuruhacha* laenanohin siriin neeure, nii tonoraain neeuruhinera,’ naa Abaraaunne jana jetaote;

³⁰ ‘Aiha chuhisicha ofa Abaraaun. Nete acaauru rene ichanaain turuhin biha leinjiin onaane, acaauru netonai nii esenetana nainecururera,’ naa nii coriquihonane jana jetaote;

³¹ ‘Aiha chuhisi niqiu. Nete Moisesa, chaen *profetacuru*, naaonjoainuri esenetaaurenihalune rijijieein, acaauru rene ichanaain turuuruha onacaaurune nihanatiin, esenetana nainecurunerera,’ naain tonorae Abaraaun,” naain jetao fariseeocuru suujuate Jesoso.

17

Jataain necohalajiine osa que namute cache saruera (Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

¹ Niritiin jetaote:

“Itolere banate nereein osa que inara sarueranu. Nete laen jataain necairichanaa coareein nii osa que leeochoauru saruera cache.

² Nitohaneein caa ena Cana Coaunera coitucuhajeraauru sarueratiha osa quene ajinihate caohachare nulunoque ajeri tijichaaain cucuana cuhane joaeratenojoi nihane. Aihane jaun nii que necohalajiin neeuche.

³ Chatohaneein baaso ichaain niha ii nejerane suujua teeu. Suujua teeine jana ii ere tonoraain caohachaain nichao coreein nihane que ii suujua acateeu.

⁴ Lejiichoo cuhane caaunsi saneein ichei baaso ichaain nihane nihanatiin, caaunsi saneein turuhin, ‘Inae laen coaiterihaaunnita,’ naa uhane, que ii suujua acateeura,” nae jetao Jesoso.

Esinae rauhijiriin esenetaacane itolere ichana nainichaane

⁵ Nii jana jetaote: “Jataain itolere ichana nainiha Cana Coaunerane esenetaain nihacaanune jaanu teeu canacaanu raicha,” naauruha Jesoso rai niicha cocoinaauri afosotoorune jaun jetaote:

⁶ “Mosatasa ucuhe laojoiri jataain aansijieein nena rijijieein aasaeriin esinae rauhijiriin esenetaaichenete caa shabeento rai: ‘Niilai caje nerocohin caa cucuana cuhane omaronihunra,’ naaiche caa shabeento raine inara ere tonoraain aiche caa shabeentora,” naain jetao acaauru tonorae Jesoso.

Letononeein nenaacha ichaneni

⁷ Niritiin jetaote: “Inara leinjiin cachaaquichene jana, inara ocoana jana temule jaane jaanu que atane retuhin, baca beraain, naaonjoanne caje cauhane janate rai: ‘Nelauriaaute lenoneei,’ nanaa coacuhelanaala:

⁸ ‘Chajaain ena canu lenonenu jaain, ena uhaaune lenoneein acau coe. Nii baihate ii netonai lenoneein acau coriquincha,’ nariquiche.

⁹ Nii choae tacaain techu, ‘Narihara,’ nanaa coitucueneeiche nii inara cache rai, letoaain neeichene jaan ichaain nihane coreniha.

¹⁰ Nii rijijieein inara letoaain niha Cana Coaunerane jaan nainaaain neeichene bana, nainiheeiche: ‘Jataain cache caohacha neeine nihacaanura’ naain erenaa nainiheeiche. Raujiaain: ‘Canacaanu letoaain nihalune jaanchane inae nainacaanura,’ naauche,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Lechoocaaain cosibi aonaain caaun cunaitenacaauru rautaa Jesosone

¹¹ Jerosaleeun cuhane jaun jetaote, Calileea, Samaria, naaonjoainuri batane cataaun situhin cue Jesoso.

¹² Nii jana jetaote, leinjiin neseu turuhane jana jetao, nii nese caje que taca cuure lechooncaain cosibi caaun cunaitenacaauru cachaauru. Nitohaneein cuhin jetaote, cocoaeraa cache rohan turuha nitohanai cunai aonaera cachane jaun jetao, Jesoso caje coriaae netiin:

¹³ “Cairichaaajoaain nohane canacaanu coaraaura cache relaera Jesoso,” naaunre jetao Jesoso rai ehequiin.

¹⁴ Niritocuruha raine jana jetaote:

“Chajaaincha saseredotecuru rene turunichuchete inara coaracurumiincha,” naa acaauru rai Jesosone jaun, cujueeuruhane jana jetaote, inae cosibi caje nerautaaain somaraain neeure, acaauru dadaelanaala aitoa Jesosone saijieein.

¹⁵ Inae nitohaneein nerautaauruha acaauru cosibi cajene coaraain jetaote, jelaiha nejenohin cuhin, tonijiaain ereein Cana Coaunera coroaajeein jetao,

¹⁶ Jesoso acatiha rai tijia asae atanichoae neseoriaain jetao, rachoojoe leinjiin cache Samaria cocoaicha Jorionelaanaa nena.

¹⁷ Nii jaun jetaote:

“Tajian lechooncaauruhani caa cosibi caje nerautanacaaurune. Aancaauru chaen leeochoauru iscoon neeurita.

¹⁸ Leinjiin caa Jorionelanaala nena cache estaraajerohachate jelaiha nejenohin Cana Coaunera coroaeca uhe rautaanune corenihara,” naain

¹⁹ “Esinae rauhijiriin esenetaaine jaunte, ii cunai caje nerautaa, chajaain nimichuhin caunihura,” nae jetao rai Jesoso.

Naaonjoaain tururichaaain quiicha tei Cana Coaunera Cojoanonaane (Mt 24.23-28, 36-41)

²⁰ Nii baiha jetaote, “Chabana turureein Cana Coaunera cojononaa,” naain jetao Jesoso caje bajaare fariseeocuru.

²¹ Nii jaun jetaote: “Coatiha inanacaain tururinaain Cana Coaunera cojoanona. Niheichu, ‘Caute ne. Tajihate ne,’ naain coitucurieeicheein. Inae inara jana niha quiicha tei Cana Coaunera Cojoanona,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²² Niritohane baiha jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao: “Inae amuhanune baihate jaiti nacoauneein turuenihanune ajiniha le janojoeinniji ena caa canuhacha tei janonaa coarana jereriquicheein niqui, nete coaraeneriquicheein.

²³ Nii jana tabaaurute inara rai, ‘Caute ne. Tajihate ne,’ naaurureein. Nete nelatene, niritocuruhanane jana acaauru esenetaain acaauru sacuhichene.

²⁴ Nacoauneein turuha urichaaunni acaihaniji cachaneein nejanohanaane Cojoanonaa que turuhane banate, charijijeein teeinti jeraneejoaain dede conaa jia-canone, saain coanojoneein ne. Nii rijijieeinte saain coanojoneein coitunojoiniha cureein inae nacoauneein turuhanune bana.

²⁵ Nete amuhanune ajiniha jauriaanejeein jataain canu que nererojoecaain canu que jaolecoorureein, caa ena cojoanonaa que nenacaauru cachaauru.

²⁶ Charijieein teeinte nihalu Nohene bana ailu, nii rijijieeinte jerichanejeein aiha cureein nacoauneein turuha uhanu canu acaihaniji Cachaneein nejanohanune Cojoanonaa que tihane bana.

²⁷ Coaracuche nachuhinti nii chaque nererojoecaaeriin nelanaala, nisirihateein, lenoneein, acau cohin, naaonjoaunruhalu cachaauru bote cuhane enohin nichotiha Nohene cojoanonaa que turuhanereein tiaaine. Nii jana uha elo tabaine jaunte satiin ohacoaurelu.

²⁸ Nii rijijieein techu cha coacuelanaala raotojoein neein, acau cohin, lenoneein, netemulijiaain, namihaaneeo que necoreteein, niicha latei coreteein, neloheriteein, naaonjoaurelu cachaauru nihalu Lotone bana.

²⁹ Nii jana, Sodoma neseu ichaohane caje amuha Lotone janate, usi aina naluha asofere dede cajene jaun caaun satiin oorelu cachaauru.

³⁰ Nii rijijieeinte jerichanejeein aiha cureein nacoauneein turuha uhanu acaihaniji cachaneein nejanohanaa nichaaunne Cojoanonaa que turuhane bana,” naain jetaote,

³¹ “Nii cojoanonaa bana inara loreri janori ichoae neeichene, jiaonriha jelaiha fauhin inara loreri caje inara rucuhele ranaa coaauquichene. Niheichu inara ocoana jana neeichene jana aihane, inara loreri asaee caunaa coacuelanaala rauhijiriincha soroche.

³² Nitohaniane jaun, niicha ratirii coaucane jaun aihalu Loto comasaine coacuhin nainaan ichaaoche.

³³ Aihane jaun rai rucuheleuru queecha coacuhin neite rai nichao itajereein. Jana nii rucuhele que coacuelanaala nichao rainuhachaque coacuhin neite nichotereein,” naain jetaote,

³⁴ “Nii airichaanne cojoanotiin banate, leinjiin eruhari cuhane niha cuurureein coroatajai cachaauru. Nii jana leinjiin amanojoinihane janate, ecu nedaa cureein leecha.

³⁵ Jana coroatajai enecurute, ederi que chaelai tutuurureein. Nii jana leinjiin amanojoinihane janate ecu nedareein leecha.

³⁶ Nii jana coroatajai quichaurute nocohana jana neeurureein. Leinjiinte amanojoinereein, leechate ratirinojoinereein,” naane jana jetaote:

³⁷ “Chatoanai bana, chucha nitohanereainte Curuaanaa,” naain caje bajaauruhane jaun jetaote:

“Inae ecu tihane banate coitucunojoinereein, canii setu que fauha uha ichotarine jana caje coaraain coitucunojoinihane rijijieein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

18

Joesio necha ansaineein nena rai cacha coulurujih autanane que parabola

¹ Coiinteerilanaala Cana Coaunera bajaauruhane, Cana Coaunera bajaauruhane coina *parabola* que cuaain acaauru relaa Jesusone.

² Niritiin jetaote: “Coaracuchenachuhinti leinjiin neseu nihalu jetao leinjiin joesio cachaauru que suujua acatelanaala, niheichu Cana Coaunera batohane que casilanaala nena ne.

³ Nii jana jetao, nii neseu ichoae leinjiin autana. Nii autana jetaote, nii joesio rai leinjiin cacha nejeratenaja colurujih cue.

⁴ Nii jana jetaote, carajaain nirijieein nere tonorana jerelanaala ne nii joesio. Nejetaote nii baiha: ‘Cachaauru que nihanatiin casuujua acateein, niheichu Cana Coaunera batocooaunne que casiin nihaaun niqui.

⁵ Nena raotojoein nihanune rohecaain, casuujua rohecaain sacuha caa autanane coataa naitoonjoa tonoraain ichareeun caihanihane coina,’ nae nii joesio.

⁶ Coaracuchenachuhinti, jataain necha aansaineein nihane saijieein suujua coaraa nii joesione.

⁷ Nii jaunte nii amurijiriin, nii janijiin nii raauri, janotiinetojoein, jiichoonetojoein, naonjoaain bajaebajeraauru cocooaeratenaa nainereein Cana Coaunera.

⁸ Nitohaneente carajaain cohacuruhane latelanaala enaacha acaauru cocooaer- atere. Nena laen inara caje bajaauru, canu inaraacha cohajei cachaneein nejanohanaa nichaaunne, nacoauneein turuhanune reentiaainacha canuneein nihanune esenetaain caitoonjoa ichaaechajeein neeururichaaain cachaauru,” naain jetao acaauru relae Jesoso.

Roma rai coriqui bajaaurera aina fariseeocuru que parabola que cuaain cacha relae Jesusone

⁹ Nii baiha jetaote, nii acaauruhacha caohachaain niha nocoetiin leeochoauru que jaoleconacaauru rai jetao, acaauru ichaohacha que *parabola* que cuaain jetao:

¹⁰ “Coroatajai cacha jetaote, Teenforo asae cuhin Cana Coaunera baja cuure. Leinjiin jetaote, nechu jataain naraaichuru cairichaa Roma rai *impoestonu* que coriqui bajaerane. Jana leeochoa jetaote fariseeone.

¹¹ Nii fariseeo jetaote, ‘Narihara Cana Coaunera ichoreniha ainacaauru tocohaneein asijiautoneein, necha aansaineein ichaohin, joareein ene canu sinijeranelanaala nena aina ichaohin, naonjoaain nenihanu canune coreniha. Chaen nechu, naraaichuru cairichaa Roma rai *impoestonu* que coriqui bajaaurera rijijieein neneeun.

¹² Chaen nechu, jataain ii coitucuhanune esenetaaine coina, le semanacuru cuhane coroata saain casuri couu lenone lanaala neein ii bajaee bajajeein, lechooncaain chaelai raanu camijianeeo corenihane, rai lechoocani teein neeun ii raicha,’ naain jetao Cana Coaunera bajae chujuhequiin.

¹³ Nii jana nii naraaichuru cairichaeriin coriqui bajaera jetaote, caje icharaain neein necoeje caaun najabaracaain dede coaraelanaala jetao: ‘Cairichaaajoaain cacoaraau osaaotohanune jaaunra Cana Coaunera,’ nae nalarijia faone faoneein.

¹⁴ Niritiin bajaane jaunte, inae que suujua acatiha Cana Coaunerane jana jelaiha nenajaun cauha cue nii naraaichuru cairichaa coriqui bajaera. Nete laen nii fariseeo que suujua acatene Cana Coaunera.

Nitohaneente nii leeochoauru amurijiriin Cana Coaunera coitucutiin, itolere que nelaaetoha nocoetiin nenacaaurute chaque nelatelanaala jaoleneein neeurureein. Jana rai nichao coitucuhin leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala nenacaaurute nelateein ranojoinecurureein,” nae.

Canaanaihuru belaiha Jesusone
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Jesoso rene canaanaihuru turuaa uuruha acaauru mucuhane coinane jana jetaote, Jesoso rene turuanajauruhane caohateeure aina nerelanacaauru.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nii aina nerelanacaauru cotijiaain jetao:

“Coa rohecanajaachete canu rene turuuruhine nii canaanainuru. Jiaonriha canu rene turuuruha canaanaihurune caohateechenera. Cana Coaunera Cojoanonaate, aihuruha caa canaanaihurune rijijieein nenacaauru rainein nena nera.

¹⁷ Esinaen rauhijiriine inara rai aitoreeunni. Aihuruha caa canaanaaihurune rijijieein canu raain neniha chunine, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaate que nerihain,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

Jesoso aina iriha leinjiin cache coriquihonane
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Leinjiin cocoainanacai jetaote, Jesoso aina iriha uhe. Nitohaneein rene turuhin jetaote:

“Caohachanejei cache relaera, cha ichareeun chariji bana nitajenaachara ichaonaa caohacha que ichaonaa nainichaaunne coina,” naain Jesoso caje bajaane jana jetaote;

¹⁹ “Chanuna ‘caohachanejei cache relaera,’ naain cacurujuateei. Leinjiin Cana Coauneraachate caohachanejeein ne,” naain jetaote:

²⁰ “Inae raotojoein Moisesa aitoonjoan coitucuhi: ‘Jiaonriha nejelau ene ii sinijeranelanaala nenea aina ichaohin neeine. Coa sonajaain jaoha. Coa asijiauha. Coa chamute cache cairichanaa jerenacaun chuni cache coacuhin, casaje que ereein niha. Chaen efojiaraauru que ii suujua acateein acaauru coitucuhin neeun,’ naane coitucuhi,” naa rai Jesusone jaun jetaote:

²¹ “Aihanu chujian. Canu enamanaca caje coauneeinne jitariin nii naitoonjoan tonoraain neeun,” naain tonoraa nii cocoainanacaine jaun jetaote:

²² “Aihachuhisi niqui. Nete jaiti lanajejen leinjiin tonoraain ichaaine coina. Jitariin nii iicha sirii rucuhele que necoreteein, cairicheihuru rai jitariin nii coriqui chaluu. Nii banate dedeeu ichaonaa caohacha que ichaonaa naineriquiin. Nitohaneein ichaaine baiha canu aina uu,” nae jetao rai Jesoso.

²³ Nejetaote niritoha rai Jesusone jaun, jataain inaderae nii cache jataain coriquihocane jaun.

²⁴ Nii jaun jetaote:

“Jataainte caaintate Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaoa leinjiin coriquihonane.

²⁵ Nii Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaauruha coriquihonacaaurune coina caaintaane fautaain caaintarihei leinjiin camecho rai oco jachu cuhane situhane coina,” nae jetao inaderaa nii coriquihonane coaraain Jesoso.

²⁶ Nii jaun jetaote:

“Nitohanihane nichotenaa nainerinaain chuni,” naain caje bajaauruha ecu neein aonajeeunrerane jaun jetaote,

²⁷ “Nii caaintatiin cachaauruhacha coarai, coatiha Cana Coaunera rai caaintajiehita,” naa Jesusone jaun jetaote,

²⁸ “Canacaanune jitariin canacaanuhacha sirii ratiriin ii sacuhacaanulu,” naa Fedorone jaun jetaote:

²⁹ “Esinae rauhijiriin chunocoha, Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaohane coina, rai loreri, rai sinijera, rai bereecuru, rai nejeraauru, rai fojiaraauru, naaonjoin ratirichate,

³⁰ jataain nii amuritoheriin caa chauratane que siriin, nii choae tacaain nii turuha uheni Cana Coaunera Cojoanonaa que chariji bana nitajenaachara ichaonaa siricheeincha,” naain jetao Fedoro tonorae Jesoso.

Orichaainne bihane nichatasatiha Jesusone
(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹ Nii baiha jetaote, jelai nii lechoonca coroatajaain niicha cocoinaauri cotijiaain jetao: “Enate laen Jerosaleeun cuhacache, cuu nii acaihaniji Cachaneein nejanohanaa nichaaunne que aitiin laenacuruhalu satiin *profetacurune* nainaanune coina.

³² Nitohaneeinte nejelau ataneu nenacaauru estaraanjerooru bijihu canu teerureein nechu jataain cacotaiha baasoneein caeteein, canu nocoeje chanuhin, canu coluneein, naaonjoaauruhane coina.

³³ Nitohaneein canu teente, enuha que canu faohacuruhane baiha canu ateinaa cuurureein. Nena nichata janohane cuhane nacoauneein ichanaareeunni,” nae jetao niicha cocoinaauri rai Jesoso.

³⁴ Nii niritoha acaauru raine jana jetaote, nii naitoonjoan aonacuruhane saijieein esenetana nainecurene.

Jericoo leinjiin maosa rautaa Jesusone

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵ Niritohane baiha cajé amuhin Jericoo turue lalajeein cuujiha Jesusone jana jetaote, bero cuhane lauhequín coriqui bajaa niha leinjiin maosane jaun jetao,

³⁶ arajiin situha cachane aonaain jetao: “Chauruna toon situha cue,” naain bajaane jana jetaote:

³⁷ “Nasarete cocoaicha Jesusote sacuureraura cachauru aina situha cuera,” naain beeuruhane jaun jetao:

³⁸ “Atiin nohane cairichaojoaain cacoharaaura Rabiri nefoerate Jesuso,” naa ehequín nii maosane jaun jetao,

³⁹ niritohane caohateure sitonaane coina nii ichohaichaniha cunacaauru. Nejetaote, acaauru ere tonoraelanaala jeelai amuritoheriin ehequín jetao:

“Atiin nohane cairichaojoaain cacoharaaura Rabiri nefoerate Jesuso,” nae jetao nii maosa.

⁴⁰ Nii jaun jetaote, ecu inacuhin raerateein jetao inaen rohan nichuutaane jana jetao:

⁴¹ “Chate jereeita,” naain cajé bajaa Jesusone jana jetao:

“Canota rautaaainene jereeunra Curuaanaa,” naain tonoraa nii maosane jaun jetaote,

⁴² “Saan ai. Esinae rauhijiriin quesenetaaine jaunte inae maosaneeine cajé ner-
autaaicha,” nae jetao rai Jesuso.

⁴³ Niritoha rai Jesusone rijieeoritiin maosanihane cajé inae conoha rai notane jaun jetaote, Cana Coanera corojeein Jesuso sacue nii maosa.

Nitohanein nii maosa rautaaane jana, ecu neein coarajeeurera cachauru netonai jetaote, satiin Cana Coanera corojeein rachoojoeure.

19

Saqueeo loreri asae cuha Jesusone

¹ Jericoo turuhin jetaote, nii Jerico nese cataaun situha cue jetao Jesuso.

² Nii jana jetaote, ecu ichoae leinjiin cache, naraaichuru Jorioocuru cairichaeriin nena, Roma curuaanaa rai *impoestonu* que coriqui bajaaurera curuaanaanein nena coriquihona Saqueeo.

³ Aca jetaote, jataain Jesuso coitucunaa jerihane jaun coana jere niqui. Nejetaote, jataain araacha cachane jaun coana nainesine Saqueeo, leeochoauru fautaain ecoainijihane jaun.

⁴ Nii jaun jetaote, coana nainihane coina soroneein najiniha cuhin jetao situha curichaaain nii Jesusone jaaun nena leinjiin enuha que iniin jetao cohaca cue.

⁵ Nii jana jetaote, nii iniin cohacane jaan nena enuha asaae situha cuhane jaun, jabatoroaain coaraain jetao:

“Saqueeo, chajaain soroneein niilai cajé fauha uu. Enenene ii loreri asae nesururee-
unni,” naa rai Jesusone jaun jetaote,

⁶ soroneein nii enuha cajé fauhin jetao, corojeein rai loreri asae Jesuso amae jetao nii Saqueeo.

⁷ Nii coaraain jetaote: “Chanuna jataain osaaona niha taa cachane coitucuhane saijieein rai loreri asae aina nesuruha cue,” naain jetao Jesuso que ereeure ecu satiin neein coarajeeurera cachauru.

⁸ Niritiin Jesuso que ereeuruhane jana jetaote, nichaauraaain jetao:

“Aonaun Curuaanaa. Jitariin quicha sirii rucuhelene leruhin tereeeunni cairichai-
huru rai. Chaen nechua chaelai que chuni basijiauhin nihanune, jena saain jelai
amuritoheriin cainareeunnicha,” nae jetao Jesuso rai nii Saqueeo.

⁹ Nii jaun jetaote:

“Caa cacha netonai inara rijjijeein, Abaraaun nefoerateneein nihane jaunte, enene caa rai loreri asae turue jianacoon osa caje mitaeranura.

¹⁰ Nii acaihaniji cachaneein nejanohanaa nichaaunnena, caa chauratane que turuun, nii jaolecohichene jaan cachaauru nitajenaa neein nenacaauru ariin, acaauru ichoter-atein raanune coina,” nae jetao rai Jesoso.

Coriqui raaurera cachaauru que parabola que cuaain cachaauru relaa Jesusone
(Mt 25.14-30)

¹¹ Niritoha Jesusone jana, ecu neein aonajeeuruha cachaaurune jaun jetaote, acaauru relae *parabola* que. Inae Jerosaleen rohan nichuuntaauruhane jaun, “Inae jerihane turuhelalajiha Cana Coanera Cojoanonaara,” naain coaucuruhane jaun jetao acaauru rai:

¹² “Coaracuche jetao nihalu leinjiin cacha *rey* araaineein nenaane. Nii cacha jetaote, *rey* ineein cocainaauruhane coina jetao coriaji atane cue, inae *rey* ineein cocainaauruhane jana jelaiha natane que cauha uhane coina.

¹³ Inae amuhane rai jetaote, lechooncaain rai letonocuru cotijiae, acaauru naineein jequiin coriqui chaluhane coina. Nitohaneein acaauru cotijiaain coriqui chaluhin jetaote: ‘Caa coriqui aina amihaneeuche turuhanune reeintiaaincha,’ naain ratirinajae.

¹⁴ Nejetaote, jataain que nererojoecaaure nii natane que nenacaauru cachaauru. Nii jaun jetaote, caaijie acaauru ere beranu que leinjiin letoaaure ‘Coatiha canacaanu curuaanaa *rey* ineein niha caa cachane jerihacaanuta,’ naa cuhane coina.

¹⁵ Nejetaote nitohaneein nere bera letoaauruha caaijiene sajieein, *rey* ineein cocainaauruhane jaun, *rey* ineein jelaiha natane que turuha uhe.

Inae nenajaun turuhin jetaote, nii letonocuru coriqui teein ratirihane jaaunru cotiharate, ‘Inaonjoaaincha canu coriqui joo cure le cacha cachaauruta,’ naain coitucuhane coina.

¹⁶ Nii jana nii niicha cotiharatei ichoaichaniha rene turunaa jetaote: ‘Curuaanaa lechoonca saneente nefae ii coriqui,’ naa turuhinne jaun jetaote;

¹⁷ ‘Saan. Aihane jaun iite jataain caohati canu cachaneein neei. Inae acaihaniji que caohacha ichaai caa coroatajaji coriqui ainane jaunne, lechooncai nese coaranu que coberenadoroneein chetereunnicha,’ nae rai nii *rey*.

¹⁸ Nii jana leeochoa jetaote: ‘Curuaanaa, saouqui saainte nefae ii coriqui,’ naa turuhinne jana jetaote,

¹⁹ jerichanetojoein: ‘Saan. Aihane jaun saouqui nese coaranu que coberenadoroneeinte neriquincha,’ nae jetao rai.

²⁰⁻²¹ Nii jana leeochoa jetaote: ‘Curuaanaa, nocola ii coriqui. Jataain necha aansai cacha neeine jaunne ii coasiha, cajione que conajaain cau rucujueun. Chaen chaelai teneeine nihanatiin, enaacha temunojoi taain raain, naaonjoain neeine coitucuhanune jaun,’ naane jaun jetaote;

²² ‘Ichaajenihanete ii ereecha que necouluruhequi canu cacha baaso. Chanuna chaen, nii chaelai tihanune que airijiin, enaacha temunojoi taain, raain, naaonjoaannune coitucuhi raotojoein inatiin,

²³ baanco cuhane nii canu coriqui tiha cueneei, canu loreri asae turuhanune, jelai amuritoheriin carai cainainerichaae,’ naain jetao,

²⁴ nii ecu nenacaauru rai: ‘Caje nii coriqui ruluhin, nii lechoonca saneein faera rai teeuchera,’ naane jana jetaote:

²⁵ ‘Curuaanaa, chanuna inae lechoonca saneein jelai amurijiriin siriha natiin na-coaaneein tenacare raita,’ naaunruha raine jaun jetaote:

²⁶ ‘Inae inara rai aitocaaun, jataain siricha raite jeelai amuritoeriin terareein. Jana sirihei cajete, corotajajeein sirihane nihanatiin jitariin caje ruluherareein,’ naain jetaote:

²⁷ ‘Chajaain chaen nii *rey* ineein nihanune jerelanaala caque nejeratenacaauru uhaain cau canotaracaae teein sohin jaonajaauche,’ nae jetao nii *rey*,” naain jetao cachaauru relae Jesoso.

Jerosaleen cuha Jesusone
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Niritohane baiha jetaote, Jerosaleen cunajaun,

²⁹ nii Jerosaleen rohan ichuunejeein nenea ichatane ucuuno Olibo neeonjoain neein niicha curuuteeuri rohan nenea Betafajee, Betania, naaonjoainu turuhin jetaote, corootajaaain aina nerelanacaauru rai:

³⁰ “Chajaain taa cana ajiniha nenea neseu cunichuche. Ecute cositenojoneein teequi leinjiin boro chabana cacha amunajaniheine eruriquicheein. Chaen cajiha carai cosi rutuhin uhaauche.

³¹ Inae uhaaichene jana, ‘Chanuna nii boro cosi rutuhin amaaiche,’ naa chunine, ‘Cana Curuaanaate latihane jaun raeratera,’ naauche,” naain jetao letoanajae Jesoso.

³² Niritiin acaauru letoaa Jesusone jana, nii neseu cuuruhane jaun jetaote, nii acaauru rai aitohane rijijieein nii boro eruha cuure nii aina nerelanacaauru.

³³ Nitohaneein ecu turuhin, nii boro cosi rutuhajeeuruhane jana jetaote:

“Chanute nii boro cosi rutuhicheta,” naa acaauru rai nerorane jaun jetao:

³⁴ “Cana Curuaanaate latihane jaun raeratera,” naaure jetao rai.

³⁵ Nitohaneein cosi rutuhin jetaote, nii boro ichoae rai cajione teein jetao, Jesoso rene amaaure nichoae nelauriaain cuhane coina.

³⁶ Nitohaneein nii boro amaain Jesoso rene turuaauruhane jana jetaote, nichoae nelauriaain raotojoein cuujiha Jesusone jana jetao, najiniha bero cuhane rai cajione maririjiaocaaure cachaauru.

³⁷ Inae Olibo neeonjoain bichatane ucuuno fauque cuujiha Jesusone jana jetaote, itolere cojoaelanaacojoai ichanajaaoncane coaranajaaoncuruhane jaun jetao, cojioriin Cana Coaunera coroaecure satiin nii sacuurera cachaauru.

³⁸ “Raotojoein turuhine aca neein nenea rijijieein cocoinaain Cana Coaunera letono *Reycha*. Dedeeu raotojoein nihacachene coina icharaneein nihane coitucuhin Cana Coaunera coroaecuruhine cachaauru,” naauruha cachaaurune jana jetaote:

³⁹ “Caha relaera, toon ii sacuurera cachaauru rai aitoote, toritocuruhane jianecurumiincha,” naauruha nii cachaauru jana cunacaauru fariseeocuru tabaaurune jaun jetaote:

⁴⁰ “Esinae rauhijiriine aitoonra. Toritocuruhane caje inauheneecha neeuruhanete, cojiorichurureein caa ajerichurura,” naain jetao tonoranajae Jesoso.

⁴¹ Inae Jerosaleen rohan nichuutane jaun, inae inanacaa nii Jerosaleenne coaraane jaun jetaote, ecu nenacaauru cachaauru coreniha chanaain jetao:

⁴² “Bajiaana chuhinti caa janonaa cuhane jianacoon inara mitaeraanu que cau turuhanune coitucuhin neneeiche. Nete quesetaain canuneein nihanune coitucuhin coarana naineneeiche.

⁴³ Nitohaneeichene jaunte, inaen nereein itolere neein inara curuhacaain inara corihateein, inara mucuhin niha nii nejerateein neeiche jaa cojoanonaara.

⁴⁴ Caa inara nese fejeeinte itajeein, inara cocoaichucuru soajeein jaoha cuurureeincha. Coatiha nerinaain leinjiiniji ajeri ita choae teein ichanohita. Inara ichoterateein, jianacoon inara mitaeraanu que turuha uhanu inara Coauneraneeinne jana canu esenetaain cacoitucunaa jereneeichene corenihara,” nae jetao inaderaain Jesoso.

*Teenforo couluuoca Jesusone**(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19; Jn 2.13-22)*

⁴⁵ Inae Jerosaleen turuhin jetaote, Teenforo asae enohin, ecu necoretiha nenacaauru sitaain jetao:

⁴⁶ “Cana Coanera Quiricha inoansi cuhanete aite: ‘Canu lorerite nasae neein canu bajaee bajaecuruhane jaan coloherine,’ naain. Nete necha aansai asijiautooru ucuhaneen teeiche inarara,” nae jetao nii cachaauru rai Jesuso.

⁴⁷ Nitohaneen cojoanonetojoein Teenforo asae cuhin cachaauru relaa Jesusone jana jetaote, nechu jataain sohin jaaoruhane jaa lera ariha jetao, cuhin coaracure saseredote curuanaacuru, Cana Coanera naitoonjoa que cache relaaaureraauru, nii nese curuanaacuru, naaonjoainuri.

⁴⁸ Nejetaote, nii chatohaneen teuruhane jaan lera erusichurene, satiin cachaauru jataain nii acaauru relaane jaa rautatiin aonajeeunruhane jaun.

20*Nitohanai ichaane coina cocoainain letononiha Jesusone**(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)*

¹ Teenforo asae nosa caje nichoteeururichaain cachaaurune beebejeein, acaauru relaa Jesusone jana jetaote, turuha cuure saseredotecuru curuanaacuru, Cana Coanera naitoonjoa que cache relaaaureraauru, Joriocuru rai nelateein nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainuri.

² Nitohaneen turuhin jetaote:

“Chatohanai cocoainanacaineena neei catohanai ichaane coina. Chate catohanai ichaane coina ii cocoainain ii letoain neta,” naauruhane jaun jetaote:

³ “Saan. Canuhetonaina inara caje leinjiin erenaa bajareeun catoonraaichene coina.

⁴ Cha Joaan letoain nelu cachaauru baotisaain cachaauru coujunacatiha uhane coina. Cana Coanera letoanihanena, cachaauruhachana letoain nihalu,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jana jetaote,

⁵ ecu inauheneeicha aonajeein jetao: “ ‘Cana Coanera letononeeinte ailu,’ naacachenete: ‘Chanuna jana esenetaain tonoraain neneeichelu,’ nareein.

⁶ Niheichu, ‘Cachaauru letononeeinte ailu,’ nanaa nainihaacache. Niritocoaachenete ajeri que cana bodoosiin cana sohin cana atinaaurureein cachaauru, satiin Cana Coanera letononeein aihalu Joanne esenetaauruhane jaun,” naain jetao, ecu nesinajeein ita rai ereerejeeuruhane baiha jetao:

⁷ “Coatiha coitucuhaacaanu. Chachainti cache baotisaain coujunacatiha Joanne coina letoain neluta,” naaure jetao.

⁸ Nii jaun jetaote:

“Niheichu canuhetonai nihanatiin ‘Naaonjoainte canu cocoainain nihane ainane, caa catohanai ichaauru,’ naain benaa nainihaaun inara raita,” naain jetao acaauru tonorae Jesuso.

*Necha aansaineen ichaonacaauru ocoana beraichacuru que parabola que cuaain cachaauru relaa Jesusone**(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)*

⁹ Niritohane baiha jetaote, necha aansaineen ichaonacaauru ocoana beraihurera que *parabola* que cuaain jetao: “Leinjiin cache jetaote, leinjiin ocoana sirihane jaun jetao, que amihanenacaauru rai teein ratiriin jetao, coriajai ataneu cue, latihane naineen raineen nanaa letoaaauruha raine coina.

¹⁰ Nitohaneen teein ratiriin jetaote, inaen tainaca que tihane jana jetao, leinjiin letono letoae, nii amihanenacaauru caje raineen niha nii ocoanane coreniha que

banihateein niicha taihuri bajaa cuhane coina. Ne jetaote, nii cha telanaala faojoaain sohin jelaiha letoaaure.

¹¹ Nii jaun jetaote, nacoauneein leecha letono letoaa nii ocoana erorane jana jetao, nocoeje chanuhin faojoaain sohin, cha colane acaentonai letoaaure.

¹² Nii jana coaiteen leecha letono letoaaane jana jetaote, jataain cunaitaain jelai caje acaentonai sitaaure nii ocoana que amihanenacaauru.

¹³ Nii jaun jetaote: ‘Cha laen ichareeun. Satononejeein caa jataain jereein canuhacha belaai canu calaohi letoaanunete ne. Quete laen acaneein nihane coitucuhin raotojoein raain nere tonoraaurureein,’ nae nii atane erora.

¹⁴ Nejetaote niritiin nii rai calaohi letoaaane jana jetao, cuujihane jana coariin: ‘Taate caa atane erora calaohi ne. Acate inae oha rai inacane bana, caa itolere que banijiaain nena rareeinha. Coanete mucuhin sohin jaohacachete cana rainein nedaane caa iolere que banijiaain nenaara,’ naain ita caje bajaacoaain jetao,

¹⁵ nii ocoana caje amaain sohin jaaore nii ocoana que amihanenacaauru.

Nitohanihane jaun, tonaquiche jana nii que inara. Chatohaneeicha acaauru tereein nii ocoana erora, nii rai calaohi mucuhin sohin jaaoruhane jaun.

¹⁶ Raajenihane uhin inacha nii ocoana que amihanenacaauru sohin jaohin, leeochoauru rai nii ocoana teriha nii ocoana erora,” naain jetao *parabola* que cuaain cachaauru rai ereerejeein relanajaen Jesoso.

Nii jana jetaote:

“Jiaonriha icharaa nitohaninera,” naaure jetao nii cachaauru.

¹⁷ Nii jana jetaote, acaauru coarajeein jetao:

“Chaquena jana chaen, Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhane: ‘Nii jaolecooruha loreri icharaaurune jaan ajerite jauriaanejeein loreri nunuheneein ichanohineein niha cureeinha,’ nae.

¹⁸ Aihana jaun chunocoha nii ajeri ichoae comoite, nichaluchaluriha cureein. Jana chunucoha ichoae comoha nii ajerinete jitohitoreein,” naain jetao be cachaauru rai Jesoso.

¹⁹ Niritiin acaauru que cuaain, cachaauru relaa Jesusone que nainacuruhane jaun jetaote, nii rijieoritiin mucueratenaa jerecure saseredotecuru curuaanaacuru aina Cana Coaunera aitoonjoan que cacha relaaaureraauru. Nejetaote chatohaneein tenaa nainecurene cachaauru coasichuruhane jaun.

Jesoso mucuuruhane jaan lera ariha Roma curuaanaa rai coriqui teuruhane bajaauruhane

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰ Nitohaneein sohin jaonaa jerecuruhane jaun jetaote, acaauru letono letoaaure, belaicha cacha rijijieein turuhin Jesoso caje chaelai erenaa bajaauruhane jana, tonaain acaauru tonoraane nohanein colurujueeuruha coberenadoro raine coina.

²¹ Nii jaun jetaote, rene turuhin:

“Cacha relaera, nii aitiin cachaauru relaaine jaane esinae rauhijiriin chuni que suujelanaala, satiin cachaauru rai jerichanetoejin aitoahine coitucuhacaanu. Iite esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaoha cachane coina aitiin cachaauru relaai.

²² Nitohanihane jaunne ii caje bajaa uhacaanu. Caohachaana Romanocuru curuaanaa enferadoro rai *impoestonu* que coriqui tihacaanune,” naain jetao Jesoso caje bajaauru.

²³ Nii jaun jetaote, nechuh jataain baasoneein coacuhin que iriha aitocuruhane que nainaane jaun jetao:

²⁴ “Saan. Canu que leinjiin nii coretequichene jaan coriqui coarateeuiche,” naane jana, que nii coriqui coarateeuruhane jana coaraain jetaote: “Cha cojunaca caa, ecu

laenanohineein curuaa siriin,” naa Jesusone jaun jetaote: “Enferadoro rai,” naauruhane jaun jetao:

²⁵ “Aihane jaun chujian- caa enferadoro raineein nenea teeuche enferadoro raicha. Jana Cana Coaunera raineein nenea teeuche Cana Coaunera raicha,” nae jetao nii cachaauru rai Jesoso.

²⁶ Niritoha satiin cachaauru notaracaae Jesusone jaun jetaote, nii chatohaneein mu-cuhin teuruhane jaa lera eruurenihane jaun jetao, ecuhacha cojoelatiin inauheneecha neeure nii saseredotecuru letonocuru, niritiin acaauru tonoraane jaun.

Chatohaniha cacha inae oo caje ichanaane
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷ Nii baiha jetaote, Jesoso coaraa cuure nii ohane baiha jerichanejeein jaberoco rijijieein niha cacha suujuene esenetaauruhi sadoseeocuru. Nitohaneein cuhin rene turuhin jetaote:

²⁸ “Cacha relaera, Moisesate canacaanu rai laenaain ratirilu, oha leinjiin cacha nesiriateein nii comasai aina canaanai sirilanaalane, nii autana raain aina canaanai siriha rai ocoalane coina. Nitohaneein nii autana aina canaanai siriha nii ocoalane, aca siricha rijijieein nii onaa calaohineein niha nii canaanaine coina.

²⁹ Nii janate ita nejera nejesinaneein caaunsineein neeure cachaauru. Jauriaanejeein acaauru inanate, leinjiin ene aina nesirihateein, nii leinjiin niji canaanai sirilanaala ohe.

³⁰⁻³¹ Nii janate neeuruha coroatajaain rai nejeraaurune jaun, oha coaiten nii nihanane jaun nii ene rae nii rai nejera. Nii rijijieein techu satiin nii ene raaure acaauru ocoalacuru itolere bana ooruha acaauru inanacurune jaun. Nete leinjiin niji canaanai sirilanaala oore nii caaunsineeuri ita nejeraauru.

³² Nii janate inae oohe nii ene netonai.

³³ Aihane jaun chariji comasainein jana nereein nii ene, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaaoruhane bana, caaunsineeuri ita nejeraauru aina nisiriatihalune jaun,” naain jetao Jesoso caje bajaaree nii sadoseeocuru.

³⁴ Niritiin caje bajaauruhane jaun jetaote:

“Caa chauratane que nenacaauru quichaauru, enecuru, naaonjoainurite nisiriateein naaonjoaunre.

³⁵ Nete laen inae ooruhane baiha oo caje ichanaain Cana Coaunera rene turuheni-huru quichaauru, enecuru, naaonjoainuri inae oo caje ichanacuruhane nisiriha-teurenereein,

³⁶ onaa inaaureniha anjeraaurune rijijieein neeururichaainne jaun. Chaen techu Cana Coaunera Calaohineein neeureein acaauru ichateein nerichaaain Cana Coauneraane jaun.

³⁷ Jerichanejeein techu ohane baiha ichanaain neeuruha onacaaurune que laenaain coitucuerateein nelu cana que Moisesa, nii nuna laajoiri iihani netiin Cana Coaunera aina irihane bana, ‘Canune, Abaraun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri Coaunera, inara Coaunera neein neun,’ naalu Cana Coaunera Moisesa raine jaun.

³⁸ Aihane jaun coatiha ichaonacaauruhacha Coaunera neein nihei Cana Coaunera, onacaauru nihanatiin rai ichaohin neeuruhane jaun,” naain jetao sadoseeocuru tonorae Jesoso.

³⁹ Niritoha sadoseeocuru rai Jesusone jana jetaote:

“Jataain caohatiinte acaauru rai aitohicha cacha relaera,” naaure jetao Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureaauru tabaauru, acaauru laen oo caje ichanaa cachane esenetaauruhane jaun.

⁴⁰ Niritoha acaauru rai Jesusone jaun jetaote, inae nenacaen caje chatohanai ba-jaanaa nainecurene.

*“Cha caje nefoeratenaaane Mesihasi,” naain bajaa Jesusone
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)*

⁴¹ Nii jana jetaote:

“Chanuna Rabiri caje nefoeratenaniha canaacha cohajei Mesihisine jaun, Rabiri amurijiriin nena naineniha beeiche.

⁴² Inasiina raajenhane, quiricha Salmo cuhane:

‘Cana Coaunerate,
Canu Curuaana Mesihasi rai:

“Cau carohan
canu raotono nichajai que
nelauriaain coarajeeuna,

⁴³ nii iniha nejeratenacaauru amuritiin,
ii bijihu tenajaanune reeintiaaicha,”

naa Cana Coaunera, Canu Curuaana Mesihasi raicha,’ naain raajenhane Salmo cuhane bihalu Rabiri inatiin. Chanuna Rabiri amurijiriin nena nainenere Mesihasi.

⁴⁴ Inasiinna jana chaen amurijiriin nena naineniha Mesihisine saijieein nii Rabiri netonai, ‘Canu Curuaana,’ naain Mesihasi nichaanne curuaatihalu natiin,” naain jetao bajae Jesoso.

*Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaurera biha Jesusone
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)*

⁴⁵ Niritohane jana satiin ecu neein aonajeeuruha cachaaurune jana jetaote, aina nerelanacaauru rai jetao:

⁴⁶ “Caohachaain necohalajiin neeuche, caa Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaureraauru que. Acaaurute acaauru que suujua acatena nainiha cachane jaan cocoajione jiaain, itolere coitucueraneein, caohachaain niha nocoetocuruhane jaun, chunijihu nenaanaja cataaun nihanatiin, acaauru que suujua acatein niha satiin cachaaurune jereein neeure. Chaen techu, sinacoca asae nelauriaauruha jataain nelatenacaaurune jaan rori caohacha janijiin, nichoae ichoaichaniha nelauriaaure. Chaen techu ichoaichaniha nelaurianana jaan janijiin, lenone rohan nelaurihaain lenonecure.

⁴⁷ Chaen techu cairichei autanaauru caje acaauru lorerichuru nihanatiin ruluhin naaonjoaunre. Nii choae tacaain techu nitohaneeuruhane jaun, jataain nohaniha Cana Coaunera coitucueraniha nocoetocuruha itolere amurijiriine jaun, satiin notara-caae Cana Coaunera bajaauruhane carajaain bajaure. Nitohaneeuruhane jaunte leeochoauru osaaonacaauru cachaauru amurijiriin, jataain caseteco tabai coaraa curureein,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesoso.

21

*Acaihaniji ichaaojihane jaanu coriqui tiha cairichei autanane
(Mr 12.41-44)*

¹ Niritiin Teenforo asae coriqui coreniha Cana Coauneraacha icharatenohi amihanenaa ichacuruhane coina curu cuhane coriqui teeuruha cachaaurune jana, ecu coarajenajaa Jesusone jana jetaote,

² leinjiin autana jataain cairicheinejeein nena netonai coroatajajeein jataain coretelanaala nena coriqui te,

³ jataain teeuruha leeochoaurune fautaaine jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriine aitoon inara rai. Caa cairichei autanate, leeochoauru amuritoheriin coriqui te.

⁴ Satiin caa leeochoaurute nechu jataain inae acaauru rai cauteecha teure. Jana caa autanate, jataain cairicheinejiha natiin jitariin acaihaniji ichaaojihane jaanu te,” nae jetao Jesoso.

Nitajerichaain Teenforone biha Jesusone
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵ Nii jana jetaote, caohatiin ajeri caje ichanohiniha Teenforone coaraain, jataain caohatiin inanacaane coina, nasaae itolere niicha teeuri coaraain jetao que ereerejeure cachaauru. Nii jana jetaote acaauru rai:

⁶ “Caa ena ajeri caje caohatiin ichanohineein inaraacha coarajeite, inae ecu tihane bana fejeein itajenojoinereein,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Nerichaain cojoelanaacojoaine biha Jesusone
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷ Niritohane jaun jetaote:

“Cacha relaera, chabanacha aicheein nii chaitoonjoan. Chatohanai cojoelanaacojoaicha inae que turuhelalajihane jana coararichaanuhin,” naain jetao caje bajaure.

⁸ Nii jaun jetaote: “Caohachaain nainaan necohalajiin neeuche, inara coritaa chunine coataara. Inae nerichaain arajii canu niha nocoetiin inara coritaeraanuurura. Tabaaaurute: ‘Canune acaneeunra,’ naaurureein. Jana tabaaaurute: ‘Inae taolu caitoonjoa cojoanonaa que nihacachera,’ naauruha inara raine, jiaonriha esenetaain sacunajaaichenera.

⁹ Jiaonrihachu nejesinaneein ita sohin neeuruha satiin chauratane que nenacaauru cachaaaurune coitucuhin neeichene nihanatiin nesoonetohichenera. Nitohaneeinte jaiti nii cojoanonaa que turuenihane ajiniha aicheeincha. Nete nitohaniane nihanatiin jaiti cana janonaa satono que turuheneereincha,” nae jetao Jesuso.

¹⁰ Niritiin jetaote: “Leeocha atane que ichaonacaauru cachaaaurute, lauriu ichaonacaauru cachaauru aina ita cotaiha cuurureein. Jana leinjiin atane que ichaonacaauru cachaaaurute, leechoa atane que ichaonacaauru aina ita soorureein.

¹¹ Nii janate itolere cana rai chauratane sacuritaain niha cureein jataain mijiaaineein carora, mijitena, cunai, naajoainuri. Nii jana dede quete jataain coasinaacojoai coaraain, cojoelanaacojoai coaraa cuurureein cachaaaurura.

¹² Nete nii cojoanonaa que turuenihane ajiniha, inara rohecaain inara mucuhin sinacoca asae inara amaan, curuaanaacuru, chaen coberenadorocuru, naaonjoainuri acatiha inara teein inara cairichaain caresero cuhane inara enohaa cuurureein canu ere tonoraera neeichene corenihara.

¹³ Nitohaneein inara teuruhane banate, canu nichaanne coitucuerateriquicheein cachaauru quera.

¹⁴ Jiaonriha, ‘Tonaainera erereunta,’ naain inara jabereco coreniha ereeichene jaanu que coacuhin cuhiche inara amaaauruhanene.

¹⁵ Canune jataain nainaan ecu ereeichene jaanu tereeeni inara raicha. Nii bana nii tonaain inara tonoracuruhane jaanu coitucuhin neeururihaain nii inara aina nejeratenacaauruta.

¹⁶⁻¹⁷ Nete laen inara cairichaeriin inara cotaairiin nenacaauru coroatajaniha cuurureein nechu jataain inara cairichaa, inara inacaauru, inara nejeraauru, inara araachuru, inaraacha belaihuri, naaonjoainuricha. Nitohaneeinte inara tabaauru sohin jaaoha cuurureein. Satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaaurute Canu ere tonoraera neeichene coreniha inara que nererojoecaaeriin, inara cairichaeriin, inara cotaairiin, naaonjoaain neeurureeincha.

¹⁸ Nete nii leinjiiniji inara couturiji nihanatiin nitajenereein.

¹⁹ Nii jaun caohachaain laraajiin nii inara suujua corelanaala, raotojoein neeuchete nii caje nichotenaa nainequiche.

²⁰ Inae Jerosaleen curuhacaain neeuruha soondaroorune coaraquichene, inae nitajerichainne cojoanonaa que turuhane que nainacuche.

²¹ Inae nitohaneeuruhane coaraqichene, Jodea nenacaauru naain ichatane ucuuno cuhin sorooruhine. Jana Jerosaleen nenacaauru, nii nese caje coriaae amuurumiincha. Jana chunocoha rai nocoana jana nihane jana nitohanihane, jiaonriha jelaiha nii neseu turuha cunaa coaucanera.

²² Inaen nitohanihane coina, niritiin inoaenlu quiricha inoaensi cuhane satiin laenacuruhane jaa cojoanona nainaane coina jataain caseteco tabai niha curichaine jaunra.

²³ Jataainte cairichaaajoaa cuurureein nii cojoanona bana ausirineein nenacaauru enecurura, chaen sisijeein canaanai siriin nenacaauru, naaonjoainuricha. Nitohaneinte caseteco tabai coaraa cuurureein nii Jodea batane que nena aina Jerosaleen ichaonacaauru cachaaaurura.

²⁴ Tabaaurute sabere que sohin jaonjoiniha cuureeincha. Jana tabaaurute mucunoinjeein corihaji ataneeuru amanojoiniha cuurureein. Nitohaneinte Cana Coanera coitucuhichuru, nii Jerosaleen nenacaauru itajih cuurureein caohatenoiniha nitohanei ichacuruhane jaan que turuhanereein tihaaincha,” nae jetao aina nerenacaauru rai Jesoso.

*Nacooauneein turuha urichaaunni Canu cachaneein nejanohanaa nichaaunne
(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)*

²⁵ Niritiin jetaote “Enoto, atene, arasijie, naaonjoainuri quete cojunacateein coaratenoinereeincha. Nii jana satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaaurute, nesooniha cuurureein, ‘Naaonjoanne jaunte caa aicha’ naain coitucuurenihane jana jataain tonihaca coasinacaain fichafichanaa cucuanane coaraaincha.

²⁶ Nitohanihane janate inae nitajerichaaain cana rai chauratanene coaracuruhane jaun, coasinacaun acunoha cuurureein cachaauru. Dedeeu nenacaauru netonaite jataain nerurujuaa cuurureein.

²⁷ Nii janate jataain nelateein itolere ichana nainichaaunne coarateein turuha uuhanu Canu Cachaneein nejanohanaanein dede sacari jana uuhinne coaraa cuurureein cachaauru.

²⁸ Inae nitohanihane nunuhetihane jana, nii chaque tonajelanaala neeuche, inae inara que nejeratenacaauru caje nichoteriquicheeinine coitucuhichene jaun,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

²⁹ Acaauru rai niritiin jetaote, nech uuhane jataain nainacuruhane jaanu que jetao: “Coaracuchena chuhinti *iquera* aina joaenreein enuhacuru, satiin neroeeca nalone baiha

³⁰ nacooauneein omaroha nalone, inae elohena que turunaa jerihane que nainaquichene.

³¹ Nii rijijieein techu inae caa caitoonjoan cojoanona que tihane bana, inae coaraqichene, nichuuntaa Cana Coanera Cojoanonaane que nainariquicheeincha.

³² Esinae rauhijiriinte jaiti ooreniha caa ena nenacaauru cachaaaurune jana, satiin situha cureein caa caitoonjoan.

³³ Dede, chauratane, naaonjoainurite nitajih cuurureein. Nete laen caa caitoonjoan leinjiiniji nitajelanaala satiin aitocooaunne rijijieein aihane rai ne.

³⁴ Aihane jaun caohachaaain necohalajiin, nii cajihanein inara suujua coacuelanaala, nii ajelanaala, nii inara ichaohacha que nererojoecaeriin neeichene jianein neeuche, inae nii cojoanona que tihane bana, ujua cuhane foroaa chaelaine rijijieein inara foratiaa nii cojoanonaane coataa.

³⁵ Itolere sacuritaain caa chauratane que nenacaauru cachaauru ichooaete naluha cureein nitohana.

³⁶ Aihane jaun letona jatoroaain itolere cojoanona bana Cana Coanera bajaaba-jajeein neeuche. Aihate caa caitoonjoan tocoaneein situhane bana, caje nichoteein,

nii acaihaniji Cachaneein nejanohanaa nichaaunne acatiha raotojoein turunaa nainequiche inara,” nae jetao caje bajaauruhane jaun aina nerelanacaauru rai Jesuso.

³⁷ Nitohaneein jetaote, jiichoonihane Teenforo asae cachaauru relaain, inae nocohecane jana Oliboneein niicha curuaateuri ichtane ucuuno cuhin nihane nesurure-jetelu Jesuso.

³⁸ Nitohaneein jetaote, janohetiin Teenforo asae cuhin, acaauru relaa Jesusone aonaa curejetucurelu satiin cachaauru.

22

Jesoso mucuuruhane coina ita suujua tacaauruhane

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11; Jn 11.45-53)

¹ Inae jorerera colane faan quihuruhane jaa cojoanonaa Fasocoa beseta catainaane jana jetaote,

² Jesoso sohin joerateeuruhane coina jetao, “Chatohaneein ichanaareta,” naain coaacure saseredotecuru curuaanaacuru aina Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaureraauru. Nabana raajenhane mucuhin sohin jaaoruhane, chatohaneein acaauru teeuruha cachaaurune que necasacuruhane jaun.

³ Nitohaneein inae sohin jaaoruhane coina que nocousuujuaaruhane jana jetaote, nii aina nerelanacaauru lechoonca coroataja Jodasi Isacariote neein niicha curuaateuri suujua saruha Moconajaerane jaun jetao,

⁴ batirichuru curuaanaacuru, Teenforo curuaanaacuru, naaonjoainuri coaraa cue: “Canune naaonjoain inara rai naineen, nii Jesoso mucuhinchene coina ecu inara turuaanunera,” naa acaauru raine coina.

⁵ Inae niritoha acaauru raine jaun jetaote, jataain corojeein coretena jerecure.

⁶ Nii jaun jetaote, acaauru suujua rijitoein cachaauru colane niha Jesusone cojoae, ecu Jorioocuru bijihu Jesoso tihane coina Jodasi.

Cana Curuaanaa aina lenonecuruha afosotoorune

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

⁷ Nii jana inae jorerera colane ichanohin faan quiin carenero narejeen sooruhane jaan beseta cojoanonaa Fasocoa que turuhane jaun jetaote,

⁸ Fedoro aina Joaan rai jetao:

“Chajaain Fasocoa beseta cosonaina que canaacha quiine ichanihuchete que lenonichaachera,” naain jetao acaauru letoae Jesuso.

⁹ Nii jaun jetaote:

“Chujian ichacaaunne jereeita,” naain jetao caje bajaare.

¹⁰ Nii jaun jetaote:

“Inaen cuhin nii neseu turuhichene janate, baichaje cuhane acau baaibaaichaain cuujiha leinjiin cachane jana eruriquichein. Chaen loreri asae enohane reentiaain sacuuchera.

¹¹ Chaen inae nii loreri asae turuhichene, nii loreri erora rai: ‘Taa cana relaerate, Chariji loreri asae nena ecuha cuhane, Fasocoa beseta cosonaina que lenonereeeunni canu aina nerelanacaauru ainata, naain ii caje bajaeratera,’ naauche.

¹² Niritocoichene janate, nii loreri coroata coarana ecuha seeonjoa siricha coaratereein inara que. Chaen inae nitohaneein inara que coaratihane baiha, ecu sonaina lenonichaachene jaanu jelai rucuhечuchera,” naain jetao letoanajaen Jesuso.

¹³ Nii jaun jetaote cuhin, nii acaauru rai aitoaha Jesusone rijijieein eruuruhane jaun jetao, ecu teein Fasocoa beseta bitoain, cosonaina que lenonecuruhane jaanu jelai rucuhечure.

¹⁴ Inae nitohaneein enoalauruhane jana jetaote turuhin, inae que lenonecuruhane jaan rijiu tihane jana, rai afosotooru aina rori ichoae nelauriae lenonecuruhane coina Jesoso.

¹⁵ Nitohaneein rori ichoae nelauriaain jetaote: “Jataaine inara aina carijieein caa Fasocoa beseta bitoaain, cosonaina que lenonena jerenajacoon osichaaunne ajiniha.

¹⁶ Coatiha laen caa baiha, inaan caa Fasocoa beseta bitoaain inara aina lenoneri-haaunni Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhanune reentiaain,” naain jetao,

¹⁷ curu cuhane, oba caje ichanohin bino teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha jetao, acaauru rai teein:

“Nocoo, inara nejesinajeein caa leruune leruuneein cooche.

¹⁸ Inae caa baiha nacoaauneein caa oba caje ichanohin bino corihaaunni Cana Coaunera Cojoanonaa que turuhanunereen tiaain,”

¹⁹ naane baiha jetaote, faan mucuhin Cana Coaunera bajaain, cataaun nii faan tatuhin beeune beeuneein acaauru rai teein jetao:

“Caa inara rai canuhacha teite cajabereeeinein ne. Acate jianacoon neeichene coina, inara coreniha cairichanojoneein atinanohinereein. Aihane jaun, itolere bana canuneein nihanune coacuhin que lenonecuche,” nae jetao acaauru rai faan teruhin teein Jesoso.

²⁰ Niritoha acaauru rai Jesusone jana lenonecuruhane baiha jetaote, nii faan que aitohane rijitoojonein, acaauruhacha coheni teein jetao;

“Caa oba caje ichanohin binote, inara caohachanu que cacoichana jaohin canuhacha ichaneni icharihanuhinne cojunaca nera.

²¹ Nitohaneein caque nejeratenacaauru rai caeteraanute ena cau cana aina lenoniha ne.

²² Nitohaneein acaihaniji Cachaneein nejanohanaa nichaaunne cairichaeriin nee-ruhane coina, aitiin neeuruhane rijijieein aihanete ne. Nete jataain cairichaaajoaa cureein, nii caque nerotohin cacairichaerateranu,” naain jetao bino teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha afosotooru rai te Jesoso.

²³ Nii jaun jetaote, “Charijinachara toon totohaneein que nerotohin aina nejerate-nacaauru rai coulurujueein cairichaeratiha cureein,” naain jetao ita caje bajaacoaaure aina nerelanacaauru.

Charijina jataain nelateineein ne

²⁴ Niritiin jetaote nejesinajeein: “Charijina caa cana caje jataain nelateineein coano-joinnein ne,” naain jetao ita caje bajaacoaaure aina nerelanacaauru.

²⁵ Nii jaun jetaote acaauru rai: “Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru curu-aanaacurute, itolere amurijiriin nenea jereein cachaauru cairichaeriin neeure. Niite acaauru cairichaauruhane coitucuuruhane nihanatin coroaecure caohacha ichaa benajaain.

²⁶ Nete laen inara naineneeiche nitohaneein neeichene. Nitohaneein nenea coacuelanaala, leeochoaauru amurijiriin nelateein nenea jeriha chuni inara cajene, leeochoaauru ere tonoraain, letoaauruhane jaan ichaain neeine. Jana chunocoha leeochoaauru letoeraneein nenea jerihane satiin rai, chachaeraneein neeine.

²⁷ Nitohanihane jaun chariji jataain nelateineein nere, nii lenonihane coina rori ichoae nelaurianaana. Ainihane nii lenone chaluherana nelateein nerihane. Aihei jerihane. Nii rori ichoae lenonihane coina nelaurianaate nii lenone chaluera amurijiriin nelateein niha nocoete.

Nena laen canu nitohanelanaala, inara letono rijijieein ena cau inara aina inaraacha latei icharaneein neeun.

²⁸ Inarate cajiniichaain necairichanaa coaraain nenajaaonquiche.

²⁹ Nii jaunne itolere Curuaanaa neein nelateein nihanune coina canu cocoainaan caetein niha Ofane rijijieein, inara netonai cocoainaan nereeunni.

³⁰ Nii banate inae nii cojoanonaa que turuhane bana, cajiniichaain rorihuru ichoae nelauriaain acau cohin, lenoneein, naaonjoanriquicheein. Chaen techu baaso ichacurenihane, caohacha ichacuruha lechoonca coroata laurii Israeli cocoaichacurune coaraain coitucuhichene coina cajiniinchaain nii coina banijiaain nenea rori ichoae nelauriariquicheein, inae nii cojoanonaa que tihane bana,” nae jetao aina nerelanacaauru rai Jesuso.

Coitucuha nocoetenerichaain Fedorone biha Jesusone
(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ Niritiin jetaote: “Simoon, inae Canu sacueraneein neeichene bajaa moconajaera inara raane coina.

³² Nena ii coreniha Cana Coaunera bajaun, canu esetaaine jianeine nihanatiin nacoauneein nelalararajiaain Canu esenetaain neeine coina. Aihana jaun, inae nacoauneein canu esenetaaine bana, inejeraauru coroatajanecuhin caohachaain laraajiiin, canu esenetaauruhane jianelanaala raotojoein rachoojoein neuruhane coina,” nae jetao Simoon rai Jesuso.

³³ Niritoha raine jaun jetaote:

“Curuaanaa, canune ijiniichaain caresero cuhane enohin nihanatiin ii coreniha onaa naineen,” nae jetao rai Simoon.

³⁴ Nii jaun jetaote:

“Fedoro, enene janotiin cuhanete, iriha janonaa rai ataohari curuaanaane ajiniha, nichata saain canu coitucuha nocoetoeneriquiin,” nae jetao Fedoro rai Jesuso.

Inae nichuutaa coujunojoiniha Jesusone

³⁵ Niritiin jetaote:

“Inara letoaain nihanulu coriqui curu, inara safato, inara atora, naaonjoain colane janana lanaain nihalu inara rai cha,” naain acaauru caje bajaa Jesusone jaun jetaote,

“Aihei. Coatiha nii lanaailu canacaanu rai chata,” naain jetao tonoraare.

³⁶ Niritocuruhane jaun jetaote:

“Nete laen ena chateeinti coriqui curu siriin, natora siri, nii amaain cuhane caohachae. Chateeinti sabere sirine nii jelaronaa bana niicha jiai cajione burique necoreteen leinjiin sabere coretemiin.

³⁷ Inara raine aitoon, inae caque aitiin Quiricha inoasi cuhane: ‘Naaonjoaain cairichaaeriinte necha aansai caseteco coaraane rai nenea ichara rijijieeinte teerureeincha,’ naain itolereneein niritiin caque aitiin laenacuruhalune rijijieein situhane rai te ne,” naa acaauru raine jaun jetaote:

³⁸ “Curuaanaa, caute ne corotajaain sabere,” naauruhane jaun jetaote:

“Inae nanejerichaain niriimiin,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Olibo neeonjoaihu Cana Coaunera baja Jesusone
(Mt 26.36-56; Mr 14.32-42)

³⁹ Niritoha acaauru raine baiha jetaote, ecu nesurunajaaoncane jaun, Oliboneein niicha curuaateuri ichatane ucuuno cuha Jesusone jana jetao, caaijie cuure aina nerelanacaauru.

⁴⁰ Nitohaneein cuhin, inae nii Olibo neeonjoaihu turuhin jetaote:

“Cana Coaunera bajauche nabana osa que nesaruquichene coataara,” nae jetao acaauru rai.

⁴¹ Acaauru rai niritiin jetaote, nita acaauru aonajeein cuhin neseonrariin jetao;

⁴² “Ofa, ii jereeine caa jataain necairichanaa tabai caje canu mitaaura. Nena canu jerichaaunne rijijieein ichaaine jereneenra. Ii jereeine rijijieein ichaaura,” naain jetao Cana Coaunera bajae Jesuso.

⁴³ Niritohane jana jetaote, dede caje ecocohin lararajiaa leinjiin anjerane jaun jetaote, aina suujua nunaaojoe.

⁴⁴ Nii aina jataain nesooneana cataau neein jelai rutaain, Cana Coaunera bajaeba-jaeeca Jesusone jana jetaote, atanichoae tabaanaain nalue rai doroana ichananein.

⁴⁵ Nitohanein inae Cana Coaunera bajaane nainaain, aina nerelanacaauru coaraa cuhane jana jetaote, jataain cotaena aina inaderanaa caaun sinihure.

⁴⁶ Nii jaun jetaote acaauru rai:

“Chanuna siniiche. Chajaain nimichuhin Cana Coaunera bajaauche nabana osa que nesaruquichene coataara,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Jesoso mucuuruhane

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

⁴⁷ Niritiin jaiti acaauru rai ereerejiha Jesusone jana jetaote, turuha cuure arajii cachaaauru. Nii aina nerelanacaauru lechoonca coroataja neein nena Jodasi jetaote, acaauru ichoaichaniha acaauru amaeranein cue. Aca jetaote, Jesoso rohan nichuuntaain nechu jataain belaicha rijijieein jetao rai nomeri lioracae.

⁴⁸ Nii jaun jetaote:

“Jodasi, belaicha rijijieeina nomeri lioracaaain nii acaihaniji cache Calaoheinein nena teei aina nejerateeriin nenacaauru bijihute,” nae jetao Jesuso.

⁴⁹ Inae inooneeuruhane coaraain jetaote:

“Curuaanaa, coanene ii cocoaeratihacaanu sabere quera,” naaure jetao nii Jesuso aina nerelanacaauru.

⁵⁰ Niritiin jetaote, leinjiin saseredotecucu curuaanaa letono uricho beuhite, rai raotono nichajai que tacaain sabere que, leinjiin nii Jesuso aina nerelanaa.

⁵¹ Nii jaun jetaote:

“Inae niriimin, coa cunaitaa,” naain jetao jelaiha nii saseredotecuru curuaanaa letono uricho tirichaaain jetao rautae Jesuso.

⁵² Nitohanein rautaane baiha jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, Teenforo beraihurera, chaen Joriocuru bichauhenaauru, Joriocuru rai nelateein nenacaauru, naaonjoainuri rai jetao:

“Chanuna leinjiin necha ansai ausijiautoneein sonajaain joaeranein nihanune que airijiin sabereuru aina enuhacuru uhaain canu mucuha uhiche.

⁵³ Itolere cojoanonaa banara, inara aina Teenforo asae nenajacoonna. Nii jana nii chatohanein coatiha canu dadanajaoheehiche. Nete inae nitohanein nocohena tabai osa que nesaruhin namuritocohichene cojoanonaa que tihane jaun aiiche inarara,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

Jesoso coitucuha nocoeniha Fedorone

(Mt 26.57-58, 69-74; Mr 14.53-54, 66-72; Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Nitohanein jetaote, Jesoso mucuhin saseredotecuru curuaanaa loreri asae amaauruhane jana jetao, nita caaijie coarajeein jetao cuujue Fedoro.

⁵⁵ Cuu turuhin jetaote, jelarotokane jaun, nenaanaja cataaun tein usi mocohin, curuhacaain nichaatihane neeuruhane jana jetao, Fedoro netonai cuu turuhin acaauru aina nichaatihane usi rohan lauheque.

⁵⁶ Nii jana saseredotecuru curuaanaa coseenranein nena leinjiin ene jetaote, cuu usi rohan lauhequiin nichaatihane Fedorone jana, cuu coarajihane baiha jetao coujeluhin:

“Caa netonaite aina nenaane,” naane jaun jetao:

⁵⁷ “Ainaaunchenaate. Coatihana Jesoso coitucuhaaunche canute,” naain jetao suujue Fedoro.

⁵⁸ Nii baiha neeoriin jetaote, leeoche netonai:

“Caa netonaite acaauru aina nenaanera,” naane jaun jetaote;

“Ainaaunnaate, coatihana aca nihaaunte,” naain jetao nii cache tonorae Fedoro.

⁵⁹ Nii baiha carajaojoaain jetaote, coaiten leeoche netonai;

“Esinae rauhijiriin caa cacha netonaite, aina nenaane. Nii choae tacaain techu Calillea cocoaichanera,” naane jana jetao:

⁶⁰ “Coatihana nii carai chaitoonjoan cacha coitucuhaaunte,” nae jetao nii cacha rai Fedoro. Niritiin jaiti ereerejiha Fedorone jana, nii rijieeoritiin iriha ataohari curuaanaane jana,

⁶¹ jaotoroaaain Fedoro coaraa Jesusone aina jetaote: “Enene cojoanotiin cuhanete, nichata saain cacoitucuha nocoetelanaala nesuujueeine jana erereein ataoharicha,” naa Jesoso raine coacuhin nainaan jetao,

⁶² nii neeurunaja loreri caje mituhin jetao jataain obajeein chanae Fedoro.

Jesoso que ninichaajeeurhane

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³ Nitohaneein nii Jesoso mucuuruhane jana beraiha nenacaauru cachaauru jetaote, que ninichaajeein faohacure.

⁶⁴ Nitohaneein faojoaain jetaote, nota conajaain:

“Aihane esinae rauhijiriin *profetaneeine* caa ii soera coitucuura,” naainchuru jetao sohin,

⁶⁵ jataain que ereeinchuru nocoeje chanuure.

Jataain Jorioocuru rai nelateein nenacaauru Junta Suprema acatiha niha Jesusone

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Nitohaneein teein jetaote, inae janohane jana, ita taojiaaure Jorioocuru coaraaneein nenacaauru bichauhenaauru, chaen saseredotecuru curuaanaacuru, Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaureraauru, naaonjoainuri, jataain Jorioocuru rai nelateein nenacaauru *Junta Suprema* acatiha amauruhane coina. Nitohaneein amaain inae cuu turuhaain jetaote:

⁶⁷ “Esinae rauhijiriin Mesihasi neeine canacaanu rai beeune coitucuhacaanura,” naaunruhane jaun jetaote:

“‘Aca nichaaunchujian,’ naanune nihanatiin, nii quesenetareeichene coalanaalata.

⁶⁸ Nii inara caje erenaajaajaanune nihanatiinchu catoonrariquichene coalanaalata.

⁶⁹ Nena laen inae, enene caje coauneein, itolere Coauneraneein nelateein nena Cana Coaunera raotono nichajai que nelauriaa cureeinni, canu acaihaniji cachanein nejanohanaa nichaaunnera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁷⁰ Niritoha acaauru raine jaun jetaote, satiin:

“Aihane jaunna, ii Cana Coaunera Calaohineei,” naauruhane jaun jetao:

“Esinae rauhijiriinte acanichaaunne que aitocoichera,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁷¹ Niritoha acaauru raine jaun jetaote:

“Cha nenacaaneein cana rai berana laterihacache, inae raajenihane nujuaae caje acanihane que aitohane aonacaache natiin,” naaure jetao.

23

Jesoso coulurejeeuruha Filato raine

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Niritiin jetaote, satiin nimichucutaain coinetein mucuhin jetao, Filato rene Jesoso amaare.

² Ecu turuaain jetaote, Filato acatiha teein Jesoso coulurujeeure:

“Caa cachane eruhacaanu, caa cana atane que nenacaauru cachaauru suujua rerohecaain, cana curuaanaa Romanocuru curuaanaa enferadoro rai coriqui tihacachene caohateein, ‘Aca jete nii canaacha cohajei *Rey* Mesihasi ne,’ naain cachaauru suujua auhacaane jana,” naain jetao coulurujeeure.

³ Niritiin coulurujeeurhane jaun jetaote,

“Iina chuhisi Jorioocuru Curuaanaa *Rey* ineei,” naain caje bajaa Filatone jaun jetaote:

“Esinae rauhijiriin acanichaaunne quete aitohicha,” nae jetao rai Jesoso.

⁴ Niritohane jaun jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, chaen ecu neein aonajeeurera cachaauru, naaonjoainuri rai jetao:

“Coatiha chatohaneein baaso ichaa caa cachane coarahaan canuta,” naa acaauru rai Filatone jaun jetaote:

⁵ “Nete cachaauru relaane aina cuaain satiin cachaauru suujua auhacae. Nitohaneente Calileea batane caje nunuhetein, caa Jodea batane netonai que jerichanejeein ichana jerera,” naain jetao jataain acaauru esenetaa Filatone jerein counujeeure.

Erodesi rene Jesoso letoaa Filatone

⁶ Niritocuruhane aonaain jetaote: “Calileea cajena nenaana caa cachate,” naain jetao acaauru caje bajaee Filato.

⁷ Niritiin acaauru caje bajaane jana, “Aca chujianrana,” naauruhane jaun jetaote, Calileea coberenadoroneein bana niha Erodesine jaun rene letoae Filato, nii bana nii Jerosaleeun turuhin niha nii Erodesine jaun.

⁸ Nitohaneein Jesoso letoaa Filatone jana coaraain jetaote, jataain rachoojoe Erodesi, cojoelanaacojoai ichaane coitucuhin, acaentonai Jesoso coarana jeretohane jana rene letoaaauruhane jaun.

⁹ Nii jaun jetaote, araai saain niqui, “Chatohaneein nena neein,” naain caje bajaee Erodesi. Nejetaote, nere tonorana jerene Jesoso.

¹⁰ Nii nainiha jetaote, ecu neeure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen Cana Coanera aitoonjoa que cacha relaaaureraauru, naaonjoainuri, jataain acaauru esenetaain, Jesoso cairichaa Erodisine coina counujeein coulurujiha neeure.

¹¹ Nitohaneein nere tonorana jereniha Jesusone jaun jetaote, coetaain rai soodarooru aina jiniinquiin nocoeje chanuhin jetao cairichaaain, nocoreeteuuruha reychurune jaan tochanai cajione que jetao Jesoso cajione corerate Erodesi. Nitohaneein tein jetaote, nacoaauneein Filato rene letoae Erodesi.

¹² Nitohaneein Jesoso cairichaaauruhane bana caje coaauneein jetaote, ita que nejerateeriin neeuruhane baiha jetao, ita belaichanein neeure Filato aina Erodesihuru.

Jesoso atinaauruhane coina rucuhecuruhane (Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Nitohaneein Filato rene letoaa Erodesine jana jetaote, saseredotecuru curuaanaacuru, chaen cocoainacaihuru, satiin ecu nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri taojiaain jetao:

¹⁴ “Inarate canu rene caa cacha turuaa uhiche, ‘Cachaauru suujua reroecaain jete, cachaauru suujua auhacae,’ naain coulurujeein. Nena caraajenihane inara acatiha tein caje bajaunune janate, nii chatohaneein cotainacai ichaain, nii coulurujeeichene jaa lera coitucuneeun.

¹⁵ Niheichu caa cana rene jelaiha letoaera Erodesi nihanatiin, nii chatoanai ichaane jaa lera coitucuhi. Aihane jaun inae coaraquiche inara, nihei nii chatoanein cairichaaain ateinaacachene jaan lera.

¹⁶ Raujiaainchane casetecaain nii baiha jianereunni,

¹⁷ Fasocaa beseta naineein niha coulurujuenojoine, nirijieein jianenajaaoncaanne rijijieein,” naa acaauru rai Filatone jana jetaote,

¹⁸ satiin ita rijitiin jachaatorohaain jetao:

“Jiaohine. Jiaonriha nii Jesoso jianeeinera. Nii Barabasi jianeeujan laenra,” naaure jetao Filato rai Jorioocuru.

¹⁹ Nii Barabasi jetaote, caresero cuhane enohaure, nii neseu Romanocuru que nejerateein, acaauru aina sonaana que neein leinjiin cacha sohin jaohane coreniha.

²⁰ Nitohaneein nii chatohaneein Jesoso cairichanaa jerenihane jaun jetaote, nirijieein jianihane coina jetao niqui, nacoaauneein acaauru rai ere Filato.

²¹ Nejetaote, jataain tonijiaain jeelai rutaain jachaatoroain jetao:

“Letonanocoriin coroso que teeute ecu neein ohinera,” naaure jetao ita rijitiin.

²² Niritocuruhane jaun jetaote:

“Chatohanai baasonajian ichae. Coatiha cairichaain atinaanune coina chatohaneein baaso ichaain nihane coarahaan canuta. Raujiaainchane casetecaain, nii baiha nirijieein jianereunnicha,” nae jetao acaauru rai Filato nichata saain.

²³ Niritoha acaauru raine jana jetaote, jachaatoroain ehequiin jetao, “Coroso que tihachaaura,” naauruha araai saaine cotabenihane jetaote,

²⁴ nii aitocuruhane rijijieein jetao ichae Filato.

²⁵ Nitohaneein jetaote, nii Romanocuru que nejerateein sonaana que neein sonajaain joera caresero cuhane nena, acaauruhacha jianeratei cacha mitaain jetao acaauruhacha jerei rijijieein jetao, acaauru bijihu Jesoso te Filato.

Coroso que Jesoso teuruhane

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Nii jaun jetaote, coroso que Jesoso teuruhane coina, amaauruhane jana, situujiha cuha leinjiin cacha Sirene caje unaa Simoonne jaun jetaote, cotijiaain que nii Jesoso teuruhane jaanu coroso baijaeratecure. Nii jaun jetaote Jesoso caaijie, nii coroso teuruhane jaanu amae.

²⁷ Nitohaneein amaauruhane jana jetaote, arajii enecuru, quichaauru, naaonjoainuri jetao, caaijie cuure. Nii caaijie cunacaauru jana cunacaauru enecuru jetaote, cojioriin chanaaure Jesoso coinaderaa.

²⁸ Nii chanaauruhane jana acaauru coaraain jetaote:

“Jiaonriha cacoreniha chanaaichenera Jerosaleen benecuru. Inara bereecuru, inara jaberoco, naaonjoain coreniha chanaauchera.

²⁹ Inae nerichaaain inara cairichaaauruhane jaan cojoanonaa. Nii banate: ‘Caohatoriha canaanai sirilanaala nihacachene niqui,’ nariquicheein.

³⁰ Nii banate ichatane ecuunooru rai, ‘Canacaanu ichoae neranuu,’ naa cuurureein cachaauru. Jana atane rarororooru raite, ‘Canacaanu asihu,’ naaurureein.

³¹ Coaracuche nachuhinti chatohanai baaso ichaain nenihanune sainejeein catohaneein caetecuruhane. Nii jaun chatohaneein teeinti inara teeurureein inae amuhanune baiha,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

³² Nii Jesoso jiniichaain jetaote, coroatajaain necha aansai baaso icharaauru cachaauru amaure, sohin ateinanajaauruhane coina.

³³ Inae nii “Couturi Bejero” neein acaauruhacha curuaateihu turuhin jetaote, coroso que Jesoso aina jiniiquiin nii coroatajai necha aansai baaso icharaauru teeure. Leinjiin jetaote, Jesoso najaabiji nichajai que teeure. Jana leeocho jetaote, raotono nichajai que teeure.

³⁴ Nitohaneein coroso que teuruhane jana jetaote:

“Caa catohaneein caetecuruhane coreniha, acaauru que ii suujua acateera Ofa, cha coitucuurenihane jaunte aihurera,” nae jetao Jesoso. Nii jana jetaote, ecu nejesinajeein ita rai Jesoso cajione chaluure soodarooru.

³⁵ Nitohaneein teuruhane jana jetaote, ecu neein coarajeeure cachaauru. Nii nainiha jetaote, cocoainanacaaihuri netonai:

“Chajaain aihane ena esinae rauhijiriin Cana Coaunera tenojoi Mesihaseinein niicha janijiineein nihane, raajenihane rai jaberoco ichoteratemiin leeochoauru ichoteratihane rijijieeinte coaracaachera,” naaure jetao nechu jataain cairichaain que ninichajia.

³⁶ Nii jana soodarooru netonai jetaote, Jesoso que ninichaajeein nechu jataain cairichaa rohan nichuutaacoaain jetao, bino elorajiojoaain nenea que jetao cocoaain:

³⁷ “Aihane esinae rauhijiriin Jorioocuru rai *Rey* neeine, ichaajenihane ijiabereeo ichoterateeune coaracaanura,” naaure jetao rai.

³⁸ Nitohaneein coroso que teein jetaote, rai bichoeniha teein jetao: “Caate Jorioocuru rai *Rey*neein ne,” naain laenacure.

³⁹ Nii jana nii necha aansaineein coroso que nenea cacha coroataja jetaote, nechu jataain cairichaa cotaiha jetao:

“Aihane esinae rauhijiriin Mesihaseeneine, ichaajenihane ijiabereeo ichoterateeute coaracurumiin, chaen canacaanune maajeein ichoterateeune coaracaanura,” naane jana jetaote:

⁴⁰ “Coa niritoha. Tana ichasetecarichaaain Cana Coaunerane coasiine. Itonai rijijieein caseteconein neeinatiinachura aitohite.

⁴¹ Canatejian esinae rauhijiriin itolereneein baaso ichacaane coreniha necairichae-caa cau. Jana caa cacha, nii chatohanai baaso ichaain nihane coreniha caa aihei,”

⁴² naane baiha jetao:

“Canu coaacuhin ii Cojoanona que neeine banara Jesoso,” naa nii baaso icharaauru coroso que nenea leechane jana jetaote:

⁴³ “Eneete esinae rauhijiriin raotojoein ichaonaana jaun caniha neriquincha,” nae jetao rai Jesoso.

Oha Jesusone

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Nitohaneein inae ohane rai niha Jesusone jana jetaote, enoto chujutora caje coauneein jetao, caohachanainejeein nocoenanein nedae satiin chauratane, nuna macohi ichoae teejiha enotonereetiaain.

⁴⁵ Nitohanihane jana jetaote, neleruhin nesoaihacoae nii Teenforo leruera cajione, ecu bujuaneein nenea.

⁴⁶ Nii jana jetaote, jataain tonijiaain auhaquiin jetao:

“Ii bijihune canu suujue teenra Ofa,” naain jetao inae ohe Jesoso.

⁴⁷ Nii jana ecu beraiha nenacaauru Roma rai sondarooru cafitaanun jetaote, Cana Coaunera corojeein jetao:

“Esinae rauhijiriinte, nii chatoanai baaso ichaain nenecaiha caa cachara,” nae jetao.

⁴⁸ Nitohanihane jana ecu satiin neein coarajeeurera cachaauru jetaote, nesoone caaun rai nalarijia faojaain jelai caje cauhacoaaure.

⁴⁹ Nejetaote, satiin nii Jesoso coitucuureraauru, chaen Calileea caje coaunein sacuurera enecuru, naaonjoainuri jetao ecu neein coarajeeure jelai caje amuelanaala nita netiin.

Ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco rucuhecuruhane

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Nii jana jetaote, ecu ne leinjiin cacha Jodea batane que nenea Arimatea co-coaichaneein nenea Jose. Aca jetaote, caohacha cachaneein, satiin Jorioocuru rai nelateein Jorioocuru coaraneein nenacaauru-*Junta Suprema* tabaneein nihane sainejeein, turuha uha Cana Coaunerane Cojoanonaane cohajihane jaun jetao, nitohaneein nii Jesoso teeuruha nii rai leeochoauru *Junta Supremacurune* rautaain coaraene.

⁵² Nii Jose jetaote, Filato caje Jesoso jaberoco bajaa cue, rucuhecane coina.

⁵³ Nitohaneein bajaain jetaote, coroso caje fauhin jetao, shojoera que conajaain jetao, jaiti chuni onaa teurenihane jaan ichatane ramara que nenea ajeri jachu cuhane jetao rucuheca cuure.

⁵⁴ Nitohaneein jetaote, inae nunuheneelalajiha nebetacanaa cojoanonaane jaun, inae niicha ichanenu ichana nainecuruhane nainejeein jetao, luhecaain nii Jesoso rucuhecure.

⁵⁵ Nitohaneein Jesoso jaberoco rucuheca cuuruhane jana jetaote, acaauru aina cuure Calileea caje coauneein jiniichaain unacaauru enecuru. Nitohaneein cuhin jetaote, caohachaain rai jaberoco rucuhecuruha ajeri jachu cuhanene coaracure.

⁵⁶ Nitohaneein ajeri jachu cuhane rai jaberoco rucuhecuruhane jana caohachaain coaracuruhane baiha jetaote, nenajaun cauhin jetao, meetoon rijijieein jujuaain nena ichacuruhane nainaan jetao, Quiricha inoansi cuhane aitoha Cana Coaunerane rijijieein, nebetacanaa cojoanonaa bana nebetacaure nii enecuru.

24

Oo caje ichanaa Jesusone

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

¹ Nitohaneein nebetacaauruhane cojoanoo janohetiin jetaote, nii teuruhane jaan ajeri jachu coaraa cuure nii acaauruhacha ichai jujui amaaain nii enecuru.

² Ecu turuhin coaracuruhane jana jetaote, elonanohi ne nii ajeri jachu fuuruhane jaa ajeri jaberoco.

³ Nii jana enohin coaracuruhane jana jetaote, inae ecu Cana Curuaanaa Jesoso jaberoco eruurene.

⁴ Nii jaun jetaote, niicha ichanenu coitucuelanaala nesooneetooruhane jana jetao, somaratohanai que cajionequiin, ecu luhecotariin acaauru aina ecocohin temeenete coroatajai cacha.

⁵ Nii coaraain jetaote, nesoone caaun, suujua acatecuruhane coaratihana nenoracaauruhane jana jetao:

“Chanuna onacaauru jana, ichaohin nena ariiche inara.

⁶ Inae ichanaane jaun, coatihana cau nihei. Tana Calileea inara aina nihane bana inara rai:

⁷ ‘Acaihaniji cachaneein nejanohanaaneein nenaate, necha aansainein ichaonacaauru rai tenojoinnein niha cureein. Nii janate coroso que teein ateinaa cuurureein. Nete nichata janohane cuhane ichanareein,’ narejeto inara raine que nainaquicheneta,” naaure jetao ecu ecoonacaauru cachaauru.

⁸ Niritocuruha acaauru raine que nainaan jetaote, acaauru rai aitoroatoha Jesusone coaacure.

⁹ Nitohaneein inae nainaan, nii atane bana caje jelaiha cauhin jetaote, jitariin nii acaauruhacha coarai biha jetao cuure lechoonca leinjiin afosotooru rai, chaen satiin acaauru aina nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri rai.

¹⁰ Nitohaneein coaraain afosotooru rai biha cunacaauru jetaote, Maadala bene Mariha, chaen Joana, chaen Saantiaao neba Mariha, chaen leeochoauru enecuru acaauru aina cunacaauru, naaonjoainurine.

¹¹ Nitohaneein turuhin beeuruhane jana jetaote, acaauru esenetana jerecurene afosotooru.

¹² Nejetaote, nii acaauru esenetaaurenihane sainejeein soroneein jeluhariin cuhin turuhin, nii atane bana cuhanai coaraa Fedorone jana jetao, nii conaacuruhane jaa shojoeraacha ecu codoheque. Nitohaneein shojoeraacha eruhane jaun jetaote, jataain cojoelatiin jelaiha nenaanajaun cauha cue Fedoro.

Emaoso nese coero cuhane cuuruhane

(Mr 16.12-13)

¹³ Nii bananeein jetaote, enoto chujutora rijuu fautaain amunaanaja itaanejeein nii Jerosaleen caje nena Emaoso neseu jetao, cuure coroatajai Jesoso aina nere-lanacaauru.

¹⁴ Nitohaneein Jesoso ateinaauruhane que ereerejeein bero cuhane cuujeeuruhane jana jetaote,

¹⁵ jaiti que ereerejeeuruhane jana, acaauru rohan nichuutaain jetao, acaauru aina bero cuhane cuujue Jesoso.

¹⁶ Nejetaote, acaniane coitucuurene, acaniane coitucuuruhane jereniha Jesusone jaun.

¹⁷ Nitohaneein jetaote, acaauru rai:

“Chaaquena bero cuhane ereerejeein cuujueeiche,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetaote, ecu inaderatonanaain inacuhin jetao:

¹⁸ “Ii netonai Jerosaleeun neeinatiinna: ‘Naaonjoain ichacuruha caa janonaacha cuhanera,’ naain coitucueeneite,” naain tonoraa nii bero cuhane cujuenaa coroataja Cureeofasine jaun jetaote:

¹⁹ “Chatohaneeuruhanaate aitoi,” naane jaun jetao:

“Nasarete cocoaicha Jesoso, satiiin cachaauru notaracae nere que irihane naitoonjoan ichaain, itolere que laraajiin Cana Coauneraacha letoai *profetaneein* nihanatiinte

²⁰ Romanocuru rai coulurujueeure saseredotecuru curuaanaacuru, chaen cana rai cocoinanacaihuri, naaonjoaihunri, coroso que tein ateinaauruhane coina.

²¹ Canacaanune niqui, cairichaerinojoneein neeuruha Isaraeli cocoaicha nichaachene ichoteratihane cohajihacaanu. Nete inae nichata janoha nitohaneein ateinaauruhane saijieein,

²² canacaanu aina nenacaauru enecuru tabaauru, janonaa aonaain cuhin natane bana coaraa cuuruhane jana,

²³ ecu Jesoso jaberoco eruurenihane jaun, jelaiha nenaanjaun cauhin canacaanu rai beein canacaanu socoinaure. Acaauru rai ecocohin jete: “Coatiha cau nihei Jesoso jaberoco, inae oo caje ichanaane jaunta,” naaunre anjeraauru,’ naain beure.

²⁴ Niritocuruha turuhinne jaunte, canacaanu caje nenacaauru tabaauru netonai cuhin, nii atane bana coaraa cuure. Nii janate chuhisi, nii aitocuruha enecurune rijijieein, inae ecu nene Jesoso jaberoco. Niheichu nii Jesoso nihanatiin coaracuruhi,” nae jetao rai Cureeofasi.

²⁵ Niritohane jaun jetaote acaauru rai:

“Chanuna cha esenetana jerelanaala, nii aitocuruhalu *profetacurune* coacuhin esenetana jereneeiche.

²⁶ Tana jauriaanejeein dedeeu cusihane ajiniha, catohaneein necairicharichaain Mesihazine coitucuhicheneta,” naane baiha jetao,

²⁷ Moisesa quiricha caje coauneein nunuhetein jetao, que aitiin laenacuruhalu *profetacurune* beebejeein jetao, acaauru rai ereereje Jesoso.

²⁸ Nitohaneein nii cuuruhane jaan, Emaoso neseu turuuru jana jetaote, rauhijiriin situujiha cunaa rijijieein cuujue Jesoso.

²⁹ Nejetaote:

“Cauna canacaanu aina nesuruure. Inae jataain sohane jaun nocohejia natiin,” naain jetao chunaure. Nitohaneein chunaauruhane jaun jetaote, ecu acaauru aina nesurue Jesoso.

³⁰ Nitohaneein acaauru aina nesuruhin jetaote, lenonecuruhane coina nelauriaauruhane jana jetao, faa teberiaain Cana Coaunera bajaane baiha jetao, acaauru rai beeunebeeunein te.

³¹ Nitohaneein faan tihane que nainaain jetaote, Jesoso nihane coaraain acaniane coitucuuruhane jana jetao, inae acaauru caje jianatoroain amue.

³² Nitohaneein jianatoroain amuha acaauru cajene jana jetaote: ecu jelai nedaain ita rai nejesinajeein,

“Esinae rauhijiriin acaniane jaun jiara bero cuhane uujueein, ereerejiha Cana Coanera Quiricha inoansi quene jana, aca netoojoain naonae cana suujua cuhanaina,” naaure jetao ita rai.

³³ Niritocuruhane baiha jetaote, caeneenejelanaala jelaiha bero cuhane soroneein cuhin Jerosaleen, ita taojiaain neeuruha lechoonca leinjiin nenacaauru afosotooru aina acaauru leeochoaurune jaan cauha cuure. Inae nii Jerosaleen nenacaauru rene turuuruhane jana jetaote:

³⁴ “Esinae rauhijiriinte inae ichanae Cana Curuaanaara, Simoon raite inae ecocoera,” naain jetao acaauru rai beeure.

³⁵ Niritocuruha acaauru raine jana jetaote, bero cuhane acaauru rai netonai ecocohin acaauru aina cuujihane beein, acaauru aina lenoneein faan teberiaain, Cana Coanera bajaain acaauru rai tihane que nainacuruhane beeure jetao nii acaauru ajiniha netaojiaain nenacaauru rai, nii coroatajaihuri Emaoso coero cuhane cunacaauru.

Aina nerelanacaauru rai ecooca Jesusone

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

³⁶ Niritiin acaauru rai bero cuhane ecoocane que jaiti ereerecuruhane jana jetaote, luhecotariin acaauru cataaun neeoritiin:

“Raotojoein neeuche,” naa acaauru rai Jesusone jaun jetao:

³⁷ “Rai corii jecha coaracure,” naauruhane jaun jetao jataain nesoonetoore.

³⁸ Nitohaneein nesoonetooruhane jana jetaote:

“Chanuna jataain nesoonetohiche. Chanuna nainanacharanejeein, baasoneein inara suujua cuhane coaauquiche.

³⁹ Cacoichuru, catihacuru, naaonjoaihunri coaracuchenachuhiti, jeelai cajabereeeoneeinte neeure caa cajabereecuru. Cajabereeo mucuhin cacoharaauche. Leinjiin onaa corii, caa cacoaraaichene tocoaneein bucuhin, jaberoconein nichaaurain nena naineriheita,” nae jetao acaauru rai Jesuso.

⁴⁰ Niritiin jetaote, coroso que teein, rai tijia, biji, naaonjoain curuabaauruhane jaacuru coarate acaauru que.

⁴¹ Nejetaote, jataain esenetana jerecurene, jataain cojoelatiin rachoojoeeuruhane jaun. Nitohaneeuruhane jaun jetaote:

“Tana cau enohalanohineein niha cau chaelai lenone nijine,” naain acaauru caje bajaane jaun jetao,

⁴² niha ate basichone jaun, rai teeuruhane jaun jetao,

⁴³ ecu acaauru notaracae netiin que lenone.

⁴⁴ Nitohaneein lenonihane baiha jetaote acaauru rai:

“Caa catohaneein caetecuruhanene quene inara rai berejetoonlu, jaiti canu atinaaurenihane jana inara aina nihanune bana. Inae catoaneein caetecuruhane coina, rai quiricha cuhane itolereneein caque aitiin laenaalu Moisesane nainaan, chaen aitiin quiricha cuhane laenacuruha *profetacuru*, Salmo naaonjoain cuhanene rijijieeine inae nainaan,” naa acaauru raine baiha,

⁴⁵ Cana Coanera Quiricha inoansi cuhane aitoane rijijieein acaauru que coitucuherateein jetaote:

⁴⁶ “Laenanohineeinte ne, canu Mesihasi nichaanne ohanune baiha, nichata janohane cuhane ichanacaanne que.

⁴⁷ Aihana jaun, canuhacha cocoinanohineein Jerosaleen caje nunuhetein, satiin atanecuru sacuritaain cachaauru rai, ‘Esinae rauhijiriinte, coreniha ichoteratenohineein nerichaacheein,’ naain beeuchete, nacoaanein Cana Coanera coacuhin suujua corein neeuruhine acaauru osa caje acaauru ichoteratiha Cana Coanerane coina.

⁴⁸ Inarate caa ohanune caje ichanacaanne coaraneein neeiche.

⁴⁹ Canune inara rai Ofa aitoonjoalu tereeunni. Aihane jaun, jiaonriha caa Jerosaleen caje amuhiche, laraajiin neeichene jaanu dede caje unaa raaichene reetihaaineta” nae jetao acaauru rai Jesoso.

Dedeeu cauha cuha Jesusone

(Mr 16.19-20)

⁵⁰ Niritoha acaauru raine baiha jetaote, Jerosaleen caje amanajaain jetao, Betaniau turuanajaain, ecuun biji sijirichaaïn jetao acaauru cojiotae.

⁵¹ Nitohaneein acaauru cojiotaain coroaenaacane baiha jetao, inae dedeeu cauha cue, ecu acaauru ratiriin.

⁵² Nii jana jetaote, ecu Jesoso coroaecuruhane baiha, jataain rachoojoein jelaiha Jerosaleeun cauha cuure.

⁵³ Nitohaneein cauhin jetaote, itolere bana Teenforo asae Cana Coaunera coroaere-jetecurelu.

Joancha laenai Ena Nena Cana Coaunera Ere

Cana Coaunera Ere

¹⁻² Jaurianejeeinte nena ne caa Erenaa.

Itolere, dede, cana rai chauratane, naajoain coaunaa Cana Coaunerane ajiiniate nelu caa Cana Coaunera Ere, jelai Cana Coauneraneein.

³ Nii jelai Erenaa quete itolere coauneratelu Cana Coaunera. Nihei nii colane necoaunaain nei.

⁴ Nii Erenaate ichaonaa teraneein ne.

Nii ichaonaa teerate, cacha cononeein ne.

⁵ Nii Erenaate, cononeein nocohena conaeranein ne. Jacatiasihei nocohena tabai.

Charijieein teinti cana rai chauratane conae caa enoto. Nii rijijieinte cacha suujua conae nii Erenaa. Amuritona nainesihei nocohena tabai.

⁶⁻⁹ Inae chauratane que turuelalajia nii cono esine, satiin cachaauru conoeranune janate, Joaan letoae Cana Coaunera, nii cono que ereerejeein cachaauru relaane, aonaain esenetaain coitucuuruhane coina.

¹⁰ Nii Erenaa quete, chauratane coaunerate Cana Coaunera niqui. Nete caji chauratane que turuhane jana coitucurene caa chauratane que nenacaauru, niicha coaunanohineein neeuruhane saijieein.

¹¹ Caa niicha coanai chauratane que turuhane janate, que jaolequiin raarene cachaauru.

¹² Nii janate, atiin raain esenetaaure coroatajajei cachaauru. Nii coreniate, calaohi raane rijijieein acaauru rae Cana Coaunera.

¹³ Joaereein cacha calaohi rijijieein nihei inae Cana Coaunera ere esenetaane cacha. Rauhijiriinte Cana Coaunera calaohi rijijieein nereein nii Erenaa esenetaane.

¹⁴ Nii Erenaate, cachaneein nejanoain canacaanu aina ichoae. Nii jaunna aina amuemujueein coaracaanune jaun, leinjiin acaihanejeein Cana Coaunera Calaohi-neein nihane coaracaanu canacaanu nota que, jericanejeein Cana Coaunera rijijieein chabana nohanelanaala rauhijiriin canacaanu belaihana jaun.

¹⁵ Nii janate, turuha uhane jana: “Taa quenara aitonajacoonra, ‘Canu caaijiete turuha ureein canu ajiniha nenaara,’ naain aitonajacoon,” nae Joaan, nii Erenaa cojoeluhin.

¹⁶ Inetono janonaa banate, satiin cacha belaiin cana coroatajane nii Erenaa.

¹⁷ Moisesa quete rai naitoonjoan berateein laenaeratelu niqui Cana Coaunera. Nete tonoraarene cachaauru. Nii natiinte, atiin cachaauru belaiha ichaonaa rauhi que cachaauru relaane coina turue Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, nii cacha relaana jaan ichaonaa rauhi raauruha cachaaurune coina.

¹⁸ Chabana Cana Coaunera coaracuruhi cachaauru niqui, nete inaca Cana Coaunera coitucuhane jaun, nii inaca que cana relae, acaihanejei Calaohiineein nihana jaun.

Turuha urichain Jesocurisitone beebejiha Joaan- cacha coujunacaterane

¹⁹ Joaan renete batirichuru letoaaure nii Jerosaleen nenacaauru bichauhenaauru: “Chaneeita,” naain Joaan caje bajaauruhane coina.

²⁰ Inae Joaan rene turuhin bajaauruhane janate: “Curisito nihaunta,” naain rauhijiriin tonoranaaca Joanne jana:

²¹ “Chaneei najian. Cana Coaunera ere bera Eliasineeina,” naain coaiten bajaauruhane jana:

“Aca nihaunta,” naain coaiteein tonoranaaca Joanne jana:

“Aca neneina jaun, chaneei najian. Nii turuha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei Cana Coaunera ere beranecaai,” naauruhane janate:

“Ahan- aihei, aca nihaunta,” naain tonoranaaca coaitenne jana:

²² “Chaneei najian. Beeinete ne, bihacaanu canacaanu letoaurera raine coina. Chatoanai icharaneei najian,” naain bajauruhane jana:

²³ “Canu quetejian, nerichain leinjiin cacha, cacha areeroo cuhin eeheehejeein cacha cotiaranura: ‘Turuha cana curaanaane jaan coero raujiauchera, naain beranura,’ naa Isaihasi najaan nichaaunra,” naain biha Joanne jana:

²⁴⁻²⁵ “Chanuna jana chaen, acau que cachaauru coujunacateei, nii canaacha cohajei Mesihasi neein, niheichu Eliasi neein, niheichu leecha Cana Coaunera ere bera-*profeta* neein, naaonjoainuri neein nenaalanaala,” naain bajaauruha nii fariseeocuru letonocurune janate:

²⁶ “Acauhanau teeinne canu, cachaauru coujunacatiha baotisanajaaun. Inae turuha urichain canu caaijie inaraacha coitucuhi cacha.

²⁷ Canu caaijiete turuha ureein, nii inoaelu nena cacha- jataen canu amuritoeriin cocoainanacai,” naain acaauru rai be Joaan.

²⁸ Nitohaneeinte, Jorodaan jeraniha nena Betabarau niha Joanne jana, Jerosaleen caje uhin Joaan rene turuhin bajauruhane janate: “Canuna laen cacha areeroo eeheehejeein cacha cotiaraneein neeunra,” naain acaauru rai be Joaan- cacha coujunacatera.

Cana Coaunera carenero narejeen

²⁹ Nii cojoanoote, tajia uujiha Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana coariin: “Notara Cana Coaunera carenero narejeenta. Taate itolere caa chauratane que nenacaauru cachaauru caje osa itajeranu que oha cureeincha.

³⁰ Taa quenara aitonajacoonra, ‘Canu caijiete turuha ureein nii canu ajiiniha nena cacha,’ naain aitonajacoon.

³¹ Inae niqui inoaelu caje coauneein nesianiha niqui, nete caa cacaijie turuha uhe. Canu netonaichu coitucuhaunlu jauriaa nejeein. Jianacoo cana mitaeraunu que Cana Coaunera letononeein nihane coitucuhaunlu. Nena laen inae ena coitucuun, carai biha caletoaerana jaun. Israeli cocoaichacuru que coitucueratihanune cointate, carai been caletoaerana.

³²⁻³³ Osa caje cana mitaeranu que letononeein nihane coitucuhaunlu niqui. Nena, ‘Leinjiin cacha choaae fauha uha serori rijijiein Cana Coaunera Suujuenete, Cana Coaunera Suujue que coujunacatihate aicheeincha,’ naain carai biha caletoaerana jaun, choaae fauha uha dede caje serori rijijieine coaracaunna jaunna coitucuun.

³⁴ Nii jaunna, ‘Acate Cana Coaunera Calaohi inecaihara,’ naaun, nitoanihane coaracaunna jaun,” naain be Joaan.

Ichoaechania Jesoso Ere tonoraerauru

³⁵ Nii cojoanoote jelaiha Betabarau coroatajai nere tonoraerauru Simoon Fedoro ocoala Aanderesi, chaen canu, naojoaain nihacaanu Joaan ainane jana,

³⁶ situha uhe Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janate: “Taa Cana Coaunera carenero narejeen coaracuchera,” naain biha Joaan canacaanu raine jaun,

³⁷ Cana Coaunera Calaohi Jesoso coariin caijie cuhacaanu.

³⁸ Nitohaneein caaijie cuhacaunune janate, jaotoraain canacaanu coariin:

“Chate ichaquiche niriirijieinta cachaauru,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso canacaanu raine jana:

“Chute neei aaita cacha relaera,” naacaunune jana:

³⁹ “Chajauchetejian coanicha,” naain canacaanu amaane jana, inae enuna macoijiu teejia enotone jaun, cuu aina sonafaacaanu.

⁴⁰⁻⁴¹ Nii baihate, nihana Simoon Fedoro ariha cue nii Aanderesi. Ariin, ruhin: “Inae canaacha cohajei jianacoon cana mitaeranu que- Cana Coaunera letono Curisito eruhacaunura,” naain nihana Simoon Fedoro rai biha cue Aanderesi.

⁴² Nii baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesuso rene, Simoon Fedoro turuaa uha Anderesine jana, Simoon coariin:

“Jonasi calaohi Simoonnee niqui, nete Fedoro nereein ichurujuara,” naain Fedoroneein curaate Cana Coaunera Calaohi Jesuso, aca laraajiin nere beraneein nerichaine coitucuhana jaun.

Ferifi aina Natanaaeli cotihaca Cana Coaunera Calaohi Jesusone

⁴³⁻⁴⁶ Nii cojoanoote Calileea batane que cuna jaaun, Ferifi aina itaque tacauruhana jaun: “Caniha neeorihura,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso, Ferifi rai.

Fedorooru nese Betesaaida caje unaa nii Ferifi netonai.

Niritiin cotihacane jaunte, Natanaaeli ariha cue Ferifi. Ariin, eruin: “Inae turuha nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane turuha uha niicha jerecuri eruhacaanura. Nii cacha- canacaanuhacha eruhite, Jose calaohi- Nasarete cocoaichanera,” naain biha Ferifi, Natanaaeli raine jana jetaote:

“Chaquete nelatere Nasarete cocoaichata,” naane jana jetao:

“Chajaachaautejian coanicha,” naa Ferifine jaun, Ferifi jiniichain uhin turuha uhe.

⁴⁷ Nii janate, inae rohan nichuuntaa Natanaaeline jana: “Nocoo inae uha Israeli cocoaicha esine- coritanacae lanaala nenaara,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

⁴⁸ “Inasiinte cacoitucuhita. Cacoitucuhi inachute,” naane janate:

“Eejeen- aihanura. Ii cotihaca uha Ferifine ajinihana inae ii coitucuun. Nii uheraneein curajaain enuha asaae neeine janana, ichoharajeeunra,” naane janate:

⁴⁹ “Iite Cana Coaunera Calaohinee in canacaanuacha cohajei Israeli curaanaa *Rey* neeicha cacha relaera,” naa Jesuso rai Natanaaeline jana:

⁵⁰ “Nii uhera asaae neeine coaracaunne que aitocoanne najaanchana canu esenetaai. Inae jataain nii amuritoeriin coariquiincha.

⁵¹ Rauhijiriina aitoonra. Inae neyoracaa dede bacuujuane janate inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaunne choae fauhin, jelaiha iniha cuuruha Cana Coaunera letonocuru aanjeraurune coariquiincha,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

2

Nisirihatiha cachane beseta

¹ Nii baihate nichata janohi catiariin Calileea batane que nena- Canaau neein curajain nena neseu ne nisirihatiha cachana jaan beseta.

Nii jaunte, cuu nii beseta bitoaa cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso neba.

² Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesuso netonai cotihacure nii beseta que, aina nerelanacauru aina cuhane coina.

³ Nitohaneein inae nii beseta que neuru jana jetaote, inae saa binone jana: “Inae nihei binota,” naain Jesuso rai biha nebana jaun:

⁴ “Saan. Chanuna niriitohi caraite oma. Inasiina jaiti turuha canu amihaneeon nunuhetihanune jaan cojoinaca que ne coalanaala,” naa neba raine janate:

⁵ “Chajaaincha naitoojoancha ichacuchera,” nae nii cuu bino chaluurera rai Jesuso neba.

⁶⁻⁷ Nii janate cuu ne Jorioocuru rai saotaneein baichaje tabaanaain- atane caje ichanohineein, Cana Coaunera notaracae biji culejeein itolere acauru lenonecuru culejeein ratirihuruhana jaanu que jesinaeeca teeuruhana jaan.

Nii jaunte: “Caa cuhane acau raain teeuche nainecolijaanaaincha,” nae Jesuso nii bino chaluurera rai.

Nii le baichajete baichaje seejoan cuhane coroata baichajihanaai curujuae.

Inae nii baichaje nainecolijaanaain acau raain, teein beeuruhane janate:

⁸ “Soriin amaaïn, taa beseta erora cocoanihura,” naa Jesusone jaun, soriin amaaïn nii beseta erora cocoaë nii acau chaluurera.

⁹ Nii janate Cana Coaunera Calaoïi Jesusohacha rotoi nihane coitucuelanaala coe nii beseta erora. Acaihanejeïn nii acau raureraachate coitucuure.

Nii jaunte nii bino cohin aonaain:

¹⁰ “Raotoha caa bino,” naain, “Chajataauraa,” naain, nii ene ranaa jerera cotijiain: “Raaotoha caa ii bino. Aihuruha leeochoaurune rijijieein, bino caohacha que nunue-teein cana cocoaerate lanaalate aaita. Taoniin nunueniha canaacha coi amuritoeriinte raaotera,” nae nii beseta erora, nii ene ranaa jerera rai.

¹¹ Nitohaneeinte Calileea batane que nenea nese Canaau, binoneein jesinaaeca rotoe Jesuso, esinae Cana Coaunera letononeein nihane coitucuuruha cachaurune coina.

Nii coaraaina, esentaacaanu aina nerelanaa nichaanune.

Nitohaneein nunuheteente, itolere cunaitenacaauru rautaain, itolere ichae Cana Coaunera Calaoïi Jesuso.

¹² Nii baihane Caferenaan cuha Jesusone jana, corianiha cuhacaanu, nejeraauru, neba, aina nerelanaa nichaanune naaonjoaain, cuu neorihacaanu inata janojoeine coina.

Jerusalem nenea Teenforo caje necoretenacaauru sitaa Cana Coaunera Calaoïi Jesusone

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

¹³ Nii janate Jorioocuru beseta Fasocoa que turuelalajihana jaun, turuha cue Cana Coaunera Calaoïi Jesuso.

(Fasocoa besetate bitohaure Jorioocuru ajelanaala, nii Teenforo asaae. Cairichaaerinajaain niha Egipto curaanaane caje jianacoo mitanajaa Cana Coaunera najaan-cojoanonaaniha nii Fasocoa besetana jaunte, nitohaneein Fasocoa beseta cojoanona bana Teenforo asaae itataojiain Cana Coaunera corojeein bajaure Jorioocuru.)

¹⁴ Nii janate Jerusalem nenea Cana Coaunera rai ita taojiauruhana jaan loreri inoaei- Teenforo asaae necoretiha neeure Jorioocuru, itolere baca, carenero, serori naaonjoain que. Nii janate ecu jelai tein ne cachauru rai coriqui coreeurera. Niite acaauru coriqui choae laurujua laurujuuruhane jana,

¹⁵ sicho coinori que rajirajinjaain, nii acaauru rai bacaauru, carenerocuru, naaonjoain aina curuaataain, acaauru sitaain, nii coriqui coreeurera rai coriqui riariae atane choae. Acaauru coriqui rori raatiin sieitiin,

¹⁶ chujuhecoha nii serori que necoretenaane jana: “Naain caa serorichuru amaachera. Coa caa Ofa Cana Coaunera loreri asaae necoretihachera,” naain sitanajae Cana Coaunera Calaoïi Jesuso.

¹⁷ Nii jaunte, “Jataain ii loreri beraihanunete ne,” naain aitosihalu Cana Coaunera Quiricha Inoaei cuhane nii canacaanuhacha cohajeine jaun, “Aca caara,” naain canacaanu suujua cuhane Jesuso coarajiacaanu aina nerelanaa nichaanune.

¹⁸ Nii jaunte sitanajaa Jesusone jaun: “Chatohanai jana ichaain canacaanu notaareei jana, esinae Cana Coaunera letononeeine coitucuhacaanu coinata,” naain Jesuso caje bajaauruha Jorioocurune janate:

¹⁹ “Caa Cana Coaunera loreri chamuhitiin jaohichenena, nichata janojoeincha cuhane michureeunni nacoaaneeincha,” naane janate:

²⁰ “Inasiinte jenachoonca saota jaanacaain ichacuruhalu jetao natiin, iicha nichata janojoeincha cuhane michureeita,” naaure Jorioocuru Jesuso rai.

²¹ Rai jaberocohacha quete aite, nii Cana Coaunera loreri que ujuaitteen. Nii jaunte nichata janojoein ichanae Jesuso- oo caje.

²² Nii jaunte nichata janojoein ichanaane coaracaanune jaun, inae jauriaa aitosihana jaun, canacaanu suujua neoritohana jaun, nii aitoha Jesusone esenetacaanu, Cana Coaunera Quiricha Inoaei cuhane aitohana jaun.

Satiin cacha suujua coitucuha Jesusone

²³ Fasocoa bana cuu Jerosaleeun neein, bacosacuru, maosacuru, urichosae, naajoaunri rautaane coaraante, Cana Coaunera Calaohi Jesuso esenetaacooaure arajii cachaauru.

²⁴ Nete, “Naajoaante chuhisi, esinae rauhijiriin quesenetaurureeinha,” naene Jesuso, acaauru suujua coitucuhana jaun.

²⁵ “Naajoaauruha caa cachaaurura,” naain biha chuneine que airijiinte, cacha suujua coitucuhana jaun, sanein esenetanjaene Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

3*Jesoso rene turuha Necodemone*

(Niha lelauriin Jorioocuru fariseeo neein curuajaain. Niichurute, “Acaauruhachajete jataain leeochoauru amuritoheriin Cana Coaunera ere tonoraaure,” naaure.)

¹ Leinjiin fariseeo Necodemo neein curajaain nenaate nii lelauriin Jorioocuru bichauhenaneein ne, acaauru rai jataain nelateineein.

² Niite janotiin Cana Coaunera Calaohi Jesuso rene turuha uhe. Turuhinte:

“Eletoaa Cana Coaunerane coitucuhacaanura. Iite itolere bacosacuru aina cunaite-nacaauru rautaeraneein neeicha. Nitohanai ichana nainiheijelai cacha Cana Coaunera colaneta, cacha relaera,” naa Necodemone janate:

³ “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Enacooauneein nejanoaeniha cachane, Cana Coaunera aina jiniiquiin nena nainiheij” naa Jesusone jaunte:

⁴ “Inasiina enacooauneein nejanoare ichauhena. Inasiinte coaiteen neba suuri cuhane neloroaain nejanoare ichauhena,” naa Necodemone janate:

⁵ “Esinaena rauhijiriin aitoon. Nihei acau nejei, Cana Coaunera Suujue naojoain que coujunacatenoineniha cachane, Cana Coaunera Ere tonoraeraneein nena nainihein cacha.

⁶ Jana, cacha caje nejanoanaate-jelai cachaneeinne. Jana, suujua culejeein caruruhin coriha Cana Coauneranete, Cana Coaunera cachaneein ne. Colane aihei.

⁷ Cana Coaunera Calaohi coitucuhin esenetaain nere tonorana jereraaurute nejanoaain Cana Coaunera cachaneein nereein. Coaa caa ichei caritocooaunne cojoaelatiincha caeneein aonajiha,” naa Jesuso, Necodemo rai.

⁸ Niritiinte, “Charijieein teeinti tiririjiin uha cujuanane, ‘Naajoain cajete uhera,’ naain coitucueenei. Niheichu ‘Cuute cuera,’ naain coitucuhenei. Nii rijijieein techu, ‘Naojoints cacha rai ichaonaa te Cana Coaunera Suujue,’ naain coitucueeneicha,” naa Jesusone janate:

⁹ “Chatohanihana,” naa Necodemone janate:

¹⁰ “Jataain Israeli cocoaicha relaeraneei inatiin, ta carihanai coitucuhine.

¹¹ Esinaena rauhijiriin aitocooaunu, canacaanu nota que coaracaanune jaun. Nete, aitocooaunne esenetaeneeichera.

¹² Caa cana rai chauratane que aitocooaunne esentaeneeine, chatohaneein jana dedeeu ichaonaa bihanune esenetaarei.

¹³ Nihei chunei dedeeu iniin coara. Canuna laaen dedeeu nihanune caje uhin cau turuun cachaneein, itolere caa chauratane que nena cacha rijijieein nihanune coina. Canuna Cacha Calahineein inaraacha cohajeineein neeun.

¹⁴ Charijieein teeinti, coata caje acano ichaain, enuha que nujuateein chujuraa Moisesane coitucuhi chachu natiin. Nii rijijieein techu, enuha que nujuateein Cacha Calaohi nichaunne chujuraa cuurureein,

¹⁵ nitajenaachara nejein nena ichaonaa raa quesenetaerane coina,” naain,

Chauratane que nenacaauru belaitoha Cana Coaunerane

¹⁶ “Jataain caa chauratane que nenacaauru cachaauru belaitoha Cana Coaunera jaunte, acaihanejein calaohi nichaaunne letoae caa chauratane que Cana Coaunera, nitajenaachara nejeein niha quesenetaain cacoitucuurera cachaaunne coina.

¹⁷ Coatiha cacha casetecaunne coina calaohi nichaaunne letoaai Cana Coaunera. Jianacoo osa caje cacha mitaanune coinete, cau calaohi nichaaunne letoae Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaa cachane, caseteco coarinaain. Jana Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaaite, caseteconein niha cureein, acaihanejein Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaenihana jaun.

¹⁹ Cono rijijieeinne turuun caa chauratane que Cana Coaunera Calaohi nichaaunne, cacha conaeranu que niqui. Nete nii cono jerecurene nii Cana Coaunera Calaohi nichaaunne esenetaauruhi cachaauru. Acaihanejein nocohena janaachate nena jerecure, nocohenaanau neein suujua coaralanaala baaso ichacuruhane coina. Nii corenihate caseteconein neeurureein.

²⁰ Baaso ichacuruhane coaracuruhane coataate, cono rohan nichuuntanaa jerecurene saain nii baasoneein nenacaauru cachaauru.

²¹ Jana caohachaaain ichaauruhanete, cono rohan nichuuntaaure, Cana Coaunera jerenohin ichacuruhane coaracuruhane coina,” naainte Necodemo rai aite Cana Coaunera Calaohi Jesoso raaje neque.

Enacoauneeinte Jesoso que ereereje Joaan- Cacha Coujunacatera

²² Nii baihate Jodea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune aina, cuu inata janojoei nejeein neoriin, acauhanau cachauru tein coujunacatenajaain baotisanajaane coina.

²³ Nii janate, Salim rohan nena Enoon, cachaauru coujunacatiha ne Joaan, cuu niha tabaain acauna jaun. Nii janate cuu turuhajeure cachaauru, acauhanau tein coujunacatenajaain baotisanajaa Joanne coina.

²⁴⁻²⁶ Inae Joaan enoaene lalajeeuruha caresero cuhane janate, acauhanau tein cachaauru coujunacatein baotisa Jesosone jaun, ita cotaicha rijiitocure Joaan ere tonoraaurera, leinjiin Joroo aina. Nii baihate Joaan rene turuhin: “ ‘Cha,’ naau. Taolu ii aina Jorodaan jeraniha nenaalu leinjiin cacha canacaanu rai iicha beebejeilute, enene acauhanau tein cachaauru coujunacatein baotisanajaa ne. Saainte inae aca ere tonoraure,” naauruha Joaan rai nere tonoraaurerane janate:

²⁷⁻²⁸ “Saan. Jeriha Cana Coaunera jaunte aihure. Inae inara rai rauhijiriin aitona-jaocaaun, ‘Coatiha Curisito nihaun,’ nanajaaocaaun. Canute letoae Cana Coaunera nii beraanu que.

²⁹ Charijieein teinti, inae comasai raa cachane corojee rai belaicha. Nii rijijieein inachu canu netonai corojeeun, Cana Coaunera Calaohi Jesoso ere tonoraauruha cachaaunne.

³⁰ Aca ere tejian tonoraa cuurureein cachaauru, jelaichoae jauhecotojoeriin. Jana canu erete tonoraa cuurureein fautojoeriin.

³¹ Nii dede caje unaate, itolere cacha curuaanaa neein ne. Jana chauratane que nena cachate, niicha coaraaicha coitucuuje. Jana aihei dede caje unaa. Itolere dedeeu nena, itolere caa chauratane que nenacaauru, naojoainte coaraain coitucue.

³² Acate itolere niicha coarai coaraain be niqui, nete esenetaaurene caa chauratane que nenacaauru.

³³⁻³⁴ Jana esenetaa cachanete, esinae rauhijiriin aitoha Cana Coaunera coitucua cureein, jelai Cana Coaunera Suujue que suujuecoha Cana Coaunera Calaohi Jesosone jaun.

³⁵ Cana Coaunera, nii letono calaohi belaitohana jaun, itolere cacha curuaanaa nihane coina cocoainae.

³⁶ Nii jaunte Cana Coanera Calaohi esenetaera, nirijijieein nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raa cureein. Jana, nii Cana Coanera Calaohi esenetaite nitajiha cureein Cana Coanera casetecanohi neein,” nae Joaan- Cacha Coujunacatera, nere tonoraaurera rai. Nitohanialu inae Joaan enoene lalajeeuruha caresero cuhane rai.

4

Samaria bene rai iriha Jesusone

¹ Joaan cacha coujunacatera ere tonoraauruhane amuritoheriinte, Jesuso ere tonoraure arajii cachaauru. Chaen “Aca jete, Joaan amuritoheriin acauhanau teein cachaauru coujunacateein baotisanajae.” naain coitucuure fariseeocuru.

² (Coatiha aca, acauhanau teein cachaauru coujunacateein baotisanajaa. Acaihanejein canacaanu aina nerelanaa nichaanunechana acauhanauteein cachaauru coujunacateein baotisanajaacaanu.)

³ Nii jaunte nii coitucuhin, Jodea batane caje mituhin, Calileea cauha cue Cana Coanera Calaohi Jesuso.

⁴⁻⁵ Nii Calileea batane que turuhane coina, nii Samaria batane choae situhin, Sicaranein curuajaain nena neseu turue Jesuso, calaohi Jose rai Jacoboacha tei atane rohan.

⁶ Nii jaunte cuu niha atane jachu ucuaatiin acau mitunajaan Jacobo curuaa siriina jaun, enoto chujutaae lalajeein riji u ecu lauturoaain lauhecoba Jesusone tonohanaune,

⁷⁻⁸ nii nese Sicarau, lenone coretiha cuhacaanu saain.

Nii jana jetaote canacaanu caaijie tocoriin tajiha acau raa uhe leinjiin Samaria bene.

Nii jaun jetaote: “Caisichuche nii ii acau quera,” naain acau bajaa Jesusone jana jetaote:

⁹ “Chanuna Joriooneeinche natiin, cacaje acau bajaaiiche, Samaria benenein nihanuche natiin,” nae jetao nii Samaria bene Jesuso rai, Samaria cocoaichacuru aina ita belaihureniha Jorioocuruna jaun.

¹⁰ Nii jaun jetaote: “Ichei Cana Coaneraacha tenaa jerei coitucuhin, canu nichaaunne coitucuhin cacaje laaen bajaaiichene jana nihanena laaen, canu cocoirenachara nejeein niha cacha najaan acau ichaonaa tera tereeunche icheicha,” naa Cana Coanera Calaohi Jesusone jana jetaote:

¹¹ “Chaquena acau soriin rariquiche, raina jaannu sirijieequichene coalanaalata. Ucuhatohache caa atane jachu natiinta. Cha cajete ichaonaa tera acau tereeiche caraita.

¹² Canacaanu foeratera inoasi Jacobohacha ratirineein nihache caa atane jachu natiinta. Caje raain niha nete acau corejetecurechel u Jacobo calaohichuru, rai nirihuru, naajoaihunrichera. Iina amurijiriin nena jereeichete,” naa Samaria benene jana jetaote:

¹³ “Satiin caa caje acau raain cooerate, jerichanejeein enacoauneein cocoiriha cureeinchera.

¹⁴ Jana, canuhacha tei acau coha cachanete, coaiten enacoauneein cocoirenereinchera. Quiicha tei acaute, cacha suujua cuhane marohemarohereein, cacha rai nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teranu quera,” naa Jesusone jana jetaote:

¹⁵ “Saan. Carai aihane nii acau uhauche coaiten cocoirichaaunchene coataara, enacoauneein coaiten acau raanuchene coataara,” naane jana jetaote:

¹⁶ “Ii sinijiera cotihachanihuchera,” naa Jesusone jana jetaote:

¹⁷ “Niheiche casinejerata,” naane jana jetao:

“Esinaete chuhisi, rauhijiriin niicha que aitocoichera.

¹⁸ Jauriaate niqui saouqiin sinijieraoquichelura. Chaen nii ena ii aina nenaate rauhijiriin isinejera neein nenecheta,” naa Jesusone jaun jetaote:

¹⁹ “Cana Coanera Ere beraneeina ichoaraanchera.

²⁰ Caa atane ucuuno quete Cana Coanera bajaebajaeraetoorechelu canacaanu foeratera inoasesihuruchera. Jana inara Joriooneeichenete, naain Jerosaleeun cuhin Cana Coanera bajaebajaecaanune jerequichelura,” naa nii Samaria benene jana jetao:

²¹ “Quesenetaauchera. Inae ichuunnejeeonria caa atane ucuuno que uhichene laatelanaala, nii Jerosaleeun cuhichene laatelanaala, chunijiu niha natiin Cana Coanera bajaebajaequichenera.

²² Samaria cocoaicha neeichene, coatiha nii inaraacha bajaebajajei coitucujueein aitoheeiche. Jana canacaanu Jorioo nichaanunena nii canacaanuhacha bajaebajajei coitucuhin laaen aitocooanuche, Jorioocuru caje ecoona nihache nii jianacoon cache mitaerane jaun.

²³ Enene caje coauneein, caa atane ucuuno que unaa laatelanaala, nii Jerosaleeun cunaa laatelanaala, rauhijiriin suujua cuhane Cana Coanera bajaauruhineche nere tonoraeraauru esineeuru. Nitohaneente jereche Cana Coanera,

²⁴ suujue nejeesiha nijihachena jaun,” naa Jesusone jana jetaote:

²⁵ “Raotojoeina turuha urichain Cana Coanera letono Curisitone coitucunche. Acate laen cana relaa ureeinche itolere que,” naa nii enene jana jetaote:

²⁶ “Saan. Canuna acaneein caa ichei aitoonchera,” nae jetao Cana Coanera Calaohi Jesoso.

²⁷ Nii janana eruhacaanu aina nerelanaa nichaanune, nii ene aina ereeree jana. Nii natiine, “Chaquena ereereequiche,” naain bajanaa nainenihacaanu, jataain cana curuaanaa nihane jaun.

²⁸ Nii jaunte cuu baichaje ratiriin, canacaanu que janoriin naain neseu biha cue nii Samaria bene.

²⁹ Inae neseu turuhin jetaote: “Chajaauchete, taa leinjiin cache coaraera. Acate naajoaain itolere ichacaunne que aite caraicha. Jerihane acate Cana Coanera Letono Curisito necaihara,” naa nii neseu nenacaauru rai turuhinna jaun

³⁰ tajiha jiniichaain uhin, nii ratiriha najaun turuhin coaraa uure.

³¹ Nii tonohanauna jaiti uujeeuru jana: “Chaelainejein quiorihura,” naain lenonihane coina counujichaanune janate:

³² “Niha caleonne inaraacha coitucuhine lanaalara,” naa Jesusone jaun:

³³ “Jerihane chunicohanejeinte coroaatecaihara,” naacaanu itaraine janate:

³⁴ “Lenoneein inara suujua nunaachene rijijieina, casuujua nunaun caletoaera amihaneon ichaain jitaanune. Acate caleonne nera.

³⁵⁻³⁸ Inoaelu nere bera que catohaneein turuhanune beratiha Cana Coaneranana jaun, turuhanune cohajeein neeruha cau nenacaauru cachaurune jaunna inara letoareeunni, inae turuhanune beebejeeichene esenetauruhane, nitajenaachara nejeein nena ichaonaa raauruhane coina,” naa Cana Coanera Calaohi Jesoso, aina nerelanaa nichaanune rai.

³⁹ Nii neseu turuhin niriitiin cachauru rai been, “Naajoain itolere ichacaunne quete aitera,” naa nii enene jaun jetaote esenetaaure arajiin nii Samaria cocoaichacuru.

⁴⁰ Nitohaneein Cana Coanera Calaohi Jesoso rene turuhin: “Canacaanu aina neorihura,” naauruhana jaun, acaauru aina coroata janojoein neorihacaanuna jaun,

⁴¹ jataain jelai amuritoheriin esenetaacoaure, nujuaae caje raaje aitohane jaun.

⁴² Nitohaneente nii jauriaanejeein Jesoso aina erenaa Samaria bene rai: “Ii cajena aasaeriin coitucuhin esenetacaanuchelu. Inae laaen enene esenetacaanuche jataain nujuae caje raaje aitohane aonacaanuchene jaun. Acate Curisitonechera. Acate caa chauratane que nenacaauru itolere cachauru jianacoon mitaera nechera,” naaure nii ene rai.

Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa rey rai cocoinanacainein nena calaohi rautaa Jesusone

⁴³ Coroata janohin Samaria batane que nihane baihate, caje amuhin naain Calileea batane que cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁴⁴ “Naaajoainte Cana Coaunera Letononeein nera,” naain caohachaain coitucuhin, belaaain, raarenerichaaain naraaichurune coitucuha raotojoein inatiinte, atiin Calileea cauha cue Jesoso.

⁴⁵ Inae Calileea turuhacaanune janate, caohatiin Jesoso raaure jelai batane que ichaonacaauru. Jaurianejeein Jerosaleeun Fasocoa bitoauruhane jana cuu itolere ichaa Jesusone coaracuruhane jaunte caohatiin raaure.

⁴⁶⁻⁴⁷ Nii jaunte Calileea nenea nese- Canaau turuha cue Cana Coaunera Calaohi Jesoso, nii jauriaanejeein bino neein jeesinaaeca rotoha najaun.

Nii janate coitucuuriin coaraa uhe Jorioocuru curuaanaacuru curuaanaa *rey* rai cocoainanacainein nenea, cunaitiha calaohina jaun que rauteratihane coina. Tajiha turuhinte: “Atiin canenajau Caferenaanon turuha uute carai canaanai rautaaicha,” naa nii cocoainanacaine jana:

⁴⁸ “Saan. Chatohanai coaraeneeiche inara nota quene, cha esenetaheeiche,” naane janate:

⁴⁹ “Chajaaajoaau atiin osiha carai canaanaine ajiinihara curuaanaa,” naane janate:

⁵⁰ “Chajaaincha chaque tonajelanaala caunihu. Inae nerautaa ii rai canaanaicha,” naa Jesusone jaun, esenetaain cauha cue.

⁵¹ Nii jana jetaote, inae turuhelalajeein cuujihane jana jetao, tajiha que tacaain: “Inae nerautaa ii calaohicha,” naauruha que tacaain cachaaurune jaun jetao:

⁵² “Chu teejia enotone jana nejelajaain nerautaeta,” naain bajaane jana jetaote:

“Raca enoto cafetaainte nejelajaain nerautaera,” naaurua najaun jetaote:

⁵³ “Nii rijiute chujian aite carai Jesusora,” naain jetao, nii caje coauneein jetao Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaaure saain, sinijiera, bereecuru, naajoain aina jiniiquiin.

⁵⁴ Nii quete coroata saain coitucuuruha cachaaurune coina niicha ichai ichae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Jodea caje Calileea nenea neseu turuna jaun.

5

Jiurona rautaa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

¹ Nii baihate Jerosaleeun cauha cue Jesoso, Jorioocuru beseta bitoane coina.

² Nii Jerosaleeunte, carenero bacuujuaneein curuajaain nenea acuujuua rohan ne Beteseta neein curuajaain acau netaojia najaan.

³ Ecute saouquin niha lohanarine jana nasaae daraacoore arajiin cunaitenacaauru, maosacuru, bacosacuru, neluhinaauru, jiuronacaauru, niichuru daraaque nerurujuaa nii acau netaojiane cohaca.

⁴ Nii acau netaojia jetaote, tabaque nichoae fauha Cana Coaunera Letonone, nerurujuae nii acau. Nitohaneein nerurujuaane jana, ichoaaichaniha cuhane fai cunaitenaa jetaote nerautae.

⁵ Cuute ne leinjiin cacha, nichatachoonca fosa jaanacain cunaaicha aina nei.

⁶ Niite tocoecohane jana coarae Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Coaraane jana, inae nitohaneein carajaain cunai aina nihana jaunte, rai: “Nerautanaa jereeina,” naain caje bajaa Jesusone janate:

⁷ “Eejeen, aihanu niquicha. Nete nene caa acau netaojianaja cuhane canu faeraanura. Faunaa jerichaaunne naineeinte, canu ichoaechaniha faaure leeochoaurura,” naa nii cunaitenaane janate:

⁸ “Saan. Chajaain nimichuhin chela seriin amuute coaracaara,” naa Jesusone janate,

⁹ nii rijieeoritiin caochanainejeein nerautaaain, nela seriin nichaauraaain jelai caje amue nii cunaitenaa.

Nii janate nebetacanaa janonaa bana nitohanai ichaane jaun, coaraain:

¹⁰ “Ta cocoaeraa chelai baijiera enenene coitucuhinete, nebetacanaa cojoanonaa nihane saijieein anajiin baijiaai,” naauruha rai Jorioocurune janate:

¹¹ “Aihanu niqui, nete caletoae canu cunai caje carautaera,” naane jana:

¹² “Chate nii nitohanai ichaaine coina eletoaeta,” naain niqui bajaauruhane jana

¹³ coitucue, arajii cacha jana nitajeoriha Jesusone jaun.

¹⁴ Nii baihate nii Jerosaleeun nenea ita taojiaain Cana Coaunera bajauruha Joriocuru najaan Teenforo asaae eruhin:

“Aonaau, inae laaen nerautaicha. Nijiaonria coaiten naosatenaa coaquine. Coaiteenete jelai amuritoeriin coaraa curiquiinch,” naa Jesuso raine jaunte,

¹⁵ Jorioocuru rai biha cue:

“Acate carautaera,” naain.

¹⁶ Nii jaunte Jesuso aina nejerateein, jataain sohin jaonaa jerecure Jorioocuru, nitohanein nebetacanaa janonaa bana cacha rautaana jaun.

¹⁷ Nii jaunte: “Joaenreein bana amianiha Ofana jaunna, jerichanejeein ichaaurunra,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

¹⁸ Niritoha Jesusone jaunte, jataain jelaichoaae jauhecotojoeriin aina obajeein sohin jaonaa jerecure. Chaen nebetacanaa janonaa que aitocuruhane tonoraelanaala, “Cana Coaunera Calaohi nihane jaun jete, ichaa Cana Coaunerane rijijieein ichae,” naane corenihane maajeein jataain rautaaurene Jorioocuru.

Rai inaca Cana Coaunera cocoinanohineein niha Cana Coaunera Calaohine

¹⁹ Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai, Coatiha casuujua caje coauneein quicha jerei ichana nainihaun, Cana Coaunera Calaohi nichaun natiin. Acaihanejein Ofaacha jerenohichana ichaun. Itolere Ofaacha ichaichana ichaun canu netonai.

²⁰ Cacoelaiha Ofa Cana Coaunerana jaunte, itolere niicha ichai que canotajae. Chaen techu jeelai choae jauhecotojoeriin caque itolere ichaain inara notaaratihane, nii cojoaelatiin coaraa curiquicheein.

²¹ Onacaauru ichatein acauru rai ichaonaa tiha Ofa Cana Coaunerana jaunna, canu netonai quicha belaihuri ichatein acauru rai ichaonaa teeun.

²² Chabana cacha coujuhin coaraai Ofa Cana Coaunera. Coatiha ichana nainenihane caun aihei. Nii jaunte canu cocoinaain caletoae cacha coujuhin coaraaunnuque,

²³ chaen rijijieein jataain curuaanaa neein nihanune coitucuhin, rai nere tonoraauruhane rijijieein quere netonai tonoraauruhane coina. Cha teeinti quere tonoraene, niite caletoaera Ofa ere tonoraenereein.

²⁴ Caletoaera ere esenetaain, quere tonoraain naajoain neeichenena inara coujuhin inara coaraelanaala rauhijiriin nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa tereeeunni inara rai, jaoleneein neeichene coataa. Esinaena rauhijiriin aitoon.

²⁵ Enene caje coauneente Cana Coaunera Calaohineein nihanune ere aonacuruha Cana Coaunera coitucuhi cachaaurune jana, quere tonoraauruhane, acauru suujua coriha cureein Cana Coaunera.

²⁶ Raajenihane ichaonaa nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teraneein niha Ofa Cana Coaunerana jaunna, jerichanejeein rijijieein nenea rai calaohi nichaunna jaun canu netonai nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa teeun.

²⁷ Inaraacha cohajei- cacha calaohi nichaanne cocoinaainte caletoae, caohachain ichaauruhane coaraain baasoneein ichaonacaauru ichao rucueranu que.

²⁸ Coaa caa aitocoanne cojoaelatohache. Inae cojoinaca que turuhane banate, rai nere aonacurureein.

²⁹ Nii banate natane bana caje mituurureein satiin onacaauru, caoacha icharaauru nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa rauruhane jana, baaso icharaaurute caseteco coaraa cuurureein.

³⁰ Coatiha casuujua caje coauneein cacha coujuhin coarahaau. Aitiin caletooa Ofane rijijieeina rauhijiriin cacha coujuhin coaraaun.

³¹ ‘Cana Coaunera Calaohi nichaunra,’ naain irihanu caraajenianene caohacharihei.

³²⁻³³ Inae Joaan caje bajaerateichene jana, rauhijiriin inara rai bihalu Joaan. Aihana jaun, esenetaachenete caohachae, Cana Coaunera ere beraneein niha Joanne coitucichene jaun.

³⁴ Esinaete rauhijiriinte caque aite Joaan- acauhanau tein cachaauru coujunacatein baotisaera, caje bajaachene jana niqui, nena cacha aitohane lateneun. Jianacon mituhin neeiche osa cajene jerena caaunna, caa niritiin aitoon.

³⁵ Aca aiha leinjiin conone rijijieein niha Joanne jaunte niqui, corojeein neeichelu basijjiin reeintiariin.

³⁶ Chaaen techu, ‘Acate canaacha cohajeinera,’ naain inara rai biha rauhijiriin Joanne choae tacaain techu niqui, inara nota que itolere ichacaaunne coaraquiche. Nii quiicha ichaina ichaun, esinae rauhijiriin caletooa Ofa Cana Coaunerane coitucuhichene coina.

³⁷⁻⁴⁰ Chariji bana Cana Inaca Cana Coaunera coaraain nere aonaheeiche niqui. Nete, nere bera inoaesihuru que catohaneein turuhanune berateein laenaeratihalu Cana Inaca najaan que nerelaaiche niqui, caje ichaonaa nitajenaachara nejeein nena raaichene coina. Nete nii aitohane rijijieein caletooa Cana Inacane esenetaeneeichene jaun raenereichein.

⁴¹ Nii jaunna caque tacaain canu corojeein caraaichene jereneun.

⁴² Chaaen nachu raotojoein Cana Coaunera jereein, nere tonoraain neneeichene coitucuun.

⁴³ Cana Inaca Cana Coaunera niqui caletooe. Nete, caohachaaain caranaa jereneeiche. Jana inara rene turuhin, ‘Canuna Cana Coaunera letono neeunra,’ naa inara rene turuhin Cana Coaunera letono niheinete laen caohachaaain rariquiche.

⁴⁴ Cana Coaunera coacuelanaala itaacha corojeein, ‘Iite caohati cachaneein neeicha,’ naain neeichene jaunte, quesenetana naineneeiche.

⁴⁵ Coatiha Ofa rai inara coulurujuenaa coauhaaun canu. Nii Moisesa inaraacha esenetaite laen Cana Coaunera rai inara colurujuereein.

⁴⁶ Moisesa aitojoan esenetaaichene jana nihanete, quesenetareeiche, catohaneein turuhanune que aitiin laenaalu Moisesane jaun.

⁴⁷ Nii aitiin niicha laenai esenetaeneeichene, chatohaneein jana aitocoanne eseneta-reeiche,” nae Jesoso.

6

Saoqui oharaancai cacha rai lenone tiha Jesusone

¹ Nii baihate Calileea conemuri jeraque cuha Jesusone jana,

² sacuha cuure arajiin cachaauru, cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun.

³ Nii janate cuu atane ucuuno choae iniin nelauriariin lauheque Jesoso, aina nere-lanaa nichaanune aina,

⁴ Jorioocuru beseta Fasocooa catainajeein.

⁵ Nii jaunte arajiin tururuha cachaaunune jaun: “Chu lenone coreterihacache, caa arajii cachaauru rai,” naain bajaee Ferifi rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁶ Niicha ichaneni coitucuha natiinte bajaee Jesoso Ferifi caje, “Toohanrichaaincha,” naain.

⁷ Niritiin bajaane jana: “Coroata fashai janonei amihanenaa core jeeoneein faan coretichaachene niha natiin coatia caa arajii cacha naineriheta,” naa Ferifine baihate:

8-9 “Caute ne caa canaanai rai saouqijieein faan, nii baiha coroatajaain ate, naaon-joaain niqiu, nete caa araainein cacha nainenere carijiei,” naa nii Simoon Fedoro ocoala Aanderesine jaunte:

10 “Saan. Acaauru rai aitocuchete nelauriaauruhine satiin,” naa Jesusone jaunte:

“Nii omane choae nelauriaauchera,” naauruhane jana, nelauriaaure nii saouqi oaraancai quichaauru nejeesina, enecuru, canaanaihunru, naajoain janijilanaala.

11 Nii janate nii faan teberiaain: “Nariha,” naain Cana Coaunera bajaane baiha, nii aina nerelanaa nichaanune rai nii faan te Cana Coaunera Calaohi Jesoso, chaluha-caanune coina. Chaluhaaanune janate, nii saouqi oharaancai cacha naine nii faan. Jerichanejeein techu nainecohanajae nii ate.

12 Nii janate, inaeneeuruhana jana cautihana jaun: “Caa caute curujuaain raauche nijiaohanne coataa,” naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune raine jaun,

13 curuhacaanune janate ne, elechoonca coroata omariin faan caute. Nitohaneeinte caute, nii saouqijiei faan nefaain.

14 Nii coaraante: “Caate caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri Cana Coaunera letono canaacha cohajeinecaihara,” naaure cachaauru.

15 Nii jaunte jataain acaauru curuaanaa *rey* neein Jesoso tenaa jereein, counujueein amanaa jerecuruhane coarajihana jaun, acaauru que janoriin amue rautaenihana jaun. Nitohaneeinte acaauru que janoriin amuhin, atane ucuuno que iniha cue Jesoso, cuu jelai basiiijn neeorihane coina.

Acau choae amuha Jesusone

16-17 Nii janane, inae nocohecane jaun, jaiti turueniha Jesoso atane ucuuno cajena jaun, fauha cuhacaanu. Fauhina, leinjiin bote cuhane naain jera jaoha cuhacaanu, Caferenaan turuhacaanune coina. Nii janate inae nalaaquuin cuhin nocojoe.

18-19 Nii janate, inae bote cuhane fauhin cuujihacaanune jana, canacaanu sacuha uhe Jesoso, acau choae rurujueein uhin. Nitohaneeinte acau choae uhin canacaanu rohan nichuuntaain, nii acau jiheetohane jana, fichafichanaa tabai nihane jana, nii bote nalaaene amuniha canacaanu rai janate coaracaanune jana, tajiha acau choae uhin rurujue, nii bote nichaae uhin. Nii jaunne coasiha nesoonetohacaanune janate:

20-21 “Coaa nesoonetohachera. Canuna aihunra,” naane jaun, que tacaain corojeein, nii bote cuhane fauhin amaacaanu. Nii janana cohaneoriin turutoha cuhacaanu canacaanuhacha coinetihu.

22 Nii cojoanoote, acaihanejein satononiha jera jaoha cunaa bote cuhane fauhin jera jaoha cuhacaanune jana, canacaanu aina uheniha Jesusone jaun, nii que ereereecure.

23 Nii jana jetaote, Tiberia nese caje uhin turuha uhe leinjiin bote. Turuhin jetaote, najauriaa uhe nii Cana Coaunera bajaain niicha tei faan quihuruha najaan rohan.

24 Nii jana cuu nenihacaanune jana, Jesoso netonai niha natiin nenihana jaun, nii bote cuhane nefaujuuain cuhin, nii nihacaanune jaaun Caferenaan turuhin ariha uure.

“Ichaonaa esine tera lenoneneeinne neeun,” naa Jesusone

25 Nii janate jera jaohin coaraa uuruhane jana, cuu nii Caferenaan ne Jesoso. Nii jaunte rai: “Chabana cau turuhite cacha relaera” naauruhane janate:

26 “Nii quiicha ichai coaraquiche natiin, ‘Naaajoain caara,’ naain inara suujuau ere-naa coacuelanaala, nainaan obejeein lenonequichene jaunte caririjieeiche,” naainte,

27 “Coa sanaa inaera lenone corenihacha amihanihache. Acaihanejein ichaonaa tera- chabana sanaachara nejeein lenone coreniha amihaneeuhe. Nii nitajenachara nejeein niha cacha najaan lenone tihanune coinete caletoe Ofa Cana Coaunera. Canuna inaraacha cohajei Cacha Calaohi ineeunra,” naa Jesoso acaauru rai janate:

28 “Chatohaneein nerichaanu Cana Coaunera jerenohi ichacaaunne coina,” naain bajaauruhane janate:

29 “Caa niicha letoai nichaunne esenetaichenete jere Cana Coaunera,” naa Jesusone janate:

30 “Chatohanaina ichaain canacaanu notaareei, coaraain esinaaen rauhijiriin Cana Coaunera letononeeine esenetaacaanune coina.

31 Carene tabai que amuhemuhecuruha najaaun jetaote, neniha lenonene jaun jetao, dede caje faan rijijieei nenea manaa neein curuajaain nenea que jetao ichaohin amuhemuhecururejetelu canacaanu inoaesihuru. Nitohaneein jetaote, neniha lenonene jaun, ‘Dede caje nenea faan rijijieein nenea manaa te Cana Coaunera,’ naa Cana Coaunera Quiricha inoaesi cuhane” naauruhane jaunte:

32 “Coatiha Moisesa nii dede caje nenea faan manaa tihei. Acaihanejein Ofa Cana Coauneraachate nii dedeeu nenea faan esine teraneein ne.

33 Nii Ofa Cana Coauneraacha tei faante turue caa chauratane que, cachaauru rai ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea teranu que,” naa Jesusone jaunte:

34 “Atiin canacaanu rai inetono janonaa bana, nii faan que canacaanu sihura curu- aanaa,” naauruhane janate:

35 “Canuna cacha rai ichaonaa tera faan neein neeun. Cha teeinte carene uhe aca mijiteriaain. Cha teeinti quesenetae, aca cocoireriaain.

36 Nete inara rai aitocooaunne esenetaeneeiche, inara nota que quiicha ichai coaraquiche natiin.

37 Satiin Ofa Cana Coauneraacha letoaite carene uhe. Nii jaunna carene uhi nihane sitaenereeeunni.

38 Coatiha quiicha ichana jerei ichacaaunne coina, dede caje uhin turuha uhaaun caa chauratane que. Acaihanejein caletoaera Ofa Cana Coauneraacha jerei ichacaunne coinana cau turuun.

39 Nabana nitajeuruha cachaaurune coataate caletoaere Ofa Cana Coaunera. Nii jaunna satiin nii carai niicha teeuri cachaauru ichateein michunajaa cureeunni inae saa cana janonaane bana.

40 Nii Cana Coaunera Calaohi coaracuruhane esenetaauruha satiin cachaaurunete jere caletoaera Ofa Cana Coaunera, chabana nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa esenetaeraaurune coina.

Nii jaunna inae saa cana janonaane bana ichateein michuunajaa cureeunni,” naain acaauru tonorae Jesuso.

41 Niritiinte, “Canuna dede caje faunaa faan neeunra,” naa Jesusone jaun nocoeje chanuure Jorioocuru.

42 Nitohaneente ita rai: “Ta Jose calaohi Jesuso niha caane. Raotojoein inaca, neba, naajoain coitucuhacache natiin, dede caje faunaa nereta,” naauruha ita rai Jorioocurune janate:

43 “Inae canu necoeje chanuhichene jianecuchera.

44 Chunei carene unaa nainihei, nii jereein neniha caletoaera Ofa Cana Coaunerane. Inae saa janonaane banana nii carene uhine ichatiha cureeunni.

45 ‘Satiinte relareein Cana Coaunera,’ naa Cana Coaunera ere beracuru ioaensiu- ruhacha laenai quiricha cuhane jaunte, satiin Ofa ere aonaain tonoraain que nere- lanacaaaurute, carene ureeinha.

46 Chabana Ofa coaraai chunei. Acaihanejein canuhachana coaraaun caje unaa nichaunna jaun.

47 Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Quesenetaerate ichaonaa chabana nitaje- naachara nejeein nenea raa cureein.

48 Canuna ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea tera lenoneneein nee- unra.

49 Neniha leinjiinejein cacha najaaun carene tabai choae amuhemuhecuruha inara inoaesihurune janate, que ichaauruhane coina cojoanoo netojoein manaa neein

curuajaain nenea quinacai nalae Ofa Cana Coaunera, que ichaaoruhane coina. Nete, satiin oore nii quihurera- inara inoaesihuru inae binaaneein.

⁵⁰ Canuna dede caje faunaa lenone neeun. Nii faan nichaaunne quicha, chabana orihain.

⁵¹ Canuna nii lenone neein dede caje faunaa neein neeun. Nii lenone que ichaohin neite nirijijieein nitajenaachara nejeein niha cureein.

Nii lenone quiicha tenaa jereite, cajabereonnein ne. Acane tiha cureeunni, que ichaohin neeuruha caa chauratane que nenacaurune coina,” naa Jesusone janate,

⁵² “Chatohaneeina rai jaberoco que cana coroaatere,” naain nejesinajeein ita cotaicha rijitocure Jorioocuru.

⁵³ Nii jaunte: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni inara rai. Canuna Cana Coaunera Calaohineein, jelai Cacha Calaohineein inaraacha cohajei ineein neeun. Cajabereon quiin cacoichana coheneeichene, nihei ichaonaa esine ranaa nainiheeiche.

⁵⁴ Cajabereon quiin cacoichana coerate, chabana nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa raa cureein. Acane, saa cana janonaane bana ichatein michuha cureeunni.

⁵⁵ Ichaonaa tera lenone esine neein niha cajabereonne janate, ichaonaa tera conacai ineein ne cacoichana.

⁵⁶ Nitohanein cajabereon quiin, cacoichana coerate, caniha jiniiquiin nereein.

⁵⁷ Nii caletoaera Ofa Cana Coaunera ichaonaa siri. Nii jaunna que ichaohin neeun. Nii rijijieein techu, cacoreniha ichaoha cureein caque lenonein nei.

⁵⁸ Nii dede caje faunaa lenone quena aitoon. Coatihai inara inoaesihuruhacha quii manaa rijijieein nihei. Nii manaa quihuruha niqui inara inoaesihuru, nete satiin oore nii quihurera. Jana nii caitoojoan dede caje faunaa lenone quiha cachanete, chabana nitajenaachara nejeein niha cureein,”

⁵⁹ naain relanajae Jesuso, Caferenaon, acaauru rai sinacoca asaae netaojiauruha Jorioocurune jana.

Nitajenaachara nejeein nenea ichaonaa tera erenaa

⁶⁰ Caritiin relanajaa Jesusone jaunte: “Caaintatoha jataain caa naitoojoan. Chate nere tonorare,” naauruha nii caaijie arajiin cunacaauru cachaaurune janate,

⁶¹ aohanriin:

“Ta aihane carautaaichene.

⁶² Toohanreichecha, jauriaa nihanulune jaun jelaiha iniha cuhanune coaraquichene.

⁶³ Caa quere aonaain esenetaeraaurute, chelai janonaa bana nitajenereein. Jana, caa aitocoanne esenetaelanaala erenaa tonoraauruhite, ichaoha jaberoco niha natiin, nitajiha cureein suujue. Cha que nelatihei cana jaberoco, cana suujue colane.

⁶⁴ Nete jaiti caa aitocoanne jaan esenetaaurene inara tabaauru,” nae acaauru rai Jesuso, inae inoaelu caje coauneein, “Acaauru acaaurute quesenetaenereein. Jana, acate naaonjoain cacoulrujueein naaonjoain caeteratiha cureein,” naain coitucuhana jaun.

⁶⁵ Nii jaunte: “Nii jereniha Ofane, carene unaa nainihei chunei,” naa Jesusone caijiete,

⁶⁶ jianjihacoaure nii arajiin aina nerelananichaanune aina amuhemuhenaauru niritoha Jesusone jaun.

⁶⁷ Nii jaunte: “Inara netonaiha cahaohin caratiriin amuriquiche,” naain bajaa elechoonca corootajai nichaanune cajene jana:

⁶⁸ “Ahan aihei. Chuna nenacae curichaacaanu. Nii canacaanu relaina jaan tejian nenacae ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea teraneein ne.

⁶⁹ Canacaanuna laaen ii esenetaacaanu. Nii jaunna acaihanejein Cana Coaunera Calaohi Curisitoneein neeine coitucuhacaanura,” naa Fedorone janate:

⁷⁰ “Canuna lechoonca coroatajai niqichene cotijiaain raain neeun niqui. Nete, nii inara lechoonca coroataja nechua aansain moconajaeraneen ne,” nae Jesoso canacaanu rai.

⁷¹ Nii Simoon calaohi Jodasi Isacariote quete aite Jesoso, aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja niha natiin coulurujuerichaine coitucuhana jaun.

7

¹ Nii baihate, Calileea batane que nenacaauru neseuru neseuru cachauru relaa amuhemujue Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Jodea batane que cunaa jerihe, cuu sohin jaonaa jerecuruha cuu nenacaauru Jorioocuruna jaun.

² Nii janate, inae ichuunejeonriha lohanari beseta bitoauruha Jorioocurune jaun:

³ “Coo cau niha. Jodea cunihunte cuu chaelai ichaine coaracurumii cuu nenacaauru ii coitucuurera.

⁴ Coitucuha cachanejeriha chuneine, asiin cha ichana nainihe. Aihana jaun, letononeen satiin coarajeerera notaracae ichaute coaracurumii,” nae nocoalacuru.

⁵ Nihei nocoalacuru nihanatiin esenetaaurenihana jaunte aitocure.

⁶ Nii jaunte: “Inasiina jaiti turuha cuhanune jaan cojoinacane coalanaala cureeun. Inara raite laaen caoachae joaenreein bana cuhichene,

⁷ neniha chatohaneen inara aina nejerateen, inara cotaain, chatohaneen inara tenaa naineniha caa chauratane que nenacaaurune jaun. Canihate laaen nejerateere, itolere baaso ichacuruhane que rauhijiriin aitocoanne coreniha.

⁸ Inara cunichuchete beseta bitoaaiche. Jaiti curihaunni canu, turueniha cuhanune jaan cojoinaca quene jaun,” naain

⁹ nii Calileea nedae Jesoso.

Lohanari beseta bitoaurera jana turuha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

¹⁰ Nii baihate inae cuuruha nocoalacurune jana, acaentonai cue acaauru caajie nasina rijijieen, acaauru aina beseta bitoaa.

¹¹ Nii janate inae nunuheca besetane jana ariirijieure Jorioocuru: “Aancacha nii cacha,” naain

¹² cuu nejesinajeein coacuhin ita rai ereerejeein:

“Acate caohachanejein cachaneen ne,” naauruha tabaaurune janate, tabaauru:

“Caohachanejein cacha nihei jana canacaanu rai, cacha coritaain naojoanna jaun,” naaure tabaauru.

¹³ Nete, rauhijiriin “Aca,” naain chaque erenaa nainene chunei Jorioocuru coasiha.

¹⁴ Nii janate, netaojiauruhana jaan loreri Teenforo asaa enoha Jesusone jana, inae sanaa jere nii beseta.

¹⁵ Nii janate cuu relanajaa Jesusone jana cojoaelatoore Jorioocuru. Cojoelatiinte:

“Chatohaneena nirijieen nerelaelanaala itolere coitucue,” naauruhane janate:

¹⁶ “Coatiha casuujua caje quiicha rochi nihei- caa inara relaanune jaan. Caa inara relaanune jaante, nii caletoaera caje unaa ne.

¹⁷ Nii jaunte inae jatoroain Cana Coaunera jerenohi ichana jerate aitocoanne aonain coitucuha cureeun. Nitohaneente esinaae rauhijiriin casuujua caje rochin aitenihanune coitucuurureen.

¹⁸ Charijieen teinti: ‘Canuna caoacha cachaneen neen,’ naain suujua caje rochin raotono que ereerecane, ereereje cacha raotojoeen: ‘Caate jataain caohachanejeen cachaneen ne,’ naain caohachain belain coaracuruha cachaurune coina. Nete rai letoera curuaanaa coitucuhin coroaecuruhane coina, esinae rauhijiriin aite. Aihana jaun, Nihei nii que: ‘Casaje,’ naain ereerecuruhane jaanu.

¹⁹ ‘Cana Coaunera ere bera Moisesa ere tonoraacaanu,’ naainte ereeiche niqui. Nete: ‘Coo sonajaain jaohache,’ naain aitoa Moisesa natiin tonoraeneechene jaun, casohin cajaanaa jerequiche,” naa Jesusone janate:

²⁰ “Chana ishohin ijiaonaa jerete aansai,” naauruhane janate:

²¹ “Chanuna jana chaaen, nebetacanaa janonaa bana cunaitenaa rautaanune jana, cojoaelatiin obaaequichelu caniha.

²² ‘Quichaneein nejanoaa inara bereene, inae fosa janoniha nejanoaane jana, rai nacatichei cari jiununuhin saache,’ naa Moisesane jaunte niqui, nii tonoraain nebetacanaa janonaa bana niha natiin, canaanai nacatichei cari jiununuhin sauhin naaonjoaain neeichelu.

²³ Chanuna chaaen nebetacanaa janonaa bana lesajeein cunaitenaa rautaanune coreniha, caniha obajeein caque nererojoecaaichelu.

²⁴ ‘Cana Coaunera aitojoaan tonoraacaanu,’ naaiche inara suujua cuhane natiin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoan coitucuhin tonoraain niheeiche. Esinae rauhijiriin Cana Coaunera aitoonjoa coitucuhin neeinchene jananihane, caniha obajeein caque nererojoecaaain neriheeiche,” nae acauru rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

“Naojoain cajena unaa neeun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

²⁵ Nii janate: “Tana caa cacha ariirijieuruha sohin jaaoruhane coinane,” naauruha nii Jerosaleen nenacaaurune jana,

²⁶ “Nocoo chujiangra jianacoo neein satiin coarajera notaracae ereerejena. Chanuna colaraain inauhene coarajeeure. Jerihanete acauru esenetaain, ‘Acate Cana Coaunera letono Curisitone,’ naaurucaih cocoainanacaihuru.

²⁷ Canacaanuna laaen, nii uhana jaan coitucuhacaanu. Jana turuha Curisitone, ‘Naojoain cajete uhera,’ naain coitucuerariaain,” naauruhane janate,

²⁸ cuu nii ita taojiaauruhana jaan loreri Teenforo asaae aonajenajaain, “Esinaena aihana jaun, canu unajaan coitucuhiche. Coatiha casuujua caje coauneein uhaaun. Inaraacha coitucuhi Cana Coaunerate caletoe.

²⁹ Dede caje, aca caletoeana jaunna coitucuun caje uhanune jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso tonijiaain.

³⁰ Niritohane corenihate mucuhin amaain caresero cuhane Jesoso enoanaa jerecure niqui, nete jaiti cuu tenihana jaun, chatoaneei que biji teeurene.

³¹ Nete, atiin esenetaain:

“Turuha Curisitone, coatiha aih caa cachane amuritoheriin araai saain niicha ichai ichaain cacha notaariaain,” naaure arajii cachaauru.

Teenforo beraihurera folisiaacuru que Cana Coaunera Calaohi Jesoso mucuhin raera-teuruha fariseeocurune

³² Jesoso queecha ereeuruha cachaaurune que urichocuruhana jaunte, rautaaurenihana jaun nere tonoraeraauru Teenforo beraihurera folisiacuru letoaaure nii fariseeocuru, nii cuu nenea batirichuru curuaanaacuru, naojoaihuri, Jesoso mucuhin raacuuruhane coina.

³³ Nii jaunte:

“Basijiin reeintiariina cau neeorihun. Nii baihana nii caletoeera rene cauha curee-
unni.

³⁴ Canu aririquicheein niqui. Nete caurueneriquicheein, nii cuhanune jaun turunaa naineneriquicheei najaun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte,

³⁵ nejeesinajeein itarai:

“Chuna curute, ariirijiacachene niha natiin eruhenerihacache. Jerihanete Curiecocuru que najasiiteein nenacaauru Jorioocuru ataneu cunaa jere, Curiecocuru relaane coina.

³⁶ Chatohanerichaaain naate aite: ‘Canu ariichene niha natiin, caururiheicheein cuhanune jaun turunaa naineneriquicheeine jaun,’ nae,” naainte itacaje bajaebajaecure Jorioocuru.

“Cocoirei carene uhinena cocoa,” naa Jesusone

³⁷ Nii beseta satono janonaa banate, beseta nunuhe bana, bajaauruhane amuritoheriin Cana Coanera bajaure jiniiquiin nii beseta bitoaa turunacaauru.

Nii jaunte beseta satono que nimichuhin tonijian, nii cuu nenacaauru rai:

“Cocoirei carene uhinena cocoa.”

³⁸ Aitoha Cana Coanera Quiricha Inoasi cuhanene tocohaneein, quesenetaera cacha suujua cajete mitureein acau rijijieein sorohin, jelaiha suujua cuhane maroemaroereein, suujua rucujueein rai ichaonaa nitajenaachara nejeein nena teraauun que, chaen leochaauru rai niha natiin tihane coina,” nae Cana Coanera Calaohi Jesuso, nii beseta bitoaurera rai.

³⁹ Nitohaneein Cana Coanera Suujue raaururichain esenetaeraauru cachaaurune quete aite Cana Coanera Calaohi Jesuso, coitucuuruane coina. Jaiti dede curuaanaaneein Jesuso enoanihana jaunte, esenetaeraauru rai suujue letoaene Cana Coanera. Nii quete aite Cana Coanera Calaohi Jesuso.

Jesoso coreniha ita caje nelerucuruha cachaaurune

⁴⁰ Nii jaunte niritoha Jesusone jaun tabaauru:

“Acate nii turuha uha niicha jerecuri Cana Coanera ere berane,” naauruhane jana,

⁴¹ “Acate Curisitonera,” naacoauruha leochaaurune janate, tabaauru jana:

“Inasiin jetao Calileea caje uriha Curisitone coalanaala.

⁴² ‘Jerichanejeeinte curuaanaa inoasi Rabiri rijijieein Beleen cocoaichaneein nereein Curisito, curuaanaa inoasi Rabiri ichoalaneein nena,’ naa Cana Coanera Quiricha Inoasi cuhane natiin, Curisito nere Calileea cocoaicha,” naaure.

⁴³ Niritiinte Jesuso coreniha cuu ita rohecaain ita caje nelerucure.

⁴⁴ Tabaaurute mucuhin amaain caresero cuhane tenaa jerecure niqui, nete ichana nainene chunei.

Jesoso esenetaaureniha cocoinanacaihurine

⁴⁵ Nii jaunte, Jesuso colane turuha uuruha nii Teenforo beraihurera folisiaacurune jana:

“Chanuna mucuhin uhaeneiche,” naain bajaauruha cuu nena fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihurine jana:

⁴⁶ “Cha corenihana mucuhin uharichaanu joareein coreniha. Nihei chunei cacha irihane rijijieein erei,” naauruhane janate:

⁴⁷ “Inae nachu inara netonai coritaate.

⁴⁸ Esenetaauruha cana curuaanaacuru, fariseeocuru, naaonjoainurine coalanaala esenetaaiche.

⁴⁹ Acaihanejein Cana Coanera Ere coitucuuruhi, Cana Coanera jaolecuru cachaaurute esenetae,” naauruhane jana:

⁵⁰⁻⁵¹ “Nainihe joareein nere aonaelanaala, joareein: ‘Naojoainte ichae,’ naain, caohachaa in coitucuhelanaa, cacha casetecaacachene, niritiin aitoha cana quiricha inoasi cuhanene jaunte,” naa nii janotiin Jesuso rene turuha cunaa fariseeo Necodemone janate:

⁵² “Ii tonaina Calileea cocoaicha neei. Nihei chunei Calileea caje ecocohin Cana Coanera ere bera. Cana Coanera Quiricha cuhane arihute coitucuhi,” naauruha leochaauru fariseeocuru Necodemo rai janate,

⁵³ nenajau cauha cuure nii cuu nenacaauru.

8

Ene cojoaelorohe

¹ Nii janate acaauru que janoriin, naain Oliboneein curuajaain nena atane ucuuno cue Cana Coanera Calaohi Jesuso.

² Inae janohane janate naain Jerosaleeun cauha cue, coaiten enacoaauneein cuu nenea Teenforo asaae enohane coina.

Nii janate rene turuhajeeuruha arajii cachaaurune jaun, nelauriaain relanajae Jesuso.

³ Nii janate nejelau quicha que nicharatihane jana ene cojoaeloroe eruhin, mucuhin, tajiha turuaa uure, Cana Coaunera aitoonjoa que cacha relaaunera fariseeocuru.

⁴ Nitohaneen turuaainte, nii cuu nenacaauru cataaun teein:

“Naaajoaain nejelau quicha ainane janana, caa ene eruhin mucuhin uhaacaanura cacha relaera.

⁵ Cana Quiricha Inoaesi cuhanete laenaain cana rai rauhine teein letoaelu Moisesa, nitohaniha ene cojoaelorohe ne, sohin jaohacache ajeri que botosiine coina. “Tonaai jana ii,”

⁶ naain bajaare, nii ene sohin joaeratenaa jerenihane coulurujueeuruhane coina.

Nii janate acauru tonoraelanaala notoroaain, biji couturi que atane laenaje.

⁷ Nii janate cuu tonoranajae lanaala atane laenajihabi biji couturi quene jana, cuu jeelai coaeneenejeein bajaebajaecuruhana jaun, couturi michuriin:

“Niha cau leinjiin inara jana osa que lanaala, chabana baaso ichae lanaala nenea ne, nii ichoaechaniha focoine ajeri que,”

⁸ naain coaiten notoroaain atane laenaje biji couturi que Jesuso.

⁹ Niritoha Jesusone jaunte, aihuru bana acauru netonai baaso ichacuruhana jaun, acauru suujua que tacaana jaun, coejeein, biinaa que ichoaichaaain leinjihana leinjihanaain mituhin cauha cuure. Inae satiin mituhin amuuruha nii ene coulurujueerana jaun, nii eneecha que jerajejeein neeorihana jaun,

¹⁰ nimichuhin nichauraaain:

“Aancaauruche icholurueraauruta. Ta ishohin ijiaohache chuneine,” naain nii ene caje baja Jesusone janate:

¹¹ “Aiheicheta curuaanaa. Nihei casohin cajoahiche chuneita,” naa nii enene jana:

“Niheichu, canu niha natiin chatohaneen chetein, ishohin ijiaonaa nainihaaunche. Inae caunichuche. Jiaonriha caa baiha coaiten nosateichenera,” naain nii ene jiane Jesuso.

Canarai chauratane cononeein niha Jesusone

¹² Nii baihate coaiten cachaauru rai beebeje Jesuso:

“Canuna caa chauratane que nenacaauru cononeein neeunra. Quere esenetaerate ichaonaa tera cono siricheein. Chabana nocohenaanau amuhemuheriaain,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

¹³ “Nohaneecha. Ichaajenihane aitiinte aitohicha. Nii jaun chaque nelatihei nii aitohine jaanta,” naauruha fariseeocurune jana:

¹⁴ “Caraajenihane aitiin aitocooaunne niha natiinte, nelate quere. Canuna nii uhanuluna jaan jelai coitucuun. Jana inara coitucuheeiche. Niheichu canu cunajaanu coitucuheeiche.

¹⁵ Nechu jataain Cana Coaunera coitucueeneeichene jaunte, joaenreein inara suujua cuaaichene jaun, joaenreein ereereequiche. Aanca chunei coulurujuerichaaun canu.

¹⁶ Canu, cacha coulurujianunete, esinae rauhijiriin coulurujuenojoinnee ne, canuhacha jelai caitono nenihana jaun, caletoaera Cana Inaca aina aitocooaunna jaun.

¹⁷ Charijieein teeinti ‘Ita rijiitoejein ereeuruha coroatajai coaraaurune, esenetaacache nete ne,’ naain aite inara quiricha inoaesi cuhane, nitohaneen ichaquichene coina.

¹⁸ Nirijieeinna coaraneen aitoon, nii caletoaera Ofate cajiniichaain coaraneen ne. Nii jaun quesenetaaichenetene,” naa Jesusone jaunte:

¹⁹ “Aanca aihane nii chaca,” naain bajaauruhane jana:

“Cacoitucueeneichene jaun, Ofa coitucuheiche. Cacoitucuhichene jana nihanete, Ofa netonai coitucuriquiche,”

²⁰ naain relanajae Jesuso, nii ita taojiaauruhana jaan loreri Teenforo asaae, nii coriqui teeuruha cachaurune jaun neein. Niritoha Jesusone jaunte mucuhin enoanaa jerecure. Nete enoaurene, jaiti nitohanein teeuruhane jaan cojohinaca que turuenihana jaun.

“Nii cuhanune jaun cunaa nainiheeiche,” naa Jesusone

²¹ Nii baihate coaiten aitiin:

“Inae amuhanune baihate cariirijieriquicheein inacojoein. Nete inara osa caaun cauhacha neein oriquicheein, nii cuhanune jaun cunaa naineneichene jaun,” naa Jesusone jaun:

²² “Jerihanete raajenihane nesohin nijiaonreein. Nii jaunte nii cunajaun cuenerihacacheeine que aite,” naain ita rai ereerecuruha Jorioocuruna jaun:

²³ “Inarate, caa chauratane que neeiniquiche. Canuna jana, cana choae caje nena neeinneeun.

²⁴ Nii jaunte oha curiquicheein osa caaun, canuneein nihanune esenetaeneichene jaun,” naa Cana Coanera Calaohi Jesusone jana:

²⁵ “Chaneeina jian,” naain bajaauruha Jorioocurune jana:

“Inae inara rai aitocoaacaun turuhanune caje coauneein.

²⁶ Niha arajiin erenaa inara rai quiicha beenei. Nii caletoaerate rauhijiriin esinae aite. Cauricho que aonacaanna jaunna jerichanetoein beebejeeun, caa chauratane que neniquichene rai,” naa Cana Coanera Calaohi Jesusone

²⁷ janate coitucusichurene, “Naaonjoain Cana Coanera quete aitera,” naain coitucurenihane jaun.

²⁸ Nitohanein coitucurenihana jaunte:

“Inara araaineein nihanu natiinte, enuha que ecu canu nujuatein canu chujuuraa curiquicheein. Nii banate Curisitonein nihanune coitucuhin, casuujua caje rocohin aitenihanune coitucuha curiquicheein. Acaihanejein carelaa Ofa Cana Coanera jaan que aitocoaanne coitucuha curiquicheein.

²⁹ Chabana jelai caratirihei caletoaera Ofa, niicha jerenohin ichacaanna jaun,”

³⁰ naa Cana Coanera Calaohi Jesusone jaunte esenetaaure arajiin cachauru.

Jelai tein Cana Coanera cacha, jelai tein Moconajaera cacha

³¹ Nii baihate esenetaaurera Jeroocuru rai:

“Rauhijiriin quere tonoraachenete, canu ere tonoraera esinenein neriquicheein.

³² Nii banate esinae rauhijiriin, Cana Coanera jerenohi coitucuhin raotojoein jianacoo ichaonaa naineriquicheein,” naa esenetaauru rai Cana Coanera Calaohi Jesusone janate:

³³ “Canacaanu foeratera Abaraaun caje coauneein nihein chunei fatoroon canacaanu cailichaera. Inasiinte nii aitohine tocohaneei enene cuhaneicha ichoreniha jianacoo mituhin nerichaanu. Nechu jataaina inoaelu caje coauneein raotojoein rerohecaeraelanaala ichohacaanu,” naauruha nii esenetaaichuru Jorioocurune janate:

³⁴ “Satiin quere tonoraauruhite jataain mululuhin osa tabai aiha ne. Nii chunijiu cuhin nichotenaa nainerihaain.

³⁵ Cana Coanera Calaohinein nihanune jaunte ne carai rauhi jianacoo nii osa caje inara mitaanune coina.

³⁶ Canu nii caje jianacoo inara mitaanunete esinae rauhijiriin jianacoo mituhin neriquicheein.

³⁷ Abaraaunte chuhisi inara foeratera ne niqiu, nete casohin cajaan jerequiche, quere esenetaeneichene jaun.

³⁸ Carelaa Ofa najaan quena inara rai aitoon. Charijieein teeinti, inara relaa inara inacana jaan ichaquiche, nii rijijieeina canu netonai caletoaa Ofane jaa ichaaun,” naa Jesusone janate:

³⁹ “Abaraaunte canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

“Esinae rauhijiriin Abaraaun calaohi neeichene jana nihanetera, aichejetohalune rijijieein neriquiche inara netonai.

⁴⁰ Nete esinae caletoaa Cana Coaunerane que aitocooaunne coreniha casohin ca-jaonaa jerequiche. Chabana nitohanai que nerurujuanaa jeriheilu Abaraaun.

⁴¹ Inarate aiha inara inacane rijijieein neeinche,” naa Cana Coaunera Calaochi Jesusone janate:

“Coatiha unosineein nihaacaanu, Cana Coauneraachate canacaanu inacane,” naauruha Jorioocurune janate:

⁴² “Cana Coaunera inara inaca niha netera, canu belaicheeiche, Cana Coaunera caje uhin cau turuhin nihanune jaun. Coatiha casuujua caje coauneein cau uhin turuhaaun. Cana Coaunera te caletoae.

⁴³ Quere esenetana jereneeichene jaunte, caa inara rai aitocooaunne aonasineeinche.

⁴⁴ Moconajaerate inara inaca ne. Nii jaunte, caje nena neeichene jaun niicha jereeicha ichaquiche. Nii Moconajaerate inoaelu caje coauneein soserejeein ne. Chabana rauhijiriin chaque irihe. Chaque irihanete nohane, nichaon nihana jaun, casaje nujuaneein nihana jaun.

⁴⁵ Esinae rauhijiriin aitocooaunna jaunte quesenetaeneeiche.

⁴⁶ Chariji inara caje osaqiun nihanune coitucue. Chanuna esinae rauhijiriin aitocooaun natiin quesenetaeneeiche.

⁴⁷ Cana Coaunera cacha nequichenetera, Cana Coaunera ere rautaaain aonaain tonorareeiche. Cana Coaunera cacha neneeichena jaunte, Cana Coaunera ere aohana jereneeiche.

Abaraaun ajinihate nesihane Curisito

⁴⁸ Esinaete rauhijiriin osaoquicha-Samaria cocoaicha,” naain Cana Coaunera Calaochi Jesuso cotaihuruha Jorioocurune jana:

⁴⁹ “Nihei aansijieein nejein osaaohaun. Nechu acaihanejein Ofaacha jerenohin ichaain nihanune corenihate caansaine que ereeiche.

⁵⁰ Coatiha, ‘Canuna caohacha cachaneun,’ naain irihaun. Curuaanaaneeinte cae-teen ne Ofa.

⁵¹ Esinaena rauhijiriin aitoon, quere tonoraerate chabana nitajenaachara nejeein nereein,” naa Jesusone janate:

⁵² “Esinaete osaoquicha. Inasiinte Abaraaun, satiin Cana Coaunera ere bera inoaesihuru, naajoaihunru inae oosichuruhalu inoaelu natiin, chere tonoraeraacha nitajenaachara nejeein neeurureta.

⁵³ Abaraaun amurijiriinna nereei iite. Inae ohane jana ohacooaauruhalu Cana Coaunera ere bera inoaesihuru netonai natiin. Chaneeina jana ii nereei,” naauruha Jorioocurune janate:

⁵⁴ “‘Canuna inara curuaanaa caohati neeun,’ naain irihanune caohacharihei. Nete caque: ‘Caate acaihanejein canu calaohine. Nere tonoraauche,’ nae Ofa Cana Coaunera. ‘Cacoaunera,’ naaiche niqui. Nete

⁵⁵ coitucuujueeiche. Canune laaen coitucuun. Inara rijijieein casaje nichaun-nena, ‘Coitucuhaun,’ nareeun. Esinaena rauhijiriin caraajenihaane coaracaunna jaun, nere tonoraain caletoaana jaan ichaaun.

⁵⁶ Inara foeratera Abaraaunte, cau chauratane que catohaneein tururichaaunine coitucue. Nii jaunte inae ena cau turuhanune jaun corojeein rachoojoe,” naa Cana Coaunera Calaochi Jesusone jaunte:

⁵⁷ “Inasina saoquichoonca jaanacaaine coaalanaala, canacaanu foeratera Abaraaun coareei,” naauruha Cana Coaunera Calaohi Jesoso rai Jorioocurune jana:

⁵⁸ “Aihanu. Esinaena rauhijiriin aitoon. Inae inoaeluna Abaraaun ajiniha nesihaneen canu,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaun,

⁵⁹ ajeri mucuutaure, que botosihuruhane coina. Ajeri mucuutaauruhane janate, jianatoroaain acaauru cataan cuhin, Teenforo caje mituhin amue.

9

Maosa rautaa Jesusone

¹ Amuhemujuena jaunte leinjiin cacha maosaneein nejanoanaa coarae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

² Coaraane janate:

“Chanuna maosaneein nejanoae caa cacha. Rai fojiaraauru osa caaun nenihane, rai nosa caaunna,” naain Jesoso caje bajaacaanune janate:

³ “Aihei, coatiha nosa caun nihei. Niheichu fojiaraauru osa caaun nihei. Cana Coaunera ichanohi coaraa cachane cointe catohaneein nejanoae.

⁴ Inae caletoaeraacha icharatei ichacaunnete ne, nainichaaunne cojoataa. Inae caa baiha nainerihaaunni.

⁵ Cau chauratane que nihanune quena, chauratane cononeein neeun,”

⁶ naainte, atane choaae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, itacariin nii maosa nota rujuaain:

⁷ “Inae laaenra, taa necaajoanaa najaan Silohe inota culeenihura,” naa Jesusone jaun, cuhin culeecane caje turuhane janate, inae conoe nii maosa nota. (Silohe nanaate, Letono nanaa ne.)

⁸ Inae nerautaa jana coaraainte: “Caana lauhajelauhajeein coriqui bajanajaaoca,” naain ita caje bajaure nii laurijiracuru- nii jauriaa nitohaneein coaraauru.

⁹ Niritiin ita caje bajaainte:

“Aca chujianrana,” naauruha tabaaaurune janate:

“Aca nihane coaalanaala. Tocoханиha chuhisi niqui, nete aca nene,” naaure leeochoaauru.

Nii janate raajenihane:

“Acaneen chujianrana,” naa raajene jaun:

¹⁰ “Inasina jana enene conoe inota,” naain bajaauruhane janate:

¹¹ “Nii leinjiin cacha- Jesoso neein curuajaain nenaate, atane choae lune churutaain, biji couturi que laculacunejeein, tucuacaain canota rujuaain: ‘Inae laaenra, necaonjoanaana jaaun Silohe culeenihura,’ naain caletohana jaun: ‘Ai,’ naain culeecaunne janate, inae conoe caa canotara,” naain bihane janate:

¹² “Aanca chaen nii cacha,” naain bajaauruhane janate:

“Jm, jm, jm. Aancachainti. Coitucuhaun,” nae nii maosa nerautanaa.

Nii nerautanaa maosa caje bajaauruha fariseeocurune

¹³ Nii janate nii maosa nerautanaa amaauruha fariseeocuru renene janate:

¹⁴⁻¹⁵ “Inasiinte enene conoe inotata,” naain cotaain bajaure fariseeocuru nii cacha caje, nebetacanaa janonaa bana atane choae lune churutaain biji couturi que laculacunejeein tucuacaain nii maosa nota rujuaain, rautaa Jesusone jaun. Bajaauruhane janate:

“Itanicha que canota rujuarujuariin culeeratihane jana, culeecaunne janate inae conoe canotara,” naane janate:

¹⁶ “Cana Coaunera caje nena nihei nitohanai cacha, amihaniha nebetacanaa janonaa banana jaun,” naauruha tabaaaurune janate:

“Inasiinte Cana Coaunera tocohaneein ichaa natiin, osaona nihane nitohanai ichanaa nainerihe i bajiaa,” naauruha nii leeochoauruna jaunte,

¹⁷ coaiteen enacoauneein:

“Tonaai jana ii, nii ichautaera cacha que,” naain bajaauruhane jana:

“ ‘Jerihane acate Cana Coaunera Ere berane,’ naanu canu,” naa nii nerautanaa maosane janate,

¹⁸ esentaaurene. Esenetaaurenihana jaunte, fojiaraauru caje bajaare:

¹⁹ “Caana inara calaohineein maosaneein nejanoaa. Inasiina jana enene conoe rai nota,” naain bajauruhane janate:

²⁰ “Aca chujian, acate canacaanu calaohi maosaneein nejanoanaa ne.

²¹ Inasiin chaaiti conoe enene rai nota. Niheichu nii rautaera coitucuhaacaanu. Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coaalanaala. Acate naine raaje bihane,”

²² naaure nii fojiaraauru, Jorioocuru curuaanaa coasiha. “Acate Curisitone,” naain iriha chuneine, “Cau sinacoca asaae enohane jererihacacheein,” naauruha nii Jorioocuru curuaanaacurune raotojoein coitucuuruhana jaunte:

²³ “Cajejian bajaauche. Inae canaanai nihane coaalanaala. Acate naine raaje bihane,” naaure nii fojiaraauru.

²⁴ Nii janate coaiteen nii maosa niicha rautain cotijiain:

“Esinaen rauhijiriin beeu, Cana Coaunera notaracaae. Osaotoha nii cachane coitucuhacaanu,” naauruha Jorioocuru curuaanaane janate:

²⁵ “Osaotoha nii cachane coitucuhacaanu canu. Acaihanejein maosa nihanune caje, inae enene conoha canota neechana coitucuujueun,” naane janate:

²⁶ “Chatohaneente chete nitohaneein conoha inotane coinata,” naain bajaauruha coaiteenne janate:

²⁷ “Inaera inara rai aitoonna. Chatonaaina nenacaaen bereeun. Chanuna coaiteen enacoauneein inara rai bihanune jerequiche. Jerihane inara netonaite nere tonorana jerequiche,” naane janate:

²⁸ “Iite laaen nii cacha ere tonoraai. Canacaanuna jana, jelai tein Moisesa ere tonoraacaanu.

²⁹ Moisesa aina iriha Cana Coaunera neechana coitucuhacaanu. Jana nii cacha coitucuerai caochanainejein. Chacaje chaainti ecoonane,” naain nii maosa nerautanaa cotaicha rijitucuruhane janate:

³⁰ “Tara canota tihane caje coitucuhichene. Niheichu: ‘Naojoain cajete uhe,’ naain coitucuhiche.

³¹ Cana Coaunera bajaa osaaonaaurene tonoraeniha Cana Coaunerane coitucuhacaanu raotojoein. Acaihanejein nere tonoraain niicha jerei ichaain nenea cacha bajaanete coroatajane Cana Coaunera.

³² Nihei chunei, inoaelu caje coauneein nitohaneein maosaneein nejanoaa leinjiin cachane jana nota cono tera.

³³ Cana Coaunera caje unaa nenihane noote catohanai ichare,” naane janate:

³⁴ “Osaotiin nejanoaaina jaun noote canacaanu relanaa jereeita,” naain nii maosa sitaare ita taojiaauruhana jaan loreri caje.

³⁵ Inae nii maosa sitaauruhane coitucuuriin, coaraa cuha Jesusone janate que taca uhe. Nii jaunte caje bajae:

“Cana Coaunera Calaohi esenetaaina,” naain bajaane janate:

³⁶ “Eenje. Carai beeu, rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi nihane coitucuhin esenetaera Curuaanaa,” naane jana:

³⁷ “Canuna acaneeun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate,

³⁸ nacaitha neseonraain:

“Esenetaanura Curuaanaa,” naane janate:

³⁹ “Canuna caa chauratane que turuun, maosacuru niha natiin, conoha rai notane coina. Jana, notaa nocoetonacaauru maosaneein nihane coina,” naa Jesusone janate,

⁴⁰ cuu aonajeeuruhana jaun:

“Canacaanu netonainoona maosaneein nihacaanu,” naa tabaauru fariseeocurune janate:

⁴¹ “Maosa neeichene, caseteco coariheeicheein osa coreniha niqui. Nete, ‘Itolere canacaanuhacha ichai coaraain coitucuhin ichacaaunne jaun maosa nihaacaanu,’ naaichene jaun, caseteco coaraa curiquichein nii coreniha,” nae fariseeocuru rai Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

10

“Chariji teeinti, acuujuu edaa enoe. Niite asijiauto ne,” naa Jesusone

¹ Niritohane baihate: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Carenero ucuha acuujuu edaa enoite asijiauto ne.

² Jana, rauhijiriin nakuujuu cuhane enoite beraicha esine ne.

³ Acuujuu beraichate, janone acuujuu joracaain, enohin curuaacuru curuaacuru que curuaateein, nii carenerocuru cotihacane tajiha uure, acaauru beraicha nihane ere coitucuuruhana jaun.

⁴ Nitohaneein cotihanajaain, inae saain mituuru jana, acaauru ajiniha cuujihane jana, caaijie cuure nii carenerocuru, acaauru beraicha nihane coitucuuruhana jaun.

⁵ Jana nejelau cotihanaacanete, que janoriin soroore, nejelau ere nihane coitucuuruhana jaun,”

⁶ naain niqui relanajae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, coitucuuruhane coina niqui. Nete, “Naaonjoain quete aite,” naain aonaain coitucuuurene.

Cachaauru corenihate oha cureein Jesoso

⁷ Nii jaunte, rauhijiriin aonacuruhane coina:

“Leinjiin canuhachana jianacoo cache mitaeranu que nenea neeun. Cacolane cana Inaca Cana Coaunera rene turunaa nainihe chunei.

⁸ Nii jauriaa cajiniha unacaaurute, nechu jataain cache coritaeraaunu que unacaaurulu ne niqui. Nete, nere tonoraarene cacoitucueranuuru cachaauru.

⁹ Leinjiin cacorenihachate naine, cana Inaca Cana Coaunera bijiu tacaain aina neeichene.

¹⁰ Arajiite inara curuaanaaneein nenea jere, nechu jataain nohaneein inara coritaain. Acaauru esenetaain, acaauru ere tonoraeraaurute caoachanainejeein nitajiha cuurureein. Canuna turuun, raotojoein rachoojoein cha latelanaala Cana Coaunera aina neeichene coina.

¹¹ Canuna esinae rauhijiriin inara curuaanaanu que letononeein neeun. Nii jaunna oha cureeunni satiin canu cachaauru coreniha, nabana necairichaauruhane coataa, satiin quere tonoraain esenetaeraauru, necairichanaa coaraelanaala rauhijiriin Cana Coaunera aina nihane coina.

¹² Nii curuaanaa neein nenea jereraaurute, nechu jataain core coinaacha aihuruhana jaun, niha acaauru aina nejerateein acaauru coineterane, cachaauru jaohin ratiriin sorooruhane acaauruhacha mucuhin sooruhane, cajihaneein ita caje riaaneeure.

¹³ Nitohaneente rai cachaauru ratiriin soroore, nechu jataain curuaanaa neein nenea jerecuruha core coinana jaun, coaraain cuu nainaauruhane coina.

¹⁴⁻¹⁵ Canunajian nenacaen caohacha nejeein curuaanaaneein neeun. Charijieein teeinti cacoitucuhiche nii rijijieeia Ofa coitucun. Nii rijijieein inachu, canu cachaauru coitucun. Jerichanejeein techu coitucunajaanune rijijieein cacoitucuuure. Canuna canu cachaauru coreniha caraajenhane neteein oha cureeunni.

¹⁶ Nihachu naain nejelau canu cachaauru, cotihanaacaaun nete ne, ita aina inara tihanune coina. Cotianaacaaun nete, quere tonoraain uurureein. Inae nitohanihanena leinjiin canuhacha inara curuaanaa neein niha cureeunni, nitohanein ita aina inara tihanu ne.

¹⁷ Nere tonoraain caletoaana jaan ichacaaunna jaunte, jataain cacoelai cana Inaca Cana Coaunera. Nii corenihana caraajenhane netiha cureeunni, casohin cajaaoruhane coina, nena ichanaa cureeunni.

¹⁸ Canu jerenihanune, nihei chunei casohin cajaanaa nainerihe. Nena caraajenhane netiha cureeunni, nitohanihanune coina caletoaa Ofa Cana Coaunera jaun,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁹ Niritoha Jesusone esenetaeraauru Jorioocurute, nii esenetaauruhichuru caje nejelau neleruhin neure.

²⁰ Niichurute:

“Chanuna caa osaaonaa nechua aansai jaelorohenein nena cache ere tonoraare,” naaure tabaauru itarai.

²¹ Nii jana nii esenetaaurerate laaen:

“Osaacane noote caritiin erere. Chasiina jana osaacane maosacuru nota cono tere,” naaure ita rai nejesinajeein.

Cana Coaunera Calaohi Jesoso raaureniha Jorioocurune

²² Inae elohena nihane janate, Jerosaleeun ita taojiaain nii loreri inoasi Teenforo besaute beseta bitoaaure Jorioocuru.

²³ Nii jana nii Teenforo coonri seeonjoan- Salomoon curuaa siriin nena asaa amuhemuheca Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana

²⁴ curuaacotaain, acaauru cataaun teteriin:

“Cha carajana ereree ii coitucuhacaanune coina. Rauhijiriincha letonoaneein ereeu, esinaae Curisitoneeine,” naauruha Jorioocurune jana:

²⁵ “Inae bihanulu. Nii jana quesenetaheechelu. Inae caletoaa Ofana jaan ichacaaun inara notaracaae.

²⁶ Nii coaraquiche niqui. Nete jauriaa aitocooaunne tocohanein canu cache nenee-ichene jaunte, caje nainaa in quesenetaeneeiche.

²⁷ Coitucunajaain nihanune rijijieein techu, cacoitucuhin quere tonoraain neure canu cachaauru.

²⁸ Canuna acaauru rai nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teeun. Chaelai janonaa bananeriaain nitajeeurhane. Niheichu chaaen cacaje rulunajaera.

²⁹ Satiin curuaanaacuru curuaanaa Ofa Cana Coaunera carai tenajaana jaun, nihei chunei cacaje rulunajaera.

³⁰ Canuna, Ofa aina leinjiin Cana Coauneraaneein nihacaanu,” naa Jesusona jaunte,

³¹ ajeri mucuutaare Jorioocuru, que bodoosihuruhane coina.

³² Nii jaunte: “Itolere caohachana ichaun satiin coarajeeichene notaracaae, Ofa letononeein. Chatohanei corenihana nitoaneein ajeri que canu bodoosicheeiche,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

³³ “Caohacha ichaaine coreniha ajeri que ii bodoosiriahacaanu. Cana Coaunera niha nocoetiin, Cana Coaunera rohecaaina jaunna ichana jerichaanu. Cana Coaunera nihee. Rauhijiaain cachaneein natiinte Cana Coaunera niha nocoetohi,” naauruhane jana:

³⁴⁻³⁶ “Inarate casohin cajaanaa jerequiche, ‘Ofa cana Inaca calaohi nichaaun,’ naaunne coreniha. Chaaen techu nii coreniha, ‘Ofa cana Inaca Cana Coaunera roheca,’ cacoeeiche, Cana Coaunera chujian raajenhane, ‘Canu calaohichuru’ naa inoaelu ichauhenaauru rai, rai quiricha inoasi cuhanena jana, esenetaaichelu satiina

jaun chujian, caa chauratane que caletooa Ofa cana Inaca, niicha jerenohi icha-caaunne coina natiin. Inasiina Cana Coaunera rerohecareeun, 'Ofa Cana Inaca calaohi nichaaun,' naanune coreniha.

³⁷ Ichaa Ofane tocohaneein cha ichaenihanune coa canu esenetaache.

³⁸ Aihane jaun, canu esenetaeneeichene nihanatiin, nii canuhacha ichai coaraain esenetaaichenete caohachae. Nii ainate canu aina niha Ofa Cana Coaunerane jana, canu rai Calaoheinein aina nihanune esenetaaichene caohachae," naa Jesusone jana,

³⁹ coaiteen mucuhin amanaa jerecuruhane jana, acaauru que janoriin amue Jesoso.

⁴⁰ Acaauru que janoriin amuhinte Jorodaan jerau cauha cue. Nii jauriaa cachaauru coujunacatihalu Joanna jaaun turuhin cuu ne.

⁴¹ Nii janate rene turuha uure arajiin cachaauru. Cuu turuhin coaraain:

"Esinaete chuhisi rauhijiriin aite Joaan, caa cache que. Niicha ichai ichaain cana notaaca Jesusone rijijieein cana notaacane que airijiinte, esinae rauhijiriin aitohane tocohane," naainte

⁴² Jesoso esenetaaure cuu nenacaauru cachaauru.

11

Oha Lasarone

¹ Naain Betaniau coroatajai baihuru aina nena Lasaroneein curuajai jetaote, banelanaala cunaite.

² Marata, Mariha, naa nii baihuru curuaa. Nii Marihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso tijia choaae erene jujui jataain coreti chorohin, couturiji que jacoraera ne.

³ Nii jaunte cunaitiha nii acaauru cona Lasarona jaun, "Cunaitiha iicha belaaicha curuaanaa," naain Jesoso rai berateeure.

⁴ Nii jaunte Jesoso rene turuhin beeuruhane jana: "Coatiha nii cuaetoha nii cunai caaun orihaain. Cana Coaunera coitucuhin, 'Caohatoha Cana Coaunera Calaohi,' naain Cana Coaunera Calaohi coitucuruha satiin cachaaurune cointe cunaite nii cache," naainte cuelanaala cuu coroata janohin ne Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁵ Nii baihuru aina curataain belainaaca natiinte

⁶ "Cunaitiha Lasaro," naain berateeuruhane jana.

⁷ coroata janohi cuu nihane baiha:

"Chajaauchete coaiteen Jodea cunichaache," naa Jesoso, aina nerelanaa nichaanune raine janate:

⁸ "Jaitinootera carajaje, ishohin ijiaonaa jerecuruha Jorioocuru, ajeri que ii bodoosine. Nii atiin inachura coaiteen ucuaae cunaa jereeite cache relaera," naacaanune janate:

⁹⁻¹⁰ "Tana, cojoanonaateein caletooa Ofa Cana Coaunerana jaan ichacaaunne nihane coitucuhichene. Ichaenihanune, canuhachana baasoneein nedareeunni," nae Jesoso.

¹¹ Nii baihate: "Siniha cana belaaicha Lasaro, nocoaa inae nocoaa curichaaun," naa Jesusone jana:

¹² "Aihana jaunte chujian, sinihana jaun nerautareein," naacaanu.

¹³ Esinae sininaa que jecha aite naacaanuna jaunte,

¹⁴ rauhijiriin: "Inae oha Lasaro.

¹⁵ Caoacha quete cuu nenihanune jana ai. Inae laaen jataain quesenetaa curiquicheein," naa Jesusone jana:

¹⁶ "Chajaauchete cana netonai aina cunichaache, aina jiniiquiin ohacachene coina," nae nii Tomasi canacaanu rai. (Nii Tomasite curuaateeure Fafione neei, fafione nihana jaun.)

Onaa ichateein, rai ichaonaa tera niha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

¹⁷ Nii janate Betaniau turuha Jesusone jana, inae jena janoha atane neruujuene beeure.

¹⁸ Saaneein itaraeniha Jerosaleen caje nii Betaniane jaunte,

¹⁹ tajiha caje turuhacoaaure Jorioocuru, nii onaa cacha baihuru Marata, Mariha, naaonjoain suujua nunauruhane coina.

²⁰ Nii janate turuelalajeein tajiha uujiha Jesusone coitucuuriin que taca uhe Marata. Jana, Marihate, loreri asaae nedae.

²¹ Nitohaneein cuhin Jesoso que tacaain: “Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata curaanaa.

²² Nete, chaelai bajaaichene ichei tiha cureeinche Cana Coaunera,” naa Maratane jana:

²³ “Ichanaainte coaiten nichaurareeinche,” naa Marata rai Jesusone jana:

²⁴ “Eenjeen airichaaiche chuhisi. Inae besautiha cana janonaane banate, coaiten ichanaain ichaoha cuurureeinche oonacaauru niquicha,” naa Maratane jana:

²⁵ “Canuna onaa ichateein, rai ichaonaa nitajenaa charanejeein nenaana jaan tera-neeunche. Quesenetaerate, ohane niha natiin ichaoha cureeinche.

²⁶ Satiin jaiti ichaohin nenacaauru quesenetaanete, ohane niha natiin, chabana nitajenereeinche. Caa caitoonjoan esenetaaichena,” naa Jesusone jana:

²⁷ “Eenjeen, iite Curisito neein- Cana Coaunera Calaohineeinchene esenetaanuchera. Iite caa chauratane que turuha uha niicha jerecuri canacaanuhacha cohajei in- inchera,” nae Marata.

Lasaro atanebana choae chanaa Jesusone

²⁸ Niritohane baihate, nocoasai Mariha cotihaca cue Marata. Rene turuhinte: “Taute turue cacha relaera. Ichotijiaeratiha jaunna ii cotihaca uun,” naa Maratane jana,

²⁹ luhecotariin nimihuritiin Jesoso coaraa uhe Mariha.

³⁰ Nii janate nii ratiriha Maratana jaaun jelaiha ne Jesoso, jaiti nii neseu turuelanaala.

³¹ Luhecotariin nimihuritiin uha Marihana jaunte caaijie uure nii loreri asaae aina neein suujua nunaa nenacaauru Jorioocuru, “Naain atanebana choaae jecha inaderaa cue,” naain niqui caaijie cuure nii Jorioocuru.

³² Nii janate Jesoso rene turuhin nacatiha neseonraain:

“Cau neeichene jana nihane, oriheiche canejerata Curuaanaa,” naain

³³ chanaa Marihane jana, aina chanaauruha Jorioocuruna jaun, jataain inaderaain:

³⁴ “Chu atane rucuhecure,” naain bajaa Jesusone jana:

“Nota taute atane rucuhecurera Curuaanaa. Chajaautejian coanicha,” naauruhane jana

³⁵ chanae Jesoso.

³⁶ Nii jaunte: “Jataainte coinaderae,” naaure Jorioocuru tabaauru.

³⁷ Nii jana leochaaurute jana: “Tajian caa cacha, maosa nota cono tihalune. Tajian jana naineriha chaelai ichaa oheniha Lasarone coinane,” naaure nii leochaauru Jorioocuru.

Oo caje ichanaa Lasarone

³⁸ Nii jaunte atane bana rohan turuhin, coaiten inaderae Jesoso. Ajeri jachu cuhane ita rucuhecuruha Jorioocuru, jelai ajeri que fuhina jaun:

³⁹ “Joracaauche,” naa Jesusone janate:

“Inae jerihane nirinichache cacha natiinta. Inae jena janohache aiha cachane natiinta Curaanaa,” naa nii nijiaonaa cacha bai Maratane jana:

⁴⁰ “Inaera ichei, ‘Esenetaaichenete Cana Coaunera ichanohin caohati coariquicheeincha,’ naain ichei aitoonchena,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana

⁴¹⁻⁴² joracaauruhane jana, dede coarajeein:

“Nariha Ofa, ii bajaanune satiin quiiha bajanojoin tenajaaogui bajaanune naineeine coreniha. Nii jaunna ichei aitoon, aonacuruha nuricho que cau nenacaauru cachaaurune coina, aonaain esinae rauhijiriin ii caletohaine esenetaauruhane coinara Ofa,” naane

⁴³ baihate:

“Lasaro, mituu nii lai caje,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesuso tonijiane jana,

⁴⁴ tajiha conaara tijianeein mituha uhane jana: “Batuhichuchete jianacoon mituhine,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

⁴⁵ Nii ainate Cana Coaunera Calaohi Jesuso esenetaaure le lauriin Jorioocuru, nii Mariha corianiha cunacaauru.

Jesoso mucuuruhane rai neeuruha fariseeocurune

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁶ Nii jana, acaauru tabaauru jetaote turuhin biha cuure fariseeocuru rai.

⁴⁷ Nii jaun jetaote itataojiaaure fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, saain cocoainanacaihuri nii que ita rai ereereecuruhane coina. Nii jaun jetaote ita rai:

“Inae itolere ichaa nii cacha. Inasirihacacheta. Maosacuru rautaaain, onaa ichateein, lenone faain, itolere ichaa inae.

⁴⁸ Naajeein inauheneeicha coarajihacachenete, esenetaacoaauruha satiin cachaaurune, cana cairichaaaurureein Romanocuru rai cocoainanacaihuri. Cana raite caa ita taojianaana jaan loreri Teenforo chamuhitiin cana cairichaaaurure,” naaure jetao Jorioocuru curuaanaacuru.

⁴⁹ Nii jana jetaote, cuune leinjiin Caifasineein curujaain batirichuru curuaanaa. Nii jetaote:

“Joaereeinte ereereequiche.

⁵⁰ Nita coitucuhichene, cana caohachanu que tejian oha cureein nii leinjiin cacha, nabana necairichanaa coaracaache satiin Israeli cocoaicha nichaachene coataa,” nae jetao acaauru rai nii Caifasi.

⁵¹ (Coatiha suujua caje coauneein rocohin aitoi nii Caifasi. Nii ajaana cuhane batirichuru curuaanaa neein nihana jaunte coroatajane Cana Coaunera, nabana necairichaa Jorioocurune coataa oha curichaaain Cana Coaunera Calaohi Jesusone que aihane coina.

⁵² Coatiha Jorioocuruhacha coreniha oha curihaain niqui. Satiin chauratane sacutaain riaaneein nenacaauru Cana Coaunera calaohichuru jitariin taojiaane coinataicheein.)

⁵³ Nitohaneein oo caje Lasaro ichatihane caje coauneeinte, Cana Coaunera Calaohi Jesuso que necosuujuaaure Jorioocuru rai cocoainanacaihuri, sohin jaaoruhane coina.

⁵⁴ Nii jaunte Jorioocuru rai cocoainanacaihuri rai ecocoelanaala nii Jodea batane caje mituhin naain Efaraaiun cue Jesuso. Cacha areroo rohan nena neseu Efaraaiun cuhin cuu ne, canacaanu aina.

⁵⁵ Fasocaa cataihajeein, neseuru neseuru caje naain Jerosaleeun cuhajeure, acaauru necoaana rijijieein naunatajaain, necaaonjoaain jatoroaain Fasocaa beseta bitohauruhane coina.

⁵⁶ Nii Jerosaleeun turuhinte cuu cajianeein Jesuso ariirijieure. Cuu nena ita taojiahuruna jaan Teenforo asaie ita taojiaain:

“Beseta bitohanacha urichaa,” naain itacaje bajaure,

⁵⁷ “Chunocoha, ‘Cuute ne,’ naain coitucuhane, beebete mucuhin raeratihacaanu,” naauruha fariseeocuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoainurine jaun.

12

Jataain Jesuso belaiha Marihane

¹ Saota janonejeein lanajeeca Fasocoa janonaane janate, nii oo caje niicha ichatei Lasaro coaraa cue Jesoso naain Betaniau.

² Nii janate cuu beseta bana rijijieein Jesoso coroaateure, raoti lenone que. Lasaro bai Maratate, acaauru rai lenone lauriae.

³ Nii jana litoro cataaun uujoaain erene jujui coreti uhaain, que Cana Coaunera Calaohi Jesoso tijia rujuaain, couturiji que jacoraa Marihane jana, juujijiain bijiihaque nii loreri asajai.

⁴⁻⁵ Nii jaunte: “Chanuna nichata fashai janonei amihanenaa core tocohaneein necoretelanaala aihure, cairichaihuri coroatajanenarichaae,” nae nii canacaanu lechoonca coroataja Simoon calaohi Jodasi Isacariote, nii Jesoso coulurujueranu.

⁶ Coatiha esinaae rauhijiriin cairichaihuri coroatajanena jerihane caaun aitohi. Asijiautonihana jaunte aite, nechujataain aca nii coriqui raane jerena caaun. Aca canacaanu coriqui beraichaneein nihana jaun raotojoein basijiauhane coinane aite.

⁷ Niritoha Jodasine janate: “Coa roheca. Cajabereeo rucuhecuroha najaannu que niicha rucujuei nihana jaunte ichae.

⁸ Cairichaihuri coroatajanena jereinete, nereein inoaelu netojoein arajiin cairichaihuri. Coatiha inoaelu netojoein cau nerinaaunni inara aina,” nae Jesoso.

Lasaro sohin jaonaa jerecuruha Jorioocurune

⁹ Nii baihate, Betaniau niha Jesusone coitucuuriin coaraa cuure Jorioocuru. Coatiha acaacha coaraa aihuruhi. Lasaro- nii oo caje niicha ichatei coaracuruhane coinane maajeente aihure.

¹⁰ Nii jaunte ita suujua rijitojoein, ita suujuau tacaain, “Chatohaneente acaentonai sohin jaonaaneeineta,” naain

¹¹ nii Lasaro netonai que necosuujuaaure batirichuru curuaanaacuru. Ohane jana ichatiha Jesusone coaraain esenetaauruha le lauriin Jorioocuru, acaauru jianeinna jaun.

Jerosaleeun turuha Jesusone

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.28-40)

¹² Nii janate Jerosaleeun cuhacoaure arajiin cachaauru, Fasocoa beseta bitoaa.

Nii cojoanoote turuha urichaaain Jesusone coitucuure.

¹³ Nitohaneein coitucuhinte, elele alo saaujiin amaain que taca cuure. Que tacaain: “Caohacha quete uhicha- canacaanu coroatajaneraunu que Cana Coaunera letono. Cachuura,” naain, “Caa Cana Coaunera letono belaihuruhine itolere cachaauru. Caa Israeli Curuaanaa Rey belaihuruhinera,” naain, ehequiin corojeein Jesoso raare.

¹⁴ Nii janate cabario tocohaneein nena boro ichoae iniin laulauquiin turuha uhe Jesoso, aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene tocohaneein:

¹⁵ “Coa coasichachera
Jerosaleen cocoaichacuru.
Coaracuche, boro choaate
laulauquiin turuha ureein
inara Curuaanaa Reycha,”

naa Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene tocohaneente turuha uhe Jesoso.

¹⁶ Nii janana caoachanae netojoein aonajihacaanu aina nerelanaa nichaanune. Nii baiha inae dedeeu cuha Jesusone janate, canacaanu suujuau neeorite, niriitiin aitoha Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene tocohaneein aihane coaracaanune jaun.

¹⁷ Oo jana nii Lasaro ichatiha Jesusone coaraauru cachaaurute nii leochaauru rai beeuruhana jaun,

¹⁸ nitohaneein onaa ichatihane coitucuuruhana jaun, Jerosaleeun turuha Jesusone jana, que taca cuure.

¹⁹ Nii janana coarajenajaain: “Inae coaraquiche. Inae cha chana nainihaacacheta. Coaracuchera. Saainte aina cuurera,” naain ita rai ereerejeeure fariseecuru nejesina-jeein.

Jesoso arihuruha Curiecocurune

²⁰ Naain Jerosaleeun cuhin Fasocoa beseta bitoha cunacaauru aina cunacaauru

²¹ Curiecocuru tabaaaurute Jesoso aina nerelanaa Ferifi rene turuhin: “Jesoso coaana jerichaanura curaanaa,” naaure. (Nii Ferifite Calilea batane que nenea Betesaaida cocoaichane.)

²² Nii janate Aanderesi rai bihana jaun, jiniiquiin cuhin Jesoso rai biha cuure. Jesoso rai beeuruhane janate:

²³ “Inae laen ecu tiha ohanune cojoinaca. Canuna inaraacha cohajei cachaneein neeun. Ohanune baihate satiin curuaanaacuru curuaanaa niha caenoaa cureein Ofa Cana Coaunera,” nae Jesoso.

²⁴ Niritiinte, “Esinaena rauhijiriin aitoon. Charijieein teeinti lecuhejeein temuer-aeiniha arosone, omaroelanaala jerichanejeein ne. Jana atane choaae naluhane, omariohin arajiin inacaain nefae.

²⁵ Nii rijijieein techu ne cacha netonai. Niicha jereeicha ichaa cachanete, temuer-aeiniha ne, aiha arosone rijijieein jerichanejeein ne. Nirijieeinte, nechu jataain joareein niha cureein. Jana cha que casilanaala Cana Coaunera jerenohi ichaa cachanete, Cana Coaunera bijiu tacaa cureein. Jana, ainihanete nitajiha cureeincha.

²⁶ Quere tonorana jerera, quere tonoraaine. Nii quere tonoraerate, nii cuhanune jaun niha cureein caniha. Chaen techu, quere tonoraera, Ofa rai corooaenacai ichareein,” nae Jesoso.

Orichaaine biha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

²⁷ Nii baihate: “Nererojoecaa jataain casuujua. Chatohanerihanu coetaata. Nihei, ‘Cacorataaneeu Ofa, casohin canu ateinaauruhane coataa,’ naain erenea nainihaun, nii coina cau turuhanune jaun,” naane baihate,

²⁸ “Ofa, coaiten iicha ichana jerei ichaain caa cachaauru notaacu, aihute coaraain, ‘Caohatoha Cana Coaunerara,’ naaurumiin satiin cachaauru coaraaincha,” naain Cana Inaca Cana Coaunera bajaa Jesusone janate dedeeu tonii:

“Inae ichacaaun cacoitucuuruhane coina. Inae coaiten icharichaaunni coaraain canu nichaaunne coitucuuruhane coina,” naain toni dedeeu.

²⁹ Naa dedeeu toniine jana:

“Arara jecha,” naaure nii cuu neein aonajeeurera cachaauru. Nii jana tabaauru: “Cana Coaunera letonote aite,” naauruhane jana:

³⁰ “Coatiha canu rai aitohi. Aonaquichene cointate inara rai aite.

³¹ Inae chauratane curuaanaa Moconajaera aina jaoleneein neeururichaaain inae Cana Coaunera coitucuruhi.

³² Inae ecuun coroso que nihanunena, satiin quesenetaaurera raa cureeunnicha,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

³³ Niritohane ainate, “Naaonjoaainte oha cureeincha,” naain coitucuure satiin cachaauru.

Niritoha Jesusone jaunte:

³⁴ “‘Onaachara nejeeinte nirijieein niha cureein Curisitora,’ naa canacaanu quiricha inoasesi cuhane natiin, chatohaneena coroso que ecuun nere nii cachaneein nejanohanaa. Charijina nii cachaneein nejanohanaa ne,” naauruha Cana Coaunera Calaohi Jesoso rai jana:

³⁵ “Canuna cacha cononeein neeun. Basijiin reintiariinne inara aina neeorihun. Quesenetaauche, inae inara ratirihanune, nocohenaanau nitajeeichene coataa.

³⁶ Cau jaiti nihanune cojoataa quesenetaache, canu cachaneein neeichene coina,” naane baiha jianatoroain acauru caje naasi Cana Coanera Calaohi Jesoso.

Jesoso esenetaaureniha Jorioocurune

³⁷ Itolere maosa rautaain, onaa ichateein, lenone faain, naojoaan acauru notaracae Jesoso natiinte, esenetaaurene Jorioocuru.

³⁸ Inae niritiin laenaain bihalu inoaelu Cana Coanera Ere bera inoasi Isaihasi najaunte, nii laconaa nainene:

“Cha canacaanuhacha
beebejei esenetaete
curuaanaa,”

naainte:

“Chariji jana iicha ichai
coaraain esenetaete
curuaanaa”

naain laenaelu Isaihasi.

³⁹ Nii jaunte esenetana jerecurenihaluna jaun coaiten laenaain:

⁴⁰ “Jauriaa esenetana
jerecurenihana jaun,
inae acauru suujua anioaan
Cana Coaunerana jaunte,
turuha Cana Coanera Calaohine jana
coitucuurene,
nota que coaraain
nesoone caaun
enaraa coitucuuruhane coataa.
Nitohaneeinte
tenajae Cana Coanera,”

naainte

⁴¹ laenaelu Isaihasi inoaelu, cajiha cana rai chauratane que turuha uha Jesusone ajiniha. Ichoaichanihate nii coaraain caritiin laenaelu Isaihasi inoaelu.

⁴² Nii natiinte saain esenetaurenihane caniha, esenetaaure arajjiriin. Cocoinanacai-huru tabaauru niha natiinte esenetaaure niqúi. Nete chunei rai beeurene, nii ita taojiauruha najaan loreri sinacoca caje sitanajaa fariseeocurune coataa.

⁴³ Acauru belaiha Cana Coaunerane rautaauruhane amuritoheriin acauru belaiuruha acauru araichurune jerecuruhana jaun.

Nereecha que cachaauru coulurujiha Jesusone

⁴⁴ Nii jaunte tonijiaain: “Quesenetaera, coatiha canuhacha esenetarinaain. Nii caletoaera Ofa niha natiinte esenetareein quesenetaera.

⁴⁵ Cacocharaerate nii caletoaera netonai coarae.

⁴⁶ Canuna caa chauratane cono neeun. Canuna caa chauratane que turuun, nabana nocohenaana niha quesenetaerane coataa.

⁴⁷ Quere tonoraeniha chuneine coatihá canu coulurujuerinaauni. Coatihá caa chauratane que nenacaauru coulurujueranu que uhaun. Jianacoon niha caa chauratane que nenacaauru cachaaurune coinana turuun.

⁴⁸ Chariji teeinti, ‘Caohachaaíta,’ naain quere tonoraene. Niite coulurujiha cureein caa quicha beebejei Erenaa, inae saa cana janonaane bana,

⁴⁹ casuujua caje rocohin aitenihanune jaun. Caletoaera Ofa aitoonjoaacha quena caa aitiin inara relaaun.

⁵⁰ Ofate caletoae nitajenaachara nejeein niha canu ere esenetaain tonoraerane coina. Nii jaunna caletohane rijjijeein, caa aitoon,” nae Jesoso.

13

Aina nerelanacaauru tijia culeeca Jesusone

¹ Le janojoein lanajeeca Fasocoa besetane janate, inae Cana Inaca rene cauha cuhane catainaaecane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Itolere janonaa bana chauratane que nenacaauru cachaauru belaiha coichana aina cutaainna jaunte, esinae rauhijiriin belainaacane coitucuuruhane coina raajenihane netiha cureein.

²⁻⁴ Nii jaunte aina nerelanaa nichaanune aina lenone Jesuso. Nii janate cuune canacaanu aina Simoon calaohi Jodasi Isacariote, suujua saruha Moconajaerana jaun Cana Coaunera Calaohi Jesuso coulurujueranu. Nii jana satiin curuaanaa neein tiha Cana Inaca Cana Coaunerane baiha, Cana Coaunera caje uhane coitucuhin, inae jelaiha cauha cuhane coitucue Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Nii janane jaiti nitohanein nerichaaone coitucuelanaala lenonejihacaanune jana, lenoneeo jiaaeriin, nobiri rocoriin, jaleri que faino balutaain,

⁵ baandeja cuhane acau chotaain, canacaanu tijia culejeein, nii rai faino que canacaanu tijia jacorae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

⁶ Nii baihate Simoon Fedoro tijia culeena jeriha Jesusone jana:

“Iina catiha culeena jereeite curaanaa,” naa Fedorone jana:

⁷ “Naaonjoain cointate caa ichae,’ naain coitucuhai. Nii baihate coitucuriquiin,” naa Jesusone janate:

⁸ “Chaelai janonaa bana nihei catiha culeequine jerichaaunne,” naa Fedorone jana:

“Ii tijia culejenihanune, canu aina nena naineriheini,” naa Jesusone jana:

⁹ “Aihana jaun, coa catihacha culeeca, cacoturi naaonjoaine maajeein culeecura Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone jana:

¹⁰ “Enanejeein necaajoanaa, jitariin jaberocone maajeein culeera latihee. Leinjiin rai tijia culeeraachate late, enanejeein necaajoane baiha niha natiin necalanoaeca rai tijia najaun. Saainte niqui culeenohineein neeiche. Nete ne inara jana leinjiin jaiti

¹¹ culeenoinelanaala,” nae Jesuso, Jodasi Isacariote que, coulurujuerichaaun Jodasi Isacariotene coitucuha najaun.

¹² Acaauru tijia culeecane baihate, nobiri curujuaain, coaiten mesa choae nelauriaain: “Naaonjoane jaunte caa cana tijia culeje,’ naain coitucuhai.

¹³ Rauhijiriinte caque, ‘cacha relaera,’ naaiche. Chaen techu, ‘Curuaanaa,’ naaiche, rauhijiriin aca nichaaunna jaun.

¹⁴ Canu, inara relaeranein, inara curuaanaa neein nihanu natiina, inara tijia culejeeun. Nirijieein inara suujua coaraain ita tijia culeequichenete caohachae.

¹⁵ Charijieein teinti aihun, nirijiein chabana necoasitaelanaala, raotojoein ita belaaun neeuche.

¹⁶ Inara curuaanaa neein, inara relaera neein nihanu natiin, inara tijia culejeein nihanune jaun, jerichanejeein carijijieein satiin cachaauru belaaun, inara suujua caje coauneein niha natiin, chaelai ichacuche, ‘Naaonjoain nihanune jaun, naaonjoain ichana nainihaaun,’ nanaa coacuelanaala ichacuche.

¹⁷ Inara suujua coaraain, ita coroataja neein, ita belaaun, caa caitono aonaain tonoraichenete, raotojoein neriquicheein.

¹⁸ Nete, caohachananejeein satiin ena neeichene rijijieein nenereicheein. Janijiina satiin inara raain neeunlu niqui. Nete, ‘Caniha nejeratereein leinjiin caniha lenonei,’ naalu Cana Quiricha Inoaesi cuhanene rijijieein, caniha nejeratereein leinjiin.

¹⁹ Jaiti aihei niqui, nena letonoha inara rai beeun, inae caque nejeratihane, Cana Coaunera Calaohi Curisito nichaaunne coitucuhichene coina.

²⁰ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Chunocoha quiicha letoai raanete, jerichanejeein canu raane rijijieein rareein. Nii canu raane rijijieein techu, caletoaera Ofa Cana Coaunera rareein,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

*Coulurujia Jodasine biha Jesusone**(Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)*

²¹ Nii janate: “Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Leinjiin inara caje cachate cacolurueca cureein,” naain be Cana Coaunera Calaohi Jesuso. Niritiinte jataain inaderae Jesuso, coulurujerichaaain niicha belaaaina jaun.

²² Nii janana, itaacha cajanacajanaain itaacha coaracaanu aina nerelanaa nichaaunune, “Caa quete aite,” naain nii naitoonjoa coitucueniha caanune jaun.

²³ Nii jana Jesuso roan neein lenonejianune jana,

²⁴ canu cojoeluhin: “Chana icholuruherete, curuaanaa” naain caque bajaeratiha Simoon Fedorona jaun,

²⁵ Jesuso roan naurutaain nuricho nainejeein metoroaain:

“Charijina icholuruherete, curuaanaa,” naain bajaanune janate:

²⁶ “Saan. Coarajeeujia. Obene que faan setejiariin tihanune jana raerate, aca nereein,” naain obene que faan setejiariin, Simoon calaohi Jodasi Isacariote rai te Jesuso.

²⁷ Obene que setejianohin faan raain quiha Jodasine rijieonritiinte, Jodasi suujua sarue Moconajaera, Cana Coaunera Calaohi Jesuso coulurujiane coina.

Nii jaunte: “Letonoaneein, ena nii iicha ichana jerei ichaau,” nae Jesuso, Jodasi rai.

²⁸ Nii janana, “Naaonjoain ichaane cointate aite,” naain coitucuenihacaanu.

²⁹ Nii jaunna, “Aca canacaanu coriqui beraicha nihana jaun jecha beseta rai chaelai inejei coretihane coina aite,” naacaanu. “Ainihane, cairichaihuru rai chaelai inejei coreteein tihane coina jecha aite,” naacaanu coitucuenihacaanune jaun. Nii janate aine.

³⁰ Nii setejiariin Jesusohacha tei faan quihane baihate mituha cue, inae nocohecane jana Jodasi.

Namu biha Jesusone

³¹ Inae mituha cuha Jodasine janate:

“Inae laaen caohatiin, rauhijiriin inaraacha cohajei Cacha Calaohi nichaaunne coitucuriquicheein, chaen techu canu aina cuaain, ‘Naaonjoaan Cana Coaunera’ naain Ofa coitucuriquicheein.

³² Charijieein teeinti, aca neein niha Ofane coitucuerateen inara que. Nii rijijieein techu, inara que canu neein nihanune coitucuerateerein inae ena sorotiin Ofa Cana Coaunera.

³³ Inae carajaain inara aina nerihaaunni canaanaihuru. Canu aririquicheein niqui. Nete, aitocooaun Jorioocuru raine rijijieein, canu cunajaan cunaa naineneriquicheein.

³⁴ Inae ena nenea caa erenaa bihanu inara rai, cacoichana aina cutaain inara belaihanune rijijieein jiniiquiin ita belaaain neeichene coina.

³⁵ Satiin chauratane que nenacaaurute, quiicha relaurineeichene coitucuha cuurureein, jiniiquiin ita belaaichene coaracuruhane,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

*Jesoso coitucuha nocoeniha Fedorone**(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31; Lc 22.31-34)*

³⁶ Niritoha Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaun:

“Chuna cureeite Curuaanaa,” naa Simoon Fedorone janate:

“Cuhane jaun jaiti casaana nainihe. Nii baihate casaareeini,” naa Jesusone jana:

³⁷ “Chanuna ii sacunaa nainenereunte curuaanaa. Nainichaaun ichoreniha ohanune,” naa Fedorone jana:

³⁸ “Esinae chachu naineei cacoreniha ohine. Esinaena rauhijiriin ichei aitoreeunni. Iriha ataoharine ajinihate, nichata saain, ‘Jesuso cacha nihaunta,’ naa curiquiin,” nae Jesuso, Fedoro rai.

14

Cana Inaca rene turunaa najaan neein niha Jesusone

¹“Coa nererojoecaache. Cana Coaunera esenetaaichene rijijieein quesenetaauche.

²Lanaai Ofa loreri asaae turunaa najaan cuu turuhin raotojoeein neeichene jaanu. Nenihane jananihane coatiha berihaun. Aihana jaunna, inara turunajaanu rucuheca cureeunni letonoa inara ajiniha.

³Inara nenajaanu rucuheca cuhanune baihana coaiten ureeunni, inara raa tajiha caniha neeichene coina.

⁴Inarate nii curichaunnine jaan coitucuhiche. Nii jaunte nii cuhanune jaun turuha cunaa nainiquiche tonajelanaala,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte:

⁵“Nii kuhina jaan coitucuhaacaanuta Curuaanaa. Inasiina coitucuhin urichaanuta,” naa Tomasine jana:

⁶“Quere esenetaain tonoraaichenete, Cana Inaca rene turuhin aina ichaoriquicheein. Nete laaen cacolane turuenererein chunei, rauhijiriin ichaonaa rauhi tera nihanuna jaun.

⁷Rauhijiriin cacoitucuhichenete, Ofa Cana Coaunera coitucuhiche. Inae laaen enene caje coauneein Ofa coitucuhiche, inae cacoharaichene jaun,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana:

⁸“Cana Inaca Cana Coaunera coarateeujan canacaanu quena, nii aina raotojoeein nihacaanune coinara Curuaanaa,” naa Ferifine janate:

⁹“Inae carajaain inara aina nihanu. Ta jaiti cacoitucuhichenete, Ferifi. Cacoharaerate Cana Inaca coarae. Aihana jaun, chanuna Cana Inaca Cana Coaunera coaratihanu inara quene jerequiche. Tajian, ‘Cacoharaerate Cana Inaca Cana Coaunera coarae,’ naanune aonaquichene.

¹⁰Ta Ofa suujua que suujuaquiin nihanune coitucuhichene. Coatiha casuujua caje rocohin quiicha jerei que irihaaun. Acaihanejeein Ofaacha jerenohichana ichaaun, Ofa suujue que suujuequiin nihanune jaun.

¹¹Aihana jaan Ofa suujue que suujuequiin nihanune esenetaeneeichene nihanatiin, itolere ichacaunne coaraquiche inara nota que najaun esenetaaichenete ne.

¹²Esinae rauhijiriine aitoreeunni. Quesenetaerate quiicha ichai ichareein camuritoheriin niha natiin, Ofa rene tacaain aina nerichaunina jaun.

¹³Cuu nihanune jana, cacurajatein chaelai inaraacha latei bajaachenena, tiha cureeunni. Nitohaneina Cana Inaca Cana Coaunera ichanohin coaratiha cureeunni, Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin coroaquichene coina.

¹⁴Nii jaunna, chaelai bajaachenene tereeunni.

¹⁵Rauhijiriin esinae cacoelaichene, quere tonoraauche.

¹⁶Nitohanein neeichenena, Cana Inaca bajareeunni, inara Coroatajanera letoaane coina. Inoaelu netiin chabana satonoe lanaalate inara aina niha cureein inara Coroatajanera.

¹⁷Acate, esinae Cana Coaunera Suujue nereein. Nii Cana Coaunera Suujue coitucunaa nainecuruhi cacoitucuruhi. Inarate laaen, raotojoein coitucuhiche inara aina nihana jaun. Inoaelu netiinte, chabana satonoe lanaala inara aina niha cureein.

¹⁸Coatiha inara jaohin, inara ratiriha cainerinaain. Turuhana ureeunni, coaiten inara aina nihanune coina.

¹⁹Inae cacoharaaururinaain quesenetaaichuru. Inaraachate laaen cacoharaa curiquicheein, inae coaiten turuhanune. Ohanune caje ichanarihanuhina jaunte, jerichanejeein nitajenaachara nejeein niha curiquicheein, ichaohin nihanune rijijieein.

²⁰Inae inara suujua cuhane enoha Cana Coaunera Suujuenete, Cana Inaca aina nihanune coitucuhin, canu aina neeichene coitucuhin, coitucuha curiquicheein.

²¹ Quere tonoraain neite, esinae rauhijiriin cacoelaicha nereein. Niite belaiha cureein Cana Inaca Cana Coaunera. Canu netonainiha natiinna inara belaaïn, inara que necoharaeratereeeunni, raotojoein rauhijiriin cacoitucuhichene coina,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesoso canacaanu raina jaun:

²² “Chanuna canacaanuhacha rai ecocohin, leeochoaauru que necoharaeratenereite Curuaanaa,” naa nii leeochoa Jodasine jana:

²³ “Cacoelaichate quere tonorae. Niite belaiha cureein Ofa Cana Coaunera. Chaenna aina jiniiquiin Ofa aina niha cureeunni.

²⁴ Cacoelaiheite, caa quiicha beebejei esenetaene. Caa inara rai quiicha beebejei inaraacha aonajeite caletoaera- Ofa Cana Coaunera ere ne.

²⁵ Cau inara aina nihanune cojoataana, caritiin inara rai beebejeeun.

²⁶ Chaaen, Cana Inaca rene cuhanunete, cacoreniha Suujue letoareein Ofa Cana Inaca, inara suujua lararajiaain, inara suujuatein, inara coroatajanihane coina. Acate itolere que inara relareein, itolere caitoojoan que coauquichene coina.

²⁷ Raotojoeinna inara rai necoeun. Canuhachana, Cana Coaunera tenojoin- raotojoein neeichene jaannu teeun. Nerinaain cabaiha nii rijijieein raotojoein neeichene jaannu teraanu. Aihana jaun, chaque casilanaala, raotojoein neeuche.

²⁸ Esinae rauhijiriin besichaaunlune rijijieeina, cau niha ureeunni coaiten. Esinae cacoelaaichenete rachoojoein neriquicheein. Nii caletoaera Ofa renene cureeunni, jelai choaae jauhecotojoeriin inara coroatajanihane coina.

²⁹ Amuhanune ajinihana aitoon, inae ichacaanne, ‘Esinaete aitelu,’ naain esenetaichene coina.

³⁰ Inae nenacaaeneein inara rai ereerejerinaaunni, inae urichaaïn canu coitucuruhi cachaaauru letoaeranu Moconajaerane jaun. Canu jerenihanune, caniha cha chana naineriheï.

³¹ Nena, inauhene coarajereeeunni, caletoaera Ofa belaaïn nere tonoraanune coaracuruha satiine coina. Chajauchete amuhacache. Inae jitariin bihanu inara rai, coitucuhichene coina,” naainte canacaanu amaain amue Jesoso.

15

“Canuna esinae rauhijiriin lenacai oba esine rijijieein neeun,” naa Jesusone

¹⁻² Nii baihate aina nerelanaa nichaanne rai:

“Canuna lenacai oba esine rijijieein neeun. Charijieein teeinti, lenacai oba une beraihaca, ajaanaa nainein. Caohatiin anasitiin inaana nuune cataaun uhajein sauhin jaohaca, caohatiin nujua cutujuaain inaacane coina. Jana inacaeniha le unene, temura najejein tacaain sauhin jaohaca.

Nii rijijieein techu, cacoitucue lanaala, suujua coaraelanaala, rai suujua letonohacha ichara, naaonjoain jaoha cureein moconajaera rene Ofa Cana Coaunera. Jana quere tonoraain canuhacha icharateï icharate, jeelai amuritoheriin suujua lararajiaain coroatajanereein Ofa Cana Coaunera.

³ Inara relaanune jaan Ofa Cana Coaunera aitojoan esenetaain, tonoraain neeichene jaunte, inae inara suujua culeje Cana Coaunera, jianacoo neeichene coina.

⁴⁻⁵ Coanete jiniiquiin Ofa Cana Coaunera jerenohin ichacaache. Ainihane, jelai chujutoroain cacolane ichana naineriheiche. Charijieein teeinti, nujua caje nebeuha lenacai oba unene, ojiin inae inaana nainene. Nii rijijieein techu cacolane, jelai caohachaaïn Ofa Cana Coaunera jerenohi ichana naineneriquiche. Jana, jiniiquin canu aina ichaquichenete laaen esinae Ofa Cana Coaunera jerenohi ichariquicheein.

⁶ Chunocoha inara tabanejei, quere tonoraane janihanete, nitajiha cureein cahochananejein, Moconajaera rene jaorichaaïn Ofa Cana Coaunerana jaun.

⁷ Esinae rauhijiriin quere tonoraain neeichene, jiaonriha inara relaanune jaan baitiquichene. Chaelai inaraacha latei bajaachenete, tereein Ofa Cana Coaunera.

⁸ Nere tonoraain, naitoojoan beebejeeiche cachaauru rainete, inara coaraain, Ofa Cana Coaunera coroaeca cuurureein inara coaraauru. Nii banate esinae rauhijiriin quere tonoraera neein neriquicheein.

⁹ Cacoelaiha Ofa Cana Coaunerane rijijieeina inara belaihun. Caa inara belaihanune rijijieein, inara suujua coaraain cacha belaaain neeuche.

¹⁰ Caa caitoonjoan tonoraain ichaain neeichenena, itolere bana inara belaicheeunni. Charijieein teeinti caletoa Ofa Cana Coaunerana jaan tonoraain ichaain nihanune jaun, canu belaaain ne, nii rijijieein.

¹¹ Itolereenein raotojoein rachoojoein canu aina jiniiquiin neeichene coinana aitoon.

¹² Caa inara belaaain nihanune rijijieein, ita belaaain neeuche. Nitohaneein neeuche, caa inara rai aitocoanne rijijieein.

¹³ Nainihe chatohanai, onaa niha natiin coasiin nihacane. Cana belaichaauru coreniha cana raaje netiha cuhacanetejian, nenacaaen caohachae, ichaohin neeuruha canaacha belaihurine jerena caaun.

¹⁴ Inarate quiicha belaiineein neriquicheein, caa inara letoaanune jaan ichaain neeichene.

¹⁵ ‘Canu cachaauru,’ narihaunni. Rauhijiriichana, ‘Canu belaichaauru,’ nareeunni. Chabana, ‘Naaonjoainte ichae,’ naain curuaanaacha ichai coitucuhin neniha cachana jaun. Nii jaunna, ‘Canu belaichaauru,’ naaun inara que. Carai aitiin caletoa Ofa najaan coitucueratihu inara quena jaun, nainihaun canu, ‘Canu cachaauru,’ naain irihanu inara quene.

¹⁶ Coatiha inara, cariin carene uhin niheeichelu. Canuna inara ariin inara raain neeunlu. Nii jaunna Ofa Cana Coaunera rai arajiin cacha ariin raeraanu que inara letoaanun, inoaelu netiin neeneinu que. Nitohaneein neeichenete, chaelai latequichene, bajaaiiche cacorenihane, tiha cureein Ofa Cana Coaunera,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁷ Nii baihate: “Aonacuchena caa que aite, raotojoein jiniiquiin ita belaaain neeuche.

Rai cachaauru aina curuataain Jesoso cairichaaeriin neeuruha caa chauratane que nenacaurane

¹⁸ Inara coana jerelanaala, inara belaihureniha caa chauratane que nenacaurune, nii caje nainaauche, nenacaaen canu nichaun natiinte, cacoharanaa jerelanaala ca-coelaihurene. Nii jaunte jelai amuritoheriin inara belaihurenereein.

¹⁹ Chauratane que nenea cacha neneeichena jaunte, inara belaaain, inara coana nainecurenereein caa chauratane que nenacauru cachaauru. Canuna caa chauratane que nenacauru caje inara raanlu. Nii jaunte inara belaaain inara coana nainecurene caa chauratane que nenacauru cachaauru, inae caa chauratane que nenea cacha neneeichene jaun.

²⁰ Aitocaaunlune tocohaneein, nihei chunei rai curuaanaa amurijiriin nei. Nenacaaen canu rohecauruhluna jaunte, jerichanejeein inara rohecaa cuurureein. Quere esenetaain tonoraeraurute, jerichanejeein inara ere tonoraain esenetaaurureein.

²¹ Nitohanihate, cuurureein nii caletoaera coitucuruhi nechu aansaneein nenacauru cachaauru. Nitohanihate cuurureein, canu ere beebejeeichene coreniha.

²² Acaauru rene turuhin, acaauru relaenihanune jana nihane, chaelai ujuaihoneein neeururihei niqiu. Nete inae enene acaauru osa coreniha chunijiun nichoteurenereein.

²³ Nii cacoharanaa jerelanaala quere tonoraichurute, jerichanejeein nii caletoaera Ofa Cana Coaunera ere tonoraarene.

²⁴ Itolere, lenone faain, itolere cunaitenacaauru rautaain, itolere ichaain acaauru notajaain, naaonjoaain inatiinte, coaracuruha nota que natiin, canu batohin, Ofa Cana Coaunerane maajeein batohin neeuruhane corenihate caseteco coaraa cuurureein. Nii coaracuruha natiin esenetaaurenihane colane aihururihei.

²⁵ Aitoha acaauru quiricha inoaesi cuhanene rijijieeinte, aihure. ‘Nechu jataain, joareein corenihate aina nejerateein jerecurenereein,’ naain aitoha acaauru quiricha inoaesi cuhanene rijijieeinte aihure, inae nitohanihane coina laenanohineein nihana jaun.

²⁶ Inae turuha urichaaain inara coroatajaneraanu. Canuna Ofa caje letoareeunni. Nii inara coroatajaneraanu- Cana Coaunera Suujuete esinae rauhijiriin caitoojoan que inara relaa ureein.

²⁷ Nii ainate chaque casilanaala laraajiin canu aitoonjoan Cana Coaunera ere beebekeriquicheein cachaauru rai.

16

¹ Nii jaunna inara rai aitoon, inara rerohecaauruhane, nererojoecaain inara letoaanune jaan jianeichene coataana, caa caritiin aitoon inara rai, laraajiin abaantaain neeichene coina.

² Acaauru ita taojiaauruhana jaan loreri asaae enohichene janate, caje inara sitaa cuurureein. Chaaente, chunicoaha inara tabanejei sohin jaoruhane, ‘Jeriha Cana Coaunerana jaunne, caa ichaaun,’ naa cuurureein.

³ Nii chabana Ofa coitucuelanaala, canu nihanatiin coitucuurenihana jaunte, nitohanain ichaa cuurureein.

⁴ Inae cuutihane bana, ‘Esinaete aitelu,’ naaichene coinana caa aitoon.

Chaaelai ichana nainiha Cana Coaunera Suujuene

Jaiti jelai inara ratirihanune rai nenihanune jaunna, jauriaa caa que inara rai erenajaqueneun.

⁵ Inae laaen curichaaunni nii caletoaera aina nihanune coina. Nihei chunicothanejein nii cunaa jerichaaunna jaan bajaane que airijiin,

⁶ satiin inaderaachaquiche caa que aitocoanuna jaun.

⁷ Inara rai tejian caohachare cuhanune. Jana cuenihanune, urihei inara corianeein inara suujua lararajiaain, inara coroatajaneraaanu. Acate inara suujua lararajiaain, inara corihaneein inara coroatajanereein. Inae cuhanunena, canu letoareeunni.

⁸ Aca inae turuhanete, cache relaa cureein, osaaocuruhane coitucuruha cachaaunne coina. Chaaen techu, caohati ichaonaa que cache relaa aicheein. Jana ichaonaa caoacha sacunaa jeriheichurute, casetecaa cureein Cana Coaunera,

⁹ osaaocuruhane saijieein quesenetaaurenihane coreniha.

¹⁰ Nii banate, esinaae rauhijiriin ichaonaa esine teraneein nihanune coitucuha cuurureein, Ofa nenajaun taca curichaaunnine jaun.

Inae canu coariheicheein cuutihane reeintiaain.

¹¹ Nii banate, Moconajaera aina jiniiquiin nosa coreniha caseteco coaraa cuurichaaaine coitucuha cuurureein cachaauru.

¹² Niha arajiin inara rai quiicha beeni niqui, nete ‘Quete toon aite,’ naain coitucunaa naineneriquiche.

¹³ Inae turuha Cana Coaunera Suujuenete, rauhijiriin inara relaa cureein. Coatiha suujua caje rocohin aitoriaain. Aitoha Cana Coaunera najaan quete aitoha cureein, nitohaneein situsihane ajiniha coitucuhin neeichene coina.

¹⁴ Acate corojeein canu nichaaunne biha cureein, cacoitucuhin neeichene coina.

¹⁵ Charijieein teeinti, itolere coauneraneein ne Cana Inaca. Niirijieein inachu canu netonai neeun, Cana Inaca calaohi nichaaunne. Aihana jaun, coa cojoaelatohache canu coitucueratiha Ofa Suujuene.

Inaderaichene baihate necoriha cureein inara suujua rachoojoenaa neein

¹⁶ Satonoot, caa basiijiin cacoharaa curiquicheein. Nii baihajirite canu coaraa curiquicheein coaiten,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁷ Nii jaunte ita caje: “Tona nena, ‘Satonoot cacoharaririquicheein, Cana Inaca rene curichaaunnine jaun. Nii baihajirite cacoharaa curiquicheein,’ nae.

¹⁸ Chatonaa nena aite,” naacaanu ita rai.

¹⁹ Nii jaunte, caje bajanaa jerichaanune coarajihane jaun: “ ‘Satonoot basiijiin cacoharaririquicheein. Nii baihajirite cacoharareeicheein,’ naanune jaunna ita caje bajaaihe.

²⁰ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein. Nii janate inara coroaeca cuurureein caa chauratane que nenacaauru cachauru. Nete rachoojoenaanein necoriha cureein inara suujua.

²¹ Charijieein teeinti, nejanoana jeriha rai canaanaine nererojoeccaure enecuru cunaa caaun. Jana inae lesajeein nejanoaane, inae nii cuna coacuelanaala raotojoein rachoojoein ne, nii canaanai coroaeca.

²² Nii rijijieeinte nererojoeccaiche niqei ena. Nete, turuhin inara coaraa uhanune, aitoi rijitoein rachoojoenaa neein niha cureein inara suujua cuhanai. Nihei chunei inara caje nii rulunaa nainera.

²³ Nii bana inae cacaje, ‘Chatohanein icharihacaanu,’ naain cacaje cha bajariheicheein, inara netonai coitucuriquicheeina jaun. Chaelai inaraacha latei bajaaihe cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca.

²⁴ Nihei caniha neeichene caje coaunein, cacoreniha chaelai bajaheeiche. Bajaaihe cacorenihanete, tiha cureein Cana Inaca, raotojoein rachoojoein neeichene coina.

²⁵ Inae cuutihane bana caritiin, ‘Charijieein teeinti naojoen,’ naain cuaain, inara rai berihaaunni. Inae cuu tihane banane, nechu jataain rauhijiriincha cuaain Cana Inaca aitojoan que inara relareeunni, rauhijiriin aonaain coitucuhene coina.

²⁶ Nii banate, inara raaje inaraacha latei bajaa curiquicheein. Nitohaniane bana, coatiha canu Cana Inaca rai aitorihauuni,

²⁷ inae raujiaain caje uhanune esenetaaichene coreniha inara belaiha Cana Coaunera jaun.

²⁸ Canuna, Cana Inaca nenaja caje mituhin, caa chauratane que turuha uun. Inae caa chauratane ratiriin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene curichaaunni,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesosone janate:

²⁹ “Inae laaen aonacaun rauhijiriin aitohina jaun.

³⁰ Nii jaunna esinae itolere coitucuhin, esinae rauhijiriin Cana Coaunera caje uhine esenetacaanu. Aihana jaun, nihei nenacaen canacaanuhacha bajaanenenu, inae coitucuhacaanuna jaun,” naacaanune jana:

³¹ “Nii jaunchana esenetaaiche.

³² Inae cojoinaca que tiha. Enete satiin ita caje riatoroaain, jelai cajoohin caratiriin amuriquicheein, nena jelai caa neneun, caniha niha Ofa Cana Coaunera jaun.

³³ Coitucuhichene jerena caunna caa aitoon, quesenetaain raotojoein rachoojoein neeichene coina. Chaaen inara netonai, caa chauratane que necairichanaa coaraa curiquicheeina jaunna, raotojoein rachoojoein necairichanaa abaantaichene coinana aitoon. Caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohanune jaun, inara netonai laraajiin caa chauratane curuaanaa Moconajaera amuritohichene coinana, coitucuhichene jerena caaun aitoon,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso, aina nere-lanaa nicheanune rai.

17

Cana Inaca bajaa aina nerelanaa nicheanune coreniha Jesosone

¹ Niritohane baihate, jabatoroain dede coarajeein:

“Inae caletoaina jaan ichacaaunne jaan cojoanonaa que turuha. Chajaain laaen cacorataaneu, ii jerenohi ichacaaunne coina.

² Iite ii calaohineein nihanune cocoainaan, caa chauratane que caletoaai, satiin carai iicha teeuri cachaauru rai nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teraaunu que.

³ Leinjiin iichate nitajenaachara nejeein nena ichaonaa teraneei. Nii jana canuna, leinjiin ii letono Jesocurisitoneein neeun. Nii jaunte nitajenaachara nejeein neeurureein cana coitucuhin nenacaauru. Coatiha chabana nitajeeururinaain.

⁴ Inae caa chauratane que nenacaauru que ii coitucueratihanu. Chaaen nachu inae caletoaina jaan nainaan.

⁵ Inoaenlu, jaiti necoauaeniha caa chauratanene ajiniha, cocoainanacainein nihanulune rijijieein, ii rene turuhanune, coaiten cocoainanacainein caeteu, coaracuruha satiine coinara Ofa.

⁶ Inae caa chauratane caje raain carai iicha tenojoinhuru cachaauru que ii neeine coitucueratihanu. Icheineeinte neeure, caa carai iicha teeuri cachaauru. Niichurute, chere aonain tonoraain neeure.

⁷ Inae laaen cacorataaneei jaan aina caletoai jaan ichacaaunne jaunte coaraain inae esenetaaure.

⁸ Caletoaina jaan que acaauru rai aitocooaunna jaunte tonoraare, carai iicha tenojoihuru cachaauru.

⁹ Coatiha caa chauratane que nenacaauru cachaauru, ii coitucuuruhi coroatajaneene coina ii bajahaun. Caa carai iicha teeuri cachaauru icheineein nenacaauru coroatajaneene coinana, canu Inaca neeine bajaun.

¹⁰ Satiin canu cachaneein nenacaaurute, jerichanejeein ii cachaneein neeure. Jerichanejeein techu, canu cachaneein neeure ii cachaauru. Nii jaunte jerichanejeein aihanune rijijieein ichaore.

¹¹ Inae taenetojoein caa chauratane que nerihauuni. Acaaurute jana jaiti caa chauratane que nedaa cuurureein. Canuna laaen inae ureeunni, ii aina nihanune coina. Ofa, carai caa iicha tenojoihuru cachaauru coroatajaneeu iicha jerei chana que. Charijieein teeinti canu coroatajaneein canu rai iicha tei ichana que, nii rijijieein acaauru coroatajaneeu.

¹² Enanetojoein cacorataaneene que, caa carai iicha tenojoihuru cachaauru nihei leinjiinejei nitajihei. Leinjiin caa, ii quiricha inoasi cuhane beein laenaerateeilune rijijieein cacoluruheraachate, inae nitaje.

¹³ Inae laaen enene, nii neeina jaun urichauuni iniha nihanune coina. Jaiti caa chauratane que nihanune cojoataana aitoon, raotojoein rachoojoein nihanune rijijieein, acaauru netonai canu rijijieein raotojoein rachoojoein neeuruhane coina.

¹⁴ Ii ere bihanu acaauru raine jana, esenetaain tonorauruhana jaunte, acaauru belain, acaauru rautaan, acaauru coana nainecurene ii coitucuuruhi, aihanune rijijieei, inae caa chauratane que nena cachaneein neurenihana jaun.

¹⁵ Ofa Cana Coaunera, coatiha ena, caa chauratane caje ranajaain dedeeu amanaaine coina caitono nihei. Acaauru que Moconajaera janoriteein, acaauru coroatajaneene jerena caunna aitoon.

¹⁶ Moconajaera cachaneein nihanune rijijieein, carijijieein acaauru netonai inae Moconajaera cachaneein neeuruhi.

¹⁷ Ii raihurunein neeuruhana jaunna aitoon, acaauru suujua rucujueein, acaauru coroatajaneete, nejelau suujua cuaelanaala leinjiin ii jerenohicha ichacurumii. Ii erete esinaae rauhijiriin ichaonaa caohacha teraneein ne. Chelai janonaa bana nihei nitajiha ii ere esenetaain tonoraain nenacaaurune.

¹⁸ Charijieein teeinti, casuujua lararajiaain canu cocoaain caletoaai, nii rijijieina acauru cocoaain acauru letoaan, ii ere beebejiha cuuruha caa chauratane que nenacauru raine coina.

¹⁹ Acauru corenihana nejelau casuujua cuaelanaala caletoaia jaancha ichaun caraajenhane, acauru netonai aihanune rijijieein nejelau suujua cuaelanaala relana-jaanune rijijieein letoanjaanune jaancha ichacuruhane coina.

²⁰ Coatih acaauruhacha coroatajaneene coina caitono nihei. Canu ere beebejeeurhane, canu esenetaaichuru suujua rucujueein coroatajaneute,

²¹ jiniiquiin aihacane rijijieein, ita aina jiniiquiin raotojoein neein, nejelau suujua cuaelanaala ita coroatajaneein, neeuruhinete, esinae ii caletoaie esenetaauruhine caa chauratane que nenacauru.

²² Jeelai, nii canu cocoaain neeina jaana teeun acauru rai, ita neein nihacane rijijieein, acauru netonai ita neein neeuruhane coina.

²³ Chaaen nachu, casuujua cuhane neeine rijijieein, acauru suujua cuhane neun, jeelai ita neein neeuruhane coina, nii caje nainaan esinae ii caletoaie coitucuruha caa chauratane que nenacaaurune coina. Aihute, cacoelaie rijijieein, belainaaquine coitucuruhane.

²⁴ Carai tenajaaina jaunna, caniha nii nerichaunnine jaun caniha neeuruhane jereeun, nii ii necaohacha aina canu necaohacha coarajeein neeuruhane coina. Chaaen necoanua caa chauratanene ajiniha caje coauneein cacoelaie coaracuruhane coinara Ofa,” naain te,

²⁵ “Rauhijiriin itolere coaunera Ofa neeine coitucuruhi caa chauratane que nenacauru niqui. Nena laaen canu ichoitucun. Caa carai iicha teurite laaen, esinae ii caletoaie coitucure,

²⁶ esinae ii neeine coitucueratihanune jaun. Jelai choaae jauhecotojoeriine, ii coitucueratihajeein sacureeunni, esinae cacoelaie rijijieein acauru belaaie coitucuruhane coina, canu netonai nihanatiin acauru aina nihanune coitucuruhane coina,” naainte Cana Inaca Cana Coaunera bajaabajaje Cana Coaunera Calaohi Jesuso.

18

Caseteconein Cana Coaunera Calaohi Jesuso amaauruha Romanocurune (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)

¹ Cana Inaca aina irihane baihate, aina nerelanaa nichaanune amaain, Sedroon neein curuajaain nena nucuesoro jera que cue Cana Coaunera Calaohi Jesuso, cuu nii enuha inaa necojoai turuha canacaanu ainane coina.

² Nii jaunte raotojoein Jesuso cunajaa coitucuhana jaun, canacaanu caaijie turuha uhe Jodasi. Belaichanein niha Jesuso natiin, Jesuso coulurujueein soondarooru uhaain turuha uhe.

³ Nii soondarooru, chaaen batirichuru curuaanaacuru, fariseocuru, naaonjoainuri letono folisiaacuru uhaain turuha uhe nii Jodasi. Rejoon, sabere rijijieein nena-esefara, naaonjoain que biji achunequuin, raafariin, cohinee, naaonjoain que conoquuin turuha uure.

⁴ Nii jaunte inae raotojoein nitohanai que siturichaaanne coitucuhana jaun, acauru que tacaain: “Chate ariicheta,” naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jana:

⁵⁻⁶ “Nasarete cocoaicha Jesusona arihacaanura,” naauruhane jana:

“Saan. Canune aca neeunra,” naa acauru rai Jesusone janate, nii niicha uhauri soondarooru aina jiniiquiin janori nichaae richootoroalaain tocojoaai tacaie nii Jesuso coulurujuera Jodasi.

⁷ Nii jaunte:

“Chate esinae ariicheta,” naain coaiten enacoauneein bajaa acauru caje Jesusone jana:

“Nasarete cocoaicha Jesusona arihacaanura,” naauruhane jana:

⁸ “Inae rauhijiriin bihanu inara rai. Canuna aca neeun. Cariha aaichene, caa caniha nenacaauru jianecuchete amuuruhine,” nae acaauru rai Jesuso.

⁹ “Coatiha leinjiinejein nitajerinaain carai Ofa tenojoinunri cachaauru,” naain inae aitosiha Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte nitohane.

¹⁰ Nii janate sabere sirihana jaun rocohitiin, que leinjiin uricho raotono nichajai beuhite Fedoro. Nii niicha uricho beuhitite batirichuru curuaanaa cachaneein nena-Malco ne.

¹¹ Nii jaunte: “Jelaiha curu cuhane nii ishabere teura. Ta caletooa Ofana jaan icharichaunnine coitucuhin quesenetaaineta,” nae Fedoro rai Jesuso.

Batirichuru curuaanaa Anasi rene, caseteconein Jesuso amauruha soondadoorune (Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

¹² Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesuso mucuure caseteconein soondadooru acaauru curuaanaa aina uhin, chaaen Jorioocuru rai folisiaacuru, naaonjoahunri.

¹³ Nitohaneein mucuhinte Cana Coaunera Calaohi Jesuso amaaure soondarooru, Anasi loreri asaae. (Nii Anasite, Caifasi tanaa ne.) Nii janate, nii ajaanaa cuhane batirichuru curuaanaaneein ne nii Caifasi.

¹⁴ Nii Caifasite, jauriaa Jorioocuru rai “Cana caohachanu quetejian, cana atane coreniha ohane ore leinjiin cachara,” naain Jorioocuru rai erenaane.

Fedoro caje bajaa nii acujua beraichane (Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

¹⁵ Canacaanuna, Simoon Fedoro aina Jesuso sacuha cuhacaanu. Nii jana, canu coitucuha batirichuru curuaanaa jaunna, Jesuso jiniichaain enoon batirichuru curuaanaa loreri asaae.

¹⁶ Jana Fedorote nedae airiniha acujua rohan. Nii jaunna, acujua beraicha ranuna rai ereeun, Fedoro enoaane coina.

¹⁷ Nii jaunte Fedoro enoaain: “Tana taa cacha aina nerelanaaneeine,” naain bajaa Fedoro caje nii acujua beraichane jana:

“Acanihahaunta,” naain benaa jerene Fedoro.

¹⁸ Nii jaunte, jelarotohana jaun usi mocohin que nichaateeuruha Anasi cachaauru, Jorioocuru rai folisiaacuru, naaonjoainurine jaun acaauru aina nichaatiha ne Fedoro.

“Chaquete cachaauru relaita,” naain, Jesuso caje bajaa batirichuru curuaanaane (Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

¹⁹ Nii jana, cuu nii loreri asaae ucuha cuhane niha Cana Coaunera Calaohi Jesusone janate:

“Chaauru caa iicha relaurineein ne. Chaquete acaauru relaita,” naain bajaa Jesuso caje batirichuru curuaanaane janate:

²⁰ “Satiin aonajeeuruha cachaaurune acatiha teeinna canu, rauhijiriin aitonajacoon. Coatiha asinojoneein cachaauru relahaun. Sinacoca asaae, satiin itataojiauruha Jorioocuruna jaan Teenforo asaaene acaauru relanajacoon.

²¹ Chanuna nii bajaai cacaje. Nii relanajaanune jana aonaraauru caje bajaate, raajenihane acaauru relaanune jaan beeuruhine,” nae Jesuso.

²² Niritoha Jesusone janate, ecu niha Teenforo rai folisiaana jaun: “Niritiina ereree batirichuru curuaanaa rai te,” naain Cana Coaunera Calaohi Jesuso meri faohitohane jana:

²³ “Baaso neeinoona aitoon. Chanuna caque ichohi tein aitohi,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesuso nii Teenforo rai folisiaa rai.

“Acanihahaunta,” naain nesuujiha Fedorone (Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

24-25 Nii batirichuru curuaanaa Caifasi loreri asaae niha Jesusone tonohanaute, jelai cuu inae neoriha Fedorone jana: “Ta ii taa cacha aina nerelanaa neeine,” naain bajauruhane jana:

“Acanihahaunta,” naain benaa jereniha Fedorone jana:

26 “Tana, ii coaracaaunlu aina, enuha inaa neonjoai jana neeine jananeta,” naain bajaa leinjiin batirichuru curuaanaa cacha- nii niicha uricho beuhiti cacha araineein nenaane janate:

27 “Acanihahaunta,” naain nesuujiha coaiten Fedorone jana, inae ere ataohari.

Jesoso coulurujeeuruha Filato raine
(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-5)

28 Nii janate Caifasi loreri caje coberenadoro Filato loreri asaae Cana Coaunera Calaohi Jesoso amaauruhane jana, inae nemataracajiha janonaana jaun, enonaa nainecurene Jorioocuru, coberenadoro loreri asaae. Jorioo neniha nii coberenadorona jaunte, coberenadoro loreri asaae enonaa nainecurene Jorioocuru, enooruhane Faso-coa beseta bitoanaa nainecurenihane coataa.

29 Nii jaunte airiniha mituhin:

“Chatohanai ichaane corenihana caa cacha colurujueeiche,” naain bajaa coberenadoro Filato, Jorioocuru cajene jana:

30 “Nechu aansai taebinaen neein nenihanenoona, ichei colurujuerichaanu,” naauruha Jorioocurune jaunte:

31 “Saan. Aihachuhisi niqui. Inara, amaain jeriquichene tocohaneein teeuche,” naa Filato, Jorioocuru raina jaunte:

“Nihei canacaanu rai rauhi, chunei sohin jaohacaanune coinata,” naaure Jorioocuru Filato rai.

32 Rauhijiriin coitucuhin, “Naaonjoaainte catinaa cuurureeincha,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone rijijieeinte, rauhijiriin ichacure.

33 Nii jaunte coaiten enacoauneein loreri asaae Jesoso cotijiain, caje bajae Filato: “Ii ina Jorioocuru curuaanaa *rey* neei,” naain bajaa caje Filatone jana:

34 “Ishuujua cuhane aitiina bajaai. Ainihane leochaauruna ichei Jorioocuru curuaanaa nihanune que aitoa,” naa Filato rai Jesusone janate:

35 “Chasiinna Jorionichaaunne coalanaala caraajenihane aitiin aitoreeun. Charaachuru, batirichuru curuaanaacurute carai icholurujue. Chatohanai najian ichaate icholuruhecure,” naa Filatone jana:

36 “Coatiha cajiha caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihaaunta. Caa chauratane que nenacaauru curuaanaa nihanunetera, sonaacurure quere tonoraeraauru, catohaneein caetecuruha Jorioocurune coataa,” naa Jesusone jana:

37 “Aihana jaun, iina curuaanaa *rey* neeite,” naa Filatone janate:

“Ejeen, aca nichaaun. Nii aitohine rijijieeine acaneeun. Canuna caa chauratane que uhin nejanoaaunlu- cachaneein, esinae Cana Coauneraacha jerei rauhi coitucuruha cachaaurune coina. Satiin Cana Coauneraacha jerei rauhi tonoraaurerate quere tonorae,” naa Jesusone jaunte:

38 “Chatohanai Cana Coauneraacha jerei rauhi esinena,” naain bajaa Filato, Jesoso cajene baihate, enacoauneein coaiten mituhin Jorioocuru aina iriha cue.

“Coatiha chatohanai ichaai carai caa cachata.

39 Inarate, Fasocoa beseta naineei, Fasocoa beseta catainajeein, naaonjoaain niha catohanai casetecone, nii beseta situ reeintiaain jianerate najaaquiche. Tonaquiche, jerecuchene caa Jorioocuru curuaanaa *rey* jiane beseta situ reeintiaain,” naa Filato, Jorioocuru raine janate:

40 “Aihei. Coa nii jianiha. Nii Barabasi jianeeujian laaen,” naainte nujuaae soaisoaihure Jorioocuru, Filato rai, nii Barabasi asijiautoneein nena que.

19

¹ Nii jaunte Cana Coaunera Calaohi Jesoso bisichate rai soondarooru que Filato.

² Nitohaneein bisihuruhane baihate, oja caje janojoin comai curuhacure Jesoso couturi que. Nii baihate coaiten que cajione lanaajiojoai curuhacure.

³ Nitohaneein teuruhane baihate, Jesoso rohan turuhin: “Caa Jorioocuru curuaanaa *rey* coaracuchera,” naain Jesoso meri faohafacooaure biji que Romanocuru rai soondarooru.

⁴ Nii janate jelai caje mituhin Jorioocuru rai: “Coaraquichene coinana caa cacha mitaa uun, neniha que chatoanai baaso ichaenhane coaracaunna jaun,” nae Filato.

⁵ Nii jaunte, inae oja que jerichanejeein comaiquiin, lanaajiojoai que cajionequiin mituha uhe Jesoso. Mituha uha Jesusone janate: “Caa cacha coaracuchera,” nae Filato.

⁶ Niritoha Filatone jaunte, Jesoso coaraain: “Coroso que teeuche. Coroso que teeuchera,” naain njuuae soaisoaiuruha batirichuru curaanaacuru, folisiacuru naaonjoainurina jaun:

“Inara amaain coroso que teeuche. Neniha carai que chana jaunna, nitohaneein tenaa naineneen canu,” naa Filatone jana:

⁷ “Canacaanu quiricha inoaesii cuhanete aite, nitohaneein nei nihane sohin jaohacaanune coina. Cana Coaunera Calaohi niha nocoetohane corenihate caohachae, sohin jaohacane,” naauruha Jorioocurune

⁸ aonajihane jaunte, jataain casi Filato.

⁹ Nii jaunte nacoauneein loreri asaee enohin:

“Chaa cajena unaaneei,” naain bajaa Filatone jana, inauhene chujuhequiin aonaje Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

¹⁰ Nitohaneein tonoraeniha Jesusone jaunte: “Chanuna catoonraeneei. Tana coainanacaineein nihanune coitucuhine. Canune nainereen coroso que ii teratihanune. Chaaen nachu naineeun caa ii colurujueeuruhane jaan caje jianacoo chetichaaunne,” naa Filatone jana:

¹¹ “Cocainanacaine lanaala cheteen nii jereniha Cana Coaunerane, canasia nainihei. Nii jaunte, chamurijiriin osaque caa catohaneein ichei caetera,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesusone jaunte,

¹² Jesoso jianena jere Filato niqui. Nete:

“Jiaohine jianeeine. Aca, curuaanaa *rey* neein nenea jerihane jaun, caohacharihei jianeeine. Jianeeinete, satiin inara curuaanaacuru curuaanaa enferadoro aina nejeratena neriquiin,” naauruha njuuae soaisoain Jorioocurune jaun,

¹³ Jesoso raerate, nii Cabata naauruha Ebereeo ere cuhanene jaan- ajeri caje ichanohineein nenea aranichoae uhauruhane coina. Nitohaneein raerateeuruhane jaun, raain turaauruhane jana, nii casetecocuru neruujuena jaan nelauriariin lauheque nelaurianaana jaan rori choaae,

¹⁴ enoto chujutaain Fasocoo catainajeein. Nii jaunte nitohaneein raerateein:

“Nocoo inara curuaanaa *rey*,” naa Filato Jorioocuru raine jana:

¹⁵ “Coroso que teeuchete coaraain cuu ohine,” naain njuuae soaisoaiuruhane jana:

“Chasiinna inara curuaanaa *rey* tereen coroso que,” naa Filatone jana:

“Romanocuru curuaanaa enferadorohachate canacaanu curuaanaa *rey* neein nera. Nihei nii baiha curuaanaa *reyta*,” naauruha batirichuru curuaanaacuru Filato raine jaun,

¹⁶ acaauru que Jesoso amaerate Filato.

¹⁷ Nii jaunte nii Jesoso amaain, que corosonu baijieratecuruhane jana, Couturi Bejeroneein curuajaain nenea atane ucuuno que baibaichaaain amaain, nii coroso tiha cue Jesoso. (Nii Ebereeo ere cuhane Colocota naauru najaan- Couturi Bejeroo.)

¹⁸ Nii janate cuu coroatajai coroso que, cuu neeuruha coroatajaain sosenacaaurune jaun, acaaru cataaun Jesoso teeure coroso que, leinjiin jera que, leocha jera que, naonjoaain.

¹⁹ Nii janate, cuu Jesoso curuaa laenaerate Filato. “Nasarete cocoaicha Jesoso, Jorioocuru curuaanaa *rey*” nasiin laenerate coroso que, tabara que teein Filato.

²⁰ Nii jana arajiin Jorioocurute nii Jesoso curuaa Filatohacha laenaeratei ereretaaure, nii Jesoso teeuruha coroso quene jaan caje icharaeniha Jerosaleenne jaun. Ebereeo ere, Curieco ere, Romano ere, naonjoain que nichata lauriin erenaa cuhane teeinte laenaare, nii que erenaa inaurera ereretaauruhane coina.

²¹ Nii jaunte: “Coa, Jorioocuru Curuaanaa *rey*neein teein laenaratihara,” naaure Joriocuruneein batirichuru curaanaacuru Filato rai. “Nii Jorioocuru curuaanaa *rey* niha nocoeti, nasiin laenaerateeura,” nauruhane jana:

²² “Nii rijieeincha nedaainera,” nae acauru rai Filato.

²³ Nitohaneein coroso que Cana Coaunera Calaohi Jesoso curaboaain teeuruhane baihate, Cana Coaunera Calaohi Jesoso cajione raare jenai soondarooru. Rai nobirine maajeein raare. Rai nobiri, coaracuruhane jana nirijieein ijabereeonu farueraelanaala tocoonojoi inelanaala niha nii rai nobirine jaun:

²⁴ “Coa soaihachete naajeein amaacache, nenacaantejian caohachare naajeen amaacachene. Aihute que necoatijianaa neeine, chariji rai neeincha nedareein,” naaure soondarooru. “Ita raite cacaijione leruhin raaurureein que necoatijiain,” naa Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhanene jaunte, nii Cana Coaunera Quiricha cuhane aithane nainaane coina nitohaneein teeure soondarooru.

²⁵ Nii jaunte, inae Jesoso mucuuruhane coitucuuriin, coroso asaae cuhin coaraje rai neba, nichatajai enecuru aina. Nocoasai, Cureeofasi comasaineein nena- Mariha, Mariha- Maadala bene, naonjoaain.

²⁶ Nii janana cuu nihacaanu, jataain niicha belaii nichaanune temecohacaanu neba ainane jana, neba coariin:

“Nii ii calaoita oma,” naa neba raine baiha:

²⁷ “Nii chobata,” naa caraina jaunna jerichanejeein cafojiara raanune rijijieein raain amaun caloheri asaae.

Oha Jesusone niha

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

²⁸ Inae nitohaneein nihane coina letoaa Cana Inaca Cana Coaunerane nainaane coitucuha raotojoeinne jaunte, inae Cana Coaunera Quiricha Inoasi cuhane aitosiha inaena jaun: “Cocoiintohanura,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁹ Nii janate baichaje laaojiri nainecojoain ecu niha bino baasone jaun, enuha que sie rijijieein nena nujuateein, nii bino sisiaain Jesoso ujuaae que suesuecaauruhane jana,

³⁰ nii bino baaso cohane baiha: “Inae laaenra,” naain ocoai couturi tijitiaain ohe Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

Jesoso jaleri rucuaitha leinjiin soondaro rejoin quene

³¹ Le janojoein lanaa Fasocoa besetane janate, Filato rai aitoha cuure Jorioocuru, coroso que nenacaauru anaee bacoerateein, naain nii coroso caje rocoeratenajaain, naain rucuhenaaratiha Filatone coina, nabana nebetacanaa janonaa bana cuu neeuruhane, coaranaaca cachaaurune coataa, acauru rai jataain beseta tabaineein niha Fasocoa besetana jaun.

³² Nii jaun soondarooru letoaa Filatone jaun, cuhin nii Jesoso ajiniha coroso que nenacaauru anaee bucu bateeichure soondarooru.

³³ Nii baiha Jesoso rohan turuhin coaracuruhane jana, inae oha Jesusone jaun, rai nanaae bacoorene.

³⁴ Nete laaen rai nanaae bacoorenihane caniha laaen, rai jaleri rucuaaite leinjiin soondaro rejoon que.

Nii janate rai jaleri rucuaithane jana chujuhare ichana, acau que jasisiin.

³⁵ Canuna coaraneein aitoon inara rai, inara netonai rauhijiriin aonaain esene-taaichene coina.

³⁶ “Nihei chatohaneei bacoorurihaainta,” naa Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhana jaunte, Jesoso bucu bacoorene.

³⁷ Cana Coaunera Quiricha Inoaensi leeocho cuhanete “Focooruhane janate, inauhene coarajiha cuurureeinha,” naain aithane rijijieein coarajeeure.

Oo jana ajeri jachu cuhane Jesoso jaberoco teuruhane

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Nii janate Cana Coaunera Calaohi Jesoso jaberoco bajae Filato caje Arimatea coaicha Jose, rucuhecuruhane coina. (Nii Josete asinojoineein Cana Coaunera Calaohi Jesoso ere tonoraera ne, leeochoaauru Jorioocuru coasiha.)

Nii jaunte, Jesoso jaberoco jianiha Filatone jaun, Jesoso jaberoco raain amae.

³⁹ Nii janate turuha uhe nii jauriaanejeein janotiin Jesoso rene turuhin erenaa Necodemo netonai, nichatachoonca quironeein meentoon tocohaneein nena ujujuai uhain.

⁴⁰ Nitohaneein Jesoso jaberoco amaain, nii juujijiai que rujuaain, cajione que baluhin conajaain, Jesoso jaberoco rucuheca cuhe Jose, Necodemo aina.

Nitohaneinte onaa rucuhecure Jorioocuru, nitohaniha acaauru ichaona jaun.

⁴¹ Nii Cana Coaunera Calaohi Jesoso teuruha Jorioocuruna jaaunte ne enuha inaa neeonjoai. Nii enuha inaa neojoain janate ne atanebana. Ecute ne achasineneein ajeri jachu- jaiti lesajeeinejein onaa teurenihana jaun.

⁴² Cuhante Jesoso jaberoco teure, ichuunejeein niha cajene jaun, chaan inae beseta bitoauruhane coina neruujihajeeuruha Jorioocurune jaun.

20

Ohane baiha ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesusone

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Semana nunuhe tomiho cojoanona bana nocohejiriin cuhin, jaiti nocoheetoojoaane jana turuhin coaraa Mariha Maadala benene jana, inae fueraene nii ajeri jachu.

² Nii jaunte soroneein jelaiha uhin, Fedoro, canu, naaonjoainihacaanune rai biha uhe. “Aanca chaainti cana curuaanaa. Chu chaainti amaureta,”

³ naain biha canacaanu raina jaun coaraa cuhacaanu.

⁴ Nii jaun, ita jiniichaain soroneein cuhin coaraa cuhacaanune jana, Fedoro reroriin cuhin, turuhin

⁵ metoraain coaracaunne janate, cuu ne cona. Nena laaen enohin coaraeneeun.

⁶ Nii janate canu caaijie turuhin, enohin, coaraa Fedorone jana, cuu ne jaberoco conaauru.

⁷ Nii janate nejelau ne nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito couturi cona, nejelau maromarorinhineein seeque.

⁸ Nii janane canu netonai enohin coaracaunna jaun, ichanaa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaaun.

⁹ Cana Coaunera Quiricha Inoaesi cuhane besihane jana niqui, “Naaonjoarichaaaine quete aite,” naain coitucusinaaunlu. Nena canacaanu nota que coaracaanune jaun, caohachaaain coitucuhin esenetaacaanu.

¹⁰ Nitohaneein coaracaanune bihane nenaanjaun cauha cuhacaanu.

Oo caje ichanaain ecooca Jesusone

(Mr 16.9-11)

11 Nii janate cuu nii ajeri jachu rohan nedaain chanaechanaje Mariha- Maadala bene. Chanaaechanajeein metoroaain nii ajeri jachu coaraane jana,

12 cuu laurujua laurujuaaure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru somanerei que cajonequiin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jaberoco teuruhana jaan, leinjiin couturi nichajai que, leecha tijia nichajai que naajoain.

13 Niichurute: “Chate coisiita,” naauruhane jana:

“Carai curuaanaa jaberoco amaauruhana jaunna coisiunra. Chu chaainti amaain teureta,” naane baiha,

14 jaotoroain janori nichajai coaraa Marihane jana, rai chujuhaca Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, acanhane coitucue.

15 Nii jana: “Chana coisiite ene. Chana arii,” naa Jesocurisitone jana:

“Nii enuha inaa beraicha niha,” beein: “Ii amaaine, carai nii amaain teeine jaa jelai beeune coanicha,” naa Marihane janate:

16 “Mariha,” naa Jesocurisitone jana, nejaorocooain rautaain Jesoso coaraain:

“Raboni,” nae Mariha.

“Cacha relaera,” naanete aite Ebereeo ere cuhane.

17 Niritiin coineteen mucunaa jeriha Marihane jana: “Caiha neeu. Jauriaa coa cadadaara, jaiti iniin Ofa coaraenihanune jaunra. Chajaaincha cacoelaichaauru rai canu benihura. Jaitina iniin, Ofa Cana Inaca Cana Coaunera rene iniha cureeunnicha,” naa Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jaun,

18 nii Cana Coaunera Calaohi aina nerelanaa nichaanune rai biha uhe Mariha Maadala bene.

Aina nerelanacaauru rai ecooca Jesusone

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

19 Tomiho cojoanonaa bana nihana jaunna, nii cojoanotiin cuhane ita taojiaacaanu nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune, caohatiin acujua fuhin Jorioocuru coasiha.

Nii janate enohin, canacaanu cataaun neoritiin: “Raotojoein rachoojoein neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

20 Niritohane baihate, biji que curabo cure, jaleri que rejoin cure, naaonjoain coarate canacaanu que.

Nii jaunna rachoojihacaanu aina nerelanaa nichaanune, coaiten canacaanu aina nihana jaun.

21 Nii baihate enacoauneein: “Raotojoein rachoojoein neeuchera. Charijieein teeinti, caletoe Ofa, nirijieinna caa inara letoaunra,” nae canacaanu rai Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito.

22 Niritiinte canacaanu couturi jiririin: “Cana Coaunera suujue raauchera.

23 Chunei osaaona que inara suujua acatequichenena, canu netonai nii osaaona que casuujua acatereunnicha. Jana aineeinchene, canu netonai airihaaunnita,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

“Tomasi, caa canu biji alarjia cuhane ii biji couturi enoain coaraau,” naa Jesusone

24 Nii janate, inae amuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone jana, turuha uhe Tomasi, nii fafone neein, niicha curuaateuri. Nii Tomasite Jesocurisito aina nerelanaa nichaanune lechoonca coroataja ne.

25 Turuha Tomasine janate: “Cana Curuaanaa coaracaanura,” naain bihacaanu Tomasi raine janate:

“Biji larjia que curabo cure coaracaanne banaachane, esenetareeunni. Chaaen cuhane canu biji couturi enoain, chaaen jaleri que rejoin cure cuhane canu biji couturi enoain, naaonjoain coaracaanne banaachane nainereunni esenetaanunera,” nae Tomasi, rai bihacaanune jana.

²⁶ Nii baihate foosa janonei cuhane, coaiten jelaiha enacoauneein ita taojiacaanune janate laaen, canacaanu aina ne Tomasi. Nii jana caohatiin fueraa acujuane saiijeein enohin canacaanu cataaun neeoritiin: “Raotojoein, rachoojoein neeuchera,” nae canacaanu rai Jesocurisito.

²⁷ Nii baihate: “Tomasi, caa canu biji larijia cuhane, ii biji couturi enoain coaraau. Chaaen chu caa canu jaleri que rejoon cure cuhane, ii biji couturi enoain coaraain esenetaachaau, baaso coacuelanaala,” naa Jesocurisitone jana:

²⁸ “Canu Curuaanaa Cana Coaunera” naa Tomasine jana:

²⁹ “Inae laaen Canu esenetaai ichaajenihane coaraina jaun. Raotojoeinte niha cuu-rureein, catohanein nihanune coaraelanaala quesenetaeraauru,” nae rai Jesocurisito.

Esenetaaichene coinata, laenanohineein ne caa erenaa

³⁰ Itolere ichaainte coarate Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nete satiin laenanohineein nene caa quiricha cuhane.

³¹ Cana Coaunera Calahineein niha Jesusone esenetaaichene coinata, laenanohineein ne, esenetaaichene, ichaonaa caohacha, chabana nitajeniha cachane jaan raaichene coina.

21

Rede jaohajihacaanune jana, canacaanu rene ecooca Jesusone

¹ Nii baihate Calileea conemuri auhaniha, aina nerelanaa nichaanune rai ecocoe coaiten Cana Coaunera Calaohi Jesoso, rede jaoha nihacaanune jana.

² Nii janana laaen Fedoro aina nihacaanu, Tomasi nii fafione naauru najaan, chaaen nii baiha Natanaaeli, Calileea caje unaa Canaau cocoaicha, chaaen Sebedeeo calaohi nichaaunne, chaaen eleechoa coroatajaain, naaonjoaain nihacaanu Fedoro aina.

³ Nitohanihane coinanu quete: “Redena jaoha cureeun,” naa Fedorona jaun:

“Tana iniha uhacaanu,” naacaanune jana:

“Chajaauchetejian aihane cunichaache,” naa Fedorona jaun, cuhin bote cuhane fauhin, cuhin janoajeein rede jaohacaanu niqui. Nii janane leinjiinejein ate mucuu-jenihacaanu.

⁴ Nii jana, inae mataaquiin uha janonaane jana, nemuri auhaniha ecocoe Cana Coaunera Calaohi Jesoso. Nii janana, aca nihane coitucuenihacaanu.

⁵ Nii janate: “Enamanaacuru, ta ate mucuhichene,” naane jana:

“Aihahacaanuta,” naacaanune janate:

⁶ “Cana raotono nichajai bote jera que, rede jaohichenete ate mucuriquicheein,” naane jana, nii bote jera que jaohacaanune jana, esinae ate mucuhacaanu.

Nii jaunna ate anaai caaun nii rede tijichasinihacaanu.

⁷ Nii janate: “Cana Curuaanaate aitera,” naanu Simoon Fedoro raine jana, aohan-rihane rijieeoritiin torosaacha baejeein nihana jaun, luhecotariin cajione curujuain acauhanau fautiin Jesoso rene turuha cue Simoon- Fedoro.

⁸ Nii janane bote cuhane caaijie cuujueein turuha cuhacaanu rede tararajeein, ate caaun lemuequiin, lefasha metoroneein lanaa nemuri auha cajena jaun.

⁹ Najauriaain inihacaanune jana, cuu ne canacaanu ajiniha usi lanarotiin. Nii jana nii usihanau niha leinjiin atene jana, cuu ne faan.

¹⁰ Nii janate: “Nii ena inaraacha mucuhi ate uhauche,” naa Jesocurisitone jaun,

¹¹ bote cuhane fautiin nii rede tararae Simoon Fedoro, carene choaae. Lefasha saquichoona nichatajaa ate tabai inatiinte, nii rede soaine.

¹² Nii janate: “Chajaauchete inara suuri noite,” naane jana, “Chaneeina” naain bajanaa nainenihacaanu, raotojoein Cana Curuaanaa Jesoso nihane coitucuhacaanune jaun.

¹³ Nii janate, tajiha uhin nii faan raoriin, canacaanu nainetiin chalue. Jerichanejeein techu, nii ate basicho chalue canacaanu nainetiin.

¹⁴ Nitohaniha Cana Coaunera Calaohi Jesoso, oo caje ichanaain, canacaanu rai ecoocane nichata sai cuhane.

“Cacoelaaina” naain bajaa Jesoso, Fedoro caje ne

¹⁵ Inae nainaain canacaanu suri noitichaanune janate: “Jonasi calaohi Simoon, cau nenacaauru leeochoaauru amuritoheriina ii coichana aina cutaain cacoelai” naain bajaa Cana Coaunera Calaohi Jesoso, Simoon Fedoro cajene jana:

“Ejeen. Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaurera beraihura,” naane baihate coaiten:

¹⁶ “Jonasi calaohi Simoon ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain bajaa Jesocurisitone jana:

“Iite ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu,” naane jana coaiten:

¹⁷ “Jonasi calaohi Simoon, ii coichana aina cutaain cacoelaaina,” naain nichata saain bajaane jaunte, inaderaain:

“Ejeen. Iite itolere coitucuhin, esinae ichoelaihanune coitucuhicha curuaanaa,” naane jana:

“Aihane quere esenetaain tonoraeraauru beraihu.

¹⁸ Esinaena aitoonra. Enamanaaneeinne banate, necoreeteen, chunijiu cunaa jere-inajaaun curejetohi. Jana, inae biinaa neeinete, ichoii caeceaecaaine jana, ichajione curujuaain, cunaa jereeneina jaauun niha natiin chamaaurureeinha,” nae Simoon Fedoro rai Jesoso.

¹⁹ Niritoha Jesoso, “Naaonjoainna Cana Coaunera ere tonoraanune coreniha oha cureeunni,” naain coitucuha Fedorone coina.

Nii baihate: “Quere tonoraeraneen neeu, inoaelu netiin,” naane jana,

²⁰ jaotoroalaain canu coari Fedoro, acaauru caaijie cuhanune jaun.

²¹ Nii jaunte: “Chataaenriha jana caa,” naa Fedorone janate:

²² “Chaquena aasare ichai. Canu jerichaaunete nacoauneein turuhanune que tiaa-joaain ichaonaa naine, Ii laaen quereecha tonoraau,” nae.

²³ Niritohana jaunte, orihaunnijiecha naaure ita rai nii canu aina Cana Coaunera Calaohi coitucuurera. Coatihia oenerihanuhinne que aitohi. Netechu jataain, “Chaquena aasare ichai. Canu jerichaaunnete, coaiten turuhanune que tiaa-joaain ichaore,” nae Fedoro rai caque Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

²⁴ Caraajenihane coaraain, laenaanune jaunte, esinae rauhijiriin erena ne.

²⁵ Itolere te niqui ichae Cana Coaunera Calaohi Jesoso nete saain laenanohineen neene. Satiin laenanohineen nihane, nerihei caa chauratane que tenaana jaan.

Cana Coaunera Calaohi Jesoso Cocoainanohichuru Afosotooru Ichanohichuru

Afosotooru rai, tururai niha Cana Coauneraacha letoanaa jerei- Cana Coaunera Suujuene

¹⁻² Nii nunuhe caje coauneein, niicha ichanohin ichaain, cachaauru relaalu Cana Coaunera Calaohi Jesoso dedeeu cauha cuhane que tiaaajoaaine quene, caa ichei beein, jauriaanejeein laenaunlu, jataain ii belaichaaunna jaunra Teofilo.

Chaen techu dedeeu cauha cuhane ajiniha, rai afosotooru- niicha cocoainaenenuuru cotijiaain raain suujua tenajaerate Cana Coaunera Suujue que acaauruhacha ichane-nenu coitucuhin ichacuruhane coina.

³ Ohane baiha jetaote, jenachoonca janoneein cachaneein ecocohin, acaauru rai Cana Coaunera Cojoanona que ereereje esinae rauhijiriin oo caje ichanaain enacoauneein ichaohane esenetaauruhane coina.

⁴ Jaiti Jerosaleeun niicha cocoainauri afosotooru aina nihane bana jetaote:

“Jiaaonriha caa Jerosaleen caje chunijiun cuhichenera. Aitocooaunne rijijieein inara rai Ofaacha tenaa jerei cohacuche jauriaara,” naain chunijiun cuuru caohateein jetao,

⁵ “Esinaete rauhijiriin acau que cacha baotisaain cojounacateraate Joaan. Nete inara chaabana nejein Cana Coaunera Suujue que, baotisaain cojounacatenohineein niha curiquicheeincha,” naain jauriaanejeein acaauru rai beelu jetao Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito nitohaniane coina.

Dedeeu iniha Cana Coaunera Calaohi Jesusone

⁶ Jesoso aina ita taojiaain neeuru najaaun jetaote:

“Enenena coaiten jianacoo Israeli cocoaicha nichaachene mitareeita Curuaanaa, raotojoeein cana ichao que ichaohacachene coina,” naain bajaauruha niicha cocoainanenuurune jana jetaote:

⁷ “Nainiheeiche inara nii coitucuhichenera. Chatohanai bana chaainti, nii ichaa cureein Ofata. Leinjiin acaachate nii coitucue niquicha.

⁸ Nete inara ichoae fauha Ofa Cana Coaunera Suujuene, nii aina itolere ichana naineriquicheein inara netonaicha. Chaente chatohanai que casilanaala, laraajiin itolere Jerosaleen sacutaain, itolere Jodea batane, Samaria batane, naaonjoainuri sacutaainchuru amuhemujeein canu ere beebijiha curiquicheein, itolereneein chauratane sacutaain canu coitucuuruhane coinara,” nae jetao acaauru rai Jesoso.

⁹ Niritoha acaauru raine jaun jetaote, coarajeeuruhane jana jetao, dede sacari jana nitajeeoriin dedeeu cauha cue Jesoso.

¹⁰ Nii jaun jetaote, coarihurenihane jaun, cuu caaijie cojoaelaauruhane jana jetao, somaratohanai que cajionequiin acaauru rene ecoocure coroatajai anjeraauru

¹¹ Nitohanein ecocohin jetaote:

“Chanuna dede cojoaelaichete Calileea cocoaichacuru. Nii coarajeeichene jana dedeeu cauha cuhane rijijieeinte, coaiten turuha ureein Jesusora,” naaure jetao acaauru rai.

Jodasi coreenraniha Matiasi raaauruhane

¹² Nii jaun jetaote, nii Oliboneein curuajaaain nena ichatane ucuunno neeuru caje cauha cuure Jerosaleeun, Jesusohacha cocoainauri afosotooru, ichuunnejeein le oaraanca metoro fautaeriin nebetacanaa janona bana amuuruha cachaaurune jerecuruha Jorioocurune itaanejeein.

¹³ Inae nii neseeu turuhin jetaote, ecuunetiin coroatajaain coaranai loreri asaae sinii aihuruhane jaun jetao, iniha cuure ita caaijie, Fedoro, Saantiaao, Joaan, Aanderesi, Fer-ifi, Tomasi, Bartolomee, Mateeo, Arafeeo calaohi Saantiaao, chaen, Selote naaurunaja-Simoon, chaen, Saantiaao calaohi- Jodasi, naaonjoaainunri.

¹⁴ Satiin nii afosotooru jetaote, inetono janonaa bana ita taojiaain, Cana Coaunera bajae bajaecururejetelu, Jesoso nejeraauru, chaen neba Mariha, chaen leeochoaauru enecuru, naaonjoaainunri aina.

¹⁵ Nii cojoanonaa bananeein jetaote, ita taojiaaure lefasha coroata chooncaain nenacaauru- Cana Coaunera Calaohi Jesoso esenetaeraauru. Nii jana jetaote, acaauru cataaun nichaauraain jetao, acaauru rai:

¹⁶ “Jesocurisito coreniha canejeraauru, inae Quiricha Inoaensi cuhane laenaerateein Rabiri que beratihalu Cana Coaunera Suujuene rijijieein situhanetene. Nii jaunte Jesoso mucuha cunacaauru aina cue Jodasi, acaauru rai beranu que.

¹⁷ Canacaanu aina nere beranu quete niqui ranojioinee inelu. Nete nitohaneein ichae.

¹⁸ Nii Jodasi jetaote, coretecuruhane jaan coriqui coreniha atane coretihane jaun jetao, nii baiha nemarote. Nemarotihane jaun jetao, couturi que chujujuaain tacaane jaun jetao, nefohitoha rai surine jaun, jianacoon chatolene catcha suri.

¹⁹ Nii coitucuhinte, nii atane curuaateure Jerosaleen cocoaichacuru Areserama-neein. Acaauru ere cuhane, ‘Areserama’ naanete, ‘Ichana core- coriqui coreniha ranojoin atane.’ naane aite.

²⁰ Cana Coaunera Quiricha Inoaensi- Salmo cuhanete:

‘Rai loreri quete jaole que.

Nihei nasaae ichoi.’

naain laenanohinee in ne. Chaen techu:

‘Niicha ichaneni neein nena

icharaaunu quete enoe

coreenranu que leeocho catcha.’

naain, Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane laenanohinee in ne.

²¹⁻²² Nete, cau canacaanu aina neeure- Cana Curuanaa Jesoso baotisaa Joanne caje coauneein- dedeeu cauha cuhanereein tiaaajoaain- canacaanu corihaniha amuhemuhenaacauru catchaauru. Aihana jaun, canacaanu lechoonca coroatajanu que, chunocoha acaauru caje enohanete caohachare, canacaanu aina, esinae rauhijiriin ichanaa Jesusone coaracuruhane jaun, canacaanu aina beraanu que,” nae jetao Fedoro.

²³ Nii jaun jetaote, “Barasaba Josto” naain acaauruhacha curuaatei Jose, Matiasi, naaonjoainuri, jelai ita rohan tenajaain jetao, niicha jerei biha acaauru rai Cana Coaunerane coina jetao:

²⁴⁻²⁵ “Cana Coaunera, iite saatiin catcha suujua coitucuera neein neeicha. Iite, canacaanu que nii coitucueratenaa naineeicha. Chariji, caa coroatajaihuri caje nainere, niicha jereeinee in nosa coreniha cunaa jerena jaun cunaa coreenraniha, iicha teei amihanenaa ichana nainereta,” naain jetao, Cana Coaunera bajaare acaauru rai.

²⁶ Niritiin Cana Coaunera bajaauruhane baiha jetaote, niha ajeri catu, cojunaca siriina jaun, “Cojunaca siricha mucuerate aca nereeincha,” naauru jana jetaote, rauhijiriin nii cojunaca aina nena mucue Matiasi. Nii rijieeoritiin jetaote, lechoonca coroatajaare Jesocurisito letonocuru, lechoonca leinjiin neeuruhane baiha.

2

¹ Jorioocuru beseta Feentecosetesi janonaa bana nihane jaun jetaote, satiin le laurijieein ita taojiaain neeure, Cana Coanera bajaauruhane coina Jesocurisito esenetaeraaauru.

² Nii jana jetaote, cuu le lorerijieein satiin codohacooruhana jana, luhecotariin tonijiaain cujuana rijitiin fauha uhe Cana Coanera Suujue dede caje.

³ Nitohaneein tonijiaain fauhin jetaote, nii satiin- ecu nenacaauru suujueniha neeoriin, acaauru bichohe naainetiin, usi lanaro tocohaneein lanalanaaonanae.

⁴ Nii aina jetaote, nejelau nejelaauru, lauri laurichuru caje uhin cuu turunacaauru cachaauru rai, acaauru ere cuhane ereeure satiin Jesocurisito esenetaeraaauru, erelanaaca Cana Coanera Suujuene rijijieein.

⁵ Nii bana jetaote, cuu nii Jerosaleeun turuhin neeure lauri lauri atane sacutaainchuru caje unacaauru- Cana Coanera aitoonjoa rijijieein ichaonacaauru Jorioocuru, ecu Feentecosetesi beseta bitoaaauruhane coina.

⁶ Nitohaneein inae acaauru ichoae fauha Cana Coanera Suujuene jana jetaote, tonijiaain ereeuruha Jesoso esenetaeraaurune jana jetaote, satiin codoonetoore nii lauri lauri caje unacaauru cachaauru, acaauru ereeuru cuhane aitocuruhane aonaain. Nitohaneein jetaote, suujuanu inaaoritelanaala

⁷ cojoaelatonajaain:

“Calillea cocoaichacuru nihanatiin,

⁸ inasiina cana ere cuhane aitocure aonacaachene coina.

⁹ Cauter nihacache itolere sacutaain caje uhinichaachene, Partia batane caje unacaauru, Media batane caje unacaauru, Elam batane caje unacaauru, Jodea batane caje unacaauru, Capadosia batane caje unacaauru, Poonto batane caje unacaauru, chaen Asia batane caje- unacaauru,

¹⁰ Firijia batane caje unacaauru, Paanfilia batane caje unacaauru, chaen Egipto batane caje unacaauru, tajiha Sirene bujua nenea Libia batane caje unacaauru. Chaen techu, cau neeure cana aina Romanocuru netonai.

¹¹ Acaauru tabaaurute Jorionecure. Jana leeochoaurute, Jorionecurenihane saijieein Joriooneein nerotocure. Chaen techu cau neeure cana aina Cureta batane caje unacaauru, chaen Arabia batane caje unacaauru, naaonjoainunri. Nitohaneein araai laurii caje uhacachene saijieeinte, satiin lauri lauri caje uhin nichaachene ereeuru cuhane Cana Coanera coroaecuruhane jana aonajihancache,” naain jetao satiin cojoelatoore.

¹² Nitohaneein cojoelatiin jetaote: “Chatohanihana,” naain ita caje bajaee bajaecure satiin.

¹³ Jana acaauru tabaauru jetaote: “Chaquena ereeure caa ajenacaauru,” naain acaauru batocure.

Cachaauru raite ere Fedoro.

¹⁴ Nii jaun jetaote, lechoonca leinjiin aina ecu nenacaauru afosotooru aina nichaaurain jetao tonijiaain:

“Aonacuche satiin Jorioocuru. Satiin cau Jerosaleeun neiniquichene raina aitoreeunni coitucuhichene coina.

¹⁵ Coatiha aitocohichene jana, aansijiinijin ajeeuruhi caa cachaauruta. Inasiina jaiti janoneniha natiin ajeeurureta. Ena nuna macojiu teejiha enoto natiin, cha caanna ajeeurure.

¹⁶ Nete catohanihane coina, inoaenlu inae aitiin besihalu Cana Coanera Ere bera inoaensi Joherine rijijieein:

¹⁷ ‘Inara rai quiicha tei janonaa

besautelalaje raina,

satiin chauratane que nenacaauru choae

canu suujue letoareunnicha.

Nii banate,
 quiicha chana jerei coaraain
 beebejiha cuurureein canu coreniha,
 inara nefoerateeurura.
 Enamanaacuru niha natiinte,
 acaauru que quiicha coaratei
 coaracurureeincha.
 Binaacuru nihanatiinte,
 quiicha coaratei

coaraa cuurureein acaauru sinihura.
¹⁸ Nitohaneein inae cutihane banane,
 saain canu cachaauru,
 enecuru, quichaauru,
 naaonjoainuri choae
 canu suujue letoareeunni
 canu ere beebejeeuruhane coinara.

¹⁹ Chaenna, naain dedeeu
 jataain cojoaelanaacojoai
 coaratiha cureeunnicha.
 Jerichanejeeinachu,
 chauratane que coaratiha cureeunnicha.
 Nii banate ecooca cureein
 ichana, usi tabai,
 suruaa neeonjoaain,
 naaonjoainuri chauratane sacutaaincha.

²⁰ Nii banate conoenereein enotora.
 Jana atenete,
 ichana tocohanai jana niha cureeincha.
 Nitohanihate cureein
 inae ichuun nejeeonriha
 turu rai niha inara Curuaanaane janara.
 Nii cojoanonaa banate,
 coasinacaain elunareeincha.
 Nerinaain nii caje nichotei cachata.

²¹ Nete, cairichaaajoaain coaraa
 Cana Curuaanaane coina
 bajae bajajeein ichaonacaauru,
 satiin nii caje nichotiha cuurureeincha.'

naain nere bera inoaensi Joheri que beratihalu Cana Coaunerane rijijieeinte, inae caa aihane jana coaraquichera.

²² Aihana jaun, caohachaaain rautaaain aitocooaunne aonacuchena, caa que erete aon-aquichera Israeli cocoaichacuru. Satiin coarajeeichene notaracaete, itolere ichaain inara notaarate Nasarete cocoaicha- Jesoso que Cana Coaunera rai letononeein nihane coitucuhichene coina niquicha.

²³ Nete, inae inoaenlu nitohaneein teeichene coina, niicha jerei rijijieein ichaa Cana Coaunerane jaun, inara rai tiha nii terane jana, amaain teeiche nechu aansai cachaauru raine jaun, coroso que teein sohin jaaorelu.

²⁴ Nete onaa caje ichatelu Cana Coaunera, onaa caje colucohin, amuritonaa nainesiniha onaane jaun.

²⁵ Inoaenlu jaiti caa chauratane que turueniha Jesocurisitone janate, aitorichaaain Jesusone rijitoejin:
 'Itolere janonaa banate,

cacorataanereein Cana Curuaanaara.

Aihana jaun,

nerinaain chatohaneein canu terata.

²⁶ Nii jaaunte,

raotojoein rachoojoein ne canu suujuara.

Chaen nech,

chaque casilanaala raotojoein ichaaon,

²⁷ curu cuhane nitajiha canu jaberecone nainatejelanaala,

niheichu

setuha canu jaberecone nainatejenereeinine jaunra.

²⁸ Iite canu que,

onaa caje ichananaja coarateeicha.

Nii jaunna,

raotojoein rachoojoein nereeunni,'

narichaaain Jesoso, Cana Coaunera raine rijitoeinte belu curuaanaa inoansi Rabiri que beratija Cana Coaunera jaun.

²⁹ Jesocurisito coreniha canejeraauru, jerecuchene esinae rauhijiriin inara rai aitete aonaquiche. Nii coitucuhichene rijijieinte, ohalu cana foeratera Rabirine jana, coauntecuhane jaun cau ne rai natanebana.

³⁰ Nete, esinae rauhijiriin rai nere bera inoansi niha Rabirina jaun, rai nichoalacana curuaanaa- *Rey* neein tihane coina, rai besihalu Cana Coaunera jaun, coara rijijiein coitucuelu- curuaanaa inoansi Rabiri:

'Ii ichoala ichoalacuru calaohite, Jorioocuru curuaanaa *Rey* niha cureeincha.' naain que coitucueratiha Cana Coaunera jaun.

³¹ Nii jaunte, inoanlu jaiti turueniha Cana Coaunera letono- Mesihazine jana, nota que coara rijitoein:

'Naaonjoaante, turuha ureeincha. Nihei nitajerinaain rai jaberecota. Niheichu ecu seturinaainta. Oo cajete ichanareein Mesihaseicha,' naain caohacha nainejeein jitariin coitucuhana jaun, Jesoso coara rijitoein belu curuaanaa inoansi Rabiri.

³² Nii jaunna esinae rauhijiriin bihalune rijijiein, canaacaanu netonai, canaacaanu nota que ichanaa Jesusone coaracaanu, ichatiha Cana Coaunera jaun.

³³ Nitohanein ichateinte, enacoaunein dedeeu rae Cana Coaunera, rai raotono nichajai que, aina jiniiquiin nihane coina. Chaaen techu, nitohanein dedeeu raain, nii rai niicha tenaa jerei rai Suujue te. Niite, caa inara notaracae canaacaanu nainetiin chaluhan jaun, satiin coaraain aonaquiche. Aihana jaun, inae laen coitucuhiche raotojoein.

³⁴⁻³⁵ Coatiha Cana Coaunera ere bera- curuaanaa inoansi Rabiri, dedeeu iniha kuhilu. Cana Coaunera Calaohi Jesusote iniha cuelu. Nii jaunte,

' "Iite satiin Curuaanaa neeicha.

Cau caraaotono nichajai que carohan nelaurihaau,

ii que nejeratenacaauru amuritohine coina

ichacaaunne reentiaaincha,"

naa Cana Curuaanaa rai Cana Coaunera,'

naain Jesoso belu Rabiri, beratija que Cana Coaunera jaun.

³⁶ Aihana jaun, satiin Jorioneeichene raina caa beeun raotojoein coitucuhichene coina. Nii coroso que tein inaraacha focoi- inaraacha atinai Jesusote, satiin Curuaanaa Mesihaseinein te Cana Coaunera," naa Fedorona jaun jetaote,

³⁷ que suujua rerohecaain, jataaen inaderaain:

"Jesocurisito coreniha canejeraauru, cha charihacaanuta," naain bajaauruhane jana jetaote:

³⁸ “Cana Coaunera notaracae baaso ichaain, osa que nesaruhin naosateein, naaonjoaain neeichene jiaanein, Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha nebaotisaerateeuche satiinte, inara osa caje inara mitaain, inara rai- rai Suujue teeine Cana Coauneraara.

³⁹ Catohanein tihane coinete, inoanlu beratelu Cana Coaunera. Niite nenacae inara caohachanu neein ne, satiin inara calaohichuru aina, satiin coriaae nenacaauru raine maajein. Satiin niicha cotihacuri raite, rai Suujue tiha cureein Cana Curuaanaa-Cana Coauneraara,”

⁴⁰ naain acaauru suujuatiha, nii cachaauru- baasonein ichaonacaauru caje mituuruhane coina, Fedorone jaun jetaote,

⁴¹ nii niicha beebejei esenetaain tonoraeraauru jetaote, baotisaain cojounacatenojonein, Jesoso esenetaeranein neeure, nii bananein nichata oaraancai cachaauru.

⁴² Nii jaun jetaote, satiin rauhijiriin ichaaore, relanajaauruha nii afosotoorune rijijeein, ita suujua rijitoojeein jiniiquiin ita coroatajanein, ita taojiaain ita aina Cana Coaunera bajaain, ita aina jiniiquiin lenonein naaonjoaunre.

Raotojoeinte ichaaore Jesocurisito esenetaeraauru.

⁴³ Nii jaun jetaote, satiin cojoaelatoore, itolere ichaain- cachaauru notaaratiha afosotooru que Cana Coauneraana jaun.

⁴⁴ Satiin nii esenetaeraauru jetaote, ita suujua rijitoojeein neein, ita rai chaelai sirichuruhane ita sihure ita acatiha tacaain.

⁴⁵ Chaelai acaauruhacha sirii que necoreteeuruhane nenainetiinete, ita aina nii corecoriqui teein ita rai leruhin raure, raotojoein latecuruhane rijiiinanaain.

⁴⁶ Cojoanonetoojeein jetaote ita taojiaaure, ita taojiaauruhana jaan coloheri- Teenforo asae. Rai lorerichuru asae nihanatiin jetaote, ita taojiaain, ita rai lenone chaluhin lenonecure jiniiquiin, raotojoein rachoojeein

⁴⁷ Cana Coaunera corojeein. Chaen jetao techu, caohachaain neeuruhane coaracure satiin ecu nenacaauru cachaauru.

Cojoanonetoojeeinte, niicha ichoteratecuri tiha acaauru aina, Cana Coauneraana jaun nejeotejeein sacuure.

3

Nerautaa leinjiin bacosane

¹ Nuna macohi choae teejiha enotone jana jetaote, nii ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri Teenforo asae cuure Fedoro, Joaan, naaonjoainuri cuu Cana Coaunera bajaauruhane coina. Jelai rijiu enoto tiaajianaain jetaote, ita taojiaaure satiin Cana Coaunera bajaauruhane coina.

² Nii jana jetaote, nii Teenforo acuujuaniha ne leinjiin bacosanein nejanoa caje coaunein nena cache. Cojoanonetoojeein jetaote, nii Teenforo acuujuu- Caohachajeinein- acaauruhacha curuhateihu amaain teure, coriqui bajaa ecu enonacaauru cajene coina.

³⁻⁴ Nii jana jetaote, enooru coina iniiijina cuuruha Fedoro aina Joanne jana jetaote, acaauru caje coriqui bajae nii bacosa. Nitohanein coriqui bajaa acaauru caje, nii bacosane jaun jetaote, coarajeein jetao:

⁵⁻⁶ “Aonaaunra,” naa nii bacosa rai Fedorone jana,

“Chaelai teeuruhane coina jecha aite,” naain acaauru coarajihane jana jetaote,

“Nihei nohane canacaanu rai coriqui. Nena quiicha sirii tereeuni icheicha. Nasarete cocoaicha Jesocurisito coreniha, nimichuhin nichaauraaain amunte coaracaara,”

⁷ naain nii bacosa biji- raotono nichajai que mucuhin michuha Fedorone jana jetaote, nii rijieoritiiin caohachananejeein nerautae nii bacosa tijia aina- rai tajichocuru.

⁸ Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaaurain, nii ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri Teenforo asae enoha cue jeluhate jeluhatiin Cana Coanera coroaeejin.

⁹⁻¹⁰ Nitohaneen nimichuhin nichaaurain amuhin, Cana Coanera coroaecane coaraain jetaote, satiin cojoelatiin coasichure situuruhane naineen Teenforo bacuujuu- Caohachajeineen- acaauruhacha curuaateihu lauhequuin coriqui bajaera nihane coitucuhin.

Teenforo chajeneen nena loreri Salomoonneen- acaauruhacha curuaateihu neen ereerejiha Fedorone

¹¹ Nitohaneen jetaote, Fedoro aina Joaan caje coriaae nalunaa jerene nii bacosa nihane caje nerautaanaa cacha. Nii jana jetaote, Teenforo chajeneen nena loreri Salomoonneen curuajaain nena asae neuruhane jaun, soroneen ruhanihajaaintiin cuhin cojoelatiin coarajeure satiin nii cuu nenacaauru cachaauru.

¹² Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Chanuna canacaanu cojoelatohichete Israeli cocoaichacuru. Coatiha canacaanuhacha nejeen nihane nerautarihei caa cachata. Niheichu jataain leochaauru amurijiriin, Cana Coanera ere tonoraeraneen nihacaanune jaun niheinta,” nae Fedoro.

¹³ Niritiin jetaote:

“Nii cana inoaensihuru- Abaraaun, Isaca, Jacobo, naonjoainuri coanera- Cana Coanerate, jataain nelateen nihane coina, cocoaain rai letono Jesoso letoaelu. Acate, nii cocoainanacaihuri rai teeichene jana, jiaanena jeriha coberanadoro Filatone saijieen, caohateen jianena jereneichelu.

¹⁴ Nitohaneen caohachanejesina ichara nihanatiinte, jianena jeriha Filatone jana, caohateen neeichelu. Coinanaa, nechu aansai sonajaaineen nena jianeratequichelu.

¹⁵ Nitohaneente, nii ichaonaa tera sohin joerateeichene jana, ichatelu Cana Coanera. Canacaanuna, nii ichatiha Cana Coanerane coaraneen nihacaanu.

¹⁶ Nii Jesoso corenihate nerautae caa cacha- inaraacha coitucuicha. Jesosohacha corenihate, caochanainejeen nerautae caa cacha inara notaracaera,” naain jetao:

¹⁷ “Acanihane coitucueeneichene jaun, sohin joerateeichelu inara curuanaacuru aina jiniquine coitucuhanu raotojoeincha canejeraauru.

¹⁸ Nitohaneen situhin nihanetene. Inae nere bera inoaensihuru que, ‘Naaonjoaite cairichaaeriin inae nirijieen cuaajeein sohin jaoha cuurureeincha,’ naain nere bera inoaensihuru que beratihu inoaenlu Cana Coanerane jaunte, Cana Coanera ere nainaane coina, nitohaneen nii inoaenlu- inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu Mesihasi teeichelura.

¹⁹ Aihane jaun, chatohaneen baaso ichaain neeichene, suujelanaala jitariin bein, jiaaneen Cana Coanera ere tonoraain neeuchete caseteco coaraquichene rai neeichene caje inara ichotemiin- Cana Coanera.

²⁰ Chaen techu nitohaneen neeichene, nii inoaenlu- inara coroatajaneraaunu que- niicha letoanaa jereilu- Mesihasi- Jesoso letoareen nacoauneincha.

²¹ Nete jaiti itolere rucuheca Cana Coanerane reentiaan, dedeeu niha cureen nere bera inoaensihuru que, inoaenlu beratihu Cana Coanerane tochaneeincha.

²² Nii quete, cana inoaensihuru rai:

‘Caa nere beraneen caletohane rijijieinte, inara caje nacoauneen rai nere bera letoareen Cana Coanerara. Itolere que tonaane, nere tonoraain neeuchera.

²³ Nere tonorana jeriheichurute, caochanainejeen nitajiha cuurureeincha.’ naain belu cana inoaensihuru rai Moisesa.

²⁴ Caritiinte aitoroaetoorelu Cana Coanera ere bera inoaensi- Samoeri caje coauneen satiin nere bera inoaensihuru, catohaneen turuhane quera.

²⁵ Nii jaun inarate, nii nere bera inoaensihuru que beratihalu Cana Coaunerane rijijieein, nii naitoonjoa sirichaneein neeichera. Chaen techu, inoaenlu cana foeratera inoaensi- Abaraaun rai:

‘Satiin caa chauratane que nenacaaurune, caohachaaain teratiha cureeunni ii nefoer-ateeuru coreniha.’ naelu Cana Coaunera, cana foeratera inoaensi- Abaraaun rai.

²⁶ Niritohane jaunte, oo caje nii Calaohi ichateein, jauriaanejeein inara rene letoaelu Cana Coaunera, nii coaraain neeichene, baaso ichaaechajeein neeichene jianein neeichene, inara coroatajanein nihane coinara,” nae jetao Fedoro, nii cuu nenacaauru cachaauru rai.

4

Cocoinanacaihuri acatiha neeuruha Fedoro aina Joanne

¹ Niritiin jaiti cachaauru rai ereereeca Fedoro aina Joanne jana jetaote, tajiha turuha ure saseredotecuru, Teenforo beraihurera- folisihacuru- curuaanaa, sadoseeocuru, naaonjoainuri.

² Turuuruhane jana: “Coaraanachuinti oo caje ichana nainiha cachana jaun, oo caje ichanaalu Jesusone. Nii jaunne esinae rauhijiriin oo caje ichana nainiha cachane coitucuhacaanu,” naain cacha relaauruha Fedoro aina Joanne aonajeeuruhana jaun jetaote, obaaecure sadoseeocuru: “Nihei chunei onaa ichatera. Nihei Cana Coaunera niha natiin onaa ichatena nainiheita,” naain cachaauru relaauruhana jaun.

³ Nitohaneein obajeein jetaote, Joaan aina curuataain Fedoro mucuhin amaain, inae sonaina nihana jaun, caresero cuhane tenajaain cuu janoaeratenajaure.

⁴ Nii inatiin jetaote, atiin esenetaaure nii cuu aonajeeurera- arajii cachaauru. Nii jaun jetaote, ita que joraain quichaauru nejesina janijiin, saoqui oharaancaelalajeein Jesocurisito esenetaeranein neeure, enecuru, canaanaihuru, naaonjoainuri janijilanaala.

⁵ Nii cojoanoo jetaote, nii que ita rai ereeuru coina, Jerosaleeun ita taojiaaure Jorioocuru curuaanaacuru, satiin acaauru bichauhenaauru, chaen Cana Coaunera Quiricha Inoaensi que cacha relaaurera, naaonjoainuri.

⁶ Chaen jetao techu, cuu neeure saseredotecuru curuaanaacuru Anasi, chaen Caifasi, Joaan, Alejaandoro, satiin nii saseredotecuru curuaanaacuru araaichuru, naaonjoainuri.

⁷ Acaauru jetaote, caresero caje rocoeratenajaain, Fedoro aina Joaan raerateein, acaauru cataaun tenajaain acaauru rai:

“Cha cocoinanacainein inara tihane aina caa aacheta. Cha corenihata,” naain Fedoro aina Joaan caje bajaauruhane jana jetaote,

⁸ coroatajaniha Cana Coaunera Suujuene jaun, cha que casilanaala jetao:

“Aonacuche satiin caraaichuru curuaanaacuru, satiin Israeli cocoaichacuru bichauhenaauru.

⁹ Nii cunaitenaa rai caohacha ichara coitucunaa jereein bajaachene jaaunna, inara rai berichaanuhincha, coitucuhin neeiche satiine coinara. ‘Nitohaneeinna nerautaa caa cachate.’ naain coitucuhichene jerena caaunra.

¹⁰ Satiin aonajeeichene urichoone berichaanuhin, satiin Israeli cocoaicha neeichene coitucuhin neeichene coinara. Nii coroso que terateein- inaraacha sohin- inaraacha joerateilu Nasarete cocoaicha Jesocurisito- oo caje Cana Coauneracha ichatei corenihate, caohachanainejeein cunai caje nerautaaain, caa canaacaanu aina inara acatiha ne caa cunai caje nerautanaa cachara. Inae satiin, inara nota que, caohachanainejeein nerautaane coaraqichera.

¹¹ Caa cacha rautaera- Jesusote, letoae Cana Coaunera, satiin cacha coroatajaneraaunu que niqui. Nete, nere aonana jerelanaala, que jaolequiin neeichera.

¹² Acate letoae Cana Coaunera, nabana nitajeein nihacachene coataara. Nihei chunei, leecha cacha tihei Cana Coaunera, caa chauratane queta. Leinjiin acaachate, chabana nitajenaa charanejeein nihacache jaanu teraanu que- letononeein nena ne, itolere baaso caje- jianacoo cana mitaeraanu quera,” naa acaauru rai Fedorona jaun jetaote:

¹³ “Caaurute, Jesoso aina amuhemujeein nerelanacaauru nera. Coatiha jataain cana tocohaneein, caohatiin- quiricha inaaaurera niheita. Nete jataain coitucuera rijitoojeein, erenaa inaaure caa cachaaurura,” naaure cojoaelatiin nii cocoainanacaihuru, cha que casilanaala ereeuruha Fedoro aina Joanne jaun.

¹⁴ Chaen, cuu acaauru aina, chujuhecoha nii cunai caje nerautanaa cachana jaun jetaote, nii chaque tonaain erenaa nainecurene.

¹⁵ Nii jaun jetaote, nii ita taojiaauruhana jaan caje, mitaeratenajaaure. Nitohaneein, mitaeratenajaain jetaote, cuu nejesinajeein, ita cotaicha rijitiin:

¹⁶ “Cha charihahacache, caa cachaauru ainata. Itolere caa Jerosaleeun nenacaauru cachaaurute, cojoelanaacojoai ichaain, caa leinjiin cacha rautaaauruhane coitucuurera. Nii que, nainihei, ‘Casaje.’ naain, irihacacheneta.

¹⁷ Coanete, taeneein cuajeein, Jesoso que- cacha relaaauruhane coataa, nii caohatichaachete jianecurumiin, nabana chunei cacha rai, Jesoso que ereein neeuruhane coataara,” naain jetaote,

¹⁸ Fedoro aina Joan cotijiaain:

“Jiaonriha Jesoso coacuhin que ereerejeein chunei cacha relaaain neeichenera. Nii jianeechacuchera,” naauruha acaauru raine jana jetaote:

¹⁹ “Inara suujua coaracuche jauriaanejeeincha. Inasiina Cana Coaunera ere tonoraacaanune jianeein inara ere tonorarihacaanu, Cana Coaunera ere tonoraacaanune colaihaje tacaainta.

²⁰ Nainihaacaanu nii que ereerejihacaanune jianichaanuneta. Inasiina, canacaanu uricho que- canacaanuhacha aonai, canacaanuhacha coarai, canacaanuhacha coitucui, naojoaihunri que cachaauru relanaa jianerihacaanuta,” naain tonoranaacuruha Fedoroorune jaun jetaote,

²¹ cacha relaaauruhane caohateein:

“Nenacaen nitohanai ichaain, sacuhichenena, jelai choae jauhecotojoeriin inara casetecarichaanuhincha,” naaure jetao, acaauru rai cocoainanacaihuru.

Nitohaneein jetaote, casetecanajaelanaala, nirijieein jianenaacure. Jianenaana jerecuruhi jetao niqui. Ne jetaote, nii cacha rautaaauruha Fedoroorune coaraain, Cana Coaunera coroaecuruha satiin ecu nenacaauru cachaaurune jaun jetao acaauru jianecure.

²² Nii cojoelanaacojoaain nerautanaa cacha jetaote, jenachoonca jaanaca amurijiri.

Cana Coaunera bajaauruha Jesoso esenetaureraauru, acaauru lararajihane coina.

²³ Nitohaneein jianenaacuruhana jaun jetaote, nii neeuruha acaauru leechaaurune jaun, turuha cuure Fedoro aina Joan. Cuu acaauru rene turuhin jetaote, “Naaonjoaainte, canacaanu teure canacaanu casataain, cana araichuru bichauhenaauru, saseredotecuru curuaanaacuru ainara,” naain jitariin, nii acaauru leechaauru rai beeuruhane jaun jetaote,

²⁴ cuu jiniiquuin, aonajeeuruhane baiha:

“Cana Coaunera, iite cana janonaa coauneraneein neeicha. Iite cana rai dede, chauratane, cucuana, naaonjoaain coauneraneein neeicha. Iite itolere cautenurijihuru coauneraneein neeicha Cana Coaunera.

²⁵ Iite, ii Suujue que berateein, ii ere bera inoasi Rabiri que berateein:
‘Chanuna joaereein
rai suujua auhacaain
nererojoecaure

laurilauri nenacaauru cachaauru.
Chanuna nitohaneein
baasoneein suujua coaracure
inacojoein cachaauru.

²⁶ Chaen techu

Caná Coanera amurijiriin nenaá coacuhin,
nii niicha letoai Mesihasi que nejerateeure
cana rai chauratane coaraneein
que nenacaauru aina *reycuru*.

naain aitiin berateeilune jaun, niritiin bihalu ii ere bera inoaesi Rabirine rijijieeinte,

²⁷ Romanocuru curuaanaacha tei Jorioocuru curuaanaa Foonsio Filato, Jorioocuru *rey*
Erodesi, chaen nejelau atane nenacaauru, chaen Isaraelitaauru, naaonjoainuri, caa
neseeu netaojiaain nejerateeure, nii ii jerenohin icharaanu que- ii letono Jesoso- iicha
janijii iicha rai Mesihasi ainara.

²⁸ Nitohanihane coina, inae inoaelu coacuhin ichaailune rijijieeinte, aihurera. Nitoha-
neeinte, aitohine nainaurera Caná Coanera.

²⁹ Aihana jaun, enene caje coaneein, canacaanu casataauruhane coaraaine, jelai
amuritoheriin canacaanu coroatajaneena, cha que casilanaala, cachaauru rai, ii ere
beebejihacaanura, Caná Coanera.

³⁰ Chaen, laraajiin itolere ichana nainichaanune jaannu teeu, canacaanu rai, cunait-
enacaauru rautain, cojoelanaacojoai ichaain naaonjoacaanune coina, esinaae rauhi-
jiriin nii ii letono Jesoso letononeein nihacaanune coaracuruha satiin cachaaaurune
coinara,” naain jetao jiniiquiin Caná Coanera bajaare.

³¹ Inae Caná Coanera bajaauruhane nainauruhane rijieeoritiin jetaote, nerurujuaa
nii netaojiaauruhana jaan jelaiine jana, acaauru suujua neeoritiin, acaauru suujua
lararajiae Caná Coanera Suujue. Nii aina jetaote, chaque casilanaala, chaque tonaje-
lanaala, satiin cachaauru notaracae laraajiin, Caná Coanera Ere beebejeeure.

Satiin rucuhelete, satiin acaauru raineein ne.

³² Satiin Jesoso esenetaeraauru jetaote, jataain arajiin ita aina neeuruhane saijieein,
ita suujua rijitoein coacuhin jetao, “Coatiha leeinjiin cana rainuhachanu que, nihei
caa canaacha sirii rucuheleta. Satiin cana raineente nera.” naaure jetao, satiin, ita rai.
Nitohaneein jetaote, satiin rainein ne nii itolere acaauruhacha sirii.

³³ Nitohaneein jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, laraajiin, oo caje ichanaa Caná
Curuaanaa Jesusone beebejeeure jetao nii afosotooru, itolere ichaain, acaauru coroata-
janiha Caná Coaneranene que cachaauru notajaain. Nitohaneein jetaote, jelai choae
jauhecotojoeriin, satiin, acaauru coroatajane Caná Coanera.

³⁴ Nii jaun jetaote, nii chunei leeinjiinejeein, chaque lanaain neeurene. Tabaauru
atane sirichaauru, tabaauru loreri sirichaauru, naaonjoainuri jetao, que necoreteein,

³⁵ nii afosotooru rai uhaain niicha raauri coriqui teeure, latecuruhane rijiinanaain
acaauru rai leruuruhane coina.

³⁶ Coaraaunachuinti jetao, nii acaauru jana nenaá Lebita- Joseneein curuajaain
nenaá- Chifere cobena que nejanohanaa- Berenabeeneein afosotooruhacha curuaatei.
“Berenabeen” naanete, “suujua nunaera” nae.

³⁷ Nii cacha jetaote, atane sirihana jaun jetao, que necoreteein, coreniha coriqui raain
jetao, jitaain nii coriqui tee, afosotooru rai.

5

Osa que nesaruhin, nohaneeuruha Ananihasi, Safira, naaonjoaihunrine

¹ Nejetaote acaauru aina ne leecha cacha- Ananihasineein curuajai, rai comasai
Safira aina. Aca jetaote, nii comasai aina leeinjiin atane que necoreteein,

² ita suujua rijitoojeiin leruhin rai core raain, esi rijijeein jitariin amaera rijitiin: “Nocoo coriqui,” naain afosotooru rai teeure.

³ Nii jana jetaote,

“Ananihasi, chanuna ishujua cuhane enoha Moconajaerane rijitoojeiin, Cana Coaunera Suujue rai nohanena jeree leruhin coriqui raain.

⁴ Nihei chunei ichei, ‘Caa atane que necoreteeura,’ naain ereein neita. Nitohaneein, eletoaera que necoretenaa lanaalate, icheineein niha satiin coriquine maajeein inatiin, leruhin raain nohaneecha. Nii atane necoreteeina jaan, coatiaa nejelau rainein nihein. Nii jaunte niqui, satiin, coriquine maajeein icheineein nera. Chanuna nitohanai ichana coacuhin ichaai. ‘Canacaanuacha jecha coritaai,’ naai jerihane niqui. Nete, Cana Coaunera notaracaae canacaanu coritaai,” naa Ananihasi rai Fedorone jaun jetaote,

⁵ cuu aonajeeorihane baiha, tocojoaain tacaain, inae cuu ohe Ananihasi. Nii coaraain jetaote, satiin nii coasichure banetojoelanaala nii ecu neein coarajeeurera cachaauru.

⁶ Nii jana jetaote, tajiha nichuuntaain coaraain, rai jabereco conajaain amaain conautiha cuure cachaauru.

⁷ Nii baiha jetaote, nichata oraai cuhane, tajiha turuhin enoha uhe nii onaa Ananihasi autana Safira: “Naaonjoaara,” naain coitucuelanaala, caohachanaenetojoojeiin.

⁸ Nii jana jetaote:

“Esinaena rauhijiriin, nii beechene jeeoneei coreneein, inara rai atane que necoreteeiche,” naain bajaa Fedorone jana jetaote:

“Ejeen. Nii bihacaanune jeeonejeeine, necoretihacaanuchera,” naane jana jetaote:

⁹ “Chanuna ita suujua rijitoojeiin, Cana Coaunera notaracaae canacaanu coritaquiche. Nota tajiha uujueeuruhache ii sinijera amaain, conauteraauru cachaauruchera. Inae itonaai amaaururichaainchera,” naa Fedorone rijieeoritiin jetaote,

¹⁰ Fedoro tija asaae tocojoaain tacaain, cuu ohe nii ene. Nii jana jetaote, rai lana conautecuruhane caje turuhin, enoha cuuruha nii cachaaurune jana, inae oha nii enene jaun, rai jabereco amaain, rai lana rohan tein conautecure.

¹¹ Nii jaun jetaote, banetojoelanaala coasichure nii satiin Jesoso esenetaeraauru, satiin nii nitohanihane coitucuurerane maajeein.

Afosotooru aina cuaain, itolere cojoaelanaacojoai ichaain cachaauru notaaratiha Cana Coaunerane

¹² Nii afosotooru aina cuaain jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru, bacosacuru, maosacuru, naaonjoaihunri rautaerateein, itolere icharateein cache notaarate Cana Coaunera. Nii bana jetaote, nii Teenforo chajeneein nena Salomoonnein curuajai asaae ita taojianajaaocure afosotooru, satiin Jesocurisito esenetaeraauru, naojoainunri.

¹³ Nejetaote, nii chunei acaauru aina netaojiana jerecurene casi caun, jataain belainaacuruha natiin.

¹⁴ Nejetaote, arajiin cachaauru enecuru netonaine maajeein Cana Curuaanaa esenetajeein nejeeotejeeure.

¹⁵ Nii jana jetaote, itolere cunai caun cunaitenacaauru mitaacoaain, cache situnajaun bero auhaniha teeure, nela choae, rai rori choae, naajoaain, tabaauru que neconaa Fedoro beraerane, nerautaauruhane coina.

¹⁶ Chaen nii Jerosaleeun rohan nenacaauru- neseeuu nenacaauru cachaauru netonai nihanatiin jetaote, tajiha turuha uure itolere cunai caun cunaitenacaauru, itolere coitucuchuhi cairichanojoneein ichaonacaauru, naaonjoainuri uhaain. Niichuru jetaote, rai cunai caje rautanaacuruhane, jataain raotojoojeiin satiin nerautaaure.

Afosotooru que nejerateeuruha cocoaianacaihunrine

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaun jetaote, itolere cache, acaauru belaihana jaun, nechu jataain necoelai caun, nii afosotooru mucuhin amaain, caresero cuhane tenajaure nii saseredotecuru

curuaanaa aina, nii oo caje cacha ichatena nainiha Cana Coaunerane esenetaaichurusadoseeocuru.

¹⁹ Nii jana jetaote, janotiin caresero bacuujua joracaain, acaauru mitae Cana Coaunera letono- anjera.

²⁰ Nitohaneein mitanajaain jetaote:

“Naain Teenforo cuhane enohin, cacha cataaun nichaauraaain, cachaaru rai beebejeein, caa Ena- Cana Coauneraacha Tei Ichaonaa beebejeeuchera,” naain jetao, letoanajae Cana Coaunera letono anjera. Nii jaun jetaote, mituhin cuhin,

²¹ janohetiin nii Teenforo asaae enohin, beebejeein cachaauru relaaure.

Nii nainiha jetaote, saseredotecuru curuaanaa, chaen acaauru aina nenacaauru, naaonjoaihunri, satiin- acaauru bichauhenaauru cotihacure, netaojiaauruhane coina. Nitohaneein, ita taojiaain jetaote, nii afosotooru raerateeure, caresero caje.

²² Nii jana jetaote, turuhin nii caresero joracaain coaracuruha nii acaauru letonocuru- folisihacurune jana, nii leeinjiinejeein, cuu neeurene. Nii jaun jetaote, letoanajaurera rai, biha cuure.

²³ Turuhin jetao te:

“Caohatiin funojoineein, acuujuu naineeinchuru soondarooru que caohatiin be- raichaaain nihanatiinte, joracaain coaracaanune jana, neeurene leeinjiinejeeincha,” naain beeuruhane jaun jetaote:

²⁴ “Nitohaneeuruhane, chachaainti ichaa cuurureein nirijieein taeneein cuaa- jeeinta,” naaure, satiin saseredotecuru curuaanaa, saain Teenforo beraichacuru- folisihacuru curuaanaa, jataain nelateein nenacaauru saseredotecuru, naaonjoaihunrine jana jetaote,

²⁵ tajiha turuhin:

“Nota Teenforo cuhanete, cachaauru relaa neeure caresero cuhane inaraacha enoanojoihurura,” naain, acaauru rai beenajae leeinjiin cacha.

²⁶ Nii jaun jetaote, nii rijieeoritiin cuhin, rai folisihacuru amaain, ranajaa cue folisihacuru curuaanaa. Nitohaneein cuhin jetaote, inae erunajaain, acaauru uhae, chatohaneein cunaain dadanajaelanaala cunaain, chatohaneein tenajauruhane, ajeri que bodoosinajauruha cachaaurune coataa.

²⁷ Nitohaneein, turuanajaain jetaote, Jorioocuru curuaanaacuru, saseredotecuru curuaanaa, naaonjoaihunri acatiha tenajaain jetao:

²⁸ “Inae inara rai, nii cacha que, cachaauru relaaichene coataa aitiin, caohatiha- caanulura. Nii saijieeinte, enanetojoein, nii jianena jereneeichera. Cha ichaquiche, nii que cacha relaainta. Inae itolereneein Jerosaleeun sacutaain, nii que cachaauru relaaichera. Chaentechu, canacaanu que, ohalu nii cachane ujuaitena jerequichera,” naa acaauru rai, saseredotecuru curuaanaane jana jetaote:

²⁹ “Cacha ere tonoracaanune choae jauhecotojoeriin jataain Cana Coaunera ere tonoraacaanune jaunna aihacaanura.

³⁰ Nii cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate, nii coroso que teein, inaraacha sohi inaraacha joailu- Jesoso ichatelura.

³¹ Nitohaneein jaurihaanejeein, oo caje ichateeinte, raotono nichajai que lauriaain, nii Jesoso cocoainae, itolere curuaanaa nihane coina, Cana Coaunerara. Chaen, itolere baaso caje- cacha mitaeraaunu quene maajeeinte, te Cana Coaunera, Israeli co- coaichacuru coroatajaneraaunu que, itolere baaso ichaechajeein neeuruhane jianeein neeuruhane, acaauru que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane coinara.

³² Canacaanuna, nii coitucuhin, coaraneein, que ereerejihacaanu. Chaen, nii nere tonoraain naitoonjoan icharaauru rai, Cana Coauneraacha tei Cana Coaunera Suujue netonoaite, canacaanu que nii coaratera,” naain tonoranaacure, Fedoro aina, leeochoauru afosotooru.

³³ Niritiin, tonoranaacuruhane jaun jetaote, obajeein, acaauru sohin, acaauru jaonaa jerecure.

³⁴ Nii jana jetaote, nii cocoainacaihunri aina cuu ne leeinjiin fariseeo Camalieli. Aca jetaote, Cana Coaunera Quiricha Inoasi coitucueraneein, acaentonai cocoainanacainein, jataain suujua acatecuruha itolere cachaurune jaan ne. Nii jetaote, nimichuhin nichaaurain, basiinjiin afosotooru mitaerate, aere.

³⁵ Nitohaneein, inae mituuruhane jana jetaote:

“Aonacuche, satiin- Israeli cocoaichacuru. Caohachaain necohalajiin aihuchera. Nijiaonriha, joenreein coitucuera lanaala, chatohaneein caa cachauru teratein neechene.

³⁶ Aihalu Teeodane coaucuchenaanti. Coaracuchenachuhinti, leesajei que niqui, ‘Aca jete, jataain itolere amurijiriin nelateineeinera.’ naane jaun niqui, esenetaain sacuuruha jena fashai cachaurune. Nii jana, sohin jaoruhane jaun, ita caje riaaneein, jianecuruhalu- sacuureraauruneta.

³⁷ Coaraaunachuinti, itolere sacutaain nenacaauru cachauru janiichatiha Romanocuru curuaanaane bana, coaiten Romanocuru aina nejeratiha leeinjiin- Calilea cocoaicha- Jodasine jana, jerichanejeein, acaentonoai sohin jaoruhane jaun, rai sacuurera netonoain, ita caje rihaaneein, jianecuruhaluneta.

³⁸ Nii rijijieintechu, Cana Coaunera letononeein aihureniha caa cachaurune, raa-jenihane jianiha cuurureeinte, rohecanacaaurureta.

³⁹ Aihana jaun, Cana Coaunera letononeein aihuruhane jana, acaauru aina nejera-teen, acaauru rohecaachenete, Cana Coaunera aina netonai nejerateriquicheein-cha. Aihana jaun, coa Cana Coaunera aina nejeratenaa amunena coaucachera,” naa Camalieline jaun jetaote, nere tonoraure.

⁴⁰ Nitohaneein nere tonoraain jetaote, raujiaain nii afosotooru cotijiaain bisichatena-jaain, “Nijiaonriha nenacae Jesoso que cacha relain neechenera,” naain jetao, cacha relauruhane caohatein, jianenaacure.

⁴¹ Nitohaneein jianenaacuruhane jaun jetaote, nii cocoainacaihunru notaracae raotojoein rachoojoein, jelai caje cauha cuure, bisiinajaain mainajeein, acaauru necoejechanuuruha, Jesoso coreniha, Cana Coaunera notaracaene jaun.

⁴² Nii atiin jetaote, jianelanaala cojoanonetojoein, nii acaauruhacha cohajei Mesihasi niha Jesusone beebejeein, cacha relaaure, Teenforo asaa, loreri naineeine maa-jeein.

6

Caainsinein acaauru coroatajaneraaunu teeuruhane

¹ Nitohaneein jetaote, nii bana nenacaen nejeeontejeein cuujuein, arajiin nefaaure Jesocurisito esenetaeraauru cachauru. Nii jaun jetaote, nererojoecaure nii Curieco ere cuhane erenacaauru- Jorioocuru, nii Ebereeo ere cuhane erenacaauru que. Nitohaneein, nererojoecaain jetaote:

“Chanuna lenone chaluuruhane, inara aina nenacaauru autanaauru rai teeuruhane fautaerihanaain, canacaanu aina nenacaauru autanaauru rai quinacai teeure chaluur-erata,” naaure Ebereeo ere cuhane- erenacaauru rai.

² Nii jaun jetaote, jitariin, nii Jesocurisito esenetaeraauru taojiaaure nii lechoonca coroatajai Cana Coaunera letonocuru- afosotooru. Nitohaneein, taojianajaain jetaote, acaauru rai:

“Coatia caohacharihei, Cana Coaunera ere beebejihacaanune jiaaneein, cacha rai lenone teeurera beraichaneein nihacaanuneta.

³ Aihana jaun, canejeraauru, caaunsine cacha- itolere coitucuurera- Cana Coaunera Suujue que suujuequiin nenacaauru, inara caje, chariji chaainti esinaae rauhijiriin

nitohanai ichana nainaeraaurune, niichuru janijiin beeuchene, canacaanu, acaauru rai amihanenaa tihacaanu, jelai teein, nii coaaraneein neeuruhane coinara.

⁴ Canacaanuna laen, satiin rai, Cana Coaunera bajaebajajeein, Cana Coaunera ere beebejeein sacurichaanuhicha,” naauruhane jana jetaote,

⁵ satiin, ita suujua rijitoejin jerecure.

Nitohaneein, jereein jetaote, Jesocurisito ere esentaain- Cana Coaunera Suujue que suujuejiin nena Eseteba, chaen Ferifi, Poroocoro, Nicanori, Timoon, Paramenasi, chaen leeinjiin cacha- Antioquiha caje nena- Jorioonein nerotona- Nicolasi, naaonjoainuri janijiin raure.

⁶ Nitohaneein janijiin ranajaain jetaote, tajiha turuanajaa uure nii neeuruha afosotoorune jaun. Nii jana jetaote, acaauru couturi choae biji merecaain, Cana Coaunera bajaare, acaauru cocoinaa Cana Coaunerane coina.

⁷ Nii aina, itolere sacutaain riaanein, Cana Coaunera ere beebejeeuruhana jaun jetaote, nenacaen jelai choae jauhecotojoeriin, Jerosaleeun, jataain nejeeonteeure Jesocurisito esenetaeraauru cachaauru. Arajii saseredotecuru- Jorioonein nenacaauru niha natiinte, Jesocurisito esenetaare.

Eseteba mucuuruhane

⁸ Nii Eseteba jetaote, coroatajanaha Cana Coaunerane jaun, itolere que laraajiin, itolere cunaitenacaauru rautaaain, itolere ichaain cachaauru notajae.

⁹ Nii jaun jetaote, Cairichaerinojoein Neeuruhane Caje Mitanojoihuru neein curuajai sinacoca nenacaauru- Sirene caje, Alejaandiria caje, Silisia caje, Asia caje, naajoainuri caje unacaauru tabaauru jetao, Eseteba aina, ita cotaicha rijitocure.

¹⁰ Ne jetaote amuritona nainesihurene, Eseteba suujuatiha Cana Coaunera Suujuene que laraajiin irihana jaun.

¹¹ Nii coreniha obajeein jetaote, tabaauru coretecure, nechua joareein caje rochoin, irijiaain:

“Baasoneein Moisesa que ereein, Cana Coaunera netonai quete erera,” naain acaauru aina coulurujueeuruha, nechua joaenreeine coina.

¹² Nii jaun jetaote, niritii beeuruhana jaun, Eseteba que nejerateein, codoonetiin Eseteba mucuure- satiin cuu nenacaauru, satiin- nii Cana Coaunera Quiricha inoaisicoitucuurera, satiin- acaauru bichauhenaauru, naaonjoainuri. Nitohaneein mucuhin jetaote, tararaain amaain, acaauru curuaanaacuru rai teure, nii rucuhecuruhane coina.

¹³ Nii choae tacaain jetaotechu, nohanein acaauru aina colurujueraanu que- casaje cachaauru arihuruhana jaun:

“Canacaanu netonaina chuhisi, aonajenajaaocanura. Inetono janona bana te, ‘Chaque jete nelatere cana rai Teenforo. Chaque jete nelatere cana rai- Moisesa aitoonjoa- Moisesa ere.

¹⁴ Nii Nasarete cocoaicha Jesoso jete, cana rai Teenforo chamuhitiinjien jaohaje cureeinjien. Nii ichoae tacaain jete, cana rai Moisesa aitoonjoa, cana ichao corereinjien.’ nanajaaonca chuhisicha,” naauruha nii cocoinanacaihuri rai, nii casajeeurune jaun,

¹⁵ nii Eseteba coarajeeuruha- saain- nii cuu nenacaauru- cocoinanacaihuri, satiin- nii cuu nenacaauru- cachaaurune maajeeine jana jetaote, Cana Coaunera letono anjera nomeri tochaneein necore satiin rai nomeri.

7

Jabereco coreniha iriha Esetebane

¹ Nii jaun jetaote: “Esinaaena rauhijiriin, ii que erenaaniha,” naain Eseteba caje bajaa- saseredotecuru curuaanaane jana jetao:

² “Aonacuche canejeraauru, satiin ichauhenaauruna, nii que rauhijiriin aitete, aon-aquichera.

Jaiti Araaun ichaoha cueniha cana foeratera inoaesii Abaraaunne ajiniha jetaote, Mesopotamia batane nihane jana, rene ecocohin:

³ ‘Caa ii atane jiaaneein, satiin ii araichuru ratiriin, ichei quiicha coarateeni atane que ichaonihura.’ naa Cana Coaunera, Abaraaun raine jaun jetaote,

⁴ Caldea atane caje mituhin, naain nejelau ataneu- Araaun neein curuajaihu ichaoha cuelu Abaraaun. Nii baiha jetaote, inae oha rai inacane jana, caa ena nihacachene jaan atane que Abaraaun letoae jetao- Cana Coaunera niqii.

⁵ Ne jetaote, nihei aansijineeniiji, rai atane tenelu Cana Coaunera. Ne jetaote, nii caaniha jetao: ‘Ohine baihate, ii calaohichuru rai, chichoalacuru rai, naaonjoainuri rai niha cureein atanera. Chaen coroatajajeein nefaaururihaain ii nefoerateeuruta.’ nae Cana Coaunera, Abaraaun rai. Nii bana, jaiti neniha leeinjiinejeein Abaraaun raicanaanai inatiin jetaote, Abaraaun rai niritte Cana Coaunera.

⁶ Niritiin jetaote, Abaraaun rai: ‘Jauriaanejeeinte, jena fasha jaanacaneein, eroraqui nejelau atane que ichaoha cuurureein, belainohine lanaala, nechucaseteco rijijieein ii nefoerateeurura.

⁷ Nena, nii acaauru cairichaerichaaauru cachaaauru casetecaain, jelai caje Israeli-tacuru rocoerateein, nii caitoonjoa- acaauru que banihateein- quiicha rucujuei atane que teratenajareeunni, acaauru que banijiaain atane que ichaohin, quere tonoraain ichaooruhane coinara.’ nae Cana Coaunera, caa nihacachene jaan atane que.

⁸ Chaen techu esinaae rauhijiriin, Abaraaun rai aitohane coujounacanu que: ‘Quichaneein nejanoha ichei canaanaine, jaberoco cari jiununuerateein saerateeura.’ naa Cana Coaunerana jaun, nejanooa rai calaohi Isacane jana jetao, fosa janoneein nejanoha baiha catiaain jetao, coriha cari jiununuerateein saerate Abaraaun. Nii jaun jetaote, jerichanejeein rai calaohi Jacobo icharate Isaca. Jerichanejeein jetaotechu, nii lechoonca coroatajai rai calaohichuru Israelitaaauru foerateranuuru icharate Jacobo.

⁹ Nii Jacobo calaohichuru jetaote, cana inoaesihurune. Acaauru jetaote, nii acaauru ocoala Jose que nererojoecaain, que necoreteeure Egiptoo cunacaauru- cachaaauru rai, Egiptoo amaain, que necoreteeuruha Egipto cocoaicha raine coina, nechujataain nocoelai caun cotaiha. Nejetaote, atiin nii jana, Jose coroatajane Cana Coaunera, itolere necairichanaa caje mitaain.

¹⁰ Nitohaneein jetaote, itolere necairichanaa caje mitaain, coroatajaniha Cana Coaunerana jaun, itolere coitucuha Josene coaraa Egipto curuaanaa Faraaonna jaun: ‘Acate, caque jauriineein- itolere coaraneein- itolere curuaanaa neein- nerora rijijieein nihane caohachaera.’ naain, coberenadoro neein nii Jose cocoainae jetao Faraaon. Nii jaun jetaote, itolere- Faraaoncha sirii erora rijijieein, itolere atane curuaanaa neein coberenadoro neein nelu jetao Jose.

¹¹ Nii baiha jetaote, carajaojoaain catiaain, necairichaaurelu satiin cana inoasihuru, caohachananejeein neniha quinacai, Canaun, nii Egiptoo nihanatiina jaun. Itolere caa cana atane sacutaain, niheiluchunijihun quinacai arihuruha cana inoasihuru- cana fojiaraaurune jaanu.

¹² Nejetaote, nii bana Egipto curuaanaa rai niha tiricone coitucuuriin, rai calaohichuru- cana inoasihuru letoae Jacobo, Egiptoo tirico coretiha cuuruhane coina. Nii tirico coretiha cuuru que jetaote, jauriaanejeein, Egiptoo cunaa nunueteurelu- cana inoasihuru.

¹³ Nii baiha, coroata saain cuuruhane cuhane jetao te: ‘Inara caje- nena neeine neeunra.’ naain nihanacuru que, necoitucuerate Jose. Niritohane jaun jetaote: ‘Acaauru caje nena neeina nihate,’ naain Jose coitucue Egipto curuaanaa- Faraaon.

¹⁴ Nitohaneein jetaote, nii baiha neeoriin, acaauru inaca- Jacobo raerate, jitariin calaohichuru aina curuataain, satiin Egiptoo, cuuruhane coina, raeratenajae, rai nejeraauru que Jose. Itolere neein, caaunsichoonca saoguii- nenacaauru naraaichuru raerate jetao.

¹⁵ Nitohaneein jetaote, Egiptoo ichaoha cuelu jetao Jacobo. Cuu neein jetaote, ohelu. Chaen jetaotechu, cuu oorelu nii calaohichuru, cana inoaesihuru netonai.

¹⁶ Nii baiha carajaain neein jetaote, nii Egipto caje mituurelu cana inoaesihuru ichohalacuru- Isaraelitaauru. Nitohaneein mituhin jetaote, nii acaauru rinaja- Jacobo bucuuru rocohin amaain, Siqueeun, Amoro calaohichuru caje- Abaraauncha coreteiatane que rai bucuuru amaain rucuhecurelu.

¹⁷ Nii baiha carajaojoaain catiaain jetaote, inae Abaraaun rai jinateein, Isaraelitaauru rai- atane tenaa jeriha Cana Coaunerane catainaaecane jana, inae arajiin nefaaecure- Isaraelitaauru Egiptoo.

¹⁸ Nii bana jetaote enoelu, Jose coitucuelanaala nenea- *Rey*, Egipto curuaanaa- nihane coina.

¹⁹ Nii *Rey* jetaote, cana inoaesihuru- Isaraelitaauru coritaain cairichaain, acaauru bereecuru- ena nejanoanacaauru- quicha cojoaajihuru joerate, nabana arajiin nefauruhane, Egipto cocoaichacuru que nejerateeuruhane coataa, necohalaai caun.

²⁰ Nii bana jetaote, nejanoaelu Moisesa. Nii nejanoaha Moisesane jana jetaote, jataain belaaain coaraelu Cana Coaunera. Nii jana jetaote, nichata atejeeincha sirichurelu asinojoneein rai fojiaraauru.

²¹ Nii baiha jetaote, acaauru bereecuru- quicha cojoaajihuru jaohacoaauruhane coina, aitoaha- nii Egiptoo curuaanaana jaun jetao, nemuri auhania, caohachajeein curuteein, nii Moisesa jiaanecure- rai fojiaraauru. Nitohaneein, curuteriin nemuri auhaniha teeuruhane jana jetaote, coaraain raain, rai beree rijijieein- nii Moisesa fojiaa- nii curuaanaa- Faraaon cacunu.

²² Nitohanihana jaunte, Egipto cocoaichacuru rijijieein, acaauruhacha coitucui coitucuhin, acaauru relanojoneein, leeinjiin cacha mijiaaieein, nere que, nichanaa, naonjoainunru que laraajiin nelu Moisesa.

²³ Ninitohaneein jetaote, inae jena choonca jaanacaanihanane jana, naraaichuru Isaraelitaauru rene, turuha cue Moisesa.

²⁴ Nii jana jetaote, cuu leeinjiin- Isaraelita sohajiha- Egipto cocoaichane coaraain niqui, nii naraai Isaraelita cocoaeratiha, nii Egipto cocoaicha sohin joae- Moisesa,

²⁵ nii caje nainaain: 'Caate, letoae Cana Coaunera, cana coroatajaneraanu quera, naaururichaaain jecha, nii naraaichuru Isaraelitaauru.' naain. Nete caohacha naene-toheecure.

²⁶ Nii cojoanoo jetaote, ita sohajeeuruha coroatajai Isaraelitaaurune jana, runajaain: 'Chanute nejesinajeein ita sohicheta,' nae niqui Moisesa, nere tonoraa jerenajaain.

²⁷⁻²⁸ Nejetaote: 'Chate, nii coaranu que chenoaain, canacaanu curuaanaanu que eletaeta. Raca, Egipto cocoaicha ichaaine tocohaneein inoonte, casohin cajaanaa jereeita.' naain cotaain, Moisesa saruhite nii eleecha sohajera Isaraelita.

²⁹ Niritiin saruhitohane jaun jetaote, jelai caje sorohin, Madiaaun batane cuhin ichaoha cuelu Moisesa. Nitohaneein jetaote, ucuae sorohin, coroatajaain quicha cojoaajineein canaanai siriin, nejelau ataneu nenacaauru aina, ecu ichoaelu Moisesa.

³⁰ Nii baiha, jena choonca jaanacai baiha jetaote, cacha areroo- desiereto cataaun- ichtane ucuuno- Sinaaieein curuajai rohan, chujuhecoha Moisesane jana jetao, iihane- ecu chujuhequi- enuha laojoiri cacaaerii. Nii jana jetaote, nii enuha laojoiri iihaneei cataaun ecooca leeinjiin aanjerana jaun jetao,

³¹ cojoaelatiin coarajeein, caohachaaain rautaaain coaraane coina, rohan nichuun- taoriin coaraa Moisesane jana jetaote:

³² ‘Canuna, ii inoasihuru Coaunera- Inara Coaunera neein neeunra. Canuna, ii inoasihuru- Abaraaun, Isaca, Jacobo, naaonjoainuri- Coaunera neein neeunra.’ naane jana jetao, coaneenetojoelanaala coasiha nesoonetiin rijijijianiha Moisesane jana jetaote:

³³ ‘Nii ii safato rocoora. Canu turuna jaan nihana jaun, nainiheeii nii ii safato ruhacaain caelai shaoquineta.

³⁴ Naain, Egiptoote, inaderaain necairichanaa caun chanaaure canu cachaaaurura. Nii jaunna, coaracauna jaun, cau faaun, nii caje jianacoo tenajaanune coinara. Nii jaunna, eletoareeuni Egiptoo, jelai caje canu cachaauru rocoeraanuquera.’ nae Cana Coaunera, Moisesa rai.

³⁵ Jauriha nejeein Moisesa batohin: ‘Chaate, canacaanu curuaanaa nuque, ii co-cainaain, nii coaranuque eletoaeta.’ naauruhalu natiin jetaote, esinaae rauijiriin letono aanjera que Moisesa letoerate Cana Coaunera, nii enuha laajoiri- iihanei cataaun ecocohin cocoainain, nii cairichaeriinajaauruha Egipto cocoaichacurune caje Isaraelitaauru rocoeranu que.

³⁶ Nii jaun jetaote, nii Moisesa, Egipto caje cana inoasihuru rocoera nelu jetao, nii atane que, itolere ichaain cachaauru notajaain. Nii Egipto rohan nena Cucuana Lanajaijihu jetaote, nii rai biji achune tochataain jetao, aiha berone rijijieein, nii cucuana tabai jacoraain, acaterate, jera jaooruha Isaraelitaaurune coina. Chaen catcha areroo- desieretoo jenachoonca jaanacaneein, itolere acaune maajeein ecoteein, itolere ichaaechajeein, cachaauru notaarejetelu jetao Moisesa.

³⁷ Nii Moisesa jetaote: ‘Leeinjiin inara cajete, ecooca cureein caa caletohane rijijieein Cana Coaunera letononeein rai nere beraneein neenicha.’ naain belu cana inoasihuru Isaraelitaauru rai.

³⁸ Nii Moisesatechu, catcha areroo desieretoo nasaae nedaaauruha cana inoasihuru Isaraelitaaurune jana, jelai nii ichatane ucuuno- Sinaain ichoae ucuun iniin, Cana Coaunera letono aanjera aina erelu. Nitohaneente, aanjera caje, nii cana rai Ichaonaa Tera Erenaa raain telu, cana inoasihuru rai, cana rai beeuruhane coina.

³⁹ Nitohaneein, nii raane coina, nii ichatane ucuuno que, siichoha Moisesane tonohana jetaote, renaatonorae lanaala, Egiptoo cauha cunaa jerecurelu jetao cana inoasihuru Isaraelitaauru.

⁴⁰ Nitohaneein jetaote, acaauru rai saseredote inoasi- Aaroon rai: ‘Cha que chaainti nerurujae, Egipto batane caje canacaanu rocohin, canacaanu uhaeralu- Moisesata. Nii jaunna, canacaanu rai, ecaantooru rijijieein chosichuru ichaaine jerichaanu, cana coroatajanecuruhane coinara.’ naauruhana jaun jetaote,

⁴¹ jeriha Aaroone jaun, baca calaohi rijijieein ecaanto ichacure. Nii rai nihane jetaote, lenone sohin teure, Cana Coaunera rai ichacuruhane rijijieein. Nitohaneein jetaote, acaauru biji que ichanohin- ecaanto- chosi rai, lenone nihane sohin teein, beseta bitoera tocohaneein ichaain, ecaanto- chosi coroaecure.

⁴² Nii coaraane jaun jetaote, acaauru aina obajeein, coroatajanenaacane jiaane Cana Coaunera, acaauru chosichuru niha acaauruhacha bei- dedeu nenacaauru, enoto, atene, arasijie, naaonjoainunruhacha coroaecuruhane coina. Nitohanihane jaun jetaote, nere bera inoasihuru que aitiin laenaeratein:

‘Isaraelitaauru:

coatia carai, nii jenachoonca

jaanacaneein, catcha areroo- desieretoo neeichene bana,

carai lenone sohin nihane

terejetoheeicheluta.

⁴³ Nete, acaihanejeein biji que

cachaauru ichanohin inara chosi

niha- inaraacha bei- Moloco raiichate,

lenone nihane sohesojoein, terejetocoichelura.

Chaen, Refaan neein curuajai
inara raajenhane inara chanaa-
inara chosi neein inaraacha bei- arasijie,
naaonjoai raaichate terejetocoichelura.

Nii jaunna, inara atane caje inara rocohin,

naain Babiloniaun bujuaau inara sitareeunnicha.’

naain, nii ajiniha bihalu Cana Coaunerana jaun, nii rijitjoein laenacurelu nere bera inoaesihuru.

⁴⁴ Nitohanein nere tonoraelanaala, que jaolecooruhane saijieein jetaote, Moisesa que coarateein jetao, canii cari caje nenea loreri Taberenacolo icharate Cana Coaunera, nii cacha arero- desieretoo amuhemuhecuruhane jaaunru, acaauru jini-ichaaain, nii Taberenacolo amaauruhane coina. Nii taberenacolo jetaote, acaauru rai telu Cana Coaunera, ‘Naaajoaainte cana aina ne- Cana Coaunerara.’ naain itolere bana coacuruhane coina. Nii asaaete, nii ajeri que teein- laenanohineein nenea Cana Coaunera Ere rucuhecure jetao.

⁴⁵ Nii Taberenacolo jetaote, inae oha Moisesane baiha carajaain neein, uhaaurelu nii Moisesa coreenraniha nenea Josoe aina cunacaauru- cana inoaesihuru. Nitohanein jetaote, nii acaauru rai Cana Coauneraacha tenaa jerei- atane que nenacaauru aina, sonohanaque nichaauraaain, acaauru amuritoorelu, acaauru caje nii atane raauruhane coina coroatajanenaaca Cana Coaunerana jaun. Nitohanihalu jetao, enoha curuaanaa inoaesi Rabirinereein tiaaajoaain.

⁴⁶ Nii Rabiri coroatajaniha, itolere que Cana Coaunerane jaun jetaote, turuha cana foeratera Jacobo Curuaanaa- Cana Coaunerane jaannu que Teenforo ichana jerelu niqui.

⁴⁷ Ne jetaote, icharatiha Rabirine caohatiha Cana Coaunerana jaun ichaenelu. Nii janate, inae oha Rabirine baiha jetao, nii Teenforo icharatelu nii calaohi Salomoon, Cana Coaunera turunajaanu que.

⁴⁸ Coatihane niqui, cacha ichanohineein nenea loreri Teenforo asaae ichaohi niqui Cana Coaunera. Nitohanihane jaunte, rai nere bera inoaesihuru que beratihalu Cana Coaunerane jaun, nii aitoroatihane rijitjoein:

⁴⁹ ‘Caa dedete, canu nelaurihana jaan ne. Jana chauratanete, catiha rorine.

Chaen techu, chatohanai lorerina ichacurure, cuu nebetacaanune coina.

⁵⁰ Tana, canu, caa itolere coaunaain nihanulune coitucuuruhaneta,’ naa Cana Coauner-
ara.”

naain beeurelu rai nere bera inoaesihuru.

⁵¹ “Nete, leecha Cana Coaunera coitucuuruhi rijijieein, nere tonorana jereneeichene jaun, urichosae rijijieein neeiche, aohana jereneeichene jaun. Aiha, inara inoaesihurune rijijieeinte, inara suujuatenaa jeriha, Cana Coaunera Suujuene jana, aina nejerateein, aohana jereneeichera.

⁵² Satiin inara inoaesihurute, Cana Coaunera Ere bera inoaesihuru cairichaaeriin, sohin jaoorurejetelu. Jerichanejeein techu, nii turunaalu- cana coroatajaneraanu que Cana Coaunera letono turu beebejeeurerane maajeein, sohin jaorelu nii inara inoaesihuru. Nii esinaae rauhijiriin, beeuruhane rijijieein turuhane janate, que nerero-joecaain, nere aohana jerelanaala, colurujueein, sohin joerateein neinchelu- inara netonai.

⁵³ Inara inoaesihurutejian niqui, laenanohineein Cana Coaunera Ere raarelu, laenarateein letono aanjera que, teratiha acaauru rai, Cana Coaunerane jaun. Nete tonorana jerecurenelu inara inoaesihuru. Nii inara netonai nihanatiin, tonorana jereneeichera,” nae jetao acaauru rai Eseteba.

Eseteba sohin jaooruhane

⁵⁴ Niritoha acaauru rai Esetebane jaun jetaote, obajeein, corajeein nujuae cari calaauere.

⁵⁵ Nejetaote, Cana Coaunera Suujue suujuatenojoinnein, najabaracaain dede coaraa Esetebane jana jetao, neyoracaa dedene jaun jetao, Cana Coaunera coarae. Nitohanein coaraane jana jetaote, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁵⁶ Nii jaun jetaote:

“Coaracucheejian inara netonai. Nota, neyoracaa dedene jana, Cana Coaunera raotono nichajai que chujuheque nii canaacha cohajeilu- Cacha Calaohineein nena Jesosora,” naa acaauru rai Esetebane jana jetaote,

⁵⁷ nuricho mucuutaain aohana jerelanaala, nujuaae soaisohaain, codoonetiin mucuure.

⁵⁸ Nitohanein mucuhin jetaote, nii nese caje naain amaain, acaauru cajione buuri rocohin jetao, leeinjiin cacha- Saoronein curuajai que nii acaauru cajione buuri beraichatein jetao, ajeri que Eseteba bodoosiin sohin atinaaure- nii coulurujueracuru.

⁵⁹ Nitohanein, ajeri que bodosijieeuruhane jana jetaote:

“Canu Curuaanaa Jesoso, cacorataaneun. Casuujue raaura,” naain Jesoso bajae Eseteba, rai suujue raane coina.

⁶⁰ Niritohane baiha, semotorohaain auhaquuin:

“Canu Curuaanaa, jiaonriha catohanein caeteein, naosateeuruhane ujuaiteei acaauru quenera,” naain inae ohe Eseteba.

8

¹ Nitohanein, Eseteba sohin jaoruhane jana jetaote, rautatelu nii Saoro.

Jesocurisito ranojoihunru rerohecaa Saorone

Nii bana caje coauneein nunuhetein jetaote, satiin, Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina nejeratein, cairichaaerihure Jerosaleeun. Nii jaun jetaote, ita caje riaanein, Jerosaleen caje soroore satiin Jesoso esenetaeraauru, Jodea batane sacutaain, satiin, Samaria batane sacutaainchuru cuhin soroore. Jana, nii afosotooruhacha jetaote, nii Jerosaleeun nedaare.

² Nitohanein Eseteba atinaauruhane jana jetaote, mainajeein coisiin conautecure caohachaaain rai suujua coaraain ichaonacaauru cachaauru tabaauru.

³ Nii nainiha jetaote, Jesoso esenetaain- tonoraeraauru rerohecaain, lorerichuru nainein enohin, enecuru aina curuutaain- quichaauru tararaain amaain, caresero cuhane teratenajaain, cairichanajae Saoro.

Jesoso beebejeeuruha Samariaune

⁴ Nitohanein, rerohecanajaaauruhana jaun, nii Jerosaleen caje soronacaauru jetaote, turuuruna jaunru nainein, jianacoo osa caje- cana mitaeranein niha- Cana Coaunera Calaohi- Jesosone beebejeeure.

⁵ Nii jana, leinjiin acaauru caje nena- Ferifi jetaote, nii Samaria batane que leeochoauru nese amurijiriin nena nese tabaihu cuhin jetao, inae cuu turuhin, cuu nenacaauru rai, Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisito beebeje.

⁶ Nitohanein cuu turuhin Jesocurisito beebejiha Ferifine jana jetaote, satiin netaoji- aain, niicha beebejei rautatiin aonajeeure- cachaauru, chaen itolere cunaitenacaauru rautaane coaracuruhana jaun.

⁷ Nitohanein jetaote, rai suujue cuhane coitucuchichuru sirichuruha tabaaurune, acaauru caje sitaane, auhaaahaquuin, acaauru caje amuure nii coitucuchuhichuru. Chaen jihuronacaauru nihanatiin jetaotechu, rautaaain, bacosacuru nihanatiin- rautaa Ferifine jaun jetao,

⁸ neebana nitohanai coaracuruha, nii neseena jaun, cojoelatiin coarajeein, rachoojoeure- satiin nii nere aonaa turunacaauru cachaauru.

⁹ Nii jana jetaote, cuu ne- leeinjiin cache- Simoon neein niicha curuaateeuri- benane. Aca jetaote, batohi aina, Samaria cocoaichacuru coritae jetao, “Aca jete, itolere cache amurijiriin, itolere que, jataain nelateeeinein ne,” naain esenetaauruha cachaaaurune coina.

¹⁰ Nitohanihane jaun jetaote, cocoinanacaihuri nihanatiin, coritaa, rai batohi ainana jaun, rautatiin esenetaain, aonacuruhane jaun: “Caa cachate, Cana Coaunera leto no nera,” naaure jetao, nii Simoon que, satiin cachaauru, cocoinanacaihuri, naaonjoaihunri.

¹¹ Nitohaneein jetaote, enanecoriin que airijiin esenetaain tonoraare, rai batohi aina, acauru coritaana jaun.

¹² Nete, nii saijieein Ferificha beebejei- Cana Coaunera Cojoanona, Cana Curuaana Jesocurisito, naaonjoaain esenetaauruhana jaun, quichaauru, enecuru, naaonjoaihunru- nebaotisaerateeure.

¹³ Nii jaun jetaote, nii- benane- Simoon netonai, esenetaain nebautisaerateein, Ferifi corihaniha amuhemujue, itolere ichaain cojoelanaacojoai ichaa Ferifine coaraana jaun, cojoelatiin.

¹⁴ Nitohaneein, inae Cana Coaunera beratenojoin esenetaain, tonoraauruha- Samaria cocoaichacurune coitucuhin jetaote, acauru rene, Fedoro, Joaan, naaonjoaihunri letoaare- afosotooru- Jerosaleeun nenacaauru, nii Samaria nenacaauru coaraa cuuruhane coina.

¹⁵ Nitohaneein, letoanajaauruhana jaun cuhin jetaote, acauru rene turuhin, nii Jesocurisito esenetaain- tonoraeraauru rai, Cana Coaunera bajaare, acauru coroatajanein, rai Suujue letoaa Cana Coaunerane coina,

¹⁶ jaiti leeinjiinejeein- acauru caje nena ichoae fauheniha- Cana Coaunera Suujuene jaun, raujiaaincha- Jesocurisito corenihacha- baotisaain cojounacatenohineincha, neeuruhana jaun.

¹⁷ Nii jaun jetaote, acauru couturi ichoae, biji meracaain Cana Coaunera bajaauruha- Fedoro aina Joanne jana jetao, tajiha, acauru ichoae fauha uhe, Cana Coaunera Suujue. Nitohaneein jetaote, Cana Coaunera Suujue rauure- Samaria nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru- cachaauru.

¹⁸ Nitohaneein, acauru ichoae, biji meracaain, Cana Coaunera bajaauruha afosotoorune jana, fauha uha, acauru ichoae, Cana Coaunera Suujuene coarajihana jaun jetaote:

¹⁹ “Carai netonai, nitohanai teeuchena, inara corete coriqui quete, chunicoa- cache ichoae nihanatiin, cacoi meracaain, Cana Coaunera bajaanune, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coinara,” naa acauru rai Simoonne jana jetaote:

²⁰ “Coaraain, nii ichoriqui aina jiniiquiin nitajeeura. Inacoojeein chachu, ‘Coriqui que jecha, coretenacaine Cana Coauneraacha tenojoin,’ naai chachu inacoojeeincha.

²¹ Esinaae rauhijiriin, esenetaain nere tonoraeneeine jaunte, ichei nii tenaa nainene Cana Coaunerara.

²² Nii ishujua baaso jiaaneein, Cana Coaunera bajaate, ichei suujua acatena nainihane, suujua acatemiin Cana Coaunerara.

²³ Jataainte, banejelanaala necoelaain, osa tabai que nesaruhi rauhineerilanaalara,” naa Fedorona jaun jetao te:

²⁴ “Atiin carai, Cana Coaunera bajaauche, nii aitohine tocohaneein, chatohaneein caetein niha Cana Coaunerane coataara,” nae jetao, nii benane- Simoon, Fedoro rai.

²⁵ Nitohaneein, nii Samaria neseeu, Cana Coaunera Ere beebejeeuruhane baiha jetaote, nii Samaria batane sacutaain nenacaauru- neseeu cuhe cujeein, Cana

Coaunera Calaohi Jesocurisito que Erenaa Caohati beebejeeuruane baiha jetao, Jerosaleeun cauha cuure Fedoro, Joaan, Ferifi, naaonjoaihunri.

Ferifi aina, ita que tacaauruha Etiopiha cocoaichane

²⁶ Nii baiha jetaote, rai letono aanjera que Ferifi letoaerateein:

“Chajaain nimichuhin enoto mitu uuri- cana raotono nichajai jelson cuhin, naain Jerosaleeun caje- Casau cunaa bero cuhane cunihura,” nae jetao, Cana Curuaanaa letono aanjera. Nii bero naitoonjoate, cacha areroo jelson situnaane.

²⁷ Niritoha rai aanjerana jaun jetaote, nimihoritiin cuha Ferifine jana, bero cuhane leeinjiin cacha- Etiopiha cocoaicha aina, ita que tacaure. Nii Etiopiha cocoaicha jetaote, Etiopiha batane curuaanaa eneneein nenea rai- coriqui beraichaneein nenea ne. Aca jetaote, Jerosaleeun cuhin, Cana Coaunera coroaeejin bajaee bajaecane caje,

²⁸ tajiha cabario que tararaeraain nenea namunaja cuhane lauhequiin, Cana Coaunera ere bera inoaesi Isaihasicha laenai quiricha ereretajeein cauha cue, jelaiha rai nataneu.

²⁹ Nii jana jetaote, Ferifi rai: “Nii cacha rohan nichuutaain ereeura,” naa rai, Cana Coaunera Suujuena jaun jetao,

³⁰ rohan nichuuntaa Ferifine jana jetao, Cana Coaunera Ere bera inoaesi- Isaihasicha laenai quiricha ereretate- nii Etiopiha cocoaichane jana jetao:

“Nii iicha ereretai aonaaina, coitucuhi,” naain caje bajaa- Ferifine jana jetaote:

³¹ “Aihaaunta. Cha cajena coitucuhin aohanreeunta. Niha chunei carai berane coaalanaalata. Chajaute iniin cau carohan nelauriaera,” naa Etiopiha cocoaichane jaun jetaote,

³² iniin nelauriaain, nii niicha ereretai jelai coaraa Ferifine jana jetao:

“Carenero chacuruhane rijijieeinte, amaa cuurureein, sooruhane coina.

Nii rijijieein techu,

nujuin saaujiha saaujichane jana

inauhene aonajiha carenerone rijijieein,

inauhene aonajenajaain,

caohachanaainejeein erenereein.

³³ Nitohaneeinte

batohin joaereein coulurujueein,

cojoaisi aina ajaena rocohin jaonaa rijijieein,

sohin jaoorureein.

Nitohaneein sohin jaooruhane jaun,

nerihaain rai neferate,”

naain *profeta* Isaihasiacha laenailu ereretaain coaraane baiha jetaote, Ferifi caje:

³⁴ “Atiin carai beeuna coitucuera. Cha quena aite, raaje ne quena aitoha caa Quiricha laenaera *profetate*, ainihane leecha quena aitohate,” naain bajaa, nii Etiopiha cocoaichane jana jetaote:

³⁵ “Jesoso sohin jaoorurichaaine quete aitera,” naain jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi- Etiopiha cocoaichacha ereretai nunuhe caje coauneein nunuhetein jetao, Jesoso que Erenaa Caohati beebejiha Ferifine jana,

³⁶ niha acauna jaan rohan nichuuntaauruhana jaun jetaote, Ferifi rai:

“Caute ne acaura. Taacha nainereei, cau canu baotisaain, canu coujounacateeineta,” naa nii curuaanaane jana jetaote:

³⁷ “Ichoichana aina cutaain, esenetainete, naainera,” naa Ferifine jana jetao te:

“Cana Coaunera Calaohi niha Jesocurisito ne esenetaanura,” naane jana jetao,

³⁸ nii acauru amaera- cabario que taraeraneein nenea suraerateein, jiniiquiin fauhin, acauhana fauha cuure. Nitohaneein fauhin jetaote, baotisaa Ferifine jana jetao,

³⁹ inae acau caje inihuruhane jana jetao, Ferifi amaa- Cana Coaunera Suujuene jaun jetao, inae coaraene- nii curuaanaa. Nejetaote, raotojoein, rachoojoein bero cuhane cuujue.

⁴⁰ Nitohaneein amaa Cana Coaunera Suujuene jaun, cuhin jetaote, Asotoo turuhe Ferifi. Nitohaneein Asotoo turuhin jetao, caje coauneein, nunuhetein, nirijiein cuujue cuujeein, Sesareea turuhanereein tiaain, neseuru neseuru turunajaauru, Jesocurisito que Erenaa Caohati beebejeein, cuujue jetao Ferifi.

9

Jesocurisito esenetaeranein nerotoha Saorone

(Ich 22.6-16; 26.12-18)

¹ Nii tonohana jetaote, Cana Curuaanaa ere esenetaain, tonoraeraauru que, nejeratihajeein, atinanaana jereein sacuhane jaun jetao, saseredotecuru curuanaa coaraa cue Saoro,

² caje nitohanai ichana nainihane jaan- cocoiricha bajaane coina. Nii rai cocoiricha teuruhane, aina naain Damasoco cuhin, ucuuae nena ita taojiaain Cana Coaunera bajaauruhane jaan sinacoca asaae enohin, nii Ena Nena Ichaonaa esenetaain tonoraeraauru ariin, quichaaauru aina curuataain, enecuru tararaain uhanajaa caseteconein Jerosaleeunne coina.

³ Nejetaote, inae nitohaneein ichaain cuujiha, Damasoco nese catainajeein, turuhelalajiha, Saorone jana jetao, luhecotariin conotiin, dede caje jilenete Cana Coaunera Cono.

⁴ Nii jaun jetaote, coasiha atane ichoae nalatoha Saorone jana jetao:

“Saoro, Saoro, chanuna jataain caque nejerateein, cacairichaeriin ichaohi,” naain toniha erenaane jana jetao:

⁵ “Chaneei inaate Curuaanaa,” naain bajaa Saorone jana jetaote:

“Canuna, nii nejerateeine jaan neein iicha cairichaerii Jesoso neeunra. Canu esenetaeraauru cairichaa aaine nihanatiinte ichaajenihane ijiabereeo- cairichaa nii aaicha,” naa jana jetaote, coasiha rijijijihanein:

⁶ “Chatohanai ichacaaunne jereite, Curuaanaa,” naain bajaa Saorone jana jetaote:

“Nimichuhin nichaauraain, nii neseeu turunihunte, cuu ichei, iicha- ichanenenu beeuruhinera,” naain tonorae, nii erenaa.

⁷ Niritohane jaun jetaote, nuricho que aonacuruha acaauru netonoaine jaun, ne-soonetoore, nii Saoro- corihaniha cunacaauru cachaaauru, nii erenaa aonacuruha natiin, nii chuni cacha coaracurenihana jaun.

⁸ Nii jana, atane ichoae tocoha baiha nimichuhin, nenotaain coaraa Saorone jana jetaote, caohachanaineein conohene rai nota. Nii jaun jetaote, inae caohachanaineein conoheniha rai notana jaun, rai biji que mucuhin, amaauruha Damasocone jana jetao,

⁹ cuune nichata janohin, maosaneein notaelanaala, nii lenonelanaala, nii acau nihanatiin coelanaala.

¹⁰ Nitohanihane jana jetaote, nii Damasoco ichoae leeinjiin cacha- Ananihasinein curuajaain. Acate, Jesocurisito Ere esenetaain, tonoraera ne. Nii jetaote, notajae Cana Curuaanaa Jesocurisito, rai irihane coina. Nitohaneein, notajaain jetaote:

“Ananihasi,” naain bajaane jana jetao:

“Cauna neura Curuaanaa,” naane jana jetaote:

¹¹ “Chajaain nimichuhin, nii bero- Rauhijirineein curuajai cuhane cuhin, Jodasi loreri asaae enohin, Taroso caje unaa leeinjiin cacha- Saoronein curuajai bajaaura. Acate, Ofa- Cana Coaunera bajaebajaecane jana, notaacane jaun,

¹² coaraane jana, leeinjiin cacha- Ananihasineein curuajai- turuhin, nichoae rai biji merecae, nacoauneein conoha rai notane coinara,” naa cana Curuaanaa Jesocurisito, Ananihasi raine jana jetaote:

¹³ “Netejian, ‘Nechu aansai- ataibiaen rijijieein niha,’ beeurera. Nitohaniane jaun jete, Jerosaleeun, ii ere esenetaain- tonoraeraauru cairichaaeriin ne, naauruha, coitucueracuru natiinta.

¹⁴ Coaraaunachuhinti, saseredote curuaanaa caje, niicha rocohi erenaa uhaa aina, satii- ii ere tonoraeraauru mucuhin, caseteconein, amaa in tiha, saseredotecuru curuaanaa raine coinaneta, Curuaanaa,” naa Ananihasine jana jetaote:

¹⁵ “Chajaaincha cunihura. Nii cachana raain neeun, nejelau ataneu- nenacaauru rai nihanatiin, canu ere beebejeein nihane coinara, itolere, acaauru curuaanaacuru rai nihanatiin, canu ere beebejeein, chaen, Isaraelitaauru raine maajeein beebejihane coinara.

¹⁶ Acaentonaite, canu ere beebejihane coreniha, necairichanaa coaraa cureein, baneje lanaalara,” naain letoaa Cana Curuaanaane jaun jetaote,

¹⁷ nii niha Saorone jaan- loreri asaae turuha cue Ananihasi. Cuu, loreri asaae turuhin jetao te, nichoae biji merecaain:

“Ichaso Saoro, nii uhina jaan bero cuhane, ichei ecoona Cana Curuaanaa Jesusote caletoe, ichoae cacohi merecaain bajaanune, enacoauneein conoha inotane, ii suujueniha enoha Cana Coaunera Suujuene coinara,” naa Ananihasine

¹⁸ rijieeoritiin, jeranu nota caje naluha- ate reje rijiinanaine jana jetaote, inae conoha rai notana jaun, nimichuhin nebaotisaerateein, inae cojounacatenohineein ne- Saoro.

¹⁹ Nii baiha jetaote, inae lenoneein suujua nunaain, nii Damasoco nenacaauru- Jesocurisito ere esenetaain- tonoraeraauru aina ne, janojanoheriin.

Damasoco Cana Curuaanaa Jesuso Ere beebejiha Saorone

²⁰ Nii baiha jetaote, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan- sinacoca asaae enohin, cachaauru rai, esinaae rauhijiriin, Cana Coaunera Calahineein niha Jesusone beebejiha Saorone jaun jetao,

²¹ cojoelatiin coarajeein:

“Taajian, caa cacha, Jerosaleeun, Jesuso aina cuaain Cana Coaunera bajaebajaeracuru que nejerateein, cairichaaerinajaain nena nihaneta. Tana, caa jeelai cacha coaiten cau turuhalu, Jesuso esenetaeraauru jitariin tararaain amanajaain, saseredotecuru curuaanaacuru rai tenajaane coina neta,” naaure jetao, cojoelatiin cuu nenacaauru cachaauru.

²² Ne jetaote, niritiin cojoelatooruhane jana, nii que rutaain nelararajiaain laraajiin, canaacha cohajei- Curisitoneein niha Jesusone beebejiha Saorone jaun jetao, rai suujua auhacaure Damasoco nenacaauru- Jorioocuru.

Jorioocuru caje, nichotiha Saorone

²³ Nii nitohanein araai janohin Damasoco niha Saorone jana jetaote, ita suujuau tacaain, Saoro sohin jaonaa jerecure Jorioocuru.

²⁴ Ne jetaote, nii sohin jaonaa jerecurehane coitucue Saoro. Nitoaneein, que necousujuuain jetaote, ajeri caje ichanohineein nena, nii nese tionoritiin nena rijia ucuuneti bacujuaniha, janotiinetojoein beraain cohacure, mituha cuhane mucuhin amaa in, sohin, jaoruhane coina niqui.

²⁵ Ne jetaote, omari seeonjoa cuhane tein jetao, janotiin tijichaain, loreri chaje nichajai que nii nese tionoritiin nena rijia bujuaniha faaure Jesocurisito ere esenetaain tonoraeraauru, nii nese caje mituhin nichotihane coina. Nitohanein jetaote, onaa caje nichote Saoro.

Jerosaleeun turuha Saorone

²⁶ Nii nitohaneein nichoteein jetaote, inae Jerosaleeun turuhin, cuu nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaain tonoraeraauru aina netaojiana jeriha Saorone jana jetao, coasiha netaojiana jerecurene, inae acaentonoain, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeranein nihane coitucuhin esenetaarenihana jaun.

²⁷ Ne jetaote, afosotooru rene Saoro amaain: “Naaonjoaain jetaote, bero cuhane cuujihane jana jetao, notajaain, rai erelu Cana Curuaanaa Jesocurisitora. Nitohanihane baiha jetaote, chaque tonajelanaala, nii chaque casilanaala, nii Damasoco nenacaauru rai, Jesocurisito Ere beebejera,” naain acaauru rai, be Berenabeen.

²⁸ Nitohaneein acaauru rene turuaain, acaauru que coitucueratiha Berenabeenne jaun jetaote, inae raauruha raotojoein, nii Jerosaleeun nenacaauru afosotooruna jaun, cuu acaauru aina neein amuhemujueein, chaque tonajelanaala, cuu cachauru rai,

²⁹ Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere que ereerejeein, Curieco ere inaaunrera Jorioocuru aina, ita cotaicha rijitiinchuru, ereereca Saorone jana jetao, sohin jaonaa jerecure, nii ita cotaicha rijitohane jaancuru- Jorioocuru.

³⁰ Ne jetaote, nii sohin jaonaa jerecuruhane coitucuuriin, Sesareeau, Saoro amaain jetao, caje coauneein Tarosoo letoaaure, Jesoso Ere esenetaeraauru.

³¹ Nii inatiin jetaote, Jodea, Calileea, Samaria, naaonjoaihunri batanecuru nenacaauru que, Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraeraauru, jeelai choae jauhecotojoeeriin, raotojoein, nii baaso coacuelanaala, Cana Curuaanaa Jesoso Ere tonoraare, acaauru coroatajaniha, Cana Coaunera Suujuene aina nejeeotejeein.

Nerautaa Eneasine

³² Cajianein amuhemujueein, Jesocurisito Ere esenetaeraauru rene bedaenihane ucaetoha jetaote, Lidau nenacaauru- Jesocurisito Ere esenetaeraauru rene netonoai, turuha cue Fedoro.

³³ Nii jana jetaote, cuu ne, leeinjiin cacha- Eneasinein curuajai. Aca jetaote, fosa ajaanacaain, niirijieein amuelanaala, nenajauhacha tocoecoeha, mucuha jiuronane jaun jetao:

³⁴ “Eneasi, Jesocurisitote ii rautareeincha. Chajaain nimichuhin, chela seriin amuunra,” naa Fedorone jana jetao, nii rijieeoritiin, nimichuhin nela seriin amue- Eneasi.

³⁵ Nii aichejetenihane baiha nimichuhin, amuha Eneasine coaracuruha- satiin- Lidau nenacaauru, Saroon nenacaauru, naaonjoaihunrine janate, Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoihunru neein nerotojoacoaure.

Oo caje ichanaa Dorocane

³⁶ Nii bana jetaote, nii Jofe neseeu nelu, leeinjiin Jesocurisito Ere esenetaain- tonoraera- Tabita neein curuajai. “Tabita” naane jetaote, Curieco ere cuhane, Dorocane. Nii ene jetaote, caohachanejeein- caohacha ene neein ichoae. Nii jetaote, chaelai latecuruha cairichaurine, coroatajanein, naaonjoae.

³⁷ Nirijieein, ne lacuritiin jetaote, cunaiteein. Inae caun ohane jaun jetao, rai jabereco culejeein, naain ucuun nena lorero coroata coarana ichoae- ucuha cuhane, rai jabereco rucujueein teure.

³⁸ Nii jana, Jofeu caje, coriaae neniha, nii niha Fedorone jaan- Lidane jaun jetaote, cuu niha Fedorone coitucuuruha Jesocurisito Ere esenetaeraaurune jaun jetao, coroatajai cacha letoaaure:

“Chajaau jera, Jofeu luhecotariincha,” naauruha rene turuhine jaun jetaote,

³⁹ acaauru aina cue Fedoro. Inae nii niha ene jaberecone jaan turuhin niha Fedorone jana jetaote, curuaacaain codohaquiin chanaain, Fedoro que, jaiti ichaohane bana- acaauru cajione niicha tocooi- acaauru rai niicha tei obirichurune maajeein coarateure- autanaauru.

⁴⁰ Nii jana jetaote, jelai caje jitariin mitanajaain, nii ene jabereco rohan, neseonraain jetao, Cana Coaunera bajaain, nii ene jabereco coarajeein jetao:

“Chajaain, nimichuura, Tabita,” naa Fedorone jana jetaote, nota toretaain Fedoro coaraain, nelauhithane jetao,

⁴¹ rai biji que mucuhin, michuhitoha Fedorone jana, nichaauraane jana jetao, satiin Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaerauru, satiin, nii autanaauru aina curu-ataain, cotihanajaain jetao, jabereconein chujuriaain acauru que coarate- Fedoro.

⁴² Nii nitohanihane coitucuhin jetaote, Cana Curuaanaa Jesocurisito Ere esenetaain tonoraure- nii Jofe neseeu nenacaauru- arajiin cachaauru.

⁴³ Nitohaneente, araai janohin, nii neseeu ne Fedoro, canii cari rucuhera- Simoon-neein curuajai cacha loreri asaae.

10

Corenerio aina, Fedorone

¹ Nii jana jetaote ne, leeinjiin cacha, soondarooru curuaanaa- Corenerioneein curu-ajaain, Sesareea neseeu. Nii jetaote, saota fashanei Romanocuru soondarooru, Italia cocoaicha neein acaauruhacha curuaatei, lefashai- curuaanaa cafitaan neein ne.

² Aca jetaote, niqui Romanoneein ne. Nejetaote, atiin rai sinijiera, rai bereecuru naaonjoaihunri aina jiniiquuin, jataain Cana Coaunera ere tonoraeraauru ne. Aca jetaote, cairichaineein nenacaauru- Jorioocuru rai nihane, coriqui nihane tee tejeein, coroatajanenajae. Chaen jetaotechu, inetono janonaa bana, Cana Coaunera bajaebajajeein ne.

³ Nii jaun jetaote, letono anjera que, coarate Cana Coaunera, sona nichae.

Nii jana jetaote, coarajihane jana, nii nihane jaun turuhin enohin: “Corenerio,” naa nacatiha turuhine jana jetao,

⁴ cuu anjera coaraain, nesoonetiin:

“Cha ichei ichareeunte, Curuaanaa,” naain tonoraa Corenerione jana jetaote:

“Bajaebajajeein neeine aonaa Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuru coroatajaneine coaraain, satiin caohacha ichaaine rautate- Cana Coaunerara.

⁵ Aihana jaun, Jofeu cacha letoaaute, leeinjiin cacha- Simoonneein curuajaain nena- Fedoro cotihaca cuhinera.

⁶ Nii cuu nena cucuana auhaniha loreriquiin nena- jacari nojoenlain rucuhera rijitocojoai curuajai- leecha Simoon loreri asaaete nera,” nae jetao, rai Cana Coaunera letono anjera.

⁷ Niritohane baiha, inae amuha nii aina erenaa- Cana Coaunera letono anjerane jana jetaote, coroatajai nere tonoraeraauru, chaen leeinjiin soondaro- Cana Coaunera ere tonoraain- jataain Cana Coaunera coitucuera rai suujua rijitojoein nena niichuru cotijiaain jetao,

⁸ rai aitoha Cana Coaunera letono- anjerane bee jetao, Corenerio. Nitohanein, acauru rai bihane baiha jetaote, letoanajae Jofeu.

⁹ Nii cojoano jetaote, enoto chujutaelalajeein, turuelalajeein cuujueeuruha, Jofeune jana jetao, loreri janori macararo ichoae, ucuun iniha cue jetao, Fedoro, cuu Cana Coaunera bajaane coina.

¹⁰ Nii jana jetaote, rai banetojoe niha mijiitenane jaun jetao, lenonene rijitocojoaain jetao, Cana Coaunera bajae, lenone enohalaaauruha icharaaurune cohaca. Nii jana jetaote, notaaca Cana Coaunerane coina,

¹¹ neyoracaa dede bacuujuane jana jetao, caje mituha uhe, shojoera tocohaneein- jaraantiin. Nitohanein ecocohin jetaote, tajiha fauha uhe, jena turiin rulunohineei.

¹² Nii jana, coaraane jana jetaote, nii shojoera tocohanai nainecojoaain jetao, uhe itolere cautenu rijihuru, atane ichoae terei lenone, itolere tajaacuru, itolere ataibinae

acanocuru, itolere Jorionecuruhane lenone niheichuru, naaonjoaihunri jetao, uhe nainecojoaain.

¹³ Nii jana jetaote, coarajihane jana jetao dedeu toniin:

“Nimichuhin nichaauraaain, niichuru soote que lenoneeicha Fedoro,” naain toniha dedeeune jana jetaote:

¹⁴ “Chabana, Jorionichaanune lenonenihei quinaa nainihaaunta, lanichana nainihaaunta. Nihei ataibinaae quinaa nainihaaunta, Curuaanaa,” naain tonoraa Fedorone jana jetaote:

¹⁵ “Coa Cana Coauneraacha, couluunojoi que, ‘Calanichareta. Ataibinaae quinaa nainihaaunta.’ naain irihara. Jauriaate chuhisi niqui, nainenelu que lenonequichen- era, nete inae enene, que lenonena nainequichene coina couluunojoinera. Aihana jaun, Cana Coauneraacha coulucohi que, nainiheini niritiin ereeineta,” naain jetao, dedeu toni.

¹⁶ Nitohaneein nichata saain ecoocane baiha jetaote, inae jelaiha dedeeu iniha cue, nii shojoera tocohanai.

¹⁷ Nii jaun jetaote, nii que suujua rohecaain, cuu suujuaau ereerejeein, “Chatohanai ichacaaunne coinacha, catohaneein canotajae Cana Curuaanaata.” naain suujuaau ereereeca Fedorone jana jetaote, turuure acuujuaniha nichatajai cachaauru Corenerio letonocuru, Simoon loreri bajaebajajeein.

¹⁸ Turuhin jetaote, acuujuaniha netiin jetao, tonijiaain:

“Cauna niha caa loreri asaae, leinjiin cacha- Simoon- Fedoroneein acaauruhacha curuaatei,” naain jetao bajaare.

¹⁹ Nii jana jetaote, cuu jaiti, nii rene ecoona que suujuaau ereereeca Fedorone jana jetao:

“Aonaaun, nichatajai cachaaurute ii ariirijiera.

²⁰ Chajaain nimichuhin, acaauru aina cunihu necoatelanaalara. Canuna acaauru letoaaun ii renera,” nae jetao, nuricho rai Cana Coaunera Suujue.

²¹ Nii jaun jetaote, fauhin nii Corenerio letonocuru- cachaauru coaraain jetao:

“Canuna- nii inaraacha ariirijiei neeunra. Chate raaicheta,” naa Fedorone jana jetaote:

²² “Canacaanu letoaa, canacaanu curuaanaa cafitaan Corenerione jaunne, uhacaanura. Acate, caohacha cachaneein, jataain Cana Coaunera ere tonoraeranera. Nii jaunte, jataain que suujua acatein, belaihure satiin Jorioocurura. Acate, ii cotiharate, rai been, que ii cotiharatiha Cana Coaunera letono- anjerana jaunra. Nii jaunne, ii cotihaca uhacaanu, nenajaun cuhin, iicha coitucui que rai ereeine, aonaane coinara,” naaure jetao, Fedoro rai.

²³ Niritocuruhane jaun jetaote, nii notaaca Cana Coaunerane que nainaaun jetao, nii nihanejaan loreri asaae ranajae Fedoro, Jorionecureniha nii cachaaurune saijjeein. Nii jaun jetaote, cuu aina sinihuruhane cojoanoon, cauha cuuruhane jana jetao, acaauru aina cue Fedoro, corianiha cunacaauru- Jofeu neseeu nenacaauru tabaauru- Jesocurisito esenetaeraauru aina.

²⁴ Nitohaneein cuhin jetaote, cojoanoo Sesareea turuha cuure.

Nii jana jetaote, le laurii naraaichuru, jataain belaichaauru, naaonjoaihunri cotijiaain, acaauru cojoae- Corenerio.

²⁵ Inae turuha Fedorone jana jetaote, mituhin raain jetao, nacatiha neseeonraain coroaeca Corenerione jana jetaote:

²⁶ “Nichaauraura. Canu netonaina, ichejijieein cachaneein neeunra,” naain michuha Fedorone jaun jetaote,

²⁷ ereerejeein, enoha cuuruhane jana, cuu najiniha netaojiaain cohacure arajii cachaauru.

²⁸ Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Inarate raotojoein coitucuhiche, canacaanu Jorionichaanune, nejelau cachaauru Jorioniheichuru aina, netaojiaain nenea nainenihacaanunera. Niheichu. Nejelau cacha loreri asaae enonaa nainihaacaanuta, nitohane niha canacaanu ichaona jaunta. Nete, nii que, canu notajaain carelae Cana Coaunera, nabana chunein cacha que jaolequiin, ‘Nechu aansai ataibinaae,’ naain irihanu chunein nejelau cachaauru quene coataara.

²⁹ Nii jaunna, cacotijiaaichene rijijieein inauheneecha, cha que erelanaala uunra. Nii jaunna, ‘Chanunacha cacotijiaaureta.’ naain, coitucunaa jerichaaunne jaun, carai beeichene jereunra,” naain jetao, acaauru caje baja Fedoro.

³⁰ Nii jaun jetaote:

“Inae, jena janoha, enarijiu, cau canu loreri asaae, cosinacaa casuri couu, canu ichaoneein Cana Coaunera bajaebajaeccaun sonainane jana, jataain somajai que, cajionequiin, cau, caatiha neeorite-leeinjiin cachara.

³¹ Nii cachate, carai: ‘Corenerio, bajaebajaequine aonaa- Cana Coaunerara. Chaen techu, cairichaihuri coroatajaneene coarajeein, nii coacuhin coroaje Cana Coaunerara.

³² Nitohanihane jaun, cachaauru letoaute, Jofeu, Simoonneein curuajaain nenea Fedoro cotihaca cuuruhinera. Nii cucuana auhaniha, loreriquiin, cuu nenea jacari nojoelaain rucuhera rijitocojoai curuajai- leecha Simoon loreri asaaete nera.’ naa carai nii cachara.

³³ Nii jaunne, nii rijieeoritiin ii cotiharateenra. Caohachate jataain ichaai uhincha. Aihana jaun, caute jiniiquiin, Cana Coaunera notaracae nihacachera. Nii jaunna, canacaanu rai Cana Coauneraacha beratei que, ereeine aohana jerichaanura,” naain jetao, Fedoro tonorae Corenerio.

Nereretaa, Corenerio loreri asaae, Fedorone

³⁴ Nii jaun jetaote, acaauru rai:

“Inae laen coitucuhanu, coatia nejelauneein, chunein cachaauru coaraain nihein, Cana Coaunerata.

³⁵ Jerichanejeeinte, satiin coaraain, naain coriajai ataneeu nenacaauru nihanatiin, nere tonoraane, rae Cana Coaunerara, caohacha ichaain neeuruhanera.

³⁶ Nitohanihane coina, Israeli inamacooru rai, baaso ichaain, Cana Coaunera que nejeratenaa neein, niha cachane niha natiin, niha leeinjiin, nii rucuhera, raotojoein neeuruha Cana Coaunera aina cachaaurune que beratelu Cana Coaunerara. Acate, Jesocurisitoneein- satiin Curuaanaanein nenea nera.

³⁷⁻³⁸ Inarate, cachaauru rai, baaso ichaain neeuruhane jianein, nebaotisaerateeu- ruhane, raotojoein acaauru raa Cana Coaunerane coina, biha Joanne coitucuhiche raotojoeincha. Nii baihate, Nasarete cocoaicha- Jesoso baotisaa Joanne jana, nii Jesoso ichoae, rai Suujue letoaa Cana Coaunera, itolere ichaain nenea nainihane coinane coitucuhiche. Nitohanein baotisaa Joanne caje coauneinte, Jodea batane sacutaain, amuhemujuelu Jesoso, Calileea nunuheteinte, itolere caohacha ichaain, moconajaera ichanohineein cunaiteein necairichanacaaurune maajeein rautaelura.

³⁹ Nii jana, canacaanune, itolere ichaain niha Jesusone coaraneein nihacaanu, aina amuhemuecaanulu, itolere Jodea batane sacutaain, Jerosaleeun nese sacutaain, naaonjoaina jaunra. Nitohanihane baihate, inae coroso que teein atinaaurelura.

⁴⁰ Nete, atinaauruhane jana, nichata jano cuhane, ichatelu Cana Coaunerara. Nitohanein ichateinte, canacaanu rai, ecoocane coina, letoae Cana Coaunerara.

⁴¹ Coatia, satiin cacha rai, ecoohai. Leeinjiin canacaanu- Cana Coauneraacha janijii nii beraanu que- niicha ranojoi nichaanune raiichate ecooera. Nitohanein oo caje ichanaa Jesusone baihana, aina lenoneein, aina acau cohacaanura. Inae inoaelu, nitohanihane coina, Cana Coauneraacha ranojohineein nihacaanulune jaunte,

⁴² canacaanu letoae, itolere ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaihunri coaraanu que- nii Jesoso teein nihalu Cana Coaunerane beebejihacaanu, cachaauru raine coinara.

⁴³ Chaen techu, inoaelu najiincha caje coauneein, nii Jesoso beebejeretocure, nere bera inoaesihuru: ‘Nere tonoraain esenetaeraaurute, baaso ichacuruhalune niha natiin, coreniha caseteco caje nichotiha cureeinha.’ naain beratihalu, nere bere inoaesihuru *profetacuru* que, aitiin Cana Coaunerane jaunra,” naain jetaote, acaauru rai beebeje- Fedoro.

Cana Coaunera Suujue raauruha Joriooniheichuru netonaine

⁴⁴ Nii jana jaiti niritiin beebejiha Fedorone jana jetaote, nii satiin nere aonajeurerera choae, fauha uhe Cana Coaunera Suujue.

⁴⁵ Nii jaun jetaote, coarajeein cojoaelatoore, nii Fedoro aina unacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru- Jorioocuru, Jorioniheinchuru rai netonai, tenojoi niha Cana Coaunera Suujuene jaun,

⁴⁶ chaen, Cana Coaunera coroaecuruha, nejelau ere cuhane cuaain- nejelau ere que erenacaaurune jaun. Nii jaun jetaote:

⁴⁷ “ ‘Nainihaacache cana, caa cachaauru baotisaain coujunacatechaachene, Jori- ooneeurenihane jaunneti.’ naain erenaa nainihaacache cana, inae cana rijijieein, Cana Coaunera Suujue que, coujunacatenohineein neeuruhane jaunta,” naa Fedoro nii corihaniha cunacaauru Jorioocuru raine baiha jetaote:

⁴⁸ “Jesocurisito coreniha, baotisaain coujunacatenohineein neeuruhinera,” nae jetao, acaauru rai Fedoro. Nii jaun jetaote, nii baiha, Fedoro chunaaure, acaauru aina, inata janojoein neorihane caina.

11

“Chanuna Jorioniheichuru aina lenoneei,” naain Jerosaleeun nenacaauru Jesocurisito ranojoinunru Jorioocuru tabaaurune

¹ Jodea bataneu netiin jetaote, inae Cana Coaunera ere esenetaain tonoraauruha Jorioniheichuru netonaine coitucuure Jesocurisito letonocuru afosotooru aina- cana nejeraauru Jesocurisito ranojoihunru.

² Nitohaneein coitucuuruhane jaun jetaote, inae Jerosaleeun turuha Fedorone jana jetao, necoejechanuure- Jorionein Jesocurisito ranojoihunru tabaauru. Niritiin necoejechanuhin jetaote:

³ “Chanute cocoaeraa- cana Jorionichaachene ichao rai, Jorioniheichuru rene tu- ruhun, acaauru aina, naaonjoaacachene natiin- acaauru aina lenoneeita,” naain ba- jaaure jetao, Fedoro caje.

⁴ Nii jaun jetaote, satiin niicha coaraai bee jitariin nunue caje coauneein:

⁵ “Naain nii Jofe neseeu nihanune jaanna niqui, Cana Coaunera bajaaunra. Nii jana, canu notaaca Cana Coaunerane jana coaracaunne janate, shojoera tocuhaneei jaraantiin, jenaain rulunohineein dede caje fauha uhe caatiha, nii nihanune jaunra.

⁶ Nii jana, rautaaain cuhanai coaracaunne janate, cuu ne, itolere ataibinaaecuru, atane ichoae terei lenone, tajaacuru, acanocuru naaonjoaaurunricha.

⁷ Nii janate, carai dedeeu tonii: ‘Chajaaojoaain nimioritiin, soote que lenoneeicha.’ naane janana:

⁸ ‘Jiaohinera, Curuaanaa. Chabana cujuaae cuhane aansai calaani enohaaunta.’ naanune janate,

⁹ dedeeu toniin: ‘Coaa, “Aansai calaani,” naain iriha, ii coauneraacha coulucohi quera.’ naain

¹⁰ toniha nichata saain dedeeune janate, jelaaiha dedeeu iniha cue- nii shojoera tocuhanaicha.

¹¹ Nii rijieoritiinte turuure, Sesareea caje uhin, nichatajai canu ariha unacaauru cachaauru, nii nihacaanunejaan loreri asaaera.

¹² Nii janate, caletoae Cana Coanera Suujue, necoatoelanaala acaauru aina cuhanune coinara. Nii janate, canu aina cuure caa saotaneein Jesocurisito coreniha- cana nejeraaurura. Nitohaneein kuhina, Sesareea turuhin, nii canu coitihaca unacaauru letoaera- cacha loreri asaae enohacaanu saaincha.

¹³ Nii janate, canacaanu rai: 'Naaajoaainte, cau ecocoe Cana Coanera letono aanjerara. Caute chujuhequiin, "Cachaauru letoaau Jofe neseete, Simoonneein curuajai- Fedoroneein acaauruhacha curuaatei cotihaca cuuruhinera.

¹⁴ Acate, 'Naaonjoaain neeute, satiin, isinejiera, charaaichuru, ichoerejeeuru, naaonjoaihunri aina, raotojoeein jianaacoo neeincha.' naain ichei bereeincha," 'naa canacaanu raine naainaa- nii loreri erorane jana,

¹⁵ acaauru rai irihanune nunuetihanune janate, acaauru chochae fauha uhe Cana Coanera Suujue, cana chochae fauha uhalune rijijieeincha.

¹⁶ Nii janate casuujuanaha neeorite, 'Acau quete niqui cacha camujuaain, cacha coujounacate Joaana. Nete inara laaen Cana Coanera Suujue que, coujunacatenohi niha curiquicheeincha.' naain aitohalu Cana Curuaanaa Jesocurisito nera.

¹⁷ Aihana jaun, Jesocurisito esenetaacachene jana, cana rai rai Suujue tihane rijijieein, leeochoaauru rai netonai, rai Suujue tiha Cana Coaneranene, nainihaaun nii caohatera rijitiin, irihanu canu neta. Chaneeina nereeun canu, Cana Coanera colaihaje cuuain, nii caohatera rijitiin irihanuneta," naa Fedorone janate,

¹⁸ inauhene cuuraatoraain, cuu aonajeeure nii Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

Nitohaneein aonajeeuruhane baihate, Cana Coanera coroaecure, "Caohacha quete, Jorioniheichuru netonai corootajane Cana Coanera, acaauru netonai suujua coreein ichaonaa- chabana nitajenaa charanejeein nenea raauruhane coinara." naain.

Antioquiha neseeu Jesocurisito ranojoneein nenacaauru

¹⁹ Eseteba sohin jaoruhane baiha neeoriinte, leeochoaauru Jesocurisito esenetaeraauru netonai ariin, rerohecaure. Nii jaun jetaote tabaauru Jodea batane caje sorohin, Fenisiau, chaen Chifereu, Antioquihau, naaonjoaihun- cuhinchuru sorohacoaure. Nii cuhin sorooruhane jauncuru turuhin jetaote, leeinjiin Jorioocuru raiicha Jesocurisito beebejeein, que relanajaure. Coatia jetao laen, leeochoa cachaauru- Jorioniheichuru relaauruhi.

²⁰ Ne jetaote, nii baiha, Chifereu, Sireneu naaonjoaihun nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru tabaauru, nii Antioquiha neseeu turuure. Cuu turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru Jorioniheinchuru rai, Cana Curuaanaa Jesoso que Erenaa Caohati beebejeein, que acaauru relaaure.

²¹ Nii aina, acaauru corootajaniha Cana Coanera Suujuene jaun jetaote, jauriaa acaauruhacha esenetai jianein, Jesocurisito esenetaure arajii cachaauru.

²² Nii coitucuuriin jetaote, "Chatohaneeuruhachata," naain Antioquihau Berenabeen letoaure, Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru.

²³ Inae Antioquihau turuhin, acaauru coaracuruhane jana jetaote, caohatiin acaauru corootajaniha Cana Coaneranene coaraana jaun jetao, jataain coroaeye Berenabeen. Nitohaneein coroaeeinte, esinaae rauhijiriin Jesocurisito esenetaain, baaso coacuelanaala esinaae rauhijiriin nere tonoraauruhane coina, suujuatenajae Berenabeen.

²⁴ Caohacha cachaneein, Cana Coanera Suujue que suujuequiin, jataain Jesocurisito esenetaera nihana jaunte, nitohane Berenabeen. Nitohaneein jetaote suujua coreein Jesocurisito ranojoinunru aina neeure arajii cachaauru.

²⁵ Nii baiha jetaote, Tarosoo cue Berenabeen, Saoro arihane coina.

²⁶ Nitohaneein cuhin jetaote, cuu eruhin, amae Antioquihau. Cuu jetaote neeurelu, itolereneein lejaanacaain, cuu nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru aina cuu nenacaauru cachaauru relaa. Nii Antioquihau jetaote, jauriaanejeein, “Curisitanoneein” Jesocurisito ranojoihunru curuaateeuruhane nunuheteurelu.

²⁷ Nii bana jetaote, Jerosaleeun caje cuhin, Antioquihau turuha cuure- *profetacuru* tabaauru.

²⁸ Niichuru taba- Acaboneein curajai jetaote, ita taojiaauruha Jesocurisito esenetaeraaurune jana, acaauru cataaun nichaauraain:

“Aonacuchena, inara rai caa bete, coitucuhichera. Nerinaain jetao carajaaajoaain quinacai, Jodea batane sacutaainta,” naain be nii Acabo, que beratilha Cana Coaunera Suujuene jaun.

Nii mijitena jetaote nelu, Romanocuru curuaanaacuru- curuaanaa niha enferadoro-Culaodione bana.

²⁹ Nii niritoha Acabone jaun jetaote, naain Jodea nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraauru- coroatajanena jerecure, nii Antioquihau nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru. Nitohaneinte, ita jeeonijianaain coriqui teein, taojiaaure, le cachaauru cachaauru caje, tenaa nainecuruhane rijiinanaain.

³⁰ Nitohaneein taojiaain jetaote, nii Jodea nenacaauru Jesocurisito esenetaeraauru- bichauhenaauru rai letoaaure, Berenabeen, Saoro, naaonjoaihunri aina.

12

Saantiaao sohin jaohinte, caresero cuhane Fedoro enohaure.

¹ Nii bana jetaote, Jesocurisito ranojoinunru aina nejeratihane nunuheteein, tabaauru mucuerate jetao, Isaraelitaauru curuaanaa *rey* Erodesi.

² Nitohaneein jetaote, sabere que, Joaan nejera Saantiaao sohin joaerate.

³ Nii rautatiin, coaracuruha Jorioocurune jaun jetaote, Fedoro netonai mucuerate Erodesi. Jorerera colane ichanohin- faan quihuruhane jaan- beseta cojoanonaacuru bana jetaote, nitohaneein Fedoro mucuure.

⁴ Nii mucuherateein raeratihane baiha jetaote, Fedoro enoaerate caresero cuhane- Erodesi. Nitohaneein caresero cuhane enoaerateein jetaote, caohatiin beraichate. Jena lauriin, janaanain, nenacaauru soondarooru que, ita rerohererojoein caohatiin beraihuruha le laurichuru cajene coina, letoanajae, nii Fasocoa beseta bitohariin, satiin coarajeurerera notaracae, caresero caje rocohin, coaraain chatohaneein teuruhane coina.

⁵ Nitohaneein caresero cuhane caohatiin beraichaaain niha Fedorone tonohanau jetaote, ita taojiaain, rai Cana Coaunera bajaare mainajeein Jesocurisito ranojoihunru.

Caresero Caje Fedoro mitaa Cana Coaunerane

⁶ Nii jaun jetaote, eresinejeeonriin lanajeeca, satiin coarajiha cachane notaracae, chatohaneein Fedoro tihanerai niha- Erodesine jana jetao, coroatajai soondarooru cataaun, jeranu *cadena* que cosiin sinitoha Fedorone jana, acujua nihacuru neein- beraihuruha soondaroorune jana jetaote,

⁷⁻⁸ rai letono- anjera letoae jetao, Cana Coaunera. Nii jaun jetaote, luhecotariin, Fedoro rohan neeoritoha Cana Coaunera letono anjerane jana jetao, jiichoo rijijieein conoe, caresero cuhane. Nii jana jetaote, sinitoha Fedorone jana, jaleri dada dadariin nocoain jetao:

“Chajaaain nimiichuura,” naa Cana Coaunera letono anjera, Fedoro raine rijieeoriin jetao, rai biji caje nejasajasariha- nii biji ichora *cadenane* jana jetao: “Chajaaajoaain nimioritiin ichajione jiaain, ii safato jiaain, canu jiniichotaaura,” naa, nii Cana Coaunera letono- anjerane jana jetaote, nii aitohane rijijieein jiniichotae jetao, Fedoro.

⁹ Nitohanein jetaote, mituha cue, Cana Coaunera letono- anjera caaijie cuhin, coetacainein cuhin, mituha cuhane esenetaelanaala, “Nechu jataaen sini anuu jecha aite.” naain.

¹⁰ Nitohanein cuhin jetaote, jaurihaanejeein acuujuua beraicha caje situure. Nii leeocho caje situhin jetaote, nii coata que bacuujuana jaun, turuuruhane jana jetao, raajenihane neyoracae, nii coata que bacuujuanaa, naain aerene nenea enonaanaja rijia bacuujuua. Nitohanein mituhin, le cocoaantaain bero cuhane cuujueeru baiha jetaote, jelai Fedoro ratiriin amuhe- Cana Coaunera letono anjera.

¹¹ Nii jaun jetaote, nainacori Fedoro. Nainacoriin jetaote: “Esinaaete, rauhijiriin letono anjera letoae- Cana Coaunera. Jataain caque necosuujuaain, canasineene rijitoha Erodesi aina Jorioocurune janate, nabana chatohanein caetecuruhane coataa, letono anjera letoae Cana Coaunera, canu ichoteratihane coinara,” nae jetao Fedoro.

¹² Nitohanein, inae nainaan jetaote, Joaan Maroconein curuajai- neba- Mariha rene turuha cue. Nii jana jetaote, cuu najiniha, nii Mariha loreri asaae, ita taojiaain, Cana Coaunera bajaa neure arajii cachaauru.

¹³ Nii jana jetaote turuhin, nii aerene nenea enonaanaja rijia acuujuua faofaorihane jana jetao: “Cha cha aite,” naain, coaraa cue leeinjiin ranuna Rodee.

¹⁴ Nii jetaote, Fedoro ere nihane aonaain jetao, coroaena caun jetao, nii acuujuua joracae lanaala soronein biha cue: “Fedoro te aitera,” naain.

¹⁵ Nii jana jetaote: “Esinaaenna aitohite,” naauruhane jana jetao:

“Esinaae rauhijiriin acate aicha,” naane jana jetao:

“Rai suujuete jerihane ai caihara,” naaure.

¹⁶ Nii tonohanau jetaote, nii acuujanaha neein, nii acuujuua faofaonijiana, acaauru bajaebajajeein Fedoro. Nii jaun jetaote, nii acuujuua joracaain coaracuruhane jana, esinaae aca nihana jaun, cuu nesooneitiin coarajeeure.

¹⁷ Nii jana jetaote, acaauru rai, biji sarasarari, nabana tonaain ereeuruhane coataa. Nitohanein jetaote:

“Naaonjoaainte, caresero caje, canu mitaeratein, canu ichoterate, Cana Coaunerara. Caritiin, Saantiaao rai benichuchera. Satiin, cana nejeraauru- Jesocurisito coitucuurera rai netonai beeuchete, coitucuuruhinera,” naain beratihane baiha jetaote, jelai caje mituhin jetao, amuhe Fedoro.

¹⁸ Nii jana jetaote, jano jana, cuu neniha Fedorona jaun, nesooneitiin: “Cha quena nerurujae, caa aansai,” naain jetao, acaauru suujua auhacaain nererojoecaaure- nii beraihurera- soondarooru.

¹⁹ Nitohanein, neniha jaun jetaote, arihuruhane coina, acaauru letoaa- nii curuaanaa Erodesine jana, nitohanein Fedoro arihuruhane jana, ruurenihana jaun, nii beraihurera choae nalutiaain jetao, acaauru sohin joerate jetao Erodesi. Nii baiha jetaote, nii Jodea batane caje mituhin Sesareeau ichaoha cue jetao Erodesi.

Oha Erodesine

²⁰ Tiro, Sidoon, naaonjoaain cocoaichacuru aina jetaote, niqui obaje Israelitaauru curuaanaa rey Erodesi. Nii jana jetaote, ita suujuau tacaain:

“Coanete, atiin rene turuhin raotojoein erenaa neeinera,” naain jetao, jaurihaanejeein, nii que jaurii- nere tonoraera Balasito rene turuhin jetao, ereeure nii curuaanaa Erodesi rai, nii Erodesiicha beraai atane cajecha quinacai raajeein ichaauruha, nii Tiro, Sidoon naaonjoaain cocoaichacurune jaun. Nii jaun jetaote, nii curuaanaa Erodesi rai:

“Coanete, nii cachaauru coroatajanena neeinera,” naa nii Erodesi que jaurii- Balasito najaun jetao,

²¹ “Banajian uunite coana neeinera,” nae jetao, nii curuaanaa Erodesi. Nii jaun jetaote, nii aitohane bana, rene netaojiaauruhane jana jetaote, curuaanaa nihane

cajione jiaain jetao, nii curuaanaa nihane nelauriana jaan- rori choae nelauriaain jetao, ereereje Erodesi.

²² Nii jana jetaote:

“Coatia caritiin erenaa nainihe, cana rijijieein cachata. Caate cana chosinera,” naaure jetao, eehequiin satiin nii cuu nere aonajeeurera cachaauru, nechu jataain acaauru belaiha Erodesine coina.

²³ Nii jana, coroaeca Erodesine jaun jetaote, nii rijieeoritiin, letono anjera letoae- Cana Coaunera, nichoae cunai nalutiaane coina. Nii jaun jetaote, cunaiteein corianohin rihano jitanojoinieein ohe, Cana Coaunera nujuaneein coroaeca ne jaun.

²⁴ Nii jana jetaote, inae jelai amuritoheriin, Cana Coaunera ere coitucuhajeein cuujueure cachaauru, itolere sacutaain, amuhemujueein beebejeeuruhana jaun.

²⁵ Nii jana jetaote, inae Jerosaleeun, niicha ichanenu nainaauruha najaun jetao, Antioquiha cauha cuure, Berenabeen aina- Saorocuru, acaauru jiniichaain “Maroco” naain acaauruhacha curuaatei- Joaan amaain.

13

Letononeein amuhemujueein, Jesocurisito beebejeeuruhane nunueteuruha- Berenabeen aina Saorone

¹ Nihalu jetao, Antioquihau Jesocurisito ranojoinunru coaraauru jelai teein, Cana Coaunera caje- erenaa raain acaauru rai beeureraauru *profetacuru*, chaen Cana Coaunera aitoonjoa que cache relaureraauru, naaonjoainuri. Niichuru aina jetaote neeurelu, Berenabeen, chaen Simoon- jichojoainieein acaauruhacha curuaatei, chaen Losio- Sirene cocoaicha, chaen nii Calileea coberenadoroneein nenaalu- Erodesi aina fohena- Manaen, chaaen Saoro, naaonjoainuri.

² Niichuru jetaote, coroatajanenaaca Cana Coaunerane coina, cosinacaa suri couu ita taojiaain, Cana Coaunera bajaee bajaecuruhane jana jetaote:

“Carai nii Berenabeen aina Saoro letoaauchete, jelai teein acaauru rai quiicha teei amihanenaa ichaa cuuruhinera. Nii ichacuruhane coinane cotihanajaain ranajaain neeunlura,” nae jetao, acaauru rai Cana Coaunera Suujue.

³ Nii jaun jetaote, coaiten cosinacaa suri couu neein, Cana Coaunera bajaee bajaecuruhane nainaaain jetao, acaauru choaae biji merecaain, Cana Coaunera bajaare. Nitohanein acaauru rai, Cana Coaunera bajaauruhane baiha jetaote, acaauru rai necoeure.

Chifereu turuuruha, nii Cana Coaunera Suujue letoaeratenojoihunru- afosotoorune

⁴ Berenabeen aina Saoro jetaote, Cana Coaunera Suujue letononeein Seleosiau cuure. Jelai caje coaunein jetaote, Chifere cunaa bote cuhane fauhin, cucuana cuhane coriaae cuuhin turuure, nii Chifere coobenau nena nese- Salaminau.

⁵ Nii nese Salaminau turuhin jetaote, nii cuu nena ita taojiaauruhana jaan lorersinacoca asaae netaojiaauruha Jorioocurune jana jetao, cuu enohin, acaauru rai, Cana Coaunera ere beebejeure. Joaan Maroco netonai jetaote, acaauru aina cue, acaauru coroatajanera rijijieein.

⁶ Salaminau neeuruhane baiha jetaote, caje cuhin, jitariin nii obena tinonohin cuhin jetao, nii cu nena leecha nese- Pafosoo turuure. Nii Pafosoo turuuruhane jana jetaote, cuu nee- leeinjiin benane- Jorioneein casajenetiin- Cana Coaunera letononiha nocoetiin- cachaauru coritaera- Barajesoso.

⁷ Nii benane jetaote, cuu jataain nainaaain nena- Coberenadoro Serijio Faoro aina nei nejesina ne. Nii coberenadoro jetaote, nii Pafosoo turuhin neeuruha- Berenabeen aina- Saorone coitucuhane jaun jetao, cotiharatenajae, nenajaun cuhin, rai Cana Coaunera que ereereecuruhane aohana jerihane jaun.

⁸ Ne jetaote, Berenabeen aina Saoro que nejerate nii benane- Barajesoso- “Elima” neein Curiecocuruhacha curuaatei, nabana acauru esenetaa nii coberenadorone coataa.

⁹⁻¹⁰ Ne jetaote, Cana Coaunera Suujue que suujuequin jetao, nunajeein coarajeein: “Nechu aansai. Casaje. Moconajaera nebaneen nenea. Ii te itolere caohacha aina nejeratenaaneein neeincha. Chanute Cana Coaunera tenojohin ichaonaa caohacha auhacaaita,” nae jetao Saoro- “Faboro” neein curuaaneni.

¹¹ Niritiin cotaicha rijitiin jetaote: “Nitohaneein neeine corenihate, ichasetecareein Cana Coaunerara. Maosaneeinte nedariquiin carajaojoaaincha. Nihei jiichoo coariri-heeinita,” naa Faborone rijieoritiiin jetaote, maosaneein nedae nii benane.

Nitohaneein nocohenaneein nedaa rai notana jaun jetaote, rai biji que mucuhin-amaeranu ari, amaa ne coina- nii Elima, inae conoeniha notana jaun.

¹² Nii jaun jetaote, cojoaelatiin, jataain caohatoha nii Cana Curuaanaa- Jesocurisito que aitiin, acaauruhacha beebejei- Cana Coaunera ere esenetae- nii coberenadoro.

Pisidia batane que nenea- nese leecha- Antioquihau turuha Faboro aina Berenabeenne

¹³ Nii Pafosoo neeuruhane baiha jetaote, leeinjiin bote cuhane fauhin, Paanfiliu cue nii corihaneraauru aina- Faboro. Jelai caje coauneein jetaote, atane ichoaae cuhin, turuha cuure, nii cuu nenea nese- Perejeu. Nii jana, Joaan Maroco jetaote, cuu ratirinajaain, Jerosaleeun cauha cue.

¹⁴ Nii Perejeu caje cuhin jetaote, nii Pisidia batane roohan nenea- nese Antioquihau turuure nii Berenabeen aina Faboro. Cuu jetaote, nebetacanaa janonaa bana- ita taojiaauruna jaan- sinacoca asaae, ita taojiaauruha Jorioocurune jana, cuu enohin nelauriaain, aonajenajaunre.

¹⁵ Nii jana jetaote, cuu aonajenajaauruhane jana, Cana Coaunera Quiricha Inoesi ereretaaure. Inae nii nainaaauruhane baiha jetaote, acauru rai:

“Chasocuru, niha chaaelai que ereeichene jaanne, ereeuche te, aonaain suujua lararajiaauruhine- caa cachaauru,” nae nii netaojiaauruna jaan- sinacoca curuaanaacuru.

¹⁶ Nii jaun jetaote, nimichuhin nichaaaurariin, acauru rai, biji sarasarari Faboro, inauheneeicha curuaequiin aonajeeuruhane coina. Nitohaneein acauru rai, biji sarasarariin jetaote:

“Aonacuche satiin- Isaraelitaauru, satiin Jorioniheichuru netonai- Cana Coaunera ere esenetaain tonorana jerenacaauru.

¹⁷ Egiptoo cuhin ichaauruhane ajiniha jetaote, cana foerateeurera Israeli co-coaichacuru janijiin ranajaelu Cana Coaunera. Nii baiha, rai natane nihei que cuhin, nejelau ataneu- Egiptoo ichaauruha cana inoesihuru Isaraelitacurune jana jetaote, arajiin fanajaelu Cana Coaunera. Nitohaneein nii nejelau ataneu netiin, inae arajiin nefaaauruhane jana jetaote, jelai caje, niicha ichana nainei coarateein roconajaelu Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Egipto caje roconajaane baiha jetaote, nere tonoraurenihane saijieein, atiin acauru abaantaclu, jenachoonca janacaneein desieretoo Cana Coaunera.

¹⁹ Nitohaneein nere tonoraurenihane saijieein jetaote, acauru rai neein niha nii atanene coina, Canaan batane que, caaunsineein nenea nese que ichaonacaauru cachaauru itaje jetao Cana Coaunera.

²⁰ Itolereneein, Egiptoo cuuruhane que johin jetaote, jena fasha saogui choonca ajaanacaneein jetao, acauru que banihateein inoaelu- niicha tenaa jerei- atane que tenajae jetao Cana Coaunera.

Nii baiha jetaote, acauru curuaanaacuru tihacoae, Cana Coaunera, enoha nere bera inoesi- Samoerinereein tihaojaain.

²¹ Nii jana jetaote, itolere curuaanaaneein- itolere sirichaaunu que jetao leeinjiin rey bajaare jetao. Nii jaun jetaote, Beenjamiin lauri caje neferatenaaneein nenea Sisi calaohi- Saoro tee jetao, Cana Coaunera, jena choonca ajaanacaneein, acauru rai- reyneein nihane coina.

²² Nii jana jetaote, renaatonorae lanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ichana jereniha Saorone jaun jetao, Rabiri que core jetao Cana Coaunera, satiin Isaraelitaauru curuaanaaneein- itolere sirichaneein- reyneein nihane coina. Nitohaneein teein jetaote: 'Inae laen, casuujua rijitoein nenea- cacha ruhanura. Acate, Isaihasi calaohi- Rabiri inera. Acate laen, jatoroain ne, itolere quiicha jerenohi ichaane coinara.' naain jetao Saoro mitaain, Rabiri tee jetao, coreeraniha, Cana Coaunera.

²³ Nii Rabiri caje neferatenacaauru inamacooru caje nenaaneein jetaote, nenaanelu Jesoso. Aca jetaote, letoaelu Cana Coaunera, nere bera inoasihuru que beratihalune tocohaneein Isaraeli cocoaichacuru ichoteratihane coina.

²⁴ Inae turu catainajiha Jesusone jana jetaote, Joaan letoae jetao Cana Coaunera, satiin itolere Isaraeli cocoaichacuru sacutaain, beebejiha Joanne coina. Nii jaun jetaote: 'Caohachain inara suujua rucujueein, coaiten Cana Coaunera aitoonjoa es- enetaain tonoraain neeuche te, baotisaain cojounacatenohineeichera.' naain, Isaraeli cocoaichacuru rai aite jetao, Joaan.

²⁵ Inae ohane catainaane jana jetaote: 'Coatia nii inaraacha cohajei- cacaaijie- nii turuha uhenenu nihaaun. Canute, letoae Cana Coaunera, nii beraaunu que. Acate laen, caichoaae jauhecotojoeriin, jataaen cocoaain letoanojoneein ne. Nii jaun, rai safato ichora rucuheraane que nihanatiin, nelatihahaun.' naain jetaote, rauhijiriin be jetao, acauru rai- Joaan.

²⁶ Chasocuru, Abaraaun caje neferatenaaneein nenacaauru, satiin- Jorioniheichuru netonai- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, satiin, caa inara rai quiicha beebejeite- jianacoo cacha culucohin mitaeranute, satiin- inara rai beratenojoneein ne.

²⁷ Satiin- nii Jerosaleeun nenacaaurulu, acauru curuaanaacuru, naaonjoaihunrite, cajiha turuha Jesusone jana, coitucuurenelu. Nere bera inoasihuru quete niqui, laenaerateein beratelu Cana Coaunera. Nii jaunte niqui, nii Cana Coaunera ere bera inoasihuruhacha- laenanohilu ereretai nejesinanecure, nebetacanaa janonaa bana naineein. Nitohaneein, ita taojiaauruhana jaan- sinacoca asaae ereretai nejesinanecuruhane sajainejeeinte, cajiha turuha Jesusone jana, 'Aca caara.' naain coitucuurenelu. Nii jaunte, sohin joerateuruhana jaun, aitiin: 'Naaonjoaante, cuureeinha.' naain nere bera inoasihuru que laenaeratihu bein- Cana Coaunerane nainauruhane coina,

²⁸ Filato rai colurujueein, sohin joerateeurelu, Filato que, lera colane.

²⁹ Nitohaneein teinte, inae satiin aitoaha Cana Coaunera Quiricha Inoesine nainaane jana, nii coroso caje fauhin, rai jabereco rucuhecure- ajeri jachu cuhane.

³⁰ Nete, nii jana, oo caje ichate Cana Coaunera.

³¹ Nii jaunte, nii Calileea caje coaunein, Jerosaleeun tiaetiajeein namu corihaniha amuhemuhenacaauru rai ecocohin, cuu arai janohi acauru aina nerejetelu. Acaaurute, enene itolere sacutaain amuhemuhejueein, nii Jesoso que ereereecure, itolere cachaauru rai.

³²⁻³³ Inara caohachanu quena, inara rai, caa caohati erenaa bihacaanu, coitucuhichene coina. Caa quete, cana inoasihuru rai aitelu Cana Coaunera, catohanihane coina. Nii jaunte, acauru inamaconeein nihacachena jaun, cana rai, cana inoasihuru rai naitoonjoa nainaane coina, catohaneein ichae Cana Coaunera. Acate, oo caje Jesoso ichate, rai Quiricha Inoesi- Salmo- coroatajai cuhane aitothane tocohaneein. Raite, 'Iite, canu calaohineein neeicha. Canuna, chacaneein neeunra.' naain laenaeratelu Cana Coaunera, rai Quiricha Inoesi cuhane.

³⁴ Nitohanihane coinante, nii ajiniha: 'Oo caje jene, ichatereuni, nabana setuha rai jaberecone coataara.' naain nii ajiniha- rai Quiricha Inoesi cuhane belu- Cana

Coaunera. Chaentechu: ‘Satiin Rabiri rai caitoonjoane, ichaa cureunnicha.’ naain belu Cana Coaunera.

³⁵ Nitohanihana jaunte, coaiten leecha cuhane, ‘Coatia laen, setuha nii ii letono jaberecone naihatejeriheeinita.’ naain laenaelu Rabiri.

³⁶ Aihana jaun, esinaaente niqui, Rabiri letoaa Cana Coaunerane rijijieein, nii nihane bana nenacaauru cachaauru coroatajanelu. Nete, nii baiha ohin, rai foerateurera ainane jana, rai jabereco inae setuelu.

³⁷ Nete, nii Cana Coauneraacha ichatei- Jesoso jabereco laen cuu neein setuenelu.

³⁸⁻³⁹ Aihana jaun, chasocuru, caa inara rai canacaanuhacha beebejei- Jesusohacha corenihate, atiin, osaaocane nihanatiin, rauhijiriin esenetaane, nosa caje nichotena nainereein- saain cachaauru, Jorioniheichuru nihanatiin. Aihana jaun, nii nosa coreniha caseteco coaracuruhane rai niha- Moisesaacha benojoinurute, Jesoso coreniha laen nainecurureein nii caseteco caje nichoteeuruhane. Aihana jaun, satiin- nii Jesoso esenetaeraaurute, atiin coreniha- osa caje rocohin- culuhoca cureein Cana Coaunera.

⁴⁰ Caohachaain coaracuche, batohin esenetana jereneeichenete, inara choaae nalureein inoaelu laenaratihalu Cana Coaunerane jaun, laenacuruhalu *profetacurune* rijijieein:

⁴¹ ‘Aonacuche.

Satiin caohacha ichaonaa-
caitoojia que jaolequiin nenacaauru
cojoaelatoоче.

Nitajihate curiquicheein, inae ecu tihane bana.

Nii cojoanonaa banane,

itolere ichaain inara notaaca cureeunnicha.

Chunicoaha inara rai, nii que ereein bihane, esenetariheeicheta.’

naain laenacuruhalu *profetacurune* rijijieein,” naain jetao, nii Antioquihau nena sinacoca asaae- netaojianacaauru rai ereerejeein jetao beebeje Faboro.

⁴² Inae, nii que irihane nainain jetaote, nii ita taojiaauruha Joriocurune jaan- sinacoca caje corihaneraauru aina mituha cue Faboro. Nii jana jetaote, jiniichaain cuhin mituha cunacaauru- Jorioneein nerotonacaauru jetaote:

“Coaiten leecha- nebetacanaa janonaa bana uhin, coaiten nii que ererejiha uuni, canacaanu rai,” naain jetao, Faboro cotihacure.

⁴³ Inae sinacoca asaae netaojiaauruhane nainain jetaote, Faboro aina Berenabeen caaijie cuure- arajii Jorioocuru aina- Jorioneein nerotonacaauru- Cana Coaunera ere tonorana jerenacaauru, naonjoaihunri. Nii jaun jetaote, acaauru rai: “Nijiaonriha, inara belaiha nere aina cuaain, inara cotihaca Cana Coaunerane jaan jianequichenera. Nirijieeincha, jianelanaala, nii jelai sacuuchete, inara coroatajaneein, inara belaine Cana Coaunerara,” naain jetao, acaauru suujuateein, acaauru ratirihure.

⁴⁴ Nii baiha jetaote, leecha nebetacanaa janonaa bana coaiten, netaojiaaure- nii nese sacutaain caje uhin- coroatajaje lanaanla cachaauru, acaauruhacha beebejei- Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi aonacuruhane coina.

⁴⁵ Nii jaun jetaote, nitohaneein coroatajaje lanaala, turuuruha cachaauru, Faboro aina Berenabeen aonaana jaun, nechuhataen, acaauru que necoelai caun, nabana esenetaauruhane coataa, “Nechu aansai casaje cachaauru,” naain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru.

⁴⁶ Nii jana jetaote, nii que nelararajiaain, chaque casilanaala:

“Inara Jorioneeichene raite niqui, jaurihaanejeein nere beebejihacaanune coina canacaanu letoain ne Cana Coaunera niquicha. Nete, naitoonjoa batocoichene jaun, rautaaain aohana jerelanaala que jaolecohichera. Nitohaneein, inara rai, ichaonaa sanaacharanejeein nena bihacaanune cointate niqui, canacaanu letoain ne- Cana

Coaunerara. Nena aohanna jereneeiche coarajihacaanune jaun, Jorioniheichuru rene curichaanuhin.

⁴⁷ Nitohaneein canaacaanu letoaainte:

‘Canuna, inara letoareeuni,

satiin- caa chauratane que nenacaauru- Jorioniheichuru rai nihanatiin,

amuhemujueein beein, canu neein nihanune coitucuerateein,

acaauru ichoterateein neeichene coinara.’

naain Isaihasi que beratihalune rijijieeinte, ena canaacaanu letoae Cana Curuaanaa- Cana Coaunerara,” naauruha Faboro aina Berenabeen, Jorioocuru raina jaun jetaote,

⁴⁸ coroaacure- nii Jorioniheichuru.

Nitohaneein corojeein jetaote, esenetaain, “Caohatoha jataaen cana rai, Cana Coauneraacha beratenojoincha,” naain esenetaaure, satiin- nii ichaonaa sanaa charanejeein nena raaureraanu que nenacaauru- Jorioniheichuru.

⁴⁹ Nitohaneein jetaote, nii jelai batane sacutaain nenacaauru- jelai cocoaichacuru rai, Cana Curuaanaa- Jesocurisito beebejeeure.

⁵⁰ Nii jaun jetaote, nii rautaaain coaracurenihana jaun, nii caohachaaain suujua coaraain Cana Coaunera bajaaurera- enecuru suujuau tacaare- Jorioocuru. Nii cuu nenacaauru- acaauru rai jataaen nelatenacaauru cachaauru- suujuaune maajeein tacaare, satiin ita suujua rijitocoriin, acaauru que nejerateein, jelai caje Berenabeen aina curuataain, Faboro sitaauruhane coina.

⁵¹ Nitohaneein, jelai caje sitanajaaauruhana jaun jetaote, mituuru neein, nii acaauru safato que nena- utuune faofaohin, riariaain, ratiriin amuure. Nii jetaote ichacure: “Aihana jaun, inae canacaanu, nii ujuaihoneein nihaacaanu. Coaraain aihane nita- jeeuche.” naauruhane coina. Nitohaneein rai safato que nena- utuune faofaohin riariaain ratiriin jetaote, jelai caje amuhin, Iconio cuure Berenabeen aina Faboro.

⁵² Ne jetaote, rachoojoenaa cataaun nedaaure, nii Antioquiha nenacaauru Jesocurisito ranojoihunru, acaauru suujueniha, niha Cana Coaunera Suujuena jaun.

14

Iconio turuuruha Faboro aina Berenabeenne

¹ Antioquihau neeuru baiha, jelai caje amuhin jetaote, Iconioo turuure jetao- Faboro aina Berenabeen. Nii Iconioo turuuruhane jana jetaote, nii cuu nena ita taojiaauruna jaan- sinacoca asaae netaojiaaure Jorioocuru. Nii jana jetaote, cuu turuhin, enohin, Jesocurisito beratenojoi beebejeeuruha rauhijiriin, rauhi cuhane cuaaine jaun jetao, esenetaacoaure arajii- Jorioocuru, Jorioniheichuru naaonjoainuri netonaine maajeein, esenetaacoaure arajiiin.

² Nii jana, esenetaaichuru Jorioocuru jetaote, nii Jorioniheichuru suujuateeure jetao, esenetaauruhane coataa, baasoneein Faboro aina Berenabeen que ereein, nechu jataain acaauru cotaiha.

³ Nejetaote, cuu carajaain acaauru aina neeurejetocurelu jetao, nii Jesocurisito letonocuru afosotooru. Nitohaneein jetaote, acaauru coroatajanerichaaain Cana Curuaanaane coitucuuruhane jaun jetao, cuu neein Cana Curuaanaa ere beebejerejetocurelu jetao, nii afosotooru. Nii jaun jetaote, acaauru coroatajaniha- Cana Curuaanaa jaun jetao, jataain cacha belaiha Cana Coaunerane beebejeein jetao, cunaite- nacaauru rautaaain cacha notaacure, esenetaauruhane coina, Faboro aina- Berenabeen.

⁴ Ne jetaote, nelerujuacoaure, nii jelai nese cocoaichacuru cachaauru. Tabaauru jetaote, Jorioocuru cocoaeratiha jetao, jelai teein nelerucure nejesihajeein. Nii jana, afosotooru cocoaerateerera netonai jetao, jelai teein nelerucure.

⁵ Nitohanihana jaun jetaote, cocoinanacaainuru aina ita suujuau tacaare jetao Jorioocuru Jorioniheichuru aina, Faboro aina- Berenabeen que nejerateein, ajeri que bodoosinajaain sonajaaauruhanene coina niqui.

⁶ Nii jana jetaote, nii coitucuuriin jetao, Iconio caje, Licaoniha batane cuhin, Listrau, Derebeeu, naajoainunri rohan nenacaauru neseeuu cuhin jetao sorohin,

⁷ amuemujueein, Jesocurisito beratenojoi- erenaa caohati beebejeure jetao.

Listrau, Faboro bodosihuruha ajeri quene

⁸ Nitohaneein, nii Listrau turuuhane jana jetaote, ecu ne- leeinjiin bacosaneein nejanohanaa cache. Nii jetaote, chabana nichaaurain amuhene, nejanoha caje coaaneein.

⁹ Aca jetaote, Cana Coaunera ere beebejiha Faborone jana, rautatiin, cuu lauhequiin aonaje. Nii jana, rautain coaraa Faborone jana jetaote, esinaae rauhijiiriin, ner- autaanee esenetana nainihane coarajiha, suujua cuhanena jaun jetaote,

¹⁰ rai tonijiaain:

“Nimichuhin nichaaurate coaracaara,” naa rai Faborone rijieeoritiin jetaote, chujuleneein, jeluhatiin inae ruharujuae nii cache.

¹¹ Nii coaraain jetaote, ita rijitiin jachaleneein jetao, nere cuhane cuaain jetao:

“Chosichurute cache neein cana rai faaurera,” naaure jetao, Licaoniha ere cuhane cuaain.

¹² Niritiin jetaote, nii acaauru ichanohineein nenea, acaauru chosineein acaauruhacha tei Seoso jecha naaure jetao, Berenabeen que. Jana Faboro que jetaote, leecha chosi Eremesi jecha, naaure jetao, aca irihane jaun.

¹³ Nii jana jetaote, turuha uhe jetao, nii nese coenoraun nenea- acaauru chosi Seoso rai Teenforo rai saseredote. Nii saseredote jetaote, Seoso rai, lenone nihane sohin, mocohin tenajaaocane tochaneein tajiha itolere torocuru, chaen, caohatiin curuteein rucuhenehinneein nenea- enuha juane, naaonjoaain uhaain turuha uhe jetao, que Faboro aina Berenabeen belaaain coroaecuruhane coina.

¹⁴ Nii jana jetaote, nii coaraain, acaauru chosiniha benajaauruhane que, inae nainacorchure jetao, Faboro aina- Berenabeen. Nitohaneein, nainacoriin jetaote, nobiri soaisoain jetao, acaauru jana cuhin, acaauru rai nujuaaen soaisoain:

¹⁵ “Chanuna nitohanain ichana jeriquiche, inara rijijieein, cache neein nihacaanu natiin. Nitohaneein neeichene jianequichene coinana turuha uhacaanu, inara rai bihacaanune, nii jiaaneein neeichene coinara. Nii jiaanecuchera. Coatia chaelai que nelatejeehai niita. Inae nii jiaaneein, Cana Coaunera eesine- itolere dede, cana rai chauratane, cucuana, nii cuhane coneracuru, naaonjoaain coaunera- Cana Coaunera corojeein, nere tonoraain neeuchera.

¹⁶ Inoaelute niqui, niicha jerei ichaa cachane nihanatiin, inauheneecha coarajere- jetelu Cana Coaunerara.

¹⁷ Coatia, chaelai janonaa bana, caohacha ichaain nihane jianihei- Cana Coaunerata. Nete, ‘Naaonjoaaine neeunra,’ naain chabana necoharaeratene cache notajaaincha. Acate, inara coroatajane, temulejaain naaonjoaaineichenera. Inara temule setejiaeraanuque, elo letoaain naaonjoaera. Setejiaane, caoachaain marohin, caohatiin tihane, jeejojiriin nihane, raotojoein quihajein- aina raotojoein neeichene jaan- teraneein nenaanera,”

¹⁸ naain acaauru rai beeuruha Faboro aina Berenabeenne sainejeein jetaote, erenaa tonorae lanaala jetao, acaauru chosi rai ichara tochaneein jetao, nii irihuru sohin, mocohin, acaauru coroaeejin, acaauru belaaain, acaauru ranaa jerecure.

¹⁹ Nii jana jetaote, Antioquiha caje, Iconio caje, naaonjoaain caje uhin, tajiha turuha uure- Jorioocuru. Nitohaneein, turuhacoaain jetaote, nii ecu nenacaauru suujua elonaauruhana jaun jetaote, ajeri que Faboro bodosiin jetao soore. Nitohaneein sohin jetaote, “Inae jecha atinaauruha,” naain jetao, tararaain amaain, nii nese caje, naain jaoha cuure.

²⁰ Nii jana jetaote, sacuhin, curuhacaain netaojiaain coarajeeuruha Jesocurisito ranojoihunrune jana jetao, nimichujuaaite Faboro. Nitohaneein nimichuhin jetaote, coaiteen nii neseeu cue. Nii cojoanoo jetaote, Berenabeen aina, naain Derebeeu cuure.

²¹ Nii Derebeeu turuhin, cuu raotojoein, Cana Coaunera Ere Caohati beebejeeuruhane jaun jetaote, Jesocurisito esenetaeranein nedaaure arajii cachaauru. Nitohanihana jaun jetaote, cuu neeure arajiin Jesocurisito ranojoinunru. Nii Derebeeu, cacha relaauruhane baiha jetaote, Listrau, Iconioo, Antioquihau, naaonjoaainunri coaiteen cuure.

²² Cuuru turuhin jetaote, Jesocurisito esenetaeraauru suujuateeure jetao, caohatiin, nirijieein jianelanaala, esenetaain tonoraauruha, caoachain rauhijiriine coina. Nitohaneein jetaote: “Cana Coaunera Cojoanona que ichaonaa jerichaane, itolere necairichanaa coaraain, necairichanaa abaantaacanete nera,” naain jetao, suujuatena-jaunre.

²³ Niritiin, suujuatenajaain jetaote, le laurichuru Jesocurisito ranojoinunru nainetiin, acaauru coaraanuurune que, acaauru bichauhenaauru tihacoaaure. Nitohaneein, tihacoaain jetaote, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coina, suri couu neein cosinacaain, Cana Coaunera bajaain, nii acaauruhacha esenetai- Cana Curuaanaa bijiu tenajaain ratirinajaure.

Siria batane que nenea Antioquihau jelaiha cuuruha Faboro aina Berenabeenne

²⁴ Pisidia batane choaae situhin cuhin jetaote, Paanfiliau turuure.

²⁵ Inae Paanfiliau batane turuhin jetaote, nii neseeu- Perejeu, Jesocurisito beratenojoi beebejeeure, nii cuu nenacaauru rai. Nii baiha jetaote, Ataliau cuure jetao, Faboro aina Berenabeen.

²⁶ Cajee coaunein jetaote, bote cuhane fauhin cuhin, Antioquihau turuure. Nii neeuruhalune jana, acaauru teeuruhalu acaauru leeochoaauru, Cana Coaunera icharatenojoi ichacuruhane coinana jaun jetao, turuure, inae nii niicha icharatenojoi jitaauruhana jaun.

²⁷ Nitohaneein cuhin jetaote, inae Antioquihau turuhin jetao, jitariin cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru taojiaain jetao, acaauru rai, acaauru coroatajaniha Cana Curuaanaa- Cana Coaunerana jaun, Jorioniheichuru netonoairai suujua coreein, inae esenetaauruhane beebejeeure Faboro aina, Berenabeen.

²⁸ Nitohaneein jetaote, cuu acaauru aina, carajaain neeururejetecurelu Faboro aina Berenabeen.

15

Netaojiaauruha Jerosaleeunne

¹ Nii Antioquihau neeuruha Faboro aina Berenabeenne bana jetaote, Antioquihau cuure nii Jodea nenacaauru tabaauru. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru relaaure jetao, aitoha Moisesane jaan que. Inoaelu aitoha Moisesane rijitoein:

“Inara jabereco cari jiununuhin saaerateneeichene, inara osa caje inara culucohin, inara ranaa nainerihe Cana Coaunerata,” naaure jetao.

² Nii jaun jetaote, coreniha acaauru aina, ita cotaicha rijitocure jetao Faboro aina Berenabeen. Nii jaun jetaote, inae Faboro aina Berenabeen que tacaajeein jetao, acaauru aina, nii cuu nenacaauru tabaauru naaonjoaainunri letoaaure jetao- nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- bichauhenaauru, nii que iriha cuuruha nii Jerosaleen nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoainuri ainane coina.

³ Nitohaneein jetaote, letoanajaauruhane jaun, nii Antioquihau- nese caje, Jerosaleeun cuure- Faboro aina Berenabeen, cuu nenacaauru- tabaauru aina. Nitohaneein

cuhin jetaote, Fenisia batane, Samaria batane, naaonjoainuri choaae situuruneein jetao, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru rai beeure:

“Naaajoaainte, Jorioniheichuru netonai coroatajane Cana Coaunera, jauriaa acaauruhacha sacui jianein, nere tonoraauruhane coinara,” naain beeuruhana jaun jetaote, coroaacure jetao- nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoinunru, acauru rai nii beeuruhana jaun coitucuhin.

⁴ Inae nii Jerosaleeun turuuruha- Faboro aina Berenabeen jana jetaote, raotojoein acauru raure satiin- nii Jesocurisito ranojoinunru, saain nii acauru bichauhenaauru, saain nii afosotooru, naaonjoainunri. Nii jana jetaote, satiin itolere ichaain, acauru coroatajaniha Cana Coaunerane beebejeeure, acauru rai.

⁵ Nii jaun jetaote, nimichuhin, nichaaurain jetao:

“Nii Jorioniheichuru Jesocurisito esenetaeraauru raite caohachae aitocoaachene, aitohalu Moisesane rijijiein rai jabereco cari saerateeuruhane coinara. Nii choaae tacaainte caohachae, satiin Moisesa aitoonjoalu rijijiein ichaohin, esenetaain tonoraauruha nii Jorioniheichurunera,” naure, tabaauru fariseeocuru- Jesocurisito ranojoinunru.

⁶ Nii niritocuruhana jaun jetaote, satiin netaojiaaure- afosotooru, nii cuu nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoainuri, nii que ita rai ereein, coitucuruha jiniiquiine coina.

⁷ Cuu nii que ereeereeuruhane jana jetaote, Fedoro netonoai nimichuhin:

“Curisito coreniha- chasocuru, inarate raotojoein, inae carajaa catohanein canu cotijiaain canu raa Cana Coaunerane coitucuhiche, jianacoo nosa caje mitunaa nainecuruha Jorioniheichuru netonaine coina, Jorioniheichuru rai nere beebejihane, esenetana nainecuruhane coinara.

⁸ Leeinjiin- Cana Coauneraachate, satiin- cacha suujua coitucuujuera. Nii Cana Coauneraate, cana que coarateein, Jorioniheichuru rai, rai Suujue tera. Nii jaunte raotojoein acauru raane coitucuhacache, cana rai, rai Suujue tihalune rijijiein, acauru rai netonai, rai Suujue tihane jaunra.

⁹ Coatia nejelaunein, Jorioniheichuru coaraain nihei- Cana Coauneraata. Satiin cana coaraane rijijieinte, joareein cacha coaraain ne Cana Coaunera. Nii jaunte, esenetaauruha acauru netonaine jaun, acauru suujue coulucoe Cana Coaunera, cana rai ichaane rijijiein. Satiinte, itaneein ne cacha.

¹⁰ Aihana jaun, chanute inara raajenhane, Cana Coaunera leratenaa jerequiche, caa nere esenetaeraauru rai caaintati ichaonaa- anajiin tenaa jereeinta. Nihei, canacaanu nihanatiin, nitohanai- ichaonaa abaantana nainera lanaalata. Niheichu cana inoasihuru nihanatiin, nitohanai ichaonaa sacunaa nainesihuruhalune coalanaalata.

¹¹ Nete, rai Calaohi Jesoso coreniha atiin nechuhirijiein core colane, cana suujue ichoteratein, couluuoca Cana Coaunerane coitucuhacachera, jerichanejein acauru suujue couluuocane rijijieincha,” naa acauru rai Fedorone jana jetaote, ereeuruhane jianein jetao,

¹² curuatoroaain, satiin- curuaequiin aonajeeure. Nitohanein:

“Naaonjoaainte, canacaanu aina cuaain cojoelanaacojoa ichaain, canacaanu coroatajane Cana Coaunera, Jorioniheichuru aina nihacaanune janara,” naain acauru rai jetao beebejeeure, Faboro aina Berenabeen.

¹³ Inae ereeuruhane nainauruhane jana jetaote, acauru rerohariha jetao ere Saantiaao:

“Aonacuche satiin Jesocurisito coreniha canejeranein nenacauruna, caa que erete aonaquichera.

¹⁴ ‘Naaonjoaainte, jauriaa Jorioniheichuru raenhane baiha, inae enene janijiin niicha ranojoinunru- Jorioniheichuru coroatajane Cana Coaunera, acauru netonoai nichao que ichaoruhane jerihane rijijieine coinara.’ naainte canacaanu rai be Simoon-Fedoro.

15 Niritiin inoaelu beein, nere bera inoasihuru que laenaeratihalu- Cana Coauner-ane tocohaneein:

16 ‘Rabiri inamacooru caje neferatenaaneein nenacauruna, coroatajaniha cuureeunni.

Leeinjiin canuhacha jerenohicha ichana jerenacauruna, coroatajaniha cureeunnicha,

17 itolere chaauruatane sacutaain canu ere beebejeeuruhane, cacoitucuhin carohan nichuuntanaa nainecuruha Jorioniheichuru netonaine coinara.

18 Caritiinte, inoaelu caje coauneein berateein Nere laenaeratelu Cana Coaunera, coitucuhacachene coinara.’

naain Quiricha cuhane laenacuruhalu Cana Coaunera ere bera- *profetacurune* riji-jieeinte, nii nainauruhane coina aihurera.

19 Aihana jaun, coa Jorioniheichuru rai, caaintati ichaonaa tenaa coacache, inae jauriaa acaauruhacha esenetai jianeein, Cana Coaunera ere tonoraauruha natiinta.

20 Raujiaainchate naine, quiricha cuhane laenaain: ‘Jiaonriha, cacha ichanohineein nena chosi rai niicha teeuri lenone quichenera. Jiaonriha, sinijeraa quichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateichenera. Niheichu, sinijeraa quichene nihanatiin, jiaonriha jelai teein raelanaala, ene aina ichaohichenera. Jiaoarihachu, enecuru nihanatiin, sinijeraa ocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelaanala nihane nihanatiin, jelai teein raelanaala quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha raro ruluhin sonojoin lenone quinn naaonjoaichenera. Niheichu chaen, ichana niha natiin, jiaonriha quichenera.

21 Nii coataate neeure, inoaelu caje coauneein, neseeuu nainetiin, nebetacanaa janonaa bana nainetiin, nii netaojiaauruna jaan- sinacoca asaae netaojiauuruhane, nii Moisesa aitojoan ereretaain que cana relaeranuuru.’ naain laenaain letoaacach- enete caohachare,” naain jetao acaauru rai ereereje Saantiaao.

Jorioniheichuru rai Jerosaleen caje letoanojineein nena- quiricha

22 Nii jaun jetaote, saain Jesocurisito ranojoinunru, acaauru bichauhenaauru, afosotooru, naaonjoaain jetao Jesocurisito ranojoinunru nejesinanejeein netiin, coacuhin jetao, acaauru tabaauru janiichure, Antioquihau, Faboro, Berenabeen, naaonjoainunru aina, letoanajaauruhane coina. Nitohaneein tabaauru janijiin jetaote, Jodasi- Barasabanein acaauruhacha curuaatei, chaen Silasi, naaonjoainunru letoaaure. Acaauru jetaote, nii Jesocurisito ranojoinunru- cana nejeraauru rai, jataain nelatineein neeure.

23 Nitohaneein letoanajaain jetaote, acaauru aina quiricha laenaain jetao letoaaure, naain Antioquihau nenacauru- Jesocurisito ranojoinunru rai, nii Jerosaleen nenacauru- afosotooru, acaauru bichauhenaauru, naaonjoainuri.

Nii quiricha- acaauruhacha laenai cuhane jetaote:

“Saainna- afosotonichaanu nena, inara coaucaanura. Saain, Jesocurisito ranojineein nenacauru- cana nejeraauru bichauhenaauru ainane, inara coacuhin, caa laenaain letoacaanura. Saain Jesocurisito coreniha- canacaanu nejeraneein, Antioquihau, Siriau, Silisiau naaonjoainun- Jorionelanaala- neni quichene raina, caa laenaain letoacaanu,

²⁴ canacaanu letononelanaala, caa Jerosaleen caje cuhin, inara suujua rerohecaa cuuruha, inara jabereco cari molohiche, aitoa Moisesane rijijieeine que aitiin, leeinjiin chacoitucuhi rijijieein, inara tenaa jerecuruhane coitucuhacaanune jaunra.

²⁵ Nii jaunna, satiin coacuhin, coroatajaain canacaanu caje nenacaauru- cachaauru letoacaanu, jataaen canaacha belaihuri- Jesocurisito coreniha- cana nejeraneein nenacaauru- Faboro, Berenabeen naaonjoainunru aina, canacaanu aina nenacaauru coroatajai cachaauru letoacaanu, inara coaraa uuruhane coinara.

²⁶ Nii Berenabeen aina Faboro ichaote, jataaen lunajeriin ne, Cana Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraain, nere beebejeeuruhane corenihara.

²⁷ Nitohaneeina, nii Jodasi, Silasi naaonjoaain letoacaanu acaauru ainara. Acaaurute, inara rai ereein, jitariin inara rai niriinanai biha cuurureein, nujuaaen cajera.

²⁸⁻²⁹ Cana Coaunera- Suujue- suujuatenojoinneeinte, canacaanu rai caohachae, inara rai ichaonaa caaintati tenaa nainenihacaanura. Raujiaainchane inara rai aitiin laenacaanu: 'Jiaonriha, cacha ichanohineein nena- chosi rai niicha teeuri- lenone quiichenera. Jiaonriha, raro ruluhin sonojoin lenone quiin naaonjoaachenera. Niheichu chaen, ichana nihanatiin, jiaonriha quiichenera. Jiaonriha, sinijieraaquichene nihanatiin, nejelau ene aina naosateeichenera. Niheichu, sinijieraquelanaala neeichene nihanatiin, jiaonriha jelai teein- raelanaala ene aina ichaohichenera. Jiaonrihachu, enecuru nihanatiin, sinijieraaocane nihanatiin, nejelau quicha aina ichaohanera. Niheichu, jiaonriha lanaquelanaala nihane nihanatiin, quicha raelanaala jelai teein aina ichaohanera,' Nihei nenacaaen nii baihata. Caa aitocaaanune rijijieein, tonoraain ichaohichenete, caohachaaain ichaain, caohachaaain ichaonaa naineriquicheeincha. Raotojoeein neeuchera,"

naain jetaote, nii Antioquihau- acaauruhacha letoaaene- quiricha laenaure, letoauruhane coina.

³⁰ Nitohaneein jetaote, inae nainaauruhane jaun jetao, ita rai necoeein, Antioquihau cuure nii Faboro, Berenabeen, Jodasi, Silasi naaonjoainuri. Nii Antioquihau turuhin jetaote, nii cuu nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru jitariin taojiaain jetao, nii acaauru rai- afosotooruhacha letoai- quiricha teeure jetao, acaauru rai.

³¹ Nii jaun jetaote, joracaain ereretaain coaraain jetao, coroaacure jetao, nii cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoinunru, caohatiin acaauru suujuaateein, acaauru suujua lararajiaain, ichacuruhana jaun.

³² Nii Jodasi aina Silasi netonai jetaote, Cana Coaunera caje erenaa rauruhane, cacha rai beebejeraneein neeure. Nii jaun jetaote, niha acaauru rai rauhina jaun jetao, nii Jesocurisito ranojoinunru rai ereein jetao, acaauru suujua lararajiaain jetao, acaauru suujua nunaure, acaauru rai ereein acaauru suujuateein.

³³ Nitohaneein jetaote, cuu carajaaajoaain neeuruhane baiha jetao, inae acaauru rai necoeeure nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. "Raotojoeein caunichuchera." naain jetao, acaauru rai necoeeure,

³⁴ jelaiha Jerosaleeun cauhacuuruha, nii letoanajaaaurera rene, Jodasi aina Silasichurune coina.

³⁵ Nii jana, Berenabeen aina Faboro jetaote, cuu nii Antioquihau nedaaure. Nii cuu arajiin nenacaauru aina jiniinquin, cuu jetaote, cojoanoonetojoein Cana Curuaanaa ere beebejeein, cachaauru relaure.

Misionero neein amuhane coroata satiha Faborone

³⁶ Nii baiha carajaaajoaain neein jetaote:

"Coanete, turunichaaca, satiin nii jauriaa Cana Curuaanaa beratenojoi beebejihacaluna jaunru- neseeuuru sacutaaaincha. Chatohaneeincha neeure, nii cuuru nenacaauru- cana nejeraauru- Jesocurisito ranojoihunruta," naa Faboro, Berenabeen raina jaun jetaote niqui,

³⁷ acaauru aina Joaan naain curuajai- Maroco amanaa jeriha aina- Berenabeenne jana jetaote,

³⁸ rautaojoaenihana jaun, jerecojoaene jetao Faboro, jauriaanejeein cuuru bana, Paanfiliau ratirinajaain, cauha cuhalune jaun jetao, acaauru jiniichaain- acaauru amihaneen ichajeein sacuenihalune jaun.

³⁹ Nitohaneen jataaen amaane jerelanaala, jataaen coiintihia Faborona jaun jetaote, jelai teein jetao, nii Maroco cotijiae jetao Berenabeen, corianeraaunu que. Nitohaneen cotijiaain jetaote, aina Chifereu cuure jetao, ucuae cunaa bote cuhane fauhin.

⁴⁰ Nii jana, Faboro jetaote, jelai teein, corianeraaunu que Silasi cotijiae. Nii jana jetaote, acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane coina jetao, acaauru rai Cana Coaunera bajaain letoanajaaunre nii Antioquihau nenacaauru- Jesocurisito ranojoinunru. Nitohaneen jetaote, jelai caje nerocohin cuure jetao,

⁴¹ Siriau, Silisiau naonjoainun. Cuuru turuuruna jaun jetaote, nii cuuru nenacaauru- Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinuru rai ereein jetao, acaauru suujuateure, caohachaain rauhijiriin, jianelanaala Cana Coaunera ere tonoraain, niicha jerenohicha ichacuruhane coina.

16

Faboro aina Silasi corihaniha cuha Timoteeone

¹ Nitohaneen cuhin jetaote, Derebeeu, chaen Listrau, naonjoaihun, turuha cue Faboro. Nii jana jetaote, cuu leeinjiin cacha- Jesocurisito esenetaera- Timoteeoneen curuajai- Jorio bene que nebaain- Curieco que inacanaa ruha cue Faboro. Nii neba jetaote, Jesocurisito esenetaera ne.

² Satiin- Listrau, Iconioo, naonjoaihun nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru jetaote, "Aca jete, jataain, caohacha cachaneen ne," naaure jetao que, coitucuureraauru.

³ Niritiin, rai beeuruhane jaun jetaote, acaauru corihaniha cuha Timoteeone jere Faboro. Nitohaneen acaauru corihaneraanu que amaauruhane coina jetaote, Timoteeo jabereco cari jahununurateein, saerate Faboro. Nabana rautaelanaala, que nererojoecaauruha cuu nenacaauru- Jorioocurune coataa jetaote, nitohaneen terate Faboro, inae, satiin cuu nenacaauru- Jorioocuru, Curieconein niha Timoteeo inacane coitucuuruhane jaun.

⁴ Nitohaneen, acaauru aina Timoteeo amaain cuhin jetaote, situuruna jaun nenacaauru neseuru naineen, Jorioniheichuru- Jesocurisito esenetaeraauru rai jetao, aitiin berateeuruha afosotooru aina- Jerosaleeun nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- coaraaurune rijitoejin beebejeein jetao cujueure.

⁵ Nitohanihana jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeiin, esenetajeein cuujeein nejeeonteejeein, sacure Jesocurisito ranojoihunru.

Leeinjiin Masedonia cocoaicha que, Faboro notaaca Cana Coaunerane

⁶ Asia batane que nenacaauru rene cuhin beebejeeruhane jereniha Cana Coaunera Suujuene jaun jetaote, rauhijiriin cuure, Forijia batane, Galasia batane, naonjoaihunri jeloon situhin.

⁷ Nitohaneen jetaote, rauhijiriin cuhin, Misia batane- nunuhe que turuha cuure. Jelai caje coauneein jetaote, Bitiniau bataneun que turuha cunaa coaacure niqui. Ne jetaote, cuuruhane caohate jetao, Jesoso Suujue.

⁸ Nii jaun jetaote, nirijeein, rauhijiriin Misiau turue lanaala, rauhijiriin situhin, Toroasi cofauhanaun, turuure.

⁹ Ecu netiin jetaote, janotiin sinihu coetacai rijitoejin leeinjiin cacha- Masedonia cocoaicha que notaaca Cana Coaunerane jaun jetao, nii Masedonia cocoaicha aina, itaque

taca cue Faboro. Que tacaain jetaote, nacatiha nichaaurain: “Atiin, Masedoniau, turuha uute, cuu canacaanu relaacha,” nae jetao, Faboro sinihu.

¹⁰ Nitohaneein notaaca Cana Coaunerane biha Faborone jaunne, nii rijijieein neru-ujueein, Masedoniau cuhacaanu. “Jerihane, cuu Jesocurisito que erejeein beebejena coinata, cuu cana cotiharate, Cana Coaunerara,” naaina, cuhacaanu.

Filipoo turuuruha Faboro aina Silasine

¹¹ Nitohaneaina, Toroasi cofauhanaun caje, nesaruna- leeinjiin bote cuhane fauhin, cucuana cuhane cuujueein, rauhijiriin Samotoroasi cobenaun, tacanacanejeein cuhacaanu. Nii cojoanoo cuhine, turuha cuhacaanu Neapolisihu.

¹² Jelai, cajena, atane choaen cuhin, Filipoo turuha cuhacaanu. Nii Filipino te, Masedonia batane que nena- nese tabaainein- Romanocuru nejesina que cocoaichaquiin nenaane. Cuuna inata janojoein, neorihacaanu.

¹³ Nitohaneinna, cuu, nebetacanaa janonaa bana, naain nese edaa cuhacaanu, nucuhe auhaniha cuhin. Cuu niha netaojiaain- Cana Coaunera bajaauruha- Jorioocuruna jaan coitucuhacaanuna jaun. Cuuna turuhin, nelauriaain, cuu netaojianacaauru- enecuru rai, Jesocurisito que ereerejeein beebejihacaanu.

¹⁴ Nii cuu netaojianacaauru jana nena- leeinjiin- ene curuaate, Lidia ne. Acate Tiatira nese caje unaaneein, cajione caohacha- lanaajihajoaain que- necoretiha nena ne. Nii enete, aihuruha Jorioocurune rijijieein, Cana Coaunera coroaera nihana jaun, coroatajane Cana Coaunera, rautaain, Faborohacha beebejei aonaane coina.

¹⁵ Nii jaunte, saain loreri asae nenacaauru naraaichuru aina jiniiquiin, baotisanojieein neuruhane baiha:

“Esinaaen rauhijiriin Cana Curuaanaa esenetaeranein nihanune esenetaaichene, caloheri asaae, siniha uuchera,” naain canacaanu chunaa Lidiana jaun, cuu nihacaanulu.

¹⁶ Inae, ita taojiaain- Cana Coaunera bajaauruhane jaan cuhacaanune janate, leeinjiin ranuna- coseenranein nena aina ita eruhacaanu. Nii ranunate, saruha Moconajaerane que, enaacha, chaelai nihane, cojoeluhinae. Nitohanein, enaacha chaelai nihane, cojoeluhinaane jaunte, que nihane, chaelai cojoeluhinaerateein, coreniha arajiin coriqui nihane, raerajeeure, nii sirichaauru.

¹⁷ Nii ranunate Faboro aina, cuujihacaanune jana, canacaanu caaijie uhin, ehequiin:

“Caa cachaaurute, acaihanejei Cana Coauneranein nena- aitoonjoa beebejeeuranera. Acaaurute, raotojoein caseteco caje nichoteein jianacoo nena nainiha cachanejaan beureranera,” nae, ehequiin- nii ranuna.

¹⁸ Nii jaun jetaote, cojoanoonetoein, niriti nejesina nihane jaun, inauhene aonajenajaacane baiha, inae tabiicha, coetae Faboro, araai janohin, niritonajaacane jaun, coetaain jetaote, nii chaelai cojoeluhinaa- enaacha- nii ranunane jaan rai:

“Cana Coaunera Calaohi- Jesocurisito coreniha, nii ranuna caje mituhin amuura,” naa Faborone rijijieein jetaote, caje mituhin amue, nii ranuna saruhera.

¹⁹ Nii jaun jetaote, inae neniha saruherane jaun, chaelai cojoeluhinasinihane coaracuruha nii ranuna sirichaaurune jaun inae coreniha coriqui erunaa nainecurenihane jaun jetaote, Faboro aina curuataain Silasi mucuure nii ranuna sirichaauru. Nitohanein, mucunajaain jetaote, amanajaaunre, cocoinacaihuri acatiha, naain nese cataaun nena- ita colurujueeuruhana jaun amanajaaunre.

²⁰ Nitohanein, amanajaain turuhanajaain jetaote, joesiocuru rai, nechuhataain, acaauru cotaiha nohanein jetao:

“Caa Jorioocurute, satiin canacaanu nese sacutaain, satiin- cachaauru rerohecaaurera.

²¹ Chaentechu, cana Romanonihacachene ichao corenaa jereein, nejelau ichaonaa que ichaohacachene coina, que cana relaaurera. Aihana jaun nainihei, nii que ereein,

que cacha relaauruhane jerichaachenera. Nitohanei ichaonaa que ichaonaa nainihacache, cana Romanonihacachene jaunta,” naaure jetao.

²² Nii jaun jetaote, satiin acaauru aina obajeein jetao, mucunajaauruhane jana, acaauru cajione rocoerateein jetao, enuha que bisichatenajaaure joesiocuru.

²³ Nitohaneein, mainajeriin bisichatenajaauruhane baiha jetaote, caresero cuhane enohanajaaure, caohatiin berainajaan caresero beraichane coina, aitiin.

²⁴ Niritiin suujuateein letoaauruha joesiocuruna jaun jetaote, caresero fuuniha, tenajae, sefo que acaauru tijia mucuerateein, nii caresero beraicha.

²⁵ Nii jana jetaote, cuu dede cataaun, Cana Coaunera bajaebajajeein, nenatecuruha-Faboro aina Silasine jana jetaote, cuu aonajeeunre, nii cuu nenacaauru leeochoauru-casetecocuru.

²⁶ Nii jana jetaote, luhecotariin uhe cana lialiaera, mijieeinetiin. Nii jaun jetaote, mijieeineein nerurujuaa nii caresero cuhanaine jana jetao, neyoracaacoaa caresero bacuujuaarune jana, satiin- nii cuu nenacaauru- casetecocuru caje nerojoirojoiri nii acaauru biji ichoracuru- *cadenacuru*.

²⁷ Nii jana jetaote, jitoroaa nii caresero beraicha notane jana, nii caresero coaraane jana, satiin jetao, neyoracaacoae nii caresero bacuujuaauru. Nii jaun jetaote, “Inae jecha sorooruha, nii casetecocuru,” naain jetao, rai esefara rocohite, raajenihane nesohin nijiaohanne coina.

²⁸ Nii jana jetaote, rai ehequuin:

“Cooa ichaajenihane, chatoaneein necunaitaara. Satiina cau nihacaanura,” nae jetao, rai Faboro.

²⁹ Nii jaun jetaote, cono bajaain, soroneein cuhin, enohin jetao, Faboro aina- Silasi acatiha, rijijijianein coasina caaun jetao, acaauru acatiha neseonrae nii caresero beraicha.

³⁰ Nii baiha jetaote, caresero caje mitanajaain jetao:

“Cachaauru, cha ichareeun, nitajihanune coataa, nichotihanune coinata,” naain bajaane jana jetaote:

³¹ “Cana Curuaanaa- Jesocurisito esenetaaute, nichoteei, ii sinijiera, ii calaoichuru, satiin ii loreri asaae nenacaauru, naaonjoaihunri ainara,” naain jetao, tonoraare, Faboro aina Silasi.

³² Niritiin tonoraain jetaote, rai Cana Curuaanaa Jesocurisito beratenojoi beebjeeure, satiin- nii loreri asaae nenacaauru raine maajeein.

³³ Nitohaneein, dede catairijihu nihanatiin jetaote, temuha acaauru que- acaauru bisihuruhane jaanne jaun jetao, acaauru rai culeje nii caresero beraicha. Nii baiha jetaote, inae rai sinijiera aina, saain rai loreri asaae nenacaauru aina jiniiquiin, baotisoanojoneein neeure.

³⁴ Nitohaneein jetaote, rai loreri asaae jetao, Faboro aina curuataain Silasi amaain jetao, coroaatenajae nii caresero beraicha. Nitoaneein jetaote, rai loreri asaae nenacaacuru aina jiniiquiin satiin- sinijiera aina jetao corojeein, raotojoein neeure, inae Cana Coaunera esenetaauruhane jaun.

³⁵ Inae jano jana jetaote, folisihacuru letoaaure jetao, joesiocuru, Faboro aina Silasi joracaeratiha cuuruha, caresero beraicha quene coina.

³⁶ Nii jaun jetao te:

“Caraita, nere letoaaure joesiocuru, inara joracaain, inara jianichaaune coinara. Aihana jaun, inae nainiquiche, raotojoein mituhin, amuhichenera,” naa nii caresero beraicha, Faboro raina jaun jetaote,

³⁷ nii folisihacuru rai jetao:

“Canacaanu Romanonihacaanu natiinte, caohachaain rautaain, canacaanu rai ba- jaaorihei amunein, satiin coarajiha cachane notaracae canacaanu bisiin, canacaanu enoerateeure caresero cuhanera. Nii natiinte, nechu jataaen asinojoneein, inae

canacaanu mitaeratenaa jerecurera. Aihana jaun coatia miturihaacaanuhi, raajeni-hane uhin, canacaanu mitaa uuruhinera,” nae jetao, Faboro, nii folisihacuru rai.

³⁸ Nii jaun jetaote, turuhin beeuruha nii folisihacuru, joesiocuru raine jaun jetao, ne-soonetoore jetao, Romano neeuruhane beeuruha acaauru raine beeuruha, nii acaauru letonocuru- folisihacuruna jaun.

³⁹ Nii jaun jetaote, raaje cuhin jetao, turuhin, Faboro aina Silasi joracaerateein jetao: “Atiin, inara rai, baasoneein ichacaanuneque, canacaanu que inara suujua acateein, atiin, caelai caje amuuchera,” naaure jetao, nii joesiocuru, acaauru mitaain.

⁴⁰ Nitohaneein, caresero caje inae mitanajaauruhane jaun jetaote, mituhin jetao, Lidia rene, turuha cuure jetao, Faboro aina Silasi, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru coaraain, acaauru suujuateein, acaauru suujua lararajiaa-urhane baiha jetaote, jelai caje amuure.

17

Tesalonecau turuuruha Faboro aina Silasine jana, acaauru que nererojoecaain, acaauru aina baaecuruhane

¹ Tesalonecau turuuruhaneein coina jetaote, Anfipolisi, chaen Apolonia, naaonjoaain neseeu choae situhin, cuhin jetao, turuha cuure Tesalonecau Faboro aina Silasi. Cuu jetaote, ita taojiaauruhana jaan coloheri- sinacoca sirichure cuu nenacaauru Jorioocuru.

² Nii asaae jetaote, turuha cue Faboro, nitohaniha rai nichaona jaun. Nitohaneein jetaote, nebetacanaa janonaa bana naineein jetao, nii sinacoca asaae cunajaque Faboro. Cuu jetaote, Jorioocuru aina nihane, ita cotaicha rijitonajaaocure jetao, cuu acaauru rai, Cana Coaunera Quiricha Inoaesi ereretaain, nichata semanaai reeintiaain.

³ Cuu nihane jetaote:

“Inae nitohanihaneein coina, letononeei nihana jaunte, ohin caje ichanaelu Mesihasi, Cana Coaunera Quiricha cuhane aitothane nainane coinara,” naain jetao, rauhijiriin beebeje Faboro. Niritiin beein jetaote: “Caa inara rai- quicha beebejeite, jeelai Jesusoneein, canaacha cohajei- Mesihasi,” naain jetao, beebeje Faboro.

⁴ Nii jaun jetaote, tabaauru Jorioocuru, arajii Curiecocuru- Jorioocuru aina ita taojiaain- Cana Coaunera bajaaurera naaonjoainuri jetaote, esenetaacoaure, arajii enecuru- caohachanejeein nenacaaurune maajeein jetao, esenetaain jetao, Faboro, Silasi, naaonjoainuri aina neeure.

⁵ Nii jaun jetaote, acaauru que necoelai caaun jetao, acaauru aina obajeein, chachaelanaala, nelanaae caaun bero cuhane amuhemuhenaacaauru- neechu aansaineein ichaonacaauru ariin jetao taojiaaure, nii esenetaichuru Jorioocuru nii nese sacutaain acaauru aina cachaauru rohecaain, cachaauru suujua auhacaeraanu que. Nitohaneein jetaote, arajiin cacha taojiaain jetao, Jasoona loreri asaae jetao, codoonetoha cuure jetao, Faboro, Silasi, naaonjoaain ariha, runajaauruhane, acaauru mucuhin, tararanajaain, cachaauru rai tenajaauruhane coina jetao, niqui.

⁶ Ne jetaote, cuu Faboro aina Silasi ruurenihana jaun jetao, Jasoona aina curuataain- cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraacuru- tabaauru amaure, tararanajaain, cocainanacaihuru rene. Nitohaneein, amanajaain jetaote, cocainanacaihuru acatiha turuanajaain jetao, ehehequuin:

“Satiin cana rai chauratane sacutaain, cachaauru rohecaain, cachaauru suujua auhacaaurerate, inae cau netonai turuurera.

⁷ Nii inatiinte, turuuruhaneein jana raotojoeein ranajae, caa Jasoona. Acaaurute, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa eenferadoro- aitoonjoa ichoae iniin: ‘Nihaje leecha curuaanaacuru- curuaanaa- Jesusoneein curuajaicha.’ naaure,” naain jetao, coulurujuenajaure Jorioocuru letonocuru- nechu aansaineein ichaonacaauru.

⁸ Nii jaun jetaote, niritocuruhane jaun jetao, aonacuruhane que nererojoecaaure saain- nii cuu nenacaauru cachaauru, nii cocoainanacaihuru, naaonjoaihunri.

⁹ Nejetaote, nii cocoainanacaihuru rai coriqui tee jetao, Jagoon, nii aina nenacaauru aina, inae nii nese caje mituhin amuuruha Faboroorune jana, acaauru rai cainacuruhane coina. Nii aina jetaote, jianenaacure.

Bereau turuuruha Faboro aina Silasine

¹⁰ Inae nocohecane jana jetaote, luhecotariin, naain Berea nichae, Faboro aina Silasi letoaaure jetao, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru, ucuuae cuuruha soronacanejeeine coina. Cuu turuhin jetaote, cuu nenea- sinacoca asaae turuha cue jetao, Faboro aina Silasi.

¹¹ Nii cuu nenacaauru- Jorioocuru jetaote, naain Tesalonecau nenacaauru- Jorioocuru amuritoheriin jetao, caohachaaain suujua coaraain neeure. Nii jaun jetaote, nii Faborohacha beebejei- Jesocurisito beratenojoi aonajeeure, corojeein. Nii jaun jetaote, cojoanonetojoein, Cana Coanera Quiricha Inoaesi ereretaaure jetao, jini-iquiin, esinaae rauhijiriin aitocuruha Faboro aina Silasine rijiichane coaracuruhane coina.

¹² Nii jaun jetaote, esenetaaure arajiin cachaauru- Jorioocuru, arajiin Curiecocuru aina acaauru benecuru- caohacha nejeein nenacaauru, naaonjoainuri.

¹³ Nejetaote, nitohaneein, Bereau neein, Cana Coanera aitoonjoa beebejiha Faborone coitucuuriin jetao cuuhin, cachaauru suujua rohecaa cuure jetao coaiteen, nii Tesalonecau nenacaauru- Jorioocuru, acaauru que nejerateeuruha nii Bereau nenacaaurune coina.

¹⁴ Nii jaun jetaote, chajaain caeneenejelanaala, nii Bereau, Timoteeo aina Silasi, naaonjoaain ratiriin, luhecotariin jelai caje mituhane coina jetao, Faboro letoaaure jetao, cana temura nichae- cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

¹⁵ Nii jaun jetaote, Faboro corianiha cuure jetao, nii aina amuhemuhenacaauru, Atena neseeu tiaain. Nii baiha jetaote, cuu Faboro ratiriin cauha cuure, chajaaajoaain coaraa cuuruha Silasi aina- Timoteeocurune coina aitiin, acaauru letoaa Faborona jaun.

Atenau niha Faborone

¹⁶ Nii Atenau neseeu neein, Silasi, Timoteeo, naaonjoaain cohaca nihana jaun jetaote, cuu itolere- araai laurii- cuu nenacaauru ichanohi- ecaanto coaraain jetao, jataain nererojoecae jetao, Faboro.

¹⁷ Nii jana jetaote, sinacoca asaae, Jorioocuru aina ita cotaicha rijite jetao, leeochoaauru- ita taojiaain- Cana Coanera coroaeraauru ainane maajeein. Nitohaneein jetaote, cojoanonetojoein jerichanetojoein, jeelai que aitiin, ita cotaicha rijitona-jaque, nese cataaun netaojianacaauru aina.

¹⁸ Chaen, cuu coroata lauriin nenacaauru- itolere coitucueracuru *filosofooru*, le laurii “epicoreeocuru,” le laurii “estooicocuru,” naaonjoaihunri aina jetaote, Faboro aina, ita cotaain jetao:

“Cha quena ereereje caa nereretanaa inatoroa,” naauruha tabaaaurune jana jetao:

“Nejelau ataneu nenacaauru rai chosichuru- bera necaihara,” naaure jetao leeochoaauru, raotojoein, oo caje ichanaa Jesusone beebejiha Faborona jaun.

¹⁹ Nitohaneein jetaote, niha jataain chatohaneein, mijieineein rucuhenacaine, ita taojiaain rucuhacuruhana jaun jetao, ichatane ucuuno- ajerineeojoaain- Areopago neein, acaauruhacha curuaateihu jetao, Faboro cotijiaain amaain, cuu turuaain jetao:

“Nii canaacaanu rai- iicha beebejei- ena ecoona- erena benaa naineeina, canacaanu rai,

²⁰ Jataain canacaanuhacha coitucuhi que ereeina jaunna, ‘Naaonjoaain quene aitoonra.’ naain, canacaanu rai beeine jerichaanu, jataain coitucunaa jerichaanune jaunra,” naaure jetao,

²¹ satiin Atena cocoaichaneeurhane, chaen nejelau atane caje uhin- cuu nenacaauru naaonjoaihunri, niha chatohanaine, aonaain, que ita rai ereereena rautatooruhana jaun.

²² Niritiin Faboro caje bajaauruha, nii niha chatohanaine rucuhecuruhane jaan- ichtatane ucuuno- Areopago netiine jana jetaote, acaauru cataaun nichaaurain jetao:

“Satiin inara Atena cocoaichaneeichenete, esinaae rauhijiriin, inara chosichuru corojeein ichaohin neeiche.

²³ Nii jaunte, ita taojiaaichene jaancuru naineein, coaracaanne jana, cuuru ne- inara chosichuru rai lenone mocohichene jaancuru rorihuru. Nii rorihuru naineein coaracaanne janate, ‘Chabana coitucueraai Cana Chosi rai’ naain laenanohine- nii leinjiin rori. Nii coitucuelanaala, inaraacha corojete, Acaihanejei Nena- Cana Coaunera. Quena, caa inara rai ereere jeein beebejeeun.

²⁴ Acate, Cana Coauneraanein, itolere, cana rai chaauruatane Coauneraanein, itolere, que nenacaauru Curuaanaanein, itolere, satiin cana janonaa sirichaneein ne. Coatia, raajenhane- cacha ichanohinein nena loreri- Teenforo asaaecha ichaohi.

²⁵ Nieichu chaen, rai chaelai icharaaunu latihei. Acate, itolere cana rai ichaonaa tein, neraain ichaonaana jaanu tein, itolerene maajeein coaunaelu cana rai.

²⁶ Chaen jetaotechu, jauriaanejeein leinjiin cacha coaunaelu, caje arajiin nefoer- ateein, laurilauri catohaneein- cana rai chauratane sacutaain- neenenu que. Nitohanein, cacha coaunain jetaote, nenajaauru nenajaauru neeuruha le laurichurune coina, acaauru ichaona jaannu jelai beein jetao, cuu ichaoruhane jinatelu Cana Coaunera.

²⁷ Chaen, esenetaain coitucunaa nainihane, coitucuha cachane coinete, nitohanein ichaelu Cana Coaunera. Coatia niqiu, cana caje corihae nihei Cana Coaunera.

²⁸ Cana Coaunera corenihate, ichaohin, nerurujuaain, naaonjoaain ichaohacache. Inara araaichuru tabaauru- raotojoein erenaa que ereereena inaureraauru jetaote: ‘Cana Coaunera cajete, nefoeratanaanein nihacache,’ naain ererejetocure.

²⁹ Nitohanein, Cana Coaunera caje, nefoeratanaanein nihacachena jaun, nainihei nejelauneein, cana suujua cuaain, ‘Aiha coata, ajeri, naaonjoaain caje- cacha ichanohi- neein nena- chosichuru- ecaantoorune tocohaniha jecha, Cana Coaunera,’ naain cana suujua cuaain nihacachene.

³⁰ Inoaelu jetaote laaen, coitucuurenihaluna jaun, niicha rautaai ichaa cachane jana, inauheneeicha coarajerejetelu jetao, Cana Coaunera. Jana, enenete laaen, inae jinatihana jaan que tihana jaun, coitucuhin nere tonoraa, itolere sacutaain cachane coina berate.

³¹ Nitohanein beratihana jaunte, inae Cojoanonaa- que banihateein- niicha rucu- juei que tihane bana, caa chaauruatane que, satiin- neinichaachene coareein Cana Coaunera, esinaae rauhijiriin rai cachaneein neein- caohachaaain suujua coaraauru coitucuha- nii leinjiin cacha janijiin niicha ranojoi aina cuaaine coina. Niite raoto- joein coitucuhacache, aca rai, nii ichaeraanu que, oo caje ichateein nihalune jaun,” nae jetao Faboro.

³² Niritiin, oo caje ichanarichaaain cachane biha Faborone jaun jetaote, oo baiha ichanaain nena nainiha cachane esenetaaurenihana jaun jetao, batocure tabaauru. Jana leeochoauru jetaote:

“Leeocha banana, ii ere aoharihacaanuhincha,” naaure jetao Faboro rai.

³³ Niritocuruha raine jaun jetaote, cuu ratirinajaain amuhe jetao, jelai caje Faboro.

³⁴ Nii jana, tabaauru jetaote, esenetaauruhana jaun, caaijie cuure. Nii jana jetaote, cuu acaauru aina cue leinjiin cacha- Dionisio. Nii jetaote, nii ita taojiaauruna jaan-

Areopago- netaojianacaauru bichauhenaneein, niha chatohanaine rucuherraneein ne-naane. Chaen leeinjiin ene- Damarisineein curuajai, chaen leeochoauru naaonjoainuri jetao, Faboro caaijie cuure.

18

Coriintoo turuha Faborone

¹ Nii baiha jetaote, nii Atena caje amuhin, Coriintoo cue- Faboro.

² Cuu jetaote, Ponto batane caje unaa- leeinjiin Jorio- Aquila neein curuajai aina, ita ruure. Aca jetaote, rai comasai- Firisila aina, enanejeein Italia caje turuhin neeure Coriintoo. Nii bana, Romanocuru curuaanaacuru curuaanaa- eenferadoro neein nena- Culaodio, nii Roma caje, satiin mituuruha Jorioocurune coina, mijieinetiin aitohane jaun jetao, jelai caje mituure. Nii jana jetaote, acaauru rene turuha cue jetao, Faboro.

³ Jerichanejeein, acaauru rijijieein, jacari caje lohanarinu que, acaauru ichanaa que amihaniha acaentonaina jaun- coaranaaca cue Faboro, cuu acaauru aina neein, jiniiquiin acaauru aina amihanihane coina.

⁴ Cuu jetaote, nebetacanaa cojoanonaa bana naineein, ita taojiaain- Cana Coanera bajaauruha Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asae turuha cuhin nejesina ne Faboro. Cuu Jesocurisito beratenojoi beebejeein, Jorioocuru relaain, Jorioniheichurune maa- jeein relaane, esenetana nainecuruhane coina.

⁵ Inae Masedonia batane caje, rene turuuruha Silasi aina Timoteeocurune jana jetaote, jacari caje lohanarinu namihaneeo jianeein, Cana Curuaanaacha beratenojoi benaacha que ne Faboro, rauhijiriin, aitoha Cana Coanera Quiricha Inoasi cuhanene rijitjoeein: “Jesosote esinaae rauhijiriin canaacha cohajei Mesihasi ne,” naain coitucuruha Jorioocurune coina.

⁶ Ne jetaote, rautaaurenihana jaun, aina obajeein cotaain, Faboro necoeje chanuure Jorioocuru. Nii jaun jetaote, rautaaureniha Jorioocuruna jaun, jelai caje mituhane, cojounacanu que jetao, cuu cajione romaromaain jetao,

“Inaraacha jerei ineeinte, caseteconein nitajeriquicheeincha. Inae canu enene caje coauneein, cha ujuaihoneein nihaaunra. Inarate, nii ujuaihoneein neeiche. Inae aihane amuhanu. Ena caje coauneeine Jorioniheichuru rene aihane cureeunnicha,” nae jetao Faboro, Jorioocuru rai.

⁷ Nitohaneein, nii ita taojiaauruhana jaan sinacoca caje mituhin jetaote, rohan nena- leeiijnin cacha- Tisio Josto loreri asae turuha cue Faboro. Nii cacha jetao, Jorionihei. Ne jetaote, esiaaen rauhijiriin laaen Cana Coanera ere esenetaain corojeein, tonoraera ne.

⁸ Nitohaneein jetaote, sinacoca curuaanaa- Curisifo, saain rai bereecuru, rai comasai, saain rai loreri asae nenacaauru aina jiniiquiin, Cana Curuaanaa ere esenetaaure. Nitohaneein jetaote, arajii- Coriinto cocoaichanecuruhane jetao, beebejiha Faborone aonaain esenetaauruhana jaun, baotisoanojoneein neeure.

⁹ Le janotiin cuhane jetaote, coetacai rijitjoeein jetao, Faboro siniha cue Cana Curuaanaa. Sinihu, rai ecocohin jetaote: “Coaa canu ere beebejeeine jianihara. Jiaohine casiin jianeeinera.

¹⁰ Canuna, ii aina nereeunicha. Nerihaain, caohachanaineejin chatohaneein cheter- ata, cau, caa nese que neeuruha arajiin canu cachaaurune jaunne ichei aitoonra,” nae jetao, Cana Curuaanaa, Faboro sinihu.

¹¹ Nii jaun jetaote, coroata jaanacai cataaun tiaain jetao, nii Coriintoo neein, jelai cocoaichacuru rai, Cana Coanera ere beebeje jetao Faboro.

¹² Ne jetaote, Acaiha batane coberenadoro neein niha Calioonne jana jetao, Faboro aina nejerateein jetao, ita taojiaaure Jorioocuru. Nitohaneein, ita taojiaain jetaote, Faboro mucuhin amaare, ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* asae.

¹³ Nitohaneein, mucuhin amaain, coberenadoro acatiha turuaain jetaote:

“Caa cachate, cachaauru suujua tacaain, nejelauneei Cana Coaunera corojeein tonoraauruha cachaaaurune jereein ne, cana rai cocoaeraa nitohanai ichaonaane saijieein, rautanaa cojoaelanaalara,” naauruhane jana,

¹⁴ cuu irihane coina, aonajiha Faborone jana jetaote, cuu Jorioocuru cotaicha rijitiin jetao:

“Jataain baaso ichaain, sonajaain jaohin, naaonjoaain que inara ere nihane jana nihanena, nainereein canu rohecaachene latelanaala, jeriquichene rijijieein, inara-Jorionequichene aonacaun tonajelanaalanera.

¹⁵ Nena, inara aohana naineneein, joareein, nitohaniha inara ichaona jaun aitiin, inara raajenhane inaraacha coacui que aitocohichene jaunra. Inara nii rucuhecuche. Coatia canu, nii que enonaa nainihaaun, nitohanai rucuherranu que nenihanune jaun,” naain jetao,

¹⁶ nii ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* caje, nii Jorioocuru sitae, coberenadoro Calioon.

¹⁷ Nii jaun jetaote, sinacoca curuaanaa- Sosenesi mucuhin jetao, faohacure, nii ita colurujueeuruhana jaan coloheri- *tribonal* acatiha teein. Ne jetaote: “Coaraain nainauruina,” naain jetao cuu coarajenajae coberenadoro- Calioon.

Antioquihau cauhin, jelai caje nacoauneein misioneroneein cuhane nichata satiha Faborone

¹⁸ Araai janohin, Coriintoo nihane baiha jetaote, Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru rai necoeure jetao, Aquila- chaen rai sinijiera Firisila, naaonjoaain aina jiniiquiin- Faboro, Siria bataneu cuuruhane coina. Nitohaneein cuhin jetaote, cucuana cuhane cuujueein, Sencurea turuhin jetao, caje amuhane coina bote cuhane fau rai, rai couturi loroaecaain joerate jetao Faboro, Cana Coaunera rai naitoonjoanlu nainane cojounacaneein.

¹⁹ Nitohaneein cuhin, inae Efesoo turuhin jetaote, cuu Aquila ratiri, rai sinijiera Firisila aina. Nitohaneein cuu ratiriinajaain jetaote, naain nenea sinacoca asae turuha cue jetao- Faboro. Cuu turuhin jetaote, enohin cuu nenacaauru- ita taojiaeraauru- Jorioocuru rai ereerejeein jetao, relanajae Faboro.

²⁰ Nii jaun jetaote, cuu carajaain acaauru aina nihane coina, Faboro chunaure. Ne jetaote, ainaa jerelanaala, acaauru rai:

²¹ “Jeriha, Cana Coaunera nena, caa baiha inara rene turuha ureeunicha,” naain jetao necoe acaauru rai Faboro.

Nitohaneein, necoein jetaote, leinjiin bote cuhane fauhin, Efeso caje amuhe Faboro.

²² Nitohaneein amuhin jetaote, Sesareea turuhin, jelai caje coauneein, atane choae cuhin, Jerosaleeun turuha cue Faboro, cuu nenacaauru Jesocurisito ranojoinunru coaraane coina. Nii baiha jetaote, caje Antioquihau cue jetao- Faboro.

²³ Nii baiha carajaaajoaain neein jetaote, coaiten amuhemuhena nunuhetein, itolere Galasia batane, Firijia batane, naaonjoainuri sacutaain amuhemujueein, Jesocurisito esenetaeraauru suujuatein, acaauru suujua laraajiae jetao Faboro.

Efesoo Jesocurisito que ereerejiha Aforone

²⁴ Nii jana jetaote, amuhemuheca Faborone naniha, Efesoo turuhe jetao, leinjiin cacha- Alejaandiria cocoaicha- Aforoneein curuajai. Nii jetaote, caohatiin Cana Coaunera Quiricha Inoasi coitucuhin, raotojoein ereerejeein, cacha relanaa coitucue jetao.

²⁵ Aca jetaote, esinae rauhijiriin, Cana Curuaanaa aitoonjoa coitucuhin, esenetaain, tonoraain nenaane. Nii jaun jetaote, raotojoein ereerejeein corojeein, rauhi cuhane cuuain, Jesoso aitoonjoa beebjeein, que cacha relae. Ne jetaote, Jesocurisito esenetaeraauru rai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coitucuhelanaala, acaihanejeein Cana

Coaunera ere tonoraera neein niha cachane coujounacanu que, cacha baotisaa Joaan neeicha coitucuujiha natiin jetao, nitohaneein cacha relae jetao, Aforo.

²⁶ Nitohaneein jetaote, chaque tonaje lanaala, ita taojiaauruha Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asae cacha relae, satiin aonajera urichoo. Nii jana cuu neein aonajihia Aquila, rai sinijiera Firisila ainane jaun jetao, cotijiaain bujuaihu amaain jetao, rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein jetao, beeure Aforo rai, jelai amuritoheriin coitucuhane coina.

²⁷ Nii baiha jetaote, Acaiha batane cunaa jeriha- Aforone jaun jetao, quiricha lae-naain, aina letoaaure, nii Acaiha nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru rai, cao-hachaaain belaaain raauruhane coina. Inae Acaiha turuhin jetaote, Cana Coauneraacha belainojoinnein- Jesocurisito- esenetaeraauru coroatajane jetao, jataain Aforo.

²⁸ Nitohaneein jetaote, rauhi coaraain, rauhi cuhane cuaain, Jorioocuru rai ere, satiin aonajera urichoo. Nitohaneein, acaauru rai ereerejeein jetaote, acaauru rai Cana Coaunera Quiricha Inoesi ereretae jetao, Cana Coaunera jerenohineein, letononeein Mesihasi niha Jesoso ne que, aitoha Cana Coaunerane beein. Nii jaun jetaote, chunijiu cuaain tonaain Aforo batiin tonaain erenaa nainecurene jetao, Jorioocuru, acaauru que coarateein aitohana jaun.

19

Efesoo turuha Faborone

¹ Coriintoo niha Aforone nainiha jetaote, Efesoo cue Faboro. Efesoo turuhane coina jetaote, ichatane tabai ucuuno que iniin, ichatane tabai choae situhin, turuha cue jetao, Efesoo Faboro. Cuu jetaote, le laurijieein Jesocurisito esentaeraauru aina ita eruure jetao.

² Nitohaneein, runajaain jetaote, acaauru rai:

“Tana, Jesocurisito esenetaichene nunuheteichene bana, inae Cana Coaunera Suujue raain neeicheluneta,” naain acaauru caje bajaa Faborone jana jetaote:

“Aihahacaanuta. Coatia chaabana niritiin, esenetaeraauru rai, rai Suujue tiha Cana Coaunerane coitucuhaacaanuta,” naain tonoraauruhane jaun jetaote:

³ “Chatohanai quetajian, baotisanojoinnein neeicheta,” naain bajaa Faborone jana jetaote:

“Cacha baotisaain coujunacatihalu Joanne rijijieeinchate, canacaanu cojounacatein neeurelura,” naain tonoraauruhane jaun jetaote:

⁴ “Aiha chuhisicha. Nii Joante chuisi rauhijiriin Cana Coaunera esenetaeraauru cojounacatelu baotisaain. Chaentechu nii caaijie turuheneeni- Jesoso esenetaauruha saain cachaaurune coina beebejelu,” naain beebejiha acaauru rai Faborone jaun jetaote,

⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha, inae baotisaain cojounacatenohineein neeure.

⁶ Chaen, acaauru choae biji merecaain, Cana Coaunera bajaa Faborone jana jetaote, acaauru choae fauha uha Cana Coaunera Suujuena jaun, itolere nejelau ere que ereein, aitoroatiha Cana Coaunerane beebejeeure. Nitohaneein jetaote, rai nere cuhanene maajeein Cana Coaunera beratenojoi ita rai beebejeeure.

⁷ Itolereneein jetaote, lechoonca coroatajaare, nii cachaauru- Cana Coaunera Suujue raeracuru.

⁸ Nichata ateein, cuu neein jetaote, netaojiaauruha- Jorioocuruna jaan loreri- sinacoca asae cuhin, Cana Coaunera ere beebeje jetao, Faboro, chaque casilanaala. Cuu jetaote, “Naojoarichaaain nii Cana Coaunera Cojoanona- Ena Turunaa,” naain beebeje, esenetaauruha cachaaurune coina.

⁹ Ne jetaote, tabaauru, nechuhata jataain, cotaiha esenetana jerecurenihana jaun, esenetana jerelanaala jetao, satiin aonajeeurera urichoo baasoneein, nii Ena Turunaa

Ichaonaa que ereeuruhane jaun jetao, cuu ratirinajaain, cachaauru relaa- leeinjiin cacha- Tiranoneein curuajaine jaan- coloheri asaae, nii Jesocurisito esenetaeraaauru- jitariin amaain jetao, nelonae Faboro. Cuu jetaote, cojoanoonetojoein, Cana Coaunera ere beebeje jetao, Faboro.

¹⁰ Nitohaneein jetaote, cuu coroata jaanacaain, cacha relaane jaun jetao, Asia batane sacutaain nenacaauru, Jorioocuru, Jorioniheichurune majeeinchuru, Cana Curuaanaa aitojoan beebejiha Faborona jaun, aonacure.

¹¹ Nitohanihana jaun jetaote, Faboro aina cuaain jetao, itolere cojoaelanaacojoai ichaain jetao, cachaauru notajae- Cana Coaunera.

¹² Nitohaneein coroatajaniha Cana Coaunerana jaun jetaote, Faboro que, cajione turuaain, amaain jetao, cunaitenacaauru dadaauruhane jetao, nerautaaure- itolere cunai caaun cunaitenacaauru, itolere coitucuhichuru ichanaaneeinchuru- cunaitenacaauru caje jetaote, nii coitucuhichuru sitae.

¹³ Nii jana jetaote, neeurelu- benaneneein nenacaauru- Jorioocuru- amuhemujueein- moconajaera ichanaaneein cunaitenacaauru rautaeraniha nenacaauru. Niichuru jetaote, “Jesoso coreniha mituuche,” naain, nii suujua cuhane moconajaera letono sirichaauru caje sitaauruhane coina jetao, coacuhin, ichaa Faborone rijijieein jetao, nii moconajaera ichanohineein coitucuhuhi que, cojoeonacaauru rai jetao: “Faboro- hacha beebejei- Jesoso coreniha, nii cacha caje mituhin amuura,” naaure jetao.

¹⁴ Leeinjiin Jorio- Esesebaneein curuajai calaohichuru- caaunsineein nenacaauru jetaote, nitohanecure. Nii Esesebate, saseredotecuru curuaanaaneein ne.

¹⁵ Ne jetaote, coitucuhichuru sitanaa jerecuruha, que cojoeonaa cajene jana jetao:

“Canuna, Jesoso coitucuhin, Faborone maajeein coitucuunra. Jana laaen, inara coitucuhaaun. Cha nequiche chaainti inarata,”

¹⁶ naa nii cacha suujueniha netiin- nii coitucuhuhine rijieeoritiin jetaote, acaauru choae tacaatiin jetao, sonajae jetao, acaauru amuritiin nunujuetohana jaun jetao, bane- jelanaala jataain cunaitanajaain, jitariin acaauru cajionene majeein, caohachanaine- jeein, soaisoairiin sonajae jetao, nii coitucuhuhi que- cojoeona cacha. Nii jaun jetaote, machorojoa machorojoaain jetao, nii neeurunajaa loreri caje jetao, soroore.

¹⁷ Nii nitohanihana jaun jetaote, satiin- nii Efesoo nenacaauru Jorioocuru, Jorionihe- ichuru, naaonjoaihunri- satiin, nii coitucuhin casihure. Nii jaun jetaote, itolereneein, Cana Coaunera Calaohi niha Cana Curuaanaa- Jesocurisitone coitucuure jetao, beebe- jeeuruhane jaun.

¹⁸ Nitohaneein jetaote, arajiin cachaauru nii coaraain esenetaeraaauru, satiin, aon- ajeeuruha cachaaurune jana jetao, jauriaa jaiti coitucuelanaala itolere baaso- acaau- ruhacha ichai beeure jetao, jitariin caohachanainejeein.

¹⁹ Chaen, arajiin benanecuru jetaote, nii nerelaaauruhana jaan- acaauru quiricha jitariin uhaain jetao, satiin coarajeeurera notaracae tein, jitariin mocoore. Nii acaauruhacha mocoli- acaauru quiricha core rocooruhane jana jetaote, saquichoona oaraacani, acaauru coriquineein jataain coretineein jetao mitue rai core.

²⁰ Nii jaun jetaote, itolere sacutaain, jelai amuritoheriin Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain jetao neeure cachaauru. Nii jaun jetaote, esinaae rauhijiriin nelateein- itolere ichaa- Cana Coaunerane coaracuuruhane jaun jetao, leeochoaauru cachaauru netonoai esenetaaure.

²¹ Nii nitohanihane baiha jetaote, coaiten Masedonia, Acaiha, naaonjoaihunri, cunaa jere jetao, Faboro, nii caje cuaain, Jerosaleeun cuhin, caje coauneein Romau cunaa jerihane jaun.

²² Nitohaneein coacuhin jetaote, ichoaichania coroatajai- coroatajaneraaauru- Tim- oteeo, Erasto, naaonjoaihunri letoae jetao, Masedoniau, Faboro, turuha curichaine

beeuruha- ichoaichaniha, amaaine coina. Nitohaneein, ichoaichania letoanajaain jetaote, nii Asia batane que nedae jetao, Faboro.

Faboro aina, rai corihacuru que nejerateein, ita rohecaauruha Efesoo nenacaurune

²³ Nii bana jetaote, satiin- nii Efesoo nenacauru jetao, ita que nejerateein, ita rohecaauru nejesinajeein, nii Ena Turunaa Ichaonaa que, acauru relaauruhane jana, esenetaauruhane coreniha.

²⁴ Leeinjiin cacha- Demetirioneein curuajai- coata que amihanenaa jetaote, nii leratera ne. Nii Demetirio jetaote, itolere ecaantoneenanain ichae jetao, coata caje, nii acauru chosineein- acaauruhacha tei- eneneein nena- Aretemiasa rai Teenforo cojounaca sirijiacoain. Nii que coretiin que cachaauru rai necoreteein jetaote, nii aina amihanenacauru coretenajaque jetao, jataain coretiin.

²⁵ Nii Demetirio jetaote, jitariin coroatajaneraauru cotijiae jetao, leeocho cachaauru- acauru rijijieein- jelai- ecaanto icharaneein- amihanenacauru cotijiaain jetao, acauru rai jetao:

“Niha naaonjoaain- raotojoein amihanein- raotojoein ichaohacachenajaan- cana amihaneeo core aasaerane jaunna, inara cotijiaaun, nii que erenaa coinara,” nae jetao, nii coata caje- ecaanto ichaera- Demetirio.

²⁶ Niritiin jetaote: “Inara netonaite, raotojoein coitucuhin, inara uricho que, nii aonaain neeichera. Nii Faboro naain acaauruhacha curuaatei cachate, cajianein amuhemujeein, cachaauru rai: ‘Nelatihejie caa canaacha ichai- cacha ichanohinein nena- cana chosicha.’ naain, arajii cachaauru rai bihana jaun jetaote, inae esenetaaure arajiin cachaauru. Coatia leeinjiin cau Efesohacha nitohanai ichaaita. Itolereenein, Asia batane sacutaae lalajeeinte, amuhemujeein, nii chosi esetaauruhane jiaanecuruha cachaaurune coina relanajaane jaun, esenetaacoaure.

²⁷ Niite laaen, jataain cana rai ulunaain nedaera. Nabana chunei, cana amihaneon coretena nainenihane, cana amihaneon niha natiinte, nitajenaa naine. Chaentechu, Asia batane sacutaain, satiin chauratane sacutaain coroaenojoneein niha, jataain nelateein nihane corenihane saijieein, caa cana rai chosi- Aretemiasa que jaolecoorureein cachaauru. Chaen inae turuuruhaain rai Teenforo asaa, coroaeca,” nae jetao Demetirio.

²⁸ Nii jaun jetaote, nii aonaain obajeein nujuae soaisoaain jetao:

“Caohachaaain laraajiin neeine- Efeso cocoaichanichaachene- chosi- Aretemiasara,” naaure jetao, nii coata que- amihanenacauru.

²⁹ Nitohaneein jetaote, cajianein, ita cotaicha rijitiin jetao, nii coroatajai cachaauru- Faboro corianiha cunacauru- Masedonia caje unacauru- Caiho, chaen, nii leeocho- Arisitaroconeein curuajai naajoaihunri curuataain jetao, codoonetiin mucuunajaain jetao, acauru tararaain, ita taojiaain- chaelai coaracuruhana jaun- *teatro* neein acaauruhacha curuaateihu amanajaain jetao, ita taojiaeraauru acatiha jetao, tenajaa cuure.

³⁰ Nii jaun jetaote, acauru coreniha enohin, cachaauru rai, iriha cunaa jeriha Faborone jana jetao, caohateure, ecu nenacauru- Jesocurisito- esenetaeraauru, nabana, chatohaneein teeuruhane coataa.

³¹ Nii cuu- Asia batane nenacauru- cocoaianacaihuru tabaauru jetaote, Faboro belaichauru nihana jaun jetaote, “Jiaonriha jera, nenoainera,” naerateure jetao.

³² Nii nainiha jetaote, nii ita taojiaauruhana jaun jetao, ita rai cajianein nujuae soaichure jetao, ita rohecaain. Jana, tabaauru jetaote, “Naaonjoaain coinata ne caa netaojianaara,” naain jetao, coitucuurene.

³³ Nii jaun jetaote, acauru tabaauru jetao, “Naaonjoaana jaunte, nii rucuhecuruhane coina, netaojiaaure,” naain jetao, leeinjiin cacha- Alejaandoro neein curuajai rai, beure. Nitohaneein rai berateein jetaote, acauru ajiniha tein jetao, Alejaandoro

sarasaracaain amaaure Jorioocuru, nii netaojianacaauru acatiha, cuu nichaaurain, nii ita rerohecaeraauru rai, iriha Jorioonecuruhane corenihane coina. Nii jaun jetaote, turuhin, nii netaojianacaauru rai jetao, biji sarasarari, curuatoroaain aonajeeuruhane, acaauru rai, satiin urichoo, Jorioocuru coreniha, irihane coina.

³⁴ Nitohaneein, irihane jana jetaote, nere cajeecha nainacorichure, acaentonai, Jorionihane que. Nitohaneein, nainacoriin jetaote:

“Caohachaaain, laraajiin neeine, Efeso cocoaichanihacachene- chosi- Aretemiasara,” naaure jetao, ita rai nujuen soaajiin, carajaain, coroata oraain, acaauru chosi niha- Aretemiasa beuruhane jana, esenetaaureniha Jorioocurune coitucuuruhane jaun.

³⁵ Nii jana, nii neseeu- acaauru rai- chaaelai que- ereeuruhane- laenaain rucuhera- “secretario” jetaote, inae aitoa acaauru raine jaun, sitonaaonjoauruhane jana jetao, acaauru rai:

“Aonacuche, Efeso nese cocoaichacuru. Satiin- itolere cachate, nii jataain- cana rai nelateein nena- cana chosi loreri- Teenforo, chaen, nii dede caje- ajerineein Aretemiasa tochaneein nalunaane maajeein beraihane coina nena- neein niha- caa nese cocoaichanihacachane coitucuurera.

³⁶ Nihei chunei, nii que, ‘Nohanenaa,’ naain iriha chuneine jaanu. Nii jaun, inae nii jiaanecuchera. Coa obaaecache. Coa caohachaaain inara suujua coarihei amuneein, chatohaneein, baaso chana coaucachera.

³⁷ Coatia, chatonaain cana chosi que ereein, niheichu Teenforo asaae asiji- auhin naaonjoaauruha caa inaraacha mucuhin inaraacha uhaauri- cachaaurune coaalanaalata.

³⁸ Chatonaain, acaauru colurujueein niha, nii coata que amihanenaa- Demetirio, nii aina amihanenacaauru ainane, taute neeure- nii rucuheraaunu que nenacaauru- joesiocuru, chaen, acaauru curuaanaacuru, naaonjoaihunri. Niha chunicoha, acaauru coulurujuerane, taa, nii rucueraaunu que nenacaauru rene amanajaauchete, neruu- jueeuruhine, ecu le cachaauru jabereco coreniha irihane coinara.

³⁹ Niha esinaae rauhijiriin chatohanaine, rucuhena jerequichene, satiin co- coainanacaihuru aina, ita taojiaain, nii rucujueein neeuchera. Nii banate, esinaae rauhijiriin, caohachaaain ita taojiana esineneein rucuhericuicheeincha.

⁴⁰ Jana, jerichanejueein, sacunaa coaquichenete, cana colurujuenaa nainecurureein, ‘Cana jecha cachaauru suujua rerohecache,’ naain. Nii quete, jataain lunaain ni- hacachera. Charijieein nejeein, coitucuhin, cana caje, ‘Chatoaneein, lerateein, ita rerohecaureta,’ naain bajaauruha cocoinanacaihurune, tonaante berichaacheta,” naain jetao:

⁴¹ “Chajaaincha cauhachanichuchera,” nae acaauru rai, nii chaelai que ereeuruha nii neseeu nenacaaurune- laenaain- rucuhera.

20

Masedonia, Curesia, naaonjoaihunri turuha cuha Faborone

¹ Inae nitohaneein, cajaneein, ita rerohecaauruhane jianecuruhane baiha jetaote, jitariin, nii Jesocurisito coitucuurera cotijiaain jetao, suujuatenajae- Faboro. Nitoha- neein, suujuatenajaane baiha jetaote, acaauru rai necoein, Masedonia batane cue jetao.

² Cuu jetaote, neseeu neseeu naineein, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rene bedaeneein, cuu acaauru suujuateein, jelai amuritoheriin Je- socurisito esenetaauruhane coina, acaauru rai ereereje Faboro. Nitohaneein, acaauru rai ererejeein, acaauru suujua lararajihane baiha jetaote, Curesia batane cue jetao Faboro.

³ Nitohaneein, Curesia batane turuhin jetaote, cuu ne nichata ateein. Cuu nichata ateein nihane baiha jetaote, inae Siriauhane coina, bote cuhane fau rai, nihane jana

jetaote, que necosuujuaauruha Jorioocurune coitucuuriin jetao, jelaiha atane ichoae cauha cunaa jere jetao, nacoauneein Masedonia choae situhin cuhin, Faboro.

⁴ Nii janate, canacaanu corihaniha uure, Berea cocoaicha- Firo calaohi Sofate, chaen Tesaloneca cocoaichacuru- Arisitaroco aina Secoondo, chaen Derebe caje unaa Caiho, chaen Timoteo, chaen Asia batane caje unacaauru- Tiquico aina- Torofimo, naaonjoai-hunri.

⁵ Satiin niichurute, ichoaichania amain, Toroasihu, canacaanu cohaca cuure, Masedoniau canacaanu ratiriin.

⁶ Nii janana, canacaanu, Filipino caje nesaruhacaanu, leeinjiin bote cuhane, jorerera colane ichanohi faan quihuruhana jaan cojoanona- Fasocoa beseta bitoacaanune baiha. Nitohaneein nesaruhin kuhina, saogui janone kuhane, turuha kuhacaanu Toroasihu. Cuuna canacaanu cohacuruha, nii ichoaichania cunacaauru- Jesocurisito coreniha- cana nejeraauruna jaun, cuu erunajaacaanu. Nii Toroasihuna, caaunsi janoneein nihacaanu.

Toroasihu nenacaauru rene bedainiha Faborone

⁷ Cuuna, semana nunuhe cojoanona bana ita taojiacaanu, cana coreniha ohalune coaacuruha, satiin esenetaeraaurune coina, faan chaluhin quihalu- Jesocurisitone rijijieein, ita aina jiniiquiin faan chaluhin quihacaanune coina. Nitohaneein netaojiaa-caanune janate, Jesocurisito coreniha cana nejeraauru rai, carajaain itolere que, dede cataaun tiaain, ereereje Faboro, nii cojoanoo, jelai caje amuhane nihane jaun.

⁸ Nitohaneeina, leeinjiin loreri ucuunetiin nena nichata coarana saatono que, netaojiacaanu. Cuurute, nihacoe arajiin conooru, moconojoineein.

⁹ Nii janate, jelai caje nemarote, leeinjiin enamanaa- Eoticoneein curuajai. Acuu-jua laajoiri bacuujuaniha lauhequiin, cuu carajaain ereereeca Faborone aonajihana jaunte, amuritooriha sinirenana jaun, nemarote, nii loreri ucuunetiin nena nichata coarana caje. Nii janate, soroneein fauhin, michuuruhane jana, inae ohe nii enamanaa.

¹⁰ Nii jaunte, fauhin nii enamanaa que baluunetiin, cuu nenacaauru cana nejeraauru rai:

“Coa nesoonetohachera. Esinaaete niqui inae ohera. Nete, inae ichanaera,” nae Faboro.

¹¹ Nii baihate, jelaiha iniin, faan beeunebeeunein chaluhin quihane baiha, coaiten janohajeein ereereecane baihate, inae jelai amue.

¹² Nitohaneein, nemaroteein oha nii enamanaane jana, oo caje ichatiha Faboro aina cuaain Cana Coaunerane jaunte, jataain que nelararajiaaure.

Toroasi cajene Miletoo kuhacaanu.

¹³ Nii janana, ichoaichania bote cuhane cuhin, Asoo, Faboro cohaca kuhacaanu, aca nitohaneein jereein, atane ichoae kuhana jaun.

¹⁴ Inae nii Asoo, ita ruhacaanune janate, canacaanu aina, bote cuhane faain cue Faboro, Mitileneu.

¹⁵ Jelai caje nesaruhinna, cojoanoo Quihoo situha kuhacaanu. Nii cajena, le janohin turuha kuhacaanu, Saamo cofauhanau. Cajena cojoanoo cuhin, turuhacaanu Miletoo.

¹⁶ Asiau jelon cuhin, carajanaa jerenihana jaunte, Efesoo cunaa jerene Faboro, Jorioonecuruhane beseta- Feentecosetesi bana Jerosaleeun nena jerihana jaun, chajaojoain Jerosaleeun turuhane coina.

Efesoo nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru- bichauhenaauru rai ereerejiha Faborone

¹⁷ Inae Miletoo turuhinte, jelai caje coauneein, Efesoo nenacaauru- Jesocurisito ranojoihunru bichauhenaauru cotiharate Faboro.

¹⁸ Inae turuuruha nii niicha cotiharateeurine janate, acaauru rai:

“Cau caa- Asia batane que turuhanune caje coauneen, inara ainaacha ichaohanu-
lune jaunte, inara raotojoeen canu ichao coitucuhichera.

¹⁹ Itolere janonaa banana, joareein cacha rijijieein inara aina amuhemujueein,
Cana Curuaanaacha jerenohi ichajeein nerejetoonu, casuujua fononoichuru, itolere
necairichanaa abaantaain, canasinee rijitocuruha Jorioocurune abaantaain.

²⁰ Nena, atiin jianelanaala, inara caohachanu que, tabaauru que inara loreri asae,
tabaauru que nenaanaja cataaun, naaonjoaihun teinchuru, satiin aonajeeurera uri-
choo inara rai, Cana Coaunera ere beebjeein, inara relarejetoonu.

²¹ Chaen nechu, Jorioocuru rai, Jorioniheichuru, naaonjoaihunri raine maa-
jeein: ‘Coaiteen enacoauneen Cana Coaunera ere tonoraain, rai Calaohi- Jesocurisito
netonoai esenetaain tonorauchera,’ narejetoonlura.

²² Enana laen, inae Jerosaleeun cureeuni, ucuae caletoha Cana Coaunera Suujuene
jaun. ‘Naaonjoarichaauni cuura,’ naain coitucuelanaalana, caa cureeunicha.

²³ Leeinjiin, neseuru naineein, cuhanunejaauru naineeinchurute, cuu turuha-
nune, caresero cuhane caenoaain, cacairichaururichaaaine benajaque canu rai, Cana
Coaunera Suujue, acaihanejei niichane coitucujueun.

²⁴ Nena, chaque tonajeneun. Coatia chaque nelatihei canu rai, canu ichao. Nenacae-
najian, cacairichauruhane que nelararajiaain, rachoojoein caletoa Cana Coaunera
Calaohi- Jesocurisitona jaan nainana jereeun. Niicha beratei- erenaa caohati beeb-
jeein, jataain cacha belaiha Cana Coaunerane maajeeinna beebjeeunni.

²⁵ Esinae rauhijiriine, satiin, cau neniquichene raina, beeoricheeuni, Cana Coaunera
Janonaa beebjihanune aonajera neeichene, coatia inae chunei enacoauneen caco-
hararihaain.

²⁶ Nii jaunna, enene inara rai aitona jereeun, rauhijiriin, nihei chunei coreniha, cha
ujuaihonnein nenerihanuhine jaun,

²⁷ nii chunei que suujuelanaala, satiin cacha urichoo, Cana Coauneraacha jerei
beebjihanune jaunna, cha ujuaihonnein nenereunni.

²⁸ Aihana jaun, itolere que nainaan, necohalajiin, caohachaaain necoeraain neein,
Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru beraihuhe, acaauru coreniha, coroso que ohalu
rai Calaohine jaun. Niicha ranojoihunru beraichanu quete, inara cotijiaain, nii be-
raichaanu que inara te Cana Coaunera Suujue.

²⁹ Inae amuhanune baihate, turuha uurureein nechu aansai ataibinaaeneen cacha
quicha rijijieein nenacaauru- cachaauru, nechu jataaen Jesocurisito ranojoihunru
itajeene rijitiin.

³⁰ Chaente, inara tabaauru nihanatiin, nechu jataaen joareein caje rocohin, relaa
cuurureein, nii casaje esenetaain, acaauru aina cuuruha Jesocurisito ranojoihunrune
coina. Nitohaneente, nechu jataaen casaje que, cacha relaa cuurureein, suujua caje
rocohin.

³¹ Nii jaun, inara aina, nichata ajaanacaain nihanune bana, cojoanoo netojoein, jan-
otiin inetojoeinchuru, inara suujuateretocooaunlu, casuujua fononohine coacuhin,
que nainaan necohalajiin ichaooche.

³² Nii jaun, Jesocurisito coreniha- canejeraneein nenacaauru, caa inara rai- quiicha
beebjei- naitoonjoa nerete, inara coroatajanereein, jelai amuritoheriin caohachaaain
coitucuhin, esenetaichene coina. Cana Coaunerate naine satiin rai cachaneein neen-
inuru rai aitohane tochaneein, inara coroatajanihane, nitohanein coitucuhin esene-
taeraauru coroatajanihane coina aitohaluna jaun.

³³ Coatia, canu caohachanu que, inara relarejetohaaunlu, nirijieein core colane.
Nieichu, chunei cacha cajione bajarejetohaaunlu.

³⁴ Nii jaunte, inara raotojoein, cacoi que amihanein quiicha latei raain, canu
aina nenacaauru rai netonaine, acaauruhacha lateine majeein ranune coaraain coitu-
cuhichelu.

³⁵ Nitohaneein, inara netonai, itolere janonaa bana ichaohichene coinana, inara que coarateein, inara rai aitoraaetoonlu, chaelai que jataaen carichainejeein nenacaauru coroatajanequichene coina: ‘Nenacaetejian, tihacane, raacane amuritoheriin raotojoein nenea nainichaa, chaelai que, cairichainejeein nenea rai, cha teein coroatajanichaane.’ naain cana relaalu Cana Coaunera Calaohi Jesusone coacuhin ichaquichene coina,” naain jetao, acaauru suujuate Faboro.

³⁶ Niritoha, acaauru raine baihate, neseonraain, acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera bajae Faboro.

³⁷ Nitohanihane janate, satiin Faboro que baalu baluuneeinchuru, loalocoaainchuru coisichure.

³⁸ “Inae caachanijia cacoharariichenera,” naain rauhijiriin biha Faborone jaunte, jataain coinaderaare. Nii baihate, corianiha cuure, nii cunaa jerihana jaan- bote nenajaun tiaain.

21

Jerosaleeun cuha Faborone

¹ Nitohaneein, cuu Jesocurisito coreniha cana nejeraauru ratiriin, leinjiin bote cuhane fauhin, cucuana cuhane, rauhijiriin cuhinna, Cos cobenau turuha cuhacaanu. Nii cojoanoona, Rodasi cobenau turuhacaanu. Jelai caje coauneeina, turuha cuhacaanu, Patara neseeu.

² Nii Patarauna, leeocho bote Fenisiau cunaa eruhin, cuhane fauhin cuhacaanu.

³ Nitohaneein cuhinna, Chifere cobena coarajeein situujihacaanu. Caje situhinna, cana ajaabiji nichajai que tacaain, nii Chifere ratiriin cuhacaanu, rauhijiriin Siria batane tiaain. Nii Siria auhaniha nenea Tiro cofauhanau, niicha amai rucuhele ratirihane niha nii botena jauna, cuu najauriha cuhacaanu.

⁴ Cuuna, nii Tiro neseu, Jesocurisito esenetaeraauru eruhin, acaauru aina caunsi janoneein nihacaanu. Nii janate, acaauru que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun, coitucuhin, Jerosaleeun cuha Faborone caohateeure.

⁵ Nena, caunsi janoneein, cuu, acaauru aina nihacaanune baiha, inae jelai caje amuhacaanu. Nii janate, satiin, canacaanu corianiha uure, acaauru sinijieraauru, acaauru bereecuru, naonjoaihunri aina jiniiquiin, naain nii nese bujuau tiaain. Cuuna, carene ichoae, acaauru aina neseonraain, Cana Coaunera bajaacaanu.

⁶ Nii baihana, acaauru rai necoein, bote cuhane fauha cuhacaanu. Nii janate, inae acaauru netonai, nenajaun cauha cuure, canacaanu que janoriin.

⁷ Tiro caje cuhinna, cucuana cuhaneincha cuujueein Tolemaidau turuhacaanu. Nii Tolemaidauna turuhin, cuu Jesocurisito coreniha- cana nejeraauru eruhin, acaauru neeuruhane coitucuhin, cuu acaauru aina nihacaanu, le janohin.

⁸ Nii cojoanoonna, jelai caje nesaruhin cuhin, Sesareea turuha cuhacaanu. Cuu turuhinna, Ferifi rene turuha cuhacaanu. Acate, Jesocurisito coitucuuruha cachaaaurune coina amuhemujueein- Jesocurisito bera- “evangelista” neein afosotooru coroatajaneraauru caaunsine ne.

⁹ Nii Ferifite, jenaain cacunuque, ichauchenanihacoaain lanaquelanaala. Nii Ferifi cacunucurute, Cana Coaunera caje erenaa raain- cacha rai beeurera- *profetacuru* ne.

¹⁰ Inae janojanoheriin, cuu nihacaanune janate, tajiha turuha uhe Jodea caje, Cana Coaunera caje erenaa raain- cachaaauru rai bera- *profeta* Acabo.

¹¹ Acate, canacaanu rene turuhin, Faboro ichora raaoriin, canacaanu acatiha, raajenihane biji aina tijia taotaain nichojoaainte:

“Cana Coaunera Suujuete, carai be. Catohaneein jetaote, Jerosaleeun, caa ichora erora teein, nejelau ataneu nenacaauru bijihu tiha cuurureein Jorioocurura,”

¹² naain, bihana jaunna, Jerosaleeun cuha Faborone caohatihacaanu, nii Sesareea nenacaauru aina, niqiu.

¹³ Nete:

“Chanuna chanaain, canu inaderaaquiche. Canuna, itolere que jatoroain neeun. Coatia, leinjiin canu ichojoain, camaauruhaneicha coina jatoroain nihaaun. Canuna naineen, Cana Curuaanaa Jesoso coreniha ohanu Jerosaleenne,” naainte, canacaanu tonorae Faboro.

¹⁴ Nii jaunne, inae tonaain chunjihu cuaain caohatena nainenihacaanune jaun jihanein:

“Coanete aihane, aina niicha jerei ichamiin- Cana Coaunerara,” naain jianichaanu.

¹⁵ Nii baihana, inae neruujueein Jerosaleen cuhacaanu.

¹⁶ Nii janate, canacaanu corianiha uure nii Sesareea nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru tabaauru. Acaaurute, canacaanu amaure Chifere cocoaicha- Manasoon rene, cuu sinihacaanu ainane coina. Inae carajaa Jesocurisito esenetaera neein niha nii Manasoonne.

Saantiaao rene turuha cuha Faborone

¹⁷ Inae Jerosaleen turuhacaanune janate, canacaanu corojeein, canacaanu raure, cuu nenacaauru- Jesocurisito coreniha cana nejeraauru.

¹⁸ Nii cojoanoote, canacaanu aina cuhin, Saantiaao rene turuha cuhe Faboro. Nii janate, cuu neeure satiin Jesocurisito esenetaeraauru coaranein nenacaauru- bichauhenaauru.

¹⁹ Nitohaneente, nii jitariin acaauru neeuruhane coitucuhane baiha, acaauru rai jitariin nunuhe caje coauneein, itolere que aina cuaain, Jorioniheichuru netonoai coroatajaniha Cana Coaunerane beebeje Faboro.

²⁰ Nii jaunte: “Caohatoha Cana Coaunerara,” naain, Cana Coaunera corojeein:

“Inae coaraai- ichaso. Arajii oharaancanei cana araaichuru Jorioocuru netonoate, esenetaure. Satiin acaaurute, jataain cana rai nelatiha Moisesa aitoonjoane que aitiin tonoraacachene jerecure.

²¹ Nete satiin, nejelau ataneu nenacaauru- Jorioocuru rai jete, Moisesa aitoonjoa tonoraauruhane caohatein, quichanein nejanoha canaanaine, jabereco macohi cari saera teeuruhane caohatei, chaen cana ichaonijihanai que ichaauruhane jianein ichaauruhane coina jete aitohi, naain ii beure.

²² Tonaree jana, canacaanu rai, nii queta. Cha icharichaacheta. Satiin cachate, cau turuhine coitucuha cureeinha. Nihei chunei coitucuelanaala nainejerinaainta.

²³ Aihana jaun, cana Jorionichaachene ichao rijijeein, ichaohine coitucuuruhane coina, cau caa jenaain canacaanu aina nenacaauru- cana araaichuru, Cana Coaunera rai naitoonjoa nainacuruhane coina- nenacaauru

²⁴ amaaui jiniichaaincha. Chaen iitonoai, Jorioniheichuru jana neein iicha ichai caje nuculucohine coina, ii coturiji loroaecaain joeratein, nii ii aina unacaauruhacha teeninuuru- itolere coreteeute, rai coturiji loroaecaain joeratenaa nainecurumiincha. Nii banate: ‘Acaentonaite, Moisesa aitoonjoa tonorae. Aihana jaun chujian nohanihate, joenreein nere rocohin coulurujueeure.’ naaururein- satiin cachaaurura.

²⁵ Nena laen, Jorionihichuru netonai esenetaaurera rai, quiricha cuhane: ‘Coo acaauru chosinein acaauruhacha tei- ecaanto rai- inara araaichuru tenojoi- lenone quihachera. Nijiaonrihachu, ichana jabereco quiichenera. Nijiaonrihachu chaen, raro ruluhin sonojoin lenone niha natiin quiichenera. Nijiaonrihachu, nejelau ene- inara sinijierane lanaala nena aina ichaohichera.’ naain laenecaanulura,” naaure nii Saantiaao rene turuhin nenacaauru- Jesocurisito esenetaeraauru coaraauru Jorioocuru- bichauhenaauru, Faboro rai.

Ita taojiaauruna jaan loreri- Teenforo asae Faboro mucuuruhane

²⁶ Nii jaunte, niritiin Faboro letoauruhana jaun, nii jenaain cuu nenacaauru- Jorioocuru amaain, nii cojoanoo Teenforo acatiha jetao, acaauru aina jiniiquiin neculu-coore. Nii baiha jetaote, Teenforo asae enohin jetao, “Naaonjoai banana, caa Cana Coaunera rai canacaanu aitoonjoa nainarichaanuhincha. Jana naaonjoaain banana, Cana Coaunera belaihacaanune jaan- itolere terichaanuhicha,” naain jetao bee Faboro.

²⁷ Inae caaunsi janone naiinane lalajeeuruhane jana jetaote, Teenforo asae Faboro eruhin, cachaauru suujua rohecaature- Asia batane caje unacaauru- Jorioocuru. Nitohaneain Teenforo asae Faboro eruhin jetaote,

²⁸ rene cuhin ruhanihaajaintiin leeochoauru Isaraelitaneeuruhane cotijiaain, nujuae soaijiin:

“Canejeraauru, canacaanu coroatajanecuche. Caa cachate, itolere atane sacutaain, cacha relaa amuhemujuera. Itolere Jorionichaache neecha rautai que, nechu jataaen cana cairichaa, itolere Moisesa aitoonjoan tonoraacachene caohateain, chaen, caa ita taojiaain- Cana Coaunera bajanaanaja- Teenforo quene maajeein ereinchurura. Chaentechu, nejelau cachaauru- Curiecocuru cau enohain, caa ita taojiananaja- Teenforo aansaerate, jataaen colalajinacai niha, Cana Coaunera loreri nihana jaun natiincha,” naaure jetao.

²⁹ Jauriaa Efeso caje unaa Torofimo aina, nii neseu coaracuruhane jaun jetaotera, “Teenforo asae jecha nii Torofimo enoaelu Faboro,” naain aitocure.

³⁰ Nii jaun jetaote, cajihaneain suujua cuaain, satiin obajeein, soroneein ruhaneure, satiin- nii neseu nenacaauru cachaauru, codoonetiin Faboro mucuuruhane coina. Nitohaneain inae mucuhin jetaote, tarataracaain mitaure, nii ita taojiaauruhane jaan Teenforo caje. Nitohaneain tarataracaain mitaain jetaote, enonaanaja- acuujuua fuhitocure jetao,

³¹ cuu atinanacaneain Faboro sooruhane coina, niqiu.

Nii jana jetaote, le lauriin Romanocuru soondaro curuaanaa- comaandaanti rai beorihure:

“Leinjiin ainate, satiin nejerateure Jerosaleeun nenacaaurura,” naain jetao beeure.

³² Nii jaun jetaote, coitucuuriin luhecotariin nii rijieeoritiin, acaauru curuaanaacuru, acaauru rai soondarooru, naaonjoaain jitariin taojiaain jetao, soroneein cuhin, nii neeuruha cachaaurune jaun turuha cue comaandaanti. Nii acaauru curuaanaacuru, acaauru soondarooru, naaonjoaain aina cuha nii acaauru comaandaantine coariin jetaote, Faboro faohacuruhane jianecure.

³³ Nitohaneain cuhin jetaote, Faboro roha turuhin, Faboro mucuhin, coroatajai *cadena* que ichoharate. Nii baiha jetaote, acaauru caje bajae:

“Chatohanaina caa cacha. Chatohanaina ichae,” naain bajae.

³⁴ Nii jana jetaote, cajihaneain joareein nujuaen soaichure. Nii jaun jetaote, cajihaneain, ohaohacooruhana jaun, caohachaaain rautaaain aonaain, rucuhenea nainene nii soondarooru curuaanaa- comaandaanti. Nii jaun jetaote, soondarooru que amaerate, acaauru loreri asae Faboro amaauruhane coina, acaauru comaandaanti.

³⁵ Inae acaauru lorerihu turuaain jetaote, ininaana jaun turuaain jetao, baijiaain Faboro inaaure soondarooru, nabana chatohaneain Faboro teeuruhane coataa,

³⁶ satiin caijie cuhin nujuae soaijiin:

“Coaraain atinaauchera,” naain nujuae soaichuruhana jaun.

Satiin cacha notaracae ereerejiha Faborone

³⁷ Inae nii soondarooru loreri asae enoanaa jerecuruhane jana jetaote, enoaauruhane ajiniha, nii le laurii soondaro curuaanaa- comaadanti rai jetao:

“Erenaa nainichaunna, ii aina basiinjiin,” naain bajaa Faborone jana jetaote:

“Curieco ere inaaainajan,

³⁸ Taa ii, jauriaa Egipto cocoaichaneein- cacha areroo jena oharaancai sonajaain jaaoreraauru aina cuhin Romanonichaanune aina nejeratenaa neeineta,” naain baja.

³⁹ Nii niritiin bajaane jana jetaote:

“Canuna Jorioonein, jataaen nelateein nenea- Romano nese tabai- Silisia batane que nenea- Taroso cocoaicha neein neeunra. Atiin jereeunna, cachaauru rai erete, aonacurumiincha,” naa Faborone jana,

⁴⁰ jeriha nii comaandaantine jaun jetaote, nii ininaanajaun nichaaurain, cachaauru rai biji sarasarari Faboro, inauhene curuatoroaain, curuaequiin aonajeeuruhane coina. Nii jaun cuu inauheneicha, curuatoroaain aonajeeuruhane jana jetaote, Ebereeo ere cuhane cuain:

22

¹ “Canu ere aonacuche, canejeraauru, ichauhenaauru, naaonjoaihunrina, canu jabereco coreniha caa que ere inara raite, aonaquichera,”

² naain jetaote, acaauru ere- Ebereeo cuhane cuain, acaauru rai aitohane aonaain jetao, curuatoroaain, inauhene curuaequiin aonajeeure. Nii jana jetaote, inauhene curuaequiin, aonajeeuruhane jana jetao:

³ “Canuhetonoaina- Joriooneun. Silisia batane que nenea Tarosone, nejanohanaaneein neeun. Nena laaen cau, Jerosaleeun fojianohineein nenaaneeun. Jataain itolere coitucuhin nenea- Camalieli relanojoneeina, rauhijiriin cana inoaesihuru jerenohi rijijieein nerelaain neeunlu. Nii jaunna, itolere bana, cacoichana aina cutaain, Cana Coanera jerenohin ichana jereeun, nii ena netojoein ichaquichene rijijieein.

⁴ Canuhetonainachu, caa Ena Nenea Ichaonaa Caohacha esenetaain tonoraain- sacurera rohecaain, atinanacaneinchuru, tabaauru mucuhin caresero cuhaneauru, teratenajarejetoonu, satiin quichauru, enecuru, naaonjoaihunru aina curuaecaain.

⁵ Satiin batirichuru curuaanaa, satiin Jorionichaachene coaraneein nenacaauru ichauhenaauru, naaonjoaaihunrite, rai nota que nii coaraneein neeure. Acaaurute, nii Damasoco nenacaauru cana araaichuru- Jorioocuru rai, quiricha letoaaure, jerecuruha acaauru netonoaine, Jesocurisito esenetaeraauru ariin mucunajaain, cau Jerosaleeun uhanajaanune, caseteco coaracuruhane coina,” naain jetaote:

*Jesocurisito coitucuhin, esenetaane nunuhetihane beebejiha Faborone
(Ich 9.1-19; 26.12-18)*

⁶ “Nete mucunajaanune coina, Jorionichaachene coaraneei nenacaauru ichauhenaauru caje erenaa rocohin, aina Damasoco cuhanune jana, enoto chujutaain turuhelalajeein, bero cuhane cuujihanune jana, luhantiin, dede caje conotiin, luhecotariin canu que jilenete.

⁷ Nii jaunne, coasiha nuluna caun, nii canu cunaja caje nalatoon atane ichoae. Nii janate, canu curuaa que, cacurujuateein: ‘Saoro, Saoro, chanuna, jataain, caniha nejerateein cacairichaaeriin, carerojoecaaita.’

⁸ naain tonihana janane:

‘Chanein inaate Curuaanaa.’ naain, bajaanune janate:

‘Canuna, nii iicha cairichaaerii Nasarete cocoaicha- Jesoso neeunra.’ naain catoonrae nii erenaa.

⁹ Nii canu corihaniha cunacaauru netonoaite, nii cono coaraain, acaauru netonai nesoonetoore. Nete laaen, nii carai irihane aonacurene.

¹⁰ Nii jaunna:

‘Chatohanaina ichareeunte, Curuaanaa,’ naain bajaanune janate:

‘Chajaain nimichuhin, nii cuujueeine jaaun Damasoco neseu cunihute, cuu, ichei, iicha chanenenu beeuruhinera.’ naain, catoonrae Cana Curuaanaa.

¹¹ Nii jana, maosaneein caratirihana nii conone jaunne, canu biji que canu mucuhin, canu taraetaaracaain, camaaure nii canu corihaneraauru, Damasoco neseu tiaaincha.

¹² Nii janate, cuu nelu, leinjiin cacha- Ananihasineein curuajaain, nii Damasoco neseu. Nii jetaote, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, rauhijiriin caohacha ichaain, Moisesaacha laenailu tonoraeraneein ne. 'Acate, caohacha cachaneein nera.' naauruha que, satiin Damasocoo nenacaauru- Jorioocuru.

¹³ Nii Ananihasite, turuhin cacoharaain: 'Ichaso Saoro, coaiteen, enacoauneein conohine inotara.' naane rijieeoritiinte, inae enacoauneeein conoha canotane jaun, nii Ananihasi coaraaun.

¹⁴ Nii baihate, carai:

'Cana inoaesihuru Coaunera- Cana Coaunerate, ii coaraain, ichotijiae, niicha jerenohi coitucuhin, esinae rauhijiriin caoacha nejesina icharaneein nena coitucuhin, chaen raaje nujuae caje ichei irihane aonaaine coinara.

¹⁵ Iite, ichaajenihane, nii iicha coarai coaraneein, aohanraneein, beebejiha curiquiin, itolereneein chauratane que- nenacaauru sacutaaincha.

¹⁶ Chajaain, caeneeneje lanaala cuhin, Cana Curuaanaa Jesocurisito bajaain nebaotisaerateeute, ii colucomiincha.' naain caletoe nii Ananihasicha," naain jetaote:

"Naaonjoaainte, Joriooniheichuru rene caletoe Cana Curuaanaara," naain beebejiha Faborone

¹⁷ "Inae Damasoco caje cauhin, Jerosaleeun turuhin, cuu nena Teenforo asae enohin, Cana Coaunera bajaanune janate, carai ecocoe Cana Curuaanaara.

¹⁸ Carai ecocohinte: 'Chajaain luhecotariin caa Jerosaleen caje amuura. Cauhachaneein canu ere beebejeeine, coatia chesenetaaururihaainta.' naane janane:

¹⁹ 'Canu Curuaanaa, acaaurute, raotojoeein, satiin sinacocacuru nainein ii ere tonoraeraauru mucuhinchuru raanu, caseteconeeuruhane coinane coitucuurera. Chaentechu, tabaauru faoharatihanune coitucuuere raotojoeeincha.

²⁰ Chaen, ii ere beebejera Eseteba sohin jaoruhane coina, mucuhin, ajeri que bodoosihuruhane janane, cuu neeunlu canuhetonoai, sohin jaoruhane coarajihanune coinara. Chaennachu, canu, nii soeraauru cachaauru- cajione beraichaneein neeunlura.' naanune saijieeinte:

²¹ 'Chajaain cuhachanihura. Canune eletohaaun, coriajai ataneeuru nenacaauru rai, canu ere beebejiha cuhine coinara.' naain caletoe, Cana Curuaanaara," naain jetaote, acaauru rai, beebeje Faboro.

Comaandaanti bijihu niha Faborone

²² Nii jaun jetaote, inauhene aonajeeonrihuruhane baiha jetao, nujuae soaijiin jetao: "Ichaonaa nainiheine caa cachata. Letonoaneein, caa cana rai chauratane caje betacaainera," naauruha

²³ nujuae soaijiin, cajionene maajeein romasiinchuru, cajihaneein ucuun cuaainchuru, butuuneneenanain riajaainna jaun jetaote,

²⁴ soondarooru loreri asae, Faboro joerateein jetao, bisichate niqui soondarooru curuaanaa- comaandaanti, "Naaonjoain ichacaaunne corenihate, caniha obajeein caque nejerateeurera," naain biha Faborone coina niqui.

²⁵ Nejetaote, inae bisihuruhane coina, ichohacuruhane jana jetao:

"Roma rai sioraranooru nihanatiin, bisichene coina nootejian- cocoinanojoneein neeicheta," naain bajaain jetaote: "Nii ichoae tacaain, niheichu, 'Naaonjoain corenihate, ai caa cachara.' naain coitucueralanaala, Roma rai siorarano casetecana nainiheicheta," naa nii comaandaanti que jaurii- cafitaan rai Faborone jaun jetaote,

²⁶ nii comaandaanti coinetein jetao:

"Coaraain aihu, taa cacha ainara, Roma rai siorarano jetaora," naain jetao be nii cafitaan.

²⁷ Nii jaun jetaote, Faboro rohan nichuuntaain jetao:

“Esinae chachu rauhijiriin, Roma rai siorarano neeinta,” naain bajaa nii comaandaantine jana jetaote:

“Esinae rauhijiriine aca neeunra,” naa Faborone jaun jetaote:

²⁸ “Caraita, banejelanaala core coriqui que, Roma rai siorarano nihanune coinara,” naa nii comaandaantine jana jetaote:

“Canu nejanoha caje coauneeina aca neein neeunra,” naain jetao, tonorae Faboro.

²⁹ Niritoha Faborone aonaain jetaote, caje amuhacoaure nii bisinaa jereraauru. Nii comaandaanti netonoain jetaote, coasiha nesoonete, Roma rai siorarano nihane saijieein, *cadena* que Faboro ichoaratihana jaun.

Jorioocuru curuaanaacuru, acatiha niha Faborone

³⁰ Nii cojoanoon jetaote, caohachaain rauhijiriin, Faboro colurujueeruhane jaan leranu coitucuha rauhijiriine coina jetao, jauriaanejeein Faboro caje *cadena* batuhichatein, jitariin Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaihunri taojiaerate comaandaanti. Nitohaneein, taojianaarateein jetaote, nii baiha Faboro raerateein, acaauru acatiha te jetao, cuu irihane aonajeeuruhane coina.

23

¹ Nii jaun jetaote, nii Jorioocuru curuaanaacuru netaojiaain nenacaauru coarajeein jetao:

“Chasocuru, enanetojoeine ichaajojoein raotojoein casuujua coaraain neeun, Cana Coaunera notaracaae,” nae jetao Faboro.

² Nii jaun jetaote, cuu niha batirichuru curuaanaacuru curuaanaa- Ananihasineein curuajaine jaun jetao, nii Faboro roha nenacaauru letoae jetao, nii Faboro ujuae faohitocuruhane coina.

³ Nii jaun jetaote, nii batirichuru curuaanaacuru curuaanaa rai:

“Cana Coaunera netonaite, ishoeratereein, coitucuha nocoetohi inatiin, caohachaain ishujua coariheei rijitohina jaunra. Esinae rauhijiriin baaso ichacaaune coaraaine, aitoha Cana Quiricha cuhanene tochaneein ichaaine coinata, nii ii nelauriana jaun, nelauriaai. Coatia aitoha Cana Quiricha cuhanene reroitiin, casoerateine coina niheita,” naain jetao tonorae Faboro.

⁴ Nii jaun jetaote,

“Niritiina, Cana Coaunera rai batirichuru curuaanaacuru curuaanaa nocoeje chatureeite,” naaure jetao, nii cuu- nenacaauru.

⁵ Nii jaun jetaote,

“Batirichuru curuaanaa nihane coitucuhaaunnaate, chasocuru,” naain tonorana- jaain jetao, “Cana Coaunera Quiricha inoasi cuhane: ‘Coaa inara curuaanaa que, tonaain baasoneein iriachera.’ naa natiinna, coitucuenihanune jaun aitoonra,” nae jetao Faboro.

⁶ Nii baiha jetaote, “Caa batirichuru curuaanaacuru tabaaurute, sadosseone. Jana tabaaurute, fariseeocurune,” naain, nainain coaranajaain jetaote:

“Chasocuru, canuhetonaina fariseeo neeun, fariseeo caje nefoeratenaaneein nena nichaaunna jaun. Canuhetonai, ichanana nainiha onacaaurune esenetaanune corenihatate, cacoluruhecure,” nae jetao tonijiaain Faboro.

⁷ Niritoha Faborona jaun jetaote, nejesinajeein, ita cotaicha rijitocure nii fariseeocuru aina sadosseocuru. Niritiin jetaote, ita cotaicha rijitiin jetao, ita caje nelerucure,

⁸ “Ohane baiha jera, caje ichanaai nihei cacha. Chaen jera nihei Cana Coaunera letono- anjeraauru. Chaen jera nihei cacha suujue, cacha corii,” naauruha sadosseocurune jaun. Jana, fariseeocurute laaen, niha nitohanaine esenetaaure, itolereneein.

⁹ Nitohaneein, cuu ita rai nujuae soaichuruha, satiin cuu nenacauruna jaun jetaote, fariseeocuru laurineeuruha nii cuu nenacauru cacha relaaurerana jaun jetao, Faboro cocoaeratiha nimichuhin jetao:

“Coatia chatohaneei baaso ichaain nihei caa cachata. Jerihanete, leeinjiin suujue, rai erecaihara. Ainihane, Cana Coaunera letono leeinjiin anjerate rai erecaihara,” naaure jetao, nii Cana Coaunera Quiricha Inoaesi que cacha relaaurera- fariseeocuru.

¹⁰ Nii jaun jetaote, jelai choae jauhecotojoeriin, nejesinajeein ita suujua rerohecaain, ita que nejerateeuruhana jaun jetao, nabana cunaitaain, Faboro teeuruhane coataa jetao nii coasiha rai soondarooru tabaauru cotijiaain jetao, nacoauneein jelaiha soondarooru loreri asaae jetao Faboro joerate, nii soondarooru curuaanaa- comaandaanti.

¹¹ Nii cojoanotiin, Faboro rai ecocohin jetaote:

“Chaque casilanaala, laraajiin, chaque tonajelanaala, raotojoein neura. Cau Jerosaleun, quere beebejeeine rijitoein, jerichanetoein, Romau cuhin, Romau nenacauru rai netonai, quere beebejeeinete nera,” nae jetao Faboro rai, Cana Curuaanaa.

Ita suujuau tacaain, Faboro sohin jaonaa jerecuruhane

¹² Nii cojoanoon jetaote, janone ita suujuau tacaure Jorioocuru tabaauru, Faboro sohin jaoruhane coina. Nitohaneein, ita suujuau tacaain jetaote: “Faboro sohin jaonaareein tiaain, coatia lenoneein, acau coriahacacheein. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joelanaala lenoneein, acau cohin, naonjoaacachene, cana carichaaaine Cana Coaunerara,” naaure jetao,

¹³ jenachoonca amuritiin Jorioocuru, Faboro sohin jaoruhane coina, ita suujuau tacaain.

¹⁴ Nitohaneein, coaucuruhana jaun jetaote, batirichuru curuaanaacuru, Jorioocuru coaraauru bichauhenauru, naonjoaihunri rene turuha cuure jetao. Turuhin jetaote:

“Faboro sohin jaohacaanune reein tiaain, coatia lenoneein, acau coriaacaanuhinta. Jana, nii saijieein, Faboro sohin joelanaala, lenoneein acau cohin, naonjoacaanune, canacaanu carichaaaine Cana Coaunerara,” naaure jetao, acaauru rai.

¹⁵ Niritiin jetaote: “Aihana jaun, inara le lauriin neiniquichene, inara leeochoauru aina, nii coaraneein neiniquichene, esine rijitoein eresi: ‘Caohachaaain rai rucuhenacai bajaacaanu cajene coina.’ naain esine rijitoein, comaandaanti caje bajaain, cotihacuchete, inara rene jaoha uuruhane jana cojoaain, turuasichuruhane ajiniha, sohin jaohacaanura,” naaure jetao.

¹⁶ Nii jana jetaote, beorihuruhana jaun jetao, coitucuuriin, nii Faboro rai biha cue jetao, soondarooru loreri asae turuhin, rai calaohi riji- rai bai calaohi.

¹⁷ Niritiin bihane jaun jetaote, leinjiin cafitaan cotijiaain jetao,

“Carai caa enamanaa amaaui comaandaanti renete, leinjiin erenaa beenera,” nae jetao Faboro.

¹⁸ Nii jaun jetaote, nii enamanaa amaain jetao, comaandaanti acatiha turuhaain jetao,

“Nii caseteconein nenea Faborote, carai ereein caletoe, ii rene caa enamanaa turuanune, ichei leinjiin erenaa bihane coinara,” naain jetao, biha nii cafitaan, nii comaandaanti raine jana jetao,

¹⁹ biji que, nii enamanaa mucuuriin taratarajiaain, jelai amaain jetao:

“Tonai erenaate carai benaa jereeita,” naain bajaane jana jetaote:

²⁰ “Jorioocurute, ita suujuau tacaure, ii caje bajaauruha eresine, nii coaraneein nenacauru rene Faboro letoaaine coina jetao. Esine rijitoein: ‘Caje rai rucuhenacai bajaacaanu raotojoeine coinara.’ naaurureein jetao.

²¹ Nijiaonriha, nii esenetaain neenera. Jena choonca amuritiin acaauru cachaaurute, cohacure, bujuaihu netiin, letonoa jatoroaain, Faboro sohin jaoruhane coinara. ‘Faboro sohin jaonaa reein tiaain, coatia lenoneein, acau coriaacacheein. Jana, nii

saijjein, Faboro sohin joaelanaala, lenoneein acau cohin, naonjoaacachene, cana carichaaaine Cana Coaunerara.’ naauruha jetao. Leinjiin, ii letoaineeicha jetaote, cohajeeure,” naain biha nii enamanaane jana jetaote:

²² “Nijiaonriha, caa carai beeine rijitiin, chunei cacha rai beenera,” naain jetao, nii enamanaa suujuateein letoae nii comaandaanti, cauha cuhane coina.

Coberenadoro Ferisi acatiha neruujue coina, Faboro letoaaauruhane

²³ Nii jaun jetaote, coroatajai rai cafitaancuru cotijiaain, letoanajae jetao, coroata fashai soondarooru taojiaauruhane, tijiaacha que cuuruhane coina. Jana, caaunsi chooncanein cabario choae cuuhenuuru, naonjoaain neruujueuru coina. Jana coroata fashai rejoin aina cuhenuuru, naonjoaain jetao neruujueure, Sesareea cuuru coina. Nitohanein jetaote, netoona rijihu amuritoheriin, Sesareea cuuruhane coina jetao, niritiin erenaa te nii comaandaanti.

²⁴ Chaen jetaotechu, nichoae cuha Faborone coina, leeiijiin cabario teratein jetao: “Nijiaonriha chatoaneein cunaitaauruhane nainatejeein amaaichenera. Nirijieein raotojoein raurono turuanichuchera,” naain jetao, caohatiin beraichatein, Coberenadoro Ferisi rene, Faboro turuaerate jetao nii comaandaanti.

²⁵ Chaen jetaotechu, acaauru aina quiricha laenaain letoae, Coberenadoro rai, nii comaandaanti. Cuu jetaote, nii niicha letoai quiricha cuhane jetao:

²⁶ “Jataaen caohati Coberenadoro Ferisi neeine raina, ii coacuhin caa laenaain, ichei letoaaun. Canuna Calaodio Lisihasi neeun.

²⁷ Jorioocurute, caa leinjiin cacha mucuhin, sohin jaonaa coaucure. Nena, Roma rai siorarano nihane coitucuuriin, canu rai soondarooru taojiaain, acaauru aina cuhin ichoterateun.

²⁸ Nitohaneinna, ‘Cha jaun cha. Cha corenihacha caa colurujueureta.’ naain caraajenhane coitucuhanune coina, acaauru coaraauru bichauhenaauru- rene amaaunlu.

²⁹ Nitohanein, amaain bajaanune janate, acaauru quiricha cuhane aitohane rijijieein que aitiin, joareein colurujueure. Niha chatohanein, sohin jaoruhana jaan lera colane techu, sohin jaonaa jerecure niqui. Nieichu, nii caresero cuhane nihane jaanu lera nihanatiin, nete, nii choae tacaain, sohin jaonaa jerecure.

³⁰ Nitohanein, sohin jaonaa coacuruha Jorioocurune coitucuurina, caa ii rene letohaun. Chaennachu, raotojoein, ii acatiha, caohachajeein colurujueeruhana jaan lera beein, rucuhecuruha caa colurujueurerane coina aitoonra,”

naain jetaote, quiricha laenaain letoae Coberenadoro Ferisi rai, nii comaandaanti.

³¹ Nitohanein, erenaa tein letohanajaa comaandaantine jaun jetaote, Faboro amaure jetao, janotiin nii soondarooru, Antipatriau tiaain, nii letoanajaane rijijieein.

³² Nii cojoano jetaote, jelaiha soondarooru loreri asae cauha cuure nii tijia que cunacaauru soondarooru. Jana cabario choae cunacaauru jetaote, Sesareea tiaain cuure jetao, Faboro jiniichaain.

³³ Nitohanein, cuhin jetaote, Sesareea turuhin jetao, nii Coberenadoro rai, nii comaandaanti letono- quiricha tein jetao, Faboro netonai teure jetao.

³⁴ Nii jaun jetaote, quiricha jasaracaain ereretaain coaraane baiha jetao:

“Chaa cajete, unaa neeita,” naain Faboro caje bajaa nii coberenadorone jana jetaote: “Silisia batane cajena unaa neeunra,” naain jetao rai be Faboro. Niritiin rai biha Faborona jaun jetaote:

³⁵ “Inae turuuruha nii icholurueraaurunena, ii ere aohareeunicha,” nae jetao Faboro rai, nii coberenadoro.

Nii baiha jetaote, nii caohatiin ajeri caje- Erodesi charatenohin- loreri asae Faboro fuerate, caohatiin beraichatein.

24

Coberenadoro Ferisi acatiha ereejiha Faborone

¹ Saoqui janohi baiha neeoriin jetaote, turuha uhe nii batirichuru curuaanaacuru curuaanaa- Ananihasi, acaauru bichauhenaauru tabaauru, ita coulurujueeurera coroatajanera Teeorotorosi neei curuajai *abogado*, naaonjoainuri uhaain turuha uhe. Acaauru jetaote, nii coberenadoro acatiha nichaauraaure, Faboro coulurujueeuruhane coina.

² Inae nitohaneein, Faboro mitaain, turuaauruhana jaun jetaote, nii coberenadoro rai ere jetao nii *abogado* Teeorotorosi:

“Jataaen narihara, curuaanaa Coberenadoro. Ii corenihate, raotojoeein nihacache. Narihara, itolere coitucuhin, caohachaaain cana atane rucuheca, nitohaneein ichaaine coreniha.

³ Itolere sacutaain, nitohaneein ichaaine coitucuhacaanu, inetono janonaa bana. Jataaente, caohati coberenadoro neein neeicha, Ferisi. Jataaena, ii coroaajihacaanu banejelanaalara,” naain irihane baiha jetaote, inae Faboro coulurujuena nunuhetein jetao:

⁴ “Nabana, ii rai caeneenejihacaanune coataa, atiin canacaanu aonaauna irihacaanu.

⁵ Caa cachate, itolere baaso uhai nejesina ne. Acate itolere, cana rai chauratane sacutaain amuhemujueein, Jorioocuru lerurucoai nejesina ne. Acate le laurii cachanasarenoneein curuajaihuri curuaanaa neein nenea nera.

⁶⁻⁷ Chaentechu, rautaenihacaanune asajainejeein, nejelau cachaauru enoae Jori-onichaanune rai Teenforo asae. Nii corenihana, mucuhacaanulu.

⁸ Cajé nachuinti bajaate, esinae rauhijiriin, itolere ichaane coreniha caa couluru-jihacaane coitucuhi,” naain jetao, nii Faboro coulurujuee nii ita coulurujueeuruha joricocurune, acaauru coroatajanera- *abogado* Teeorotorosi, coberenadoro Ferisi rai.

⁹ Nii jana jetaote, jerichanetoejin cuain coulurujueeure nii cuu nenacaauru leeochoauru Jorioocuru netonai.

¹⁰ Nii ainate, Faboro rai, biji lalari jetao nii coberenadoro, iriha Faborone coina. Nii jaun jetaote:

“Nihei chaque tonajelanaalana, ichei erereuni cajabereeo coreniha, ii cana atane rai- itolere rucuheraanu que nenaaneei, bajaanacaain, inoaelu caje coauneeine coitucuhanune jaunra.

¹¹ Lechoonca coroata janoheca, Jerosaleeun turuhin, Cana Coaunera bajaebajae-caaunera. Ichaajenihanete bajanaa naineeicha.

¹² Coatia chunei cacha aina, ita cotaihajihaanune jana caurucuruhi, chaaelai janonaa banata. Niheichu chaen, ita taojiananaja- Teenforo asae nihanatiin, chunei cachaauru rerohecahanta. Niheichu, ita taojiaauruhane jaancuru sinacocacuru asae nihanatiin. Niheichu, cuu netiin chunijiun cachaauru rerohecahan.

¹³ Nii jaun, nihei, chunijiun cuain tonaain cacoluruecuruha caa cachaaurune jaanuta.

¹⁴ Nena caraajenihane, canu ichao bereeunicha, rauhijiriin. Canuna cana inoasihuru coauneraneein nenea Cana Coaunera rai niicha jerei icharaneein neeunra. Nii Ena Ecoona Ichaonaa Caohacha- Jesocurisito tenojoine, canu, esenetaain tonoraun, Cana Coaunera ere bera inoasiuruhacha laenanohineein nenea nihana jaun. Nete, nii canacaanuhacha esenetai que, ‘Chaqueeje nelatihei,’ naaure, caa canu coulurujueer-acuru.

¹⁵ Aihuruhane rijijieina, canu netonai inae cuu tihane bana, satiin onacaauru icha-terichaaain Cana Coaunerana jaun, ichanacururichaaain nechu aansaneein onacaauru, caohacha cachaneein naaonjoainurine esenetaaun.

¹⁶ Nii jaauna, caohachaaain rauhijiriin, jeriha Cana Coaunerane rijijiein, casuujua coaraain neeun, Cana Coaunera notaracae, satiin cachaauru notaracaene maajeein.

¹⁷ Itolere sacutaain, cajihanein amuhemuhecaaun bajaanacaaine baihana, coriqui uhaain, jelaiha canu ataneu caaun, itolere que necairichajeein ichaonacaauru rai tein acaauru coroatajanichaaunne coina, chaen, Cana Coaunera bajanaanaja coloheri Teenforo asae, Cana Coaunera rai, itolere lenonecuru sohin tihanune coinara.

¹⁸⁻¹⁹ Nii ina ichaaun, nukulocohin, canu couturi loroaloroariin joeratihanune baiha, aitoha cana Quiricha Inoasi cuhanene rijijieein. Coatia arajii cacha codoriaain, ichahaaunluta. Niheichu chunei cacha rerohecaenihanune janate, nii ita taojiananaja Teenforo asae canu coaracurelu- Asia batane caje unacaauru tabaauru Jorioocurura. Acaaurutejian uhin, cacoluruhecuruhane laaen caohachae, esinae rauhijiriin chatohanai baaso ichacaaunne coaracuruhane.

²⁰ Nete uurene. Caa cau turunacaauru Jerosaleen caje unacaaurute, Jorioocuru curuaanaacuru, batirichuru curuaanaacuru, naaonjoaain acatiha tein, acaauru rai, cacoluruhecuruhana jana, ecu neeurelura. Acaaurute aihane jaun naine, chatohanein baaso ichacaaunne coitucuhin cacoluruhecuruhane caohachae, nete nainecurenera.

²¹ Acaihanejei, nii cacoluruhecuruhane banaachana, satiin codoaquiin aonajeeuruhane jana, tonijiaain: ‘Ichanana nainiha onaane esenetaanune corenihacha nachura, cacoulurujueein, canasina coauquichete.’ naaunlura,” naain jetao be Faboro.

²² Nii jaun jetaote, inae raotojoein, Nii Ena Ecoona Ichaonaa coitucuha, nii coberenadoro Ferisine jaun jetao, nirijieein nii ratiriin:

“Inae turuha comaandaanti Lisihazine banana, inara cotiaratereuni enacoauneein, nii neruujue coina,” nae jetao, Ferisi.

²³ Niritiin jetaote, nirijieein mucuhinein Faboro sirichuruhane coina, cafitaan rai aite Ferisi. Chaen raotojoein Faboro rene turuhin, rai niicha latei tein naaonjoaain, aina erenaa nainecuruha belaichaaurune coina jetao aite.

²⁴ Nii cojoanoo cojoanoo jetaote, nacoauneein turuha uhe Ferisi, rai comasai Dorosila aina. Nii comasai jetaote, Jorioocuru bene ne. Nitohanein turuhin Faboro cotiharatiha Ferisine jaun jetaote, turuhin acaauru rai Jesocurisito esenetaain, tonoraane que, acaauru rai ereerejiha Faborona jaun jetao, cuu rautatiin aonajeeure, itolere que, acaauru rai ereerejihana jaun.

²⁵ Ne jetaote, “Caohacha nejesina ichaechajeein ichaoinete caohachae. Jana baa-sohacha ichajeein ichaohine caoachai, inae cuu tihane bana, satiin colurujih curichaaain Cana Coaunerana jaunra,” naain rai biha Faborona jaun jetaote laen nesoone, nii Ferisi. Nesoonetiin jetaote:

“Inae, chajaain caunihu. Inae nainichaaune banana, coaiten ii cotiharatereu-nicha,” nae jetao, Faboro rai, Ferisi.

²⁶ Niritiin jetaote, coriqui que, coretiha Faborone jeriha, jianihane coinana jaun jetao, araai saain nihane cotijiae, rai irihane coina Ferisi.

²⁷ Nirijieein, coroata jaanacaain ichaane baiha jetaote, coberenadoro nihane caje jetao mitue Ferisi. Inae mituha Ferisine jana jetaote, coreenraniha enoe- Forisio Fesetoneein curuajai. Ne jetaote, jerecuruha Jorioocurune rijijieein ichaane coina jetao, caseteconeein Faboro ratiriin jetao, mitue Ferisi, nabana baasoneein cotaairiin coaracuruha Jorioocurune coataa.

25

Feseto acatiha niha Faborone

¹ Inae coberenadoro nihane coina, Sesareea turuhin, coberenadoro neein enohane baiha jetaote, nichata janohane cuhane jetao, Sesareea caje, Jerosaleeun cue jetao Feseto.

² Nii jana jetaote, cuu rai Faboro coulurujueeure jetao, nii Jerosaleeun nenacaauru, batirichuru curuaanaacuru, Jorioocuru rai jataaen nelateein nenacaauru naaonjoain-ururi jetao, Faboro coulurujueeure.

³ Nitohaneein, coulurujueein jetaote:

“Atiin canacaanu rai, cau Jerosaleeun nii Faboro joerateeura,” naain bajaare jetao, bero cataaun coharatein, Faboro sohin joerateeuruhane coina coacuhin niqiu.

⁴⁻⁵ Ne jetaote:

“Cuute, Sesareea caseteconein nedaelura. Nena, ena chajaaajoaain jelaiha cureeun-nicha. Inae jelaiha cuhanune janate, nainecure cajiniichaain uhin, cuu tein, chaaelai que situha, nii cachane, coulurujuenaa nainecure inara rai jataain nelateineein nenacaauru- cocoainanacaihurura,” naachae jetao, acauru rai Feseto.

⁶ Nii Jerosaleeun, fosa janone nihane, lechoonca janonein nihane baiha jetaote, jelaiha Sesareea cauha cue jetao Feseto. Nii cojoanoo jetaote, ita coulurujueeura rucuheturuhana jaan coloheri- *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain jetao, Faboro raerate.

⁷ Inae Faboro turuaauruhane jana, enoha Faborone jana jetaote, rohan nichuuntaa-coaain jetao, coulurujueeure Jerosaleen caje uhin turunacaauru- Jorioocuru. Itolere baaso cuhane cuaaichuru, joareein caje erenaa rocohichuru, coulurujueeure jetao, baaso ichaenihane sainejeein. Nii jaun jetaote, esinae rauhijiriin erenaa nihane coitucuurene.

⁸ Nii jaun jetaote, acaentonai, rai jabereco coreniha jetao:

“Coatia chatonai baaso que irihaun, Jorioocuru aitoonjoa, Jorioocuru ichao coacuhinta. Niheichu, ita taojiananaja Teenforo coacuhin irihaunta. Niheichu Romanocuru curuaanaa coacuhin irihaun baasoneeinta,” naain jetao, ere Faboro.

⁹ Nii jaun jetaote, caohachaain Jorioocuru aina nedanaa jerihane jaun jetao:

“Cureeina Jerosaleeun, cuu tein nii ichei rucuhenacai rucuhecaanne coinaneta,” naain jetao, Faboro caje bajae Feseto.

¹⁰ Nii jana jetaote:

“Nena jerichanejeein, Romanocuru curuaanaa- cana netonai curuaanaa- eenfer-adoro icharatenohi neruujuenanaja coloherihu *tribonal* asae caa neeun, cau tein neruujuenaa nainichaaune coinara,” naain jetao, tonorae Faboro. Niritiin tonoraain jetao te: “Ii te, raotojoein Jorioocuru rai baaso ichaenihanune coitucuhin neeicha.

¹¹ Esinae rauhijiriin, jataain baaso ichaain, baaso que situhin nihanune coaraain, nii coreniha casohin cajaaonaa jerera nihane, coatia nii caohaterihaaun, coatia onaa coasihaaun. Jana, esinae rauhijiriin, erenaa nenihane, nihei chunei acauru rai canu tenaa nainihe, casohin cajaooruhane coina. Nii jaunna, ii caje bajareeunni, raajenihane canu rai- rucuhenacai rucuheca Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coinara,” nae jetao Faboro.

¹² Nii jaun jetaote, nii cuu nenacaauru rai coroatajaneraauru caohachaain suujua rauhi coaraauru caje jetao bajae Feseto. Nitohaneein, bajaane baiha jetaote:

“Inae Romanocuru curuaanaa, ii rucuhecane coina bajaaina jaunte, Romanocuru curuaanaa rene curiquincha,” nae jetao Feseto, Faboro rai.

Curuaanaa Aquirifa acatiha niha Faborone

¹³ Nii baiha neenejeein jetaote, namujera Berenisi aina jiniiquiin cuhin, Sesareea turuha cue, curuaanaa *rey*- Aquirifa, Feseto coaraane coina.

¹⁴ Cuu araai janohin aina niha- nii curuaanaana jaun jetaote:

“Cautene leinjiin cacha caseteconein Ferisiicha ratirilura,” naain jetao, bee Feseto.

¹⁵ Niritiin beein jetaote: “Jerosaleeun turuhanune janate, carai coulurujeeurelu batirichuru curuaanaacuru, saain Jorioocuru bichauhenaauru, naaonjoainuri, casete- caanune coinara.

¹⁶ Nena, acauru rai: ‘Coatiha nainihe aonaeniha cachane jana, nedaa coulurujueein niha namute cachane, nii coulurujuenojoi cacha casetecaain, chatoaneein tein, sohin joera jereein, naaonjoaain niha Romanocuru rai rauhineti. Niha ita

coulurujueranete, ita acatiha netiin, nii colurujera aina iriha nii coulurujuenojoinete jere Romanocuru rai rauhicha.’ naaina acauru rai beeunra,” naain jetao beebeje Feseto.

¹⁷ Niritiin beebejeein jetaote: “Nii jaunna, cau tururuha nii satiin coulurujueeurerane jana, nii cojoanoonecoriin, cacha rucuhecaanna jaan coloheri *tribonal* asae rori ichoae nelauriaain, nii cacha raerateeun, nii rucuhecaanne coina,

¹⁸ inacojoeein niqui, ‘Chatohaneein jecha sosereein, chatohaneein Romanocuru curuaanaa aitoonjoa tonoraa cachane caohatihane coreniha jecha carene letoaaure.’ naain niqui.

¹⁹ Nete, leinjiin acaihanejeein, nii acaauruhacha esenetai que aitiin, chaen nii onaalu Jesoneein curujai queecha maroaain coulurujeeure, ‘Enanetojoein jete, ichoae,’ naa que Faborona jaun.

²⁰ Nii jaunna, nii aina, chaa coitucuenihanune jaun, Faboro rai: ‘Cureeina Jerosaleeun, cuu nii ichei rucuhencacai rucuhequine coina’ naain bajaanun.

²¹ Nii janate, ‘Cana curuaanaa, Romanocuru curuaanaa eenferadoro jete, rucuhere raajenhane,’ naain bajae, cana curuaanaacha rucuhecane coina. Nii jaunna, rucuheca eenferadorone coina letoaanunereein tiaain, caseteconein nihane coina aitoon,’ naane jana jetaote:

²² “Canuhetonaina, iriha nii cachane aohana jereunra,” nae jetao, curuaana *rey* Aquirifa, Feseto rai. Nii jaun jetaote:

“Eresite aohanriquiincha,” naain jetao tonorae Feseto.

²³ Nitohaneein jetaote, nii cojoanoo, ita taojiaauruha cachaaunna jaan coloheri asae, netaojiaauruhane jana, enoha cuure jetao, jataain nelateineein neeuruhane coarateein Berenisi aina, *rey* Aquirifa, chaen soondarooru curuaanaacuru aina nii cuu nenacaauru nese cocoaichacuru, jataain nelateein nenacaauru naaonjoainuri aina jiniiquiin. Nii jana jetaote, Faboro joracaerateein jetao, raerate caresero caje, Feseto.

²⁴ Nii jana jetaote, inae turuaauruhane jana:

“*Rey* Aquirifa, satiin cau canacaanu aina netaojiaain nenacaauru, nocoacaa cacha coulurujuenojoin. Satiin Jorioocurute, carai coulurujueeure. Saain Jerosaleeun nenacaauru, cau Sesareea nenacaauru, naaonjoaihunrite nujuaen soaisoaihanaain, ‘Sohin joerateeura.’ naain jataain ohane jerecure.

²⁵ Nete, chatoaneein baaso ichaene, caa cacha. Nihein sohin jaoha- cachana jaan leranu carai. Nete raajenhane rucuheca- cana curuaanaa- Romanocuru curuaanaa- eenferadorone coina, bajaana jaun, inae nii jerichaauna jaun, ucuae letoareeunicha,” nae jetao Feseto.

²⁶ Niritiin jetaote:

“Nete nene, ‘Naaonjoaain que situhin, naaonjoaain ichaana jaunte, caa cacha coulurujueeurera.’ naain beein, laenaain, canu curuaanaa Romanocuru curuaanaa- eenferadoro rai, beein quiicha letoaaene. Nii jaunna, satiin cau neeichene jaun, caa raerateeun, caohachaaain, ii cau neeina jaunra curuaanaa Aquirifa. Inara acatiha tein, bajaanune, raotojoein tonaain ereeuruhane, laenaain letoanaa nainichaaun, cana curuaanaa eenferadoro raine coinara.

²⁷ Jana, ‘Naaonjoaain corenihana, caa ii rene, caa cacha letoaaunra.’ naain chaelai que tonaain benihanunete, ‘Chanuna joareein, caa cacha letoae, lera colane.’ naain nii que, nererojocare cana curuaanaa- Romanocuru curuaanaara,” nae jetao Feseto.

26

Coulurujueeuruha Jorioocuru najaa lera biha curuaanaa Aquirifa rai Faborone

¹ Nii jaun jetaote, Faboro rai:

“Inae laen naineein, ii jabereco coreniha ereeina,” naa *rey* Aquirifane jaun jetaote, acauru rai ucuun biji sijitaain jetao:

²“Jataaenna coroaeejeun, *rey* neeine acatiha, cau ererichaaunine jaunra, *rey* Aquirifa. Aihana jaun, atiin canu ere aonaanna, itolere que cacoluruhecuruha Jorioocuru najaa que, erete aonaain coitucuhicha.

³Iite laen, jitariin itolere Jorionichaanune ichao coitucuhin, ita rerohecaain ita rai ereereecaanune jaanne maajeein coitucuhin neeicha- curaanaa. Nii jaunna, atiin quere aonaaine jereunra- curuaanaa,” naain jetaote:

Jaiti Cana Coaunera coitucuhin, esenetaenihane bana, rai nichao biha Faborone

⁴“Satiin Jorioocurute, canu ichao coitucure, acauru aina ichaorejetocaaunlu, canu ataneu, chaen Jerosaleeun, naaonjoaihun, canu enamanacane caje coauneeina jaun.

⁵Chaen techu, raotojoein fariseeonein nihanune coitucuhin, rauhijiriin benaa nainecure ii rai, jerecuruhane. Nii coitucuhichene rijijieina, leeochoaauru amuritoheriin jataain rauhijiriin, canaacha esenetai tonoraera neein nihacaanu.

⁶Cana inoaensihuru rai Cana Coaunera aitoonjoa nii niicha letoanaa jerei canaacha cohajei esenetaain tonoraanune corenihate, caa cacoulurujueein, caa chaatiha canu turuaerateeurera.

⁷Canacaanu lechoonca coroata laurii Israeli cocoaichacuru- foeratenojoein nihacaanunena, nii cana foerateeurera rai Cana Coaunera aitoonjoa cohajihacaanu enanetojoein. Nii jaunte, Cana Coaunera coroaeein bajajeein, naitoonjoan niicha jerenohin ichacaan, jiicho, janotiin, naaonjoaainchuru. Nii cana inoaensihuru rai Cana Coaunera aitoonjoa- canaacha cohajei ere tonoraanune corenihate, caa cacouluruhecuru Jorioocurura, *rey* Aquirifa.

⁸Chanuna onacaauru ichatiha Cana Coaunerane esenetaeneiche inara.”

Jesocurisito ranojoihunru rerohecaain cairichaerichaaetohalune biha Faborone

⁹“Canuhetonainechu, jauriaa, ‘Caohacha jecha ichaaun,’ naain, Nasarete cocoaicha Jesoso ere esenetaain tonoraeraauru rerohecaain, acauru cairichaain,

¹⁰Jerosaleeun batirichuru curuaanaa letononeein caresero cuhanena maajeein arajii Jesocurisito esenetaeraauru teraterejetoonlu. Chaennachu, tabaauru sohin jaoruhane rautatiin coroaerejetoonlu.

¹¹Inaaojoan sanein chaainti, acauru casetecaraetoonlu, ‘Inae jian laen, tonorar- ihaacaanuhinta.’ naain, nii acaauruhacha esenetai acaauruhacha ere tonorai- Jesoso ere tonoraauruhane jianecuruhane coina. Jataaenna, nechuhansainein mijiaaineein, acauru rerohecaeraetoonlu, naain coriaae nejelau ataneu- nenacaauru neseeurune maajeein cuhinchurura.

Coaiten, ‘Naaonjoaaina, nunuheteen, Jesocurisito coitucuhin esenetaain tonorana nunuheteunlura.’ naain biha Faborone
(*Ich 9.1-19; 22.6-16*)

¹²Nitohanein, Damasoco neseeu nenacaauru mucuhin raanune coina coaucuhin cuhanu, batirichuru curuaanaa letononeeine janate,

¹³bero cuhane cuujihanu, turuelalajeeine jana, enoto chujutaain, luhecotariin, canu, nii canu aina unacaauru, naaonjoainihacaanune rohan enoto cono amurijiriin conotiin, luhantiin lanaanete dede cajera, *rey* Aquirifa. Nii jaunne, saain jiniiquiin,

¹⁴atane ichoae nemarotihacaanune janate, carai Ebereeo ere cuhane cuaain: ‘Saoro, Saoro, chanuna jataen caniha nejerateein carerojoecai. Nechu jataaen ichaajenihanete, baaso ichaain, ijiabereeon cairichaain, cunaitaa nii aacha.’ naain canu caje bajaane jana ne:

¹⁵‘Chaneeinaate curuaanaa.’ naanune janate: ‘Canuna- nii iichaa cairichaerii- Jesoso neeunra.’ naainte:

¹⁶‘Chajaain nimichuuna, ichei erete aonaacha. Cauna ecocoon, ichei irihanune, canu letononeein neeine coinara, chaen ena, caa iicha coarai beein, ii que caa

baiha- quiicha coaratenenine maajeein beein, canuneein nihanune coitucuerateeine coinara.

¹⁷ Canuna, Jorioniheichuru, Jorioocuru, naaonjoaihunri caje, ii ichoteratiha cureeunicha. Acaauru renena caa ena elotoareeunnicha.

¹⁸ Coanaanihute, acaauru nota jirichaeranuque, acaauru rai canu ere beebejeeite, Acaauru Coanera nichaanune coitucuhin, quere tonoraain, canune maajeein coitucuuruhine, nabana taeneein cuajeein, moconajaera ere tonoraain sacuelanaala, canu, nosa caje cacha mitaeranichaaunne coitucuuruhane, nosa coreniha caseteconeein neeuruhane rai- neeuru caje nichoteein, Acaauru Coanera nichaanune rene tacanaa nainecuuruhane coina, leeochoaauru Jesocurisito ranojoihunru aina jiniiquiin neeuruhane coinara.’ naainte caletoa Cana Coanera Calaohi Jesusora,” naain jetao:

Rai ereein letoaa Jesocurisitone tonoraa Faborone

¹⁹ “Nii jaunna, dede caje ecocohin- caletoaera lacoelanaala,

²⁰ jauriaanejeein Damasoco neseeu nenacaauru rene turuhin, acaauru rai Jesocurisito ere beebejeeunra, *Rey* Aquirifa. Nii caje cuaaina, Jerosaleeun nenacaauru rai beebejiha cuun, itolereneein Jodea batane sacutaain nenacaauru raine maajeeinchuru, chaen Jorioniheichuru raine maajeeina beebejeeunra, baaso ichajeein, neosatihajeein ichaooruhane jianeein, Cana Coanera esenetaain, niicha jerenohi rijijieein ichaohin, inae esinae rauhijiriin Cana Coanera esenetaeraneein ichaooruhane coarateeuruhane coinara.

²¹ Nii corenihate, ita taojiananaja Teenforo asaae canu eruuruhane jaun, canu mucuhin, casohin, cajaanaa jerecure Jorioocurura.

²² Nete atiin, cacorataaniha Cana Coaneranee jaun, enanetoojeein jaiti ichaoojeein, Cana Coanera ere beebejeein sacuunra, satiin- cairicheihuru rai, saain coainanacaihuru raine maajeeincha. Coatia chaelai janonaa bana, Cana Coanera ere bera inoaensihuru- Moisesa, naaonjoaihunri aitoonjoa jochin, rerohin irihaaunta. Jerichanetoojeeina, rauhijiriin, ‘Naaonjoarichaaain jetao,’ narejetocuruhalune rijitoojeein:

²³ ‘Ohanete ne nii Cana Coanera letononeein unaa- Mesihasiha. Nete, nitohaneein ohane baiha, aca niicha ranojoihunru ajiinchateraniha, oo caje ichanananeein niha cureeincha. Nii baihate, itolere sacutaain, beebejenojoneein niha cureein, satiin cacha nota jirichaeraaunu quera, nii aina, Cana Coanera coitucuuruha, satiin cana araaichuru necoina, chaen nejelau ataneu nenacaauru niha natiinine coinara.’ naain aitoroatooruhalune rijitoojeeina aitoonra,” naain Aquirifa rai beebeje Faboro.

Jesocurisito esenetaain, tonoraa curuaanaa Aquirifane jereein, rai ereerejiha Faborone

²⁴ Niritiin, ereerejiha jabereco coreniha Faborone jana jetaote, rai nujuae soaisoain:

“Mainajiriin nerelaacha neeine jaunna, nesooneeojoaain joaereein ereeite, Faboro,” naa rai Fesetone jana jetaote:

²⁵ “Coatiana nesooneeojoaain joaereein irihaaunte, caohati coberenadoro Feseto. Caa aitocoanne jaante, esinae rauhijiriin erenaane.

²⁶ Caute ne, caa curuaanaa *rey* Aquirifa- itolere niriinanai coitucuera. Nii jaunna, chaque tonajelanaala, nacatiha caa ereerejeeun, acaentonai niriinanai coitucuhin nihane jaun. Coatia chaelai asinojoneein nena que caitono nihei.

²⁷ Cana Coanera ere beracuru- *profetacuru* inoaesihuru aitoonjoa esenetaaina, *Rey*-Aquirifa. Rauhijiriina, itonai esenetaaine coitucunra,” naa Faborone jana jetaote:

²⁸ “Basijiin lanajeje, caque jererateeine jaun, canuhetonai Jesocurisito rainein nihanunera,” naa curuaanaa *rey* Aquirifane jana jetaote:

²⁹ “Coatia jerihane, iicha aiheeita, curuaanaa. Satiin cau neein aonajeeurera raina, Cana Coaunera bajaun, esenetana nainecuruhane, caa aihanune tocohaneein *cadena* que cositenojoneein nelanaala esenetaauruhane coinara,” nae jetao Faboro.

³⁰ Nii jaun jetaote, nimichuhin, naain jelai cuure coberenadoro aina curuaanaa *Rey* Aquirifa, chaen, Berenisi, chaen, nii leeochoaauru cuu acaauru aina nelauriaain nenacaauru, naaonjoaihunri aina, cuu jelai teein,

³¹ nii que ereeuruha nejesinajeein, ita raine coina. Cuu jetaote, ita rai nejesinajeein: “Coatia chatoanei baaso ichaai caa cachata. Cha corenihate, sohin joerareta. Nainiheinchi, caresero cuhane nihanatiin caseteconeein nihaneta,” naaure jetao ita rai nejesinajeein.

³² Niritiin, ita rai ereeuru baiha jetaote, Feseto rai:

“Raajenhane rucuheca satiin curuaanaaneein nenea- eenferadorone coina, aitoha caa cachane colanete, jianena naaineeicha,” nae jetao *Rey* Aquirifa, coberenadoro- Feseto rai.

27

Romau, Faboro letoaauruhane

¹ Inae Italiau canacaanu letoanaa jerecuruhana jaunte, casetecocuru coaraain raeraanu que le laurii soondarooru- Eenferadoro raineein- curuajaihuru rai cafitaan- Jorio neein curuajai rai, leeochoaauru caseteconeein nenacaauru teeuruhane jiniichaain, rai Faboro netonai teure.

² Nii jaunna, Andaramitio cofauhana caje cucuana cuhane cuhin coriae nenea- Asia batane que nenacaauru neseeu- cofauhanau tiaain cunaa bote cuhane fauhin, nesaru rai nihana jaun, cuhane fauhin cuhacaanu. Nii janate, ecu neein, canacaanu corihaniha uhe- Masedonia batane que nenea Tesaloneca cocoaicha Arisitaroco.

³ Nii cojoanoo, Sidoon cofauhanau turuhin, cuu najaurihacaanune janate, jataain Faboro belai, nii soondarooru curuaanaa Jorio. Caseteconeein cuha Faboro natiinte, bote caje iniin, belaichaaauru rene bedaeniha Faborone coarajeein, cuu rai niicha latei teeuruhane coaraje, belaiha cafitaan Jorio.

⁴ Nii Sidoon caje nesaruhina, canacaanu que tacaain uha cujuanane jaun, nii cujuana que acateraain, Chifere cobene jelson cuujihacaanu.

⁵ Nitohaneein kuhina, cucuana jera jaoha cuhacaanu, Silisia batane auha jelson. Inae cucuana jera jaohina, Silisia, Paanfilia, naaonjoainuri batane auhaniha situhin cuhin, Lisia batane que nenea neseu- Mira turuhacaanu.

⁶ Cuute, Alejaandiria caje unaa leinjiin bote Italiau cuujenaa rue, nii soondarooru curuaanaa- cafitaan. Nii cuhanete, canacaanu fauherate, cuhane cuhacaanune coina.

⁷ Nitohaneeine, araai janohin, jataain jeraaen cuujihacaanu. Nii jaunna, necairichajeein turuhacaanu Nidoneein- niicha curuaateuri jeraniha. Nii jana, jaiti canacaanu que tacaain uha cujuanane jaunna, Cureta cobena nichaae nitinonohin, Salomoon- neein acaauruhacha curuaatei cobene jeraniha situha cuhacaanu.

⁸ Nitohaneeina, necairichajeein cuhin, Cureta auhanihacha rauhijiriin cuujueein, Laseaneein curuajaai nese rohan nenea- Caohatiin Cofauhananeein curuajaihu turuhacaanu.

⁹ Inae carajaa cuhacaanune jaunte, nii tonohana inae cujuana aina jelarona que turuhelalajihana jaun, luhante- cucuana cuhane amunaa, banejenihaha cujuanane jaun. Nii jaunte, acaauru rai:

¹⁰ “Aonacuchena caa que erete, aonaquiche. Jataaina banejelanaala, cana rai lunaa curichaaain, caa amunaane coitucuun. Baana cauhacha nelanaalate, aihacachera. Saainte, nii iicha amai rucuhale aina jiniquiiin nitajiha cureein, caa botera. Cana niha natiinte, onaa nainichaachera,” naain niqii suujuatenajae Faboro.

¹¹ Nete, nii bote erora, nii bote curuanaa caftaan, naaonjoainunru, ereecha tonorae, nii soondarooru curuaanaa- caftaan, Faboro ere tonoraelanaala.

¹² Nii jaunte, caohachaojoaeniha saneein, nii neeuruhane jaan cofauhanane jaun, cuu neein cujuana aina jelarona bitoanaa jerecurene. Nii jaunte, satiin lalajeein, leecha fauhana- nii jeelai Cureta cobena que nenea- Fenisiau cunaa jerecure, cuu cujuana aina jelarona bitoauruhane coina. Jelaite, enoto soo jeloon neein, cana raoto nichajai que, cana ajaabiji nichajai que naaonjoaain inanacae.

Cucuana cuhane niha cujuana tabaine

¹³ Nitohaneente, “Tonaje lanaala jecha cujuerichaanuhin,” naain nesaruhin cuhacaanu, enoto soo jeloon neein ajaabiji nichajai caje uha raujiaain aasaeriin jouhaquiin- cujuanane jaun. Nitohanein cuhina, Cureta auhaniha cuujihacaanu niqui.

¹⁴ Nete, nii baiha neeoriin, enoto soo nichaae cujueein cana raotono nichajai que, enoto mitu dararo caje uhe jataain mijieeinetiin cujuana. Niite, bote que tacaain, richorocoe.

¹⁵ Nitohaneente, richorocoaain, cuanaa jerichaanune jaan edacai que, bote cuae nii cujuana, que tacaain macohi auriteein, acatena nainenihacaanune jaun. Nii jaunna, cuu canacaanu amanaa jerihane jaan jeloon, canacaanu amaane coarajihacaanu.

¹⁶ Nitohanein cuhina, leinjiin obena laojoiri Caaodanein curuajai rohan situha cuhacaanu. Ucuajai que saneein mijieeinetiin tacaeniha cujuanane jaunna, jataain necairichaaoriin, tijichaaain canacaanuhacha amai- naluha botene nichoteeuruhana jaan- bote laojoiri inacaanu.

¹⁷ Nitohanein mucuhin tararaain inaacaanune baihate, cuu, inori que, nii cuha- caanune jaan bote ichohacure, nunaane coina. Nitohaneente, carene araraca- Sirete- neein curuajai que tacanaa coasichuruhane jaun, cujuana aina amuuruhane jaan bela serichure, ocoai nichaae cuaain, cujuana ainaacha cujueeuruhane coina.

¹⁸ Nii cojoanoo, jaiti mijieeinetiin uha cujuanane jaunte, cucuana cuhane, nii bote coneracuru jaonaa nunuheteure.

¹⁹ Nitohaneente, nesarucuaanune nichata jano cuhane, bela nujuaauru tabaauru, chaen itolere nii nichotihacaanune que nelatelanaala nenacaaurune majeein jaore.

²⁰ Nitoaneine, araai janohin enoto coarilanaala, nii arasijie nihanatiin coarini- hacaanu. Nechu jataain nirijieein nesurocoriheijijieein, bote nalaaene amunein sacuha fichafichanaane jaunne, “Inae jecha ecu ohacaanune nitajerichaanuhin,” naa- caanu niqui.

²¹ Nitohanein, araai janohin lenonelanaala nihacaanune jaunte, satiin canacaanu cataaun nichaaurain:

“Coaracuche cachaurute, quere tonoraelanaala, cuhacha nenea richae, Cureta caje cana uhaichelu. Colane chachu, cuu raotojoein nihacache. Colane, catohanai baaso que siturihaacache. Nii colane, chaelai que siturihaacache.

²² Nijiaonriha joareein, inara suujua cuaaichene. Coatia leinjiinejeein orihaain chunei cacha. Caa botete laaen, nitajiha cureein.

²³ Enene cojoanotiinte, canu rene, rai cacha neein- letononeein nihanune rai, letono anjera letoae- Cana Coaunera.

²⁴ Canu acatiha ecocohinte: ‘Coaa casihara, Faboro. Atiinte, Romanocuru curuaanaa- eenferadoro acatiha tururiquincha. Ii corenihate, atiin onaa caje nichotiha cuurureein saain nii ii aina bote cuhane nenacaaurura.’ nae carai Cana Coaunera letono- anjera.

²⁵ Aihane jaun, cha que tonajelanaala, joenreein inara suujua cuaelanaala, caa caitoonjoan esenetaachacuche. Nii aitoha Cana Coaunera letono anjerane tocohani- hate cureein. Esinaete rauhijiriin aite. Canuna, esinae rauhijirin aitohane coitucuhin esenetaun.

²⁶ Nete laen, leinjiin obena que tacaain baulenetoha caa botene jana, cuu nerarichaacheeincha,” naain bee Faboro.

²⁷ Inae coroata semanaa nesarucuaanunena janate, Ariaticoneein curuajai cucuana cuhane cuujihacaanu, janotiin. Nii janate, dede catai rijiu, cuu cajianeein bote amaa cujuanane jana, inae cucuana auhaniha nichuuntaacaanune que nainacure bote beraihurera- marinerooru.

²⁸ Nitohaneeinte, inae coitucuuruhane jaun, nucuhaano cojounacateein coaracuruhane jana, nichatachoonca saota metorone rai nucuaano. Nii caje cuujueein, coaiten nucuaano cojounacateein coaracuruhane janate, coroatachoonca caaunsi metorone rai nucuaano.

²⁹ Nii jaunte, ajeri que tacanaa coasia, bote roeniha jenaain anajiin nena coata- aancla nalaure, cuu bote acateein, cuu mucuhane coina. Nii nalaecuruhane nainihate, Cana Coanera bajaebajaaecure, chajaain janohane coina.

³⁰ Nii janate, bote macohiniha anajiin nena coata- aanclauru nalaera rijijieein, nii- naluha botene nichoteeuruhana jaan- bote laajoiri faunaa nunuheteure nii bote beraihurera- marinerooru, nii bote caje sorooruhane coina.

³¹ Nii janate, coaranajaain, nii soondarooru curuaanaa cafitaanun rai beein, nii soondarooru raine maajeein bein:

“Berainajaeneeichenete, caa bote ratiriin sorooruha acaauruhachane, nenereein nichoteeichene jaanura,” nae Faboro.

³² Nii jaunte, acaauruhacha amaemajei bote laajoiri ichora saaujihure, nii soondarooru, acauhanau naluhane coina.

³³ Inae janonaa raite, satiin acaauru rai, lenonecuruhane coina:

“Inae coroata semanaa, nirijieein caohachaain lenonelanaala neein, situha cujuana aina fichafichanaane cohaquichenera.

³⁴ Aihana jaun, chajaain chaaelainiji que lenonecuchete, nii aina abaantaain nichotena nainequichene, nichoteeiche. Coatia nitajerihain leinjiinejeein nihanatiin chunei couturiujicha,” nae Faboro.

³⁵ Niritohane baihate, satiin acatiha teein, faan teberiaain, nichoae Cana Coanera bajaane baiha, nii faan tatuhin, beeunebeeunein que lenone Faboro.

³⁶ Nii jaunte, lenonena coaujueeurenihane baiha, inae satiin lenonecure.

³⁷ Itolereneeina, coroata fasha caaunsi choonca saotanein, nii bote cuhane niha- caanu.

³⁸ Nitohaneeine jerenihacaanune jaun tiaaajoaain, nainain lenonichaanune baiha, nii canacaanu lenone tirico caute jaohacaanu cucuana cuhane, nesaraca nii botene coina.

Cucuana cuhane naluha botene

³⁹ Nii janate, inae janoe. Nete, “Caelai caara,” naain, nii atane coitucurene nii bote beraihurera marinerooru. Nete atiin, cuu- cucuana auha leororo- carene siricha coaraain, cuu nii bote jauriaanaa coacure niqui.

⁴⁰ Nitohaneein, cuu jauriaanaa coacuhinte, nii bote laracaauruha acau cataaunna jaan anajiin nena coata- aanclauru ichora saujiin ratirihure. Nitohaneein teinte, bote cocoihacuru, roeneraanu que nelateein nena cosi leocaracaure. Nii baihate, bote macohiniha nena bela tocoore. Nii jaunte, nii aina inae erojoein cucuana auhania nichuuntae nii bote.

⁴¹ Nitohaneein cuhinte, nichuuntaain carene araraca raroaqui choae, baulenetoha cue nii bote. Nii jaunte, caohatiin baulenetoha nii bote macohi nichajaine jaun, carene raroaqui choaae liquinetiin, rurujuanacaje lanaala nedae nii bote macohi. Nii jaunte, jataaen mijieinein taca- fichafichanaana jaun, fichafichanaa caaun, ne- jeein, nichalunihaje bote roe nichajai.

⁴² Nii jaunte, nii caseteconein cunacaauru sohajeein jaonaa jerecure nii casete-cocuru beraihureraauru soondarooru, nabana joichohin sorooruhane coataa.

⁴³ Nete, caohate nii soondarooru curaanaa cafitaan, Faboro coreniha, nabana Faboro netonai sohin jaoruhane coataa. Nitohaneein caohateeinte, joichona inaurera letoae ichoaichania, acauhana naluhin cuhin, atane que cohanaacuruhane coina.

⁴⁴ Jana, leeochoaauru, acaauru caaijie cuuruha tabara choaene jana, tabaauru leeochoaauru netonoai cuuruha nii- bote nichalunenaa jerooru choaene coina, letoanajae- nii cafitaan. Nitohaneeine, satiin, leeinjiin obene que neraain, onaa caje nichotihacaanu.

28

Malata cobena neraa Faborone

¹ Satiin, obene que neraaina, Malatanein curuaaca nii obenene coitucuhacaanu.

² Jelai cocoaichacuru cachaurute, jataain caohacha nejeeuruhana jaun, saain canacaanu belaihure. Nii janate, uheuheca elone jaun, jelarotuhane jaun, enuha codoriaain mocohin, iihane jana, canacaanu cotihacure, nichaatihacaanune coina.

³ Nii janate, enuha cohi taojiaain raane jaun, usi jana tihajiha Faborone jana, iihaniha usine jaun, ajaano caaun sorohalaain, Faboro biji que tijileneein calae acano.

⁴ Nii Faboro biji que tijileneein calaa acanone coaraainte: “Jerihanete, soserena necaiha caa cachara. Cucuana cuhane naluhin, onaa caje nichotihane jaunte, ichaohane jerene, dedeeu nena- nii rucuharara,” naaure Faboro coarajeein, nii cuu nenacaauru cachacuru.

⁵ Nii janate, nii usi iihanei cataaun, nii acano chatachataain siheitiin, cuu tonajelanaala nee Faboro.

⁶ Nii jaunte, satiin, “Laraarichaain jecha,” naain cuu, laraacane coarajeeure. Nii janate, laracaene. “Luhecotariin jecha cora aonaain, tocojoaain tacaain orein,” naainte niqui, cuu, carajaain coarajeeuruhane jana, tonajeerinihane jaun, suujua elonaain:

“Leeinjiin chosi necaihara,” naaure Faboro que.

⁷ Nii nihacaanune jaan rohante ne nii obene que nenacaauru coara Fobirio neein curuajai cache rai atane. Nii Fobiriote, canacaanu belaaain, canacaanu rae, rai loreri asaae. Nii jaunne, cuu aina nihacaanu nichata janohin.

⁸ Nii janate, ajaa que jeraain ujuee caaun cunaiteein ecu niha nii Fobirio inacana jaun, rene turuha cue Faboro. Rene turuhinte, coaraain nichoae Cana Coaunera bajaane baiha, nichoae biji merecaain, dadaain aonaane rijieeoritiin inae nerautae.

⁹ Nii coitucuhinte, satiin uure nii obene que nenacaauru leeochoaauru cunaite-nacaauru. Nii jaunte, rautanaaca Faborone jaun, nerautaacoaain caaure.

¹⁰ Nii jaunte, satiin canacaanu belaihuruhane jaun, jelai caje amuhacaanune coina, bote cuhane fauhacaanune rai, cuujueein canacaanuhacha quinenue que- canacaanu achanojoaure, itolere amunaa rai nelatecuri teein.

Romau turuha Faborone

¹¹ Nitohaneein, cuu nichata ateein nii obenue nihacaanune baihana, leinjiin bote-Alejaandiria caje unaa- cuu cujuana aina jelarona bitoha nena bote cuhane fauhin, cuhacaanu. Nii botete, coujunacanue que nihane coina, fazione neein, acaauru chosichurune que Curiecocuruhacha tei- Castaro, Polosi, naain curuajaihuru ecaantooru- coujunaca amaerane, bote macohiniha teein.

¹² Nitohaneein cuhina, turuha cuhacaanu, Siracosa cofauhanau. Cuuna nihacaanu nichata janohin.

¹³ Nii cajena, nesaruhin cuujihacaanu, cucuana auhaniha, rauhijiriin Rejioo turuhacaanune coina. Nii cojoanoonte, cuujihacaanune jana, canacaanu cunaja bote roe

caje uhe, raujiaan jouhaquiin cujuana. Nii cojoanoon cojoanoonna, turuhacaanu Poteeoliu.

¹⁴ Cuuna, Jesocurisito coreniha cana nejeraauru tabaauru ruhacuhacaanu. Acaaurute, canacaanu cotijiaain, cuu canacaanu chunaure, le semanaain acaauru aina nihacaanune coina. Nirijieein inacuhe inacujueein cuujueeina, tabiicha turuujihacaanu Romau.

¹⁵ Nitohaneein cuhin, atane ichoae inacuhe inacujueein cuujihacaanune coitucuruha nii Romau nenacaauru Jesocurisito coreniha cana nejeraaurune jaunte, canacaanu que taca uure, Apio rai Foro neseu tiaain. Nii jana, leeochoaurute, Nichatajai Taberenaneein- acaauruhacha curuaatei neseu canacaanu cohacure. Nii cuu neuruhane coaraante, corojeein, Cana Coaunera bajae Faboro. Nii ainate, raotojoein suujua aonae Faboro.

¹⁶ Nii jana, Romau turuhacaanune janate, jelai loreri asae tein, nirijieein caseteconein, jianacoo tein, leinjiin soondaro que beraichaain, Faboro sirichuruhane coina jerecure.

Romau niha Faborone

¹⁷ Nitohaneein, nichata janojoein turu baiha neeoriinte, nii Romau nenacaauru-naraaichuru Jorioocuru rai nelateein nenacaauru- jitariin cotiharate Faboro, acaauru rai irihane coina. Inae satiin turuhacoain, netaojiaauruhane janate, acaauru rai:

“Caraichuru, chaelai janonaa bana cana Jorionichaachene que baasoneein irihaaunta. Niheichu, chaelai janonaa bana, cana inoasihuru ichao coacuhin baasoneein irihaaunta. Nii atiinte, Jerosaleeun cacoulurujueein, baaso ichara nihane rucuharaanunu que Romanocuruhacha cocoainanohi rai canu teeure Jorioocurura.

¹⁸ Nii janate, jitariin caohachanainejeein, cacaje bajaauruhane baiha, caihanenaa jerecure, nenihacahin cajooruhane jaan- leranune jaun niquicha.

¹⁹ Nena, onaa caje nichotihanune jerecureniha nii cacouluruheraauru Jorioocurune jaun, canu rucuhaca satiin- curuaanaa neein nena eenferadorone coina bajaun, nii nenihacahin caraaichuru coulurujihanune jaan lerane saijieeincha.

²⁰ Nitohanihana jaunna, inara jitariin cotiharateen, inara coaraain, inara rai irihanune coitucuhichene coinara. Cana Isaraelita nichaachene, canaacha cohajei esenetaanune corenihane, cau caa *cadena* que cositenojoein neeunra,” naa acaauru rai Faborone janate:

²¹ “Coatiha chaelai quirichanejeein letoaauruhi Jodea caje canacaanu rai, ii que, ‘Acate, naaonjoain que situhin nera.’ Nii jaunna, ii berenaa coitucuhenihaacaanura. Niheichu, ucujai caje turunacaauru- cana araaichuru- Jorioocuru nihanatiin, ‘Acate, baaso ichaechajein ne jetaora.’ naain, ii que ereeuruhita.

²² Nena laen, nii le laurijieein- enanenaa Jorioocuru ichao beeine jerichaanura. Tonaai ii, nii queta. Itolere sacutaain, baasoneein nii que ereeuruhane coitucuhacaanune jaunna, ii, coitucuhina jaun, nii beeine aohana jerichaacaanura,” naaure Romau nenacaauru Joriocuru, Faboro rai.

²³ Niritiinte, “Naaonjoain cojoanonaa banana, turuha urichaanuhin, nii que ereei canacaanu raine, coitucuhacaanune coinara,” naaure. Nii jaunte, nii aitocuruhane cojoanonaa bana, netaojiaaure arajii cachaaauru, nii niha Faborone jaan loreri asae. Nii jaunte, janone caje coauneein, acaauru rai ereereje Faboro, Cana Coaunera Cojoanonaa que, sonafaajeein. Nitohaneinte, Moisesa aitoonjoa quene maajeein, chaen Cana Coaunera ere bera inoasihuru *profetacuruhacha* laenai, naajoainunru aina cuaain, acaauruhacha cohajei Mesihaseenein niha Jesusone esenetaauruhane coina, acaauru que jererateein, acaauru rai beebeje.

²⁴ Nii ainate, tabaauru, nii aitoha Faborone esenetaain tonoraure. Jana, leeochoaurute, esenetana jerecurene.

²⁵ Nitohaneeinte, ita suujua rijitojoenaa jerelanaala, mituhajeein caunaa nunuheteeuruhane jaunte, acaauru rai:

“Esinaete, rauhijiriin nitohaneeichene coitucuhin, inara foerateeurera rai biha nere bera inoasi Isaihasine coina, berateein:

²⁶ ‘Caritiin benihu,
taa cachaauru rai:
Aonaquichene nihanatiin,
caohachaain aonaain,
coitucunaa naineriheeicheeinta.

²⁷ Chaen,
nii coaraquichene nihanatiin,
coaranaa jeriheeicheeinta.’
naain berateein:
‘Banejelanaala nauhacaa
acaauru suujuane jaunte,
raajenhane aonana jerecurene,
acaauru rai beraane nihanatiincha.
Niheichu,
acaauru notaracaae nihanatiin,
coana jerecuruhita.

Nii jaunte,
coitucunaa nainecurenera,
nabana nesoone caaun,
canu rene necohaleeuruhane,
acaauru rautaain nihanune coataara.’
naain rai nere bera inoasi- Isaihasi que beratelu jetao, Cana Coaunera Suujuera.

²⁸ Aonacuche. Caa acaihanejeein Cana Coaunera tenojoin jianacoon cana mitaer-anu esenetana jerelanaala, aohana jereneeichene jaun, ena caje coauneein, Jorion-iheichuru rai beebejiha cureeunicha. Acaaurute laen, aonaain esenetaain, tonoraa cuurureeincha,” naa Faborone jaunte,

²⁹ nejesinajeein, mainajeein ita cotaain cauha cuure Jorioocuru.

³⁰ Nitohaneeinte, cuu itolereneein, coroata ajaanacaain neelu Faboro, nasae nihane coreniha coretejeein, niicha sirii loreri asae. Nii jaunte, rene turuha cunacauruni-hane, cuu ranajaque.

³¹ Nitohaneeinte, cuu tonajelanaala, Cana Coaunera Cojoanona beebejeein, Cana Cu-ruaanaa Jesocurisito quene maajeein ereerejenajaque, nii chunei rerohecaera colane.

Roma nenacaauru rai Faborohacha letoai

Inara coaaucaun.

¹ Canune Jesocurisito letono Faboroneein inara rai caa quiricha laenaun. Cana Coaunerate canu janijiin canu raain nelu, jelai teein rai letono afosotoloneein cacha ichoteraneein enachasine ichaonaa beebejihanu cachaauru raine coina.

² Niite rai nere bera inoaensihuru *profetacuru* que berateein laenaeratelu rai Quiricha Inoensi cuhane Cana Coaunera.

³⁻⁴ Nii niicha berateite, Rabiri inamoconein cachaneein niha Cana Curuanaa Jesocurisitone beraneein nena ne. Nete rai Suujue aina cuaain onaa caje ichateein, rai itolere que laraajiin nihane jaanu teein rai Calaohineein nihane coitucueratelu Cana Coaunera.

⁵ Nii rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte, rai letono afosotolo nihanune jaanu teein nelu Cana Coaunera. Acane beebejeeun, chauratane sacuritaain satiin laurilauri nenacaauru cachaauru netonai Cana Coaunereaneein nihane coitucuhin, nere tonoraain neeuruhane coina.

⁶⁻⁷ Inara netonai nii Romau ichoainiquichenete laurilauri nenacaauru cachaauru aina jiniiquiin niicha ranojoneein neeiche. Inara belaitohane jaunte, Jesocurisito ranojoneein neein rai cachaneein neeichene coina inara raelu Cana Coaunera.

Satiin inacaneein nena Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito naaonjoainuri inara rai raotojoein neeichene jaanu teeurumiin.

Romau bedainiha cunaa jeriha Faborone

⁸ Jesocurisito aina cuaaine satiin le cachanequichene coreniha, jataain Cana Coaunera corojeeun, esinae rauhijiriin esenetaaichene coitucuuruha itolere sacutaaine coitucuhanune jaun.

⁹ Rai letononeein casuujua aina cuaritaain rai Calaohi que ereerecaanne jaan-Cana Coaunerate, itolere bana bajaanune naineein inara coaaucaanne coarajera ne.

¹⁰ Chaen nechua aca jerihane, tabiicha inara coaraa uhanune coina itolere bana caje bajaaebajajeeun.

¹¹ Jataaine inara coana jereeun, jeriha Cana Coaunera rijijieein inara rai beein, inara coroataja nichaanne, inara suujua corelanaala ijiin neeichene coina.

¹² Jiniiquiin esenetaacachene rijijieein, ita suujua que corajerateein nihacachene coinane caa aitoon.

¹³ Cana Coaunera coreniha cajeraauru, coitucuhichene jerichaaunne jaunne inara rai bereeuni. Araain saaine niqiu inara coaraa unaa jereeun. Nene enanetojoein nainesineeun. Charijieeinteeinti leeochoauru lauri lauri nenacaauru aina acaauru rai caohacha ichaa aihun; nii rijijieein inara rai netonai caohacha ichacaanne jerenacaanne inara rene turunaa jereeun.

¹⁴ Chaque nelatenihanune saijieein canu rai Cana Coaunera tenojoi raeranichaaunne jaunne, satiin cha coitucuelanaala, aansijiin relanojoneein nenacaauru, itolere coitucueracuru, cha coitucunaa jeriheichuru, naaonjoaihunru rai, nii quicha ranojoi tenaa jereeun.

¹⁵ Nii jaunne, nii Romau neiniquichene rai, jataain enachasine ichaonaa que inara rai erenaa jereeun.

Itolere ichana nainiha enachasine ichaonaane

¹⁶ Coatihai nii cana rai beratenojoi enachasine ichaonaa bihanune coejihaun, aca niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunera jaan nihane jaun, satiin esenetaeraauru

Jorioocuru osa caje jauriaanejeein ichoteratenojoiniha cuururichaaaine jaun. Jorioni-heichuru esenetaeraauru netonaite nichoteeurureein.

¹⁷ Nii cana rai beratenojoite, cana que esenetaacachene coreniha, cha ujuaihonelanaala nihacachene coina jianacoon cana tiha Cana Coaunerane coitucuerate. Nitohaneente ichae Cana Coaunera, nechü esenetaacachene jauncha. Nitohanihane coinate: “Leinjiin acaacha esenetaerate, niicha ichai ujuaihonelanaala nena rijijieein ichaoreein,” naain laenanohineein ne, Cana Coaunera quiricha cuhane.

Niicha ichai ujuaihoneein niha satiin cachaaaurune

¹⁸ Cana Coaunerate, caohacha que ichaaoruhane coina cachaaauru rai niicha tei caohateraauru nechü aansainein ichaonacaauru casetecarichaaain dede caje coauneeeinne coarate cana que.

¹⁹ Acaaurute niqui, nii acaauru que Cana Coauneraacha coitucueratei coitucure raotojoein, raajenihane coaratihane jaun.

²⁰ Cana Coauneraacha ichai asinojoneein nenaate coitucunaa nainichaache, caohachaaain cana suujua coaraain niicha ichai que coaaucachene. Necoaaunaain nihalu cana rai chauratanene caje coauneente, esinae rauhijiriin Aca Cana Coauneranein nihane jaun chabana satonoenerihani nii niicha ichana naineine coitucuhacache. Nii jaun, nechü aansainein coitucunaa jeriheichuru nii ujuaihoneein neeuruhane caje nichoteeururinaain.

²¹ Nitohanein raotojoein, Aca Cana Coauneranihane coitucuruhane saijieente, chabana nere tonoraain esenetaain, niheichu chabana acanihane coroaecurene. Nitohanein nena coacuelanaalate, baasohacha que coaacuruhane jaun, inae nauhaca acaauru suujuane jaun, nocohenaanau nena rijijieein neeure.

²² Itolere coitucueranihate niqui nocoetocure. Nete cha coitucuhin aitocurene.

²³ Nitohanein cha coitucurenihane jaunte, Cana Coauneraacha coananohineein onaa inaeranein nena cacha tocohanein nena ecaanto jaaure. Nii choae tacaain techu, tajaecuru, atane choae terecuri, atane choae tijiariin amunacaauru, naaonjoainuri tocohanein ecaanto jaainchuru que chabana ohelanaala nena Cana Coaunera necaohacha coreeure.

²⁴ Nitohaneeuruhane jaunte, nii acaauru suujua baaso letono ichacuruhane coina, inae acaauru jianiha Cana Coaunerane jaun, nejesinajeein ita rai coejenacai ichacure.

²⁵ Esinae rauhijiriin Cana Coaunera niha Cana Coaunerane saijieente, aca coroaena coacuelanaala niicha coaunanojoihunri coroaecure. Nii Cana Coaunerate, acaauru netonai coaunaain nihalune jaun, itolere bana leinjiin acaacha coroaenoinihane caohachae. Nitohanemiin.

²⁶ Nii jaunte, inae acaauru que jaolecoha Cana Coaunerane jaun, itolere coejenacai ichajeein necairichaaure. Acaauru benecuru nihanatiinte, inae aina niicha jerei ichaa acaauru lanaaurune jerelanaala, inae nichao coreein namute ene aina niicha jerei ichacure.

²⁷ Nii rijijieein techu, acaauru cocoichacuru netonai, inae acaauru comasaihuru aina niicha jerei ichana jerelanaala namute quicha aina niicha jerei ichacure, baasoneein acaauru letoaa acaauru suujuane rijijieein necoejelanaala. Nitohaneente, necha aansainein, erena tonoraarenihane jaun, caseteconein raajenihane jaberoco cairichaaure.

²⁸ Acanihane coitucunaa jerecurenihane coreniha, acaauru suujua baaso letononein niicha ichai coitucuelanaala ichacuruhane coina, acaauru que jaolecoha Cana Coaunerane jaunte nitohanein neeure.

²⁹ Nitohaneente caohacha ichana coacuelanaala baaso nejesinaacha ichaain, itolere bana niicha lateeicha que coacuhin baaso ichaain, namute cacha que necoelajaauharitiin, sonajaain jaohin, suujua acatelanaala, enaacha nohanein, acaauru ichaonihei que ichaohin, namute cacha cairichaa casajenetiin, naaonjoaain neeure.

³⁰ Chaen techu, leeochoaauru coacuhin acaauru que baasoneein ereein, Cana Coaunera que nejerateein, cha coitucueralanaala enaacha cacha tonoraain, itolere baasohacha coacuhin necohasitaain, baaso ichaain, inaca ere tonoraelanaala,

³¹ cha coitucunaa jerelanaala, tonaain ereeuruhane nihanatiin chabana ichaelanaala, nihei chuni belaihuruhi, cacha que suujua acatena inaelanaala, chabana cairichaaajoaain namute cacha coaracuruhi, naaonjoaauru.

³² Raotojoeinte niqui, satiin nitohaneein ichaonacaauru atinanohineein neeuruhane coina, nitohanei rai rauhi tihalu Cana Coaunerane coitucure. Nete, enanetojoein nitohaneein neeuruhane jianecurenihane jaun, leeochoaauru netonai nitohanein neeuruhane rautatiin coaracure.

2

Cana Coaunerate, esinae rauhijiriin niicha ichai ujuaihoneein nenacaauru casetecareein.

¹ Nitohanihane jaun coatiha ii que suujua acatena nainerinaain Cana Coaunera, ii netonai acaauru rijijieein neeine saijieein acaauru que ereeine jaun. Chatohaneinein neeine nihanatiin coatiha nii caje nichoteriheeini. Acaauru rijijieein ichaohine saijieein acaauru que ereeine jaunte, ii raajenihane necoluruhequi.

² Nete nitohanein ichaonacaauru casetecaane bana, esinae rauhijiriin acaauruhacha casetecarihanine coitucuhacache raotojoein.

³ Aihane jaun acaauru rijijieein ichaohine saijieein, acaauru que ereeine jaun jiaonriha ii casetecarihani Cana Coaunerane caje nichotena coaauquine.

⁴ Nitohaneinte iicha jerenohicha ichaain neeine que nainaaain, aca Cana Coaunereinein nihane coitucuhin neeine coina, ii cojoaain ne Cana Coaunera, chabana cacha belaitohane jianenihane jaun niqui.

⁵ Nete ii suujua coitucuneeine jaun, Cana Coaunera coitucunaa jerelanaala baasohacha ichaaine jaun, inae ecu tihane bana baaso icharaauru casetecaain,

⁶ Iecachaauru nainein acaauruhacha ichai nainijianaain acaauru coretiha Cana Coaunerane bana caseteco coariquiiin.

⁷ Nitohaneinte jataain nelateineein chabana satonoelanaala necaohachanaa coaracuruhane coina itolere bana caohacha nejesina ichajeein ichaonacaauru rai, chabana sanaachara ichaonaa tereein Cana Coaunera.

⁸ Nete laen, cha coitucunaa jerelanaala caohacha icharaauru que nejerateein baaso ichara neein nenacaauru coroatajaneraauru casetecareein obajeein.

⁹ Satiin baaso icharaaurute inaderanaa aina necairichanaa coaracurureein. Jorioocurute ichoaichaniha casetecanohiniha cuurureein. Jorionihechuru netonai nihanatiinte jerichanejeein caseteco coaracurureein.

¹⁰ Nete laen satiin caohacha ichajeein ichaonacaauru rai, rai necaohacha aina jataain nelateineein nihane jaan tereein Cana Coaunera. Jorioocurute ichoaichaniha nitohanai raeranein neeurureein. Jorionineichuru nihanatiinte nitohanai raeranein neeurureein.

¹¹ Nitohanihate cureein leeocheanein itolere cacha coaraeniha Cana Coaunerane jaun.

¹² Satiin Jorioniheichuru- nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi coitucuhelanaala onacaaurute, nii rauhi colane oorureein. Nii rijijieein techu Jorioocuru, nii Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhi sirichuruhane jaun, inae raotojoein coitucuuruhane saijieein osaque nesarucuruhane jaun, nii acaauruhacha sirii rauhi aina cuaain colurujuenojoneein caseteco coaracurureein.

¹³ Coatiha nichoterinaain nii chuni nii rauhi aonaane saijieein tonoraelanaala nena. Nii rauhi aonaain, aitohane rijijieein tonoraain ichoaite laen, nii caje nichotereein.

¹⁴ Nete Jorioniheichuru, nii Moisesa rai Cana Coanera tenojoin rauhi coitucuureni-hane saijieein, nechu acaauru ichaoneein nii rauhi aitoonjoa ichacuruha suujua caje rocohinne, jelai teein nitohaniha acaauru rai rauhine jaun aihurureein.

¹⁵⁻¹⁶ Nii jaunte, acaauru nerurujua caje inanacareein nii rauhi acaauru suujua cuhane acaauruhacha sirii. Acaaurute baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaaun-ruhane coitucueratereein acaauru suujua inae saa cana janonaane bana, Calaohi Jesocurisito aina cuaain satiin suujua cuhane asinojoneein cachaauruhacha ichai coitucuerateein rucuhereein Cana Coanera, caa inara rai aitiin inara relaanune rijjiejiein.

Moisesa rai rauhi rijjiejiein niha nocoetocuruha Jorioocurune

¹⁷ Iite niqui Jorioneeine jaun, Moisesa rai rauhi coitucuhin, aina inae necoasitaain Cana Coanera aina niha nocoetohi.

¹⁸ Inarate niqui Cana Coaneraacha jerei coitucuhin, itolere caohacha nejesina janijiin coitucueratiha ii que nii rauhine jaun, itolere caohacha coitucuhi.

¹⁹ Nii ainate maosaneein nena rijjiejiein cha coaraelanaala nenacaauru,

²⁰ cha coitucuelanaala nenacaauru, naaonjoainuri relaain neeine coina jatoroain niha nocoetohi, ii Cana Coanera rai rauhi coitucucuhine jaun.

²¹ Nitohaneein leeochoaauru relaeraneein neeine saijieein, chanuna jana chaen ii raajenihane ii suujua coaraain relaanaa naineneei. “Coa asijiauha,” naain ereeine saijieein chanuna asijiauhi.

²² Chaen techu, “Nainihej nejelau ene aina ichaoha cachaneta,” naainte ereei niqui. Chanuna jana chaen, ii nejelau ene aina ichaohi. Chosichuru ecaantooru quete niqui jaolecoha nocoetohi. Chanuna jana chaen nii saijieein, acaauru rai Teenforo asaa coretiin nenacaauru ecaantooru basijiauhi.

²³ Cana Coanera tenojoi rauhi tonoraain cha chaain ichaonaa rijjiejieinte niqui ereereequi. Nete rai rauhi tonoraain cha chaeneeine jaun, baasoneein Cana Coanera coaratiha aitohi.

²⁴ Nii quete esinae rauhijiriin nitohaneichene que: “Inara Jorionequichenete Cana Coanera que jaoleconaanein Jorioniheichuru terateeiche,” naain laenanohineein ne, Cana Coanera Quiricha cuhane.

²⁵ Esinae rauhijiriinte niqui nelate Moisesa rai rauhi tonoraain nihane, rai jaberoco macohi cari saerateein niha cachane. Nete nitohaneein nihane saijieein, nii rauhi tonoraain ichoanihane, nirijiejiein jaberoco macohi saeratelanaala nena cache rijjiejiein ne.

²⁶ Nete laen Jorionihechuru, rai jaberoco macohi saeratelanaala neeuruhane saijieein, nii aitoha rauhine rijjiejiein tonoraain ichaauruhane, jaberoco macohi saerateein nena cache rijjiejiein coanojoinecureein.

²⁷ Nii jaberoco macohi saeratelanaala nena, nii aitoha rauhine rijjiejiein tonoraain ichoaite, nii rauhi siriin rai jaberoco macohi cari saerateein neeuruhane saijieein nii rauhi siriin tonoraelanaala nenacaaru colurujueeurureein.

²⁸ Nitohanihane jaun, coatih esinae rauhijiriin Jorio esine nihei nii jaberocohacha que Jorio nihane coarateein nena. Niheichu coatih Jorio nihei nii jaberocohacha macohi cari saeratera.

²⁹ Esinaen rauhijiriin Jorio esinete, satiin rai suujua cuhanene maajeein aca ne. Nii jaunte, rai suujua caje coaanein coacuhin, rai jaberoco macohi saeratihane latelanaala Jorio esine neein ne. Coatih laenanohineein niha rauhine lateein aihei. Niite Cana Coanera Suujue ichanohineein ai. Nitohaneein ichoai cache, coatih rijjiejie cache caohacha ichaane coitucuhane coina coujuhin coarana nainerinaain. Leinjiin Cana Coaneraachate rai nichao coujuhin coaraain coitucureein.

3

¹ Nitohanihane jaun, chaque nelate Jorio neein, cana jaberoco macohi cari saerateein, naaonjoaain nihacane.

² Araai laurii cointate niqui nelate Jorio nihacane. Jauriaanejeeinte, Jorioocuru rai nere beratelu Cana Coaunera, esenetaauruhane coina.

³ Aihane jaun chachareein nii naitoonjoa rijijieein neeurenihane coreniha. Nii naitoonjoa rijijieein neeurenihane corenihanacha, aitohane jaan ichaenerichaaain Cana Coaunera.

⁴ Aihei jerihane. Cana Coaunerate, casajenetooruha satiin cachaaaurune nihanatiin, itolere bana naitoonjoa rijijieein cha chaain nereein. Nitohanerichaaaine quete:

“Inae cuu tihane banate,
esinae rauhijiriin aitohine rijijieein
chachaaaine coitucuurureein.

Nii banate,

ii esenetaauruhi casetecaai nohanelanaalane
coitucuurureein.

Nitohaneeinte

joaenreein ii colurujuera amuritoriquiin,”

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhane.

⁵ Nete nitohaneein aitocuruha tabaaaurune rijijieein canaacha ichai baaso, jataain necaohachaa Cana Coaunerane coaratihane, chanuna jana chaen nii baaso ichacaachene coreniha cana casetecae Cana Coaunera. Nete nii baaso ichacaachene coreniha cana casetecaa Cana Coaunerane nihanatiin baaso icharaniha benaa nainenihacache.

⁶ Coatihanihane. Nitohaneein baaso icharanihane, coatihanihane satiin chauratane que nenacaauru cachaauru ichao cojuhin coaraain rucuhena nainerihe.

⁷ Nitohaneein nohaniha cachane aina jataain necaohachaa Cana Coaunera beeichene saijieein, chanuna jana chaen osaaotoha canu beeiche.

⁸ Nitohanihanete satiin baaso icharichache, niha caohachane coina. Niritiinte, cacha relaa canacaanu beure, nechuu acaauru esenetaain, canu que jaolecooruhane coina. Nete niritiin erenacaauru cachaauru inae caseteco coaracureein.

Satiinte cana osa ujuaihoneein nihacache.

⁹ Chatonaain chaainti coaauquiche. Cana Jorio nichaachenena, Jorio niheichuru amurijiriin cacha caohachaneein nihacache. Aihei jerihane. Inae inaraque, Jorioocuru, Jorioniheichuru, naaonjoainunru aina satiin osaaonaneein nihacachene coitucueratihacaanu.

¹⁰ Nii quete:

“Nihei chuni cacha,
canu rai caohacha ichaain nei.
Nihei caohachananejeein leinjiiniji.

¹¹ Nihei leinjiiniji

Cana Coaunera coacuhin
caohacha coitucuhin ichara.

¹² Satiinte

baaso jeloon suujua cuaain
caohacha ichana coacuelanaala
baaso ichacure.

Nii jaunte

nene leinjiiniji caohacha ichara.

Nihei caohacha nanejeein leinjiiniji.

¹³ Acaauru rarote

leenjiin calani ne,

neforacaa atanebanane rijijie.

Jana acaauru lelete,

enaacha cacha coritaauruhane jaaneein ne.

Acaauru ujuaaete,

aiha acano catu corane rijjijeein

cacha cunaitaeraniha ne.

¹⁴ Jana acaauru ujuaae cajete

enaacha mituhe cacha cotaain,

nechu aansainiha beeuruha ne.

¹⁵ Enaachate

sonajaain jaaonaa

jerecuruhane jaun

cuhin sonajaain jaaore.

¹⁶ Amuuruhane jaaunrute

aansijiiniji cautijaelanaala

niicha eruuri itajeeure.

¹⁷ Nii jaunte,

chabana caohacha ichaain,

raotojoein ichaonaa nainecurene.

¹⁸ Nii chabana

acaauru casetecarichaain

Cana Coaunerane que

coacuhin casihuruhi,”

naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁹ Nete satiin nii rauhi aitoonjoan tonoraain nenacaauru netonai, osaaonaneein neeuruhane coitucuhin neeuruhane coina aitoha nii rauhine coitucuhacache. Aihane jaun cacha coujuhina coaraa Cana Coaunerane bana, nerinaain nii que tonaain erenaa nainei.

²⁰ Nii jaun coatiha rauhi tonoraain necaauru nihanatiin, nii rauhi tonoraauruhane coreniha acaauru osa caje ichoteratenajarinaain Cana Coaunera, nii rauhi, esinae rauhijiriin osaaocaachene coitucunaa coinaacha nelatihane jaun.

Esenetaacachene aina cuaainchate nichoterichaacheein

²¹⁻²² Nete laen, inae ena nii rauhi colane cana ichoteraterichaaaine coitucuerate Cana Coaunera. Niite coitucunaa nainichaache, nii rauhi aina nere beracuru *profetacuru* laenanohi ereretaain coaraain. Leinjiin Jesocurisito esenetaacachene aina cuaainchate naine, cana osa caje cana ichoteratiha Cana Coaunerane. Nii rijjijeein techu, satiin esenetaain nenacaauru netonai ichoteratereein.

²³ Satiin osa que nesarucuruhane jaunte, Cana ichoteraneein niha Cana Coaunerane saijjееin que jaolequiin neeure.

²⁴ Nete jataain cana belaitohane jaun, Jesocurisito aina cuaain inara ichoterate core colane Cana Coaunera. Coatihara rai caohacha ichaain neeichene jaun, inara ichoteratihei Cana Coaunera.

²⁵ Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane jaunte ohelu Jesocurisito, rai coichana aina cuaain cana osa aninoain, cana que suujua acatena nainihane coina. Nechu queecha jaequiin nihacachene corenihachate, cha ujuaihonelanaala nena rijjijeein cana teein cana coaraane coitucuerate Cana Coaunera,

²⁶ esinae rauhijiriin luhecotariin cha coetana inaenihane jaun. Enate esinae rauhi-jiriin caohacha ichaain, canaacha ichai ujuaihoneein nena caje satiin Jesocurisito esenetaeranichaachene ichoteratihane coarate.

²⁷ Nitohanihane jaun, coatihara chelai que nelatihei Cana Coaunera coitucuhin rai caohacha icha nocoetiin necoasitaa cachane. Nii necohasitanajate, caohacha nainejeein nitaje. Aihane jaun coatihara nii rauhi tonoraane coreniha, osa caje nichoteein nihei chuni cacha. Nechu Cana Coaunera esenetaane corenihate nichoteein ne cacha.

²⁸ Nitohaneeinte, nii rauhi tonoraain nihacachene, cana ichoteraterichaaaine coina aitelanaala esenetaacachene coreniha osaaocaachene caje cana ichoteratihane coina aitoha Cana Coaunerane coitucuhacache inae.

²⁹ Leinjiin Joriocuruhacha Coauneraneeinna niha Cana Coaunera. Tana satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru netonai Coauneraneein nihane. Aihanete ne. Satiin lauri lauri nenacaauru netonai Coauneraneeinte ne Cana Coaunera.

³⁰ Coatiha nihei nii baiha chuni Coaunera. Acate rai jaberoco macohi cari saerate-lanaala neein esenetaeraaurune maajein ichoterateraneein ne.

³¹ Nitohanihane jaunna, nii canaacha esenetai esenetaacachene jaun, inae chaque nelateniha nii rauhi. Coatiha aihei. Nii ainate esinae rauhijiriin nelatiha nii rauhine que aitocoaache.

4

Cana Coaunera esenetaa Abaraaunne que erenaa

¹ Nitohanihane jaun, tonarihacache cana foeratera inoausi Abaraaun que.

² Esinae rauhijiriin caohacha ichaane coreniha, osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein raa Cana Coauneranete laen caohachare caohacha icharanihane que aitoha Abaraaunne. Nete neniha leinjiinniji caohacha icharane jaun, caohacha icharanihane que aitoha cachane rautaene Cana Coaunera.

³ Nitohanihane quete: “Esenetaa Abaraaunne jaunte, osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein rae Cana Coaunera” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁴ Chunocoha amihaneein nihane jana, rai coreteraa nii rai namihaneeonne, coatiha que nirijieein joareein coreniha belaiha rai tihei nii coretera. Nii rai namihaneeon coretihane jaante, nii namihaneeon cainaeraniha rai tenojoi ne.

⁵ Nete laen Cana Coauneraacha que jaaequiin neein esenetaera, nii esenetaaneecha coreniha osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein rae Cana Coaunera, niicha ichai coreniha rai cha chaain neeuruhane que airijiin.

⁶ Nitohaneein osaaocane nihanatiin, esenetaain niha cachane, osa caje coulunohineein nenea neein tein raa Cana Coaunerane quete:

⁷ “Rachoojoeinte neeure,
baaso ichajeein osa que nesarucuruhane nihanatiin,
osa caje coulunohineein
nenaaneein tein
Cana Coauneraacha ranojoinunri.

⁸ Rachoojoeinte ne,
nii nichotenaacha,
rai nosa coreniha
casetecaenerichaaain Cana Coaunerane jaun,”
naain niha erenaane rijitoejin aitelu cana inoausi Rabiri amure.

⁹ Rai jaberoco macohi cari saerateeurera *circuncidadocuru* raaicha aitenihanena, nirijieein rai jaberoco cari saeratelanaala nenacaauru raine maajein niritiin niha nii erenaa. Inae acaihaniji que esenetaaneecha coreniha osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein tein Abaraaun raa Cana Coaunerane coitucuhacache raotojoein.

¹⁰ Chatohaneein niha Abaraaunne jana osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein raelu Cana Coaunera. Inae rai jaberoco macohi cari saerateein nihane janana osa caje colunohineein nenaaneein tein raalu Cana Coaunera. Coatiha aihei. Jaiti rai jaberoco macohi cari saeratenihane janate raelu Cana Coaunera.

¹¹ Inae nitohaneein osa caje colunohineein nenea raane rijijieein tein raa Cana Coaunerane baihate laen, nii cojunacanu que rai jaberoco macohi cari saeratelu Abaraaun. Nitohanihane jaunte, satiin rai jaberoco macohi cari saeratelanaala neein,

osa caje colunohineein nenea rijijieein neeururichaaine esenetaeraauru netonai inacaneein ne nii Abaraaun. Nii rijijieein techu, nii esenetaauruhane coreniha osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein ranajae Cana Coaunera.

¹² Jerichanejeein techu, jaiti rai jaberoco macohi cari saerateein nelanaala, esenetaalu Abaraaunne rijijieein neein esenetaeraauru cachaauru inacaneein ne nii Abaraaun. Nii rijijieein techu, jaberoco macohi cari saerateein neein, nii aihalune rijijieein esenetaeraauru netonai inacaneein ne nii Abaraaun.

Esenetaacachene aina cuaainte, cana rai naitoonjoa tereein Cana Coaunera.

¹³ Cana Coaunerate Abaraaun rai aitelu, rai nefoerateeuru aina nirijieein core colane acaauru rai chauratane tihane, neroraneein neeruhane coina. Coatiha, Moisesa rai rauhi tonoraain niha Abaraaunne jaun, nii rai chauratane tihane coina aitohilu Cana Coaunera. Nechu esenetaane jaunte, nii rai chauratane tihane coina aitiin, osa caje coulunohineein nenea raane rijijieein teein raelu.

¹⁴ Nii rauhi tonoraeraauru, nii Cana Coauneracha tenaa jerei raeranuneein neeuruhane jana nihane, coatiha chaque nelateein nerihei nii canaacha esenetai. Inacoeinte esenetarichaache, nii tihane coina aitohalu Cana Coaunerane jaan nihanatiin cana rainein nerihei.

¹⁵ Nii rauhite cha ujuaihoneein caseteco coaracaachene coina nenaaneein ne. Nii niha rauhine colane nerihei cha ujuaihoneein caseteco coaraane rai nei.

¹⁶ Nii jaunte satiin nii rai nefoerateeuru aina Abaraaun rai niicha teeni tiha core colane esenetaauruhane aina cuaaine coina aitelu Cana Coaunera. Aihane jaun, coatiha nii rauhi tonoraeraauru raaicha nii tihane coina aitohilu Cana Coaunera. Acate esenetaalu Abaraaunne rijijieein, satiin esenetaeraauru rainein nenea ne. Nitohaneein esenetaane jaunte, satiin cana inacaneein ne Abaraaun.

¹⁷ Rai Quiricha Inoainsi cuhane: “Canune, arajii lauri lauri nenacaauru cachaauru inacaneein ii tereeunni” naain rai aitohalu Cana Coaunerane rijijieeinte, nii Abaraauncha esenetai Cana Coaunera, onacaauru rai ichaonaa teein, jaiti coaunanoinelanaala nenea, naaonjoainuri Coauneranein nenea ne.

¹⁸ Inae calaohirichaanne esenetaeniha Abaraaunne janate: “Arajii lauri lauri nenacaauru cachaauru inacaneeinte neriquiincha” naa rai Cana Coaunerane esenetaain acaacha cohajihane jaunte, acaauru inacaneein ne Abaraaun, “Caa jeonihate cuurureein ii nefoerateeurura” naain que arasijie coarateein rai aitohalu Cana Coaunerane rijijieein.

¹⁹ Inae lefasha jaanacaneelalajeein ichaohane jaun, inae rai comasai Sara aina jiniiquiin biinaaneein, leinjiiniji canaanai sirilanaala ooruhane rai neeuru saijieeinte, nii rai aitoha Cana Coaunerane esenetaane jianenelu Abaraaun.

²⁰⁻²¹ Nitohaneeinte, esenetaane jianena coacuelanaala, jelai amuritoheriin esinae rauhijiriin nii rai naitoonjoan icharihani Cana Coaunerane esenetaane jaun, Cana Coaunera corojeein, acaacha cohajeein nelu Abaraaun.

²² Nitohaneein esenetaane jaunte, osa caje coulucohin raelu Cana Coaunera.

²³ Coatiha nii esenetaa Abaraaunne jaun, leinjiin acaacha raane coina aitiin laenaeratiheilulu Cana Coaunera,

²⁴⁻²⁵ cana netonai quete aitiin laenaeratelu. Nii jaunte, cana netonai esenetaacachene jaun, cana colucohin cana netonai rae Cana Coaunera. Satiin cana osa coreniha cana coreenraniha ohalu. Cana osa ujuihoneein nenea caje cana mitaeranu que Cana Curuanaa Jesocurisitone esenetaacachene jaunte, cana netonai rae Cana Coaunera.

5

Inae cha ujuaihoneein nihaacache.

¹ Aihane jaunte, esenetaacachene coreniha Jesocurisito aina cuaain inae cha ujuaihonelanaala Cana Coaunera aina raotojoein nihacache.

² Nii Jesocurisito esenetaacachene aina cuaainte, cana coroatajane Cana Coaunera. Nii ainate cana suujua letono ichana coacuelanaala rachoojihacache, rai Cojoanonaa que nerichaacheeinne cohajeein.

³ Coatiha acaacha nihei. Nii rijijieein techu, necairichanaa coaracaachene nihanatiin rachoojoein nihacache, nii necairichanaa aina cuaain jelai amuritoheriin laraajiin itolere abaantaain nihacachene coitucuhacachene jaun.

⁴ Nii necairichanaa abaantaain laraajiin nenaate, inae esinae rauhijiriin ijiin neein canaacha cohajei cohana nainerichaacheein.

⁵ Nii canaacha cojoai coatiha inacojoein cohahaacache, rai Suujue cana rai niicha tei aina cuaain jataain cana belaiha Cana Coaunerane jaan nihane jaun.

⁶ Nitohaneeinte, cana osa caje nichotena nainelanaala nihacachene jana, inae cojoinaca que turuhane jana, cana baaso icharanichaachene coreenraniha ohelu Jesocurisito.

⁷ Coatiha nerihei chuni, leecha cacha baaso ichara coreenraniha nesohin nijioaenrateein nei. Niheichu caohacha ichara cacha coreenraniha nihanatiin nesohin nijioaeratenaa nainihei chuni. Coaraain aihane nihane chachu jerihane, leinjiin caohacha ichara cacha coreenraniha nesohin nijiaoeraterere chuni.

⁸ Nete jataain cana belaitohane coaratiha, cana osa coreniha oha rai Calaohi Jesocurisitone coina letoaelu Cana Coaunera.

⁹ Inae nitohaneein cana osa coreniha ohalu Jesocurisitone jaun, inae cha ujuaihonelanaala nihacachene jaunte, nii amuritoheriin aina cuaain caseteco caje nichoterichaacheein.

¹⁰ Nitohaneein jaiti que nejeratenaaneein nihacachene jana ohalu rai Calaohine aina cuaain, aina raotojoein jiniiquiin nihacachene coina ichaalune jaun techu, nii amuritoheriin cana ichoteratereein Cana Coaunera, inae cana que suujua acatihane jaun.

¹¹ Coatiha niicha nijihe. Rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte, Cana Coaunera coroaecaache. Nii Curisito, Cana Coaunera que nejeratenaaneein nihacachene caje, aina jiniiquiin raotojoein cana teraneein nena nihane jaun.

Adaan aina Jesocurisito

¹² Nii rijijieein techu, leinjiin cacha caje nunuhetein caa chauratane que turuhin nelu osa, cacha itajeranu que. Nii cacha itajeranu onaate satiin cachaauru lomohelu, osa que nesarucuruha satiine jaun.

¹³ Nitohaneeinte jaiti neniha Moisesa rai rauhine jana, inae nii ajiniha nesilu chauratane que osa. Coatiha niqui coitucueraailu nii osa, jaiti neniha nii rauhine jaun.

¹⁴ Nii jaunte nihalu Adaane caje coauneein nihalu Moisesane que tiaaajoaain osa que nesarucuruhane jaun, ohin nitaje rai neeurelu satiin cachaauru. Coatiha niqui, leinjiin rauhi tonoraain neurenihane coreniha osa que nesaruhin neeuruhilu aha Adaane rijijieein. Charijieein teeinti, nii jaurianejeein nena Adaan-jauriaanejeein osa raain nelu, nii rijijieein techu, nii Adaan amurijiriin nena canaacha cohajei- leinjiin cacha ichaonaa turuaain nelu.

¹⁵ Nete nii Adaancha ichai nii chaque nelateein nedae ne, amurijiriin jataain nelatiha nii cana belaiha cana rai Cana Coauneraacha teine jaun. Nitohaneeinte baaso ichaa leinjiin cachane coreniha, satiin osa que nesaruhin nitajenaaneein neeurelu satiin cachaauru niqui. Nete core colane cana belaiha cana rai leinjiin Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunera tenojoi, nii amurijiriin nelateein, satiin cachaauru rai caohacha ichaeranein ne.

¹⁶ Nii naosatiha leinjiin Adaane jaan, coatiha chaque nelateein nedaai, nii cana belaiha Cana Coaunerane jaan aina cuaain. Nii jaunte niqui, leinjiin cacha osa coreniha,

satiin caseteco coaracuruhane rai neeurelu cachaauru. Nete nii cana rai niicha tei aina cuaain, nosa que namuritiin niha cachane nihanatiin, inae nii ujuaihonneein neureniha cachaaaurune coina aitelu Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohaneein leinjiin cacha coreniha, cachaauru que niicha ichana nainei ichaain satiin cachaauru itajiha nii onaane jaunte, nii amurijiriin niicha ichana nainei ichacurureein, jataain acauru belaitohane jaun, Jesocurisito aina cuaain enachasine ichaonaa que ichaohin neuruha nii core colane osa caje Cana Coaunera roconojoin-unru cachaaaurune coina.

¹⁸ Charijieein teeinti, osa que nesaruha Adaane coreniha satiin cachaauru caseteco coaracuruhane rai neeurelu. Nii rijijieein techu, caseteco coaracuruhane rai neuruha cachaaaurune jana, niicha ichai aina cuaain, jianacoon osa caje cacha rocoheranu ichaonaa uhaain turuhelu Jesocurisito.

¹⁹ Nitohaneeinte erenaa tonorae niha Adaaneecha coreniha arajii cachaauru osa que nesarucurelu. Nii rijijieein techu, erenaa tonoraain niha leinjiin cachane coreniha, jianacoon neeurureein cha ujuaihonelanaala arajii cachaauru.

²⁰ Moisesa rai rauhite niqui, osa que nesaruhane coitucuhin jianiha cachane coina ne-naanelu. Nete nii saijieein aina jelai amuritoheriin osa que namuritocurelu cachaauru. Nete nitohaneein jataain osa que namuritocuruha cachaaaurune jana, jeelai amuritoheriin jataain cachaauru belaitohane coarate cana que Cana Coaunera.

²¹ Charijieein teeinti cachaauru lomohin ne osa, cachaauru atinaain itajihane coina. Nii rijijieein techu itolereneein cachaauru lomoritin ne, nii osa caje cacha mitaeranu que cacha belaitohane jaan Jesocurisito aina cuaain ichaonaa satonohelanaala nenea Cana Coaunera tenojoin.

6

Osa coreniha onaaneein nihacachene nihanatiinte, Jesocurisito coreniha ichaorichaacheein.

¹ Aihane jaun chajana icharihacache. Osa que nesarujueeinna ichaorichaache, jelai amuritoheriin cana belaiha Cana Coaunerane coina.

² Aihei jerihane. Inasiina inae osa jianein ichaonaa saijieein, nacoauneein osa que nesarujueein ichaorichaache.

³ Tana inae cana baotisaauruhane aina cuaain, aina jiniiquiin o caje ichanaalu Jesocurisitone rijijieein inae nihacachene coitucuhichene.

⁴ Nitohaneeinte Jesocurisito aina jiniiquiin cana jaberoco conauteranein ne cana baotisaauruhane jaan. Aina ohin, nii o caje ichatihalu, jataain itolere niicha ichana nainei ichaain Cana Coaunerane rijijieein, cana netonai nii onaa rijijieein nenea caje enachasine ichaonaa que ichaohacachene coina.

⁵ Aihane jaun inae aina jiniiquiin onaa rijijieein nihacachene jaunte, o caje ichanaain nihalune rijijieein cana netonai aina jiniiquiin cana o caje ichanaain nerichaacheein.

⁶ Nii jauriaanejeein cana ichao que ichaohacachelune jaante, inae Jesocurisito aina jiniiquiin coroso que tenojoineein itajenojoi nelu. Nii cana ichao rijijieein ichaohin naosatenaanaja itajenojoineein nihane jaun, inae nainihe i cana saruha osane rijitojoein nacoauneein neosatihajeein nihacachene.

⁷ Leinjiin cacha inae ohane, inae nacoauneein naosatena nainihe.

⁸ Nii rijijieein techu inae Jesocurisito aina onaaneein cana jaberoco tihacachelune jaun, aina jiniiquiin ichaorichaacheeine cohajihacache.

⁹ Chaen techu, inae onaa caje ichanaalune jaun inae nacoauneein ohenerihani Jesocurisitone coitucuhacache, inae aina chachana naineniha onaane jaun.

¹⁰ Nii ohalu Jesocurisitonete, osa itajeranu que lesajeeincha ailu, inae chabana nacoauneein ohenihane coina. Nete laen inae enene, Cana Coaunera rai ichaonaa que ichoae.

¹¹ Nii rijijieein techu, inara netonai osa coreniha onaanein inara jaberoco teein, Cana Coaunera rai ichaonaa que Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene caohachae.

¹² Aihane jaun jiaonriha nenacaenein inara jaberoco ohane rai nenea amuritonaa jeriha osane rijitoein, inara jaberocohacha jerei ichaain neeichene.

¹³ Jiaonriha inara jaberoco aina cuaain niicha jerei baaso ichaa osane coina, rai inara jaberoco teein neeichene. Nitohanein nenea coacuelanaala, ohin caje ichanaain ainaa rijijieein, Cana Coaunera rai inara jaberoco teeuchete, coujuriu Cana Coaunera rai caohacha ichaeranein neeiche.

¹⁴ Nitohanein neeichene, coatiha inae inara amuritonaa nainerinaain osa, inae Moisesa rai rauhi aina nelanaala, inara belaiha Cana Coaunerane jaancha aina neeichene jaun.

Jaiti osa aina ichaonaa bana

¹⁵ Nitohanihane jaun chatohanerihacache. Inae Moisesa rai rauhi aina nelanaala, cana belaiha Cana Coaunerane jaan aina nenea jaunna, osa que naosatihajeein ichaorichaache. Coatiha aihei. Nainihe nitohanein ichaohacachene.

¹⁶ Inarate raotoein leinjiin fatoroon letononein rai niicha jerei ichaquichene coina aina cuhin neeichene, leinjiin acaacha letononein rai nere tonoraain neeichene coitucuhiche. Nii rijijieein osa letononein nenea jeriquichenete, ohin nitajeeichene rai neriquicheein. Jana Cana Coaunera esenetaain, Aca jerihane rijijieein neeichene coina ichohichenete, rauhijiriin ichaonaa esine que ichaoriquicheein.

¹⁷ Nete jataain caohacha ichae Cana Coaunera, inae inara jauriaa osaacha sacurejeto-coichene jianein, inae inara suujua aina cuaritaain inara relaacaanune jaan tonoraain acaacha esenetaain neeichene jaun.

¹⁸ Nitohaneinte osa letononein neeichene caje, inae jianacoon neein rauhijiriin ichaonaa esine que ichaonaa tera letononein ichaohichene coina neeiche.

¹⁹ Aitoha joaereein cachane rijitoeine caa inara rai beebejeeun, jaiti joaereein cacha rijijieein neeichene jaun coitucunaa nainesineeichene coataa. Charijieein teinti inara jaberoco teeichelu nii baaso icharanein nenea rai, aina cuaain baaso ichaane coina, nii rijijieein chu nii inara jaberoco teeuche nii caohacha ichaera rai, aina cuaain caohacha ichaane coina.

²⁰ Jaiti osa letononein neeichene bana, coatiha nii rauhijiriin ichaonaa esine rai chaeranein ichaohichelu.

²¹ Nete inara ichao rai caohachanu erunaa naineneichulune jaun, ohin nitajeeichene coinaacha inara sarueranihalu nii baasone jaun, inae enene taolu inara ichao cojeein ichaohiche.

²² Nete laen inae enene, inae nii inara osa letononein neeichene caje jianacoon neein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaraacha ichai ichaain neeichene coina jatoroain neeiche. Niite laen jataain inara caohachanu que ichaquiche, Cana Coaunera que banijiaain nenea ichaonaa que ichaoha aaichene jaun, chabana satonoelanaala nenea ichaonaa rariquicheein.

²³ Nii inara osa inaraacha sacuhite, nechu inara rai onaa teein, inara itajeranu que nelu. Nete laen, nii ena inara belaiha Cana Coaunera tenojohin, ichaonaa sanaacharanejeein cana Curuanaa Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene teranein nereein.

7

Inae nisirihatein nihane aiha cachane rijijiei que erenaa

¹ Canejeraauru, inarate raotoein Moisesa rai rauhi coitucuhin neeiche. Nii jaunte nii rauhi, jaiti ichaoha cachane tonohanau rai nelatejeeecane coitucuhiche raotoein.

² Coaracuche nachuhinti, nii rauhi, leinjiin ene nisirihateein nihane, oha nii lanane reeintiaajeen ainaacha ichaohane coina aitothane. Nete inae oha nii lanane, inae nii rauhi lanaacha aina ichaohane coina aitothane caje jianacoo ne nii ene.

³ Nitohanihane jaunte niqui, jaiti ichaoha rai lanane tonohanau, leeocho quicha aina niicha jerei ichaane, osa que nesarurichaanne que aite nii rauhi. Nete inae oha nii lanane, inae leeocho quicha raane nihanatiin osa que nesaruha aihane que aitene nii rauhi.

⁴ Nii rijijieein techu inara netonai inae Jesocurisito o aina cuaain rauhi caje nichotee-ichene jaun, inae inara aina cha chana nainene nii rauhi. Nitohaneeinte inae nii o caje ichanaai nena Jesocurisito rainneen neeiche. Inae nitohanihane jaunte, jataain Cana Coaunera notaracae rai jataain nelateinneen ne cana ichao.

⁵ Jaiti joaereen cacha rijijieein naosatihajeen ichaohacachene banate, cana jaberoco aina cuaain baaso coacuhi baasohacha ichajeen nihacachene jaun, inae ohin nitajihacachene rai nihacachene coaratiha cana quene coinaacha nelateen nelu Moisesa rai rauhi.

⁶ Nete laen inae ena aitoha rauhine tonoraain naitoonjoaacha ichajeen nihacachene itajeen jianichaache. Inae colane jianacoon neen, Cana Coauneraacha jerei ichajeen, rai Suujue tenojoi ichaonaa que ichaohacache, raujiaain inoanlu rauhi laenanohineen nena tonoraain ichaohacachene jianeen.

Moisesa rai rauhi colane osa coitucuhacache.

⁷ Nitohanihane jaunna osa que cana saruhane coina nihalu rauhine que aitorichaache. Aihei, coatiha osa que cana saruhi Moisesa rai rauhi. Nihalu nii rauhine colane, coatiha “Naaonjoaite osa ne” naain coitucurihaanulu. Niheichu: “Jionriha chamute cachacha sirii jereen coaraain que necoelaaine,” naain biha nii rauhine colane, coatiha chabana nii coitucurihaan.

⁸ Nete nii rauhi aina cuaain nelararajiaain, nech u itolere baaso coacuhin aca jerihane rijijieen ichacaanne coina canu sarue nii osa. Nii rauhi colane nerihe i naosateen nihane coitucuhin nei.

⁹ Nii jaunna jaiti neniha rauhine jana, “Caohachaanne ichaon,” narejetoonlu. Nete, inae niha nii rauhine aina cuaain canu ichao coaracaanne jana, ohin nitajenaaneen niha canu ichaone coitucunlu.

¹⁰⁻¹¹ Nitohaneeinte, canu rai ichaonaa telanaala, ohin nitajihanune coina, cacha itajera rai canu te osa, nii rauhi aina cuaain nelararajiaain canu coritaain canu itajihane coina.

¹² Nii inara rai aitocoaanne rijijieeinte, nii rauhi leinjiin acaneein ne. Chaen nii rauhi naitoonjoante casajenelanaala jataain caohachaneein nena ne.

¹³ Nitohanihane jaunna, nii caohacha ichara canu ichao itajeriha. Coatih a ihei. Nii osa te, esinae rauhijiriin osa nihane coaratiha canu quene coina caohachaneein nena rauhi aina cuaain canu atinaain canu itajelu. Nitohaneeinte jataain banejelanaala baasoniha naosatenaane coitucuerate canu que nii rauhi.

¹⁴ Raotojoeeinte Cana Coaunera tenojoineen niha niicha tei rauhine coitucuhacache niqui, nete canu jaberoco, osa letononeen nihanune jaun, itolere bana baaso ichaan.

¹⁵ Chanuchainti nitohaneein neen. Coatih a canuhacha ichai coitucuhin icha-haan. Nena laen, enaacha canuhacha ichana nainihe i ichaan.

¹⁶ Nii canuhacha ichana jerihe i ichacaunnena laen, aina cuaain jataain caohacha icharaniha nii rauhine coitucureen.

¹⁷ Nitohanihane coatih a canu raajenihane ichaahan, canu jaberoco cuhane nena osate nii ichae.

¹⁸ Nii joaenreein cacha rijijieen osaaotohanune jaunte, canu jaberoco cuhane neniha caohachane jaun, caohacha ichana jerichaanne nihanatiin ichana nainesineen.

¹⁹ Nii jaunne caohacha canuhacha ichana jerei ichaelanaala, baaso canuhacha ichana jerihe i ichaan.

²⁰ Nitohaneein canuhacha ichana jerihe ichacaaunne, coatiha canu inae nii ichahaaun. Nii osa canu suujueniha nenaate ichae.

²¹ Nii ainane caohacha ichana jerichaaunne nihanatiin, itolere bana baaso nesinaacha ichacaaunne que inae naihaaun.

²² Canu suujua cuhanena niqui Cana Coaunera rai nii rauhi rautatoon.

²³ Nete canu suujua cuhane ne canu rai caohacha coaaucaaanne caohatera. Acate nii osa rai rauhinee in canu suujua cuhane ne in baaso ichacaaunne coina canu suujua sarueranee in ne.

²⁴ Cairichaaajoaanu nohane. Chajana nohane, nii canu suujua sirihana onaane caje, jelai caje canu suujua rocore.

²⁵ Cana Coaunera canuhacha coroaite, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain nainere, nii caje canu rocohin nihane. Nete jaiti joaeree in cacha rijijiee in nihanune jaun, jaiti canu rerohecae osa. Inae satononejee in Cana Coaunera rai rauhi tonoraain nihanune coina aitoon.

8

Jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijiee in ichaohacachene

¹ Nitohanihane jaun coatihana inae casetecone in neeururinaain leinjiinniji Jesocurisito cachanee in Aca jerihane rijijiee in aina ichaonacaauru.

² Nitohanee in Cana Coaunera Suujue rai rauhi, Jesocurisito aina cuaain cana rai ichaonaa tera, cana atinaain cana itajihane rai niha osa rai rauhine caje cana rocoerane in ne.

³ Rai nichaohacha sacuhin sati in osaaotooruhana cachaaurune jaun acaauru aina chana ichana naineniha Moisesa rai Cana Coaunera tenojoin rauhine janate, Cana Coaunera laen nii Moisesa rai rauhichana ichana nainesiheilu ichaelu. Nii icharaanu quete leinji in cacha rijijiee in nena rai Calaohi letoaain nelu Cana Coaunera. Nitohanee in turuhin joaene in cacha osaaona rijijiee in, sati in cana osa amuriti in coreniha ohelu cana amute cacha rijijiee in Jesocurisito.

⁴ Nitohanee in ichaelu Cana Coaunera, sati in cana nii aitoha rauhine rijijiee in tonoraain nihacachene, joaere in cacha rijijiee in naosatihajee in ichaohacachene jiane in, jeriha rai Suujuene rijijiee in ichaonaa coina.

⁵ Joaere in cacha osaaona rijijiee in ichaonacaauru cachaaurute, joaere in suujua letonohachana ichajee in queecha coacuhin ichaao. Nete laen jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijiee in ichaonacaauru, Cana Coaunera Suujue jerenohichana que coacuhin ichaao.

⁶ Nechu jeriha cana suujuane rijijiee in coaaucaanete, ohin nitajihacane coina aihaca. Nete jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijiee in coauncaane laen, jataain raotojoe in ichaonaanaja que ichaohacane coina aihacache.

⁷ Nii jeriha suujuane rijijiee in coacuhin ichaonacaauru cachaaurute, Cana Coaunera que nejeratanaane in ichaao, jeriha rai Suujuene rijijiee in nena jerelanaala, nihe ichu tonorana jerecurenihane jaun.

⁸ Nii jaun jeriha osane rijijiee in coacuhin ichaonacaauru cachaaurute, Cana Coaunera aacha jerei ichana nainecurene.

⁹ Nete laen inara, nitohanee in coacuhin ichoaelanaala, inae jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijiee in coacuhin ichaohiche. Aihachu esinae rauhijiri in inara suujueniha niha Cana Coaunera Suujuene. Suujueniha Jesocurisito Suujue sirilanaala nena cacha, coatihana Jesocurisito cachanihei.

¹⁰ Nete inara suujueniha niha Jesocurisito Suujuene, inara rai ichaonaa tiha aichee in Cana Coaunera, inara osa coreniha inae ohin nitajee ichene rai nee ichene jana, nii caje inara ichoteratee in nihalune jaun.

¹¹ Nitohaneein inara suujueniha ichaoha nii o caje Jesocurisito ichateralu Cana Coanera Suujuenete, nii jeelai Jesocurisito ichateralu ohin nitajeeichene rai neeichene caje inara ichateein inara rai ena nena ichaonaa tereein nii Cana Coanera Suujue inara suujueniha nena.

¹² Aihane jaun coatiha cana letoaa cana suujuane rijjijeein, leeochoaauru osaoonanein nenacaauru cachaauru ichao rijjijeein ichaohacachene coina letononeein nihaacacheta canejeraauru.

¹³ Nitohaneein osaaona cacha rijjijeein coacuhin ichaohichenete, ohichene bana nitajeriquicheein. Nete laen Cana Coanera Suujue aina cuaain, nii baaso inaraacha coacuhi baaso itajeeichene, nitajenaacharanejeein nena ichaonaa que ichaoriquicheein.

¹⁴ Jeriha Cana Coanera Suujuene rijjijeein naitoonjoa ichajeein ichaonacaaurute, satiin Cana Coanera calaohineein neure.

¹⁵ Nii Cana Coanera Suujue inaraacha ranojoin coatiha coasinacai nihei, osa rene coaiten cacha amaeranenihae jaun. Acate esinae rauhijiriin Cana Coanera Suujueenein rai calaohineein inara terane. Nii rai Suujue canaacha rai aina cuaainte, Cana Coanera coaaucaachene nainein, “Ofa” naain coaaucaache.

¹⁶ Nii jeelai Cana Coanera Suujuete, cana suujue aina jiniiquiin ne, inae Cana Coanera calaohineein nihacachene bihacachene coina.

¹⁷ Nitohaneein rai calaohineein nihacachene jaunte, nii cana que niicha banihatei naitoonjoalu raeranein nerichaacheein. Niite Jesocurisito aina jiniiquiin rarichaacheein, esinae rauhijiriin rai Cojoanona que nihacachene coreniha necairichaacachene.

Rai Cojoanona que turuhenu

¹⁸ Coatih cha nihei, cau caa ena necairichaaecaachene jaan, cana rai caa baiha rai necaohacha niicha teeni aina teeni coaracaane.

¹⁹ Itolere Cana Coanera coaunanojoinurute, coitucueratenojoinecuruha Cana Coanera calaohineein nenacaaurune que turuhane luhecaain cohaje.

²⁰⁻²¹ Nitohanialu cana necoauna, coaunanojineein nihalune baiha cojiotanohineein nihalune jaun. Coatih sujuua caje coaunein aca jerihane jaun nitohaneein niheilu. Cana Coanera nitohaneein ichaane jaunte ailu. Nete osa que nesaruhin necairichanaa tabai que ichaohane caje mitanojoinerichaine cohaje itolere bana, jataain necaohachain jianacoon tenojoinecuruha Cana Coanera calaohineein nenacaaurune que nena nainiha acaentonaine coina.

²² Nitohaneeinte necairichaa canaanai cuna aina nebane rijjijeein, enanetojoein necairichaaeca nii Cana Coanera coaunanojohine coitucuhacache.

²³ Coatih acaacha necairichai. Cana rai niicha teeni ajiinchateranu que, rai Suujue tiha cana rai Cana Coaneranane saijieeinte, cananetonai necairichaacache. Nitohaneeinte, Cana jaberoco netonai jataain mainajeein necairichae, inae rai calaohineein cana raain, ena nena cana jaberoco tiha Cana Coaneranane que turuhane cohajein.

²⁴ Nii canaacha cohajei corenihate, ichoteratenojohineein nihacache. Inae nii canaacha cohajei coaracaachene jananihane, coatih inae coharihaacache.

²⁵ Nete nii Canaacha cohajei coaraenihacache jaitine jaun, itolere bana cana suujua corelanaala neein cohacaachene caohachae.

²⁶ Nii rijjijeein techu, necairichaacachene nihanatiin, nii cana necairichanaja que cana corotajane Cana Coanera Suujue. Cana Coanera bajaacachene nihanatiin, coatih inaain bajaacache. Nete nii rai Suujue cana rai niicha tei, cana rai Cana Coanera baja, canaacha coitucuhi erena cuhane cuaain.

²⁷ Nete itolere cachaauru suujua coitucueranein nihane jaun, caje nii rai Suujue bajanojoi coitucue Cana Coanera, nii Cana Coanera jerihane rijjijeein niicha ichaneni bajanaa jerecuruha cachaaurune rijjijeein bajaane jaun.

Itolere laraajiha nocoetonacaauru amuritoeraneente nihacache.

²⁸ Chaentechu rai cachaneein belaichaneein nenacaauru rai, inae nitohaneein ichaane coina coausihalune rijijeein, itolere caohacha icharanein niha Cana Coaunerane coitucuhacache.

²⁹ Inae nii ajiniha caje coaunein niicha coitucuurite, rai nejeraneein tein raelu rai calaohi Jesocurisito, tabaauru rai nocoalanein, tabaauru bainein, naaonjoaain neeuruhane jana, Aca acaauru inananein nihane coina.

³⁰ Nii nunuhe caje coaunein niicha ranojonein neenihurune maajeeinte cotijiaain, niicha ichai ujuaihonein neeuruhane caje jianacoon mitanjaain rai Cojoanona que neeuruhane coina tenajaen.

³¹ Tonarihacache jana nii que. Nitohaneein cana cocoaeratera neein niha Cana Coaunerane jaun, nerinaain chuni cana inasina nainera.

³² Cana coreniha oha rai Calaohine coina Cana caje chunaelanaala tein nihalune jaunte, nii amurijiriin rai Calaohi rai niicha teeni terein, Calaohi aina jiniquii raacachene coina.

³³ Nii jaun nerinaain chuni Cana Coauneraacha janijiin niicha ranojoinunru colurujuenaa nainera, Cana Coaunera inae cha ujuaihonein neurenihane que aitiin jianacoon tenajaane jaun.

³⁴ Chajana acaauru casetecareein. Jesocurisitote cana coreniha ohin, nii caje ichanaain ena Cana Coaunera raotono nichajai que neein, cana coreniha bajaebajaje.

³⁵ Cha cana belaitoha Jesocurisitone jaan caje cana rocohin nere. Necairichanaa, caaintati ichaonaa que ichaohin, arinojonein, mijitena, cajione que latejiojiriin, onaa coasina, naaonjoaihunrina cana belaitoa Jesocurisitone jaan caje cana rocohin neraha.

³⁶ Nii quete:

“Ii corenihane saatiin ohacaanune coina jatoroaain nihacaanu.

Carenero sooruhane coina soera rene amauruhane rijijeeinte canacaanu teure,” naain ne laenanohinein Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³⁷ Nete nitohanihane saijjein, nii cana belaitora aina cuaain, itolerenein nii cana amuritora amuritiin nihacache.

³⁸⁻³⁹ Nii jaunna nenerihani nii cana belaitoha Cana Coaunerane jaan caje, cana rocoerane esenetaaun. Onaa, ichaonaa, aanjeraauru, moconajaera letonocuru, ena nena, cabaiha neenihu, dede, chauratane, leochaauru Cana Coaunera coaunanojonein nenacaauru, naaonjoaihunri nainecururinaain, cana belaitoha Cana Coaunerane caje cana rocooruhane. Niite cana que coaratein coitucuerate Cana Coaunera, rai Calaohi cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain.

9*Israelitacuru janijiinte raelu Cana Coaunera.*

¹ Jesocurisito esenetaeranein nihanune jaunne, inara que asilanaala esinae rauhijiriin caa aitoon. Coatiha nohaniha aitohaaun. Nii ichoae tacaainte, Cana Coaunera Suujue coitucueratenojonein, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocaaunne coitucue canu suujua.

² Jataaine itolere bana inaderaaun. Itolere banate jataain cunae casuujua.

³ Canu arainein nenacaauru corenihane caseteconein nena jereun, jelai tein Jesocurisito colane, nii coreniha nichotena nainecuruhane coina niqui.

⁴ Acaaurute niqui Israeli nefoeratenein neeuruhane jaun, rai calaohinein nena rijijeein neeuruhane coina ranajae Cana Coaunera. Aca techu rai necaohacha jana acaauru aina neein, acaauru rai tonoraain neeuruhane coina Moisesa rai rauhi tein, ita taojiaain corojeein neeuruhane coina aitiin, cana rai niicha teenine maajeein belu.

⁵ Acaaurute cana foerateeurera inamaconeein neeurelu. Acaauru caje nenaaneeinte cacha neein turuelu Mesihasi jeelai itolere Coauneraneein nena. Itolere bana acanihane coroaecuruhine satiin cachaauru. Nitohanemiin.

⁶ Coatiha Israeli rai ichaane coina naitoonjoan aninoaa Cana Coaunerane jaun, nitohaneein caseteco coaracuruhane rai neeuruhi nii Israeli inamaconeein nenacaauru. Esinae rauhijiriin Israeli inamaconeein neureniha tabaaurune jaunte aihure.

⁷ Niheichu, Abaraaun inamaconeein nenacaaru nihanatiin, coatiha Abaraaun inamaco esineneei neeuruhi tabaauru. Nii quete: “Ii inamaco esineneei neenihurute, Isacaacha caje nefoeratenaa neein neeureein,” naain Abaraaun rai belu Cana Coaunera.

⁸ Niite chuni Cana Coaunera calaohineein nena naineniha nechu rai lauri coreniha cachane coitucuerate cana que. Nii cana rai niicha teeni bihane esenetaain coreniha rai calaohineein nenacaaurute laen esinae rauhijiriin rai calaohi esine neein coitucuno-joinnein neeure.

⁹ Nii coinete: “Enene rijiu nacoauneein turuhanune janate, inae canaanai siricheein ii comasai Sara,” naain Abaraaun rai niicha ichaneni belu Cana Coaunera.

¹⁰ Nete acaachanejene. Coaracuche nachuhinti coroatajaain, Rebeca aina cana foeratera Isacaacha sirii rai calaohichuru, nii Isacaacha que inacaain neeuruhalu niquine.

¹¹⁻¹³ Nete jaiti nejanoa que telanaala, niheichu jaiti baaso aina caohacha ichaain neeurenihane jana: “Rai inante rai nocoala cachaneein nereein,” naain acaauru neba Rebeca rai bihalu Cana Coaunerane rijijieein neeurelu. Nitohanerichaaanne que techu: “Jacoboaacha belaaanne Esao coiintereeni,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohaneeinte inae nunuhe caje coauneein coacuhin, chatohanei ichaa cachane nihanatiin, niicha ichai coitucuhi rijijieein, niicha janijiin raain nihane coina aitohalune nainaelu Cana Coaunera.

¹⁴ Nitohanihane jaunna casajenetiin baaso icharaniha Cana Coaunera berichaache. Aihei. Coatiha niritiin erenaa nainihaacache.

¹⁵ Nitohanihane coinete: “Canu suujua acatena jerichaaunne jaan quena casuujua acatereunni. Chaen nechu cairichaaajoaain canuhacha coana jerei, cairichaaajoaain coarareunni,”

naain Moisesa rai belu Cana Coaunera.

¹⁶ Aihane jaun raa Cana Coaunerane coina chatohanineein nena jeriha cachane nihanatiin coatiha cha que nelatihei, cairichaaajoaain niicha coaraaicha raa Cana Coaunerane jaun.

¹⁷ Nitohanihane jaunte, Egipto curuaanaa rai: “Canune curuaanaaneein ii teeunlu, ii que canuhacha ichana naini ichacaunne, canuneein nihanune coitucuruha satiin chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune coina,” naalu Cana Coaunerane jaan, laenanohineein ne rai Quiricha Inoensi cuhane.

¹⁸ Nitohaneeinte cairichaaajoaain niicha coarana jerei cairichaaajoaain coarae Cana Coaunera. Jerichanejeein techu cairichaaajoaain niicha coarana jerihe coaraene cairichaaajoaain.

¹⁹ Nete chunocoha nainere: “Nitohanihane cha corenihana jana cha ujuaihoneein cacha tere Cana Coaunera, niicha jerei ichaane jana, niha rai nii caohateein neine coaalanaala,” naain bajaane.

²⁰ Chaneeina nereei ii, Cana Coauneraacha ichai que ereeine coina. Coaraaunachuhinti atane codarajoe jaera rai: “Chanuna catohaneein canu coaunaain neei,” naain jaera caje bajanaa naineriha.

²¹ Nii atane caje darohe janaa inaerate, aca ichana jerihane rijijieein ichana naine. Nii jeelai atane cajete naine jataain rai nelateineein neeni, chaen raujiaain rai nelateneni, naanonjoaain ichana naine.

²² Nechu cacha casetecana nainihane coitucuuruhane cointate, niicha ichana nainei coarateein, niicha casetecanohineein nitaje rai nenacaauru abaantaain cohanajae Cana Coaunera.

²³ Nii aina cuainte cairichaaajoaain cana coaraane jaun, jataain rai necaohacha coitucuhin nihacachene coina, inae nii ajiniha cana rai rucuhesihalune jaun, cana netonai rai necaohacha sirichaneein nihacache.

²⁴ Nitohanihane jaunte tabaauru Jorioocuru caje, tabaauru Jorioniheichuru caje, naaonjoaain neinichaachene cotijiaain raain ne Cana Coaunera.

²⁵ Nii quete,
 “Canu cachanelanaala nenacaaurune,
 inae canu cachaneein tein ranajareeunni.
 Canuhacha belainohinelanaala nenacaaurune,
 inae canuhacha belaaaneein tein
 belaicheeunni.

²⁶ Jerichanejeein techu, taolu
 ‘Coatiha inara,
 canu cacha niheeiche,’
 naa Cana Coaunerane jaaun nenacaauru raite,
 ‘Ichaonaa Cana Coaunera calaohineein neeure,’
 naaurureein,”
 naain laenaclu rai Quiricha cuhane *profeta* Osiasi.

²⁷ Isaihasi netonai techu Israelitacuru que:
 “Cucuana cuhane nena-
 carene catuneji jeeoneeite niqui
 nefaaaurureein Israelitacuru.
 Nete acaauru cautecuruhacha,
 coroatajajeein ichoteratenojooineein neeurureein,

²⁸ inae nii aitohalune rijijieein,
 satiin chauratane sacutaain
 naitoonjoa icharihani
 Cana Coaunerane jaun,”
 naain belu Isaihasi.

²⁹ Nii ajiniha techu:
 “Nirijieein
 cana foerateracuru coarajeein
 nihalu Cana Coaunerane
 colanete,
 aihalu
 Comora aina Sodoma cocoaichacurune rijijieein
 nerichaache,”
 naain aitelu Isaihasi.

Jorioocuru aina ena nena Cana Coaunera Ere

³⁰ Tonarihacache jana nii que. Cana Coaunerate esenetaauruha Jorioniheichurune coreniha ichoteratenaajain nelu, nitohaneein nichoteeuruhane coacuelanaala neeuruhane jana.

³¹ Nete laen Israelitacuru, Moisesa rai rauhi tonoraain nichotena coacuruhane saijieein nainesihurene, nii aitoha rauhine jitariin tonorasihurenihane jaun.

³² Chanuna nichotena nainecurene. Esenetaauruhane coreniha nichotena nainecuruhane esenetaelanaala, niicha ichai coreniha nichotena coacuruhane jaun. Nii jaunte nii lacurocuruhane coina tenojoi ajeri que lacurocure.

³³ “Leeinjiin ajerine teun Sioon. Nii ajeri quete lacuroha cuurureein cachaauru. Nii jaunte nii ajeri que jaaequiin nena jaoleneein nenereein,”
 naain Jesoso que aitiin laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

10

¹ Canejeraauru, nichotena nainecuruha Isaraelitacurune coinane, acaauru que jataain coacuhin Cana Coaunera bajanajacoon.

² Jataainte niqui jeriha Cana Coaunerane rijijieein nena jerecure. Nete esinae rauhijiriin coitucuhin aihurenihane jaun nainecurene.

³ Cacha ichoterateraneein niha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaaurenihane jaunte, niicha letoai esenetana coacuelanaala, rai suujua letonohacha sacuure raajeni-hane nichotena coacuhin.

⁴ Nii rauhi aitoonjoante nelatelu turuhalu Jesocurisitone que tiaajeein. Cajee coauneente laen nechu Jesocurisito queecha jaequiin esenetaauruhane coreniha niicha ichai ujuaihonnein neeuruhane cajee couluunojoneein neure satiin esenetaeraauru.

⁵ Nicha bei rauhi tonoraain nihane coreniha nichotena coacuhin nei raite: “Leinji-iniji cautijaelanaala caa rauhi tonoraain ichoi cachate, coreniha nichotereein,” naain laenaclu Moisesa.

⁶ Nete laen nii esenetaauruhane coreniha couluunojoneein nihane coina aitiin, “Chanicheein dedeeu, cajee Jesocurisito fauhane coina,” coa naain coaaucache.

⁷ Niheichu, “Chaa onacaauru rene faureein ucuun Jesocurisito inaane coina,” coa naain coaaucache.

⁸ “Nii erenaate inae ii rohan neein ii suujua, ii ujuaae, naaonjoaainunri cuhane ne,” naain ne laenanohineein. Caa erenaate esenetaain nenacaauru rai beratenojoneein nena ne. Nii quene caa inara relaacaanu.

⁹ Aihane jaun, cana Curuaanaa niha Jesocurisitone coitucuhin que ereerejeein, ii suujua aina cuaritaain o cajee ichatihalu Cana Coaunerane esenetaainete nichoteriquiin.

¹⁰ Nitohaneente, cana suujua aina cuaritaain esenetaain nihacache, couluunojoneein canaacha ichai ujuaihonnein nena cajee nichoteein nihacachene coina. Jana cana ujuaaete Jesocurisito coitucuhin inae nichoterichaacheinne jaan beraneein ne.

¹¹ Cana Coaunera Quiricha cuhanete: “Esinae rauhijiriin icharihanine esenetaain acaacha cohajeein nena, coatiha inacojoein airinaain,” naain ne laenanohineein.

¹² Coatiha nejelau cachaneein neeuruhi Jorioocuru aina Jorioniheichuru, leinjiin Curuaanaa- satiin acaauru Curuaanaa neein- cajee acaauruhacha bajai teraneein nihane jaun.

¹³ Nii coinete: “Cana Curuaanaa coitucuhin que ereerejeein ichaonacaaurute nichoteeurureein,” naain aitelu.

¹⁴ Chasiina que ereereena nainecurure, coitucuhin esenetaauruhane coalanaala. Niheichu coitucuhin esenetana nainecuruhi, que acaauru rai ereein nei aonacurenihane jaun. Niheichu aonana nainecuruhi neniha acaauru rai beratenojoi berane jaun.

¹⁵ Chasiina nere acaauru rai bera, niha acaauru coroatajaneein acaauru letoaerane coalanaala. “Jataainte caohate cana rene tururuha Ena nena ichaonaa tera Jesocurisito que erena turuaaurerane,” naain niha Cana Coaunera Quiricha cuhanene rijijieein.

¹⁶ Nete satiinelanaa tabaauruhacha, ichoteratenojoneein neeurichaaine coina beratenojoin esenetaaure. Nii quete: “Curuanaa, cha ii beratenojoi canuhacha beebejei esenetae,” naclu Isaihasi.

¹⁷ Nii jaunte, nii canaacha aonai cajee unaaneein ne nii canaacha esenetai. Jana nii canaacha aonaite, Jesocurisito que aitiin beratenojoi ne.

¹⁸ Nena canu aitoon, acaauru rai beratenojoi aonacurenihane jaunna esenetaaurenihane. Aihei jerihane, aonacuruhane saijieeinte esenetaaurene. Nii que te aitiin:

“Chauratane sacutaainte amuhemujueein que ereerecure.

Nii jaunte itolereneein

chauratane sacutaain nenacaauru rene turuhe

nii erenaa,”

naain laenanohineein nelu Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁹ Nii que jaiti nainacurenihane jaunnacha esenetaaureniha Isaraelitacuru. Aihei jerihane, nainacuruhanete ne. Jauriaanejeein acaauru rai:

“Canu cachanelanaala nenacaauru que

necoelaichene coinane,

acaauru aina canuhacha ichaneni ichaain,

cha coitucunaa jerelanaala nenacaauru aina

nejerateeichene coina ichareeunni,”

naain beratiha acaauru rai Cana Coaunerane jaun belu Moisesa.

²⁰ Nii baihate:

“Chabana canu aina nenea coacuelanaala nenacaaurute,

canu aina neeurureein.

Chaen nechū

canu coitucunaa coacuelanaala nenacaauru quene

necoitucueratereeeunni”

naain,

²¹ “Itolere banane

erenaa tonoraelanaala

nechū aansaineein nenacaauru cachaauru

cotijiaain cohajeeun,”

naa Isaraelitacuru nichaanune que Cana Coaunerane belu Isaihasi.

11

Janijiin ranojoin nihalu Isaraelitacurune

¹ Nii quene canu aitoon. Rai cachaneein nenacaauru que jaolecohane jaunnacha aitoha Cana Coaunera. Coatihā aihei. Canuhetonaine Isaraelita neeun, Abaraaun ichoala Beenjamiin lauri caje nefoeratenaa nichaaunne jaun.

² Inoaenlu caje coauneente rai cachaneein neeuruha Isaraelitacurune coina rana-jaain nelu Cana Coaunera. Nii jaun coatihā ena acaauru que jaolecohin nihei. Tana rai Quiricha inoaensi cuhane Isaraelitacuru que:

³ “Cana Coaunera, ichei *profetacuru* sohin jaohinte ichei rorihuru- *altar* ranuusiin itajeeure. Leinjiin canuhachane jaiti ichaaojoeun. Canune maajeeinte inae sohin jaonaa jerecure,” naain Cana Coaunera bajaa Irihasine laenanohineein nihane coitu-cuhichene.

⁴ Nete niritohane jana: “Inae acaauru chosi Baal corojelanaala, caainsi oaraan-caneein nenacaauru cachaauru jelai tihanu canu cachanu que,” naain tonorae Cana Coaunera.

⁵ Nii rijijieein techu, ena corojajajeeincha neeure Isaraelitacuru nichaanune caute-curu, cairichaaajoauruhane jaun acaauru belaiha janijiin ranajaa Cana Coaunerane jaun.

⁶ Nitohaneein acaauru belaiha acaauru raa Cana Coaunerane jaun, coatihā rai cao-hacha ichacuruhane coreniha ranajaain nihei Cana Coaunera. Caohacha ichacuruhane coreniha ranojoinecuruhane, coatihā chanerihei cana belaitohane jaan cana rai Cana Coauneraacha tei.

⁷ Nii jaunte nirijieein rai suujua letonohacha ichajeein nichotenaā coaacuruhane jaun, nichoteurenereein Isaraelitacuru. Nete laen janijiin Cana Coaunera ranojoi-neein nenacaauru nichoteeurureein. Jana leeochoaurute suujua letonohacha ichajeein neeuruhane jaun nichotenaā nainecurene.

⁸ Cana Coaunera Quiricha cuhane:

“Cana Coaunera

niicha ichai coitucunaa

nainecurenihane coina ichae.

Nii jaunte enanetjoein
 cha coitucunaa nainelanaala neeure,
 nechü cha coarana nainecurenihane jaan que
 acaauru nota teein,
 cha aonana nainecurenihane jaan que
 acaauru irichotihane jaun,”
 naain laenanohineein nihane rijijieeinte aihure.

⁹ Rabiri netonai techu:

“Ita taojiaain lenone jaain,
 lenonecuruhane jaan baaso ichaain
 osa que nesarucuruhane jaaneein neeinete
 caseteco coaracurumiin.

¹⁰ Acaauru nota nihanatiin conoeneeinete,
 cha coarana nainelanaala
 baaso ichaain neeuruhane,
 chabana satonohelanaala
 caseteco coaracurumiin,”
 naain aitelu.

Nichoteeuruha Jorionihechurune jaan

¹¹ Canune aitoon. Nitohaneein baaso ichaain inae casetecanohineein neeuruhane jaunacha, inae caohachanainejeein jaoleneein neeuruha Jorioocuru. Aihei, coatiha caohacha nainejeein jaoleneein neeuruhi. Nenacaaen tejian erenaa tonoraaureniha Jorioocurune aina cuaain, inae ichoteretenojoneein neeureein Jorioniheichuru netonai. Nitohaneein inae ichoteratenojoneein neeuruhane coaracuruhane banate, acaauru que necoelaihureein Isaraelita nichaaunne laurichuru.

¹² Aihane jaun baaso ichaain caseteco coaracuruha Jorioocurune, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru Jorioniheichuru rai caohacha ichaa aihuruhane jaan cajete, jataain nii amurijiriin caohacha icharichaaain, inae nacoaunnein Jorioocuru raane bana Cana Coaunerane coitucuhacache.

¹³ Nena laen canu, inara Jorionelanaala neiniquichene rai erenaa jereeun coitucuhichene coina. Nii coinata inara Jorionelanaala neiniquichene rene caletoaain nelu Cana Coaunera. Nii jaunna jataain inara aina neein, jataain corajeein canu amihaneeon ichana jereeun,

¹⁴ inara que necoelaain, canu foeratera caje nenacaauru tabaauru netonai nichotena nainecuruhane coina.

¹⁵ Nii ranojinelanaala neeuruha Jorioocurune coreenraniha, inae Cana Coaunera que nejeratenaa rijijieein neeuru caje, ranojioieein Cana Coaunera aina raotojoein neeuruha Jorioniheichurune jaunte, nii amurijiriin ranojioieein nena nainecure Jorioocuru. Nii jaunte ohin nitaje rai neeuru caje inae nacoaunnein ichaohin sanaacharanejeein nena que ichaore.

¹⁶ Coaracuche nachuhinti, coliha caje ichoaichaniha ichanohi faan, jelai tein Cana Coaunera que banijiaain nihane jaun, satiin nii coliha netonai que banijiaineein nihane. Nii rijijieein techu leinjiin enuha cojoaisi Cana Coaunera que banijiaain nihane, rai nuncuru netonai que banijiaineein ne.

¹⁷ Charijieein teeinti toroonjoan nujian sauriin cuhane limoon uune temuhacane, rai nujian que nujuaain nena rijijieein inacae nii limoon. Nii rijijieein techu, inara Jorioniheichuru nequichene nii limoon uune rijijieein neeichene jana, Joriocuru nii inara nujian toroonjoan nujian rijijieein neeure. Nitohaneinte nii toroonjoan uune sauhin jaohin, inara Jorioniheichuru nequichene nii limoon uune rijijieein nii toroonjoan nujian necuruha nii Joriocurune jaun, acaauru que temuratenojoneein neeiche.

¹⁸ Aihane jaun jiaonriha uune sauhin jaonojoneein nenea coreenraneein neeine jaun, nii uune esineneein neinichaanune amurijiriin nenea coauhin nihache. Jiaonriha rai nujian esine neein neinichaanune cuhane tein temunojoneein neeichene baitiquichene.

¹⁹ Nete, “Aiha niqui. Nete nii jauriaanejeein uune neein nenacaauru sauhi jaohin, canu temuurelu coreenraniha,” nariquiin.

²⁰ Nete esenetaenhacaanune jaun, sauhin jaonojoin rijijieein nihacaanune jana, inara esenetaaichene jaun canacaanu coreenraniha ranojoneein neeiche. Aihane jaun jiaonriha niique necohasitaain neeichene. Necohasitanaa coacuelanaala casiin neeichenete caohachae.

²¹ Nii, rai nune esineneein nihacaanune saijieein jaonojoneein nihacaanulune jaun techu nii amurijiriin inara que suujua acatena nainenereein baaso ichaquichene Cana Coaunera.

²² Aonacuche. Jataainte caohachaneje Cana Coaunera. Nete laen suujua letonohacha ichaa cachane abaantaene. Nitohaneein naitoonjoa esenetaauruhi casetecaa natiinte inara raain nelu. Nete laen inara belaiha inara raain nihalune rijijieein ichaohichene caohachae, inara netonai sauhin jaonojoneein neeichene coataa.

²³ Jorionichaanune netonaite, esenetaenhacaanune jianeein inae nacoauneein esenetaacaanune, jelaiha nune que tenojoinerichaanuhi, niicha ichana nainei ichaain, jelaiha canacaanu temurichaanin Cana Coaunerane jaun.

²⁴ Coaracuche nachuhinti inara Jorionelanaala neiniquichene, limoon uune rijijieein neeichene saijieein temunojoneein neeiche, nii toroonjoan uune esine neein neinichaanune coreenraniha tenojoneein ne. Nii jaun techu Jorionichaanune inara amurijiriin nacoauneein jelaiha nii rai nujua esine que tein temunojoneein nenea nainerichaanuhi.

Satononihia ichoteratenojoneein neeururichaanin Isaraelitacurune

²⁵ Canejeraauru, Cana Coauneracha ichaneni asinojoneein nenea coitucuhichenena jereeun, nabana cha coitucuera niha nocoetiin neeichene coataa. Isaraelitacurute baaso ichacuruhane jaun, Cana Coaunera que nejeratenaaneein jaoleneein neeurelu, satiin Isaraelitanelanaala nenacaauru netonai ranojoneein neeuruhane que tiaa-joaain.

²⁶ Inae satiin ranojoneein neeuruha Isaraelitanelanaala nenacaaurune janate, satiin ichoteratenojoiniha cuurureein Isaraelitacuru. Cana Coaunera Quiricha cuhane:

“Sioon jelai cajete ureein
jianacoon cacha mitaeranu.

Baaso ichajeein niha Jacobone cajete,
nii baaso rocoreein caje.

²⁷ Nitohaneeinne
acaauru aina caitoonjoan
canuhacha ichaneni ichareeuni,
inae acaauru osa caje jianacoon tenajaanune bana,”
naain nii coina ne laenanohineein.

²⁸ Nete beratenojoi niha ichoteratenojoneein neeururichaanin cachaaurune aina cuaain, Cana Coaunera que nejeratenaaneein neeure Jorioocuru, inara ichoaichaniha coitucunaa nanequichene teranu que. Nete enanetojoein cairichaa-joaain acaauru coarae Cana Coaunera, acaauru foerateracuru janijiin raalune jaun.

²⁹ Coatiha cana rai niicha teeni ruluhi nihei Cana Coaunera. Niheichu janijiin niicha raauri que jaoleconaa nainihe.

³⁰ Jauriaalute inara netonai Cana Coaunera ere esenetaain tonoraelanaala neeichelu. Nete nere tonorana jerecureniha Jorioocurune jaun, inae enene cairichaa-joaain inara coarae Cana Coaunera.

³¹ Nii jauriaalu nere esenetaain tonoraelanaala neeichelune rijijieeinte, enene nere esenetaain tonoraelanaala neeure Jorioocuru, nechu cairichaaajoaain inara coaraain nihalune rijijieein, ena cairichaaajoaain acaauru netonai coaraa Cana Coaunerane coina.

³² Cana Coaunerate nitohaneein ita rijijieein nere tonoraeniha cachane coina ichae, ita rijijieein jiniiquiin cairichaaajoaain cacha coaraain nihane coina.

³³ Jataainte banejelanaala caohacha icharaneein, itolere ichara neein, cha coitucueraneein ne Cana Coaunera. Coatiha nihei chuni, niicha coacui aina niicha ichaneni coitucuhin beranu.

³⁴ Nii jaun, “Cha Cana Coaunera suujua coitucue. Cha sujuatenaa nainere.

³⁵ Cha rai cha teein nelu rai cainaain nihane coina,”

³⁶ Itolerete Cana Coaunera caje unaa neein ne, niicha coaunanojoneein nihane jaun. Nii jaunte satiin itolere raineein neeure.

Itolere bana coroaenohineein neeine Cana Coaunera. Nitohanemiin.

12

Cana Coaunera que banijiaineein nena ichaonaa

¹ Canejeraauru inara raine aitoon. Jataain inara belaitoha Cana Coaunerane jaun, inara raajenhane rai inara ichao teeuche jelai teein que banijiaineein, rautaa Cana Coaunerane rijijieein. Niite laen jataain Cana Coauneraacha jereineein, rai caohacha neein ichariquicheein.

² Jiaonriha suujua cuhane coacuhin ichaaoruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein, inae nenacaaen coacuhin acaauru rijijieein ichaohichene. Nitohaneein ichaonaa coacuelanaala, inara suujua coreein ichaaochete, inara ichao coreein ichaohin, Cana Coaunera jerenohineein, “Naaonjoainte caohachae. Naaonjoaite rautae Cana Coaunera. Caate esinae rauhijiriin caohacha ne,” naain coacuhin, caohacha nejesina coitucuhin ichajein ichaohiche.

³ Jataain cana belaitoha Cana Coaunerane jaun, canu cocoinaain caletoaain beratihane jaunna satiin inara rai aitoon, nabana leeochoaauru amurijiriin nena coacuhin niha chunine coataa. Aihane jaun jiaonriha esenetaaichene coreniha inara rai Cana Coauneraacha tei rerohin, cha coacuhin ichana jereein neeichene.

⁴ Charijieein teinti cana ichao rai nelatihane coina araai lauriin nihacoae cana jaberoco que cana nerurujuana jaan.

⁵ Nii rijijieein techu arajii Jesocurisito esenetaeranichaachene, ita ichao que ichaohin Jesocurisito aina cuaain leinjiin que jaberocoana rijijieein ita jaberoco que jaberocohin nihacache.

⁶ Nitohaneeinte le cachanichaachene rai aca jerihane rijijieein tenaa jerihane jaan-curu rai, lauri lauri canaacha ichaneni ichana nainena jaanu teein ne Cana Coaunera. Aihane jaun, rai nere beraneein cana letoaa Cana Coaunerane esenetaacachene rijijieein coitucuhin ichacaachenete ne.

⁷ Leeochoaauru coroatajanera neein nihachene coina, cana teein niha Cana Coauneraane, jerecuruhane rijijieein acaauru coroatajanichaachenete ne. Jana chunocoha, cacha relaeraneein nihane coina aca tiha Cana Coaunerane, leeochoa ichana coacuelanaala acaacha ichamiin.

⁸ Jerichanejeein chu, chunocoha cacha suujua anihoeraneein nihane coina tenojoinihane cacha suujua anihoeraneein neeine leeochoa ichana coacuelanaala. Chunocoha cha teein niha leeochoaauru raine, chunaelanaala teeine. Jana chunocoha cacha letoeraneein nihane, coujuriu rai namihaneoneein nihane coitucuhin ichamiin. Cairicheihuru rai cha teeichene, tonajelanaala rachoojoein teeuche.

Naaonjoaainte caohachae ichaoha Jesocurisito ranojoneein nenaane

⁹ Ita que asilanaala jiniiquiin ita suujua rijijieein ita belaa'in neein, itolere baaso ichana coacuelanaala caohacha nejesinaacha ichacuche.

¹⁰ Jesocurisito aina cuaain ita nejeraneein neeichene coitucuhin, jiniiquiin ita belaa'in ita suujua rijijieein coacuhin, itaque inara suujua acateein ichaa'oe.

¹¹ Nelararajiaain coiintelanaala corajeein inara suujua aina cuaritaain Cana Coaunera jerenohin ichacuche.

¹² Rachoojoeein neeuche nii inaraacha cohajei coreniha. Chaen laraajiin neein necairichanaa abaantaain itolere bana Cana Coaunera bajaebajajeein ichaa'oe.

¹³ Cha lateein neeuruha Cana Coaunera cachaneein nenacaaurune, inara raajeni-hane cha latera rijijieein acaauru coroatajanecuche. Inara rene turuhin niha cachane, raotojoein cotijiaain raauche.

¹⁴ Inara rerohecaeraauru rai caohacha ichacuche. Jiaonriha, "Coaraain nainamiin," naain acaauru que ereeichene.

¹⁵ Rachoojoenacaauru aina rachoojoein, inaderaain chananacaauru aina inader-aa'in chanaa'uche.

¹⁶ Ita rijijieein coacuhin ichaa'oe. Jiaonriha chuni amurijiriin nenea coacuhin neeichene. Cairichaaerinojoein ichaonacaauru rijijieein ichaa'oe. Jiaonriha leeo'chaauru amurijiriin cha coitucueraneein nenea coa'auquichene.

¹⁷ Jiaonriha chuni inara rai baaso ichaain nihane, inara netonai rai baaso ichana coacuhi nihache. Nitohanena coacuelanaala satiin notaracae, caohacha nejesina ichajeein ichaa'oe.

¹⁸ Atiin leeo'chaauru aina jiniiquiin raotojoein acaauru cotainaa coacuelanaala ichaa'oe.

¹⁹ Canejeraauru, jiaonriha inara cairichaera cairichanaa coacuhin neeichene, Cana Coaunera, baaso ichaeraauru ichanohin coitucuhin casetecarichaa'ine jaun. Nii coinat-erai Quiricha inoa'ensi cuhane:

"Canune baaso icharaauru coitucuhin casetecaain, caohacha icharaauru coreteree-
unni,"

naain aite Cana Coaunera.

²⁰ Aihane jaun iicha cotaairii mijitihane coroa'ateeu. Jana cocoirihane acau que cocoaerateeu. Aihute nocoejeein aonamiin.

²¹ Jiaonriha baaso nejesina coacuhin jeriha inara suujuane rijitojoein neeichene. Nitohanein baaso ichaelanaala caohacha nejesina ichajeein baaso amurito'oe.

13

¹ Satiin cocoainanohineein niha cocoainacaine jaun, satiin rai nere tonoraain aca jerihane rijijieein neeuche. Nihei chuni cocoainanacai, Cana Coaunera tenojoinelanaala nei. Satiin cocoainanacaihurite Cana Coaunera tenojoineein cocoainanohineein neeure.

² Nii jaunte chunocoha cocoainanacai ere tonora'elanaala nei, Cana Coaunera jerenohin tonoraenihane jaun aicheein. Chaen techu caseteco coaracurureein, nii nere tonoraauruhi,

³ caohacha icharaauru casetecaelanaala, baaso icharaauruhacha casetecaranein niha cocoainanacaine jaun. Aihane jaun ii casetecaa cocoainanacaine coasiinne, baaso ichana coacuelanaala caohachaain neeute, esinae rauhijiriin caohachaain neeine coaramiin cocoainanacaihuri,

⁴ acaauru jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ii rai caohacha ichacuruhane coina neeuruhane jaun. Nete laen baaso ichaain neeine, cocoainanacai coasiinne ne, esinae rauhijiriin baaso ichara casetecaane coina teein niha Cana Coaunerane jaun.

⁵ Nii jaunte jeriha cocoainanacaine rijijieein nere tonoraain ichaohacachene caohachae. Coatiha cana casetecaane coasihacha nihei. Caohachaain cana suujua coaraain ichaohacachene coinat-erai aihacache.

⁶ Nitohanihane jaunte cocoainanacaihuri rai coriqui teein neeiche, Cana Coaunera jerenohineein leinjiin rai namihaneeocho ichajeein neeuruhane jaun.

⁷ Le cachaauru naineen, inara caje acaaruhacha raaeni teeuche. Niha chatohanei inaraacha coretenenine rai coretecuche. Niha chatohanei, cobiereno rai inaraacha coreteneni *impoestone* coretecuche. Niha cacha inara suujua acatequichene jaaneeine que inara suujua acatecuche. Niha cacha inaraacha belainenine belaihu.

⁸ Jiaonrihachu chuni que nerebeteen neeichene. Nete laen jiniiquiin ita belaaichene caohachae. Chunocoha namute cacha belain ichoaite, aitoa Cana Coaunera rai rauhine rijijieein, inae ichaohane jaun aicheein.

⁹ Cana Coaunera rai rauhi cuhanete, “Jiaonriha ii sinijieranelanaala nena eene aina ichaojeraquiin neeine. Jiaonrihachu sonajaain jaohine. Jiaonrihachu asijiauhine. Jiaonrihachu chamute cacha rucuhele, rai nirihuru, rai sinijera, naaonjoaahunri jereein neeine,” naain ne laenanohiheein. Nete satiin nii naitoonjoan coitucuhin nihacachene coina: “Ii raajenihane ijiabereeo belaaine rijitjoeein chamute cacha belaihu,” naain ne laenanohineein.

¹⁰ Aihane jaun namute cacha belain ichoai, coatiha nainihe baaso ichaa namute cacha raine. Nitohaneen jiniiquiin ita belain nihacachenete, satiin aitoa nii rauhine rijijieein ichaohacachene jaun airichaacheein.

¹¹ Satiin sininaa rijijieein ichaohacachene caje nocohin cana ichao coaraain coitucuhin ichaohacachene cojoanona que turuhane que nainacaachenete caohachae, inae jauriaanejeein cana rai beratenojoi nihane jana esenetaacachene bana amuritoheriin inae ichuunejeeonriha ichoteratenojoein nerichaacheeinne jaun.

¹² Inae satonohelalajiha caa nocohenaanau ichaonaa rijijieein ichaohacachene jaan janonaa. Inae turuhelalajiha nii ena nena jaonaa canaacha cohajeine jaun, nocohenaanau nena rijijieein baasohacha ichajeein ichaohacachene jianein coujurihu Cana Coaunera cachaneen nena tocohaneein nihacachene coarateein nihacachenete caohachae. Charijieein teeinti letona jatoraa in ne sondaro, rai curuaanaa aitoonjoan ichaane coina. Nii rijijieein techu cana netonai jatoroain nihacache, Cana Coaunera aitoonjoan ichacaache chuni que asilanaala satiin notaracaane coina.

¹³ Aihane jaun caohacha nejesina ichacaachene coaracuruha cachaaaurune coina, nainihaacache joaenreein ene jereein, ajetoritii enaacha joaenreein cha ichaain, nihe-ichu canamute cacha cotaairiin coaraain, canamute cacha que necoelaain, naaonjoaain nena nainihaacache.

¹⁴ Aihane jaun nitohaneen nena coacuelanaala, coujuriu Cana Curuaanaa Jesocurisito cachaneen neeichene coarateein laraajiin neeuche, joaereen cacha rijijieein inara suujua letono tonoraalanaala.

14

Jiaonriha inara nejera ichao que ereeichene.

¹ Inara rene turuhin niha cana nejera canaacha esenetai aina ijilanaala nenaane, rai tonaain erena coacuelanaala raotojoein raauche.

² Coaracuche nachuhinti tabaauru itolere lenone que ita rijijieein lenoneen neeuruhane. Jana tabaauru ijilanaala nena, iniho quilanaala jasisichuruhacha que lenoneine.

³ Aihane jaun, itolere lenone que lenoneen nenacaauru, nainihe nii itolere lenone que lenonena nainelanaala nenacaauru que ereein neeuruhane. Jerichanejeein chu nainihe, nii itolere lenone que lenoneen nena que erena nainihe nii itolere lenone que lenonelanaala nena, Cana Coaunera acaentonai raain nihilune jaun.

⁴ Aihane jaun chaneena neei ii, leecha rai niicha latei tera que baaso ichaa been que ereein neeine coina. Nii acauru letoaeraneen nena Cana Coauneraachate baaso ichaain aihurenihane, caohacha ichaa aihuruhane coitucureein. Nete itolereenein

caohachaain raotojoein neeurureein, Cana Curuaanaa raotojoein neeuruhane coina icharaneein nihane jaun.

⁵ Niha coaiten tabaauru, jataain leeochoaauru janonaa amuritoheriin nelateineein lejanohane coaraauru. Jana tabaaurute satiin janonaa ita rijijieein nelatihane que aitocure. Nii jaunte lecachanichaachene, canaacha esenetai coitucuhin esenetaacachene caohachae.

⁶ Leeochoaauru janonaa bana amuritoheriin le janonaa coaraain, bana Cana Coaunera coroaena jerihane, nii janonaa bana coroaemiin. Jana Cana Coaunera rai caohacha ichaa itolere lenone que lenoneein nena jerihane, itolere lenone que lenoneein Cana Coaunera coroaemiin. Jerichanejeeinchu Cana Coaunera rai caohacha ichaa itolere lenonecuru que lenonena nainiheichuru, quilanaala neein Cana Coaunera coroaemiin.

⁷ Coatiha cana jerichaachene jaun ichaohin, ohin, naaonjoaain nihaacache.

⁸ Nii rijijieein techu ohin, ichaohin, naaonjoaain nihacachene nihanatiin Cana Coaunera raineein nihacache.

⁹ Nii coinete ohin, o caje ichanaain, naaonjoaelu Jesocurisito, ichaonacaauru, onacaauru, naaonjoaainunri Curuaanaanein nihane coina.

¹⁰ Chanuna jana chaen nitohanihane saijieein, ii nejera ichao que ereein rai necoeje chanuhin neei, Cana Coaunera acatiha satiin tururichaacheein aca canaacha ichai coitucuhin rucuherichaaine saijieein.

¹¹ Nitohanerichaaine quete:

“Canu ichao coreniha esinae rauhijiriin airichaaanne quene aitoreeunni.

Satiin cachaaurute canu acatiha neseonriaain canu nichaanune coitucuhin Cana Coaunera coroaecurureein,”

naa Cana Curuaanaane ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane ne.

¹² Nitohaneente le cachanichaachene, cana raajenihane canaacha ichai berichaacheein Cana Coaunera rai.

Jiaonriha inara nejera ichao lacuroaaichene.

¹³ Aihane jaun inae nainihaacache cana nejeraneein nenacaauru que baasoneein ereein, chatohanei ichaain, naaonjoaain nena nainihaacache. Chatohanei ichana coacuelanaala neeichenete caohachae, nabana esenetaa cana nejerane lacuroaaichene esenetaane jianihane coataa.

¹⁴ Canune esinae rauhijiriin Jesocurisito esenetaeraneein aitoon. Nihei chuni lenone, calanineein quichaenihane coina coaunanojoi. Nete lenone tabaauru, leeochoaauru cachaauru rai lenoneneein nene.

¹⁵ Niheichu nainiheei quinaa inaelanaala nena ii nejera notaracae rai baaso ichara tocohaneein quiine. Ii lenonecha coreniha nitajeein niha ii nejera, coreniha netonai ohin nihalu Jesocurisitone saijieeine coataa. Nitohaneein neeine coatiha chamute cacha belaaaine coaratiha airiheeini.

¹⁶ Aihane jaun itolere lenone que lenonena nainein neeichene jaan aina cuaain nainiheiche baasoneein inara que ereein neeuruha cachaaurune jaanu ichaain neeichene.

¹⁷ Jeriha Cana Coaunerane rijijieein rai Cojoanonaa que ichaonaa jerichaachene, coatiha joaenreein lenone que lenoneein nihacane latihei. Nete laen esinae rauhijiriin baaso ichaelanaala rai Suujue aina cuaain rachoojoein ichaohin, raotojoein nihaacachene caohachae.

¹⁸ Nitohaneein ichaohin Jesocurisitohacha jerei ichaa cachanete laen rautatiin coarae Cana Coaunera. Cachaauru nihanatiinte esinae rauhijiriin caohacha ichaane coaracurureein.

¹⁹ Aihane jaun, atiin ita aina raotojoein ichaohin nihacachene jaanuhacha ichaacachenete caohachae. Nii banate laen esinae rauhijiriin, jiniiquiin ita coroatajaneein, jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein nerichaacheein.

²⁰ Nainihe lenoneecha coreniha Cana Coaunera ichanohin itajeein nihacachene. Esinae rauhijiriinte niqui, satiin lenonecuru lenone caohachaneein neure. Nete caohachaene que lenonelanaala nenacaauru notaracae que lenoneein acaauru suujua lacuroaera tocohaneein nihacachene.

²¹ Nii jaunte caohachaene, iniho leeochoaauru quinojoinelanaala nenea quuin, bino cohin, naaonjoaain nihacachene. Niheichu leeochoaauru suujua lacuroaera tocohaneein nainihe joaenreein chachanaa nainihaacache.

²² Aihane jaun ii joaereen lenone que lenoneeine, Cana Coaunera notaracaecha que lenoneeu. Rachoojoein neeine suujua cuhane nocoatelanaala joaenreen lenone que lenoneein nenea.

²³ Nete laen inae roatojoein quinaa naihenihane coituhane saijieein que lenoneein nei, aca nii ujuaihoneein ne, niicha quinelanaala nenaanihane coitucuhane saijieein quihane jaun. Nii jaunte inae canaacha ichana nainihe ichacaa raotojoein coitucuhane saijieeine, osa que nesaruha aihaca.

15

Iti rainuhacha que caohacha ichana coacuelaanaala chamute cacha rai caohacha ichaau.

¹ Inae cana, jeriha Jesocurisitone rijijieein laraajiin neinichaachene, nii ena nunuheteein sacuhajeraauruhacha ichai que tonaain erenea nainihaacache. Atiin acaauruhacha ichai rautaenihacachene nihanatiin abaantaacachenete ne.

² Satiin canate, canamute cachaauru rai caohachanu que cha ichaain nihacachene caohachae, caa canaacha esenetai aina ijieein sacuhajeein ichaauruhane coina.

³ Coaracuchenachuhinti Jesocurisito netonai, aca jerihane rijijieein nenea nainenihane jaun: “Ii necoeje chanuureraauru coreenranihane canu caseteco coaraaun,” naain que aitiin laenanohinihane nainaalu, rai suujua letono rijijieein nenea coacuelanaalane.

⁴ Satiin Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein nenaate, cana suujuateraanu que laenanohineein nelu, itolere bana janelanaala, cairichaojoaain cana coaraane aina cuaain canaacha cohajei ranaa nainichaachene coina.

⁵ Nii Cana Coaunera itolere bana cairichaojoaain cana coara, inara coroatajane-miin. Cana relaalu Jesocurisitone rijijieein

⁶ jiniiquiin ita belaaain rachoojoein Cana Coaunera corojeein ichaoche, jeriha Cana Coaunera Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacaneein nenaane rijijieein neeichene coina.

Jorioniheichuru rai benojoiniha Jesocurisitone que erenea

⁷ Aihane jaun Cana Coaunera rai caohachanu que inara raain nihalu Jesocurisitone rijijieein, inara netonai jiniiquiin raotojoein ita raain neeuche.

⁸ Esinaena aitoreeunni inara rai. Inae cana foeratera inoaensihuru rai, nitohaneein ichaane coina aitosihalu Cana Coaunerane nainaane coinane, Jorioocuru nichaanune rai nelatihane coina turuhin nelu Jesocurisito, caje esinae rauhijiriin nohanelanaala tihane coina, naitoonjoan icha Cana Coaunerane coaracuruha cachaaurune coina.

⁹ Chaen techu Jorioniheichuru netonai, aca Cana Coauneraneein nihane jaun, cairichaojoaain acaauru netonai coaraane coitucuhin, Acaneein nihane coroaecururichaaaine coitucueratihane coinane maajeein turuhin nelu. Nii ajinihate nitohaner-ichaaine que:

“Nitohanei ichaaine corenihane lauri lauri nenacaauru cachaauru aina neein-ineein neeine corojeein nenatereunni,” naain laenanohineein ne Quiricha Inoaensi cuhane.

¹⁰ Quiricha Inoaensi cuhane techu coaiten:

“Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina jiniiquiin rachojeeuche

lauri lauri nenacauru cachauru,”
naain ne laenanohineein.

¹¹ Rai Quiricha Inoaensi cuhane techu coaiteen:

“Lauri lauri neiniquichene
Cana Coaunera cachaneein nenacauru aina jiniiquiin
Cana Coaunera coroaecuche,”
naain ne laenanohineein.

¹² Isaihasi netonai techu:

“Isaihasi caje nefoeratenaa-
Israelitacuru curuaanaa neein nenea-
Rabiri cajete
ocooreein leinjiin Curuaanaa,
Israelitanelanaala nenacaurune maajeein
curuaanaa neein nihane
acaacha que jaaequiin neeuruhane coina,”
naain laenaclu.

¹³ Canaacha cohajei teraneein nenea Cana Coaunera, Aca acaneein nihane esene-
taeraniquichene rai, raotojoein rachoojoein jiniiquiin neeichene jaanu teein, inara
aina niicha ichana nainei ichaa rai Suujuene coina ichamiinte, leinjiin acaacha coha-
jeein neeiche.

¹⁴ Canejeraauru, saain inara leeochoauru belaaïn ichaohin, itolere coitucuhin, jiniin-
quiin ita suujuatenaa coitucuhin ichaohichene coitucuhanu.

¹⁵⁻¹⁶ Nena laen caa quiricha inara rai canuhacha laenai cuhane inara que asilanaala
inara rai aitoon, nabana baitequichene chatohanei ichaquichene coataa. Nitohaneein
Jorioniheichuru rai caohacha ichaa Jesocurisitone beebjihanune coinatē, canu rai
caohacha ichaane coina canu raain nelu Cana Coaunera. Nii jaaunne Cana Coaunera
beratenojoi ichoteratenojoein neeururichaanne beebjeeun. Nii canuhacha beeb-
bejei esenetaauruha Jorioniheichurune, Cana Coaunera rai iniho mocohin teeuruha
saseredotecuru Jorionei nenacaurune rijjijeein, Cana Coaunera rai, jeriha rai Suu-
juene rijjijeein couluunojoein Jorioniheichuru tihanune coina.

¹⁷ Coujuriu Jesocurisito letononein nenea tocohaneein, Cana Coauneracha jerenohi
ichaaïn nihanune jaunne raotojoeun.

¹⁸ Nii jaunne Jorioniheichuru relaain nihanune jeriha Cana Coaunerane rijjijeein
neeuru coina, canu relaain nihalu Jesocurisitone jaan caje cuaain, leeochangein cuaain
Jorioniheichuru relanaa coacueneun. Niine ichaaun acaauru rai ereerejeein, acaauru
aina neein canu ichao que acaauru notajaain,

¹⁹ cojoelanaacojoai ichana nainichaaunne jaan aina cuaain, Cana Coaunera Suujue
aina cuaain, naaonjoaain. Nitohaneeine cana ichoterateraneein niha Jesocurisitone
beebjihanune nainaaun jataain caohatiin, Jerosaleeun caje nunuhetein itolere sacu-
taain Iliria batane que tiaaajoaain.

²⁰ Nitohaneeine chabana turuureniha leeochoaurune jaaunru cuhecujueein cha-
bana aonaeraeniha Jesocurisito que erenaane jaaunru Jesocurisito beebjeeun, na-
bana leeochoauru amihaneena jaaunru turuhin, acaauru amihaneero rohecaanune
coataa.

²¹ Nitohanei ichana coacuelanaalane,

“Chabana que erena
aonaelanaala nenacaurute,
inae aca Acanihane coaracurureein.
Chabana aonaelaanaala nenacaurute,
aonaain coitucuha cuurureein,”
naain laenanohineein niha Cana Coaunera Quiricha cuhanena rijjijeein ichaaun.

Romau cunaa coaauca Faborone

²² Jaiti nii ichajihanune jaaunne, araai saain inara coaraa unaa coaaucaanne nihanatiin nainesineun.

²³ Nene laen inae ena canu amihaneoo nainaan, nii canuhacha beebejei atane sacutaainchurune jaun, inae inara coaraa unaa jereeun araai jaanacai baiha.

²⁴ Nii jaunne Españau cuhanune ucuaetoha, cuujihataain inara rene bedaenereeni, bajiaanachuhinti aineeun. Nene laen atiin, inae nainaan inara rene bedainichaaune baiha, jelai caje amuhanune coina canu coroatajaniquichene jereeun.

²⁵ Nene jaiti ena Jerosaleeun cureeunni, ecu nenacaauru coroatajaniha leeochoaauru cana nejeraauru taojiai tihanu acaauru raine coina.

²⁶ Masedoniau nenacaauru, Acaihau nenacaauru, naaonjoainurite suujua caje coauneen, Jerosaleeun cairicheinejeen nenacaauru coroatajaniha letoauruhane coina, niicha letoaenihunru taojiaaure. Nitohaneente rai suujua caje coauneen coacuhin, jataain caohacha ichacure.

²⁷ Charijieen teeinti Jorionecurenihane saijieen, acaauru que Jesocurisito coitucuerateurelu, Jorioocuru Jesocurisito esenetaeraneen nenacaauru, nii rijijieente Jorioniheichuru netonai, Jesocurisito esenetaeraneen nenacaauru Jorioocuru coroatajanecure, acaauruhacha sirii taojiaain letoain.

²⁸ Nii jaunne inae nii leeochoaauru coroatajaniha acaauruhacha taojiai amaain tihanune baihane laen, Españau cureeunni. Nii ucuaetohane laen cuujihataain inara rene bedaenereunni.

²⁹ Inara rene bedaenichaaune, cana coroatajanerichaaain jelai amuritoheriin Jesocurisitone coitucuhanu.

³⁰ Inara raine aitoreeunicha canejeraauru. Atiin Jesocurisito aina cana belaiha cana rai Cana Coanera Suujue tenojoi coreniha, caohachaaain cuha canu amihaneone coina, canu rai atiin Cana Coanera bajaachete,

³¹ canu que chachana nainecureneeine Jodea nenacaauru Cana Coanera coitucuhichuru. Chaen Jerosaleen turuhanune raotojoeen canu ranaa nainecuruha ecu nenacaauru cana nejeraaurune coina.

³² Jeriha Cana Coaneranena inara rene turuhin bedaenereunni, inara coaraain rachoojoeen ecu inara aina neen nebetacaanune coina.

³³ Raotojoeen nihacachene teraneen nena Cana Coanera, inara coroatajanemiim. Nitohanemiin.

16

Arajii cachaauru coaauca Faboro.

¹ Jesocurisito rai iclesia neen nenacauruhacha latei que acaauru coroatajaneraneen Cencrea nenaalu- cana nejeraneen ene neen nena- Febe quene inara rai aitoreeunni,

² coujurihu Jesocurisito esenetaeraneen nena tocuhaneen, inara rene turuhane raotojoeen Jesocurisito coreniha raain, satiin niicha latei que coroatajanequichene coina. Acate leeochoaauru coroatajaneen canune maajeein coroatajanelu.

³ Canu rai Jesocurisito tenojoi amihanena que canu coroatajanera neen nenacaurulu- Aquila, Firisila, naaonjoainuri coaaucaanne beeuche acaauru rai.

⁴ Acaaurute canu coreniha nichao itajerateeuruhane rai neeurelu, canu sohin canu jaonaa jerecuruhane bana. Nii jaun coatiha canuhacha acaauru coaauhaaun, satiin Jesocurisito rai iclesianeen nenacaauru- Jorioniheichurute acaauru coreniha Cana Coanera bajanajaacure.

⁵ Jerichanetojoeinchu Aquila, Firisila, naaonjoainunri loreri asaae neto- jianacaauru canejeraauru coaaucaune beeuche acaauru rai. Jataain canuhacha belai- Efeneto coaaucaune beeuche. Acate jauriaanejeen Asia batane que Jesocurisito esenetaera neen nelu.

⁶ Taolu carajaain inara jana neein, inara coroatajaneraneein nenea Mariha netonai coaaucaaune beeuche.

⁷ Chaen canu araichuru canu aina jiniiquiin caresero cuhane nenacaurulu- Andronico, Joniasi, naaonjoainuri rai acaauru coaaucaaune beeuche. Acaaurute afosotooru que caohacha cachanecuruhane coarateein, canu ajiniha Jesocurisito esenetaeraneein neeurelu.

⁸ Jesocurisito coreniha jataain canuhacha belaineein nenea- Ampliato rai coaaucaaune beeuche.

⁹ Chaen canu rai Jesocurisito tenojoi amihanenaa que canu coroatajaneraneein nenea- Orobano, canuhacha belaii Estaquis, naaonjoainunri coaaucaaunne beeuche acaauru rai.

¹⁰ Jesocurisito esenetaeraneein nihane jaun, mainajeein coujunojoineein nenaalu- Apeles netonai coacuhin, Aristobolo aina rai naraichuru coaaucaaune beeuche acaauru rai.

¹¹ Chaen canu araai Erodion, nii baiha Narsiso aina nejeraauru Jesocurisito esenetaeraneein nenacauru, naaonjoainuri coaaucaaune beeuche acaauru rai.

¹² Jerichanejeeinchu Jesocurisito icharatenohi icharaneein nenacauru- Tirifena, chaen Tirifosa, naaonjoainuri rai acaauru coaaucaaune beeuche.

Chaen cana nejera, Jesocurisito coreniha- cana baineein nenea- Persida- nii mainajeein Jesocurisito tenojoi amihanenaa icharaneein nenaalu rai netonai coaaucaaune beeuche.

¹³ Rofo rai netonai coaaucaaune beeuche. Acate leeochoauru amuritoheriin Jesocurisito esenetaeraneein nihane coarate.

Chaen rai nebate canu neba rijijieein cacoelaichaneein nelu.

¹⁴ Chaen Asiincrito, Fleconte, Eremesi, Patrobas, Eremasi naaonjoainuri, chaen acaauru aina nenacauru canejeraauru netonai rai acaauru coaaucaaune beeuche.

¹⁵ Chaen Filologo, Jolia, Nereo aina rai bai Olimpias, naaonjoainunri rai acaauru coaaucaaune beein, canaacha esenetai coreniha canejeraauru rai netonai acaauru coaaucaaune beeuche.

¹⁶ Jiniiquiin raotojoein ita rai ereein neeuche, ita nejeraneein nenea rijijieein. Satiin Jesocurisito esenetaain rai cachanein nenacauru netonainte inara coaacuruhane berateure inara rai.

¹⁷ Inara canejera neeichene raine aitoreeunni, atiin nii jelai leeochoauru lerueraneein- inara amihaneeo lacuroaeraneein nenacauru coaraain, acaauru que nainaan ichaohichene coina. Nitohanei icharate relanojoineein neeichelune jaan ichaquichene caohateraneein aicheein. Aihane jaun jiaonriha acaauru rohan neeichene.

¹⁸ Jesocurisitohacha jerei ichana coacuelanaalate nechu acaauru jerecuruhane rijijieein- raihunhacha que chachaain neeure. Chaentechu enaacha cache coritana inatiin aihuruhane jaun, acaauru coitucuelanaala nenea cache coritacure enaacha.

¹⁹ Satiinte Jesocurisitohacha jerei tonoraain ichaohichene coitucure. Nii jaunne jataain rachoojoeun inara coreniha. Aihane jaun baaso ichana coacuelanaala, itolere coitucueraneein neeichene coarateein caohacha nejesina ichacuche.

²⁰ Aihate inara tijia asaae jaoleneein niha nii baaso icharatera moconajaerane coina ichamiin raotojoein nihacachene teraneein nenea Cana Coanera. Inara coroatajane- miin Cana Curuaanaa Jesocurisito.

²¹ Canu amihaneeo que cacorataaneraneein nenea- Timoteeo netonaite inara coacue. Chaen canu araichuru- Locio, Jasoon, Sosipater, naaonjoainunri.

²² Canu caa Faboroacha laenaeratei quiricha laenara- Tersio nichaaunena canuhet- onai cana Curuaanaa coreniha inara coacuen.

²³ Chaen caa nihanune jaan- loreri erora Caiho netonaite inara coacue. Acate rai loreri tee, satiin iclesianein nenacauru- turunacauru nasaae netaojiaauruhane

coina. Chaen caa nihacaanune jaan nese cocoaichacuru rai coriqui beraichaneein nena- Erasto netonaite inara coacue. Chaen cana nejera Coarto netonaite inara coacue.

²⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisito, satiin inara coroatajanemiin. Nitohaneeine.

Raotojoein rachoojoein Cana Coaunera coroaecuche.

²⁵ Cana ichoterateraneein niha Jesocurisitone que inara relanaanune rijijieein, leein-jiin Aaacha jerihane rijijieein neeichene coina icharaneein nena Cana Coaunera coroaecuche. Nii inara relaanulune jaante, chuni que coitucueratelanaala sirihane caje, cana que coitucuerate Cana Coaunera. Acate asinojoneein sirilu, jaiti cana rai chauratane coaunaenihane ajiniha caje coauneein Cana Coaunera.

²⁶ Nete laen, inae enene cana que coitucuerate nere bera inoaensihuru- *profetacuru* que, aca jerihane rijijieein beein laenaeratihalu Cana Coaunera chabana satonoelanaala nenaane rijijieein. Nii niicha ichaneni asinojoneein nenaate, satiin lauri lauri nenacauru cachauru que coitucuerate Cana Coaunera, esenetaain tonoraain neeuruhane coina.

²⁷ Leinjiin itolere coitucuhin nena Cana Coaunera necaohacha coitucuhin coaracurumiin chabana satonoelanaala rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain satiin cachauru. Nitohanemiin.

Coriintoo nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Coriintoo neiniquichene.

¹ Canune Faboro neeun. Cana Coaunera jerenohi neeinne, Jesocurisito cocoainanohi afosoto neein neeun. Cana nejera Sosetenesi aina jiniiquiin neeinna

² caa quiricha laenacaanu. Satiin Coriinto neseu Cana Coaunera que banijiaineein rai iclesianein nenacaauru cana nejeraauru raina, caa laenaain letoacaanu.

Satiin inarate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain araai laurii caje ranojoneein neeichene saijieein, Cana Coaunera que banijiaineein le laurii caje nena rijijieein neeiche, itolere sacutaain Jesocurisito coroejeein nenacaauru aina jiniiquiin.

³ Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoainuri inara coroatajanemiin raotojoein neeichene coina.

Jesocurisito aina cuaainte rausiaenjoinichaache.

⁴ Jesocurisito aina cuaain inara rausieca Cana Coaunerane corenihane, itolere bana coroejeeun.

⁵ Nii rai Calaohi Jesocurisito ere tonoraain esenetaaichene aina cuaainte, jataain inara coroatajane Cana Coaunera, niicha jerenohin coitucuhin que ita rai raotojoein ereeichene coina.

⁶ Nitohanihane ainate, esinae rauhijiriin erenaa niha Curisito quene coitucuhin esenetaain rijijieein neeiche.

⁷ Nitohanihane jaun, inara rai lanarinaain caohacha ichaquichene coina inara rai Cana Coaunera tenojoin, ocooca uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone coaraquichene que tiaojoaain.

⁸ Inara berairichaaain Cana Coaunera satono que tiaain, inara suujua letono ichaelanaala neeichene coina, nabana turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana niha inara que tonaain ereine coataa.

⁹ Itolere banate, satiin naitoonjoa ichae Cana Coaunera. Acate inara cotijiae, jiniiquiin rai Calaohi Jesocurisito aina ichaohichene coina.

Ita caje nelerucuruha Jesocurisito ranojoinunrunne

¹⁰ Canejeraauru, Cana Curuaanaa Jesocurisito corenihane inara rai aitoon, atiin ita suujua rijitoejin nii leechaneein inara suujua cuaelanaala jiniiquiin raotojoein ichaohichene coina. Rachoojoein ichaaoche ita rijijieein coacuhin, ita rijitoejin abaantaain.

¹¹ Nejesinajeein ita cotaairiin neeichene coitucuhanu Clohe laurichuru cajene jaunna, caa inara rai aitoon.

¹² Chaen techu, inara aina nenacaauru tabaaauru, “Canune Faboro lauri caje neeun,” jana leochaurute, “Canune Aforo lauri caje neeun” jana leochaurute, “Canune laen Fedoro lauri caje neun” jana leochaurute, “Canune laen Curisito lauri caje neeun,” naaure.

¹³ Chasiinna araai lauriin neleruhin niha Curisitone coalanaala niritiin ereriquiche. Coatihachu canu Faboro nichaaunne inara coreniha coroso que ohanulune coalanaala. Niheichu, Faboro nichaaunne coreniha baotisanojohi niheeiche.

¹⁴ Cana Coaunera coroeajihanu, Curisifo, Caiho, naajoainunri baotisaanune baiha leochauru cachaauru baotisaen nihanulune jaun.

¹⁵ Nitohanihane jaun nii chuni, Faboro nichaaunne laurinihane coreniha baotisanojohiniha nocoetiin erenaa nainihe.

¹⁶ Chaen nechu Esetefana lauri baotisaanlu. Coatiha nii baiha chuni baotisaanune coitucuhaaun.

¹⁷ Coatiha cache baotisaanune coina caletoaailu Curisito. Raujiaaincha jianacoon nena nainecururichain cachaaurune bihanune coinata caletoaelu. Coatiha amurijiriin cha coitucueraneein nihanune coina caletoaailu. Nitohanihane saijjeein cha coitucueraneein nena rijijjeein nere bihanune, cha que nelaterihe i cana ichoteraneein nihane coina coroso que ohalu Curisitone.

Curisitote, niicha ichana naine aina niicha coitucuhi ichaa Cana Coaunerane jaan ne.

¹⁸ Nii coroso que ohalu Jesocurisitone que erenaate aonacure nii cha que nelatihei rijijjeein nii nitajeeuruhane coina nenacaauru coitucuhichuru. Nete laen cana rai jianacoon cache mitaeranein ne nii erena, jeelai Cana Coaunera ichanohinein.

¹⁹ Rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Itolere coitucuureraauru coitucunojoi itajeeinne, nainaan ichaauruha nainanacaaaurune jaan itajereeeunni,” naain bihalu Cana Coaunera.

²⁰ Inae cha que nelateein nedaauruhi itolere coitucuureraauru aina cache relaaureraauru. Niheichu nelateein nedaauruhi, caa cana rai chauratane que nenacaauru itolere coitucuureraauru niha natiin. Satiin itolere coitucutoha nocoenacaaurute, leinjiin aaso rijijjeein ratiri Cana Coaunera.

²¹ Cana Coaunerate niicha coitucui ichae, nabana nii niicha coitucui aina cuaain niicha tei ichaonaa coitucuhin nichotenaa nainecuruha nii coitucuhichurune coataa. Nitohanihane jaunte, rai nere letoae, satiin esenetaain jeriha cachane jianacoon ichaonaa nainihane coina. Nete, nii nere esenetaaichuru, joaenreein nelatihei rijijjeein aonacuruhane niha natiin, esinae rauhijiriin jianacoon cache mitaeranein ne.

²² Nitohanihane jaunte, cojoelanaacojoai coana jerecure Joriocuru nichaaunne. Jana Curiecocuru, cha coitucuuruhane jaanu ariiriichure.

²³ Nena canacaanu, jianacoon cache mitaeranu que Cana Coaunera letono coroso que onaalu beebejihacaanu. Niite Joriocuru rai leijiin nererojoecanaaneein acaauru tee. Jana Jorione lanaala nenacaaurute, nechu joaenreein nelatihei rijijjeein aonacure.

²⁴ Nete Cana Coaunera cotihanoichuru, Jorioneein, Curieconein, naaonjoaain nihacachene niha natiin, nii letono Mesihasi Curisitote jeelai Cana Coaunera ichanohin ichaain, niicha coitucui coitucuhin nihane coitucuhacache.

²⁵ Cana Coaunera beratenojoin, joaerein nelatihei rijijjeein coaraa cachane niha natiinte, satiin cachaacha coitucui amurijiriin nelate. Chaen techu Cana Coaunera icharatenohi, nelatelanaala coaraa cachane niha natiin, jataain cachaacha ichai amurijiriin, laraajiin mijiaineein nereein itolere bana.

²⁶ Canejeraauru, coroatajajeeincha inara tabaauru cha coitucuera rijijjeein neeichene saijjeein, jitariin inara cotijiaain niha Cana Coaunerane que nainaan ichaaoche. Nii ichoae tacaain techu coroatajajeeincha inara tabaauru nelateinneein nenacaauru cachaauru lauri caje neein, cocoainanacaineein, naaonjoaineein neeichene saijjeein jitariin inara rae Cana Coaunera. Nii que nainaan ichaaoche.

²⁷ Nitohanein itolere que nainaa nocoetonacaauru necoeje chanunaa jerenacaunte, jaolecooruha nii nainanacaaaurune jaancuru cachaauru janijiin cotijiae Cana Coaunera. Chaen techu nii leeochoauru amurijiriin nelatenacaauru raelanaala, nii nelatelanaala acaauruhacha coaracuri cachaauru raain ne Cana Coaunera, acaauru necoeje chanunaa jerenacaun.

²⁸ Nitohaneinte jerenohinelanaala, coiintenojonein, nelatelanaala, naaonjoaain cachaauruhacha coarai cotijiaain ranajaain ne Cana Coaunera, nechu nii acaauruhacha itolere amurijiriin nelatiha nocoenacaauru que jaoleconaa jerenacaun.

²⁹ Nitohanein Cana Coaunera acatiha nihacachene jaun, nainihaacache leeochoauru amurijiriin nihacachene coaratihacachene.

³⁰ Cana Coaunerate raajenhane inara raain ne, rai Calaohi Jesocurisito aina neeichene coina. Chaen techu nii rai Calaohi Curisito coreniha chabana canaacha coitucuhi coitucuhin, coreniha osa caje mituhin, cha juaihoneein nena caje ichoteratenojoinnein, jelai teein que banijiaain raotojoein nena coina ichae Cana Coaunera.

³¹ Nitohaniane quete: “Caohachaa cana raajenhane canaacha ichai coreniha neco-hasitaacachene. Cana Curanaacha ichanojoiincha coroaecaachenete laen caohachae,” nae Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

2

Coroso que atinanojoin Curisito beratenojoin

¹ Aonacuche canejeraauru. Inara rai Cana Coauneraacha ichaneni coitucueraelanaala nena que iriha uhanune bana coatih inaraacha coitucunaa nainihe que irinaaunlu.

² Nii inara aina nihanune bana, coatih leecha coacuhin que inara rai irihaaunlu, esinae rauhijiriin coroso que neein onaal Jesocurisitohachane coacuhin que inara relaaunlu.

³ Chaen nech inara rene turuhanune nunuheneein, joenreein cacha chaque nelatihei rijjijeein turuunlu.

⁴ Niheichu Cana Coaunera jerenohin que inara relaanune bana coatih canu esenetaaichene jerenacaun nii aitocuruha nii itolere coitucuerane rijitiin ereein inara relahaanlu. Nena rai Suujue aina itolere ichana nainiha Cana Coauneraane jaan aina cuaain inara que jereratichaaune jaun nii aina esenetaaichelu.

⁵ Leinjiin Cana Coauneraacha ichanenu esenetaain que jaecohichene coinane, nitohanein inara relanajacoon, nabana suujua caje rocohin cachaauruhacha coitucunojoi que jaecohichene coataa.

Rai suujue aina cuaainte necoitucuherate Cana Coaunera

⁶ Nena laen inae acaauru suujua cuhane niicha esenetai aina iinacaauru rai jelai amuritoheriin canacaanu que Cana Coaunera coitucueratenojoi que irihacaanu. Coatih caa chauratane que nenacaauru cachaauruhacha coitucui que nihei. Niheichu acaauru rai cocoinanacaihuri nitajerai nenacaauru coitucunojoinnein nena que aitohaacaanu.

⁷ Acate caa cana rai chauratane coaunaane ajiniha, enene cana necaohachanu que niicha ichanenine que inae coausilu Cana Coaunera. Nii quene caa inara rai irihacaanu.

⁸ Nii coitucueraelanaala nena niicha ichanenu coausihalu Cana Coauneraane coitucuerenihane jaunte, coroso que teein nii cana rai caohacha icharaannu que letono atinaaurelu. Coitucuuruhane jananihane, coatih coroso que teein atinaaururiheilu caa chauratane que nenacaauru cocoinanacaihuri.

⁹ Nete Quiricha Inoaensi cuhane:

“Cana Coaunerate
belaichaaauru rai,
chabana coanojoinelanaala nena
aonanojoinelanaala nena,
naonjoainuri ichaain
acaauru que banihateein rucujue.
Niheichu chuni,
‘Naaonjoanrichaain’ naain que coaaura,”
naain beratihalune nainaane coina ichae Cana Coaunera.

¹⁰ Nii niicha ichaneni, niicha coacuilute cana que coitucuerate, rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera. Nii Cana Coaunera Suujuete, satiin niicha ichaneni coitucue, satiin suujua cuhane niicha coacune maajeein.

¹¹ Nihei chuni ita suujua coitucuna nainera. Leinjiin nii suujua cuhane nena, rai suujuete naine cacha suujua coitucuhane. Nii rijijieein techu nene chuni Cana Coaunera Suujua coitucuera. Acaihaniji rai Suujue rai suujuaacha cuane nenaachate rai suujua coitucue.

¹² Coatiha canacaanu, caa Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein Moconajaera suuje rahaacaanu. Acaihaniji Cana Coaunera Suujuene raacaanu, aina cuaain jataain cana belaitohane jaun, cana rai niicha tei coitucunojoin aonaain coitucuhin nihacachene coina.

¹³ Canacaanu relaa Cana Coaunera Suujuene jaan quene aitocaaanu. Coatiha canacaanu suujua cuhane canacaanuhacha coacuhi que aitohaacaanu. Nitohaneeinna Cana Coaunera Suujue beratenojoi bihacaanu, Cana Coaunera Suujue coitucuhin nenacaauru rai.

¹⁴ Nitohanihane jaunte, Cana Coaunera Suujue raenihane coina ichaonaa, nii Cana Coaunera Suujue jerenohi coitucuhin tonorana nainene, nii chaque nelatihei rijijieein aonaane jaun. Niheichu aonaane niha natiin coitucunaa nainihei, Cana Coaunera Suujue sirinihane jaun.

¹⁵ Nete laen Cana Coaunera Suujue siricha itolere coitucuhin coulurujuenaa nainereein. Nerinaain que tonaain que ereein aca coulurujuenaa nainera.

¹⁶ Nitohanihane coinata, “Nihei chuni suujua cuhane Cana Coauneraacha coacui coitucuera. Niheichu chuni suujuatenaa nainera,” nae rai Quiricha Inoaensi cuhane. Nete laen cana, coaauca Jesocurisitone rijijieein coaaucaache.

3

Canacaanune Cana Coaunera letononeein ita amihaneeon coroatajaneraneein nihaacaanu.

¹ Canejeraauru, nii jauriaanejeein inara relaa uhanune bana, coatiha Cana Coaunera Suujue letono rijijieein inae ijiin ichaonacaauru cachaauru relaanune rijijieein inara relanaa nainihaaunlu. Nii jaunna Cana Coaunera coitucuhichuru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun, Cana Coaunera Suujue letono rijijieein inara relanaa naineneeunlu.

² Nitohaneeichene jaunte, caaintaelanaala inara relaanulune jana, tonoraelanaala abaantana naineneeichelu. Niheichu enanetojoein nihanatiin tonorana nainiheeiche.

³ Aihuruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein enanetojoein inara suujua coaraquichene jaunte, nii ita que necoelaain, ita que nererojoecaain, naajoaain neeiche, aihuruha satiin Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaaurune rijijieein.

⁴ “Canune Faboroacha ere tonoraaun,” jana leeochoauru “Canune Aforoacha ere tonoraaun,” naain ereeichene jaunte, jaiti Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein ichaohichene jaun aitocoiche.

⁵ Coatiha canu Faboro nichaaunne chanihaaun. Niheichu cha nihei Aforo netonai. Canacaanune raujiaain Cana Coaunera letononeein, inara aina niicha ichaneni coitucuerateraneein canacaanu letoaa Cana Coaunerane rijijieein, niicha icharatenohin icharaneein nihacaanu.

⁶ Canune inara que Jesocurisito coitucuerateraneein neeun. Jana Aforote caohachaain coitucuhichene coina que inara relaeraneein ne. Nete laen Cana Coaunera, nii aina cuaain chabana nitajenaachara ichaonaa teraneein ne inara rai.

⁷ Nitohanihane jaun, nii inara que coitucueratera nichaaunne, nii inara relaera aina chaneein nihaacaanu. Cana Coaunerate laen nii inara relaacaanune jaan aina ijiin ichaohichene coina icharaneein ne.

⁸ Nitoanihane jaun, canu inara que nii Cana Coauneraacha ichai cotucueratera nichaaunne, nii que inara relaera aina jiniiquiin ita rijiichaanu. Nete laen nii inara que niicha ichaneni coitucueratihacaanune cainareein Cana Coaunera.

⁹ Canacaanune Cana Coaunera letononeein canacaanu rai niicha tei amihanenaa que ita coroatajaneraneein nihacaanu. Inarate leinjiin ocoana aina leinjiin loreri rijijieein neeiche Cana Coaunera rai.

¹⁰ Jana canune, inara que amihanenaa nunuheteraneein neeun Cana Coaunera letononeein. Jana leeochoaurute, nii quiicha banesijiatei bucutejeeure. Nete, le cachanichaachene caohachaain ichacaachene coaraain ichacaachene caohachae.

¹¹ Nihei chuni nainihei nii banesijia quiicha tenojoin coreein leeocho tenaa nainera. Nii banesijia canuhacha teite Jesocurisito ne.

¹² Nii rai banesijia quiicha temunojoin ichoaete nainere, coata coreti, ajeri coreti, enuha, elele, jiarana nujua, naajoain caje nainecurure loreri ichacuruhane.

¹³ Nete, inae le cachanichaachene ichao cojuhin coaraa Cana Coaunerane cojoanonaa que turuhane bana, le cacha cachaauru amihaneeon inanacaa cureein. Nii banate, usi tabainein ureein nii cana ichanaa cojuhin coaraane coina.

¹⁴ Chariji ichanaa teinti mocohelanaala nii usi abaantae, nii icharate core raa cureein.

¹⁵ Jana mocooha nii niicha ichainete, nitajiha cureein rai namihaneeo. Jana nii que amihaneite, nii usi caje nichotereein cha colane.

¹⁶ Tana Cana Coaunera loreri neeichene jaun, inara suujue cuhane niha Cana Coaunera Suujue coitucuhichene.

¹⁷ Nii Cana Coaunera loreri neeichene jaunte, osa que inara saruhin baasoneein inara teranihane, Cana Coaunera loreri aasaeca aicheein. Niite aca itajiha cureein Cana Coaunera, acaihaniji rai loreri neeichene saijieein inara ichao asaecane coreniha. Inarate nii rai loreri neeiche.

¹⁸ Coa inara raaje necoritaache Cana Coaunera coitucuhichuru rijijieein itolere coitucuha nocoetiin. Nitoanein neeichene, nii baiteein enacoanein Cana Coaunera coitucuhin neeuchete, esinae rauhijiriin cha coitucueranein neeiche. Nii banate laen esinae rauhijiriin cha coitucueranein neriquicheein.

¹⁹ Nii quete, “Nii itolere coitucutoha nocoeuruhane jaan aina raajenhane necoritaauruha que jaoleconacaaurune cointate ichae Cana Coaunera,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

²⁰ Chaen techu coaiten, “Nii itolere coitucutoha nocoenacaauru coaunojoite, nii cha que nelatenihane coitucue Cana Coaunera,” naain ne laenanohineein Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane.

²¹ Nitohanihane jaun chunocoha cacha, joenreein namute cacha rijijieein ichaohane nainihei, raotojoein niha nocoetiin necohasitaane. Satiin itolere inaraacha lateite, inara rai tein ne Cana Coaunera. Aihana jaun, Cana Coauneraachate coroaena nainequiche, inara rai itolere tein nihane coreniha.

²² Canu, Aforo, cana rai chauratane, cana rai ichaonaa, caa ena nenea, cabaiha neenihun, niichurute Cana Coaunera tenojoineein neeure inara rai.

²³ Jana inarate Curisito rainequiche. Jana Curisitote Cana Coaunera raine.

4

Afosotooru amihaneeo.

¹ Cana Coaunera ichanohi coitucuheraelanaala nenea que Curisito letononeein rai cacha relaeraneein nihacaanune coitucuhichenete caohachae.

² Chaelai icharaanu que letononeein nihacanete, nii cana letoaera suujua rijijiein nere tonoraain ichacaane caohachae, nere tonoraain nihacane coitucunaa nainiha nii cana letoaerane coina.

³ Nena laen baasoneein ichacaanne coitucueralanaala canu que ereein neeiche co-cainanacaaihuri ainane nihanatiin, cha que tonajeneun. Niheichu canu raajenhane nihanatiin baasoneein, caohachaain, naajoaain ichacaanne coitucunaa nainihaun.

⁴ Nena, nii casuujua cuhane baaso ichaenihanune coaucaaanne, canu baaso ichacaaunne coitucunaa naineneen. Cana Coaunera laen, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoannune coitucuha cureein.

⁵ Aihana jaun, “Acate baaso ichae,” naain leeochoaauru que erenaa nainiheeiche acaauru ichao coitucualanaala. Jauriaanejeein turuha cana Curuaanaane cohacuche. Acate laen nainereein, jitariin nii suujua cuhane acaauruhacha coacuhi, acaauruhacha ichai, naaonjoainuri coitucuhane. Nii banate caohachaaain icharaauru lecachaauru coroaereein Cana Coaunera.

⁶ Canejeraauru, inara caohachanu quene caa inara rai Aforo, canu, naaonjoain nichaanune ichanohin que cuaain inara rai beeun, caje coauneein canacaanu ichanohi que coacuhin, rijijieein ichaquichene coina. Nabana Quiricha cuhane aitohane edaa cuaain ichaquichene, nabana leeochoaauru amurijiriin cha coitucueraneein nena coacuhin, acaauru que jaolecohichene coataa.

⁷ Chariji inara rai leeochoaauru amurijiriin neeichene jaannu teein ne. Chariji inaraacha sirii, Cana Coaunera tenojoinelanaala siriquiche. Tana Cana Coaunera, inara rai itolere tihane coitucuhichene. Nii saijieeinte inara raajenihane cha eruhera rijitiin inara necohasitaacha que neeiche.

⁸ Nitohaneeichene jaunte, itolere inaraacha jerei siriiin, itolere cacha curuaanaa *rey* niha nocoetiin, canacaanu latiha nocoeteneeiche. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin *rey* esineneein neneeiche, inara caje canacaanuhacha latei bajaain, inaraacha sirii sirichaneein nihacaanu canacaanu netonaine coina.

⁹ Canacaanu afosotooru nichaanune raite, jataain leeochoaauru amurijiriin necairichanaa coaraain ohacaanune coina ichara tocoaneein canacaanu te Cana Coaunera. Chaen nechu, satiin anjeraauru, cachaauru, naaonjoainuri notaracae nihacaanu, nii cairichei coaraain.

¹⁰ Curisito esenetaain niicha jerenohin tonoracaanune corenihane, aaso cha coitucuhi rijijieein nihacaanu. Jana inarate, itolere Curisitoacha jerenohin coitucutoha nocoetiin neeiche. Chaen techu, joareein nelatihei rijijieein nihacaanune jana, inara itolere amurijiriin laraajia nocoetiin neeiche. Nitohaneeichene jaunte, inara leeochoaauru aina jiniiquiin, canacaanu que jaolecohiche. Jana leeochoaurute, inara que suujua acatecure.

¹¹ Enanetojoein mijitena, cocoiinina, cajione, naaonjoain que necairichaacaanune jianihacaanu. Nii canacaanu que jaolecooruhane ichoae tacaain techu, canacaanu que nererojoeaure. Niheichu nii canacaanu nenaja niha natiin.

¹² Chaen nechu cotaecaanu canacaanu bijiicha que amihanejeein. Canacaanu cotaicha raine, caohachaaain nihane coina irihacaanu. Chaen nechu canacaanu rerohecaauruhane niha natiin abaantaacaanu.

¹³ Canacaanu rai baasoneei iriha cachanena, raotojoein tonoraacaanu. Nitohaneeinte caa cana rai chauratane que jaoleneein nena utoone rijijieein canacaanu coaraain, enanetojoein canacaanu que jaolecoore.

¹⁴ Coatihana inara necoeje chanuha aitiin laenahaan. Inara suujuatihane ichaun. Inara belaihanu canu calaohi rijijieein neeichene jaun.

¹⁵ Inara Jesocurisito ranojoneein neeichene relaeraneein neeuruha lechoonca oaraancaneein niha natiin, coatihana acaauru inara inacanihei. Canune laen inara que, nii enene inaraacha esenetai Jesocurisito coitucuerateein, nii osa caje nichotiha cachane jaan ichaonaa, naaonjoain beraneein inara inacaneein neen.

¹⁶ Nitohanihana jaunne inara rai aitoon, canu ichao rijijieein ichaohichene coina.

¹⁷ Nii ichaohanune rijijieein ichaohichene coinane, nii Cana Curuaanaa coreniha cacalabi- casuujua rijijieein nena Timoteo letoaaun. Acate Jesocurisito esenetaeranein nihanune ichao rijijieein, Jesocurisito ranojoihunru rene turuhanune jaaunru inara relaane coaquichene coina inara rai bereein.

¹⁸ Inara tabaaurute inae itolere coitucuha nocoetiin raotojoein neure, inae inara rene nacoauneein tururichaaunine esenetaaurenihane jaun.

¹⁹ Nena Cana Curuaanaa jerihane enanocoojoa inara rene bedaeniha ureeunni. Nii banane, nii itolere coitucutoha nocoenacaauru coaareeunni, nii nelatecuruhane coaracaanne coina.

²⁰ Coatiha erenaacha nihei Cana Coaunera Cojoanona. Acate canacaanu cocoainae, itolere ichana naineein, itolere rucuhena nainichaanune jaannu tein.

²¹ Aihana jaun cha jeriquiche. Rauhijiriin inara casetecaa uhanunena jeriquiche. Ainihane jataain inara belaa inara coaraa uhanunena jeriquiche.

5

Baasoneein ichoai sitaauche inara caje.

¹ Leinjiin nii inara jana nena, rai inaca comasai- nebaene siriha rai comasaineeinne coitucuhanu. Nitohaneein ichaonaate, jataain coasinacai ne. Nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru niha natiin, nitohaneein ichaonaa nainecuruhi.

² Nii saijieeinte caohacha ichaa nocoetiin rachoojoeiche, bana nii baaso ichaquichene que coacuhin inaderaelanaala. Aihana jaun inara jana nitohaneein ichaoa cachane sitaauche.

³ Canu jaberoconeein inara aina nenihanune niha natiinne, canu sujua cuhane inara coaareeunni. Nii jaunna caa inara rai canu jaberoconeein netiin aitocooaunne rijitoejin aitoon, canu Jesocurisito cocoinanohineein nii caitoonjoa tocuhanein baaso ichara casetecaaichene coina.

⁴ Ita taojiaaichenena canu suujua cuhane inara coreniha Cana Coaunera bajareeunni, caohachaa inaraacha ichaneni ichaquichene coina. Chaen techu Cana Curuaanaa Jesoso netonai ecu nicha ichana nainei letoareein, ecu inara aina nihane coina.

⁵ Nii jana laen, nii baasoneein ichaonaa cache teeuche Moconajaera rai, nitajiha rai jaberocone niha natiin, inae turuha Cana Curuaanaa Jesusone bana rai suujue nii caje nichotihane coina.

⁶ Nitohaneein neeichene jaun, nainiheeiche caohacha ichaa nocoetiin ereeichene. Inarate, “Coaerai curu cuhane jorerera tihacanete enaacha coerae,” naa erenaane coitucuhiche. Charijieein teeinti nii jorerera lomohe nii coaerai, nii rijijieein techu inara ichao aasaeranein ne nii inara jana nena baaso ichara cache.

⁷ Aihana jaun charijieein teeinti jorerera jaohin, jorerera colane faan jaure Fasocoo beseta bana quihuruhane coina. Nii rijijieein nii inara jana nena cache baso jaoche, nabana rai nichao baaso aina inara ichao asaecane coataa. Curisitote, carenero sooruhane rijijieein Fasocoo bana cana coreniha sohin jaoorelu, jianacoon nihacachene coina.

⁸ Charijieein teeinti baaso ichara cojunacanein niha jorerera jaun, Fasocoo beseta bana nii jorerera colane ichanohi faan quihacache. Nii rijijieein techu nii jorerera colane ichanohin faan rijijieein, aihalu Jesocurisitone rijijieein, cana jana baaso siri-lanaala ichaohacachene caohachae.

⁹ Nii leeocho quiricha, inara rene canu letoanojoin cuhanena beeun inara rai, nabana namute quicha aina, leeocho ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru raain neeichene coataa. Nii rijijieein chu enecuru nihanatiin namute ene aina, leeocho quicha aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru ranaa nainiheeiche.

¹⁰ Coatiha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, namute quicha aina, leeocho ene aina, canaanaihunru aina, naaonjoaainunri aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru caje amuhichene coina aitoaaun, Chunijiun cuhichene niha natiin lanaenerichaa in baaso icharaaurune jaun.

¹¹ Raujiaaine inara rai aitoon nabana nii Cana Coanera coitucuhin neeuruhane saijieein, nii nejelau sinijeranelanaala nenea aina ichaonacaauru, barioneein ichaonacaauru, nii ichanohineein nenea coaneraacha esenetaeraauru, casajenetiin, ajetoriitiin, asijiauharitiin, naaonjoaain nenacaauru aina, “canejera,” naain acaauru rai ereein neeichene coataane aitoon. Jiaonriha Cana Coanera coitucuha nocoetocuruhane saijieein nitohaneein ichaonacaauru aina nelaurihaain lenonequichene.

¹²⁻¹³ Coatihana nii joaenreein Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichacuruhane niha natiin acaauru rai ereein rucuhena nainihaaun canu. Cana Coanera telaen, nii baaso ichacuruhane coitucuhin, acaauru que niicha ichaneni coitucureein. Nete laen inara nainequiche, nii cana rijijieein Cana Coanera coitucuhin nenacaauru baaso ichacuruhane rucuhequichene caohachae. Aihana jaun, nii inara jana baasoneein ichaonaa cacha sitaauche.

6

Jiaonriha nejesinajeein inara rai niha chatohanai rucuhenacaine Cana Coanera coitucuelanaala nenea cocoinanacai rene cuhichene.

¹ Chunocoha inara rijijieein Cana Coanera coitucuera, inara rai baaso ichaane jana colurujueena jeriquichene, nainiheii nii Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru cocoinanacaihuri jaesiocuru rene coulurujueeichene. Raujiaainchate nainere Cana Coanera coitucuurera bichauheneeuru rai beeichene, caohachae acaauru coitucuhin rucuhecuruhane coina.

² Tana Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin, rucuherrichacheein Cana Coanera coitucueraneeine coitucuhichene. Nitohaneein Cana Coanera coitucuhichuru ichanohin coitucuhin rucuherraneein nerichacheeinne saijieeinte, nii aansijiin laajoiri caaintaelanaala nenea rucuhena naineneeiche.

³ Tana Cana Coanera letonocuru, anjeraaurune maajeein baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaauruhane coitucuhin rucuhena nainerichacheeine coitucuhichene.

⁴ Aihana jaun chanuna jana chaen jaiti cau nenea ichaonaa que ichaohichene jana inara aina baaso ichaa inara rijijieein Cana Coanera coitucuherrane, nii Cana Coanera coitucuurera rai chanelanaala nenacaauru joesiocuru rai coulurujueein naaonjoaainche.

⁵ Nocojequichene jaan nuquene caa aitoon inara rai. Tana inara Cana Coanera coreniha ita nejera nejesinaneeeinne, ita rai baaso ichaain neeichene nihanatiin niha leinjiin inara jana rucuhena nainerane coitucuhichene.

⁶ Chaen techu nii ita nejera nejesinajeein ita cotaachene, nirijieein jianena coacuelanaala cocoinanacaihuri- Cana Coanera coitucuelanaala nenea rene amaain naaonjoaainche.

⁷ Nitohaneente, nejesinajeein ita rai aasaeriin baaso ichaquichene coreniha ita coulurujueein jataain banejelanaala baaso ichaquiche. Chanuna baaso ichaain ita coulurujueeichene ajiniha, baaso icharanihane abaantaeneeiche. Chanuna coaraain inara basijiaauruhane abaantana naineneeiche.

⁸ Nete nii abaantana coacuelanaala, Cana Coanera coitucuherrane nejesinaneeein ita basijiauhin naaonjoaainche.

⁹⁻¹⁰ Tana nitohaneein necha aansaneein nenacaauru, Cana Coanera Cojoanona que nenea nainecurerichacheeinne coitucuhichene. Nitohanihana jaun jiaonriha inara coritaauruha Cana Coanera coitucuhichurune esenetaaichene. Coatihana Cana Coanera Cojoanona que neeururinaain namute quicha aina, leecha ene aina, canaanainunru aina, naaonjoaainunru aina niicha jerei ichana jereein nenacaauru, nii rijijieenru enecuru nihanatiin namute ene aina, leecha quicha aina, canaanainunru

aina, naaonjoainunri aina niicha jerei ichaai ichaonacaauru, namute cacha ichanohineein nena coauneraniha niicha beeuri belaichaauru, sinijeraocuruhane niha natiin leecha ene aina ichaojeraquiin nenacaauru, namute quicha aina ichaonacaauru, asijiautooru, coriquiicha que coacuhin ichaonacaauru, ajetoriaacuru, namute cacha cairichaa casajenetiin ichaonacaauru, nii nechu namute cacha cairichanaa jerenacaaun baasoneein suujuateeureraauru, naaonjoainurine coitucuhichene.

¹¹ Nii rijijieeinte nerejetocure inara tabaauru netonai. Nete inae enene nii caje couluunojoinnein jianacoon neeiche, Cana Coaunera cachaneein. Chaen techu, inae nii ujuaihoneein neeichene caje, inae Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Coaunera Suujue, naaonjoainuri coreniha jianacoon neeiche.

Suujua letono ichana nainihe cache.

¹² Chaen techu, “Nainichaaun joenreein quiicha jerei ichacaaunne,” naain ereeiche. Esinae rauhijiriinte niqiu aitocoiche, nete caohachaene satiin itolere joareeincha ichana jerichaane. Aihana jaun nainihe cana jaberoco amuritoeratihaca nii canaacha ichai que ne.

¹³ Esinae rauhijiriinte niqiu, “Itolere lenonete counanajoi ne, que lenoneein ichohanune coina. Nii rijijieein techu jatoroain ne, canu suri jitariin canuhacha quii raane coina,” naain ereeiche. Nete inae ecu tihane bana, lenone, cana jaberoco, naaonjoain satonotereein Cana Coaunera.

Nii rijijieein techu cana sinijera ainaacha ichaohacachene coina cana coaunaain nelu Cana Coaunera. Coatiha joenreein cana sinijeranelanaala nenacaauru aina canaacha jerei ichaai ichaonaa coina nihein.

Nii jaun nainihaacache joenreein naosateein nihacachene.

¹⁴ Nitohanihane jaunte, Aca jerihane rijijieein tonoraain nena, Cana Curuaanaa ichatiha O cajene rijijieein cana ichatiha cureein Cana Coaunera.

¹⁵ Tana nii nitohanihana jaun, Curisito jaberoco niha inara jaberocone coitucuhichene. Aihana jaun nainihe, Curisito jaberoco niha inara jaberocone jaun, leinjiin coriqui jeriha quicha aricha ene jaberoco rijijieein inara jaberoco teeichene. Nitohanein jerihane inara jaberoco tenaa nainiheiche.

¹⁶ Tana leinjiin ene cojoaeloroe aina, niicha jerei icha cachane, inae ita jaberoco que jaberocoha cachane coitucuhichene. Cana Coaunera Quiricha cuhane techu, “Ene aina ita raain niha cachanete, jiniquiin ita jaberoco que jaberocona rijijieein ichaorureein” naain ne laenanohineein.

¹⁷ Nitohanihane jaunte Cana Coaunera coitucuhane, Cana Coaunera suujue aina suujue te cacha.

¹⁸ Nitoaniane jaun leecha ene jereein coaraain, aina inaraacha jerei ichana coaauquichene jelai caje amuuche tonoraanelanaala, nii rai sinijeranelanaala nena ene aina naosatelanaala. Leecha osa que neosatiha cachane niha natiin, coatiha laen rai jaberoco aasaehai. Nii comasainelanaala nena ene aina niicha jerei ichaain niha cachanete laen, raajenihane rai jaberoco aasajeein naosatiha ai.

¹⁹ Tana inara jaberoco, Cana Coaunera tenojoin rai suujue nenaja nihane jaun, inara suujue cuhane ichaoha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichene. Aihana jaun coatiha inara, inara raajenihane inara jaberoco eroraniheiche.

²⁰ Cana Coaunera jataain coreein inara coreteein nihalune jaunte, acaihaniji raaichaneein neeiche. Aihana jaun naitoonjoan tonoraain niicha jerei ichaain neeichenete caohachae.

7

Nisinijerateein niha cachane que sujuatera

¹ Enane laen nii quiricha inaraacha letoai cuhane, canu caje inaraacha bajai beree-
unni inara rai. Caohachariha niqui ene raelanaala niha quichane.

² Nete enaacha joareein ene aina niicha jerei ichana jeriha quichane jaun, le cacha
cachaauru comasaihocane caohachae. Nitohanihane jaunte, enecuru netonai niha
natiin caohachae nelanajaain neeuruhane.

³ Chaen techu jiniiquiin nii rai lana aina, ita ere tonoraain raotojoein jiniiquiin ita
coiintelanaala neeuruhane caohachae.

⁴ Coatiha nii ene inae lanaaocane raaje jaberoco eroranihei. Rai lanate rai jaberoco
erora ne. Niheichu nii quicha niha natiin comasaihocane raaje jaberoco erora nihei.
Rai comasaite rai jaberoco erora ne.

⁵ Aihana jaun nainihei inara sinijera aina ita coiinteein neeichene. Cana Coaunera
bajanaa jeriquichenete laen jiniiquiin cosinacaaichene coina nainequiche inara sini-
jera rai beein, ita suujua rijitoein coacuhin ichaquichene caohachae. Nii baihate
naineriquiche coaiteen jiniiquiin raotojoein inaraacha jerei ichaquichene caohachae,
nabana inara amuritoaha moconajaerane osa que nesarucuichene coataa.

⁶ Coatiha inara letoahaaun necoansajiaaichene coina. Niheichu nii coatiha, “Coa
necoansajiaache” nahaan.

⁷ Raujiaainchane niqui canu rijijieein neeichene jereeun. Nete Cana Coaunera
tenojoineein nejelaunihacoaain ichaohacache, tabaauru leechaneein, naonjoaain.

⁸ Ene colane nenacaauru, autanaauru, naonjoainuri raine aitoon, nirijieein sinijier-
aona coacuelanaala neeuruha canu rijijieeinne coina.

⁹ Jana nichao berainaa nainecurenihane necoansajiaauruhine. Nii amuritoeriinte
caohachae sinijeraaocuruhane, nabana inacojoein necairichaaauruhane coataa.

¹⁰ Inae sinijera aina nenacaauru raine laen aitoon, casuujua letononeein que airijiin,
caa caitoonjoante Cana Curuaanaa aitoojoanne. Jiaonriha inae leesajeein nisinjiera-
teein niha enene, nii rai lana jaonaa coacuhin nihane.

¹¹ Jana nii rai lana jaohin niha nii enene, jiaonriha nacoauneein leecha quicha ranaa
coaucane. Chaen techu naine nacoauneein nii quicha niicha joai rai ereein, ajetein
cainaa nii enene caohachae. Nii rijijieein techu rai comasai jaonaa nainene quicha
netonai.

¹² Caa caitoonjoa caje cuaainna laen casuujua caje rocohin inara rai aitoreeunni.
Coatiha laen Cana Curuaanaa aitoonjoan nihei. Chunocaa cana nejeraauru inae
sinijieraquiin neein Cana Curuaanaa esenetaera nihane jana nii ene Cana Curuaanaa
esenetaelanaala nena niha nii enene, ainaacha ichaonaa jeriha nii enene, nainihei nii
ene jaoha nii cana nejerane.

¹³ Jana ene, inae leinjiin quicha aina nisinjierateein neein Cana Curuaanaa esene-
taera neniha nii rai lanane, ainaacha ichaonaa jeriha nii lanane, nainihei nii rai lana
jaoha nii enene.

¹⁴ Nitohanihane jaunte nii quicha, Cana Curuaanaa esenetaelanaala nena nii Cana
Curuaanaa esenetaera ene que sinijeraquiin nihane jaun, Cana Coaunera que ban-
ijiaain ne. Jerichanejeein techu Cana Curuaanaa esenetaera ene, Cana Curuaanaa
esenetaelanaala nena quicha que lanaaocane, inae acaentonai Cana Coaunera que
banijiaain ne, nii Cana Curuaanaa esenetaera que sinijeraaocane jaun. Nitohanein
nenihane, coatiha Cana Coaunera que banijiaain neein neeururihei inara bereecuru.
Nete Cana Coaunera que banijiaain nena bereeneein neeuruhane jaun, jerichanejeein
inara rijijieein Cana Coaunera cachaauru aina jiniiquin neeurureein.

¹⁵ Aihana jaun nii ene, quicha, naonjoainuri Cana Curuaanaa esenetaelanaala
nenacaauru, nii rai sinijera Cana Curuaanaa esenetaera jaonaa jerihane jaohine. Nito-
hanihanete nii ene cana nejera, nii quicha netonai cana nejeranihane, nii ujuaihonneu-
ruhane caje jianacoon neeurureein. Cana Coaunerate inara raain nelu, raotojoein
caohacha ichaonaa que ichaohin neeichene coina.

¹⁶ Tana ii lana nihane jaun, ii coreniha ichoteratenojoneein jianacoon nenea nainerihanine coitucuhine. Jana ii, lananeeine tana ii coreniha ichoteratenojoneein jianacoon nenea nainerihani ii comasaine coitucuhine.

¹⁷ Atiin nainequichene rijijieein, inara rai cha chaquichene jaanu tein nihalu Cana Curuaanane rijijieein neein, nii inara cotijiaain nihalu Cana Coaunerane jana ichaohichelune rijijieein ichaaoche. Caa inara rai aitocooaunne jaan quene, satiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru rai aitoon.

¹⁸ Aihana jaun chuni jaberoco macohi cari molonojoin nihane jana cotijiaain niha Cana Coaunerane, jiaonriha molonojoin niha rai jaberoco macohi carine suujihane. Jana chunocoha jaberoco macohi moloeratelanaala nihane jana cotijiaa Cana Coaunerane, jiaonriha rai jaberoco cari moloeratihane.

¹⁹ Coatihana chaque nelatihei, molonojoneein, molonojoinelanaala, naaonjoaan cacha jaberoco carine. Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain ichaohacanete nii amurijiriin nelate.

²⁰ Nitohanihane jaun satiin Cana Coaunera cotihanohichurute naine, nii cotijiaain nihalu Cana Coaunerane jana ichaohalune rijijieein jerichanejeein ichaohane caohachae.

²¹ Aihana jaun inara amute cacha letononeein core colane rai amihanejeein esclavo neeichene jana inara cotijiaa Cana Coaunerane, coa nii que tonajeein nihache. Nete laen inae ena nii esclavo neeine caje nichotena naineine, raotojoeein jianacoo nichoteeu.

²² Nii rijijieeinte Cana Curuaanaa jerenohin esenetaane coina cotihanohichuru osaaonacaauru, inae enene rai nosa caje jianacoon, Cana Curuaanaa letononeein neeure. Jerichanejeein techu nii letononelanaala nenacaauru cotihanohichuru, enene Curisito letononeein rai niicha jerei icharaneein rai esclavo neein neeure.

²³ Cana Coaunerate jataain coreein inara coreteein nelu. Aihana jaun nainiheeiche inara amute cacha letononeein nenea coaauquichene.

²⁴ Aihana jaun canejeraauru, atiin jerichanejeein nii cotihanohineein neeichene bana ichaohichelune rijijieein, inara ichao corenaa coacuelanaala Cana Curuaanaacha jerei rijijieein ichaaoche.

²⁵ Nii necoansajiaeniha cachane que, carai beniha Cana Curuaanaane jaunna coitucuheneeun rauhijiriin. Nete aca canu coroatajanihane aina cuaain, inara rai rauhijiriin beeun.

²⁶ Caraita nii nihane rijijieein, comasaihocane comasaiquelanaala, lanaaocane, lanaquelanaala, naaonjoaain neeuruha enecuru aina jiniiquiin quichaaaurune caohachae, caa ena caaintati ichaonaa que ichahocachene jaun.

²⁷ Aihana jaun comasaihoquichene jiaonriha jaohichene. Niheichu inara comasai colane neeichene jiaonrihachu ariichene.

²⁸ Nete necoansajiaain neeichene naosatiha aineriquicheein. Niheichu leinjiin rannuna niha natiin nelanajaane naosatiha aihei. Nete laen necoansajiaain neeichene necairichaa curiquicheein, nitohaneeeichenena niqui jereneeun.

²⁹ Canejeraauru, caa quene inara rai erenaa jereeun. Inae ichuunnejeeonriha cana rai janonaa. Aihana jaun nii sinijeraaonacaauru, rai sinijera colane nenea rijijieein neeuruhine.

³⁰ Jana nii onaa coinaderaa nenacaauru, beseta que nenea rijijieein rachoojoeeruhine. Jana nii beseta que nenacaauru onaa coinaderaa rijijieein inaderaauruhine. Itolere rucuhela sirichaaauru, cha sirihei rijijieein neeuruhine.

³¹ Jana caa cana rai chauratane que netiin raotojoeein necoriquijiaain itolere niicha latei siriin ichaonacaauru, cha sirihei rijijieein ichaauruhine, caa janonaa canaacha coarajei saa curichainne jaun.

³² Leeocha que coacuhin neeichene cajene niqui inara rocohene rijitoejeun. Aiha sinijera colane nenea, Cana Coauneraacha jerei que coacuhin nihane jaun.

³³ Nete laen inae comasaiquiin nenea, Cana Coaunera que coaucane jianeein, rai comasai rai caohachanuhacha que coacuhin ne.

³⁴ Nitohaneeinte ita caje neleruhin neeure. Jerichanejeein techu enecuru lana colane nenacaauru, chaen chabana lanaque lanaala nenacaauru, naaonjoainuri Cana Coauneraacha jerei que coacuhin neeure, acaauru jaberoconeein, acaauru suujue-neein, naaonjoaain que banijiaain neeuruhane jaun. Jana lanaaonacaaaurute, acaauru lana rai caohachanuhacha que coaacuruhane jaun Cana Coauneraacha jerei que coaacurene.

³⁵ Coatiha inara rai caohatiha aitohaaun. Nenacaeneeinjian inara caohachanu quene aitoon, caohachaaain ichaohin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein ichaonaa nainequichene coina.

³⁶ Chunocoha nii niicha jerei ene ranaa coaauca inae ichauhena nihane jaunne, rai caohachaa nii coaucane tocohaneeinne, nii niicha coacuhi rijijieein nii ene raaine. Coatiha naosatenaa nihei ene raain niha cachane.

³⁷ Jana chunocoha nii cha que tonajelanaala jelai jinacoon netiin niicha jerei ichaane coina, rai suujua cuhane sinijeraquenihane coina coaucane, niite rai caohachanu que aicheein.

³⁸ Jerichanejeein techu caohacha ichareein, nii niicha jerei raain nihane. Jana nirijieein sinijeraquelanaala nihanete, jelai amuritoheriin caohacha ichareein.

³⁹ Inae lanaaocanete nii rai lanaacha sacunaa naine nii ene, oha nii rai lanane que tiaaajoaain. Jana inae oha nii rai lananete nainere chunocoha raain niha rai lananu quene caohachae, aihachu Cana Curuaana coitucuera quicha aina.

⁴⁰ Nii amuritoheriinte niqui nenea naine raotojoein, nacoauneein lanaquelanaala nihane. Caritoha canu suujua. Chaen nechua Cana Coaunera suujue siriin caa aitoon.

8

Ichanohineein nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone

¹ Enane laen ichanohineein nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone que erereunni inara rai. “Satiinte itolere coitucuhacache,” naain irihacache. Nete nii canaacha coitucui aina, inae leeochoaauru amurijiriin itolere coitucueraneein nenea jerichaachene chaque nelatene. Jana laen Cana Coaunera Suujue jerihane rijijieein jiniiquiin nihacachenete caohachae.

² Aihane jaun chunocoha cha coitucueraneein nenea coaucane, coatiha jitariin nii niicha coitucunaa jerei coitucurinaain.

³ Nete laen Cana Coaunera belaaain niicha jerei ichaa cachane, nii belaicha coitucue Cana Coaunera.

⁴ Ichanohineein nenea choosi ecaanto rai tenojoin lenone quiha cachane niha natiin, cha ichana naineniha nii ichanohineein nenea choosi ecaantone coitucuhacache raotojoein. Nete laen ne, rauhijiriin leinjiin Cana Coaunera.

⁵ Neeuruha dedeeu, chauratane que, naaonjoain nii acaauru choosichuru. Tabaaaurute ichanohichurune. Arajiinte neeure nii acaauruhacha esenetai choosichuru.

⁶ Nete laen cana rai ne leinjiin cana inaca Cana Coaunera- itolere Coaunera neein nenea. Chaen techu coreniha rai cachaneein nihacache. Nii rijijieein techu, ne leinjiin Cana Curuaanaa Jesocurisito. Corenihate ne itolereeuu. Cana netonaite coreniha nihacache.

⁷ Nete satiin Jesocurisito esenetaeraauru nii coitucuhin neurenihane jaun, tabaauru jaiti enanetojoein nii choosi ecaanto ichanohineein nenea rai tenojoin que lenonecure, chaelai que nelatiha beein. Jaiti nii acaauruhacha esenetai aina caohachaaain ijiniha acaauru suujuane jaunte, jaiti aasaeriin nii choosi ecaanto esenetaauruha acaauru netonaina jaun, “Baasojecha ichacure,” naaure.

⁸ Nete Cana Coaunera jerihana jaun, joareein lenonichaane niha natiin, chaachaene nii canaacha quii. Niheichu nii canaacha quii coreniha jeelai amuritoheriin caohachain nena nainihaacache. Niheichu quilanaala nihacachene nihanatiin, jeelai amurijiriin baasoneein nerihaacacheein.

⁹ Nete inae inara ijiin neeichene jaun, leeochoaauru jaiti ijilanaala nenacaauru saruhin, osa que acaauru nalutiaaichene jianequichene caohachae.

¹⁰ Ii raotojoein coitucuhi natiin, nii ichanohin choosi rai tenojoin lenone quiiche nelauriaainne jana, inara coaraain niha leeochoa cana nejera ijilanaala nenaane, acaentonai nelauriaain nii ichanohin choosi belaiha tenojoin lenone quinaa nainere. jaiti caohachain coitucuenihane jaun rai cocoaeraa nitohanei icharane saijieein.

¹¹ Nitohaneente jaiti caohachain coitucuelanaala nena cana nejera itajerateein neeiche, jaiti rai cocoaeraa nii chosi rai tenojoin iniho que lenonihanene saijieein, inae ii raotojoein coitucuhi natiin, notaracae nii iniho que lenoneeine jaun, acaentonai coreniha ohin nihalu Curisitone saijieein.

¹² Nitohaneein cana nejeraauru caohachain coitucuelanaala nenacaauru, niicha esenetai esenetaauruhane jana, acaauru rai bacohin neeinchene jaunte, inae Curisito que nejeratenaanein, inara raaje osa que nesarucuiche.

¹³ Aihana jaun lenone que cana nejera saruhin nihanu canune, caraite caohachare chabana iniho quilanaala nihanune, nabana osa que leeochoa saruhin nihanune coataa.

9

Esinae rauhijiriin afosotoneein nihacane

¹ Canune laen cha ujuaihonelanaala jianacoon neeun. Chaen techu ne canu rai rauhi afosoto nichaaunne jaun. Nii ichoae tacaainechu, Cana Curuaanaa Jesoso coaraaun. Inarate, canu amihaneoo caje ecoona neeiche, Cana Curuaanaa icharatenohineein.

² Tabaaauru jerihane afosotonichaaunne esenetaain coana jerecuruhi. Inarate laen afosotonichaaunne coitucuhiche. Nii Cana Curuaanaa esenetaaichene jaan caje coaaneente, canu esinae rauhijiriin acanichaaunne coitucuhiche inara.

³ Caate, nii canu que erenacaauru tonoraanune jaan ne.

⁴ Niha carai rauhi joenreein lenone, conacai, naaonjoainuri tera nihane, raain naaonjoannune coina.

⁵ Chaen nechu naineeun leinjiin ene Jesocurisito esenetaera que comasaihocaaunne, aihuruha leeochoaauru afosotooru, Cana Curuaanaa nejeraauru, chaen Fedoro, naaonjoainurine rijijieein.

⁶ Canu, Berenabeen, naaonjoinichaanune rai netonai te ne rauhi, canacaanuhacha latei teeuruha Cana Coaunera coitucuurerane coina.

⁷ Nihei chuni raajenhane aiha soondarone rijijieein namihaneoo coreteein nei. Niheichu chuni temule temuhane inae nihane bana quilanaala nei. Niheichu chunei, carenero beraihane rai nitaari niicha rocoi coelanaala nei.

⁸ Jiaonriha cacha suujue caje nena niha caa erenaa beeichene. Moisesa aitoonjoan netonaite jerichanetojoein be.

⁹ Jerichanejeein techu rauhi rai quiricha cuhane, “Jiaonriha rojoene jaera *buey* ujaue conaquichene,” naain ne laenanohineein. Niheichu coatih *buey* que coaucane jaun aitoi Cana Coaunera.

¹⁰ Cana quete aite canaacha que coaucane jaun. Cana corenihate laenanohineein nelu nii rauhi siricha quiricha. Aihana jaunte nii rai nucuhe rojoera aina, nii atane retuurera netonai ita rijijieein inae taojiana que turuhane jana, acaauru netonai leruhin raauruhane coina ichacure.

¹¹ Canacaanune mainajeriin inara coreniha amihanihacaanu, Cana Coaunera coitucunaa nainequichene coina. Aihana jaun coatih baasonerihei coreniha canacaanu coroatajanequiche canacaanuhacha latei quene.

¹² Coaracuche nachuhinti leeochoaauru acaauru coroatajaneein neeichene jerecuruhane, cha caaunna canacaanu coroatajanequichene jerenerichaanu canacaanu netonai.

Nene jaiti chabana jerenihacaanu. Raujiaainchane abaantajeein nihacaanu, nabana Curisito que erenaa rerohecaacaanune coataa.

¹³ Inarate raotojoein coitucuhiche, satiin Teenforo asaae amihanenacaauru, nii Teenforo asaae nenea que ichaaoruhane. Nitohaneente, nii iniho mocooruhane jaan coaraneein nenacaauru, nii iniho Cana Coaunera rai niicha teeuri caute que lenoneein ichaaore.

¹⁴ Nii rijjijeein techu aitelu Cana Curuaanaa, nii niicha jerenohi que cacha relaera, nii namihaneecha que ichaoane coina.

¹⁵ Nene chabana nitohanai ichana jereneeun. Niheichu coatiha carai cha teeichene coina caa aitiin laenahaan. Jataaine raotojoein neeun, cha teneeiche canu raine jana inara relaanune jaun. Nii colane raotiin nenea naininaan.

¹⁶ Coatiha carai coretera coina cacha relahaan nii jianacoon cacha mitaera que. Jataain carai caohacha nihana jaunna, chatohaneein niha natiin, cacha relareeunni. Cairichaaajoarichaan cacha relaeihanune.

¹⁷ Nii nitohanihane jaunte, canu raajenihane cacha relaanune, inae carai cainano-joinnein ne. Jana coiintihanune saijjjein ichacaunnena jerichanejeein caletooa Cana Coaunerane jaan ichareeunni.

¹⁸ Aihana jaunne, nii carai cainaane jaan aina, jataain raotojoein core bajaelanaala cacha relaanune. Nii canu rai rauhi tonoraelanaala, core bajaelanaa cacha relaanune jaunna, caa aitoon.

¹⁹ Coatiha niqui nii chuni rai cha icharaneein ninaan, nena satiin rai niicha jerei icharaneein neeun, nainichaaunne jeoneein Curisito rai cachaauru tenaa nainichaaunne coina.

²⁰ Nii jaunna Joriocuru aina nihanune acaauru rijjijeein neeun, esenetaauruhane reeintiaain. Esenetaauruhane coinane, nii Moisesa aitoonjoa rijjijeein ichaonacaauru cachaauru rijjijeein canuhetonai neeun, nii Moisesa aitoonjoan rijjijeein nenea nainenihanune saijjjein.

²¹ Jerichanejeein nechu Moisesa aitoonjoan tonoraelanaala nenacaauru que coitucueratenaa jerenacaan, acaauru jana turuhanune acaauru rijjijeein neeun. Cana Coaunera aitoonjoan rijjijeeina ichaon, inae Curisito aitoonjoan tonoraain rijjijeein ichaonune jaun. Nii saijjjeina nii acaauru rijjijeein neeun.

²² Nii jaiti ijii lanaala nenacaauru rene turuhanunena, acaauru ichao rijjijeein ichaon, coitucunaa nainecuruha acaauru netonoaine coina. Satiin rijjijeeinchane neeun, tabaauru ichoteratichaaunne jianacoon nenea nainecuruhane coina.

²³ Satiin caa caitoonjoaunrunne ichaun jianacoon cana mitaera coreniha, ecu nenea nainichaaunne coina.

²⁴ Inarate coitucuhiche, jiniquiin soronacaauru satiin sorooruhane niha natiin, leinjiincha rai core raane coitucuhiche. Aihana jaun inara netonai sorohichenete ne, nii aihuruhane rijjijeein rai core raaichene coina.

²⁵ Nocoatijianacaaurute inae leeochoa aina nocoatijianaa jerecuruhane, chatohaneein acaauru jaberoco tenaa nainera que necohalajiin neruujueure. Aiha leeinjiin ajaena jujuhin enaacha ohina inaeraneein nenea caje nenea comai que coretenajaera coina. Jana canate necairichaaecaache coreniha chabana ohina charanejeein nenea raacachene coina.

²⁶ Aihana jaun coatiha canu joareein coitucuhelanaala sorohooaan. Niheichu coatiha joareein sonacaunne faoracahaan.

²⁷ Nitohanihana jaunna caraajenihane cajabereeo cairichaan, casuujua tonorana nainichaaunne coina. Nabana leeochoaauru relaeraneein nihanune saijjjein, cha

colane baasoneein nedaanune coataa.

10

Cana Coaunera nelanaala nenea choosi ecaanto belaihuruhane coataate, suujuatena-jae Faboro.

¹ Canejeraauru, jiaonriha acaauru conaaca dede sacarine jana, satiin jana cuhin, Cucuana Lanajai jera jaaoruhalu, cana foerateracurune baitequichene.

² Nitohaneein nii Moisesa aina nii dede sacari que amaeraain cucuana jera jaaor-
eraaurute ita rijijieein ichaaorelu.

³ Jerichanejeein techu, satiin jiniiquiin Cana Coaunera tenojoi lenone que lenoneein

⁴ cuuruhane corihanune que Cana Coaunera tenojoin ajeri caje nalunaa acau que netonai cocohin cuuruhane jaun, jerichanetojoein Cana Coaunera tenojoin acau que cocohin neeurelu. Nii ajeri, acaauru corihaneraanu que Cana Coaunera tenojointe Curisito nelu.

⁵ Nete nitohaneein acaauru corootajaniha Cana Coaunerane saijieein niicha rautaa
ichacuruhane jaun, cacha areroo neleruhin amurijiriin ohacoaaurelu.

⁶ Nitohaneeinte nabana cana netonai rai baaso ichana coauna coataa, nii que nainaan
ichaonaa jaan nuque nitohaneein ichaelu Cana Coaunera.

⁷ Nitohanihana jaun, jiaonriha Cana Coaunera aina iriha niha Moisesane tonohanau
nii acaauruahacha ichai choosi ecaanto coroaecuruhalune rijijieein inara netonai
ecaanto coroaquichene. “Satiin nelauriaain lenoneein cocooruhane baihate, satiin
nimichuhuin rachoojoeure,” naalu Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhanene riji-
jiejieinte aihure.

⁸ Aihana jaun niheichu nainihaacache aihuruhalune tochaneein nejelau ene
dadaain nihacachene. Nitohaneeuruhane corenihate coroaatchoonca nichata oaraan-
caain oorelu lejiichoo cuhane.

⁹ Jiaonrihachu inara casetecaa Curisitone coujuha chatonaain baasoneein que ereein
neeichene. Tabaauru nitohaneein baasoneein erenacaaurute acano calanojoein
ohacoaaurelu.

¹⁰ Nii rijijieeinchu inara netonai baasoneein Cana Coaunera que erenaa nainiheeiche,
tabaauru Cana Coaunera que baasoneein ereeuruhane jaun cacha atinaera aanjera
letooa Cana Coaunerane jaun, atinanaacane rijijieein inara atinaeratihane coataa.

¹¹ Nitohaneein jetaote cana foerateracuru casetecaeratelu Cana Coaunera, nii caje
nainaan ichaonaa coina. Chaen techu cana satiin enene ichaohacachene rai nii
beeraanu que Cana Coaunera Quiricha Inoaensi cuhane laenanohineein ne.

¹² Nitohanihane jaun chunocoha baaso ichana coacuelanaala, jeriha Cana Coauner-
ane rijijieein satono que tiaain nenea jerihane, caohachaaain necohalajiin neeine.

¹³ Nete inara jaiti chabana cacha nejesinaneein abaantanacainelanaala, inara cou-
juera coaraeneeiche. Aihana jaun Cana Coauneraacha que jaecoochete inara be-
raaine, nabana inara cairichaaain inara nainatijihane, jataain abaantanacaelanaala
nenea que cairichanojoequichene coataa. Nii banate inae niha baasoneein inara ter-
anune jana, caje inara ichoteratereein, abaatana nainequichene coina, Cana Coaunera.

¹⁴ Aihana jaun canejeraauru, jiaoriha Cana Coaunera nelanaala nenea choosi ecaanto
coroaeraauru aina cuhin coroaquichene.

¹⁵ Inarate caa inara rai caitoonjoan coitucuhiche. Nii jaunte baasoneein aitenihanune
caohachaaain aitocooaunne coitucunaa nainequiche.

¹⁶ Nitohanihane jaunte Cana Coaunera corojeein satiin cana ichao coreniha
orichaaaine rai neein rai coichana niha beein Cana Curuanaacha coi, rai coco bino
cohacachene, nii rai coichana aina cuaain coichana que coichanaquiin nenea rijijieein
nihacache. Nii rijijieein techu nii jaberoco niha beein niicha taturii faan quihacachene,
inae rai jaberoco aina cuaain aina ita jaberoco que jaberocooa rijijieein nihacache.

¹⁷ Charijieein teeinti arajiin nihacachene nihanatiin, satiin nii leinjiin faan quihacache, nii rijjijieein techu leinjiin jaberoco que jaberocooa rijjijieein nihacache.

¹⁸ Coaracuche nachuhinti cana foerateracuru inoensihuru Isaraelitacuru, Cana Coanera rai niicha mocoori iniho quihuruhane, acauru raajenihane tera rijjijieein saain que lenonecuruhane.

¹⁹ Coatihache chaque nelatiha Cana Coanera coitucuhichuru chosine jaun aitoaaun, niheichu rai niicha mocoori iniho leecha iniho amurijiriin nihane jaun aitoaaun. Acate joaenreein leecha iniho rijjijieein ne.

²⁰ Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru, acauru chosi rai lenonecuru mo-cooruhane, moconajaera rai ichacure. Nitohaniane jaun coatihache nii moconajaera aina enohichene jerihaaun.

²¹ Aihana jaun nainiheeiche nii Cana Curuanaa que banijiaain nenea, rai coco bino cohichene baiha, nii moconajaera coroaeca acauru chosi rai niicha ichacuri iniho quiha nenacaauru aina nenea nainiheeiche. Niheichu nii Cana Curuanaaacha tei bino cohichene baiha nainiheeiche, moconajaera coroaeca coconacaauru aina cocoin naonjoaaichene.

²² Chasiina Cana Curuanaa baijaeraanu tocohaneein, jianein leecha sacurichache cana casetecane abaantanaa nainerichache coalanaala.

Leeochaauruhacha coacuhi que suujua acatein niha Jesocurisito ranojoine

²³ “Chunite nainere joaereein niicha jerei ichaane” naaiche niqui. Esinae rauhijiriinte aitocohiche. Nete caohachane itolere bana joaereeincha ichacaane. Chunite niqui esinae naine niicha jerei ichaane. Nete tabaauru joaereeincha ichana jerichane, coatihache cana coroatajanihei nii canaacha icha Cana Coanera jerenohin ichacaane coina.

²⁴ Nitohaniana jaun caohachaa cana rai caohachanuhacha ichacaane, satiin rai caohachanu ichacaanete caohachae.

²⁵ Inara rai teraa joaenreein iniho ne, inae coitucuhichene jaun bajaelanaala que lenonecuche,

²⁶ satiin caa cana rai chauratane aina que nenacaauru, Cana Curuanaa rai nihana jaun.

²⁷ Chunocoha esenetaeranelanaala nenea inara cotihache lenonequichene coinane jana, cunaa jeriquichene inae coitucuhichene jaun, bajaelanaala inara rai niicha teuri que lenonecuche.

²⁸ Nii lenonequichene coina, inara cotihacuruhane jana, chunocoha inara rai, “Caa inihote leinjiin canaanu choosi rai moconojoine” naain bihane jiaonriha quiichene. Chaen inae raotojoein coitucuhichene jaun, nabana nii inara rai bera cairichache coataa.

²⁹⁻³⁰ Tabaaurute, “Chanuna nainichaaun joaereein lenonichaaunne saijieein caohatere nejelau cache, itolere bana ‘Nariha Cana Coanera’ naanu lenonichaaunne naineeinne saijieein, chasiinna canu que ereeurure,” naaururein.

³¹ Nitohaniane jaan caje coauneente, lenoneein, acau cohin, cha ichaain, naonjoaaichene Cana Coanera rai caohachanu que ichaquichene caohachae.

³² Jiaonriha baaso ichaain leechaauru relain neechene, niheichu nii Joriocuru rai niha natiin, niheichu Jorioniheichuru rai niha natiin, niheichu Cana Coanera cachanein nenacaauru rai niha natiin ichana nainiheeiche.

³³ Canune laen satiincha rai caohachanu ichana jereun, canu raaicha caohachanu coacuhelanaala, acauru netonai nichotena nainecuruhane coina.

11

¹ Caa canuhache ichaai rijjijieein cha ichaain neeuche. Charijieein teeinti, cha ichaain nihalu Curisitone rijjijieein cha ichaain neeun, nii rijjijieein.

Inara aina netaojianacaauru enecuru rai

² Jataaine inara coroaajeeun, itolere bana canu coacuhin inara relaanune jaan tonoraain neeichene coreniha.

³ Nena laen Curisito satiin quicha nichaachene couturi nihane jana, rai comasai couturi niha satiin quichane rijijieein, Curisito couturi niha Cana Coaunerane coitucuhichene jereeun.

⁴ Nitohanihana jaunte, leinjiin quicha, couturi conajaain Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere beein naaonjoanne niha natiin rai couturiji conaaca, rai couturi niha Curisitone saijieeinna jaun, nii letoaa rai couturi Curisitone tonoraenihana jaun aicheein.

⁵ Jana enete laen naine couturiji conajaain, Cana Coaunera bajaain, Cana Coaunera ere beein naaonjoanne caohachae. Jana couturiji conajaelanaala aihanete, rai couturineein nena rai lana tonoraenihane jaun aicheein, loraecaain jaonjoiniha rai couturiji jaun aihane rijijieein.

⁶ Nitohanihane jaun leinjiin ene, rai couturiji conajaenihanete caohachare rai couturiji loraecaain joeratihane. Jana nii couturiji joeratiha loraecaainne coejiha nii enene, rai couturiji conaamiin.

⁷ Jana quicha laen nainihe rai couturiji conaacane, Cana Coaunera rijijieein neein, rai cacha neein nihane coaratihane coina. Enete laen lana que suujua acatihane coaratiha rai couturi conaacane caohachae.

⁸ Ene caje nena neniha quicha jaberococone jana, quicha jaberoco caje nena niha ene jaberococone jaunte nitoha ne.

⁹ Coatiha ene ichao coreniha necoaunaain niheilulu quicha. Jana enete laen, quicha ichao coreniha necoaunaain nelu.

¹⁰ Nitohanihana jaunte anjeraauru naaonjoainuri coreniha, nii cojunacaniha rai couturiji conaaca enene caohachae.

¹¹ Jana Cana Curaanaa Jesocurisito coitucuhin esenetaera nichaachene raite laen, ene colane ichaonaa nainenere quicha, jana ene netonai quicha colane ichaonaa nainihe.

¹² Nitohanihane jaunte, esinae rauhijiriin quicha caje necoaunaain nena niha enene rijijieein, quicha netonai ene caje nejanoaain ne, nitohanein jeriha Cana Coaunerane jaun.

¹³ Caohachaana inara rai couturiji conajaelanaala Cana Coaunera bajaa enene.

¹⁴ Nitohanein niha cana necoaunane jaan caje coauneente, necoejena ne leinjiin quicha rai couturiji fojiaane.

¹⁵ Nete laen enecuru, nelatecuruhane coujunaca nihane jaun, rai couturiji fojiaauruhane caohachae, nii coina tenojoi niha acaauru couturine jaun.

¹⁶ Chunocoha caa aitocooaunne jaan que tonaain erena jerihane, Cana Coaunera ranojoihunru aina jiniquiin leecha ichaonaa coitucuenihacachene coitucuhin aitomiin.

Baasoneein Cana Curuaanaa que banijiain lenone que lenonecuruhane

¹⁷ Caa, que jauhecaain canuhacha laenai cuhane laen, inara coroaena naininaaun, netaojiaaiche inara caohachanu quene niha natiin, baaso ichaquichene coreniha.

¹⁸ Jauriaanejeente canu rai beurelu, Cana Coaunera coroaquichene coina netaojiaaichene, ita caje neleruhin netaojiaaichene que aitiin. Nii jaunna acaauru aitoonjoa tabaauru esenetaaun esinae aitocuruhane jaun.

¹⁹ Nii ita caje nelerujuacoaain netaojiaaichenete ichaquiche, le nelerucuru coaraauru esinaen rauhijiriin Cana Coaunera sacueranein neeichene coarateeichene coina.

²⁰ Nii nelerujuacoaain netaojiaaichene jaun, Cana Curuaanaa que banijiain nena lenone que lenonequichene niha natiin, coatiha jeriha Cana Curuaanaane rijijieein ichaeneeichene jaun, que banijiaain nena lenone que lenoneriheeicheein.

²¹ Nii lenonequichene rai neeichene jana, tabaauru inae lenonihane jana, tabaauru mijitenaana neeure, jana nitonohana leeochoaauru ajeein naaonjoaane jaunte, baaso ichaquiche.

²² Chanuna leeochoaauru sinaa jereneeichene, inara loreri asaaecha lenonelanaala, Cana Coaunera cachaauru que jaolecohin, cha colane nenacaauru necoeje chanuhin naaonjoaainche. Chasiina nitohaneeinchene inara coroaena nainereun. Inara coroaena naininaaun nitohaneein neeichene jaun.

Cana Curuaanaa que banijiaain nena lenone.

(Mt 26.26-29; Mr 14.22-25; Lc 22.14-20)

²³ Canune laen Cana Curuaanaa caje, caa inara relaanune jaan raain neeunlu. Nii coulurujuenojoin nihane cojoanotiin cuhanete faan mucuhin teberiaain, “Nariha Cana Coaunera” naane baiha,

²⁴ cataaun tacaain nii faan tatuhin, “Caa faante inara coreniha quiicha tei canu jaberoco ne. Caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa Jesoso.

²⁵ Jerichanejeein techu inae nainaaain nii faan que lenonihane baiha, bino mucuhin teberiaain, “Caa binote ena nena Cana Coauneraacha tei rai rauhi coujunaca ca-coichana ne. Aihana jaun caa ena ichacaaunne rijijieein ichacuche canu coacuhin,” naelu Cana Curuaanaa.

²⁶ Nitohanihane jaun nacoauneein turuha Cana Curuaanaane que tiaaajoaain ohalune beeichene raite ne, nii lenone que lenonequichene naineein, chaen nii acau niicha cohi coohichene naineein.

Cana Curuaanaa lenone que lenoniha cachane.

²⁷ Nitohanihane jaunte chunocoha nii bino, nii lenone, naaonjoain que lenonihane, jeriha Cana Curuaanaane tocohanelanaala ichaane, Cana Curuaanaa jaberoco rai coichana naaonjoain sarue osa que nii ichara.

²⁸ Aihana jaunte nii lenone que lenoneein, nii bino cohin, naaonjoaanne ajiniha, jaurianejeein rai suujua coaraa cachane caohachae.

²⁹ Jaurihanejeein suujua coarii amuneein, “Naaonjoaane jaunte caa Cana Curuaanaa jaberoco. Naaonjoaane jaunte caa Cana Curuaanaa coichanaane,” naain coitucuhera amuneein que bino cohin, lenonihanete, raaje rai jaberoco casetecaa aicheein.

³⁰ Nitohanihane jaunte inara tabaauru cunaiteein, aterojoeriin, tabaauru oore.

³¹ Caohachaaain cana suujua coaraain nihacachene jana nihane, coatiha cana casetecarihei Cana Curuaanaa.

³² Cana casetecaane niha natiinte, raujiaain nacoauneein baaso ichaelanaala, jeelai amuritoheriin caohacha ichana que nerelana coina cana casetecae. Coatiha nii coitucuruhi casetacaane tocohaneein nitajenaa coina cana casetecaa Cana Curuaanaa.

³³ Nitohanihane jaan caje coauneein, ita taojiaaiche Cana Curuaanaa lenone que lenonequichene coinane, ita jiniichaaain lenonecuche.

³⁴ Jana chunocoha mijitena caun leeochoaauru ajiniha lenonena jerihane, nenajaun lenonemiin, nitohaneein baasoneein ichacuruhane coreniha inara casetecaa Cana Curuaanaa ne coataa. Nitohaneein neeichenete caohachaera canejeraauru. Inae inara coraa uhanune banane, inara rai leeochoa rucuhencai rucuhereunni.

12

Niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene.

¹ Canejeraauru, niicha nainei ichaa cachane jaanu tiha Cana Coaunera Suujuene coitucuhichenena jereun.

² Inarate jaiti Cana Curuaanaa coitucuhin esenetaeneeichene bana, nii chosi ecaanto ichanohineein nenea rene inara amaauruhane, aiha maosane rijijieein curejetocohichene coitucuhiche raotojoein.

³ Nitohanihane jaunte inae enene chuni, “Nechu aansaineein ichaonaa Jesoso,” naain erenaa nainene, inae enene Cana Coaunera Suujue letononeein irihane. Nii coitucuhin ichaohichenena jereeun. Chaen nihei chuni, “Jesosote Curuaanaa ne,” naain erenaa nainihei cacha, Cana Coaunera suujue letononeein erenihane.

⁴ Araai lauriin cha ichana nainihane jaannute ranaa naine cacha, Cana Coaunera tenojoineein. Nete laen nii tera, jeelai Cana Coaunera Suujueneein leinjiincha ne.

⁵ Niha araai lauriin rai nelateein nihacane jaanu, cana que jeelai Curuaanaa icharatenojoineein.

⁶ Jerichanejeein techu araai lauriin ne nelateein cha ichana nainiha cachane jaannu. Nete araai lauriin nihane nihanatii nii jeelai Cana Coaunera caje satiin unaaneein ne.

⁷ Cana Coaunerate aina nihacachene coitucuhacachene jaa te rai cachanein neinichaachene rai, nii aina raotojoein nihacachene coina.

⁸ Rai Suujue aina cuainte, le cachaauru tabaauru rai coitucuhin erenaa nainecuruhane jaannu te Cana Coaunera. Jerichanejeein techu jataain itolereneein cha coitucuhin neeuruha cachaaurune jaanu teein ne, nii jeelai Cana Coaunera.

⁹ Tabaaurute esenetaauruhane jaannu rae, jeelai Cana Coaunera Suujue tenojoineein. Tabaaurute, nelateein cunaiteenaa rautaane jaannu rae.

¹⁰ Tabaaurute cojoelanaacojai ichaain nelatihane jaannu rae. Jana tabaaurute, Cana Coaunera caje unaa erenaa bihane coina, nelatihane jaannu rae. Tabaauru te, Moconajaera suujue ichanohin aina Cana Coaunera suujue ichanohin coitucuhane jaanu rae. Tabaauru raite, leeocho erenaa cuhane erenaa nainecuruhane jaannu te. Chaen techu, tabaauru rai nii leeocho erenaa cuhane ereeruhane jaan aonaain benaa nainiha leeochoane jaannu te.

¹¹ Satiin niichurute te, tenaa jerihane jaanru rai, nii jeelai Cana Coaunera Suujue; janijiin niicha rai cachaauru rai.

Araaichaache niqui nete leinjiin que jaberocooa rijijieein nihacache.

¹² Cacha nichaachene jaberocote, araai lauriin neleruhane niha natiin, jeelai cana jaberoconeein netiin ai. Nii rijijieeinte satiin nihacache araai laurii caje nihacachene nihanatiin Jesocurisito cachanein neinichaachene.

¹³ Nii rijijieein techu satiin cana, Joriocuru, Jorioniheichuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naaonjoainuri aina jiniiquiin coujunacatenohineein nihacache, leinjiin jaberoco que jaberocohin nenea rijijieein nihacache, Cana Coaunera Suujue ichanaaneein. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana Coaunera suujue caje ocoona que satiin cocohin nihacache.

¹⁴ Coatiha le turijieeincha nihei cana jaberoco, araai lauriinte ne cana jaberoco nelerucuru.

¹⁵ Nii nitohanihana jaun cana tijia, “Cacha biji nenihanune jaun coatiha cacha jaberoco nihaaun,” naane, coatiha cacha jaberoco neein nihane jianerihei.

¹⁶ Cana uricho netonain, “Chanuna nota neneun,” naain irihane, coatiha cana jaberoco que nihane jianerihei.

¹⁷ Satiin cana jaberoco cana nota nejesina nihane, coatiha cha aonaain ichaonaa nainerihaacache. Satiin cana jaberoco cana uricho nihane, chaelai juuno aohanna nainerihaacache.

¹⁸ Nete lauri lauri cana jaberocoora coaunaain rai caohachaain inanacaane jaan jeeloncuru teein coaunaelu Cana Coaunera.

¹⁹ Le turijieeincha ijabereeonu niha cana jaberoco, rai neleru colanene coatiha nerihe cana jaberoco esine.

²⁰ Nitohanihane jaunte araai turiin neleruha cana jaberocone niha natiin, rauhijiriin leinji cana jaberoco.

²¹ Nii nitohanihane jaan caje coauneen, cana nota nainihe cana biji que, “Latinaaun,” nanaa nainihe. Niheichu cana couturi niha natiin cana tija que, “Latinaaun,” nanaa nainihe.

²² Nete nii nelatihei rijijieein canaacha coarai cana jaberoco- jataain nelateineen ne.

²³ Nii cana jaberoco leeochoaauru fautaain canaacha colalajiite cajioneteein sirichaache. Jana nii cana jaberoco, coanojoinelanaala nenaate, jeelai amuritoheriin cajioneteein sirichaache coara coataa,

²⁴ nii cacha notaracaae nanaa sirichaachene amurijiriin. Cana Coaunerate, nitohaneen cana jaberoco coaunae, nii coaraelanaala canaacha sirii amurijiriin nii cacha notaracaae nanaa belaaain, caohatiin beraain sirichaachene coina.

²⁵ Nabana jeelai jaberoco neen nihane saijieein, rai jaberoco nelerucuru leeochoaneen coaraelanaala, rai nelatena nainihane coina.

²⁶ Nii nitoanihane jaunte, chatohaneen necunaitaa le turijieein cana jaberocone niha natiin, saain cana jaberoco necairichae leinjiin coreniha. Nitohanihane jaunte, cha lateen niha cana jaberoco nelerune jana, rai teraa nii niicha lateine, satiin cana jaberoco rachoojoe.

²⁷ Nii rijijieein techu inara, Curisito jaberoco neleruneen neeichene jaun, le cachanequichene naneen inaraacha ichaneni siriin neeiche.

²⁸ Nii coinate jere, satiin rai cachaauru iclesianeen nenacaauru jana niha afosotooru, Cana Coaunera suujue aina cuaain ichaonaa coitucuhin beeurera *profetacuru*, cacha relaaureraauru, cojoaelanaacojoai icharaauru cachaauru, cunaitenacaauru rautaeraauru, leeochoaauru coroatajaneraauru, cachaauru coaraneen nenacaauru, nejelau erena cuhane erenacaauru, naaonjoainuri neeuruhane jerelu Cana Coaunera.

²⁹ Nete saain rai cachaauru afosotonena nainecurene. Niheichu saain *profetane* naanainecuruhi. Niheichu satiin cacha relaeraneen nanaa nainecuruhi. Niheichu saain cojoaelanaacojoai ichana nainecuruhi.

³⁰ Jerichanejeeinchu saain cunaitenaa rautaauruhane coina nelatena nainecuruhi. Niheichu saain leeochoa erenaa cuhane erenaa nainecuruhi, jerichanejeeinchu nihei saain nii leeochoa erenaa cuhane erenacaauru aohana nainecuruhi.

³¹ Nii jaunte inara jataain caohachaain nelatei jerena nainequiche.

13

Cana coichana aina cutaain belaina inaacane

¹ Leeocha cacha ere cuhane ereen, anjeraauru ere cuhane niha natiin irihanune saijieein, cacoichana aina cutaain belaina inaelanaala aihanunena, leinjiin coata tonijiaain nanaa fautaain chaque nelaterinaaun.

² Jerichanejeein techu Cana Coaunera que ereerejeein, niicha ichanenu coitucuhin, leinjiin atane ucuunno rurujuanaa nainichaaune coina esenetaanune niha natiin, esinae rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune, coatiha chaque nelaterihe canuhacha ichai.

³ Cairicheihuru rai jitariin quiicha sirii teen, cajabereone maajeein tihanu acaauru corenihane nihanatiin, esinaen rauhijiriin cacoichana aina cutaain belaina inaenihanune coatiha nii cha que nelaterinaaun.

⁴ Esinae rauhijiriin cana coichana aina cutaain belaina inaacanete abaantana coitucuhin, caohachaain leeochoaauru aina neen, chaque necoelailanaala, cana rainuhachaque coacuelanaala, leeochoaauru amurijiriin nanaa coacuelanaala,

⁵ erenaa baaso que erelanaala, niheichu itolere bana cana rai caohachanuhacha que coacuelanaala, obajelanaala, baaso icharaauru que cana suujua acateen,

⁶ baaso ichacuruha leeochoaurune coroajelanaala, caohacha icharaacha coroajeein nihacane te caohachae.

⁷ Cana coichana aina cutaain belaina inaacanete, satiincha necairichanaa abaan-taain, cana coroatajanihane cojoaain, itolereneein esenetaain, itolere abaantaain, naaonjoaain nihacane caohachae.

⁸ Nii cana coichana aina cutaain belaina inaacane chabana sarihaain. Inae ecu tihane bana, coatiha nerihain caa Cana Coanera ere bera *profetacuru*. Niheichu coatiha leeochoa erenaa cuhane erenacaauru niha natiin nerihain.

⁹ Aihana jaun caa canaacha coitucui aina cana rai *profetacuruhacha* bei, coatiha jitariin canaacha coitucuheni coitucueratihei.

¹⁰ Nete inae turuha nii cana relaera esine chaeloon baaso sirilanaala nenaane, sareein nii aasaeriin canaacha coitucui.

¹¹ Jaiti canaanainichaaunne banane, canaanainichaaunne ere que ereein, canaanainichaaunne suujua que coacuhin, naaonjoan rejetonlu. Nene inae enene ichauhenaneein nii canaanaineein canuhacha coacuhi jianeun.

¹² Enate aasaeriin inanacaa cana suujuane jana coaracaache. Charijieein teeinti, acuhanau inanacae cana cojunaca nii rijijieein. Nete inae ecu tihane bana, caohachaaain coaraain coitucurichaacheein. Aihane jaun caohachaaain jaiti ena coitucuaaun. Nene inae ecu tihane bana charijieein teeinti cacoitucue Cana Coanera nii rijijieein canuhet-onai coitucureeunni.

¹³ Nichata lauriinte ne itolere bana canaacha coacuheeni. Jauriaanejeein Cana Coanera esenetaain ichaohacane, nii baiha cana ichao rucujueein niha Cana Coanera-ane cohajeein nihacane, satononejeein esenetaain jereein ichaohacane, naaonjoaain nihacachene te caohachae. Nete nii nichata laurii caje ne jataain nii coroatajai amurijiriin jataain itolere que nelateineein nena. Acate cana coichana aina cutaain belaiha inaacane jaan ne.

14

Leeocha erenaa canaacha aonaai cuhane irihacane.

¹ Aihane jaun atiin inara coichana aina cutaain belaina inaeraneei neeuche, chaen inara rai Suujue tiha Cana Coaneraane corajeein jerecuchete, inara que niicha beratei, que erenaa beeichene jaannu que nelatei teeine inara rai.

² Nii aonaelanaala nejelau erenaa cuhane ereite, Cana Coanera rai iriha aite. Coatiha cacha rai aitohi. Nii jaunte aohana nainecurene cachaauru. Nii naitoonjoante Cana Coanera Suujue caje unaaniane jaun chuni coitucue.

³ Nete laen Cana Coanera aitoonjoa bera, satiin que coitucuerate, leeochoauru quene maajeein. Chaen techu acaauru suujua aninoain acaauru suujuate jeriha Cana Coanera Suujuane rijijieein neeuruhane coina.

⁴ Nii nejelau erenaa coitucueraelanaala nena cuhane ereite, jelai acaachanejeein Cana Coanera Suujue coitucuhin aina ijiin ne. Nete laen nii Cana Coanera aitoonjoan berate, Cana Curuaanaa ranojoneein nenacaauru que coitucuerate aina ijiin, Aca jerihane rijijieein caohachaaain neeuruhane coina.

⁵ Nitohaniane jaunne niqui, Cana Coanera Suujuecha tei erenaa cuhane satiin ereeichene jereun. Nena nii amurijiriin, Cana Coanera aitoonjoan beeichene jereun. Acate jataain caohachane, nii leeochoa erenaa cuhane irihacane amurijiriin. Niite amuora latelanaala aonaain, jelai amuritoeriin coitucunaa nainecure Cana Curuaanaa ranojoneein nenacaauru.

⁶ Nitohaniana jaun canejeraauru, coatiha nelaterihei inara coaraa uhanune bana, inara rai leeochoa erenaa cuhane irihanune. Caohacharihei inara rai cana ere cuhane Cana Coanera aitoonjoa que erelanaala, leeochoa erenaa cuhane irihanune. Ainihane ichaonaa rauhi que inara rai erelanaala, leeochoa erenaa que irihanune caohacharihei.

Niheichu caohacharihei leeocho erenaa cuhane, inara rai irihanu, Cana Coaunera beratenojoi erenaa que ne. Niheichu caoacharihei, inara relaelanaala, leeocho erenaa cuhane inara rai irihanune.

⁷ Satiin auno aina, ita rijitjoein toniha quitarane, coatiha nejelauneein aohanrarihei rai toni.

⁸ Nii rijijieeinchu, coatiha neruujueeururihei ita soha nenacaauru, nii ita sooruhane bihane toni rijitjoein, toroonfeta toteniha toterane.

⁹ Nii rijiquiche inara netonai, aonacuruhane coina ereeichene saijieein, leeocho erenaa cuhane ereeichene. Chasiina inara ere aohanre, nejelau erenaa cuhane ereeichene, nii ereeichene jaancuru. Nechu joaereinchate ereereeriquiche inacojoein.

¹⁰ Esinae rauhijiriinte niqui ne, araai lauriin caa cana rai chauratane que erenaa. Niite le laurichuru nejelaunihacoain ne rai toni.

¹¹ Nii nitohanihane jaun, canu rai, nere cuhane iriha nejelau cachane coatiha canu rai chaque nelaterihei nii erenaa. Nii rijijieeinchu nii nejelau cache rai canu ere cuhane irihanune jana aonaenihane, chaque rai nelatihei canu ere netonai.

¹² Inae inara netonai Cana Coaunera Suujue caje nenea sirina jeriquichene jaun, nii Cana Curuaanaa ranojoneein rai iclesianeein nenacaauru que jeelai amuritoheriin coitucuerateraneein nenea raauche.

¹³ Aihana jaun, nejelau erenaa cuhane erei, Cana Coaunera caje bajaainete, rai amuucane jaannu teeine.

¹⁴ Canu nejelau erenaa cuhane Cana Coaunera bajaanunete, canu suujue ainaacha Cana Coaunera bajaanunete. Nete laen, canu suujua coitucunaa nainene.

¹⁵ Aihane jaun Cana Coaunera bajaanune, canu suujua, canu suujue, naaonjoain aina jiniiquiin bajaanunete caohachae. Nenatichaaunne niha natiin canu suujue aina jiniiquiin canu suujua cuhane coitucuhin aitocooaunnete caohachae.

¹⁶ Aihana jaun, inara suujue ainaacha Cana Coaunera corojeein que ereereequichene jana, nii inara aitoonjoan coitucuelanaala nenea, inara aonaane niha natiin, nii inara aitoonjoan coitucuenihane, coatiha inara aina turuhin nii aitocohichene jaan aohanna nainerihei.

¹⁷ Nii inara aitoojoante niqui jataain nelateinere, nete, leeochoaauru corootajanena nainene, jeriha Cana Coaunera Suujuane rijijieein coitucuuruhane coina aonacurenihana jaun.

¹⁸ Nariha Cana Coaunera, leeocho erenaa cuhane irihanu inara amurijiriinne coreniha.

¹⁹ Nena, Cana Coaunera coitucuurera rai irihanune, saouquijiei erenaa acaauruhacha aonai cuhane erenaa jereeun, aonaain acaauru netonai nerelaauruhane coina, inacojoein leeocho erenaa cuhane lechooca oaraancaneein erenaa que acaauru rai irihanune niha natiin aonacurenihane ajiniha.

²⁰ Canejeraauru, jiaonriha suujua coaauca canaanaine rijijieein inara suujua coaauquichene. Itolere baaso rai, canaanai rijiquichenete laen caohachae. Nete laen, inara caohachanu que coaauquiche ichauchenaneichene suujua que cuainne caohachae.

²¹ Ichaonaa rai rauhi rai, quiricha cuhanete, “ ‘Leeocha erenaa cuhane ne, caa cachaauru rai erereunni. Chaen nechu, nejelau caje unacaauru cachaauru que canu ere beratereunni. Nitohaneein acaauru rai beratihanune niha natiin, coatiha canu ere tonoraaururinaain’ naa Cana Curuaanaa,” naain ne laenanohinnein.

²² Aihana jaun, leeocho erenaa cuhane irihacanete, Cana Coaunera coitucuhichuru que, Cana Coaunera coituhacachene cojunacaniha aitocooache. Coatihalaen Cana Coaunera coitucuurera rai cojunacaniha aiahaache. Nete laen, Cana Coaunera aitoonjoan bihaca, Cana Coaunera coitucuurera raine, Cana Coaunera coitucuurera rai

Cana Coaunera coitucuhacachene cojunacaniha aitocoaache. Coatiha, Cana Coaunera coitucuhichuru rai nihei.

²³ Satiin Cana Coaunera rai iclesianeein neiniquichene netaojiaain netiin, leeocho erenaa cuhane ita rai ereereequichene jana, inara rene enohin aonaa neechu joaenreein nena cache aina Cana Coaunera coitucuelanaala nena cachanete nainere, “Caa cachaaurute joaenreein ereerejeeure jaeloroherihuruhane jaun,” naain erere.

²⁴ Nete laen inara ere cuhane Cana Coaunera caje unaa erenaa que ereereequichene jana, enoha uha inara rene nechu joaereein cache, leeocho cache Cana Coaunera coitucuhi, naajoaaurine, le cachanecuruhane laen nainere, nii aitocoichene jaan aonaain raajenihane osaaocane coitucunaa naine, jitaain nii aitocoichene aonaane jaan.

²⁵ Nii banate, satiin rai suujua cuhane niicha coacuhi coitucuhin, neseonraain Cana Coaunera corojeein, inara aina niha Cana Coaunerane coitucureein.

Cha ichaquichene caohachaain ichacuche, joaenreein ichaelanaala.

²⁶ Canejeraauru, aihane jaun caa inara rai caitono tocohaneein netaojiaaichene, tabaauru salmo que nenatemiin. Jana tabaaurute nainere cachaauru relaane. Tabaauru que Cana Coauneraacha coitucueratei que ereereemiin. Jana tabaauru leeocho erenaa cuhane ereerejeein, leeocho erenaa aonacuruhi rai beeine, nii niicha beebejei aonaain coitucuhin aina iichuruhane coina.

²⁷ Chaen leeocho erenaa cuhane erenaa jeriquichene, corojatajaain nichatajaain netiin ita rerohererojoein aitocuche le cachanequichene. Jana chunucohate nainere, nii aitocoichene jaan biha leeocho erenaa aonacuruhi raine.

²⁸ Jana neniha cache, nii erenaa aonaain benaa coitucuelanaala, nii Cana Coaunera rai iclesianeein nenacaauru janane, jiaonriha nii leeocho erenaa cuhane ereeichene. Nii leeocho erenaa cuhane erenaa jeriquichene, le cachaauru ereeine jelai netiin Cana Coaunera aina.

²⁹ Jerichanejeein techu, Cana Coaunera aitoonjoan erenaa que erenaa jeriquichene, nainequiche corojatajaain, nichatajaain, naaonjoaain netiin ereeichene caohachae. Nii jana leeochoaauru, nii inara aitoonjoan que coaacuruhine.

³⁰ Jana, Cana Coaunera rai ereeichene jana, nii ecu lauhequiin aonajera rai irihane coina aitoha Cana Coaunerane, jauriaanejeein irihane jianiha nii ichoaichaniha erenaane cohamiin.

³¹ Nii banate satiin le cachaauru irihane jaan que turuhane naineein, Cana Coaunera aitoonjoan bihane, satiin nerelaain suujua aninoain jeriha cuurureein acaauru netonai.

³² Cana Coaunera aitoonjoan que ereite, nainere nii rai aitoha Cana Coaunerane rijjijeein sacuhane.

³³ Cana Coauneraate, jianacoon raotojoein nihacachene Coauneranein ne; coatiha joaereein coaunera nihei, Cana Coaunera.

Satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru ichanaa rijjijeein sacunaa jaun,

³⁴ enecurute nainere netaojiaauruha Cana Coaunera cachaaurune jana, inauheneeicha erelanaala neeunruhane. Coatiha laen jereraai ereeuruha enecurune. Aitoha Cana Coaunera rai rauhine rijjijeein rai lanaacha ere tonoraain jerecuruha acaauru lanaaurune rijjijeein neeuruhine enecuru.

³⁵ Aihana jaun, cha bajanaa jerecuruha enecurune, rai lana caje bajaauruhine rai loreri asaane. Caohachaai leinjiin ene iriha netaojiaanaa que netiinne.

³⁶ Coatiha inara janaacha nunuhetein benojoineein nihein Cana Coaunera ere. Niheichu, coatiha inaraacha nii Cana Coauneraacha beratei sirichaneein niheeiche. Nii que, itolere bana nainaan ichaaoche.

³⁷ Chunocoha, Cana Coaunera aitoonjoan bera *profetaneen* nenea coacuhin, Cana Coaunera Suujue aitoonjoa rijijieein nihanete, caa inara rai quicha laenai, Cana Coaunera letononeein ichacaaunne coitucureein.

³⁸ Jana coitucueniha nete, Cana Coaunera coitucuhenihana jaun coitucuenereein. Niheichu Cana Coaunera niha natiin acaentonain coitucuriaain.

³⁹ Canejeraauru, nitohanihana jaun, jataain corajeein Cana Coaunera aitoonjoan beeuche. Jiaonrihachu leecha erenaa coitucueraelanaala nenea cuhane ereeuruhane caohateechene.

⁴⁰ Nete cha ichaquichene rauhijiriin joenreein ichaelanaala leinjiana leinjianaain ichaquichene caohachae.

15

Oo caje ichanaa Curisitone.

¹ Canejeraauru, enane laen inara relaanulune jaan, cana ichoteraneen nenea erenaa coaaquichene jereen. Nii inara rai canuhacha bei erenaate esenetaaichene jaun, nii aitothane rijijieein baaso ichana coacuelanaala neeiche.

² Chaaen techu, nii inara rai beratenojoin erenaa coreniha raotojoein jianacoon ichoteratenojoein neeiche. Aiha nii naitoonjoan rijijieein, baaso ichana coacuelanaala neeichene. Jana aineeichene, inacojoeinte inara relaanune bana esenetaree-ichelu.

³ Jaurihanejeeine, inara que nerelaanulune coitucerateeunlu. Chaen nechu, cana osa coreniha ohalu Curisitone que inara relaanlu;

⁴ Ajeri jachu cuhane conatecuruhane janate, “Nichata janone cuhane ichanae,” naain laenanohiniha Cana Coaunera Quiricha inoensi cuhanene rijijieein.

⁵ Chaen techu, Fedoro rai ococoe. Nii baihate, lechooncai coroatajai afosotooru rai ococoe.

⁶ Nii baihate laen ococoe saogui fashai amurijirii cana nejeraauru rai. Tabaaaurute jaiti enanetoein ichaaore, inae ohacoaauruha leeochoaurune saijieein.

⁷ Nii baihate ococoe Saantiaao rai. Nii caje cuaainte leeochoauru afosotooru rai ococoe.

⁸ Satononihate inae dedeeu cuhane baiha carajaaajoaain catiaain canu rai netonai ococoe, jauriaanejeein niicha ranojoein nihanune que airijiin, esinae aca cana Curuaanaa nihane coitucuhanune coina.

⁹ Nitohanihana jaunna jataen leeochoauru afosotooru fauhecaain nelateen. Cana Curuaanaa cachauru rerohecaain sorejetocooaunne jaun chanihaaun canu afosotoneein canu curuaateeuruhane coina.

¹⁰ Nena atiin jataain canu belaiha Cana Coaunerane coreniha canuneein neen. Nete nii canu belaiha Cana Coaunerane inacojoein aine. Nii jaunna mainajeriin amihaneen, jataain leeochoauru amurijiriin caraajenihane aihanune que airijiin; jataain cana belaihana jaun, cacorataaniha Cana Coaunerane aina.

¹¹ Coatiha canu ichacaauneecha que caohacharihei, niheichu leeochoauru ichaane niha natiin caohacharihei. Nete laen caa caitoonjoan Cana Coaunera aitoonjoan ne. Acate nii esenetaaichelu inara.

Oo cajete ichanacure onacaauru.

¹² Canacaanune oo caje ichanaa Curisitone que inara relaacaanu. Chanuna jana chaen inara tabaauru oo caje ichanana nainiha cachane esenetaelanaala ereeure.

¹³ Oo caje ichanana naineniha cachane jana nihane, coatiha oo caje ichanarihei Curisito.

¹⁴ Niheichu coatiha nelaterihei naitoonjoan inara relaacaanune jaan, oo caje ichanaeniha Curisitone. Niheichu chaque nelaterihei nii inaraacha esenetai.

¹⁵ Nitohanihane chujiangra nechu casajeneein Cana Coaunera que ererichaanuna, Curisito ichatihane que irihacaanune jana, esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaurune jana aitocooaanune.

¹⁶ Esinae rauhijiriin oo caje ichanaeniha onacaaurune coatiha oo caje ichanarihei Curisito netonai.

¹⁷ Jana oo caje ichanaeniha Curisitone, coatiha nii chaque nelaterihei nii inaaraacha esenetai. Jerichanejeeinte inara osaacha aina ichaoriquiche.

¹⁸ Nii oo caje ichanaeniha Curisitone chujiangra, nitajeeurure nii esenetaain onacaauruna.

¹⁹ Curisitoaacha cohajihacache caa ichaonaa que netiinne jana, oo caje ichanaeniha chujiangra, Cana Coaunera coitucuhichuru amurijiriin cairichaojoaain nerichaache.

²⁰ Nete esinae rauhijiriin oo caje ichanae Curisito. Acate jaurihanejeein ichoaichaniha oo caje ichanaelu.

²¹ Charijieein teeinti caa cana rai chauratane que leinjiin cacha coreniha turuhelu onaa. Nii rijijieein techu leinjiin cacha coreniha turuhelu, onaa caje ichanaa cachane jaanu.

²² Nii rijijieein techu Adaan coreniha saain ohe cacha, nii rijijieein techu Curisito coreniha satiin rai nereein ichaonaa.

²³ Nete laen le cachanichaachene dadaane rijijieein nerichaacheein. Curisitote nunuhe neein nereein. Nii baihate rijijieein neeurureein rai cachaauru, inae nacoauneein turuhane bana.

²⁴ Nii baihate laen nii curuanaanein nenacaauru, cocoinanacainein nenacaauru, nii nelaaetiin niha nocoenacaauru, naaonjoainuri amuritiin itajeein, rai cojoanonaa tiha Cana Curuanaa Cana Coaunera raine janate, inae Cana Coaunera Cojoanonaa que turureein.

²⁵ Curisitote nii rucuhecane rai ne, satiin que nejeratenacaauru, rai tijia asae neseonriaauruhane reeintiaain.

²⁶ Satononiha niicha itajeenite nii cana que nejeratenaanein nenea onaa ne.

²⁷ Cana Coaunerate satiin itolere Curuaanaa nihane coina nitohaneein telu niqui. Nete laen itolere Curuaanaa nihane coina aitoha Cana Coaunera natiin, Cana Coaunera Curuaanaanena nainene, Cana Coaunera itolere Curuaanaanein cocoinaain tihane jaun.

²⁸ Inae satiin Curuaanaa niha Curisitone coina ichaa Cana Coaunerane baihate, inae satiin itolere bijiu nihane jana, nii rai Calaohi Curisito, Cana Coaunera rai jitaain nii itolere tiha cureein. Nii banate Cana Coaunera itolere Curuaanaanein nereein.

²⁹ Aihana jaun nii onacaauru coreniha camujuaain baotisanjoinunru niriimiin. Oo caje ichanana naineniha onacaaurune, nainihei acaauru coreniha camujuaain baotisanjoinichaane.

³⁰ Chanuna jana chaen, neniha ichanaa oo caje onaane jaanne saijieein, necairichaae-caache itolere bana.

³¹ Canejeraauru, esinae rauhijiriine inetono janonaa bana ohanune rai neeun. Nii rijijieeinechu raotojoein neeun, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaeranein neeichene coreniha.

³² Chaen nechu Efesoo nii necha aansai taibinae neein nenanacaauru amuritoonlu mainajeein necairichanaa coaraain. Chaque jana canu rai jelaiha caaujue nii necairichaanune. Chanuna jana neniha onaa caje ichanaa cachane jaanne, inacojoein necairichareeun. Aihana jaun chujiangra, "Lenoneein, acau cohin ichaoacache, eresi onaa ajiniha," naauruha tabaaurune rijijieein ichaorichaachena.

³³ Jiaonriha inara coritaauruhane esenetaaichene. Chunocohate inara rai, "Chanuna baaso ichaquiche. Nechu joenreein casajete nii ichaquiche. Nii jianein caa aihacaanune rijijieein ichaaoche," naain inara suujua auhacaaurureein.

³⁴ Aihana jaun nacoauneein caohachaa'in inara suujua coaraain neeuche, naosatena coacuhelanaala. Inara tabaaurute jaiti Cana Coaunera coitucuurene. Necoejeeichene jaan nuquene caa inara rai aitoon.

Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru

³⁵ Tabaaurute jerihane, “Chatohaneeinna oo caje ichanacurure onacaauru. Nitohanihane chatohanai quena jana jaberocore,” naaure.

³⁶ Jataain aasohachate nainere niritiin coaucane. Chaelai ucuhe temuhacanete ohe, nii rai nucuhe ichaohin omarona nainihane coina.

³⁷ Aihana jaun coatiha canaacha temuhi nii ajaena neein omarohi. Nechu jataain aansijiin nena cajete omarohe, tirico caje, leecha ucuhe caje, naaonjoaain.

³⁸ Jana Cana Coaunera Aca jerihane rijijieein tein le laurichuru rai acaauru jaberoco te.

³⁹ Coatihaa saain jaberocohin neinichaachene, ita rijijieein jaberocohaacache. Cana cachanichaachenete jelai tein ne cana jaberoco. Jana lenonecurute jelai tein rai jaberoco que jaberocoore. Tajaaecurute jelai tein jaberoco que jaberocoore. Ateuru netonante jelai tein jaberoco que jaberocohin neeure.

⁴⁰ Nii rijijieein techu ne dedeeu itolere jaberocoori. Jerichanejeein techu jaberocohacoaain ne itolere caa cana rai chauratane que. Nete laen nii dedeeu nena nihane jaberoco necaohacha que necaohachaa'in neeure. Jana caa chauratane que nenacaaurute, chauratane que neeuru jaberoco caohacha que necaohachaa'in neeure.

⁴¹ Enoto cono niha natiinte nejelauneein conohe, atene, arasijie, naaonjoaaihunri cono aina ita rijijielanaala. Jerichanejeein techu arasijieeuru niha natiin nejelauniha-coaain conohe, ita rijijieein conohelanaala.

⁴² Nii rijiiicha oo caje ichanaa onacaaurune jaan. Rai jaberoco conautenohinte setuhe, jana rai suujue ichanana coatihaa chabana setuhi.

⁴³ Jaberoco canaacha conautei nii cha que nelatihei. Jana rai suujue ichananate laen, nelateein necaohacha que necaohachaa'in ne. Nii jaberoco conautenohin, nii cha que nelatihei. Jana, rai suujue ichananate laen nelateein ne.

⁴⁴ Nii jaberoco conatenohinte jaberocohin bucuhiin ne. Jana nii rai suujue ichananate suujue nejesinaneein ne. Nete aiha jaberocohin cachane rijijieein ne, rai suujue netonai.

⁴⁵ Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanete, “Jaurihanejeein cacha nunuheneein nena Adaante cachaneein ichaoin nelu. Jana nii baiha cacha satononeein nena Adaante, suujue nejesinaneein ichaonaa teraneein ne,” naain ne laenanohineein.

⁴⁶ Nitohanihane jaun coatihaa suujue nejesinaneein nena ichoaichaniha niheilu. Jaberocohin nenaate, ichoaichaniha nelu. Nii baihate laen ne nii suujue nejesinaneein nena.

⁴⁷ Nii jauriaanejeein cacha nenaate atane caje coaunanojineein nelu. Jana, nii baiha nena cachate laen dede caje nenaane.

⁴⁸ Caa chauratane que nenacaauru jaberocote, nii atane caje nenaalu cacha jaberoco rijijie. Jana nii dedeeu nenacaauru jaberocoorute, nii dede caje nena jaberoco rijijie.

⁴⁹ Nii cacha atane caje coaunanohineein nena tocohaneein nihacachene rijijieein techu, nii dede caje nena cacha tocohaneein nerichaacheein.

⁵⁰ Canejeraauru, inara raine benaa jereeun, jaberocohin bucuhiin nena cacha, Cana Coaunera Cojoanona que nena nainihei. Aihana jaun nii setunaa inaera, niha nii setuhelanaala nenaane jaun nena nainihei.

⁵¹ Nena laen coitucueraelanaala nena coitucuhichene jereeun. Coatihaa saain oriha-cacheein. Nete laen, corenejoin niha cureein cana jaberoco.

⁵² Inae tonihane satonotiha jaihane janate, cana nota mitaain cana nota toretana rijijieein, inae tureein Cana Coaunera Cojoanona. Inae Cana Coaunera Cojoanona

que turuhane janate, ichanaa cuurureein onacaauru, inae chabana ooruhane coina que airijiin. Nii jana canate laen, corenojoin niha curichaacheein.

⁵³ Nii cana jaberoco setu rai nenaate, necoriha cureein setunaa inai que. Jerichanejeein techu nii cana jaberoco onaa inaera nihane caje, onaa inaelanaala nena que corerareein.

⁵⁴ Inae nii cana jaberoco setunaa inaera, setunaa inai que coreraain, nii cana jaberoco onaa inaera netonai onaa inai que necorihane janate, inae Cana Coaunera quiricha cuhane, “Onaate corenojoinne, chabana onaa inai que.

⁵⁵ Chu neeinte onaa. Itolere amuritiin nena jerei. Onaa, chu ne cachaauru cairichaeriine jaan,” naain laenanoineein nihane que turureein.

⁵⁶ Nii cacha cairichaa onaane jaante osa ne. Jana nii inoanlu rauhi, acaauru aitoonjoante nii osa laraajaera ne.

⁵⁷ Nariha Cana Coaunera. Cana Coaunerate, nii onaanaja itajerate Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain.

⁵⁸ Canejeraauru, aihana jaun nii baaso coacuelanaala, raotojoein itolere bana neeuche. Itolere bana, jela amuritoheriin Cana Curuaanaacha jerei ichajeein neeuche. Inarate, Cana Curuaanaa aina jiniiquii canaacha ichai inacojoein nenihane coitucuhiche.

16

Coriqui taojiaauche cana nejeraauru rai.

¹ Canaacha esenetai esenetaeraneein nenacaauru- cana nejeraauru rai coriqui taojiaaichene, Galasia bataneun nenacaauru, Cana Coaunera coitucuurerauru relaanelune rijijieein ichacuche.

² Tomiho bana nainein, inara amihaneeo coreniha inaraacha eruujuei neleru ru-cuhecuche jela tein, nabana turuhanune janaacha taojiana coaauquichene coataa.

³ Aihune inae turuhanune bana, inaraacha letoaenuuru cachaauru letoae, acaauru rai quiricha laenaain tein, nii coriqui inaraacha taojai aina amaain teuruha cana nejeraauru raine coina.

⁴ Canuhetonai cunaa jerichaaunnena, acaauru aina jiniiquiin curichaanuhin.

Coriintoote cunaa jere Faboro.

⁵ Inae inara rene turuha uhanunena, Masedonia batane jelon cuhin, caje coauneein laen Coriinto turureeunni.

⁶ Jerihanena, carajaojoaain inara aina nereeunni. Nainichaaunena inara aina nereeunni, situha elohenane reeintiaain. Nii banate, canu coroatajanena naineriquicheein, jela caje chunijiun cunaa jerichaaunne.

⁷ Coatiha canu situneicha inara coana jerihaaun. Nii jaunna inara aina carajaeriin nena jereeun, jeriha Cana Curuaanaa ne.

⁸ Nena laen Efesoo nereeunni, Feentecosetesi janonaa bana que tiaaojoaain.

⁹ Aiha jataain ecu Cana Curuaanaa rai amihanihanune, caohachaain mituha canu amihaneonne rai nihane jaun. Arajiin caque nejeratenaaneein neeuruhane saijieeinna aicheeunni.

¹⁰ Inae inara rene turuha Timoteeone caohachaain raauchete raotojoein inara aina neeine. Acaentonainte jerichanejeein canu rijijieein Cana Curuaanaa amihaneon ichana coitucue.

¹¹ Aihana jaun jiaonriha chuni nere tonoraenihane. Raujiaaincha namu que coroatajanecuchete nii chaque situhelanaala raotojoein canu coaraa uhine. Cauna leeochoaauru canejeraauru aina cohajihacaanu.

¹² Canejera Aforo netonai raine maajeeinne niqwi aitoon, leeochoaauru cana nejer-
aauru aina uhin inara coaraa uhane coina. Nete unaa jerene. Caa baiha nainihane
banate ureein.

Satononihate necoe Faboro.

¹³ Caohachaain nainain necohalajiin, itolere que laraajiin baaso ichana coacue-
lanaala neeuhe.

¹⁴ Chaelai ichaquiche leeochoaauru raine, jataain belaaain corajeein ichacuche.

¹⁵ Canejeraaauru, inarate rai naraaichuru aina curuaequiin jauriaanejeein Cana
Coanera esenetaalu Esetefana, Acaiha batane quene coitucuhiche raotojoein. Chaen
techu acaauru nii cana nejeraaauru coroatajaneraneein neeure, canaacha esenetai
coitucuuruhane coina.

¹⁶ Nitohanihana jaunna nii Cana Coanera coitucuureru aina, satiin acaauru coroata-
janeraaurune maajeein, que inara suujua acatequichene jereeun.

¹⁷ Jataainne rachoojoeun inara aina nenihanune jana, canu rene turuuruha Esete-
fana aina Forotonato, Acaico, naaonjoainurine jaun.

¹⁸ Acaauru ainate raotojoein nedae casuujua, jerichanejeein inara rijijieein ai-
huruhane jaun. Acaauru rijijieein caohachaain nenacaauru cachaauru coitucuhin
neeuhe.

¹⁹ Asia batane que nenacaauru Cana Curuaanaa Jesocurisito ranojoinunrute inara
coaacure. Aquila, Firisila, chaen rai loreri asae netaojianacaauru naajoainunrite
inara coaacure, Cana Curuanaa Curisito coreniha.

²⁰ Satiin cana nejeraaurute inara coaacure. Raotojoein ita rene turuhichene ita
raain neeuhe.

²¹ Canune Faboroneein inara rai canu raajenihane cacoii que caa laenaan inara
coacuhin.

²² Chunocoha Cana Curuaanaa belainihane, baaso jana nijiaoine. Inae cataainjian
Cana Curuaanaa.

²³ Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rai caohachaain neeinchene jaanu teeine.

²⁴ Satiin inarane jataain belaihun cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha.

Coriintoo nenacaauru rai Faborohacha letoai coroataja

Coriinto cocoaichacuru rai “Raotojoein neeuche,” naa Faboro.

¹ Canuna Faboroneeun. Cana Coaunera jerihane jaunne, rai Calaohi Jesocurisito letono afosotoneeun. Cana nejera Timoteeo aina jiniiquiina, Acaiha batane que nena Coriintoo Jesocurisito ranojoein iclesianeein neiniquichene rai, chaen nii Acaiha batane sacutaain Cana Coaunera cachaneein satiin neiniquichene raine maajeeine caa quiricha laenacaanu.

² Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera, naaonjoaihunri raotojoein jianacoon rachoojoein neeichene jaanu teuruhine inara rai.

Necairichaane biha Faboro.

³ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacaneein nena Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Acate satiin Cana Inacaneein nihane jaun, cairichaaajoaain cana coaraain cana necairichanaja caje cana suujua nunaeraneein ne.

⁴ Acate satiin itolere necairichaacachene jaaunru caje, cairichaaajoaain cana coaraain, cana suujua nunaeraneein ne. Nitohaneeinte cana netonai nii cairichaaajoaain cana coaraain cana suujua nunaane rijijieein, necairichaauruha leeochoaurune coaraain, cairichaaajoaain acauru coaraain acauru suujua nunaain nena coina ichae Cana Coaunera.

⁵ Nii mainajeein necairichaalu Jesocurisitone te, canacaanu que nerotohane jaunne nii aihalune rijijieein necairichanaa abaantaacaanu. Nii rijijieein techu nii Jesocurisito aina cuaain cairichaaajoaain leeochoauru coaraain nihacaanu.

⁶ Nitohaneeine necairichaacaanu, inara netonai ichoteratenojoein inara suujua nunaeraanu siriin nena nainiquichene coina. Nii rijijieein techu, Cana Coaunera canacaanu suujua nunaane, inara netonai suujua nunanohineein neriquicheein, aina cuaain itolere necairichanaa abaantaain neeichene coina.

⁷ Nitohaneein neriquicheeine esenetaacaanu. Charijieein teeinti necairichaacaanune rijijieein inara netonai necairichanaa abaataain neeiche. Nii rijijieein techu cairichaaajoaain cana coaraain cana suujua nunaain cana rai Cana Coauneraacha tei sirichaneein neeiche.

⁸ Canejeraauru, Asia batane que necairichaacaanulune coaucuche. Ecune jataain mijiaaaineein cairichanojoein cojunoinichaanulu. Nii jaunne inae abaantasinihaacaanune jaun, “Inae jecha orichaanuhi,” naacaanu,

⁹ ohacaanune coina ichara tocohaneein cairichanojoinichaanune jaun. Nete Cana Coaunera onaa ichateein ichoteraniane que jaequiin nihacaanune coina necairichaacaanulu, Cana Coaunera colane nena rijijieein canacaanu jaberocohacha nejesina que itolere bana jaeecohacaanune coataa.

¹⁰ Nii Cana Coaunerate, necairichain ohacaanune rai nihacaanune caje canacaanu ichoteratelu. Nii rijijieein techu satiin cana ichoteratereein, ohin nitajenaa rai nena caje. Acatechu ohacachene bana nitaje rai niha cana suujuene caje, cana suujue ichoteratereein nereein.

¹¹ Nitohaneeinte cana ichoteratejoein sacureein, canacaanu aina bajaebajaequichene. Arajii cachaauru canacaanu coreniha Cana Coaunera bajaanete, arajiin netonai Cana Coaunera coroaecurureein, canacaanu rai caohacha ichaane coreniha.

Coriintoo cuenihane biha Faborone

¹² Jataaine raotojoihacaanu inara coritana coacuelanaala, niheichu chatohaneein caa chauratane que baaso ichaelanaala, niheichu inara aina nihacaanulune bana inara

rai baaso ichaenihacaanulune jaun. Coatiha canacaanu raajenhane cha coitucuera nihacaanune jaun aihahacaanu. Cana Coaunerate jataain canacaanu belaitohane jaun, nitohaneei ichaohacaanune jerihana jaunna aihacaanu.

¹³ Caa inara rai canacaanuhacha laenanajaqui quirichaauru cuhane, coatiha leeochangeen inaraacha coitucunaa nainihe laenahacaanu. Bajiaanachuinti jitaain aonaain caohatiin coitucueeneiche.

¹⁴ Nii reretaain aonaain coitucuhichene rijijieeinte, canacaanu coreniha raotojoein neriquicheein, inae nacoauneein turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana. Nii rijijieeinechu canacaanu netonai raotojoerichaanuhi inara coreniha inae turuhane bana.

¹⁵ Niritiin esenetaainna niqiu, jauriaanejeein inara coaraa unaa jereeunlu, atiin coroatasaa inara rene bedaenichaaunne coina.

¹⁶ Jauriaanejeeine niqiu, Masedoniau cuujihataain inara rene bedaenena jereeun, coaiten caje caujihataain nacoauneein bedainichaaunne baiha jelai caje coauneein Jodea cuhanune que, nainequichene canu coroatajanequichene coina.

¹⁷ Niheichu canuhacha ichaneni coaucaunne, coatiha inara coritaa inae leesajeein “Airichaaunni,” naanune, canu suujua cuhane “Airihaaunni,” naain coacuhin irihaaun.

¹⁸ Cana Coaunerate, inara rai cha que erenaa jerichaanune “Airichaanuhi,” naacaunne canacaanu suujua cuhane “Airihacaanuhi,” naenihacaanune coaraje.

¹⁹ Nii rijijieein techu, canu, Timoteo, Siribano, naaonjoainichaanune, inara rai canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esinae rauhijiriin acaneein ne. Nii Jesocurisitote esinae rauhijiriin ichaane coina, “Icharichaaunni,” naa Cana Coaunera, suujua cuhane “Icharihaaunni,” naelanaalane jaane.

²⁰ Nii aina cuaainte, satiin niicha ichaneni niicha coacuilu ichae Cana Coaunera. Nii jaunte, Cana Coaunera corojeein bajaacachene, “Nitohaneein ichamiin Cana Coaunera, Jesocurisito aina cuaain” naacache.

²¹ Chaen techu Aca cana janijiin cana taojiaain Jesocurisito aina cana tein, “Caaurute canu cachaauru ne” naelu Cana Coaunera.

²² Nitohaneein cana janijiin cana raainte, rai cacha cojunacatihane jaanque cana cojunacateein, cana rai rai Suujue telu Cana Coaunera, esinae rauhijiriin cana rai niicha teenu ichoaicha teranu que.

²³ Nena jaiti nii coaaucaanulune rijijieein Coriinto inara rene turuha uhenihanune, inara rai caohacha ichaa aihun. Cana Coaunerate inara rai caohacha ichaa aihanune coitucue.

²⁴ Coatihachu inae caohatiin coitucuhin esenetaaichene jaun inara rai, “Naaonjoain ichaquichenete caohachae” naain erenaa nainihacaanu. Raujiaainchana inara coroatajanena jerichaanu, raotojoein rachoojoein esenetaaichene rijijieein neeichene coina.

2

¹ Nitohanihane jaunne nabana inara inaderaacaaunne coataa, nacoauneein inara coaraa unaa jerichaaunne baiha aineeun.

² Inara inaderaacaaunne, neneriha raotojoein canu rachoojiaeraanune jaun.

³ Nii jaunne inara rene turuelanaala, raujiaaincha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaaunlu, canu inaderaaquichene coina inara rene turunaa jerenihanune jaun, inae turuhanune bana inaderanaa coacuelanaala, nenacaeneenjia jiniiquiin rachoojiachene coina.

⁴ Nena laen nii quiricha laenacaanulune bana, jataain inara coacuhin que nererojoecain chanaaunlu. Coatiha nii que coacuhin inaderaaichene coina nii beein laenaaunlu, jataain inara belaichaaunne coitucuhichene coinane niritiin beein inara rai laenaaunlu.

“Nii canu que nejeratena que inara suujua acatecuche” naa Faborone.

⁵ Nitohaneein inara rai baaso ichara cacha, canu raaicha inaderanaa tiha aiheilu, inara rai netonaite inaderanaa tiha ailu. Amuritiin rerohin aitona jerenihanune jaunne caa caritoojeein aitoon.

⁶⁻⁷ Inae nii cacha aina nejerateein mainajeriin casetecaaichene jianeein, que inara suujua acateein, belain coroatajanecuche, nabana joenreein suujua cuuaain inaderane niicha ichanenu coitucuenihane coataa.

⁸ Nii jaunne inara rai aitoon, jauriaanejeein belaiquichelune rijijieein belaaichene coina.

⁹ Esinae rauhijiriin, canu ere tonoraain rijijieein ichaquichene coaracaanne coinane, nechu inara cojuha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaanlu.

¹⁰ Nitohanihane jaunne, inara suujua acatequichene jaanque canuhetonai casuujua acatereeunni. Aiha niha chatohanai que casuujua actichaaunne jaanunena, Jesocurisito notaracae que casuujua acatereeunni inara coreniha.

¹¹ Nitohaneein ichaohacachene, coatiha canaque niicha jerei ichana nainerinaain moconajaera, inae raotojooein rai nerurujua coitucuhacachene jaun.

Toroasihu turuhin raotochojaeniha rai suujuane biha Faborone.

¹² Jesocurisito beratenojoi beebejihanu cachaauru raine coina, Toroasihu turuhane janate, Cana Curuaanaa jerenohi ichacaaunne coina jatoroaain neeunlu.

¹³ Nena ecu cana nejera Tito eruhenihanune jaun, raotenelu casuujua. Nii jaunna ecu nenacaauru rai necooein jelai caje amuhin Masedoniau cuunlu.

Jesocurisito ainate namuritoroatena coacuelanaala nihacache.

¹⁴ Nariha Cana Coaunera itolere bana namuritoroatena coacuelanaala, cana aina cuuaain Jesocurisitohacha ichai naitoonjoa beratihane jaun, itolere sacutaain bihacachene coreniha. Nii canaque naitoonjoa niicha berateite, aiha jujuhine rijijieein itolere lomoritiin riaaneein aonanojohi ne.

¹⁵ Canacaanuna Cana Coaunera rai Jesocurisitohacha mocoli jujui rijijieein, inae nichotenaaneein nenacaauru rene, nitaje rai nenacaauru rene, naaonjoainuri rene letono neein nihacaanu.

¹⁶ Nitajerai nenacaauru raite, leinjiin jujui cacha atinaeraanuneein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nete laen nichote rai nenacaauru rai, leinjiin jujui ichaonaateraneein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nihei chuni cacha nitohanei ichana naineraneein nei.

¹⁷ Chabana aihuruha leeochoaurune tocohanein, Cana Coauneraacha beratenojoi beebejihacaanune coreniha, canacaanu coretera jerenihacaanu. Nenacaennejian nitohaneein nena coacuhelanaala, esinae rauhijiriin nohanelanaala Cana Coaunera notaracae, coujurihi rai letononeein netiin inara relaacaanu, rai calaohi Jesocurisito cachaneein nihacaanune jaun.

3

Ena nena Rauhi Cana Coauneraacha tei

¹ Niritiin inara rai irihacaanunete, jerihane nechu caohachaaain canacaanu raauruha itolere cachaaurune coina necoasitaa aitoha, canacaanu beeiche. Niritiin coauquichene coataa, coatiha aihuruha nii leeochoaurune rijijieein, cajihaneein amuhemu-jueein: “Canacaanune naaonjoaineeinne nihacaanu,” naain cachaauru rai ereein nihaacaanu. Niheichu inara rai nihanatiin chabana, “Naonjoaineinte neeure,’ naain canacaanu beein cachaauru rai quiricha laenacuchete aina canacaanu raauruhine,” naain chabana inara rai irihacaanu.

² Inaraachane latichaanu, inara aina cuuaain inanacaa canacaanu suujuau tenojoin que inara relacaanune coarateeiche cachaauru quene coina. Nii ainate canacaanu ichanaa coaraain canacaanu coitucuurureein cachaauru.

³ Nitohaneente, quiricha laenanohineein nenea rijijieein, Jesocurisito ichanohineein, cachaauru rai canacaanu aina cuaain teratenojoneein neeichene coaracure cachaauru. Coatiha nii aiha quiricha laenanohine rijijieein niheeiche. Inarate Cana Coaunera Suujue ichanohineein nitohaneein neeiche. Niheichu atane jeeu que teein laenanohi rijijieein quiricha neein niheeiche. Inarate cachaauru suujuau canacaanu aina cuaain Cana Coaunera teratenojoneein nenea que suujuequiin neeiche.

⁴ Nii jaanne, Jesocurisito aina cuaain, nii aitocooaanune rijijieein ichaa Cana Coaunerane esenetaacaanu.

⁵ Coatiha canacaanu raajenhane nitohanei ichana nainerihacaanu. Cana Coaunerate, nitohanei ichana inaeraneein canacaanu teein ne.

⁶ Nii jaunte Aca canacaanu relae, nii enachasine rauhi naitoonjoan beraneein nihacaanune coina. Nii rauhi coatiha laenanohineein nenea nihei. Acate jeriha Cana Coaunera suujuene rijijieein nenea ne. Nii laenanohineein nenea rauhite, tonoraeniha cachane ohin nitajihane coina aitelu. Nete laen nii ena nenea rauhi jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein chabana nitajeniha cachane coina ichaonaa tera ne.

⁷ Nii rauhi atane jeu que teein laenanohineein nenaate, uhaa Moisesane jana, rai nomeri coana nainecurenelu Israelitacuru, jataain jiquihacoha nii niicha uhai caun rai nomerine jaun. Nii rai cono jiquihaquite, jacaain satonohelu. Nete, nii rauhi cana atinarateraneein nihane saijieein, jataain necaohachaain cojoelanaacojoaain ococohin nelu.

⁸ Nii jaun techu jataain nii amuritoheriin necaohachaain cojoelanaacojoaenii ena turunaa Cana Coaunera rai rauhi- cana suujue cuhane niicha tei rai Suujue.

⁹ Nitohaneein, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nihacachene coina tenojoinihane saijieein, cojoelanaacojoaain nihalu, nii cha ujuaihoneein nenea coina tenojoini jaunte, nii amuritoheriin cojoelanaacojoaain nereein ena nenea rauhi Cana Coaunera tenojoi, cha ujuaihonelanaala nenea coina canacaanuhacha beebejei.

¹⁰ Nitohanihane jaun, coatiha inae chaque nelateein nihei nii jauriaanejeein nenea rauhi, caa ena nenea rauhi jataain caohachaain cojoelanaacojoaain amurijiriin nihane jaun.

¹¹ Nitohaneein, nitajerai nihane saijieein, jataain cojoelanaacojoaalu nii jauriaanejeein nenaane jauntechu, nii amurijiriin jataain cojoelanaacojoaain nereein nii chabana satonoelanaala neenihu.

¹² Nitohaneein nii que jaequinne, satiin acatiha queecha ereerejihacaanu cachaauru rai.

¹³ Coatiha aihalu Moisesane rijijieein, canacaanu meri conajaain aihacaanu canacaanu. Moisesate, nabana jacajeein cuha nii nomeri jiquihaguine coaracuruha Israelitacurune coataa, rai nomeri conajaain ererejetelu acauru rai.

¹⁴ Nete nii naitoonjoan aonaain coitucusichurenelu Israelitacuru. Enanetojoeente nii inoaenlu nenea cana aina Cana Coauneraacha ichanenu naitoonjoan ereretaauruhane nihanatiin aonasihurene, jaiti acauru suujua aina, acauru nota caje itajenojoineniha nii conaarane jaun. Jesocurisitohachate naine, nii conaara itajeein niha cacha caje ne.

¹⁵ Nitohanihane jaunte, enanetojoeein nii Moisesa rai rauhi ereretaauruhane nihanatiin, acauru suujua aninoaane jaun coitucusichurene cachaauru.

¹⁶ Nete laen naosatihajeein ichaohane jianein, Jesocurisito esenetaain ichaoha cachane, nii cha coitucuhane coataa, rai suujua conaara itaje rai Jesocurisito.

¹⁷ Cana Coaunera Suujueneein niha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaunte, itolere-neein niha nii rai Suujuene jaunru, raotojoein ichaohin, cha ujuaihonelanaala neeurureein cachaauru.

¹⁸ Inae cana, Jesocurisito ranojoneein nihacachene jaunte, inae cana caje nii cana suujua aina cana nota conaara itajihane jaun, aiha esefejo conone rijijieein conohe,

cana aina jataain caohacha ichaa Jesocurisitone jaan cono. Nii jaunte Cana ichao corihajeein sacuha itolere bana Jesocurisito rai Suujue aina cuaainne jaun, rijijieein inae ichaohacache.

4

¹ Cairichaaajoaain cana coaraane jaun, canacaanu rai nii amihanenaa tiha Cana Coaunerane jaun, nii canacaanu rai niicha tei amihanenaa bihacaanune coiinteein jianena nainenihacaanu.

² Nii jaane coejenacai ichana coacuelanaala, niheichu asinojoneein cha ichaelanaala, itolere que jaolequiin satiin notaracaae niicha icharatei ichacaaun. Coati-hachu chaen canacaanu esenetaa cachane jerenacaaun, nohaneein nii Cana Coaunera beratenojoi udaa cuaain cacha relahacaanu. Nitohaneeinne cacha coritana coacuelanaala, esinaen rauhijiriin nii canacaanu coitucuhichene rijijieein, Cana Coaunera notaracaae aitocaaun.

³ Aihane jaun chunocoha, nii osa caje cana ichoteraanu canacaanuhacha beebejei aonaane saijieein coitucuenihanete, inae nitaje rai nihane jaun aicheein.

⁴ Inae esenetaaurenihane jaunte, maosa rijijieein acauru te moconajaera, nabana jataain necaohachaa Jesocurisito Cana Coaunera rijijieein nena tenojoin ichaonaane coaraain coitucunaa nainecuruhane coataa.

⁵ Coatiha canacaanu ichaoque inara relahacaanu. Acaihanijin Cana Curuanaa Jesocurisito ichao quene inara relaacaanu. Jataain canacaanu belaitoha Jesocurisitone jaan aina cuaainne inara rai caohachanu ichaeraneein nihacaanu.

⁶ Charijieein teeinti nocohena jana conoha conone coina aitoha Cana Coaunerane jaun neconaelu cono. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana Coaunera canacaanu suujua cuhane rai cono tein ne, aina cuaain Jesocurisito merique conoha rai conone coitucuhacaanune coina.

Canaacha esenetai aina cuaainte ichaohacache.

⁷ Nete laen nii Cana Coaunera tenojoi jataain nelatei raain, chaque nelatelanaala aiha atane codarojoene rijijieein nena cana jaberoco cuhane sirichaache. Nitohaneainte chaneeni nenihacachene saijieein cana aina cuaain rai nelate coarate Cana Coaunera.

⁸ Nitohanihane jaunne necairichanaa coaracaanune nihanatiin, canacaanuhacha ichanenu chacaanu, chaque casilanaala. Coatiha chabana amuritonojoneein nihaacaanu.

⁹ Canacaanu ariiriichuruha canacaanu sohin jaoruhane coina niqui, nete canacaanu nainatejene Cana Coaunera. Canacaanu comaauruha niqui, nete canacaanu itajenaa nainesihurene.

¹⁰ Itolereneein cuhacaanune jaunru nihanatiinte, aihalu Jesocurisitone rijijieein cairichanojoneein ohacaanune rai nihacaanu, ichaohalune rijijieein canacaanu aina cuaain rai nichao coaracuruha cachaaurune coina.

¹¹ Jataaina necairichaacaanu, Jesocurisito coreniha canacaanu atinaauruhane rai neeuruhane jaun. Nitohaneeinne Jesocurisitohacha tei ichaonaa que ichaohacaanune coaratihacaanu.

¹² Nitohaneeinne ohacaanune rai nihacaanu. Nete laen inara, inae raotojoein ichaonaaque ichaohiche, canacaanu que inara rai niicha teratei ichaonaa coreniha.

¹³ Niique te, “Esenetaanune jaunne ereeun,” naain aitoha Cana Coaunera Quiricha cuhanene rijijieeinne, canacaanu netonai jerichanejeein esenetaacaanune jaun, que ereereecaanu.

¹⁴ Nitohaneeine nihacaanu, ohane caje Jesuso ichatihalune rijijieein, onaa caje canacaanu ichaterichaaain Cana Coaunerane esenetaacaanune jaun. Nitohaneinte onaa caje cana ichateein cana rareein nacatiha rai calaohi aina jiniiquiin nena coina.

¹⁵ Nitohaneeinte, jataain caohacha ichae inara rai Cana Coaunera. Nitohaneein araai laurii que inara coroatajaniha Cana Coaunerane coaracuruhanete, araai laurii cachaauru netonai Cana Coaunera necaohacha coroaecurureein.

¹⁶ Nii jaunna chabana bihacaanune jianena coacuelanaala, niheichu namuritoroatena coacuelanaala nihacaanu. Cau caa ichaonaa que ichaohinte inae binaanihacache. Nete, cana suujua cuhane, itolere janonaa bana nenamanacainaacache.

¹⁷ Cau caa chauratane que ichaohin necairichanaate sorotiin sareein. Nete, nii necairichanaa coreniha, jataain nii amuritoheriin, chabana sanaacharanejeein nenea ichaonaa rarichaacheein.

¹⁸ Aihana jaun nainihe i tolere cana notaracaae nenaacha que coaaucaachene. Nii chabana, coaraelanaala nenaacha que coaaucaachenete caohachae. Nii satiin canaacha coaracurite, satiin nitajerai ne. Nete laen nii chabana canaacha coaraai chabana nitajenereein.

5

¹ Cana jaberocote cana amunajau leinjiin loanari sorotiin nelatenenu rijijieein ne. Nete laen chatohaneein itajenojoiniha nii cana jaberecone niha natiin, dedeeu cana jaberoco ena nenea rucuheca Cana Coaunerane coitucuhacache.

² Nii jaunte ichanohineein nenea, chabana nitajenaachara jaberoco cuhane inae ichaoha cunaa jere canacaanu suujue.

³ Nii jaberoco te laen canacaanu suujue que necurujuareein, machoequiin nenaane rijijieein nihane caje.

⁴ Jaiti nii loanari rijijieein nenea cana jaberoco que jaberocohin ichaohacaanune jaunne, cha lateein, nererojoecaeriin, naaonjoain ichaohacaanu. Coatiha itolere bana, nii canacaanu jaberoco que ichaohacaanune colatiha aihahacaanu. Inae nii canacaanu que banihateein Cana Coaunera ichanohi jaberoco que ichaohacaanunete, nii canacaanu jaberoco jauriaanejeein loanari rijijieein nenea, nii ena nenea canacaanu jaberoco jana nitajereein.

⁵ Cana Coaunerate nitohaneein nihacaanune coina canacaanu relaain nii ichoae tacaain canacaanu rai, rai Suujue te, nii cana rai naitoonjoan sirichaneein nerichaanuhine cojunacanu que.

⁶ Nii jaune satiin nii canacaanu rai naitoonjoa terichaaaine coitucuhin esenetaacaanu. Jaiti canacaanu jaberoconeein ichaohin nihacaanune jaunne, Cana Curuaanaa rohan nenihacaanu.

⁷⁻⁸ Ena niqui coarahaacaanu rohan jaiti nenihacaanune jaun. Nete nitohaneein nerichaanuhine coitucuhacaanu, jataain esenetaacaanune coreniha. Inae niqui caa canacaanu jaberoco ratiriin Cana Curuaanaa rene turunaa jerichaanu.

⁹ Nii jaunne cana Curuaanaa jerihane rijijieein itolere bana ichaorichaanuhin, ohin, ichaohin, naaonjoaacaanune nihanatiin.

¹⁰ Inae itolere baaso ichara, caohacha ichara, naaonjoain ichao coitucuhane coina niha Cana Coaunerane bana nacatiha tururichaacheein, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoacachene coitucuhin, lecachanichaachene ichanohi coitucuhin rai niicha tenaa jerei tihane coina.

Aina raotojoein nihacachenete jere Cana Coaunera.

¹¹ Nii jaunne inae coitucuhacaanune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaauruha cachaaurune coina acaauru que jereratiha acaauru rai ereereecaanu. Cana Coaunerate canacaanu coitucuhin, canacaanu suujuane maajeein coitucue. Baji-aanachuhinti esinae rauhijiriin rai letononeein Aca jerihane rijijieein ichaohacaanune coitucueneeiche inara netonai.

¹² Coatiha canacaanu raajenihane necohasitaa caa aitohacaanu. Nenacaanejian raotojoein coitucuhin nainain, nitohaneein suujua cuhane coaralanaala nohanein

inara relaa nocoetonacaauru tonorana nainequichene coina caa inara rai aitocaaanu, nenacaan inara coritaauruhane esenetaaichene coataa.

¹³ Jeriha Cana Coaunerane rijijieein itolere ichaain nihacaanune jaunte, leinjiin jaelorohe nerurujua cha que nelatihei rijijieein coaracure leeochoaauru cachaauru. Jana inara, esinae rauhijiriin caohatiin coacuhin aihacaanune coaraquichenete, inara caohachanu que aihacaanune coitucuriquicheein.

¹⁴ Jataain cana belaitohane jaunte, cana ichao rucuheraneein beraichaneein ne Curisito, aca satiin ichao coreniha ohalune coitucuhacachene caje coaauneein nunuheteein. Nii ohane aina cuaainte satiin cana netonai ohacachelu rai ichaonaa que ichaohacachene coina.

¹⁵ Nitohaneeinte satiin cachanichaachene coreniha ohelu Jesocurisito. Inae satiin cana coreniha ohalune coitucuhin, esenetaain nihacachene jaun jeriha cana suujuane rijijieein ichaonaa coacuelanaala, Aca jerihane rijijieein ichaohacachene coina.

¹⁶ Canacaanu netonaine niqui, nii namute cacha que coaacuruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein Jesocurisito netonai que coaurejetocaaanulu. Nena laen inae enene nitohaneein coacuenihacaanu.

¹⁷ Aihane jaun inae Jesocurisito aina jiniiquiin esenetaain ichaoha cachanete, inae nii jauriaanejeein nena rai nichao jianeein nii ena nena ichaonaa enachasine que ichoae cacha.

¹⁸ Nitohaneeinte Jesocurisito aina cuaain ichae Cana Coaunera, que nejeratenaa rijijieein nena caje aina jiniiquiin ita belaaain raotojoein nihacachene coina. Nii jaunte canacaanu letoae inara que coitucueratihacaanune, inara netonai aina jiniiquiin raotojoein neeichene coina.

¹⁹ Cana Coaunerate nitohaneein Jesocurisito aina cuaain satiin cachanichaachene osa que suujua acatihane, aina raotojoein jiniiquiin nena coina ichaain, nii niicha ichai beranu que canacaanu telu.

²⁰ Nii jaunte acaneei nena rijijieein canacaanu tein inara rai bihacaanune coina berate Cana Coaunera. Niine raajenhane aitoa Cana Coaunerane rijitoein, caa inara rai bihacaanu. Nitohaneein Jesocurisito letononihacaanune jaunte, inara rai aitocaaanu, atiin caa inara rai Cana Coaunera beratenojoi tonoraain esenetaain neeichene, inara osa que suujua acatena nainihane coina.

²¹ Coatihane aansijieein niji osa que nesaruhin niheilulu Jesocurisito niqui. Nete, satiin cana osa coreniha caseteco coaraelu, aina cuaain cana osa que suujua acatein jianacon cana tihane coina nainatejiha Cana Coaunerane jaun.

6

¹ Nitohaneein niicha ichai que Cana Coaunera coroatajaneraneein nihacaanune jaunte, inara rai aitocaaanu. Nabana jataain inara belaitohane jaun inara rai Cana Coauneraacha beratenojoi que jaoleconaa coacuelanaala que nerausiaequichene coina.

² Nitohanehane coinate rai Quiricha inoausi cuhane:

“Canu bajaee bajaeequine aonajihanu.

Chaen nechu

nichotenaajereein,

canu ariirijieeine jana,

ii ichoterateeun,”

naain beein laenaeratelu, nii coina Cana Coaunera.

Enate, inae nii aitoahalune rijijieein ichoteratenojoin nequichene caohachae, inae rai chojoananaa nihane jaun.

³ Coatihane chatohaneein baaso ichaain chuni notajaain nihaacaanu. Nabana canacaanuhacha ichai baaso rijijieein cha ichaain neeuruhane, inara rai canacaanuhacha beebejei esenetaelanaala que jaolecohichene coataa.

⁴ Nitohaneein nenea coacuelanaalane, Cana Coaunera letononeein nihacaanune coaratihacaanu, itolere necairichanaa, latijiojoiiriin, caaintati ichaonaa que ichaohin,

⁵ taba que canacaanu bisihure, caresero cuhane canacaanu enoaain, taba que canacaanu que nererojoecaaure, jataain mainajeriin amihanenaa, sinerena, mijitena, naonjoainurine abaantacaanu chabana nererojoecaelanaala.

⁶ Jerichanejeein nechu esinae rauhijiriin nii chatohaneein baaso ichaelanaala ichao-hacaanune coaratihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanu aina niha Cana Coaunera Suujuene coaracuruha cachaaurune coina, chunique asilanaala satiin cachaauru be-laain ichaoin.

⁷ Nitohaneeina nihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanuhacha beebejei esenetaain, canacaanu aina cuaain niicha ichanenu ichaa Cana Coaunerane coaracuruha cachaau-rune coina. Nitohanihacaanune jaunne, baasoneein canacaanu tenaajerera nihane, chatohaneein baasoneein tenaa coacuhelanaala, rauhijiriin nohanelanaala rai iriha-caanu. Nitohaneeine canacaanu rai baaso icharanihane, baaso ichaelanaala ichaonaa esine que ichaohin nihacaanune que cuaain acaauru rai ereein necocaaeratihacaanu.

⁸ Nete taba que canacaanu que suujua acateein, taba que canacaanu cotaain, taba que canacaanu que raotojoein ereein, taba que cacha baasoniha canacaanu beein, naoo-joaain canacaanu que ereeure cachaauru. Nitohaneeinte nohanelanaala cachaauru rai irihacaanu natiin, nohanein cachaauru coritaa canacaanu beeure.

⁹ Chaen techu canacaanu coitucuuruhane saijjeein, canacaanu coitucuhi rijijjeein canacaanu coaracure. Canacaanu sohinte niqui canacaanu jaonaa jerecure, nena jaiti ichaaojihacaanu. Canacaanu casetecauruha niqui, nete canacaanu atinaaurene.

¹⁰ Jataain inaderanaanajaanu tochaneente niqui canacaanu ichacure, nena atiin raotojoein rachoojoein nihacaanu. Leinjiin cha coitucuhi cairichei rijijichaanu niqui, nene arajii cachaauru rausiaecaanu canacaanuhacha coitucui que, raotojoein nee-ruhane coina.

¹¹ Canejeraauru satiin Coriintoo neiniquichene. Esinae rauhijiriinne canacaanu suujua aina cutaain, inara coreniha canacaanuhacha coacuhi que inara rai caa suujue-lanaala aitocaaanu.

¹² Coatiha aansijjeeinniji inara que asiin irihacaanu. Nete laen inara niha chatohaneine nihanatiin canacaanu que asiiche.

¹³ Nii jaunne atiin inara rai aitoon, nere tonoraane coina bereecuru rai iriha cachane rijijjeein. Esinae rauhijiriin caa inara rai aitiin nihanune rijijjeein, canu que cha suujuelanaala beein neeichene coina.

Cana Coaunera rai Teenforo rijijjeeinte nihacache.

¹⁴ Jiaonriha chatohanai ichaain neeuruha Cana Coaunera coitucuhichurune, acaau-ruhacha ichai ichaain neeichene. Baaso ichajeein ichaonacaauruhacha ichai ichana nainihei caohacha nejesina ichajeein ichaonaa cacha. Nii rijijjeein techu jiichoo amuritonaa nainene nocohena.

¹⁵ Charijjeein teeinti moconajaera belaina nainene Jesocurisito, nii rijijjeein techu nainene moconajaera cacha aina chatohanai ichaain nenea nainene Cana Coaunera cachaneein nenea.

¹⁶ Nitohaneein nenea nainihaacache cana, inae Cana Coaunera rai Teenforo rijijjeein niha cana jaberocone jaun. Nitohaneein nihacachene cointate:

“Inara aina neeine inara aina jiniiquiin amuhemuhereunni. Canuna inara Coauner-aneun. Inarate jana canu cachanequiche,” naain raajenihane aitelu Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohanihane coina techu:

“Acaauru aina neeichene caje amuhin jelai neeuche. Jiaonrihachu acaauru chosichuru rai lenone acaauruhacha tei dadaain neeichene.

¹⁸ Caa inara rai aitocaaunne tonoraain neeichenena inara rareeunni, inara Inacanein nihanune jana, inara canu calaohineein, canu cacununein, naonjoaaineein neeichene coina,” naain aitelu itolere icharaneein nenea Cana Coaunera.

7

¹ Niritiinte aite cana rai Cana Coaunera. Aihana jaun cana casetecarihanine que casiin, cana ichao aasajeein, cana suujuene maajeein itajenaa nainera que necohalajiin nihacachenete ne. Nii jaun baaso ichaelanaala raujiaaincha cana rai Cana Coaunera aitoonjoan rijijieein ichaoha cachenete caohachaera canejeraauru.

Cana Coaunera coitucuuruhane coarateeuruha Coriinto cocoaichacurune.

² Caohachaaain inara suujua coaraain canacaanu aonacuche. Coatiha chuni rai baaso ichaaain, chuni cairichaaain, chuni coritaain, naaonjoahaacaanulu.

³ Coatiha inara que iriha aitohaaun. Inara rai aitocooaunlune rijijieeinne, casuujua aina cutaain inara belaaain inara aina jiniiquiin neein ohanune coina jatoroaain neeun, nii te raotojoeein coitucuhiche inara.

⁴ Esinae rauhijiriina inaraneein neeichene coitucuhin, nii chuni que asilanaala inara rai aitoon, raotojoeein canu coitucuhin neeichene jaun. Itolere necairichanaa coaraain nihacaanune saijieeine, inara coacuhin jataain raotojoeein corajeein rachoojoeein neeun.

⁵ Masedoniau turuhacaanune caje coauneein aansijieeinne nebetacaorihacaanu. Itolereenein turuhacaanune jaunru naineeine necairichanaa coaracaanu. Chaen nechu necairichaecuruha leochaaurune coaracaanune jaun, canacaanu suujua cuhane casihacaanu.

⁶ Nete Cana Coaunera, cha ichana coasiha cachane nihanatiin, enaacha que ichana corajerateraneein nihane jaun, canacaanu que corajerate turuha Titone aina cuaain.

⁷ Coatiha turuhane jaauncha nihei, raotojoeein neeichene coaraane jaun, acaen-tonai suujua aninoaain corajihane jaunne, canacaanu netonai canacaanu suujua aninoaain corajihacaanu. Acate jataain canacaanu coana jeriquichene que aitiin, canu coreniha inaderaain canu que coaauquichene beebeje canacaanu rai. Nii jaune jataain jeelai amuritoheriin rachoojoeein neeun.

⁸ Inara rai quiricha laenacaunlune jaun, coaraain inaderaaichelune que inae enene netojoehaaun. Jariaalune niqui, nii inara rai quiricha laenacaunne jaun, inaderaaichelu carajaelanaalane coitucuhin netojoeetonlu.

⁹ Nena laen inae enene nii inara rai quiricha laenacaunlune corojeeun. Coatiha inaderaaichelune coroaehaaun. Nii inaderaaichelune aina cuaain inae nacoauneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene jaune corojeeun. Inarate jeriha Cana Coaunerane rijijieein nii inaderanaa abaantaain neeichelu. Aihane jaun coatiha inara rai baaso ichaa nii quiricha laenahaacaanulu.

¹⁰ Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein, inaderanaa abaantaain cana ichao coreein nihacane, nii coreniha nichoterichaacheeine jaun, nihei chaque netojoeena jaanu. Nete laen Cana Coaunera coitucuhichuru nechu baasohacha que coacuhin, itolere bana inaderaauruha, niha leijiin itolere necairichanaa caje cana rocoerane que coacuelanaalane jaun inae nitaje rai neeure.

¹¹ Nete laen inara, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaderaain, cha abaantaain neeichene jaun, inara rai bihanune rijijieein ichaaain canu cocoaerateeichelu. Chaen techu nii choae tacaain obajeein, casiin, naaonjoaichelu. Nete atiin, nii baiha canu coana jereein, nii inara jana baaso ichara casetecaaichene coina inae jatoroaain neeichelune jaun, esinae rauhijiriin inara nii ujuaihonnein neneeichene coarateeichelu.

¹² Nii inara rai quiricha laenacaunlune bana, coatiha nii baaso ichara cacha que coacuhin, niheichu nii baaso ichaane jaan cacha que coacuhin, naaonjoaain laenahaanlu. Cana Coaunera notaracae canacaanu coacuhin aitocooaanune rijijieein ichaquichene coarateeichene coinane inara rai laenacaanulu.

¹³ Niite jataain canacaanu suujua nunaain, canacaanu suujua aninoaelu.

Nete nii amuritoheriin canacaanu rachoojiae Tito, inae raotojoeein neeichene coaraain suujua aninoaain nacoauneein niicha ichaneni corajerateeiche quene jaun.

¹⁴ Nii Tito raine, chatohaneein inara rai baaso ichaenihanune jaun, jataain inara aina raotojoein nihanune que aitoonlu. Nii nohanelanaala inara rai aitocooanulune rijijeein nechu, inara coreniha raotojoein nihacaanu que aitocooanulu nohanelanaala Tito rai.

¹⁵ Chaen techu nere tonoraain que inara suujua acateein raaichelune coaacane naineein, inara ainaacha itolere bana nena jere nii Tito.

¹⁶ Jataaine rachoojoeun, inae inaraacha ichaneni coitucuhin nena nainequichene esenetaanune jaun.

8

Arajiin niicha teenihuru taojiaauruha Masedonia nenacaurune.

¹ Canejeraauru enane laen, Masedoniau nenacaauru Jesocurisito ranojoein nenacaauru belaitohane coaratiha, acauru que Cana Coaunera berichaanuhin inara rai.

² Jataain maainajeriin cojunojoein neeuruhalune jaun, necairichaauruhalune saijieinte, inae chaque tonajelanaala raotojoein enene neeure. Nii jaunte cairicheinejeunruhane saijiein, coriquihonanein nena rijijiein jataain arajiin, Cana Coaunera rai nii niicha teenihuru taojiaure.

³ Canuna jataain arajiin nii tenaa nainecuruhane amuritoheriin, chunaelanaala nii Cana Coaunera rai niicha teenihuru teuruhane coaraan.

⁴ Chaen techu canacaanu rai aitocure nii niicha taojiauri amaain, Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai tihacaanune coina.

⁵ Nitohaneente taojiaaururichaine coaucaanne amuritojoaain teure. Jauriaanejein Cana Coaunera rai benatecuruhane baihate, jeriha Cana Coaunera rijijiein canacaanu rai teure.

⁶ Nii jaunne Tito rai aitocooanu leeochoaauru rai caohacha ichaa, inaraacha taojai raa uha inara caje, jauriaa aihalune rijijieine coina.

⁷ Inara leeochoaauru amurijiriin esenetaain neein, cha que tonajelanaala leeochoaauru rai erena inaan, itolere coitucuhin inara relaacaanune jaan rijijiein jerein neeichene coina jatoroain, naonjoaain neeichene jaun, nii rijijiein leeochoaauru amuritoheriin, leeochoaauru latijiojiriin nenacaauru coroatajanequichene coina ichaquichene ne.

⁸ Coatihana inara letoaa inara rai binaan. Caohatiin ichacuruha leeochoaurune coitucuhin aina cuain leeochoaauru belaaichene coaratein inara netonai tenaa nainequichene coina ne aitoon.

⁹ Inarate jataain itolere que nelatein itolere ichana naineraneein nihane saijiein, jataain inara belaitohane jaun, aina cuain rausiaenojoein raotojoein neeichene coina, inara coreniha cha que nelatihei rijijiein cairichei coaraan nihalu Jesocuristone coitucuhiche.

¹⁰ Inara rai caohachanu quene, nii que inara rai aitoon. Inae inara, leeochoa jaanaa bana inae nitohanei ichana nunuheteichelune jaun, satono que tiaain ichana corajeuche.

¹¹ Aihane jaun nii jauriaanejein tenaa nunuheteichene bana corajein teeichulune coarateichelune rijijiein, enene tenaa nainequichene jeonijihanaain tihajein leeochoaauru coroatajaniha inaraacha teenu taojiaaichene nainacuche.

¹² Chunocoha Cana Coaunera rai cha tenaa jerein tenaa nainihane jeonejein tihanete, raotojoein nii niicha tei rarein Cana Coaunera. Coatihana cha sirinihane saijiein, cha tiha cachane jerihe Cana Coaunera.

¹³ Coatihana cha sirineichene nihanatiin, leeochoaauru rai acaihaniji tein necairichaaichene coina erena nihein. Raujiaain ita rijijiein ita coroatajanein niha cachane cinate erenaane.

¹⁴ Enate inara, acaauruhacha sirihei siriquichene jaun, acaauru rai tenaa nainequiche. Acaauru netonai cabaiha inaraacha sirihei sirichuruhane, inara rai netonai tenaa nainecuruhane coina. Nitohanihanete ita rijijieein inaraacha latei siriin neriquicheein, ita amuritoheriin sirina coacuelanaala.

¹⁵ Cana Coaunera Quiricha cuhane: “Nihei cautihei amuritoheriin raera rai. Niheichu lanaai fautaeriin raera rai,” naain laenanohinihane rijijieein.

Rai corihaneraauru aina Tito letoaauruhane.

¹⁶ Nariha Cana Coaunera inara que coaaucaanne rijitoein inara que coaauca Titone coina, casuujua rijitoein rai suujua tihane coreniha.

¹⁷ Nii jaunte acaantonai inara que coaaucaanne jaun, rai aitocaaanne tonoraain inae suujua caje coauneein inara coaraa uhe.

¹⁸ Nii Tito jiniichaaine inara rene leinjiin cana nejera letoaun. Acate raotojoein coitucuure leeochoauru Jesocurisito ranojohuru, acaauru rai ichoteratenojoein nerichaacheeine beebejia raotojoeine jaun.

¹⁹ Nii jaunte nii ichoae tacaain aca janiichure Jesocurisito rai iclesianein nenacaauru, canacaanu aina amuhemujeein, cairicheinejeein nenacaauru rai Cana Coaunera que canacaanu suujua acatein nere tonoraain leeochoauru coroatajanena jerichaanune coaratihacaanune coina, taojiaain letoanojoin raeranu que canacaanu coroatajaneraanu que.

²⁰ Nitohaneeine ichana jerichaanu, nabana tonaain canacaanu que ereein neeruha cachauru, nii leeochoauru coroatajaniha tenojoi canacaanuhacha taojiai quene coataa.

²¹ Nii jaunna Cana Coaunera notaracaae, cachauru notaracaae, naonjoaain itolereenein caohachaain ichana jerichaanu.

²² Acaauru jiniichai nechu leeochoauru cana nejeraauru caje unaa leinjiin cana nejera letoaun. Acate satiin canacaanuhacha ichai que canacaanu coroatajanein, acaantonai ichaane coina jatoroaain nihane coarate. Nii jaunte teriquicheein inara netonaine esenetaane jaun, jataain ena jeelai amuritoheriin ichana jere.

²³ Chunocohacuru inara caje: “Chariji cachana caa inara aina uhin turue” naain Tito bajaauruhane: “Caate Faboro corihaneranein, cana coroatajanihane que coroatajaneranein nenaane,” naain acaauru rai beeuche. Jerichanetojoeinchu, nii coroatajaain aina unacaauru cana nejeraauru bajaeranihane: “Caaurute leeochoauru Jesocurisito rai iclesianein nenacaauru letononein unacaauru ne. Chaen techu Jesocurisito ere tonoraain, naitoonjoan icharanein nenacaaurune,” naain acaauru rai beeuche.

²⁴ Chaen jataain acaauru belaaichene coarateeuchete: “Esinaenachuhisi catohanein ichaaoruhane jaun, acaauru coreniha raotojoein neeuruhate,” naain inara coreniha raotojoein nihacaanune esenetaauruhine leeochoauru Jesocurisito rai iclesianein nenacaauru.

9

Leeochoauru cana nejeraauru rai inaraacha teenu.

¹ Inae raotojoein inara rai bihanune latelanaala, tenaa nainequichene coitucuhane jaunna canaacha esenetai coreniha cana nejeranein nenacaauru rai, taojiaain inaraacha letoaenu que aitiin inara rai laenaeneun.

² Nii jaunna itolere bana raotojoein Masedoniau nenacaauru rai, inara Acaiha bataneu nena Coriintoo neiniquichene, inae taolu ajaanaa situsina bana caje coaunein inae nitohanein leeochoauru cana nejeraauru coroatajanequichelu jatoroaain neenne beebejeun acaauru rai. Nii ainate caohacha ichaa leeochoauru coroatajaniha ichaquichene coaraain, neleruhin amurijiriin acaauru netonai ichana corajein, inae jatoroaain neure, acaauru netonai ichacuruhane coina.

³ Nii coaranu quene caa cana nejeraauru letoaaun inara rai beranu que, letona jatoroain neeichene coina.

⁴ Nabana inae uhanune bana, canu aina uuruha Masedoniau nenacaauru tabaaurunijine, acaauru aina uhin jaiti ichaeneeichene jana inara rene turuhacaanune coataa. Nitohaneein ichaquichene esenetaain leeochoaauru rai beebelijhanune saijieein, jaiti ichaeneeichene jana turuhacaanunete laen jataain canacaanu rai necoejena tiha airiquicheein. Chaen techu, inara raajenihane inara rai nocoejena tiha airiquicheein.

⁵ Nitohanihane coataanejian, jauriaanejeein ichoaichaniha uhin inara coaraa uruha nii cana nejeraaurune jerichaaunne jaun, acaauru rai aitoon inara coaraa uuruhane coina. Jaiti nii aitocoichelune tocohaneein taojiaaichene nainaeneeichene, inara coroatajanecuruha taojiana quene coina. Nitohaneein inae jatoroain taojiaain neeiche jana, inara rene turuhacaanunete laen, esinae rauhijiriin chunaelanaala tenaa jereein teeichene coaratihaleeochoaauru amuritoheriin teriquicheein.

⁶ “Chunocoha coroatajajeein temule jaerate, coroatajajeein taicheein. Jana arajiin temuerate arajiin taicheein,” naain niha erenaane que coaucuche.

⁷ Aihana jaun le cachaurute naine suujua cuhane coacuhin tenaa jerihane jeeonijihanaain tihane caohachae. Nainihe chunocoha tenaa jerenihane, tihane coina conujiha chunine.

⁸ Itolere quete inara coroatajanereein Cana Coaunera, itolere bana latequichene rijijieein inaraacha latei siriin neeiche cauteeinne, nii caute que leeochoaauru coroatajaniha acaauru rai tein, naaonjoaain caohacha ichajeein ichaohichene coina.

⁹ Cana Coaunera Quiricha cuhane:

“Cairicheinejeein ichaonacaauru cachauru raite,

chunaelanaala

acaauruhacha latei te.

Acate

chabana satonoelanaala

itolere bana

caohacha nejesina ichareein,”

naain laenanohineein ne.

¹⁰ Cana Coaunera temule jaera coina rai nucuhe teraneein lenonene maajeein teranihane jaun, nii rijijieein Aca inara rai arajiin nucuhe tereein arajiin temuhin arajiin taojiaain neeichene, latejiojiriin nenacaauru coroatajaniha teeichene coina.

¹¹ Nii ainate itolere siriin, cha latelanaala raotojoein neein, jelai amuritoheriin leeochoaauru rai tenaa naineriquicheein.

Nii canacaanu aina, inaraacha letoaaenu inaraacha taojiai corenihate, Cana Coaunera coroaecurureein leeochoaauru cana nejeraauru.

¹² Coatiha acaauru rai lanaane jauncha, nii acaauru rai inaraacha taojiai amarihacaanuhin, nechu Cana Coaunera coroaecuruha inara corenihane coinane amarichaanuhi.

¹³ Jesocurisito aina cuaain, enachasine ichaonaa que ichaohichene coaratihate nii inaraacha sirii taojiaain letoaaiche. Nii te coaraain Cana Coaunera coroaecurureein.

¹⁴ Nii ichoae tacaain techu, jataain inara belaaain, inara rai Cana Coaunera bajaaurureein, inara belaitoha Cana Coaunerane coaratihaleeochoaauru coreniha.

¹⁵ Narihara Cana Coaunera, nitohanei ichana nainichaachene jaanu tihane coreniha. Nihei que tonaain erenaanjaanu.

10

Afosotoroneein cocainanohinihane coaratenaa jeriha Faborone.

¹ Canuna Faboroneein inara belaiha Jesocurisitone rijjijeein inara belaaichaaunne jaun inara rai aitoreeuni. “Inara caje coriaae nihanunejene, enaacha inara rai tonaain ereeun,” naauruhane coitucuhanune jaun.

² Nii jaunna inara rai aitoon, nii joaereein cacha rijjijeein, cha ichaa canacaanu beracuru aina, nii rucujueein neeichene jana, inara rene turunaa jerichaaunne jaun. Inae niritocuruhane rucuhecaaun acaauru ainane coina jatoroaain urichaaunni.

³ Esinae rauhijiriina niqui cachanichaanu, nena niha chatohanei rucuhencaine, aihuruha Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijjijeein rucujuenihacaanu.

⁴ Coatiha niha chatohanaine caa chauratane que nena que biji achunequiin neein rucuhehaacaanu. Nii canacaanu biji achunete Cana Coauneraacha ichana nainei caje unaaneein, itolere que laraajiin nena jerenacaauru amuritiin itajenaa naineraneein nena ne.

⁵ Nitohaneeine canacaanu que ereein, Cana Coaunera coitucuruha cachaaurune coina beebejihacaanune caohateraauru itajerichaanuhin. Itolere cachaauruhacha coacune Jesocurisito rai teein nihacaanu, leinjiin Acaacha tonoraain neeuruha cachaaurune coina.

⁶ Nii jaunne esinae rauhijiriin, canacaanuhacha beebejei esenetaain tonaraain neeichene, nii tonoranajerelanaala nenacaauru casetecarichaanuhin.

⁷ Inarate itolere bana inaraacha coarai cacha esenetaquiche, itolereneein coitucueralanaala. Aihana jaun chunocoha Jesocurisitohacha jerei icharate, canacaanu netonai Jesocurisitohacha jerei ichacaunne coaraain coitucureein.

⁸ Caa cocoainanohi nichaaunne rerohin canu ere tonoraachene coina inara counujichaaunne que coatiha coejinaaun. Cana Coaunera, canacaanu cocoainaan nihalu inara que Acanihane coitucueratihacaanune, nere tonoraain neeichene coinana jaun. Coatiha inara itajihacaanune coina, canacaanu cocoainaan niheilu Cana Coaunera.

⁹ Niheichu caa quiricha cuhane cuaain inara casataa aitohaan.

¹⁰ Inara aina nenacaauru tabaaurute: “Nechu quiricha cuhaneicha cuaainjene mijiaaeneein inara rai aitoon. Nete laen inae inara aina nihanune, inara rai tonaain mijiaaeneein erenereuni. Coatihaje cacha rai irihanune tonijiaain cacha rai erenaa nainichaaunne coalanaala,” naaure.

¹¹ Nena laen mijiaaeneein erenaa nainenihacaanune saijjijeein, coriaae caje quiricha cuhane cuaain mijiaaeneein aitocooaanune rijjijeein, inae inara rene turuhacaanune bana icharichaanuhine coitucuha nii aistine jerichaanu.

¹² Coatiha nii raajenhane necohasitaain nenacaauru rijjijeein nena jerihacaanu. Nete laen acaauru cha coitucurenihane jaun, leochaauru amurijiriin niha nocoetiin raajenhane necohasitaare.

¹³ Canacaanu laen coatiha canacaanuhacha ichana nainei rerohin necohasitanaa nainihaacaanu. Nii rijjijeein chu Cana Coaunera cachaauru relaacaanune jaauru cojunacateraneein nihane jaun, nii canacaanu rai cojunacatihane jaan rerohin turunaa nainihacaanu. Nii jaunte Aca canacaanu turuaelu Coriintoo neiniquichene rene tiaa-joaain.

¹⁴ Aihana jaun coatiha nii canacaanu rai cojunaca rerohin turuhaacaanu. Chabana inara rene turuenihacaanune saijjijeein, ena turuhacaanune jana nihanena laen, canacaanu rai cojunaca rerohitiin tururichaanu. Canacaanune jaiti inara rene turueniha chunine jana, ichoaichaniha inara rene turuhin, Ichaonaa Enachasine teraniha Jesocurisitone beebejihacaanulu inara rai.

¹⁵ Coatiha chabana turuenihacaanune jaan turuhin, chuni amihaneero ruluhin neroraneein nihaacaanu. Nitohaneein canacaanu turunajanihei cunaa coacuelanaalane, inara ainaacha neein Cana Coaunera icharatenojoin amihanenaa ichajerichaanuhi. Aiha leinjiin Acaacha esenetaain ichaohin, ichacaunne jerequichenene airichaanuhin.

¹⁶ Chaen nechuh, nii neeichene jaan jelai caje coriaae cuhin, osa caje nichotenaa nainecururichaaaine beebejena jericahaanu leeochoaauru rai. Nene laen, inae cachaauru relaaauruha leeochoaurune jaan turunaa jerenihacaanu. Nabana leeochoaauru amihaneero ruluhi necohasitanaa tocohanihacaanune coataa.

¹⁷ Chunocoha raajenihane necoasitanaajerihane, Cana Coaunera coasitaainne.

¹⁸ Cana Coaunera coitucueraneei rai cachaneein nena cachate, Cana Coauneraacha ichanohicha coasitaain ichoae, chabana raajenihane necohasitanaa coacuelanaala.

11

Afosotoneein niha nocoetonacaauru que ereereeca Faborone.

¹ Bajiaanachuhinti cha coitucuhi jaelorohe rijitoein inara rai ereereecaanne rautaa in aonaeneiche. Atiin aonacuchene inara rai aitete coitucuhiche.

² Jataain leeochoaauru esenetaain acaauruhacha ere tonoraain, Jesocurisito esenetaaichene jianequichene jaan rautaeniha Cana Coaunerane jaan quene inara rai aitoon. Canune rai lanaacha ere tonoraain neeuruha enecurune rijijiein, leinjiin Jesocurisitohacha ere tonoraain neeichene coina, rai inara tein inara que coitucuerateenlu. Nii jaanna leinjiin Acaacha ere tonoraain queecha coaauquiche leeocheaneein inara suujua cuaelanaalane coina aitoon.

³ Nena laen Eba coritaalu acanone rijijiein inara coritaeranihane esenetaaichene coasihun. Nabana Jesocurisitohacha que coacuhin neeichene jianein, leeochoa que coaauquichene coataa.

⁴ Inarate inara relaacuanune jaan nihei que, nechuh nejelauneein cuain Jesocurisito nihei que inara rai ereeuruhane rautatiin neeichene jaan, Cana Coaunera Suujue inae inaraacha esenetailunihei esenetaain, osa caje ichotenojoineriquicheeine jaan, inaraacha esenetailunihei esenetaaiche.

⁵ Coatiha nii inaraacha esenetauri, afosotonichaanune amurijiriin niha nocoetonacaauru fautaain nena jerinaaun.

⁶ Cacha rai irihanune que nelatinaaun niqui, nena laen esinae rauhijiriin coitucuan banejelanaala. Niite raotojoein coitucuhiche inara, satiin canacaanu ichanaa coaraaneein neeichene jaan.

⁷ Inara rai baaso ichaana, inara caje core bajaalanaala inara fautaerineein nena rijijiein neein inara relaanlu ichoteratenojoein nerichaacheeine que, canu amurijiriin neeichene jerenacaun.

⁸ Nitohaneeine inara caje chaelai bajanaa coacuelanaala, leeochoaauru Jesocurisito ranojoein nenacaauru coriqui ruluera tocohaneein raanlu, inara coroatajanena nainichaaune coina, canu rai teeuruhane rijitoein raanune jaan.

⁹ Coatihachu inara aina nihanune bana, inara caje cha latein cha bajaain nerejetohaanlu. Masedoniau caje uhin turunacaauru cana nejeraauruhachate canu rai canuhacha latei terejetocurelu. Aihana jaan coatiha inara caje cha bajarejetohaanlu. Nirijieeine itolere bana nereeunni.

¹⁰ Nitohaneeine satiin Acaiha batane sacutaain turuhanune jaanru naneein neenlu, esinae rauhijiriin Jesocurisito coitucuhin rijijiein naitoonjoan tonoraain nihanune jaan. Nerinaain canu caje nii ruluera.

¹¹ Coatiha inara cotaiha aitohaan. Jataain inara belaichaaune jaanne aitoon. Cana Coauneraate jataain inara belaichaanune coitucue.

¹² Nena laen inara aina inae canuhacha ichailu ichajeein sacureeunni, nabana nii canacaanu rijijiein raotojoein nena coaauca nocoenacaauru rausiaecaanune coataa.

¹³ Acaaurute nechuh casejeneein, Jesocurisito letono afosotoniha nocoetocure. Nete esinae acaneein aitocurene.

14-15 Coatiha enaacha nihei nitohanei. Moconajaera netonai, Cana Coaunera conon-
iha nocoetiin tocohaneein nedaane jaunte, rai letonocuru netonai rijijieein neeu-
ruhane jaun, cacha caohacha rijijieein inanacaure. Nete, caohacha ichacurenihane
jaun, ecu tihane bana casetecaain itajenojoiniha cuurureein moconajaera aina jini-
iquiin.

Jesocurisito letono afosoto nihane jaun necairichaa Faborone.

16 Nacoauneeine coitucuhichene coina inara rai aitoreeunni. Jiaonriha cha coitu-
cuenihanune jaun leinjiin jaelorohe rijijieein iriha canu biha chunine. Atiin canu
aonacuchene inara rai aasaeriin necoasitaete aonaquiche.

17 Coatiha jeriha Cana Curuanaane jaun nii necoasitarihaauni. Nechu cha coitucuhi
rijijieein ereerecaane jaune aitoreeunni.

18 Coaracuchenachuinti, Suujua caje rocohin niicha ichai coasitaauruha nii
leechoaurune, nii rijijieeinechu canuhetonai necohasitareeunni.

19 Inarate niqui itolere coitucuhiche. Nete cha coitucuelanaala nenacaauru
cachaauru inara relaauruhane, acaauru aonaain acaauru rautatiin neeiche.

20 Nitohaneeichene jaun te inara basijiauhin, inara coritaain, inara que jaolequiin,
inara meri faoracaain, naaonjoauruhane niha natiin acaauru abaantaain neeiche.

21 Jataaine coejeun, nelatihei rijijieein nii aihuruhane tocohaneein nenaanaineniha-
caanune jaun. Nene laen, necoasitanaa coaucuruha nii leechoaurune canuhetonai
necohasitareeunni. Cha coitucuhi rijijieeine ena caa ereerejeun.

22 “Canacaanune Ebereeo nichaanu” naauruhane, canuhetonaine Ebereeo neeun.
Jana, “Canacaanune Isaraelita nichaanu” naauruhane, canuhetonaine Isaraelita
neeun. Jana, “Canacaanune Abaraaun nefoeratenichaanu” naauruhane, canuheton-
aine Abaraaun nefoerateneeun.

23 Jana, “Canacaanune Jesocurisito letononeein nihacaanu,” naauruhane, canune
jataain acaauru amuritoheriin acaneein neeun. Cha coitucuhi rijijieein aitocoanne
nihanatiine, esinae rauhijiriin aitoon. Canune acaauru amurijiriin amihaneein
araaisaain caresero cuhane enoanojoneein, acaauru amurijiriin mainajeriin bisino-
joneein, araai saain onaa caje nichoteein, naajoaain neeun.

24 Saoqui sai cuhanete, nichatachoonca isocoon tacanei bisicha que canu casete-
caure Jorioocuru.

25 Nii rijijieein techu nichata sai cuhane enuha que canu faojoaain, lesajei que ajeri
que canu bodoosihure. Nichata saicuhanetechu naluha cuhanune jaan botena jaun
ohanune rai neeunlu. Nii jaunna lesajei que cucuana cataaun, lejiichoo lejanotiinein
neeunlu.

26 Araai saain nucuhe cuhane amuhanune jaaurune necairichanaa coaraaun.
Tabaauru quene canu basijiaauruha asijiautoorune que, chatohaneein canu teeuruha
canu araachuru Jorioocurune que, nejelau cachaauru nihanatiin chatohaneein canu
teeuruhane que, naaonjoaainunri que casihun. Jerichanejeeinechu, neseuru niha-
nune jaauru, bero cuhane, cucuhana cuhane, naaonjoainunru nihanune jaauru,
necairichanaa coaraain neeun. Nii rijijieeinechu, necairichanaa coaraain neeun, nii
Jesocurisito coreniha cana nejera niha nocoetonacaauru cataaun nihanune.

27 Chaenechu mainajeriin amihaneein necairichanaa coaraaun. Tabaauru que sini-
lanaala, tabaauru que mijitena aina cocoirena abaantaain, naaonjoaain. Araai saain
tabaauru que lenoninaaun. Jelaronaa caaunne taba que necairichaaun neniha canu
cajionene jaun.

28 Nitohaneein itolere que necairichaanune saijieeine, jeelai amuritoheriin satiin
Jesocurisito ranojoneein nenacaauru iclesiacuru que coacuun.

29 Nii jaunna chunocoha cunaitihane inaderaaun coreniha. Jana chunocoha suujua-
teeuruha baasoneein suujua coaraane coinanete, jataain canu baijiae.

³⁰ Canu necoasitaanunena nelatenihanune nainejeein canuhacha ichai que necoasitareeuni.

³¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera itolereneein coroaenojineein nenaate, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocooaunne coitucue.

³² Damasoco nihanulune banate, *rey* Aretasi rai coberenadoroneein nena rai coardiaauru letoaelu, nii nese rai rijia bacuujuuaru naineen neein canu cojoaain canu mucuuruhane coina niqui.

³³ Nete nii coitucuuriin, omari seeonjoa cuhane canu teein, nii nese rai rijia bujuau, acuujuua laojoiri ucuun nena cuhane cuaain canu faauruhane jaun acaauru caje nichoteeunlu.

12

Notajaain que necoitucueratiha Jesocurisitone beebejiha Faborone.

¹ Nihei chaelai que rai cainera, raajenihane necohasitaain niha cachane. Nena laen canu, canu notajaain canu que niicha ichai coitucueratiha Cana Curuaanaane bereeunni inara rai. Aihana jaun coatiha canu raajenihane necohasitaa aitorihaauni.

² Inae lechoonca jena jaanacaa Jesocurisito esenetaeranichaaunne dede nichata burihu amanojoinichaaunlune. Nechaainti canu jaberoconeein amanojoine nihanulune canu suujueneein amanojoin nichaaunlu. Coatihā coitucuhaaun, Cana Coauneraachate coitucuujue.

³⁻⁴ Nena laen esinae rauhijiriin dedeeu amanojineein, ecu chabana aohanraai erenaa aonaaunlu. Nechaainti canu jaberoconeein netiin aonaenihanulune, canu suujueneein netiin aonacaaunlu, Cana Coauneraachate coitucuujue. Nihei chuni cache que chabana aohanratenojineein nihei nii canuhacha aonai erenaa.

⁵ Chunocoha nitohaneen nihanena naineen coasitaanune. Nene laen caraajenihane niritiin necohasitaanaa naineneen.

⁶ Coatihā esinae niqui, necohasitaanune nohaniha aitorihaaun, esinae rauhijiriine casajenelanaala aitoreen. Nena aitona jereneen, nabana ainihanune saijieein nechu canu esenetaera coina aitoha canu beeuruha cachaaunune coataa.

⁷ Nitohaneen canu notajaain niha Cana Coaunerane aina cuaain nabana canuneen nihanune rerohin necohasitaanune coataate, leinjiin moconajaera tenojoi cunai tochaneein, oja que foconojoi rijitocojoaain canu jaberoco cunaitaerate Cana Coaunera.

⁸ Nii jaunne niqui, canu jaberoco caje nii cunaitaera jaohane coina nichata saain Cana Coaunera rai aitoon.

⁹ Nete, “Nelatelanaala nenacaauru aina cuaain canuhacha ichana nainei coaratihanune coina ichacaaune jaunte aaicha. Jataain, ii belaitohanune jereeine jaunte nii aaicha,” naain canu tonorae Cana Coaunera. Nii jaunne, canu rai niritoha Cana Coaunerane jaun, jataain rachoojoeen neen, chaque nelatenihanune saijieein canu aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Jesocurisitone coina.

¹⁰ Nii jaunna nelatenihanune que ereein, latijiojiriin, arinojineein, Jesocurisito coreniha necairichaaun, naaonjoaain nihanune saijieein jataain rachoojoeen ichaaon. Nitohaneene, itolere que nelatihei rijijieein nihanune saijieein, jataain itolere que laraajiin neen.

Coriintoo Jesocurisito ranojineein necaauru iclesiacuru que jataain coaauca Faborone.

¹¹ Inara canu rai lerateechene jaune, cha coitucuhi jaelorohe rijijieein inara rai ereerejeen. Inara, canu coreniha erenaa nainequichene saijieein, acaauru fautaain nelatenihanu que, inara rai ereeuruha nii Jesocurisito letono afosoto niha nocoetonacaaunune jana, acaauru rijijitoeen acaauru esenetaain acaauru ere tonoraquichene jaunna aitoon. Coatihā nii canu amurijiriin nena jeriha nocoeein ereeuruhane que tonajihaaun.

¹² Nena laen canu Jesocurisito letono esine nichaaune jaun, inara abantaain itolere cojoelanaacojoai ichaain inara notajaain neeunlu. Nii cajete esinae rauhijiriin canu afosoto esine nichaaunne coitucuhiche.

¹³ Inara rai cotainacai que irihanune, canu que inara suujua acatecuche. Jerihane leeochoaauru Jesocurisito ranojoneein nenacaauru iclesiacuru caje, canuhacha latei bajarejetocaaunlune rijijieein, inara caje canuhacha latei bajaenihanune jaaunne jerihane, inara rai baaso ichaaunlu.

¹⁴ Inae jatoroain nihanu, nacoauneein inara coaraa uhanune coina. Quete nichata sareein inara rene turuhanune. Nenechu inara caje canuhacha latei bajaanune coina ainereunni. Coatiha inaraacha sirii latichaaune jaun coina airinaauni. Inara caohachanu que inara coroatajanichaaune coinane inara rene turuha ureeunni. Rai bereecuru caje cha lateein nelanaalate, rai bereecuru rai acaauruhacha latei teein ne acaauru inaca. Nii rijijieeinechu canuhetonai inara inaca rijijieein nihanune jaun, inara rai nelatichaaune coina neeun.

¹⁵ Nii jaunne, acaihaniji canuhacha ichana nainei ichareeunni inara caohachanu que. Canu jaberoco nihanatiine inara coreniha tereeeunni. Nete, nitohaneein inara caohachanu ichaain, jataain inara belaaain inara coroatajanena jereein nihanune saijieein, canu que nererojoecaain, canu coointeein, naaonjoaain neeiche.

¹⁶ Coatiha niqui inara rai chatohanei ichaain nihaaunlu. Nete inara tabaauru: “Acaauru coritaainjena baasoneein osa que acaauru ichao saruerateen,” naaure.

¹⁷ Niheichu coatiha nii cachaauru canuhacha letoauri que, inara coritaeratihaaunlu.

¹⁸ Canu jerichaaune jaunna, nii coroatajai cana nejeraauru aina Tito letoaaunlu, inara coaraa uhane coina. Chaen techu inara raotojoeein Tito aina ita rijijieein ita suujua que suujuaain, inara coroatajanichaanulune coitucuhiche. Nii jaun chasiina inara coritare Tito.

¹⁹ Jerihanete: “Canacaanu que inara suujua acatequichene coinajecha inara rai aitocaaanu,” naaiche. Nete aine. Nitohanei coacuelanaalane Cana Coaunera notaracaae, cojoerihu Jesocurisito letononeein nihacaanune jaun, coitucuhichene coina aitocaaanu. Satiin caa inara rai canacaanu aitoonjoate, jelai amuritoheriin Cana Coaunera coituhin ichaohichene coinanera canejeraauru.

²⁰ Inara coaraa uhanune bana, baasoneein neeichene jana inara eruhanune rautaenihanune, inara netonai rautaeneeichene coataane aitoon. Nii jauna ita suujua rijijieein coacuelanaala, ita que necoelaain, ita cotaairiin, inara rainuhacha que coacuhin, leeochoaauru cairichaa nohaneein, ita que ereein, necohasitaain, ita caje neleruhin, naaonjoaain neeichene jana, inara rene turuhanune que necoatoon.

²¹ Chaen nechu nacoauneein inara rene turuha uhanune jana, inae Jesocurisito esenetaeraneein neeichene saijieein, chabana nitohanei osa que nesaruna naineniha cachane saijieein, inara amute quicha aina osa que nesaruhuin neeichene Cana Coaunera notaracaae inara que necoejeein chanareeunni.

13

Acaauru suujuateein necoiha Faborone.

¹ Nii inara coaraa urichaaunine quete, inae nichata sareein inara rene tururichaaunine. Aihane jaun nii caitono tocohaneein niha chatohanei rucuhenacaine, nihanete ne coroatajaain nichatajaain, naaonjoaain baaso ichaane coarain beranu.

² Nii jauriaa osa que nesarunacaauru rai, satiin inara rai, naaonjoaain raine caa coriaae caje coauneein aitoreeunni. Nii inara coaraa uhanune coroata sacuhane, caraa-jenihane inara rai aitocaaunlune rijijieein, inae nacoauneein inara coaraa uhanune bana, niha chatohanei ichara inara janane inae laen nii baaso ichara que canu suujua acaterinaauni,

³ Jesocurisito letononeein aihanune esenetaeneeichene jaun. Coatiha chaque nelatenihane jaun, inara aina niicha ichanenu ichaai Jesocurisito. Acate inara que itolere que laraajihane coaratena naine.

⁴ Esinae techuhisi cairichei ichara rijijieein coroso que teein atinaaurelu niqui. Nete niicha ichana nainei ichaain ichatihalu Cana Coaunerana jaun enanetoein ichoae. Nii rijijieein nechu, canacaanu netonai nelatihei rijijieein nihacaanune saijieein, niicha ichana nainei ichaai Cana Coaunerane aina, aina jiniiquiin ichaohin laraajiin nerichaanuhin inara coroatajanichaaunne coina.

⁵ Aihana jaun inara raajenihane inara suujua cuhane Jesocurisito esenetaeraneein neeichene jaun, esinae rauhijiriin baaso ichaeneeichene coaracuche. Tana inara aina niha Jesocurisitone coitucuhichene. Nii jaun coujunojoinequichene rijitoein inae baaso ichaquichene coitucuriquichene.

⁶ Nena laen canacaanu jerichanejeein nii leechaneein coacuelanaala nihacaanune coaraain coitucuhichene jerichaanu.

⁷ Nii jaunna Cana Coaunera bajaacaanu inara coreniha. Nabana nenacaen baaso chaain neeichene coataa. Coatiha canacaanu baaso ichacaanuna jaun nihei. Nechu inara caohachanu ichaquichene jerichaanuna jaunna canacaanu baaso ichara rijijieein aitocooanu.

⁸ Nitohaneeine nihacaanu, canacaanuhacha esenetai que jaoleconaa nainenihacaanune jaun. Acaihaniji nii canacaanuhacha esenetai rai caohachanuhachane ichana jerichaanu.

⁹ Nii jaunna nelatihei rijijieein nihacaanune que rachoojoein nihacaanu. Nii aina nelararajiaain Aca jerihane rijijieein, baaso ichaelanaala neeichene coinana, inara rai Cana Coaunera bajaabajajeein nerichaanuhi.

¹⁰ Nitohanihana jaunna inara coaraa uhane ajiniha caa inara rai beein laenaan. Nabana Jesocurisito cocoainanohineein nihanune coarateein, jataain mijiaineein inara rai aitocooaunne coataa. Coatiha inara itajihanune coina, cocoainanohineein nihaaunlu, raujiaain esinae coujuriu Cana Coaunera cachaneein neein, itolere bana jelai amuritoeriin coitucuhajeein ichaoichene coina, inara coroatajanichaaunne coinane cocoainanohineein.

¹¹ Inae satononejeeine jianichaaunne coina caa aitoreeunicha canejeraauru. Jataaina jiniiquiin raotojoein ichaohin, inara ichao rucujueein baaso ichana coacuelanaala ichaohichene jereun. Esinae rauhijiriin corajeein, raotojoein ita suujua rijijieein coacuhin ichaaoche. Raotojoein ichaohacachene coina cana belaitora Cana Coaunerate inara coroatajanereein.

¹² Coujuriu Cana Coaunera cachaneein, jelai amuritoheriin ita belaa in ita rai ereein neeuche.

¹³ Satiin Jesocurisito coreniha cana nejeraneein nenacaaurute inara coaacure.

¹⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rausiaemiin cana belaicha Cana Coaunera aina. Cana Coaunera Suujue itolere bana inara aina neeine raotojoein neeichene coina.

Galasia batane nenacaauru rai Faborohacha letoai

“Inara coaaucaun,” naa Faboro.

¹ Canuna Faboroneeun. Coatiha, cachaauru canu cocoaain canu letoaain nihei. Jesocurisito aina rai Inaca Cana Coaunera- nii ohane caje ichateralute canu cocoaain caletoaain nelu.

² Cau canu aina nenacaauru- canejeraauru aina jiniiquiin neeinna, satiin Galasia batane que Jesocurisito ranojoneein neiniquichene rai caa quiricha laenaun.

³ Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoainuri aina jiniiquiin raotojoneein neeichene jaanu teeuruhine inara rai.

⁴ Nii Jesocurisitote cana osa coreniha ohelu, cau chauratane que itolere curuaanaa- neein niha moconajaerane jaun aina jiniiquiin caseteco coaracaachene rai nena caje, aina cuuain cana ichoteratihane coina, nitohaneein jeriha Cana Coaunerane jaun.

⁵ Nii coreniha Cana Coaunera coroaecuruhine itolere bana. Nitohanemiin.

“Coatiha nihei nii baiha cana ichoterateraanu,” naa Faboro

⁶ Jataaine inara cojoelatoon, inara belaiha rai Calaohi Jesocurisitone coreniha inara raain nihalu Cana Coaunerane saijieein, nii niicha tei erenaa que jaolequiin leeocho cana ichoteranihei erenaa sacuhichene jaun.

⁷ Nete nene leeocho cana ichoteraanu erenaa. Inara laurijiracuru tabaaurute, inara rerohecaain, nii inara ichoteraneein niha Jesocurisitone que erenaa corenaa jerecure.

⁸ Nete laen, inae nii inara relaacaanune jaan corenaa coacuhin leeocheein nena erenaa que inara relaera nihane casetecareein Cana Coaunera. Canu leeocho erenaa que inara relaanune nihanatiinte canu casetecareein Cana Coaunera. Leinjiin anjera dede caje fauhin, leeocho erenaa que inara relaane nihanatiinte casetecareein Cana Coaunera.

⁹ Jerichanetojoeine nacoauneein caa aitoreeunni. Chunocoha inae nii jauriaane- jeein nena erenaa inara relaacaanune jaan coreein leeocheein inara relaerate casetecareein Cana Coaunera.

¹⁰ Coatiha baaso ichaenihanune caohacha ichacaunne coaracuruha cachaaurune jerenacaun aitoaaun. Cana Coaunera baaso ichaenihanune caohacha ichacaunne coitucureein. Jana jerecuruha cachaaurune rijijieein jerichaaunne coatiha esinae rauhijiriin Jesocurisito letononeein nerihaaun.

Jesocurisito letono Afosoto niha nunuhetihane biha Faboro.

¹¹ Aonacuche canejeraaurune caa que inara rai aitete coitucuhiche. Coatiha cacha su- ujua caje unaa nihei nii osa caje cana ichoterateraanu erenaa- caa inara rai canuhacha beebejei.

¹² Niheichu, leinjiin cacha nii que canu relaain niheilulu. Leinjiin Jesocurisitohachate canu que nii coitucuerateein nelu.

¹³ Nii coitucuhichene rijijieeine, canuhetonai jaiti Jorionichaanune ichao que ichao- hanune bana Cana Coaunera rai Jesocurisito ranojoneein nenacaauru- iclesiacuru laurichuru que nejerateein, acauru rerohecaain acauru itajenaa jereunlu.

¹⁴ Nii Jorionichaanune ichao que jaiti ichaohanune banane, jataain leeochoauru canu araachuru, canu rijiu nenacaauru amurijiriin canacaanu foerateracuru ichao rijijieein ichaohin, nii canacaanu ichao corera caohateein beraain nerejetoonlu.

¹⁵ Nete, inae catohaneein rai letononeein nihanune coina- jaiti nejanoaenihanune jana canu janijiin canu raain nelu Cana Coaunera, jataain canu belaitohane jaun.

¹⁶ Nii jaunte, inae nitohaneen jerihalune jaan que inae tihane jaun, canu que rai Calaohi coitucuerate, coreniha osa caje nichoteeururichaaain cachaaurune beebejihanu Jorioniheichuru raine coina. Coatihai nii chuni aina ereein aihaaunlu.

¹⁷ Coatihachu, Jerosaleeun nii canu ajiniha Jesocurisito letono afosoto neein nenacauru coaraain acaauru rai irihanune coina cuhaaunlu. Nitohanena coacuelanaalane jauriaanejeein Arabia batane cuhin- nii baiha Damasocoo cauha uunlu.

¹⁸ Nii baiha nichata jaanacaain catiaainne Jerosaleeun cuunlu, ecu Fedoro coaraain coitucuhanune coina. Ecuna aina neeunlu lechoonca saouqui janohin.

¹⁹ Nena laen, leeochoauru afosotooru coaraeneeunlu, acaihaniji cana Curuaanaa Jesocurisito ocoala Saantiaaachane coaraaunlu. Ecu, niheilu nii baiha chuni.

²⁰ Cana Coaunera notaracaane esinae rauhijiriin nohanelanaala aitiin caa laenaun inara rai.

²¹ Nii baihane Siria, Silisia, naaonjoaiunru batanecuru cuunlu.

²² Nete, jaiti raajenhane canu coitucuuorenelu Jodea nenacauru- Jesocurisito ranojoneein nenacauru iclesiacuru.

²³⁻²⁴ Raujiaainchate: “Taolu jauriaa cana que nejerateein cana rerohecaain cana itajenaa jerera jetaote, inae enene amuhemujueein caa canacha esenetai erenaa que cachaauru relae,” naain canu benaa coitucuhin, canu coreniha Cana Coaunera coroaecurelu.

2

Afosoto niha Faborone esenetaauruha leeochoauru afosotoorune

¹ Lechoonca jena jaanacaain nii baiha catiaainne, nacoaauneein Jerosaleeun cuhaaanulu Berenabeen aina. Chaen nechu canu jiniichaain Tito netonai amaaunlu.

² Nitohaneen cuhanune jeriha Cana Coaunerane jaunne ucuaae cuunlu. Inae turuhinne, ecu nenacauru Jesocurisito ranojoihunru coaraneen nenacauru aina nejesinajeein ita taojiaain, “Naaonjoaainne Jorioniheichuru rai ichoteratenojoinichaachene que erenaa beebejeeun,” naai beeun acaauru rai, nabana joaereein cachaauru relaa canu beein baasoneein caetena coaacuruhane coataa.

³ Nete, ecu niha canu aina Tito- Curiecocuru caje nenaaniane saijieein, jaberoco macohi cari saeratihane coina aitocurene saain nii ecu canu aonajeeureraauru.

⁴ Nii janate, nechu joaenreein acaneein nelanaala Jesocurisito coreniha cana nejer- aauru niha nocoetonacauru- canacaanu que nasiin turuure nechu esinae rauhijiriin- Moisesa rai Cana Coauneraacha tei rauhi tonoraelanaala Jesocurisito aitoonjoaacha tonoraacaanune coaracuruhane coina.

⁵ Nena nii aansijiiniji acaauru ere tonorana jerenihacaanu, nabana inae inara relaacaanune saijieein nii inara relaacaanune jaan jianein acaauru esenetaaichene jerenihacaanune jaun.

⁶ Nii iclesianeen nenacauru curuaanaa neein coitucunojoneein nenacauru, coatihai nii canuhacha beebejei baiha cuain cha beeuruhi. Nete leeochoauru curuaanaa neeuruhane niha natiin, canu curuaanaa neeurene, namute cacha rai chanein niha cachane niha natiin leeocheenein coaraeniha Cana Coaunerane jaun.

⁷ Nitohaneen canu relanaa coacuelanaalate, Cana Coaunera, Jorioocuru rene cuhin acaauru relaa Fedorone coina letoaalune rijijieein, Aca, Jorioniheichuru rene cuhin, acaauru netonai osa caje ichoteratenojoneein neeururichaaaine beebejihane coina canu letoane que inae nainacure.

⁸ Nitohaneente, nii jeelai Cana Coaunera, afosoto neein Fedoro cocoinaain Jorioocuru rene letoaera- afosoto neein canu netonai cocoinaain canu letoaelu Jorioniheichuru rene.

⁹ Nii jaunte, nitohaneein inae Cana Coanera, nii canu rai amihanenaa tihane esenetaauruhane jaun, acaauru amihaneeo que acaauru coroatajanera neein Berenabeen aina canacaanu raauruhane coaratiha, satiin notaracaae canacaanu belaaïn raotojoein canacaanu raure, nii ecu nenacaauru rai jataain leeochoaauru amurijiriin nelateineein acaauru coaraneein nenacaauru, Saantiaao, Fedoro, Joaan, naaonjoainuri. Nitohaneein canacaanu raainte, Jorioocuru aina neein acaauru relaauruhane tonohanau canacaanu netonai Jorioniheichuru rene cuhin acaauru relaacaanune jerecure.

¹⁰ Raujiaainchate laen inae jauriaalu caje coauneein coaaucaunlune rijijieein, cairicheihuru coacuhin acaauru coroatajanichaanu chaelai quene coina canacaanu rai aitocurelu.

Antioquihau Fedoro suujuatiha Faboro ne

¹¹ Nena laen, Antioquihau nihanune jana canu rene turuha uha Fedorone bana, rai nacatiha neein aitoonlu raujiaain baaso neein ichaane jaun,

¹² jauriaanejeein Jorioniheichuru aina lenoneein naaonjoaane saijieein inae ecu turuha Saantiaao laurichuru- Jorioneein nenacaaurune jana inae nii Jorioniheichuru caje nelerue Fedoro, nii ena turunaa jaberoco cari macohi molorera coasihane jaun.

¹³ Nii jaunte nitohaneein baasoneein ichaa Fedorone rijijieein ichacure leeochoaauru Jesocurisito esenetaeraauru Jorioocuru, Berenabeen netonaine maajeein.

¹⁴ Nii jaunne, nitohaneein esinae rauhijiriin naaonjoaain osa caje ichoteratenojoneein nerichaacheinne que cana relaalu Jesocurisitone rijijieein ichacurenihane coaracaanune jaun, satiin ecu Jesocurisito esenetaeraneein nenacaauru acatiha nii Fedoro teteriin: “Chanuna jataain baaso ichaa Jorioniheichuru rerohecaain, Jorioneein nihacachene ichao rijijieein ichaauruhane coina. Ii Jorioneein, inae acaauru ichao rijijieein jauriaa ichaohilune saijieein,” naain rai aitoonlu.

Esenetaauruhane corenihachate Jorioniheichuru aina jiniiquii osa caje nichoteerureein Jorioocuru

¹⁵ Canate cana foerateracuru caje coauneein Jorioneein nihacache. Coatihaleeochoaauru cachaauru, nechu Cana Coanera coitucuelanaala neein osa que nesarujueein nenacaauru rijijieein nihaacache.

¹⁶ Nete laen, nii Moisesa rai Cana Coanera tenojoi ichaonaa rai rauhi tonoraa cachane niha natiin, itolere niicha ichai ujuaihonihaane caje nichotenaa nainenihane coitucuhacache raotojoein. Jesocurisito esenetaa cachanete laen, itolere niicha ichai ujuaihoneein nihane caje ichoteratenojoneein nereein. Nitohaneein nii Moisesa rai Cana Coanera tenojoi- rauhi esenetaain tonoraain niha cachane nihanatiin, itolere niicha ichai ujuaihoneein nihane caje nichotenaa nainenihane cachane jaunejian, canacaanu netonai Jesocurisito esenetaacaanu.

¹⁷ Nitohaneein itolere canaacha ichai ujuaihoneein nena caje cana ichoteratiha Jesocurisitone jaaunna, osa que nesaruhin nihacache. Aihei, coatihaleeochoaauru esenetaacacachene osa que nesaruha aihaacache.

¹⁸ Inae nii Moisesa rai Cana Coanera tenojoi rauhi jianichaaunne saijieein, naauneein rijijieein nena jerichaaunena laen osa que nesaruha aicheeun.

¹⁹ Esinae rauhijiriin, Cana Coanera tenojoi ichaonaa que ichaohanune coinane Moisesa rai jauriaa niicha teilu rauhi tonoraain ichaohanune jianeunlu.

²⁰ Nitohaneinte coroso que ohin, itolere baaso ichajeein ichaohanune jaan itajeein canu ichao coreein, canu suujueniha rai Suujue te Jesocurisito. Aihana jaun, jataain canu belaitohane jaun, canu coreniha ohalu Cana Coanera Calaohi Jesocurisitone esenetaanune jaunne, acaacha que jaaequiin ichaon.

²¹ Coatihaleeochoaauru belaihanee jaun, canu rai Cana Coaneraacha tei ichaonaa que jaoleconaa nainihaun. Nitohaneein itolere canaacha ichai ujuaihoneein nena caje cana

ichoteraneein niha nii Moisesa tenojoi rauhine chujiangra, inacojoein cana coreniha orelu Jesocurisitona.

3

Moisesa rai rauhi aina canaacha esenetai.

¹ Galasia cocoaichacuru- aansocuru. Cha inara suujua auhacaain inara ichao core, cha coitucuhi rijijieein ichaohichene coina. Nii coataane niqui, esinae rauhijiriin cana coreniha Coroso que ohalu Jesocurisitone coitucuerateein, inara que coarateein inara relaacaanulu.

² Raujiaain canu tonoraachene coinane, inara caje bajareeunni: Moisesa rai rauhi tonoraachene jaunna, inara rai Suujue tein nihalu Cana Coaunera. Tana, nii inara relaacaanune esenetaachene jaun inara rai Suujue tihalu Cana Coaunerane coitucuhichene.

³ Jataainachura cha coitucuhi rijijieein neeiche, inae acaihaniji que Cana Coaunera Suujue raaichelune saijieein, jerecuruha cachaaurune rijijieein ichaohin nichotenaa coaaquichene coinane.

⁴ Jataainachura inacojoein, nii caohacha- inaraacha esenetai jianeriquiche caohacha nainejeeinte. Aihei jerihane. Coatihana inacojoein nihei.

⁵ Nii inara rai Suujue tein cojoelanaacojoai ichaa Cana Coaunerane, coatihana nii Moisesa rai rauhi tonoraachene jaunna ichaai. Inae nii inara relaacaanune jaun aonaain esenetaachene jaunna ichaai Cana Coaunera.

⁶ Coaracuchenachuhinti, rai aitoha Cana Coaunerane esenetaain queecha jaaecoha Abaraaunne jaun, nii esenetaane corenihacha niicha ichai ujuaiho nelanaala tein raa Cana Coaunerane.

⁷ Aihane jaun, satiin Cana Coaunera esenetaain que jaaequiin nenacaauru, Abaraaun nefoerate esine neein neeururichaaine coitucuhin neeuche.

⁸ Inoaelu jaiti turueniha Jesocurisitone ajiniha caje coauneein, nitohanein Jorioniheichuru netonai, itolere niicha ichai ujuaihoneein neeuruhane caje niicha ichai ujuaiho nelanaala tenajarichaaine jaunna: “Satiin caa chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune ii aina cuaain rausiaereeunicha,” naain Abaraaun rai beein, nii caohati erena raotono laenaeratelu Moisesa que rai Quiricha Inoaensi cuhane Cana Coaunera.

⁹ Aihana jaunna, nii esenetaalu Abaraaun ne rijijieein esenetaerate rausiaereein Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohanihana jaunna, nii Moisesa rai rauhi tonoraain ichaoha cachane nihanatiin caseteco coaraa cureein, “Caseteco coaraate cureein, jitaain caa rauhi laenanohi tonoraalanaala nena,” naain beein laenaratihalu Moisesa que Cana Coaunerana jaun.

¹¹ Nitohanihane jaunna, rauhijiriin nii Moisesa rai rauhi tonoraain ichaoha cachane coreniha coatihana caohacha ichaeranein tein rarinaain Cana Coaunera. “Jesocurisito esenetaain queecha jaaequiin nenaate caohacha ichaeranein tein rareein Cana Coaunera,” naain laenanohinein nihane rijijieein.

¹² Nete laen, nii Moisesa rai rauhi, raujiaain esenetaa cachane coreniha ichoteratihane coina aitelanaala: “Esinae rauhijiriin aitoha nii rauhine rijijieein, leinjiin nijj cautijiaelanaala tonoraerate ichaoreein,” naain laenanohinein ne.

¹³ Nitohaneinte, cana cairichaeranu que niha nii rauhine jana, caje cana ichoteratihane coina leinjiin osaaona rijijieein cana osa coreniha ohelu Jesocurisito. Nii quete: “Niicha ichai ujuaihoneein nena- saain enuha que ucuun tein atinanohi cacha,” naain Cana Coaunera Quiricha cuhane laenanohinein ne.

¹⁴ Nitohaneinte ichaelu Cana Coaunera, satiin cachaauru rausiaaecane coina, Abaraaun rai aitohalune rijijieein, Jesocurisito aina cuaain Jorioniheichuru netonai rausiajeein, nii esenetaain queecha jaaecohacachene, nii naitoonjoan rai Suujue tiha cana raine coina.

Moisesa rai rauhi aina, cana rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoan.

¹⁵ Aonacuchene inara rai, joaenreein cacha rijjijeein inara rai aitete coitucuhichera canejeraauru. Leinjiin cacha, chaelai ichaane coina aitiin laenaain, ecu tein curuaa laenaa ne. Nihei nii niicha laenai jojohin, niheichu nii niicha laenai jaonaa nainihe chuni.

¹⁶ Nii rijjijeeinte, Abaraaun aina rai nefoerate, naaonjoain rai, esinae rauhijiriin niicha teenu tihane coina aitelu Cana Coaunera. Coatiha: “Nefoerateeuru,” naain laenanohinihei Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nitohaneein arajii que aitelanaalate leinjiincha que: “Ii nefoerate,” naain laenanohineein ne. Jesocurisito quete nii aite.

¹⁷ Naaonjaain quene inara rai caa aitoon; Cana Coaunerate, Abaraaun aina cuaain cana rai niicha teeni tihane coina esinae rauhijiriin nohanelanaala aitelu. Inae jau-riaanejeein Abaraaun rai besihalune baiha jena fasha jaanacaneein catiaainte nena ne nii Moisesa rai rauhi. Nii jaunte, nii ichoaichaniha Abaraaun rai aitosihalune jaan itajenaa nainene Cana Coaunera.

¹⁸ Nii Moisesa rai rauhi aina cuaain nii Abaraaun rai niicha benatei tiha Cana Coaunerane, coatiha chaque nelateriheii nii cana rai niicha benatei. Nete niha Moisesane ajiniha Abaraaun aina cuaain cana rai niicha teenu tiha core colanene coinat aitelu Cana Coaunera.

¹⁹ Aihana jaun chaque nelate nii Moisesa rai rauhi. Acate, turuha nii nefoeratenaa-nii Abaraaun rai naitoonjoane reentiaain, esinae rauhijiriin tonoraain ichaaoreniha cachaaurune coaratihane coina tenojoineein nelu. Rai letono aanjera quete nii rauhi teratelu Cana Coaunera. Jana Moisesate cachaauru rai beraneein nelu.

²⁰ Nete laen, bera colane raajenihane nii niicha teenu que aitelu- leinjiin acaacha neein nena Cana Coaunera.

Naaonjoaain coinat nelu nii rauhi.

²¹ Cana Coauneraacha ichanenu aina ita rijjijeein niha nii Moisesa rai rauhina jaunna nii niritiin niha. Aihei, coatiha ita rijjihai. Nii rauhi, cana rai ichaonaa teranihanechu-jianra, satiin nii rauhi tonoraain nena, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nena caje nichoteein nerichaachena.

²² Nete, Cana Coaunera Quiricha aina cuaain, satiin nii Moisesa rai rauhi tonoraain nenihacachene coreniha osaaonaneein nihacachene coitucuhacache. Nitohaneein coitucuhin, Jesocurisito esenetaacachenete, inae nii Cana Coauneraacha teenu ranaa nainerichaacheein.

²³ Nii jaunte, jaiti turueniha nii canaacha esenetai jaeconaanajane jana, caseteco coaracaachene coina mucuhineein cana sirilu nii Moisesa rai rauhi, turuha nii canaacha esenetaine reentiaaajoaain.

²⁴ Nii Moisesa rai rauhite, canaanaihuru amaa beraichane rijjijeein, Jesocurisito rai cana amaeraneein nelu, nii Jesocurisito esenetaacachene, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nena caje ichoteratenohineein nihacachene coina.

²⁵ Nii jaunte laen ena, inae turuha nii jaecohacachene jaan canaacha esenetaine jaun, cana beraichaneein niha nii rauhine caje mituhacache.

²⁶ Nitohaneein inae Jesocurisito esenetaaichene jaunte, satiin inara, Cana Coaunera calaahi rijjijeein neeiche.

²⁷ Inae nii esenetaaichene aina cuaainte baotisaain coujunacatenohineein Jesocurisito aina neeichene, niicha tei ichaonaa que ichaohiche.

²⁸ Aihana jaun, Jorioneein, Curieconeein, letononeein, nirijjееin letononelanaala, quichaaauru, enecuru, naaonjoaaineein neeichene nihanatiin, inae nihei nii que cha. Inae Jesocurisito aina jiniiquiin neeichene jaunte, lelaurijiei caje ranojoineein nena rijjijeein neeiche.

²⁹ Nii jaunte, Jesocurisito esenetaeraneein neeichene jaun, Abaraaun nefoerateneein, nii rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoalu raeraneein neeiche.

4

1-2 Naaonjoaane jaunne caa inara rai aitoon. Jaiti canaanainiha nii itolere rai inaca rucuhele eroraneein neeninete, jerichanejeein letono rijijieein ne, esinae rauhijiriin satiin nii rucuhele erora nihane saijieein, jaiti canaanai nihane jaun. Nitohaneente leeocho cacha que beraichaain ne jinaa tiha inacane jaan que tihane reentiaain.

³ Nii rijijieein techu, jaiti turueniha Jesocurisitone bana, nechu cana itajeranuneein caa chauratane que nenea que beraichaain nihacachelu.

⁴ Nete, inae nitohanihane coina jinaa tihalune jaan que inae turuhane jaun, rai Calaohi letoaelu Cana Coaunera, cachaneein leinjiin ene caje nejanoaane coina. Acaachate cana amute cachaneein nii Moisesa tenojoi rauhi tonoraera rijijieein ichoaelu.

⁵ Nii corenihate cana cairichaeraneein niha nii rauhine caje cana rocohin nelu, rai calaohineein cana teein cana raa Cana Coaunerane coina.

⁶ Nii jaunte, inae esinae rauhijiriin rai calaohi nihacachene coaratiha rai Calaohi Suujue te cana suujueniha Cana Coaunera. Nii rai Suujuete cana suujueniha neein: “Ofa,” naain Cana Coaunera bajae.

⁷ Aihane jaun inae ii, nii rauhi tonoraeraneein niheei. Iite, inae Cana Coaunera calaohineein neei. Nitohaneein rai calaohineeine jaunte, Aca jerihane rijijieein, ii que banijiainein nenea raeraneein neriquiin.

Jesocurisito esenetaeraauru que suujuaa Faborone

⁸ Jaiti, Cana Coaunera coitucuelanaala neeichene banate, cha nelanaala nenea- cana coaunera niha nocoetonacaauru letononeein nerejetocoichelu.

⁹ Nete laen, inae enene Cana Coaunera coitucuhichene jaun, inara coitucue Cana Coaunera. Aihana jaun, chanuna coaiten nacoauneein nii chaque nelatiheichuru-cairicheineein nenacaauru tonoraain letononeein nenea jeriquiche.

¹⁰ Nitohaneein neeichene jaunte, nii enanetojoein jauriaa aichejetocoichelune rijijieein, atenecuru, cojoinacaauru, ajaanaacuru, naaonjoaaihunri cojoinaca que turuhane inara rai chosichuru corojeein bitoaaiche.

¹¹ Nii jaunne jataain casihun, cacoichana aina cutaain inara relaanulune saijieein nitohaneein neeichene jaun.

¹² Canejerauru, canu Jorionichaaunne jaunne niqui nii taolu inoaelu nenea rauhi tonoraain ichaorejetoonlu. Nena inae enene nii jauriaa nii rauhi tonoraelanaala ichaorejetocoichene rijijieein inae enene ichaaon. Aihana jaun nacoauneein nii rauhi colane inoaelu ichaohichelune rijijieein ichaaoche.

Nii jauriaanejeein inara relaanulune bana coatiha canu que jaoleconaa coaauheechelu.

¹³ Nenacaantejia cunaitichaaunne saijieein jauriaanejeein inara rai ichoteratenojoneein neriquicheeine beebjihanune bana, jataain rachoojoein canu corojeein canu raaichelu canu coiintena coacuelanaala.

¹⁴ Nii cunaitichaaunlune banate, esinae rauhijiriin, nii canu cunai coreniha canu que jaolequelanaala, niheichu canu coiintelanaala, naaonjoaain leinjiin Cana Coaunera letono- anjera aina Jesocurisito raera rijijieein canu raaichelu.

¹⁵ Chanuna jana chaen, inae enene nii aachelune rijijieein rachoojoein nenea naineneeiche. Esinaete chuhisi niqui, nii cunaitichaaunne jana rachoojoenaa caaun roconacainiha inara notane jana nihane, inara nota rocohin teriquichelu canu rai.

¹⁶ Nitohanihane saijieein rauhijiriin nohanelanaala inara rai aitocoaune jaaunna inara que nejeratenaa nichaaun.

¹⁷ Nii cachaaurute niqui jataain inara aina nenea jerecure. Nete, caohachaain inara tenaa jerenacaun aihurene. Nechu canacaanu que jaolequiin, acaauruhacha tonoraain neeichene coinata aihure.

¹⁸ Esinaetechuhisi niqúi caohachae, leeochoaauru cachaauru rai caohacha ichacaane coina coaaucaane. Aiha esinaen rauhijiriin acaauru rai nelatenenu nihane. Nete itolere bana coacuelanaala, inara aina nihanuneecha que coaacuruhane nelatene.

¹⁹ Cacalabi rijijieein neiniquichene corenihane, jataain coacuhin cunaiteeun. Charijieein teeinti, canaanai janoanaa jerihane cunae rai neba, nii rijijieeine inara coreniha cunaiteeun. Nirijieeine, itolere bana cunaiteeriin nereeeuni, esinae rauhijiriin jeriha Jesocurisitone rijijieein neeichene reeintiaaajoaain.

²⁰ Bajaana chuhinti ena inara aina neneeun, canu raajenhane inara rai leeochoaneein raotojoeein aitocoaaunne coina. Nena inara caje coriaae nihanune jaun inara aina cha chana coitucueeneun.

Acara aina Sara

²¹ Inara, Moisesa tenojoi- rauhi tonoraain nena jereraauru, canu rai aitocoichenena jereeun. Tana esinae rauhijiriin, aitohalu nii Moisesa rai rauhine aohanraneein neeichene.

²² Aonacuche: “Coroatajaante canaanai sirilu Abaraaun. Leinjiin rai calaohite sirilu rai coseenra neein nena Acara aina. Jana, nii leeocho rai calaohi coroatajate sirilu rai comasai esine neein nena Sara aina,” naain aitohane coitucuhichene.

²³ Nii jaunte, nii rai coseenra aina Abaraauncha sirii- rai calaohi cachanichaachene ichao rijijieein nihane coina nejanoaelu. Nete laen, nii rai comasai esine- Sara aina niicha sirii- rai calaohi, rai aitohalu Cana Coaunerane jaan nainaane coina nelu.

²⁴ Naaonjoaane jaunte nii nitohane, nii coroatajai Abaraaun comasaichurute, coroatajaain cana aina niicha ichanenenu ichaa Cana Coaunerane coujunacaneein neeure. Nii Acarte Sinaai bichataneu, Moisesa rai ajeri caje nena- tabara que teein laenanohineein nena- rauhi tihalu Cana Coaunerane coujunaca ne. Nii rauhi tonorana nainelanaala neenihurute nii coina nejanoaain neeure.

²⁵ Nitohaneente, nii Arabia nena- Sinaai bichataneu Moisesa ranojoi rauhi tonoraeraneein, Jerosaleen cocoaichaneein nenacaauru foeratera ne Acara.

²⁶ Nete laen cana, nii Jerosaleen cana que banihateein coaunanojoi cocoaichaneein nihacachene coina, nii comasai esine Sara aina Abaraauncha sirii nefoerateneein nejanoaain nihacachelune jaun, rai calaohi esineneein nihacache.

²⁷ Nii quete:

“Rachoojoeein neeu canaanai sirina inaelanaala nena ene, cojioriin rachoojoeu chabana canaanai sirineeine saijieein.

Jaoleneein neeinne nihanatiin, lanaaona amurijiriin arajiin canaanai siririquiine jaun,” naain laenanohi ne.

²⁸ Canejeraauru, ichaane coina aitohalu Cana Coaunera, Abaraaun raine rijijieeinte nenaanelu Isaca. Nii rijijieeinte inara netonai nenaaneei neeiche.

²⁹ Nii bana cachanichaachene ichao rijijieein Acara aina Abaraauncha sirii rai calaohite nii Cana Coaunera Suujue ichanohineein nejanoanaa Isaca ichao rohecaelu. Nii rijijieein techu enanetoejin inara netonai rohecaure nii Cana Coaunera Suujue ichanohinelanaala nenacaauru cachaauru.

³⁰ Nete nii que: “Nii rai calaohi aina, nii ii coseenra sitaaute amuhine. Coatihai nainihe, nii ii comasai esine aina iicha sirii- ii calaohi aina, nii ii rucuhele eroraneein nihane,” naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³¹ Aihana jaun, coatihai nii coseenraneein nena nefoerateneein nihaacache. Nii comasai esineneein nena nefoerateneeinte nihacachera canejeraauru.

5

Inae Moisesa tenojoi rauhi caje jianacoon nihacache.

¹ Jesocurisitote, Moisesa tenojoi rauhi coreniha caseteco coaracaachene rai nenea caje cana rocohin nihane jaun, inae raotojoein jianacoon nihacache. Aihana jaun, nainiheeiche nacoauneein nii Moisesa tenojoi rauhi tonoraain nenacaauru aina acaauruhacha ichai ichaain nihache.

² Canu Faboro nichaaunne aonacuchena, inara rai aitete aonaquiche. Aitocuruha Jorioocurune rijijieein nii Moisesa rai ruhin tonoraain inara jaberoco macohi cari saerateeichene, coatiha inara rai cha que nelateein nerinaain jianacoon neeichene coina Jesocurisito esenetaaichene jaan.

³ Coaiten nacoauneeine aitoon. Chunocoha Jesocurisito cachaneein nenea Moisesa tenojoi rauhi caje ichoteratenojieein nihalune saijieein nacoauneein nii rauhi tonoraane coina rai jaberoco cari saerateein nenaate leinjiiniji cautijiaelanaala nii Moisesa rai rauhi tonoraanete ne.

⁴ Inara, inae jauriaa jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaohichene coina esenetaaichene saijieeinte, ena Moisesa rai rauhicha tonoraain nenea jeriquiche, Jesocurisito aina inara belaiha Cana Coaunera jaan que jaolequiin.

⁵ Nete laen cana, rai Suujue cana rai niicha tei aina cuaain esenetaacachene jaun, itolere canaacha ichai ujuaihonnein nenea caje nichoterichaacheeinne que jaaequiin cohajihacache.

⁶ Aihana jaun, Jesocurisito aina jiniiquiin nihacachene, inae nelatihei cana jaberoco macohi cari saeratihacachene. Esenetaain queecha jaaequiin nihacachenete laen nelate, nii esenetaain nihacachene aina cuaain ita belaaain ichaohacachene coina icharihanine jaun.

⁷ Inarate niqui inae esenetaain queecha jaaequiin neeichelu. Chariji cacha inara coritaane jaun, nii inaraacha esenetai tonoraain neeichene jianequiche.

⁸ Tana Cana Coaunera jerihane jaun inara cotijiaain nihalune coitucuhichene.

⁹ Nete, “Aansijiin coerati que rai coliha jasiitihacanete, jitaain nii rai coliha ichonai coeralae,” naain nihane coitucuhiche. Nii rijijieeinte leinjiin cacha inara ichao auhacaain aasaeraneein ne.

¹⁰ Nena canu, leeochangein inara suujua cuaaichene coataa, inara coroatajanerichaain cana Curuaanaa Jesocurisitone esenetaaun. Nete laen, nii joenreein inara suujua auhacaera cacha casetecareein Cana Coaunera. Coatiha chunocoha aihane nihanatiin que Suujua acatena nainerinaain.

¹¹ Canejeraauru, jauriaa aihanulune rijijieein enanetojoein rai jaberoco macohi saerateeuruha satiin Jesocurisito esenetaeraaurune coina acaauru conujichaaunne, coatiha canu cairichaururihei Jorioocuru. Nitohanein jerecuruhane rijijieein nii Jesocurisito beratenojoi beebelijhanune acaauru baijiaenerichaaunne jaun.

¹² Nete, raajenhane jitariin rai jaberoco molohin jaoruha nii inara suujua rerohecaeraaurune caohachae.

¹³ Canejeraauru, inarate cha ujuaihonelanaala jianacoon raotojoein neeichene coina, cotijiaain ranojoneein neeichelu. Nete, inae cha ujuaihonelanaala neeichene jaun, naineneeiche inara suujua letono rijijieein cha ichaain neeichene. Nenacaantejia caohachae nii amuritoheriin, ita belaaain, cha lateein niha leeochange coroatajanein, naajoaain neeichene.

¹⁴ Satiin nii rauhi aitoonjoan cajete leinjiincha neeje. Acate: “Chamute cacha belaaain ichaao, ii raajenhane ii jaberoco belaaaine rijitoein,” nae.

¹⁵ Aihane jaun, nii que necohalajiin neeuche. Jana necohalajilanaala nejesinajeein ita aina obaejeriin, ita cotaairiin, naonjoaain neeichenete inara raajenenihane nita-jeriquichein.

Joanreein cacha ichao aina, Cana Coaunera Suujue tenojoi ichaonaa

¹⁶ Nii jaaua inara rai aitoon, jeriquichene rijijieein baasohacha que coacuhin ichoaelanaala, jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein coacuhin ichaohichene coina.

¹⁷ Nii cana suujua cuhane baaso canaacha coacuite, cana aina Cana Coaunera Suujue ichanenu caohateraneein ne. Nii rijijieein techu nii cana suujua, Cana Coaunera Suujue que nejeratenaaneein ne. Nii corenihate inaraacha ichana jerei ichana naineneeiche.

¹⁸ Nete esinae rauhijiriin, inaraacha ichanenu ichaquichene coina inara rai beraneein niha Cana Coaunera Suujuene, inae nii Moisesa tenojoi rauhi rijijieein cha ichaquichene jianeriquicheein.

¹⁹ Caaintiaai, “Acaauru acaaurute, jeriha suujuane rijijieein baaso ichajeein ichaamore,” naain coitucuhacane. Nitohaneein ichaonacaaurute, sinijeranelaanaala nena ene que ichaojeraquuin, rai chosi rai niicha teeuri iniho que lenoneein, naonjoaunre.

²⁰ Chaen techu, acaauru chosichuru corojeein, benaneneein, ita coiinteein, ita coana jerelanaala, ita que necoelajaauharitiin, enaacha obajeein, ita amurijiriin nena coacuhin, ita caje neleruhin, acaauruhacha coaacuruhane rijijieein neuruha leeochoaurune jereein,

²¹ ajetoritiin, achotoritiin, naajoaain neeuruhane cajete enaacha nitohaneein ichaonacaauru cachauru coitucuhaca. Nacoauneeinne inararai aitoreeunni, que nainaain ichaohichene coina. Nitohaneein ichaonacaauru, coatiha Cana Coaunera Cojoanonaa que ichaonaa nainecuruhi.

²²⁻²³ Nete laen Cana Coaunera Suujue tenojoi ichaonaa, ita belaaain, rachoojoein, raotojoei ichaonaa que ichaohin, cha abaantaain, cana rai chaelai que cainaane latelanaala cacha rai cha teein, nii cana ichao corenaa coacuelanaala, leeochoauru amurijiriin nena coacuelanaala, cana suujua letono tonoraelanaala nihacachene coina, naonjoaain nihacachene jaanu teraneein ne. Coatihanihei nii chuni rauhi nitohaneein ichaohacachene caohatera.

²⁴ Nitohanihane jaunte, Jesocurisito ranojoneein nenacaauru, inae coroso que teein itajera rijijieein, itolere rai nichao rijijieein ichaohin neosateein necairichanaa, rai suujua baaso, naonjoaihunri itajeein inae ichoae.

²⁵ Nii jaun, inae ena Cana Coaunera Suujue aina ichaohacachene jaun, coanete jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein ichaohacache.

²⁶ Aihane jaun, necohasitaain, ita amuritonaa coacuhin, itaque necoelaain, naonjoaain nena nainihaacache.

6

Le cachanequichene ita coroatajanecuche.

¹ Canejeraauru, osa que nesaruha chunocohane coaraqichene, inae inara Cana Coaunera Suujue que suujuecohichene jaun, rai aitocuchete raajenihane baaso ichaane coitucuhin rai suujua coaraain ichaohine. Nete inara netonai, nitohaneein coujunojoneein neeichene coataa que necohalajiin jataain belaaain rai aitocoichene caohachae.

² Nejesinajeein itolere que ita coroatajaneein neeichenete, esinae rauhijiriin jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaoriqicheein.

³ Jana chunocoha, chanelanaala nihane saijieein leeochoauru amurijiriin nena coaacanete raajenihane necoritareein.

⁴ Nii jaunte caohachae, le cachauru baaso ichaelanaala caohacha ichaane coitucuhin, raotojoein rachoojoein nihane caohachae. Nete laen, leeochoauru baaso ichacuruhane coaraain, acaauru que necohasitaain rachoojoein nihane caohachaene.

⁵ Aihana jaun, le cachaurute naine itolere niicha ichai coitucuhin rai suujua coaraain ichaane caohachae.

⁶ Ena Nena Cana Coaunera Ere que relanojoneein nihane, nii relaera coroatajane-miin itolere niicha sirii que.

⁷ Jiaonriha inara raajenhane necoritaachene. Chateeinti baaso ichae, niite baaso raeraneein nereein. Jana caohacha ichaerate caohacha raeraneein nereein.

⁸ Nitohanihana jaunte, chunocoha rai suujua letono baasohacha ichajeein ichaonaa itajereein nii baaso- rai suujua cuhane coacuhin niicha ichai. Nete laen, chunocoha jeriha Cana Coanera Suujuene rijijieein itolere caohacha nejesina ichajeein ichaohane, nii caohacha- rai suujua cuhane coacuhin caohacha niicha ichaite chabana sanaacharanejeein nenea ichaonaa que tereein.

⁹ Aihana jaun, caohacha ichacaachene coiinteein jianena nainihaacache, inae cojoanona que turuhane bana cana rai cainanohinerichain nii canaacha ichaine jaun.

¹⁰ Nii jaunte, satiin rai, nainichaachene jaan que leeochoauru belain coroatajaneein nihacachenete caohachae. Chaen jeelai amuritoheriin nii canaacha esenetai coreniha cana nejeraneein nenacauru coroatajaneein nihacachenete caohachae.

Acaauru suujuateein acaauru rai necoiha Faborone

¹¹ Enane laen, canu raajenhane canu biji que caa quiricha laenaun. Nii jaunte, tabaanae caa canuhacha laenai.

¹² Nii inara jaberoco macohi cari molohichene coina inara rerohecaeraaurute, nechurauri lauri aina caohachain nenea jerenacaun aitocure. Nabana Jesocurisito esenetaeraneein neeuruhane coitucuhin acaauru sooruhane coataa acaauru coasiha.

¹³ Nete, acaauru jaberoco macohi cari moloerateein neeuruhane nihanatiin, satiin aitoa nii Moisesa tenojoi rauhine rijijieein tonorana nainecurene. Chaen techu, inara netonai inara jabereco macohi moloerateeichene, inae coujunaca siriha inara jaberocone que necohasitaauruhane coina nii inara rerohecaure.

¹⁴ Nena laen canu, joareein coreniha necohasitanaa naineneun. Canu coreniha coroso que ohalu Jesocurisitone corenihachane naineeun acaacha coasitaanune. Nitohanein, canu coreniha coroso que ohalu Jesocurisitone jaun, coitucuelanaala ichaonacauru cachauru ichao rijijieein ichaonaa nainihaun. Niheichu Cana Coanera coitucuhichuru nihanatiin, canu arinaa nainecuruhi acaauru rijijieein ichaohanune coina.

¹⁵ Coatiha chaque nelatihei, cana jaberoco macohi cari moloerateein, moloerate-lanaala, naaonjoain ichaohacane. Jesocurisito esenetaacachene jaunte, ena coaunanojoi nihacache. Niite jataain nelate.

¹⁶ Satiin caitoonjoan tonorain ichaonacauru cairichaojoain coaramii Cana Coanera, raotojoein neeuruhane coina, satiin Cana Coanera cache esineuru aina jiniiquiin.

¹⁷ Ena caje coaunein, inae nenacaen canu cairichaerateeichene jerinaun. Inae esinae rauhijiriin Jesocurisito letononein nihanune coujunacanein cajabereeo que, canu bisihuruhane jaan cure sirichaaune jaun.

¹⁸ Canejeraauru, cana Curuaanaa Jesocurisito jataain jelai amuritoheriin coroajeein neeichene jaanu teine inara rai. Nitohanemiin.

Efesoo nenacaauru rai Faborohacha letoai

“Chatohaneeiche,” naa Faborone

¹ Canune, Cana Coaunera jerenohineein rai Calaohi Jesocurisito cococainanohineein rai afosoto Faboro neeun. Efesoo satiin, Cana Coaunera cachaneein rai Calaohi Jesocurisito esenetaeraauru raine caa quiricha laenaun.

² Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito inara rai raotojoein neeichene jaanu teuruhinete raotojoein neeiche.

Naaonjoaainte Jesocurisito aina cuaain rai cachaauru rausiaje.

³ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Acate dedeeu cana suujue que itolere caohacha ichaain cana rausiaje, rai Calaohi Jesocurisito cachaneein nihacachene jaun.

⁴ Jaiti cana rai chauratane coaunaane ajiniate, cana janijiin cana raain nelu Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain cha ujuaihonselanaala notaracae que banijiaineei rai cachaneein nenea coina.

⁵ Jataain cana belaihane jaunte, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain rai calaohineein nenea coina ichae Cana Coaunera, nitohaneein coausihalune rijijieein.

⁶ Nitohaneein raotojoein nenea coina cana belaiha cana rausiaeca jataain niicha belai- rai Calaohi Jesocurisito aina cuaaine coreniate, itolere bana Cana Coaunera coroaecaache.

⁷ Jataain cana belaitohane jaunte, rai Calaohi coichana aina cuaain cana osa caje cana rocohin, cana que suujua acatelu Cana Coaunera.

⁸ Nii cana rai itolere coitucuhin, itolere que nainaan, naaonjoaain ichaohacachene jaannu tihane cajete jataain cana belaitohane coitucuhacache.

⁹ Chaen techu nitohaneein cana belaitohane jaun, cana que nii asinojoneein nenea niicha ichaneni niicha coacui coitucuerate.

¹⁰ Inae cuu tihane banate, nii aitiin coaualune rijijieein nii naitoonjoan nainaan, satiin nere tonoraauruha chauratane que nenacaauru, dedeeu nenacaauru, naaonjoainurine coina satiin curuaanaaneein rai Calaohi terein Cana Coaunera.

¹¹ Acate cana janijiin cana raain nelu, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain rai calaohi rijijieein cana que banihateein niicha rucujuei tiha nii coausihalune rijijieein, niicha jerei ichaane coina.

¹² Nitohaneeinte jauriaanejeein cana raain nelu Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito esenetaain queecha jaequiin ichaohacachene, cana ichao coaraain, niicha ichai coroaecuruha cachaaurune coina.

¹³ Nii rijijieein techu, esinae rauhijiriin inara osa caje nichoteriquicheeine beeuruhane aonaain, Jesocurisito esenetaain jerihane rijijieein ichaohichene jaun, rai Suujue aina cuaain rai cachanequichene cojunacate Cana Coaunera, nitohaneein ichaane coina aitohalune rijijieein.

¹⁴ Rai Suujute nii cana que banihateein niicha rucujuei tihane jaan rarichaacheeinne cojunacaneein ne. Nitohaneeinte ichareein Cana Coaunera, satiin nosa caje ichoteratenojoniha rai cachaneein neenihurune coaraain, itolere ichana nainihane coitucuhin coroaecuruha cachaaurune coina.

Coitucuurera rai, cha coitucuuruhane jaanu tiha Cana Coaunerane coina bajaa Faborone.

¹⁵ Nitohanihane jaunne, Cana Curuaanaa Jesocurisito esenetaain, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina ita belaiin neeichene coitucuhanune jaun,

¹⁶ inara coreniha bajaanune naineein inara coacuhin, Cana Coaunera coroaenajacoon.

¹⁷ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca necaohachaaain nenea Cana Coaunera cajene bajaan, inara rai inara suujue cuhane chacoitucuhin neeichene jaanu tihane, nii caje inara aina niicha ichana jerei coitucuhin, jelai amuritoheriin Acanihane coitucuhin neeichene coina.

¹⁸ Chaen nechü, “Naaonjoain cohajihacachene coinate cana raain nera,” naain coitucuhichene coina inara suujua que coitucueratiha Cana Coaunerane coina caje bajaan. Jataante itolere caohacha amurijiriin necaohachae satiin rai cachaneein nenacaauru que banihateein niicha rucujuei.

¹⁹ Nii rijijieeinechu chabana satonoelanaala nenea niicha ichana nainei ichaain, esenetaeranein nenea coina ichaane coitucuhichene coina caje bajaan.

²⁰ Nii jeelai jataain laraajiin mijiainetiin nenea niicha ichana nainete coaratelu, o caje rai Calaohi Jesocurisito ichateein que jauriineein teein,

²¹ itolere cocoainanacaaihuri, curuaanaacuru, naaonjoainuri amurijiriin cocoainanacaineein niha ena janonaa que, chaen nii baiha neeni janonaa que, naaonjoain quene coina.

²² Nitohaneein itolere curuaanaaneein Jesoso cocoinaainte, satiin niicha ranojoihunru, rai cachaneein nenacaauru iclesia curuaanaaneein telu, acaauru suujua raujiaeranein nihane coina.

²³ Nii jaunte, satiin niicha ranojoihunru- rai jaberoco iclesianeein neeuruhane jaun, itolere que Jesocurisito corihaneranein neeure. Nii Jesocurisito corenihate ne satiin itolere. Nihei colane nenea nainihei itolere cautene rijihuru.

2

Jataain cana belaiha Cana Coaunerane corenihate cana osa caje nichoterichaacheein

¹⁻² Jauriaalute, ichaauruha cana rai chauratane sacutaain nenacaauru cachaaurune rijijieein, baaso ichaechajeein osaque nesarujueein ichaohichene jaun, nitajenanein nerejetocoichelu, Cana Coaunera coitucunaa jeriheichuru suujua saruera moconajaera inara suujua saruhane rijijieeincha ichaohichene jaun.

³ Nitohaneeinte jauriaa joaereein cana suujua letono rijijieein, baaso ichaechajeein jerichaachene rijijieein ichaorejetocoaachelu satiin. Nii jerichaachene rijijieein, cana suujua letononeein baaso ichaechajeein, osa que nesarujueein ichaohacachelune jaunte niqui, cana casetecaane rai nelu Cana Coaunera.

⁴ Nete jataain cairichaaajoaain cana coaraain cana belaihane jaun, nii osa que nesaruhin inae nitajenaa neein nihacachene jana,

⁵ rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain, cana osa caje cana coulucohin nelu Cana Coaunera, chabana nitajenaa charanejeein nenea ichaonaa que ichaohin nenea nainichaachene coina. Jataain caohachanijihane jaunte, inara osa caje nichoteeichene jaanu terate inara rai.

⁶ Nii jeelai Acate, inae ohacachene bana, nitaje rai niha cana suujuene jana, o caje rai Calaohi Jesocurisito ichatihane jiniichaain cana suujue ichateein raain, rohan cana suujue lauriaelu dedeeu.

⁷ Nitohaneeinte ichaelu, caa baiha rai Cojoanonaa neeni que neein jataain cana belaiha rai Calaohi Jesocurisito aina cuaritaainne coitucunojoneein nihane coina.

⁸ Inara belaiha Cana Coaunerane jaunte nii esenetaaichene jaan aina cuaain nii nichoteeichene jaan raain neeiche. Nii jaun coatiha inara raajenihane inaraacha ruineein nihei. Acate inara rai Cana Coaunera tenojoneein ne.

⁹ Coatiha inara raajenihane inaraacha ichai que nii inara osa caje nichotiheeiche. Ni-icha ichoteratenohineeinte nii inara osa caje nichoteeiche. Nii jaun nainiheeiche inara raajenihane, nii inara osa caje nichotena rijitiin, nii que ereein necohasitaachene.

¹⁰ Acate rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain cana coaunaain nelu, coujuriu rai cachaneein, aca- Cana Coaunera nihane corojeein, ita belaaain, chaaelai lateein neeu-ruha leeochoaurune, acaauru coroatajanein, naaonjoaain nii inoaenlu coausihalune rijijieein nihacachene coina.

Jesocurisito corenihate, leeochoaneein nii chuni coaraelanaala ita aina raotojoein nihacache

¹¹ Inara Jorioneneeichene jaunte, “Jaberoco cari moloelanaala nenacaauru,” naain inara curuaateeuore Jorioocuru. Jana acaauru Jorionecuruhanete, rai jaberoco cari moloruhane jaun: “Canate laen, Jaberoco cari molorera neein curuaacaache,” naain raaje necurujuatecure.

¹² Esinaente chuhisi jauriaalu, inara Jorioneneeichene jaun, Jesocurisito cachaneein nena nainelanaala, niheichu Isaraelitacuru rene turuhin, ita rai ereein, naaonjoana nainerejeteneeichelu, nii que coacuhin neeuche. Chaen techu, nii niicha ichanenu naitoonjoan tenaa nainenelu inara rai Cana Coaunera, inara que jaolecohane jaun. Nii jaunte colane nena rijijieein, inara coroatajanerihanine cohana coacuelanaala nitajanaaneein neeichelu.

¹³ Nete satiin coreniha ohalu rai Calaohi Jesocurisitone jaun, nii rai coichana aina cuaain coreniha atiin Jorioneneeichene saijieein inara raain ne, inara netonai esene-taachene jaun.

¹⁴ Nii Jesocurisitote, canacaanu Jorionichaanune, inara Jorioneneeichene aina ita que nejeratenaaneein ita coarajena caje, ita jaberoco que jaberocona rijijieein raotojoein ita belaaain, ita coroatajanein, naaonjoaain nena coina, nii ita que nejeratenaaneein nihacachene jaan itajeein, lelaurijiei caje nena rijijieein rai cachaneein cana te.

¹⁵ Nitohaneeinte nii tonoraain niha cachane coina nena rauhi cache relaalune jaan itajelu nii Jesocurisito. Nitohaneein itajeeinte, le laurijiei caje nena rijijieein cana raain ne, jiniiquiin raotojoein neein le laurijieein rai cachaneein nena coina.

¹⁶ Canacaanu Jorionichaanune, inara Jorioneneeichene aina lenoneein, inara loreri asaa turunaa nainelanaala, naaonjoacaanune janate, coroso que ohin nii itajeein, jiniiquii raotojoein Cana Coaunera cachaneein nena coina, ita jaberoco que jaberoconaaneein cana te Jesocurisito.

¹⁷ Nitohaneeinte Cana Coaunera cachaneein nena naineneeichene caje, coreniha inae canacaanu aina jiniiquiin rai cachaneein nihacachene coina, cana rai nii enachasine ichaonaa que ichaorichaacheeine bera Erenaa Raotono turuaelu Jesocurisito.

¹⁸ Jataain caohachate ichae cana rai Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaainte coreniha Jorioniheichuru, Jorioocuru, leeochoauru chaaauru, naaonjoai-hunru aina leinjiin rai Suujuecha coreniha rai inaca Cana Coaunera rene turunaa nainichaache satiin.

¹⁹ Aihane jaun inae enene nejelau natane edaa ichaonaa cache rijijieein niheeiche. Inae inara netonaite, aihuruha Jorioocurune rijijieein ne inara rai rauhi. Jerichaneein rai cachaneein neeuha Jorioocurune rijijieeinte, inara netonai, rai cachaneein neeiche.

²⁰ Inarate loreri ichacuruha icharaaurune rijijieein, loreri ichanohi rijijieein neeiche. Nii jaunte, nii loreri nunuheneein nena ajeri rijijieein neeuha Jesocurisito cocoinanohichuru afosotooru aina *profetacurune* jana, inara acaauru ichoae tenojoinnein neeiche. Jana Jesocurisitote, nii loreri ichoae satononiha nunaera aina janori bucuneein ne.

²¹ Charijieeinteeinti loreri jaane, jauriaanejeein anesijia temuhin jitaain bucutejeein loreri besautiae ichara. Nii rijijieein techu Jesocurisito ranojoinichaachene, inae satiin jiniiquiin rai cachaneein nihacachene jaun Cana Coaunera loreri rijijieein nihacache.

²² Nii rijijieein techu Jesocurisito ranojoneein rai loreri Teenforo rijijieein neechene jaun, inara suujue jana ichoae Cana Coaunera Suujue.

3

Jorioniheichuru rai Cana Coaunera ere beebejihane coina letononiha Faborone

¹ Nitohaneeine canu Faboro nichaaunne, Jesocurisito coreniha caresero cuhane neeun, inara Jorioneneechene rai caohachanuque.

² Inae coitucuhichene rijijieeinte, jataain inara belaihane jaun, nii inara rai caohacha icharichaaane beebejeranu que canu teein nelu Cana Coaunera.

³ Acate canu que nii asinojoneein coitucueraelanaala nenea niicha ichanenu coarateein coitucuerate, nii inara rai beein laenacaunne rijijieein.

⁴ Inae ereretaain coaraquichenete, esinae rauhijiriin Jesocurisito aina cuaain Cana Coauneraacha ichaneni asinojoneein nenea coitucuhanune coitucuriquicheein.

⁵ Coatiha niqui nii chuni que nii coitucuerateein niheililue jauriaa. Nete inae enene rai afosotooru, rai *profetacuru*, naaonjoainuri que coarateein coitucuerate rai Suujue aina cuaain Cana Coaunera.

⁶ Niicha ichaneni asinojoneein coitucueraelanaala nenea niicha coitucuerateite, nii osa caje cana ichoteraanunein nenea esenetaauruha Jorioniheichuru netonaine jaun, inae acaauru netonai Jorioocuru rai niicha teeni rauruhane rai neeure. Inae acaauru netonai, rai jaberoconeein neeuruhane jaunte, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain niicha teeni eroraneein neeurureein.

⁷ Jataain baaso ichaechajeein ichaorejetocooaunne saijieeinte, itolere ichana nainihane jaan ichaain, quichao coreein, niicha ichanenu beebejihanune coina canu telu Cana Coaunera.

⁸ Nitohaneein leeochoaauru, rai cachaneein nenacaauru amurijiriin baasoneein chaque nelatenihanune saijieeinte, canu janijiin canu cocoinaain Jorioniheichuru rai janiinacajelanaala caohacha icharihanu Jesocurisitone que, caohati erenaa beebejihane nune coina canu raain nelu.

⁹ Chaen techu niicha ichaneni itolere bana coitucueraelanaala asinojoneein nenea coarateein, inara que coitucueratihanune coina caletoea nii itolere Coaunereein nenea Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohaneente ichaelu, ena caje coauneein janijiin niicha ranojoihunru aina cuaain, itolere niicha coitucui ichana nainihane coaracuruha dedeeu mijianetiin nenacaaurune coina.

¹¹ Cana necoaauna ajiniha caje coauneein, chabana satonoelanaala inae nitohaneein icharihanane coina coausihalune jaunte, nii coaualune rijijieein rai Calaohi Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain ichae.

¹² Nii jaunte rai calaohi Jesocurisito aina cuaain inae rene turunaa nainer-ichaacheein, tonajelanaala acanihanu esenetaacachene jaanu teranihanu coitucuhin.

¹³ Nii jaun nainiheeiche, inara coreniha caa caresero cuhane nihanune que nerero-joecaain, inara relaanune jaan rijijieein neechene jianeein neechene, nenacaanejia inara rai caohacha ichaane ainun, que nelararajiaain neechene coina.

Naaonjoaainte cana belaita Cana Curuaanaa Jesocurisito.

¹⁴⁻¹⁵ Nii corenihane, satiin rai cachaneein dedeeu, caa cana rai chauratane que, naaonjoaain laurilauri neinichaachene Inacanein nenea Cana Coaunera bajanajacon neseonriaain.

¹⁶ Jerichanejeeinnechu inara rai, Suujue aina cuaain chachana naineein laraajiin neeichene coina, acaihaniji rai jataain caohachaneein nenea tiha inara suujuaune coina Cana Coaunera bajaau.

¹⁷ Chaen inara suujuau ichaonaa nainiha esenetaaichene coreniha Jesocurisito Suujuene coina, nitohaneein nii jataain inara belaiha Jesocurisitone esenetaain, jerihane rijijieein neein sacuhichenete,

¹⁸ satiin esenetaeraauru aina jiniiquiin, naonjoaain itolere cautenu rijihuru ichaa cana belaiha Cana Coaunerane coitucuriquicheein.

¹⁹ Nitohaneeinne jataain coitucunaa nainichaachene amuritoheriin cana belaiha Cana Coaunerane coitucuhichene coina Cana Coaunera bajaau, Aca Acaneein nihane coitucuhin, Acaacha cohajeein queecha jaaequiin neein leecha coacuelanaala Cana Coaunera ainaacha neeichene coina.

²⁰ Aihane jaun, Acaneein nihane coitucuhin Aca coroaecaachenete ne, jataain coaaucaachene amurijiriin cana aina cuaain itolere niicha ichana nainei ichana nainihane jaun.

²¹ Jerichanejeeinchu coroaecuruhine, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain niicha ranojihunru cachaauru, cana janonaa besaute que turuhanereein tiaain. Nitohanemiin.

4

Cana Coaunera Suujue aina cuaain ita jaberoco que jaberocoo rijijieein neeuche.

¹ Nii jaunne Jesocurisito coreniha cau caresero cuhane netiin atiin inara rai aitoon, esinae rauhijiriin caohachaain inara suujua coaraain Cana Coaunera ranojieein neeichene jaun nitohaneein ichaaoche.

² Leeochaauru amurijiriin nenea coacuelanaala, leechaauru belain, chatohanai ichaa chunocoha inara leechaaurune niha natiin que inara suujua acateein abaan-taain, jiniiquiin ita belain neeuche.

³ Atiin rai Suujue aina cuaain inara corootajanihane aina, itolere bana jiniiquiin ita suujua rijijieein coacuhin jataain raotojoein neeuche.

⁴ Leinjiin Jesocurisito jaberocohachate iclesianeein ne. Jerichanejeein techu leinjiincha ne Cana Coaunera Suujue.

⁵ Leinjiin Jesocurisitohachate Cana Curuaanaa ne. Leinjiinchate ne cana osa caje cana ichoteraanu canaacha esenetai. Jerichanejeein techu leinjiincha ne cana coulu-cohin cana cojunacatecuruhane jaan baotismo.

⁶ Nii rijijieein techu leinjincha ne Cana Coaunera, satiin Inacaneein, satiin ichoae neein, satiin suujue cuhane neein aina cuaain itolere icharaneein.

⁷ Nete laen tenaa jerihane jaancuru rai le cachanichaachene nainetiin aina cuaain cana que niicha icharatei ichaain nihacachene jaanu te.

⁸ Nii quete:

“Dedeeu cuhinte jiniichaain caseteconein nenacaauru amaain, cachaauru que niicha icharatei ichacuruhane jaanu te,” naain belu rai Quiricha Inoensi cuhane.

⁹ Nii Dedeeu cuhalune que aitohane jaante, jauriaanejeein cana rai chauratane que turuhin nihalune baiha, jelaiha cuhalu dedeeune que aite.

¹⁰ Nii jeelai dede caje unaate, jelaiha dedeeu cuelu, Aca acaneein itolereneein dedeeu netonai Acaneein nihane coaratihane coina.

¹¹ Acatechu, tabaauru sacuureraauru cocoainae afosotoneein curuaatenajaain. Jana tabaaurute cocoainae *profetanein*, jana tabaauru nosa caje jianacoo neeururichaain cachaaurune beraneein, jana tabaauru esenetaain rai cachaneein nenacaauru beraiha fastoroneein cocoainanajaen, jana tabaaurute acaauru relaeranuune que cocoainae.

¹² Nitohaneeinte acaauru relae ita belaa'in ita coroatajane'in neeuruhane nefaa rai jaberoco iclesiane coina,

¹³ jerihane rijijie'in, jiniiquiin ita suujua rijijie'in coacuhin niicha ichanenu ichaane coitucuhin nihacachene coina. Nitohane'in nihacachenete laen, esinae rauhijiriin itolere'ne'in jiniiquiin canaacha esenetai aina ijiin, aiha Jesocurisitone rijijie'in ner-ichaache'in.

¹⁴ Inae laen aihuruha canaanainurune rijijie'in, joaere'in cana suujua letonoacha ichajee'in, joenree'in cana relaera esenetaelanaala neein nechu jataain baaso que cana coritana jeriha cachaauru baasone'in ichaonacaa'urune nihanatiin eseneta'riaa-cache'in.

¹⁵ Nenacane'einte'jian caohachae, esinae rauhijiriin ita suujua rijitoe'ne'in, ita rai ereere'ne'in, jeriha Jesocurisitone rijijie'in iijie'in ichaohacachene caohachae, aca cana suujua temura rijijie'in nihane jaun.

¹⁶ Nii jaunte rai jaberoco'ne'in nenea rijijie'in neein ita suujua rijijie'in coacuhin raotoe'ne'in nihacache. Nitohane'in neeinte, cana rai niicha tei aina cuaain jiniiquiin canaacha ichana nanei ichaca'chene aina raotoe'ne'in ijiin nihacache.

Jesocurisito ainate, enachasine ichaonaa que ichaohacache.

¹⁷ Atiin Jesocurisito corenihane, caa que inara rai erenaa jereeun. Jiaonriha inae nenacaa'en aihuruha, Cana Coaunera coitucuuruhine rijijie'in ichaohichene. Acaaurute joaere'in suujua letonohacha ichajee'in, niicha ichai coitucuelanaa chachaain neure.

¹⁸ Nii jaun coatiha niicha tei ichaonaa que ichaa'oruhi baasohacha coaauca acaauru suujuane jaun, nii niicha tei ichaonaa que jaolecooruhane jaun.

¹⁹ Nitohane'in nauhacaa acaauru suujuane jaunte, inae ichaonaa baaso que ichaohin, rai nichao colalajilanaala itolere baaso ichajee'in ichaa'ore.

²⁰⁻²¹ Nete laen inara nabana nitohane'in ichaohichene coataa, Jesocurisito coitucuhin neeiche, esinaen rauhijiriin naitoonjoan aonaain tonoraain neeuche.

²² Aihane jaun nii jauriaane'ne'in inara ichao, nechu inara coritaa inara suujuane sacuha baaso ichajee'in ichaohichene jaan jiane'in ichaa'oe.

²³⁻²⁴ Inarate inae nainequiche inaraacha coacui core'in, inara suujue core'in, naaonjoain ichaohin, nii ena jerihane rijijie'in ichaohichene coina Cana Coaunera tenojoin ichaonaa que ichaohin, inae esinae rauhijiriin ichaonaa esine que ichaohichene coarate'in neeichene caohachae.

²⁵ Aihana jaun inae ita jaberoco que jaberoco'naa rijijie'in nihacachene jaun, le cachanequichene inae nainihe'eiche inara amute cacha corita'aichene. Chaelai que erenaa jeriquichene, esinaen rauhijiriin nohanelanaala aitocuche.

²⁶⁻²⁷ Jiaonrihachu ita que nejerate'in ita sonaa coacuhin neeichene. Itaque nejera-teeichene nii rijie'oritiin baitecuche. Coa inara suujua cuhane enoha moconajaerane jaanu tera tocohanee'in sonafaajee'in obaaecache.

²⁸ Asijiautone'in ichaore'jetei, asijiauhane jiane'in amihane'einete, chaelai siri-jieecane, chalateraauru rai chaelai tenaa nainemii.

²⁹ Jiaonriha erenaa baaso que eree'iche leeo'chaauru raine. Erenaa caohacha nejesina que ita rai eree'uchete, caohati erenaa que aitoco'ichene aonaain, jeelai amuritoheriin esenetaain tonoraain neeuruhine aohanraauru cachaauru.

³⁰ Inae ecu tihane bana, inara osa caje nichotee'ichene coina jelai te'in rai cachanequichene jaan cojunacane'in inara cojunacatiha Cana Coaunerane jaan rai Suujue nocoe'je chanuera tocohanee'in nenea nainihe'eiche.

³¹ Jiaonriha obajee'in, ita cotaairiin, ita que nerero'joecaaeriin, leeo'chaauru que eree'in, naaonjoaain neeichene.

³² Charijie'inte'inti Jesocurisito coreniha, inara osa que suujua acate'in ne Cana Coaunera, nii rijijie'in ita que inara suujua acate'in, jiniiquiin ita belaa'in ichaa'oe.

5

Chatohaneein nainere ichaoha Cana Coaunera cachaaaurune.

¹ Jataain inara belaa'in rai calaohinee'in teein inara raa Cana Coaunerane jaun, inara netonai belaa'in naitoonjoan tonoraain ichaaoche.

² Charijieein teeinti rai coichana aina cutaain jataain cana belaihane jaun chaelai jujui mocohin que Cana Coaunera belaihuruha saseredotecurune rijijieein cana coreniha rai jaberoco telu Jesocurisito, nii rijijieein inara coichana aina cutaain jiniiquiin ita belaa'in ichaaoche.

³ Inae inara, rai cachaneein neeichene jaun, inae nainiheeiche leeoche ene coacuhin, niheichu que ninichaa'jeein, erenaa baaso que ereeein, inaraacha lateeicha que coacuhin, barijitiin, naajoain ichaonaa nainiheeiche.

⁴ Jiaonriha erenaa baaso que ereein neeichene. Coatiha cha que nelatejeehai niritiin iriha cachane. Nenacaantejian, niritiin erenaa coacuelanaala, Cana Coaunera coroa'jeein ichaohichene caohachae.

⁵ Inae coitucuhiche, sinijeranelanaala nenea ene aina ichaohin, erenaa baaso que ereein, niicha lateeicha que coacuhin, barijitiin ichoae, nii Cana Coaunera aina Jesocurisito Cojoanonaa que ichaonaa nainihe'i.

⁶ Jiaonriha rai suujua caje rocohin joenreein inara rai chaque iriha cachane tonoraain neeichene. Nitohaneein joenreein rai suujua caje rocohin erenacaaurute, rauji-aerilanaala casetecareein Cana Coaunera, rai aitoonjoan tonoraelanaala que jaolequiin aitocuruhane coreniha.

⁷ Aihana jaun acaauru rijitiin ereein, acaauru rijijieein ichaonaa nainiheeiche inae inara.

⁸ Inae nocohena tabai jana nenea rijijieein ichaorejetocoichelune caje, ena Jesocurisito esenetaain naitoonjoan tonoraachene jaunte, inae nii nocohena caje jianacoon ena ichaohiche. Aihane jaun cojoeriu jianacoon ichaohichene coarateein,

⁹ chaelai lateein neuruha leeo'chaaaurune acaauru corootajanein, esinae rauhijiriin baaso ichaelanaala, niheichu nohanelanaala, naaonjoaain ichaaoche.

¹⁰ Atiin Cana Coaunera jerenohicha ichajeein ichaaoche.

¹¹ Jiaonriha nii nocohenaanau nenea rijijieein, chachaeraauru cachaaauru rijijieein ichaohichene. Acaauru rijijieein ichaonaa coacuelanaala, nii nocohena caje acaauru mitaachete, acaauru netonai jianacoon mituhin, niicha ichai coaraain coitucuhin ichaauruhine.

¹²⁻¹³ Jataainte coejenacaain benacatochoelanaala nihanatiin, asinojoneein chachaain neure. Nete inae nii nocohena caje mitanajaaichene jianacoon neeuruhane, jitariin niicha ichai coitucuhin coaraain neeurureein, inae jianacoon nocohena caje mituhin neeuruhane.

¹⁴ Nitohanei que tejian:

“Sininaa rijijieein neeichene caje inara nota jirichaauche.

Ohin nitajeeichene rai neeichene caje

Jesocurisito aina ichaaochete,

inara que itolere coarateeinete,

coaraain coitucuhichera,”

naain ne erenaa.

¹⁵ Aihana jaun chatohanei ichaquichene que necohalajiin neeuche. Jiaonriha chacoitucuhi cacha rijijieein ichaohichene, itolere coitucuhin, itolere que nainaa'in ichaaoche.

¹⁶ Atiin necohalajiin neeuche, jataain baasoneein ichaonacaauru cachaaauru cataaun ichaohichene jaun.

¹⁷ Jiaonriha chacoitucuelanaala nenacaauru cachaauru rijijieein, joareein chachaain nenea coacuhin neeichene. Atiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaraacha ichai ichaain ichaaoche.

¹⁸ Jiaonrihachu ajeeichene, nabana ajenaacha que coacuhin baasohacha ichajeein ichaohichene, inara ichao aasajeein neeichene coataa. Nenacaaen tejian, ajenaa coacuelanaala Cana Coaunera Suujue jerenohi nejesinaacha que coacuhin, jerihane rijijieein ichaohichene caohachae.

¹⁹ Nejesinajeein ita rai salmo beebejeein, nenatenanaja que nenateein, inara suujua aina cutaain Cana Curuaanaa corojeein rachoojoeuche.

²⁰ Itolere bana Cana Curuaanaa Jesocurisito aina cuaain, Itolere Inacaneein nenea Cana Coaunera coroaecuche itolere niicha tei coreniha.

Raotojoein sinijiera aina ichaauruhine Jesocurisito ranojoihunru.

²¹ Jesocurisito que inara suujua acatequichene coarateein, jiniiquiin ita suujua rijijieein ita belaaichene ichaaoche.

²² Enecuru nihanatiin jeriha Cana Coaunerane rijijieein jerecuruha acaauru lanaaurune rijijieein neeuruhine.

²³⁻²⁴ Charijieein teeinti niicha ranojoihunru iclesia neein nenacaauru coturineein niha Jesocurisitone jaun, rai jaberoconeein itolereneein jerihane rijijieein neure niicha ranojoihunru, nii rijijieein rai sinijiera coturineein neeuruhane jaun, rai lana jerihane rijijieein nere tonoraain ichaauruhine enecuru. Nii jeelai Jesocurisito techu, nii rai jaberoconeein nenacaauru iclesia ichoterateraneein ne.

²⁵ Charijieein teeinti rai coichana aina cutaain, jataain niicha ranojoihunru belaihane jaun, acaauru coreniha rai jaberoco telu, sohin jaaoruhane coina Jesocurisito, nii rijijieein rai coichana aina cutaain sinijiera jereein belaihuruhine acaauru lanaauru.

²⁶ Nitohaneinte niicha ranojoihunru coulucoelu rai naitoonjoan aina cuaain, acau que camujuaain,

²⁷ esinae rauhijiriin niicha ranojoi iclesia neein, jelai teein rainein que banijiaain necaohachaaain osa colane neeuruhane coina.

²⁸ Charijieein teeinti ii rai caohachanu ichaain neei, nii rijijieein ii comasai rai netonai caohacha ichaain neeu. Rai comasai belaaichene ichoai cachate, raaje rai caohachanu icha aicheein.

²⁹⁻³⁰ Nihei chuni raajenhane rai jaberoco que nejerateein nei. Nitohanein nenea coacuelanaalate, raotojoein lenoneein, rai jaberoco colalajiin ichoae. Nii rijijieein techu, rai jaberoco rijijieein neeuruha niicha ranojoihunrine jaun, acaauru colalajiin ichaolanajaen Jesocurisito. Canate nii jaberoconeein nihacache.

³¹ Nii quete:

“Nii jaunte rai inaca aina rai neba naaonjoain ratiriin, rai sinijiera raain nereein cacha, ita jaberoco que jaberocooa rijijieein neeuruhane coina,” nae Cana Coaunera Quiricha cuhane.

³² Niite asinojoin rijijieein nihane jaun, coitucunaa nainene chuni. Nene laen canu, aiha niicha ranojoinunru iclesia aina Jesocurisitone que aitoon.

³³ Aihane jaun le cachaauru rai jabereco belaihane rijitoejin rai sinijiera belaaichene neeuruhine. Enecuru netonai rai lana que suujua acateein, niicha jerei rijijieein neeuruhine.

6

Inaca ere tonoraain ichaauruhine acaauru calaohichuru.

¹ Ranunacuru, enamanaacuru, naaonjoaineeichene, Cana Coaunerane belaaichene rijijieein inara inacaauru belaaichene acaauru ere tonoraain neeuche.

² Jauriaa nejeein tonoraain ichaoha cachane, rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoate: “Ii inaca, ii neba, naaonjoainuri belaihu Cana Coaunera belaaichene rijijieein,

³ raotojoei ichaonaa que nerausiaaejeein ichaohi,” naain ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁴ Aihana jaun, inara acaauru inacaneein, inara belaa inara relaa Jesocurisitone rijijeein, inara bereecuru baijiaelanaala belaa in, chatohanei ichaane coataa suujuatein relaauche.

⁵ Nii rijijeein chu caa cana rai chauratane que acaauru fatoroonein nenacaauru ere tonoraain, que suujua acatein, amurijiriin nena coacuelanaala, que asinojonein cha coacuelanaala, naaonjoaain neein letoane jaan ichamiin rai cacha, Jesocurisito rai ichaane rijijeein.

⁶ Cojuriu Cana Coaunera cachaneein neeichene jaun, jerihane rijijeein inara fatoroon icharatenohin ichaain neeuche. Jiaonriha nechu inara aina caohachaain nihane coina, notaracaaecha caohachaain chachaain neeichene.

⁷ Inara letoane jaan ichaquichene, jiaonriha rai ichaquichene que coacuhin ichacache, Cana Curuaanaa Jesocurisito rai ichaquichene que coacuhin, corajeein ichacuche.

⁸ Fatoroon cachaneein neein, fatoroon cachanelanaala, naojoaain netiin, caohacha ichaa cachane, rai cainarihani cana Curuanaa, niicha ichai rijijeeine coitucuhin neeuche.

⁹ Jana inara acaauru fatoroon nequichene, nii leechaneein chuni coaraeniha Cana Coaunerane coitucuhin, nii inara que suujua acatein jeriquichene rijijeein neeuruha inara cachaaurune rijijeein, inara netonai acaauru que inara suujua acatein nii chatohaneein acaauru tenaa coacuhelanaala, naaonjoaain acaauru belaa in neeuche, inae acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera cachaneein neeichene coitucuhin.

Jesocurisito aina cuaain laraajihururichaain niicha ranojoihunrine.

¹⁰ Jesocurisito aina jiniiquiin neein, nii itolere que laraajiin neeichene jaanu niicha teenu aina cuaain, itolere que laraajiin neeuche canejeraauru.

¹¹ Nabana inara coritaa moconajaerane esenetaain neeichene coataa, que acatena nainequichene coina, inara biji achune, inara rai Cana Coaunera tenojoi que acatein tonoraelanaala neeuche.

¹² Coatiha cana tochaneein cachaneein bucuhin nena, cana que nejeratein cana saruhin nihein. Acaaurute moconajaera letononein dede caje uhin, nechu joaenreein baasonein cacha saruhin, Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru que niicha ichana nainei ichaane coina letononein nena neeure.

¹³ Aihana jaun inara rai nitohanei acatein neeichene jaanu que, inara rai Cana Coauneraacha tei aina jatoroaain neeuchete, chatohaneein inara tenaa coaauca moconajaerane niha natiin, abaataain amuritiin neeiche. Inaen leesajeein jatoroaain neein amuritoratena coacuelanaala neeuche.

¹⁴ Nitohaneein namuritoratelanaala, niheichu nohanena coacuelanaala, naaonjoaain neein esinaen rauhijiriin ichaohichene que necouhatein neeuche.

¹⁵ Itolere bana jatoroaain neeuchete, Ena Nena ichaonaanaja que jiniiquiin raotojoein neriquicheeinne coina beratenojoi beebejeeiche amuhemujuein.

¹⁶ Nii itolere caje inara ichoteratena nainera inaaraacha esenetai, moconajaera rai usi cofatojoi bujuatein caje inara ichoteratemiin.

¹⁷ Jana inara rai Suujue tenojoi rai Nere, inara biji achune neeine. Jana nii jianacoon cha ujuaihonelanaala neeichene coina inara mitaera, inara asihoneein inara coturi bujuatera niha neeine, chatohaneein inara amuritonaa nainiha moconajaerane coataa.

¹⁸ Itolere bana Cana Coaunera bajaebajajeein, rai Suujue jerenohin rijijeein neeuche. Itolere que nainaa in jatoroaain inara suujua corelanaala neein, satiin rai cachaneein nenacaauru coreniha Cana Coaunera bajaauche.

¹⁹ Bajaachene naineein, atiin canu coacuhin canu rai netonai bajaachete, canu rai laraajiin ereein nihanune jaanu teeine ne, aina laraajiin ereein Aca cana osa caje cana ichoteranihane beebeje coitucuelanaala nenacaauru raite coitucuurumii.

²⁰ Acate coreenra niha canu teein rai naitoonjoan beebejihanune coina caletoaain ne. Nii corenihate caa caresero cuhane canu enoauruhane jaun, ena caresero cuhane neeun. Chaque casilanaala, Acanihane beebejihanune coina canu rai atiin bajaauche.

Necoiha Faborone.

²¹ Canu rai Cana Coaunera tenojoin amihanenaa que casuujua rijijieein cacorataan-
era cana nejera Tiquicote, inara rai canuhacha ichai been, canu ichaone maajeein
bereein.

²² “Naaonjoaainne nihacaanu,” naain inara rai been, inara suujua aninoane
coinane nii inara rene letoaaun.

²³⁻²⁴ Cana Inaca Cana Coaunera, rai calaohi Jesocurisito aina esenetaain jiniiquiin
ita belaaain raotojoeein ichaaoruha canejeraaurune jaannu teeine. Jerichanejeein chu
itolereneein, satiin belaaain naitoonjoan rijijieein jianelanaala nenacaauru canejera-
aauru rai, raotojoeein neeuruhane jaanu teeine.

Filipoo nenacaauru rai Faborohacha letoai

Caresero cuhane neein Filipoo nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera rai laenaa Faborone

¹ Canuna Faboro neeun. Timoteeo ainane Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito cachaneein nihacaanu. Satiin nii Filipoo neiniquichene Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaeraauru raina caa laenain letoacaanu. Saain nii inara beraihurera ichauhenaauru, chaen nechunii inara coroatajaneraauru- diaconooru, naaonjoainuri rai reein tiaaina caa letoacaanu.

² Raotojoein neeichene coina, inara belain inara coroatajaneene Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain.

Cana Coaunera Ere esenetaeraauru rai Cana Coaunera bajaa Faborone

³ Inara coaaucaauinne naineeine, “Nariha” naaun Cana Coaunera rai inara coreniha.

⁴ Cana Coaunera bajaanunena, rachoojoein bajaau inara rai, inara coroatajanihane coina,

⁵ nunuhe caje coauneen, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito Ere que cacha relacache jiniiquiin ena netojoeina jaun.

⁶ Rauhijiriina coitucun, inara suujua rucujueein coriha Cana Coaunerana jaunte, jerichanejoein rucuhejoein sacureein, enacoauneen turuha rai Calaohi Jesocurisito nereein tiaan.

⁷ Cacoichana aina cutaain satiin inara belaihanuna jaunte ne carai rauhi, nitohaneen inara que coaucaauinne coina. Caresero cuhane nihanune janate, cacoelaain cacorataane Cana Coaunera. Chaen techu nii choae tacaain, cocoinanacaaihuri acatiha teein cacorataane, esinae rauhijiriin jianacoo cana mitaera neein niha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone que irihanune coina. Nii cacoratanihane rijijieein inara coroatajanerichain Cana Coaunerane coitucuhanu.

⁸ Esinae Cana Coaunerate coaraje, inara belain inara jeriha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone rijijieeina jataain inara belaihun.

⁹ Jeelai amuritoheriin Cana Coaunera Ere coitucuhin, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jereein,

¹⁰ nii que inara suujua coarain, inara suujua coitucuhichene coinana Cana Coaunera bajaau inara rai. Nitohaneen neeichenete nenereein inara que cha, coaiten turuha Jesocurisitone bana.

¹¹ Nitohanihanete inara coroatajanereein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito, raotojoein jiniiquiin ita coroatajaneen leeochoaauru aina ita belain neeichene coina. Nitohaneen neeichenete, caohatiin inara coroatajaniha Cana Coaunerane aina cuaain rai caohacha ichaquichene coaraain, nii coreniha Cana Coaunera corooaeca cuurureein cachaaauru.

“Chanu nihei ohanune, jerichanetoheca carai,” naa Faborone

¹² Aonacuchena inara rai erete aonaquiche. Caresero cuhanete niqui caenoaain, cacairichaaure niqui. Nenacaen tejian carausiaaeca catohaneen caetecure, nenacaen jeelai amuritoheriin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito Ere beebejihanu cau nenacaauru raine coina.

¹³ Nii jaunte Jesocurisito ere tonoracaauinne coreniha, caa caseteco neein nihanune coitucure saain Roma curuaanaa rai soondarooru, saain cau nenacaauru, naaonjoainunru.

¹⁴ Nitohaneein caseteco neein nihanune coitucuuruhane jaunte, nii que nellararaji-aain laraajiin nihei chaque casiirilanaala Cana Coaunera Ere beebejeeure cana nejer-aauru Cana Coaunera coitucuurera cachaauru.

¹⁵⁻¹⁶ Tabaaurute caichoae ininaa coacuhin Jesocurisito ere beebejeeure. Leeochaaurute laen esinae rauhijiriin, suujua coaraain Jesocurisito ere beebejeeure cacoelaain cacorataanena jerena caun, laraajiin Jesocurisito ere beebejihanune coreniha cau casetecoo neein nihanune coitucuuruhana jaun.

¹⁷ Nii caichoae ininaa coaauraurute, suujua coaraelanaala Jesocurisito ere beebejeeure, cacairichanaa jerena caaun niqui.

¹⁸ Chanu nihei caohatoha nitohanai caraina jaun. Joenreein cacha Jesocurisito Ere beebejihanena nenacaaen rachoojoein nereeunni.

¹⁹ Nitohanihana jaunna carai Cana Coaunera bajaebajaequichene coreniha cacorataanerihani Jesocurisito suujuene coreniha, raotojoein jianacoo miturichaaunine coitucun.

²⁰ Nii jaunna chunei que necoejelanaala nihanune jereeun. Jerichanejeein cuaajeein nenacaaen nauruta naurutaain Jesocurisito rijijieein nihanunena jereeun. Chanu nihei ohanune jerichanetoheca carai.

²¹ Ichaaojihanunena jataain Jesocurisito ere tonoraera neein niha cureeunni. Jana ohanunena jian nenacaaen raotojoein aina nereeunni.

²² Jana ainihanena carijieein atiin ichaaojoein sacuhanunena, cana Curuaanaa Jesocurisito tenojohin amihanenaa ichana nainereunni. Chariji teeinti carai caohachare.

²³ Tabaquena ohanune luhecaaun, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito aina niha cuhanune coina. Niite laen jataain carai caohachare.

²⁴ Nete laen inara caohachanu que caohachae carijieein ichaaojoein sacuhanune.

²⁵ Aihana jaunna jaiti ichaojoeereunni, inara corotajanichaaunne Jesocurisito ere esenetaain, tonoraain raotojoein rachoojoein jeelai amuritoheriin neeichene coina.

²⁶ Nitohanihana jaunna coaiten enacoauneein inara aina nereeunni. Nii banate raotojoein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coroejeriquichein, caohatiin cana belaihana jaun.

²⁷ Atiin coujurihu Jesocurisito coitucuera neein nena tocohaneein, inara suujua coaraain inara ichao que ichaaoche. Inara coaraana uhene rijitoeun niqui, nechaainti nainerichaaunni. Jana inara coaraa uhenihanune nihanatiin, jiniiquiin laraajiin Jesocurisito ere tonoraain neeuche atiin. Nii inara aina nejeratenacauru coasijirilanaala raotojoein neeuche atiin.

²⁸ Nitohaneein neeichenete chaque casineeichene coaracuruha inara aina nejeratenacaurune, raajenihane Moconajaera rene taca cuururichaine coitucuha cuurureein. Nitohaneein coitucuhinte esinae rauhijiriin Cana Coaunera coreniha jianacoo neeichene coitucuha cuurureein, que acauru notaarichaaain Cana Coaunerana jaun.

²⁹ Coatiha raujiaain esenetaaichene coinaacha jianacoo inara mitaai Jesocurisito. Coreniha necairichanaane maajeein abaantaain neeichene cointate jianacoo inara mitae.

³⁰ Ita rijitoeinte necairichanaa abaantaain laraajihacache. Inarate necairichanaa abaantaanulu laraajiine coaraquichelu. Nii rijijieeine chu nii inara rai beuruhane tocohaneein laraajiin enanetojoein necairichanaa abaantaain neeun.

2

Suujua coaraa Jesocurisitone rijijieein inara suujua coaraain neeuche.

¹ Inaderaaichene nihanatiin inara belaaain, inara corotajanein, inara suujua lararajiaain, naonjoaan Jesocurisito suujuena jaun,

² ita belain raotojoein jiniiquiin neeuche, coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohaneein. Aihuna inara coaracaanne, raotojoein rachoojoein ne.

³ Coa leeochoaauru choae ininaa coacuhin, leeochoaauru que necohasitanaa coacuhin nihache. “Acaaurute jian cana amuritoherihure,” naaiche neechate caohachae.

⁴ Coa inara caohacha nuhacha que coacuhin inaraacha ichai ichaain nihache. Leeochoaauru rai netonai caohachanu quene maajeein nelateneni coacuhin ichaain neeuche.

⁵ Charijieein teeinti suujua coarae Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nii rijijieein inara suujua coaraain neeuche.

⁶⁻⁷ Jerichanejeein Cana Coaunera rijijieein niha natiinte, Cana Coaunera letono neein cacha neein nejanoaa natiinte, “Naaonjoaina Cana Coaunera rijijieein neeun,” naain erenelu.

⁸ Nitohaneente nejanoaain ichauhena neein letoaa Cana Coaunerana jaun, nere tonoraain leeocho ataibinae necojenaachara rijijieein coroso que ohe, Cana Coaunera rijijieein nihanatiin.

⁹ Nii jaunte satiin leeocho cocoainanacaihuri choae jauhecotojoeriin Jesocurisito cocoainae Cana Coaunera,

¹⁰ jataain cocoainanacai neein nihane coitucuhin, nere tonoraauruha saain dedeeu nenacaauru, caa chauratane que nenacaauru, saain cana asae nenacaauru, naaonjoai-hunri nihanatiin nere tonoraauruhane coina.

¹¹ Jataain acaauru curuaanaanu que Jesocurisito tiha Cana Inaca Cana Coaunerane coitucuhin, “Iite Cana Curuaanaa neei, nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun,” naain ereeuruha saain caa chauratane que nenacaaurune coinate satiin leeocho co-cocainanacaihuri choae jauhecotojoeriin Jesocurisito cocoainae Cana Coaunera.

Chauratane que nenacaauru rai cono rijijieein neeuruha Cana Coaunera esenetaaur-erane

¹² Aihana jaun, caa ena inara caje coriaae inara caje nihanune jaun, inara aina nihanune bana quere tonoraraaetohichene amuritoheriin quere tonoraauche. Inara suujua coaraain, raotojoein Jesocurisito ere tonoraain neeuche atiin, inara casetecaa Cana Coaunerane coataa.

¹³ Inara coroatajanerichaaain Cana Coaunera, inara suujua coaraain nere tonoraain niicha jerei ichaquichene coina.

¹⁴⁻¹⁵ Chatohanai amihanenaa que inara letoaera nihane, nii inara letoaera que chaque ere lanaala raotojoein ichacuche, nabana baaso chaquichene inara necoejechanuha chuneine coataa. Nechu aansai ataibinae cachaauru quete laurijiraquiin neeiche. Aihana jaun coa nohanein, cacha coritaain, asijiauhin, naosateein, naaonjoaain nihache, Cana Coaunera Calaohineein neeichene jaun.

Aihute neneine inara que tonaain baasoneein chaque erei. Cana Coaunera Ere tonoraachene corenihate jianacoo osa que lanaala neeichene coitucuha cuurureein nii inara curuhacaain nenacaauru, Cana Coaunera coitucuruhi cachaauru.

¹⁶ Nitohaneente coitucuha cuurureein, ichaonaa tera Cana Coaunera ere que eree-iche acaauru raine.

Nitohanein neeichenena raotojoein nereeunni, coaiten enacoaauneein cau tu-ruha Jesocurisitone, inacojoein laraajiin inara relanenihanune coitucurichaaunine jaun.

¹⁷ Chanu nihei coaraain casohin cajaanruha Cana Coaunera Ere bihanu inara raine coreniha ne. Nenacaenna jian raotojoein nereeunni ohanune nihanatiin, atiin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraa curiquicheeina jaun.

¹⁸ Nitohanein raotojoein nihanune jaun, carijitojoein caniha raotojoein neeuche inara netonai.

Timoteo letoanaa jeriha Faboro ne

¹⁹ Jeriha Jesocurisito nena, enanecoojoa Timoteeo letoaaene rijitjoeun, inara coaraa uhane coina, inara coaraain chunocoha que carai beratihane raotjoeun niha-nune coina.

²⁰ Coatiha nihei nii Timoteeo rijijiein coaaucaanne rijijiein inara caohachanu que coacuhin nei.

²¹ Cana Coanera Calaohi Jesocurisitohacha jerei ichana amuritoheriin acaauruhacha ichana jereeicha que coaucuruha saain nii leeochoauruna jaun.

²² Nii coitucuhichene tocohaneeinte caohatiin cacorataane Cana Coanera Ere beenaa que nii Timoteeo, Fojiara coroatajaniha rai calaohine rijijieinte cacorataane.

²³ Cha teeinti ichacurureein caniha cocoainanacaihuri. Inae nii coitucuhanunena letoaaene rijitjoeun, inara coaraa uhane coina niqui.

²⁴ Jeriha Cana Curuaanaanena, canu netonai inara coaraa ureeunni enanecoojoa.

²⁵ Caraita caohachare nii cacorataaneraannu que inaraacha letoailu cana nejera Efaforoto letoaanu ichoaichanihane. Acate laraajiin cacorataane camijianeeo que.

²⁶ Cunaitihane coitucuhichena jaunte, nii que suujua rerohecaeriin nihana jaun jataain inara coana jere.

²⁷ Esinaete chuhisi rauhijiriin banejelanaala ninauhene neein cunaitelu niqui. Nete cairichaojoaain coaraana jaun rautae Cana Coanera. Coatiha leinjiin acaacha cairichaojoaain coaraai Cana Coanera, canu netonai nihanatiin techu cairichaojoaain coaraana jaun rautae Cana Coanera, ohane ena amuritoheriin jataain inaderaaain nihanune coataa.

²⁸ Nii jaunna letoanaa jereeun, luhecotariin turuhin inara coaraa uhane coina. Inara netonai coaiten coaraain raotjoeun rachoojoeun neeichene coina. Nitoanihanena canuhetonai raotjoeun niha cureeunni.

²⁹ Inara coaraa uhane, coroajeein belaaain raauche, coujurihu Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha ita nejera neein nenea tocohaneein. Jerichanejein chu rijijiein nenacauru belaihuhe.

³⁰ Basiijiin lanajeje Jesocurisito jerenohin ichaane coreniha oha ne. Inara raajeni-hane canu coroatajanenanaine neeichene janate, lunaa nitohanai ichana saijiein acaacha canu coroatajanelu.

3

Ena nenea Cana Coanera Ere rauhi que acauru relaa Faboro ne

¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuera neein neeichene jaun raotjoeun rachoojoeun neeuchera chasocuru. Jauriaana inara rai laenasihunlu niqui. Nena jerichanejein coaiten enacooauneein caa laenaain letoareeunni, raotjoeun coitucuhin neeichene coina.

²⁻³ Coaracuche, “Esinae rauhijiriin Cana Coanera Ere tonorana jeriquichene, inara jaberoco cari sauhichenete neere,” naain inara coritaa nii nechua aansai, jaberoco cari saaurerane coataa. Nitoaneeinte niqui cojunacaacoa nitohanaine coina cacha relaelu Moisesa inoanlu niqui. Nete inae cau chauratane que turuha Jesocurisitone jaun, inae nene nitohanai, inae Jesocurisito Suujue que cana suujua cojunacatiha Cana Coaneranana jaun.

⁴ Canuhetonaina Israeli nefoerate esine neein- Moisesa aitoonjoan tonoraera neein neeunlu jauriaa itolere amuritoheriin.

⁵ Inae fosa janoniha nejanoaanune janate, cajabereeon cari jiununuhin moloorelu, Israeli esine nichaaun- Israeli niha canu inacane jaun. Canuna Beenjamiin lauri caje nefoeratenaa neeun. Ebereeo ere quete ereeure cafojiaraauru, jerichanejeeina chu acauru rijijiein Ebereeo ere que ereeun. Canuna fariseeo neein Moisesa aitoonjoan rijijiein ichaera neein neeunlu.

⁶ Casuujua coarihei amuneeinne Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraaurera cairichaeriin nerejetoonlu. Jataainna rauhijiriin Moisesa aitoonjoan rijijieein icharaaetoonlu.

Nii jaunte caque chaque erenaa nainenelu chunei.

⁷ Nitohaneeinte carai nelateeinneein nelu carai nii Moisesa aitoonjoan niqui. Nena inae canu ichao coriha Jesocurisitona jaun, inae enene jianeeun, inae nelateniha caraine jaun.

⁸ Nitohaneeinte inae Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhanune jaun, carai inae nelatene, nii jauriaa carai nelatei. Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraanuna jaunna jitariin nii itajeeun. Coatiha canu rai chaque nelatejeehai nii jitariin canuhacha itajei, inae que jaolecohanune jaun. Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhin

⁹ aina nihanune coreniha inae chaque nelatihei nii jauriaanejeein nenea. Coatiha nii Moisesaacha aitoonjoan tonoraanune coreniha jianacoo caeterihe Cana Coaunera. Jesocurisito esenetaanune corenihate, jianacoo caete Cana Coaunera.

¹⁰⁻¹¹ Aihana jaunna Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito suujua que suujuaquuin nihanune jereeeun. Acaihanejein nitohaneein nihanunena coacuun. Charijiein teeinti necairichanaa abaantaain ohane caje ichanaain nelu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito. Nii rijijieeina canuhetonai nenea jereeeun.

Itolere jianeeinna satono que turuhane reentiaain laraajiin nereeunni.

¹² Coatiha, “Inae esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein nihanu,” naain irihanune jaun aitohaaun. Nena laen Aca jerihane rijijieein sacureeunni, caa baiha rijijieein nihanune coina.

¹³ Coatiha, “Rijijieeinna inae neeun,” naanune caun aitohaaun. Itolere canuhacha icharaaetilu jianeeinna jelai choae jauhecotojoeriin laraajiin nereeunni satono que tiaain,

¹⁴ Jesocurisito aina cuaain cana rai niicha teeni tihane coina cana raain nihalu Cana Coaunerane jaan raanune coina.

¹⁵ Caitono tocohaneein coaaucaachenete ne, esinae rauhijiriin cana suujua coitucuhin, Jesocurisito esenetaeraneein ijiin niha cana suujuane coina. Jana ainihanete, inara que nii coaratereein Cana Coaunera, inara netonai nii coaraain coitucuhichene coina.

¹⁶ Nete laen inae nii coitucuujiacachene rijijieein tonoraain ichaohacachene caohachae.

¹⁷ Chasocuru charijieein teeinti cha ichaain neeun, nii rijijieein inara netonai cha ichaain neeuche. Chaen nii aihacaanune rijijieein nenacaauruhacha ichai rijijieein cha ichaain neeuche inara netonai.

¹⁸ Inae araa saain aitocooaun. Niite jataen canu inaderajae. Atinne coaiten aitoreeunni. “Cana Coaunera coitucuhanu,” naainte niqui ere cacha tabaauru, nete satiin coreniha coroso que ohin nihalu Jesocurisitone saijieein aina nejeratenaa tocohaneein ichaaoore, joanreein necairichanaa abaantanaa nainecurenihane jaun.

¹⁹ Nitohaneein ichaonacaaurute nitajiha cuurureein, necoejena charaneein ataibinae rijijieein ichaoruhana jaun. Cana Coaunera coacuelanaala, acaihanejein caa chauratane que nenacaauru itolereecha que coacuruhane jaun.

²⁰ Nitohaneein nihaacache laen cana. Dede curuaanaa neein niha cana Curuaanaa Jesocurisitona jaunte, dede cocoaicha neein nihaacache. Aihana jaunte enacoauneein dede caje fauha uha nii jianacoo cana mitaera Jesocurisitone cohajihacache.

²¹ Acate cana jaberoco coriha cureein culocohin rai jaberoco tocohaneein necaohacha que necaohachaaain. Itolere amuritona nainihane jaan aina cuaainte nitohaneein ichareein.

4

Raotojoein inetono janonaa bana rachoojoein neeuche

¹ Nitohaneein rauhijiriin Cana Curuaanaa ere tonorauchera cacoelaichaauru chasocuru. Jatainna inara coana jeretoon. Inara ainana raotojoein rachoojoein neeun, quesenetaaichene coreniha Cana Curuaanaa coitucuhichene jaun.

² Aonacuchena inara rai aitete, acaauru rai aitocoiche. Ita aina obaejerihuruhane jianeincha, jiniiquiin ita belaijieeincha neeuruhine, nii Ebodia, Siintique, enecuru, naaonjoaihunri coujurihu Cana Coanera coreniha cana nejera neein nena tocohaneein.

³ Nii Filipoo nihanune bana saain Culemente, leeochoauru, naaonjoain aina cajini-ichaain ichaonaa tera erenaa que amihaneeuruhallune jaun. Acaauru curuaate inae laenanohineein ne ichaonaa tera- Cana Coanera Quiricha cuhane.

⁴ Raotojoein inetono janonaa bana rachoojoein neeuche, Cana Curuaanaa Jesocurisito aina neeichene jaun. Aonacuchena coaiten inara rai aite. Raotojoein rachoojoein neeuche.

⁵ Aihute esinae rauhijiriin inara amute cacha belaina inaera cachaneein neeichene coaraain inara coitucuurumiin saain cachaauru itolere bana. Inae cataainjia turuha Cana Curuaanaane.

⁶ Jiaonriha aansijiin laajoiri coreniha nererojoeccaiche ne. Niha inara que chatohanaine Cana Coanera corojeein bajaain, rai beeuchete coitucuhine.

⁷ Nitohaneein ichaquichenete, inara suujua rachoojiaa cureein Cana Coanera, raotojoein neeichene coina.

Nitohaneeinte itolere cachaauruhacha coitucunojoi amurijiriin raotojoein ichaonaaanaja tereein inara rai Cana Coanera. Nii Cana Coanera tenojoin cana suujua rachoojiaerate inara suujue suujuatereein Jesocurisito aina jiniiquiin neeichene coina.

Coa cajihaneein inara suujua coaracache

⁸ Satononejeeinne ena cuhane ichei caa que erereunni. Coa cajihaneein inara suujua coaracache. Acaihanejein rauhi cuhane cuaain cana suujuatera erenaa que inara suujua ereein nii que coaacuche. “Leeochoauru belaiin, caohatiin leeochoauru coaraain, caohatiin camijianeonne maajeein ichaain, naaonjoain nihanunete caohachae,” naain inara suujua tocharaain inara suujua coaracuche.

⁹ Nii inara relaanulune jana aonaain esenetaaichelune tocohaneein neeuche. Charijieein teeinti cuu nihanune bana quichao que ichaorejatoon, nii rijijieein inara netonai caohachaaain inara ichao que ichaooche. Nitohaneein neeichenete, inara aina niha cureein cana suujua rucuhera Cana Coanera, raotojoein neeichene coina.

Cairicheineein nihanune nihanatiina jerichanejeein raotojoein nereunni.

¹⁰⁻¹¹ Tabiicha carajaain cacaoauquichene jaunna, Cana Curuaanaa corojeeun. Naaonjoaainte, “Cacoaaucurenera,” coatiha naa casujuane caaun caitono nihei, neniha chuni letoaichene jaannune jaun, cacoelaaichene jaannu coriqui letoaeneeichene coitucuhanune jaun. Coatiha inara caje chaelai bajaa caitono nihei. Cairicheineein nihanune nihanatiina jerichanejeein raotojoein nereunni. Inae nitohaneein nerelaain nihanune jaun.

¹² Aihanune banana necairichanaa coaraain neeun. Ai banana, chaque latijiojoi lanaala neeun. Nii jaunna itolere necairichanaa, mijitena, naaonjoaain ichaonaa que ichaonaa coitucuhin neeun. Inae nitohanei coriaanune jaunna, neniha chaelai caraine nihanatiin chaque tonajelanaala neeun.

¹³ Jatoroaaaina neeun, chatohaneein caetera nihane abaantaain nihanune coina. Nitohaneeinna joenreein abaantana naineeun, casuujua laraajiaa cacorataaniha Cana Coanera Calaohi Jesocurisitona jaun.

¹⁴ Chaen caohachate ichaquiche, necairichaaecaaunne jana canu rai coriqui letoaain.

¹⁵ Coaaquiche chachu inara netonai natiin, taolu inara ratiriin Masedoniau cuhanune bana techu, inara Filipoo Jesocurisito ranojoneein neiniquichene coaiten carai coriqui letoaaichelu. Acaihanejein inaraachete Jesocurisito que cache relaanune nunuhetihanune caje coauneein cacorataanera neein neeiche, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito que inara relaanune cainaera rijijieein.

¹⁶ Atiin Tesalonecau nihanune jana techu, coroata sai cuhane coaiten le cachaauru cachaauru caje coriqui taojiajeein carai letoaaichelu.

¹⁷ Coatiha cacorataaneichene coina caitono nihei. Nitohaneein cacorataaneichene corenihate jeelai choae jauhecotojoeriin nii cainaa cureein Cana Coaunera dedeeu.

¹⁸ Ena cuhanena raaun latichaaunne amuritoheriin Efaforoto aina inaraacha letoai que jojohin. Nitohaneein inara suujua caje coauneein ichaquiche Cana Coaunera notaracaena jaunte, nii coaraain rachoojoe Cana Coaunera, nitohaneein ichaera cache rautaana jaun.

¹⁹ Nii jaunte chaelai lateein neeichene inara rai ecotiha cureein Cana Coaunera, Jesocurisito ere tonoraera neeichene jaun. Acaachate Cana Coauneraneein nihana jaun nitohanai ichana naine.

²⁰ Aihana jaun coanete Cana Inaca Cana Coaunera coroejeein nihacache inoaenlunetiin. Nii rijijieein neeine atiin.

“Inara coaauca jera Faboro,” naain beeuche.

²¹ Satiin nii cuu nenacaauru Jesocurisito coitucuurera rai, “Inara coaauca jera Faboro,” naain beeuche. Cau caniha Cana Coaunera Calaohi coitucuurerate chu inara coaacure.

²² Romanocuru curuaanaa loreri asaae nenacaauru netonai techu inara coaacure, saain cau nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera netonai techu inara coaacure.

²³ Inara suujua lararajiaain, inara coroatajaneine Cana Curuaanaa Jesocurisito. Inae jianichaaun.

Colosau nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Chatohaneein neeiche Colosau neiniquichene.

¹ Canuna Cana Coaunera jerenohineein, rai Calaohi Jesocurisito letono- afosotoro Faboroneeun.

² Jesocurisito coreniha cana nejera Timoteo aina jiniiquiine caa quiricha lae-nacaanu, satiin Cana Coaunera cachaneein, canacaanu suujua rijijieein Colosau Jesocurisito coreniha canacaanu nejeraneein neiniquichene rai. Cana Inaca Cana Coaunera jeelai amuritoheriin inara coroatajaneene jiniiquiin raotojoein neeichene coina.

Jesocurisito esenetaeraaru rai Cana Coaunera baja Faborone

³ Inara rai Cana Coaunera bajaacaanune naineeine, itolere bana: “Narihara Cana Coaunera,” naain Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaanu,

⁴ aiha Jesocurisito esenetaain neein, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina jiniiquiin ita belaaain neeichene coitucuhacaanune jaun.

⁵ Inae dedeeu inara que banijiaain rucuhenojoeine nenea rariquicheeine cohajeein neeichene jaunte, leeochoaauru aina ita belaaain neeiche. Cana osa caje cana ichotera-neein nenea erenaa caohacha aonaquichene caje coauneente, nii inaraacha cohajei sirichaaneein neeiche.

⁶ Nii erenaa inara rai beratenojote, itolere chauratane sacutaain coitucuhin, inae rijijieein ichaore cachaauru. Charijieein teeinti esinae rauhijiriin cana belaitoha Cana Coaunerane beeuruhane aonaain, esinae rauhijiriin erenaa nihane esenetaichelune rijijieein.

⁷ Nii quete jeriha Jesocurisitone rijijieein inara relaaain nelu, nii jataain canuhacha belaineein nenea Efaforasi. Acate canacaanu amihaneeon que canacaanu coroatajaneranein, inara rai jeriha Jesocurisitone rijijieein cha ichaeranein nenea ne.

⁸ Aca techu canacaanu rai, inara suujuatiha Cana Coaunera Suujuene rijijieein leeochoaauru belaaain ichaohichene benaa belu.

⁹ Nii jaunna coituhacaanune caje coaunein jianelanaala inara rai Cana Coaunera bajaacaanu, inara que jeelai amuritoheriin niicha jerei coitucuerateein, itolere inaraacha ichai coitucuhin, rai Suujue jerenohin coitucuhin, naonjoaainchene coina.

¹⁰ Nii ainate Cana Curuanaacha jerei rijijieein itolere caohacha nejesina ichaain neriquicheein, jeelai amuritoheriin Cana Coaunera coitucuhin coujuriu Cana Coaunera cachaneein nenea tocohaneein.

¹¹ Nii coinana itolere amurijiriin niicha ichana nainei aina cuaain, inara lararajiaa Cana Coaunerane, laraajiin nererojoecaelanaala neeichene coina bajaacaanu.

¹² Nii ainate rachoojoein, nii satiin notaracae rai cachaneein nenacaauru rai niicha teenu- rai Cojoanonaa raain neeichene coina, inara rai teranuneein nenea Cana Inaca Cana Coaunera coroaquiche.

¹³ Cana Coaunerate, cana curuaanaaneein niha moconajaerane jana, caje cana ruluhin Cana Curuaanaa niha rai Calaohi Jesocurisitone coina rai Cojoanonaa que cana telu.

¹⁴ Nii rai Calaohi corenihate cana osa caje cana ichoterateein, cana que suujua acatelu Cana Coaunera.

Ohalu Jesocurisitone corenihate Cana Coaunera aina raotojoein ichaohacache.

¹⁵ Chabana Cana Coaunera coarahaacache niqui. Nete rijijieein nenea- rai Calaohi Jesocurisito coaracaache. Acate, jauriaanejeein rai Calaohineein nelu, itolere coaunaane ajiniha caje coauneein.

¹⁶ Aina cuaain techu itolere dedeeu neenihuru, chauratane que neenihuru, chabana coanojoinelanaala neenihuru, chabana inanacaelanaala itolere ichana naineraneein itolere que mijiaaainein neenihuru, naaonjoainuri coaunaeratelu Cana Coaunera. Satiin niichurute rainein nihane coina, aina cuaain coaunanojineein nelu.

¹⁷ Nitohaneeinte itolere ajiniha nenaanelu Jesocurisito. Chaen techu coreniha, Aca jerihane rijijieein neeure satiin niicha coaunaauri.

¹⁸ Chaen techu satiin niicha ranojineein nenacauru, rai iclesia neein neeure. Nii iclesiate Jesocurisito jaberoco ne. Jana nii jaberoco coturite jeelai Jesocurisitohacha ne. Aca techu itolere ajiniha nihalune rijijieein, aca satiin ajiniha o caje ichanaelu. Nitohaneeinte nelu, itolere que satiin ichoaichateraneein nihane coina.

¹⁹⁻²⁰ Jesocurisito aina itolere bana nenea jerihane jaunte, aina cuaain satiin itolere cana rai chauratane, dede, cana janonaa, naaonjoainuri que neein, que nejeratenaaneein neeuruhane caje, aina raotojoein neeuruhane coina ichaelu Cana Coaunera. Niite ichaelu, coroso que rai coichana jaohin ohalu Jesocurisitone aina cuaain.

²¹ Jauriaalute niqui Cana Coaunera cacha nelanaala aina inara suujua cuhane que nejeratenaaneein neechelu, nechu baasohacha ichajeein ichaohichene jaun.

²² Nete laen inae enene, aina raotojoein rai cachaneein que banijiaainein neechene coina, inara que suujua acatelu Cana Coaunera. Nii coinatate joaenreen cacha rijijieein, atinanohinelu rai Calaohi Jesocurisito. Nitohaneeinte inara coulucoelu, nacatiha cha ujuihonelanaala, osa colane neechene coina.

²³ Nete nitohaneein nenea jeriquichene, inara rai benojoiniha ichoteratenojineein neriquicheeine jaanune jana, aonaain esenetaichelune rijijieein, leinjiin acaacha cohajeein, leecha ichana coacuelanaala neechene caohachae. Nii jeelai inara rai beratenojointe, satiin chauratane sacutaain benojineein ne. Chaen canu Faboro nichaannena nii que cachaauru relaaurera coroatajaneranein neun.

Jesocurisito cachaneein iclesiacuru coroatajaneranein niha Faborone.

²⁴ Ena inara coreniha necairichanaa coaracaane jaunna rachoojoeun. Nii Jesocurisito jaberoco- niicha ranojineein nenacauru- iclesiacuru coroatajanena quete Jesocurisito coreenraniha necairichanaa coarae cajabereeo.

²⁵ Nitohaneeinte Jesocurisito cachaneein iclesiacuru coroatajaneranein nihanune coina, canu telu Cana Coaunera, inara caohachanu que, inara rai niicha beratenojoi beebjihanu, aca jerihane rijijieeine coina.

²⁶ Nii niicha coitucuerateite inoaenlu caje coauneein chuni que coitucueratelanaala asinojineein sirilu Cana Coaunera. Nete laen inae enene, satiin rai cachaneein neinichaachene que coitucuerate.

²⁷ Nii jataain caohachaneein niha Jesocurisitonete, satiin Jorionelanaala nenacauru que coitucuerate Cana Coaunera. Nii asinojineein nenea niicha coitucuerateite, Jesocurisitonein inae inara suujueniha ne. Acaachate cohajeiche.

²⁸ Nii jaunna Jesocurisito que cachaauru relaacaanune, itolere niicha ichai coitucuhin ichacuruhane coina acaauru suujuatihacaanu, esinae rauhijiriin caohachain aca jerihane rijijieein, Jesocurisito rai tenajaacaanune coina.

²⁹ Nitohanei amihanenaa ichacaanne coina canu laraajaaain, itolere ichana nainichaanne jaanu tiha Jesocurisitone ainana caa niicha icharatei ichaain neun.

2

¹ Laodiseau nenacaauru, chae inara, chaen chabana canu coaraelanaala nenacaauru- canu benaa caje cacoitucuureraauru, naaonjoainuri neeichene corenihane, jataain mainajeriin necairichaaun.

² Nitohaneeinne caohachaaain rai suujua lararajiaain, jeelai amuritoheriin jiniiquiin corajeein, itolere bana ita belaaain neein, nii chuni que Cana Coauneraacha coitucuer-atelanaala nenea- Jesocurisito coitucuhin neeichene coina jataain laraajihun.

³ Esinae rauhijiriin Jesocurisito coitucuhin neeichenete, rai caohacha aina itolere coitucuhin neriquicheein.

⁴ Nabana chuni inara coritaa raotojoein inara rai ereein, osa que inara saruhane jana, esenetaaichene coataane caa inara rai beeun.

⁵ Inara aina canu jaberoconeein nenihanune niha natiine, itolere bana canu suujua cuhane inara coacuun. Nii jaunna jiniiquiin rauhijiriin inaraacha ichai ichaain neein, Jesocurisito esenetaaichene jaun, aca jerihane rijijieein ichaohichene coitucuhanune jaun jataain rachoojoeun.

Ena nenea ichaonaa teraneeinte ne Jesocurisito.

⁶ Nitohanihane jaun jeriha Jesocurisitone rijijieein ichaohichene coina esenetaaichelune jaun, itolere bana aca jerihane rijijieein ichaaoche.

⁷ Aihana jaun, leinjiin acaacha jerihane rijijieein inara suujua aina cutaain ichaohin nii acaneein nenea rijijieein ichaohichene coina inara relaauruhune jaan esenetaaichelune rijijieein, itolere bana Cana Coaunera coroaecuche.

⁸ Itolere que necohalajiin neeuche, nabana nechu joaereen nichao que inara coritaain nenea jereranihane, esenetaain neeichene coataa. Nii cacha coritaeraneein nenacaauru, coatiha Jesocurisitohacha jerei icharaneein neuruhi. Acaaurute nechu Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru cachaauru ichao que cacha relaaain, monajaera icharatenohin icharaneein neeure.

⁹ Jerichanejeeinte rai Inaca Cana Coauneraacha ichai ichana naineraneein ne nii rai Calaohi Jesocurisito.

¹⁰ Nii jaunte Jesocurisito aina neeichene jaun, rai Inaca Cana Coaunera aina netonai neeiche. Nii Jesocurisitote, itolere que laraajiin satiin Cana Coauneraacha cocoainano-joinnein nenacaauru Curuaanaanein ne.

¹¹ Chaen techu inae Jesocurisito aina neeichene jaun, inae coujunacatenohineein neeiche. Coatiha rai jaberoco que coujunacatenohineein neeuruhalu Jorioocurune rijijieein nihei. Niite inae necoriha inara suujuane jaun, inoalenlu osa que nesarujeein ichaohichene jianein neeichene jaan coujunacanein rauhijiriin Jesocurisito caje unaa neein ne.

¹² Nii atinaain conautenojoinnein nihalone caje ichanaalu Jesocurisitone rijijieeinte, inara atinaain inara itajihane rai niha osane caje, Curisito aina cuaain nichoteeichene coujunacaniha acauhanau tein baotisanoinnein neeichelu. Nitohaneeinte neeiche, niicha ichana nanei ichaain oo caje ichateralu Cana Coaunera esenetaain neeichene jaun.

¹³ Inara Jorionelanaala neiniquichenete jauriaa inara jaberoco que coujunacatenohinelanaala neeichelu, jauriaanejeein nenea Moisesa tenojoi rauhi tonoraelanaala nitajanaanein neeichelune jaun. Nete laen inae ena, Jesocurisito aina jiniiquiin ichaohichene coina, inara rai ichaonaa tein ne Cana Coaunera, nii Jesocurisito cana osa caje cana ichoterateranein nihane jaun.

¹⁴ Nii jauriaanejeein nenea Moisesa rai rauhi tonoraenihacachene jaunte niqui, caseteco coaracaachene rai nihacachelu. Nete coroso que ohalu Jesocurisitone aina cuaain, nii itajeein nelu Cana Coaunera.

¹⁵ Nitohaneeinte Jesocurisito aina cuaain, moconajaera aina rai letononeein nenacauru amuritoheratelu Cana Coaunera, satiin coarajeerera notaracae tenajaain.

Itolere dedeeu nenaacha que coacuhin neeuche.

¹⁶ Aihana jaun, inara ichao que ichaohin, inara lenone que lenoneein, inara coco que cocohin, naaonjoaain neeichene, nihei chuni nii que ereein nena nainei. Jiaonrihachu nebetacanaa cojoanona bitoaain neein, atene ujuarichuru bitoaain, naaonjoaauruhane rijijieein ichaohichene coina inara counujeeruhane tonoraichene.

¹⁷ Nete satiin necorereein inae ecu tihane bana. Jana Jesocurisito tenojoi ichaonaa chabana necorerinaain, niheichu chabana satonorinaain.

¹⁸ Jiaonrihachu baaso ichaa inara beein, acaauru rijijieein neeichene coina, inara rai aitiin neeuruha nii Cana Coaunera letono aanjeraauru letononiha nocoetiin, acaauru notaaca Cana Coaunerane beein, nechu jeriha acaauru suujuane rijijieein ichaohin necohasitaacha que nenacaurune tonoraain neeichene.

¹⁹ Jesocurisito cachaneein rai suujua cuhane sirichurenihane jaunte, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, jiniiquiin neein ita belaaichahene coina cana teein niha Jesocurisitone saijieein ita caje neleruha cachane jerecure.

²⁰ Jesocurisito esenetaain neeichene jaunte, inae nii jauriaanejeein inara relauruhane jaan jianeein neeichelu. Aihana jaun, inae nainiheeiche ichaauruha Jesocurisito coitucuelanaala nenacaurune rijijieein ichaohichene.

²¹⁻²² Nii jaiti Jesocurisito coitucuelanaala ichaohichene bana: “Jiaonriha dadaain, niheichu quiichene. Niheichu inara biji cuhane teberiana nainiheeiche,” naain dadaain quiichene caohatein inara relauruhane jaunte, nechu cachaauru suujua caje unaneein nihane jaun inae nitaje.

²³ Esinaete chuhisi niqui rauhijiriin Cana Coaunera coitucuera rijijieein neein aitoocure. Nete cana jaberoco cairichaeranein ne. Nii acaauru aitoonjoan osaacha que coacuhin nena caje cana suujua corenaa nainenihane jaunte, nii chaque nelatene.

3

¹ Nitohaneein inae ohin nitajenaa rijijieein neeichene caje Jesocurisito esenetaain neeichene jaun, rai Inaca Cana Coaunera aina jiniiquiin, rai raotono nichajai que niha Jesocurisitone jaan- dedeeucha que coacuhin ichaaoche.

² Nii jaun, inae nainiheeiche Cana Coaunera coitucuelanaala nenacauru rijijieein coacuhin neeichene. Dedeeu nenacauruhacha que coacuhin neeuche. Jiaonriha caa chauratane que nenacauruhacha que coaauquichene.

³ Nitohanihana jaun, inae jauriaalu nena inara ichao que ichaohiche, ena nena inara ichaote, Jesocurisito aina Cana Coaunera aina asinojoneein ne.

⁴ Nitohaneein Jesocurisito, inara ichao sirichaneein nihane jaunte, inae ecu tihane bana nacoauneein turuhane bana, aina jiniichaain inara ocotiha ureein, aina jiniiquiin necaohacha que ichaohichene coina.

Jauriaanejeein nena ichaonaa aina ena nena ichaonaa.

⁵ Aihane jaun, coaacuruha Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaurune rijijieein coacuhin ichaohichene jianecuche. Jiaonriha joenreein ene aina ichaohin, quicha nejesina neein ichaohin, ene nejesinaneein ichaohin, naaonjoaain Cana Coauneraacha rautaainelanaala nena ichaain, chaelai siriquichene chunaain, naaonjoaincha que coacuhin ichaohichene. Nitohanei ichaonaate jataain cana ichao aasaera ne.

⁶ Nere tonoraelanaala nitohaneein ichaonacaurute, jataain mainajeein casetecaerareein Cana Coaunera.

⁷ Nii rijijieein inara netonai ichaorejetocoiche, jaiti necoreniha inara ichaone bana.

⁸ Nete inae necoriha inara ichaone jaun, ita cotaairiin, ene aina ichaohichene coinaacha baasoneein coacuhin, inara amute cacha baijiaain, rautanacaai que ereein, naonjoaain ichaohichene jianequiche.

⁹ Inae nitohaneein necoriha inara ichaone jaun, jiaonriha jaiti necoreniha inara ichaone bana, inaraacha ichai ichaain, ita coritaain, naonjoaain ichaohichelune rijjijeein ichaonaa nainiheeiche.

¹⁰ Nitohaneeinte, ena nenea ichaonaa que ichaohin, ena nenea cachaneein nenea rijjijeein, jeriha Cana Coaunerane rijjijeein ichaohichene, itolereneein niicha jerei coitucuriquicheein.

¹¹ Aihana jaun, coatiha chaque nelatihei, Curieconein, Jorioneein, Jorionelanaala, leecha cachaneein, cha coitucuelanaala cairicheineein, letononeein, letononelanaala, naonjoainein nihacane. Jesocurisito cachaneein nihacanete, jataain itolere amurijiriin nelate.

¹² Jataain inara belaitohane jaunte, rai cachaneein neeichene coina, inara janijiin inara raain nelu Cana Coaunera. Aihana jaun, coujurihu inara ichao coreein nenea tocohanein esinae rauhijiriin cairichaojoaain ita coaraain, ita corootajanein, leeochoaauru amurijiriin nenea coacuelanaala, ita que nererojoecaelanaala, naonjoaain ichaaoche.

¹³ Jiniiquiin ita que nererojoecaelanaala neein, tonaain itaque ereein neeuruha chunocohacurune, que inara suujua acateein, naonjoaain neeuche, inara que suujua acateein nihalu Cana Coaunerane rijjijeein.

¹⁴ Itolere baaso caje inara suujua coreein, ita belaaain jiniiquiin neeuche.

¹⁵ Nitohaneein neeichenete, inara suujua raujiareein Jesocurisito, raotojoein neeichene coina. Nii cointate inara raain nelu Cana Coaunera, jiniiquiin rai jaberoco rijjijeein neeichene coina.

¹⁶ Itolere bana inara rai Jesocurisitohacha beratei coaucuche inara suujua cuhane. Inara suujua que coitucueratiha Cana Coaunerane rijjijeein, jiniiquiin ita relaain, ita suujua aninoaaain, chatohanai ichaain niha chunine coataa ita suujuateein, naonjoaain neeuche. Inara suujua aina cutaain Cana Coaunera corojeein, salmo que nenateein, itolere nenatena Cana Coaunera coroaenanaja que nenatecuche.

¹⁷ Itolere inaraacha ichai ichaquichene, jeriha Jesocurisitone rijjijeein aina cuaain ichacuche. Jerichanejeeinchu chaelai que ereein neeiche cacha raine, aca jerihane rijitojoein ereein neeuche. Chaen chu, nii rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain, rai Inaca Cana Coaunera coroaecuche.

Curisito ranojoneein nenacauru ichao.

¹⁸ Inara ene neeichene, inara lanaauru ere tonoraain jerecuruhane rijjijeein neeuche, acaachate inaraacha ichanenineein ne, coujuriu Jesocurisito esenetaeranein nenea tocohanein neeichene coina.

¹⁹ Jana inara lananeein inara comasaihuru belaaain neeuche, jiaonriha inara comasaihuru cotaairiin coaraquichene.

²⁰ Canaanaihuru nihanatiin, rai fojiaraauru ere tonoraain neeuruhine. Nitohaneein neite rautaaain coarae Cana Curuaanaa Jesocurisito.

²¹ Jiaonrihachu, inara acaauru inacaneein, inara bereecuru baijiaain neeichene, nabana caoacha coroaecuruhane jianecuruhane coataa.

²² Fatoroon letononeein nenacauru, cau chauratane que acaauru fatoroonein nenacauru ere tonoraain neeuruhine. Jiaonriha coarajeeuruhane notaracaecha acaauru belaihuruhane jerenacauncha acaauru ere tonoraain neeuruhane. Coaracurenihane jana nihanatiin, suujua aina cutaain, jerecuruha acaauru fatorooncurune rijjijeein neeuruhine, nitohaneein jeriha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaun.

²³ Itolere inaraacha ichai ichaain neeichene, esinae rauhijiriin corajeein ichacuche, inara amute cacha rai ichaquichene que coacuelanaala, Jesocurisito rai ichara rijitoein.

²⁴ Inarate inae ecu tihane bana, inara rai aca cana Curuaanaa nihane rai niicha jerei ichara neein neeichene jaun, raineen nena que inara coreterihani Cana Curuaanaa Jesocurisitone coitucuhiche raotojoein.

²⁵ Nii choae tacaain coatiha nejelauneein chuni coaraain nihei Cana Coaunera.

4

¹ Inara, fatoroon neeichene, inara letonocuru aina caohachaain inara suujua coaraain, rauhijiriin acaauru aina neeuche. Inara netonai leinjiin dedeeu nena Curuaanaa letononeein neeinchene jaun, rai inaraacha ichai beeichene rai neeichene que nainaaain ichaaoche.

² Itolere bana Cana Coaunera corajeein bajaee bajajeein itolere que nainaaain ichaaoche.

³ Canacaanu rai netonai Cana Coaunera bajaachete canacaanu rai acujua jora- caaine ne itolereenein cuhin Jesocurisito que Erenaa coitucueraelanaala nena- niicha beratei beebejihacaanu. Nii coitucueraelanaala nena Erenaa canuhacha beebejei corenihane, caa caresero cuhane neeun.

⁴ Cacoreniha Cana Coaunera bajaachene raotojoein aohana nainecuruhane coina, rauhijiriin nii Erenaa beebeje cachaauru rai.

⁵ Chaen techu Cana Coaunera coitucuhichuru que caohacha nejesina ichajeein itolere bana ichaohichene coarateein, caohachaain coacuhin nii canaacha esenetai que acaauru rai raotojoein beebejeeche caeneenejelanaala.

⁶ Nitohanein ereeichene raotojoein ereeuchete itolere bana rautatiin aonacurumiin aohanraauru. Chaen tonaain ereeuruhane nihanatiin, raotojoein baaso coacuelanaala acaauru tonoraain neeuche.

Necoiha Faborone

⁷ Canu suujua rijijeein, Jesocurisito icharatenohi amihanenaa que cacorataanera- jataain canuhacha belaa- Jesocurisito coreniha cana nejera Tiquicote, inara rai canu benaa bereein.

⁸ Nii coinane inara rene aca letoaaun, inara rai: “Naaonjoaaine nihacaanu,” naain inara suujua laraajaaane coina.

⁹ Ainate uhe inara laurijiranein nenaalu- jataain canuhacha belaa- Jesocurisito coreniha cana nejera Onesimo. Acaaurute inara rai caelai benaa beeururein.

¹⁰ Canu aina caresero cuhane nena- Arisitarocote, inara coacue. Chaen Berenabeen calaohiriji- Maroco netonaite inara coacue. Inae inara rai bihanulune rijijeein, inara rene bedainiha nii Marocone raotojoein raauche.

¹¹ Chaen techu Josto neein acaauruhacha curuaatei- Jesoso netonai inara coacue. Acaauruhachate canu araachuru- Jorioocuru caje, Cana Coaunera icharatenohi amihanenaa que cacorataaneranein, jataain canu suujua nunaeranein neeure.

¹² Inara laurijiranein nenaalu Jesocurisito cachanein nena- Efaforasite inara coacue. Acate itolere bana inara rai Cana Coaunera bajaee bajaenaja que, leeocho ichana coacuelanaala itolereenein Cana Coauneraacha jerei ichaquichene coina.

¹³ Canune nitohanein, Laodiseau nenacauru, Erapolisu nenacauru, chaen inara, naaonjoaineeichene que, jataain coaunajaaoca nii Efaforasine coarajenajacoon.

¹⁴ Canuhacha belaaieein nena- docotoro Locasi netonaite inara coacue, chaen Demasi netonai.

¹⁵ Laodiseau nenacauru Jesocurisito coreniha cana nejeranein nenacauru rai acaauru coaaucaanne beeuche. Chaen Ninfasi aina rai loreri asaae netaojianacauru coaaucaanne beeuche.

¹⁶ Inae nainain caa inara rai canuhacha laenai quiricha reretaain coaraqichene nainaquichene, Jesocurisito ranojineein Laodiseau nenacauru rai letoauchete, acauru netonai reretaain coaracurumiin. Acauru netonai, acauru rai quiicha letoai quiricha, letoauruha inara rene ne, reretaain coaracuche inara netonai.

¹⁷ Chaen Arquipo rai: “ ‘Atiin ichei Cana Curuaanaacha icharatei amihanenaa ichaauje, nii icharatihalune rijijieeincha.’ naante ichei nere letoae Faboro,” naain beeuche.

¹⁸ Inae satonotichaaunne raine Canu Faboronichaaune caraajenhane, caa quiricha cuhane inara coaucaunne laenaun. Atiin Caresero cuhane nihanune que coaucuche. Jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin Cana Coaunera.

Tesalonecau nenacaauru rai Faborohacha letoai leinjiin

Tesalonecau nenacaauru rai laenaauruha Faboroorune

¹ Canuna Faboro neeun. Inara raina Siribano, Timoteeo, naaonjoain nichaanunena laenaain letoarichaanuhin. Saain nii Tesalonecau nenacaauru Cana Coaunera rai ita taojiaera neeichene raina caa laenaain letoacaanu. Saain nii Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain coitucuhin neeichene raina caa letoacaanu. Inara belain, inara coroatajaneine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoainte raotojoein neeiche.

² Cana Coaunera bajaacaanune naineeina, “Nariha,” naain coroejeein, inara rai bajaacaanu inara coroatajanejeein sacuha Cana Coaunerane coina.

³ Nitohaneeina inara coaucuhin nihacaanu, Cana Inaca Cana Coaunera bajaacaanune naineeinna rauhijiriin inara coroatajanerichaaain Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone esenetaain, caohachaaain laraajiin necairichanaa abaantaain amihanein leeochoaauru belaaain neeichene jaun.

⁴ Coichana aina cutaainte inara belai Cana Coaunera. Aihana jaunna, janijiin Cana Coaunera ranojoein neeichene coitucuhacaanu.

⁵ Coatiha joenreen erenaa rijijieein nihei caa cacha relaacaanune jaan Cana Coaunera Ere. Mijiaainetiinte cacha suujua que taca, nitohanein tiha Cana Coaunera Suujuene jaun. Nitohanihana jaunna esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere neein nihane coitucuhacaanulu.

Inarate canacaanu ichao coitucuhiche, inara aina nihacaanune bana inara nota que canacaanu coaraquicheluna jaun. Nenacaen inara caohachanu que tejian canacaanu coaraquichelu inara nota que, jerichanejeein caohachaaain ichaohichene coina.

⁶ Nii jaunte jerichanejeein canacaanu ichao rijijieein, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoain rijijieein inara netonai inara ichao que ichaohiche. Nitohanein caohacha ichaaain ichaohichene corenihate inara rohecaain, inara cairichaerihure niqui, nete inara coroatajanein naaonjoaan Cana Coaunera Suujuene jaun, raotojoein rachoojoein Cana Coaunera Ere aonaain tonoraache atiin.

⁷ Nitohanein atiin laraajiin necairichanaa abaantaain raotojoein neeichene jaunte, inara coitucuuruhana jaun, jerichanejeein inara rijijieein ichaonaa caohacha que ichaonaa coaacure saain Masedonia, Acaiha, naaonjoaihunri nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera.

⁸ Nitohaneinte Masedonia batane, Acaiha batane, itolere sacutaain Cana Curuaanaa Ere coitucuerateichene jaun, esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaain rauhijiriin nere tonoraain neeichene coitucure itolere neein. Nitohanein itolere neein raotojoein inara coitucuuruhana jaunna, inae cha que erenaa nainenihacaanu canacaanu inae.

⁹ Nii jaunte inae acaauru rai cha que irihacaanune latecurene, jauriaa nejeein inara rene turuha uhacaanune jana, canacaanu belaaain, canacaanu raain, canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Ere esenetaain tonoraain, nii enuha caje cacha chanohinein nena inara coaunera niha inaraacha tei jianein raatiriin, esinae rauhijiriin nii ichaohin nena Cana Coaunera Esine Ere esenetaain tonoraain, nii beebejeeiche leeochoaauru raine coitucuuruha itolere neeina jaun.

¹⁰ Chaen techu enacoauneein dede caje turuha uha nii Cana Coaunera Calaohi, nii oo caje Cana Coaunera ichatenohin Jesusone cohajeeichene beebejeeure. Nii Cana Coaunera Calaohi Jesusote cana casetecaeratihane rai niha Cana Coaunerane jana jianacoon cana mitaeranein ne.

2

Tesalonecau namihaneeo ichaa Faborone

¹⁻² Nii coitucuhichene tocohaneeinte jauriaa nejeein Filipoo turuhacaanune jana, canacaanu batohin, canacaanu necoejechanuhin, canacaanu que jaolecooruha natiinte, inae enene esinae rauhijiriin aitocoanune coitucuure. Nii coitucuhichene tocohaneeinte canacaanu aina nejerateeuruha nii Tesaloneca cocoaichacurune jana, canacaanu coroatajane Cana Coaunera, acaauru que casilanaala laraajiin inara rai nere bihacaanune coina.

³ Nitohaneena joenreein caje rocohin inara relaenihacaanu. Nitohaneein rauhijiriin aitocoaanu natiinte canacaanu ataibinaene beein, naaonjoaunre canacaanu belaiheichuru, chaelai chunei coritana coacuhin joenreein canacaanu ereniriaala que aitona rijitiin.

⁴ Canacaanu suujua coarajihana jaunte, canacaanu letoae Cana Coaunera, jianacoon cana mitaain, Cana Rai Ichaonaa Tera Nere bihacaanune coina. Coatiha canacaanu belaiin niha cachane jerena caaun cacha relaain nihaacaanu. Canacaanu belaiha Cana Coaunerane jerena caaunna jerihane tocohaneein cacha relaain nihacaanu.

⁵ Nii coitucuhichene tocohaneein, coatiha canacaanu coretequichene coina inara belaihaacaanu. Esinae Cana Coaunera coaraje.

⁶ Canacaanu cocoaainain canacaanu letoaain niha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitona jaunte niqui neere canacaanu rai rauhi. Nena “Naaonjoain canacaanu que suujua acateein neeine cachara,” naain erenihacaanu inara rai nihanatiin.

⁷ Nechu jataen joenreein cacha rijijieein turuhin, canacaanu nerotohin inara belaiin inara jana amuhemuhecaanulu. Charijieein teeinti bereecuru belaiin fojiae neba. Nii rijijieeina inara belaiin inara relaacaanu.

⁸ Coatiha Cana Coaunera Ereeicha que inara relaacaanuneeicha coina turuhin inara aina nihaacaanulu. Inara netonai canacaanu ichao coaraain jerichanejeein canacaanu rijijieein ichaohichene coinana itolere necairichanaa abaantaain turuhin nihacaanulu, canacaanu coichana aina cutaain inara belaiin nihacaanune jaun.

⁹ Jauriaana janotiinnetojoein, laraajiin mainajeein amihaneraetoacaanulune coaauquiche chachu natiin. Nitohaneena canacaanu raajenihane amihaneein, coreniha canacaanuhacha latei coreteein, Cana Coaunera Ere beebejeein ichaorejetocaaunlu, nabana inara cairichaacaanune, chaelai que latejihojoiriin neeichene coataa.

¹⁰ “Baaso chaainjene nihacaanu,” naain iriha cacha natiin, chatohaneein baaso chaain nihaacaanu. Inara, Cana Coaunera, naaonjoain neeichenete rauhijiriin canacaanu suujua coaraain, Cana Coaunera coitucuera neeichene que canacaanu suujua acateein nihacaanune coarajerejetocoichelu. Nii jaunte nene nihei chaelai que ujuatein canacaanu coulurujiha chuneine jaannu.

¹¹ Nii choae tacaainachu calaohi suujua nunaain lararajiaa inacane rijijieein inara suujua nunaain lararajiaain nihacaanune coitucuhiche.

¹² Nitohanihana jaun, coujuriu Cana Coaunera coitucuera neein nena tocohaneein rauhijiriin ichaooche, nii jauriaa inara rai aitocoaanulune tocohaneein raotojoein rachoojoein aina neeichene coina inara cotijiaain nihalu Cana Coaunerana jaun.

¹³ Coatiha joenreein cacha ere aonajenaa rijijieein Cana Coaunera Ere aonajiheecheluhelu inara rai bihacaanune jana. Nii jaunna Cana Coaunera bajaacaanune, “Nariha,” naain bajaacaanu. Nii caje coauneeinte esinae rauhijiriin caohachaa inara ichao coreein ichaohichene coarateein neeiche. Nitohanihane cajete esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere nihane que necoarate.

¹⁴ Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraachene corenihate inara aina nejerateurelu inara araachuru. Nii rijijieein techu nii Jodeau nena Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere tonoraaurera aina nejerateurelu acaauru araachuru Jorioocuru.

¹⁵ Nii Jorioocurute acaauru rai Cana Coaunera ere beera inoausi sohin jaaoruhane rijijieein Cana Curuaanaa Jesoso sohin jaaorera ne. Nitohaneeuruhana jaunte acaauru aina nihacaanune bana canacaanu sitaarelu. Nihei aansijieeiniji Cana Coaunera jerenohin ichana coaucuruhi, nechu satiin cacha aina obaejeriin ichaaoruha neechate laen jerecure.

¹⁶ Nii jaunte jianacoon mituhin neeuruha Jorioniheichurune coina, Jorioniheichuru rai Cana Coaunera Ere benaa jerichaanune, caohateeure. Nitohaneeuruhana jaunte jataen mululuhin osaquiin neeure. Nii jaunte tabiicha acaauru abaantana nainene Cana Coaunera. Nii jaunte inae cuu tihane, nii core coaraa cuurureein acaauru notaanaa.

Coaiteen Tesalonecau turuha cunaa jeriha Faboro ne

¹⁷ Inara caje amuhacaanune caje coauneena, inara coacuhin nihacaanu. Carajaain ita coarinihacache natiine jericha nejeein inara coacuhin nihacaanune jaun, inara coaraa uhene rijitojoihacaanu.

¹⁸ Inara coaraa unaa jerichaanune naineeinte canacaanu acate Moconajaera. Canuna Faboro neein caraaje nihane inara coaraa unaa jereun araai saain.

¹⁹ Inae coaiteen cau turuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone banana, raotojoein rachoojoein nereeunni, cacoreniha coitucuhin rai cacha neeichene jaun.

²⁰ Nii jaunna esinae rauhijiriin raotojoein rachoojoein nihacaanu.

3

¹ Jataenna inara coaraa unaa jeretohacaanu niqui, nena nainenerichaanuhin. Nii jaunna cau Atenau nerichaanuhin.

² Acaihanejein cana nejera Timoteeochana letoarichaanuhin inara coaraa uhane coina. Acate Cana Coaunera letononeein canacaanu coroatajane, Cana Coaunera Ere benaa que. Nii jaunte inara coaraa ureein, inara suujua lalarajiaain nihane, nii aina nelararajiaain, inara suujua nunaain neeichene coina,

³ nabana chatohaneein nejelau suujua cuaain niha chuneine coataa. Inarate raotojoein niriinanai coitucuhiche. Saain nitohaneein necairichanaa coaraain nihacache nete ne.

⁴ Nii inara aina nihacaanune bana, inara rai aitocooanulune tocohaneeinte nelu cana suujua reroecaeraauru. Nitohaneente situelu, nii coitucuhichene tocohaneein.

⁵ Nitohaniha jaunna inara coarateeunlu. “Esinaete chuhisi rauhijiriin Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere esenetaain tonoraain neeure,” naain nitohaneein coitucuhanune jerena caaunna inara coarateeunlu. “Baaso que sarunajaain niha Moconajaerane, baaso chaain neeuruhane inacojoein inachujian acaauru rai Cana Coaunera Ere benaa que amihanihacaanulu,” naanune jaunne, inara coarateeunlu, nitohaneein coitucuhanune coina.

⁶ Nii jaunna nitohaneein esinae rauhijiriin Cana Coaunera Ere esentaain, tonoraain ita belaaain, raotojoein neeichene coitucuun, inara caje turuhin biha Timoteo canacaanu raina jaun. Chaen techu canacaanu belaaain canacaanu coacuhin, canacaanu coana jeretohichene be. Inara coana jeretohacaanune rijitojoein canacaanu coana jeretohichene be canacaanu rai.

⁷ Nii jaunna necairichaacaanu natiin, raotojoein nii que nelararajiaain atiin rachoojoein nihacaanu.

⁸ Nitohaneein rauhijiriin Cana Curuaanaa ere tonoraain neeichene jaunna, cha que tonajelanaala nihacaanu.

⁹ Nii jaunna inara coreniha, “Nariha jataen,” naacaanu, Cana Coaunera notaracae.

¹⁰ Nii jaunna janotiin netojoein Cana Coaunera bajaain nihacaanu, canacaanu coroatajanihane inara rene turuhin inara rai beebjihacaanune, jataain jelai amuritoheriin esenetaain queecha jaaequiin neeichene coina.

¹¹ Aihana jaunna canacaanu coroatajaniha Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoaine jerichaanu inara coaraa uhacaanune coina.

¹² Inara coroatajaneene Cana Curuaanaate jelai amuritoheriin esenetaain, tonoraain neein ita belaa'in, cachaauru belaa'in, naaonjoaain neeiche inara belaichaaunne rijitoojoein.

¹³ Aihute nitohaneein rauhijiriin inara suujua coaraain ichaohichene jana inara eruhine Cana Coaunera Calao'hi Jesocurisito, raineen nenacaauru aina turuha uhane bana.

4

Nitohaneein ichaoha cachane jeriha Cana Coaunerane

¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuera neeichene jaunna, atiin inara rai aitorichaanuhin, nii jauriaa inara relaacaanune rijijieein ichaohin neeichene coina. Nenacaenjian jelai choae jauhecotojoeriin neeichene coinana aitocooanu, nitohaneein jeriha Cana Coaunerana jaun.

² Inarate nere coitucuhiche, canacaanu que inara relaeratiha Cana Curuaanaa Jesocurisitona jaun.

³ Acaiha nejein nere tonoraai'che neechate jere Cana Coaunera. Nabana ita raelanaala ene aina ichaojeraquiin niha chuneine coataa.

⁴ Acaiha nejein sinijiera ainaacha ita jereein jiniiquiin suujua coarain niha cacha nete caohachae.

⁵ Caohachaa'i, Cana Coaunera coitucuuruhi rijijieein inara suujua coarihei amuneein neeichene.

⁶ Coa nejesinajeein ita coritaain ita shaquiin nihache. Nitohaneein neinihanete banejelanaala choae osa nalutiareein Cana Curuaanaa, nii core coaraain nihane coina, nii inara rai aitiin inara relaain bihaacaanulune tocohaneein.

⁷ Coatiha canaacha jerei ichaechajeein ichaonaa coina cana cotijiaain, cana raain niheil'u Cana Coaunera. Rauhijiriin cana suujua coaraain ichaohacachene coinata cana raain nelu Cana Coaunera.

⁸ Cha teeinti, caa inara relaacaanune jaan batoe. Nihei canacaanu batoha aitorinaain. Nechu nii rai Suujue que cana suujua lararajiaera Cana Coaunera batohate aitoreein.

⁹ Jiniiquiin raotojoein ita belaijieein saain itolere cacha belaa'in neeichene coina, inara relaa Cana Coaunerana jaunna, inae nii que inara relanaa nainenihacaanu.

¹⁰ Nitohaniha jaunte, saain Masedonia nenacaauru Cana Coaunera coitucuurera belaa'in neeiche. Nii jaunna jelai choae jauhecotojoeriin inara suujua coaraain inara amute cacha belaa'in neeichene jereun.

¹¹ Inara letoacaanune tocohaneein raotojoein ichaohin, nihei casaje que erena coacuelanaala inara amihaneechoa ichacuche.

¹² Aihute inara que suujua acatein naaonjoanruhine Cana Coaunera coitucuuruhi.

Coaiten turuha uha Cana Curuaanaane

¹³ "Naaonjoainte neeure Cana Coaunera Calao'hi Jesocurisito esenetaain onacaauru," naain inara netonai coitucuhichenena jerichaanu. Nabana cha coitucuneeichene ohin naaonjoan chuneine, nabana Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru rijijieein jataen tabai inaderanaa que inaderaain neeichene coataa.

¹⁴ Charijieein teeinti, ohin ichanae Cana Coaunera Calao'hi Jesuso, nii rijijieein techu aina ichanaa cuurureein esenetaain onacaauru.

¹⁵ Nii jaunna inara rai aitocooanu, cacha relaa Cana Curuaanaane rijitoojoein. Cha teeinti, coaiten turuha uha Cana Curuaanaa nereen tiaain ichoae, nii ichoachaniha onacaauru ajiniha Cana Curuaanaa aina niha curinaain.

¹⁶ Letonocuru- anjeraauru curuaanaa que beratiha Cana Coauneranete inae toniha Cana Coaunera rai jaihane jana, dede caje fauha uha nii Cana Curuaanaane, ichanaa cuurureein esenetaain onacaauru.

¹⁷ Nii baihate acaauru aina jiniiquiin nihacachene coina, dede sacari jana Cana Curuaanaa aina ita ruhun curichaacheein jiniiquiin. Nitohanihanete Cana Curuaanaa aina niha curichaacheein cha bana satonoelanaala.

¹⁸ Aihana jaun caa erenaa que ita suujua lararajiaain neeuche raotojoein.

5

¹ “Naaonjoain banate turuha ureein Cana Curuaanaara,” naain coitucuhi chunei, nii coitucuhichene tocohaneein.

² Nii coitucuhichene tocohaneeinte cha coatajeniha chuneine jana turuha ureein. Charijieein teeinti janotiin turue asijiauto. Nii rijijieeinte turuha ureein.

³ Nitohanerichaine banate, “Jataain raotojoeinte ichaohacache. Coatiha nihei cana que nejerateein chatohaneein cana ichao itajeranu,” naain ereein neeurureein Cana Coaunera coitucuruhi cachaaauru. Nii lacuritiinte caseteco coaraa cuurureein luhecotariin, acaauru casetecaa Cana Coaunera ne. Nihei chunijihun cuhin nichotenaa nainecururinaain. Charijieein teeinti, canaanai siriha enene, inae saa rai batenene, rai cunaane, cuna caje nichotenaa nainene. Nii rijijieein techu luhecotariin cau turuha Cana Curuaanaane acaauru casetecane nii cuna aonacurureein.

⁴ Jana inara laen nesoonenaa coariheeicheein, cohajeichene jana tururichaina jaun.

⁵ Cana Curuaanaa jerenohin coitucuhin tonoraachene jaunte, jiichoo conaera- cono cachaneein neeiche. Coatiha Cana Curuaanaa ere tonoraauruhi rijijieein nocohenaana nenea cacha neein nihaacache.

⁶⁻⁷ Nii jaun nainiheini ninauhene neein ajenacaauru rijijieein nihacachene. Itolere bana cana suujua coaraain nihacache nete caohachae.

⁸ Charijieein teeinti, nalarijia que coata teeure soondarooru, acaauru jaberoco acatera- aanu que, nabana chatohaneein tenajaera nihane, acaauru que temuhin nihane coataa. Nii rijijieein techu inara netonai, cana acateraanu que Cana Curuaanaa esenetaain, tonoraain, ita belain, cacha belain, naaonjoain nihacachenete cana acatera niha nereein nii canaacha esenetai. Nitohaniha cachene cana rohan nichuutaain cana coritana nainenereein Moconajaera. Charijieein teeinti, coata caje ichanohin asiho lauriae soondaro, nabana chatohaneein couturi tiha aina nejerateine coataa. Nii rijijieein techu, chatohaneein cana suujua tenaa nainenereein Moconajaera, batoelanaala esinae rauhijiriin jianacoo cana mitaa Cana Mitaerane esenetaacachene.

⁹ Coatiha caseteco coaraain nihacachene coina, cana raain nihei Cana Coaunera. Rai Calaohi Jesocurisito coreniha jianacoo mituhin nihacachene cointate cana raain ne Cana Coaunera.

¹⁰ Ohacachene nihanatiin aina nihacachene cointate cana coreniha ohe Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito.

¹¹ Nii jaun nii aaichene rijijieein jiniiquiin ita suujua lararajiaain laraajiin neeuche.

Satono nejeein Cana Coaunera coitucuurera suujuatiha Faborone

¹² Aonacuchena inara rai irihacaanu. Nii inara beraihurera que inara suujua acatein, nere tonoraain neeuche, Cana Coaunera coitucuurera beraichaneein nee- ruhana jaun.

¹³ Nii jaun acaauru que inara suujua acatein belainajaain, leeochoauru aina jini- iquuin raotojoein neeuche.

¹⁴ Amihanenaa jeriheichuru cotaicha rijitiin suujuateein letoaauche. Chaen chu nererojoecaain nenacaauru belain suujuateechete, suujua tocharaain suujua nunaain neeuruhine. Chaen chu nacanacaenaauru coroatajanecuche. Raotojoein satiin acaauru suujuatein, acaauru suujua lararajiaain neeuche.

¹⁵ Coaracuche, jiaonriha inara rai baaso chara nihane coa nacatiha tacaain cainaain nihache. Ita belaaain, saain itolere cache, Cana Coaunera coitucuuruhi nihanatiin belaaain neeuche.

¹⁶ Raotojoeiin rachoojoeeriin neeuche inetono janonaa bana.

¹⁷ Cana Coaunera bajaebajajeein neeuche inetono janonaa bana.

¹⁸ Chatohaneein inara tera nihane nihanatiin coroaecuche, nitohaneein coujuriu Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaera neein nenea tocohaneein neeichene jeriha Cana Coaunerana jaun.

¹⁹ Inara suujuatenaa jeriha Cana Coaunera Suujuene, aonaain tonoracuche.

²⁰ Cana Coaunera Ere biha Cana Coaunera letonone, nijiaonriha batohin neeichene.

²¹ Esinae rauhijiriin suujua coaraain inara relaacaanune rijitoejin inara relaauruhane esenetaain tonoraache.

²² Itolere baaso jianein neeuche.

²³ Acaiha nejein nere esenetaain tonoraera neein neeichene coina inara suujua coreeine atiin cana rai raoti ichaonaa tera Cana Coaunera. Aihute neculocohin neeine inara jaberoco, inara suujue aina coaiten turuha Cana Curuaanaa Jesocurisito nereein tiaain.

²⁴ Nitohaneeinte ichareein nii Inara Cotiharalu, nitohaneein nihana jaun.

Laenaane satononihā acaauru corojeein acaauru coaucane biha Faborone

²⁵ Cana Coaunera bajaache canacaanu rai atiin.

²⁶ “Inara coaucuruha jera Faborooru,” naauche satiin cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurera rai.

²⁷ Aihana jaun acaauru rai caa canuhacha laenai ereretaache, Cana Curuaanaa letoaeratenojohin neein nihana jaun.

²⁸ Inara corootajaneine Cana Curuaanaa Jesocurisitote raotojoejin neeiche. Nitohaneein neeine.

Tesalonecau nenacaauru rai Faborohacha letoai coroataja

“Chatohaneein neeiche” naa Faborone

¹ Canu Faboro nichaaune, Siribano, Timoteo, naaonjoain nichaanunena caa laenaain letoarichaanuhin. Saain nii Tesalonecau nenacaauru Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoaunri coitucuurera raina caa laenaain letoacaanu.

² Inara coroatajanein Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naaonjoainte raotojoein neeiche.

“Nariha” naain coroajeein Cana Coaunera bajaa Faborone

³ Esinae rauhijiriin jelai choae jauhecotojoeiriin Cana Coaunera esenetaain, ita belaaain neeichene jaun, “Nariha,” naain Cana Coaunera rai inara coroaecaanunete caohachae.

⁴ Nii jaunna Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru rai raotojoein inara beebějiha-caanu, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhichene coreniha inara rerohe-caain, inara cairichaauruhane nihanatiin, cha que erelanaala abaantaain itolere necairichanaa abaantaain neeichene jaun.

⁵ Nitohaneein abaantaain neeichene jaunte esinae rauhijiriin caohatiin inara raain niha Cana Coaunerane coaraa cuurureein inara coaraauru.

⁶ Nii inara cairichaaeriin nenacaauru cairichaaain niha Cana Coauneranete caohachae.

⁷ Inae dede caje turuha uha Cana Curuaanaa Jesocurisito, rai letonocuru mijiaainetoori- anjeraauru ainane banate, nebetacanaa tereein cana rai Cana Coaunera. Nebetacaacachene jana, acaauru cana rerohariha necairichaauruhane coina.

⁸ Cana Coaunera esenetaauruhi, chaen nii jianacoo cana mitaera Jesocurisito ere esenetaauruhi, casetecaa usi tabai quene coinate turuha ureein Cana Coaunera Calaohi.

⁹⁻¹⁰ Canacaanuhacha beebėjei esenetaaichene jaunte, Cana Curuaanaa coroaecurureein saain esenetaeraauru inae turuhane bana. Nii banate caseteco coaraa cuurureein, cha bana jelai caje mituuruhane coina que aina rijijieein. Nii banate coriae Cana Curuaanaa coarihei rijijieein niha cuurureein nii nere esenetaauruhi.

¹¹ Nii jaunna inara rai Cana Coaunera itolere amurijiriin nena bajaacaanu, inacojoein inara cotijiaeniha Cana Coaunerana jaun. Chaen nachu caohachaaain coaauquichene rijijieein inara tiha Cana Coaunerane coina Cana Coaunera bajaacaanu. Chaen nachu nii nunuheteichene rijijieein, jerichanejeein inara amihaneeo ichaain neeichene coina Cana Coaunera bajaacaanu, esenetaain ichaquichene jaun.

¹² Nitohaneein ichaquichene jaunte, inara coreniha Cana Curuaanaa Jesocurisito coroaecurureein satiin. Nitohaneein Jesocurisito letononeein neeichene jaunte inara coroaeca cuurureein, nitohaneein jeriha Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoaine jaun.

2

Inae cuu tee lalajiha Cana Curuaanaa turune janate niha cureein leinjiin cacha coritaraanu

¹⁻² “Naaonjoaainte turuha ureein Cana Curuaanaa Jesocurisito,” naain bihaaanulu inara raina jaun, coa inara coritaera nihane esenetaain nihache. Inara rene turuhin, “Canacaanu rai beein beratihaha Cana Coaunerana jaunna coaiten turuha Cana Curuaanaane bihaaanune coina, cau inara rene turuha uhacaanu,” naa chuneine

nijiaonriha esenetaaichene. Chaen chu, “Canacaanuhacha letoai je,” naain inara rai quiricha tera nihane nijiaonriha esenetaain neeichene.

³ Nijiaonriha chatohaneein nihanatiin, tonaain inara coritana jerera nihane esenetaain neeichene. Inae cuu tee lalajiha Cana Curuaanaa turune janate niha cureein leinjiin necha ansai cacha coritaera, Cana Coaunera niha nocoetiin. Nii erete tonoraa cuurureein, Cana Coaunera ere tonorana coacuelanaala. Niqui nete nii acaauruhacha ere tonorai itajiha cureein Cana Coaunera.

⁴ Niite Cana Coaunera aina nejerateein, niicha tonorai tonoraa cachane, aina nejeratereein. Acaihanejein acaacha ere tonoraacachane jereein Cana Coaunera niha nocoetiin nelauriaa cureein Jerosaleen nenea Cana Coaunera Loreri asaae.

⁵ Coauquiche chachu natiin, inara aina nihanune banana chu caritiin inara rai bihacaanulu.

⁶ Inarate cojoinacatiha Cana Coaunerane ajiniha turuenerihanine coitucuhiche raotojoein.

⁷ Inae nunuejiha nii Osa Neba amihaneeon asinojoein. Inae jianiha nii acatera neechate cohaje,

⁸ ecooca nii nechu aansai atebinaene coina. Nii banate turuha uha Cana Curuaanaa Jesocurisitone, neraaicha que jiheitiin itajiha cureein Cana Curuaanaa Jesocurisito.

⁹ Nii nechu aansai ataibinaen osaaonate tureein nechu aansai atebinaen Moconajaera letono neein, nechu jataen itolere ichaain cacha coritaeraanu que, nohanein itolere ichaain cacha notaaranu que.

¹⁰ Nitohaneeinte itolere que nohanein ichaonaa rauhi aonana jerecuruhi coritaa cureein.

¹¹ Nitohaneeinte casajeje esenetaauruhane coina, inauhene coarajenajareein Cana Coaunera,

¹² nitajeeuruha nii nere rauhi jerelanaala casajeeicha tonoraeraaurune coina.

¹³ Nii jaunna inetono janonaa bana, “Nariha,” naain Cana Coaunera coroaecaanu inara coreniha. Jataaente inara belai Cana Curuaanaara, canejeraauru, jauriaa nejeein inara que tacaajeein inara raa Cana Coaunerana jaun. Nere rauhi esenetaaichene corenihate, rai Suujue que inara suujua coreein inara rae Cana Coaunera.

¹⁴ Nii jaunte nii canacaanuhacha beebejei nere aina cuaain inara cotijiae Cana Coaunera aina Cana Curuaanaa Jesocurisito rijijieein aina neeiche caohatiine coina.

¹⁵ Aihana jaun nitohaneein rauhijiriin ichaaoche. Coa nii quiricha cuhane reein tiaain inara suujuatein nihacaanune jaan baitichache.

¹⁶⁻¹⁷ Inara suujua laraajiaain, nunaaine Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera nii inoanlu caje coauneein cana belaicha, nii cha bana satonohane que ainaa rijijieein aina niha curichaacheine tera. Aihute inara suujua coaraain raotojoein ereerejeein caohacha ichaain neeiche, Cana Coaunera coreniha.

3

Cana Coaunera bajaachete, canacaanu coroatajaneine

¹ Inae satono nejeeine caa inara rai aitoreeunicha canejeraauru. Cana Coaunera bajaachete canacaanu coroatajaneinete, itolere sacutaain turuhine caa canacaanuhacha beebejei Cana Curuaanaa ere. Aihute nii aichene rijijieein caohachaain esenetaain, caohatiin raain tonoraauruhine.

² Esenetaeniha saain cachana jaun, aihute nii aansaneein nenacaauru canacaanu que janoriteeine Cana Coaunera, nabana chatohaneein canacaanu teeuruhane coataa.

³ Cana Curuaanaate inetono janonaa bana inara suujua laraajiaain inara be- raicheein, nabana chatohaneein inara tiha joenreein chaelaine coataa.

⁴ Nitohaneeinte esinae rauhijiriin inara coroatajaniha cureein Cana Curuaanaa caa canacaanu aitoonjoan rijijieein ichaechajein ichaohichene coina.

⁵ Inara coroatajaneene Cana Curuaanaate, inara belaa'in niha Cana Coaunerane coitucuhin, aiha Curisitone rijijieein chatohanai nihanatiin abaantaain neeiche.

⁶ Cana Curuaanaa Jesocurisito cocoinanohineeinna mijiaainetiin inara rai aitiin letoarichaanuhin, chunei cana nejera, Cana Coaunera coitucuera amihanena jere-lanaala, caa inara relaacaanune jaan tonorana jerenihane ratiriin caje amuuche.

⁷⁻⁸ Inarate raotojoeein coitucuhiche, inara aina nihacaanune bana chaelai janonaa bana nirijieein amihanelanaala nirijieein core colane inara caje lenone bajaain neni-hacaanune coitucuhiche. Nitohaneena janotiin inetojoeein amihaneein coreniha canacaanu lenone coreteen nerejetocooanulu, nabana canacaanu coreniha chaelai que latejiojoiiriin niha chuneine coataa.

⁹ Niha canacaanu rai rauhi, inara caje chaelai bajaacaanune natiina amihaneein coreniha canacaanuhacha latei coreteen nerejetocooanulu, jericha nejeein canacaanu rijijieein neeichene coina.

¹⁰ Nii inara aina nihacaanune bana inara rai aitocooanulune rijijieein, "Chunei amihanena jerenihane coa lenoniha," naacaanulu.

¹¹ Nii inara laurijiracuru tabaauru jetaote, "Nechu jataen nirijieein amihanelanaala nechu jataen amuhemujeeure, joaenreein acaauruhacha jerei ichaechajeein," naaina coitucuhacaanu.

¹² Aihana jaunne Cana Curuaanaa Jesocurisito cocoinanohi neein nihacaanune jaun aitorichaanuhin, acaauru rai aitocoichene raotojoeeincha amihaneein ichaauruhane coina.

¹³ Coa caohacha ichaain neeichene jianichache coiinteein. Jericha nejeeincha sacu-uche.

¹⁴ Cha teeinti, erenaa tonoraanelanaala caa quiricha cuhane aitiin, aitocooanune tonoraene; nitohanei nihane, nijiaonriha tonaain erichenete necoejeeine.

¹⁵ Nijiaonriha aina obajeein nejerateeichene. Coujuriu Cana Coaunera coreniha ita nejera neein nena tocohaneein, raotono que cuaain suujuateein neeuche.

Satonotihane rai, "Raotojoein neeuche" naa Faborone

¹⁶ Inetono janonaa bana inara coroatajaneene cana rai raoti ichaonaa tera Cana Curuaanaate, raotojoeein neeiche. Satiin inara coarajeeine Cana Curuaanaa.

¹⁷ Canuna Faboro neein caraaje nihane cacoii que laenaain caa quiricha letoaaun. Catohaneena laenaain letoaaun canu.

¹⁸ Satiin inara coroatajaneene Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nitohanemiin.

Timoteeo rai Faborohacha letoai leinjiin

Jauriaa nejeein Timoteeo rai Faboroacha letoai quiricha

¹ Canuna Jesocurisito letono Faboro neeun. Cana Coaunera corenihate jianacoo nihacache. Aihana jaun, Jesocurisitohachate cohajihacache coaiten enacoauneein cau turuhane chabana satonoelanaala rai Cojoanonaa que nihacachene coina. Cana Coaunera, Calaohi Jesocurisito, naaonjoainte canu cocoinaain caletoe.

² Ii raine caa quiricha laenaunra cacalabi Timoteeo. Cacoreniha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuhina jaunte, cacalabi neeinha. Raotojoein neeine coina rai raotonoque ii rausiajeein ii coroatajaneeine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naaonjoain.

Baasoneein cacha relaaurera que necoeraain niha Timoteeone coina suujuatiha Faborone

³ Masedonia cuhanulune ajiniha ichei aitocounlune tocokanein nii Efesohacha neeu. Coa baaso que nii quicha relaauri relaeranihane, coa inauhene coarajiha.

⁴ Coa nereretanaa inoasi baasoque nereretanaaauru aina inara suujua cuaain nihache. Coatihia Cana Coaunera Aitoonjoan ichaain tonoraacachene coina cana letoaera nihei. Rauhijiriin relanajaau Cana Coaunera esenetaain tonoraauruha caohatiin saaine coina.

⁵ Baaso coacuelanaala caohatiin inara suujua coaraain, esinaaen rauhijiriin Cana Coaunera esenetaain, ita belaaichene coinana caa caritiin inara rai laenaun.

⁶ Baaso erenaa que ita rai ereerejeein, Cana Coaunera Ere esine tonorana jihanein raaje nitajeeuruha tabaaurune jaunna aitoon.

⁷ Nitorijihanei cachaaurute, cacha relaeranein nenea jerecuree in nechu jataen joaenrein.

Jerihia Acane rijijieein ichaoha cachane coinata, aitiin Naitoonjoan laeneratelu inoalenlu Cana Coaunera

⁸ Acaihanejein Cana Coauneraachate, rauhijiriin caohacha ichae. Baasoneein ichaoha cachane coataate niicha jerei tocokanein aitiin laenaeratelu inoalenlu Cana Coaunera, Moisesa que. Aihana jaun, caohachain rauhijiriin Cana Coaunera Aitoonjoan tonoraacachenete caohache.

⁹ Coatihia caohacha cachaauru suujuateraanu que aitiin Naitoonjoan laenaeratiheilu Cana Coaunera. Erenaa tonoraauruhi, itolere cacha amuritoheriin suujua coaraain niha nocoetocuri suujuateraanu quete aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera. Nechu aansai osaaonaaauru, Cana Coaunera Ere tonoraauruhi suujuateraanu quete nitohanein laenaeratelu Cana Coaunera. Fojiara que suujua acatieichuru, sonajaain jaorera,

¹⁰ chaenchu sinijeranelanaala nenea ene aina ichaojeracoori, ene rijijieein namute quicha aina ichaojeracoori, quicha rijijieein namute ene aina ichaojeraqui, cacha basi-jiuhin necoretenaauru, casajeeuru, chaenchu "Cana Coaunera te coaraje," naain nohanenacaauru, naaonjoainuri suujuateraannu quete niicha jerei tocokanein aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera. Caohati cacha relanaanajaa caohateranein nenacaauru suujuateraannu quete, niicha jerei tocokanein aitiin Naitoonjoan laenaeratelu Cana Coaunera.

¹¹ Caa inara relaunune jaan caletoeera Cana Coaunera Ere rijijieeinte aite caa Cana Coaunera Aitoonjoan Inoaensi.

Faboro letoaa Cana Coaunerane

¹² Jataainna corojeeun, laraajiin cacha relaanune coina caletooa Cana Curuaanaa Jesocurisitona jaun. Caohachain rauhijiriin icharichaaunnine coitucuhana jaunte caletoe niicha jerenohin ichacaaunne coina.

¹³ Baasoneeinna Jesocurisito que erein nere tonoraaurera cairichaerichaetoonlu. Nii atiinte atiin cacoelaaain carae Cana Coaunera. Nii bana esenetaain coitucuenihanuluna jaunna nitohaneein nerejetoonlu.

¹⁴ Jataen cacoelaiha Cana Curuaanaana jaunna, nii ucuaetoha caa esenetaain jereein neeun.

¹⁵⁻¹⁶ Esinaente rauhijiriin turuha uhe caa chauratane que Jesocurisito, jianacoon osaonaauru mitaane coina. Jana canuna osaonaauru nujuaneein neeunlu niqui. Nete atiin cacoelai Cana Coaunera, osaonaauru nujua belaiha Cana Coaunerane coitucuu-ruha satiin cachaaurune coina. “Charijieeinteeinti Faboro belai Cana Coaunera. Nii rijijieeintechu canu belachein,” naain Cana Coaunera esenetaerate nitajenaa charanejeein nenea ichaonaa raa cureein.

¹⁷ Nii coreniha coanete caohatiin chabana onaa charanejeein nenea Cana Curuaanaa que raotojoein ereerejeein nihacache. Coanete acaihanejein chabana coarai Cana Coaunera ere tonoraain, caohatiin que ereerejeein nihacache inoaenlu netojoein.

Timoteeo suujuatiha Faborone

¹⁸ Nere beracuru que eletoaeratiha Cana Coaunerane rijijieein, laraajiin, neeunaain nere tonoraain ichaaura cacalabi Timoteeo.

¹⁹ Tabaaurute Cana Coaunera sacunaa jerecuruhane nihanatiin, suujua coaraelanaala neein, rauhijiriin ichacurenihane necairichanaa coaracure.

²⁰ Nitohaneente situurelu Imeneeo, Alejaandoro, naaonjoanri. Nii caaijena Moconajaera que casetecaeratenajaaunlu, coaiten enacoauneein Cana Coaunera que baasoneein ereeuruhane coataa. Nijiaonriha iitonai nitoanein situhine.

2

Bajaebajaecuchete satiin cachaauru coroatajanemiin Cana Coaunera

¹ Jauriaanejein Cana Coaunera bajaebajaecuchete satiin cachaauru coroatajanemiin.

² Bajaichenete, satiin curuaanaacuru, cocoainacaihuri, naaonjoanri suujuatiha Cana Coaunerane, raotojoein Cana Coaunera ere tonoraain ichaaurureein cachaauru.

³ Nitohaneente jeere nii jianacoo cana mitaera Cana Coaunera.

⁴ Acate satiin jianacoo neein, nere esine coitucuhin neein nihacachene jeere.

⁵ Jana, Jesocurisitote laen, Cana Coaunera aina caohachain nihacachene coina, nii rucuheraanu que nenea ne. Cana rijijieein cachanein nihana jaunte naine.

⁶ Inae nitohanein letoaa Cana Coaunerana jaunte, raajenihane cana coreniha coroso que ohe Jesocurisito, coreniha osa caje jianacoo nihacachene coina.

⁷ Nii jaunna Jorio niheichuru relaeraannu que Cana Coauneraacha letoanojoneein neeun, rauhijiriin Jesocurisito coitucuuruhane coina. Curisito esenetaera nihanuna jaunna, rauhijiriin aitoon noanenaanelanaala.

Caohachain suujua coaraain neeuruha quichaauru aina enecurune

⁸ Nii jaunna itolere sacutain, Cana Coaunera bajaauruha satiin cachaaurune jereein canu. Ita baijiaelanaala, raotiin suujua aina neein, biji michuin Cana Coaunera bajaa satiin nere tonoraeraaurune jereein.

⁹ Coa cajione jataen coreti que necoreeteeuruha enecuru.

¹⁰ Coujuriu Jesocurisito esenetaeranein nenea tocohaneein cacha belaihuruhine enecuru.

¹¹ Cacha relaa relaerane, inauheneeicha aonajeein nerelaauruhine enecuru.

¹² Coatihachu chaen quichaauru relaauruha enecurune jerinaaun. Nijiaonria quichaauru amuritiin letoauruha enecurune,

¹³ necoaunaa Ebane ajiniha, Adaan coaunaain niha Cana Coaunerana jaun.

¹⁴ Cachaauru coaunaa Cana Coaunerane bana, coatiha nii Adaan coritaa Moconajaera. Acaihanejein nii Ebaachate laen coritae. Nii jaunte osa que nesaruelu nii ene.

¹⁵ Nii jaunte canaanai sirihane, inae janoaane rai cuna caaun necairichanaa coareein ene. Nete atiin jianacoon niha cuururein ichoteratenajarichaain Cana Coaunerane esenetaain nere tonoraaurera enecuru.

3

Cana Coaunera cachaauru beraicha neein nenacaauru

¹ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni. Cana Coaunera coitucuurera beraicha neein nena jeriha chuneinete, caohati amihanenaa ichana jererein.

² Caohachaain ichaohanete caohachae, neniha cotaichane coina. Leinjiin ene lananein nihanete caohachare. Chaen suujua coaranein nihanete caohachae. Chaen nenajaun turuhi nihane, caohachaain raeranein neinihanete caohachae. Chaen caohachaain cacha relaanete nere.

³ Niheinchu chaen ajetoritelanaala, cacha leratelanaala, que tonaain chaque ereinihane abaantaain, coriqui mucuhanajaacha que coacuelanaala, naonjoain nihanete caohachae.

⁴ Chaen, caohachain sinijiera suujuatein, bereecuru suujuatein, saain nii loreri asaae nenacaauru suujuatein nihanete caohachare. Chaen suujua acatein, erenaa tonorain neeuruha bereecurunete caohachare.

⁵ Inasiinte comasai suujuatenaa inaelanaala, niheichu bereecuru suujuatenaa inaelanaala nihane, chaen Cana Coaunera coitucuurera beraiche-beraichacuru.

⁶ Chaen chu ena Cana Coaunera aina enonaa nihane, caohacharihei leeocho cachaauru amuritoheriin suujua coaraain itolere inaa nocoetohane. Charijieein teeinti ai Moconajaera, nii rijijieein situhane casetecaa Cana Coaunerane coataa.

⁷ Chaen chu Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru rai nihanatiin, suujua coaranein nihanete caohachare, nabana batocuruhane coritaa Moconojaerane, nabana baasonein ichaane coataa. Nitohaniha Cana Coaunera coitucuurera beraichanete caohachae.

Cana Coaunera coitucuurera coroatajanera-diaconooru

⁸ Suujua coaranein niha Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneranete caohachare. Chaen chu casajenetelanaala, ajetoritelanaala, niheinchu chaen coriqui basijiauna coacuelanaala,

⁹ chaen chu chatohanein teeinti nerejetelu Jesocurisito, caohatiin nii coitucuera nihanete caohachare. Chaen chu nii niicha coitucui suujuelanaala nihanete caohachare.

¹⁰ Nitohanein neeuruhane acaauru coujuhin acaauru coaracuchete, neniha acaauru rai lanaine Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneranein neeuruhine.

¹¹ Jerichanejein enecuru netonai, caohachaain suujua coaraain neeuruhanete caohachare. Chaen chu casajenetelanaala, niheinchu erenacaotelanaala neeuruhanete caohachare. Itolerenein rauhijiriin caohachaain neeuruhanete caohachae. Nitohanein neeuruha Cana Coaunera coitucuurera coroatajaneranein nenecaauru-diaconooru enecurunete caohachae.

¹² Jana quicha nihane leinjiin ene sinijieranein nihanete caohachare. Chaen chu, sinijiera suujuatein bereecuru suujuatein, saain nii loreri asae nenacaauru suujuatein nihanete caohachare. Nitohanein neite caohachae Cana Coaunera coitucuurera coroatajanera-diacono neein nihane.

¹³ Nitohanein caohatiin acaauru amihaneon ichacuruhanete, acaauru belaiha cuururein cachaauru. Chaentechu jeelai amuritoheriin laraajiin Jesocurisito que cacha relanaa nainecururein.

Cana Coaunera ranojoihunru cachaauru

¹⁴ Enanecoojoana turuhin ichoharaa uhene rijitjoeun niqui, nechaainti nainer-ichaaunni.

¹⁵ Nii jaunna ineen ichei caa quiricha letoareeunni, cojoainihanune, coujuriu Cana Coauneraacha ranojineein nenea nicha tei idesia neeichene jaan tocohaneein caohachain neeichene coina. Cana Coaunera Ere Rauhi acateranihate neeure Cana Coaunera ranojinunru cachaauru.

¹⁶ Jataainte caohate esinaae rauijiriin nii canaacha esenetai Jesocurisito niqui, nete coitucuurene Cana Coaunera coitucuuruhi cachaauru.

Caa chauratane quete ecocoe Jesocurisito cachaneein.

Nii janate coujuhin coaraa Cana Coaunera Suujuene jana caohate.

Coujuhin coaraane janate, coarajeeure Cana Coaunera letonocuru anjeraauru.

Nii jaunte amuhemujeein laurilaurichuru nenacaauru cachaauru rai beebejeeure Cana Coaunera coitucuurera, itolereneein caa chauratane sacutaain coitucuruha cachaaaurune coina.

Chaentechu enacoauneein dedeeu rae Cana Coaunera. Nitohaneeinte saain coitucuhacache.

4

Baaso que cachaauru relaaurera

¹ Rijieeri banate Cana Coaunera ere jianein ratiriin casaje que acaauru relaain, acaauru coritaa osaaonaaurune esenetaain tonoraa cuurureein tabaauru.

² Nitohaneeinte necoejena charaauru casaje cachaauru ere tonoraa cuurureein, niritiinte be rauhijiriin Cana Coaunera Suujue.

³ Nitohaneeite ene ranaa jeriha cachane caohatiha cuurureein. Chaentechu nelanajanaa jeriha ene ne caohatiha cuurureein. Chaentechu joenreein lenone que lenoniha cachane caohatiha cuurureein. Raotjoein corojeein Cana Coaunera bajaain que neleenijiaain niha Cana Coaunera Ere coitucuhin esenetaaurera cachaaaurune coina, itolere lenone coaunaain niha Cana Coaunera natiinte, que neleenijiaain niha cachane caohatiha cuurureein.

⁴ Itolere Cana Coauneraacha coaunanohinte caohachae. Nii jaun nainiheique irihacane. Nitohanihana jaunte, corojeein Cana Coaunera bajaain joaereein raacachene caohachae.

⁵ Nitohaneein biha Cana Coaunera Erena jaunte caohachae. Chaenchu lenonichaachene ajiniha bajaacachenete caohachae.

Jesocurisito letono esine

⁶ Caa caitoonjoan que cana nejeraauru- Cana Coaunera cachaauru relaainete, esinaaen rauhijiriin Jesocurisito letono esineneein niha curiquiin. Charijieein teeinti, lenonihane baiha raotjoein nellararajiae cache. Nii rijijieeinte Cana Coaunera ere coitucuhine laraajiin niha curiquiin, nii caohati nerelana najaan coitucuhin tonoraaine.

⁷ Aihana jaun, casaje tonoraelanaala Cana Coauneraacha jerenohincha ichajeeinchaneeu.

⁸ Najaicharoraa cana jaberocone coinate nelate cojoanoonetjoein necoatijiaacane. Nii amuritoheriinte nelate itolere que rauhijiriin Cana Coaunera Ere tonoraacachene.

⁹ Esinaaena aitoon, aihane jaun esenetaachenete ne.

¹⁰ Acaihanejein Cana Coaunera esenetaacachena jaunte cana batohin, cana necoejechanuuruhane niha natiin, neeunaain mainajeein amihanihacache.

Satiin cachate corootajane Cana Coaunera. Jana esinaen rauhijiriin esenetaauruhanete, nii esenetaaurera corootajaniha cureein, leochaauru corootajanihane amuritoheriin.

¹¹ Caritiin suujuatenajaain relanajaa.

¹² Enamanaa neeina jaun, ii batohin, ii necoeje chanuuruhane niha natiin, coa tonoraa. Aihana jaun, atiin caohacha ichaain neeute, ii coaraain ichejijieein caohachaain neeuruhine Cana Coaunera esenetaaurera. Caohatiin ereerejeein, caohatiin ii ichao que ichaohin, Cana Coaunera, leeochoaauru, naaonjoaainunri belaaain, Cana Coaunera Ere esenetaain, ishujua coaraain, naaonjoaain neeu atiin.

¹³ Turuhanune reeintiaain, ita taojiaa cachaaurune jana Cana Coaunera Ere coaraain itolere bana ereretaau. Chaenchu Cana Coaunera coreniha cana nejeraauru suujua-teen relanajaau.

¹⁴ Jiaonriha ichei Cana Coauneraacha tei amihanenaa jianeeine. Acaauru letoaa Cana Coaunera Suujuene jaunte, ichouturi ichoae biji teein, ii cocoinaauru Cana Coaunera coitucuurera ichauhenaauru, nii niicha tei amihanenaa nainaaaine coina. Aihana jaun, coa jianiha.

¹⁵ Atiin itolere bana ii amihaneon chaaechajeein neeute, taenein naurutanauru-taain cuujiha ii amihaneonne coaracurumiin satiin cachaauru.

¹⁶ Aonaau. Caohatiin ishujua coaraain necohalajiin neein rauhijiriin cachaauru relaau laraajiin. Nitohanein ichaainete, nichotein jianacoo nerequiin ii ere aohan-raauru aina.

5

Cana Coaunera coitucuurera aina suujua coaraain nihane

¹ Baasoneein ichaa chunei ichauhenane, coa cotaicha rijitiin suujuatiha. Charijiein teeinti chaca suujuateene suujuateei. Nii rijijiein raotojoein belaaain suujuateeu. Chaenchu chocoalacuru belaaaine rijitoein enamanaacuru belaihu.

² Jericha nejeeinchu choba aina caoachaain neeine rijijiein enecuru aina caoachaain neeu. Jericha nejeeinchu ii baihuru aina caoachaain neeine rijijiein ranunaauru aina netonai caoachaain neeu.

³ Niha autananein enene coroatajaneeu, esinaen rauhijiriin cairichainein nihane.

⁴ Jana, niha calaohi, nichoala, naaonjoainne fojiaraauru nihane coitucuhin, coitucueracuru neein nihane coitucuhin coroatajanecuruhinete, nii acaauru fojiaa acaauru fojiarane acatiha tacaain cainaaauruhine, nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun.

⁵ Canaanai sirilanaala jataen jelai nihanete, Cana Coaunera bajaebajaecure janotiin netojoein autanaauru esineeuru, acaauru coroatajanena nainiha Cana Coaunerane coitucuuruhana jaun.

⁶ Jana, itolere rucuheleeeurhacha coacuhin caohatiin neruujuein raotojoein ichaonaa coaauca autananete, ninauhene nenea rijijiein niha cureein.

⁷ Caritiinchu acaauru relaau, suujuatera latecuruhane coataa.

⁸ Chunicoha chaelai latiha naraaichurune jana coroatajanena jerenihane choae tacaain fojiaraauru coroatajanenaa jerenihanete, Cana Coaunera coitucuuruhi fautaeriin nereein, “Cana Coaunera coitucuhanu,” naane niha natiin, Cana Coaunera Ere tonoraenihane.

⁹ Coa joanreein autana curuaa laenaa, autana esine canaacha coroatajaneeni curuaacuru siricha quiricha cuhane. Caohachaain saota choonca ajaanaca niha autanane curuaa laenaa. Chaen leijiin quicha aina neein autana nihane, curuaa laenaa.

¹⁰ Chaenchu jaiti jiniiquiin ichaohin neeuruhane caje coauneein, caohatiin bereecuru fojiara neein, rene bedaenecuruha niicha coitucuuruhi cachaaurune jana caohatiin raera neein, rene bedaenecuruha cana nejeraauru- Cana Coaunera coitucuurerane jana jataen belaaain raera neein, necairichaa chuneine jana coroatajanera neein, naaonjoaain neinihanete caohachare.

¹¹ Jana jaiti ena nichauhenane cataaun tiha autanane, coa curuaa laenaa quiricha cuhane. Nabana “Inae coaiten nelanajariaunni,” naain iriha Jesocurisito raine baiha,

¹² Jesocurisito ere tonorana coiinteein enacoauneein nelanajaane, caseteco coaraane coataa.

¹³ Chaenchu bajaritiin neein, le lorerichuru asae cuhin cajihaneein casaje que ereerejeein itolere cachaacha rautaai que enohane coataa.

¹⁴ Nii jaunna, jaiti ranunaniha autanane nelanajaane jereeun. Nelanajain bereecuru fojiaain, rai namihaneon ichaane jereun, nihei cha que lerateein coulurujuenaa naineniha Moconajaerane coina.

¹⁵ Tabaauru Cana Coaunera jianein, Moconajaera ere tonorauruha autanaaurune jaun.

¹⁶ Cana Coaunera coitucuhin esenetaeraauru enecuru, autananiha chuni naraaine coroatajanemii. Nabana jataen mainajeein amihaneein coroatajanecuruha Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaaurune coataa. Nitohanein ichaquichenete, esinaen cairicheinein nenacaauru autanaauru coroatajanena nainecurureein Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru.

Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru ichauhenaauru coroatajanecuche

¹⁷ Atiin caohatiin Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru cachaauru suujuateein beraihurera ichauhenaauru belain coroatajanecuruhine. Chaenchu acaihanejein Cana Coaunera Ere beebejein cachaauru relaaureraacha coroatajanecuruhine, leeochoauru coroatajanecuruhane amuritoheriin.

¹⁸ “Baca amiharateeiche aroso rojoeenaa quene, coa aroso quihane coataa borasa que nujuaen conajain amiharatihache,” aitoha Cana Coaunera ere cuhanaine jaun, amihaniane coreniha quihanete caoachae. Nii rijijiein core raauruha nii Cana Coaunera Ere beebejein cacha relaaurera ichauhenaaurunete caohachae.

¹⁹ Neniha coroatajaain, nichatajaain, naaonjoain coaraaurune jana ii rai ichauhena coulurujiha chuneine coa tonoraa.

²⁰ Chaenchu baaso ichaechajeein nosatihajeein sacuha chunei ichauhenane, ita taojiaauruha cachaaurune jana, aonajeeuruha satianne urichoo mijjainetiin rai aitiin suujuateeute caje coaraain casihuruhine nii leeochoauru.

²¹ Chunei jataain ii suujua acateine jaan niha natiin baaso ichaane, ita taojiaauruha cachaaurune jana acaauru suujuateeu, caa aitocoanne tocoaneein. Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, chaen janijiin nii niicha raauri letonocuru anjeraauru, naaonjoaihunri notaracaena caa caritiin eletoaun, atiin nitohanein ichaine coina.

²² Ena Jesocurisito esenetaera nihane, coa Cana Coaunera rai ita taojiaeraauru bichauhenaneein enoha, nabana enoin baasoneein ichaane, coroatajaneranein ii nerotohne coata. Atiin ishujua coaraain neeu.

²³ Cunaitejerii ii suriquene rijijiein, coa jeesiaanca nejeesinaacha coha. Aansijiin bino cohin coaraau.

²⁴ Inanacaa tabaauru osaque nesaruhane, “Naaonjoaainte nera,” nain que iriha chuneine latelanaala. Jana tabaauru raite inanacaene, “Naaonjoaainte nera,” nain que erei colane.

²⁵ Jericha nejeeintechu nii rijijiein inanacae caohacha ichaain niha cachane. Jana jauriaanejein inanacaenihane nihanatiinte nirijiein cuaajein inanacaa cue.

6

Niha fatoroonne

¹ Rebeeocuruha fatoroon quene, nere tonorauruhine. Nabana Cana Coaunera que ereein, nii Jesocurisito que cacha relaacachene que ereein cana que baasoneein ereeuruhane coataa.

² Chaenchu Jesocurisito coitucuhin esenetaera niha fatoroonne jerichanejein nere tonorauruhine. Jesocurisito coitucuha fatoroonne coreniha acaauru nejera rijijiein

nihane coreniha, coa baasonein nere tonoraauruha. Nii choae jauhecotojoeriin coroatajanecurumiin nere tonoraain, Jesocurisito esenetaera fatoroon nihane.

Itolere coitucuha nocoetocuri

³ Caritiin relanajaeniha chuneine, Cana Curuaana Jesocurisito ere rauhi tonoraelanaala neeuruhane coataa, rauhijiriin cana relaa cana relaaurerane jaan tonoraelanaala nenaate,

⁴ itolere coitucuera niha nocoetoreein. Niite ita cotainaa jererein joanrein casaje coreniha nejesinajeein. Nitoaneeinte ita inasinee rijitoherijitoein, ita cotaain, ita que ereein, ita esenetaelanaala,

⁵ ita que nejesinnajeein nejerateein ita cotaairiin neeururein. Nitohaneeinte neeururein esinaen erenaa rauhi baiteein naasaenacaauru. Nitorijia neinchurute necoriquijiaain, nerujueleitein nena coacuhin Cana Coanera Ere tonorana jererein inacoein. Nitohanai nihane, caje neloona.

⁶ Jataaente nelate, caa chauratane que nena rucuhale que cana suujuatelanaala, raotojoein Cana Coanera esenetaain tonoraacachene.

⁷ Charijiein teeinti nejanoaacachene cha colane nejanoaacache. Nii rijijieintechu ohacachene, cha amaelanaala curichaachein dedeeu.

⁸ Aihana jaun neejiha cana lenone, cana cajione naajeine, niicha aina raotojoein nihacachenete caohachae.

⁹ Jana coriqui, rucuhale, naaonjoain taojiana jereraaurute raaje necairichaurure. Inacoein necoriquihana que suujuateinte, raajenhane necoritaain necairichaururein nitohanein nena jereraauru.

¹⁰ Caohachaaai jataen coriquicha jeriha cachane, cacha aasaeranein niha coriquina jaun. Nii corenihate Cana Coanera esenetaain tonorana jianein, raajenhane necairichauru cacha tabaauru.

Jesocurisito esenetaain neunaain ichaau

¹¹ Jiaonriha nitohanei ichaain neei Cana Coanera coitucuera neei jaunne. Cana Coanera Ere tonoraain, Cana Coanera Ere esenetaain, Cana Coanera belaa, cachaauru belaa, joanreein abaantain, ishujua coaraain, naaonjoain nii ichaonaa caohachaaacha sacuu.

¹² Arajiin aonajeerera urichoo, “Inaen Cana Coanera Calaohi Jesocurisito esenetaain nere tonorarichaanu,” naailune jaun, laraajiin neeunaain, caohachaaain nii sanaachara nejein nena ichaonaa caohati que nemucuhin atiin ichaau. Nii ichaaine coina ichotijiaa Cana Coanera jaan ichaau.

¹³ Itolere cachaauru rai ichaonaa tera Cana Coanera notaracae, chaen nii coainanacai Ponsio Filato rai caohati erenaa que erei Jesocurisito notaracaena, ichei caa aitiin eletoaun.

¹⁴ Caa ichei aitocoanne rijijiein rauhijiriin ichaau. Nabana coaiten caa chauratane que turuha Jesocurisitone bana que necocauhataaine coataa.

¹⁵ Inae cuu tihane banate, Jesocurisito ecotiha cureein acaihanejein Cana Coanera-canaacha belaa satiin curuaanaacuru curuaanaa.

¹⁶ Acate chariji bana onaachara nejein ne. Chabana cacha turunaja nihein cono tabai jana ne nii Cana Coanera inanacaelanaala nena. Acate acaneein nereein itolere amuritoheriin laraajiin itolere bana coroaenohinein.

Nitohanein neei.

Coriqui nebaauru suujuatihane

¹⁷ Coriqui neba niha chuneine, coa “Chabana, cha lateriaunni,” naain leochaauru que necohasitaain niha. Enaichate nitajihane, nitajeericheein coriqui. “Cana coroatajanerihani Cana Coanera jaun cha lateriaunni,” naauruhine. Acate canaacha latei teraneein ne, raotojoein cha latelanaala nihacachene coina.

¹⁸ Aihana jaun cairichaihuru coroatajanejeein neein, raotojoeein neein chaelai late-curuha leeochoaurune, acaauru rai tihajeein neeuruhine coriquihonaauru.

¹⁹ Nitohaneein neeuruhanete, nii acatiha tacaain belainaanca Cana Coaunerane, nii niicha tei ichaonaa chabana nitajenaachara nejeein nenea raa cuurureein, necairichanacaauru coroatajanecuruhane jaun.

Satonotihane rai Timoteeo suujuatiha Faborone

²⁰⁻²¹ Caa ichei caitoonjoa erenaa rauhi tonoraau inoaenlu netojoeein. Coa caa chauratane que ecocohin nenea erenaa tonoraa. Coa, coitucuhera rijitiin turuhin casaje que inara relaeranihane coa tonoraa. Nitohanai tonorauruhane, Cana Coaunera bero rauhi edaa cuuruha tabaaurune jaun.

Ichoelaain ii beraaine Cana Coaunerara Timoteeo.

Inaen saa.

Timoteeo rai Faborohacha letoai coroataja

Coaiten enacoauneein Timoteeo rai quiricha laenaa Faborone

¹ Jeriha Cana Coaunerana jaunte caletoe, Jesocurisito que cachauru relaanune, esenetaauruhane ichaonaa esine raauruhane coina.

² Ii raine enacoauneein laenaunra quicha belaa cacalabi Timoteeo. Raotojoein neeine coina, rai raotonoque ii rausiajeein ii coroatajaneuruine Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito, naonjoain.

“Nariha,” naain ichoreniha Cana Coaunera corojeeun

³ Jerichanejeein aichejetocuruha caferateracurune rijijieina Cana Coaunera belain, nere tonoraain casuujua coaraain neeun. Itolere banana janotiin netojoein Cana Coaunera bajaebajaecaaunne jana casuujuanaha neeoritohine, “Nariha,” naain ichoreniha Cana Coaunera corojeeun.

⁴ Itolere banana inonta baca raainaine coaujeeun. Nii jaunna ichoaranaa jereun, jataen raotojoein raachoojoein nihanune coina.

⁵ Ishuujua coarain Cana Coaunera esenetaaine quena, casuujua ereerejeun coaucaanne. Jerichanejeein techu Cana Coaunera esenetaaurelu edaae Loira, choba Eonise, naonjoaaihunri. Nii jaunna, “Daae, rai neba, naonjoaaihunri rijijieeinte esinae rauhijiriin Cana Coaunera tonorae Timoteeo,” naain casuujua ereerejeun.

Atiin coejelanaala, “Canacaanu Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraera nichaun” naain joaenrein cache rai beeu.

⁶ Nii jaunna ichei aitoon, atiin enacoauneein que nemucuhin, nii Cana Coaunera tenojoin amihanenaa ichaaine coina. Nii ichouturi choae cacoi meecaanune jana Cana Coauneraacha tei amihanenaa ichaau.

⁷ Coa casiha. Coatiha casiinaa najaannu que rai esenetaera suujua corihei Cana Coaunera. Laraajiin, neunaain, Cana Coaunera, leeochoaauru, naonjoain belain nererojoecaelanaala neein, suujua coaraain nihane coinante esenetaera suujua core Cana Coaunera.

⁸ Atiin coejelanaala, “Canacaanu Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraera nichaun,” naain joaenrein cache rai beeu. Coa caresero cuhane caseteco neein nihanune que necoejiha, Jesocurisito que cache relaanune coreniha caseteco neein nihanune jaun. Aihana jaun, iitonai Jesocurisito que cache relaanune coreniha, iitonai rerohecaauruhane, atiin laraajiin neeunaain neeu. Ii coroatajanerichain Cana Coaunerana jaunte, abaantain neunanaa naineriquiin.

⁹ Caohachain nihacachene que ainaa tocohaneeinte, cana cotijiaain cana rae Cana Coaunera, acaihanejein nere tonoraera neein nihacachene coina. Niritiin jauriaanejeein aitiin cache coaunaane jaunte, Jesocurisito cache nichaachene coreniha cana belain cana rae Cana Coaunera.

¹⁰ Nitohanihana jaunte jianacoon cana teranu que Jesocurisito letoae Cana Coaunera, coaraain coitucuhacachene coina. Cana coreniha ohin ichanaa Jesocurisitona jaunte, ohacachene necairichanaa coaralanaala, neculucohin onaachanejeein nerichaachein coaiten turuha Jesocurisitone.

¹¹ Nii jaunte canu cocoinaain caenoain caletoe Cana Coaunera, rai nere beebjeein Jorioniheichuru relaanune coina.

¹² Nii jaunna chaque casilanaala nere beebjeein cachauru relaanune coreniha, caa catohanein caseteco neein neun niqui, nena coejelanaala caa neun, cana

coroatajanera coitucuhanune jaun. Acate laen naine cacorataaneein cacoeraiha ne, coaiteen enacoauneein turuhane reeintiaain.

¹³ Nii jauriaa ichelaanulune rijijieein ichaechajeein neeu. Jesocurisito cacha nichaachene jaun, coanete Jesoso esenetaain, Cana Coanera, leeochoaauru, naaonjoain belaaain nihacache.

¹⁴ Cana suujua cuhane ichaoha Cana Coanera Suujuena jaun uhaain, atiin que neeunaain nii ichei Cana Coaneraacha tenojoin erenaa rauhi tonoraain ichaau.

Cacoelaain cacorataaniha Onesiforo ne

¹⁵ Nii coitucuhine tocohaneeinte caque jaolecoore saain Asia cocoaichacuru. Fijelo, Eremojene, naaonjoaaihunri nihanatiinte saain caque jaolecoore.

¹⁶ Onesiforo sinijiera, bereecuru, naaonjoain belaaain coroatajaneeine Cana Coanera atiin carai, araai saain cacoelaain cacorataanihane coreniha. Acate caseteco neein nihanu natiin, cacoreniha necoejelanaala cacorataane.

¹⁷ Cau Romau turuhinte, mainajeein amuhemujueein caariin, tabiicha cauruhin atiin cacorataane.

¹⁸ Nii choae tacaain techu, nii Efesoo nihaca jiniiquiine bana, jataain cana coroatajanelu nii Onesiforo. Nii coreniha atiin belaaaine Cana Curuaanaa Jesocurisito, inae coaiteen cau chauratane que turuhane bana.

2

Coujuriu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohaneei necairichanaa abaantaain neeu

¹ Laraajiin atiin neeunaau, ichorataaniha Jesocurisitona jaunra cacalabi.

² Cha teeinti letoaera nihane erenaa tonorain ichae, nii coaraain relaute leeochoaauru relaera neein neeine. Inae araai saain cachaauru relaanune jana, aonajerejetohilune jaun, nii rijijieein acaauru relaau.

³ Charijiein teeinti letoaa acaauru curuaanaane, atiin necairichanaa abaantain ichacure caohati soondarooru laraajiuruhane. Nii rijijieein coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohaneein necairichanaa abaantaain neeu.

⁴ Joaenreein cacha rijijieein ichaonaa nainihe soondaro. Curuaanaa ere tonoraain nihanete ne. Nii rijijieein chu cana Curuaanaa neein niha Jesocurisitona jaun, abaantaain nere tonoraacachenete ne, rai letono neein nihacachene jaun.

⁵ Charijieein teeinti necoatijiaacane, cacha amuritonaa nainenihaca necoatijianaa beraicha ere tonoraain necoatijiae nihacane. Nii rijijieein techu nii Moconajaera amuritonaa nainenihaca Cana Coanera Ere tonoraenihacane.

⁶ Charijiein teeinti temule jaacane jana inae nihane, tonajelanaala caje raain que lenoneein nihacache. Nii rijijieein techu Cana Coanera tenojoin amihanenaa ichacaachene, tonajelanaala raotojoein nerichaacheein, itolere que cana belairichaaain Cana Coanera jaun.

⁷ Caa caitoonjoan que ishujua ereerejeein coaucute, coitucuneeine ichorataane-miin Cana Coanera, aonain coitucuhine coina.

Jesocurisito que coaucu

⁸ Cana Curuaanaa inoainsi Rabiri feratenojoneein niha Jesocurisitone que ishujua ereerejeeu. Acate ohane caje ichanae.

⁹ Nii beebejeein relanajaanune corenihate, leeocho ataebinae chara tocohaneein *cadena* que canu cositeein, catohaneein cacasetecaaure niqui, nete caa quere cacha relaanune jaan cositena nainecurene laen.

¹⁰ Nii jaunna itolere necairichanaa abaantaain atiin Cana Coanera janiinohinchuru relaan, Jesocurisito coreniha jianacoo neein, nitajenaa charanejeein neeuruha Cana Coanera janiinohinchuru cachaaurune coina.

¹¹ Esinaena rauhijiriin aitoreeunni.

Cana Coaunera esenetaain ohacachenete aina ichaorichaachein.

¹² Necairichanaa abaantaacachenete, aina rai Cojoanonaa que nerichaachein.

Que jaolecohacachenete, acaetonai cana que jaolecoreein.

¹³ Cana aitoonjoan ichaenihacachenete, aca laen naitoonjoan ichaa cureein.

Nitohaneein laen niha acana jaun.

Caohachaain suujua coaraain niha Timoteeone

¹⁴ Caohachaeniha nitohanaina jaunna ichei aitoreeunni, suujuatenajaain neeine coina, nabana nitohaneein neeuruhane coataa. “Coa erenaa laojoiriicha coreniha ita cotaaine rijitocache,” naain Cana Coaunera Ere beeurera suujuateeu, atiin Cana Coaunera notaracae. Nelatihei erenaa laojoiriicha coreniha ita cotaicha rijitiin iriha cachane, nabana que nererojoecaaain neeuruha aohanraaurune coataa.

¹⁵ Atiin naineeine jaun uhajeein Cana Coaunera Ere que relanajaaun rauhijiriin, charijieein teeinti ai leeinjiin cacha, laraajiin amihanihane letoaera que necasaene nii rijijieein Cana Coaunera acatiha caohatiin ichei amihanenaa niicha tei ichaau. “Cao-hatoha chamijianeeonra,” naain ichei iriha Cana Coaunerane coina. Jana rauhijiriin relanajaeneeinete ii necoeje chanureein Cana Coaunera.

¹⁶ Aihana jaun, coa Cana coaunera coitucuruhi rijitiin erenaa baaso que irihache, nabana nirijiein cuaajeein Moconajaeraacha ere tonoraachene coataa.

¹⁷ Charijieein teeinti, nijiriha cachane, inae suujua lomoha nii cunaine ohe. Nii rijijieein techu, nii erenaa baaso que ereerejeein tonoraachene, inara suujua lomoha nii erenaa baasone nitajiha curiquicheein. Nii corenihate nitajeeure Imeneeo, Fileto, naaonjoaaihunri,

¹⁸ “Chabana oo caje enacoauneein nejaberecaain nichaauraain nerinaain cacha,” naauruhana jaun. Niritiin ereeuruhana jaunte, nererojoecaure acaauru aohanraauru tabaauru.

¹⁹ Nii jaun, “Cana Coaunerate esinaen esenetaeraauru suujua coitucue. ‘Cana Coaunera coitucuera nichaau,’ naain iriha chunei cachane, baasoneein ichaohane jianemiin,” naa Cana Coaunera Erena jaunte, esinaen Cana Coaunera cachaneein nihacachene coitucuhacache, inae nii jianeein nihacachena jaun.

²⁰⁻²¹ Charijieein teeinti coriquihona loreri asaae ne itolere coata coreti caje ichanohin ojoaichu, baichaje, atane caje ichanohin ojoaichu, baichaje, darohe, enuha caje ichanohin jecoro, coshara, erauru, naaonjoain; tabaauru nelateein joenreein lenone curunu que; jana tabaauru nechu jataain joenreein calani joanaana jaannu que nelatei. Nii rijijieein techu, osa jianeein Cana Curuaanaa Jesocurisito ere tonoraacachene, nelatiha curichaachein Jesocurisito cachaneein joenrein amihanenaa caohati ichacaachene.

²² Aonaa. Enamanaa neeine rai caohacha tocohanein nenea baaso caje naururuu. Suujua coaraauru cachaauru aina jiniiquiin Cana Curuaanaa bajaebajajeein neeu. Cana Coaunera tenojoin ichaonaa rauhi sacuhin, esenetaain Cana Coaunera, chamute cacha naaonjoain belaaain raotojoein neeu.

²³ Casaje que ita rai ereerecuruha leechaurune coa iriha, nabana ita baijiaain ita cotaachene coataa.

²⁴ Nainihei Cana Curuaanaa Jesocurisito ere que cacha relaeranein nenea namute cacha aina nejerateein nihane. Itolere cacha aina jerichanejeein ita belaaain nihanete caohachae. Chaenchu raotojoein caohatiin rai suujua coaraain, cotailanaala relaain

²⁵ raotono que cuaain cacha suujuateein nihanete caohachae. Caitono tocohanein nihanete jerecureniha tabaaurune nihanatiin, acaauru suujuateein acaauru suujua corenaa nainereein Cana Coaunera.

²⁶ Inae nitohanein acaauru suujua coriha Cana Coauneranete, erenaa rauhi coitucuruhaneein caohachanainejeein nichotiha cuurureein Moconajaera caje.

3

Naaonjoaante curureein cana janonaa satono rai coaiten cajiha turuhelalajiha Jesocurisitone bana.

¹ Aonaaute coitucuhi. Cana janonaa satonohelalaje raite, Cana Coanera coitucuurera cairichaeriin roheca cuurureein Cana Coanera coitucuruhi.

² Nitohaneurite nelaaetoha nocoetiin, jataain coriqui mucunaa coacuhin leeochoaauru que necohasitaain, ita cotaain, niheichu fojiaraauru ere tonoraelanaala, nechu jataain aansai ataibinaen rijijieein Cana Coanera Ere tonoraelanaala niha cuururein.

³ Chaentechu necairichanaaauru coroatajanena coacuelanaala, casajenetiin, baaso ichana jerecuruhane suujua coaraelanaala ichaain, naaonjoaan cuurureein. Chaen techu nechu aansai ataibinaen rijijieein itolere ichaonaa caohacha aina nejerateein, naaonjoaan cuurureein.

⁴ Chaen techu itolere coitucuha nocoetiin niicha jerei ichaain niha cuurureein, Cana Coanera arinaa coacuelanaala.

⁵ Baaso neein ichaohinte Cana Coanera coitucuha nocoetoha cuurureein.

Coa nitohanai cacha raa.

⁶ Nabana raaichene jana, nechu aaso ene cojoaelorohe coritaain nihane coataa. Nitohaneurite, suujua coaraelanaala niicha ichana jerei ichaain neeururein.

⁷ Itolere banate niqui nerelaaurureein, nete chabana ichaonaa rauhi coitucureenerein.

⁸ Charijieein teeinti Moisesa ere tonoraarene nii coroatajai benanecuru- Janesi, Jambresi, naaonjoaanri. Nii rijijieein techu Cana Coanera Ere Rauhi tonoraarenererein nitorijianeine cachaauru. Naasaaheca acaauru suujua cuhanena jaunte, Cana Coaneraacha tei ichaonaa rauhi aasaana jerecurureein.

⁹ Jataain chatohanai ichacururiaain, nechu aasoneeojooaunruhane coitucuururichaain saain cachaaurune jaun. Charijieein teeinti aihure nii Moisesa ere tonoraauruhi. Nii rijijieeinte situha cuurureein nitohaneuri.

Timoteeo suujuatiha necairichanaa que Faborone

¹⁰ Ichelaanune tochaneeinte chuhisi caohachaaain neei. Chaen techu cachaauru relaanune jaan coitucuhin, quichao coitucuhin, camijianeeon coitucuhin, esenetaain quiicha belaa coitucuhi. Chaen techu neunaa casuujuane coitucuhi.

¹¹ Chaen techu caniha nejerateeuruhane jana abaantaanune coitucuhi. Antioquiha, Iconia, Lистра neein curuajaihuri neseuru nihanune janate, caniha nejerateein carero-joecaauruhane jana, jianacoo camitaa Cana Coaneranee coitucuhi.

¹² Esinae rauhijiriina caa aitoon. Jesocurisito ere tonorana jereraaurute roheca cuurureein niqui, nete

¹³ raajenihane necairichaa cuurureein nechu aansai casajeeuru. Nechu jataain nii rijijieeinte ita coritajeein jeelai amuritoheriin necairichaa cuurureein nechu jataain casajene jaun

¹⁴ Ii laen rauhijiriin nii que nerelaaina jaun iicha esenetai sacuu. Iite nii ichelaera coitucuhi.

¹⁵ Canaanai neeine caje coauneente, Cana Coanera Quiricha coitucuhi. Nii Cana Coanera Quiricha que nerelaain esenetaichenete, jianacoo inara tereein Jesocurisito.

¹⁶ Satiinte Cana Coanera tenojoineein ne Cana Coanera Quiricha. Acate cacha relaan, cacha suujuateein, cacha suujua raujiain, naaonjoainu que nelate, ichaonaa rauhi coitucuhin caohachaaain ichaoha cachane coina.

¹⁷ Itolere Cana Coanera jerenohin amihanenaa ichaain niha Cana Coanera coitucuerane coina.

4

“Atiin aohana jerecureniha cachaaaurune nihanatiin beeu,” naa Faborone

¹ Cana Coaunera aina nii turuha uhenenu, nii cau chauratane que nenacaauru ichaonacaauru, saain onacaauru, naaonjoaaihunri rucuheranu notaracaena caa mi-jiaainetiin eletoaaun Cana Coaunera Ere beebejeeine coina.

² Atiin aohana jerecureniha cachaaaurune nihanatiin rauhijiriin beeute esenetaauruhine. Baaso ichacuruhane raotojoein raujiaain cuaain suujuatenajaaun,

³ inae ecu tihane bana erenaa rauhi aohana jerecurenerichaaaine jaun. Nitohaneente, baasoneein coacuhin arajiin acaauru relaeranu ariha cuururein, acaauruhacha jerei tocohanein baaso que relanajaeraanu que.

⁴ Nitohaneente erenaa rauhi aohana jerelanaala que janoriin amuurureein. Amuhin joaenreein casajeicha esenetaain tonoraain raaje necairichaaaurureein.

⁵ Ii laen ishujua coaraain necairichanaa abaantaain Cana Coaunera Ere beebejeeu, jianacoo osa caje mituhin neeuruha esenetaaurerane coina. Nitohanein caohatiin chamijianeon ichaau.

Inae Cana Coaunera tenojoin amihanenaa jitaanu

⁶ Inae ichuunejeeonriha ohanune que tihane.

⁷ Inae Cana Coaunera tenojoin amihanenaa jitaanu jianelanaala rauhijiriin ichaain.

⁸ Inae nerichaaain canu amihaneoo core, caque banihatein Cana Coauneraacha rucujuei, acaachana inae caa cohajeun. Inae turuha nii Cana Curuaanaa Joesio, caohacha nejesina ichara neein nenaanete, Aca nii canu amihaneoo coretereein. Coat-ihha canuhacha rai coreterinaain. Satiin nii turu jereein cohajeraauru rai netonaite coretereein.

Saatono

⁹ Cacoharaa uu atiin chajaaajoaain.

¹⁰ Caquete jaoleque Demasi, caa chauratane que nenacaauru itolere rucuhele cautenu rijihuru jerihana jaun. Nii jaunte naain Tesalonecau cue. Jana Crescentete Galasia bataneu cue. Jana Titote Dalmasia bataneu cue.

¹¹ Acaihanejein Locasichate caniha ne cau. Maroco ariin cotijiaain ijiniichaain uhaau. Acate laen camijianeoo que cacorataanena naine.

¹² Tiquicono laen letoaaun Efesoo.

¹³ Toroasihu nihanune banana Carpo loreri asaae quela ratirihunlu, uhaau carai uhine. Chaenchu nii canu quirichaauru nii quiicha laenajacoaine maajein uhau.

¹⁴ Nii coata que amihanenaa Alejaandorote, jataain baaso neein caete niqui, nete inae cacocaeratererein Cana Curuaanaa.

¹⁵ Coaraau. Necoeraain neeu, Cana Coaunera Ere- canaacha beebejei que nejeratihana jaun.

¹⁶ Camucuhin, cacaje bajaauruha cocoinanacaaihurine janate, cajoahin caratiriin amuure satiin. Nii coreniha jiaonriha chatohanein tenajaa Cana Coaunerane.

¹⁷ Nii janate, canu coroatajanein casujua lalarajie Cana Curuaanaa. Nii jaunna, itolere caa chauratane que nenacaauru Jorio niheichuru rai Cana Coaunera Ere beebejeeun, jianacoo neeuruha esenetaaurerane coina. Nitohaneente necha aansai ataibinaen leon ujuaae caje jichorocooain jianacoon caete Cana Curuaanaa.

¹⁸ Itolere baaso cajete canu mitaain canu beraicheein, aina dedeeu nihanune coina. Coanete Cana Curuaanaa corojeein belaihacache inoanlu netiin. Nitohanein neeine.

Cana Coaunera esenetaeraauru rai necoiha Faborone

¹⁹ “Inara coaaujiha jera Faboro” naain beeu, Firisila, Aquila, Onesiforo araaichuru, naaonjoaaihunri rai.

²⁰ Coriintoote nedae Erasto. Jana Torofimona ratirihun Miletoo, cunaitihana jaun. Naineeine elohena ajiniha uu.

²¹ Eobolo, Poreente, Lino, Cularia, naaonjoaihunrite ii coaucure. Chaenchu saain cana nejeraauru Cana Coaunera coitucuurerate ii coacue.

²² Ii aina neeine cana Curuaanaa Jesocurisito. Satiin inara belain inara coroataja-neeine atiin Cana Coaunera.
Nitohaneein neeine.

Tito rai Faborohacha letoai

“Inara coaaucaun” naa Faborone

¹ Canu Faboro nichaaunnena, nii coitucuhiche raotojeeinne rijijieein, Cana Coaunera jerenohineein rai Calaohi Jesocurisito letono afosotoneeun. Acate caletoe, satiin chauratane sacuritaain janijiin nii ranojoihunru rai amuhemujueein beebejihanune,

² rauhijiriin coreniha cana osa caje nichoteein jianacoon neein, chabana satonoe-lanaala nenea ichaonaa teranihane cohajihacachene coina. Chabana cana coritaa Cana Coaunera. Acate nitohaneein cana rai ichaonaa tihane coina aitelu, cana rai chauratane coaunaane ajiniha.

³ Inae nii jihanteein aitohalune jaa que turuhane jaaunte, inae nii aca jianacoon cana osa caje cana mitaeranihane coitucuerateein beebejihanune coina caletoaclu Cana Coaunera.

⁴ Nii jaunna caa ichei quiricha laenaain letoaaunra Tito. Iite esinaen rauhijiriin canu calaohineei, cacoreniha nii canaacha esenetai Jesocurisito esenetaaine jaun. Cana Inaca Cana Coaunera, Cana Ichotera Jesocurisito, naaonjoaain raotojeein neeine jaanu teuruhine ii raite aina raotojeein jianacoo neeine coina.

Curetau Cana Coaunera coitucuurera relaa Titone

⁵ Nii Curetau cobenau ii ratirihanune ajiniha taone, jaiti rucuhera coina lananacaauru rucujueein, iclesiacuru naineein Cana Coaunera coitucuureraauru-canaacha relauri coaranu que acaauru bichauhenaauru cocoinaaine coina ichei aitoonlu.

⁶ Nii le iclesiacuru bichauhenaauru bichauhena cocoinanohichuru, cojuriu nitohanei coaraneein nenea tocohaneein suujua coaraain ichaohine, nabana que tonaain iriha chunine coataa. Chaen techu leinjiin eneecha que sinijeraaocane caohachae. Jana rai calaohichuru netonai Jesocurisito esenetaeraneein, caohachaaain suujua coaraain erenaa tonoraain neeuruhine, nabana baasoneein erenaa tonoraelanaala ichaauruhane, acaauru que ereein niha chunine coataa.

⁷ Nii Cana Coaunera ranojoinuri iclesia coaraneein- acaauru bichauhenaneein nenaate, jeriha Cana Coaunera rijijieein caohachaaain suujua coaraain, que Cana Coauneraacha icharatei ichaain rauhijiriin ichaohane caohachae. Nainiheer enaa tonoraelanaala, namute cacha coiintetiin, ajetoritiiin, ita cotainaa rautatiin, asijiautoneein, naaonjoaain ichaohane.

⁸ Nitohaneein baasoneein ichoaelanaala, turuhin niha cachane belaaain, cotijiaain, loreri asae raain, naaonjoaain ichaohine. Chaen techu caohacha ichaera cachaneein, caohatiin suujua coaraain, Cana Coaunera que banijiaaaineein neein, chabana jeriha suujuane rijijieein ichoaelanaala, naaonjoaain nihane caohachae.

⁹ Nii esinaen rauhijiriin aitiin relaeraalune jaacha tonoraain, acaacha esenetaain que leochaauru relaaine, acaauru netonai leochaauru suujua lararajiaain nerelaacachene jaan coitucuerateeuruhane coina. Chaen nii caohateein erenacaauru relaain acaauru suujua baaso aninoainete, acaauru netonai esenetaauruhine.

Relanajaurera baaso

¹⁰ Arajiichurute, nii acaauru relaacane jaan tonorana jerelanaala, “Jorioniheichuru jaberoco macohi cari saeratelaanaala nenea, nainiheer Cana Coaunera esenetaeraneein ranojoneein nihane,” naain nechuu jataain cha coitucuuerehane jaun cachaauru coritaaure.

¹¹ Niritiin erenacaauru erete, caohachare niritocuruhane coataa caohatihacane. Nii casaje aina cuaainte laurijiracuru aina arajii cachaauru suujua auhacaain, cachaauru coritaain, arajii coriqui ranaa coaacure.

¹² Coaraaunachuhinti nii Cureta cobenau nenea *profeta*, nii jeelai acaauru araaicha: “Satiin Cureta cocoaichacurute casajenetiin, necha ansai ataebinae rijijieein neein, bajaritiin, achotoritiin, naaonjoaunre,” naain acaauru ichao bihalune.

¹³ Esinae rauhijiriinte acaauru ichao coaraane jaun aitelu. Aihana jaun, caohachaain laraajiin acaauru relaau, coujurihu Jesocurisito esenetaeraneein nenea tocoaneein neeuruhane coina,

¹⁴ nabana, nii suujua caje rocohin relanajaaunruha Joriocurune jaancha esenetaauruhane coataa. Niheichu nainecuruhi Jesocurisito esenetaeraneein neeuruhane sainejeein que jaolequiin, nii naitoonjoan tonoraelanaala nenacaauru ere tonoraauruhane.

¹⁵ Caohachaain suujua coaraain niha cachanete, itolereenein nichanaane maajeein caohachaain coanojoi ne. Jana canaacha esenetai esenetaelanaala nenaate baaso nejesina que coacuhin itolere bana baasoneein ne, nichanaane maajeein, nechu jataain baasoneein coacuhin cha ichacuruhane jaun.

¹⁶ Cana Coaunera coitucutohate niqui nocoetocure, nete acaauru ichanaacha caje coitucunojoinecure baasoneeuruhane. Namute cacha cotairiin, namute cacha que erenajaauharitiin, erenaa tonoraelanaala neein, nii charijibana caohacha ichaain neeuruhi.

2

Nohanelanaala relanajaacachene jaan

¹ Caohachaain nii ichelaanune jaan tonoraain, esinae rauhijiriin que acaauru relainete caohachae.

² Nii acaauru bichauhenaurute, esinae rauhijiriin tonaain ereeuruha chaachacuruhane coinane, nii naitoonjoa ichaain ichaauruhane caohachae. Esinae rauhijiriin nii niicha esenetai rijijieein neein, satiin belaaain, laraajiin, naaonjoaain ichaohine, itolere necairichanaa abaataain nenea nainihane coina.

³ Jerichanejeein techu, coujuriu inara bene bichauhenauru jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin, ajetoriaanelanaala, erenacaotelanaala, naaonjoaain que coacuelanaala, caohachaacha que coacuhin neeuruhane caohachae.

Coujurihu ranunaauru bichauhenaneein nenea tocohaneein, ranunaauru notajaain,

⁴ rai sinijeraauru aina rai bereecuru belaaain neeuruha ranunaaurune coina acaauru relaain,

⁵ caohachaain itolere que nainaaain suujua coaraain, loreri asae nenacaaurune maajeein beraain, osa que nesaruhin, barijiitiin, naaonjoaain neeuruhane coataa acaauru suujuateein nihanete caohachae. Chaen acaauru sinijeraauru aina ita suujua rijijieein coacuhin neeuruhine, nabana tonaain Cana Coaunera coitucueraneein neeuruhane sainejeein acaauru que iriha cachane coataa.

⁶⁻⁷ Jerichanejeeinchu caohacha nejesina ichaain nii enamanaacuru notajaain acaauru que corajerateeu. Acaauru relaaine caohachaain ii suujua coaraain, coujuriu ichauhenaneein nenea tocohaneein,

⁸ raotojoeein acaauru rai ereein canaacha esenetai que aitiin acaauru relaau, nabana tonaain baasoneein cana que erenaa nainiha chunine coataa. Nitohaneein ichaainete cana que nocojeeurureein nii acaauru relaacane jaan caohatera rijitiin erenacaauru.

⁹ Chaen rai fatoroon ere tonoraain, letoanajaa acaauru fatoroone jaan ichaain, tonaain baasoneein tonorana coacuelanaala neeuruha rai letononeein nenacaaurune coina suujuateein relanajaa.

¹⁰ Jiaonrihachu asijiauhin neeuruhane. Baaso coacuelanaala caohatiin suujua coaraain neeuruhine. Nii banate, acaauru ichao caje jataain caohatoha Cana Coaunera

cana ichoterateraneein nenea que acauru relaacachene jaan coaracurureein satiin cachaauru.

¹¹ Cana Coaunerate cana belaitohane coaratiha, satiin caa chauratane que rai cachaneein neinichaachene ichoteraanu letoaelu.

¹² Acate cana relae, Cana Coaunera coitucuhichuru rijijieein baaso ichaaechajeein nihacachene jianeein, caohacha que coacuhin, coujuriu Cana Coaunera cachaneein nenea tocohaneein rauhijiriin Cana Coaunera corojeein caa chauratane que ichaohacachene coina.

¹³ Nitohaneeinte nii cana rai tihane coina naitoonjoan nainaane cohajeein raotojoei ichaonaa que ichaohin, turuha urichaaain nii Cana Coauneraneein cana ichoteraneein necaohachaaain nenea Jesocurisitone cohajeein nihacache.

¹⁴ Acatechu itolere baaso canaacha ichai cana osa caje cana ichoteratihane coina rai jaberoco teein nelu, oha cana corenihane, nii baaso caje cana coulucohin rai cachaneein caohacha ichanaacha que coacuhin nenea coina ichaelu.

¹⁵ Nii ichei aitocooaunne rijijieein, coointeuruhane nihanatiin, acauru que corajerateein acauru relaau, coujuriu cocoinanohineein nenea tocohaneein, nabana nii relanajaaine jaan tonoraelanaala ii que jaolecoha chunine coataa.

3

Esinae rauhijiriin caohachaaain suujua coaraain neuruha Cana Coaunera coitucuerane

¹ Nabana baitecuruhane coataa, acauru rai nacoaauneein aitoote, coujuriu Cana Coaunera coitucueraneein nenea tocohaneein, rai curuaanaa, cocoinanacaaihuri, naaonjoainuri ere tonoraain itolere bana jatoroaain neuruhine caohacha nejesina ichacuruhane coina.

² Jiaonriha tonaain baasoneein chuni coacuhin ereein neuruhane. Niheichu ita sonaa coacuelanaala caohacha cachaneein ichaohin, jiniiquiin ita belaaain, caohachaaain neuruhane coarateein neeurumiin.

³ Jauriaalute cana netonai tonaain irihacachene joenreein ererejetocoaache, Cana Coaunera ere tonoraelanaala nechu jataain nitajenaaneein neein, cana suujua letono rijijieeincha itolere baaso ichaonaa ichaaechajeein nerejetocoaachelu. Nitohaneeinte baaso ichaaechajeein ichaonaa jana, cana que nererojoecaeriin nerejetecuruha leeochoaurune rijijieein ita que nererojoecaaeriin nerejetocoaachelu.

⁴ Nete satiin caa chauratane que cachaneein ichoainichaachene belaitohane coaratiha, satiin cachanichaachene ichoteratelu cana osa caje Cana Coaunera.

⁵ Coatihai rai caohacha ichacaachene jaun nii cana ichoteratiheilu. Cairichaojoaain cana coaraane jaunte, nii cana osa caje cana coulucohin cana ichoteratelu. Rai Suujue aina cuaain cana coulucohinte, nacoauneein nejanoaain nenea rijijieein nenea coina cana rai nacoauneein ena nenea ichaonaa telu Cana Coaunera.

⁶ Jataain cana belaitohane jaunte, rai Calaohi cana Ichoteraneein nenea Jesocurisito aina cuaain, cana rausiaaeca jelai amuritoeriin rai Suujue telu cana rai Cana Coaunera,

⁷ itolere ujuaihoneein nenea caje caohachaaain neein nii chariji bana sanaachara nejeein nenea- canaacha cohajei ichaonaa que nenea coina.

⁸ Esinaetechuhisi nitohaneein cana osa caje cana coulucohin cana raain ne Cana Coaunera. Nii jaaunna ichei aitoon, nii Cana Coaunera esenetaeraauru itolere bana caohachaaacha que coacuhin neuruhane, nii leeocho relanajaera ere tonoraelanaala neuruhane coina acauru rai aitohine coina. Nitohaneein ichaohacachenete, jataain cana rai nelateineein nereein.

⁹ Nete laen nii cana rai aitocuruhalu cana coitucueracurune esenetaain, Moisesa aitoonjoan que ita rerohecaain naaonjoaain nenea naineneei. Niite nechu jataain nohanenaaneein nii chaque nelatene cana rai.

¹⁰ Niha nitohanei que cachaauru relaaïn lerunaa jererane, coroata saain, nichata saain, naaonjoaain cotijiaain rai aïtohine jana chere tonorana jerenihane, jelai caje sitaaute amuhine.

¹¹ Nitohaneeïn nenacaauru cachaaurute itolere osa que nerotocuruhane jaun aihure. Nitohaneeïnte acaauruhacha ichai caje osa que nesarucuruhane coaanojoi ne.

Nicopolisihu canu cohacu

¹² Inae ichene Artemasi letoaenihanune, Tiquico letoaanune, atiin Nicopolisi cuhin canu cohanihute ecu ita coaracaa. Ecune jelarona bitoanune coina ucuae ureeunni.

¹³ Chaen nii ecu nenea *abogado* Senasi aina Apolo coroatajaneun acaauruhacha latei tein, nabana nii cuuruhanejaun turuuruhane reetiaain lanaa acaauru rai acaauruhacha lateine coataa.

¹⁴ Canaacha relaneeïn nenacaauru, itolere que caohacha ichaain, cha lateein niha chunucuhane coaracuruhane coroatajanena que nerelaaurumiin, nelateineeïn niha acaauru ichaone coina.

Raotojoeïn neeuruhane coina aitiin necoiha Faborone

¹⁵ Satiin caniha cau nenacaaurute ii coaacure. Nii ecu nenacaauru canaacha esenetai Jesocurisito coreniha canaacha belaihuri- cana nejeraauru coaucaune beeu acaauru rai. Satiin raotojoeïn neeichene jaanu tein, inara coroatajanemiin Cana Coaunerate raotojoeïn neeiche.

Filemoon rai Faborohacha letoai

Acaauru coaucane biha Faborone

¹ Canune Faboroneein Jesocurisito coreniha caresero cuhane neein cana nejera Timoteeo aina, ii canacaanu amihaneoo que canacaanu coroatajaneraneein neeine rai, caa quiricha laenaain letoaacaanura Filemoon.

² Chaen Jesocurisito ranojoineein iclesianein nenacaauru- ii loreri asaae ii aina netaojianacaauru, chaen canacaanu amihaneoo que canacaanu coroatajaneraneein nenacaauru- cana nejera ene neein nena- Apia aina Arquipo, naaonjoainuri rai netonaine caa laenaain letoaacaanu.

³ Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoainuri jeelai amuritoeriin inara coroatajanecurumiinte raotojoein neeiche.

Coichana aina cutaain belaina inaain esenetaain niha Filemoonne

⁴ Cana Coaunera bajaanune naineine, itolere bana ii coacuhin Cana Coaunera corojeeun,

⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito belaaain jataain esenetaaine rijijieein satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru belaaaine beeuruhane jaun.

⁶ Nii jaunne ii canacaanu rijijieein acaacha esenetaain neeine jaun, jataain canacaanu rai caohacha icharanein, canacaanu coroatajaneranein niha Jesocurisitone coitucuhin neeine coina, Cana Coaunera bajaanun ii rai.

⁷ Jataaina jeelai amuritoheriin corajeein rachoojoeun casuujua cuhane. Jataainte caohacha ichaai canejera, Jesocurisito esenetaeranein nenacaauru belaaain, acaauru suujua nunaaine jaun.

Atiin canu coreniha ii letono Onesimo raau.

⁸ Canu Jesocurisito rai afosoto nichaunne jaunte niqui ne canu rai rauhi, iicha chanenu ichaaine coina ii letoaanune coina.

⁹ Nena raujiaain nii canaacha belaaineein canaacha esenetai coreniha ichei aitoreeunni. Canuna Faboroneein- inae biinaaneein- Jesocurisito coreniha caresero cuhane netiin ichei aitoon,

¹⁰ cau cajinichaaain caresero cuhane neein, Jesocurisito coreniha cacalabi rijijieein nena Onesimo belaaaine coina.

¹¹ Jauriaalute niqui ichei chaque nelatelanaala, ii letononeein nelu Onesimo. Nete laen inae ena jiniiquiin cana rai jataain nelateinnein ne.

¹² Inae nacoauneein jelaiha ii rene cauhane coina letoaanu. Atiin canu coaraaine rijijieein nii coaraain neeu.

¹³ Cana Coaunera ere beebejihanune coreniha, cau caresero cuhane nihanune jaunne, iineein nena rijijieein canuhacha latei icharanein nihane coina, cau canu aina nihane jereeun niqui.

¹⁴ Nena jereneeine coataa aihane jereneun. Nabana canu ii caje bajaanune jaauncha jereeine coataa, ii suujua caje coauneein jereeine jerichaaunne jaun.

¹⁵ Jerihane ena chabana satonoelanaala ii aina nihane coinante, ii caje amuhin nelunii ii letono Onesimo. Nete inae naineneei ii letono siriine rijijieein siriine.

¹⁶ Raujiaain ii letono siriine amuritoheriin, ii nejeraneei tein belaaain coaraau. Jataaina belaaain coaraaun canu. Nete nii amuritoheriin joenreein cacha rijijieein coaraelanaala, Cana Curuaanaa Jesocurisito coreniha, ii nejeraneei tein coaraaine caohachae.

¹⁷ Aihane jaun canaacha esenetai coreniha ii nejeraneein canu coaraain neeine, nii canu coaraain neeine rijijieein acaentonai coaraain raau.

¹⁸ Ichei chatohaneein baaso ichaain, ichei rebequiin, naaonjoaain nihalune canu cobaraau coreniha.

¹⁹ Canuna Faboroneein ichei aitiin caraajenihane caa laenaan. Nii ichei aito-coaanne rijijieina, canu ichei coretereeuni. Nainichaaun niqiu canu que ijiabereeo coreniha rebeeoquine coaaucaanne.

²⁰ Aihara canejera. Cojuriu Jesocurisito cachaneein nenea tocohaneein caa ichei bajaanune rijijiein atiin ichaain, Jesocurisito coreniha canejeraneeine jaun canu suujua nunaau.

²¹ Canuhacha bajai amuritoheriin ichariquiin quere tonoraaine esenetaanune jaunne caa ichei aitiin laenaan.

²² Nii choae tacaainechu turuhanune jaanu rucuhequine jereeun, caresero cuhane nihanune jaun, cacoreniha bajaabajaaequichene tonoraain, inara coaraa uhanune jererichaaain Cana Coaunerane cohajihanune jaun.

Ii coaauruha raotojoein neeu.

²³ Jesocurisito coreniha caresero cuhane canu aina nenea Efaforasite ii coacue.

²⁴ Chaen Maroco, Arisitaroco, Demasi, Locasi, naaonjoainuri canu coroatajaneraneen nenacaaurute ii coaacure.

²⁵ Cana Curuaanaa Jesocurisito jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin.

Ebereocuru rai letoi

Rai Calaohi aina cuaainte cachaauru rai erelu Cana Coaunera.

¹ Inoaelu jetaote nere bera inoaesihuru- *profetacuru* aina cuaain araaisaain cana inoensihuru rai ere Cana Coaunera, ecoetacaeneein mituhelanaala, taba que acaauru sinihu, taba que letonocuru anjeraauru letoae, acaauru rai ecocohin beeuruhane coina, naaonjoaain.

² Nete laen inae enene Calaohi que nere berate Cana Coaunera, Cana Coaunera nihane coitucuhacache itolereneeinne coina. Nii rai Calaohi aina cuaainte, itolere cana rai chauratane, dede, itolere cautenu rijihuru, itolere cana janonaa, naaonjoainuri coaunaain niichuru Curuaanaa neein telu Cana Coaunera.

³ Nihei chunei cacha niqui Cana Coaunera coaraai. Nete caje uhin canaacaanu rene ecooca rai Calaohine jaun, canaacaanu rohan turuaain coaracaanune jaun, “Naaonjoaan Cana Coaunera,” naain coitucuhacaanu, jeelai Cana Coaunera tocohaneein necaohachaaain nichao que ichaohana jaun. Acate Cana Coaunera Calaohineein itolere sirichaneein coaraneein ne. Acate Cana Coaunera Calaohineein caa chauratane que ohelu, jianacoon osa caje cana mitaeranu que. Nitohaneente inae osa caje cana mitaeranu que ohane baiha, rai Inaca Cana Coaunera raotono nichajai que rori- *trono* ichoae nelauriaa cuelu.

Anjeraauru amurijiriinte cocoainanojineein ne Cana Coaunera Calaohi.

⁴ Jataain rai letonocuru anjeraauru cocoainaane amurijiriinte, rai Calaohi cocoinaelu Cana Coaunera, acaauru amurijiriin nihane coina.

⁵ Nitohaniane jaun, nihei chuni letono anjera rai:
 “Iite cacalabineein
 canuhacha jereineein
 canuhacha teineein
 nenaaneeicha,”
 naain iriheii Cana Coaunera. Niheichu chuni letono anjera que:
 “Leinjiin acaacha
 canu calaohineein nihane janana,
 Canu, leinjiin
 inaca neein nereeunicha,”
 naain iriheii Cana Coaunera.

⁶ Caa chauratane que nenacaauru cachaauru que, leinjiin acaacha rai calaohineein nihane coitucueratihane coinatate laen:

“Quere tonoraain
 canu coroaeequichene rijijieein,
 jerichanejeein nere tonoraain
 coroaecuche satiin,”
 nae, rai letonocuru anjeraauru rai, Cana Coaunera.

⁷ Nii rai letonocuru anjeraauru quete laen:
 “Canu letonocuru- anjeraaurute laen aiha cujuanane rijijieein, usi rijijieein naaonjoaain canuhacha jerei icharaneein neeurureein,” nae Cana Coaunera.

⁸ Jana rai Calaohi quete laen:
 “Chabana sarinaain
 itolere Curuaanaa neein-
 itolere Coaunera neein neeine.
 Chaen techu
 chabana satonoenereein

caohacha ichaain neeine.

⁹ Nii rijjijeein techu
caohacha nejesina ichara
curuaanaa neein neena jaun,
esinae rauhijiriin
baaso ichaain nenacaauru aina nejerateein,
caohacha icharaauru belairiquiin.

Nii coinane
Canu, Itolere Coaunera neein
ii Coauneranichaaunne
ii teein neeun,
ii, jataain
leeochaauru amuritoheriin
raotojoein rachoojoein
neeine coina,”
nae Cana Coaunera.

¹⁰ Chaen techu:
“Ii canuhacha tei
Curuaanaa neeinete,
jauriaanejeein
nunuhe caje coauneein niha
cana rai chauratanene coina
aitiin dede coaunaailu.
¹¹ Satiin iicha coaunanojoite sareein.
Jana iite laen chabana nitajenereeini.
¹² Inae ecu tihane banate,
siriteein saa cajionene jaohin,
enachasine que coreein jianaa rijjijeein,
janonaa coreriquiin.

Nete laen,
ii chabana satonoelanaala
ichaoriquiin,”
naelu rai Calaohi rai Cana Coaunera.

¹³ Nii jaun coatiha chuni, rai letono anjera rai:
“Chajaaute
caraaotono nichajai que nelaauriaena,
ii tijia asaae
iniha nejeratenacaauru
amuritiin tee te coaraaicha,”
naailu Cana Coaunera. Chabana nii Calaohi que aitothane rijjijeein letono anjeraauru
que irihe.

¹⁴ Nechu raujiaain ichoteratenojoineein nerichaacheeinne rai, cha beraneeichate
suujueneein Cana Coaunera tenojoineein neure rai anjeraauru.

2

Cana ichoterateraneein nenea que jaoleconaa nainihaacache.

¹ Nitohanihana jaun, nere beracuru que Cana Coauneraacha beratei aonaain
tonoraain- esenetaain nihacachenete caohachae. Jana nii cana rai niicha beraten-
join aonaain caohatiin coitucunaa saijieein tonoraenihacachenete, aihuruha coitucue-
lanaala nenacaaurune rijjijeein nitajerichaacheein.

² Coaracuche nachuhinti, nii rai letonocuru- anjeraauru que niicha teratei niha nii rai
jauriaanejeein nenea- rauhine saijieein tonoraelanaala naosatenacaauru cachaauru-
esinae rauhijiriin baaso ichacuruhane coreniha caseteco coaracuruhalune.

³ Nitohanihane jaun, caseteco caje nichotena nainerihacacheein, nii jauriaanejeein nena amuritoheriin, cana ichoteraneein nena esenetaenihacachene. Esenetaain nihacachene cointe, jauriaanejeein raaje nihane cana rai been nelu Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii baihate cana rai beeurelu aina amuhemujueein nota que coaraauru.

⁴ Nii ichoae tacaain techu, cana que coitucuerate Cana Coanera itolere cojoelanaacojoaihuru ichaain. Chaaen techu Aca jerihane rijijieein, le cacha nichaachene rai niicha tei- Suujue aina cuaain cana que coitucuerate.

Cana nejera rijijieein niha Jesocurisitone

⁵ Coatiha rai letonocuru anjeraauru, nii cabaiha neenihu rai Cojoanona caa ereerecaachene jaan coaraneein neeuruhane coina aitoi Cana Coanera.

⁶ Nitohanenihane quete:

“Chaneein ne cacha.
Chatohanaineeina nenaane cacha.
Chanuna acaacha coacuhin,
jataaen queecha coaauqui.

⁷ Jauriaanejeeinte niqui
ii letonocuru- anjeraauru
cocoainaine fautaain cocoainailu.
Nete nii baiha laen,

jataain leochaauru amurijiriin cocoainain,
que itolere Curuaanaa nihane comai lauriaain,

⁸ satiin nere tonoraain
neeuruhane coina ichaain,
tjia asaae que nejeratenacaauru
teilu,”

naain ne laenanohineein Cana Coanera Quiricha cuhane. Nitohanein satiin nere tonoraain nihacachane coina, cocoainain rai tjia asaae que nejeratenacaauru tihane coina, aitoane saijieein jaiti nitohanein icha Cana Coanerane coarahaacache.

⁹ Nete laen, inae anjeraauru fautaain nelatihei rijijieein turuhin nihalu carajaojoaain Jesocurisitone coaracaache. Nitohanein turuhinte, rai chaneein nenihacachene saijieein, jataain cana belaitohane jaun, cana coreniha ohane coina ichaelu Cana Coanera. Nii cana coreniha cairichanojoneein ohalune corenihate, itolere curuaanaacuru Curuaanaa neein nihane cojunacaneein necaohachaa Cana Coanerane que comaitenojoneein ne.

¹⁰ Satiin itolerete Cana Coanera rainein ne, niicha coaunanojoneein niha itolere jaun. Nii jaunte niicha coaunanojoneein rai calaohi neein nihacachene jaun, rai Cojoanona caa baiha neeni que nihacachene jere Cana Coanera. Nii jaunte cana coreniha necairichaa Jesocurisitone aina cuaain, nii aansijiiniji osa colane telu, satiin niicha coaunanojoinunru ichoteraneein nihane coina.

¹¹ Nitohanihane jaunte, ita Inaca que Inacaain nihacache, nii cana osa caje cana ichoteratera aina jiniiquiin. Nii jaunte, rai nejera neein inae nihacachene jaun coje-lanaala: “Canejeraauru,” nae cana rai Cana Coanera Calaoi.

¹² Niritorichaine quete:

“Canejeraauru raine
Iinein neeine beebejeein,
netaojiaain
Ii coroaeraauru cataaun
nenatereeunni,”

naalune, laenanohineein nelu Cana Coanera Quiricha cuhane.

¹³ Chaen techu:

“Leinjiin Acaachane

niicha ichai ichaane coina
 cohajereeeunni,”
 naain.
 “Cauna neeun,
 canu rai Cana Coaunera
 tenojoihunru- cacalabihuru
 ainara,”
 naain ne laenanohineein.

¹⁴ Charijieein teeinti, ita araaieein niha cachane, ita iniho que inihoquiin, ita coichana que coichanaain, naaonjoaen cacha, nii rijijieeinte cacha iniho que inihoquiin cacha coichana que coichanaain naaonjoaelu Jesocurisito, caa chauratane que ohin, nii cacha itajeraneein nenea moconajaera amuritothane coina.

¹⁵ Nitohaneein moconajaera amuritiinte, ohin nitajeeururichaaie que satiin casi-riin ichaonacaauru- cachaauru ichoteratelu.

¹⁶ Aihane jaun, coatiha anjeraauru coroatajanihane coina turuhin niheilü, Abaraaun nefoerateneein nenacaauru coroatajanihane coinatē turuhin nelu.

¹⁷ Nitohanihane coinatē, jerichanejeein cana nejeraneein, nihacachene rijijieein tenojoieein nelu, Cana Coaunera notaracae coujurihu cana rai saseredotecuru curu-aanaacuru Curuaanaanein, cairichaaajoaain cana coaraain, cana coreniha cairichei coaraain ohane, satiin cachaauru osa que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane coina.

¹⁸ Nitohaneein raajenihane necairichanaa coaraain, cojunojoieein nihalune jaunte, rijijieein necairichanaa coaraain, cojunojoieein niha cachane coaraane, coroatajanein naaonjoaen.

3

Moisesa amurijiriin cocoinanohi niha Jesusone

¹ Canejeraauru, aihane jaun Cana Coaunera ranojoieein, inae rai cachaneein neeichene jaun, niicha icharatenohi icharaanu que niicha tei- Jesocurisitohacha que coaaucuche. Nariha jataain coreniha chabana satonoelanaala esenetaacachene jaun.

² Jerihane rijijieein nere tonoraain niha Jesocurisitone jaunte, niicha icharatei icharaanu que cocoinaain nelu Cana Coaunera. Nii rijijieein techu, Cana Coaunera cachaneein nenacaauru aina, niicha icharatenohi icharanein nelu Moisesa.

³ Charijieein teeinti, niicha jai loreri amurijiriin jataain nelateineein ne loreri ichara, nii rijijieeinte, jataain Moisesa amurijiriin nelateineein nelu Jesocurisito.

⁴ Itolere lorerite, niha icharane jaun neein naaonjoaen. Nete laen Cana Coaunera coaunaane jaun, neein naaonjoaen itolere.

⁵ Nii rijijieein techu, rai cachaneein nenacaauru rai Cana Coauneraacha icharatei icharanein nihane jaun, raujiaain nota que coaraain, que niicha beratei beraneein nelu Moisesa.

⁶ Nete laen rai Calaohi Jesocurisito, cana rai cachaneein- rai loreri rijijieein niha-cachene amurijiriin, cocoinaain cana inana neein telu. Nii jaunte, rai loreri rijijieein nerichaacheein, esinae rauhijiriin jerihane rijijieein neein, chabana cohajihacachene coiinteein jianelanaala canaacha cohajei cohajihacachene.

Acaauru que Cana Coauneraacha banihatihu turuurenerichaaain rai cachaauru tabaaurune

⁷ Nitohanihane jaun, rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Enene cojoanona
 cuhane inara rai niicha jerei
 biha Cana Coaunerane,

⁸ jiaonriha

inara suujua aohana jerelanaala,
 aihuruhalu nere tonoraelanaala,
 nechua acaauru casetecaa
 Cana Coaunerane cojuhin coaraa
 cacha areroo ichtane janane
 rijjijeein nihache.

⁹ Ecute
 jenachoonca jaanacaneein
 mainajeriin acaauru notajaain,
 acaauru coroatajanichaaunne saijjееin,
 acaauru casetacaanune coujuha
 quere tonoraarenelu- inara foerateracuru.

¹⁰ Nii jaunna,
 nii inara foerateracuru aina obajeein:
 ‘Nechu itolere bana
 joaenreein rai suujua cuaauruhane jaunte,
 acaauru que
 canuhacha coitucueratenaa
 jerei coitucunaa jerecurene.’
 naain:

¹¹ Aihane jaun,
 coatiha acaauru que banihateein
 canuhacha rucujueihu
 turuururinaain,”
 naain biha Cana Coaunera Suujuene jaun ne laenanohineein.

¹² Aihane jaun canejeraauru, le cacha nequichene- inara netonai nabana cana rai
 Cana Coaunera beratei esenetaain neeichene jianequichene coataa, que nainain
 necohalajiin ichaaoche.

¹³ Nitohaneein nenea coacuelanaala, jianeein lecacha nequichene jiniiquiin ita suu-
 jua lararajiaain neeuche: “Enene cojoanonaa,” naain aitoaha Cana Coaunera Quiricha
 cuhanena jaan que turusihane ajiniha. Nabana inara tabaauru saruhin niha osane,
 rijitojoein chatohanai ichaquichene, inara netonai canaacha esenetai esenetaelanaala
 naitoonjoan tonoraeneeichene coataa.

¹⁴ Nitohanihane jaun, esinae rauhijiriin Jesocurisito aina nenea jerichaachene, nii
 esenetaacachene bana canaacha cohajei que turuhane reeintiaain esenetaacachenete
 ne.

¹⁵ Nii coinate:
 “Enene cojoanonaa cuhane
 inara rai niicha jerei biha
 Cana Coaunerane,
 jiaonriha
 inara suujua aohana jerelanaala,
 aihuruhalu
 nere tonoraelanaala
 nenacaaurulune rijjijeein nihache.”
 nae Nere Inoaesi.

¹⁶ “Charijihuru Cana Coaunera ere aonacuruhane saijjееin nii baiha nere tono-
 rana jerecurenelu,” naaichena. Acaaurute, satiin Egipto batane caje Moisesaacha
 rocoorinelu.

¹⁷ Nii jeelaihuru que techu, nitohaneein nere tonoracurenihane jaun, acaauru
 que nejerateein acaauru coroatajanihane jianiha jenachoonca jaanacaneein Cana
 Coaunerane jaun, ichtaneu cacha areroo satiin ohacoaurelu.

¹⁸ Chaen techu nii jelaihuru, rai nitohaneein nere tonoracurenihane jaun, esinae rauhijiriin acauru que banihateein niicha rucujuihu enoorenerichaaaine que aitelu Cana Coaunera.

¹⁹ Nii jaunte, esenetacurenihane coreniha nii acauru que banihateein niicha rucujuihu turuurenerichaaaine coitucuhacache raotojoein.

4

¹ Aihane jaun, jaiti cana rai niicha teeni, rai nebetacanaa cojoanonaa tihane rai niha Cana Coaunerane jaun, ecu turunaa nainichaachene coina, jataain necohalajiin ichaohacachenete caohachae. Nabana inara tabaauru, ecu turunaa nainecurenihane coataa.

² Nitohaneein cana netonai ecu turunaa nainichaachene cointe, nii Moisesa que beratihalu acauru raine rijijieein, cana rai netonai beratelu.

Nete laen inacojoein acauru rai beratelu, aonacuruhane saijieein, aihuruha nii niicha beratei esenetaain tonoraeraaurune rijijieein, acauru netonai esenetaaurenihane jaun.

³ Nete laen cana, esenetaera neein nihacachene jaun, nii Cana Coaunera aitoonjoan-nebetacana jaun enorichacheein. Nitohaneein nere tonoraaururichaaaine jaun, aitorichaaaine quete:

“Nii jaunna obajeein,
esinae rauhijiriin

nebetacaanune jaun

turuurenerichaaaine que aitoon”

naain belu Cana Coaunera. Nete cana rai chauratane coaunaane nainaalune caje coauneein nelu, nii nebetacanajaa cojoanonaa naitoonjoa.

⁴ Nii jaunte rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Caainsi janone cuhane jetaote,

itolere coaunaane nainain- bana
nebetacaelu Cana Coaunera,”

naain laenanohineein ne.

⁵ Nii baihate coaiten rai Quiricha cuhane, nii Isaraelitacuru que:

“Coatiha canu nebetacana jaun turuururinaain,”

naalu Cana Coaunerane, ne laenanohineein.

⁶ Nete, nere tonoraain ichoteratenojoein neeururichaaaine aonacuruha ichoaichaniha natiin, esenetacurenihane jaun, nii nebetacana jaan Cana Coaunera aitoonjoaun turuureniha Isaraelitacurune coina aitohalune saijieein, jaiti neure satononiha nii naitoonjoan esenetaeraauru, acauru coreenraniha nii nebetacana jaun turuheninuunru.

⁷ Nii jaunte, nii nacoaunein le janonaa que cojoinacate Cana Coaunera:

“Enene cojoanonaa,”

naain. Nii Quiricha Inoaensi caje coitucuhichene rijijieeinte, que beratihala Cana Coaunerane jaun:

“Enene cojoanonaa cuhane

niicha jerei beratihala

Cana Coaunerane,

jiaonriha tonoraeneechene,”

naain belu Rabiri.

⁸ Nii aina cunacaaurulu- Isaraelitacuru turuaalu Josoene jaan jelai que, aitohalu Cana Coaunerane jana nihane, coatiha leecha janonaa berihei Cana Coaunera, rai nebetacana jaun nihacachene que aitiin.

⁹ Nitohanihane jaunte, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai, ne jelai teein acauru que banijiaain nebetacaauruna jaanu.

¹⁰ Charijieein teeinti itolere coaunaane nainain nebetacaelu Cana Coaunera, nii rijijieein techu, rai namihaneeo caje nebetacaa aicheein, nii Cana Coaunera nebetacanajau turuhin nei.

¹¹ Aihane jaun, nii nere tonoraelanaala nenacaauru rijijieein nenea coataa, atiin caaintati ichacaachene coina cana letoaane nihanatiin nere tonoraacachenete ne, nii rai nebetacanajau turunaa nainichaachene coina.

¹² Nii cana rai Cana Coaunera beratenojoi Erenaate, cana ichao coreein, cana rai leeocha ichaonaa teraneein, naajoainein nenea ne. Acate aihane soondarooru rai sabere- jerane ajinaain nenaane amurijiriin nihane jaun, cana suujua cuhane enohin cana suujuene maajeein coitucue. Nii jaunte cana suujua cuhane canaacha coacui, canaacha ichana jerei, naaonjoainuri baasoneein, caohachanein, naaonjoaane coitucue raotojoein.

¹³ Nitohaniane jaun, nihei chuni Cana Coaunera coaunanojoneein nenea, que nasiha nainera. Acate inae ecu tihane bana rai canaacha beenei coitucue.

Saseredotecuru curuaanaa Curuaanaa Jesoso

¹⁴ Cana Coaunera Calaohi Jesusote, acaihaniji cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa neein dedeeu cuelu. Aihane jaun, leinjiin acaacha esenetaain cohajihacachene rijijieein, itolere bana jianena coacuelanaala beebejeein, acaacha cohajihacachenete caohachae.

¹⁵ Acate cana rai saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa nihane jaun, coujunojoinichaachene enaacha osa que nesaruna nainichaachene coitucue; acaentonai aihacachene rijijieein coujunojoneein nerejetoalune jaun. Nete laen, nii saijieein chabana osa que nesaruenelu.

¹⁶ Aihane jaun, chaque tonajelanaala, atiin cana belaicha Cana Coaunera rori- trono rohan netichaachenete ne; cairichaojoaain cana coaraain, latichaachene nainein cana rai caohacha ichaain cana coroatajanena nainihane coina.

5

¹ Satiin saseredotecuru curuaanaacuru curuaanaate, cachaauru jana janijiin, Cana Coauneraacha teinein ne, aca cachaauru osa coreniha, Cana Coaunera rai itolere teein, inihocuru mocoeranu *sacrificios* que nihane coina.

² Nii jaunte acaentonai joaenreein cache rijijieein nihane jaun, cairichaojoaaincha coitucuelanaala nenacaauru, nitajerai nenacaauru, naaonjoainuri coarae.

³ Nitohanein joaenreein cache rijijieein nihane jaunte, rai nosa, cachaauru osa, naaonjoain coreniha, Cana Coaunera rai itolere lenonecuru *sacrificios* sohin mocoee.

⁴ Nihei chuni raajenihane jerihane rijijieein, saseredote neein cocoainanohineein nei. Aaroon janijiin raain cocoainaalune rijijieein, raain cocoainaa Cana Coaunerane banaachate laen saseredote neein nenea naine cache.

⁵ Nii rijijieein chu coatiha raajenihane saseredote neein nihane coina, cocoainanohineein niheilulu Jesoso, Cana Coaunerate cocoainain nelu. Acate rai:

“Iite canu calaohinein,
enene canuhacha teinein
neei,”
naelu.

⁶ Chaen techu, rai Quiricha Inoaensi cuhane:

“Iite chabana satonoelanaala
saseredote neein neriquiin,
aihalu Melquisedee ne rijijieeincha,”
naain ne laenanohinein.

⁷ Jaiti cana rai chauratane que ichaohane bana, atinaaururichaaaine caje ichoteratiha Cana Coaunerane coina, jataain chanaain, caje bajaa Jesocurisitone janate, jataain nere

tonoraeranihane jaun, coroatajanelu nii cairichaaaururichaaaine abaantana nainihane coina rai Inaca Cana Coaunera.

⁸ Nitohaneeinte Cana Coaunera Calaohinihane saijieein, necairichaaanaa coaraain nelu Jesocurisito, jeriha rai Inaca Cana Coaunerane rijijieein nenea jerenacaun.

⁹ Nitohaneein jataain Inaca ere tonoraeranein nihane jaunte, Aca, satiin nere tonoraain neinichaachene ichoterateranein ne.

¹⁰ Nii jaunte Melquisedee rijijieein nenea saseredote neein cocoinaelu Cana Coaunera.

Jataainte elunae esenetaain nihancane jianichaane.

¹¹ Niha jataain arajiin inara rai irihanune jaanu niqui. Nete jataain caaintate inara rai bihanune, cha aonaquichene nihanatiin coitucusineeichene jaun.

¹² Inae niqui carajaa, inara cacha relaeranein neeichene jaanu rijijieein Jesocurisito coitucuhin neeichene. Nete enanetojoein caaintajelanaala cana relaa Cana Coaunerane jaan que nihanatiin nacoaunein inara relaera jerequiche. Nii jaunte aiha leinjiin canaanai ujuarine rijijieein neeichene jaun, iniho quinaa nainenihane jaun, itariicha cohajiha canaanai ujuarine rijijieein jataain caaintaelanaala nenea que inara relaera jerequiche.

¹³ Nii itari coha canaanai ujuarine rijijieein, caaintajelanaala relaera jereraaurute, leinjiin canaanai rijijieein neein niicha ichai coitucuelanaala ichoae.

¹⁴ Nete laen nii iniho que cuaain inara relaanune jaan Cana Coaunera Ere neein nenea ne. Acate, inae acaauruhacha coacui coitucuhin, “Naaonjoainte baaso ne,” jana, “Naaonjoainte caohacha ne,” naain coitucuhin nenacaauru rai benojoi ne.

6

¹ Aihane jaun, inae caohatiin jauriaanejeein Jesocurisito que nerelacaachelune jaun, inae leechaneein coacuelanaala, ainaacha iicha cana suujuane reentiaain sacuhacachenete ne.

Inae nainihej nacoaunein jauriaanejeein esenetaacachene nunuhetihacachelune rijijieein neein, baaso ichaquichene coreniha cana nitaje rai nihacachelune rijijieein nenea nainihaacache.

²⁻³ Raujiaain Cana Coaunera esenetaain, cachaauru baotisaain, biji que Jesocurisito esenetaeraauru dadaain acaauru rai Cana Coaunera bajaain, o caje ichanaain neeururichaaain onacaaurune, nerichaaain chabana satonoelanaala casetecone, naaonjoainuri coitucuhacache caohatiine jaun, janeein nenea coacuelanaala que leeochoauru relaacachenete ne. Jeriha Cana Coauneranete nitohaneein icharichaaachein.

⁴ Nitohanihane jaun, inae le sajeein itolere coaraain coitucuhin, Cana Coaunera Suujue siriin,

⁵ jataain caohatoha cana rai Cana Coaunera beratenojoine coitucuhin, itolere que jataain nelateineein nerichaaain caa baiha neeni janonaa quene coitucuhin,

⁶ naaonjoaain neeichene saijieein jianequichene, inae nacoaaunein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonaa naineriheicheein, coroso que Jesocurisito teein, nocoeje chanuuruhacache tochaneein rai nocoeje chanuha airiquicheeine jaun.

⁷ Nete laen atane caohacha que temule jaera rai, atane setejiaa elone caohatiin omarohin inacaain nihane rijijieein, jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeichene, inara rai caohacha ichaain inara coroatajanereein Cana Coaunera.

⁸ Jana nii temule jaera rai ojoa aina omane neeojoaain niha nii temulene rijijieein neeichenete, laen inara cojiotaain inara mocoeratereein Cana Coaunera.

Canaacha cohajete leinjiin acaacha cohajihacachene icharaneein ne.

⁹ Nete, inara rai caritiin aitocaaunne rijijieein, inara inae jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohin iiquichene coina, nichoterichaacheeine esenetaaichene caje cuaain leeochoaneein coacuelanaala neeichera canejeraauru.

¹⁰ Nii jaunte, chabana baaso ichaenihane jaun, nii enanetjoeein ichaquichene rijijieein, leeochoaauru cana nejeraauru- canaacha esenetai esenetaeraauru belaiquichene coarateein, coroatajanequichelune baitenereein Cana Coaunera.

¹¹ Nete laen, jataain ainaacha iiquichene reeintiaain, acaacha cohajein, esinae rauhijiriin corajein ichaquichene coarateein, inaraacha ichai ichaquichene caohachae.

¹² Coatiha chaque nelatihei chachaain neeichene coiinteein ichaquichene. Charijieein teeinti itolere bana jianelanaala esenetaain neeuruhane jaun acaauru rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa raeranein neure esenetaeraauru, nii rijijieein neeuche inara netonai.

¹³ Abaraaun rai niicha teeni tihane coina aitohalune banate, leinjiin Acaacha itolere amurijiriin nihane jaun, inae neniha amurijiriin neine jaun, aca Cana Coaunera neein coarajein icharichaaaine coina:

¹⁴ “Canune ii coroatajanein, arajiin janiinacajelanaala nefaauruha iicha foera- teeurine coina ichareeunicha,” naain Abaraaun rai biha Cana Coaunerane jaun,

¹⁵ luhecaelanaala carajaain cojoaain, nii rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa raelu Abaraaun.

¹⁶ Nete laen cachaaauru cha chana jerecuruhane, “Cana Coaunera coarajihane jana icharihanine que,” aitiin ichae. Nii jaunte, cha chana jereein nihane esinae rauhijiriin icharihanine esenetaera coina, “Cana Coaunera notaracaae icharihanine coina,” aitohane, inae nene nenacaaen rerohecaera.

¹⁷ Nii rijijieein techu, nii niicha teeni raeranein neenihuri rai, aansijiinniji nii aitohane corelanaala, esinae rauhijiriin icharichaaaine coitucuuruhane coina, aca Cana Coauneranein coarajein icharihanine que aitelu Cana Coaunera.

¹⁸ Cana coritaelanaala niicha teeni naitoonjoan, aca- Cana Coauneranein coarajein icharihanine coina, Cana Coaunera aitoonjoante raacache, Aca itolere baaso caje cana beraichanein nihane coina, naitoonjoaacha cohajein nihacachene jaun.

¹⁹ Nii cana rai niicha teeni- canaacha cohajeite, nitajihane coataa cana suujue nunaeranein ne. Charijieein teeinti, cujuana nichajai que auriteein bote nunae rai nunaera- ancla, nalaa fichafichaanaane coataa nii rijijieein. Nii canaacha cohajeite chabana turunaa nainenihacache Teenforo cuhanai bujuanein nena ne jaaun- cana turuhaeranu que nenaanein ne.

²⁰ Nitohanein ecu cana turuaeranu quete cana rai chabana satonoelanaala nena saseredotenein nelu Jesoso, aihalu Melquisedee ne rijijieein.

7

Saseredote inoansi- Melquisedee rijijieinte nelu Jesoso.

¹ Nii Melquisedee jetaote- Cana Coaunera rai saseredote neein, Saleen batane curuaanaa neein nelu. Nii Melquisedee jetao techu, leeochoaauru curuaanaacuru reychuru cachaaauru amuritiin sohin jitariin acaauruhacha sirii ruluha acaauru cajene baiha caaujiha Abaraaunne jana, que tacaain cuhin, coroatajaniha Cana Coaunerane aina leeochoaauru amuritohane que aitiin cojiotaain coroajelu.

² Nitohanein coroaecane jaun jetaote, nii leeochoaauru amuritiin sohin acaauru caje niicha ruluhi lechooncanu telu rai Abaraaun. “Melquisedee” naane jetaote: “Caohacha ichara curuaanaa” naane aite. Jerichanejееin jetao techu: “Saleen” naane: “Raotojoein nena” naa aite. Nii jaun jetaote, nii Saleen batane curuaanaa nihane jaun: “Raotojoein nihacachene tera curuaanaa” naaure Melquisedee que.

³ Nihei coitucueraai rai inaca, rai neba, foerateracuru, naaonjoainuri. Niheichu coitucueraai nejanoa, ohin, naaonjoaane. Nii jaunte, acaihaniji chabana satonoelanaala nena Cana Coaunera rai saseredoteneen ne, aihalu Cana Coaunera Calahine rijijiein.

⁴ Coaracuche nachuhinti jataain nelateineen niha nii Melquisedee ne jaun, nii leeochoaauru curuaanaacuru cachaauru sohin, niicha rului lechooncanu tihalu rai, cana foeratera inoansi Abaraaunne.

⁵ Moisesa tenojoi rauhite niqui, Lebi nefoerateneen nenacaauruhacha- saseredote neen leinjiin acaauruhacha, satiin cachaauruhacha sirii lechooncanu raauruhane coina aitelu, satiin cachaauru, acaauru araaineen- acaauru rijijiein Abaraaun nefoerate neuruha acaauru netonoaine saijiein.

⁶ Nii Melquisedee coatiha laen niqui, Lebi inamoco nihei. Nete nii saijiein, nii Cana Coaunera aitoonjoa raeraneen niha Abaraaun natiin, caje nii niicha rului lechooncanu bajaain Abaraaun cojiotaain coroaaje.

⁷ Nii coitucuhacachene rijijieinte, nii cojiotaain niicha coroaajei cacha amurijiriin nelateineen ne, nii cojiotaera.

⁸ Satiin caa chauratane que cachaauru caje acaauruhacha sirii lechooncan raaurerate ooruhane rai neen aihure. Nete laen nii Cana Coaunera Quiricha cuhane, Melquisedee que naitoonjoa enanetojoein jaiti ichaonaa que aitona rijitoein aite.

⁹ Nii rai niicha rului tiha Abaraaunne cajete, nii Lebi inamoconeen nenacaauru- saseredotecuru, enene cachaauru caje acaauruhacha sirii lechooncanu bajaain raeraneen neenihuru netonai, Melquisedee rai niicha sirii teeuruhane coitucuhacache.

¹⁰ Nii que taca cuha Melquisedeene jana, rai jaberoco cuhane jaiti najanoaelanaala neuruha niicha foerateenihurune jana, rai niicha rului tihalu Abaraaunne jaunte, jaiti nejanoaelanaala netiin acaauru netonai acaauruhacha sirii lechooncanu teen neurelu.

¹¹ Nii coitucuhichene rijijieinte, Aaron foeratenojoein nena- Lebi inamocooru- saseredote neen nenacaauru aina cuaain, Israelitacuru rai rauhi teen nelu Cana Coaunera niqui. Nete nii rauhi tonoraeraauru, esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijiein neurenelu. Nii jaunte nacoauneen saseredote letoaelu Cana Coaunera. Nete laen, nii niicha letoai Aaron nefoerate caje nenaanelanaala nihalu Melquisedeene rijijiein nenaane.

¹² Nii jaunte, nitohaneen necoriha saseredotene jaun, Cana Coaunera rai rauhi netonai necore.

¹³ Nii ena nena cana rai saseredote- cana Curuaanaate, leeocho Israelitacuru lauri caje nena nihane que aitiin laenanohineen ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

¹⁴ Nii jaunte, nii coitucuhacachene rijijiein, Jodaa lauri caje nenaaneen nelu cana Curuaanaa. Jana Moisesa coatiha nii Jodaa lauri caje nerichaain saseredotene coina coacuhin iriheilu, neeururichaain saseredotecurune bihane bana.

¹⁵ Nii jaunte, jataain caohati saseredote Melquisedee rijijiein niha, nii ena nena cana Curuaanaa- saseredotene coitucuhacache.

¹⁶ Aihane jaun, coatiha aihuruha leeochoaurune rijijiein, “Acate rai laurineen ne,” naain rauhi cuhane laenanohineen nihei. Acate chabana nitajenaachara ichaonaa caje unaaneen ne.

¹⁷ Nii jaunte, nii rai:

“Iite Melquisedee rijijiein
chabana satonoelanaala
saseredote neen neriquincha,”

naa Cana Coaunerane, ne laenanohineen Quiricha Inoansi cuhane.

¹⁸⁻¹⁹ Nitohaneente nii jauriaanejoein nena rauhi, Moisesa rai rauhi, naaonjoain aina chaque nelatenihane jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijiein cachaauru ichao

rucuhena nainenihane jaun, itajeein nacoauneein jataain amurijiriin nelateineein nenea te Cana Coaunera. Acate laen Cana Coaunera rene cana turuaeraneein ne.

²⁰ Chaen techu, aca Cana Coaunera neein coarajeein chabana satonoelanaala nihane coina, cocoinarihanine esenetaacachene coina raajenihane aitelu. Jana leeochoaauru saseredotecuru, coatiha chabana satonoelanaala neeuruhane coina, aca Cana Coaunera neein coarajeein cocoainaane coina aitohi Cana Coaunera.

²¹ Nete laen cana Curuaanaa, chabana satonoelanaala nihane coina, aca raajenihane coarajeein cocoainaane que:

“Canune

Cana Coaunera neein

caraajenihane coarajeein

icharihanuhine coina aitoon.

Nii jaun

nii caitoonjoan corerihaaunni.

Iite chabana satonoelanaala

saseredote neein neriquiin,”

naain ne laenanohineein rai Quiricha Inoaensi cuhane.

²² Nitohaneeinte nii jauriaanejeein nenea amuritoheriin nenea, cana rai Cana Coauneraacha teeni terateraneein nenaane Jesoso.

²³ Leeochaauru jauriaanejeein saseredote neein nenacaaurute, cana rijijieein cachanein neeuruhane jaun, arajiin neurelu, ohin nii baiha ichanana nainecurenihane jaun.

²⁴ Nete laen Jesoso ohin nitajenaa nainenihane jaun, leinjiin acaacha chabana satonoelanaala cana rai saseredoteneein ne.

²⁵ Nii jaunte, aina cuaain Cana Coaunera coacuhin ichaonacaauru ichoteratereein chabana satonoelanaala nihane rijijieein, acaauru netonai chabana satonoelanaala Cana Coaunera aina neeuruhane coina. Nitohanihane jaunte, chabana ohenihane jaun, itolere bana satiin esenetaeraauru coreniha bajaee bajaereein Cana Coaunera caje.

²⁶ Nitohaneeinte esinae rauhijiriin canaacha latei saseredotecuru curuaanaacuru Curuaanaa neein letono neein ne Jesoso. Acate Saantoneein baaso colane- niheichu osaquelanaala- osaaonacaauru caje, jelai dedeeu tenojoineein ne.

²⁷ Coatiha leeochoaauru saseredotecuru rijijieein, jauriaanejeein rai nosa coreniha, nii baiha chaaauru osa coreniha, naaonjoain iniho mocohin Cana Coaunera rai tihane coina nenea nihei. Nitohanelanaalate, le sajeein chabana coaiten ohenihane coina, raajenihane cana coreniha rai jaberoco telu sohin atinaauruhane coina.

²⁸ Jana nii Moisesa rai rauhi que cocoinanohineein nenacaauru saseredotecurute- nechu joaereein cachanein osaaonaneein neurelu. Nete laen, nii Moisesa rai rauhi que cocoinanohichuru baiha, ena nenea saseredote cocoainaane coina, aca Cana Coaunera neein coarajeein icharihanine que aitohalune jaan, rai Calahineein osaquelanaala- chabana satonoelanaala saseredote neein nihane coina cocoainaelu Cana Coaunera.

8

Ena nenea- cana rai, Cana Coauneraacha teeni terateraneein niha Jesoso ne.

¹ Nii cana rai saseredote curuaanaacuru Curuaanaa- caa inara rai ereereecaunne jaante- jataain itolere amurijiriin nelateineein Cana Coaunera rijijieein nihane jaun, Cana Coaunera nelaurihanaja raotono nichajai que nelauriaelu Cana Coaunera rohan.

² Acate cana rai esinae rauhijiriin saseredote esine neein Cana Coaunera ichanohineein nenea- *santuario* cuhane neein, Cana Coaunera rene cacha turuaeraneein ne. Coatiha aihuruha leeochoaauru saseredotecurune rijijieein, raajenihane cacha ichanohineein nenea- *santuario* cuhane nihei.

³ Satiin saseredotecuru Cana Coaunera rai chaaelai teraneein, inihocuru mocohin teranihane coina cocoainanohi nihane jaunte, Jesocurisito netonai nii rijijieein cana osa coreniha raajenhane netelu atinaauruhane coina.

⁴ Coatiha caa chauratane caje nenea nihane, saseredote nenea nainerihe. Inae caa chauratane que arajiin neeuruha saseredotecuru, Moisesa rai rauhi cuhane aitohane rijijieein niqui, Cana Coaunera rai nii Teenforo asaae lenonecuru sohin mocooruhane coina.

⁵ Nii saseredotecurute, nechu dedeeu ichacuruhane cojunacaneein nitohanei icharanein neeurelu. Canate esinae rauhijiriin, nechu dedeeu nenacaauru rijijiei icharanein ichacuruhane coitucuhacache, *santuario* ichaa Moisesane coina rai: “Aonaun. Nii ichei ichatane ucuunno coaratihanulune rijijieein ichaaura,” naalu rai Cana Coaunerane caje.

⁶ Nete cana rai saseredote laen, jataain nii leeochoauru amurijiriin, jataain cana rai caohacha ichaain, cana rai tihane coina aitohalu Cana Coaunerane rijijieein, Cana Coaunera rene cana turuaeranein ne.

⁷ Bana caohachaaain cachaaauru ichao rucuhena nainiha, nii jauriaanejeein nenea Cana Coauneraacha teine, coatiha neriheilulu Jesocurisito caa ena niicha tei ichaane coina.

⁸ Nete nii jauriaanejeein niicha tei rijijieein neeurenihaha cachaaaurune jaun:

“Inae cojoanona que turuhane banane,
Israeli, Jodaa, naaonjoainuri aina,
enachasine canuhacha ichaneni
ichareeunnicha.

⁹ Nii ena acaauru aina
canuhacha ichanenu,
coatiha
Egipto batane caje
acaauru foerateracuru
rocohanulune coina,
canuhacha ichailu rijiirinaai.

Nene,
nii acaauru aina
canuhacha ichanenu
tonoraelanaala
ichaaoruhane jaun,
acaauru que jaolecoonlu.

¹⁰ Nii caa baiha Israeli aina
canuhacha ichanenu,
acaauru suujua cuhane laenanohineein niha
Canu rai rauhine,
suujua caje coaunein
coitucuuruhane coina
canuhacha ichanenu ne,
Canu,
acaauru Coauneranein
nihanune coitucuhin,
canu cachaneein neeuruhane coina.

¹¹ Nii bana,
inae le cachaaauru,
leeochoauru,
acaauru laurichuru,
acaauru araachuru,
naaonjoainuri,
inae Canu que

ita relaauruhane latelanaalate,
 Canu,
 acaauru Coaunera nichaaunne
 coitucuurureein
 satiin ichauhenaauru,
 canaanaihunru,
 naaonjoainuri.

¹² Nii banane
 baaso ichacuruhane que casuujua acateein,
 acaauru osa que canu suujua acatereeeunni,”
 naelu Cana Coaunera.

¹³ Nii cana rai nacoauneein enachasine niicha ichanenu biha Cana Coauneranete,
 inae chaque nelatelanaala nitaje rai niha nii jaurihaanejeein niicha ichanenune coitu-
 cueratiha aite.

9

Santuario chauratane que nenaalu aina dedeeu nena santuario.

¹ Nii jauriaanejeein Cana Coauneraacha teite, caa chauratane que rene nichuuntaau-
 ruhane jaanu que *santuario* neein telu Cana Coaunera.

² Nitohaneente, nii jauriaanejeein *santuario* neleru asaae jetao nelu leinjiin usi
 nujuu, leinjiin mesa Cana Coaunera que banijiaain nena faan siriin, naaonjoaain.

³ Jana, que jauriin nena bujuu cuhane jetaote, jelai teein Cana Coaunera turunaja-
 neein curuajaelu.

⁴ Nii cuhane jetaote, nelu oro caje ichanohineein nena rori, jujui- incienso mo-
 cooruhane jaanu que, chaen camela itolereenein oro que carihanojoneein nena. Nii
 camela cuhane jetaote nelu, oro caje ichanohineein nena- leinjiin baichaje, cuhane
 manaa neein curuajaain nena quinacai- manaa siriin. Chaen jetao techu, nii camela
 cuhane nelu Aaroon bastoon omaronalu, Cana Coaunera rai rauhi- ajeri caje nena
 tabara que teein laenanohineein nena, naaonjoainuri.

⁵ Nii camela ichoae jetaote nelu- coroatajai cacha rijiinanai itaroojianaain. Acaauru
 jetaote, ecu niha Cana Coaunerane beraneein jetao, nii nitaro que nii camela fuera
 asaaraneein ne. Nete ena nelatene jitariin nii coitucuerateein niique irihacane.

⁶ Inae nitohaneein satiin ichanohineein nihane jana jetaote, itolere bana nii nunu-
 neein nena- Cana Coaunera rene nichuuntaauruna jaun turuure saseredotecuru, ecu
 Cana Coaunera rene nichuuntaain ereereecuruhane coina.

⁷ Nejetaote nii que jauriin nena- jelai teein Cana Coaunera turunaja neein nena
 jetao, saseredote curuaanaacuruhacha ecu turue le sajeein le jaanacaauru nainein.
 Ecu enohane nainein jetaote, lenonecuru coichana amaure, jauriaanejeein rai nosa
 coreniha teein, nii baiha coitucuelanaala neosateeuruha cachaaurune coreniha tihane
 coina.

⁸ Niite cana que coitucuerate Cana Coaunera Suujue, nii nunuheneein nena- Cana
 Coaunera rene nichuuntanaanaja neein nihane jaun, jaiti neniha nii jelai teein Cana
 Coaunera turunajaun cana turuaerane jaun, ecu turunaa nainenihacachene que.

⁹ Satiin niite, nechau jaiti ichaohacachene tonohanau cana que coitucuerateranu
 que nelu. Nii itolere inihocuru mocohin Cana Coaunera belaihuruhane jaan, coatiha
 nitohanei ichaain coroaeraauru cachaauru suujua couluoona nainiheilu.

¹⁰ Acate raujaain lenonecuru, conacaihuru, naaonjoainuri couluoranein,
 cachaauru netonai chatoanai ichacuruhane, rai jaberoco caje niicha ichai jaaoruhane
 coarateeuruhane jaanu que nelatelu, cana suujue coriha Cana Coaunerane que
 turuhane reentiaajeein.

¹¹ Nete laen inae turuhelu Jesocurisito. Acate enene inae cana rai saseredotecuru
 curuaanaa Curuaanaa esinenein- chabana satonohelanaala nereein. Nii saseredote

neen niicha ichai ichaane jaan- *santuariote*, esinae rauhijiriin neseneneen nenea ne. Coatiha raajenihane cacha chanohineen nenea nihei, niheichu cau chauratane que nihei.

¹² Nitohaneeinte *santuario* cuhane enohelu Jesocurisito, coatiha aihuruha caa chauratane que nenacaauru saseredotecurune rijijieein, Cana Coaunera rai, cabara curuanaa, toro narejeen, naaonjoainuri coichana tihane coina nihei. Acate raajenihane rai coichana tihane coina, le sajeein enohelu chabana coaitenihane coina. Nitohaneeinte cana rai ichaonaa chabana satonoelanaala nenea teraneein nihane jaanu raelu.

¹³ Esinaete niqui, nii toro narejeen coichana, cabara curuanaa coichana, baca narejeen moco bajane, naaonjoainunri que, chaaelai Cana Coaunera que banijiaelanaala nenea cabuuruhane couluorejetelu, Cana Coaunera que banijiaaenein nihane coina. Nete laen cacha suujue couluoona nainenelu nii ichanacuru.

¹⁴ Nete laen jataain nii amuritoheriin nelateineein ne Jesocurisito coichana, aca Cana Coaunera Suujue, chabana nitajenaacharanejeein nenea aina cuaain, raajenihane Cana Coaunera rai cana coreniha ohane coina netihalune jaun. Nitohaneeinte cana suujua letononeein, canaacha ichai coreniha, cana nitaje rai nenea caje, cana suujua coreein nelu nii rai coichana- osa colane nenea- Cana Coaunera jerei ichaain nihacachene coina.

¹⁵ Nii coinate ohelu Jesocurisito, ena nenea Cana Coauneraacha ichaneni aina cuaain, ichoaichaniha neen onacaaurulu, ena neinichaachene, naaonjoainichaachene Cana Coaunera aina cana tihane, nii inoaelu jauriaanejeein niicha ichai, rauhiaain cachaauru osa bujuateraneein nihane caje, acaauru osa que suujua acatena nainiha Cana Coaunerane, satiin niicha ranojoneein nenacaauru netonai nii naitoonjoa niicha teeni chabana satonohelanaala nenea ichaonaa raeranein neeuruhane coina.

¹⁶ Oha cachane baiha, rai rucuhele niicha cocoirichai raauruhane coinate, jauriaanejeein oha nii cachane coitucuuruhane rai ne.

¹⁷ Nii jaun, jaiti oheniha nii rucuhele erora cachane, coatiha nii niicha cocoirichai rucuhele ranaa nainihe cacha. Inae ohane baihate laen naine nii rucuhele raa nii banihatihane jaan ne.

¹⁸ Nitohanihane jaunte, nii jauriaanejeein nenea Cana Coaunera ichai tonoracuruhane coina, carenero sohin rai coichana chororejetucurelu.

¹⁹ Jerichanejeein jetao techu, aina nenacaauru cachaauru rai jetao, nii Cana Coaunera aitoonjoa rauhi bihane baiha jetao, carenero ujui caje, lana caje ichanohi cajione lanajai aina, leinjiin enuha- isopo uune raain jetao, toro narejeencuru, cabara curuanaa, naaonjoainuri coichana acau que jasiitenohineein nenea que setejaain jetao, Cana Coaunera tenojoi rauhi laenanohineein nenea ichoae riajaain cachaauru ichoae netonai riajae Moisesa.

²⁰ Nitohaneein acaauru ichoae riajaain jetaote: “Caate nelaterichaaain nii cana rai tonoraacachene coina Cana Coaunera tenojone coitucuhichene coina, coitucuerateraneein nenea Cana Coaunera icharatenohi ichananera,” nae jetao Moisesa.

²¹ Chaen jetao techu, loanari *santuario* aina, nasaae enohane saseredote rai nelatenei corujueleeuru, naaonjoainuri ichoae riajae Moisesa.

²² Nitohaneeinte, satiin itolere coichana que rujuaain, jelai tein culuonojoneein nihane coina aitelu nii rauhi. Nii jaun, neniha coichana joaera cana corenihane, nerihei cana osa que suujua acatiha Cana Coaunerane jaanu.

²³ Nitohaneeinte carenerocuru sohin rai coichana que, nii dedeeu nenacaauru cojunaca neen nenea couluoocurelu. Nete laen, jataain nii amuritoheriin couluoora latelu nii dedeeu esinenein nenea.

Cana osa caje cana rocoeranu quete ohelu Jesocurisito.

²⁴ Coatiha nii Cana Coaunera nenaja esine cojunacatiha cachaauruhacha ichai asaae enohilu Jesocurisito. Acate rauhijiriin Cana Coaunera nenaja dedeeu cuhin, Cana Coaunera rai, enene cana coreniha iriha ne.

²⁵ Coatiha aihuruha saseredotecuru curuaanaacuru, le jaanaca naineein nejelau coichana teeuruhane coina araai saain nii *santuario* enohine rijijieein, araai saain ohilu Jesocurisito.

²⁶ Nitohaniane chujianra, necoaaunaa cana rai chauratanene caje coaauneein, ore araai saain Jesocurisitona. Nete aca satononiha ecocohin- le sajeeincha raajenihane neteein ohelu- chabana satonoelanaala cana osa caje cana rocoeranu que.

²⁷ Charijieein teinti le sajeein ooruhane caseteco coaracure cachaauru,

²⁸ nii rijijieeinte le sajeein atinaain, arajii cachanichaane, osa aina nenea caje cana rocoeranu que tenojoinnein nelu Jesocurisito. Inae nacoauneein tururichaaain niqui. Nete osaaonacaacuru ichoteratihane coina ainereein, esenetaain acaacha cohajeein nenacaauru ichoteratihane coinata aicheein.

10

¹ Nii Moisesa rai rauhi, nechu raujiaain nii turuha uheneenilu rijijieein nihalu nesinenelanaalane jaunte, acaauru osa caje- nii le jaanaca naineein- araai saain jeelai lenonecuru mocohin Cana Coaunera rai teurera couluoona nainenelu.

² Bana nii acaauru osa caje acaauru couluooca nii Moisesa rai rauhine jana nihanete, inae osa caje couluoonohineein neeuruhane coitucuhin, inihocuru mocohin teeuruha Cana Coaunera raine jianecurure.

³⁻⁴ Nete nii toro narejeencuru, cabara curuaanaa, naaonjoainuri coichana, acaauru osa caje, acaauru couluoona nainenihane jaun, osaaonaneein neeuruhane coaauca, nii le jaanacaauru naineein, nii inihocuru mocohi teure Cana Coaunera rai.

⁵ Nitohaniane jaunte, inae chauratane que uhane rai:

“Ii rai lenonecuru teein,
que ii belaihuruhane
jereneeine jaunte,
ii rai canu jaberoco tihanune coina
caletoaaicha.

⁶ Niheichu
acaauru osa caje
couluoonaquine coina,
ii rai iniho mocohin teein,
chaaelai que
ii belaihuruhane coina jeriheei.

⁷ Aihane jaun, nocoaaun,
nii Quiricha cuhane
laenanohineein nihane rijijieein,
iicha jerei icharaneein
nihanune coinara
Cana Coaunera,”

naelu Jesocurisito Cana Coaunera rai.

⁸ Niritiin nii acaauru osa caje couluoonajaane coina, rai lenonecuru sohin teein, chaaelai que belaihuruhane coina aitiin, rai lenonecuru mocooruhane coina aitiin, naaonjoaan, rai naitoonjoan rauhi rijijieeine saijieein, rautaeniha Cana Coaunerane que rai aitohane baihate:

⁹ “Nocoo inae cuhanu iicha jerei ichacaaunne coina” naain aite Cana Coaunera rai. Nitohaneinte nii lenonecuruhacha sohin teeuruhane coina nenea rauhi itajeein, raajenihane rai jaberoco tee, ena nenea cana rai Cana Coauneraacha teineein nihane coina.

¹⁰ Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein, le sajeein chabana coaitenihane coina, cana coreniha ohane coina, raajenihane rai jaberoco tihalu Jesocurisitone corenihate, cana osa caje cana couluocoelu Cana Coaunera.

¹¹ Chabana osa caje cacha couluoona nainenihane lenonecuru sohin teuruhane saijieinte, satiin saseredote Jorioneein nenacaauru, araai saain itolere bana lenonecuru sohin teurelu.

¹² Nete laen Jesocurisito, le sajeein, chabana coaiten ichaenihane coina, osa coreniha rai jaberoco tihane baiha, Cana Coaunera rohan nelauriaelu.

¹³ Ecute ena neein, que nejeratenacaauru amuritoeratiha Cana Coaunerane cojoae,

¹⁴ rai jaberoco teein coreniha Cana Coaunera cachaneein neeuruha cachaaurune coina couluocane jaun.

¹⁵⁻¹⁷ Jana Cana Coaunera Suujuete:

“Inae chabananiiji

acaauru rai canuhacha ichanenite;

acaauru suujua cuhane laenanohineein niha

Canu rai rauhine,

suujua caje coauneein coitucuuruhane jaan nereein.

Nii jaun inae nenacaeneein

acaauru osa aina baaso ichacuruhane coaaurihaaunni,”

naain aitohalu Cana Coaunerane coitucuerate cana que.

¹⁸ Aihane jaun, inae nitohaneein cana osa que suujua acatiha Cana Coaunerane jaun, inae nainiheini nenacaen osa coreniha iniho mocohin tenaa nainiheini cacha.

Cana Coaunera rohan nichuuntaacachenete ne.

¹⁹ Nitohanihane jaunte rai coichana jaohin ohalu Jesocurisitone coreniha, aina cuaain, inae enene nainichaache, chaque casilanaala tonajelanaala Cana Coaunera nenaja esine *santuario* turuhacachenera canejeraauru.

²⁰ Nitohaneinte Cana Coaunera rene turunaa nainenihacachene jaan bujuateraneein nenea itajeein, nii ena nenea ichaonaa que turunaa nainichaachene jaanu ajiinchateraneein, rai jaberoco telu Jesocurisito.

²¹ Nii jaunte Jesocurisito cana rai saseredote esine neein nihane jaun, aca Cana Coaunera nenaja acatiha cana turuaeraneein ne.

²² Aihane jaun cana suujua cuhane asinojoneein cha coacuelanaala, niheichu leecha coacuelanaala, canaacha cohajeicha que coacuhin, esinae rauhijiriin cana suujua cuhane coitucuhachene saijieein, chachaain nihacachene jianein, Jesocurisito aina cuaain couluonojoneein Cana Coaunera rohan turuhacachenete ne.

²³ Nii jaun coujurihu Jesocurisito esenetaeraneein nihacachene jaun, itolere bana esenetaacachene rijijieein nihacachenete ne. Inae ecu tihane bana, cana rai niicha teenu naitoonjoalu terichaaain Cana Coaunerane jaun.

²⁴ Nitohanihane jaun ita rijijieein caohachaaain neein, itolere bana ita belaaain nihacachene coina, ita coroatajanein nihacachenete caohachae.

²⁵ Aihane jaun nainiheini aihuruha leechaaurune rijijieein, ita aina netaojiaain ereerecaachene coiinteein jianena nainihaache. Coiintelanaalate naine, inae tururichaaain Cana Curuaanaa cojoanona que turuelalajihane que nainaaain, jiniiquiin itaque corajerateein, ita rai coitucueratihacachene caohachae.

²⁶ Jana inae raotojoneein Jesocurisito coitucuhin nihacachene saijieein, naosatenaa coacuhin nihacachene inae nerinaain nacoaunein cana osa coreniha ohenu.

²⁷ Nechu usi tabai jana necairichanaa coaraain nitajeeururichaaain Cana Coaunera coitucunaa jerelanaala que nejeratenaa rijijieein nenacaaurune que banijiaain ne-naachate cohajerichaachein.

²⁸ Chunocoha, Moisesa rai rauhi tonoraelanaala nihane jana, neeuruha nichatajaain coaraain beeurerante, cairichaaajoaain coaraelanaala, sohin jaaorurejetucurelu.

²⁹ Tana, nii amurijiriin casetecanohiniha cuururichaain, chaque nelatihei rijijieein Cana Coaunera Calaohi teein, cana coreniha ohin rai coichana jaohin naaonjoaan, cana belaiha Cana Coaunera Suujuene saijieein, que jaolequiin nenacaaurune coitucuhichene. Nii rai coichana cana coreniha ohin niicha joailute niqui, acaauru rai niicha teeni terichaaain Cana Coaunerane coitucuerateein, jelai teein Cana Coaunera cachaneein neeuruhane coina, acaauru couluooraneein nenaane.

³⁰ Chaen techu: “Canuna cachaauru rai caohacha icharaneein coretereeunni,” naain “Cana Coaunerate rai cachaauru rucuhereein,” naelu Cana Curuaanaa.

³¹ Nii jaunte, jataain coasihacaine Cana Coaunera nere tonoraain nenihacane.

³² Nete inara, jauriaanejeein Jesocurisito esenetaaichene nunuheneein, itolere que laraajiin necairichanaa abaantaaichelune coaauquichene caohachae.

³³ Inara tabaaurute, satiin notaracaae teein nocoeje chanuhin bisihururejetelu. Nii jana inara tabaaurute, inara aina jiniiquiin necairichaaururejetelu inara coinaderaa.

³⁴ Jerichanejeein techu, cairichaaajoaain caresero cuhane nenacaauru coaraain acaauru coinaderarejetocoichelu. Chaen techu inara rucuhale ruluuruha inara cajene nihanatiin, raotojoein rachoojoein nerejetocoichelu cochunaelanaala. Inae nii amurijiriin chabana nitajenaa nainelanaala dedeeu niha inaraacha raenine coitucuhichene jaun.

³⁵ Aihane jaun, jiaonriha nitohaneein rariquicheeine esenetaain ichaohichene jianiquichene. Acate inara rai jeelai amuritoheriin cainareein.

³⁶ Nii jaunte, jataain jeelai amuritoheriin necairichanaa abaantaaain nena nainequichene jaanu que, itolere que laraajiin neeichene jaanu latequiche. Cana Coaunera jerei ichajeein ichaohichene, tihane coina naitoonjoa raeraneein neeichene coina.

³⁷ Nitohanihane coinate:
“Inae ena caeneenejelanaalate turoreein nii turuha uheni.
Coatiha inae carajarihaain.

³⁸ Canu cachaneein, canuhacha esenetaain ichaonacaaurute, chabana nitajeeurenereein. Nena laen canu cachaneein nihane jianein, jauriaa ichaohalune rijijieein ichoai que nejeratereeeunni,”
naalu Cana Coaunerane, ne laenanohineein rai Quiricha inoansi cuhane.

³⁹ Jana cana, coatiha nii rai cachaneein neeuruhane jianein, jauriaa ichaoruhane rijijieein ichaonacaauru caseteco coaracuruhane rai nenacaauru nihaacache. Canate esenetaain ichaoruhane jaun, ichoteratenojoein neeururichaine rai nenacaauru rijijineein nihacache.

11

Cana Coaunera esenetaain niha cachane

¹ Esinae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaacanete, chabana canaacha coaraai terichaaain cana raine cohajeein ichaohaca.

² Cana foerateracurute raujiaain esenetaauruhane jaun, cache caohacha rijijieein acaauru coarae Cana Coaunera.

³ Cana Coaunera esenetaacachene jaunte, nereecha que chauratane coaunalune coitucuhacache. Nii jaunte, chabana cacheacha coaraai caje coaunanojoein nene, caa enene canaacha coarai.

⁴ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nii rai nihana Caain amurijiriin, jataain caohacha nejesina mocohin que Cana Coaunera belaiha Abeline jaun, caohacha icharaneein raain nii rai niicha tei raelu Cana Coaunera. Nii jaunte, inae ohalune saijieein enanetojoein Abeli coaaucaache, Cana Coaunera esenetaeraneein nihane coitucueratiha cana quene jaun.

⁵ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nabana ohane coataa jaberoco neein Enoco raa Cana Coaunerane jaun, inae nii baiha coarihurenelu. Cana Coaunera Quiricha inoansi cuhanete, jaiti raeniha Cana Coaunerane ajiniha, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohalu Enocone que aite.

⁶ Nete esenetaenihane Cana Coauneraacha jerei ichajeein ichaonaa nainene chuni cacha. Cana Coaunera aina nenea jerichaanete, niha Cana Coaunerane esenetaain, aina nenea jerenacaun, niicha jerei ichajeein ichaonacaauru cainaeraneein niha Cana Coaunerane esenetae esenetaera.

⁷ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae chabana acaauruhacha coaraai icharichaine beein suujuatiha Cana Coaunerane tonoraain, leinjiin bote tabai jaelu Nohe, cuhane rai comasai aina saain rai bereecuru aina nichotihane coina. Nitohaneein esenetaane jaun techu, nii esenetaelanaala chauratane que satiin nenacaauru cachaauru caseteco coaracuruhane jana, esenetaain nenacaauru ichoteratenojineein neeruhane rijijieein ichoteratenojineein nelu Nohe.

⁸ Nii rijijieein techu, Abaraaun netonai Cana Coaunera esenetaane jaun, cotihacane tonoraain rai natane ratiriin, nii cunaja jelai coitucuelanaala cuhin, esenetaeraneein nihane cainaeraneein, rai Cana Coaunera teenu atane que ichaoha cuelu.

⁹ Nitohaneein Cana Coaunera esenetaane jaunte, nii rai Cana Coaunera teenu atane que leeocho atane caje unaaneein ichoaelu Abaraaun. Ecu jetaote, neloheritelanaala raujiaain loanariicha asaae ichoaelu, aihuruhalu nii rai, Cana Coauneraacha tei raeranein neeninunru Isaca, Jacobo, naaonjoainurine rijijieein.

¹⁰ Cana Coauneracha ichai- chabana nitajenaachara nese que ichaonaa jerihane jaunte, leeocho neseu cuhin ichoaelanaala loanariicha asaae ichoaelu Abaraaun.

¹¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae camotojoe nihane jaun canaanai sirina naineniha Sarane jana, inae Abaraaun netonai biinaa nihane saiijieein, rai naitoonjoan icharihani nohanelanaalane esenetaane jaun, lararajiaa Cana Coaunerane aina nelararajiaain canaanai sirilu Abaraaun.

¹² Nitohaneeinte, inae jataain biinaa nihane saiijieein, janiinacajelanaala cucuana cuhane nenea carene catu aina arasijie jeoneein, cachaauru foerateraneein nelu Abaraaun.

¹³ Satiin nii cachaaurute ohelu, jaiti nii acaauru rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa jitaain raelanaala. Nete jataain Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, nota que coaraa rijijieein coitucuuruhane jaun, nechu leeocho atane caje unaaneein, caa cana rai chauratane que ichaaoruhane coitucuurelu.

¹⁴ Nitohaneein ichaaoruhane coitucuhacachene cajete, jaiti caa chauratane que, nii acaauru rai Cana Coauneraacha teenu chabana satonoelanaala acaauru ichaonajaanu atane raarenihalune coitucuhacache.

¹⁵ Bana nii jeelai nataneecha que coaacuruhane jana nihanete, jelaiha caaururelu.

¹⁶ Nete nii acaauru rai Cana Coaunera teenu atane raauruhane coina, jelaiha caunaa nainecurenelu. Nii atane acaauruhacha raaenute dedeeu nenaane. Nii jaunte, nitohaneein acaauru que leinjiin nese banihateein rucuhecane jaun, acaauru Coauneranein nihane coejene Cana Coaunera.

¹⁷ Nitohaneein Cana Coaunera esenetaane jaun techu, esenetaane cojuha rai calaohi Isaca sohin mocohane coina, rai aitoha Cana Coaunerane jana, Isaca sohin mocoha nejerele Abaraaun.

¹⁸ Nitohaneeinte: “Ii calaohi Isaca cajete nefoerateeurureein iicha foerateeuricha” naa rai Cana Coaunera natiin, acaihaniji rai calaohiniha Isaca ne saiijieein rai sohin mocoha Abaraaun ne jere Cana Coaunera.

¹⁹ Ohane caje, cacha ichatena nainiha Cana Coaunerane esenetaane jaunte, nii rai calaohi atinaain tihane jere Abaraaun. Nii jaunte, Cana Coaunera rai tihane baiha,

nacoauneein nii rai calaohi raelu. Nitohaneeinte jataain chaque nelateineein nelu nii Abaraun.

²⁰ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, rai calaohichuru- Jacobo, Esao, naaonjoainuri coroatajanerichaain Cana Coaunerane coitucuhin cojiotaclu Isaca.

²¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae ohane rai netiin, rai calaohi Jose calaohichuru- le cachaauru cojiotaain coroatajanerichaain Cana Coaunerane que aitiin, rai nunera que netemeriaain, Cana Coaunera coroajelu Jacobo.

²² Cana Coaunera esenetaane jaun techu, inae ohane rai netiin, Egipto caje mituururichaain rai naraaichuru Isaraelitacurune que aitiin, rai jaberoco amaauruha acaauru jiniichaaine coina aitelu Jose.

²³ Cana Coaunera esenetaauruhane jaun techu, canaanaihuru soaajeratiha Egipto curuaanaa *reyne* jana, nejanoaa Moisesane jana casilanaala, nichata ateein asinojoneein aina sirichurelu, jataain caohachajei canaanai nihane jaun, rai fojiaraauru.

²⁴⁻²⁵ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, *Rey* Faraaon cacunu, calaohi rijijieein nena jerenihane jaun, inae ichauhenaneein rai naraaichuru- Cana Coaunera cacha neein nenacaauru aina jiniinquin cairichanojoneein nelu Moisesa. Jaiti caa chauratane que osonacaauru aina ichaohane bana.

²⁶ Nitohaneeinte, jataain Cana Coaunera esenetaane jaun, rai cainarichaain Cana Coaunerane coitucuha nota que coara rijijieeine jaun, Egipto raotojoei ichaonaa que ichaonaa nainihalune que jaolequuin, jataain nii amuritoheriin nelateineein cacha ichoteratera- Mesihasi rijijieein cocainanohineein necairichanaa jerihane jaun, naraaichuru rene cuclu Moisesa.

²⁷ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, sohin jaohane coina arichatiha curuaanaa *reyne* jana, casilanaala Egipto batane caje amuhin, ecu aina neein coarajiha Cana Coaunerane jana ainaan rijijieein, Aca jerihane rijijieein nelu Moisesa.

²⁸ Nitohaneein esenetaane jaun techu, besetaneein neeni- Fasocoa janonaa nunuhe bitoain, satiin Isaraelitacuru nenaja bacuujuuauru rujuaerate ichana que Moisesa. Nabana Isaraelitaneeuruhane calaohichuru ajichacuru atinaa Cana Coaunera letono anjerane coataa.

²⁹ Cana Coaunera esenetaauruhane jaun techu, atane jacoro que ainaa rijijieein, cucuana jera jaaorelu Isaraelitacuru. Jana Egipto cocoaichacuru acaauru caaijie cuhalaain satiin naluhin oorelu.

³⁰ Cana Coaunera esenetaauruha Isaraelitacurune jaun techu, caainsi janoneein cojoanoonetojoein cuhin, caainsi sanein Jericoo nese tinonocuruhane jana, neranuha tinonoritiiin nena nii ajeri caje ichanohineein nena nii nese tinoritiiin ucuuneti rijiane jana, satiin cocoaichacuru sohin jaaorelu.

³¹ Cana Coaunera esenetaane jaun techu, nii Jericoo nenacaauru cachaauru sohin jaaoruhane ucuatoha, nii ecu nena ene cojoaelorohe sohin jaaorenelu. Nitohaneein esenetaane jaun, acaauru letonocuru coroatajai cunacaauru raa raotojoein rai loreri asaaene jaun.

³² Jaitite lanacure Gedeeon, Baraca, Saansoon, Jefete, Rabiri, Samoeri, chaen *profetacuru*, naaonjoainunri que inara rai irihanune, nena inae jianeun.

³³ Satiin niichuru jetaote, Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, lauri lauri nenacaauru atanecuru ruluhin jetao, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaain jetao, acaauru rai niicha teeni Cana Coaunera aitoonjoan atane raaorelu. Tabaauru leon ucuha cuhane jaonojoneecuruhane nihanatiin quinaa nainenelu leon, leoncuru ujuae fuhane coina, rai anjera letoaa Cana Coaunerane jaun.

³⁴ Jana tabaauru jetaote, Cana Coaunera esenetaauruhane jaun, usi tabai jana jaonojoneecuruhane nihanatiin, tonajelanaala usi caje nichoteeurelu. Chaen tabaauru jetaote, sabere caje nichoteein sonaana que casihuruhane saijieein, nii baiha nelararajiaain sonaana que acaauru que nejeratenacaauru amuritoorelu.

³⁵ Tabaauru enecuru rai jetao techu, acaauru araaichuru onacaauru ichatecurelu.

Jana tabaaurute cairichanojineein neeuruhane caje nichotenaa coacuelanaala oorelu, ooruhane nihanatiin Cana Coaunera aina raotojoei ichaonaa que ichaaorurichaaine esenetaauruhane jaun.

³⁶ Jana tabaaurute acaauru nocoeje chanuhin bisinojineein, *cadena* que ichoanojineein caresero cuhane tenojineein, naaonjoaurelu.

³⁷ Jana tabaaurute, ajeri que bodoosiin, sera que cataaun terunojineein, sabere que sonojineein, naaonjoaain oorelu. Chaen techu, cajihaneein amuhemujeein cairicheinejeein, carenero, cabra, naaonjoainuri ujui que cajionecoojoein, cairichanojineein nererojoecaaeriin, naaonjoaain neurelu.

³⁸ Nii cachaaurute chauratane que, nelatihei rijijieein, cunaja coitucuelanaala cajihaneein, cacha areroo cuhin, ichatane ucuunno cuhin, ajeri jioararo jachu cuhane neein, atane jachu ucuacaain nena cuhaneuru cuhin amuhemujeein nerejetocurelu.

³⁹ Nete nitohaneein esenetaain neeuruhane coreniha cacha caohacha rijijieein coaranaaca Cana Coaunera natiin, chuni rai naitoonjoan niicha teeni tenelu,

⁴⁰ cana coacuhin cana rai jataain caohachaneein niicha tei esenetaeraneein neinichaachene aina cuaain, acaauru netonai cana aina jiniiquiin esinae rauhijiriin caohacha icharaneein ranojineein neeuruhane coina.

12

Jesoso coarajeein nena rijijieein, itolere bana queecha coaacuche.

¹ Nitohaneein inae cana que Cana Coaunera esenetaauruhane coarateein coitucuherateeuruhalu nii cachaaurune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonaa jerichaachene nihanatiin itolere bana osaacha ichana coacuhin nihacachene coina cana acateraneein nena jianein, canaacha esenetai jerenohi ichajeein laraajiin ichao-hacachenete caohachae.

² Aihane jaun, nii esenetaacachene jaan tera neein aca cana suujua rucuhanein niha Jesusone jaun, queecha coaaucaachenete ne. Inae nii baiha raotojoein rachoojoein Cana Coaunera rori- *trono* raotono nichajai que nelauriaain nerichaanne coitucuhane jaunte, rai nocoeje chanuhin coroso que tein atinaauruhane jana, coejenelu.

³ Nitohanihane jaun, itolere bana Jesoso cairichaaeriin neeuruhalu osaaonacaauru cachaaurune que, inara suujua cuhane coaacuche. Aihane jaun, chatohanei coaraain neeichene nihanatiin, jiaonriha coiinteein esenetaaichene jianequichene.

⁴ Niheichu nii osa que nesarucuhichene coataa necairichanaa coraquichene jaun coreniha oriheeicheein.

⁵ Nete inae inara, rai calaohi suujuatiha casetecaane rijijieein, inara suujuatiha inara casetecaa Cana Coaunerane jaan baitequiche. Rai Quiricha cuhanete:

“Jiaonriha

ii suujuatiha, ii casetecaa

Cana Curuaanaa que jaolecoinera cacalabi.

Niheichu

baaso ichaaine coreniha

ii casetecaane,

nainiheei

esenetaaine jianeine.

⁶ Niicha belaaite suujuate

Cana Curuaanaa.

Jerichanejeein techu,

rai calaohi rijijieein

niicha rai casetecaain ne,”

naain ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁷ Nitohanihane jaun, inara casetecaane abaantaain neeichenete, rai calaohi belai-hane rijijieein inara belaicheein Cana Coaunera. Nihei chuni canaanai- inacaacha suujuateinelanaala nei.

⁸ Jana rai calaohi rijijieein nenacaauru casetecaa suujuatihane rijijieein inara suujuatiha, inara casetecaeniha Cana Coauneranete, rai calaohi esinenelanaala, rai nere tonorae neeichene jaun aicheein.

⁹ Chaen techu, caa chauratane que nenacaauru- cana fojiaraauru- cana casetecaain cana suujuateeuruhane, tonoraain nerejetocoaachelu, tonaain erenaa coacuelanaala. Nitohanihane jaun, cha caaunna nii amuritoheriin dedeeu nena Cana Inaca Cana Coaunera cana suujuatiha, cana casetecaane abaantaain nenerihacache, chabana satonohelanaala nena ichaonaa raacachene coina.

¹⁰ Cana fojiaraaurute, jaiti caa chauratane que ichaohacachene jana, nechu raujiaain acaauru jerecuruhane rijijieein nihacachene coina, cana suujuateeuru. Nete Cana Coaunera laen, Nesineneein caohacha icharaneein nihane jaun cana rai caohacha ichaa cana suujuatiha cana casetecae.

¹¹ Coatiha niqui raotohi caseteco coaracaane, rijieeoritiin cunaain tacaane jaun. Nete nitohaneein cana tein cana relaera tonoraain ichaohacane, rauhijiriin raotojoei ichaonaa que ichaohaca.

Jataainte elunae cana rai Cana Coauneraacha beratei que jaolecohacane

¹²⁻¹³ Aihane jaun, nacoauneein nelararajiaain caohachaaain ichaaoche. Nacoauneein caohachaaain rauhijiriin inara suujua coaraain ichaohin, jericanejeein nacanacaana coacuelanaala neeichene coina.

¹⁴ Satiin cachaauru aina raotojoein ichaaoche, cojoerihu jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene coina. Jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichoaniha cachane, nihei chuni Cana Curuaanaa coarana nainerinaain.

¹⁵ Atiin jiniinquin, jeriha Cana Coaunerane rijijieein, ita coroatajaneein neeuche. Nabana chuni nitohaneein nihane jianihane, cacha atinaa ajaena corainei rijijieein leeochoauru ichao aasaecane coataa.

¹⁶ Jiaonrihachu chunocoha inara caje, nejelau ene aina ichaohane. Niheichu rai Cana Coauneraacha tei que jaoleconaa nainihei. Nitohaneein ichaane jaunte, nechu lenoneecha coreniha, aca nihana saijieein, raineein nena telu rai nocoala rai Esao.

¹⁷ Nii jaunte, nii coitucuhichene rijijieein, rai caohachanu tiha rai inacane coina bajaane saijieein tenelu rai inaca. Mainajein chanaain bajaane saijieeinte, tenelu inae nitohanihane jaun.

¹⁸ Nete laen inara, aihuruhalu Isaraelitacurune rijijieein, chatohanai dadaain coaanacai, usineein iihanei, nocohena tabai, cujuana tabai aina nocohena, naaonjoain nena rohan nii nichuuntaeneeiche.

¹⁹ Niheichu toniha jaihane aonaheeiche. Niheichu toniha Cana Coaunerane aonaheeiche.

²⁰ Nii aohanraauru jetaote laen, nii naitoonjoan tonorana nainesihurenihane jaun, abaantasilanaala acaauru rai iriha Cana Coaunerane jianeratecurelu. “Chunocoha, caa nihanune jaan- ichtatane ucuunno rohan nichuuntaain, ecu turuhin, jelai shaquuin, naaonjoainte ajeri jaberoco, rejoon, naaonjoain que sohin jaonjoinereein, lenone neein aihane nihanatiin” naain iriha Cana Coaunerane jaun.

²¹ Nitohaneein jataain coasinacaa, nii acaauruhacha coaraine jaun jetaote: “Jataaine rijijijianeun canu nesoone caaunra” nae jetao Moisesa.

²² Nete laen inara nii amuritoheriin, Cana Coaunera nenaja esine Sioon bichatane ucuunno, dedeeu nena Jerosaleeun nichuuntaaiche. Chaen techu oaraanca neein netaojiaain Cana Coaunera coroaecuruha coina, netaojiaain neeuruha anjeraaurune jana coaraqiche.

²³ Chaen techu, ichoaichaniha Cana Coaunera calaohi neein dedeeu cocoirichano-joinnein nenacaauru rohan turuhin coaraquiche. Nitohaneente satiin caohachaain ichaonacaauru cachaauru, aca jerihane rijijieein tein niicha ranojoihunru rai Joesioneein nenea- Cana Coaunera rene turuhiche.

²⁴ Chaen techu nii ena nenea Cana Coauneraacha teratei teraneein nenea Jesocurisito- rai coichana que cana couluoorane maajeein coaraquiche. Nii rai coichanate jauriaanejeein cana cairichaeranu que nihalu Abeli coichana jana, jataain nii amuritoeriin cana rai nelateineein ne.

²⁵ Nitohanihane jaun, cana rai ereein niha Cana Coaunerane que jaolecohin, batiin neeichene que necohalajiin neeuche. Coaracuche nachuhinti nii jaiti cau chauratane que ne bana, suujuatenajaane coina Cana Coauneraacha cotihacurilu, caje nichotenaa nainecururiha. Aihane jaun, nii amuritoheriin nichotenaa nainerihacacheein dedeeu netiin cana suujuatihane que jaolequiin nihacachene.

²⁶ Nii iriha Cana Coaunerane bana jetaote, nii rai nereecha caun nerurujuaelu canarai chauratane. Nete ena laen: “Nacouneeina chauratane rurujuareeunni le sajeein. Coatiha Chaurataneecha nerurujuarinaain, cana rai dede netonaite nerurujuareein,” nae Cana Coaunera.

²⁷ Niritiin: “Nacouneein le sajeein” naain aitohanete, satiin niicha coaunanojoinnein nerurujuanaa naineein nenacaauru itajihane jana, nerurujuanaa nainelanaala nenaacha nedaane coina aitoha Cana Coaunerane coitucuerate cana que.

²⁸ Nii cana rai Cana Coauneraacha tei- rai Cojoanonaate chabana nitajenaa nainene. Nii coreniha “Narihara Cana Coaunera,” naain jiniiquiin rai cachaneein neuruhane coarateein aca jerihane rijijieein coroaeraauru aina coaroaecaachenete ne,

²⁹ itolere baaso itajera- usi rijijieein niha Cana Coaunerane jaun.

13

Naaonjoaain, rai suujua rijijieein nihacachenete jere Cana Coaunera.

¹ Jiaonriha ita nejeraneein nenea rijijieein, jiniiquiin ita belaaain neeichene jianeein neeichene.

² Niheichu inara rene turunacaauru belaaain raachene jianeein nenea nainiheiche. Nitohaneein nenacaaurute, acanihane coitucuelanaala Cana Coaunera letonocuru anjeraaurune maajeein raarelu rai loreri asaae.

³ Aitiin caresero cuhane nenacaauru netonai coaucuche, acaauru aina jiniiquiin caresero cuhane nenea rijijieein. Chaenchu cairichaaerinojoinnein nenacaauru netonai coaucuche, inara netonai acaauru rijijieein cairichanojoinnein nenea nainequichene jaun.

⁴ Nitohanihane jaun, inara quichaauru, enecuru, naaonjoaineeichene nisirihateein neeichene, itaque inara suujua acateein, leecha inara sinijerane lanaala nenea coacuelanaala, inara sinijera ainaacha ichaaoche; satiin baaso ichaain rai sinijerane lanaala nenea aina ichoai casetecarichaain Cana Coaunerane jaun.

⁵ Jiaonrihachu coriquiicha que coacuhin neeichene. Inara rucuhale inaraacha sirii ainaacha raotojoein ichaaoche: “Chabana nihei inara jianeein inara que jaolecohane” naalu Cana Coaunerane jaun.

⁶ Niritohalu cana rai Cana Coaunerane jaun chaque tonajelanaala nainichaache: “Cana Coaunerate canu corootajaneranein ne. Nii jaun chaque casinaaun.

Chatonai ichana nainihe canu que camute cacha,” naain erenaa nainichaache.

⁷ Inara suujuateein Cana Coaunera ere que inara relaaurelalu coacuhin, acaauru ichao que coacuhin, esenetaain ichaauruhane rijijieein ichaaoche.

⁸ Jesocurisitote jeelainein nereein, chabana satonoelanaala.

⁹ Aihane jaun jiaonriha nejelau cuaain inara relanaajerera nihane, rijitoein esenetaain neeichene. Nii amuritoeriinte jataain nelate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein cana suujua ilaain ichaohacachene. Coatiha chaque nelatihei, nii niicha quiinelanaala nena iniho quiniha cachane nihanatiin. Coatiha chabana cana rai chaque nelatejeehai nii.

¹⁰ Canate coroso que ohalu Cana Coaunera Calaohi Curisitone coreniha jianacoon osa caje nihacache. Nii *santuario* tein saseredotecuru ichanaa coatiha inae chaque nelateein nedaai.

¹¹ Jana jauriaanejeein nenaalute, saseredotecuru curuanaacha lenonecuru sohin, *santuario* cuhane rai coichana terejetelu osa anihoaeraanu que. Nete laen, nii lenone jaberocooru, acaauru loanari caje naain amaain jelai tein mocorejetocurelu.

¹² Nii rijijieein techu Jesoso netonai, naain nese caje amaain jelai tein atinanohinelu; rai coichana que satiin rai cachaneein neinichaachene culucane coina.

¹³ Aihane jaun, aina jiniiquiin nese caje amanojoneein cana netonai nesarichanaa abaantacachenete ne, aihalune rijijieein.

¹⁴ Coatiha caa chauratane que nihei cana rai leeinjiin nese chabana nitajenaacharanejeein nei. Nii jaun, chabana nitajenaacharanejeein nena ariirijiacachenete ne.

¹⁵ Aihane jaun, itolere bana Cana Coaunera coroaecaachenete ne, rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain. Nii Cana Coaunera coroaecaachenete belaiha rai canaacha teenineein nereein. Aihana jaun cana ujuaae caje coroaecaachenete ne.

¹⁶ Jiaonriha caohacha ichana baiteein, leeochoaauru rai inaraacha sirii tein naaonjoaain neeichene jianequichene. Nitohaneein ichoaite rautaain coarae Cana Coaunera.

¹⁷ Inara relaurera ere tonoraain jerecuruhane rijijieein neeuche. Acaaurute nebetacaelanaala inara beraaihure, Cana Coaunera rai jitaain inara aina nichanaa beeuruhane rai neeuruhane jaun. Aihane jaun, acaauru jerecuruhane rijijieein, inaraacha ichai ichaain neeuche; acaauruhacha rautaai ichaelanaala. Jana aineeichene, coatiha inara rai chaque nelateriaain inaraacha ichai.

¹⁸ Atiin canacaanu coreniha Cana Coaunera bajaache. Jataain raotojoiha canacaanu suujuanena jerichaanu; itolere que caohachaain ichana jerichaanune jaun.

¹⁹ Jataain inara aina nacoauneein nena jerichaanune jaunna, inara aina nihanune coina Cana Coaunera bajaachene coina, inararai aitoon.

Raotojoein jiniiquiin neeuche.

²⁰ Rai coichana aina cuaain chabana satonoelanaala nena ichaonaa tera- rai cachaneein nihacachene beraichaneein nena- nii o caje Jesoso ichatera Cana Coaunera,

²¹ inara ichao rucerateeine Jesocurisito que, aca jerihane rijijieein cha chaain neeichene coina. Chaen Jesocurisito aina cuaain canacaanu que niicha jerei ichamiin. Itolere bana satonoelanaala, Curisitonein niha Curisitone coitucuurumiin satiin catchaauru. Bajiaanachuhinti aihurene.

²² Atiin raotojoein caa inara suujua nunaeraanu que inara rai canuhacha laenai raachera canejeraauru.

²³ Cana nejera Timoteeote, inae caresero caje mitue. Enanocoojoa turuhanena, inae inara coaraa uhanune, canu jiniichaain uhareeunni.

²⁴ Satiin inara bichauhenaauru aina, satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai, acaauru coaaucaanne beeuche. Italiau nenacaauru netonoaite inara coaacure.

²⁵ Jataain jeelai amuritoeriin inara coroatajanemiin Cana Coaunerate, satiin raotojoein neeiche.

Saantiaocha letoi

Jesocurisito esenetaeraauru rai Saantiaao letono quiricha

¹ Canuna Saantiaao neeun Cana Coaunera ere tonoraera neein, calaohi Jesocurisito naajoain ere tonoraeraneenne neeun. Nii Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito ere esenetaain nenacaauru, caa cana rai chauratane sacutaain riaanein nenacaauru raina, caa quiricha letohaun.

² Aonacuche satiin Cana Coaunera Calaohi coreniha canejeraauru. Chatohanein nihanatiin inara tera nihane chaque tonajelanaala raotojoein rachoojoein neeuche.

³⁻⁴ Cana Coaunera esenetaaichene coreniha itolereque coujunojoinequichene coitucuhin, nelararajiaain itolere necairichanaa abaantaain neeuche. Nitohanihane banate itolere necairichanaa nihanatiin abaantana naineriquicheein aina iiquichene. Nii banate esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi ichana naineriquicheein. Aihute coujurihu Jesocurisito ere tonoraera neein nena tocohanein neeiche rauhijiriin.

⁵ Inaraacha chanenu coitucuheneichene, Cana Coaunera caje bajaachete inara coroatajanemiin. Acate inara rai coitucuhichene jaanu tereein, Cana Coaunerate canaacha latei tera ne chaque tonajelanaala.

⁶ Cana Coaunera bajaachene, esinae rauhijiriin esenetaain necoatoelanaala bajaache. Necoatiin Cana Coaunera bajaerate, esinae rauhijiriin Jesocurisito ere tonorana nainene, cajanein suujua letono sacuhane.

⁷ Nitohanein neeichene, inara coroatajanena nainerihei Cana Coaunera esenetae-neeichene,

⁸ leinjiincha que suujua cuaain nena naine niha nitohanein nenacaauru cachaaurune jaun.

⁹ Cairichanein neeichene jana, inara raa Cana Coaunera jaun, raotojoein rachoojoein neeuche.

¹⁰⁻¹¹ Cana Coaunera coitucuhin esenetaera coriquihona neein nihane, coriqui que nanejiaane niha natiin raotojoein rachoojoein neeine, Cana Coauneraacha tenojoin amuritoheriin jataaen nelatena naineniha coriquine coitucuhin. Cana rai Cana Coauneraacha tei ichaonaa laen, chaelai janonaa bana nitajenaa nainihei. Nii coitucuhin raotojoein rachoojoein neeine.

Chabana nitajenaachara ichaonaa terichaain Cana Coaunera

¹² Nerausiaaequiche esinaae necairichanaa abaantaain Cana Coaunera coitucuhin, esenetaain, jereein, nere tonoraain neeichenete, chabana nitajenaa charanejeein nena ichaonaa caohacha esine tereein inara rai Cana Coaunera, belain nere tonoraeraauru rai nitohanein tihane coina aitiin nihalune jaun.

¹³ Chunei chatohanei baaso ichana coacuhin nihane, coaa "Cana Coaunerate jere caa baaso coaucaanne coina," naain iriha. Coatiha joareein cacha rijijieein chabaaso coacuhin nihei Cana Coaunera.

¹⁴ Nii cana raajenihaane canaacha coacuite, ecocoe cana suujua caje baasoneein. Aihana jaun baasoneein sacuichechene coataa, caohachain coaracuche.

¹⁵ Baasoacha coacuhin nenaate, nechu jataaen caohacha nainejeein nitajiha cureein. Coatiha Cana Coaunera jerihane jaun, nii baaso neein ichaoheiche. Niheichu nii nitajiha chuneine jerihei Cana Coaunera.

¹⁶ Coaa inara raajenihaane nohanihache canejeraauru.

¹⁷ Coatiha Cana Coaunera caje uhi chabaaso. Coatiha chaelai janonaa bana suujua lonaai Cana Coaunera. Leinjiin acaachate aca neein ne. Itolere neeincha caohacha

nejesinaachate uhe Cana Coaunera caje. Acate itolere rai cono neein ne. Aca techu enoto, atene, arasijie, naajoainunri coaunaelu dedeeu. Chabana coreenrai Cana Coaunera.

¹⁸ Nii jaunte nere berate cana rai, aonaain, coitucuhin, esenetaain tonoraacachene coina. Nii jaunte, nere esenetaain tonoraacachene jaun, ichaonaa esine tee cana rai, raotojoein Cana Coaunera nihane coroejeein niicha jerei ichacaachene coina.

¹⁹ Nii coreniha canejeraauru, caohachaaain rauhijiriin esinaae Cana Coaunera ere aonaain, Cana Coaunera ere tonoraauche, chaaenchu erenacaaotelanaala, chaaenchu joaereein coreniha obaje lanaala, naaonjoaain.

²⁰ Joaereein coreniha obajei cacha, nihei Cana Coauneraacha jerenohi ichaai.

²¹ Aihana jaun itolere baaso nejesina inaraacha sacui jianecuche. Nii Cana Coaunera ere, inara suujua cuhane inaraacha rucujuei Cana Coaunera ere tonoraauche, caohachaaain inara suujua coaraain. Acate osa caje jianacoo inara suujue mitareein.

²² Cana Coaunera ere coitucuhin neeichene jaun, tonoraain Cana Coaunera jerenoiha sacuuche. Aineeichene nelatihei raujiaain aonaquichene. Niite nechu jataaen inara raajenihane necoritariquicheein.

²³ Cha teeinti Cana Coaunera ere beebejiha beebejerane aonaa natiin tonoraene.

²⁴ Niite enaaiha Cana Coaunera ere baitereein.

²⁵ Cha teeinti aitoha Cana Coaunera erene baitelanaala rauhijiriin tonoraain ne, niite raotojoein nereein. Cana Coaunera ere tonoraacachenete nainichaache caohachaaain ichaohacachene. Niicha jerenohicha ichacaachenete caohachae. Nii jaun Cana Coaunera ere tonoraain naitoonjoan ichajeein sacuhacachenete caohachae, cana aina niha caohachaaain Cana Coaunerane raotojoein ichaohacachene coina.

²⁶ “Aitoha Cana Coaunerane rijijieina caohachaaain rauhijiriin neeun,” naa natiin joaenreein baaso neein leeocho cacha que irihanete raajenihane necoritae.

²⁷ Cha lateein neuruha ujuatejeeurune coroatajanein, cha lateein niha autanaaurune coroatajanein nihacanete, esinaae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane rijijieein nerichaacheein. Nainihei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito coitucuuruhi rijijieein nihacachene.

2

Nejelauneein leeocho cacha coaana naineniha cachane

¹ Nitohaniane jaun Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esenetaera neein neeichene jaun, jiaonriha nejelauneein chunei coaraain neeichene.

² Ita taojiaain Cana Coaunera bajaachene jaan coloheri- Teenforo asaae ita taojiaachene jana, enoha leinjiin coriquihona, oro que anichoquiin, cajione caohacha que necoreeteine jana, cajione siri ruhecaain enoha cairichaiineein nenaane,

³ nii oro que anichoquiin cajione caohacha ruhacaera belaaain, rori caohacha choaae lauriaain, nii cairichai cacha rai, “Nihu chujuhecoo. Ainihane nihu atanichoaae nelaurihau,” naaichenete,

⁴ baaso ichariquicheein, caohachaaain cairichai belaaain coaraeneeichene. Nii coriquihona belaaichene rijijieein, cairichaihuru belailanaala, “Nelatihei cairichaihuru belaihacane,” naaichene jaun. Satiin coriquihona, cairichai, naajoainunri belaihacanete caohachae. Nihei cana belaihuruha caohachaaaine jerena caaun nihei. Nitohanai ichaquichenete baaso ichariquicheein.

⁵ Caohachaaain aonacuchena inara rai caa que aite te coitucuhiche. Nere esenetaain tonoraacairichaiineein nenaacacha netejian, nenacaaen belaaain coroatajane Cana Coaunera, jeelai amuritoheriin esenetaain tonoraain nihane coina. Cairichaiineein caa cana rai chauratane que nihane niha natiinte, belaaain coroatajane Cana Coaunera, aitohane tocohaneein chaaelai janonaa bana satonoelanaala aina nihane coina.

⁶ Nete inara, cairichaihuru necoejechanuhin neeiche. Coatiha cairichaihuru, inara necoejechanuhi, inara cairichaairiin neeuruhi chaaelai janonaa bana. Coriquihonaaurutejian, inara necoejechanuhiriin, inara cairichaaeriin neeure. Cunaa jereneeichene niha natiin, inara tararaain inara amaain cocoina nacaihuru rai inara teeure, caseteconeein neeichene coina.

⁷ Chaaen techu inara que baasoneein ereein neeure, Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito sacuhin neeichene coreniha. Caohachaaain inara belaihuruhane coaraelanaalate inaraacha acaauru belaaiche, cairichaihuru belaaichene amurijiriin. Coa nitohaneein nihache.

⁸ Quiricha cuhane aitoha Cana Coaunerane tocohaneein, charijieein teeinti nii raotojoein ichaonaa jereein neeiche. Nii rijijieein raotojoein ichaonaa nainecuruha acaauru netonaine coina, nii leecha cachaauru coroatajanecuchete, acaauru netonai raotojoein ichaonaa nainecurumiin. Nitohaneein neeichenete esinaae rauhijiriin Cana Coaunera aitojoan ichariquicheein.

⁹ Inara araichuruhacha caohachaaain coaraain belaaain, coroatajaneein, nii nejelaauru coroatajanena jereneeichenete osa que nesarureeicheein, Cana Coaunera notaracaee aitoha Cana Coaunerane tonoraelanaala, nitohaneein rauhijiriin ichaeneeichene.

¹⁰ Cana Coaunera aitoonjoan tonoracaache neniha natiin, jitariin caohacha naineejin Cana Coaunera aitoonjoan tonoraenihacachenete, cana nii ujuaihoneein nerichaacheein.

¹¹ Nabana nitohaneein neeichene coataa: “Jiaonriha chu chaaen nejelau ene, inara sinijerane lanaala nena aina naosateein neeichene. Chaaen techu jiaonriha sinijera nelanaala nena quicha aina naosateein niha enene,” nae Cana Coaunera. Chaen techu, “Jiaonriha sonajaain jaohine,” nae Cana Coaunera. Aihane jaun rai sinijeranelanaala nena aina ichoanehane nihanatiin sonajaain jaohanete, Cana Coaunera rai rauhi tonoraenihane jaun aicheein.

¹² Aihana jaun coa nejelauneein chunei coaraain nihache. Cairichaineein nihacachene sajainejeein, cana belaaain cana raa Cana Coaunerana jaun jerichanejeein belaaain cacha coaraain nihacachenete caohachae.

¹³ Inae ecu tihane banate caseteco coaraa cuurureein nechu ansainein nenacaauru, necairichanacaauru que “cairichaaajoaa” naelanaala nenacaauru. Necairichanacaauru coroatajanena jeriheichurute, “cairichaaajoaa” naelanaala casetecaeratiha cureein Cana Coaunera. Jana, necairicha nacaauru que, “cairichaaajoaa” naain coroatajaneraaurute, caseteco caje nichotiha cuurureein. Niite belaaain raa cureein Cana Coaunera.

Cana Coaunera coitucuhin esnetaane coaratihia cachane

¹⁴ Cana Coaunera coreniha canejeraauru, chaque nelatihei raujiaain Cana Coaunera coitucuhin esenetaeranichaaun naain iriha cachane. Coatiha nii coreniha osa caje jianacoon nerianaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein cha lateein niha namute cachane belaaain coaraain coroatajaneein netiin naitonone nihane jaun.

¹⁵ Lenone, cajione, naajoain que, anejiin niha, Jesocurisito coreniha cana nejera, cana bai naajoain ine jana,

¹⁶ “Cairichaaajoaa nohane, bajiaa nachuhinti chunjihu lenone, cajione, naajoain eruujue ne,” naaca cha telanaalane, nihei cairichai coroatajanihaaca. Niicha laatei teein coroatajanichaa nete caohachae.

¹⁷ “Cana Coaunera coitucuhanu,” naaichene jaun esinaae Cana Coaunera coitucueraneein neeichene, leeochoauru notaquiche nete caohachae. Jana leeochoauru notajaelanaala, raujiaain esenetaaichene chaque nelateein nedariheeicheein.

¹⁸ Inasina caohacha ichaaain cacha notajaenihane, “Esinaete chuhisi Cana Coaunera coitucuhin esenetaera ne,” naain coitucuurure cachaauru. Jana esinaae rauhijiriin

Cana Coaunera coitucuhin esenetaera nihanete, quiricha cuhane aitoha Cana Coaunerane rijijieein ichaa cachane laaen esenetana nainichaache.

¹⁹ “Cana Coaunera coitucuhanu canu,” naa chuneine, caohacharia niqui Cana Coaunera esenetaane niqui, nete nechuh aansai ataibinaaecuru coitucuhichuru niha natiin, niha Cana Coaunerane esenetaain que casihure nere tonoraahrenihane coreniha, acaauru casetecarihani Cana Coaunerane coitucuuruhane jaun.

²⁰ Niicha jerei ichaelanaala, raujiaain esenetaa cachane rarihaain Cana Coaunera. Tana nii coitucuhin neeiche ne.

²¹⁻²³ Coaraauna chuhinti nii coitucuhichene tocohaneein, nihei leinjiinejeein canaanai sirilanaala biinaa niha Abaraaunne jana jetaote, “Inae nerichaaain ichai leinjiin canaanaicha,” naa Cana Coaunerane jana, esenetaa Abaraaunne jaun, laenaeratelu quiricha inoesi cuhane Cana Coaunera. Nitohaneein Cana Coaunera esenetaa Abaraaunne jaunte, caohachaaain rae Cana Coaunera. Nii baihate Abaraaun coujuhin coarae Cana Coaunera, nechuh jataaen coujuha, “Carai nii acaihanejein leinjiin nena ichalabi Isaca uhaain, sohin mocoo carai,” naa Abaraaun rai Cana Coaunerane jana, nere tonoraain calaohi sohin jaohane coina, inae anojoan mucuha Abaraaunne jana: “Ichalabi sohin jaohine coataa, caa carenero soora. Coa canaanai sohin jaohara. Esinaete chuhisi quesenetaain quere tonorana jereeina jaunte, caohacha ichaaicha,” nae Abaraaun rai Cana Coaunera. Nitohaniha Abaraaunne jaunte Cana Coaunera belaichaneein Abaraaun curuaateure satiin cana inoesihuru.

²⁴ Jerichanejeein techu coitucuhin, nere tonoraain, caohacha ichaaain nenacaauru rae Cana Coaunera. Coatiha raujiaain esenetaaneecha coreniha nihei.

²⁵ Charijieein teeinti ai leinjiin ene- Raba neein curuajaain nena, jaurihanejeein jaelorohe neein nihane jianein, esinae Cana Coaunera coitucuhin esenetaane jaun, coroatajaniha Cana Coaunerane que tonajelanaala, nihei chaque casilanaala Jericoo turuuruha coroatajai Isaraeli cocoaichacurune jana, coitucuuriiin arinajaauruha sohin jaonajaauruhane coina Raba araaichurune jana, acaauru coasilanaala nii coroatajai Isaraeli cocoaichacuru asi loreri asaee tein Raba, sohin jaonajaauruha Jerico cocoaichacuru Cana Coaunera coitucuuruhine coataa ichoteratenajae.

Nitohaneein caohacha icharate belaaain rae Cana Coaunera.

²⁶ Esinaae rauhijiriin Cana Coaunera esenetaerate, nere tonoraain naitoonjoan ichaaain ne. Jana “Cana Coaunera coitucuhanu,” naain iriha natiin Cana Coaunera jerenohi ichaelanaala nenaate Cana Coaunera coitucue. Nitohaneein niha cachane coatiha ichaonaa chabana sanaacharanejeein nena ranaa nainerinaain.

3

Caaintaeniha baaso que iriha cachene

¹ Cana Coaunera ere benaa que cacha relaera neein nena jeriquichene caohachaaain aonacuche. Nelatihei joaereein cacha, caohachaaain suujua coarae lanaala Cana Coaunera ere benaa que arajiin enonaa jerihane. Niite nere aohanraauru ichoaae jaucotojoeriin caseteco coaraa cureein, nii cacha rai beebjihane rijijieein Cana Coaunera ere tonoraenihane.

² Inaajoan saneein chaainti Cana Coaunera rai baaso que nesarucuaache satiin. Chaen techu inaajoan saneein chaainti baaso que irihacache, jerenihacache neniha natiin. Nihei caaintiaai baaso que irihacachene. Chateeinti tonaain baaso que erene. Niite itolere neein caohachaaain ichaonaa naine.

³ Aonacuche. Tasinojoaan cabario natiinte nujuae cuhane coata laajoiri tein, que raujiaeraujiajeein jerichaane jaan jelon rauhijiriin amaaca.

⁴ Jerichanejeein techu timoon laajoiri que, jerihanajaan jelon raujiaeraujiajeein rauhijiriin bote seejoan niha natiin amae timoon inaera.

⁵⁻⁶ Charijieein teeinti ocoana mocohaca fosocoro busi laojoiri quene, nii fosocoro busi laojoiri caje necoaaunaain tabaain neleereein, jitariin ocoana mocohe nii usi. Nii rijijieein techu chatohaneein, cacha cunaitaain cacha itajenaa nainere baasoneein cana ujuae caje mitunaa cana ere, chatonaain, cacha inauhene cunaain cacha janoriteein nihaca ne. Moconajaerate nii que cana saruhin ne, nitohaneein usi tabai que cacha sarueranihanee jaun.

⁷ Caaintatohane sainejeeinte, itolere nunaana nenacaauru, itolere tajaacuru, itolere atanichoaee teerei cana lenone, itolere ataibinae, janolari, acano, itolere acauhana nenacaauru, taji, itolere cautenu rijihuru irilaure irilaeraauru.

⁸ Nete chunei, rai nere baaso jianein nena nainene. Charijieein teeinti cacha calaa acanone nii acano catu caje cuhin, nii cacha coichana lomoha nii acano catu corane, ohe nii acanoacha calai. Nii rijicha cana suujua baaso caje coauneein, cana ujuae caje mitunaa cana ere, leeochoauru cana laurijiracuru, naajoainunri jitariin aasaecane jaun.

⁹ Nii jeelai cana suujua baaso, cana ujuae caje mitunaa Cana Inaca Cana Coaunera coroaecaachene jaan quete rijijieein niicha counanajoineein nihane baiteein, “Cha quete nelatere caa cacha,” naain irihacache obajeein cacha aina nererojoecaacachene, “Coaraain nainaine caa aansai,” naain irihacache, coaraain cuu necairichaane coina, chatohaneein necairichaa cachane coaracaachene.

¹⁰ Nii jeelai cana ujuae caje mitunaa quete, Cana Coaunera coroaecaachene jaan que techu cachaauru cotaihacache. Caohachaai nitohaneein nihacachene, canejeaauru.

¹¹ Charijieein teeinti le curuhacha caje mitunaa nainene acau ichonai, acau elonai, naajoain. Nii rijijieein techu cana suujua cuhane nefaa baasone, erenaa caohacha que erenaa nainenihacache.

¹² Charijieei teeinti leeochoa enuha inaaque inaana nainene *iquera*, nihechu acau cotebei nihana natiin ichonainein nerotona nainihe. Nirijieein techu caohacha que erenaa nainene cacha, baasoneein niha rai suujuane.

Cana Coaunera coitucuhane coaratihaa cachane

¹³ Esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi coitucuhin neeichene, inara suujua coaraain, leeochoa cachaauru rai caohacha ichaain, itolereneein caohachaain raotojoein neeuchete, esinaae rauhijiriin Cana Coaunera jerenohi ichana coitucuhichene coaracurumiin cachaauru.

¹⁴ Jana inara leeochoauru que necoelaain, inara suujua cuhane obajeein, inaraacha jerei ichaquichene, “Cana Coaunera coitucuera nihanu,” naain coa raotiin nena coaaucaache. Niite laen nohanenaa ne, Cana Coaunera esenetaenihana jaun.

¹⁵ Nitohaneein neeichenete Cana Coaunera coitucuruhi cachaauru rijiriiqueheein. Acaaurute nitohaneein coaaucaure, nitohaneein acaauru suujua tiha Moconajaerane jaun. Nihei leeochoauru cachaauru aina, ita belaiha cachane jerihe Moconajaera. Moconajaerate ita belai lanaala, itaque nejeratiha cachane jere.

¹⁶ Nenainetiin rai caohachanuhacha que coacuhin nenacaauru cachaaurute, ita que nererojoecaain, ita que necoelaain naajoaauruhane jaun, nainecurene ita belaiin leeochoauru cachaauru aina caohachaain nena nainecurene.

¹⁷ Nii Cana Coaunera coitucuhin nenacaaurute, nejelaunein caohachaain ichaaoere. Cana Coaunera ere tonoraauruhana jaunte, caohachaain ichaaoere, rai caohachanuhacha que coaauruhane jianein, leeochoauru belaiin, ita belaiin, ita que nererojoecaalanaala, inae nohanelanaala, leeochoauru corotajanein, cha latiha leeochoaurune teein, suujua coaraain, naajoaain neeuruhana jaun.

¹⁸ Nitohaneein neeichenete, Cana Coaunera jerenohi ichaachajeein, nauruta naurutaain cujeein, jelai choaae jauhecotojoeiin caohachaain ichaohichene, ita aina, leeochoauru, naajoainunri ainane coaraanete, raotojoein nereein inara aina Cana Coaunera. Acate inara suujua cuhane raoti ichaonaa esine tereein, rachoojoein

neeichene coina. Nitohaneein raoti ichaonaa esine que ichaohichene, coaracuruha leeochoaauru nete, acaauru netonai nii inara rai raotojoein ichaohichene jaan ichaonaa esine teera Cana Coanera, ere tonorana jerecureein.

4

Caa chauratane que nena baasohacha jereein sacuha cachane

¹ Nitohaneein Cana Coanera jerenohicha, ichana coacuhincha ichae lanaala, inaraacha jereeicha coaauquichene jaunte, ita que nejerateein, ita que nererojoeaain neeiche, leeochoaauru aina ita belaaain neeichene jeriha Cana Coaneranena niha natiin.

² Cha teeinti chaaelai sirihane jana, inara rai nenihane que necohelaain, nii niicha sirii rucuhete coreniha que nererojoeaain cotaain, coaraain inae nii niicha sirii basijiauhichene jana tonaa nii nerorane, inae coreniha sonaa coacuhin que nererojoeaain, tabaque sohin jaohin, naajoaainche, cha lateein neeichene Cana Coanera caje bajaalanaala.

³ Tabaque bajaachene niha natiin inara rai terihaain Cana Coanera, niicha jerei ichana coacue lanaala leinjiin inara raihuancha que bajaachene.

⁴ Cana Coanera coitucuruhi cachauru. Tana caa chauratane que nenaacha jereein sacuera cacha, Cana Coanera que nejeratenaa neein nihane coitucuhichene. Aihane jaun chunocoha caa chauratane que nenacaauru jereein Cana Coanera aitoonjoan que jaolequiin nenaate Cana Coanera que nejeratiha aicheein.

⁵ Nii que nainaquichene jaanu quete quiricha inoaei cuhane, laenaera que laenaerateein aitoa Cana Coaneranena rijijieein, esinaae rauhijiriin aitoane rijijieein inetono janonaa bana inara suujua letonohacha ichana jerequiche.

⁶ Nete jataain cana belaihanee jaun, itolere janonaa bana cana coroatajane Cana Coanera, rai Quiricha Inoaei cuhane aitoane tochaneeinte que ninichaaajanaa tochaneein rai baaso icharaauru que nejerate Cana Coanera. Jana esinae rauhijiriin esenetaain nere tonoraeraaurute belaaain coroatajane Cana Coanera.

⁷ Nitohanihana jaun nelararajiaauche, Cana Coanera ere tonorana que. Atiin nii Moconajaera sitaauchete inara caje amuhine.

⁸ Aihana jaun, Cana Coanera rai caohacha rene nichuuntaain Cana Coanera jerenohicha ichajeein ichaaoche. Aihute inara rohan neeine Cana Coanera. Enate ichaonaa baaso que ichaohiche. Nii jaun Cana Coanera bajaache. Aihute inara suujua rucujueein, baasoneein neeichene caje jianacoo inara mitaain, inara coroatajanemiin Cana Coanera. Aihute nii baaso ichaquichene jianeein itolere bana Cana Coanera jerenohicha ichaquiche. Aihana jaun cajihaneein inara suujua coaraqquichene jianecuche. Coa cajihaneein inara suujua coaracache.

⁹⁻¹⁰ Cana Coanera jerenohi ichaquichene jianeein neeichene coejeein, inara jaberoco coinaderaain, baaso ichaain neeichene coitucuhin, rauhijiriin suujuelanaala been Cana Coanera bajaache. Bajaachenete inara coroatajanereein jeelai choaae jauhecotojoeriin Cana Coanera.

Cunaain nejera coacuhin niha cachane

¹¹⁻¹² Canejeraauru jiaonriha cunaain ita coacuhin, ita janoriteein neeichene. Chunei Cana Coanera coreniha rai nejera inauhene nejerateein nenaate Cana Coanera rai baaso ichareein. Inasiina Cana Coanera colaihaje tacaain nejelaauru ichao coaraain, “Acate naajoaain ichoae,” naain coulurujuera rijitiin ereriquiche. Leinjiin Cana Coanerate laen, chatohaneein baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaain ichaonacaauru coaraain, nii que, “Acaauru acaaurute, naajoaain jataaen baaso ichaechajeein ichaaoe,” Jana, “Acaauru acaaurute laen caohachaain suujua coaraain caohachaain ichaaoe,” naain cacha ichao coitucuhin que erena naine. Aitoa

quiricha cuhane Cana Coaunerane tonorae lanaala, leeochoauru ichao coaraain coulu-rujuera rijitiin ereichenete, chatohaneein inara itajeein, chatohaneein inara tenaa nainereein Cana Coaunera. Aca techu chaen naine, jianacoo baasoneein neeichene caje inara mitaane.

“Naojoanrichaain eresi,” naain coitucueniha cachane

¹³ Tabaaaurute, “Naojoain neseuna cureeunni, cuu amihanenaa que necoreteein coriqui taojiaa,” naaure. Caohachaa nitohaneein coauquichene.

¹⁴ Niheichu, “Naojoanrichaauuni eresi,” naain coitucuheehiche. Inoaelu netojoein inoo tejian ichaoriquicheine coitucuhiche. Tana janoneecha mituhin nii baiha nitajiha suruaa neejojaine rijiicha inara ichaone coitucuhichene.

¹⁵ Raujiaaincha caohachaa coaacuche. “Cana Coaunera jerihanena ichaajoihannune caa ichaain, leeocho ichaain, naojoanreeunni,” naauche.

¹⁶ Nii inatiinte chaelai nihane coasitaain ereehiche. Caohachaa niritiin irihacane.

¹⁷ Cana Coaunera jerenohi coitucuhacache natiin, nii canaacha coitucuhi caohachaa in ichaenihacache nete osa tabai que nesarurihacachein.

5

Caseteco coaracuururichaa in cairichaihuru cairichaa urera coriquihona aurune

¹ Aonacuche satiin coriquihona neein nenacaauru, nii que caohachaa in casiin neeichene coina. Tabai inaderanaa caaunte chanaa curiquicheein, ecu tihane bana necairichaa curiquicheeina jaun. Satiin nii inara coriqui aina caohacha nainejeein nitajeeichene coina, tururichaa in Cana Coaunerana jaun.

² Inara coriquihona neeichenete arajiin coriqui jaohiche, leinjiin inaraacha latei corenihacha. Nihei chaque nelaterinaain nii inaraacha sirii rucuhele. Nii inaraacha rucujuei rucuhele nacodohaqui, nii inara coriqui, inara cajione, inara lenone nacodohaqui, nechu inacojoein nelaterinain, cororoneein setuhin naojoanrichaaine jaun, chaen quirichaa in cojoanone jaun.

³ Coriqui niha natiinte, caohatiin rucuhequichene niha natiin nitajiha cureein.

Inae saa cana janonaane banate satiin baaso icharaauru itajeratereein usi tabai que Cana Coaunera. Nii banate, nii nacododojoanei acaauruhacha rucujuei rucuhele, chabana latein neeuruha cairichainein nenacaaurune, acaauru coroatajanein, naojoaunrenihane coaraane jaun, nii coreniha coriquihonanein nenacaauru casetecareein Cana Coaunera.

⁴ Nitohaneein cairichaihuru cairichaa uruha acaauru amihaneeo corete lanaalanete rautaene jataain Cana Coaunera. Cana Coaunerate jana, nii cairichaihuru cachaa uru cairichaa eriin neeuruha coriquihona neein nenacaaurune coaraje. Nihei chaen aohana jerecuruhi rai namihaneon coreniha aitucuruha cachaa urune. Cana Coaunerate laen aitocuruha cairichaihurune aonaje.

⁵ Satonoote raotojoein caa chauratane que ichaohiche, itolere inaraacha latei que nerujueleteein, nete inae nii coreniha inara que, nii core coaratiha cureein Cana Coaunera inae cuutihane bana.

⁶ Joaereein lera colane cairichai cha coitucuruhi cachaa uru sohin jaohin naajoaache, inara rijijieein neeurinaauruhane jaan que airijiin. Nii corenihate inara casetecaain, jataain inoaelu netojoein inara cairichareein Cana Coaunera.

Cana Coaunera bajajeein raotojoein cohacuruhine Cana Coaunera coitucuurera

⁷ Nitohaneein cuu tihane bana nii core coaraterichaa in Cana Coaunerane jaun coa nererojoecaache. Nii inara cairichaa urera aina abaantaain, turuha Cana Coaunerane reeintiaain cohacuche. Charijijieein teeinti, nocoanajaauruhane, temule jaauruhane, omarohin nihane cohajeure, inacaain, tainacaa que turuhane taihuruhane coina.

⁸ Nii rijijieein turuha Cana Coaunerane reentiaain cohacuche. Jiaonriha Cana Coaunera ere tonorana jianiquichene. Atiin cohacuche, inae carajarinaain turuha caa cana rai chauratane que Cana Curuaanaa Jesocurisitone. Nii coreniha atiin inara suujua lararajiaain, Cana Coaunera ere tonoraain sacuuche.

⁹ Canejeraauru jiaonriha ita que inara suujua rohecaain ita que nejerateein neeichene. Nitohaneein neeichenete inara casetecaeratereein nii rucueraaunu que nena, nii turuha uhenenu Cana Coaunera.

¹⁰ Chatohaneein necairichaaichene niha natiin, charijieein teeinti aichejetecurelu *profetacuru*, nii rijijieein neeuche. Inoaelu aitiin acauru letohaa Cana Coaunerana jaan que, cachaauru rai ereerejeein beebejeeure, jataain necairichaauruhane niha natiin. Nii necairichanaa abaantaain, nihei Cana Coaunera ere beebejeeuruhane jianelanaala, nii aihuruhalune rijijieein nihacachenete caohachae.

¹¹ Acaaurute jataain caohatiin neurelu Cana Coaunera aina. Coaraauna chuhinti, nii inara netonai coitucuhichene tocohaneein jetao, tabai inaderanaa que situhin nihalu Joobe ne. Nii baiha caohacha icharichaaain rai Cana Coaunerane esenetaana jaunte, nitohaneein jeelai amuritoheriin coroatajaniha Cana Coaunerana jaun, enacoauneein calaojoiin, cacunuquuin, baca siriin, caohatiin raoti ichaonaa que ichaohin nelu Joobe. Aiha Joobene rijijieein necairichanaa abaantaain, inara coroatajanerihani Cana Coaunerane coitucuhin esenetaain neeuche.

¹² Caohachaaain aonacuchena inara rai aite. Baasoneein ichaonaa corihaaichena jaunte joaenreein, “Cana Coauneraate coaraje. Acate esinae aitocooaunne coitucue,” naain esinae rijitiin nohaneiche. Coa niritiin nohanihache inara casetecaa Cana Coaunerane coataa. “Icharichaaunni,” naain chaelai que ereeichene ichacuche. Jana, “Coatiha icharihaaunni,” naaichene coa ichacache. Jiaonrihachu chaen, “Cana Coauneraate coaraje,” naain nohanenaa coaauquichene, nabana inara casetecaa Cana Coaunerane coataa.

¹³ Chatohaneein necairichajeein niha chuneine, Cana Coaunera bajaaine. Jana chunei inae raotojoein nihane, rachoojoein Cana Coaunera coroaeejin nenatemiin.

¹⁴ Chatohaneein cunaitiha chuneine, Cana Coaunera coitucuurera ichauhenaauru cotihacuchete, erene que rujuaain rai Cana Coaunera bajaauruhinete, nii cunaitenaa rautaaaine Cana Coaunera.

¹⁵ Esinae rauhijiriin, nii cunaitenaa rautarichaaain Cana Coaunerane esenetaain bajaauruha nete, nerautareein nii cunaitenaa. Aihute, chaen chatohaneein osa que nesaruhin nihane niha natiin, atiin que suujua acatena nainemiin Cana Coaunera.

¹⁶ Nitohanihane jaun, chatohaneein baaso ichaaain osa que nesaruhin neeichene suujue lanaala ita rai been, ita rai Cana Coaunera bajaauche jiniiquuin. Nii banate, chatohaneein baaso ichaaain osa que nesaruhin naajoaain neeichene niha natiin, atiin inara que suujua acatena nainereein Cana Coaunera. Caohachaaain nere tonoraera caohachanejein cacha bajaa nete tonorae Cana Coaunera.

¹⁷ Coaraauna chuhinti Cana Coaunera ere bera inoaesIrihasi. Cana rijijieein cacha neein niha natiin jetaote, uheniha elone coina Cana Coaunera bajaane jana, nichata jaanaca cataaun tiaaajoaain uhene elo aansijieeinijin.

¹⁸ Nii baiha coaiten Cana Coaunera bajaa Irihasine jana jetaote, elo letoae Cana Coaunera, atane setejiaane enacooauneein omarona nainiha temulene coina.

¹⁹⁻²⁰ Aonacuche, saatononeeina inara rai aitoreeunni. Chunei baaso ichaaechejeein ichaoha Cana Coaunera baiteein inete, ohane bana cuhanete nereein necairichana jaun, cuu nitajihane coina. Nihei nitohaneein chunei casetecana jeriheI Cana Coaunera niqui. Esinae Cana Coaunera esenetaera neein nena tocohaneein, nii Cana Coaunera esenetaauruhi rai ereein relaacachenete jere Cana Coaunera, Cana Curuaanaa Jesocurisito naajoaain, acauru netonai Cana Coaunera esenetaain nere tonoraauruhane nii baaso neein neeuruhane caje roconajaain ranajaa Cana Coaunerane coina.

Chaen techu tabaauru Cana Coaunera coitucuurera, inae nere baiteein baaso ichacure. Nabana caseteco coaraa nii Cana Coaunera baiterane coataa, caohachaain aina ereein coroatajanecuchete nacoaauneein Cana Coaunera ere esenetaain tonoramiin. Nitohaneein osa que nesaruha namute cachane jana, Cana Coaunera rai caohacha que namute cacha suujua raujiaain nenaate, osa que namuritohane niha natiin que suujua acatereein Cana Coaunera.

Fedoroacha letoi leinjiin

Inara coaaucaun.

¹⁻² Canuna Jesocurisito letono afosoto Fedoro neeun. Inae jauriaalu caje coaaneenin coausihalu cana Inaca Cana Coaunerane rijijieein nii niicha ranojoinequichene, Ponto, Galasia, Capadosia, Asia, Bitinia, naaonjoainuri batane que cuhin inara atane udaa riaaneenin neinequichene raine caa quiricha laenaain letoaaun. Nitohaneenin rai cachaneenin naitoonjoan tonoraain neeichene coinete, jelai teein rai Suujue que inara suujue teein, Calaohi Jesocurisito coichana aina cuaain inara coulucohin inara raain nelu. Aihane jaun, jeelai amuritoheriin inara coroatajanemiin Cana Coaunera jiniiquiin raotojoeenin neeichene coina.

Itolere bana canaacha cohajei ichaonaa

³ Cairichaojoaain cana coaraain, cana coreniha ohane baiha caje ichanaa Jesocurisi-tone aina cuaain, nacoaauneenin ena nejanoaain nena rijijieein nena jaun, cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Nii Cana Coaunerate itolere bana canaacha cohajei ichaonaanaja tereein cana rai.

⁴ Chaen techu aca inara que banihateenin dedeeu Cana Coauneraacha rucujuei- nii ichaonaa caohacha inaraacha cohajei tereein. Nii inara rai niicha teeni nii chatohaneenin nitajenaa nainerinaain.

⁵ Nitohaneenin esinae rauhijiriin inara ichoteraterichaain Cana Coaunerane esenetaain neeichene jaunte, niicha ichana nainei ichaain inara beraicheein, jianacoon neein nii inara ichoteraterichaaine jaan que turuhichene, inara que banihateenin niicha rucujuei coitucueratiha inae ecu tihane bana inara quene coina.

⁶ Nitohaneenin neriquicheeine jaunte, raotojoeenin rachoojoeenin neeiche ena, itolere que coujunojoeenin cairichanojoeenin neeichene nihanatiin.

⁷ Charijieein teinti usihanau oro teein mocoore caje mituha baasone coina, nii rijijieeinte inara netonai coujunojoeenin neriquicheein. Inae nitohaneenin coujunojoeenin coanojoinequichene jana, itolere necairichanaa abaantaain, inara sarunaa jeriha moconajaerane tonoraelanaala, itolere que laraajiin neeichenete, nii jataain coretinitaje rai nena oro amurijiriin nelateineenin neriquicheein. Nitohaneenin coujunojoeenin neeichene abaantaain laraajiin neeichenete, coroaenojoeenin neriquicheein inae turuha cana Curuaanaa Jesocurisitone bana.

⁸ Coatiha niqui charijibana Jesocurisito coaraain niheeiche inara. Nete coara rijitojoeenin jataain belaaain coroaeein rachoojoeenin neeiche. Chaen techu, "Naaonjoan," naain inara ere nejesinaacha que benaa nainiheeiche, jataain necaohachanaa nihane jaun.

⁹ Nitohaneenin inae ichoteratenojoeenin niha inara suujuene jaunte, raotojoeenin rachoojoeenin neeiche. Nitohaneenin neeichene coinete Jesocurisito esenetaain neeiche.

¹⁰ Nitohanihane coinete inoaenlu caje coaaneenin jianacoon cana ichoteraanu que cuaain caohachaaain coitucuuruhane coina que nerelaain, cairichaojoaain cana coaraain ichoteratenojoi nichaachene jaanu terichaaain cana rai Cana Coaunerane beebejerejetecurelu *profetacuru*.

¹¹ Nitohaneente inae jauriaalu caje coaaneenin *profetacuru* que coitucueratelu Jesocurisito Suujue, ateinaauruhane baiha nacoaauneenin ichanaain rai caohacha icharaanu que tiha Cana Coaunerane coitucueratelu. Nii jaunte niqui: "Charijicha nii aicheein. Chatohanai banacha aicheein," naain niqui coitucunaa jerecure, acaauru que coitucueratiha Cana Coaunera Suujuene jaun.

¹² Nete acaauru raineen nenerihani nii Cana Coauneraacha beratenojoi- inara rai caohachaneen neeninu coitucueratelu acaauru que Cana Coaunera. Nii jaunte nii ichoteratenojoinneen neeichene jaan, inae inara que coitucuerateure nii Ena Nenea Cana Coaunera Ere beracuru dede caje letononeen nenea Cana Coaunera Suujue aina cuaain. Niite niqui jataain caohatiin coaraain coitucunaa jerecurelu Cana Coaunera letono anjeraauru netonai.

Esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaonaa coinata cana cotijiaain ne Cana Coaunera.

¹³ Nitohanihane jaun jatoraaain niicha que coacuhin coujurihu inara suujua coaraain, nacoauneein turuha uha Jesocurisitone jana inara rai Cana Coauneraacha tenaa jerei-icha que jaaequiin neeuche.

¹⁴ Coujuriu Cana Coaunera calaohineen nenea tocohaneen naitoonjoan tonoraain neeuche. Jiaonriha jauriaalu Cana Coaunera coitucuelanaala inara suujua letono rijijieein ichaohichelune rijijieein ichaohichene.

¹⁵ Nitohaneen ichoaelanaala, Cana Coauneraacha que banijiaaaneen saantoneen ichaaoche, nii inara cotihara acaihanejei Cana Coauneraacha Saantoneen nihane jaun.

¹⁶ Nitohanihane jaunte rai Quiricha inoaensi cuhane: “Acaihanejei inara Coaun-aneen Saantoneen nihanune jaun, canu que banijiaaaneen saantoneen leinjiin canuhacha cachaneen ichaaoche,” nae Cana Coaunera.

¹⁷ “Cana Inaca Cana Coaunera,” naaiche Cana Coaunera quene jaun, aca chuni ichotelanaala canaacha ichai caje cana ichao coaraain rucuhaneen nihane coitucuhin esenetaain ichaohichene coarateen ichaaoche, jaiti cau chauratane que ichaonaa que neein.

¹⁸ Inara foerateracuru ichao rijijieein nii chaque nelatelanaala nitaje rai nenea ichaonaa que ichaohichene janate, inara ichoteratelu Cana Coaunera. Nii jaunte inara nii nitajera i nenea oro, coriqui, naaonjoain que coretenohineniha nii inara ichaone raotojoein coitucuhiche.

¹⁹ Nitohaneente caohatiin chaeloon baasoneerilanaala nenea carenero narejeen sohin acaauru osa coreniha coichana terejetocuruhalu cana inoaensihurune rijijieein, nii chaeloon osaojoejelanaala nenea Jesocurisito sohin, coichana jataain necaohachaain nenea que coretenojoinneen ne nii inara ichao.

²⁰ Inae nitohaneen cana coreniha orichaaaine coinata jaiti necoaunaeniha cana rai chauratanene ajiniha caje coauneein nesilu Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii jaunte inae ecu tihane jaun jeriha Cana Coaunerane jaun, nii bana inara caohachanu que ecocohin nelu.

²¹ Jesocurisito aina cuaainte, nii oo caje ichateen rai caohacha icharaanu teraneen nenea Cana Coaunera coitucuhin esenetaain neeiche. Nitohaneen inara coroatajaneraneen niha Cana Coaunerane jaunte, leinjiin acaacha cohajeein que jaaequiin neeiche.

²² Inae nitohaneen Cana Coaunera beratenojoi esenetaain tonoraain neeichene jaunte, inae couluunojoinneen ne inara suujue, jataain inara suujua aina cutaain jini-iquiin Jesocurisito ranojoinneen nenacaauru canejeraauru aina ita belaaain neeichene coina. Nitohaneen le cacha nequichene atiin ita acatiha tacaain, inara suujua aina cutaain ita belaaain neeuche, nii baaso coacuelanaala.

²³ Enate nacoauneein nejanoaain nenea rijijieein neeiche. Coatihaca onaa inaeraneen nenea jaberoco caje nii nejanoaheeiche. Cana Coaunera Ere chabana nita-jenaa charanejeen satonoelanaala nenea aina cuaainte nii nacoauneein nejanoaache.

²⁴ Nitohanihane coinata: “Satiin cachate nejanoaain fojoein ichauhenaneen inae biinaanihane ohe.

²⁵ Nete laen Cana Coaunera ere nii charijibana satonoelanaala nereen,” naain laenanohineen ne Cana Coaunera Quiricha cuhane. Nii inara rai beratenojoinneen nenea Erenaa esenetaaichene jaunte, inae ichoteratenojoinneen neeiche.

2

¹ Inae nitohaneein ichoteratenojoneein neeichene coina, inara rai beratenojoin Er- enaa esenetaaichene jaun, jauriaalu baasoneein ichaohin inara amute cacha cairichaa nohanein, necoelajauharitiin, inara amute cacha cotaairiichene nihanatiin belaicha rijitojoein rai ereein neeichene coarateein neeichene jianein neeuche.

² Aiha ena nejanoanaa canaanai ujuari, itaariicha que coacuhine rijijieein, Cana Coauneraacha jerei que coacuhin, aca jerihane rijijieein ichaohin, inara suujua ilaauhete ichoteratenojoneein neeiche.

³ Nitohaneeinte neriquicheein, esinae rauhijiriin caohacha teraneein niha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaain neeichene.

Ajeri neloheriteeuruhane jaan rijicha Curisitone que cuaain acaauru relaa Fedorone.

⁴ Nii Cana Coaunera rai ajeri ichaohin nena Jesocurisito, nii chaque nelatihei rijijieein jaolecohin neeuruhalu Isaraelitaacurune jaancha que coacuhin raacha nela- teein neeuche. Nitohaneein nelatihei rijijieein coaracuruhane sainejeeinte, ajeri ichao- hin jataain itolere que nelatineein janijiin Cana Coauneraacha tenojoneein nena ne.

⁵ Nirijieein techu esinae rauhijiriin aca jerihane rijijieein ichaohichene- ajeri ichao- hin nena caje Cana Coaunera lorerineein ichanohin Teenforo rijijieein rai saseredote esine neein Cana Coauneraacha jerei ichajeein saantoneein neriquicheein. Nete inoaenlu aichejetocuruha saseredotecurune rijijieein, carenerocuru sohin coichana teraneein nenereicheein. Inarate Jesocurisito aina cuaain Cana Coauneraacha jere- inein, rai cachaauru suujuateraneein neriquicheein.

⁶ Nitohanerichaaine quete:

“Sioon neseene, ajeri jataain

nelateinneein nena quiicha janijii teeun.

Aihana jaun esinae rauhijiriin

caohachaniha nii ajeri quiicha teeine coitucuhin esenetaain nena que chabana jaolecorinaauni,”

naain laenanohineein ne Cana Coaunera Quiricha cuhane.

⁷ Cana, esenetaera nichaachene rai nii Cana Coauneraacha tei ajerite jataain nelatei- neein ne. Nete Cana Coaunera Quiricha cuhane laen nii esenetaelanaala nenacaauru que:

“Jaolecooruha loreri icharaaurune jaan ajerite,

loreri nunuheneein temuraneein nerotoha cureein.

⁸ Acate leinjiin ajeri jaberoconeein

lacurocuruhane jaaneein nereein,”

naain laenanohi nihane rijijieeinte, inae lacurocure, nitohaneeuruhane coina inae ichanohineein neeuruhane jaun.

⁹ Nete inara le lauriineechene, Cana Curuaanaa rai saseredoteneein niicha janiji- inein, Cana Coauneraacha jereineein rai cachaneein neeiche. Nitohaneeinte inara raain nelu Cana Coaunera, jataain rai caohachaneein nena niicha beratei beeiche leeochoauru raine coina. Acate nocohenaanau nena rijijieein neeichene jana, inara cotijiaain nelu, rai caohachaneein nena Cojoanona que neeichene coina.

¹⁰ Jauriaalu niqui cairichaojoaain inara coaraain niheilulu Cana Coaunera, rai cacha- neein neneechene jaun. Nete inae enene rai cachaneein neeichene jaun, inae cairichaojoaain inara coarae Cana Coaunera.

Cana Coauneraacha icharatei ichajeein ichaaoche

¹¹ Canejeraauru, atiin inara suujua coaraain, inae nejelau cachanequichene ichao que ichaaoche, nabana nitajihana inara suujuene coataa.

¹² Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru aina neeichene nihanatiin, coujurihu Cana Coaunera coitucueraneein neeichene coarateein neeuche. Nitohaneein ichaohichenete, baaso ichara niha inara beeuruhane nihanatiin caohacha ichaquichene coaraain Cana Coaunera coroaecurureein, inae le cachaniquichene caje inaraacha ichanohi rucuhecane cojoanonaa que turuhane bana.

¹³ Inae Cana Coaunera cachaneein neeichene jaun, satiin inara amute cachaauru-cocoinanacainein nenacaauru ere tonoraain neeuche. Chaen leeochoaauru cocoinanacaihuru amuritoheriin cocoinanacainein nenea enferadoro ere tonoraain neeuche.

¹⁴ Nii rijijieein chu nii rai letonocuru- baaso icharaauru casetecaain caohacha ichaeraauru coroaeranein nenacaauru ere tonoraain neeuche.

¹⁵ Nitohaneein neeichenete jere Cana Coaunera, nabana tonaain ereeuruha inara que caohacha ichaera cacha nocoeje chanuheriin ichaonacaauru aina cha coitucuhichuru cachaaurune coataa.

¹⁶ Inaraacha jerei ichana nainequiche niqui. Nete laen nii inaraacha ichai aina cuaain naineneeiche leeochoaauru rai baaso ichaquichene. Aihana jaun coujuriu Cana Coaunera cachaneein caohacha ichaain neeuche.

¹⁷ Satiin que inara suujua acatein jiniiquiin ita belaaain- jeriha Cana Coaunerane rijijieein neein- enferadoro que inara suujua acatein neeuche.

Cana relaeranu que necairichaaain nihalu Curisitone

¹⁸ Nitohaniane jaun rai fatoroon ere tonoraain aca jerihane rijijieein neeine letononeein nenea. Jiaonriha caohachaain belaaain aca jerihane rijijieein siriha fatoroone jauhancha nere tonoraain nihane. Nechu aansaneein cotaitiin niha fatoroone nihanatiin nere tonoraain neeine.

¹⁹ Jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohacachene coreniha, lera colane rai cacha nihacachene corenihacha cana casetecaain cana cairichaane nihanatiin, jianelanaala abaantaacachenete jataain caohate.

²⁰ Jana esinae rauhijiriin baaso ichaquichene coreniha inara casetecaain neeuruhane abaantaain neeichene, coatiha caohacha ichaa airiheicheein. Nete laen caohacha ichaquichene coreniha, inara casetecaain inara cairichaeranihane, soroelanaala abaantaachene Cana Coaunera notaracae caohacha ichaa airiquicheein.

²¹ Nitohaneein neeichene cointate, inara cotijiaain nelu Cana Coaunera. Inara coreniha necairichanaa abaantaain nihalu Curisito inara que coarateeine rijijieein, inara netonai necairichanaa abaantaain neeuche.

²² Coatihani niqui aansijieeiniji osa que nesaruhin nihei chuni coritaain niheilu Curisito.

²³ Niheichu nocoejehanuuhane nihanatiin coatihani acaauru nocoejehanuuhin nerejetohilu. Niheichu cairichaaauruhane nihanatiin tonaain ereein nerejetohilu. Cana Coaunera esinae rauhijiriin baaso icharaauru coitucuhin nii rucuhecane coinaachate aitoraaetelu.

²⁴ Nii Curisitote jaberoco aina cuaain cana osa amaain coroso que ohin aina jiniiquiin cana osa atinaelu, aina cuaain ichaonaa esine que ichaohin osa colane nenea coina. Nitohaneinte cana osaacha que nesarujueein nihacachene caje cana mitaeranu que coroso que ohelu Curisito.

²⁵ Jaurihaalute niqui aihani beraicha colane nenea carenerone rijijieein nitajenaa neein nerejetocaaachelu. Nete laen inae ena carenerocuru beraihani beraichane, nitajenaa nainecurenihane rijijieein inara beraain niha Curisitone jaun, nitajenaa naineneeichene jaan ichaonaa que ichaohiche.

3

Naaonjoaai ichaauruhine sinijeraaonacaauru.

¹ Aihana jaun inara lanaauru ere tonoraain neeuche enecuru. Aihute inara ichao cajeecha coaraain, acaauru rai erenaa latelanaala, nii Cana Coaunera beratenojoin erenaa coitucuhin esenetaain neeuruhine esenetana jerelanaala nenacaauru inara lanaauru,

² esinae rauhijiriin caohachaaain neein, nii baaso ichaelanaala inara suujua acatein ichaohichene coaracuruhane.

³ Esinae rauhijiriin caohachaaain nenea jeriquichene, nii nitajenaa inaurera ru-cuhele oro caje ichanohichuru, cajione caohachauru, naaonjoainuri que coacuelanaala,

⁴ inara suujua aina cutaain esinae rauhijiriin Jesocurisito suujue que coacuhin neeuchete raotojoein neeiche. Caohachaaain Cana Coaunera notaracae nihacanete jataain nelate.

⁵ Nii rijijieein techu nerejetocure cana inoaensihuru benecuru- jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaonacaauru. Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane esenetaauruhane jaunte, jeriha acaauru lanaaurune rijijieein acaauru ere tonoraain neeurelu nii acaauru benecuru.

⁶ Nitohanihane jaun techu: “Canu curuaanaa,” narejete lana Abaraaun rai Sara, nere tonoraain aca jerihane rijijieein nihane jaun. Nii aihalu Sarane rijijieein casilanaala coejelanaala neeichenete, rauhijiriin coujuriu nii Abaraaun aina Sara nefoerateneein nenea rijijieein neriquicheein.

⁷ Jana inara acaauru lananequichene, jeriha inara sinijeraaurune rijijieein jiniiquiin ita suujua rijijieein neeuche. Coa ene neeuruhane amihaneeon amurijiriin, inara sinijeraauruhacha ichanenu tein nihache. Inara rijijieein acaauru caohachane quete, nitohaneein acaauru rai ichaonaa tein nelu Cana Coaunera. Aineeichenete Cana Coaunera bajaain neeichene, inara ere tonoraenereein Cana Coaunera.

Satiin Cana Coaunera ranojoineein nenacaauruhacha ichanenu

⁸ Aihana jaun ita suujua rijijieein neein ita janojera rijijieein ita belaaain, leeochoauru coroatajanein, nii leeochoauru amurijiriin nenea coacuelanaala neeuche.

⁹ Jiaonriha tonaain baasoneein inara que ereein neinihane, nii tonaain que baasoneein ereeichene. Niheichu inara nocoeje chanuheranihane, coa inara netonai nocoeje chanuhache. Nitohanenaa coacuelanaala acaauru rai caohacha ichacuche. Nitohaneein inara rai caohacha ichaane coina inara raain nihalu Cana Coaunerane rijijieein.

¹⁰ Nii coinate:
“Chunocoha nichao colalajjin
raoti ichaonaa que ichaonaa jerihane,
namute cacha que baasoneein erelanaala,
nii casajenelanaala,

¹¹ baasoneein ichaonacaauru aina nelanaala,
caohachaaacha ichaain
raotojoein ichaohane jaanuhacha ariin
acaacha sacuhine.

¹² Cana Coaunerate
caohachaaain suujua coaraain ichaonacaauru beraichaneein nihane jaun,
bajaauruhane aonaain ne.

Nete laen baaso ichajeein ichaonacaauru que
jaoleconaa rijijieein ne,”
naa Cana Coaunera Quiricha inoaensi cuhane.

¹³ Nitohaneein itolere bana caohacha nejesinaacha que coacuhin neeichene, nerihei inara rai baaso ichara.

¹⁴ Nete laen caohacha ichaquichene coreniha necairichanaa coaraquichene niha-natiin rachoojoein nerausiajejeen neriquicheein. Jiaonriha nii chuni que casiin nesooneein neeichene.

¹⁵ Nesoonenaa coacuelanaala raujiaaincha inara suujua cuhane Cana Curuaanaa Jesocurisito coacuhin bajaebajaecuche. Chaen letona jatoroain neeuche chunocoha inara caje, “Chatohanihana nii jaecoichene jaan,” naain bajaa inara cajene, raotojoein belaaain beeuchete coitucuhin neeine.

¹⁶ Nete acaauru amurijiriin nenea coacuelanaala, acaauru que inara suujua acatein acaauru rai beeichene caohachae. Nitohaneein coujuriu Jesocurisito esenetaeranein caohacha nejesina ichaain neeuchete nocoejecurumiin inara que baasoneein erenacaauru.

¹⁷ Baaso ichacaachene coreniha necairichanaa coaracaachene amuritoeriinteja nenacaaenein caohachae caohacha ichacaachene coreniha necairichanaa coaracaachene, nitohaneei jeriha Cana Coaunerane jaun.

¹⁸ Nii rijieein techu Jesocurisito netonai lesajeeincha cana osa coreniha cairichanojonein ohin nelu. Coatiha niqui nii chatohanai baaso ichaain osa que nesaruhin niheilu aca, nete erenaa tonoraelanaala baasonein ichaonacaauru coreniha necairichaa in nelu, rai Inaca Cana Coaunera rene cana amaane coina. Joenreein cacha rijijieeinte niqui ohin nelu rai jaberoco. Nete aca Cana Coaunera suujuenihane jaun oo caje ichanaain enanetojoein ichaohin ne.

¹⁹⁻²⁰ Nitohaneente suujue nejesinanein cuhin, acau tabai itajenojonein moconajaera casetecanohinein nitajenacaauru suujue relaelu. Acaaurute bote nainaa Nohene reentiaain esenetaauruhane cohaca Cana Coaunerane sainejeen, esenetaaurenihane jaun nitajeeurelu. Acaauru tabaauru esenetaeraauruhachate, itolerenein fosanejeen acau tabai caje nichoteeurelu.

²¹⁻²² Nii acaute cana osa jianein ichaohacachene coina baotisanoinichane jaa cojunacanein nenaanelu. Nii aina cuaainte, inae ichoteratenojonein nihacache cana netonai. Coatiha raujiaain culuonoiniha cana jaberocone coina baotisanoini nihacache. Acate raujiaain cana jaberoco coulocihin, oo caje ichanaai dedeeu cuhin Cana Coaunera raotono nichajai que neein, itolere anjeraauru amurijiriin, cocoinanacaihuru amurijiriin nihane coina nenea Jesocurisito aina cuaain, aina nenea coina cana suujue coulooca Cana Coaunerane jaan neein ne.

4

Cana Coaunera tenojoi inaraacha ichana nainei que leeochoauru coroatajanecuche.

¹ Aihane jaun cana coreniha jaberoco cairichaa in nihalu Curisitone rijijieein, inara netonai necairichanaa coaraquichene coina jatoraa in neeuche.

² Suujua letono rijijieein ichaohane jianein Cana Coaunera jerenohicha ichaane coreniha necairichanaa coaraain neite osa caje nichoterein.

³ Jauriaalute inara netonai aihuruha nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein nerejetocoichelu. Nitohaneechene jaunte, jataain baasonein ichaohin, inara suujua coaraelanaala necha ansainein nerejetocoichelu, janelanaala couhin, tonijiaain ichaain ajenacaauru aina niha natiin neein, nii ichanohichuru ecaan-tooruniha natiin corojeein, naaonjoain nerejetocoichelu.

⁴ Nete laen inae enene, chabana janelanaala baaso ichaain nenacaauru aina ichaorejetocoichene jianequichene jaun, inae inara coaracureniha acaauru aina nejaun inara cojoelatiin inae baasonein inara que ereeure.

⁵ Nete inae ecu tihane bana onacaauru, ichaohin nenacaauru, naaonjoainuriicha ichai coitucuhin nii rucuheraanu que nenea cojoanonaa que tihane bana, raajenihane niicha ichai biha cuururein.

⁶ Nii onacaauru raite Cana Coaunera ere berejetecurelu, ohin neeuruhane nihanatiin aitoha Cana Coaunerane rijijieein suujue nejesinaneein ichaohin neeuruhane coina. Jerichanejeein techu niqiu, aitocuruha cachaaurune rijijieein caohacharelu jaiti jabe-roconein neeuruhane bana rucuhenhinihalu niine.

⁷ Inae satonoha itolere ne que tururichaje. Aihane jaun inara que Cana Coaunera icharatenohin ichajeein Cana Coaunera bajaee bajajeein ichaaoche.

⁸ Itolereenein inara suujua aina cutaain jiniiquiin ita belaaain ichaaoche. Jataain ita belaaain ichaoha cachanete arajii rai nosa que suujua acatereein Cana Coaunera.

⁹ Inara rene turuhin niha chunine tonaain leeochoaauru que erenaa coacuelanaala inara loreri asaae raauche.

¹⁰ Coujuriu lauri lauri inara que Cana Coauneraacha icharatenohi icharaneein nena tocuhaneein, ichana nainequichene rijijieein inara rai Cana Coauneraacha tenojoi aina cuaain leeochoaauru coroatajanecuche.

¹¹ Chunocoha tonaain erenaa jerihane jaa que irihane, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ereein neeine. Chunocoha coroatajanera latihane, ii rai Cana Coauneraacha tei que laraajiiin coroatajaneeu. Itolere iicha ichai ichaaine, itolere bana caohachaaain ichaaute ii coroatajaniha Cana Coaunera aina Jesocurisitone coaraain coroaecuruhine cachaauru. Acate rai necaohacha que necaohachaaain itolere ichana naineraneein ne-chariji bana satonoelanaala. Nitohanemiin.

Coujuriu Jesocurisito ranojoneein nena tocuhaneein necairichanaa abaantaache.

¹² Canejeraauru, jiaonriha mainajeein coujunojoneein neriquicheeine que jatoroaelanaala neeichene.

¹³ Raujiaaincha aihalu Curisitone rijijieein necairichanaa coaraain neeichene nihanatiin rachoojoein neeuche- inae turuha necaohachane bana rachoojoein neriquicheeine jaun.

¹⁴ Curisito cachaneein neeichene coreniha inara batohin nei nihanete, nerausiaaequiche jataain caohachaaain nena Cana Coaunera Suujue inara aina nihane jaun.

¹⁵ Nitohanihane jaun necoejemiin, sonajaain jaohin, asijiaotoneein, leeochoaauru rai cotainacai ichaain, naaonjoain ichaane coreniha cairichanojoneein nena.

¹⁶ Jana Jesocurisito cachaneein neeichene coreniha inara casetecaain neinihane, jiaonriha nocoejequichene. Raujiaaincha coreniha Cana Coaunera bajaain corojeein neeuche.

¹⁷ Inae cana rai cachanichaachene ichanohi rucuheca Cana Coaunerane cojoanona que turuha. Nitohaneein rai cachanichaachene que nunuhetein, nitohaneein icharichaaainne jaun, chatohaneeururichaaain Cana Coaunera ere tonoraelanaala nacaauru.

¹⁸ Coaracuche nachuhinti rai cacha nichaachene saijieein, necairichanaa coaraain nichoterichaacheeine. Nii jaun chatohaneeururichaaain chaainti, nechu aansainein osaaonacaauru.

¹⁹ Nitohanihane jaun, Cana Coauneraacha jerei ichaquichene coreniha necairichanaa coaraain neeichene nihanatiin, itolere bana caohacha ichajeein ichaohin, naitoonjoa rijijieein cha ichaeraneein nena Cana Coaunera bijiin inara suujue teeuche.

5

Jesocurisito ranojoneein nenacaauru suujuatera

¹ Enane laen nii inara aina ita taojieraauru bichauhenaauru suujuatena jereun. Canuhetonaine acaauru rijijieein ichauchenanein cana coreniha necairichaaalu Jesocurisitone beraneein neun. Nii rijijieeinechu canuhetonai acaauru aina jiniiquiin Cana Coaunera Cojoanona que nereeunni, inae ecu tihane bana.

² Nii inara que Cana Coauneraacha beraichatenojoi, rai cachaneein nenacaauru beraihuche. Nii cointe inara que beraichatenajae Cana Coaunera. Caohachaaain inara suujua coaraain jeriha Cana Coaunerane rijijieein acaauru beraihuche. Jiaonriha inara letoaera lateein core coinaacha ichaquichene. Raujiaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein corajeein ichacuche.

³ Acaauru curuaanaaneein nenea coacuelanaala, raujiaain caohacha nejesina ichaaain neeichene coarateeuche acaauru quete, acaauru netonai inara caje nerelaaurumii.

⁴ Nitohaneein neeichenete, inae turuha cana beraicha esineneei nenaane bana, inara que rai necaohacha que necaohachaaain nenea-comai lauriareein inara couturi que. Nii comai chariji bana setuhin naasaerinaain.

⁵ Jana inara enamanaacuru, jerecuruha inara bichauhenaaurune rijijieein neeuche. Satiin ita suujua rijitjoeein ita amurijiriin nenea coacuelanaala nii:

“Cana Coauneraate,
itolere amurijiriin nenea jereraauru
lacuroaeranein,
cairichanojoein nenacaauru cairichaojoaain coaraain
coroatajaneranein ne,”
naain niha erenaane que nainae.

⁶ Aihane jaun Cana Coaunera bijihu neein, nii chaque nelatihei rijijieein neeuche. Acate inae ecu tihane bana jataain nelateineein neeichene coina ichareein.

⁷ Coa itolereecha que coacuhin nererojoeccaeriin nihache, itolereecha que inara be-rairichaaain Cana Coaunerane jaun.

⁸ Aihana jaun caohachaaain jataain itolere que nainaaain neeuche. Charijieein teinti jatoraaain quihane rai netiin nesari ariirijie janolari, nii rijijieeinte jatoraaain inara ariirijie moconajaera inara itajihane coina.

⁹ Charijieeinijin chatohanai que inara sarunaa jereranihane, jiaonriha rijitjoe-ichene. Raujiaaincha nii inaraacha esenetai aina cuaain laraajiin, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cana nejeraauru netonai, nii jelai necairichanaa abaantaain neeuruhane coitucuhin abaantaain neeuche.

¹⁰ Nete inae carajaaajoaain necairichanaa abaantaain neeichene baiha, inara coroatajaniha Cana Coaunerane aina rauhijiriin baaso ichana coacuelanaala laraajiin acaacha esenetaain neriquicheein. Nii jeelai Cana Coauneraate, jataain cana belaito-hane jaun, rai calaohi Jesocurisito aina cuaain cana cotijiaain cana raain nelu, rai Cojoanonaa que aina nenea coina.

¹¹ Nitohaneein itolere ichana naineraneein neeine chaabana satonoelanaala. Nitohanemiin.

Satono tihane rai nocoiha Fedorone.

¹² Casuujua rijijieein nenea cana nejera Siribano quene caa quiricha laenaerateeun inara rai- chaque tonaelanaala inara suujuatiha. Chaen jataain esinae rauhijiriin inara belaiha Cana Coaunerane jaun, coujunacaniha rausiaenojoein neeichene jaanu tihane coitucuhichene coina. Aihane jaun jataain inara belaiha Cana Coaunerane jaun, aca jerihane rijijieein ichaaoche itolere bana.

¹³ Janijiin inara raain nihalune rijijieein, Babiloniau janijiin Cana Coaunera ranojoein nenacaaurute inara coacue. Cacalabi rijijieein nenea- Maroco netonaite inara coacue.

¹⁴ Ita rene turuhin neeichene, raotojoein jiniiquiin ita belaaain ita raain neeuche. Satiin Jesocurisito cachaneein neiniquichene raotojoein neeuche.

Fedoroacha letoai coroataja

Acaauru coaucane biha Fedoro

¹ Canuna Jesocurisito letononeein- rai afosotolo Simoon Fedoroneein. Cana Coaunera, chaen nii cana ichoteraneein nena Jesocurisito, naaonjoainuri chabana nohanelanaala cana rai caohacha jataain nelatei teraneein neeuruhane esenetaer-anequiche canacaanu rijijieeine raine caa quiricha laenaun.

² Nii Cana Coaunera aina Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhichene jaan aina cuaain, itolere inaraacha latei que inara rausiaemiin Cana Coaunera, jeelai amuritoheriin raotojoein neeichene coina.

Jesocurisito ranojoi ichao

³ Cana Coaunera itolere niicha ichana nainei ichaain, cana ichao rai canaacha latei teein, leinjiin cana suujua coaraain nihacachene jaanu teein ne. Nitohaneinte nii niicha ichana nainei ichaain, cana cotiharanein nena coitucuerate cana que Cana Coaunera.

⁴ Satiin nii cana rai niicha tei aina cuaainte, cana rai tihane coina naitoonjoa jataain itolere amurijiriin itolere que nelateein nena te Cana Coaunera. Nii aina cuaain niicha tei ichaonaa que ichaohin, nii itolere bana baaso coacuhin nitajerai niha cachane jaan jianein ichaohichene coina.

⁵ Aihana jaun, jereniha inara suujuane nihanatiin, atiin jeelai amuritoheriin jeriha Cana Coaunera rijijieein esenetaain cha coitucuhene neeichene coarateein,

⁶ inaraacha coitucui aina cuaain caohatiin coacuhin, baasoneein coaauquiche inara suujua cuhanene tonoraelanaala, nererojoecaelanaala neein,

⁷ inara belaiha Cana Coaunera rijijieein jiniiquiin ita belaaichaoche.

⁸ Nitohanai ichaain ichaohichene, coatiha inacojoein nelatelanaala nerinaain inara ichao. Niheichu inacojoein Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuriheeicheein.

⁹ Nete laen, nitohanai ichaelanaala nena, leinjiin maosa rijijieein cha coaraelanaala nihane jaun, jauriaalu rai nosa caje couluonohinane baiteein nihane jaun aicheein.

¹⁰ Canejeraauru, nitohanane jaun, inae inara janijiin inara raain nihalu Cana Coaunera jaun, esenetaaichene ilaache inara suujua cuhane. Nitohanein neeichene coatiha chabana esenetaaichene jianeriheeicheein.

¹¹ Chaen techu nitohanein neeichene, cana Curuaanaa Jesocurisito Cojoanona chabana satonoelanaala nena bacujua nejoacaane jana ranojoein neriquicheein.

¹² Nii jaunne, inae caohachaain inara relauruhane jaan coitucuhin jeriha Cana Coaunera rijijieein ichaohichene nihanatiin, itolere bana inara rai coaureeunni nabana baitequichene coataa.

¹³ Jaiti ichaaojihanune jaunte ne carai rauhi inara suujuateein nihanune coina.

¹⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisitote, inae enanocoojoa orichaaunine coitucuerate canu que.

¹⁵ Nena atiin nainichaaunne jaan tiaajeein inara coroatajanereunni, inae ohanune baiha satiin canuhacha ichai coacuhin neeichene coina.

Itolere amurijiriin niicha ichana nainei icha Jesocurisitone

¹⁶ Nii niicha ichana nainei ichaain, turuhalu Cana Curuaanaa Jesocurisitone que inara relacaanune jaan, coatiha raujiaain nereretanaa neein nena nihei. Niheichu coatiha canacaanu suujua caje rocohin cojoelunaain nohaniha aitohacaanu. Canacaanu nota que itolere icha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jana coaracaanune jaan quena aitocoanu.

¹⁷ Coarajihacaanune jana techu, rai necaohacha teein jataain erenaa raotono que ereein rai Calaohi nihane cocoainaa: “Caate jataain canuhacha belaaíneein, janijíin canuhacha tei cacalabine,” naain rai nii Calaohi cocoainaelu Cana Coaunera.

¹⁸ Nitohaneeine que banijiaain nenea ichatane ucuunno neein, Cana Curuaanaa aina jiniiquiin neein, dedeeu neein rai iriha Cana Coaunerane jana aonacaaunlu.

¹⁹ Niite, esinae rauhijiriin berejetocuruha *profetacurune* coitucuhin esenetaain nee-ichene jaanu neein nenea ne. Aihana jaun, caa canacaanuhacha beebejeite, leinjiin nocohenaanau jeraaen conohajeein conoha conone rijijíeein inara conoera neein, janonaa rai mituhin conoha soaaene rijijíeein, inara suujua cuhane conaeranein nereein, turuha rai cojoanonaane que tiaain.

²⁰ Aihana jaun, esinae rauhijiriin berejetocuruha *profetacurune* esenetaaichenete ne. Nii jaun, satiin Cana Coaunera Quiricha cuhane laenanohíneein nenea, coatiha suujua caje rocohin aitocuruha *profetacurune* jaan nihei.

²¹ Aihana jaun, satiin *profetacuru* coatiha rai suujua caje rocohin aitoroaetocuruhi, Cana Coaunera Suujue acaauru que coitucueratihane jaunte, acaauru que coitucueratihane rijijíeein berejetocurelu.

2

Nechu joaenreen nohanein cacha relaauruhane.

¹ Isaraelitaauru jana nihalu nohanein cacha relaaurera *profetacurune* rijijíeeinte, inara jana netonai neeurureein cacha coritaain cacha relaaureraauru. Acaaurute jerichanejeein inara relaa nocoetiin, inara que asinojineein nechu nohanein inara relaaurureein suujua baaso caje rocohin. Nitohaneeinte inara ichoteraneein niha Jesocurisitone saijíeein, acaacha esenetaaichene caohateraneein neeurureein. Nitohaneeuruhane jaunte itajenojohi necurureein.

² Arajiichurute nechu nichao aasaeraanu que acaauru ichao baaso rijijíeein ichaaorureein. Nii coaraante chabana satonohelanaala nenea ichaonaanaja coero cuhane cana amaeranein niha Jesocurisitone saijíeein que baasoneein ereeurureein cachaauru.

³ Nitohaneeuruhane jaunte, coriquiicha que coaacuruhane jaun inara cairichaaurureein, inara coritaain inara relaauruhane coreniha. Nete inae inoanlu caje coaunein casetecanohíneein neeuruhane coina, inae ichanohíneein nihane jaun caseteco coaracuruhane rai neeure. Nerihaain nii caje acaauru ichotera.

⁴ Cana Coaunera, osa que nesaruhin neeuruha rai letonocuru aanjeraaurune jana, acaauru que suujua acatelanaala, usi tabai aina nocohena tabai jana *cadena* que ichohanohíneein jaonajaelu, satiin coulurujuenojoi niha cachaaurune cojoanona que turuhane reentiaain cuu neeuruhane coina.

⁵ Nii rijijíeein techu satiin coitucuelanaala nenacaauru cachaauru que suujua acatenelu Cana Coaunera, inoanlu acau tabai que chauratane jooratihane bana. Aaihaniji Nohechate esinae rauhijiriin aca jerihane rijijíeein ichaohin nihane coaratihane jaun ichoteratein, chaen aina caainsíneein nenacaauru cachaauru ichoteratelu.

⁶ Jerichanejeein techu, Sodoma, Gomora, naajoaihunri neseuru cocoaichacuru mo-coeratelu ajanenein nitajeeuruhane que tiaaojoaain Cana Coaunera. Nitohaneeinte ichaelu Cana Coaunera, nii baiha neenihuru baaso ichajeein ichaonacaauru cachaauru notaaca niqui, nii caje nainain baaso ichaelanaala ichaoruhane coina.

⁷ Nete laen Loto ichoteratelu, aca caohachaaain ichaohin, nii baaso ichacuruha necha aansíneein ichaonacaauru cachaaurune rautaaín coaraenihane jaun.

⁸ Nitohanein jetaote, cojoanonetojoein baaso ichaain neeuruhane coaraain, baasoneinchuru ita rai ereeuruhane aonaane jaun, que suujua rerohecaeriin niha Lotone jana ichoteratelu Cana Coaunera.

⁹Nitohaneeinte esenetaain rai cachaneein nenacaauru ichoterate cairichanojoneein neeuruhane caje Cana Coanera. Nii rijijieein techu, caseteconein neenihuru casete-cae, rai cojoanonaa que turuhanereein tiaain caseteco neeuruhane coina.

¹⁰Nitohaneeinte letoaa suujuane rijijieein baasohacha ichajeein, Cana Curuaanaa Jesocurisito batojoeriin nenacaauru casetecareein Cana Coanera. Chaen techu erenaa tonoraelanaala enaacha joenreein cha chaain, chaque casilanaala acaauru amurijiriin nenacaauru necoeje chanuhin naajoaauru.

¹¹Nete laen anjeraauru acaauru amuritoheriin cocoinanohineein neeuruha natiin, acaauru amurijiriin Cana Coaneraacha cocoinanohineein nenacaauru nocoeje channaa nainecurene.

¹²Nii suujua letono rijijieein baaso ichajeein ichaonacaauru cachaurute, nechu aiha leinjiin ataebinaene rijijieein cha coitucuelanaala ichaauruhane jaun, cha coacuelanaala joareein niicha ichai ichacure. Chaen techu sohin jaonojoneein itajenojoneein neeuruhane coina inae ichanohineein neeure. Chaen techu niicha coitucuhi que nihanatiin enaacha baasoneein ereeure. Nete ooruha ataebinaecurune rijijieein ohin,

¹³acaauru netonai leeochoauru cairichaaain neeuruhane coreniha cairichei coaracurureein. Raotojoein niha nocoetiin niqui rachoojoenaa nitaje rai nena que rachoojoeure. Chaen techu jataain coejenacai aina osa que inara saruha inara aina rachoojoeure nechu inara coritaa beseta ichaain neeichene.

¹⁴Chaen techu ene coaracuruhane itolere bana jereein coaracure. Nii jaunte chabana osa que nesarucuruhane coejeein jianena nainecurene. Chaen techu enaacha osa que leeochoauru saruhin, itolere niicha latei jereein, queecha coacuhin nechu aansaineein ichaao.

¹⁵Nitohaneein neeuruhane jaunte, inae nitajenaaneein neeure; Cana Coanera bero rijijieein rene cana turuaeraneein niha Jesocurisitone saijieein, sacuelanaala jianeein neeuruhane jaun. Nii jaunte aihalu Beor calaohi *profeta* Balaamne rijijieein neeure. Aca jetaote coriqui jeriha baaso ichana jerihane jana jetao,

¹⁶rai suujua coarihei amuneein baaso ichaa cuhane coataa jetao, cacha rijitiin rai ereein, baaso ichaane caohate nii amaera cabario rijijieein nena asno.

¹⁷Nitohaneei cacha relaeraneein nenacaaurute, caohacha que cacha relaelanaala, nechu cacha ichao asaeraneein nena que cacha relaaure. Nii jaunte chabana satonoelanaala nena nocohenaanau caseteconein neeurureein.

¹⁸Itolere quete niqui ereeure. Nete jataain joenreein aitocure. Nitohaneeinte, acaauru ichao rijijieein ichaauruhane jianeein, ena Cana Coanera coitucunaa nunuhetejeeureraauru- cachauru saruure osa que.

¹⁹Itolereenein niicha ichana jerei ichaa cachane jereinte niqui ereeure. Nete acaauru itajeranu letononeein netiin aitocure, satiin cacha, rai suujua saruhera tonoraain nena rai letononeein nihane jaun.

²⁰Nitohanihane jaunte inae Cana Coanera coitucuhin, cana ichoteraneein nena Jesocurisitone maajeein coitucuhin nihane jaun, inae Cana Coanera coitucuelanaala nenacaauru ichao rijijieein ichaohane caje nichoteein nihane saijieein, nacoauneein nii jauriaalu aihalune rijijieein ichaohin niha cachane, jauriaa aihalune amuritoheriin baasoneein ichoae.

²¹Nitohanihane coataate niqui nirijieein, cana ichoteraneein niha Jesocurisitone coitucuelanaala neeuruhane caohachae. Nabana acaauru rai tenojoonein niha nii cana rai beratenojoi Cana Coanera caje nenaane saijieein que jaolecooruhane coataa.

²²Nete inae nitohaneeururichaaaine que: “Narohane baihate jeelai naro qui remaae. Caohatiin culeenoinihane saijieeinte inae nacoauneein naticho cuhane cue coosi,” naa acaauru que erenaane rijijieein neeure.

3

Nacoauneei tururichaain Jesocurisitone

¹ Caa quete, inae coroata sae quiricha laenaain letoaanu jataain canuhacha be-laainein neiniquichene rainera canejeraauru. Nii coroatajai canuhacha laenai quiricha cuhanena inara suujuateun, caohachaain inara suujua coaraain, baaso coacuelanaala rauhijiriin coacuhin neeichene jerichaaunne jaun.

² Inoaenlu inara rai berejetocuruha Cana Coaunera tenojoinnein nenacaauru *profetacurune* coacuhin, inara relaerateein nihalu rai afosotooro que cana ichoteraneein nena Jesocurisitone coacuhin neeuche.

³⁻⁴ Inae caa baihate nechu inara necoeje chanuha: “Aanca Jesocurisito. Nacoauneein turuhane cointate niqui aitelu. Inae ohacoaauruha cana foerateracuru niqui, nete jerichanejeein sacue necoaaunaa cana rai chauratanene caje coauneein nihane rijijieein,” naain ereeururichain nechu jeriha acaauru suujuane rijijieein baaso ichajeein ichaonacaauru cachaaurune que nainaain ichaaoche.

⁵ Nitohaniha acaauru ichaone jaunte, jaiti necoanaeniha satiin itolerene ajiniha, inae nesiha dedene jana, acau nejesinanein niha caa chauratanene jana, nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun, acau caje coananoheinein nihalu caa cana rai chauratanene coitucuhin esenetana jerecurene.

⁶ Nii rijijieein techu, elo tabai aina cuaain itajenojoinnein nelu caa cana rai chauratane.

⁷ Nete laen, caa ena nena dede, chauratane, naonjoainuri, inae nitohanein jeriha Cana Coaunerana jaun, usi tabai que nitajeeuruhane coina rucuheneheinein neeure. Nii usi tabai, baaso icharaauru itajeranunein nenaate, acaauru mocoreein cana janonaa satono bana.

⁸ Canejeraauru, jiaonriha Cana Coaunera rai le jiichoo, le oaraanca jaanacanei carajanihane jana, le oaraanca jaanacanei le jiichoonejihane baitichache.

⁹ Coatiha niqui aitocuruha esenetaaichuru tabaaurune rijijieein, cana rai naitoonjoan tihane baitihane jaun, caeneenejihei Cana Coaunera. Chuni nitajihane jerenihane jaunte, saain nichoteein niha cachane jerihane jaun, jaiti inara cojoae Cana Coaunera.

¹⁰ Nete inae ecu tihane bana, coitucueraelanaala turuha asijiautone rijijieein, coitucueraelanaala turoreein cana Curuaanaa Jesocurisito. Nii janate tonijiaain coasinacaain neranuha cureein caa canaacha coarajei dede. Itolere, que nenacaauru netonaite itajereein usi. Jana chauratanete satiin que nenacaauru aina jiniiquiin coaraain benojoinereein Cana Coaunera rai.

¹¹ Nitohanein nitajerichaain itolerene jaun, leecha que coacuelanaala, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaaoche.

¹² Aihana jaun, chajaain jeriha Cana Coaunerane rijijieein neeuchete carajaelanaala turuhine. Inae turuhane banate, usi tabai que itajenojoiniha cureein caa dede canaacha coarajei. Itolere te nii usi jana neein mocoreein.

¹³ Nete nitohanihane nihanatiin, cana laen ena nena dede, ena nena chauratane, naonjoaihunri cana rai tihane coina Cana Coaunera aitoonjoa cohajerichaacheein. Ecu coatiha inae nerinaain baaso, caohacha nejesinaachate nereein.

¹⁴ Canejeraauru, aihana jaun, nii que turuhane cohajeein, caohachaain ichaaochete osa colane raotojoein cha ujuaihonelanaala neeichene jana, inara eruhine Cana Coaunera.

¹⁵ Aihana jaun, satiin nichotenaa coina, cana cohaca jaiti turueniha cana Curuaanaane coitucuhin que nainaain neeuche. Nii quete inara rai niicha laenai quiricha cuhane beein laenaeraete cana nejera Faboro, que coitucueratiha Cana Coaunerane caje coitucuhin.

¹⁶ Le quirichaauru niicha laenai nainetiinte, nii que aitiin beein laenaeraaete cana nejera Faboro. Nete tabaauru coitucunacaene caaintatiin aitothane jaun. Nii jaunte, leeochoaauru Quiricha laenanohineein nena ichacuruhane rijijieein, acaauru jerecuruhane rijijieein rotohi que cacha relaaure, tabaauru caohachaaain suujua coaraelanaala nenacaauru cachaauru. Nii corenihate, caseteco coaracurureein inae ecu tihane bana.

¹⁷ Canejeraauru, nitohaniane jaun, inae nii ajiniha caje coauneein nii coitucuhin neeichene jaun, inara coritaauruha nechu aansai cachaaurune esenetaaichene coataa que nainaain ichaaoche. Nabana inara coritaauruhane esenetaain inara suujua coreein acaauru rijijieein neeichene coataa.

¹⁸ Nete jeelai amuritoheriin cana ichoteraneein nena Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuhin, jiniiquiin aca jerihane rijijieein ita belaaain neeichene caohachae. Aca acaneein nihane coitucuhin coroaecuruhine chabana satonoelanaala. Nitohaneein neeine.

Joaancha letoi leinjiin

Ichaonaa esine tera erenaa

¹ Necoaunaa cana janonaane ajiniha inoaelu caje coauneein nesina, canacaanuhacha aonai, canacaanuhacha coarajei, naaonjoainne caa beein inara rai laenaain letoacaanu, canacaanu nota que coaraain, biji mucuhin, naaonjoaacaanune jaun. Acate, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nenea esine tera Erenaa ne.

² Canacaanu rene ecocohin iriha nii ichaonaa esine chabana sanaacharanejeein nenea terane jaunna, inara rai nii que ereereecaanu. Acate, Inaca Cana Coaunera aina nelu. Nii jianeein ratiriin turuhinte, canacaanu aina neein, jianacoon teteriin satiin rai beebeje, amuhemujueein itolere sacutaain.

³ Nitohaneeinte itolere ichaain satiin cachaauru notajae. Niine canacaanu raajenihane coaraain beebjihacaanu, inara netonai canacaanu aina jiniiquiin esenetaain neeichene coina. Charijieein teeinti canacaanu, Cana Inaca Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito, naaonjoain aina jiniiquiin nihacaanu, nii rijijieein inara netonai canacaanu aina jiniiquiin raotojoein neeichene coina.

⁴ Nii jaunna, jitariin beein inara rai laenaain caa letoacaanu, inara netonai coitucuhin neeichene, raotojoein rachoojoein jiniiquiin nihacachene coina.

Cacha cononeein niha Cana Coaunerane

⁵ Caa erenaa- canacaanu relaa Jesocurisitone jaan- inara rai canacaanuhacha beebejeite, cacha cononeein niha Cana Coaunerane jaun, nota beroteniha cachaacha ichaine jaan ne. Nihei charijieein niha natiin jetao, que nasina nainihe chaaelai, Aca itolereneein baaso ichaain nihacachene nii coarajeein nihane jaun.

⁶ “Ainate jiniiquiin nihacache,” naain irihacachene saijieein, asiin canaacha jerei ichacaache suujueeinete, cana raajenihane nohaneein necoritarichaacheein.

⁷ Nete laen satiin acatiha cana ichao teteriin aiha Cana Coaunerane rijijieein asinojoinelanaala chachaain jiniiquiin ita suujua rijijieein nihacachene, cana osa culeereein rai coichana que rai Calaohi Jesocurisito.

⁸ “Chatohanai baaso ichahaaun. Coatiha chaque osaojoeehaaun,” naain irihacacheneete, cana raajenihane necoritarichaacheein. Cuute casajenetiin nedarichaacheein.

⁹ Jana laen chatohaneein baaso ichaain nihacachene, suujuelanaala beein, Cana Coaunera nitohanei rucuheraneein nihane que jaecohacachenete, cana osa coreniha caseteco coaracaachene rai nihacachene caje, cana que suujua acateein, itolere baaso ichacaachene berotiha cureein cana caje Cana Coaunera.

¹⁰ “Chaaelai janonaa bana, chatohaneein naosateein nihaaun,” naain irihacachenete, Cana Coaunera ere tonoraene richaacheein. Cuute casaje tocohaneein Cana Coaunera ratiririchaacheein.

2

Cana Coaunera acatiha cana rai cha rucuheranu Jesocurisito

¹ Cana Coaunera coreniha cacalabi rijijieein nenacaauru, nabana Cana Coaunera ere lacohin, chatohaneein nosateein neeichene coataane catohaneein laenaain letoaaun. Chunocoha chatohaneein baaso ichaain osa que nesaruhin nihane, niha cana rai Cana Coaunera acatiha nii rucuheranu Jesocurisito- esinae rauhijiriin caohacha esine coitucuhin rucuheraneein nenea.

² Osaotohacachene caje cana que suujua acatiha Cana Coaunerane coinete raajenihane netelu Jesocurisito, coroso que teein atinaauruhane coina. Coatiha leinjiin

cana corenihacha aiheilu. Satiin caa chauratane sacutaain que nenacaauru caje osa berotihane coinete nitohaneein nelu.

³ Esinae rauhijiriin naitoonjoan tonoraacachenete, esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucuera nihacachene coitucunaa nainerichaacheein.

⁴ Jana tabaauru: “Cana Coaunera coitucuhanu,” naa natiin naitoonjoan tonoraenihanete, nechu jataain casajenetohane jaun aitoreein.

⁵ Esinae rauhijiriin, nere tonoraerate esinae rauhijiriin Cana Coaunera belaichaneein nihane coitucunaa nainereein. Nii ainate esinae rauhijiriin jiniiquiin, aina nihacachene coitucunaa nainichaache.

⁶ Chunocoha “Jeriha Cana Coaunerane rijijieeine ichaon,” naain erei, nii ichaohalu Jesocurisitone rijijieein ichaohine.

Ena nenea Cana Coaunera aitoonjoan

⁷ Chasocuru, caa inara rai canuhacha laenai canuhacha letoai- Cana Coaunera aitoonjoan, coatiha ena ecoonaneein nihei. Acate inoaelu caje coauneein, inara rai beratenojoneein nenaane. Nii Cana Coaunera aitoonjoante, inae inoaelu caje coauneein inae inaraacha aonai ne.

⁸ Nete laen, caa ena inara rai quiicha laenai quiicha letoaite, ena Cana Coaunera aitoonjoan- ena nenea ne. Esinae rauhijiriin Curisito aina jiniiquiin nenea neein, inae nocohena caje mituhajeein, jihanacoo jiichoo mituhichene jaunte, inara raajenhane nii coaraain coitucunaa naineriquicheein.

⁹ “Cana Coaunera cono conohanau neenne, jianacoon teteriin chachaain neeun,” naa natiin nejelau namute cacha belainiha chunocohanete, jaiti moconajaera aina nocoenaana nihane jaun aicheein.

¹⁰ Chunocoha nejelau namute cacha belaaain neite, jianacoon ichaohane coaratiha aicheein. Nitohaneein ichaohane nerinaain chuni osa que sarunaa nainera.

¹¹ Jana, namute cachaauru aina nejerateein belaiheite, nocohenaana joenreein moconajaera aina jaiti amuhemujue aiha maosane rijijieein, nii nocohena rai suujua aninoaane jaun.

¹² Nii jaunna, cacalabihuru rijijieein neiniquichene rai caritiin rauhijiriin inara rai beein laenaain letoaaun, inoaelu beratihalune tocohaneein nere nainaane coina, Acaneein nihane aina cuaain inara caje inara osa beroteratiha Cana Coaunerane coitucuhichene coina.

¹³ Saain ichauhenaauru, inara rai netonaina caa laenaain letoaaun, inoaelu caje coauneein nii nesina coitucuhin neeichene jaun. Saain enamanacaauru raine maajeeinna, caa caritiin laenaain letoaaun moconajaera amuritiin ichoae iniichene jaun.

¹⁴ Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin neeichene jaunna, caa caritiin inara rai laenaain letoaaunra cacalabihuru. Saain inara ichauchenaneeichene raine maajeeinna laenaain letohacaanu, nii inoaelu caje coauneein nii nesina coitucueraneein neeichene jaun. Saain enamanacaauru raine maajeeina letoaaun, chae inara coichana aina cutaain Cana Coaunera Ere esenetaain, caohachaain laraajiin moconajaera choae iniichene jaun.

¹⁵ Coa nechu jataain cacha sarueraanu que caa chauratane curuaanaa moconajaera tenojoin nichaae inara suujua letoaache. Chunocoha nii moconajaera tenojoin itolere nichaae suujua letoerate, nechu Cana Coaunera que jaolequiin belainihane jaun aicheein,

¹⁶ Cana Coaunera caje nenea neniha nii chauratane que tenojone jaun. Nii chauratane que tenojote, nechu jataain osa que cacha sarueraanu que nenea ne. Acate cana nota rai caohati tocohanihane nichaae suujua letoaera, niicha sirii aina cuaain leeochoauru amurijiriin nenea coacuhin, naaonjoaain niha cachane jaan tera ne.

¹⁷ Nete inae cuu tihane bana, chauratane aina jiniiquiin nitajiha cureein, nii satiin cacha sarueranu tera moconajaera. Nete laen chaaelai janonaa bana nitajenaa chauranejeein niha cuurureein Cana Coaunera jerenohi ichajeein ichaonacaauru.

Esinae rauhijiriin nohanelanaala niha leinjiin ereine, nii caje mitunaa naineniha casajene.

¹⁸ Aonacuche cacalabihuru. Inae besaute nichaae cuujiha cana janonaa. Nii jaunte, inae uhe lalaje nii Curisito aina nejerateein nenea cacha cairichaera moconajaera. Nitohaneeinte, inae caa arajiin ocoojoacoaure Jesocurisito que nejerateein nenacaauru. Nii cajete inae besaute nichaae cuujiha cana janonaane coitucuhacache.

¹⁹ Cana ainate neeururejete niqui, nete mituhin amuurelu cana caje. Coatiha acaauru, cana suujua rijijieein coacuhin neuruhilu. Baana cana suujua rijijieein coacuhin aihuruhalunete enanetojoein cana aina neeurure. Nitohaneeinte neurelu, acaauru caje esinae rauhijiriin cana suujua rijitoein neurenihia cana aina nenacaaurune coitucunaa coina.

²⁰ Nitohaneeinte inara rai Cana Coaunera Suujue tein nelu Curisito, aina cuaain inara itolere coitucuhin neeichene coina.

²¹ Esinae nohanelanaala erenaa niha Curisito que erenaane coitucueeneichene jauna caritiin inara rai laenaun, coatiha coitucueeneichene jaun nihei. Nitohanihane jaun inarate coitucuhiche, casajenelanaala nenea caje mitunaa naineniha casajene.

²² Aihana jaun, chateeinti casajenetiin ichoae, niite: “Canaacha cohajei Mesihasi nihei Jesocurisito,” naain Jesocurisito esenetaelanaala que erereein. Acatechu, nii rai Inaca Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito batohin acaauru que nejeratenaneein ne.

²³ Chunocoha cacha, Jesocurisito coitucunaa jerenihanete, acaentonai ranaa jerenereein rai inaca Cana Coaunera. Nete laen chunocoha, nii rai Calaohi Jesocurisito coitucuhin leeochoauru que coitucuerateraneein nihane, acaentonai coitucuhin rareein rai Inaca Cana Coaunera.

²⁴ Nii inoaelu caje coauneein, inara rai beratenojoin inaraacha aonai rucujueein sirichuche, inara suujua cuhaneecha. Chaen jiaohine Cana Coaunera Calaohi caje naluhichene. Aihate Cana Coaunera caje netonai naluheneeiche.

²⁵ Nii cana rai tihane coina aitoha Jesocurisitone jaante chabana nitajenaacharanejeein nenea ichaonaa esine ne.

²⁶ Nabana inara coritacuruha nii inara coritana jereraaurune coataane, caa inara rai aitiin laenaun.

²⁷ Nete laen inara, inara relaain inara suujuateranu lateneeiche, Jesocurisitohacha teratenojoin, Cana Coaunera Suujue siriin neeichene jaun. Nii inara rai niicha teratei Cana Coaunera suujuete, caohachain rauhijiriin inara relaa cureein, inara suujuateein. Inara rai cha bihane, coatiha nohanenaa nerinaain. Esinaete erenaa nereein. Aihana jaun, Curisito esenetaaichene jianena coacuelanaala aina jiniiquiin neein inara relaa rai Suujuene rijijieein ichaaoche.

²⁸ Aihana jaun cacalabihuru, enene caje coauneein, jiaohine Jesocurisito esenetaaichene jianeein neeichene. Aihate chaque casiin necoatelanaala jiniiquiin queecha jaaequiin, niheichu Jesocurisito que coejelanaala nihacache enacoauneein turu bana.

²⁹ Inarate raotojoein esinae rauhijiriin caohacha ichaeraneein ichaoha Jesocurisitone coitucuhin neeiche. Nii rijijieein techu, baaso ichaelanaala esinae rauhijiriin caohacha nejesina ichara cacha, Cana Coaunera calaohineein inae nihane coitucuhin neeiche.

3

Cana Coaunera calaohineein nenacaauru

¹ Aonacuche. Jataain mainajeein cana belaaïn niha Cana Inaca Cana Coaunerane que nainaaïn coitucuhin neeuche. Nii jaunte nainecure, Cana Coaunera calaohi ineein cana curuaateeuruha cachaaurune, esinae rauhijiriin acaneein nihacachene jaun. Nii jaunte cana coitucuhin, cana belaaïn cana coaana nainecurene caa chauratane que nenacaauru cachaauru Cana Coaunera coitucuurenihane jaun.

² Canejeraauru, inae esinae Cana Coaunera calaohi neeinte nihacache. Nete nii baiha: “Naaajoain ineeinte niha curichaachein,” naain rauhijiriin coitucuenihacache. Leinjiin, coaiten enacoauneein cau turuha Jesocurisitone bana, rijijieein niha curichaacheinnete laen coitucuhacache, aïtohane rijijieein, jerichanejeein coaraa curichaacheinna jaun.

³ Satiin acaacha esenetaain queecha jaaequiin nenaate, raajenihane itolere baaso caje necoulucuhin neeurureein, baaso colane ichaoha Jesocurisitone rijijieein ichaaoruhane coina.

⁴ Nete laen, satiin osa que nesaruhin nenacaauru baaso ichaaïn neeure, baaso icharaneein niha satiin osane jaun.

⁵ Inara netonaite cana caje osa beroteraanu que caa chauratane que turuhalu Jesocurisitone raotojoein coitucuhin neeiche. Coatiha Aca charijieeinijijijieein osaaajojeein niheilü.

⁶ Nitohanihane jaun, Cana Coauneraacha jerei ichajeein jianelanaala nenaate, osa que nesaruna nainenereein. Nete osa que nesaruhin nenacaauru, coaracuruhane niha natiin chabana coitucuurenereein, nii jaun coatiha rai cacha necururinaain.

⁷ Coa inara coritaain neeuruha nejelau cachaaurune esenetaain nihachera cacalabihuru. Chateeinti baaso que jaolequuin caohacha nejesina ichae, niite caohacha icharane, aïha nii caohacha nejesina icharane rijijieein.

⁸ Chateeinti osa que nesarujueein ichoae, nii te moconajaera rainein nihane jaun aicheein, inoaelu caje coauneein osa neba niha moconajaerane jaun. Nii jaunte caa chauratane que turuha uhelu Cana Coaunera Calaoïhi, nii moconajaera ichanaa itajeein beroteraanu que.

⁹ Cana Coaunera coitucuin, Cana Coaunera calaohineein nena, inae osa que nesarujueein ichaonaa nainiheïn, inae rai Cana Coaunera tenojoi ichaonaa que ichaohane jaun. Chaen inae Cana Coaunera calaohi nihane jaunte, inae osa que nesarujueein ichaonaa nainene.

¹⁰ Coitucunojoneeinte neeure Cana Coaunera calaohichuru. Nii rijijieein techu coitucunojoneein neeure moconajaera calaohichuru, caohacha ichaelanaala, namute cacha belailanaala, naaonjoaain nenacaauru, Cana Coaunera cachanein neeurenihane jaun.

Leeochaauru aina jiniiquiin ita belaaïn nihacane

¹¹ Caate nitohaneein nihacachene coina: “Jiniiquiin ita belaaïn, leecha cachaauru niha natiin belaaïn, naaonjoaain ichaaoche,” naain inoaelu caje coauneein beratenojoneein nena ne.

¹² Aïhana jaun, nainihaacache moconajaera cacha neein nihalune jaun nocoala sohin jaohalu Caainne tocohanein ichaohacachene. Chanuna nocoala sohin joae Caain. Caohachaaïn suujua coaraa nii rai nocoalane jaunte sohin joae, baasonein ichaoha nii Caainne jaun.

¹³ Inara belaihureniha Cana Coaunera coitucuuruhine coa nii que nererojoeaache. Coatiha enaacha inaraacha coarai inerinaainta canejeraauru.

¹⁴ Ohin nitajenaa rai nena janate nii caje cana ichoterate, chabana nitajenaa charanejeein nena ichaonaa que ichaohacachene coina. Nii jaunte cana amute cachaauru belaaïn naaonjoaacache, inae raotojoein coitucunaa jaun. Chateeinti namute cacha belaine, niite ohin nitaje rai nihane jaun aicheein.

¹⁵ Satiin namute cacha que jaolequiin nenacaaurute leinjiin nechu aansai sonajaineein ne. Inarate raotojoein coitucuhin neeiche, nitohaneein nechu aansai sonajain nena, coatiha chabana ichaonaa nitajenaa charanejeein nena ranaa nainihe.

¹⁶ Coichana aina cutaain cana belaiha Jesocurisitona jaunte, Cana osa corenia coroso que neteein ohalune coitucuhacache. Nitohanihana jaunte, raotojoein jianacoon ichaoha cana amute cachane coina coreniha itolere necairichanaa abaantaain acauru coroatajanein nihacachene caohachae.

¹⁷ Raotojoein ichaohane jaanu que coriqui siriin niha chunine jana, jataain cairichei inejeein coroatajanera lateein niha leinjiin namute cachane jana tenihanete, aina cutaain Cana Coanera belainihane jaun aicheein.

¹⁸ Cacalabihuru, nainihe cana ereecha que cana amute cacha belaiha nocoetiin ereein nihacachene. Esinae rauhijiriin cana amute cacha belaichaachene, niicha latei tein belaichaachenete ne.

Chaque necoatoelanaala tonajelanaala Cana Coanera acatiha nihacachene

¹⁹ Nitohaneein nenaate, esinae rauhijiriin ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena tera aina esinae nihacachene coitucuha curichaachein, Cana Coanera acatiha nena bana.

²⁰ Chatohanei ichaain nihacachene coreniha cana coulurujia cana suujuane sainejeeinte, canaacha ichai coitucueraneein ne jianacoon cana tera- Cana Coanera, Aca itolere coitucueraneein nihane jaun.

²¹ Canejerauru, jana cana suujua cuhane chatohaneein baaso ichacaachene coaraachene jana, chatohanei ichaeniha cachenete, Cana Coaneraacha que jaequiin nacatiha nerichaachein.

²² Acate satiin canaacha bajai tereein, cana rai naitoonjoan tonoraain, Aca jerihane rijijieein chachaai nihacachene jaun.

²³ Nitohaneein tonoraain nihacachene coina cana rai naitoonjoante, rai Calaohi Jesocurisito esenetaain, le cacha nichaachene jiniiquiin ita belaaichacachene coina ne.

²⁴ Satiin naitoonjoan tonoraain nenacaaurute, nii naitoonjoan jianena coacuelanaala, aina jiniquiin neeuruhane jaun, acaentonai acauru aina ichoae. Nitohaneeinte cana aina ichaohane coitucuhacache, cana que coitucueratiha nii cana rai niicha tei rai Suujuene caje.

4

Cana Coanera Suujue aina nejeratiha moconajaera suujuene

¹ Aonacuche canejeranein cacoelaichauruna caa que erete aonaquiche. Coa Cana Coanera letono niha nocohetiin inara rai satiin erenacaauru esenetaain nihache. Nitohaneein inara coritana jerera nihane, esinae rauhijiriin Cana Coanera Suujue sirichuruhane coitucuhichene coina coujunajaain coaranaacuche, jataain lanaeniha arajiin caa chauratane que casajeurune jaun, tabaauru cana Coanera letononiha nocoetiin ereuruhane jaun.

² Nitohaneein coujunajaain coaranaaquichenete, esinae rauhijiriin Cana Coanera Suujue siricha coitucuriquicheein. Satiin, cachaneein turuhin nejanoaalu Jesocuristone coitucuhin nenacaaurute, esinae rauhijiriin Cana Coanera Suujue siricheein.

³ Jana nitohaneein niha Jesosone coitucunaa jerelanaala nenacaauru, coatiha Cana Coanera Suujue siririnaain. Leinjiin Curisito aina nejeratena moconajaera suujuete siricheein. Inarate coitucuhin neeiche, inara uricho que bera aonaain naaonjoain neeichene jaun. Nii moconajaera suujuete inae caa chauratane que turuhin ne. Acate Curisito que nejeratena nera cacalabihuru.

⁴ Jana inarate Cana Coaunera Suujue siriin neeichene jaun, nii casajeeuru ichoae inii neeiche. Nii inara suujua cuhane inaraacha siriite, jataain mijiaainetiin ne, caa chauratane que nenacaauru rai tenojoin ichoae jauhecotojoeriin.

⁵ Acaaurute jelai tein caa chauratane que nenacaauru neein neeure. Nii jaunte raujiaain caa chauratane que nenacaauru itolereeicha que ereereecure. Nii jaunte acaauru ere aonaain esenetaain tonoraare acaauru rijijieein caa chauratane que nenacaauru cachaauru.

⁶ Jana canate Cana Coaunera caje nena nichaache. Nii jaunte Cana Coaunera coitucuurera, cana ere aonaain tonorae. Jana Cana Coaunera coitucuuruhite cana aohana jerene. Niicha cajete nainacaache, “Acate Cana Coaunera Suujue siri. Jana acate casaje moconajaera suujue siri,” naain coitucunaa nainichaache.

Jataain cache belaiha Cana Coaunerane

⁷ Canejeraauru, coanete cana laurijiracuru, chaen nejelau cachaauru, naaonjoain-uri belaaain nihacache, Cana Coaunera caje coauneein unaaniha ita belaichaachene coinane jaun. Satiin nitohaneein namute cachaauru belaichate Cana Coaunera calaohineein ne. Niite esinae rauhijiriin Cana Coaunera coitucureein.

⁸ Chateeinti namute cache belaine, niite Cana Coaunera coitucueene. Cana Coaunera coitucuera, aiha Cana Coaunerane rijijieein jataain cache belaihanee jaun.

⁹ Cana quete jataain cana belaitohane coarate Cana Coaunera, caa chauratane que acaihanejeein rai Calaohi letoaain, nitajenaa charanejeein nihacachene coina.

¹⁰ Belaaain cana arihacachene que ainaa tocohaneein cana belaiha Cana Coaunerane jauntee Calaohi letoaelu, cana osa coreniha raajenihane onaa que netihane coina, nabana cana osa coreniha necairichanaa coataa, atiin cana ichoterate cana osa coreniha necairichanaa caje.

¹¹ Aonacuche canejeraauru. Nitohaneein jataain cana belaaain niha Cana Coaunerane jaun, coanete cana netonai cana laurijiracuru, nejelaauru, naaonjoain belain nihacache.

¹² Coatihana Cana Coaunera coaraain nihei chunei cache niqui, nete, ita belaaain, cana laurijiracuru, nejelau cachauru, naaonjoain belaichaachene cana aina nereein Cana Coaunera. Nii cajete cana belaitoha Cana Coaunerane rijijieein ichaohacachene coaracurureein cachaauru.

¹³ Nitohaneinte aina nihacachene jana, acaantonai cana aina nihane coujunacanu que cana rai Suujue te Cana Coaunera.

¹⁴ Canacaanune, caa chauratane que osa caje cachaauru ichoteratihane coina, nii rai Calaohi letoaa Cana Inaca Cana Coaunerane coaraneein caa beebejihacaanu.

¹⁵ Satiin cache, Cana Coaunera Calaochineein niha Jesusone coitucuhin berate Cana Coaunera aina ne. Jana Cana Coaunera netonaite, aina nereein.

¹⁶ Nitohanihanee jaunna Cana belaiha Cana Coaunerane coitucuhin esenetaacaanu. Cana Coaunera cana belaichaneein nihane jaun, rijijieein namute cache belaichate, Cana Coaunera aina ne. Jana Cana Coaunerae aina netonai ne.

¹⁷ Nitohaneeine esinae rauhijiriin jianacoo teteriin cache belaaain nihacaanune jaun, chaelai que casilanaala, chaque tonajelanaala nerichaanuhin, inae cache coulurujuihanee coina coaitee turuha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito bana.

¹⁸ Esinae rauhijiriin cana amute cache belaaain ichaohacachene, nihei chaque casiin ichaonaana jaanu. Ita belaaain ichaohacanete, jaoleneein ne nii cana casataera cana casetecaeraanu. Jana chaque casiin nihacachenete, cana amute cache belaaain ichaohacachene jaun airichaacheein.

¹⁹ Canacaanune Cana Coaunera belaaain nihacaanu, aca jauriaanejeein ichoachaniha canacaanu belaaain nihalune jaun.

²⁰ Chunocoha: “Canune Cana Coaunera belaihun,” naain iriha natiin, namute cacha belainihane, acate leinjiin casaje neba ne. Coaracuche nachuhinti, notaracaae neeu-ruha nii namute cachaaurune saijieein acaauru belairiha. Nii jaun techu, nii amurito-heriin Cana Coaunera belaina nainene, chabana coaraain esenetaenihane jaun.

²¹ Jesocurisitote cana rai: “Chateeinti Cana Coaunera belain ne, nii namute cachaauru belain neeine,” naain cana letoaain cana ratirilu.

5

Canaacha esenetai aina cuaainte moconajaera amiritohacache.

¹ Satiin Cana Coaunera letono Mesihasi niha Jesusone esenetaaurerate Cana Coaunera calaohineein neeurureein. Nii cana inaca Cana Coaunera belaichate, satiin rai calaohineein nenacaauru belaicheein.

² Cana Coaunera belaichaache esinae rauhijiriinete, cana letoaane jaan icharichaachein. Nii banate Cana Coaunera calaohineein nenacaauru netonai belaichaachene coitucurichaachein.

³ Cana Coaunera belaihacanete, nii cana letoaane jaan tonoraain rijijieein chaacha-caane ne. Niheichu coatiha caaintai ichaonaa nihein nii naitoonjoan.

⁴ Satiin Cana Coaunera calaohineein nenacaaurute, chauratane que nenacaauru itolere baaso choae ini. Satiin nii canaacha esenetaite cana suujua lararajiain cana coroatajane, chauratane que nenacaauru cana que nejeratenacaauru amuritoeranein nihacachene coina.

⁵ Cana Coaunera Calaoheinein niha Jesusone que jaaequiin nenaate, caa chauratane que nenacaauru moconajaera letonocuru amuritoreein.

Caa nichata laurii erenaate, “Naaonjoaaineinte ne Jesocurisito,” naain berane.

⁶ Cau chauratane que niha Jesocurisitone janate, acau que baotisanojoneein neein, coroso que ohin rai coichana jaohalune que, naaonjoain que cojunacatenohineein nedaclu. Cana Coaunera suujuete esinaaen nitohanihane coitucuerate cana que. Nii Cana Coaunera Suujuete chabana nohanelanaala cana rai beraneein ne.

⁷ Nichatajaainte neure rai Suujue que, nii Aca nihane coitucuhin beracuru.

⁸ Nii coitucuhin nenacaaurute, Cana Coaunera Suujue, acau, ichana, naaonjoainuri ne. Acaaurute ita suujua rijijieein beraneein neeure.

⁹ Cachaauru, cana rai nii acaauruhacha coarai beebejeeuruane esenetana nainichaache niqui. Nete jataain nii amuritoeriin nelate, “Naaajoaan” naain biha Cana Coaunerane, nii rai Calaohi que aitohane jaun.

¹⁰ Cana Coaunera Calaohi esenetaerate, esinae rauhijiriin aitoha Cana Coaunerane rucujueein siricheein suujua cuhane. Chateeinti Cana Coaunera esenetaene, niite casaje tocohaneein Cana Coaunera tereein, Calaohi que aitoha Cana Coaunerane esenetaenihane jaun.

¹¹ Nii erenaa cajete cana rai chabana nitajenaa charanejeein nena ichaonaa tiha Cana Coaunerane coitucuhacache. Jana rai Calaohi Jesocurisitote nii ichaonaa chabana satonoelanaala nena teraneein nena ne.

¹² Chateeinti Cana Coaunera Calaohi esenetaain ne, nii netonaite chabana ichaonaa nitajenaa charanejeein nena rareein. Jana Cana Coaunera Calaohi esenetaite raenereein.

Niicha letoai satonotihane rai acaauru suujuatiha Joanne.

¹³ Cana Coaunera Calaohi esenetaera niquichene raina caa caritiin laenareeunni, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena raeraneein neeiche inara netonaine coitucuhichene coina.

¹⁴ Cana Coauneraacha quete jaaequiin nihacache, jeriha rai Suujuene rijijieein caje cha bajaain nihacachene cana rai nii canaacha bajai teraneein nihane coitucuhacachene jaun.

¹⁵ Nii caje cha bajaacachene aonaa Cana Coaunerane coitucuhin nihacachene riji-
jiiin techu, cana rai nii canaacha bajai terichaaaine coitucuhin nihacache.

¹⁶ Osa que nesarujuiha chunei cana nejerane coaara chuneine, rai Cana Coaunera
bajaaine. Aihate jianacoon osa caje teeine Cana Coaunera, jataain nitajena jaanu osa
tabai nenihane. Jana nitajena jaanu que, jataain osa tabai que nesaruhin nei nihane,
coa rai Cana Coaunera bajaache.

¹⁷ Satiin itolere osate baaso neein ne. Nete ne cacha itajeranune lanaala nena
osa.

¹⁸ Saain canate, inacaneein teein Cana Coaunera coitucuera, inae osa que nesaruna
nainenihane coitucuhacache. Inae Cana Coaunera Calaohi que beraichaaain nihane
jaun inae dadanaa nainihei moconajaera.

¹⁹ Canate Cana Coaunera caje nena nichaachene coitucuhacache. Jana caa chau-
ratane sacutaain nenacaauru Cana Coaunera coitucuuruhite satiin moconajaera bijiu
neure.

²⁰ Chaen techu rai Inaca Cana Coaunera coitucuhin nena coina turuhin cha coitu-
cuhin nihacachene jaanu teein cana que rai Inaca Cana Coaunera esine neein nena
coitucuerateein nihalu rai Calaohi Jesocurisitone coitucuhin nihacache. Nii jaunte, nii
esine neein nena rai Calaohi Jesocurisito aina ichaohacache. Acate Cana Coaunera
esine neein, ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena teraneein ne.

²¹ Cacalabihuru caohachaaain necoeraain neuche, nabana inara coritana coaau-
curuha nechu aansaneein nenacaauru, Cana Coaunera letononiha nocoetonacaauru
casajeurune coataa.

Joancha letoai coroataja

Ichaonaa rauhi aina ita belaa in nihacane

¹ Canuna, Cana Coauneraacha janijiineen rai ita taojiaain coroaeraneen neiniquichene bichauhenaneen, inara rai caa quiricha laenaain letoaaun. Jataaine casuujua aina cutaain inara belaihun. Coatiha canuhacha nii inara belaihaaun. Satiin nii canaacha esenetai ichaonaa nitajenaachara tera esenetaeraaurute inara belaihure.

² Ichaonaa chabana nitajenaa charanejeein nena tera coitucuichene corenihane inara belaa in neen. Nii ichaonaa niicha tei cana suujua cuhane nenaate cuu niha cureein, nirijieein inoaelu netiin nitajenaa charanejeein.

³ Atiin cairichaojoaain inara coaraain inara belaa in inara coroatajanemiin Cana Coaunera, rai Calaohi Jesocurisito aina.

⁴ Jataaina rachoojeeun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein caohachaain ichaaorua inara caje nenacaaurune jana erunajaanune jaun.

⁵ Aonacuche quiicha belaihuri canejeraaurune caa que inara rai aite, inara laurijiracuru, nejelauru cachaauru, naaonjoain belaa in ichaaoche. Coatiha niqui ena ecoona cana letoaa Cana Coaunerane jaan nihei, jeelai inoaelu caje coauneein cana letoaa Cana Coaunerane jaan quene, aitiin caa inara rai laenaan.

⁶ Nii cana letoaa Cana Coaunerane jaante, belaa in neen ichaohacachene jaan ne. Nii nunuhe caje coauneein aitoa Cana Coaunerane aonaquichene rijijieein ita belaa in ichaaoche.

Cachaauru coritaa amuhemuhena caauru

⁷ Caa chauratane sacutaainte amuhemujueure nechu jataain casajeeuru cacha coritaa. Acaaurute itolere que nelatei cachaneen cau nejanoaain turuhalu Jesocurisitone esenetaain coitucunaa jerecurene. Nitohaneen ichaonacaaurute, Jesocurisito que nejeratenaaneen ichaoruhane jaun, aihure.

⁸ Coaracuche, nabana inara coritaa in neeruhane nii esenetaain neeichene, joaenreein nitajiha inara relaacaanune jaanne coataa. Aihute coreniha inara rai nii cainaain neeine Cana Coaunera.

⁹ Chateeinti, cacha relaalu Jesocurisitona jaan edaa cuaain cacha relae. Niite Cana Coaunera coitucuenihane jaun aicheein. Chateeinti, jerichanetojoein rauhijiriin aitoa Jesocurisitone rijitajoein cacha relae. Niite Cana Inaca Cana Coaunera coitucuhin, nii Calaohi netonai coitucuhana jaun aicheein.

¹⁰ Jana, caa caitono tocohanelanaala rauhijiriin cacha relaelanaala, nejelauneein cuaain cacha relaeraneei, inara rene turuhane, coa inara loreri asaa raache. Coachu tonaain rai irihache.

¹¹ Chateeinti, rai ereein loreri asaa raain ne. Niite nii baaso turuaane ujuaihonneen nereein.

Satononejeeinne caa inara rai aitoreunni.

¹² Banejelanaalate ne inara rai irihanune jaanu niqui. Nena quiricha cuhane cuaain aitona jereneen. Nii jaunna inara rene turuha unaa jeretoon caraajenihane. Inae turuha uhanune banana inara rai beebejereunni, inara netonai nii coitucuhin neeichene, jiniiquin raotojoein rachoojoein nena coina.

¹³ Cana Coaunera rai ita taojiaain Cana Coaunera bajaaurera aina nenacaauru-janijiin Cana Coaunera ranojoinunru inara nejeraaurute saain inara coaacure.

Joanacha letoai nichataja

Caiho coroaeca Joanne

¹ Canu inara bichauhenaneeinne, caa quiricha laenaain letoareunni jataain esinae rauhijiriin quiicha belaa Caiho rai.

² Cana Coaunera coreniha quiicha belaa Caiho, icheina Cana Coaunera bajaun ichorataanihane, nii ena caohatiin jeriha rai Suujuene rijjijeein neeine tocohaneein raotojoein raurohin neeine coina.

³ Jerichanejeein caohachaaain rauhijiriin ii suujua corelanaala Cana Coaunera aitoonjoan tonoraain neeine beeuruha cana nejeraauru tabaauru turuhinne jaunna, nii coitucuhin jataain rachoojoeun.

⁴ “Esinaete chuhisi aitoa Cana Coaunerane tonoraajeein neeure Cana Coaunera coreniha cacalabihuru,” naaina jataain rachoojoeun.

⁵ Casuujua aina cutaain quiicha belaa, jataain caohatiinte erenaa tonoraain nii cana letoaa Cana Coaunerane jaan ichaain neei. Leeochaauru cana nejeraauru coroatajanein, nii coriajai caje uhin turunacaauru cana nejeraaurune maajeein coroatajaneine jaunte, jataain jelai amuritoheriin caohacha ichaai.

⁶ Nii jaunte, turuhin satiin aonajeeuruha Cana Coaunera ranojoneein nenacaaurune jana, jataain acaauru belaa caohatiin ichaain neeine beebejeeure. Atiin chaelai latecuruha namuna jaan raine quene acaauruhacha latei teeu, jeriha Cana Coaunerane rijjijeein.

⁷ Acaaurute Jesocurisito que erenaa beebejenaa que amihanenaa ichaa nii uure. Coatih acaauru coroatajanena jerecuruha Cana Coaunera coitucuhichurune jana jerecuruhi.

⁸ Nii jaunte, cana itolere que acaauru coroatajanichaachene caohachae, aina raotojoein abaantaain Cana Coaunera ere beebejeeurhane coina.

Baasoneein ichaa Diotrefesine jana, caohacha ichaane coaratiha Demetirione

⁹ Cana Coaunera rai ita taojiaain Cana Coaunera bajaaurera raina leinjiin quiricha laenaain letoaaunlu. Nete cocoainanohineein nihacaanune ere tonorana jerene Diotrefesi, acaacha cacha letoaaane rautatohane jaun.

¹⁰ Chaente jataain casajenetiin, nech u jataain joenreein canacaanu ere rocohin canacaanu irijiae. Nii jaunna rautaenihacaanu. Chaen jetaote, Cana Coaunera coroaecuruhane coina ita taojiaauruhane jana turuuruha cana nejeraaurune, enooruhane caohateein sitanajae. Chaen jetaote, niha cotijiaain ranajaerane caohate. Niina jataain rautaenihanune jaun, inae turuha uhanune bana cotijiaain rai aitoreeunni.

¹¹ Aonaaun canejera. Jiaonriha ii netonai, nitohaneein baaso jelon ii suujua cuaain neeine. Caohachaacha que ii suujua coaraain neun. Caohacha ichaera cachate, Cana Coaunera aina nereein. Jana baaso ichaera cacha, Cana Coaunera aina nerinaain.

¹² Satiin cachaaurute caohachaaain suujua coara cachaniha Demetirione beeeure, esinae rauhijiriin caohachanejeein nihane jaun. Canacaanu netonainechu caohachanijihane bihacaanu. Iite chabana nohanelanaala irihacaanune coitucuhi.

Niicha laenai quiricha satono tiha Joanne

¹³ Jataainte ne banejelanaala ichei irihanune jaanu. Nena quiricha cuhane cuaain ichei aitona jereneun.

¹⁴ Nii jaunne ena ichoharaa unaa jereeun, caraajenihane ichei aitocooaunne coina.

¹⁵ Chaque tonajelanaala raotojoein neeun. Satiin cana belaichaurute ii coaucure. Atiin, “Inara coaucuruhajera,” naain nii cuu nenacauru cana belaichauru rai beeu.

Jodasiicha letoai

Inara coaaucaun

¹ Jesocurisito cachaneein Saantiaao nejera Jodasi nihanunena caa quiricha laenaun, Cana Inaca Cana Coaunera niicha jereineein niicha cotihacuri- Jesocurisito berainojoinneein nenacaauru rai.

² Cairichaaajoaain inara coaraain inara coroatajanemiin Cana Coaunera, leeochoauru aina jiniiquiin ita belaaain raotojoeein neeinchene coina.

Nechu jataain nohanenaa que inara relaaureraauru (1Fd 2.1-7)

³ Jataaina niqui inara aina jiniiquiin cana ichoterateraneein nena que cuaain laenana jereeunlu niqui inara rai, canejeraneein neeinchene jaun. Nete laen jataain ena caohachae inara rai laenacaanne, Cana Coaunera cachaneein neeichene jianelanaala, canaacha esenetai esenetaain neeinchene coina.

⁴ Inae Cana Coaunera Quiricha cuhane besihalune rijijieein, inara aina neeuruha nechu jataain nohanein cacha relaaureraauru, caseteco coaracuruhane rai nenacaaurune coitucuhanune jaun. Acaaurute jataain necha aansai cachaauru ne. Necha jataain cana belaiha cana rai Cana Coaunera tenojoinneein nena aasaaeraneein nenacaauru ne. Chaen techu cana eroranein nena- Cana Curuaanaa Jesocurisito coitucuha nocoetelanaalane maajeein aihure.

⁵ Inae niqui coitucuhiche inara, nena nacoaauneein inara rai benaa jereeun, Egipto caje coitucuurera Israeli cocoaichacuru rocohane baihate, esenetaaurui cachaauru itajelu Cana Coaunera.

⁶ Coaracuche nachuhinti coujurihu Cana Coaunera letononeein nena tocohanein neurenihalu anjeraaurune jaun, charijibana satonoelanaala nena nocoehena tabai jana neeuruha, satiin rucuhaca Cana Coaunera que tihanereen tiaaine.

⁷ Nirijieein techu ailu Sodoma, Gomora, naaonjoainuri cocoaichacuru aina curuaequiin, rohan nenacaauru neseuru cocoaichacurune maajeein, nejelau ene aina ichaohin, ajenaacha que namuritiin, namute quicha aina ichaojeraquiin naaonjoaunrelu, nitohaniha cana ichaone que airijiin. Nii jaunte charijibana satonoelanaala nena usihanaun caseteco coaracure. Niite satiin cana suujua coaraain, que nainain ichaohacachene coina ailu.

⁸ Nitohanein inae coitucuuruha sainejeeinte, nii inara rene turunacaauru cachaauru, nechu joareen raaje osa que jaberoco aasajeein, sini anuu caje cha coitucuha nocoetiin cachaauru relaaain, Cana Curuaanaa Jesocurisito nocoje chanuhin, acaauru amurijiriin cocainanacaineein nenacaauru quene maajeein mainajeein ereeure.

⁹ Coaraanachuhinti nenacaenein Moisesa jaberoco amanaa jeriha moconajaerane jana, nii tonaain batohin, que baasoneein ereein nocoje chanunaa coacuelanaala, raujiaain acateein: "Ii suujua raujiaaine Cana Coaunerara," naain nihalu moconajaera rai anjeraauru curuaanaanein nena Miqueline.

¹⁰ Nete niritiin erenaa nainiha cacha natiin, niicha coitucuhi que nihanatiin ereein neeure cachaauru. Nechu jataain leinjiin ataebinae rijijieein neein, nitajia acaauru jaberocone coina, jaberoco teeure.

¹¹ Jataainte cairichaaajoaure, aihalu Cainne rijijieein ichaauruhane jaun. Aihalu Balaam aina Corene rijijieein coriquiicha que coaacuruhane jaunte, Cana Coaunera sacuuruhane jianecuruha erenaa tonoraelanaalane jaun nitajerai neeunre.

¹² Ita belaaihuruhane jaa beseta bitoaaiche jiniiquiine jaaunrute, nechu jataain inara rai nocoejena taha, inara aina lenoneein acau cohin rachoojoein naaonjoaunre nocoejelanaala, nii chuni sinaa coacuelanaala. Cacha beraicha niha nocoetiin churute aihure. Nete nii chuni berailanaala, nechu jataain jaberocohacha beraihure. Acaaurute nii conacainelanaala nena acau rijiichure. Aiha temule inaacane cojoanona bana, inacaelanaalane rijijieeinte neeure. Chaen cojoaisi aina curuataain enuha rocohin jaohacane rijijieeinte neeure.

¹³ Enaachate baaso ichaa cucuana cuhane fichafichanaane rijijieein, chunijihun nihanatiin baaso ichacure coejelanaala. Chaentechu sona nalu rijijieein mituhin janoaajeein cuujueein, jaiti cunajaun turuelanaala, nocoenaanaun nitajia arasijiene rijijieein nitajiha cuurureein nocoenaanaun acaauru netonai.

¹⁴⁻¹⁵ Chaen techu nitohaneeururichaaain nii cachaurune que aitoroatiha Cana Coaunerane jaun, Adaan que jauriichuru baiha, acauru caaunsini ineein nena-Enoco netonai jetao: “Satiin nere tonoraerauru cachauru janijiin raain, jataain necha aansaineein ichaonacauru, naansaine aina cuhaain nocoejena charaneein, osaacuruhane jaun naansaine caaun que baasoneein erenacauru casetecaain itajenajaane coina, araai oaraancanei rai nere tonoraerauru anjerauru uhaain uha Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone janane coaraaun,” naain belu beratiha Cana Coaunerane jaun.

¹⁶ Chaen techu acauru cha coitucueraniha nocoetiin, satiin que nererojoeaain, satiin que maihajein ereein, niicha jereeicha que coaacure. Nechu jataain cacha que niicha jerei ichacuruhane coinaachate, cacha rai raotojoein ereeure.

Cana Coaunera coitucuerera rohecaerauru

¹⁷⁻¹⁸ Canejerauru, inara rai: “Cana janonaa satonoelalaje raite nereein, nechu jataain baasoneein suujua letonohacha ichajeein ichaonacauru cachauru,” naain inara rai beeuruhalu Cana Curuaanaa Jesocurisito rai afosotoorune coaacuche.

¹⁹ Acaaurute ita caje neleruhin niha cachane jereein, nechu jataain suujua letono rijijieein ichaohin ichacuruhane jaun, Cana Coaunera Suujua sirichurenihane jaun aihure.

²⁰ Nete inara, coujurihi Cana Coaunera esenetaeranein, rai cachaneein Cana Coaunera Suujue que suujuequiin, Cana Coaunera bajaebajajeein neeiche inarane caohachaera cacoelaichaneein nenacauru canejerauru.

²¹ Cairichaaajoaain inara raain, inara belaaain nihalune rijijieein ichaohin, chariji bana satonoelanaala nena taha Cana rai Cana Coaunera Calaohi Jesocurisitone coha-jeein neeunche.

²² Atiin cairichaaajoaain nii esenetana jeriheeichuru coaraain neeuche.

²³ Nabana nitajeeuruha usi tabai jana nii esenetaichurune coataa, cairichaaajoaain acauru coaraain, tabaauru ichoteratecuche usi tabai caje, acauru que nocohalajiin, jataain baasoneein ichaohin nichao aasajeein neeuruhane jaun.

Raotojoein rachoojoein neeuche

²⁴⁻²⁵ Acaihanijin cana ichoterateranein nena Cana Coauneraachate, inara be-raicheein chatohaneein baaso ichaain neeinchene coataa. Nii chaeloon baasoneerilanaala, aca Cana Coaunera nihane acatiha rachoojoein turuhin neeinchene coina. Jauriaa caje coauneein nii chariji bana satonoelanaala, aca itolere que laraajiin cocoainacaineein niha Cana Coaunerane coitucuerateein neeine Cana Curuaanaa Jesocurisito. Nitohanemiin.

Jesocurisitohacha Coaratei Afocarifisi

“Naaonjoanrichaain,” naain coaratiha Jesocurisitone

¹ Caate, inae nichuuntaa nitohanerichaainene jaun rai cachaneein nenacaauru que coaratiha rai Calaohi Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunerane jaa ne. Nii jaunte rai nere beraneein nenea Joaan nichaaunne rene, rai nere bera anjera letoae Jesocurisito, canu que niicha coaratei coaratiha nii anjerane coina.

² Nii jaunna, canu que coaratiha Jesocurisito aina cuaain Cana Coaunerane rijjijeein, esinae rauhijiriin nii coaraneein coaracaunne rijjijeein laenaun.

³ Nerausiaecururichaain caa Cana Coaunera beratenojoin reretaera aina aonaain caa laenanohineein nihane rijjijeein tonoraain nenacaauru, inae ichuunejeeorihana nitohanerichaainene jaun.

Caaunsi laurineein Jesocurisito ranojineein nenacaauru iclesiacuru rai laenaa Joanne

⁴ Asia batane que caainsii laurineein Jesocurisito ranojineein nenacaauru iclesiacuru raine canu Joanneein caa laenaun. Raotojoein neeichene jaanu tein neeuruhine- nii nunuhe caje coauneein neein- ena acaneein neein turuha uheneni neein nenea Cana Coaunera, rai nelaurianajaan- *trono* acatiha caainsiineein suujue- neein nenacaauru aina,

⁵ chaen esinae rauhijiriin, aca jerihane rijjijeein neein nere beraneein nenea Jesocurisitone maajeein. Acate jauriaanejeein ohane caje ichanaelu. Nii jaunte, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru curuaanaacuru curuaanaaneein ne Jesocurisito. Nii Curisitote jataain cana belaitohane jaun, rai coichana aina cuaain osa caje cana rocoelu.

⁶ Nitohaneein cana teeinte, jelai tein rai cachaneein aihuruhalu saseredotecurune rijjijeein- rai Inaca Cana Coaunera rai caohacha icharaneein- niicha jerenohin icha- caachene coina cana tein nelu. Aihana jaun Cana Coaunera necaohacha aina, itolere niicha ichana nainei itolere bana Jesocurisito rainein neeine. Nitohanemiin.

⁷ Inae nacoauneein dede sacari jana uhin fauha uha Curisitone janate, satiin coanojoinereein.

Nii sohin jaaoreraluniha natiinte coaraa cuurureein.

Nii jana caa chauratane que laurihu laurihu ichaonacaauru cachaurute, chanaa cuurureein coreniha.

Aiha nitohanerichaain.

⁸ “Canune nunuhe caje coauneein itolere coauneraneein satono que tiaain acaneein neein,” naa Cana Curuaanaa Cana Coaunera- itolere curuaanaaneein turu rai nenea.

Jataain caohacha que necaohachaain necoaratiha Jesocurisitone

⁹ Canune satiin inara nejera Joanneeun. Jesocurisito corenihate, canu nejeraneein neeiche. Nii rijjijeein techu, jiniiquiin coujunojineein necairichanaa abaantaacache, laraajiin cana coroatajaniha Cana Coaunerane jaun. Nitohanihane jaunne, Cana Coauneraacha jerei Jesocurisitohacha coitucueratei beebejihanune coreniha casete- conein Patmo cobeneu neein.

¹⁰ Ecute tomihokojoanonaa bana, caniha neeoritoha Cana Coaunera Suujuene jana, canu janori nichaae toniin:

¹¹ “Leinjiin quiricha cuhane iicha coarai laenaain, caainsii laurineein Asia batane que nenacaauru- Efeso, Esmirna, Pergamoo, Tiatira, Sardisi, Filadelfia, Laodisea, naaonjoainun Jesocurisito cachaneein nenacaauru rene letoaau,” naain mijiaaainein toniha carai jaiha rijijieein nenea- toroonfeta rijitiin erenaane jana aonaan.

¹² Nii carai erena coaracaanne coina nauriterichaaunne janate, tirichotiin jiquihaquii ne ecu caainsineein cono nujua- oro caje ichanohin.

¹³ Nii caainsineein cono nujua- oro caje ichanohin cataaunne cacha tocohaneein-tijia que uujoai cajionequii, somajain cajione que cajionequii- nalarijia que uujoain oro caje ichanohin sintoroon que ichoraane coaraan.

¹⁴ Nii jana rai couturi ujuite dede sacari tocohaneein somajae. Jana, rai notate tirichotiin usi lanaro tocohane.

¹⁵ Nii jana rai tijiaaurute, orono cuhane tucuhacaain ichanohin bronce tocohaneein jiquihaque. Nii jana rai nerete, jataain mijiaaainein caraturi toni rijitiin tonihane jana,

¹⁶ rai raotono nichajai que caainsineein arasijie siri biji cuhane. Nii jana rai nujuae cajete mitue jerane jataain ajinaain sabere. Nii jana rai merite, jataain conotiin conoha enotone tocohaneein jiquihaque.

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaanne coariin tijia asae comoon onaa rijijieein. Nete biji raotono nichajai que canu mucuhin: “Jiaonriha casiine. Canune ichaohin itolere coaunaain satono que tiaain Coauneraneun. Canune niqui oonlu, nene ichanaan. Inae charijibana orinaaunni. Canune cana asae nitajenacaauru rai chabi sirihun.

¹⁹ Caa ena nenea iicha coarai laenaain, caa baiha neeninu iicha coarai laenaan.

²⁰ Caa canu biji raotono nichajai que caainsineei arasijie, chaen caainsineei cono nujuaneein nenea oro, naaonjoainuri iicha coaraite, charijibana coitucueraelanaala asinojoneein nenea ne. Nii caainsineei arasijiete Caa Coaunera ranojoneein nenacaauru- iclesiacuru beraihurera anjeraauru ne. Jana nii caainsineei cono nujua oro caje ichanohinte, caainsii laurineein Caa Coaunera ranojoneein nenacaauru- iclesiacuru ne.”

2

Caaunsi laurinei iclesiacuru rai beratenojoin. Caate nii caainsii beratenojoi caje Efesoo Caa Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoin

¹ “Caritiin Efesoo Caa Coaunera ranojoinuri- iclesia beraichaneein nenea- anjera rai laenaan.

‘Aonacuche, caritiinte inara rai laenarate nii biji raotono nichajai que caainsineei arasijie siichaain- cainsineei oro caje ichanohi usi nujua cataaun amunaa:

² Canuna, itolere iicha ichai coitucuhin, caaintatohane niha natiin janelanaala neeine coitucuun. Chaen nechu, nii necha ansainein ichaonacaauru abaantasineeine coitucuun. Chaen techu, afosotooru niha nocoetonacaauru niha natiin coujuhin coaraaine jana aca necurene. Nitohaneinte casajenetooruhane coitucuhi.

³ Itolere banate coiinteein janelanaala jataain canu coreniha necairichanaa abaantaai.

⁴ Nete jauriaanejeein aailune tocohaneein corajeein quiicha jerei icharaneein nenei.

⁵ Aihane jaun, jauriaa aichejetohilune que coacuhin, nii nunuheneein corajeein icharejetohilune rijijieein nacoauneein corajeein quiicha jerei icharaneein neun, jeriha Caa Coaunera rijijieein. Ainihanena, nii nihane jaa jelai caje, nii cono nujuaneein nenea rulareuni ii caje, nacoauneein Caa Coauneraacha jerei icharaneein ichoaeneeine.

⁶ Nete caohacha ichaai, nii Nicolasa sacuureraauru ichanohichuru rautaan coaraeneeine jaun. Canuhetonaichu acaauru ichanohichuru rautaan coarahaan.

⁷ Aohana jereraauru, caa ereretaain Cana Coaunera ranojoinuru- iclesiacuru rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Itolere necairichanaa abaan-taain satono que tiaain sacuerate, nii chariji bana sanaachara ichaonaa tera enuha inaa Cana Coaunera nenajaun nenea que lenonereein,' naain laenaau Efeso beraicha-anjera rai,"

nae nii canu notaara.

Esmirnau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

⁸ "Caritiin Esmirnau Cana Coaunera ranojoinuri- iclesia beraichaneein nenea- anjera rai laenaau:

'Aonacuche, caritiinte inara rai laenaerate nii nunuhe caje coauneein satono que tiaain acaneein nenea- ohalune caje ichanaain nenea:

⁹ Canune jataain necairichanaa abaantaain, cairichainejeein neeichene coaraaun. Nete chaque lanaeneriquicheein dedeeu. Chaen nechu jataain baasoneein ichei ereeuruha Joriooniha nocoetonacaaurune coitucuun. Acaaurute esinae rauhijiriin moconajaera letono laurineein neeure.

¹⁰ Jiaonriha necairichanaa coariquiiine que casiin neeine. Moconajaerate care-sero cuhane inara tabaauru enoaeraterreein, nii aina cuaain satiin inara coujunojoi-neein coanojoneequichene coina. Jataainte necairichariquicheein lechoonca janohin. Nete ohichene que tiaaajoaain nirijieein jianelanaala abaantaain sacuhichene, canu nii cainaraanuque chariji bana nitajenaacharanejeein nenea ichaonaa tereeunni inara rai.

¹¹ Aohana jereraauru caa Cana Coaunera ranojoinunru- iclesiacuru rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Laraajiin itolere necairichanaa amuritiin nenacaauru- coatiha ooru baiha nacoauneein ohin nitajerinaain acaauru suujue,' naain laenaau Esmirnau Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraichaneein nenea anjera rai,"

nae nii canu nae nii canu notaara.

Pergamoo Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

¹² "Caritiin Pergamoo Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha-anjera rai laenaun:

'Caate aitiin laenaerate nii nujuaae cuhane jerane jataain ajinaain sabere siricha:

¹³ Raotojoeine moconajaera rori rohan ichaohichene coitucuun. Nete atiin caitoonjoa esenetaain canuhacha icharatei ichaquichene jianelanaala neeiche. Nihe-ichu nii canu ere bera Antipas sohin jaaoruhalu, nii moconajaera neseu natiin, canu esenetaain neeichene jianein niheeiche.

¹⁴ Nete neeje ichei baaso, iniha nenacaauru que ichei aitocooaunne jaanu coitucuhine coina. Nii iniha nenacaauru tabaaurute, Israeli inoaensihuru relaain nihalu Balaamne jaacha tonoraain jianena jerecurene. Nii Balaamte baaso que Balac suujuatihane jaun, ecaantooru que banijiaain nenea lenone que Israelitaauru coroaateein, itolere osa que sarueratenajaaine maajeein naonjoaenlu.

¹⁵ Chaen techu, tabaauru iniha nenacaauru acaauru relaain nihalu Nicolasa sacurerane jaan jianena jerecurene.

¹⁶ Aihana jaun, chajaain ena esinae Cana Coaunera esenetaeraneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein quicha jerei icharaneein neeuche. Ainihanena ena inara rene uhin, nii canu ujuae cuhane jerane ajinaai nenea- sabere que acaauru soreeunni.

¹⁷ Aohana jereraauru Cana Coaunera raonjoinuru iclesia rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin. Itolere necairichanaa abaantaain satono que tiaain sacuurera raine chariji bana coaraaelanaala asinojoneein nenea manaa que acaauru coroaatereeeunni. Chaen nechu, nii chariji bana coitucueraelanaala nenaacacha curuaa siriin laenanohineein leinjiin ajeri somajain nenea tereeeuni acaauru rai. Nete laen nii ajeri raera, nii curuaa erora coitucureein, 'naain laenaau Pergamoo Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraichaneein nenea anjera rai,"

nae nii canu notaara.

Tiatirau Cana Coaunera ranojoinuri beraicha- anjera rai beratenojoin

¹⁸ "Jerichanejeeichu, Tiatirau janijiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai laenaau:

'Caritiinte aitiin laenaerate nii usi lanaro tocohanei notaain- coata lanajai jicharoanohi tocohanei tijiaain nenea- Cana Coaunera Calaohi:

¹⁹ Canune jitariin iicha ichai coitucuun, jataain cachaauru belaaain, iicha esenetai esenetaain, itolere necairichanaa abaantaain itolere ichaaine coitucuhanu. Chaen nechu, jataain jauriaalu amuritoheriin ena caohachaaain ichaaine coitucuun.

²⁰ Nete neejen ichei aitocooaunne jaanu, Canu cachaneein nenacaauru coritaa, nechu Cana Coaunera coitucueraniha nocoetiin, ecaantooru que banijiaain nenea lenone que acaauru coroaateein, chabana nitohanai osa que nesaruna naineniha cachane saijieein itolere osa que acaauru rohecaaa nii ene Jesabeline abaantaaine jaun.

²¹ Canune niqiu Cana Coaunera coitucueraneein nihane cojoaaun. Nete ainaa jerelanaala, niheichu osa tabai que nesaruhane jianena jerene.

²²⁻²³ Nii jauna, nii ene cunaitaain bereecurune maajeein ateinareeunni. Chaen nechu, nii ene aina ichaojeraquuin neeuruhane jianelanaala nenacaauru ateinaain, jataain necairichanaa tabai que cairichanajareeunni. Nitohaneein ichacaaunne banate, suujua cuhane cachaauruhacha coacuhi coitucuhanune que nainaa cuurureein satiin Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesiacuru. Jana inara raine, le cacha cachanequichene rai, inaraacha ichanohin rijijieein inara rai tereeeunni.

²⁴ Nete laen inara Tiatirau neinequichene, nii relanajaain neeuruhane jaan moconajaera suujua asinojoneein nenea coitucuhin tonoraain neneichene, nihei nii que tonaain inara rai irihanune jaanu.

²⁵ Aihana jaun, turuhanune reentiaain jerichanejeein sacuuche jianelanaala.

²⁶ Itolere necairichanaa abaantaain satono reentiaain canuhacha jerei ichajeein sacuureraaurune cocoainareeunni, lauri lauri nenacaauru cachaauru curuaanaaneein neeuruhane coina.

²⁷⁻²⁸ Charijieein teeinti canu cocoainaaain nelu Ofa Cana Coaunera, nii rijijieeine inara cocoainareeunni, lauri lauri nenacaauru cachaauru curuaanaaneein neeichene coina. Nii banate coata caje nenea otiha que erena tonoraaelanaala lauri lauri nenacaauru tuteneriquicheein, darohe tutenecuruhane rijijieein. Chaen nechu nii choae tacaain janonaarai mitunaa arasijie tereeeuni acaauru rai.

²⁹ Aohana jereraauru, caa Cana Coaunera ranojoinuri iclesiacuru rai, Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin, "

naain laenarate nii canu notaara.

3

Sardisihu Cana Coaunera ranojoneein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoin

¹“Caritiin Sardisihu Cana Coaunera ranojoinunru beraicha anjera rai laenaau, naain laenaerate nii caainsiinei Cana Coaunera suujue aina caainsiinei arasijie siricha:

‘Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Ichaohate niqii ii beeure. Nete inae ohi.

² Aihana jaun, itolere que caohachaain nainaan nii cautenacaauru lararajiaau. Inae ohin nitajeeuruhane raite neeure. Chaen nechue esinae rauhijiriin Cana Coaunera notaracaae, caohachaain iicha ichai ichaain neneeine coitucuun.

³ Nii jeriha Cana Coaunerane rijijieein, caohachaain ichaohin neeine coina nere-laailune coacuhin- nacoaauneein caohachaain ichaao. Canu jerichaaune rijijieein, itolere que nainaan caohachaain ichaeneeine ne, coitucueniha cachane jana turuhin basijiauha asijiautone rijijieein cha coatejeneeine jana turuhin ii casetecareeunni.

⁴ Nete nii Sardisihu neeure coroatajajeein chabana cajione calanoajelanaala nenacaauru. Acaaurute cajione somajai jiaain cajiniichaain amuhemuhecureeinin, nitohaneein neeuruhane coina nelatecurehane jaun.

⁵ Itolere necairichanaa abaantaain, canu jerichaaunne rijijieein nenacaaurute, nitohaneein cajione somajai que necoreeteeureeinin. Nii choae tacaainchu, canu quiricha caje acaauru curuaa elonarinaaunni. Chaen nechue, canu Inaca, rai anjer-aauru, naaonjoainuri acatiha teein acaauru coitucureeuni.

⁶ Aohana jereraauru, Cana Coaunera ranojoinuri iclesia rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,’ ”

naain laenarate nii canu notaara.

Filadelfiau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

⁷“Caritiin Filadelfiau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia- beraicha rai laenaun:

‘Caate aitiin laenaerate nii Rabiri rai chabi siricha- Cana Coaunera esineneein nena. Acate acujua joracaane, nii chuni funaa nainene. Jana acujua fuhane, nihei chuni joaracaera.

⁸ Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Aonaun, ii raine joaracanojineein canu acujua siricheeunni, nerinaain chuni funaa nainera. Jataain laraajiin neeineque airijiinte, quere tonoraain quiiha jerei icharaneein neei.

⁹ Canune ichareeunni nii nechue moconajaera rai cacha raeraneein nenacaauru- nii Joriooneeuruhane que airijiin Joriooniha nocoetonacaauru- casajeeuru itiha asae neseonriaauruhane coina. Nii banate, jataain ii belaitohanune coitucuha cuurureein.

¹⁰ Esinaete rauhijiriin, itolere bana caitoonjoan tonoraain canu jerichaaunne rijijieein neei. Nii jaanne, inae cojunojinecurehane coina, satiin colurejenojinecure- rurichaaain caa chauratane que nenacaaurune bana, ii beraicheeunni chatohaneein teraaine coataa.

¹¹ Enane nacoaauneein tureeunni. Aihane jaun, caa ena neeine rijijieein jerichanejeein sacuu, nabana chuni ii que banijiaain nena ruluhin raane coataa.

¹² Itolere necairichanaa abaantaain sacuureraaurune, Cana Coaunera loreri bane- sijianein tihanune, nii chariji bana satonoelanaala caje mituelanaala ecu neeureeinin. Chaen nechue, acaauru jaberoco que teein Cana Coaunera curuaa laenaain, dede caje ena nena Cana Coaunera nenajan Jerosaleen curuaane maajeein laenareeunni, acaauru jaberoco que teein. Chaen nechue acaauru jaberoco que teein ena nena canu curuaa laenareeunni.

¹³ Aohana jereraauru, Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraicha- anjera rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin,’ ”

naain laenarate nii canu notaara.

Laodiseau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru iclesia beraicha- anjera rai beratenojoi

14 “Caritiin Laodiseau Cana Coaunera ranojineein nenacaauru beraicha- anjera rai laenaan.

‘Caate aitiin laenarate nii Cana Coauneraacha ichai coaraneein, nohanelanaala beraneein itolere Cana Coauneraacha coaunai Coaunera Esine neein Nena:

15 Canune jitariin iicha ichai coitucuun. Bajianachuhinti canu jerichaaunne rijijieein, corajeein quiicha jerei ichaeneei. Jana ainihane corajeein moconajaeraacha jerei ichaeneei.

16 Nete quiicha jerei corajeein ichaelanaala, niheichu moconajaeraacha jerei corajeein ichaeneeine jaun, nii chaneein neneei. Nitohaneein ajajainein niheichu, jelajerilanaala, naajoaain neeine jaun, chanein neneeine jaunne ii naraaareeunni canu ujuaae caje.

17 Iite niqui Inae jataain raotojoein nihanu cha latejelanaala, inae caohacha ichacaaune jaun, naain ereei. Nete jataain cairichaaajoaai, cairichanojineein aiha leinjiin cairichai cha colane nena rijijieein neein- maosa rijijieein neeine jaun.

18 Nii jaunne ichei aitoon, canu caje mocohin tucuaanohin oro coreteeine coina. Nii banate esinae rauhijiriin canu jerichaaunne rijijieein neein, aiha leinjiin cairichanejeein cha colane nena rijijieein neeine caje, cha caohacha ichaain, caohachaaain chaachaaain neeine coaraain neriquiin.

19 Canune satiin canuhacha belai canu cachaauru baaso ichaain neeuruhane coaracaaunne, acauru cotaain acauru suujuatein cairichanajaaun. Aihane jaun, nii baaso ichajeein neeine jianelanaala baasoneein jerichanejeein sacuhinene ii cairichareeunni. Aihane jaun, chajaain ena caje coaunein nunuhetein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaao.

20 Aonaan, canune itolere bana acujua beraicha rijijieein acujuanaha neein inara cotijiaaun. Chateeinti bajaee bajaecaunne aonaain canu raain ne rai suujua cuhane, nii ainane jiniiquiin lenonerichaanuhin.

21 Chateeinti itolere necairichanaa abaantaain jerichanejeein jianelanaala sacue, nii raine canu rohan nelauriaane jaanu rori tereeeunni. Charijieein teeinti, itolere necairichanaa abaantaanune jaun, canu Inaca Ofa nelaurianajan rori ichoae jini-ichaaain nelauriaaun, nii rijijieein.

22 Aohana jereraauru Cana Coaunera ranojoinuri iclesia beraicha- anjera rai Cana Coaunera Suujue beratenojoin aonacurumiin, ”

naante laenarate, nii Cana Coauneraacha ichai coaraneein nohanelanaala beraneein-itolere Cana Coauneraacha coaunai coaunera esine neein nena.

4

Dedeeu Cana Coaunera coroaecuruhane

1 Niritoha caraine baiha dede coaracaaun jabatoroainne janate, joaracaeratiha-neein ne cana dede bacujua. Nii janane, jauriaanejeein leinjiin jaiha rijijieein nenaatoroonfeta rijitiin tonihane jana aonacaunne janate:

“Chajaau cajiha iniha uune, caa baiha nitohaneein airichaine coarate ii quete coaraaicha,” naain carai toni eheona.

2 Nii rijieeoritiin, caniha neeoritoha Cana Coaunera Suujuene janane, dedeeu jataain caohatiin nelauriananaja rori- *trono* coaracaaunne janate, ecu nii nelauriananaja rori-*trono* ichoae laujuae leinjiin.

³ Nii nelauriananaja rori ichoae nenaate, ajeri jataain caohati colohin nenea- jaspe tocohanenihane cornalino tocohaneein jataain caohatiin colohe rai jaberoco. Nii nelauriananaja rori tinonoritiinte, tinohanre leinjiin iino, jataain conotiin beraurosijhoajaan colonaa esmeralda tocohaneein.

⁴ Chaen nechü nii nelauriananaja rori- *trono* tinonoritiin niha jataain caohatiin coroata choonca jenaain rori caohachaurune jana coaracaaune janate, ecu nichoae neeure coroata choonca jenaain ichauhenaauru, somajaan cajione que cajionecohin, oro caje ichanohin comai siriin.

⁵ Nii rori- *trono* cajete, jataain mijiaaenein mitue jiacano, erenaa, arara, naaonjoainuri. Nii janate, nii rori acatiha lanalanaque caainsinein siricho. Nii caainsine lanalanaqui sirichote, nii caainsine Cana Coaunera suujuenein ai.

⁶ Chaen techu, nii rori- *trono* acatiha cucuana baca tocohaneein, jataain ajiarojoeritiin asaaun tiaain jiquihaquuin inanacae. Nii nelauriananaja rorihuru cataaun nenea rori tinonoritiinte ne, jenaain cacha tocorijianein, janori, nacaticai, naaonjoain jelon notaacoaain.

⁷ Nii leinjiinte aain tabai- leeon tocohane. Leeochate jana, baca curuaanaa toro tocohane. Jana nii acaauru nichatajate leinjiin cacha tocohane. Jana acaauru nejenate, uujurii tabai- aquila tocohane.

⁸ Nii jenai jelai rai nichao que ichaohi nenacaaurute, nenainetiin saotanein itarohin, jianacoon, asaaun, naaonjoaain acaauru jaberoco nainecojoaain nota sirichure. Janotiin, jiichoo, naaonjoaainte:

“Cana Curuaanaa Cana Coaunera esine,
itolere que laraajiin
itolere ichana naineranein nenea,
iite iinein neeilu,
enanetjoein acaneein neei-
iinein turuha uriquiin,”

naaure jiichoo, janotiin, naaonjoaain jianelanaala.

⁹⁻¹⁰ Nii cacha tocohaneein nenacaaurute, acaneein necaohachaaain niha- nii rori caohacha ichoae- nii chariji bana ohelanaala nenaane coroaacure. Nii nainihate coroata choonca jenai ichauhenaauru, nii ecu nenacaauru nacatiha neseonriaain corojeein, nii rori acatiha acaauru rai comai siheitiin:

¹¹ “Iite esinae rauhijiriin,
canacaanu Curuaanaanein canacaanu Coauneranein-
ii necaohacha que iinein neei, laraajiin.
Iite itolere coaunaain neeilune jaaun,
ii jereeine rijijieein necoaunaain nihacoaelu,”

naaure coroaecuruhane naineein.

5

Quiricha laenanohinein nenea aina carenero narejeen

¹ Nii janate nii rori caohacha choaee lauheconaa coaracaaunne jana biji raotono nichajai que leinjiin Quiricha sichaain lauheque. Nii quirichate retutonohinein, jeranu laenanohinein ne, caainsinei fuera que caohatiin funojoinein.

² Nii jana coaracaaunne janate ecu ne leinjiin anjera jataain itolere ichana nainihane que nelateein. Nii anjerate jataain tonijiaain: “Chana jataain nelate que nelateein, caa quiricha fuera beuhin joracanaa naaine,” naain bajaee.

³ Nete dedeeu, chauratane tinonocoritiin, chauratane asaae, naojoaain niha natiin nene chunei nii quiricha joaracaain coaana nainera.

⁴ Nitohaneein neniha chunei nii coina nelateein nii quiricha joracaain coaraain ereretanaa nainera cachana jaaunne jataain chanaaun.

⁵ Nii janate: “Coa jataain chanaa. Niha leinjiin nii coina nenea- nainera. Acate Joda lauri caje nenea Leeon- cana curuanaa inoaensi Rabiri nefoerate ne. Niite nitohanei ichana nainihane coina itolere amuritiin nihane jaun, nii cainsineein nenea rai fuera soaain joaracareein,” nae canu rai leinjiin acaauru bichauhena.

⁶ Nii janate, nii nelauriananaja rori caohacha- *trono* aina nii jenaain rai nichao que ichaohin nenacaauru, nii coroata choonca jenai ichauhenaauru, naaonjoaain-unri cataaun niha Carenero Narejeen ne jana coaraaun. Nii Carenero Narejeen coaracaauinne janate ecu chujuheque, cairichaaain atinanojoinihalune saijieein, Cana Coaunera Calaohi Jesusoneein. Nii Carenero Narejeente, caainsiniha rai jichone jana caainsine rai nota. Niichurute Cana Coaunera suujueneein satiin chauratane que letononeein neeure.

⁷ Nii Carenero Narejeente cutiin, nii rori caohacha choaae raotono nichajai que quiricha siichaaain lauheconaa caje quiricha raaori.

⁸ Nitohaneein nii quiricha raaoriha nii Carenero Narejeenne rijieeoritiinte, neseon-riaaure nii Carenero Narejeen acatiha, nii jenaain ichaohin nenacaauru aina, nii coroata choonca jenaain nenacaauru ichauhenaauru. Satiin acaaurute, nenainetiin quitara rijijieein nenea- arapa sirichure. Chaen techu, nenainetiin oro caje nenea acau cooruhane jaan- curu nainecojoaain enuha sacari jujuuain nenea sirichure- nii coroata choonca jenai ichauhenaauru. Nii enuha sacari juujuite Cana Coaunera bajaauruha Cana Coaunera cachaneein nenacaaurune jaan neein ne.

⁹ Nitohaneein neeinte ena nenea nenatena que nenateein:

“Iite nii quiricha fuera soaain joracanaa naineei.

Ii sohin jaaoruhane janate,

ii coichana que acaauru coreteei,

acaauru ranaa nainiha Cana Coaunerane coina.

Nitohaneeinte,

satiin caa chauratane tinonocoritiin lauri lauri neein nenacaauru cachaaauru,

lauri lauri nere que ereein,

naaonjoaainunri caje raain,

cachaaauru coreteei

acaauru ranaa nainiha Cana Coaunerane coina.

Nitohaneein ichaaina jaunte,

quiricha fuera soaain joracanaa naineei.

¹⁰ Nitohaneeinte acaauru cocoaainai,

saseredote neein, curuaanaa neein,

naaonjoaineein neeuruhane coina.

Nii jaunte, satiin chauratane sacutaain curuaanaa neein neeure,”

naain nenatecure nii coroata choonca jenai ichauhenaauru.

¹¹ Nii baiha coaracaauinne janate, ecu ereerecure arajiin nii rori- *trono* caohacha rohan nenacaauru anjeraauru. Nii baiha nii jenai ichaohin nenacaauru, nii coroa-achoonca jenai ichauhenaauru naaonjoainuri. Nii janate ecu neeure jataain arajiin oaraanca milloonneein amurijiriin.

¹² Acaaurute jataain tonijiaain:

“Jataainte nelate

nii sohin jaonojoneein nenaalu Carenero Narejeen.

Nii jaunte,
 itolere ichana nainihane jaanu,
 itolere nerausiajeein nihane jaanu,
 itolere coitucuhin nihanu jaanu,
 itolere que laraajiin nihanu jaanu,
 coasitanojoinihane jaanu,
 necaohacha que necaohachaane jaanu,
 coroaenojoneein nihane jaanu,
 naonjoaain raeraneein ne,”

naaure nii araai oaraanca milloonneein nenacaauru anjeraauru.

¹³ Nii rijieeoritiinne, ereereecuruha satiin Cana Coauneraacha coaunanohine jana aonaaun. Satiin dede que teein niicha coaunai, atane que teein niicha coaunai, nii baiha satiin cana temurau cucuana cuhane nenacaauru, atane cuhane nenacaauru, naonjoaainunri Cana Coauneraacha coaunai ere aonaaun.

“Nii rori choae lauheconaa,
 chaen nii Carenero Narejeen, naonjoaaihunrite,
 coroaenojoneein aca neein
 necaohacha que necaohachaain nelate que
 nelateein neuruhane jaanu teeure,”

naain ereereecure.

¹⁴ Nii janate, “Nitohaneein neeine,” naaure nii jenai ichaohin nenacaauru.

Nii jana, nii coroata choonca jenai ichauhenaaurute, nii Carenero Narejeen acatiha neseonriaain coroaecure.

6

Caainsine fuera

¹ Jaurihanejeein, leinjiin fuera joracaa nii Carenero Narejeenne jana coarajihanune janate, nii jenaain ichaohin nenacaauru caje leinjiin ere arara rijitojoaaintiin tonijiaain toniin: “Chajaau cajiha,” naane jana,

² coaracaanne janate ecu leinjiin cabario somajain choaae lajuuae leinjiin cacha tenuna sijiaain. Nitohaneein comai teeruha nii cacha raine baihate, amue nii que nejeratenacaauru amuritiin, itolere bana acaauru amuritoeraneein nihane coina.

³ Nii janate, nii fuera que jaurii joracaa nii Carenero Narejeenne jana, nii ichaohin nenacaauru coroataja: “Chajaau,” naane jana aonaaun coaracaanne jana,

⁴ ecu mitue leeocho cabario lanajaain. Nii janate nii cabario choaae nelaurianaa rai nelatei teeure, ita sohin ita jaaoruha caa chauratane sacutaain nenacaauru ne coina. Nitohaneinte leinjiin Sabere seeonjoa teeure nii cabario choaae nelaurianaa cacha rai.

⁵ Nii baiha, nii fuera nichataja joracaa Carenero Narejeenne jana coarajihanune janate, nii ichaohin nenacaauru caje acaauru nichataja:

“Chajaau” naane jana coaracaanne janate, ecu mitue cabario jichojoaain. Nii janate, nii cabario jichojoai choaae lauheconaa leinjiin balaansa siichae.

⁶ Nii janate, nii jenai ichaohin nenacaauru caje ecu toniin:

“Le quilojoei aroso rijijieein nena tiricote corereein le janohin amihanenaa neein. Nii jana, nichata quilojoei aroso rijijieein nena sebadate corereein le janohin amihanenaa neein. Coa laen erene, bino, naonjoaain aasaeca,” naain toni erenaa nii jenaain ichaohin nenacaauru cataaun toniin.

⁷ Nii fuera nejena joracaa nii Carenero Narejeenne janate: “Chajaau,” nae nii jenai ichaohin nenacaauru caje leinjiin. Nii jana coaracaanne janate,

⁸ ecu ne cabario somaajiojoaain. Nii cabario choaae nelauriaain cunaa curuaate Onaane. Nii ichohachaniha unaa caajie unaate onaa curuaanaa moconajaerane. Nii Onaa curuaanaa- moconajaera raite, chauratane neleru nejena que niicha ichana nainei ichaane jaanu teeure, ita sohin ita jaaoruha arajiin cachaaurune coina, tabai mijitena caaun ooruha cachaaurune coina, cunai caaun ooruha cachaaurune coina, cachaauru sooruha atane que nenacaauru aain tocohaneein nenacaauru coitucuchuhichurune coina.

⁹ Inae nii fuera nesaoqui joracaa Carenero Narejeenne jana coaracaanne janate, Cana Coaunera belaihurhane jaan rori- *altar* asaae neeure Cana Coaunera beratenojoin beeuruhane coreniha atinanohichuru.

¹⁰ Nitohaneein ecu neeinte jataain tonijiaain: “Itolere curuaanaacuru amuritoheriin Curuaanaa- osa colane nenea saanto- cha ichaaine coina aitoheine icharaneein nenea, chatohanai bana caa chauratane que nenacaauru ichao colurujeein, canacaanu atinaeraauru cairichareei,” naaure nii ecu nenacaauru onacaauru.

¹¹ Niritocuruhane janate, acaauru rai cajione somajain tein: “Jauriaa nebeta- caaorihuche coa carajaaeriin. Jaiti lanajeeca, inara sohin jaaoruha ne rijijieein, leeochoauru inara nejeraauru Jesocurisito beratenojoin beeurera sohin jaaoruhane nainaauruhane reentiaain cohacorihuche,” nae acaauru rai.

¹² Nii fuera nesaotane joracaa Carenero Narejeenne jana coaracaanne janate, uhe jataain mijiaaanein carora tabai. Nii janate, jataain jicholeneein conoene enoto. Nii janate, atene netonai conoelanaala ichana tocohaneein ne.

¹³ Nii janate, jataain mijiaainetiin uhin liaaca cujuanane jana naluha *iquera* inaa nujuarine amunein nalue dede caje chauratane choaae arasijie.

¹⁴ Nii janate, retutunohiniha faferone tocohaneein nereetuhitiin nitajiheite dede. Nii janate, nerurujuacoaain nelonae satiin situha cataaun nenacaauru obenecuru aina ichatane ucuunooru.

¹⁵ Nii jaunte, chauratane que satiin curuaanaa neein nenacaauru atane jachuuru cuhane, ichatane cataaun nenacaauru ajeri cuhaneuru nasichure, tabaaihuri aina jiniiquiin, chaen soondarooru curuaanaacuru, coriquihonacaauru, jataain itolere que laraajiin nenacaauru. Cairichanojoneein nenacaauru, chaen cha ujuaihonelanaala nenacaauru, naaonjoainuri nasichure atane jachu, ajeri jachu, naaonjoainunri cuhane.

¹⁶ Nitohaneente: “Canacaanu choaae nefaruhin canacaanu asihu, canacaanu coaraa taa rori caohacha- *trono* choaae lajuaine coataa, jataain necairichanaa cuhane canacaanu casetecaa Carenero Narejeenne coataa.

¹⁷ Inae catohaneein caseteco coaraain necairichanaa cojoanonaa que turuhane jaun, nerinaain chunei abaantanaa nainera,” naaure.

7

Israeli laurichuru cojunacatenohineein nenacaauru

¹ Nii baiha coaracaanne janate, enoto mitu jeloan, enoto soo jeloan, enoto soo coarajeein cana raotono jeloan, enoto soo coarajeein cana ajaabiji jeloan, naaonjoainuri jeloan chujurijiatocure jenaain anjeraauru. Ecu neeinte situha nii jenai laurii jeloan caje uhin cujuanane coataa acatecure. Nabana situhi chauratane, cucuana, nuna, naaonjoainuri ichoae situhin jiatuhane coataa.

² Chaen techu coaracaane jana, enoto mitu asajai caje uhe leinjiin anjera. Acate Cana Coaunera ichaohin nenea cojunaca *seecho* siri. Nii anjerate tonijiaain eheque, nii jenaain nenacaauru anjeraauru, chauratane, cucuana cuhanai, naaonjoainuri aasaaena nainecuruhane jaanu raaurera rai. Nitohaneein tonijiaain ehequiinte:

³ “Jiaonriha jaiti Cana Coaunera cachaneein nenacaauru nauri que Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* tenihacachene jana, chauratane, cucuana, nunacuru, naajoainunri aasaecache,” naain, eeheequé nii leinjiin nii jenaai naraai anjeraauru rai.

⁴ Nii jana, aonacaunne janate, le faasha jena choonca oaraancaain satiin Israeli-taauru lauri caje nauri que Cana Coaunera cojunaca *seecho* sirichaauru curuaacuru janiichure.

⁵ Nitohaneeinte,
Jodaa lauri caje lechoonca coroata oaraancaain nauri que Cana Coaunera cojunaca *seecho* que cojunacatenoine.

Jana Robeen lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Gada lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁶ Jana Asere lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Nefatalii lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Manasee lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁷ Jana Simeon lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Lebi lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Isacara lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

⁸ Jana Saboloon lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Jose lauri caje lechoonca coroata oaraancaain.

Jana Beenjamiin lauri caje lechoonca coroata oaraancaain naaonjoaain Cana Coaunera cojunaca siricha *seecho* que acaauru auri que cojunacatenoineturuhane janiichuruhane jana aonaan.

Arajiin cachaauru somajai que cajionecooruhane

⁹ Nii baiha coaracaunne janate, ecu araai lauriinchuru satiin chauratane sacutaain nenacaauru, araai lauriin nere que ereein nenacaauru, jelai natane que ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri cachaauru ecu arajiin neure. Acaaurute rori caohachatrono aina Carenero Narejeen acatiha ecu arajiin chujuhacoore janiinacaje lanaala. Nitohaneeinte cajione somanerei que cajionecohinte, elele tocorijiane siijiariin cuure.

¹⁰ Nitohaneein cuhinte, tonijiaain ehequuin:

“Cana Coaunera- rai rori caohacha- *trono* ichoae nenea aina nii rai Carenero Narejeente,
arajiin itolere, que nejeratenacaauru amuritoeraneein ne,”

naaure tonijiaain nii ecu satiin caa chauratane sacutaain nenacaauru araai laurii cachaauru.

¹¹ Nii janate nii rori caohacha aina nii coroata choonca jenai ichauhenaauru, nii jenai ichaohin nenacaauru, naaonjoainuri tionoritiin chujuhacoore satiin anjeraauru. Nitohaneeinte nii rori caohacha acatiha neseeonriaain, atane que nauri turuanacanejeein nenoroocaain Cana Coaunera coroaecure nii anjeraauru.

¹² “Nitohaneein neeuruhine.

Jataain caohatoha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Necaohacha que necaohachaa Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Jataain itolere coitucueraneein niha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

‘Narihara,’ naauruhine acaauru rausiaaeca Cana Coaunerane coreniha itolere bana.

Jataain nelatiha Cana Coaunerane coitucuuruhine itolere bana.

Acaneein nihane coitucuhin, itolere icharaneein laraajiin nihane coitucuuruhine.

Nitohaneein neeuruhine chabana satonoelanaala. Nitohaneein neeine,”

naain, Cana Coaunera cocoasitaure satiin nii ecu nenacaauru anjeraauru.

¹³ Nii janate, nii coroata choonca jenaain ichauhenaauru caje leinjiin canu rai:
 “Chauruna caa somajai cajione que cajionecohacoaain cau ne. Chaelai cajena uure,” naain canu caje bajaane janane:

¹⁴ “Iite acaauru coitucuhicha curuaanaa,” naain tonoraaun.

Nii jaunte canu rai: “Caa cachaaaurute necairichanaa tabai abaantaauruhana jaun, Carenero Narejeen coichana aina cuaain somarianohiniha acaauru cajionene jaun nesomariaain nedae acaauru cajione.

¹⁵ Nii jaunte,

nii Cana Coaunera rai rori caohacha- *trono* acatiha neeure,
 jiichoo, janotiin, naaonjoaain Cana Coauneraacha jerei ichacuruha rai Teenforo asaaene coina.

Nii rori caohacha choaae lauheconaate acaauru beraicheein acaauru rohan neein.

¹⁶ Mijitena, cocoirena, enoto ajaano, ajaarona, naaonjoaain niha natiin acaauru reroecarinaai,

¹⁷ acaauru beraihana nii rori caohacha cataaun nena Carenero Narejeen ne jaun.

Nii Carenero Narejeente acaauru beraicheein, carenero beraihuruha beraihurerane rijijieein.

Acate, esinaaeca caohacha- ichaonaa tera que acaauru cocoareein,
 raotojoein ichaaoruhane coina.

Inae acaauru coroatajaniha Cana Coaunerane jaun
 necairichanaa coaraain chanaaururinaai chabana,”

nae nii coroata choonca jenaain ichauhenaauru caje leinjiin.

8

Nii fuera caainsine aina jujuai mocooruhane jaan curu oro caje nena

¹ Nii fuera caainsine joraca Carenero Narejeenne janate, carajaojoaain curua-toraain curuaaecoore dedeeu nenacaauru.

² Nii catiariine ecu caainsinei anjeraauru coaraaun Cana Coaunera acatiha chujurujua chujurujuaauruhane jana. Nii janate nii caainsiine anjeraauru nainetiin nii toroonfeta teeure.

³ Nii janate uhe leecha anjera, jujuai mocooruhane jaan curu oro caje nena uhaain. Nitohaneein uhinte, nichaaurae nii Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori *altar* acatiha. Nii janate tabaain nii enuha sacari jujui teeure, nii rori caohacha oro caje ichanohi *altar* acatiha, ichoae teein mocohane coina. Nitohaneente mocohane nainiha Cana Coaunera bajaure nii ecu satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru.

⁴ Nitohaneein nii enuha sacari jujuai mocoha nii anjerane janate, rai biji caje Cana Coaunera acatiha ecuun cue rai cousuraca. Mocohane nainiha Cana Coaunera bajaure nii ecu satiin Cana Coaunera cachaneein nenacaauru.

⁵ Nii baiha, nii enuha sacari jujuai mocohane jaan curu raaoriin, Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori caje, usi biine taotaoriin nii curu cuhane teein, usi biine joae nii anjera atane choaae. Nii janate, toni arara, erena, jiacano, carora, naaonjoaainunri jataain mijiaaieein.

Toroonfeta toteuruha anjeraaurune

⁶ Nii janate, inae neruujeeure nii caainsine anjeraauru acaauru rai toroonfeta toteuruhanane coina.

⁷ Inae rai toroonfeta totiha nii leinjiin anjerane janate, chauratane ichoae nalue jelajinaa jaberoco aina usi ichana que jasiin. Nii jaunte chauratane neleru nichataja mocohane jaun, satiin chauratane neleru nichataja que nenacaauru nunacuru, chaen omanecuru, naaonjoaainunri mocoe.

⁸ Nii jana rai toroonfeta totiha nii anjera coroatajane janate, dede caje nalue jataain tabai usi jaberoco cucuana cuhanene jana, nii cucuana neleru nichataja neleruhin ichana tocohaneein nedae rai baca.

⁹ Nii naluha usi jaberocone jaunte, itolere nii cucuana cuhane nenacaauru nichata saain neleruhin oore. Nii cucuana cuhane nenacaauru boteeuru netonaite nichata saain neleruhin mocohin nitajeure.

¹⁰ Nii janate, rai toroonfeta totiha anjera nichatajane jana, siricho tocohaneein mocohin dede caje nalue arasijie seeonjoa, satiin nucuhecuro nichata neleru aina atane jachu caje mitunacaauru esinaaeca ichoaae.

¹¹ Nii arasijie curuaate Elonaine. Nii jaunte nichata saain neleruhin elonaa nucuhecuro baca aina atane jachu caje mitunaa esinaaecane jaun, ohacoaaure arajiin cachaauru.

¹² Nii janate rai toroonfeta totiha nii anjera nejenane jana, nichata saain nelerujua-coaain nocohejaaitiin naasajeein conoene enoto, atene, arasijie, naaonjoainunri. Nii jaaunte, jiichoo aina nocohena nichata neleru que carajaain conoene nii enoto, atene, arasijie, naaonjoain.

¹³ Nii jana coaracaaunne janate, dede catai jelon jiaauluhin situha cuha leinjiin uujuirii tocohaneeine jana aonacaaunne janate: “Jataainte cairichaaajoaurureein caa chauratane que ichaonacaauru cachaauru, inae toroonfeta toteeuruha nii leecha nichatajai anjeraaurune,” nae leinjiin uujuirii tocohanei tonijiaain.

9

¹ Nii janate, toroonfeta totiha anjera nesaquine jana dede caje naluha uha arasijie chauratane choaaene jana coaraaun. Nii arasijie raite, cana asajai cochabi teure.

² Nii cana asaae nena atane jachu bacuujuua joaracaane janate, jelai caje mitue suruaa orono caje aihane tocohaneein. Nii suruaate nocohenaneein enoto teein, cujuanane maajeein nocohena neein te.

³ Nii janate, nii suruaa caje mituhin chauratane sacuritaain riaaniha sisiincho semanaane jana, aiha canaunne rijijieein cacha cunaitaane jaanu teure rai.

⁴ Nitohaneainte letoanajaain, omane, ajaena, enuha, naaonjoainunri aasaaecuruhane caohateein, nii nauri que Cana Coanera cojunaca siricha *seecho* que cojunacatenohine lanaala nenacaauru cunaitauruhane coina aitocure nii sisiincho semanaa rai.

⁵ Nete cachaauru atinaauruhane coina letononeeurene. Raujiaaincha cacha atinaelanaala cusihane, canaun cusi rijitocojoaain cunaain saoqui ateein cacha cunaitauruhane coina aitiin letononeeure.

⁶ Nii cojoanona banate niqui onaa jerecurureein cachaauru, nete ooreneerein jaiti ooruhane jaan que turuenihane jaun.

⁷ Nii sisiinchoorute, sonaana que neeuruhane coina relanojoneein nenacaauru cabario tocorijianein, oro caje nena- comai tocohanei que asihocoin cacha meri tocorijiane acaauru meri.

⁸ Nii sisiinchooru couturi ujuite caratohanae ene couturi ujui tocohaneein. Rai catute aain tabai tocohaneein nena- leon catu tocorijiane.

⁹ Acaauru jaberocote, coata que bujuuain ne. Jana acaauru itarote jataain mijaaaneein toni jiaauluuruha ne. Sonaana que neein caro tararaa cabarione jana tonihane rijitocojoaain toni.

¹⁰ Jana rai cusite rai nuseei que ne, canaun cusi tocohaneein. Nii rai cusi que cacha cunaitaraneainte neeurelu saoqui ateein.

¹¹ Nii sisiinchooru curuaanaate cana asaae atane jachu cuhane nena anjerane. Jana rai curuaate Ebereeo ere cuhane Abadoonne. Jana Curieco ere cuhanete, Apolihoonne.

¹² Nitohaneainte situe nii necairichanaa nunuhe. Nete jaiti lanae coroatajai.

¹³ Inae rai toroonfeta totiha nii anjera nesaotanene janate, Cana Coaunera acatiha oro caje nenea rori- *altar* que jenaain nenea jicho caje toni eheeona.

¹⁴ Nitohaneein toniinte:

“Nii jenaai anjeraauru ichoharaain nenacaauru jihaneu. Acaaurute nucue tabai Eofarate auhaniha ichohanohineein neeure,” nae nii eheeona.

¹⁵ Nitohaneeinte, nii jenai anjeraauru jianecure, cachaauru nichata neleru sohin jaaoruhane coina. Nitohanei ichacuruhane coina jatoroaain neeuruhane bajaanaa, rai batene, cojoanonaa, naaonjoain que inae tihane jaun.

¹⁶ Nii jana aonanaacaaunne janate, ecu neeure coroata fasha millonnein cabario choaae cunacaauru soondarooru.

¹⁷ Nii cabario choaae nelaurianacaauru coaracaaunne janate, usi lanaro tocohanein nenea que bujuatenohinijiacoe acaauru nalarijiaauru. Nichata lauriinte coloe nii acaauru nalarijia que nenea coata, beraurusiojoaain, lanajiojoaain, asofere tocohanein, naaonjoaain. Jana nii cabariocuru couturite janolari couturi tocorijianihane jana acaauru ujuae caje mitue suraa, usi, asofere, naaonjoain.

¹⁸ Nii cabariocuru ujuaae caje cache cairichaeranu que mitunaa suraa, usi, asofere, naaonjoaain caaunte nichata saain neleruhin ohacoaaure cachaauru.

¹⁹ Nitohaneeinte rai nujuaae cuhane, rai nuseei que, naaonjoaain nii nitohanei ichaane jaanu rai nelate sirichure nii cabariocuru. Nii rai nuseeite acano tocohane. Chaen rai coturi quete cache cunaitaure. Arajii cachaaurute ohe nii necairichanaa caaun.

²⁰ Nete acaauru cautecuru nii necairichanaa caje nichotenacaauru, enanetjoeein baaso ichacuruhane jianecurene. Nii jaunte, Moconajaeracuru bajaebajaecuruhane jianecurenihane jaun jerichanejeein oro caje nenea ecaantooru, coata- bronce caje nenea ecaanto, coata plata caje nenea ecaanto, ajeri caje nenea ecaanto, chaen enuha caje nenea ecaanto, naaonjoaain bajaebajaecure, ichaohin, nerurujuaain, amuhin, ereein, notaain, naaonjoauruhane que airijiin.

²¹ Niheichu sonajaain jaohin, benane neein, nitohanai osa que nesaruhin nenea naineniha cache natiin namute quicha aina ichaohin niha natiin, baaso osa que nesaruhin, asijiauhin, naaonjoaain ichaauruhane jianecuruhi.

10

Quiricha laenanohi siichaa anjerane

¹ Nii jana coaracaaunne janate, dede sacari cataaun, couturi ichoaae iino baijiaain, dede caje fauha uhe- jataain nelate que nelatei leecha anjera. Enoto tocohanein jiquihacoha rai merine janate, usi lanaro tocohane rai fero.

² Nitohaneeinte biji cuhane retutunohineein joaracanojoi quiricha sichaain, cucuana ichoaae rai tijia raotono nichajai tein, rai jera najaa biji nichajai te chauratane ichoae.

³ Nii anjerate, nesari corajihā mijiaaoneein aitoha aainne rijitiin tonijiaain ere. Nii jana, caainsinei araracurute tonihure.

⁴ Nii toniha caainsinei ararane baiha, quiricha cuhane laenana jerichaaunne janate:

“Ii suujua cuhane aitiin toniha nii caainsinei ararane jaan rucuhecu chunei rai belanaala. Coa quiricha cuhane laenaa,” naain dedeeu toni.

⁵ Nii ereeuruha caainsinei araracurune catiaaeriinte, nii cucuana choaae raotono nichajai tijia chujuhecaain, chauratane que jera chujuhequera, raotono nichajai biji sijitae.

⁶⁻⁷ “Inae nenacaaen nerinaain cojoanonaa. Inae toroonfeta totiha nii anjera necaainsinene janate, inae asinojoneein Cana Coauneraacha sirii que turuhane jaan

aicheein, nii aitiin berejetocuruhalu nere bera inoaensihurune rijijieein,” nae, itolere bana ichaohin, dede, chauratane, cucuana, chaen itolereeuuru coneraneein nenacaauru, naaonjoaainunri coauneraneein nenea Cana Coaunera notaracae neein aitohane coarateein nii anjera.

⁸ Coaiteen nii dedeeu toniin quiicha aonai erenaate:

“Chajaain cuhin, nii cucuana aina chauratane choaae chujuhequi anjera caje nii quiricha laojiri joracanojoneein- niicha siichai raaorinihu,” nae canu rai.

⁹ Niritoha canu raine jaun, cuhin nii quiricha bajaanune janate:

“Nocoa. Quihu. Chujuaae cuhanete irichaje rijitocojoaain ichohantoreein. Nete laen ii suri cuhane elonaineen nerotoreein,” nae carai nii anjera.

¹⁰ Nii jana nii anjera biji caje nii quiricha raaoriin quihanune janate, canu ujuaae cuhane irichaje rijitocojoaain ichohante. Nete inae quihanune baiha, canu suri cuhane elonaineen nerotoe.

¹¹ Nii janate:

“Coaiteen, araai laurii cachaauru, lauri lauri jelai teein atane siriin que ichaonacaauru, nere que ereein nenacaauru, itolere curuaanaacuru, naaonjoaainunri que aitiin Cana Coauneraacha beratei beebejiha cuhinete ne,” naaure canu rai.

11

Niicha icharatei coaranuuru letoaa coroatajaain Cana Coaunerane

¹ Nii baihate, carai jiarana tocohaneen leinjiin bara teein: “Chajaain nimichuhin cuhin Jerosaleeun nenea Cana Coaunera bajaauruhane jaan coloheri, Cana Coaunera belaihuruhane jaan rori, naaonjoaainunri cojunacateeu. Chaen ecu janiichu, inaaonjoaaincha Cana Coaunera coroaeca neeureein.

² Coa Cana Coaunera bajaauruhane jaan coloeri rohan nenea airiniha cojunacatiha. Niite teeure Jorioniheichuru rai. Acaaurute Cana Coaunera nese cocoaichacuru amiharateeureein, jataain cairichanajaain, jena choonca coroata ateineein.

³ Canune coroatajai canu ere beeurera letoaareeunni, uhin le oaraanca coroata fasha saota choonca janoneein canu ere beeuruhane coina,” naain canu letoaaure.

⁴ Nii coroatajai Cana Coaunera ere beracurute coroatajai olibo nujuan aina coroatajai usi temura neein neeure, cana rai chauratane coauneraneein nenea Cana Coaunera acatiha.

⁵ Chunocoha chatohaneen acaauru tenaa jerera nihanete, acaauru ujuaae caje usi mitaaurureein jitariin acaauru que nejeratenacaauru mocohane nitajeeuruhane coina. Nitohaneente oorureein nii acaauru rohecaeraauru.

⁶ Nii coroatajaihurite nelate que nelateein, cana dede funaa nainecurureein Cana Coaunera ere beebejeeuruhane jana uha elo ne coataa. Chaen techu, ichana neein acau corenaa naainecurureein. Nii rijijieein techu, araai laurii necairichanaa turuanaa nainecurureein caa cana rai chauratane que, acaauru jerecuruhane tocohaneein.

⁷ Inae acaauru que Cana Coauneraacha beratenojoi benaa naainauruhane janate, mitureein cana asajai caje leinjiin neecha aansai ataebinae tabai, acaauru sohin acaauru jaohane coina.

⁸ Nitohaneen acaauru sohin acaauru jaohane janate, Cana Coaunera Calaohi cairichaauruha coroso quene jaan nese coero cuhane nereein acaauru jaberoco. Jerosaleen nihane saijieein Sodoma, Egipto, naaonjoaineen acaauruhacha curuaateihu.

⁹ Nichata janohin cataan uujue banate acaauru jaberoco coaraa cuurureein araai laurii nenacaauru, coriaae caje unacaauru, lauriu lauriu nichao que ichaohin nere que ereein nenacaauru cachaauru, naaonjoainuri. Nete, acaauru jaberoco conautecuruhane caohatereein.

¹⁰ Nii nainihate jataain rachoojoeurureein caa chauratane que nenacaauru cachaauru, ooruha nii coroatajai Cana Coaunera ere beebejeeurerana jaun.

Nitohaneeinte rachoojoein beseta ichaain ita belaiha cuurureein itolere nijihanai que, jataain acaauru cairichaeranuneein aihuruha nii coroatajai Cana Coaunera ere beebejeeurera rautaaurenihane jana, inae atinanohineeuruhane jaun.

¹¹ Nete coaiteen nichata janohin cataan uujue bana acaauru ichatiha Cana Coaunera jaaun ichanaain nimichucuruhane coaraain jataain casihure satiin nii acaauru coaraaauru cachaaauru.

¹² Nii catiaaeriinte, dedeeu mijiaaaineein toniha erena jana, “Chajaauchete ini,” naain toniha nii erenaane aonacure nii coroatajai Cana Coaunera ere beebejeeurera. Niritoha nii erenaane aonaainte nii acaauru que nejeratenacaauru notaracae dede sacari aina cuhin dedeeu iniha cuure.

¹³ Nii rijieeoritiinte uha carora tabaine jaun comoe nii nese neleru lechooncaniu nenacaauru lorerichurune jana, oorureein caainsi oaraancani cachaaauru. Nii jana acaauru caute- ecu nedanacaauru cachaaaurute nesoone caaun Cana Coaunera coroaecurureein.

¹⁴ Nitohaneeinte situe nii necairichanaa tabai coroataja. Nete nii baiha coaiteen ureein necairichanaa nichatajanu.

Toroonfeta totiha anjera necaainsinene

¹⁵ Nii baiha, toroonfeta totiha nii anjeraauru caainsinene janate, mijiaaaineein dede que toniin:

“Caa chauratanete
Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito raineein nihane jaun,
acaauruhacha satonoreein tiaain caa chauruatane Curuanaaneein neroranereein,”

naaure.

¹⁶ Nii jana, nii coroata choonca jenaain rai rori ichoae Cana Coaunera acatiha neein laurujalaurujuanacaauru ichauhenaaurute neseonraain atane que tiaain nenoro-coaain:

¹⁷ “Ii, nunuhe caje coauneein satono que tiaan
itolere Coauneraneein-
itolere ichana naineraneein neeine
coroaecaanura Cana Coaunera.
Iite ichaohin itolere janonaa bana neein
itolere que laraajiin chabana satonoelanaala
Curuanaaneein neeine
nunuheteei inae.

¹⁸ Ii ainate niqui obaaecure
caa chauruatane que nenacaauru ii coitucuhichuru.
Nete inae turue acaauru cairichaaaine jaan cojoanonaa.
Inae turuha onacaauru rucuequine jaan cojoanonaa.
Ii letonocuru- ii ere beebejeein amuhemuhenaacaauru *profetacurute*
coroatajaniha curiquiin;
acaauru ii cachaneein ii jereeine rijijieein neeuruhane jaun.
Inae ii sacuurera coroatajaniha curiquiin,
itolere canaanaihuru, ichauhenaauru, naaonjoaain.
Nitohaneeite
itolere caa chauratane que nenacaauru itajeraneein nenea itajeriquiin,”

naain Cana Coaunera coasitaaure.

¹⁹ Nii janate, neyoracae dedeeu Cana Coaunera coroaecuruhane jaan coloheri Teenforone jana ecu inanacaain ne Cana Coaunera rai rauhi curu camela. Nii janate dede

caje ococoe jiacanocuru, tonijainunri, araracuru, caroracuru, jelajinaa jaberocooru, naonjoainuri.

12

Leinjiin ene aina leinjiin ataebinae dragon

¹ Nii janate dede que ecooca leinjiin cana dede cojunacane jana, inanacae leinjiin ene- enoto que conaanojoneein que cajioneconaa rijijieein- rai tijia asaae atene siriin, leinjiin comai lechoonca corotajai arasijie siricha lauhecaain.

² Nii enete canaanai cosuriu nihane jaun janoanaa jereein cuna caaun necairichajeein auhauhaque.

³ Nii catiaaeriinte coaiten ecooca cana dede cojunacane jana inanacae leinjiin ataebinae- *dragon* lanajai tasinojoain- caainsinei couturiin lechoonca jichohin. Satiin nii caainsinei couturi nainetiinte ne rai comai.

⁴ Niite rai nuseei que dede nichata neleru caje arasijieuru joae chauratane ichoae. Nii ataebinae- *dragonte* ococoe nii ene rene, nii beree nejanoaneni quiha nejanoa rijieeoritiinne coina.

⁵ Nii janate, inae quicha cojoaajiineein nejanoae nii ene beree. Aca satiin chauratane que lauri lauri nenacaauru curaanaa nihane coina- coata caje nena otiha que biji achunequiin. Nete inae nejanoa rijieeoritiin nii beree raain amaure Cana Coaunera aina rai rori acatiha.

⁶ Nii jaaunte, neniha cachane jaan cuhin soroe que banihateein Cana Coauneraacha rucujueihu cuhin nii ene, ecu teein beraichateein coroaaterate le oaraanca coroota fasha saota choonca janohin Cana Coaunera.

⁷ Nii baihate, nii dedeeu ita soore nii tabai ataebinae- *dragon* aina, Miqueli aina rai anjeraauru.

⁸ Nitohaneein ita sooruha nii tabai ataebinae ainane janate, acaauru amuritonaa nainesihurene nii ataebinae rai anjeraauru. Nii jaaunte, inae dede que nena nainecurene nii tabai ataebinae aina rai anjeraauru.

⁹ Nitohaneeinte, nii ataebinae- *dragon* tabai jaaore dede caje. Nii ataebinae- *dragonte* inoaenlu caje coauneein nena acano tabai inoaensi- Moconajaera ne. Acate satiin chauratane tinonoritiin cache coritaeraneein ne. Acate, nii rai anjeraauru aina jini-iquiin chauratane que jaonojoinecure.

¹⁰ Nii janane dedeeu mijiaaeneein toniin:

“Inae ichoteratenojoi niha cachane jaan cojoanonaa que turuha. Niicha ichana nainei ichaain itolere curuanaa neein niha Cana Coaunera aina cocoinanacai niha Mesihazine jaan cojoanonaa quete inae turue. Inae Cana Coaunera sacuurera coulurujuera Moconajaera jaoruha. Acate acaauru coulurujue, jiichoo, janotiin, itolere cojoanonaa bana, naonjoaain Cana Coaunera acatiha neein.

¹¹ Cana Coaunera coreniha cana nejeraneein nenacaaurute cana osa coreniha atinanojoneein nena Cana Coaunera Calaohi coichana aina, niicha beratei acaauruacha beebejeei, naonjoainuri aina cuaain inae amuritoore. Nitohaneeinte Cana Coaunera ere beebeejeeuruhane coreniha coasilanaala ooruhane coina jatoroaain neein aihure.

¹² Rachoojoeuche dedeeu neiniquichene. Jana, chauratane que nenacaauru, cana temurau- cucuana cuhane nenacaauru, naonjoaainunrite jataain cairichaojoaure, inae ichuunnijia necairichanaa coaraane cojoanonaa que turuhane que nainaane jaun, acaauru rene fauha cuha jataain obajein Moconajaerane jaun,” naane jana aonajeeun.

¹³ Chauratane choae jaonojoinihane que nainacoriin, nii ene canaanai janoaera coinetein soha cue nii nechua aansai ataebinae.

¹⁴ Nii janate, nii ene itaro jaaure tasionjoaain uujuiri tabai itaro tocohaneein, coriaae cuhin nii acano inoaensi caje soroha neniha cachane jaaun cuhine coina. Ecu teinte, nii ene coroaateure nichata jaanacai cataaun reein tiaain.

¹⁵ Nii acano inoaensite nujuae caje acau mitaain nucuhe jae, raotojoein nii ene sohin jaohane coina.

¹⁶ Nete, nii ene coroatajane chauratane, nujuaae caje acau jaohin nucuhe jaa nii ataebinae tabai- *dragonne* jana lichurujuaaitiin jacolohitiin.

¹⁷⁻¹⁸ Nii jaaunte, jataain nii ene cotaain coraje nii ataebinae- *dragon*. Nii jaaunte cuhin, nii eneecha foerateeuri aina rai bereecuru, satiin Cana Coaunera ere tonoraain Jesoso cachaneein neeuruhane beeuruhane que casilanaala nenacaauru, naaonjoainuri soha cue nii ataebinae tabai.

13

Coroatajai ataebinae tabai

¹ Nii janane caainsine couturiin, le choonca jichohin, naajoaain cucuana caje mituhin iniha uha leinjiin ataebinae tabaine jana coaraaun. Le jichooru naineein niha comaine janate, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin couturichuru naineein laenanohineein ne erenaa.

² Nii ataebinae tabai canuhacha coaraite, leinjiin aain tocohanein acomari tijia tocohane rai tijia. Nii jana rai nujuaante, aain tocohanein nenea leon ujuaae tocohane. Nii leecha ataebinae- *dragonne*, nii aain tocohanein nenea rai, jataain nelatein nihane jaane maajeein rai tein cocoaain, nelaurianaja rorine maajeein rai te.

³ Nii aain tocohanein nenea ataebinae couturi leinjiinte, ohane coina ichanohin tocohanein jataain temuhin cunaitanohi ne. Nete nii rijijieein coichanojoneei ner- autaa nii necoasajane coaracuruhane jaun, jataain cojoelatiin coaraain, nii janolari tocohanein nenea ataebinae tabai esenetaain sacuure, satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaaauru.

⁴ Nii jaunte, nii aain tocohanein nenea cocoaainaa nii leecha ataebinae- *dragonne* jaun, acaneein neeuruhane coroaecure, “Cha caa leinjiin ataebinae tabai- aain tocohanein nenea amuritonaa naine. Nihei chuni amuritonaa nainera,” naain acaneein niha nii aain tocohanein nenea ataebinae tabaine coroaecure, nii leecha aina curuaecaain.

⁵ Chaen techu, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin, itolere que nelaetoha nocoetiin iriha nii janolari tocohanein nenea ataebinae tabaine jereein, jena choonca coroata ateein cocoaain nacaineein nihane coina cocoaainaa nii leecha ataebinae- *dragon*.

⁶ Nitohaneinte, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin que nejerateein, rai nenaja *santuario* quene maajeein ereein, dedeeu nenacaauru quene maajeein nejerate.

⁷ Chaen techu nii ichoae tacaain, coaiteen nii leecha ataebinae cocoaainaa nii *dragon*. Cana Coaunera cachaneein nenacaauru que nejerateein, acaauru amuritothane reenti- aain sonaana que nihane jereein, lauri lauri nichao que ichaohin, lauri lauri nere que ereein, lauri lauri natane que ichaohin, naaonjoainuri curuaanaaneein nihane coina cocoaainaa.

⁸ Nii janolari tocohanein nenea ataebinae coroaeraaurute, satiin caa chauratane que ichoteratenojonee lanaala nacaauru cachaaauru neeure. Coatoha laenanohinihei acaauru curuaa nii necoaunaalu chauratanene caje coauneein nichoteeneeuri curuaacuru siriin nenea quiricha cuhane. Nii quirichate cana coreniha sohin jaonojoin Carenero Narejeen rai nichoteeneeuri curuaa cocoiricha ne.

⁹ Chunocoha aonana naineraauru aonacurumiin:

¹⁰ Caresero cuhane neeuruhane coina nenacaaurute, caresero cuhane amanojoinecurureein.

Jana sabere que sohin jaonojoinecuruhane coina neeninurute sabere que sohin joaeracurureein.

Caute coarareein esinae rauhijiriin itolere que laraajiin, niicha esenetai esenetaauruha Cana Coanera cachaneein nenacaaurune.

¹¹ Nii baihane, atane caje iniha cuha leinjiin ataebinae tabaine jana coaraaun. Nii jana rai jichote carenero narejeen jicho tocohaneein coroatajae. Nete nii leinjiin ataebinae- *dragon* tabai rijitiin ere.

¹² Acate nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai rijijieein jataain cocoinanohineein ne, nii jauriaanejeein nenea acatiha neein. Nii jaunte, nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai- temuhin cunaitanohin couturii- coroaecuruha satiin caa chauratane que nenacaauru cachaaaurune coinane maajeein ichae.

¹³ Chaen techu, satiin cachaaauru notaracae itolere cojoelanaacojoai ichaain, dede caje atane choaae usine maajeein nalutiae.

¹⁴ Nii jauriaanejeein nenea ataebinae tabai notaracae cojoaelanaacojoai ichaane aina cuaainte, caa chauratane que nenacaauru cachaaauru coritaain- acaauru que nii sabere que temuhin cunaitanohin niha natiin ichaohin nenea ataebinae tocohaneein ecaanto jaerate.

¹⁵ Nii ataebinae tocohaneein niicha ichacuri ecaanto rai ichaonaa teeinte erelate nii ataebinae tabai coroataja. Nii jaunte, satiin corojelanaala nenacaauru cachaaauru sohin joerate nii ecaanto acaauruhacha ichai.

¹⁶ Nii choae tacaain techu, satiin canaanaihuru, ichauhenaauru, coriquihonacaauru, cairichaihuru, letononeein nenacaauru, letononelanaala nenacaauru, naaonjoainuri, biji raotono nichajai que, acaauru auri que, naaonjoaaine maajeein rai cachaneein neeuruhane coujunacanein acaauru coujunacaterate.

¹⁷ Nitohanihane jana coaracaanne janate, chuni nii ataebinae curuaa aina rai coujunaca sirilanaala nenea, nii chaelai coreteein, chaelai que necoreteein, naaonjoaana nainecurene.

¹⁸ Caute laen coarareein itolere coitucuurera. Coitucuerate, nii ataebinae coujunaca janijiin coitucureein. Nii ataebinae coujunacate, cache coujunaca rijijieein ne. Acate, saota fasha saota choonca saotaneinein ne.

14

Nenatecuruha le fasha jena choonca jena oaraancai cachaaaurune

¹ Nii baiha, Sioon bichatane ucuuno ichoae chujuhecoha Cana Coanera rai Carenero Narejeene jana coaracaanne janate, ecu rai nauri que Carenero Narejeen- atinanohineein nenaalu curuaa aina rai Inaca curuaa siriin ecu aina neure le fasha jena choonca jena oaraancaain cachaaauru.

² Nii janane, caraturi caje naluha acaune rijitiin, toniha ararane rijitiin, naaonjoaain jataain mijiaaainein toniha dedeeune jana aonaun. Aonacaanne janate, arajii quitara rijijieein nenea arafa toteeuruha arajiiin cachaaaurune rijitiin netonijiae.

³ Nitohanein netonijiaainte ena nenea nenatena que nenatecure, nii rori caohacha ichoae nenea, chaen nii cache tocorijianein jenaain nenacaauru, chaen nii ichauhenaauru, naaonjoainuri acatiha neein. Nihei nii chuni, nii nenatena que nenatena nainera. Acaihaniji caa atane caje le fasha jena chonca jena oaraancaain ichoteratenojonein nenacaauruhachate, nenatena naine nii nenatena que.

⁴ Acaaurute, chabana suujua corelanaala niheichu nii chuni acaauru suujua corera tonoraelanaala neein- cunaa jerihane jaun cuha nii Carenero Narejeene jini- ichaain amuhemujeein neeurure. Niichurute, satiin cachaneein neinichaachene caje ichoaichaniha ichoteratenojonein nii Carenero Narejeen aina Cana Coanera belaiha tenojonein neure.

⁵ Acaaurute, nii chariji bana casaje ujuaihonelanaala- niheichu baasoneein ereein, naaonjoaain neurene.

Nichatajai Cana Coaunera letono anjera benojoin

⁶ Nii janane dede catai jelson jiaauluhin situha uha leinjiin anjera, nii chariji bana satonoelanaala nenea beratenojoin erenaa biha uha, lauri lauri natane siriin nenacaauru, lauri lauri nichao que ichaonacaauru, lauri lauri nere que ereein nenacaauru, lauri lauri nenaja que nenacaauru, naaonjoainuri raine jana coaraaun.

⁷ Nitohaneein jiaauluhin situhinte: “Baaso ichara casetecaera niha Cana Coaunera coitucuhin Cana Coaunera coroaecuche. Inae caohacha ichaeneeichene, baaso ichaquichene coitucuhane jaa cojoanona que inae turuha. Cana rai dede, chauratane, cucuana, atane suujua caje nalunaa acau, naaonjoainuri coauneraaneein nenea Cana Coaunera coroaecuche,” nae tonijiaain ehequiin.

⁸ Nii baihate coaiten caaijie uhe rai corootaja- leecha anjera. Nitohaneein uhinte: “Inae nitajeeuruha Babilonia cocoaichacuru, nechu joareein jataain baasoneein ichaoha cachane coina ichao ajaelaera que satiin chauratane lauri laurii ichaonacaauru cachauru ichao ajaelae ajaelajeein nerejetilu,” nae nii anjera corootaja.

⁹ Nii baihate coaiten caaijie uhe rai nichataja leecha anjera. Acate: “Chunocoha nii ataebinae tabai corojeein nii tocohaneein nenea ecaantone maajeein corojeein, rai nauri, biji, naaonjoain que cojunaca sirichate,

¹⁰ obajeein nitohanai icharaauru caseteco coaracuruhane coina acaauru que banihatein Cana Coauneraacha rucujei bino que cocohin, asojoere tocohaneein moconaa usi tabai jana mocoorureein, Cana Coaunera rai anjeraauru, rai Carenero Narejeen, naaonjoainuri acatiha netiin.

¹¹ Nii chariji bana satonoelanaalate itolere janonaa bana mocoha cuurureein, janotiin, jiichoo, naaonjoaain nii ataebinae corojeein, nii tocohaneein nenea ecaantone maajeein corojeein, rai curuaa cojunacane maajeein sirichauru,” nae ehequiin nii anjeraauru nichataja.

¹² Enate laen itolere que laraajiin neeuruha Cana Coaunera cachaneein nenacaauru, nere tonoraain itolere bana jianelanaala jeriha Jesusone rijijieein ichaauruhane necoharareein.

¹³ Nii jana aonacaauinne janate:

“Aonaain laenaau: Nerausiaecate cuurureein ena caje coauneein nunuhetein Cana Coaunera esenetaain ooruhane que tiaaajoaain nere tonoraain ichaonacaauru,” naain toniha dedeeune jana:

“Aihachuhisicha. Acaaurute nebetacaaurureein namihaneen caje. Canune acaauru que acaauru amihaneen coaratereunni,” naain tonorae Cana Coaunera Suujue.

Caa chauratane que nenacaauru taojiaera

¹⁴ Nii jana coaracaauinne janate, dede sacari jana laujuae leinjiin cacha tocohaneein nenea- coturi que oro caje ichanohin comai siriin- sabere ajihanti que biji achunequiin.

¹⁵ Nii janate Teenforo asajai caje mitatiin: “Chajaain nii taojiaaine jaanu que iicha amai que- nii iicha raaeninuru taojiaain ranajaau, inae cataa caa iicha raaeninurucaa chauratane que nenea- inae rai cojoanona que turuhane jaun,” naain eheque nii leecha anjera, dede sacari jana lajuuai rai.

¹⁶ Nii jaunte, nii niicha amai sabere que niicha raaeninuru taojiaain, caa chauratane caje ranajae nii dede sacari jana lajuuai.

¹⁷ Nii baihate coaiten dedeeu nenea Teenforo caje mitue leecha anjera- acaentonai sabere ajinai que biji achunequiin.

¹⁸ Nii janate Cana Coaunera belaihuruhane jaa rori caje mitatiin: “Chajaain nii ii sabere que nii chauratane que nenea oba inaa saau. Inae cataa nii oba inaacuru,” naain ehequiin nii sabere que biji achunequiin nenea cotijiae, nii leecha anjera- usi curuaanaa.

¹⁹ Nii jaunte, sabere que nii chauratane que nenea oba taain, raain, rucuhecane jaa cuhane te, ecu teein oba baca rocohane coina. Nii oba tainaate inae caseteco tabai letoaa Cana Coaunerane beraneein ainaa ne.

²⁰ Nitohaneein nii rucuhecuruhane jaan cuhane rucujeein, nese udaa nii oba baca rocooruhane janate, ichananein mituhin nichata fasha oaraanca metoroneein jelaai joJoe cabario ujuaae ucuunejeein ucuacaain.

15

Caaunsine anjeraauru- caainsii laurinei itolere necairichanaa satono uhaaurera

¹ Nii jana dede coaracaanne janate que ococoe jataain cojoelanaacojoai- coara coina ecotenojoin tasionjoaain. Nii janate, ecu neeure caainsiineein anjeraauru, itolere necairichanaa que cacha cairichaeranu uhaain. Nii quete, jataain nobaaeneein niicha coacui satonote Cana Coaunera.

² Nii jana cucuana baca coaracaanne janate, usi que jasisii tocohanein ajiarotiin ne. Nii cucuana baca tocohanein ajiarotiin nenea auhanihate, acaauru rai Cana Coauneraacha tei gitara rijjijeein nenea arafa siijiariin neeure arajiin cachaauru, nii ataebinae tabai, chaen nii tocohanein nenea ecaanto, chaen nii coujunaca aina curuaa, naaonjoainuri amuritooreraauru cachaauru.

³ Acaaurute, Cana Coaunera ere bera inoaensi Moisesa nenate que nenatecure. Chaen Cana Coaunera rai Carenero Narejeen naaonjoainuri nenate que nenateinte:

“Jataainte, cojoelanaacojoaain janiinacajelanaala itolere que laraajiin, esinae rauhi- jiriin aithine rijjijeein caohacha ichaaicha Cana Coaunera.

Iite, satiin lauri lauri rai natane que ichaonacaauru cachaauru curuaanaa Reyneein neeicha.

⁴ Nihei nii chuni ii que suujua acatelanaala naineijeita Curuaanaa.

Neiheichu nii chuni ii coroaajelanaala nainejei.

Nii jaunte, leinjiin iicha saantoneein neeine jaun, satiin lauri lauri rai natane que ichaonacaauru cachaauru ii coroaecurureein, itolere baaso, caohacha, naaon- joain ichaain coarateeine jaaunra,”

naain nenatecure.

⁵ Nii baiha nojoraca dedene jana coaracaanne janate, ecu niha acaauru aina niicha ichaneni ichaane coina Cana Coauneraacha icharatei Teenforone jana, ecu ne Cana Coauneraacha turunajaanu jeelai *santuario*.

⁶ Nii Cana Coaunera turunajaanu jeelai cajete mituure caainsiineein anjeraauru, itolere caainsii laurini que cacha cairichaeranu amaain cunacaauru. Cajione somaratiin jiquihaqui que cajionecohin, jaleri cataaun oojoaain oro caje ichanohin siintoroon que siintorooncohin.

⁷ Nii cacha tocorijianein ichaohin jenaain nenacaauru caje leinjiinte, nii caainsi- neein nenacaauru anjeraauru rai, oro caje ichanohin cocoorunajaan curu nainoco- joaain casetecocuru que banijiaain nenea- nii chariji bana satonoelanaala nenea Cana Coaunera caje unaa te le anjeraauru nainetiin.

⁸ Nitohaneinte, itolere que laraajiin necaohacha que necaohachaane coaratiha Cana Coaunerane jaan- suruaa caaun nocoJoe nii Cana Coaunera turunajaan- *santuario*. Nii jaunte, nii chuni ecu turunaa nainene, nii caainsii laurinei que cacha cairichaeranu jitariin berotecuruha nii amaureraauru caainsiini anjeraaurune reen tiaain.

16

Casetecocuruhacha coheni curu muruaae

¹ Nii janane nii Cana Coaunera turunaja *santuario* tonii: “Chajaain nii casetecocuru que banihateein Cana Coauneraacha tei caainsii curuneein nenea- muruaae cuhane nenea chorocuche chauratane ichoae,” naa tonijiaain nii caainsiini anjeraauru rai erenaane jana aonaan.

² Nii janate, nii curu muruaae cuhane nenea necairichanaa tera choroha leinjiin anjera chauratane ichoaeene jana, ataebinae cojunaca siriin nii tocohaneein nenea ecaantone maajeein corojeein nenacaauru cachaauru jaberoco que cunaain mitue abero jataain tasionjoaain.

³ Nii janate, cucuana cuhane leecha curu muruaae cuhane nenea necairichanaa tera choroha nii anjera corootajane jana, ichana nejesinaneein nerotoe cucuana baca esinaaeca, sonajaain jaoha cachane aihane tocohaneeine jaun satiin oore nii cucuana cuhane ichaohin nenacaauru.

⁴ Nitohaneeinte, nucuhe cuhane, atane jachu caje acau nalunajaaunru cuhane, naonjoaain nii necairichanaa tera choroha nii curu muruaae caje anjeraauru nichatajane jana, ichana nejesinaneein nerotocure nii nucuhe bacaauru esinaaecaauru.

⁵ Nii catiariin aonacaanne janate:

“Iite, esinae rauhijiriin nitohaneein caohacha aina baaso icharaauru coaraain casetecaraneein neei.

Iite Cana Coauneraneein acaihanejei Saantoneein inoanlu caje coauneein neei.

Chaen techu, nii chariji bana satonoelanaala neriquiin.

⁶ Acaaurute ii cachaauru sohin jaohin ii ere beebejeraneein nenea *profetacurune* maajeein sohin jaaorelu.

Nii jaunte, nii niicha sohin niicha jaaorilu coichana que cocooruhane coina acaauru cairichaa ichaai, baasoneein ichaauruhane jaun. Nitohaneein terate latecure,”

nae nii nucuhe bacaauru esinaaeca asaecane coina que banijiaain nenea Cana Coaunera rai anjera.

⁷ Nii janate, Cana Coaunera rai jujuai mocooruhane jaan rori rohan toniin: “Aichuhisi laesinaera, itolere ichana naineraneein neeine jaunra Cana Coaunera, esinae rauhijiriin nii baaso ichaelanaala nenacaauru casetecaelanaala, baaso icharaneein nenacaauru casetecaeraneein neeine jaunra,” naane jana aonaan.

⁸ Nii janate, nii niicha amai muruaae conera chohitoha enoto ichoae nii anjeraauru nejenane jana, nii aina cuaain niicha ichana naine ichaain cachaauru mocoe najaano que nii enoto cono.

⁹ Nii jaunte, jataain banejelanaala mocoore. Nete nitohaneein mainajeein mocooruha natiin, Cana Coaunera coroaena coacuelanaala baijiaraanu rijitiinchuru jataain baasoneein que ereeure, nii itolere cunaihuru amurijiriin niicha ichana nainei icharaneein niha Cana Coaunerane saijieein.

¹⁰ Nii jana, nii niicha amai muruaae conera chohitoha nii ataebinae nelaurianaan rori ichoae nii anjeraauru nesaquine janate, jataain caohacha nocohenaneein nedae rai cojoanona. Nii jaunte, nii mocooruhane curiha cuna caaun lele calaure cachaauru.

¹¹ Nete nitohaneeuruha natiin, nii baaso ichacuruhane jianelanaala, nii acaauru abero aina acaauru moco curihuruha natiin, Cana Coaunera que nejerateein baijiaraanu rijitiin ereeure.

¹² Nii jana, nucuhe Eofarate cuhane nii niicha amai muruaae conera chohitoha anjera nesaotane janate, jera jaonaa nainecuruha enoto mitu nichajai caje unacaauru reychurune coina jacoroe nii nucuhe baca.

¹³ Nii janane, nii ataebinae tabai- *dragon* ujuae caje, chaen nii necha aansai ataebinae tabai caje, chaen nii *profeta* niha nocoeti, naaonjoainuri ujuae caje mituha dari tocorijianein nichatajaain nechu coitucuchuhi suujuene jana coaraaun.

¹⁴ Acaaurute nii nichatajai coitucuchuhi suujuenein itolere cojoelanaacojoai ichaain, satiin chauratane sacuritaain rai cachanein nenacaauru *reychuru* taojiaain sonaana que niha uurureein, inae itolere ichana nainera Cana Coaunera Cojoanona que turuhane bana.

¹⁵ “Aonacuche, nii nainajeneeichene janane aiha leinjiin asijiautone rijijieein inara rene luhecotariin neeoritoreeuni. Jataainte nerausiaeca cureein caohachaaain nainaaain letona jatoraaain cajione ruhecaain canu cohara, nabana machoharohane, nii machoharohane que coejeein cacha cataaun nihane coataa,” nae Cana Coaunera.

¹⁶ Nitohaneinte, nii nere cuhane Armajedoonnein Ebereecuruhacha curuaatei ita taojiaaure- nii satiin chauratane sacuritaain nenacaauru *reychuru*.

¹⁷ Nii janate, joareein nii curu muruae cuhane nenea cabuhitoha nii anjera caainsi- inene jana: “Inae jatoroaa,” naain tonijiaain toni erenaa dedeeu nenea Cana Coaunera turunaja *santuario*- nii nelaurianaja rorihu toniin.

¹⁸ Nii janate, jataain mijiaaenein niha jiacanone jana, jataain mijiaaenein toni erenaa arara aina. Nii janate jataain mijiaaenein luhecotariin uha carorane jana, jataain mijiaaenein nerurujuae atane, niha caa chauratane que cachaaaurune jaan caje coaaunein niha leecha caroracurune amurijiriin jataain mijiaaenein uhane jaun.

¹⁹ Nii janate, mijiaaenein uha carorane jana nichata turiin nefaruhe Babilonia nese tabai. Nii jana nefaaruusiha satiin chauratane sacuritaain nenacaauru neseeurune janate, nii Babilonia nese tabai coacue Cana Coaunera, nii nobaenein casetecocuru cocoaane coina niicha rucujuei bino elonai que acaauru cocoaane coina.

²⁰ Nii jana satiin obenecuru, ichatane ucuunooru, naaonjoainurite nefaruusiin nita- jihane jana,

²¹ dede caje cachaaauru ichoae naluhacoae ajeri jaberoco rijijieein nenea- jelajinaa jaberoco jeenachoonca quiro amurijiriin anajiin. Nii jaunte, acaauru ichoae nichoroaha dede caje uhin nii ajeri jaberoco rijijieein nenea- jelajinaa jaberocone jaun, jataain necairichanaa tabai caseteco nihane jaun, Cana Coaunera que nejerateein baijiaraanu rijitiin ereeure cachaaauru.

17

Jataain ene cojoaeloroheri esinenein nenea casetecaauruhane

¹ Nii caainsii laurinei cacha cairichaeranu curu muruaae amaaurera caainsiini an- jeraauru caje leinjiinte: “Chajaaune, naaonjoaain casetecanohinerichaaain taa cucuana baca ichoae lauhequi ene cojoaelorohene coarate ii que.

² Caa chauratane curuanaa *reychurute*, taa ene cojoaeloroheri aina ichaojeraquiin neeure. Chabana nitohanai ichaain ichaonaa naineniha cachane saijieein, rai nichao baaso aina cuaain satiin chauratane que nenacaauru ichao aasajeein osa que saruna- jaelu,” nae canu rai nii anjera.

³ Nii baihate, Cana Coaunera Suujue coaratenojoin coaracaaunne jana, cacha areroo canu amae nii anjera. Nii janate, ecu niha leinjiin ataebinae tasionjoaain lanajaainne jana, nichoae laujuae leinjiin ene. Nii ataebinae tabaite, Cana Coaunera baijiaraanu rijitiin jaberoco sacuritaain laenanohinein rai curuaa siriin, caainsiine couturiin lechooncae rai jicho.

⁴ Nii jana nii ene cajionete, lanajaain jichohajiojoai que jasisiin, oro caje ichanohin que corujuelequiin, jataain coretiin nenea ajeri jaberoco que urerianohinein, jiqui- haquiin nenea perla, naaonjoainuri que urerianohine rai cajione. Oro caje ichanohin acau cooruhane jaa curu muruaae que bijii achunecohin, nainecojoaain rautaaain

coanacaaajoelanaala nenea siri, nechu jataain leinjiin calani dadanacaaajoelanaala nenea amae nechu joenreein cachaauru que ichaojeraquin neosateein nihane jaun.

⁵ Nitohaneeinte: “Babilonia nese tabai, ene cojoaelloherihuru nebanein sathi chauratane sacutaain itolere cachaauruhacha rautaai icharanein nenea,” naain laenanohinein curuaa siri nauri que, chabana coaraa nitohanaine que airijiin.

⁶ Nii baihane nainaan, Cana Coanera cachanein rai nere beebejeranein neeuruhane coreniha, chaen Jesocurisito beebejeeuruhane coreniha ateanohinein nenacaurulu, naonjoainuri coichana caaun ajiha nii ene cojoaelloherine que. Nii jaunne coarihanune rijijiein jataain cojelatoon.

⁷ Nii jaunte canu rai: “Chanuna jataain cojelatohi. Tane ichei caa ene ichao coitucueraelanaala nenea aina nii caainsiinei couturiin lechoonca jichohin- nii amaera ataebinae tabai, naonjoainuri beete coitucuhi.

⁸ Inoaenlute niqui ichoaelu nii iicha coarai necha aansai ataebinae tabai, nete inae nitaje. Nii jaunte, caohacha nitajeeriin nitajesihane ajiniha, nii chariji bana sato-noelanaala nenea atane jachu caje inicheein. Nii necoaaunaa cana rai chauratanene jaa caje coaunein Cana Coanera coitucuurera curuaacuru siricha quiricha cuhane laenanohinein curuaa sirilanaala caa chauratane que nenacauru cachaurute, nii necha aansai ataebinae tabai cojelatiin coaraa cuururein, inoaenlu ichaohalu natiin inae nitajihane jaun. Nete inae nacoaaunein ichaoreein.

⁹ Cautelaen esinae rauhijiriin coarareein niicha coitucui coitucuhin biha coitucuerane. Nii caainsiinei couturiite, caainsiinei ichatane ucuuno nii lauhaca ene cojoaelloherine jaan beranein aiaha ne. Chaen nii caainsiinei couturichurute nii caainsiinei reychuru beranein aiaha ne.

¹⁰ Nii saoquii reychurute inae chaque nelateein nedaaurene. Leinjiinchate jaiti itolere curuaanaanein ne. Nii jana leechate jaiti turuene. Nii acauru caaijie nedanaa turuhene inae turuhane bana coatiha carajaan nerinaain.

¹¹ Nii inoaenlu ichaonaa necha aansai ataebinaete, acauru curuaanaa reynein acauru fosaneinein nelu. Nete inae nitaje. Nii choae tacaain techu, nii caainsiinein nenacauru caje nenea nelu. Nitohaneeinte, jataain caohachanainejeein raajenihane itajeranu ichajeein sacue.

¹² Nii lechooncaain jicho iicha coaraite, lechooncai reychuru neein jaiti curuaanaanein cocoinanohi nelanaala nenacauru ne. Nete inae carajaelanaala, nii necha aansai ataebinae jiniichaain aihuruha reychurune rijijiein cocoinanohi neeururein.

¹³ Nii lechooncai reychurute, ita suujua rijitoojeein niicha ichana nainei ichaa nii necha aansai ataebinae tabaine coina cocoinaa cuururein.

¹⁴ Nitohaneeinte, nii Carenero Narejeen aina ita soha cuururein. Nete acauru amuritoa cureein nii Carenero Narejeen. Nii suujua rijijiein janiin Cana Coanera ranoinurilu rai cachanein nenacauru aina, sathiin curuaanaacuru curuaanaa neein, sathiin reychuru rai Reynein niha nii Carenero Narejeenne jaun,” nae carai nii anjera.

¹⁵ Chaen techu canu rai: “Nii lauhaca nii ene cojoaelloherine jaan- iicha coarai acute, nanaanaja, cachaauru, nere que ereein nenacauru, natane que ichahin nenacauru, naonjoainuri beranein aiaha ne.

¹⁶ Jana nii necha aansai ataebinae tabai jicho lechooncaain iicha coaracurite, nii ene cojoaelloheri que nejerateein, machorocooain que jaolecchin, rai jaberoco quin usihanau mocoourichaine jaan beranein aiaha ne.

¹⁷ Cana Coanerate, acauru suujua jichochoe, aca jerihane rijijiein niicha jerei ichaain, jiniiquiin ita suujua rijitoojeein, nii reynein cocoinanohinein neeuruhane jaan teuruha nii necha aansai ataebinae raine coina. Nitohanein jeriha Cana Coanerane que tihane jaan que tiaajeein.

¹⁸ Nii ene iicha coaraite, itolere amurijiriin nenea Babilonia nese que satiin chauratane sacuritaain nenacaauru *reychuru* amuritoeraneen nenea beraneen ainaa ne,” nae carai nii anjera.

18

Nitajiha Babilonia nesene

¹ Nii baihane niicha ichana nainei ichaane coina cocoainanohineen, rai necaohacha que necaohachaaain dede caje fauhin chauratane jiliitoha rai cono necaohacha que leeocho anjerane jana coaraaun.

² Nii janate tonijiaain:

“Inae nitajiha itolere amurijiriin nenea Babilonia nese tabai.

Inae moconajaera nenajaneente,

itolere lauri lauri coitucuchuhi que suujuequiin,

chaen rautaaain coanacaaajoae lanaala nenea itolere ataebinae coitucuchuhi, tajaacuru coitucuhichuru, naaonjoainuri ucuhaneein inae nerotoe.

³ Nitohanihane jaunte,

chabana nitohanai ichaain ichaonaa naineniha cachane saijieein,

rai nichao baaso aina cuaain,

satiin chauratane que nenacaauru cachaauru ichao aasajeein osa que sarunajaelu.

Chaen techu,

que ichao jeraquiin nerejetocure satiin chauratane que nenacaauru curuaanaacuru.

Chaen techu,

satiin caa chauratane que necoretenacaauru coriquihocure,

nechu jataain joareein baaso ichacuruhane jaanuhacha que necoreteein,”

nae carai nii anjera.

⁴ Nii janate, nacoaauneein dedeeu tonii.

“Chajaain nii nese caje amuuche inara canu cachanequichene.

Nabana nii osaaonacaauru aina neeichene

acaauru osa leruhiche acaauru ainane,

necairichaaiche nii necairichaauruhane jaan quene coataa.

⁵ Dede quete

turuhelalajeein lajuuae jataain acaauru osa tabai.

Nii jana Cana Coaunerate,

nii baaso chacuruhane coitucuhin chabana baitenereein.

⁶ Leeochaauru cairichaane amurijiriin,

coroata saain jeelai amuritoheriin nii niicha coheni jataain coaerai jasiiteein que cairichaa.

⁷ Jataain necairichanaa tabai que cairichaa,

leeochaauru cairichaane amuritoheriin.

Nechu jataain joareein nocohasitaa nocoetohane jaunte,

rai suujua cuhane:

‘Caune aiha curuaanaane rijjijeein raotojoein neeun.

Coatiha aiha autanane rijjijeein necairichanaa coarinaauni,’

naain necohasitae.

⁸ Nii jaunte,

le jiichonijin cuhane nichoae nalureein itolere necairichanaa, onaa, mijitena, nererojoecana, naaonjoainuri.

Chaen techu

usihanau moconojoiniha cureein.

Jataain itolere que laraajiin niicha ichana nainei ichaain
cha rucuheraniha nii casetecaeraneen nenea Cana Coaunerane jaun,”

naa erenaane jana aonaan.

⁹Inae moco caaun suruaa tabai niha nii nesene coaracuruhanete, jataain inaderaain chanaa cuurureein caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru, nechu joenreein nichao aasajeein nii nese aina ichaojeraconacaauru, nii baaso ichacuruhane que netojoejein.

¹⁰Nii jaunte, inae caseteconihane coaracuruhane coasiha rohan nichuuntanaa nainelanaala caje coriae netiin:

“Jataainte cairichaojoaai itolere que laraajiin niha
nocoetohi natiin Babilonia nese tabai, coatejeneeine
jana luhecotariin ii rene turuha casetecone jaun,”

naaurureein coarajeein.

¹¹Satiin chauratane sacuritaain ecu necoretenacaauru techu, nii nese coinaderaain chanaa cuurureein. Inae nenerihani nii coroatajajelanaala acaauruhacha sirii rucuhele coreterane jaun.

¹²Nii itolere, oro, plata neein curuajaain nenea coata coreti, ajeri jataain caohatiin coreti, jataain cajione caohacha, cajione lanaajionjoai, cajione lanajai, itolere araai laurii enuha jujuhi caje nenea, ebucu caje ichanohichuru rucuheleeeuru, enuha jataain coretiin nenea, coata lanajai boronce, leocha lauri coata, ajeri jaberoco jataain nojoein nenea,

¹³arajiin jujuaain nenea canera, sacari jujuaain nenea, miraa chaen leochaauru jujuaain nenacaauru, *perfume*, bino, erene, arina caohacha, tirico, atane choae terei anajiin icharaauru, carenero, cabario, cabario que tararaeraain nenacaauru, chaen cachauru letononeein nenacaauru, naaonjoainuri que necoreteeuruha, nii Babilonia cocoaichacuru raine jaun, jataain coinaderaaure.

¹⁴Nii janate jataain inaderaain:

“Inae nihei iicha rautati rucuhele coreti satiin iicha sirii.
Inae chabana nihei jerichanejein sirii neeine,”

naaurureein nii neseu necoretenacaauru.

¹⁵Nii neseu necoretenacaaurute jataain coriquihotiin neeure. Inae caseteco coaraane janate, caje coriae neein coinaderaain chanaain coarajeeurureein jataain coasina caaun. Chaen techu jataain coisiin:

¹⁶“Jataainte cairichaojoaai, itolere nese amurijiriin tabaain nenea.

Cajione caohacha que necoreteein, lanajaain jichohajiojoai que necoreteein oro, chaen jataain coretiin nenea ajeri jaberoco, perla, naaonjoainuri que urerihanohin cajione que necoreetiha leinjiin enene tocohaneei niqui.

¹⁷Nete luhecotariin coacueneeine jana, inae nitaje nii itolere iicha sirichuri,”

naaurureein.

Satiin bote cuhane curuaanaanein nenacaauru curuaanaacuru cafitaancuru-
cuana cuhane amuhemuhenaacuru, chaen marinerooru, satiin cucuana cuhane
nichao que ichaohin raotojein amuhemuhenaacuru, naaonjoainurite coriae netiin
coarajeeure.

¹⁸ Inae moco caaun suruaa niha, nii nesene coaraante: “Coatiha catohaneein jataain leeochoaauru amurijiriin jataain caohatiin nenea nese caa catohaneein nedaai,” naure tonijiaain.

¹⁹ Chaen techu, coinaderaain chanaain, couturi ichoae atane bujuinaa chorohin:

“Jataante cairichaaajoae taa nese itolere amurijiriin nenea, naain chanaaurureein, satiin nii cucuana cuhane bote sirii amunacaauru, nii nese aina cuaain coriquihonaneein nedanacaauru.

²⁰ Nii nese cairichaa Cana Coaunerane coroaecuche dedeeu Cana Coaunera cachaneein janijiin niicha cotihanohineein nenacaauru, chaen afosotooru, *profetacuru*, naaonjoainuri. Acaauru casetecaane ucuaetohate, inara rai caohacha ichae Cana Coaunera,”

²¹ Nii jaunte, nii itolere que nelateein, niicha ichana nainera neein nenea anjera, nii leinjiin ajeri jaberoco seenjoan- cha tutuuruhane jaa tocohaneein nenea baihataain cucuana cuhane siheitiin:

“Catohaneeinte, itolere amurijiriin nelaetiin niha nocoetohinatiin, inae chaque nelatelanaala neei Babilonia nese. Inae chaelon nihei nacoaauneein jerichanejeein neeine jana ichoharaauruhane.

²² Inae chaelai janonaa bana nihei nacoaauneein ii que aohanraa, nenateein gitara rijijieein nenea toteein, aunone maajeein toteein, coreneta tocohaneein nenea toroonfeta, naaonjoainuri toteeuruhane.

Inae nerinaain ii que amihaneeni.

Niheichu aohanrarinaain tonijiainiha natiin ichaain cha tutuera.

²³ Chaenchu

chaelai janonaa bana nihei, ii que niha conone jana, ii que aohanraa tonijiai ichaain nisirihateeuruhane jaa besetane.

Coatiha

inae chaque nelateein neeuruhi ichei rucuhele que necoreteein nenacaauru, satiin chauratane que nenacaauru amurijiriin itolere que nelaetoha nocoetiin neeuruhalu natiin.

Chaen techu,

benaneniha nocoetohine que,

satiin lauri lauri nenacaauru cachaauru coritaain nerejetohi,”

nae nii anjera.

²⁴ Nii nese quete erunojoi ne niicha sohin niicha jaaorilu *profetacuru* coichana, chaen nii janijiin Cana Coauneraacha ranojoinurilu rai cachaauru, chaen satiin caa chauratane que sohin niicha jaaorilu coichana, naaonjoainuri.

19

¹ Nii baiha jataain arajiin dedeeu tonijiaain ereeuruha cachaaaurune jana aonacaunne janate:

“Cana ichoteraneein nenea cana Curuaanaa coroaecuche.

Nii itolere ichana naineein,

rai necaohacha que necaohachaain,

naaonjoaain nihane jaunte

cana ichoteraneein Cana Coauneraneein ne.

² Acate

esinae rauhijiriin baaso icharaauru coaraain
 casetecaeraneen ne.
 Nitohaniane jaunte,
 rai jaberoco aina cuaain
 satiin chauratane sacuritaain nenacaauru cachaauru saruhin niha osa quene jaun,
 nii ene cojoaeloroheri rijijieein nenea casetecae.
 Cana Coaunerate
 rai cachaneein nenacaauru ateinaain nihalune
 core coarate que,”

naaure.

³ Nii baihate nacoaauneen:

“Cana ichoteraneen nenea cana Curuaanaa coroaecuche.
 Nii chariji bana janelanaalate
 ecuun iniha cureein nii ene cojoaeloroheri rijijieein nenea- Babilonia nese moco
 cousuruca,”

naaure dedeeu tonii.

⁴ Nii janate, curuaanaa nihane jaan rori- *trono* ichoae lauhaca Cana Coaunerane jana,
 nacatiha neseonriaain: “Cana ichoteraneen nenea cana Curuaanaa coroaecuche.
 Nitohanemiin,” naain Cana Coaunera coroaecure, nii coroata choonca jenaain ne-
 nacaauru ichauhenaauru, chaen nii jenaain cacha tocorijianeen ichaohin nenacaauru
 naaonjoainuri.

⁵ Nii janate, nii curuaanaa nihane jaan rori- caje toniin:

“Satiin inara canaanainuru, ichauhenaauru, naaonjoaineichene
 Cana Coaunera coroaecuche,
 nelateein acaneein nihane que casiichene coarateein neinequichene,”

naain toniha erenaane jana aohanrae.

*Rai cachaneein nenacaauru aina beseta ichaa Carenero Narejeene jaan cojoanona
 que turuhane*

⁶ Chaen nechu tonijiaain toniha arara aina caraturine rijitiinchuru iriha arajii
 cachane jana aonaun. Nii janate:

“Cana ichoteraneen nenea Cana Curuaanaa coroaecuche.
 Inae itolere Curuaanaa neen nihane nunuhetiha cana Curuaanaa,
 itolere que nelateein,
 itolere ichana naineraneen nenea Cana Coaunera.

⁷ Aihane jaun

coanete rachoojihacache.

Esinae rauhijiriin

rai necaohacha que necaohachaaain niha Cana Coaunerane coroaecaache,

inae nisirihatiha Carenero

Narejeenne jaan cojoanona que turuhane jaun.

Inae letona jatoraain neruujihai rai comasainu.

⁸ Nitohaneen jereraane jaunte,

somajai cajione caohacha jiquihaqui que necoreete nii Carenero Narejeen comasainu.

Nii cajione caohacha somajaain jiquihaquiin nenaate,

esinae rauhijiriin jeriha Cana Coaunerane rijijieein

niicha ranojineen nenacaauru ne,”

naain tonijiaain toni erenaa. Satiin rai cachaneein nenacaauru raa Cana Coaunera Calaoi Jesocurisitone que.

⁹ Nii janate canu rai: “Caa laenaaun: ‘Raotojoein turuuruhine nii Carenero Narejeen beseta que cotihanohichuru.’ naa caraine baihate: ‘Caa erenaate, inae rauhijiriin Cana Coaunera beratenojoin erenaane,’ ” nae carai nii anjera.

¹⁰ Nii jana coroaaceaaune coina, nii anjera tijia asaae neseoriaanune janate: “Coo nitohanai ichana coaauca. Canuhetonaine Cana Coaunera cacha neein neeun, jerichanejeein nii aaine rijijieein. Aihuruha nii ii nejeraauru, acaauru rai aitoa Jesocurisitone rijijieein, naitoonjoan tonoraain nenacaaurune rijijieein. Aihane jaun, Cana Coauneraacha coroaecu,” nae canu rai nii anjera.

Nii Jesocurisito que erenaa techu, *profetacuru* que beratenojoinnein nelu.

Cabario somajain ichoae cunaa

¹¹ Nii janate dede que ecooca somajaain cabarione jana, nichoae laujuae- nii suujua rijijieein nesineneein curuajai. Acate esinae rauhijiriin baaso icharaauru cachaauru ichao rucujueein, que nejeratenacaauru amuritiin nelu.

¹² Rai notate jiquihaquuin usi lanaro tocohane. Nii janate, arajiin rai coturi que comai amaane jana, que laenanohineein ne rai curuaa. Leinjiin acaachate nii curuaa coitucujue.

¹³ Nii jana rai cajionete, ichana que lomonojoin tocohane. Jana rai curuaate: “Cana Coaunera Ere,” nae.

¹⁴ Nii janate caaijie uure dedeeu anjeraauru- cajione caohacha somajai que necoreteein- cabario somanerei ichoae uhin.

¹⁵ Nii janate rai nujuaae caje mitue sabere ajihantiin, satiin lauri lauri nenacaauru amuritoheraneein nihane cojunacaneein. Acate coata caje nena otiha que biji achunequuin, acaauru Curuaanaa niha cureein. Acate, cana tijia que oba shaoquuin, rai baca rocohacane rijijieein, baaso icharaauru coaraain casetecaain, rai nobaeneein casetecocuru que banihateein niicha rucujei- bino que acaauru cocoa cureein nii itolere que nelateein- itolere ichana naineraneein nena Cana Coaunera.

¹⁶ Chaen techu rai cajione, rai nanaae, naaonjoain que:

Reychuru rey- curuaanaacuru Curuaanaa

naain laenanohineein ne Acaneei nihane coitucueratera rai curuaa.

¹⁷ Chaen nechue enoto conohanau chujuhecoha leinjiin anjerane jana coaracaanne janate, satiin tajaee iniho que lenoneein ecuun jiaauluhin amunacaauru rai tonijiaain: “Chajaauchete netaojiaete tabai lenone que inara coroaatemiin Cana Coaunera.

¹⁸ Aihate Curuaanaacuru *reychuru*, soondarooru curuaanaacuru, laraajiin nenacaauru cachaauru, cabariocuru, nichoae cunacaauru, itolere inihocuru, letononelanaala nenacaauru, letononeein nenacaauru, nelatelanaala nenacaauru, nelateein nenacaauru, naaonjoainuri iniho que lenonequiche,” naain ehequuin nii iniho que lenonenacaauru tajaacuru cotihacane aonaaun.

¹⁹ Nii baihane, nii necha aansai ataebinae tabai aina, satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru aina sonaana que neeninuru acaauru soondarooru coaraaun. Acaaurute, nii cabario ichoae lauheconaa aina rai anjeraauru sooruhane coina netaojiaaure.

²⁰ Nii janate, nii necha aansai ataebinae tabai mucuhin casetecaure, nii rai *profeta*-nacatiha neein itolere cojoelanaacojoai ichara aina curuaaceaaun. Nii itolere cojoaelanaacojoai ichaane aina cuaainte, nii necha aansai ataebinae tocohanein niicha ichacuri cojunaca terateein rai ecaanto coroaeraauru cachaauru coritae nii rai *profeta* niha nocoeti. Nii jaunte, nii *profeta* niha nocoeti aina curuaaceaaun, nii necha

aansai ataebinae tabai jaaore ichaaojihane jana, usi conemuri asojoereneein moconaa cuhane.

²¹ Nii jana leeochoaurute, sohin jaonojoinecure, nii cabario somajai choae laujuaain cunaa ujuaae caje mitunaa sabere ajainai que. Nii janate, nii onacaauru iniho quihure nainaain obejeein nii iniho que lenonenacaauru tajaecuru.

20

Le oaraanca jaanacaneei ichohanojoi niha moconajaerane

¹ Nii janane, *cadena* que biji achunequiin atane jachu chariji bana satonoelanaala nena cochabi uhaain fauha uha leinjiin anjera dede cajene jana coaraaun.

² Nii anjerate fauhin, nii ataebinae tabai acano inoensi- moconajaera ichojoae, le oaraanca jaanacai que tihane reein tiaaajoaain.

³ Nitohaneein ichojoaainte, nii chariji bana satonoelanaala nena atane jachu tabai cuhane fuhin, nii fuera que nii cochabi te, le oaraanca jaanacaneei que tihane reein tiaaajoaain, nabana caa chauratane que nenacaauru cachaauru coritaane coataa. Inae le oaraanca janacaneei que turuhane banate jianenohiniha cureein carajaelanaala.

⁴ Nii jana, nii curuaanaacuru rori- *trono* coaracaanne janate, nichoae launereure nii baaso icharaauru coaraain rucuheranu que cocoinanohineein nenacaauru. Chaen nechu, Cana Coaunera aitonjoan beebejeein, jataain esinae rauhijiriin beratenojoinihane rijijieein Jesocurisito aitonjoan tonoraauruhane coreniha, coturi molonojoinieein onacaauru suujue netonai ecu neure. Acaaurute, rai biji, nauri, naaonjoain que nii necha aansai ataebinae coujunaca teeuruhane jerelanaala, chaen nii necha aansai ataebinae tabai aina nii tocohaneein nena ecaantooru corojelanaala nenacaauru nelu. Acaaurute nii ooruhane baiha nacoaauneein ichanaain le oaraanca jaanacaneein Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito jiniichaain curuaanaaneein neeuruhane jana coaraaun.

⁵ Niichurute ichoaichaniha oo caje ichananacaauru ne. Leeochaauru laen ooruhane baiha ichanacuruhi, le oaraanca jaanaca reein tiaaain.

⁶ Jataainte nerausiaaejeein niha cuurureein nii ichoaichaniha oo caje ichananacaauru, inae Cana Coaunera cachaneein aina jiniiquiin neeuruhane jaun. Oha cachane baiha itajeraneein nena coatiha acaauru aina chaachasihei. Acaaurute Cana Coaunera aina rai Calaohi Jesocurisito rai saseredoteneein le oaraanca jaanacane reein tiaain aina curuaanaa neein neeurureein.

Moconajaera amuritooruhane

⁷ Inae le oaraanca jaanacaneei baihate, caseteconihane caje mitanojoi niha cureein atane jachu tabai caje nii moconajaera.

⁸ Nitohaneein mituhinte satiin caa chauratane que lauri lauri natane que ichaonacaauru cachaauru rene cuhin, enoto mitu nichajai jeroon, enoto so nichajai jeroon, enoto mitu nichajai coarajeein cana ajaabiji nichajai jeroon, enoto so coarajeein cana ajaabiji nichajai jeroon, naaonjoainuri nii Gog aina Magog neein niicha curuaateuri coritareein. Nitohaneinte cucuana cuhane nena carene catuniji jeeoneein acaauru cachaauru taojiareein sonaana que nihane coina.

⁹ Nitohaneite satiin chauratane sacuritaain cuhecujeein, jataain nii Cana Coauneraaacha belaa nese tinonohin, nii Cana Coaunera cachaneein nenacaauru curuacaain tinonocure. Nete inae dede caje naluha usine jaun, jitariin acaauru mocohin acaauru itaje.

¹⁰ Nii jana, nii acaauru coritaera moconajaerate, usi conemuri asofere neein mocohin nena cuhane jaonojoinieei ne, nii *profetaniha* nocoeti aina curuaaecaain, nii necha aansai ataebinae tabai jaoruhane jaan cuhane. Ecute janotiin, jiiichoo, naaonjoaain caseteconein mocoha cuurureein nii chariji bana satonoelanaala.

Rori somajai acatiha tein caohacha ichacurenihane, baaso ichacuruhane coitucuu-ruhane

¹¹ Nii jana curuanaacuru rori- *trono* somajai coaracaanne janate nichoae lauhaca leinjiine jana notaracae jataain caohacha nitajeeriin nii chunijihun coaraino-joinelanaala nitaje chauratane aina dede.

¹² Nii janane itolere que nelateein nenacaauru, chaque nelatelanaala nenacaauru, naaonjoainuri onacaauru coaraaun, nii curuanaacuru rori- *trono* acatiha chujunereeuruhane jana. Nii janate, ecu joaracaeraain nihacoaa quirichaurune jana, nii chabana satonoelanaala nena ichaonaa que ichaohenihuru curuaa siricha leecha quiricha netonai ecu joaracaeraain ne. Nii onacaaurute colurujuenojoneein neeuruhane caje rucuhenojoneein neeure- acaauruhacha ichai rijijieein, nii quiricha cuhane laenanohineein nihane rijijieein.

¹³ Nii jana satiin nii cucuana cuhane jaonojoneein onacaaurute caje mitaain tenojonecure. Jerichanejeein techu nii ohin aina nenacaauru te, nii onaa curuaanaa neein nena. Nii janate satiin acaauruhacha ichai rijijieein rucuhenojoneein neeure le cacha cachaauru.

¹⁴ Nii baihate, usi conemuri cuhane jaonojoneein ne nii onacaauru curuaanaa neein nena, nii nitajerai nenacaauru aina jiniiquin. Nii usi conemurineein nenaate, oha cachane baiha cacha itajeraneein nena ne.

¹⁵ Ecute jaonojoneein neeure, chabana nitajenaachara nejeein nena ichaonaa que ichaohenihuru curuaa siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirilanaala nenacaauru.

21

Ena nena chauratane aina ena nena dede

¹ Nii baihane ena nena chauratane, ena nena dede, naaonjoaain coaraaun, inae nitajiha nii jauriaanejeein nena dede, chauratane, cucuana, naaonjoainurine saiijieein.

² Nii janate, dedeeu Cana Coanera acatiha nihane caje fauha uhe Cana Curuaanaa nese neein nena- enachasine Jerosaleen. Charijieein teeinti, nelanajanaa jerihane caohatiin necoreetein ne leinjiin ene, nii rijijieeinte jataain caohatiin rai necaohacha que necaohachaaain niha nii ena nena Jerosaleenne jana coaraaun.

³ Nii janate, nii Cana Coaneraacha nelaurianajaan rori caohacha tonii: “Inae ena caje coauneete, cachaauru aina ichaoreein Cana Coanera. Nii janate, acaauru aina ichaohane jana, rai cachanein niha cuurureein. Chaen techu nii jeelai Cana Coanera, acaauru Coaneranein acaauru aina nereein.

⁴ Nii bana inae nerinaain chananaa, nerinaain onaa, inaderanaa, cunaeriin niha cachane jaan, naaonjoaainunri. Nitohanein inoaenlu nena ichaonaate inae nitaje,” naa erena dedeeu toniine janane aonaan.

⁵ Nii janate:

“Canune nacoauneein enachasine neein itolere coaunaain neen. Caa erena ichei aitorichaaunine jaan laenaan. Acate esinae rauhijiriin nohanelanaala ichei aitorichaaunine rijijieein airichaainne coina erena ne,” nae canu rai, nii rori caohacha ichoae lajuai.

⁶ Nii baihate:

“Inae nitohanein ichanohiniha. Canune itolere nunuheteranein satono teranein neen. Chateeinti cocoirhane jesinaeca arihane rijijieein Canu ariin ne, niine core colane cocoareeuni, nii chariji bana satonoelanaala ichaonaa tera jesinaeca que.

⁷ Chateeinti itolere necairichanaa abaataain satono que tiaain ne, nii raite cainanohiniha cureein. Chaen techu rai Coanera nichaanne jana, aca canu calaohineein nereein.

⁸ Nena laen nii Canu sacunaa jeriheichuru, nii Canu esenetana jeriheichuru, namute cacha cotaairiin nenacaauru, sonajaain jaaoreraauru, rai sinijeranelanaala nena ene

aina ichao jeraquiin nenacaauru, namute quicha aina ichao jeraquiin nenacaauru, benaneein nenacaauru, nii ichanohichuru ecaanto coroaeraauru, satiin casajeeuru, naaonjoainurite, nii ohane baiha cacha itajeraneein nenea usi conemuri asofereneein moconaa cuhane jaonjoiniha cuurureein.” nae canu rai.

Ena nenea Jerosaleen nese

⁹ Nii janate, nii caausineein anjeraauru nii caainsii muruaeneein satononejeein cacha cairichaeranu que biji achunequiin nenacaauru caje nenea leinjiin anjera:

“Chajaaute caa coarae. Caate Carenero Narejeen comasainu que nenacaaurune,” nae carai, nii satiin Jesocurisito ranojineein nenacaauru coarateein.

¹⁰ Nii janate, nii canu que Cana Coaunera Suujue coaratenojoin ichatane ucuuno seeonjoan que canu amaaain, dede caje Cana Coaunera acatiha fauha unaa Cana Coaunera nese Jerosaleen coarate canu que, nii leinjiin anjera.

¹¹ Nii janate, conoha Cana Coaunera necaohachane tocohaneein, jataain caohatiin cono te nii nese. Jataain coretiin nenea ajeri jaberoco tocohaneein jiquihaquiin, ajeri jataain nojoein nenea jaspe tocohaneein asaaun tiaain inanacatiin.

¹² Nii nese tinocoritinte ne, jataain ecuuneein rijia lechoonca coroata bacuujuuain. Nii janate, nii acuujuua nainetiin neeure leinjihanaain anjeraauru. Nii nese bacuujuua nainetiinte ne, laenanohineein lechoonca coroata lauriin nenacaauru Isaraelitacuru nefoerate curuaacuru.

¹³ Nichatajai acuujuate ne, enoto mitu nichajai que. Jana nichatajai acuujuate ne, enoto soo nichajai que. Jana nichatajai acuujuate, enoto soo coarajeein cana raotono nichajai que ne. Jana leeochoa nichatajai acuujuate, enoto soo nichajai coarajeein cana ajaabiji nichajai que ne.

¹⁴ Nii ajeri laenanohineein niha lechoonca coroatajai Carenero Narejeen rai afosotooru curuaacurune jaan ajeri quete temurae nii nese coriha rijia.

¹⁵ Nii canu aina erenea anjerate, oro caje ichanohin cojunacatihane jaannu amae, que nii nese coujunacateein acuujuuauru, rijia, naaonjoainuri cojunacatihane jaanu que.

¹⁶ Nii janate, rai caare aina ita jaraaone rai jaratono. Nii cojunacatihane jaanu que niicha amai que, nii nese cojunacatiha nii anjerane janate, coroata oaraanca coroata fasha quilometrone rai caare, jaratono, nucuuno, naaonjoainuri.

¹⁷ Nii baiha nii rijia ucuuno cojunacatiha, joaenreein cha cojunacatiha cachaaurune rijijiei metoro quene janate, saota choonca saogui metoro.

¹⁸ Ajeri jataain nojoein nenea jaspe caje ichanohiniha rijiane janate, bidirio jicharoaain ichanohin tocohaneein, oro nejesina caje ichanohi ne nii nese.

¹⁹ Nii janate, jataain coreein nenea araai laurii ajeri caohacha que urerianohineein ne, nii rijia temuracuru ajerichuru. Nii jauriaanejeein nunuhe neein nenea rijia temurate, ajeri nojoein nenea jaspe caje ichanohi ne. Jana nii coroata temurate, ajeri caohacha safiro neein niicha curuaateuri caje ichanohi ne. Jana nii nichatajate, jataain jiquihaquiin nenea agata caje ichanohi ne. Jana nejenate, esmeralda caje ichanohi ne.

²⁰ Nii jana nesaoquite, ajeri onesi caje ichanohi ne. Nesaotanete, lanaajiojoaain nenea cornalino caje ichanohi ne. Jana caainsiinite, jataain jiquihaquiin nenea crisolito caje ichanohi ne. Jana fosanite, berilo caje ichanohi ne. Jana isconite, topasio caje ichanohi ne. Lechooncanite, beraurosiojoaain asaauntiaain inanacaain nenea curisoprasa caje ichanohi ne. Jana nii lechoonca leinjiinte, jataain coretiin nenea ajeri jasinto caje ichanohi ne. Jana nii lechoonca coroatajate, jichosijiojoaain nenea amatista caje ichanohi ne.

²¹ Nii lechoonca coroatajai acujuate ichanohi ne, lechoonca coroatajaain jataain ajeri caohachaneein nenea perla caje. Le bacuujuuauuru acujuate ichanohi ne, leinjihanaai ajeri perla caje. Jana nii nese cataaun cunaa nese coerote, bidirio tocohaneein jiquihaquuin asaaun tiaain inanacaain oro nejesina caje ichanohi ne.

²² Nii jana coatiha nii leinjiinijin Teenforo coarinaaun nii neseu, cana Curuaanaa itolere que nelateein itolere ichana naineraneein nenea Cana Coaunera, rai Calaohi-Carenero Narejeen aina ecu nenea Teenforo neeuruhane jaun.

²³ Nii jaun coatiha enoto, atene, naaonjoainuri lateein nihei nii nese conaeranu que, inae rai necaohacha que conaa Cana Coaunerane jana, rai cono neein niha Carenero Narejeene jaun.

²⁴ Satiin lauri lauri ichaonacaauru cachaaurute, nii nese que conaeraain nii nese que amuhemuhecurureein. Nii jana satiin caa chauratane que nenacaauru curuaanaacuru reychurute, itolere acaauruhacha latei teeurureein acaauru rai.

²⁵ Niheichu nii chariji bana nefurinaain acuujuu. Niheichu ecu nerinaain nocohena.

²⁶ Satiin lauri lauri ichaonacaauru cachaaurute, raotojoein neeuruhane jaanu, acaauru necaohacha que necaohachaain neeuruhane jaanu, naaonjoinunru amaaurureein nii neseu.

²⁷ Nete laen, nii chariji bana enoorenereein nii Cana Coaunera rai caohachanelanaala baasoneein nenacaauru. Niheichu, nii namute cacha cotaairiin casajenetiin nenacaauru enonaa nainecururinaain. Leinjiin nii Carenero Narejeen nii chabana satonoelanaala nenea ichaonaa que ichaohenihuru curuaa siricha quiricha cuhane laenanohineein curuaa sirichaauruhachate, enonaa nainereein nii neseu.

22

¹ Nii baihate, leinjiin nucuhe ajiarojoeritiin nenea ichaonaa tera nucuhe coarate canu que nii anjera. Nii janate, Carenero Narejeen nelaurianaja aina, Cana Coaunera nelaurianaja rori *trono* jeelai caje mitue nii acau- ajiarojoeritiin asaaun tiaain inanacanaa.

² Nii nese cataaun cunaa bero cuhane, chaen nii nucuhe auhaniha, naaonjoaainte ita jeraniha omarohin le ateeuru naineein inacae nii ichaonaa tera enuha. Nitohaneeinte le jaanaca cuhane lechoonca coroata saain inacae nii enuha. Jana nii enuha ichaonaa tera alote nelate que necoichacuruha lauri lauri ichaonacaauru cachaaurune coina.

³ Nerinaain ecu nechu aansaineein ichoai. Cana Coaunera aina Carenero Narejeente, nii neseu nereein jelai Curuaanaa neein cocoainanacaineein. Nii jana rai cachaaurute coroaeca cuurureein.

⁴ Cana Coaunera ainate ita acatiha neein ita coaraain rai nauri que Cana Coaunera curuaa sirichurureein.

⁵ Ecu nerinaain nocohena. Cono laatecururinaain nii rai cachaauru. Enoto niha natiin laatecururinaain. Cana Coaunerate, acaauru cono neein nereein. Nii rai cachaneein nenacaaurute curuaanaa niha cuurureein chabana satonoelanaala.

Ichuunijih tu ruha Jesocurisitone

⁶ Nii baihate:

“Caa erenaate esinae rauhijiriin, nii nohane lanaala ichei aitorichaaunine rijijieein airichaaaine coina erenaa ne. Nii Cana Coaunera, nere beebejeeuruha *profetacurune* coina berateralute rai anjera letoae, inae ichuunejeeonriha nitohanerichaaainene jaun, rai cachaneein nenacaauru que coaratihane coina,” nae canu rai nii anjera.

⁷ Nii janate aonacaanne jana: “Carajae lanaalane inae tu ruha ureeunni. Ner- ausiaaecate cuurureein caa quiricha cuhane laenanohineein nenea Cana Coaunera beratenojoin tonoraain nenacaauru,” nae Cana Coaunera Calaohi Jesoso.

⁸ Canune Joaan neein coaraain aonaaun. Nii coaraain aonacaanne baihane, nii canu que coaratera anjera tijia asaae neseonriaaun, coroaecaane coina.

⁹ Nete canu rai:

“Coa nitohanai ichaa. Canu netonaine aaine rijijieein, Cana Coaunera cachaneein neeun. Satiin ii nejeraauru, caa quiricha reretaain coaraain tonoraeraauru, Cana Coaunera ere que erenacaauru- *profetacuru*, naaonjoainuri rijijieein neeun canu netonai. Cana Coauneraacha coroaecu,” nae nii anjera canu rai.

¹⁰ Nii baihate coaiteen aite carai:

“Coa leeochoauru rai belanaala caa quiricha cuhane laenanohineein nenea- Cana Coaunera ere rucuheca ii suujuaacha cuhane. Leeochoauru rai beeu. Inae jataain ichuunijiha nitohanai cojoanona que turuhane.

¹¹ Chunocoha cache Cana Coaunera ere aohana jerenihane, nihei tonaain erenaa na- jaanu. Nirijieeincha baaso ichajeein sacuhane coina reroecanaa nainihaacache. Esinae rauhijiriin caohachaain suujua coaraain Cana Coaunera sacunaa jeriha cachane, jelai teein Cana Coaunera cachaneein nihane jeriha Cana Coaunerane rijijieein sacuhane raite ne,” nae nii anjera canu rai.

¹² Niritiinte: “Aiha. Carajaelanaalane turuha ureeunni. Chaen nechu, acaauruhacha ichai nainejeein cainacaane jaanu uhaain ureeunni, le cache cachaaauru rai tihanune coina.

¹³ Canune jauriaanejeein itolere nunuheteraneein satonoteraneein nenea neeun” nae Cana Curuaanaa Jesoso.

¹⁴ Nerausiaacate cuurureein canu esenetaauruhane coreniha rai nosa caje canu ichoteratenojoein nenacaauru, nii ichaonaa tera enuha inaa leein, Cana Coauneraacha rucujuei nanaanajaan enonaa nainecuruhane jaun.

¹⁵ Nete laen enoelanaala jianacoon nedaaurureein, nii Cana Coaunera coitucuelanaala nenacaauru, baasoneein ichaonacaauru cache baasooru, benaneneein nenacaauru, sinijerane lanaala nenea ene aina ichaojeraconacaauru, enecuru nihanatiin rai lananelanaala nenea quicha aina ichaojeraquiin nenacaauru, sonajaain jaaorera, ichanohin ecaanto corojeein nenacaauru, satiin nechu jataain coritaraacha ichajeein, acaacha ichajeein nenacaauru, naaonjoainuri. Nii janate:

¹⁶ “Canune Jesusoneein caa canu rai anjera letoaaun, satiin caa aitohane rijitoein, janijiin canuhacha raauri canu cachaaauru rai biha cuhane coina. Canune Rabiri caje nefoeratenaaneein neeun. Canune janonaa rai mitunaa arasijie rijijieein neeun,” nae.

¹⁷ Cana Coaunera Suujue, Carenero Narejeen comasai, naaonjoainurite: “Chajaau,” naauruhane jana: “Chajaaujian,” naaurureein aohanraauru. Chunocoha cocoireein acau conaa jereein uhite, nii core colane ichaonaa tera acau corein.

¹⁸ Satiin caa quiricha cuhane laenanohineein nenea caitoonjoante aitocaaunne rijijieein situreein. Chunocoha cau caa quiricha cuhane nihane amurijiriin joiin nenaate, caa quiricha cuhane laenanohineein niha caainsii laurini cache cairichaeranu jaan que cairichaa cureein Cana Coaunera.

¹⁹ Jana chunocoha caa canuhacha beratei quiricha cuhane laenanohineein nenea corein, que cache relaelanaala, naaonjoain nenea cajete, nii ichaonaa tera, que banihateein niicha rucujei enuha inaa rulureein. Chaen caa quiricha cuhane laenanohineein nenea Cana Coaunera nese neein nenaane maajeein caje rulureein.

²⁰ Caritiin aitiinte: “Aiha, carajaelanaalane inae turuha ureeunni,” nae Cana Curuaanaa Jesoso.

Nitohanemiinjian. Chajaain sorotiin uu Cana Curuaanaa Jesoso.

²¹ Cana Curuaanaa Jesoso itolere inaraacha latei teein inara rausiaaemiinte raotojoein neeiche.